

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

(ဒုတိယတွဲ)

—————

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၅။ ပါရိတ္တိယကဏ္ဍ

၁။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂ

၁။ မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၁) ၁။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿ၊ မုသာဝါဒဝဂ်၏။ ပဌမသိက္ခာပဒေါ၊ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌။ ခုဒ္ဒကာနန္တိ ဧတ္ထ၊ ခုဒ္ဒကာနံ-ဟူသော ပုဒ်၌။ “ခုဒ္ဒက-သဒ္ဓေါ၊ ခုဒ္ဒက-သဒ္ဓါသည်။ ဗဟု-သဒ္ဓပရိယာယော၊ ဗဟု-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တတ္ထာတိ၊ တတ္ထဟူသည်ကား။ တေသု ဝဂ္ဂေသု၊ ထို ကိုးပါးသော ဝဂ်တို့တွင်။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တေသု ခုဒ္ဒကေသု၊ ထို များစွာသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။ “ဇာနိတဗ္ဗတော” တိ ဟေတုနော၊ ဇာနိတဗ္ဗတော-ဟူသော ဟိတ်၏။ ဝိပက္ခေ၊ အနိသစ္စဘောမ္မ ဖောက်ပြန်သော။ နိဗ္ဗာနေပိ၊ နိဗ္ဗာန်၌လည်း။ ဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကဏ္ဌေ၊ ကေနမဟုတ်သောအဖြစ်ကို။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ “မယာ၊ ငါသည်။ အယံ ဟေတု၊ ဤဇာနိတဗ္ဗတော-ဟူသောဟိတ်ကို။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်။” ဣတိ၊ သို့။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုဇာနိတဗ္ဗတော-ဟူသော အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စာဒေတုံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ “ဇာတိဓမ္မတောတိ၊ ဇာတိဓမ္မတောဟူ၍။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သတည်း။”

(၁) ဤလက်သည်းတွင်းရှိ ဂဏန်းမှာ ဆဋ္ဌပါဠိစာမူစာမျက်နှာကို ညွှန်းပါသည်။

ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသိအစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ “သမ္ပဇာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗေ၊ ဆိုလိုလျက်။ အနုနာသိကလောပေန၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေသဖြင့်။ နိဓ္ဓေသော၊ ညွှန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဇာနန္တော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၂။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာ-နဿ၊ ဆိုအံ့လတ္တံ့သော။ အတ္တဿ၊ အနက်၏။ ဝိတယဘာဝံ၊ ချွတ်ယွင်းသောအဖြစ်ကို။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်းကောင်း။ ဝစနက္ခဏေ စ၊ ဆိုဆဲခဏ၌လည်းကောင်း။ ဇာနိတော၊ သိ၍။ ဇာနန္တဿ၊ သိသောရဟန်း၏။ မုသာဘဏ-နေ၊ ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ဆိုခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ဇာနိတော” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ မုသာဝါဒေတိ စ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်လည်း။ နိမိတ္တတ္ထေ၊ နိမိတ်အနက်၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မုသာဘဏနနိမိတ္တံ၊ မုသားဆိုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယံ၊ တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထပိ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း။ ဣတော၊ ဤသိက္ခာပုဒ်မှ။ ပရေသပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ နောက်နောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဤဒိ-သေသု၊ ဤသို့သဘောရှိသောသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ (၂) ၃။ ဝဒန္တိ တောယာတိ ဝါစာတိ ဝစနတ္ထေန၊ ဝဒန္တိ တောယဝါစာ-ဟူသော ကရုဏသာဓန ဝစနတ္ထကြောင့်။ “မိစ္ဆာ”တိအာဒိ၊ မိစ္ဆာ-ဝါစာပရိယာပန္န အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ “နေနာ၊ လေးဖြင့်။ ဝါ၊ မြားဖြင့်။ ဝိဇ္ဈတိ၊ ပစ်၏။”ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ဝေါဟာရတို့၌ကဲ့သို့။ “စက္ခုနာ ဒိဋ္ဌ”န္တိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ပါကဋ္ဌဝသေန၊ ထင်ရှားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္ထံ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဩဠာရိ-ကေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၁၁။ ဂတော ဘဝိဿတိတိ ဧတ္ထပိ၊ ဟူသောဝါကျ၌လည်း။ သန္နိဋ္ဌာ-နတော၊ သန္နိဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်။ မုသာဝါ-ဒေ၊ သည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ အာပတ္တိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါစိတ္တိယာပတ္တိံ၊ ပါစိတ်အာပတ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဒုဗ္ဘာသိတိ၊ ဒုဗ္ဘာသိတ်သို့။ န အာ-ပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ ဇာတ်အစရှိကုန် သော။ ဒေသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ၊ အက္ခောသဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ ပရံ၊ သူတပါး

ကို။ ဒဝါ၊ ကျီစယ် ကျီစားသောအားဖြင့်။ ဝဒန္တဿေဝ၊ ဆိုသောရဟန်း အားသာလျှင်။ တံ၊ ထိုဒုဗ္ဗာသိတ်အာပတ်သည်။ ဟောတံ၊ ၏။ စာရေသုန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပနေသုံ၊ ဆောင်ကုန်၏။ ဝတ္ထုဝိပရိတတာ၊ ဝတ္ထုဖောက် ပြန်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝိသဝါဒပုရေက္ခာရတာ၊ ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ရှေ့သွားမှုသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ယမတ္ထံ၊ အကြင်အနက်ကို။ ဝတ္ထု- ကာမော၊ ဆိုလို၏။ တဿ၊ ထိုဆိုလိုသော အနက်ကို။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိညာဗနပယောဂေါ၊ သိစေသော လုံ့လလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဝတ္ထုဝိပရိတတာယ၊ ဝတ္ထုဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဝိသဝါဒပုရေက္ခာရတာယ၊ ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ရှေ့သွားမှုသဖြင့်။ ဝိညာပိ- တေပိ၊ သိစေသော်လည်း။ မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ န ဟောတံ၊ မဖြစ်။ ဒုက္ကဋ္ဌ- မတ္တမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမျှသာလျှင်။ ဟောတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဝတ္ထုဝိပရိတတာသည်လည်း။ အင်္ဂမေဝ၊ အင်္ဂါသည်ပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနတ္ထံ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ကြားခြင်း ငှါ။ မုသာ ဘဏန္တဿ၊ မုသားဆိုသော ရဟန်းအား။ ပါရာဇိကံ၊ တည်း။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနတ္ထံ၊ ငှါ။ မုသာ ဘဏန္တဿ၊ အား။ (လိုက်) ထုလ္လစယံ၊ ထုလ္လစည်းတည်း။ အမူလကေန၊ အရင်းမရှိသော။ ပါရာဇိကေန၊ ဖြင့်။ အနုဒ္ဓိသနတ္ထံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ မုသာ- ဘဏန္တဿ၊ အား။ သံဃာဒိသေသော၊ တည်း။ သံဃာဒိသေသေနာနုဒ္ဓိ- သနဩမသဝါဒါဒိသု၊ သံဃာဒိသိသ်ဖြင့်စွပ်စွဲခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ မုသာ ဘဏန္တဿ၊ အား။ ပါစိတ္တိယံ၊ တည်း။ အနုပသမ္ပန္နေသု၊ လူ့သာမ- ကေတို့၌။ ဩမသဝါဒေါ၊ ဆဲရေးခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ ဥက္ကဋ္ဌဟိန- ဇာတိအာဒိဟိ၊ မြတ်သော၊ ယုတ်သော ဇာတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဒဝါ၊ ကျီစယ်သောအားဖြင့်။ အက္ခောသန္တဿ၊ ဆဲရေးသောရဟန်းအား။ ဒုဗ္ဗာ- သိတံ၊ ဒုဗ္ဗာသိတ်အာပတ်သင့်၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ မုသာ ဘဏန္တဿ၊ အား။ ဣမ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ ပါစိတ္တိယံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂။ ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၃။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယ သိက္ခာပုဒ်၌။ ပုဗ္ဗေ ပတိဋ္ဌိတာရပ္ပဒေသံ ပုန အရေ- ပဇ္ဇေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတ-

နေမိပ္ပဒေသေ၊ တညံသောအကုဗ်အရပ်သည်။ ပရိဝတ္ထေတွာ၊ လိမ့်၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၁၅။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌပ္ပတ္တိယံ၊ အကြောင်းဖြစ်ရာ၌။ ပုပ္ဖ-
ဆန္ဒကာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဂဗ္ဘမလာဒိဟာကရာ၊ ကိုယ်ဝန်အညစ်အကြေး
ရှိသည်ကို ပယ်တတ်သောသူတို့သည်။ တစ္ဆကကမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါသာဏ-
ကောဋ္ဌနာဒိဝခုကိကမ္မံ၊ ကျောက်ဆစ်ခြင်းစသော လက်သမားမှုတည်း။ ဟတ္ထ-
မုဒ္ဒါဂဏနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အင်္ဂုလိသင်္ကေတနေနေဝ၊ လက်ချိုးသဖြင့်
သာလျှင်။ ဂဏနာ၊ ရေတွက်ခြင်းတည်း။ အစ္စ္စိဒ္ဓကဂဏနာ နာမ၊ မည်သည်
ကား။ ကေဠာနဒသဠာနာဒိသု၊ တစ်ခုသောဌာန ဆယ်ခုသောဌာနအစရှိသည်
တို့၌။ သာရိယော၊ သစ်သားနှစ်ခုတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အနုက္ကမေန၊
အစဉ်သဖြင့်။ ဂဏနာ၊ ရေတွက်ခြင်းတည်း။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။
သင်္ကလနပဋ္ဌပ္ပုဒနဝေ၊ ကြွနဘာဂဟာရာဒိဝသေန၊ သင်္ကလနဂဏန်း၊ ပဋ္ဌပ္ပုဒန
ဂဏန်း၊ ဝေ၊ ကြွနဂဏန်း၊ ဘာဂဟာရဂဏန်း-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအား
ဖြင့်။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ ပိဏ္ဏဂဏနာ၊ အပေါင်းရေတွက်ခြင်းကို။ ဂဟိတာ၊
၏။ ယထာ၊ အကြင်သူသည်။ သာ၊ ထို အပေါင်းရေတွက်ခြင်း အတတ်ကို။
ပဂုဏာ၊ လေ့လာအပ်၏။ ဆော၊ ထိုသူသည်။ ရုက္ခမ္ပံ၊ သစ်ပင်ကိုလည်း။
ဒိသ္ဿ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ “တ္ထေ၊ ဤသစ်ပင်၌။ (၃) ပဏ္ဏာနံ၊ သစ်ရွက်တို့
သည်။ တ္ထေကာနိတိ၊ ဣမ္ပလောကီရိကုန်၏ဟူ၍။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ယဘ၊
ယဘ-သဒ္ဓါသည်။ ဝါ၊ ယဘ-ဓာတ်သည်။ မေထုနေ၊ မေထုန်အနက်၌။
ဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ အနက်ဆိုခြင်းကြောင့်။ “ယ-ကာရ
ဘ-ကာရေ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

၁၆။ န ပုရိမေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုသာဝါဒသိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။
ပါစိတ္တိယံ၊ သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ သောပိ အာပတ္တိယာတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဥပသဂ္ဂပဒါဒိဝိသိဇ္ဇေဟိပိ၊ ဥပသာရ အစရှိသည်ဖြင့် ထူးကုန်သော
အတိစဏ္ဍာလော အတိဗြာဟ္မဏော-စသော ဆဲရေးခြင်းတို့ဖြင့်။ ဝဒန္တော၊
ဆိုသောရဟန်းကို။ ပါစိတ္တိယာပတ္တိယာဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဆုံးဖြတ်
အပ်၏။

၁။ ဥပသဂ္ဂါဒိဝိသိဇ္ဇေဟိပိ (ဆဋ္ဌ)။

၂၆။ “ဒုဗ္ဘာသိတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အနာဂတေဟိ၊ မလာသော ဆဲရေးခြင်းတို့ဖြင့်။ ဝဒန္တဿပိ၊ ဆိုသောရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ပရမ္မုခေါ၊ မျက်ကွယ်။ ဝဒန္တဿပိ၊ ဆိုသောရဟန်းအားလည်းကောင်း။ “ဒုဗ္ဘာသိတ-မေဝ၊ ဒုဗ္ဘာသိတသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တတော၊ ထိုဒုဗ္ဘာသိတအောက်။ လာမ-ကာပတ္တိယာ၊ ယှက်သော အာပတ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိနာရဠအက္ခောသဖြင့် ဆိုခြင်း၊ မျက်ကွယ်ဆိုခြင်းဌ။ အနာပတ္တိယာပိ၊ အာပတ် မသင့်ခြင်းသည်လည်း။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ အယုတ္တတ္တာ၊ မသင့်ခြင်းကြောင့်တည်း။ “သဗ္ဗသတ္တာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်ဌ။ ဝစနတ္ထဝိဒ္ဓံ၊ စကားအဓိပ္ပါယ်ကို သိကုန်သော။ တိရစ္ဆာနာဒယောပိ၊ တိရစ္ဆာန်အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်၏။

၃၅။ အနုသာသနီပုရေက္ခာရတာယ ဝါ၊ ဆုံးမခြင်းကို ရှေးရှု ပြုသော အားဖြင့် လည်းကောင်း။ ပါပဂရဟိတာယ ဝါ၊ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝဒန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ လဟုပရိဝတ္တိဘာဝတော၊ လျင်သော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြားဌ။ ကောပေ၊ အမျက်သည်။ ဥပ္ပန္နေပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ကာယဝိကာရမတ္ထေနပိ၊ ကိုယ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှဖြင့်လည်း။ ဩမသနသမ္ဘဝတော၊ နှုတ်လှံထိုးခြင်း ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ “တိသမုဋ္ဌာန”န္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ကာယကမ္မ”န္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရိဝါရေ ပန၊ ပရိဝါဌ်ကား။ “စတုတ္ထေန အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေန ။ပ။ ဒုဗ္ဘာသိတံ အာပဇ္ဇေယျာတိ။ န ဟိတံ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣတဏှနိ၊ ပဉ္စမသမုဋ္ဌာန်မှ တပါးကုန်သော။ သမုဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိက္ခိတော၊ ပယ်၍။ ပဉ္စမေဝ၊ ငါးခုမြောက်သော ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိ ပနေတ္ထ ဝါစာစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဒဝကမျတာယ၊ ကျီစယ်လိုသဖြင့်။ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ၊ ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့်။ ဩမသန္တဿပိ၊ နှုတ်လှံထိုးသော ရဟန်းအားလည်း။ ဝါစာစိတ္တမေဝ၊ နှုတ်စိတ်သည်သာလျှင်။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အင်္ဂံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာ-

ယော ပန၊ ကိယံသညကား။ ဝိဇ္ဇမဒနောပိ၊ ရှိသော်လည်း။ န အင်္ဂါ၊ အင်္ဂါ မဟုတ်။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ ဓမ္မဒေသနာပတ္တိ ဝိယ၊ ဓမ္မဒေသနာအာပတ်ကဲ့သို့တည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကာယဝိကာရေ-
 နေဝ၊ ကိယံ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့် သာလျှင်။ ဩမသန္တယ ပန၊ နှုတ်လှ
 ထိုး၍ ကျီစယ်သော ရဟန်းအား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိယာ၊
 ဒုဗ္ဘာသိတ်အာပတ်ဖြင့်။ ကိဉ္ဇာပိ အနာပတ္တိ၊ အကယ်၍ကား အာပတ်မသင့်၏
 ရှင့်။ အသ ခေါ၊ ထိုသို့ မသင့်ပေတမ့်လည်း။ ကာယကိဋ္ဌာပဋိက္ခေပသိက္ခာ-
 ပဒေန၊ ကိယံဖြင့် ကစားခြင်းကို ပယ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊
 ဒုက္ကဋ္ဌသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပသမ္ပန္နံ၊ ပဉ္စင်းကို။ ဇာတိ-
 အာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနညာပဒေသေန၊ သူတပါးကို မညွှန်းသဖြင့်။
 အက္ခောသနံ၊ ဆဲရေးခြင်းလည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုဆဲရေးအပ်သော ရဟန်း
 ၏။ ဇာနနဉ္စ၊ သိခြင်းလည်းကောင်း။ အတ္ထပုရေက္ခာရာဒိနံ၊ အနက်ကို ရှေး
 ရှုခြင်းစသည်တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ
 တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့တည်း။

ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃။ ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆။ တတိယေ၊ တတိယသိက္ခာပုဒ်၌။ ဧတေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့အား။ ဇာတံ၊
 ဖြစ်သော။ ဘဏ္ဍနံ၊ ခိုက်ရန်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတ၊ ထို
 ရဟန်းတို့သည်။ ဘဏ္ဍနဇာတာ၊ မည်ကုန်၏။ ပိသတိ၊ ကြိတ်တတ်၏။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ ပိသုဏာ၊ မည်၏။ ဝါစာ၊ စကားကိုရ၏။ သမဂ္ဂေ၊ ညီညွတ်
 သော သူတို့ကို။ ဘိန္ဓေ၊ ကရောက်၊ ကဲ့ပြားအောင် ပြုတတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။ တာယ ဝါစာယ၊ ထိုစကားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ
 သောသူသည်။ ပိသုဏော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုကဲ့ပြားအောင် ပြုတတ်သော
 စကားရှိသော သူ၏။ ကမ္ပံ၊ အမှုတည်း။ ပေသုညံ၊ ကဲ့ပြားအောင်ပြုတတ်
 သော စကားရှိသောသူ၏ အမှု။ ဣတိ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပေသုညဟူ
 သောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

☞ (၄) ဣဓပိ၊ ဤပေသုညသိက္ခာပုဒ်၌လည်း။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ ဇာတ်အ
 စရှိကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ ဝတ္ထုဟိ၊ အက္ခောသဝတ္ထုတို့
 ဖြင့်။ ပေသုညံ၊ ကဲ့ပြားအောင် ပြုတတ်သော စကားကို။ ဥပသံဟရန္တဿေဝ၊
 အနီး သို့ ဆောင်သော ရဟန်းအားသာလျှင်။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊

၏။ ဣတရေဟိ။ ဤဆယ်ပါးမှ တပါးကုန်သော။ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ။ ဆဲရေးသော စကားတို့ဖြင့်။ ဥပသံဟရန္တဿ။ အနီးသို့ ဆောင်သော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ အနက္ခောသဝတ္ထုဟိ။ ဆဲရေးခြင်းမဟုတ်သော စကားတို့ဖြင့်။ ဥပသံဟရန္တဿ။ အား။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ။ ဒုက္ကဋ္ဌသာတည်း။ ဣတိ။ သို့။ ဝဒန္တိ။ ကုန်၏။ ဇာတိအာဒိဟိ။ ဇာတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အနညာပဒေသေန၊ သူတပါးကို မညွှန်းသဖြင့်။ အက္ခောသန္တဿ။ ဆဲရေးသော။ ဘိက္ခုနေဝ၊ ၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ (ထည့်) သုတူ၊ ချုံ။ ဘိက္ခုဿ၊ ရဟန်းတစ်ယောက်၏။ ဥပသံဟရန္တံ၊ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပိယကမ္ပတာဘေဒါ- ဝိပ္ပာယေသု၊ မိမိကို ချစ်စေလိုခြင်း၊ သူတပါးကို ကဲ့ပြားစေလိုခြင်းတို့တွင်။ အညတရတာ၊ တပါးပါး၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုအဆဲခံရသော ရဟန်း၏။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပေသညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅။ စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၌။ ပုရိမဗျဉ္ဇနေန သဒိသန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ “ရူပံ အနိစ္စ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ရူပံ အနိစ္စ-ဟူသော ပါဠိ၌။ အနိစ္စ-သဒ္ဓေန၊ အနိစ္စသဒ္ဓါနှင့်။ သဒိသံ၊ တူသော။ “ဝေဒနာ အနိစ္စာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဝေဒနာ အနိစ္စာဟူသောပါဠိ၌။ အနိစ္စ-သဒ္ဓံ၊ အနိစ္စသဒ္ဓါကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အဝိဘတ္တိကော၊ ဝိဘတ် မဆုံးသေးသော အက္ခရာအပေါင်းကို။ “အက္ခရသမူဟောတိ” ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဝိဘတ္တိအန္တံ၊ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသည်ကို။ “ပဒ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဂါထာပဒမေဝ၊ ဂါထာပဒကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ “ဧကံ ပဒ”န္တိ၊ ဧကံ ပဒံ-ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ပဒဂုဏနာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါထာပဒဂုဏနာယ၊ ဂါထာပဒ အရေအတွက်ဖြင့်။ အပါပုဏိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓိံ၊ မထေရ်နှင့်တကွ။ အကထေတွာ၊ မရွတ်မူ၍။ ဧတေန၊ ဤ။ “သာမဏေရော တံ ပဒံ အပါပုဏိတာ မနော သေဋ္ဌာ မနောမယာတိ ဒုတိယံ ပဒံ ဧကေတော ဘဏတိ”ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဂါထာယ၊ ၏။ ပစ္စိမပါဒေ၊ အဆုံးပါဒကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ မထေရ်ကဆိုစဉ်။ သာမဏေရော၊ သည်။ ပဌမပါဒါဒိံ၊ ပထမပါဒ-အစရှိသည်ကို။ ဝဒတိ၊ ဆိုသြားအံ့။ အာပတ္တိယေဝ၊ အာပတ်သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ တသ္မိံ၊ ထိုသာမဏေသည်။ နိသဒ္ဓေ ဝေ၊ အသံစဲမှ သာလျှင်။ ဣတရေန၊ မထေရ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ရွတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။

“အဋ္ဌကထာနိဿိတော”တိ၊ ဟူသောစကားကို သင်္ဂီတိတ္ထယာရဉ္စ၊ သင်္ဂီယ
 နာသုံးတန်တင်သော။ ပေါရာဏဋ္ဌကထာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
 ဝဒတိ၊ ၏။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ “ယထာပိ ဒိပိကော နာမ၊ နိလိ-
 ယိတွာ ဂဏှတေ မိဂေ”တိ ဝေမာဒိကံ။ မိဂေ-ဤသို့အစရှိသော။ အဋ္ဌ-
 ကထာဝစနံ၊ အဋ္ဌကထာစကားသည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဗုဒ္ဓ-
 သောသာစရိယာဒိဟိ၊ ဗုဒ္ဓသောသာစရိယကုန်သောဆရာတို့သည်။ ပေါရာဏ-
 ဋ္ဌကထာနယေန၊ ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းဖြင့်။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သော စကား
 ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤအဋ္ဌကထာနိဿိတော-ဟူသော ပါဠိ၌။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊
 သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါဠိနိဿိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒါန-
 ဝဂ္ဂသင်္ဂဟာဒိကော၊ ဥဒါနဝဂ္ဂသင်္ဂဟအစရှိသည်တည်း။ ဝိဝဇ္ဇူပနိဿိတန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနနိဿိတံ၊ နိဗ္ဗာန်၌မူသော။ ထေရဿာတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ နာဂသေနတ္ထေရဿ၊ နာဂသိန်ထေရ်၏။ မဂ္ဂကထာဒိနိ၊ မဂ္ဂကထာ
 အစရှိသည်တို့သည်။ ပကရဏာနိ၊ ကျမ်းဂန်တို့တည်း။

၄၆။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အက္ခရာယာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။
 လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန၊ လိင်္ဂဖေါက်ပြန်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အက္ခရေန၊ အက္ခရာဖြင့်။
 ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇။ ဥပစာရံ မုဉ္ဇိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်၏။
 ဒွါဒသဟတ္ထံ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်တောင် ဥပစာရကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ ဧကေတော၊
 တပေါင်းတည်း။ ဌိတဿ ဝါ၊ ရပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ နိသိန္နဿ ဝါ၊
 ထိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ လူသာမဏေအား။ အကထေတွာ၊
 မဟောမူ၍။ အညေ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။

☞ (၅) ဘဏန္တဿာပိ၊ ဟောသော ရဟန်းအားလည်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်
 မသင့်။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ နိသိန္နမ္ပိ၊ နေသောသာမဏေကိုလည်း။ ဥဒ္ဓိဿ၊
 ရည်၍။ သစေ ဘဏတိ၊ အကယ်၍ ဟောငြားအံ့။ အာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်
 သာလျှင်တည်း။ ဩပါတေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကထေတိ၊
 ရှုတ်၏။ အနုပသမ္ပန္နတာ၊ လူသာမဏေ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တလက္ခဏ-
 ဓမ္မံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော တရားကို။ ပဒသော၊ အစုအစု။
 ဝါစနတာ၊ ဟောသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဧကေတော ဘဏနဉ္စ၊ တကွ
 ရှုတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊
 ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅။ သဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀-၅၁။ ပဉ္စမေ၊ ပဉ္စမ သိက္ခာပုဒ်၌။ တတြ၊ ထိုဘုရား၌ ရိုသေခြင်း၊ ရှင်
 ရာဟုလာ၏ သိက္ခာကာမဖြစ်ခြင်းတို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ တဏှာ-
 ယသ္မတော၊ ထိုရှင်ရာဟုလာ၏။ သိက္ခာကာမတာယ၊ သိက္ခာကာမအဖြစ်၌။
 နိဒဿနံ၊ ညွှန်းကြောင်းတည်း။ “ဒိရတ္တတိရတ္တ” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဒိရတ္တဂ္ဂ-
 ဟဏံ၊ ဒိရတ္တသဒ္ဒါကိုယူခြင်းသည်။ ဝစနာလင်္ကာရတ္ထံ၊ တိရတ္တပုဒ်ကို တန်ဆာ
 ဆင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဝါ၊ အခြားမရှိစေမူ၍။ တိဿောဝ-
 ရတ္တိယော၊ သုံးညဉ့်တို့ ပတ်လုံးလျှင်။ သယိတွာ၊ အိပ်၍။ စတုတ္ထဒီဝသာ-
 ဒီသု၊ လေးရက်မြောက်သောနေ့ အစရှိသည်တို့၌။ သယန္တဿေဝ၊ အိပ်သော
 ရဟန်းအားသာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ ဧကန္တရိကာဒီဝသေန၊
 တစ်ညခြား အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သယန္တဿ၊ အိပ်သောရဟန်း
 အား။ အာပတ္တိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဒဿနတ္ထမိ၊ ဤသို့
 ပြခြင်းအကျိုး ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊
 သင့်စွ။ ဒိရတ္တဝိသိဋ္ဌံ၊ ဒိရတ္တသဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုအပ်သော။ တိရတ္တံ၊ တိရတ္တ
 သဒ္ဒါကို။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တေန၊ ထိုတိရတ္တသဒ္ဒါဖြင့်။ အနန္တ-
 ရိကမေဝ၊ အခြားမရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တိရတ္တံ၊ သုံးညဉ့်ကို။ ဒီပေတိ၊
 သိစေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ပဉ္စဟိ ဆဒေနဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဣဋ္ဌကသိလာသုခာတိဏပဏ္ဍေဟိ၊ အုတ်ကျောက်အင်္ဂတေ မြက်သစ်ရွက်တို့ဖြင့်။
 ဝါစုဂ္ဂတဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဂုဏဝသေန၊ လေ့လာသည်အစွမ်းဖြင့်။
 ဒိယခုဟတ္ထုဗ္ဗေဓော၊ တထောင့်ထွာအမြင့်ကို။ ဝခုကီဟတ္ထေန၊ လက်သမား
 တောင်ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧကေန မဂ္ဂေန၊ တစ်ခုသောလမ်းကြောင်း
 ဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ အဗ္ဗောကာသံ၊ လွင်တီးခေါင်သို့။ အနုက္ကမိတွာ၊
 မထွက်မူ၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့သို့။ အနုပရိဂမနယောဂေါ၊ လှည့်
 လည်ကောင်းဆောကျောင်းသည်။ ကေုပစာရော၊ ကေုပစာရမည်၏။ ဧကံ၊ တစ်ခု
 သောကျောင်းသည်။ ဗဟုဒ္ဒါရမ္ပိ၊ တံခါးများစွာရှိသော်လည်း။ ကေုပစာရောဝ၊
 ကေုပစာရသာလျှင်တည်း။ တတ္ထ ပန၊ ထိုကျောင်း၌ကား။ ကုဋ္ဌာဗီဟိ၊ နိရံအစရှိ
 သည်တို့ဖြင့်။ ရုန္တိတွာ၊ ပိတ်၍။ ဝိသု၊ အသီး။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ယောဇန္တိ၊
 တပ်ကုန်အံ့။ နာနုပစာရော၊ နာနုပစာရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သစေ၊ အကယ်
 ၍။ ရုန္တိ၊ ပိတ်ကုန်အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤကျောင်း၌။ ဝိသု၊ အသီး။ ဒွါရံ၊ တံခါး

၁။ နိဒဿန္တိ သေသော = (ဆဋ္ဌ)
 ၂။ ဝသိတွာ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ဧတံ = (ဆဋ္ဌ)
 ၄။ ရုန္တိ ဧဝ = (ဆဋ္ဌ)

ကို။ န ယောဇေန္တိ၊ မယျဉ်ကုန်။ (သဇေ ဗန ရုန္တတိ ဇေ၊ -ဟုပါဌ်အချို့ရှိ၏။ သဒ္ဓါလက္ခဏာမညီညွတ်။) “တေမ္ပိ၊ ဤကျောင်းသည်လည်း၊ ကေုပစာရမေဝ၊ ကေုပစာရသာလျှင်တည်း။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ မတ္တိကာဒိဟိ၊ မြေညက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပိဟိတဒ္ဓါရော၊ ပိတ်အပ်သော တံခါးရှိသော။ ဂဗ္ဘော ဝိယ၊ တိုက်ခန်းကဲ့သို့တည်း။” ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တံခါးမတပ်ပဲ နံရံပိတ်ကာမျှဖြင့် နာနုပစာရ ယူသည်ရှိသော်။ ဂဗ္ဘေ၊ တိုက်ခန်း၌။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ (ဝိဝရာပေန္တဿ-၌စပ်။) ပမုခါဒိသု၊ အခန်းဦးအစရှိသည်တို့၌။ နိပန္နာနုပသမ္ပန္နဟိ၊ အပ်သောလူ သာမဏေတို့နှင့်။ သဟသေယျာ၊ တကွအပ်ခြင်းမျှ။ ပရိမုတ္တိယာ၊ လွတ်ခြင်းငှာ။ ဂဗ္ဘဒ္ဓါရံ၊ တိုက်ခန်းကို။ မတ္တိကာဒိဟိ၊ မြေညက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပိဒဟာပေတွာ၊ ပိတ်စေ၍။ အရုဏေ၊ အရုဏ်သည်။ ဥဋ္ဌိတေ၊ တက်သည်ရှိသော်။ ဝိဝရာပေန္တဿာပိ၊ ဖွင့်စေသော်လည်း။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

“တေသံ ပယောဂေ ပယောဂေ ဘိက္ခုဏ အာပတ္တိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဝါကျ၌။ ကေစိ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ-၌ စပ်။) “အနုဠာဟနေန၊ မထခြင်းကြောင့်။ အကိရိယသမုဠာနာ၊ အကိရိယသမုဠာန်ဖြစ်သော။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုသာမဏေ ထသော ခဏ၌။ ကိရိယာဘာဝါ၊ ပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ ဤသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကိရိယာယ၊ ကိရိယာကြောင့်။ သမုဠာတိ၊ ဖြစ်၏။ သိယာ၊ ရံခါ။ အကိရိယာယ၊ အကိရိယာကြောင့်။ သမုဠာတိ၊ ဖြစ်၏။ အဿ၊ ထိုသဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်၏။ ကိရိယာသမုဠာနတာ စ၊ ကိရိယာသမုဠာန်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ တဗ္ဗဟုလဝသေန၊ ထိုကိရိယာသာလျှင်များသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ တဗ္ဗဟုလနည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဧတံ ယထာ၊ ဤသဟသေယျကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထို့အတူ။ ဒိဝါယယနမ္ပိ၊ ဒိဝါသေယျ-သည်လည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။ ကိရိယာယ၊ ကြောင့်။ သိယာ၊ ရံခါ။ အကိရိယာယ၊ ကြောင့်။ သမုဠာတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ အနုဠာဟနေန၊ မထခြင်းကြောင့်လည်းတောင်း။ ဒွါရာသံဝရဏေန စ၊ တံခါးကို မပိတ်ခြင်းကြောင့်လည်းတောင်း။ ဧတံ၊ ဤဒိဝါသေယျသည်။ အကိရိယသမုဠာနမ္ပိ၊ အကိရိယသမုဠာန်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏” ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ကေစိရာတို့စကားသည်လည်း။ ယုတ္တံ ဝိယ၊ သင့်သကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဝိမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

☞ (၆)။ “ဥပရိမတလေ န သဒ္ဓိံ အသမ္ပဒ္ဓဘိတ္တိကဿာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ သမ္ပဒ္ဓဘိတ္တိကေ၊ စစ်သောနံရံရှိသော ပြာသာဒ်၌။ ဝတ္ထုဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပရိမတလေ၊ အထက်အပြင်၌။ သယိတဿ၊ အပ်သောရဟန်းအား။ သင်္ကာဝေ၊ စဘူးတောဖွယ်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဟေဋ္ဌာ-ပါယာဒေ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နာနုပစာရေတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဗဟိ၊ အပ၌။ နိဿေဏိယာ၊ လှေကားဖြင့်။ အာရောဟဏိယေ၊ တက် အပ်သောအဆင့်၌။

သဘာသခေံပေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဘာကာရေန၊ သဘင်အခြင်း အရာဖြင့်။ သဏ္ဌာနံ၊ သဏ္ဌာန်ကို။ “အစုကုဋ္ဌကေ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤပါ၌ဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယတ္ထ၊ အကြွဉ်ကျောင်း၌။ တိသု ဝါ၊ နံပါးသုံး ဘက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဒိသု ဝါ၊ ပဿေသု၊ နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိယော၊ နံရံတို့ကို။ ဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ ဆဒနံ ဝါ၊ အမိုးသို့မူလည်း။ အသမ္ပတ္တာ၊ မရောက်ကုန်။ အစုဘိတ္တိ၊ ထက်ဝက်နံရံရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤကျောင်း သည်။ အစုကုဋ္ဌကံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါဠသသံသဠော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပရိက္ခေပဿ၊ အရံ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ထမ္ဘာဒိနံ၊ တိုင်အစရှိသည်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဝါဠရူပေဟိ၊ သားရဲရုပ်တို့ဖြင့်။ ကတသသံသဠော၊ ပြုအပ်သော ထုပ်တည်း။ “ပရိက္ခေပဿဗဟိဂတေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မိံ ပဿေ၊ အကြွဉ်နံပါး၌။ ပရိက္ခေပေါ၊ အရံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထိုအရံ မရှိသော နံပါး၌။ ဘူမိတော၊ ပကတိမြေမှ။ ဝတ္ထု၊ မြေခံသည်။ ဥစ္စံ၊ မြင့်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ဥစ္စဝတ္ထုတော၊ မြင့်သော မြေခံကြမ်းဆင့်မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဥဘတော ဘူမိယံ၊ နံပါးနှစ်ဘက်ဖြစ်သော မြေ၌။ နိဗ္ဗကောသဗ္ဗန္တရေပိ၊ တံစက်ကျရာ အရပ်အတွင်း၌လည်း။ အနာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်မသင့်သည်သာလျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမြေခံကြမ်းဆင့် အောက်၌။ သေနာသနဝေါဟာရာဘာဝတော၊ ကျောင်းဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝတ္ထု၊ မြေခံကြမ်းဆင့်ကို။ န ဝိနိတံ၊ မစီအပ်။ ဘူမိသမမေဝ၊ ပကတိမြေနှင့် အညီသာလျှင်။ သေနာသ-နဿ၊ ကျောင်း၏။ ဟေဋ္ဌမတလေ၊ အောက်အပြင်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်ဖြစ် ငြားအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုမြေခံအဆင့်ရှိသောကျောင်း၌။ ပရိက္ခေပရဟိတဒိသယ၊ အရံကင်းသောအရပ်၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော။ နိဗ္ဗကောသဗ္ဗန္တရေ၊ တံစက်

၏ အတွင်း၌။ အာပတ္တိ၊ သဉ္ဇ၊ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒါဘာဝတော၊ အပိုင်း
 အခြားမရှိခြင်းကြောင့်။ ပရိက္ခေပဿ၊ အရံ၏။ ဗဟိဝေ၊ အပဉ္စသာလျှင်။
 အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗျံ၊ ၏။ “ပရိမဏ္ဍလံ ဝါ”တိ
 အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဥဒကပတနတ္ထာယ၊
 မိုးရေဆင်းစေခြင်းငှါ။ အာကာသဂံဏဝန္တံ၊ ဟင်းလင်း အပြင်ရှိသော။
 သေနာသနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိမဏ္ဍလံ ဝါ-အစ
 ရှိသော ဝါကျ၌။ အပရိစ္ဆန္ဒဂဗ္ဘုပစာရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကေကဂဗ္ဘဿ၊
 တစ်ခုတစ်ခုသော တိုက်ခန်း၏။ ဒိသု ပဿေသု၊ နံပါးနှစ်ဘက်တို့၌။ ပမုခေန၊
 အဦးဖြင့်။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းကို။ ပရိစ္ဆန္ဒိတု၊ ဖြတ်၍။ ဒိယခုဟတ္ထုဓမ္မဓတော၊
 အမြင့်တစ်တောင့်ထွာမှ။ အနုနံ၊ မယုတ်သော။ ကုဉ္ဇံ၊ နံရံကို။ ကတု၊ ဤ။
 အာကာသဂံဏေန၊ ဟင်းလင်းပြင်ဖြင့်။ ပဝေသံ၊ ဝင်ရာအပေါက်ကို။ ကရေန္တိ၊
 ပြုကုန်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အကာရိတေ၊ မပြုအပ်သော
 တိုက်ခန်းတို့ကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

(ဤ၌ အပရိစ္ဆေဒဒန ဂဗ္ဘပတနန္တိ။ပ။ကရေန္တိ၊ ဧဝံ အကာရေ-
 တိ အတ္ထော-ဟု ပါဌ်အများရှိကြ၏။ သဒ္ဓါအနက်အဓိပ္ပါယ်မညီညွတ်
 သောကြောင့် မရှိသင့်ရာ။)

“ဂဗ္ဘပရိက္ခေပေါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ စတုရသယပါသာဒါဒိသု၊ လေး
 ထောင့် ပြာသာဒ်အစရှိသည်တို့၌။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဌိတဂဗ္ဘဘိတ္တိ-
 ယော၊ တည်သောအခန်း၏ နံရံတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပါဠေက္ကသန္တိဝေသတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကေကဒိသာယ၊ တစ်ခုခုသောအရပ်
 မှ။ ဂဗ္ဘပါဌိယော၊ အခန်းစဉ်တို့ကို။ ဣတရဒိသာသု၊ ဤမှတပါးသောအရပ်
 တို့၌။ ဂဗ္ဘပါဌိနံ၊ အခန်းစဉ်တို့၏။ အဘာဝေနာပိဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်
 လည်းကောင်း။ အညမညဘိတ္တိစ္ဆဒေနဟိ၊ အချင်းချင်း၏ နံရံအမှီးတို့နှင့်။
 အသမ္ပန္နတာယ ဝါ၊ မစပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါဠေက္ကသန္တိ-
 ဝေသာ နာမ၊ အသီးသီးတည်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို
 အသီးသီးတည်သောတိုက်ခန်းစဉ်၏အဦး၌။ ပါစိတ္တိယေန၊ ဖြင့်။ အနာပတ္တိ၊
 အာပတ်မသင့်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “တံ။ပ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”န္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ကဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟိ၊ သင့်စွာ။
 တာဒိသာယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဂဗ္ဘပါဌိယာ၊ အခန်းစဉ်၏။ ပမုခံ၊

၁။ အကတောတိ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ အဘာဝေန ဘာဝေဝိ ဝါ- (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ဝုစ္စတိ- (ဆဋ္ဌ)

အဦးသည်။ တီသု ဒိသာသု၊ သုံးမျက်နှာတို့၌။ ဘိတ္တိနံ၊ နံရံတို့၏။ အဘာ-
 ဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧကဒိသာယ၊ တစ်ခုသောမျက်နှာ၌။ ဂဗ္ဘဘိတ္တိ-
 မတ္တေန၊ တိုက်ခန်း၏ နံရံမျှဖြင့်။ သဗ္ဗန္တန္တံ၊ စုဉ်းပရိန္တန္တံ နာမ၊ အလုံးစုံမိုးအပ်
 အနည်းငယ် ရံအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌ
 မေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ ပမုခယ၊ ထိုအခန်းဦး၏။
 ဣတရဒိသာသုပိ၊ ဤမှ တပါးသော မျက်နှာတို့တွင်လည်း။ ဧကိဿံ၊ တစ်ခု
 သော မျက်နှာ၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗာသု ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသော မျက်နှာတို့၌
 လည်းကောင်း။ ဘိတ္တိံ၊ နံရံကို။ ယဒိ ကရေန္တိ၊ အကယ်၍ပြုကုန်အံ့။ တဒါ၊
 ထိုအခါ၌။ သဗ္ဗန္တန္တပရိန္တန္တဒိဘာဝတော၊ အလုံးစုံမိုး၍ ထက်ဝက်ရံအပ်
 သည် အစရှိသည်မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါမိတ္တိယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ခဉ္စဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဘူမိယံ ဝိနာ ဇဂတိယာ ပမုခံ-
 သန္ဓာယာ”တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥစ္စဝတ္ထု၊ မြင့်သောမြေခုံကို။ အကတွာ၊
 မပြုမူ၍။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ကတဂေဟဿ၊ ပြုအပ်သောကျောင်း၌။ ပမုခံ၊
 အဦးကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အပရိက္ခိတ္တေ၊ အရံမရှိသော အဦး၌။ ပါမိတ္တိယေ
 န၊ ဖြင့်။ အနာပတ္တိတိ၊ အာပတ်မသင့်ဟူ၍။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ (၇) က-
 ထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥစ္စဝတ္ထုကံ၊ မြင့်သောမြေခုံရှိသော။ ပမုခံ၊ တိုက်ခန်းဦး
 သည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ တေန ဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ပမုခံ၊
 အဦးသည်။ ပရိက္ခိတ္တသင်္ချေမေဝ၊ အရံရှိ၏ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်။
 ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အန္တက အဋ္ဌကထာ
 ဆရာအလိုတည်း။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တကဋ္ဌကထာယံ၊ အန္တက အဋ္ဌ
 ကထာ၌။ ဇဂတိယာ ပမာဏံ ဝတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပကတိဘူမိယာ၊
 ပကတိမြေ၌။ နိပဇ္ဇော၊ အိပ်သောသူသည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။
 ဇဂတိယာ၊ မြေခုံ၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သယိတံ၊ အိပ်သောသူကို။ န ပထတိ၊
 မမြင်။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဥစ္စာ၊ မြင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥစ္စ-
 ဝတ္ထုဿ၊ မြင့်သော မြေခုံ၏။ ဥဗ္ဗေပေမာဏံ၊ မြင့်သောပမာဏကို။ ဝတွာ၊
 ဆို၍။ ဧကဒိသာယ၊ တစ်ခုသောအရပ်၌။ ဥဇုကမေဝ၊ ဖြောင့်ဖြောင့် သာ
 လျှင်။ ဒီသံ ကတွာ၊ ရှည်စွာပြု၍။ သန္တိဝေသိတော၊ တည်ထားအပ်သော။
 ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်သည်။ ဧကသာလသန္တိဝေသော၊ မည်၏။ ဒီသု ဝါ၊
 နှစ်ခုသော မျက်နှာတို့၌ လည်းကောင်း။ တီသု ဝါ၊ သုံးခုသောမျက်နှာတို့၌
 လည်းကောင်း။ စတုသုပိ ဝါ ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌လည်းကောင်း။
 သိသိသုကသဏ္ဌာနာ ဒိဝသေန၊ ခရီးဆုံသဏ္ဌာန်အစရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ကတာ၊ ပြုအပ်သောပြာသာဒ်တို့ကို။ ဒီသာလာဒိသန္တိဝေသော၊ ဒီသာလာသန္တိ

၆၇

ဝေသ အစရှိသည်တို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သာလပ္ပဘောဒနိပုန္နမေဝ^၁၊ အဆောင်ထူးဖြင့် ပြီးခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒိသာလသန္နိဝေသ အစရှိသည်၌။ ပုရိမတော၊ ရှေး ကေသာလသန္နိဝေသမှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

(ဧတ္ထ၊ ဤ ယေပိ ကေသာလ-အစရှိသော စကား၌။ ပုရိမတော၊ ရှေး ပရိမဏ္ဍလံ ၀၇-အစရှိသောစကားမှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။)

ပရိက္ခေပေါ ဝိဒ္ဓုတ္တောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပမုဿ၊ တိုက်ခန်းဦး၏။ ပရိက္ခေပံ၊ အရံကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။

၅၃။ ဥပဗုစ္ဆန္တဥပဗုပရိစ္ဆန္တံ သေနာသနံ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ^၂၊ ဟူ၍။ အာဒိံ၊ အစကို။ ဝတ္တာ၊ ဟော၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဒဿိတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဖြစ်သောကျောင်းထက်။ အဓိကံ၊ လွန်သော။ သဗ္ဗစ္ဆန္တ-ဥပဗုပရိစ္ဆန္တာဒိကမ္ပိ၊ အလုံးစုံမိုး၍ထက်ဝက်ရံသောကျောင်း အစရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အဝုတ္တမ္ပိ၊ မဟောအပ်သောကျောင်းကို လည်း။ ပါစိတ္တိယသောဝါ၏သာလျှင်။ ဝတ္ထုဘာဝေန၊ ဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတ္တာ စ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ ၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဂရုကေ၊ ဂရုကအရာ၌။ ဌတဗ္ဗတော စ၊ တည်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ “သတ္တ ပါ-စိတ္တိယာနိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပါစိတ္တိယဒ္ဓယံ၊ ဟော တော်မူအပ်သော ပါစိတ်နှစ်ခုအပေါင်းကို။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ဧကတ္တေန ဂဟေတွာ၊ တပေါင်းတည်းယူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၄။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “တတိယာယ ရတ္တိယာ ပုရာရုဏာ နိက္ခမိတွာ ပုန ထယတိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန၊ ဥက္ကဋ္ဌနည်း၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုရာရုဏာ၊ အရုဏ်မတက်မီ။ အနိက္ခမိတွာ ပန၊ မထွက်မူ၍ ကား။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ အန္တောဆဒနေ၊ အမိုးအတွင်း၌။ နိသိန္နဿာပိ၊ ထိုင် သော ရဟန်းအားလည်း။ ပုနဒိဝသေ၊ တပါးသောနေ၌။ သဟသေယျေန၊ တကွအိပ်ခြင်းကြောင့်။ အနာပတ္တိ ဧဝ၊ အာပတ်မသင့် သလျှင်ကတည်း။ ဒိဗ္ဗမဏ္ဍပံ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိဟဋ္ဌဒိပေ၊ သိဟိဋ္ဌကျန်း၌။ ဥစ္စ-ဝတ္ထုကော၊ မြင့်သောမြေခုံရှိသော။ သဗ္ဗစ္ဆန္တာ၊ အလုံးစုံမိုးသော။ သဗ္ဗ-

၁။ သာလပ္ပဘောဒနိပုန္နမေဝ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဆဋ္ဌံ ဣတိ-မပါ။

၃။ ဝသတိတိ ဣဒံ = (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ] ၁-မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ၆-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅

အပရိစ္ဆန္ဓော၊ အလုံးစုံ မရ်သော။ ဧဝံနာမကော၊ ဤသို့ဗိဗ္ဗအမည်ရှိသော။ သန္တိပါတမဏ္ဍပေါ၊ စည်းဝေးသော မဏ္ဍပ်သည်။ အတ္တိ၊ ဤ။ တံ၊ ထိုမဏ္ဍပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧတံ၊ ဤဗိဗ္ဗမဏ္ဍပ် ဟောတိ-ဟူသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။

(အဋ္ဌကထာ၌ သေနမ္မမဏ္ဍပဝဏ္ဏံ ဟောတိ-ဟု ပါရှိ၏။ သာရတ္ထဒီပနီ၌လည်း သေနမ္မမဏ္ဍပဝဏ္ဏံ ဟောတိ-ဟူ၍ပင် ရှိသည်။ ဤဒီကာ၌လည်း ယခုဤအတိုင်းပင်ရှိ၏။)

ဧတ္ထ၊ ဤ သဗ္ဗစ္ဆန္ဓ-အစရှိသောပါဌ်၌။ စတုတ္ထဘာဂေါ၊ လေးဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ အပိုင်းအရ်ရှိသော ကျောင်းသည်။ စူဠကံ၊ အနည်းငယ် အမိုးအရ်ရှိသော ကျောင်းမည်၏။ ဒေဘာဂါ၊ နှစ်ဖွဲ့ အမိုးအရ်ရှိသော ကျောင်းသည်။ ဥပစုံ၊ ထက်ဝက်ရှိသောကျောင်းမည်၏။ တိသု ဘာဂေသု၊ သုံးဖွဲ့တို့တွင်။ ဒေဘာဂါ၊ နှစ်ဖွဲ့ အမိုးအရ်ရှိသော ကျောင်းသည်။ ယေဘုယျံ၊ များစွာရှိသော ကျောင်းမည်၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ စူဠကစ္ဆန္ဒပရိစ္ဆန္ဒတာဒီနိ၊ စူဠကစ္ဆန္ဒအဖြစ်၊ စူဠကပရိစ္ဆန္ဒအဖြစ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုကသေနာသနံ၊ ပါစိတ်ဝတ္ထုလောက်သော ကျောင်း၏ အဖြစ် လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ အနုပသမ္ပန္နေန၊ လူသာမဏေနှင့်။ သဟနိပဇ္ဇနံ၊ တကွအိပ်ခြင်း လည်းကောင်း။ စတုတ္ထဒီပသေ၊ လေးရက်မြောက်သောနေ့၌။ သုရိယတ္ထဂ်မနံ၊ နေဝင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

သဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်။

၆။ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၅။ ဆဋ္ဌေ၊ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စတုတ္ထဒီပသေ၊ လေးရက်မြောက်သောနေ့၌။ သယန္တဿာပိ၊ အိပ်သော ရဟန်းအားလည်း။ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန၊ ဤဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ကောဝတစ်ချက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ကေစိပန၊ တို့သည်ကား။ ပုရိမသိက္ခာပဒေနာပိ၊ ရှေးသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်လည်း။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ ၊ ထိုကြောင့်။ ဒေ အာပတ္တိယေ၊ အာပတ်နှစ်ချက်တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “အနုပသမ္ပန္နေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အနိတ္ထိလိဂေန၊ ဣတ္ထိလိင်မှ တပါးသော ပုလိင်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဂ) နပုံဆကေန၊ နပုံသကန္တံ။ စတုတ္ထဒိဝသေ၊ လေးရက်မြောက်သောနေ့၌။ သယန္တဿ၊ အိပ်သောရဟန်းအား။ သဒ္ဓကဋ္ဌ-ပါစိတ္တိယံ၊ ဒုက္ခဋ္ဌနှင့်တကွသော ပါစိတ်ကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပဏ္ဍကဝ-သေနဝ၊ ပဏ္ဍုက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခဋ္ဌံ၊ ကို။ ကိဉ္ဇာပိ ဝတ္ထု၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူ၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူပေတမ့်လည်း။ တဒနုလောမိကာ၊ ထိုပဏ္ဍုက်အား လျော်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ပုရိသဥဘ-တောဗျဉ္ဇနကေန၊ ပုရိသဥဘတောဗျည်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သယန္တဿ၊ အိပ်သော ရဟန်းအား။ ဣမိနာ၊ ဤ ဒုတိယသယသေယျဖြင့်။ ဒုက္ခဋ္ဌံ၊ တည်း။ ပုရိမေန၊ ရှေးပဌမသဟသေယျဖြင့်။ စတုတ္ထဒိဝသေ၊ လေးရက်မြောက်သောနေ့၌။ သဒ္ဓကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ခဋ္ဌနှင့်တကွသော။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော၊ သည်။ ဣတ္ထိဂတိကောဝ၊ မိန်းမနှင့်အလားတူသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်ကား။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းတည်း။ မတိတ္ထိယာ၊ သေသောမိန်းမ၌။ အနာ-ပတ္တိတိ၊ အာပတ်မသင့်ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုကသေနာသနံ၊ ပါစိတ် ဝတ္ထု လောက်သော ကျောင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ မာတုဂါမေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ နိပဇ္ဇနံ၊ အိပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ သုရိယတ္ထဂ်မနံ၊ နေဝင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၀။ သတ္တမေ၊ သတ္တမသိက္ခာပုဒ်၌။ “န ယက္ခေနာ”တိအာဒိနံ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ “အညတြ ဝိညနာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောဤပုဒ်နှင့်။ သဗ္ဗန္ဓော၊ စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညနာ၊ လိမ္မာသော။ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ယက္ခေဒိနာ၊ ဘီလူးအစရှိသည်ကို။ န အညတြ၊ မကြည်မူ၍။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ မာတုဂါမဿ၊ အား။ ဒေသေယျ၊ ဟောငြားအံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဒိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာအလိုတည်း။ ဟိ၊

သင့်စွ။ တာဒိသေနပိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ဘီလူးအစရှိသည်နှင့်လည်း။
သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။ ဌိတာယ၊ တည်သောမာတုဂါမအား။ ဒေသေတုံ၊ ဟော
ခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တံ တံဒေသတာသယ၊ ထိုထိုအရပ်ဘာသာဖြင့်။
အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ယထာရူစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ဒေသေတုံ၊ ဟောခြင်းငှါ။
ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ အပ်သလျှင်ကတည်း။

ဣရိယာပထပရိဝတ္တနံ၊ ဣရိယာပုထ်မပြောင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။
ပုရိသံ၊ ယောကျ်ားကို။ ဒွါဒသဟတ္ထုပစာရေ၊ တံဆယ်နှစ်တောင် ဥပစာအတွင်း
သို့။ အပက္ခောသနံ ဝါ၊ မခေါ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧတ္ထံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။
အကိရိယာ၊ တည်း။ ဝုတ္တလက္ခဏာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မဿ၊
ကို။ ဆန္ဒံ၊ ဝါစာနံ၊ ခြောက်ပုဒ်တို့ထက်။ ဥတ္တရိံ၊ အလွန်။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်း
လည်းကောင်း။ ဝုတ္တလက္ခဏော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော။ မာတု-
ဂါမော၊ လည်းကောင်း။ ဣရိယာပထပရိဝတ္တနာဘာဝေ၊ ဣရိယာပုထ်ပြောင်း
လဲခြင်း၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိညုပုရိသဘာဝေ၊ သိကြားလိမ္မာ
သော ယောကျ်ား၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အပဉ္စဝိသဇ္ဇနာ၊ ပြဿနာဖြေ
မဟုတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့သည်။
ဧတ္ထံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၇။ အဋ္ဌမေ၊ အဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်၌။ အန္တရာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိနိဗ္ဗာ-
နကာလတော၊ ပရိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါမှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ အတိကဗ္ဗိယ-
မာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဝဒထ၊ ဆိုပါကုန်
လော့။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ တုဗ္ဗေဟိ၊ ထင်တို့သည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သနည်း”။
ဣဘိဝေ၊ ဤသို့။ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနေန၊ အတိဗဒ္ဓိယမာနေန၊ အလွန်နှိပ်စက်အပ်သည်
ဖြစ်၍။ (အချို့- ပါဠိ၌ နိပ္ပိဋ္ဌနာကာရ မပါ။) တထာရူပေ ပစ္စယေ၊ ထိုသို့
သဘောရှိသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ပြောအပ်သ
လျှင်ကတည်း။ “သုတပရိယတ္တိသီလဂုဏ” န္တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသော်ပုဒ်၌။ အတ္ထ-
ကုသလတာ၊ အနက်၌ လိမ္မာသောအဖြစ်သည်။ သုတဂုဏော၊ သုတဂုဏ်မည်၏။
ပါဠိပါဠိကုသလတာ၊ ပါဠိပါဠိ၌ လိမ္မာသောအဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိဂုဏော၊
မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ “စိတ္တက္ခေပဿ ဝါ အဘာဝါ” တိ ဣမိနာ၊

၁။ အပက္ခောသနာပနံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဥပရိ = (ဆဋ္ဌ)

ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့အား။ ခိတ္တစိတ္တဝေဒနာဋ္ဌတာပိ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်သောအဖြစ်၊ ဝေဒနာနိပိစက်သောအဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။

၉။ (၉) ပုဗ္ဗေ အဝုတ္တေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုတ္ထပါရာဇိကေ၊ ၌။ အဝုတ္တေဟိ၊ မဆိုအပ်သော သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်။ ဣဒဉ္စ သိက္ခာပဒံ၊ သည်လည်း။ ပဏ္ဍိတိအဇာနနဝသေန၊ ပညတ်တော်ကို မသိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အရိယာနံ၊ တို့အား။ ပဏ္ဍိတိဝိတိက္ကမာဘာဝါ၊ ပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဈာနလာဘိနဉ္စ၊ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ သတ္ထုအာဏာဝိတိက္ကမပဋိသစိတ္တဿ၊ ဘုရားအာဏာကိုလွန်ကျူး ကြောင်းဖြစ်သော ဒေါသစိတ်ကို။ ဈာနပရိဟာနတော၊ ဈာန်ဖြင့်ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ဘူတာရောစနံ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ၊ ၏။ ဘူတံတော၊ ထင်ရှားရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ လူသားမဏေအား။ အာရောစနံ၊ ကြားခြင်းလည်းကောင်း။ တခံဏဝိဇာနနာ၊ ထိုဓာတ်သိခြင်းလည်းကောင်း။ အနညာပဒေသော၊ သူတပါးကို မညွှန်းခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒါနိ-စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဘူတာရောစနံသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ လည်း။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉။ ဒဠုလ္လာရောစနံသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၈။ နဝမေ၊ နဝမသိက္ခာပုဒ်၌။ တတ္ထ ဘဝေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတ္ထ၊ ထိုစကား၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ မတိ၊ အလိုသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဋ္ဌကထာဝစနမေဝ၊ အဋ္ဌကထာ စကားကိုသာလျှင်။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ဒဠု၊ ကတွာ၊ မြဲမြံစွာပြု၍။ ပတိဋ္ဌ-ပေခန္တော၊ တည်စေလိုရကား။ “ဣဒါနိပိ စေတ”န္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

၇၉။ အာဒိတော ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသည်တို့တည်း။ သေသာ-နီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိကာလဘောဇနာဒီနိ၊ ဝိကာလဘောဇန အစရှိသည်တို့တည်း။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအာဒိ၊ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအစရှိသည်သည်။ အဇ္ဈာစာရောဝ၊ အဇ္ဈာစာရသာလျှင်တည်း။ အန္တိမဝတ္ထု၊ ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အနဇ္ဈာ-ပန္နဿ၊ မရောက်သော။ ကိက္ခုနော၊ ၏။ သဝတ္ထုကော၊ ဝတ္ထုနှင့်တကွသော။

ကဏ္ဍ ၁-မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ၁၀-ပထဝီဓဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆

သံဃာဒီသေသော၊ သံဃာဒီသိသ္မိလည်းကောင်း။ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ လူသာမဏေ
အား။ အာရောစနံ၊ ပြောကြားခြင်းလည်းကောင်း။ ဘိက္ခုသမ္ပတိယာ၊ ဘိက္ခု
သမ္ပတိ၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံး
ပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒုဗ္ဗလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ပထဝီဓဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၆။ ဒသမေ၊ ဒသမသိက္ခာပုဒ်၌။ အပ္ပပံသုမတ္တိကာယ၊ နည်းသောမြေ
မှုန့် မြေညက်ရှိသော။ ပထဝီယာ၊ မြေကို။ အနာပတ္တိဝတ္ထုဘာဝေန၊ အနာ
ပတ္တိဝတ္ထုအဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပခုပသုမတ္တိ-
ကာယပိ၊ ထက်ဝက်မြေမှုန့် မြေညက်ရှိသော မြေ၌လည်း။ ပါစိတ္တိယမေဝ၊
ပါစိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊
မှန်၏။ ဧတံ၊ ဤထက်ဝက်မြေမှုန့် မြေညက်ရှိသော မြေကို။ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုတိ၊
ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ကသ္မာ၊
နည်း။ ဇာတာဇာတဝိမုတ္တာယ၊ ပါစိတ်ဝတ္ထုဖြစ်သော ဇာတပထဝီ၊ အနာပတ္တိ
ဝတ္ထုဖြစ်သော အဇာတပထဝီမှ လွတ်သော။ တတိယာယ၊ သုံးခုမြောက်သော။
ပထဝီယာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဖြစ်သောမြေ၏။ အဘာဝေတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအရပ်၌။ ပေါက္ခရဏိံ၊
ရေကန်ကို။ ခဏ၊ တူးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဩကာသဿ၊ အရပ်ကို။ အနိယမိ-
တတ္တာ၊ မမှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ “ဣမံ ဝဇ္ဇိံ”
ခဏာ”တိ၊ ဟူ၍။ ပထဝီဓဏနံ၊ မြေတူးခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊
ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာဝ သိက္ခာပဒေန၊ ဤပထဝီဓဏနသိက္ခာပုဒ်
ဖြစ်သာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ န
အာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ (၁၀) ဥဘယမိုးနှစ်ပါးသော မြေတူးခြင်း နှယ်ဖြတ်
ခြင်းကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တေ ပန၊ ဆိုသော်ကား။ ဒေဝံ ပါစိတ္တိယာ၊ နှစ်
ခုက်သော ပါစိတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကျန်၏။ ဥဒကပပ္ပဋကောတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဥဒကေ၊ ရေသည်။ အန္တောဘူမိယံ၊ မြေ၏အတွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊
ဝင်သည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုမြေ၏။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့ကို။ ဆာဒေ-
တာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ တနုကပံသု ဝါ၊ ပါးသော မြေမှုန့်စသည်လည်းကောင်း။
မတ္တိကာ ဝါ၊ မြေညက်သည်လည်းကောင်း။ ပဋုလံ ဟုတွာ၊ အပြင်ဖြစ်၍။

ပလဝမာနာ၊ ပေါလျက်။ (ပတမာနာ-ဟူ၍လည်း ပါဠိရှိကြ၏။ ကျလျက်-ဟုပေး။) တိဋ္ဌတိ၊-တည်၏။ တသ္မိံ ဥဒကော၊ ထိုရေသည်။ သုက္ကေပိ၊ ခြောက်သော်လည်း။ တံ ပဋ္ဌလံ၊ ထိုအပြင်သည်။ ဝါတေန၊ လေဖြင့်။ စလမာနံ၊ တုန်လှုပ်လျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုမြေလွှာအပြင်သည်။ ဥဒကံပပုဋ္ဌကောနာမ၊ မည်၏။

အကတပဗ္ဗာရေတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အဝဋ္ဌဥနဋ္ဌာနဒဿနတ္ထံ၊ မသုံးဆောင်ရာအရပ်ကို ပြခြင်းငှါ။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တာဒိသေ ဝေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အရပ်၌သာလျှင်။ ဝမ္ပိကဿ၊ တောင်ပို၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ မုသိကုက္ကရံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ မုသိကာဟိ၊ ကြွက်တို့သည်။ ခနိတု၊ တူး၍။ ဗဟိကတပံသုရာသိ၊ အပဉ္စပူအပ်သော မြေမှန်စွာတည်း။ “အတ္ထဒန” နှ့် အာဒိဝုတ္တတ္တာ၊ အတ္ထဒနံ - အစရှိသောစကားကို ဆိုခြင်းကြောင့်။ ဥဇုကံ၊ ပြောင့်ပြောင့်။ အာကာသတော၊ ကောင်းကင်မှ။ ပတိတဝဿောဒကေန၊ ကျသော မိုးရေဖြင့်။ ဩဝဋ္ဌမေဝ၊ စွတ်သေစမြေသည်သာလျှင်။ ဇာတပထဝီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆဒနာဒိသု၊ အမိုးအစရှိသည်တို့၌။ ပတိတု၊ ကျ၍။ တတော၊ ထိုအမိုးမှ။ ပဝတ္ထဥဒကေန၊ စီးသောရေဖြင့်။ တိန္တံ၊ စွတ်သောမြေသည်။ န ဇာတပထဝီ၊ ဇာတပထဝီမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ မဏ္ဍပတ္တမ္ဘန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သာခါမဏ္ဍပတ္တမ္ဘံ၊ သစ်ခက်မိုးသောမဏ္ဍပ်၏တိုင်ကို။ ဥစ္စာလေတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥက္ခိပိတု၊ ကြ၍။ တတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရာဏသေနာသနတော၊ ရှေးကျောင်းဟောင်းမှ။

၈၀။ မဟာဇတ္တိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိတ္တိလေပနံ၊ နံရံ၌လိမ်းသောမြေဆိုင်ကို။ ဇာတပထဝီတော၊ ဇာတပထဝီ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ တထာသညိတော၊ ထိုဇာတပထဝီဟု အမှတ်ရှိသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ခဏနဓဏာပနဉ္စ၊ မိမိတူးခြင်း၊ သူတပါးကို တူးစေခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိတီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထံ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ပဌမော၊ သော။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ] ၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၁-ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၂၁

၂။ ဘူတဂါမဝဂ္ဂ

၁။ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၉။ ဒုတိယဝဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ပဌမေ၊ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌။ နိဂ္ဂဟေတု အသက္ခောန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာဓဋ္ဌကဝိမာနေ၊ သစ်ခက်၌တည်သော ဗိမာန်သည်။ သာခါယ၊ သစ်ခက်၏။ ဆိဇ္ဇမာနာယ၊ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ ဆိဇ္ဇန္တေ၊ ပျက်စီးအံ့သည်ရှိသော်။ အဆေဒနတ္ထာယ၊ မဖြတ်စေခြင်းငှာ။ တတ္ထ၊ ထိုသစ်ပင်၌။ ဒေဝတာယ၊ နတ်သည်။ ဥပနိတံ၊ ဆောင်အပ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်၍လည်း။ ကုဋ္ဌာရိနိက္ခေပဝေဂံ၊ ဓားမကိုချသော အဟုန်ကို။ နိဝတ္တေတု၊ နှစ်စိမ့်ခြင်းငှာ။ အသက္ခန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ရုက္ခဓမ္မေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ပဝတ္တိယံ၊ သဘော၌။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ရုက္ခာနံ၊ သစ်ပင်တို့ကို။ ဆေဒနာဓိသု၊ ဖြတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသစ်ပင်တို့၏။ (ထည့်)။ အကုပ္ပနံ ဝိယ၊ အမျက်မထွက်ခြင်းကဲ့သို့။ ဒေဝတာယ၊ သစ်ပင် စောင့်နတ်၏။ အကုပ္ပနံ၊ အမျက်မထွက်ခြင်းသည်။ ရုက္ခဓမ္မော နာမ၊ မည်၏။

ဥပ္ပတိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ တန္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဓာဝန္တံ၊ ပြေးသောရထားကို။ ဝါရယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဂ္ဂဏေယျ၊ နှိပ်စု၏။ ဣတရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပ္ပန္နကောဓံ၊ ဖြစ်သောအမျက်ကို။ အနိဂ္ဂဏေန္တော၊ မနှိပ်သောသူသည်။ ရာဇဥပရာဇာဒီနံ၊ မင်း၊ အိမ်ရှေ့မင်းအစရှိ သည်တို့၏။ ရသ္မိမတ္တဂ္ဂါဟကဇနော ဝိယ၊ ကြိုးမျှကို ကိုင်တတ်သောသူကဲ့သို့ တည်း။ န ဥတ္တမသာရထိ၊ မြတ်သောရထားထိန်းမဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိသဋ္ဌံသပ္ပဝိသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဒါဌာ- ဝဏာနုသာရေန၊ အစွယ်ရာပမာဏမှအစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဝိတ္တိဏ္ဏံ၊ ပြန့်သော။ ဗျာပေတွာ၊ နံ့၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ကဏ္ဍသပ္ပဝိသံ၊ မြေဟောက်ဆိတ်ကို။ ဇဟာတိ ဝိယ၊ စွန့်သကဲ့သို့။ ဇဟာတိ ဩရုပါရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စောရမ္မာ- ဂိယသညောဇနာနိ၊ ငါးပါးသောဩရုမ္မာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို။ တတိယမဂ္ဂေန၊ အနာဂ မိမိတ်ဖြင့်။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ ဩရိမတီရံ၊ ဤမှတက်ကမ်းကို။ ဝါ၊ ဤမှတက်နှင့်တူသော ဩရုမ္မာဂိယသံယောဇဉ်ကို။ “ဩရုပါရ”န္တိ၊ ဟူ၍။ (၁၁) ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ သောတိ၊ သောဟူသည်ကား။ တတိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ကောဓံ၊ အမျက်ကို။ ဝိနေတွာ၊ ဖျောက်၍။ ဌိတော၊ တည် သော။ တိက္ခ၊ သည်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဩရုပါရံ၊ ဤမှတက်ကမ်း၊ ထိုမှ

ဘက်ကမ်းတည်းဟူသောမိမိအတ္တဘော၊ သူတပါးအတ္တဘော အဇ္ဈတ္တိကာယတန
 ဗာဟိရာယတနကို။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။
 တတ္ထ၊ ထို သြရပါရံ ဟူသောပါဌ်၌။ သကတ္တဘာဝေါ ဝါ၊ မိမိအတ္တဘော
 သည်လည်းကောင်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ
 ဝါ၊ အာယတနတို့သည်လည်းကောင်း။ သြရံ နာမ၊ မည်၏။ ပရတ္တဘာ-
 ဝေါ ဝါ၊ သူတပါးအတ္တဘောသည်လည်းကောင်း။ ဗာဟိရာနိ၊ ဗာဟိရဖြစ်
 ကုန်သော။ အာယတနာနိ ဝါ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပါရံ နာမ၊ မည်၏။
 တဒုဘယေ၊ ထိုနှစ်ပါးသော အတ္တဘာဝ၊ အာယတန၌။ ဆန္ဒဏှံ၊ အားကြီး
 သောရာဂကို။ ဟေန္တော၊ ပယ်သော ရဟန်းကို။ “သြရိမပါရံ၊ ထိုမှတစ်
 ဤမှတစ်ကို။ ဟောတိတိ၊ စွန့်၏ ဟူ၍”။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။

၉၀။ ဘဝန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝုစ္စန္တိ၊ ပွားကုန်၏။ အဟုဝုန္တိတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ပဘူဝု၊ ပွားကုန်ပြီ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဇာတာ ဝစိတာ”
 တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ ဘူတာနံ ဂါမေ၊ တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟရိတ-
 တိဏာဒိဘာဝေန၊ စိမ်းသော မြက်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမဂ္ဂါနံ၊ ညီညွတ်
 ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ များစွာသောသစ်ပင်တို့၏။ သမူဟေ၊ အပေါင်း
 တည်း။ တဗ္ဗိနိမုတ္တဿ၊ ထိုအစိတ်မှ လွတ်သော။ ဂါမဿ၊ အပေါင်း၏။ အဘာဝံ၊
 မရှိခြင်းကို။ ဒသေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ဘူတာ ဝေ ဝါ ဂါမေ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တိ၊ ဤ။ ပါတဗျသဒ္ဓဿ၊ ပါတဗျသဒ္ဓါ၏။ ပါ၊ ပါဇာတ်သည်။ ပါနေ၊ သေက်
 စား သုံးဆောင်ခြင်းအနက်၌။ ဝုတ္တတိ၊ ဤ။ ဣတိ ဇာတာတ္ထံ၊ ဤသို့သော ဇာတ်
 အနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ သာ စ
 ပါတဗျတာ၊ ထိုသုံးဆောင်အပ်သော အဖြစ်သည်လည်း။ ဆေဒနာဒိ ဝေ၊ မြတ်
 ခြင်းအစရှိသည်ပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “တဿာ၊ ပ။
 ဘူတဂါမဿ ဇာတာ ဆေဒနာဒိပစ္စယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။

၉၁။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဘူတဂါမော နာမ ပဉ္စမိဇ ဇာတာနိ—ဟူသော ပါဌ်
 ၌။ ဇာတသဒ္ဓေါ၊ ဇာတသဒ္ဓါသည်။ ဝိဇာတပရိယာယော၊ ဝိဇာတသဒ္ဓါ၏
 ပရိယာယ်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော၊ ထိုဇာတ်သဒ္ဓါသည်။ (ထည်)။
 “ပုတ္တံ ဝိဇာတာ ဣတ္ထိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဝိဇာတ-
 သဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ဝိဇာတသဒ္ဓါကဲ့သို့။ ပသုတဝစနေ၊ မွေးဖွားခြင်းအနက်ကို
 ဟော၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ပသုတာနိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တ-
 ပဏ္ဍမုလာနိ၊ ဖြစ်ပြီးသော အရှက် အမြစ်ရှိကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အတ္တော၊ တည်း။

တာနိ ဒဿေန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာနိ ဗီဇာနိ၊ ထိုမျိုးစေ့တို့ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလို၍။ ကာရိယဒဿနမုခေနေဝ၊ အကျိုးကို ပြခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့်သာလျှင်။ ကာရဏဉ္စ၊ အကြောင်းကိုလည်း။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တေန ဗီဇဒဿိတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၉၂။ “ဗီဇတော သမ္ဘူတော ဘူတဂါမော ဗီဇ”န္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ နောက်ပုဒ်ကျေသဖြင့်။ “ပဒမဂစ္ဆတော၊ ပဒမာချုမ္မ၊ နိဗ္ဗတ္တံ ပုပ္ဖံ၊ ဖြစ်သော ပန်းသည်။ ပဒမံ၊ မည်၏”။ ဣတိ အာဒိယ ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတို့၌ကဲ့သို့။ အယံ ဝေါဟာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယံ ဗီဇံ ဘူတဂါမော နာမ ဟောတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ နိဗ္ဗတ္တပဏ္ဏမူလံ၊ အရှက်အမြစ်ထွက်သော မျိုးစေ့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယထာရုတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာပါဠိ၊ ပါဠိတော်ရှိတိုင်း။

“သဉ္ဇိစ္စာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ လဂ္ဂဘာဝံ၊ ကပ်သောအဖြစ်ကို။ ဥ တွာပိ၊ သိလျက်လည်း။ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ထသော်လည်း။ (ထည့်)။ “တံ၊ ထိုမြေကို။ ဥဒ္ဓရိဿာမိ”တိ သညာယ၊ နုတ်အံ့ဟူသော အမှတ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ အနန္တကဂ္ဂဟဏေန၊ အနန္တကသဒ္ဓါဖြင့်။ သာသပမတ္တိကာ၊ မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော မျှော်ကို။ ဂဟိတာ နာမ၊ ယူအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ ဤအမည်သည်။ တဿာ သေဝါလဇာတိယာ၊ ထိုမျှော်မျိုး၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ မူလပဏ္ဏာနံ၊ အမြစ်၊ အရှက်တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “အသမ္ပုဏ္ဏဘူတဂါမော နာမာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သော၊ ကို။ ဗီဇဂါမေန၊ ဖြင့်။ သဂံဟိတော၊ သဂြိုဟ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အဝုဇ္ဈာနေပိ၊ မတိုးမပွားသော်လည်း။ ဘူတဂါမမူလကတ္တာ၊ ဘူတဂါမ်လျှင် မူလရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “အမူလကဘူတဂါမေ သဂံဟံ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နာဠိကေရဿ၊ အုန်း၏။ အာဝေဏိကံ၊ အသီးသော ဘူတဂါမ်အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။

☞ (၁၂) သေလေယျကံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ သိလာယ၊ ကျောက်၌။ သမ္ဘူတာ၊ ဖြစ်သော။ ကော၊ တခုသော။ ဂန္ဓဇာတိ၊ နံ့သာမျိုးတည်း။ ပုပ္ဖိတကာသတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိကသိတကာလတော၊ ပွင့်

သောကာလမ္ပ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဆတ္တကံ ဂဏုန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိက-
သိတံ၊ ပွင့်သော မိကို။ ဂဏုန္တော၊ ယူသောရဟန်းသည်။ မကုဋ္ဌံ ပန၊ မှီငုံကို
ကား။ ရုက္ခတ္တစံ၊ သစ်ခုံကို။ အကောပေန္တေနပိ၊ မပျက်စီးစေ မူ၍လည်း။
ဂဟေတု၊ ယူခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဖလ္လံ၊ ပွင့်မှုကား။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထစာပလ္လေန၊ လက်ဆော့သော
ရဟန်းသည်။

“ပါနိယံ န ဝါသေတဗ္ဗ” နှိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အတ္တနော၊ ၏။
အတ္တာယ၊ အကျိုးငှာ။ နာမိတေန၊ ညွတ်စေအပ်သောပန်းဖြင့်။ ဝါသိတံ၊
ထိုအပ်သော။ (ထည့်သည်)။ ပိဝနပါနိယံ၊ သောက်ရေကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ အညေသံ၊ တပါးသော လူ့ သာမဏေတို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှာ။
နာမိတေ ပန၊ ညွတ်စေသော်ကား။ တေန၊ ထိုပန်းဖြင့်။ ဝါသိတံ၊ ထိုသော
ရေသည်။ အတ္တနောပိ၊ မိမိအားလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ထည့်၍ပေးဝ ည်)။
တေန၊ ထိုကြောင့်။ “အတ္တနာ ခါဒိတုကာမေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
ယေသံ ရုက္ခာနံ သာခါ ရဟတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မူလံ၊ အမြစ်ကို။ အနောတာ-
ရေတွာ၊ မဆင်းစေမူ၍။ ပဏ္ဏမတ္တနိဂ္ဂမနမတ္တေနပိ၊ အရွက်မျှ ထွက်ခြင်း
အတိုင်းအရှည်ဖြင့်လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ပွား၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။
ကပ္ပိယမ္ပိ၊ ကပ္ပိခြင်းကိုလည်း။ အကရောန္တော၊ မပြုမူ၍။ ဆိန္နနာဋ္ဌိကေရဝေဠု-
ဒဏ္ဍာဒယော၊ ဖြတ်အပ်သော အုန်းပင် ဝါးချောင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ကော-
ပေတု၊ ပျက်ဆီးခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။

“စကံမိတဋ္ဌာနံ ဒသေဿာမိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စကံမနာဓိပ္ပာယေန ဝါ၊ စကြံ
သွားလိုသဖြင့်လည်းကောင်း။ မဂ္ဂဂမနာဓိပ္ပာယေန ဝါ၊ ရေးသွားလိုသဖြင့်
လည်းကောင်း။ အက္ကမန္တဿ စ၊ နင်းသောရဟန်းအား လည်းကောင်း။
တိဏာနံ၊ မြက်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ နိသိဒနာဓိပ္ပာယေန၊ ထိုင်လိုသဖြင့်။
နိသိန္နဿ စ၊ ထိုင်သောရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဧဝါသော၊ အပြစ်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။

သမဏကပ္ပေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမဏာနံ၊ ရဟန်းတို့၏။ ကပ္ပိယ-
ဝေါဟာရေဟိ၊ အပ်သော ဝေါဟာရတို့ဖြင့်။ အဗီဇနိဗ္ဗဋ္ဌဗီဇာနိပိ၊ အစေ့မရှိ
သော သစ်သီး၊ ထုတ်၍ စားကောင်းသော အစေ့ရှိသော သစ်သီး တို့ကို
လည်း။ ကပ္ပိယဘာဝတော၊ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “သမဏ-

၁။ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စကေနာတိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အနိဂ္ဂဟိတ္တတ္တာ = (ဆဋ္ဌ)
၃။ နိသိဒနဿ စ = (ဆဋ္ဌ)

ကပ္ပာနိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ အဗိဇံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ တရုဏအဗ္ဗဗလသဒ္ဓိနိ၊ သရက်သီးနှင့် အစရှိသည်တို့တည်း။ ယသ္မိံ၊ အကြင် သစ်သီး၌။ ဗိဇံ၊ မျိုးစေ့ကို။ နိဗ္ဗုဇ္ဇေတဗ္ဗံ ဝိယောဇေတဗ္ဗံ၊ ကင်းစေအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပနသာဒိ၊ ပိန္နသီး အစရှိသော။ တံ၊ ထို သစ်သီး သည်။ နိဗ္ဗုဇ္ဇဗိဇံ နာမ၊ မည်၏။ “ကပ္ပိယန္တိ ဝတ္တာဝါ”တိ၊ ကပ္ပိယန္တိဝတ္တာဝ ဟူ၍။ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာဝသေန၊ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တေပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ ဝစနက္ခတော စ၊ ဆိုဆဲခဏ၌လည်း။ အဂ္ဂိ- သတ္တာဒိနာ၊ မီး၊ ဓား အစရှိသည်ဖြင့်။ ဗိဇဂါမေ၊ ဗိဇဂါမ်၌။ ဝဏံ၊ အမာကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ ဝစနတော ပန ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တဉ္စ၊ ထို ကပ္ပိခြင်းကိုလည်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပိုင်း။ အာကတော၊ မပြုမူ၍။ ဆေဒနဘေဒနမေဝ၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲခြင်းမျှကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ပြု၍။ ဒသေတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ ကရောန္တေနစ၊ ပြုသောသသည်လည်း။ (ကာတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ “ကပ္ပိယံ ကရောဟိ”တိ၊ ဟူ၍။ ယာယ ကာယစိ တဒသာယ၊ အမှတ်မရှိသော ဘာသာဖြင့်။ ဝုတ္တေယေဝ ဆိုမှ၊ သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “ဗိဇဂါမပရိမောစနတ္ထံ ပန ကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗံ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကာရာပနဿ၊ ပြုစေခြင်းကို။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ အဓိကတတ္တာ၊ စီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ “ကဋ္ဌာဟေပိ ကာတံ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကဋ္ဌာဟတော၊ အခွံမှူး နိဟတာယ၊ ထုတ်အပ်သော။ မိဉ္ဇာယ ဝါ၊ အနှစ်၌လည်းကောင်း။ ဗိဇေ ဝါ၊ အစေ့၌လည်းကောင်း။ ယတ္ထ ကတ္တစိ၊ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခု၌။ ဝိဇ္ဇိတံ၊ ထိုးခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ ဧဝ၊ အပ်သည်သာ လျှင်တည်း။ ဘူတဂါမော၊ ဘူတဂါမ်လည်းကောင်း။ ဘူတဂါမသည်တာ၊ ဘူတဂါမ်ဟုမှတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝိကောပနံ ဝါ ဝိကောပါပနံ ဝါ၊ ဖျက်ခြင်း၊ ဖျက်စေခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့ သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဂ္ဂိနိ၊ တို့တည်း။

ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂။ အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၌။ အညံ ဝစနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေါသ- ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ အပြစ်ကို ထင်စွာပြုခြင်းငှာ။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ယံ ဝုတ္တဝစနံ၊ အကြင်ဆိုအပ်သောစကားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ထို

၁။ ဝစနက္ခတော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ကာတဗ္ဗန္တိ = (ဆဋ္ဌ)

သုတပါးတို့ ဆိုအပ်သော စကားကို။ တဿ၊ ထိုစကားနှင့်။ အနန္တဝိကေန၊ မလျော်သော။ အညေန ဝစနေ၊ တပါးသော စကားဖြင့်။ ပဋိစရတိ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်၏။

☞ (၁၃) ၉၀။ အညေနညံ၊ တပါး တပါးဖြင့် တပါးပါးကို။ ပဋိစရဏဝသေန၊ ဖုံးလွှမ်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ယံ ပဝတ္ထဝစနံ၊ အကြင်ဖြစ်သော စကားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုစကားသည်သာလျှင်။ ပုစ္ဆိတံ အတ္ထံ၊ မေးအပ်သောအနက်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဝဒတိ ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အညဝါဒကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “အညေနညံ ပဋိစရဏသေတံ နာမ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တုဏှိတုဘသေတံ နာမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧတံ၊ ဤ ဝိဟေသကအမည် သည်။ တုဏှိဘဝဿ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေရခြင်း၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ အယမေဝ ပါဌော၊ ဤတုဏှိဘဝဿပါဌ်သည်လျှင်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အညဝါဒကံရောပေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အညဝါဒေ၊ အညဝါဒအဖြစ်သို့။ အာရောပေတံ၊ တင်ခြင်းငှာ။ ဝိဟေသကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟေသကတ္ထံ၊ ဝိဟေသကအဖြစ်သို့။

၉၉။ ပါဋိယံ၊ ဌံ။ န ဥဏ္ဍာဒေတုကာမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိစ္ဆာဒေတုကာမော၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသည်ဖြစ်၍။

၁၀၀။ “အနာရောပိတေ အညဝါဒကေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဒုက္ကဋ္ဌသည်။ ပါဋိယံ၊ ဌံ။ အာဂတအညေနညပဋိစရဏဝသေန၊ “ကော အာပန္နော” စသည်ဖြင့် လာသော စကားချင်းချင်း ဖုံးလွှမ်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌံ။ အာဂတနယေန၊ လာသော “တိပုမဏ္ဍလံ ဧတံ”-အစရှိသော နည်းဖြင့်။ မုသာဝါဒေန၊ မုသားဆိုသဖြင့်။ အညေနညံ၊ စကားချင်းချင်း။ ပဋိစရန္တဿ၊ ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်းအား။ ပါမိတ္တိယေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာရောပိတေ၊ အညဝါဒကံသို့ တင်သည်ရှိသော်။ ဣမိနာဝ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပါမိတ္တိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေစိပန၊ တို့သည်ကား။ “မုသာဝါဒပါမိတ္တိယေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပါမိတ္တိယဒ္ဓယံ၊ ပါမိတ်နှစ်ခုအပေါင်းတည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိမသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။ အာဒိကမ္ပိကဿပိ၊ အာဒိကမ္ပိကအားလည်း။ မုသာဝါဒေ၊ မုသားဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ဆိုရာ၌။ ဣမိနာဝ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ အနာပတ္တိ၊ အာဘတ်မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဓမ္မကဓမ္မေန၊ ဓမ္မကံဖြင့်။ အာရောပိတတာ၊

ကဏ္ဍ] ၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၃-ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၂၇

တင်အပ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အာပတ္တိယာ ဝါ၊ အာပတ်ဖြင့်မှုလည်းဖြစ်
စေ။ ဝတ္ထုနာ ဝါ၊ ဝတ္ထုဖြင့်မှုလည်းဖြစ်စေ။ အနုယုဉ္ဇိယမာနတာ၊ မေးစစ်အပ်
သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဆာဒေတုကာမတာယ၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသဖြင့်။ အညေ-
နညံ ပဋိစရဏံ၊ စကားတပါးဖြင့် စကားတပါးကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလည်းကောင်း။
တုဏှိဘာဝေါ စ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းလည်းကောင်း။ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤသုံး
ပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ တတိယေ၊ တတိယသိက္ခာပုဒ်၌။ စိန္တာယံ၊ ကြံခြင်းအနက်၌။
ပတိဋ္ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဈေ-ဓာတုဿ၊ ဈေ-ဓာတ်၏။ အနေကတ္ထ-
တာယ၊ များသောအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သြလောကနတ္ထသမ္ဘဝတော၊
ကြည့်ခြင်းအနက်ရှိသည် ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ “သြလောကာပေန္တိ” တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဆန္ဒာယာတိ၊ ဆန္ဒာယဟူသော ပုဒ်သည်။ လိင်္ဂဝိပလ္လာ-
သော၊ လိင်္ဂပြန်သော ပုဒ်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဆန္ဒေနာ”တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

၁၀၄။ ဘိက္ခု၊ ကို။ လာမကတော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ စိန္တာပနတ္ထံ၊
ကြံစေခြင်းငှာ။ အညေသံ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့အား။ တံ အဝဏ္ဏကထနံ၊
ထိုရဟန်း၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုခြင်းသည်။ ဥဇ္ဈာပနံ နာမ၊ မည်၏။ အညေသံ၊
တပါးသောရဟန်းတို့အား။ အဝတော၊ မပြောမူ၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။
သမုလ္လပနဝသေန၊ ပြောဆိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ ဒေါသပ္ပ-
ကာသနံ၊ အပြစ်ကို ထင်စွာပြခြင်းသည်။ ခိယျနံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊
သည်လျှင်။ ဧတေသံ၊ ထို ဥဇ္ဈာပန၊ ခိယျနတို့၏။ ဧတေ၊ အထူးတည်း။

အညံ အနုပသမ္ပန္နံ ဥဇ္ဈာပေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အညေန၊ တပါး
သော။ အနုပသမ္ပန္နေန၊ လူသာမဏေကို။ ဘိက္ခု၊ ကို။ (ထည့်)။ ဥဇ္ဈာ-
ပေတိ၊ ကဲ့ရဲ့စေ၏။ တဿ ဝါ၊ တံ သန္တိကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿ အနုပ-
သမ္ပန္နဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သံဃေန၊ သည်။ သမ္ပတံ၊ သမုတ်
အပ်သော။ တံ ဥပသမ္ပန္နံ၊ ထိုပဉ္စင်းကို။ ခိယျတိ၊ ရှုံးချ၏။ ဣဓာပိ၊ ဤ
သိက္ခာပုဒ်၌လည်း။ မုသာဝါဒေန၊ ဖြင့်။ ဥဇ္ဈာပနာဒိနံ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းအစရှိသည်
တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌဋ္ဌာနာနိ စ၊ ဒုက္ကဋ္ဌအရာ

၁။ စိန္တာယနတ္ထဿ- (ဆဋ္ဌ)

တို့ကို လည်းကောင်း။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အား။ အနာပတ္တိ ၈၊ ကိုလည်း
 ကောင်း။ ဣမိနာ ဝေ သိက္ခာပဒေန၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ (၁၄)
 ၉။ ဣတ္ထာ၊ ။ ဤ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရာတို့၌။ မုသာဝါဒ-
 ပါစိတ္တိယဿ၊ ။ ။ အနိဝတ္တိတော၊ မနစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဓမ္မကမ္မေန၊
 ဓမ္မကံဖြင့်။ သမ္မတတာ၊ သမုတ်အပ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပန္န-
 တာ၊ ပဉ္စင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အဂတိဂမနာဘာဝေါ၊ အဂတိသို့
 မလိုက်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အဝဏ္ဏကာမတာ၊
 အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။
 သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဥပသမ္ပန္နတာ၊ ပဉ္စင်း
 ၏အဖြစ် လည်းကောင်း။ ဥဇ္ဈာပနံ ခိယျနံ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း လည်း
 ကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဆ၊ ဤခြောက်ပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊
 တို့တည်း။

ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄။ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၀။ စတုတ္ထေ၊ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၌။ အပညာတေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 အပ္ပသိဒ္ဓေ၊ မိုးလဟု မထင်းရှူးသော။ အဋ္ဌ မာသေ၊ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး။
 မဏ္ဍပါဒိသု၊ မဏ္ဍပ်အစရှိသည်တို့၌။ ဌပနသင်္ခါတံ၊ တားခြင်းဟုဆိုအပ်သော။
 ဣမံ အတ္ထဝိသေသံ၊ ဤအနက်အထူးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဘဂဝတာ၊
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ဣမံ ပန သိက္ခာပဒံ၊ ကို။
 ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်၊ ဤသို့သော အဓိပ္ပာယ်ကို။
 အနုပညတ္တိသဒိသေန၊ အနုပညတ်နှင့်တူသော။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌ
 မာသေ” တိအာဒိ ဝစနေန၊ အစရှိသောကောင်းဖြင့်။ ပကာသေတွာ၊ ပြပြီး
 ဖြစ်၍။ ဝိသုံ၊ အသီး။ အနုပညတ္တိ၊ အနုပညတ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဟော
 အပ်။ ပရိဝါရေ ပန၊ ပရိဝါဉ်ကား။ ဧတံ အနုဇာနနဝစနံ၊ ဤခွင့်ပြုသော
 စကားသည်။ အနုပညတ္တိဌာနံ၊ အနုပညတ်အရာ၌ တည်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 “ကော အနုပညတ္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။

နဝဝါယိမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓနာ၊ ယခု။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။
 ဝိဝ.ကစ္ဆေန၊ ရက်အပ်သော ကပ်ကျစ်ဖြင့်။ ပလိဝေဌိတမဉ္ဇော၊ ရစ်အပ်

ကဏ္ဍ] ၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၂၉

သော ညောင်စောင်းတည်း။ ဩနဒ္ဓေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကပ္ပိယစမ္ပေန၊
အပ်သောသားရေဖြင့်။ ဩနဒ္ဓေါ၊ မြေးယုက်အပ်သော ညောင်စောင်းတည်း။
ဟိ၊ သင့်စွာ။ တေ၊ ထို နဝ ဝါယံ၊ ဩနဒ္ဓံ ညောင်စောင်းတို့သည်။ ဝဿေန၊
မိုးဖြင့်။ သီသံ၊ လျင်စွာ။ န နဿန္တိ၊ မပျက်စီးကုန်။ “ဥက္ကဋ္ဌအဗ္ဗောကာသိ-
ကော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားသည်။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သုခ-
ပဋိပတ္တိဒဿနမတ္တံ၊ ချမ်းသာသော အကျင့်ကို ပြကြောင်းမျှသာတည်း။
ဥက္ကဋ္ဌဿာပိ၊ ဥက္ကဋ္ဌ ဆောက်တည်သော ရဟန်းအားလည်း။ စိဝရက္ခိ၊
သင်္ကန်းကုန်သည်။ ဝဋ္ဋတေဝ၊ အပ်သည့်သာလျှင်တည်း။ “ကာယာနုဂတိ-
ကတ္တာ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသင်္ကန်း-
ကုန်၌သာလျှင်။ နိသီဒနဘာဝံ၊ နေသောအဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ သိစေ၏။
တေန စ၊ ထိုကာယာနုဂတိကတ္တာ - ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်လည်း။ ဝဿဘယေန၊
မိုးမှကြောက်သောကြောင့်။ သယံ၊ မိမိသည်။ အညတ္ထ၊ အရပ်တပါးသို့။
ဂစ္ဆန္တယ၊ သွားသောရဟန်းအား။ အာပတ္တိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊
၏။ အဗ္ဗောကာသိကာနံ၊ အဗ္ဗောကာသိက ဆောက်တည်သော ရဟန်းတို့
အား။ တေမနတ္ထာယ၊ စွတ်စိုစိမ့်သောငှာ။ နိယမေတွာ၊ မှတ်၍။ ဒါယ-
ကေဟိ၊ ဒါယကာတို့သည်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ လူအပ်သော ညောင်စောင်းကိုလည်း။
အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ရက္ခန္တေန၊ စောင့်သဖြင့်။ ရက္ခိတဗ္ဗမေဝ၊ စောင့်အပ်
သလျှင်ကတည်း။

“ဝလာဟကာနံ အနုဋ္ဌိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ ဂိမ္မာနေပိ၊ နွေကာလ၌လည်း။ မေသေ၊ မိုးသည်။ ဥဋ္ဌိတေ၊
တက်သည်ရှိသော်။ အဗ္ဗောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ နိက္ခိပိတုံ၊ ထားခြင်း
ငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပေတိ၊ သိစေ၏။ တတြ တတြာ
တိ၊ ဟူသည်ကား။ စေတိယဂံဏာဒိကေ၊ စေတိပြင် အစရှိသော။ တသ္မိံ
တသ္မိံ အဗ္ဗောကာသေ၊ ထိုထို လွင်တီးခေါင်၌။ နိယမေတွာ၊ မှတ်၍။
နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်၏။ “မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ ပါဒဋ္ဌာနာဘိမုခါ”တိ၊ ဟူ
သော စကားကို။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။
သမ္ပုဇ္ဈိတွာ၊ တံမြက်လှည်း၍။ အဂံဏမဇ္ဈေ၊ တလင်းလယ်၌။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါ
ခပ်သိမ်း။ ကစဝရဿ၊ အမှုက်ကို။ သက်ခုနေန၊ ရုံးစုသဖြင့်။ မဇ္ဈေ၊
အလယ်၌။ ဝါလိကာ၊ သဲကို။ သဉ္ဇိတာ၊ စုပုံအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ကတ္တဗ္ဗဝိဓိဒဿနတ္ထံ၊ ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို ပြခြင်း
ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥစ္စဝတ္ထုပါဒဋ္ဌာနာဘိမုခံ ဝါ၊ မြင့်သော မြေခုံမြေသို့

ရှေးရှုလည်းကောင်း။ ဘိတ္တိပါဒါဘိမုခံ ဝါ။ နံရံခြေသို့ရှေးရှုလည်းကောင်း။
 ဝါလိကာ၊ သဲကို။ ဟရိတဗ္ဗာ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ယတ္ထ
 ဝါ ပန၊ အကြင်အရပ်၌ကား။ ကောဏေသု၊ အထောင့်တို့၌။ ဝါလိကာ၊
 သဲကို။ သဉ္စိတာ၊ စုပုံအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ တတော ပဋ္ဌာယ၊ ထို
 သဲစုပုံရာ အရပ်မှ။ ပရဒိသာဘိမုခါ၊ တပါးသော အရပ်သို့ရှေးရှု။ ဟရိ-
 တဗ္ဗာ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ (၁၅) “သမ္ပဋ္ဌာနဿ၊ တံမြက်
 လှည်းပြီးသောအရပ်၏။ ပဒဝဋ္ဌဉ္စေန၊ ခြေရာဖြင့်။ အဝိကောပနတ္ထာယ၊
 မပျက်စီးခြင်းငှာ။ သယံ၊ မိမိသည်။ အသမ္ပဋ္ဌာနေ၊ မလှည်းသော အရပ်
 ၌။ ဌတော၊ တည်၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ပါဒါဘိမုခံ၊ ခြေသို့ ရှေးရှု။ ဝါလိ-
 ကာ၊ သဲကို။ ဟရိတဗ္ဗာတိ၊ ဆောင်အပ်၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကေစိဆရာတို့ဝါဒ၌။ “မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယာ”တိ
 ဝစနဿ၊ မဇ္ဈတော ပဋ္ဌာယ-ဟူသော စကား၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုး
 သည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။

၁၁၁။ ဝကံပါဒတာမတ္တေန၊ အခြေကောက်သည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ ကုဋီရ
 ပါဒကဿ၊ ကုဋီရပါဒက ညောင်စောင်း၏။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းသောညောင်
 စောင်းတို့မှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ အဋ္ဌနီသု၊ အပေါင်တို့၌။ ပါဒပုဝေ-
 သနဝိသေသေန၊ ခြေကိုသွင်းသောအထူးဖြင့်။ န အာဟ၊ မဆို။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတု၊ ငှာ။ “ယော ဝါ ပန ကောစိ”တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပန္နဿေဝ၊ ပဉ္စင်း၏သာလျှင်။

“နိသိဒိတွာ။ ပ။ ပါစိတ္တိယ”န္တိ ဣတ္ထ၊ ဟူသောဝါကျ၌။ မေဃုဋ္ဌာနာဘာဝံ၊
 မိုးမတက်ခြင်းကို။ ဥတု၊ သိ၍။ “ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ အာဂန္တု၊ လာလတ်၍။
 ဥဒ္ဓရိဿာမိ၊ သိုမှီးအံ့”။ ဣတိ အာဘောဂေန၊ ဤသို့သောနှလုံးသွင်းခြင်း
 ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသော မထေရ်အား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။
 တေန၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပုန၊ တဖန်။ အာဂန္တုဗ္ဗမေဝ၊ လာအပ်သလျှင်ကတည်း။
 ကပ္ပံ လဘိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဂစ္ဆ၊ သွားလေလော့။ ဣဓ၊ ဤအရပ်
 ၌။ မာ တိဋ္ဌ၊ မတည်လင့်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဝစနံ၊ ဆိုအပ်သောစကားကို။
 လဘိတွာ၊ ရ၍။

အာဝါသိကာနံ ယေဝ ပလိဗောဓေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဂန္တု၊ ကေသု၊
 အာဂန္တု ရဟန်းတို့သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုနဲ့ကို။ အဝတွာ၊ မဆိုမ၍။

ကဏ္ဍ] ၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ ၃၁

နိသိဒ္ဓိတော၊ ထိုင်၍။ “အာဝါသိကာ ဝေ၊ ကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓရိဿန္တိ”တိ။ သိမ္ဗိးကုန်လတ္တံ့ဟူ၍။ ဂတေသုပိ၊ ထွားကုန်သော်လည်း။ အာဝါသိကာနမေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ပလိဗောဓော၊ ကြောင့်ကြခြင်းတည်း။ မဟာပစ္စရိဝါဒေ ပန၊ မဟာပစ္စရိက်ဝါဒ၌ကား။ “ဣဒံ၊ ဤနေရာသည်။ အဗ္ဗာကံ၊ ငါတို့အားရောက်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ အဝတောပိ၊ မဆိုသော်လည်း။ နိသိန္နာနမေဝ၊ ထိုင်သော အာဂန္တုတို့၏သာလျှင်။ ဘာရော၊ ဝန်တည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ဤသို့သောအဓိပ္ပာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “သန္တရိတော ဝါ သန္တရာပေတော ဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာဏတ္တိယာ ပညာပိတတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဒုက္ကဋ္ဌေ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဿာရကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သရဘာဏကော၊ သာယာသော အသံဖြင့် ရွတ်အံတတ်သော ရဟန်းတည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သော၊ ထိုရွတ်အံတတ်သောရဟန်းကို။ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အထက်၌။ ပါဠိပါဠိ၊ ပါဠိပါဠိသားကို။ သာရေတိ ပဝတ္ထေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဥဿာရကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁၁၂။ ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဌမဏ္ဍာဒိဟိ၊ ပုဆိုးပိုင်းစသည်တို့ဖြင့်။ သိဗ္ဗိတော၊ ချုပ်၍။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။ ဘူမိယံ အတ္ထရိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိမိလိကာယ၊ ပုဆိုးကြမ်းအခင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုပုဆိုးကြမ်းအခင်း၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ စိမိလိကာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ သုဒ္ဓဘူမိယံ၊ သက်သက်သော မြေ၌။ အတ္ထရိတဗ္ဗာ၊ ခင်းအပ်သော အခင်းတည်း။ “သီဟစမ္မာဒိနံ ပရိဟရဏေယေဝ ပဋိက္ခေပေါ”တိဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိသု၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်အစရှိသည်တို့၌။ အတ္ထရိတော၊ ခင်း၍။ ပန၊ တဖန်။ သံဟရိတော၊ လိပ်၍။ ဌပနာဒိဝသေန၊ ထားခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှာ။ ပရိဟရဏမေဝ၊ ဆောင်ခြင်းသည်သာလျှင်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဘူမတ္ထရဏာဒိဝသေန၊ မြေအခင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိဘောဂေါ ပန၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည်ကား။ အတ္တနော ပရိဟရဏံ၊ မိမိသုံးဆောင်သည်။ န ကောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ခန္ဓကေ၊ စမ္မက္ခန္ဓကဉ္စ။ “အန္တောပိ၊ မဉ္ဇေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဗဟိပိ မဉ္ဇေ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ အတ္တာယ၊ အလို

၄၁။ မဉ္ဇောဒိသု၊ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၌။ပညပေတွာ၊ ခင်း၌။ ပရိဟရဏ-
ဝတ္ထုသို့၊ ဆောင်သောဝတ္ထု၌။-

“န တိက္ခဝေ မဟာစမ္မာနိ ဓာရေတဗ္ဗာနိ သီဟစမ္မံ ဗျဿစမ္မံ
ဒီပိ စမ္မံ၊ ယော ဓာရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။-

ဟူ၍။ (၁၆)ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ တသ္မာ၊ထို
ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌
၌။အဓိပ္ပာယော၊ကို။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏။ ဒါရုမယပိဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖလကမယ-
ပိဌမေဝ၊ ပျဉ်ဖြင့် ပြီးသော အင်းပျဉ်ပင်တည်း။ ပါဒကထလိကန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ယသို့၊အကြင် သစ်ပျဉ်အစရှိသည်၌။ အဓောတပါဒ၊ မဆေးသော
ခြေကို။ ဗံသန္တာ၊ ပွတ်ကုန်လျက်။ ဓောဝန္တိ၊ ဆေးကုန်၏။တံ ဒါရုဖလ-
ကာဒိ၊ထို သစ်ပျဉ်အစရှိသည်တည်း။

၁၁၃။“အာဂန္တာ ဥဒ္ဓရိဿာမိတိ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ဆိုအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနောတာပေန္တဿပိ၊ နေလုန်းသည် မဟုတ်
သော်လည်း။ အညေနာပိကာရဏေန၊ တပါးသော အကြောင်းဖြင့်လည်း။
သန္တရိတွာ၊ ခင်း၍။ (ထည့်)။ အာဂမနေ၊ လာခြင်း၌။ သာပေက္ခဿ၊
ဲ့ခြင်းရှိသောရဟန်းအား။ အနာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်မသင့်သလျှင်ကတည်း။
တေနဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ မာတိကာဠကထာယံ၊ မာတိကာအဠကထာ
၌။ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်)။ “မဉ္ဇောဒိနံ၊ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၏။ သံသိက-
တာ၊ သံသိကံအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တလက္ခဏေ၊ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာ
ရှိသော။ ဓဒသေ၊ အရပ်၌။ သန္တရဏံ ဝါ သန္တရာပနံ ဝါ၊ ခင်းခြင်း၊
ခင်းစေခြင်း လည်းကောင်း။ အပလိဗုဒ္ဓတာ၊ တစုံတယောက် မတားမမြစ်
ခြင်းလည်းကောင်း။ လေဉ္စုပါတာတိက္ခမော၊ ခဲတကျကို လွန်ခြင်းလည်း
ကောင်း”။ ဣတိ ဧဝံ၊ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ နိရုပေက္ခတာယ၊ မဲ့
သောအဖြစ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဆ အင်္ဂါနိ၊ ခြောက်ပါးသော အင်္ဂါတို့ကို။
ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည့်။ နိဋ္ဌိတာ၊ပြီ။

၅။ ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ ပဉ္စမေ၊ ပဉ္စမသိက္ခာပုဒ်၌။ ပါဝါရော ကောဇဝေ၊တိ၊ ဟူသည်
ကား။ ပစ္စတ္တရဏတ္တာယေဝ၊ အခင်းအလို့ငှာသာလျှင်။ ဌပိတာ၊ တားအပ်ကုန်
သော။ ဥဂ္ဂတလောမာ၊ တက်သောအမွှေးရှိကုန်သော။ အတ္တရဏဝိသေသာ၊

အခင်းအထူးတို့တည်း။ ဧတ္တကမေဝ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌကထာသု၊
တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သေနာသနတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗပစ္စိမသေနာသနတော၊
အားလုံးထက် အစွန်းဆုံးကျောင်းမှ။

၁၁၇။ ကုရုန္တုဋ္ဌကထာယံ၊ ကုရုန္တုဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သော
အနက်ကိုသာလျှင်။ သဝိသေသံ၊ အထူးရှိသည်ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဒသေ-
တံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တော”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊
အားထုတ်အပ်၏။ “ဝတ္တဗ္ဗံ နတ္ထံ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ရုက္ခမူလဿ၊ သစ်
ပင်ရင်း၏။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပလုဇ္ဇတိ-
တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယာတိ၊ ပျက်၏။

၁၁၈။ ယေန၊ အကြင် သားရေအစရှိသည်ဖြင့်။ မဉ္ဇ ဝါ၊ ညောင်စောင်း
ကိုလည်းကောင်း။ ပိဋ္ဌ ဝါ၊ အင်းပျဉ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိနန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။
ဝါ၊ လွှမ်းကုန်၏။ တံ၊ ထိုလွှမ်းသော သားရေအစရှိသည်သည်။ မဉ္ဇပိဋ္ဌက-
ဝါနံ၊ မည်၏။ သိလုစ္စယလေဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဗ္ဗတဂုဟာ၊ တောင်
ခေါင်းတည်း။ “အာပုစ္ဆနံ ပန ဝတ္ထ”န္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အာ-
ပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဝုတ္တလက္ခဏ-
သေယျာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော အခင်းလည်းကောင်း။ တဿာ၊
ထို အခင်း၏။ သံသိကတာ၊ သံသိကအဖြစ် လည်းကောင်း။ ဝုတ္တလက္ခဏေ၊
ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ သန္တရဏံ ဝါ၊
သန္တရာပနံ ဝါ၊ ခင်းခြင်း၊ ခင်းစေခြင်း လည်းကောင်း။ အပလိဗ္ဗဒ္ဓတာ၊
တားမြစ်ခြင်း၏ မရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အာပဒါယ၊ ဘေးရန်၏။
အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အနုပေက္ခဿ၊ မငဲ့ကွက်သောရဟန်း၏။
ဒိသာပက္ကမနံ၊ အရပ်တပါးသို့ဖဲခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပစာရသိမာဝိက္ခမော၊
ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ သတ္တ၊ ဤ ခုနစ်ပါး
တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-အနုပဓဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

(၁၇) ၁၁၉။ ဆဋ္ဌေ၊ ဆဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၌။ အနုပဝိသိတာတိ၊ ဟူသည်
ကား။ သမိပံ၊ အနီးသို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။

၁၂၂။ ဥပစာရံ ဌပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိယစုဝတ္ထုပစာရံ၊
တထောင့်တွာဥပစာကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သံသိကဝိဟာရတာ၊ သံသိက

ကျောင်းအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုဋ္ဌာပနီယဘာဝဇာနန်၊ မထစေအပ်သော
 အဖြစ်ကို သိခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္မာဓေတုကာမတာ၊ ကျဉ်းမြောင်းစေ
 လိုသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥပစာရေ၊ ဥပစာအတွင်း၌။ နိသီဒနံ ဝါ
 နိပဇ္ဇနံ ဝါ၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊
 ဤလေးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အနုပဓဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၇-နိက္ကစ္ဆသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၆။ သတ္တမေ၊ သတ္တမသိက္ခာပုဒ်၌။ ကောဋ္ဌကာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဒွါရကောဋ္ဌကာနိ၊ တံခါးမုခ်တို့တည်း။

၁၂၇။ “သကလသံသရာမတော နိက္ကစ္ဆတုံ န ဝုဇ္ဇတိ”တိ၊ ဣဒံ၊ ဟူသော
 စကားကို။ အနုနုပတော၊ မလျော်ခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟံ၊ သင့်စွ။
 ပါပဂရဟိတာယ၊ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့လေ့ ရှိသဖြင့်။ အကုပိတစိတ္တေန၊
 အမျက်မထွက်သောစိတ်ဖြင့်။ နိက္ကစ္ဆဿ၊ ကျောင်းထုတ်သောရဟန်းအား။
 ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 “ကုပိတော အနတ္တမနော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည့်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ အညာပေက္ခာ၊ အကြောင်းတပါးကို ငဲ့သော။ အာပတ္တိ၊
 သည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အလဇ္ဇိ နိက္ကစ္ဆတိ”တိအာဒိ-
 သု၊ အစရှိသည်တို့၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ လဟုပရိဝုတ္တိတာယ၊ လျင်သောအပြန်ရှိသည့်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ကောပေ၊ အမျက်သည်။ ဥပ္ပန္နေပိ၊
 ဖြစ်သော်လည်း။ အလဇ္ဇိတာဒိပစ္စယေ နေဝ၊ အလဇ္ဇိ၏အဖြစ် အစရှိသော
 အကြောင်းဖြင့်သာလျှင်။ နိက္ကစ္ဆဿ၊ ကျောင်းထုတ်ခြင်းကို။ အာရဒ္ဒတ္တာ၊ အား
 ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ သံသိကဝိဟာရော၊
 သံသိကကျောင်းလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ ဘဏ္ဍနကာရက-
 ဘာဝါဒိဝိနိမုတ္တတာ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်မှ လွတ်
 သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ ကောပေန၊ အမျက်ဖြင့်။ နိက္ကစ္ဆနံ ဝါ
 နိက္ကစ္ဆာပနံ ဝါ၊ ကျောင်းထုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းထုတ်စေခြင်း လည်းကောင်း။
 ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

နိက္ကစ္ဆသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၁။ နိက္ကစ္ဆာပေန္တိဿိ- (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ] ၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၉-မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅

၈-ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ အဋ္ဌမံ၊ အဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်သည်။ ဥတ္တနဒေဝ၊ ပေါ်သလျှင်က
တည်း။ သံသိကော ဝိဟာရော၊ သံသိက ကျောင်းလည်းကောင်း။ အသိသ-
သန္တဝေဟာသကုဋိ၊ ဦးခေါင်း မထိအောင်မြင့်သော ဟင်းလင်းအပြင်ရှိသော
ကုဋိလည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာပရိဘောဂတာ၊ အောက်၌ သုံးဆောင်ကောင်း
သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အပဋ္ဌာဏိဒိန္နော၊ စို့ မနွှက်အပ်သော။ အာဟစ္စ-
ပါဒကေ၊ အပေါင်၌ အခြေစွပ်သော ညောင်စောင်း၌။ နိသိဒနံ ဝါ နိပဇ္ဇနံ
ဝါ၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေး
ပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၈) ၁၃၅။ နဝမေ၊ နဝမသိက္ခာပုဒ်၌။ “မဟလ္လကော နာမ ဝိဟာ-
ရော သဿာမိကော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ သညာစိကာယ ကုဋိယာ၊ သညာစိကကုဋိဖြင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်
မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရဿ၊
ကျောင်း၏။ သာ အပရိပူရပစာရာပိ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဝရိယမာနံ၊
ဖွင့်အပ်သော။ ကဝါဋ္ဌံ၊ တံခါးရွက်သည်။ ယံ ဘိတ္တံ၊ အကြင် နံရံကို။
အာဟနတိ၊ ထိခိုက်၏။ သာ ဘိတ္တံ၊ ထိန်ရံသည်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်
မှ။ ကဝါဋ္ဌဝိတ္တာရပ္ပမာဏာ၊ တံခါးရွက်အပြန့် ပမာဏရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ-
စာရရဟိတာပိ၊ ဥပစာရမှ ကင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အာလောကံ ဝါတပါနံ၊ အလင်းဖြစ်သော
လေသာပေါက်ကို။ သန္ဓေတိ ခဉ္ဇယတိ၊ ပေါက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
ကဝါဋ္ဌံ၊ တံခါးရွက်ကို။ အာလောကသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒွါရ-
ဝါတပါနုပစာရတော၊ တံခါးမ၊ လေသောက်တံခါး၏ ဥပစာမှ။ အညတ္ထ၊
တပါးသောအရပ်၌။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ လိမ္မနာဒိ၊ လိမ်းကျံခြင်း
အစရှိသည်ကို။ ကယေန္တဿ၊ ပြုသောရဟန်းအား။ ပိဏ္ဍဂဏနာယ၊ မြေစိုင်
အရေအတွက်ဖြင့်။ ပါမိတ္တိယံ၊ တည်း။

ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပါဠိယံ၊ ၌။ ပါမိတ္တိယဿ၊ ကို။ အဝုတ္တတ္တာ၊
မဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်၏။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဝိဇာတဗ္ဗံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဟရိတေ

ဌိတော အဓိဋ္ဌာတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အရိတ-
ယုတ္တေ၊ ကောကံစိမ်း၊ ပဲစိမ်းနှင့်ယှဉ်သော။ ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ ဌတော၊
တည်၍။ ဆာဒေန္တဿ၊ မိုးသော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ ဣတိ
အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “တာ-
ဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ခေတ္တေ၊ လယ်၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကယေန္တဿ၊
ပြုသော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
တံ ဝစနံ၊ သည်။ ပါဠိယာ၊ နှင့်။ န သမေတိ၊ မည်။

၁၃၆။ ဥဇုကမေဝ ဆာဒနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆာဒနမုခဝဋ္ဌိတော၊
အမိုးခြင်ပိတ်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပိဋ္ဌိဝံသ-
ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကာဒိ၊ ခေါင်အုပ် စုလစ်မှမ်းချန်အထွတ်အစရှိသည်သည်။ အတ္တိ၊
ရှိ၏။ တာဝ၊ ထို၍လောက်။ ဣဉ္ဇကာဒိဟံ၊ အုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဥဇုကံ၊
ဖြောင့်စွာ။ ဆာဒနံ၊ မိုးခြင်းတည်း။ ဣမိနာ ပန နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်
သာလျှင်။ သဗ္ဗသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ခပ်သိမ်းသော ကျောင်း၌။ ကေဝါရံ ဆာဒိ-
တေ၊ တကြိမ်မိုးအပ်သည်ရှိသော်။ တံ ဆာဒနံ၊ ထိုအမိုးကို။ ကေမဂ္ဂန္တိ၊
တခုသော အစဉ်ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဒွေ မဂ္ဂေ”တိ
အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပရိယာယေန၊ မြက်၊ သက်ကယ်
အစဉ်အားဖြင့်။ ဆာဒနမ္ပိ၊ မိုးခြင်းကိုလည်း။ ဣမိနာပ န ယေန၊ ဤနည်း
ဖြင့်သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ “ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေသီ”တိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ
ပါဠိယာ စ၊ ဤပါဠိနှင့် လည်းကောင်း။ “သဗ္ဗမ္ပိ စေတံ ဆဒနံ ဆဒန္တ-
ပရိ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာဝစဇနာ စ၊ ဤအဋ္ဌ-
ကထာစကားနှင့် လည်းကောင်း။ သမေတိ၊ ညီ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “မဂ္ဂေန ဆာဒေန္တဿ ပရိယာယေန ဆာဒေန္တဿာ”တိ
ဣဒဉ္စ၊ ဟူသောစကားကိုလည်း။ ဣဉ္ဇကာဒိဟံ စ၊ အုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်
လည်းကောင်း။ တိဏပဏ္ဍေဟိ စ၊ မြက်၊ သစ်ရွက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။
ဆာဒနပ္ပကာရဘေဒဒဿနတ္ထံ၊ မိုးသောအခြင်းအရာအထူးကို ပြခြင်းငှာ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပါဠိယာ၊ အစဉ်ဖြင့်။ ဆာဒိတဿ၊
မိုးအပ်သော။ ဆဒနဿ၊ အမိုး၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဆဒနမုခဝဋ္ဌိတော၊
အမိုးခြင်ပိတ်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ဥဇုကမေဝ၊ ဖြောင့်
ဖြောင့်သာလျှင်။ ကေဝါရံ ဆာဒနံ၊ တကြိမ်မိုးခြင်းကို။ ကေမဂ္ဂန္တိ၊ တခု
သော အစဉ်ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဒွေ ‘မဂ္ဂေ’တိ အာဒိ၊ အစရှိသော

စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သကလဝိဟာရဆာဒနံ၊ အလုံးစုံသောကျောင်းအမိုး
ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ပရိယာယေန၊ မြက်၊ သစ်ကယ်
အစဉ်ဖြင့်။ ဆာဒနေပိ၊ မိုးရာဇ်လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းတည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဟိ၊ တို့နှင့်။
န သမေတိ၊ မည်။

“တတိယာယ မဂ္ဂ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ တတိယာယာတိ၊ တတိ-
ယာယ-ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥပယောဂဧတ္ထ၊ ဒုတိယာအနက်၌။ သမ္ပဒါန-
ဝစနံ၊ သမ္ပဒါနိဝိဘတ်အဆုံးရှိသောပုဒ်တည်း။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော။
မဂ္ဂံ၊ အစဉ်ကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။
အယမေဝ၊ ဤတတိယံ မဂ္ဂံ သည်ပင်လျှင်။ ပါဠော၊ ရှိရင်းပါဠိတည်း။
“တိဏပဏ္ဍေဟိ လဗ္ဘတိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တိဏပဏ္ဍေဟိ၊ မြက်၊
သစ်ရွက်တို့ဖြင့်။ ဆာဒေတွာ၊ မိုး၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တ-
ကရဏံ၊ အတွင်း အပ လိမ်းကျခြင်းကို ပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။
(၁၉) ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ တိဏကုဋိယာ၊ မြက်ကုဋိ-
၌။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တိဏ္ဍံ
မဂ္ဂါနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂဝသေန၊ အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆာဒိတာနံ၊
မိုးအပ်ကုန်သော။ တိဏ္ဍံ ဆဒနာနံ၊ သုံးခုသော အမိုးတို့၏။ “တိဏ္ဍံ ပရိယာ-
ယာန”န္တိတ္ထောပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ ဤနည်းလျှင် နည်းရှိ
၏။ မဟလ္လကဝိဟာရတာ၊ ကြီးသောကျောင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အတ္ထ-
နော၊ မိမိ၏။ ဝါသာဂါရတာ၊ နေရာကျောင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။
ဥတ္တရိ အဓိဋ္ဌာနံ၊ နှစ်ထပ် သုံးထပ်လွန် စီရင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ
တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀။ သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၀။ ဒသမေ၊ ဒသသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ မာတိကာယံ၊ မာတိကာ၌။
သပ္ပါဏကံ၊ ပိုးရှိသော။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ တိဏေန ဝါ၊ မြက်ဖြင့်လည်းကောင်း။
မတ္တိကာယ ဝါ၊ မြေညက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ သိဇ္ဈေယျ၊ သွန်းငြားအံ့။ ဆဇ္ဈေ-
ယျ၊ စွန့်ပစ်ငြားအံ့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊
တနည်းကား။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဗဟိ၊ အပ၌။ သိဇ္ဈေယျ၊ သွန်း
ငြားအံ့။ တသိဉ္စ ဥဒကေ၊ ထိုရေ၌လည်း။ တိဏံ ဝါ၊ မြက်ကိုလည်းကောင်း။
မတ္တိကံ ဝါ၊ မြေညက်ကိုလည်းကောင်း။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။

ပက္ခိပေယျ၊ ထည့်ငြားအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အဇ္ဈာဟရိတာ၊ ဆောင်ပါငြိထည့်
 ရှိ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗေ၊ ။ ။ ဘေန၊ ထို့ကြောင့်။ “သကဋ္ဌတာရ-
 မတ္တဉ္စေ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ။ ။ ဣဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 တိဏမတ္တိကပက္ခိပနဝိဓာနံ၊ မြက် မြေညက်ထည့်သော အစီအရင်ကို။ ဝုတ္တန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ မာတိကာယံ၊ မာတိကာ၌။ “တိဏံ ဝါ မတ္တိကံ ဝါ”တိ၊
 ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ တနည်းကား။ အဋ္ဌကတာသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊
 ဆိုအပ်၏။

ဣဒဉ္စ သိက္ခာပဒံ၊ ကိုလည်း။ ဗာဟိရပရိဘောဂံ၊ ကိုယ်ပအသုံးအဆောင်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ အဋ္ဌန္တရပရိဘောဂဿ၊ ကိုယ်တွင်းအသုံးအဆောင်ကို။ ဝိသု၊ အသီး။
 ဝက္ခမာနတ္တာ၊ ခို့လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုသပ္ပာဏက
 သိက္ခာပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းကိုလည်း။ “သပ္ပာဏက”န္တိကတာ၊ ပိုးရှိ၏-ဟု နှလုံးသွင်း
 ရှိ။ ဝကေစိတ္တံ၊ သတ်လိုသောစိတ်ကို။ ဝိနာဝ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ သိဉ္စနေ၊ သွန်း
 ခြင်း၌။ ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ပဏ္ဍိတဇ္ဇ”န္တိ၊ ပဏ္ဍိတ-
 ဝဇ္ဇ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ ဝကေစိတ္တေ၊ သတ်လိုသော စိတ်သည်။ သတိ ပန၊
 ရှိမကား။ သိက္ခာပဒန္တရေနေဝ သဉ္စိစ္စပါဏ-ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တပါးဖြင့်
 သာလျှင်။ ပါစိတ္တိယံ၊ တည်း။ ဣမိနာ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ န ပါစိတ္တိယံ၊
 ပါစိတ်မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ။ ဥဒကဿ၊ ရေ၏။ သပ္ပာဏကတာ၊
 ပိုးရှိသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ “သိဉ္စနေ၊ သွန်းသဖြင့်။ ပါဏကာ၊ ပိုးတို့
 သည်။ မရိယန္တိ”တိ၊ သေကုန်လတ္တံ့ ဟူ၍။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းလည်းကောင်း။
 တာဒိသမေဝ၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ ကို။ ဝကေ-
 စေတနာယ၊ သတ်လိုသော စေတနာကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ကေနစိ ဒေဝ
 ကရဏိယေန၊ တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ဖြင့်။ တိဏာဒိနံ သိဉ္စနံ၊ မြက်အစရှိသည်သို့
 သွန်းခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏံ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထံ၊ ။ ။
 အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

သပ္ပာဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယော၊ သော။ သေနာသနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

“ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ”တိပိ၊ ဘူတဂါမဝဂ်ဟူသည်လည်း။ တေဿေဝ၊ ဤ
 သေနာသနဝဂ်၏သာလျှင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။

၃-သြဝါဒဝဂ္ဂ

၁-သြဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀) ၁၄၄။ တတိယဝဂ္ဂဿ၊ တတိယဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ပဌမသိက္ခာပုဒ်၌။ တိရစ္ဆာနဘူတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တိရောကရုဏဘူတံ၊ ဖီလာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဗာဟိရဘူတံ၊ အပြင်၍ဖြစ်သော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သမိဒ္ဓေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိပုဏ္ဏော၊ ပြည့်စုံ၏။ သဟိတတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္ထယုတ္တော၊ အကျိုးနှင့်ယှဉ်၏။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာဒိနာ၊ အနက် နက်နဲခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။

၁၄၅-၁၄၇။ ပရတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ကရောဇ္ဇောဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဗာဟိရေ၊ ကရောဇ္ဇော၊ အပြင်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဝိဘဂေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဈာနဝိဘဂေ၊ ဈာနဝိဘင်း၌။ စရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနဂမနာယ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားခြင်းငှာ။ ပါဒံ၊ ခြေနှင့်တူသည့်တည်း။

ယဒဿာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ယံ အဿာတိ၊ ဟူ၍။ ပဒစ္ဆေဒေါ၊ ပုဒ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓာရေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိနာဿမာနံ၊ မပျောက်မပျက်။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်၏။ ပရိကထနတ္ထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပကိဏ္ဏကကထာဝသေန၊ ပကိဏ္ဏကကထာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္ဒဓမ္မကထနတ္ထံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော တရားကို ဟောခြင်းငှာ။ တိဿော အနုမောဒနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃဘတ္တာဒိသု၊ သံဃဘတ်အစရှိသည်တို့၌။ ဒါနာနိသံသပုဋ္ဌိသံယုတ္တာ၊ ဒါနအာနိသင်နှင့် စပ်သော။ နိဓိကဏ္ဍသုတ္တာဒိ-အနုမောဒနာ၊ နိဓိကဏ္ဍသုတ်-အစရှိသော အနုမောဒနာလည်းကောင်း။ ဂေဟပုဝေသမဂ်လာဒိသု၊ အိမ်ဘက်မဂ်လာအစရှိသည်တို့၌။ မဂ်လသုတ္တာဒိ-အနုမောဒနာ၊ မဂ်လသုတ်အစရှိသော အနုမောဒနာလည်းကောင်း။ မတကဘတ္တာဒိ အမဂ်လေသု၊ မသာဆွမ်းအစရှိသော အမဂ်လာတို့၌။ တိရောကုဋ္ဌာဒိအနုမောဒနာ၊ တိရောကုဋ္ဌအစရှိသော အနုမောဒနာလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာ တိဿော အနုမောဒနာ၊ ဤသုံးပါးသော အနုမောဒနာတို့သည်။ ကမ္မာကမ္မဝိနိစ္ဆယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဝါရာဝသာနေ၊ ပရိဝါ၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ကမ္မဝဂ္ဂေ၊ ကမ္မဝဂ်၌။ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယော၊ ဟောအပ်သော အဆုံးအဖြစ်သည်။ သမာဓိဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမထပုဗ္ဗက ဝိပဿနာယ ဝသေန၊ သမထရှေးရှိသော ဝိပဿနာ၏ အစွမ်း

၁။ နိဓိကဏ္ဍသုတ္တာဒိ(ဆဂ္ဂ) ၂။ သမထပုဗ္ဗကဝသေန (ဆဌ)။

အားဖြင့်။ ဝိပဿနာဝသေနာ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအာဒိကာယ၊
 ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအစရှိသော။ သုက္ခဝိပဿနာယ၊ သုက္ခဝိပဿနာ၏။ ဝသေန၊
 အစွမ်းဖြင့်။ အာယ၊ ထိုရဟန်းအား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သီလရက္ခဏတ္ထံ၊
 သီလကို စောင့်ခြင်းငှာ။ အပရာနပေက္ခတာယ၊ သူတပါး မငဲ့ရသဖြင့်။
 ယေန ကာမံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ စတဿော ဒိဿ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့
 သို့။ ဂန္တံ၊ သွားခြင်းငှာ။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။
 စတဿော ဒိဿ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ တာသု၊ ထို
 အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ သာဓု၊ ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ စာတုဒ္ဓိ-
 သော၊ မည်၏။

အဘိဝိနယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါတိမောက္ခသံဝရသင်္ခါတေ၊ ပါတိမောက္ခ
 သံဝရဟုဆိုအပ်သော။ သံဝရဝိနယေ၊ သံဝရဝိနည်း၌။ ဝါ၊ ကား။ တပု-
 ကာသကေ၊ ထိုသံဝရဝိနည်းကို ပြတတ်သော။ ဝိနယပိဋကေ၊ ဝိနည်းပိဋကတ်
 ၌။ ဝိနောတုန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ သိက္ခာပေတံ ပကာသေတံ၊ ပြခြင်းငှာ။ ပဂု-
 ဏာ ဝါစုဂ္ဂတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဠိတော စ၊ ပါဠိအားဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ အတ္ထတော စ၊ အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဂုဏာ၊ လေ့လာ
 သည်။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ သန္တိဓာပနဝသေန၊ သိမီးသည့် အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဝါစုဂ္ဂတာ၊ နှုတ်တတ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်၏။ ဧတေ၊ ဥဘတော
 ဝိဘင်းတို့ကို။ အတ္ထမတ္တဝသေနပိ၊ အနက်မျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။
 ယောဇနံ၊ ယှဉ်ခြင်းကို။ ကရာန္တံ၊ ပြုကုန်၏။ အဘိဓမ္မေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 လက္ခဏရသာဒိဝသေန၊ လက္ခဏ ကိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိ-
 နန္တံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ နာမရူပဓမ္မေ၊ နာမ်ရုပ်တရား၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။
 မဟာထေရာ၊ မဟာထေရ်တို့သည်။ ပရိယတ္တိအနန္တရဓာနာယ၊ ပရိယတ်
 မကွယ်စေခြင်းငှာ။ ဧကေကဿ၊ တဦးဦးသော။ ဂဏဿ၊ ဂိုဏ်းအား။
 ဒိဿနိကာယာဒိဧကေကဓမ္မကောဋ္ဌာသံ၊ ဒိဿနိကာယံအစရှိသော တပါးပါး
 သော တရားအစုကို။ နိယျာတေန္တာ၊ ဆောင်နှင်းကုန်လျက်။ “တုဗ္ဗေ၊ သင်
 တို့သည်။ ဧတံ၊ ဤတရားအစုကို။ ပါဠိတော စ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။
 အဋ္ဌကဿတော စ၊ လည်းကောင်း။ ပရိဟရထ၊ ရှုတ်ကုန်လော့။ သက္ကောန္တာ၊
 တတ်နိုင်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥတ္တရိပိ၊ အလွန်လည်း။ ဥက္ကဏထ၊ သင်ကုန်
 လော့”။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သကလဓမ္မံ၊ အလုံးစုံသော တရားကို။ ဂဏ-
 ဝသေန၊ ဂိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိယျာဒေသံ၊ ကိရ၊ ဆောင်နှင်းကုန်
 သတတ်။ တတ္ထ တသ္မိံ နိယျာတိယမာနေ၊ ထိုသို့ ဆောင်နှင်းအပ်သည်ရှိ

၁။ ဧတ္ထ = (ဆဋ္ဌ)။ ၂။ ဂန္တဝသေန = (ဆဋ္ဌ)။ ၃။ နိယျာတေန္တံ = (ဆဋ္ဌ)။

ကဏ္ဍ]

၃-သြဝါဒဝဂ္ဂ ၁-သြဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၁

သော်။ တေ စ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းတို့ကိုလည်း။ ဂန္ဓနာမေန၊ ကျမ်း၏အမည်
 ဖြင့်။ ဒိဃဘာဏကာ မဇ္ဈိမဘာဏကာတိ၊ ဒိဃဘာဏကာ၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာတို့
 ဟူ၍။ ဝေါဟာရန္တိ၊ ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာရဉ္စတံ၊ ဝန်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ အစုကို။
 ပရိစ္စဇိတွာ၊ စွန့်၍။ (၂၁) အညံ၊ တပါးသော ကျမ်းဂန်ကို။ ဥဂ္ဂဟေတု၊
 သင်ခြင်းငှာ။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ သန္ဓာ-
 ယ၊ ၍။ “သစေ မဇ္ဈိမဘာဏကော ဟောတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကား
 ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို သစေ-အစရှိသော ဝါကျ၌။ ဟေဋ္ဌိမာ ဝါ တယော ဝဂ္ဂတိ၊
 ဟူသည်ကား။ မဟာဝဂ္ဂတော၊ မဟာဝဂ်မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သဂါ-
 ထကဝဂ္ဂေါ၊ သည်လည်းကောင်း။ နိဒါနဝဂ္ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ ခန္ဓဝဂ္ဂေါ၊
 လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမေ တယော ဝဂ္ဂါ၊ ဤသုံးဝဂ်တို့တည်း။ “တိက-
 နိပါတတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ကေနနိပါတဒုက-
 နိပါတေ၊ ကေနိပါတ် ဒုကနိပါတ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဓမ္မ-
 ပဒမ္ပိ၊ ဓမ္မပဒကိုလည်း။ သဟ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထုနှင့် တကွ။ ဇာတကဘာဏ-
 ကေန၊ ဇာတ်ကိုဆောင်သော ရဟန်းသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဇာတကေန၊
 ဇာတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်အပ်၏။ တတော သြရံ၊ ထို
 အောက်ယုတ်မှုကား။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မဟာပစ္စရိ
 ဝါဒဿ၊ မဟာပစ္စရိက်ဝါဒ၏။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ တတော တတောတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဒိဃနိကာယာဒိတော၊ ဒိဃနိကာယ်အစရှိသည်မှ။ ဥစ္စိနိတွာ၊
 ရွေးကောက်၍။ ဥဂ္ဂဟိတံ၊ သင်အပ်သော ကျမ်းဂန်သည်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ သူ
 ကောင်းတရား၏။ ဌိတိယာ စ၊ တည်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနော၊
 ၏။ ပုဗ္ဗာပရာနုသန္တိအာဒိကုသလတာယ စ၊ ရွှေ့နောက် အနုသန္ဓေ အစရှိ
 သည်၌ လိမ္မာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
 “တံ၊ ထိုဒိဃနိကာယ်အစရှိသည်မှ ရွေးကောက်၍ ကျက်အပ်သော ကျမ်းဂန်
 သည်။ န ဝဋ္ဋတိ”တိ၊ မအပ်ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ “အဘိဓမ္မေ ကိဉ္ဇ
 ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ န ဝုတ္တံ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိနယေ၊
 ဝိနည်း၌။ ကုသလတ္တိကာဒိဝိဘာဂေါ စ၊ ကုသလတိက်အစရှိသည်ဖြင့် ဝေဖန်
 ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ သုတ္တန္တေသု၊ သုတ္တန်တို့၌။ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂေါ စ၊
 သမထ ဝိပဿနာ မဂ်ကိုလည်းကောင်း။ အဘိဓမ္မပိဋံ၊ အဘိဓမ္မာပိဋ်ကို။
 ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ န ဝိညာယတိ၊ မသိအပ်။ အန္ဓကာရေ၊ အမှိုက်တိုက်သို့။
 ပဝိဋ္ဌကာလော ဝိယ၊ ဝင်သောအခါကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။

သုတ္တဝါနယာနံ၊ သုတ် ဝိနည်းတို့ကို။ ဂဟဏဝသေန၊ ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ အဘိဓမ္မဂ္ဂဟဏံ၊ အဘိဓမ္မာကို ယူခြင်းကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီး သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီး။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဘောဇနံ၊ ထမင်းဘောဇနံကို။ ဘုဉ္ဇတဗ္ဗံ၊ စားအပ်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တဒဝိနာဘာဝတော၊ ထိုဟင်းလျာနှင့် မကင်းရာသောကြောင့်။ “ဗျဉ္ဇနံ၊ ဟင်းလျာကို။ ခါဒိတဗ္ဗံ” နှိ၊ ခဲအပ်၏ဟူ၍။ အဝုတ္တမ္ပိ၊ မဆိုသော်လည်း။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုသည်မည်သည်သာ လျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤဥပမာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။

ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသံ ဝါစာယံ၊ အကြင် စကား၌။ ပရိမဏ္ဍလာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ ပဒေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ သိထိလဓနိတာဒိဗျဉ္ဇနာနိ၊ သိထိလဓနိတအစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာယ ဝါစာယ၊ ထို ပြည့်စုံသောပုဒ်တို့၌ သဒ္ဒါရှိကုန်သော စကား ဖြင့်။ ပုရဿ၊ ပြည်ကြီး၌နေသောသူ၏။ သော၊ ဥစ္စာဖြစ်သောစကားတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရိ၊ မည်၏။ နဂရဝါသိနံ၊ မြို့နေဖြစ်သောသူတို့၏။ ကထာ၊ စကားတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ “အနေလဂဠာ-ယာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ လောတိ၊ လောဟူသည်ကား။ ခေဋံ၊ တံတွေး တည်း။ တဂ္ဂဠာနဝိရဟိတာယ၊ ထိုတံတွေးပေါက် ကျခြင်းမှ ကင်းသော။ “ကလျာဏဝါက္ကရဏော” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝါစာ ဧဝံ၊ စကားကိုသာ လျှင်။ ဝါက္ကရဏံ ဥဒါဟဓုဏသောသော၊ မြှက်သော အသံတည်း။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ကလျာဏံ မရရံ၊ သာယာသော။ ဝါက္ကရဏံ၊ စကားမြှက် ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ကလျာဏ- ဝါက္ကရဏော၊ မည်၏။ မေထုနေနေဝ၊ မေထုန်ဖြင့်သာလျှင်။ ဥပသမ္ပန္နာယ၊ ရဟန်းမိန်းမ၌။ အဘဗ္ဗော၊ အဘဗ္ဗသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သိက္ခမာနာသာမဏေရီသု၊ သိက္ခမာန်၊ သမဏေမိန်းမတို့၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဘိက္ခုနိယာ ကာယသံသဂ္ဂံ ဝါ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဇာဟ၊ ၏။

၁၄၈။ ဂရုကေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂရုဏဘဏ္ဍေဟိ၊ ဂရုဏဘဏ္ဍာနှင့် တူကုန်သော။ “ကေတော ဥပသမ္ပန္နာယာ” တိ ပဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥပ- ယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယာအနက်၌။ တုမ္မဝစနံ၊ သတ္တမိဝိဘက်ရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥပသမ္ပန္နာ နာမ၊ ပဉ္စင်းခံ သော ရဟန်းမိန်းမမည်သည်ကား။ ပရိဝတ္တလိဂံ၊ ဝါ၊ ပုလ္လိင်မှ ဣတ္ထိလိင်ပြန်သော

ရဟန်းမိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ ပဉ္စသတသင်္ကယာနိယော ဝါ၊ ငါးရာ
သော သင်္ကတမိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း၊ တော ပန၊ ထို ရဟန်းယောကျ်ား
အထံ၌ ပြုအပ်သော ရဟန်းမိန်းမတို့ကိုကား။ ဧကတော ဥပသမ္ပန္နာပိ၊ ဧက-
တော ဥပသမ္ပန္နပင် ဖြစ်သော်လည်း။ သြဝဒန္တဿ၊ 'ဆုံးမသောရဟန်းအား။
ပါမိတ္တိယမေဝ၊ ပါမိတ်သာလျှင်တည်း။

၁၄၉။ နနိမန္တိတာ ဟုတွာ ဂန္တုကာမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိမန္တိတာ၊
ဖိတ်အပ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဘောဇနပရိယောလာနေ၊ စားပြီးသော
အဆုံး၌။ ဂန္တုကာမာ၊ သွားလိုကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တတ္ထေဝ၊
ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ ဝသိတုကာမာ၊ နေလိုကုန်သည်။ (၂၂) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနုပဿ-
ယတော၊ ရဟန်းမိန်းမကျောင်းမှ။ ယသိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “တုဗ္ဗေဟိ၊
သင်တို့သည်။ အာနိတသြဝါဒေနေဝ၊ ဆောင်အပ်သောသြဝါဒဖြင့်သာလျှင်။
မယမ္ပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ဝသိဿာမ၊ နေပါကုန်အံ့” ဟုဣတိ၊ သို့။ ယာ-
စိတွာ၊ တောင်းပန်၍။ တတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ဘိက္ခုနုပဿယေ၊
ထိုရဟန်းမိန်းမကျောင်း၌။ အဘိက္ခုကာဝါသေ၊ ရဟန်းယောကျ်ားမရှိသော
ကျောင်း၌။ ဝဿံ ဝသန္တိယာ၊ ဝါဆိုသောရဟန်းမိန်းမအား။ ပါမိတ္တိယံ၊
ပါမိတ်သင့်၏။ အပဂစ္ဆန္တိယာ၊ ဖဲသောရဟန်းမိန်းမအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
သင့်၏။

ဣမာသု၊ ဤနှစ်ပါးသော အာပတ်တို့တွင်။ ကတရာပတ္တိ၊ အဘယ်အာ-
ပတ်ကို။ ပရိဟရိတဗ္ဗာ၊ ရှောင်ကြဉ်အံ့သနည်း။ ဣတိ စောဒနံ၊ ဤသို့သော
စောဒနာကို။ ပရိဟရန္တော၊ ပယ်လိုသည်ဖြစ်၍။ “သာ ရက္ခိတဗ္ဗာ” တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ ဝဿာနုဂမနမ္ပလိကာ၊ ဝါဇကပ်ခြင်းလျှင် မူလရှိသော။ သာ
အာပတ္တိ၊ ထိုအာပတ်ကို။ ရက္ခိတဗ္ဗာ၊ စောင့်အပ်၏။ ဣတရာယ၊ ပါမိတ်
အာပတ်ဖြင့်။ အနာပတ္တိကာရဏံ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာဓဿာ၊ တည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
“အာပဒါသု ဟိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

သြဝါဒတ္တာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သြဝါဒ ယာစနတ္တာယာ၊ သြဝါဒကို
တောင်းခြင်းငှာ။ ဒေ တိဿောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒီဟိ တိဟိ၊ နှစ်ယောက်
သုံးယောက်သော ရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေ၊ ဤ ဒေ
တိဿောဟူသောပုဒ်သည်။ ကရုဏဇတ္ထ၊ တတိယအနက်၌။ ပစ္စတ္တဝစနံ၊
ပထမာဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်း။ ပါသာဒိဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပသာဒ-
ဇနကေန၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကာယကမ္မာဒိနာ၊ ဖြင့်။

၁။သြဝါဒေ ယာစနတ္တာယာ= (ဆဋ္ဌ)

သမ္မာဒေတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိဝိဓံ၊ သော။ သိက္ခံ၊ သိက္ခာကို။ သမ္မာ-
ဒေတု၊ လော့။ အသမ္ပတတာ၊ မသမုတ်အပ်သော အဖြစ် လည်းကောင်း။
ဘိက္ခုနိယာ၊ ၏။ ပရိပဏ္ဏပသမ္ပန္နတာ၊ ပြည့်စုံသော ပဉ္စင်းခံခြင်း ရှိသော
အဖြစ် လည်းကောင်း။ ဩဝါဒဝသေန၊ အဆုံးအမ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
အဋ္ဌဂရုဓမ္မဒါနံ၊ ရှစ်ပါးသော ဂရုဓမ္မကို ပေးခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ
ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
ဘိက္ခုနောဝါဒ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အတ္တင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၅၃။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၌။ ကောကနုဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ပဒုမဝိသေသံ၊ ပဒုမာအထူးတည်း။ တံ၊ ထိုကောကနုဒန္တကြာသည်။ ဗဟုပတ္တိ-
ကိရ၊ များသောအထပ်ရှိသတတ်။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ၊ အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ အယံ၊
ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဒုမံ ယထာ ကောကနုဒ - အစရှိသော
ဂါထာ၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ကောကနုဒသင်္ခါတံ၊ ကောကနုဒ-ဟု
ဆိုအပ်သော။ ပဒုမံ၊ ကြာပဒ်ကို။ ပဿေယျ ယထာ၊ ရှုသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
ထိုအတူ။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ အဝိတဂုဏဂန္ဓံ၊ မကင်းသော
ဂုဏရနံ ရှိသော။ ဖုလ္လမုခပဒုမံ၊ မျက်နှာတော်တည်းဟူသော ကြာပုဒ်ကို။
ပဿ၊ ရှုလော့။ နိမ္မလေ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်း
ကင်း၌။ အာဒိစ္စံ၊ နေမင်းကို။ ပဿေယျ ဝိယ၊ ရှုသကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။
တေဇသာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ တပန္နံ၊ တောက်ပသော။ တတော ဝေ၊ ထိုသို့
တောက်ပခြင်းကြောင့်သာလျှင်။ ဝိရောဓမာနံ၊ တင့်တယ်သော။ အင်္ဂေဟိ၊
ကိုယ်အင်္ဂါတို့မှ။ နိစ္ဆရဏကဇုတိယာ၊ ထွက်သော အရောင်ဖြင့်။ အင်္ဂီရသံ၊
ကိုယ်တော်မှ ထွက်သော ရောင်ခြည်ရှိသော။ သမ္မာသမ္ပန္နံ၊ မြတ်စွာဘုရား
ကို။ ပဿ၊ ရှုလော့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ရဇော-
ဟရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ရဇံ၊ မြို့ကို။ ပုဉ္ဇတိ၊ သုတ်
တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပုဉ္ဇနစောဠာယ၊ ခြေသုတ်ပုဆိုး၏။ ရဇော-
ဟရဏန္တိ နာမံ၊ ရဇောဟရဏဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩဘာသ-
ဝိဿဇ္ဇနပုဗ္ဗကာ၊ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွား ရှိသည်ဖြစ်၍။
ဘာသိတဂါထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ဂါထာသည်။ ဩဘာသဂါထာ
နာမ၊ မည်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဓိသု ပန၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အစရှိသည်တို့၌ကား။ “ရာဂေါ
ရဇော န ဗ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော ဂါထာကို။ ဩဘာသ-
ဂါထာ၊ ဩဘာသဂါထာဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ သော “အဓိစေတသော”

တံ ဂါထာ၊ ဤ အဓိစောသော—ဂါထာကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ အယံ၊ ဤ အဓိစောသော—ဂါထာသည်။ ဝုဠပန္နကတ္ထေရဿ၊ ဝုဠပန်မထေရ်၏။ ဥဒါနဂါထာတံ၊ ဥဒါနဂါထာဟူ၍။ ဥဒါနပါဠိယံ၊ ဥဒါန်းပါဠိ၌။ ဝစနံ၊ စကားသည်။ (ထည့်) နတ္ထိ၊ ရှိ။ အယံ၊ ဤ ဂါထာသည်။ ကေုဒါနိယတ္ထေရဿ၊ ကေုဒါနိယ—မထေရ်၏။ ဥဒါနဂါထာ၊ ဥဒါန်းဂါထာတည်း။ ဣတိ ပန၊ ဤသို့ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒါန်းပါဠိ၌။ ဝုတ္တာ၊ ခေါ်။ ဣဓ ပန၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌ကား။ ပါဠိယာ ဝေ၊ ပါဠိ၌ပင်လျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဂါထာသည်။ ထေရဿာပိ၊ ဝုဠပန်မထေရ်၏လည်း။ ဥဒါနဂါထာ၊ ဥဒါန်းဂါထာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဣဓ၊ ဤ အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပုဒ်၌။ အဂရုဓမ္မေနာပိ၊ ဖြင့်။

≡ (၂၃) သြဝဒတော၊ ဆုံးမသောရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ ပါစိတ်အာပတ်သာလျှင်တည်း။ အတ္ထင်္ဂတသုရိယတာ၊ နေဝင်သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ ပရိပုဏ္ဏုပသမ္ပန္နတာ၊ ပြည့်စုံသော ပဉ္စင်းခံခြင်းရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ သြဝဒနံ၊ ဆုံးမခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၂။ တတိယံ၊ တတိယသိက္ခာပုဒ်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။ ဥပဿယူပဂမနံ၊ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ ကပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပရိပုဏ္ဏုပသမ္ပန္နတာ၊ ပြည့်စုံသော ပဉ္စင်းခံခြင်းရှိသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ သမယာဘာဝေါ၊ အခါ၏ ရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဂရုဓမ္မဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သြဝဒနံ၊ ဆုံးမခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ ဘိက္ခုနုပဿယံ တတိယံ။

ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄။ အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၆၄။ စတုတ္ထေ၊ ၌။ အာမိသနိရပေက္ခမ္ပိ၊ အာမိသကို မငဲ့သော ရဟန်းကိုလည်း။ အာမိသဟေတု၊ အာမိသဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သြဝဒ—တိတိသညာယ၊ ဆုံးမ၏ဟူသောအမှတ်ဖြင့်။ ဘဏန္တဿပိ၊ ဆိုသောရဟန်း

အားလည်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သိက္ခာပဒဿာ-
 ၏။ သစိတ္တကတ္တာ၊ သစိတ္တကဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်
 ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။
 ဥပသမ္ပန္နတာ၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ လဒ္ဓ-
 သမ္ပုတိတာ၊ ရအပ်သော သမ္ပုတိရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အနာမိသန္တရ-
 တာ၊ အာမိသကို ငဲ့သော စိတ်မရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အဝဏ္ဏကာမ-
 တာယ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို အလိုရှိသောကြောင့်။ ဧဝံ ဘဏနံ၊ ဤသို့ဆိုခြင်း
 လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊
 တို့တည်း။

အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၆၉။ ပဉ္စမံ၊ ပဉ္စမဖြစ်သော။ စိဝရဒါနသိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ဥတ္တာန-
 မေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

၆။ စိဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၇၆။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ကထိနဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကထိနမာသေ၊
 ကထိန်လ၌။ စိဝရံ၊ ကို။ ကရေန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သဗြဟ္မစာရီနံ၊ သီတင်း
 သုံးဖော်တို့၏။ သဟာယဘာဝုပဂမနံ၊ အဖော်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။
 သန္တာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝဓဉ္စတုတံ၊ ဟူသည်ကား။ “တဝ ဉာတိကာယ၊
 သင့်ဆွေမျိုးဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမ၏။ စိဝရ”န္တိ၊ သင်္ကန်းတည်းဟူ၍။ အဝတု၊
 မဆိုပဲ။ “ဧကိဿာ ဘိက္ခုနီယ၊ ဘိက္ခုနီမတယောက်၏။ စိဝရ”န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ဝတု၊ ရှိ။ တေ၊ ထိုပဉ္စင်းငယ်တို့
 သည်။ “ဧကိဿာ ဘိက္ခုနီယ၊ ရဟန်းမိန်းမတယောက်၏။ စိဝရ”န္တိ၊ ဟူ၍။
 သုတု၊ ကြားသောကြောင့်။ အညာတိကသည်နော၊ အဆွေမတော်ဟု
 အမှတ်ရှိကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “အကပ္ပိ-
 ယေ နိယောဇိတတ္တာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အညာတိကာယ၊ အဆွေ
 မတော်သော။ ဘိက္ခုနီယ၊ ၏။ သန္တကတာ၊ ဥစ္စာ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။
 နိဝါသနပါရူပန္နပဂတာ၊ ဝတ်လောက်ရုံလောက်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။
 ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သိဗ္ဗနံ ဝါ သိဗ္ဗာပနံ ဝါ၊ ချုပ်ခြင်း
 ချုပ်စေခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။
 အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

စိဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄) ၁၀၃။ သတ္တမေ ဌ၊ ပါဠိယံ ဌ။ ဂစ္ဆာမ ဘဂိနိ ဂစ္ဆာ-
မာယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုပုဗ္ဗကံ၊ ရဟန်းယောက်ျား ရှေ့သွားရှိသော။
သံဝိဓာနံ၊ တိုင်ပင်ခြင်းတည်း။ ဣတရံ၊ ဂစ္ဆာမာယျ ဂစ္ဆာမ ဘဂိနိ-ဟူသော
တိုင်ပင်ခြင်းသည့်။ ဘိက္ခုနိပုဗ္ဗကံ၊ ဘိက္ခုနီရှေ့သွားရှိသော တိုင်ပင်ခြင်း
တည်း။ ဧကဒ္ဒါနမဂ္ဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
အဒ္ဒါနသင်္ခါတံ၊ အဓန့်ဟုဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးကို။ ဟိယျောတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်။ ပရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတိယဒိဝသေ၊
သုံးရက်မြောက်သောနေ့၌။

ဒွိဓာ ဝုတ္တပ္ပကာရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဒဂမနေ၊ ခြေဖြင့်သွားခြင်း
လည်းကောင်း။ ဗက္ခဂမနေ၊ အတောင်ဖြင့် သွားခြင်းလည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပကာရော၊ ဆိုအပ်သော
အပြားရှိသော။ ဥပစာရော န လဗ္ဘတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိက္ခိတ္တာဒိ-
ဂါမဿ၊ အရံရှိသော၊ ရွာအစရှိသည်၏။ ယော ဧကလေဉ္စုပါတာဒိဥပစာရော၊
အကြင် ခဲတကျစသော ဥပစာကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော၊ ထိုဥပစာကို။
အာသန္နတ္တာ၊ နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဌ။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။
တေန စ၊ ဤ ဥပစာရော န လဗ္ဘတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း။ အန္တရ-
သရောယေဝံ၊ ရွာတွင်းကိုသာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ ဂါမောတိ၊
ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ သကလံ ဂါမဓေတ္တံ၊ အလုံးစုံသော
ဂါမဓေတ်ကို။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုမရှိအပ်။ တတ္တာပိ၊ ထိုရွာတွင်း၌လည်း။
ယတ္ထ၊ အကြင်ရွာ၌။ ဥပစာရော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရွာ၌။
ဥပစာရောက္ကမနေ ဝေ၊ ဥပစာရသို့သက်ခြင်းသာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ရတန-
မတ္တန္တရော”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဧတ္ထ ဝစနေ၊
ဤစကား၌။ ဥပစာရဗ္ဘန္တရော၊ ဥပစာအတွင်းသို့။ ပဝိသနမေဝ၊ ဝင်ခြင်း
သည်သာလျှင်။ ဥပစာရောက္ကမနံ၊ ဥပစာရသို့ သက်ခြင်းမည်သည်။ ဟော
တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဥပစာတွင်းသို့။ အပဝိသိတာပိ၊ မဝင်မူ၍လည်း။ ဥပစာရ
တော၊ ဥပစာရမှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဘန္တရဂတေန၊ ယူဇနာခွဲ
အတွင်း၌ တည်သော။ မဂ္ဂေန၊ ခရီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တေပိ၊ သွားသော ရဟန်းကို
လည်း။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဒွိသု ပဿေသု၊ နှစ်ပါးနှစ်ဘက်တို့၌။ အဒ္ဓယောဇ-

နဗ္ဗန္တရဂတံ၊ ယူဇနာခွဲအတွင်း၌ တည်သော။ သဗ္ဗံ၊ သော၊ ဂါမူပစာရံ၊ ဂါမူပစာရကို။ ဩက္ကမိတွာ၊ သက်၍။ ဂစ္ဆတိစေတ၊ သွား၏ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ အဒ္ဓယောဇနတော၊ ယူဇနာခွဲမှ။ ဗဟိ ဂတေန၊ အပ၌ သွားသော။ မဂ္ဂေန၊ ခရီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသောရဟန်းကို။ ဂါမူပစာရဂဏနာယ၊ ရွာဥပစာ အရေအတွက်ဖြင့်။ န ကာရေတဗ္ဗော၊ မဆုံးဖြတ်အပ်။ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယေဝ၊ ယူဇနာခွဲအရေအတွက်ဖြင့်သာလျှင်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဝေဉ္ဇ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း။ အနန္တရသိက္ခာပဒေါ အခြားမဲ့သိက္ခာပုဒ်၌။ နာဝါယေဝ၊ လျှော့ဖြင့်သာလျှင်။ ဂါမတိရပသေန၊ ရွာရှိသောကမ်းဘက်ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တယ၊ သွားသောရဟန်းအား။ ဂါမူပစာရဂဏနာယ၊ ဂါမူပစာအရေအတွက်ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ သည်။ သမတ္တိတာ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ နာဝါယ၊ လျှော့ဖြင့်။ ဂါမူပစာရဗ္ဗန္တရေ၊ ရွာဥပစာတွင်းသို့။ ပဝိသိတုံ၊ ဝင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တိဏ္ဏမဂ္ဂါနံ၊ ခရီးသုံးခုတို့၏။ သမ္ပန္နဌာနံ၊ စပ်ရာအရပ်သည်။ သိဃံသဋ္ဌကံ၊ မည်၏။ “ဧတ္ထန္တရေ သံဝိဒဟိတေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ယထာဝုတ္တရတိကာဒိသု ဝေ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ခရီးမ အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ သံဝိဒဟိနေ၊ အညီအညွတ် တိုင်ပင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသင့်သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အန္တရာမဂ္ဂေပိ၊ ခရီးအကြား၌လည်း။ သံဝိဒဟိနေ၊ တိုင်ပင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အဒ္ဓယောဇနံ အတိက္ကမန္တယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါမေ၊ ရွာသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ အဒ္ဓယောဇနံ၊ ယူဇနာခွဲကို။ အတိက္ကမန္တယ၊ လွန်သော ရဟန်းအား။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဂါမဓေတ္တာဘူတေပိ၊ ဂါမခေတ်ဖြစ်သော်လည်း။ ယသ္မိံ အရညေ၊ အကြင်တော၌။ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဗန္တရေ၊ ယူဇနာခွဲအတွင်း၌။ ဂါမော၊ ရွာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တမ္ပိ၊ ထိုတောကိုလည်း။ ဣဓ၊ ၌။ အဂါမကံ အရညန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဝိဇ္ဇာဌာဝါဒယော၊ ဝိဇ္ဇာဌာဝိအစရှိသည်တို့ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုမရှိအပ်ကုန်။

၁၈၅။ ရဋ္ဌဘေဒေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရဋ္ဌဝိလောပေ၊ နိုင်ငံပျက်စီးသောအခါ၌။ စက္ကသမာရုဋ္ဌာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣရိယာပထစက္ကံ၊ ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော စက်သို့။ ဝါ၊ တနည်းကား။ သကဋ္ဌစက္ကံ၊ လှည်းဘီးစက်သို့။ သမာရုဋ္ဌာ၊ တက်ကုန်၏။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ နှစ်ယောက်တို့၏လည်း။

သံဝိဒဟိတော၊ တိုင်ပင်၍။ မဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိ၊ ခရီးသွားခြင်း လည်းကောင်း။ အဝိသကေတံ၊ မချွတ်ယွင်းခြင်းလည်းကောင်း။ သမယာဘာဝေါ၊ အခါ၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အနာပဒေါ၊ ဘေးရန်၏ မရှိခြင်း လည်းကောင်း။ ဂါမန္တရောက္ကမနံ ဝါ အဒ္ဓယောဇနာတိက္ကမော ဝါ ရွာတပါးသို့သွားခြင်း ယူဇနာခွဲကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အဂါနိ၊ တို့တည်း။ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာဒီဟိ၊ ဧကတော ဥပသမ္ပန္န အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ သံဝိဓာယ၊ ညီညွတ်၍။ ဂစ္ဆန္တယ ပန၊ သွားသောရဟန်း အားကား။ မာတုဂါမသိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။

သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၈။ နာဂါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၅) ၁၈၉။ အဋ္ဌမေ၊ ဤ။ ဧကံ တီရံ။ပ။ နိရန္တရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နဒိတော၊ မြစ်မှ။ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဗန္တရေ၊ ယူဇနာခွဲအတွင်း၌ ဖြစ်သော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။ နိဝိဋ္ဌဂါမေဟိ၊ တည်သောရွာတို့ဖြင့်။ နိရန္တရတော၊ မပြတ်သောအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တထာနိဝိဋ္ဌဂါမာဘာဝေန၊ ထိုသို့တည်သော ရွာမရှိခြင်းကြောင့်။ “ဧကံ အဂါမကံ အရည”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ “အဂါမကတီရပဿနာ”တိအာဒိ ပန၊ အစရှိသော ကောလိကား။ အတိရေကအဒ္ဓယောဇနဝိတ္ထတံ၊ ယူဇနာခွဲထက်အလွန် ကျယ်သော။ နဒိ၊ မြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တတော၊ ထိုယူဇနာခွဲအောက်။ ဦနဝိတ္တာရာယ၊ ယုတ်သော အပြန့်ရှိသော။ နဒိယာ၊ မြစ်၏။ မဇ္ဈေနာပိ၊ အလယ်ဖြင့်လည်း။ ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ တီရဒ္ဓယဿာပိ၊ ကမ်းနှစ်ဘက်၏လည်း။ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဗန္တရေ ဂတတ္တာ၊ ယူဇနာခွဲအတွင်း၌ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမန္တရဂဏနာယ စ၊ ရွာတပါးအရေအတွက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ စ၊ ယူဇနာခွဲ အရေအတွက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ “ယောဇနဝိတ္ထတော။ ပ။ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ ပါဝိတ္တိယာနိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ယောဇနာဘော၊ ယူဇနာအောက်။ ဦနာယ၊ ယုတ်သော။ နဒိယာ၊ ၌။ အဒ္ဓယောဇနဗ္ဗန္တရဂတတီရဝသေနော၊ ယူဇနာခွဲအတွင်း၌ တည်သော ကမ်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အာပတ္တိဂဏနံ၊ အာပတ်အရေအတွက်ကို။ ဝုတ္တာ-

၁။ တေနော ဟိ= (ဆဋ္ဌ)

မေဝ၊ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ “သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု”
 တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည် သာလျှင်ဖြစ်
 သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ သမတ္ထေတိ၊ ပြီးစေ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။
 သမုဒ္ဒတဋ္ဌာကာဒိယ၊ သမုဒ္ဒရာ၊ တဘက်ဆည်ကန်အစရှိသည်တို့၌။ ပါစိတ္တိယံ၊
 ကို။ ကိဉ္ဇာပိ န ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား မဆိုအပ်၏ရှင့်။ တထာပိ၊ ထိုသို့
 မဆိုအပ်သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသမုဒ္ဒရာ၊ တဘက်ဆည်ကန်တို့၌။ ကိဋ္ဌာ-
 ပုရေက္ခာရဿ၊ ကစားခြင်းကို ရှေးရှုသော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌ
 သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကိဋ္ဌာ-
 ပုရေက္ခာရဿ၊ ကစားခြင်းကို ရှေးရှုသော။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ နာဝါယ၊
 လျော့၌။ နိဗ္ဗုပ္ပဂတဿာပိ၊ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား
 လည်းကောင်း။ ယောနိသော မနသိ ကရုန္တဿ ဝါ၊ အသင့်အတင့် နှလုံး
 သွင်းသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဂါမန္တရောက္ကမနာဒိယပိ၊ ရွာတပါး
 သို့ သက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း။ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော၊ အာပတ်ဖြစ်
 သင့်သောကြောင့်။ အဿ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတာ စ၊ ပဏ္ဏတ္တိ-
 ဝဇ္ဇအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တိစိတ္တတာ၊ တိစိတ်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။
 ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကား
 သည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သလျှင်ကတည်း။

နာဝါဘိရူဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉။ ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ နဝမေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “သိက္ခမာနာ။ ပ။ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ
 ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ အနာပတ္တိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဣမိနာ
 သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ အနာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဉ္စဟိ
 သဟဓမ္မိဒကဟိ၊ သီတင်းသုံးဖော် ငါးယောက်တို့သည်။ ကတဝိညတ္တိပရိ-
 ကထာဒိဟိ၊ ပြုအပ်သောဝိညတ် ပရိကထာအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊
 ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို။ ပရိတုဉ္စန္ဓဿ၊ သုံးဆောင်သော ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌ-
 မေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာလျှင်တည်း။ ဘိက္ခုနိယာ၊ သည်။ ပရိပါစိတတာ၊ ချက်စေ
 အပ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ တထာ ဇာနနံ၊ ထို ဘိက္ခုနိပရိပါစိတ-ဟု
 သိခြင်းလည်းကောင်း။ ဂိဟိသမာရမ္ဘာဘာဝေါ၊ လူတို့ အားထုတ်ခြင်းမရှိခြင်း
 လည်းကောင်း။ ဘောဇနတာ၊ ဘောဇဉ်ငါးပါးအဖြစ်လည်းကောင်း။ တဿ၊

ကဏ္ဍ] ၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၁-အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၅၁

၏။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။
တ္ထေ၊ ဌံ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၆) ၁၉၀။ ဒသမေ၊ ဌံ။ “ဥပနန္ဓဿ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေနာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ မာတုဂါမေန၊ နှင့်။ ရဟော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌။ နိသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ၊ ထိုင်ခြင်းကြောင့် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထို မာတုဂါမေန ရဟောနိသဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်ကို။ အစေလကဝဂ္ဂေ၊ အစေလက ဝဂ်၌။ ပဉ္စမိ၊ ပဉ္စမဖြစ်သော်လည်း။ ဥပနန္တံ၊ ရှင်ဥပနန္တကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပညတ္တေသု၊ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။ စတုတ္ထတ္တာ၊ လေးခုမြောက် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေ၊ ဤသို့ ဥပနန္ဓဿ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
တတိယော၊ သော။ ဘိက္ခုနိဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ

၁-အာဝသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ စတုတ္ထဝဂ္ဂဿ၊ စတုတ္ထဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ဌံ။ ဣမေသံယေဝဂါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမေသံ ပါသဏ္ဍာနံယေဝ၊ ဤပါသဏ္ဍမုနိတို့အားသာလျှင်။ ဧတ္တကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိ ပါသဏ္ဍေ၊ ဤပါသဏ္ဍမုနိ၌။ ဧတ္တကာနံ၊ ဤမျှလောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။

၂၀၇။ “ဂစ္ဆန္တော ဝါ အာဂစ္ဆန္တော ဝါ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ အဘူယောဇနဝသေန၊ ယူဇနာခွဲ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညေ၊ တပီးသော ပါသဏ္ဍတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ပညတ္တဉ္စ၊ တည်ထားအပ်သောဆွမ်းသည်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုသု၊ ရဟန်းတို့၌။ အပ္ပသန္ဓေဟိ၊ မကြည်ညိုကုန်သော။ တိတ္ထိယေဟိ၊ တိတ္ထိတို့သည်။ သာမညတောပိ၊ သာမညအားဖြင့်လည်း။ ပညတ္တမ္ပိ၊ တည်ထားအပ်သော ဆွမ်းသည်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ န ဝဂ္ဂတိ ဝေ၊ မအပ်သည့်သာလျှင်တည်း။ အာဝါသထပိဏ္ဍတာ၊ ဧည့်သည်တို့အား တဉာဏ်ထား အပ်လာ ဆွမ်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အင်္ဂါလာနတာ၊ မနာသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုဝသိတာ၊

အစဉ်နေ၍။ ဘောဇနံ၊ စားခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ ထိုသည်။ ဧတ္ထံ ဌံ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အာဝါသထပိဏ္ဍသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ ဒုတိယော ဌံ။ အဘိမာရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိမ့်နင်း၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ဘုရားရှင်ကို။ မရဏတ္ထာယ၊ သတ်ခြင်းငှာ။ ပယော-
ဇိတေ၊ စေလွှတ်အပ်ကုန် သာ။ ဓနုဓရေ၊ လေးသမားတို့ကို။ “ရာဇာနဗ္ဗိ မာရာ-
ပေသီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဆိုခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်
ကို။ အဇာတသတ္တုနော၊ အဇာတသတ်မင်း၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်၌။ ပညတ္တံ၊
ပညတ်အပ်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ သိဒ္ဓံ နန္ဒ၊ ပြီးသည်မဟုတ်
လော။ ဝေဉ္စ သတိ၊ ဤသို့ပြီးသည်ရှိသော်။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ “တေန ခေါ ပန
သမယေန ရညော မာဂဓဿ ။ပ။ ဉာတိသာလောဟိတော အာဇီဝကေသု
ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ။ပ။ ဗိမ္ဗိသာရံ တေဒဝေါစာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော
စကားသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ နန္ဒ၊ ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
စောဒနာ၊ တည်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ သော အာဇီဝကော၊ ထိုတက္က
တုန်းသည်။ ဗိမ္ဗိသာရကာလတော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းလက်ထက်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။
အန္တရန္တရာ၊ ကြိုးကြားကြိုးကြား။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ နိမန္တေတွာ၊ ပင့်ဖိတ်၍။
ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တော၊ လှူလျက်။ အဇာတသတ္တုကာလေပိ၊ အဇာ
တသတ်မင်းလက်ထက်၌လည်း။ သိက္ခာပဒေ၊ ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ကို။
ပညတ္တေပိ၊ ပညတ်သော်လည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သန္တိကေ၊ အထံသို့။ ဒုတံ၊
တမန်ကို။ ပါဟေသိ၊ စေ၏။ ဘိက္ခု စ၊ တို့သည်လည်း။ ကုက္ကုစ္စာယန္တော၊
အလိုလိုရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဝါရေသံ၊ မြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
အာဒိတော ပဌာယ၊ အရင်းမှ စ၍။ တံ ဝတ္ထု၊ ထိုဝတ္ထုကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

(၂၇) ၂၁၅။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသော။ ရဇ္ဇံ၊
ပြည်တည်း။ ဝိရဇ္ဇံ၊ မတူသောပြည်။ ဝိရဇ္ဇတော၊ အချင်းချင်း မတူသော
ပြည်မှ။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဝေရဇ္ဇကော၊ မည်ကုန်
၏။ တေ စ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဂေါတ္တာ-
ဒိတော၊ အမျိုးအနွယ် အစရှိသောအားဖြင့်။ နာနာဝိဓော၊ အထူးထူး အပြား
ပြားရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “နာနာဝေရဇ္ဇကေ” တိပိ၊ ဟူ၍
လည်း။ အတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂.၁.၇-ဂ။ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ၊ ဧ။ ဝတ္ထုဝသေနော၊ ဝတ္ထု၏အစွမ်း
 အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝိညတ္တိတော၊ ဝိညတ်အားဖြင့်။ ဂဏဘောဇနတ္တတာ၊
 ဂဏဘောဇနသဘောသည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီး၏။ (အတ္ထု-သဒ္ဓါ သဘာဝဝါစက၊
 တာပစ္စည်းသတ္တ)။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုဝိညတ်ဖြင့် ဖြစ်သော ဂဏဘောဇန
 ကို။ ပဒဘာဇနေ၊ ပဒဘာဇနီ၌။ အဝတူ၊ မဟောမူ၍။ အသိဒ္ဓမေဝ၊ မပြီးသည်
 သာလျှင် ဖြစ်သော။ နိမန္တနတော၊ ဖိတ်သောအားဖြင့်။ ဂဏဘောဇနံ၊ ကို။
 ဒဿိတံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဒွိဟာ-
 ကာရေဟိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ဧ။ “ယေန ကေနစိ
 ဝေဝစနေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 “ဘောဇနံ ဂဏထာ” တိအာဒိသာမညနာမေနာပိ၊ ဘောဇနံ ဂဏထ-အစရှိ
 သော သာမညအမည်ဖြင့်လည်း။ ဂဏဘောဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပါဠိ-
 ယံ၊ ၌။ အဒ္ဓါနဂမနာဒိဝတ္ထုသု၊ ခရီးသွားဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၌။ “ဣဇေ
 ဘုဉ္ဇထာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဝစနဿ၊ ဆိုအပ်သောစကားကို။ ယံ ပန ကုက္ကုစ္စာ-
 ယနံ၊ ကုက္ကုစ္စဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ တမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သြဒနာဒိနာမံ၊
 သြဒနစသောအမည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ ဝေ၊ ဆိုအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။
 ဧကေတော ဂဏန္တိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဒွါဒသ
 ဟတ္တံ၊ တဆယ့်နှစ်တောင် ဟတ္ထပါယ်ကို။ အမုဉ္ဇိတွာ၊ မလွတ်မူ၍။ ဧကေတော၊
 တပေါင်းတည်း။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။

“အမှာကံ စတုန္နမ္ပိ ဘတ္တံ ဒေဟိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဆိုအပ်သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “တံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဘတ္တံ
 ဒေဟိ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏ (ပြန်)။
 ဘောဇနနာမေန၊ ဘောဇနအမည်ဖြင့်။ ဝိညတ္တမေဝ၊ တောင်းအပ်သော
 ဘောဇနံ သည်သာလျှင်။ ဂဏဘောဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တဉ္စ၊ ထို
 ဂဏဘောဇနံသည်လည်း။ အညေန၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ ဝိညတ္တမ္ပိ၊
 တောင်းအပ်သည်ကိုလည်း။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဏန္တနံ၊ ခံကုန်
 သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဝိသုံ ဂဟိတံ၊ အသီးအသီးခံ ပံသော။ ဝိညတ္တံ ပန၊
 တောင်းအပ်သော ဘောဇနံကိုကား။ ဘုဉ္ဇတော၊ စားသော ရဟန်းအား။

၁။ ဂဏန္တိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ပါဠိဝတ္ထုနာယံ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ အာဒိနာ = (၄၀၉)

ပဏိတဘောဇနာဒိသိက္ခာပဒေဟိ၊ ပဏိတဘောဇနအစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့
ဖြင့်။ အာပတ္တိ ဇေ၊ အာပတ်သင့်သလျှင်ကတည်း။

အာဂန္တုကပန္နန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အစွန့်တော့၊ မဖြတ်မူ၍။ အန္ဓာဓိ၊
သလင်းတောင်ကို။ အာရောဓပတော၊ တင်၏။ ကရုဏစီဝရံ၊ ပြုသောသင်္ကန်း
ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဌပေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကံ အန္တံ၊ တဘက်
သောအစွန်းကို။ စီဝရေ၊ ဌ။ ဗန္ဓနဝသေန၊ ဖွဲ့သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ဌပေတိ၊ ထား၏။ ပစ္စာဂတံ သိဗ္ဗတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသေဝ၊ ထိုသလင်း
တောင်၏သာလျှင်။ ပရိဝတ္တေတော၊ လည်၍။ အာဟတံ၊ ဆောင်အပ်သော။
ဒုတိယံ အန္တံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော အစွန်းကို။ သိဗ္ဗတိ၊ ချုပ်၏။ အာဂန္တုက-
ပဋ္ဌံ ဗန္ဓတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စီဝရေ၊ သင်္ကန်း၌။ လဂ္ဂံ၊ ကပ်ခြင်းကို။
ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ -တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုသို့အရပ်
၌။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့၏။ ဃဇ္ဇေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဇေ-
ဏေန၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ ဒဗ္ဗာဒိဟိ၊ ကုလားတက် အစ
ရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဃဇ္ဇေတိ၊ နှက်၏။ သုတ္တံ ကရောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ -ဂုဏာဒိ-
ဘာဝေန၊ လွန်းပေါင်းတင်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ ကျစ်၏။ ဝလေတိ
တိ၊ ကား။ အနေကဂုဏသုတ္တံ၊ များစွာချည်လွန်းကို။ ဟတ္ထေန ဝါ၊ လက်
ဖြင့်လည်းကောင်း။ စက္ကဒဏ္ဍေန ဝါ၊ လည်သော လည်းတံဖြင့် လည်း
ကောင်း။ ဝဇ္ဇေတိ၊ ကျစ်၏။ ဧကတ္ထံ၊ တပေါင်းတည်းအဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊
၏။ ပရိဝတ္တနံ ကရောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဝတ္တနံ၊ လည်သော။ ဒဏ္ဍ-
ယန္တကံ၊ လှံကန်ယန္တရားကို။ ကရောတိ၊ ၍။ ယသ္မိံ၊ အကြင် လှံကန်ယန္တရား
၌။ ဝါ၊ ချား၌။ သုတ္တဂုဋ္ဌံ၊ ချည်ခင်ကို။ ပဝေသေတော၊ သွင်း၍။ ဝေဠု-
နာဋ္ဌိကာဒိသု၊ ဝါးကျည်တောက် အစရှိသည်တို့၌။ ဌပေတော၊ စိုက်ထား၍။
ပရိဗ္ဗမာပေတော၊ လည်စေ၍။ သုတ္တကောဋ္ဌိတော၊ ချည်စွန်းမှု။ ပဌာယ၊
စ၍။ အာကမုန္တိ၊ ငင်ကုန်၏။

၂၂၀။ အနိမန္တိဟစတုတ္ထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဿ ဘိက္ခုစတုတ္ထဿ၊
အကြင်ရဟန်း လေးယောက်အပေါင်းအား။ စတုတ္ထော၊ လေးယောက်မြောက်
သော။ အနိမန္တိတော၊ မပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၍။
ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ -တံ ဘိက္ခုစတုတ္ထံ၊ ထိုရဟန်း လေးယောက်အပေါင်း
သည်။ အနိမန္တိဟ စတုတ္ထံ၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပိဏ္ဍ
ပါတိက စတုတ္ထ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ တေန၊

ထို့ကြောင့်။ “ပဉ္စန္ဒ စတုက္ကာန” န္တိ။ ဟူ၍။ အာဟ။ ဇီ။ သမ္ပဝေသေ-
 တ္တာတိ။ ဟူသည်ကား။ တေဟိ။ ထိုရဟန်းသုံးပါးတို့နှင့်။ ယောဇေတွာ၊
 ယှဉ်၍။ ဂဏောဘိဇ္ဇတီတိ။ ဟူသည်ကား။ နိမန္တိယသံသော၊ ဖိတ်အပ်သော
 သံသာသည်။ န ဟောတိ။ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ။ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 (၂၀) “အဓိဝါသေတွာ ဂတေသ္မ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အကပ္ပိယ-
 နိမန္တနာဓိဝါသနက္ခဏေ၊ အကပ္ပိယနိမာန်ကို သာယာသော ခဏ၌။ ပုဗ္ဗပယော-
 ဂေ ဒုက္ကဋ္ဌမ္ပိ၊ ပုဗ္ဗပယောဂ၌ဒုက္ကဋ္ဌသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိညတ္တိတော၊ ဝိညတ်
 အားဖြင့်။ ပသဝနေ ပန၊ ပွားသော ဂဏဘောဇဉ်၌ကား။ ဝိညတ္တိက္ခဏေ၊
 တောင်းသောခဏ၌။ ဣတရသိက္ခာပဒေဟိ၊ ဤမှတစ်ပါးသော ပဏိတဘောဇန၊
 သူပေါဒနသိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဇီ။ ဣတိ၊ သို့။
 ဂဟေတပ္ပံ၊ ဇီ။ နိမန္တနံ သာဒိယထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိမန္တနဘတ္တံ၊ နိမန္တ-
 နဘတ်ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှထ၊ ခံကုန်စလော့။ တာနိ စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုမ္မသ-
 ဒီနိ၊ မုဇယာမုနံအစရှိသည်တို့ကို။ ဧကေန၊ ရဟန်းတယောက်သည်။ ပစ္စာ-
 ဂဟိတတ္တာ၊ နောက်မှ ခံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့
 လည်း။ ဧကေတွာ၊ တပေါင်းတည်း။ န ဂဟိတာနိ၊ ခံသည်မမည်ကုန်။

“ဘတ္တုဒ္ဓေသကေန ပဏ္ဍိတေန ဘဝိတပ္ပံ ပ။ မောစေတဗ္ဗာ” တိ
 ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဘတ္တုဒ္ဓေသကေန၊ ဆွမ်းညှန်း ရဟန်းသည်။
 အကပ္ပိယနိမန္တနေ၊ အကပ္ပိယနိမာန်ကို။ သာဒိတေ၊ သာယာအပ်သည်ရှိသော်။
 သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ သာဒိတံ၊ သာယာသည်မည်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဧကေတွာ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဏန္တနံ၊ ခံကုန်သော ရဟန်း
 တို့အား။ ဂဏဘောဇနာပတ္တိ စ၊ ဂဏဘောဇနအာပတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ဇီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေသေတိ၊ ဇီ။ ဒုတဿ၊ တမန်၏။ ဒွါရေ၊ တံခါးသို့။ အာဂန္တာ၊
 လာ၍။ ပုန၊ တဖန်။ “ဘတ္တံ ဂဏှထာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဘယေန၊ ဆိုအံ့သည်မှ
 စိုးသောကြောင့်။ “ဂါမဒ္ဓါရေအဋ္ဌတွာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ဂဏဘောဇန-
 တာ၊ ဂဏဘောဇဉ်အဖြစ်လည်းကောင်း။ သမယာဘာဝေါ၊ အခါ၏မရှိ
 ခြင်းလည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ
 တိဏိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃- ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၂၁။ တတိယေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဘတ္တပဋိပါဋိ အဋ္ဌိတာတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ ကုလပဋိပါဋိယာ၊ အမျိုးအစဉ်ဖြင့်။ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပေးအပ်သော။ ဘတ္တ-

ပဋိပါဠိ၊ ဆွမ်းအစဉ်သည်။ အဋ္ဌိတာနု ဌိတာ၊ မတည်မရပ်။ အဗ္ဗောဓိန္ဒာ
 နိရန္တရပူဝတ္တာ၊ မပြတ်ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဗဒရ-
 ဖလံ၊ ဆီးသီးတို့ကို။ ပက္ခိပိက္ခာ၊ ထည့်၍။ ပက္ခယာဂုအာဒိကံ၊ ချက်အပ်
 သော ယာဂုအစရှိသည်ကို။ “ဗဒရသဋ္ဌဝ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ပရမ္ပရဘောဇနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေန၊ အကြင်သူ
 သည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ နိမန္တိတော၊ ဖိတ်အပ်၏။ တဿ၊ ထိုရှေးဦး
 စွာ ဖိတ်အပ်သော သူ၏။ ဘောဇနတော၊ ဘောဇဉ်မှ။ ပရဿ၊ တပီး
 သော။ ဘောဇနဿ၊ ဘောဇဉ်ကို။ ဘုဉ္ဇနေ၊ စားခြင်းကြောင့်။ ဝိကပ္ပ-
 နာဝ၊ ဝိကပ္ပနာကိုသာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အနုပညတ္တိဝသေန၊
 အနုပညတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ မာတိကာယံ၊ မာတိကာသို့။ အနာရောပိတာပိ၊
 မတင်အပ်သော်လည်း။ ပရိဝါရေ၊ ပရိဝါရ၌။ “စတဿော အနုပညတ္တိ-
 ယော”တိ၊ ဟူ၍။ အနုပညတ္တိယံ၊ ဌံ။ သင်္ဂဟိတာ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။
 တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အဋ္ဌကတယံ၊ ဌံ။ မဟာပစ္စရိဝါဒဿ၊
 မဟာပစ္စရိတ်အယူကို။ ပစ္ဆာ ကထနေန၊ နောက်ဆုံးခြင်းကြောင့်။ ပရမ္ပုခါ
 ဝိကပ္ပနာ၊ မျက်ကွယ် ဝိကပ္ပနာကို။ ကိဉ္ဇာပိ ပတိဋ္ဌပိတာ၊ အကယ်၍
 ကား တည်စေအပ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ထိုသို့ တည်စေအပ်သော်လည်း။ သမ္ပုခါ
 ဝိကပ္ပနာပိ၊ မျက်မှောက်ဝိကပ္ပနာကိုလည်း။ ဂဟေတဗ္ဗာဝ၊ ယူအပ်သလျှင်
 ကတည်း။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ မာတိကာဋ္ဌကတယမ္ပိ၊ ဌံလည်း။
 “ယော ဘိက္ခု ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ ‘မယံ ဘတ္ထပစ္စာသံ
 တုယံ ဒမ္မိ’တိ ဝါ ‘ဝိကပ္ပေမိ’တိ ဝါ ဧဝံ သမ္ပုခါ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၂၂၉။ “ခိရံ ဝါ ရသံ ဝါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဉ္စဘောဇနာ-
 မိဿံ၊ ဘောဇဉ်ငါးပါးနှင့် မရောသော။ ဘတ္ထတော၊ ဆွမ်းမှ။ ဥပရိ၊
 အထက်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော နို့ရည် ဟင်းရည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ တံ၊ ထိုနို့ရည်ကို။ အဘောဇနတ္ထာ၊ ဘောဇဉ်
 မဟုတ်သောကြောင့်။ ပိဝတောပိ၊ သောက်သော ရဟန်းအားလည်း။ အနာ-
 ပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ဘုဉ္ဇန္တေနာ”တိအာဒိ၊ အစရှိ
 သော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

☞ (၂၉) ဝိကပ္ပနာယ၊ ကို။ အကရဏတော၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ အကိ-
 ရိယာဝသေန၊ အကိရိယာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်သည်။

၁။ ဂဏိတာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ပဉ္စဘောဇနာဒိသံ = (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ] ၄-စဘာနေဝဂ္ဂ ၅ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၅၇

ဝါစာယပိ၊ နှုတ်ကြောင့်လည်း။ သမဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဝစိ-
ကမ္မ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပရမ္ပရဘောဇနတ၊ ပရမ္ပရဘောဇဉ်အဖြစ်
လည်းကောင်း။ သမယာဘာဝေါ၊ အခါ၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အဇ္ဈော-
ဟရဏံ၊ မျှခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏံ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။
အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၄-ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၁။ စတုတ္ထေ၊ ဤ။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ ပဋိယာလောကန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ ပစ္ဆိမဒိသံ ပစ္ဆာဒိသံ၊ အနောက်အရပ်သို့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
အတ္ထော၊ တည်း။ အပါယောယံ၊ အတ္တယ၊ ရိက္ခာစသည် မဟုတ်သော
အကျိုးငှာ။ ပဋိယာဒိတန္တိသညာယ၊ စီရင်အပ်၏ဟူသော အမှတ်ဖြင့်။
ဂဏ္ဍန္တဿာပိ၊ ခံသောရဟန်းအားလည်း။ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ အစိတ္တကတ္တာ၊
အစိတ္တကဖြစ်သောကြောင့်။ အာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်ဆင့်သည်သာလျှင်တည်း။
အတ္တနေ၊ ၏။ အတ္တယ၊ ငှာ။ “ဣမဿ၊ ဤသု၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။
ဒေဟိ၊ လှူလော့”။ ဣတိ ဝစနေနာပိ၊ ဤသို့ ဆိုသဖြင့်လည်း။ အာပဇ္ဇနတော၊
ရောက်ခြင်းကြောင့်။ “ဝစိကမ္မ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝုတ္တလက္ခဏပူဝမန္တ-
တ၊ ဆိုအပ်သော လက္ခဏာရှိသော မုန့်ပြား၊ မုန့်လုံး၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။
အသေသကတ၊ အကြွင်းမရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အပ္ပဋ္ဌိပ္ပဿဒ္ဓ-
ဂမနတ၊ ခရီးသွားခြင်း၏ မငြိမ်းခြင်းလည်းကောင်း။ အညတကာဒိတ၊
အဆွေမတော်ခြင်းစသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အတိရေကပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ နှစ်
သပိတ်၊ သုံးသပိတ်ထက်အလွန် ခံခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊
တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ကာဏမာတာ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၅-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၃၂။ ပဉ္စမေ၊ ဤ။ “တိ-ကာရံ အဝတွာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
ပါဠိဖြင့်။ သာတ္ထပရိသာမတ္ထိယာသု၊ အနက်ရှိသောပုဒ်၏ အပြီးအဆုံးတို့၌။
လိခိတံ၊ ရေးအပ်သော။ ဣတိ သဒ္ဓံ၊ ဣတိ-သဒ္ဓါကို။ ပယောဂကာလေ၊
ဝိနည်းကံ အားထုတ်သောအခါ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။

၁။ ကာတဗ္ဗသဒ္ဓသာမတ္ထိယာ လဒ္ဓံ ဣတိ-ပဒံ ကာတကာလေ (ဆဋ္ဌ)

ဒဿေတိ၊ ဇာ၊ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဣတိ-သဒ္ဓါကို မထည့်
 အပ်ရာ၌။ အဇာနန္တေဟိ၊ မသိသော ရဟန်းတို့သည်။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။
 ပယုတ္တေပိ၊ ယှဉ်သော်လည်း။ အတိရိတ္တံ၊ အတိရိတ်ကို။ ကတမေဝ၊ ပြုသည်
 မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဇာ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဇာ။

၂၃၀-၉။ “ပဝါရိတော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ကတ္တုအတ္ထေ၊
 ကတ္တုအနက်၌။ နိပ္ပန္နံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “ကတ-
 ပဝါရိတော”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဇာ။ ဘုတ္တာဝိ-ပဒဿ၊
 ဘုတ္တာဝိပုဒ်၏။ နိရုတ္တကဘာဝမေဝ၊ အကျိုးထူး မရှိသောအဖြစ်ကိုလျှင်။
 သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ “ဝုတ္တမ္ပိ စေတ”န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 ဝုတ္တံ၊ ဇာ။ တာဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုထုကာဟိ၊ မုန့်ဆန်းတို့ဖြင့်။ သတ္တု-
 မောဒကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သတ္တံ၊ မုန့်လုံးကို။ တေမေတွာ၊ ရေဆွတ်၍။
 ကတော၊ ပြုအပ်သော။ အပက္ကော၊ မကြော်အပ်သော မုန့်တည်း။ ပန၊
 အထူးကား။ သတ္တံ၊ မုန့်လုံးကို။ ပိသိတွာ၊ ကြိတ်၍။ ပိဋ္ဌံ၊ ကတွာ၊ မုန့်
 ညက်ပြု၍။ တေမေတွာ၊ ရေဆွတ်၍။ ပုဝံ၊ ကတွာ၊ မုန့်လုပ်၍။ ပစန္တိ၊
 ကြော်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ တံ၊ ထိုမုန့်သည်။ န ပဝါရေတိ၊ ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်
 စေ။ “ပဋိကိပိတဗ္ဗဌာနေ ဌိတမေဝ ပဋိကိပတိ နာမာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊
 ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ယံ အလဇ္ဇိသန္တကံ ဝါ၊ အကြွင်းအကြွင်း
 အသဇ္ဇိဥစ္စာကိုလည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ အား။ အပါပုဏကသံသိကာဒိ ဝါ၊
 မရောက်သေးသော သံသိက အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိက္ခေပတော၊
 ပယ်သော ရဟန်းအား။ ပဝါရဏာ၊ ပဝါရိတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဇာ။

အာသန္နတရံ အင်္ဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထပါသတော၊ ဟတ္ထပါသမှ။
 ဗတိ၊ အပဉ္စ။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဩနမိတွာ၊ ညွတ်၍။ ဒေန္တဿ၊ ပေး
 သောသူ၏။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းသည်။ အာသန္နတရံ၊ အလန် နီးသည်။
 ဟောတိ၊ ဇာ။ တဿ၊ ထိုဦးခေါင်း၏။ ဩရိမန္တေန၊ ဤမှဘက်နှုန်း ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆန္တိတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။

☞ (၃၀) အပနာမေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဟရိတွာ၊
 ဆောင်၍။ “ဣမံ ဘတ္တံ ဂဏှာ”တိ ဝဒတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစိုး
 တစ်မျှ။ အနာမေတွာ၊ မညွတ်မူ၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
 ဝါစာဘိဟာရဿ၊ နှုတ်ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကို။ အနဓိပေတတ္တာ၊ အလို
 မရှိအပ်သောကြောင့်။ “ဂဏှာတာ”တိ၊ ယူလော့ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဆို၍။
 ကဋ္ဌန္တုနာ၊ ဆွမ်းကော်ဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်

ကဏ္ဍ] ၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၅-ပဌမပဝါရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၅၉

သည့်ရှိသော်။ အနုက္ခိတ္တမ္ပိ၊ မကြသော်လည်း။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ ဧဝံ၊
သို့။ အဘိဟဋ္ဌတ္တာ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝါရဏာ၊
ပဝါရိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “အဘိဟဋ္ဌာဝ ဟောတိ”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဒ္ဓုဋ္ဌမတ္တေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘာဇနတော၊ ဆွမ်း
တောင်းမှ။ ဝိယောဇိတမတ္တေ၊ ကင်းစေကာမျှ၌။ ဒိန္နံ သမဘာရေပိတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ ပရိဝေသကဿ၊ လုပ်ကျွေးသော သူ၏လည်းကောင်း။ အညဿ
စ၊ သူတပါး၏လည်းကောင်း။ ဘတ္တပစ္စိဘာရဝဟဇနံ၊ ဆွမ်းတောင်းတည်း
ဟူသောဝန်ကို ဆောင်ခြင်း၌။ သမ္ပူတေပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ (သမ္ပူတေ-
ဟူ၍လည်း ရှိ၏)။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

“ရသံ ဂဏ္ဍထာ” တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အပဝါရဏာဇနကဿ၊
ပဝါရိတ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော။ ကေဝလံ မံသရသဿ၊ သက်သက်သော
အမဲရည်၏။ နာမေန၊ အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပဋိက္ခေပတော၊ ပယ်သောရဟန်းအား။ ပဝါရဏာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်။ “မစ္ဆရသ” န္တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ “မစ္ဆော စ ရသဉ္စာ”
တိ၊ ဟူ၍။ အတ္ထဿ သမ္ပဝတော၊ ဒွန်အနက်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်လည်း
ကောင်း။ ဝတ္ထုနောပိ၊ ငါးဟင်းဟူသော ဝတ္ထု၏လည်း။ တာဒိသတ္တာ၊ ထို
သို့ ဒွန်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဝါရဏာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ “ဣဒံ ဤဟင်းကို။ ဂဏ္ဍထာ ယူလော့”။ ဣတိပိ၊ ဤသို့
လည်း။ အဝတော၊ မဆိုပဲ။ တုဏှိဘူတေန၊ တိတ်တဆိတ်ဖြင့်။ အဘိဟဋ္ဌံ၊
ရှေးရှု ဆောင်အပ်သည်ကို။ ပဋိက္ခေပတောပိ၊ ပယ်သောရဟန်းအားလည်း။
ပဝါရဏာ၊ သည်။ ဟောတိ ဧဝံ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ ကရမ္မကေတိ တေ၊
ကရမ္မကဟူသော ဤအမည်သည်။ မိဿကာဓိဝစနံ၊ ရောပြမ်းသော ဟင်း၏
အမည်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ယံ၊ အကြင်ဟင်းကို။ ဗဟူဟိ၊ များစွာသော
ငါး အမဲ ဟင်းရွက်တို့နှင့်။ မိဿေတော၊ ရော၍။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ သော
သုပေါ၊ ထိုရော၍ ပြုအပ်သောဟင်းကို။ “ကရမ္မကော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

“ဥဒ္ဓိဿ ကတ န္တိ မညမာနော” တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝတ္ထုနော၊
ငါး အမဲ ဝတ္ထု၏။ ကပ္ပိယတ္တာ၊ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ပဝါရိ-
တောဝ ဟောတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုငါးအမဲသည်။ ဥဒ္ဓိဿ-
ကတမေဝ၊ ရည်၍ပြုအပ်သည်သာလျှင်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြား
အံ့။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပဝါရိတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အယမေတ္ထ-

၁။ ဘတ္တပစ္စိဘာဇနဝဟဇန = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သမကေပိတိ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ နတ္ထိ = (ဆဋ္ဌ)

အဓိပ္ပါယောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ “ယေနာပုစ္ဆိတော”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ အတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ ဧ။ ကာရဏံ ပနေတ္ထ ဒုဒ္ဓသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘတ္တဿ၊ ဆွမ်း၏။ ဗဟုတရဘာဝေန၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝါရဏာသမ္ဘဝကာရဏံ၊ ပဝါရိတ်ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ ဒုဒ္ဓသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။ အညထာ၊ အကြောင်းတပါးမရှိသည်ရှိသော်။ ကရမ္မကေပိ၊ ဟင်း၊ သာပြွမ်း၍လည်း။ မစ္ဆာဒိဗဟုဘာဝေ၊ ငါးစသည် များသောအဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပဝါရဏာ၊ ပဝါရိတ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤယာဂုမိဿကဉ္စ၊ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒုဒ္ဓသံ ယထာ၊ မြင်နိုင်ခဲသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ ပရတော၊ နောက်မှ။ “မိဿကံ ဂဏှထာ”တိ ဧတ္ထာပိ၊ မိဿကံ ဂဏှထာ—ဟုဆိုရာ၌လည်း။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒုဒ္ဓသမေဝ၊ မြင်နိုင်ခဲသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ “ဣဒံ ပန ဘတ္တမိဿကမေဝါ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယဉ္ဇကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းသည်လည်း။ “အပ္ပတရံ န ပဝါရေတိ”တိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားနှင့်။ န သမေတိ၊ မည်။ ဝိသုံ ကတှာ ဒေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ရသံ ဂဏှထာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဝိသုံ ကတှာ၊ အသီးပြု၍။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧ။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ရသာဒိ၊ အရည်အစရှိသည်ကို။ ဝိယောဇေတှာ၊ ကင်းစေ၍။ ဒေတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တထာ အဝိယောဇိတေပိ၊ ထိုသို့ ကိုယ်ဖြင့် မကင်းစေသော်လည်း။ ပဋိက္ခေပတော၊ ပယ်သော ရဟန်းအား။ ပဝါရဏာယ၊ ပဝါရိတ်၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အပ္ပဝါရဏာပဟောဏကဿ၊ ပဝါရိတ် မလောက်သော မိဿက၏။ နာမေန၊ အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝါရဏာယ၊ ဧ။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ထည့်)။ ကေသု ဝိယ၊ အတယ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း။ (ထည့်)။ ဘတ္တမိဿကယာဂုံ၊ ထမင်းနှင့် ရောသော ယာဂုကို။ အာဟရိတှာ၊ ဆောင်၍။ “ယာဂုံ ဂဏှထာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဋ္ဌာနာဒိယု ဝိယ၊ ဆိုအပ်သော အရာအစရှိသည်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ အညထာ၊ ဤ နှုတ်ဖြင့် အသီးပြုသည်မှ တပါးသော အပြားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိသုံ ကတှာ ဒေတိ—ဟူသောစကား၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဂယု-မာနေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရှေ့ နှင့် နောက်သည်။ န ဝိရုဇ္ဇတိ၊

ကဏ္ဍ] ၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၅-ပဌမပဝါရဏာဆိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၁

မဆန္တိကျပ်။ တံယာ၊ ထို အခြင်းအရာဖြင့်။ အဓိပ္ပာယ်။ ကို။ ဂဟေတဗျော၊ နေ။

“နာဝါ ဝါ သေတု ဝါ”တိ အာဒိမ္ပိ၊ အစရှိသောပါဌ်၌။ နာဝါဒိအဘိ-
ရုဟနာဒိက္ခဏေ၊ လော့အစရှိသည်သို့ တက်ခြင်းစသော ခဏ၌။ ကိဉ္စိ ဌတူပိ၊
စိုးစဉ်းရပ်၍လည်း။ အဘိရုဟနာဒိကာတဗ္ဗတ္ထေ၊ တက်ခြင်းအစရှိသည်ကို ပြုအပ်
သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဂမနတပွရတာယ၊ သွားခြင်းလျှင် ပြဋ္ဌာန်း
ခြင်းရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်။ ဌာနံ နာမ၊ ရပ်ခြင်းမည့်သည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်။ ပန၊ မအပ်သည်ကား။ နေသမ္ပဒေန၊ လူ့ရှုတ်ခြင်းဖြင့်။ အနော-
ကာသာဒိဘာဝေန၊ သွားခွင့် မရခြင်းအစရှိသော အဖြစ်ကြောင့်။ ဌာတုံ၊
ရပ်ခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ အစာလေတူတိ၊ ဟူသည်ကား။

☞ (၃၁) ဝုတ္တဋ္ဌာနတော၊ နေရာအရပ်မှ။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ ပိဋ္ဌပ္ပဒေသေ၊
ဝါ၊ အင်းယျဉ်အရပ်၌လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓိ ဝါ၊ အထက်၌လည်းကောင်း။
အပေသေတော၊ မတုန်းမူ၍။ တသ္မိံ ဝေ ဌာနေ၊ ထိုနေရာ၌သာလျှင်။ ပရိ-
ဝတ္ထေတုံ ပန၊ ပြောင်းခြင်းငှာကား။ လဘတိ၊ ရ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။
“ယေန ပဿေနာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ နေ။

အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုလဒ္ဓသနာဒိနာ၊
ကုလဒ္ဓသန အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော ဘောဇဉ်ကို။ တံ၊
ထိုဘောဇဉ်ကို။ “အကပ္ပိယ”န္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တေန၊ ထို မကပ္ပိ
သေးသော သစ်သီး၊ မအပ်သောဘောဇဉ်နှင့်။ မိဿံ၊ ရောသော။ ဩဒနာဒိ၊
ထမင်းအစရှိသည်သည်။ အတိရိတ္တံ၊ အတိရိတ်သည်။ ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်
သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ နေ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တတ္ထ၊
ထိုသပိတ်၌။ ယံ အကပ္ပကတံ ကန္တဖလာဒိ၊ အကြင် မကပ္ပိသေးသော သစ်ဖု
သစ်သီးအစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ နေ။ တံ၊ ထို မကပ္ပိသေးသော သစ်ဖုသစ်
သီးအစရှိသည်ကို။ အပနေတော၊ ပယ်၍။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ဆွမ်းကို။
ဘုဉ္စိတဗ္ဗမေဝ၊ စားအပ်သလျှင်ကတည်း။

သော ပုန ကာတုံ န လဘတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ညေဝ ဘာဇနေ၊
ထိုခွက်၌သာလျှင်။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ပဌမကတေန၊ ရှေးဦး၊
စွာပြုအပ်သောဆွမ်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နေ။
ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော ဝေ၊ ထိုရှေးပြုအပ်သော ရဟန်းသည်သာလျှင်။
ပုန၊ တဖန်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န လဘတိ၊ မရ။ အညေဝ၊ တပါးသောရဟန်း
သည်။ လဘတိ၊ နေ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ အညေန၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။

၁။ ကာတုံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အညသ္မိမ္ပိ ပဒေသေ = (ဆဋ္ဌ)။

ကတတော၊ ပြုအပ်သော ဆွမ်းကို။ (တောပစ္စည်း ဒုတိယတ္ထ)။ အညော၊
 တပါးသောရဟန်းသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ လတတိ၊ ၏။ အညသ္မိံ
 ပန ဘာဇနေ၊ ခွက်တပါး၌။ တေန ဝါ၊ ထို ရှေးပြုသောရဟန်းသည်လည်း
 ကောင်း။ အညေန ဝါ၊ တပါးသောရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ကာတုံ၊ ငှာ။
 ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဝေန၊ ထိုကြောင့်။ “ယေန အကတံ၊ တေန ကာတဗ္ဗံ၊
 ယဉ္စ အကတံ၊ တံ ကာတဗ္ဗံ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ ကတန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ အညသ္မိံ ဘာဇနေ၊ ခွက်တပါး၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သောဆွမ်းကို။
 “သစေ ပန အာမိသသံသဋ္ဌာနိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မုခါဒိသု၊ ခံတွင်း
 အစရှိသည်တို့၌။ လဂ္ဂံ၊ ကပ်ငြိသော။ အာမိသမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သောဇေတောဝ၊
 သုတ်သင်၍သာလျှင်။ အတိရိတ္တံ၊ အတိရိတ်ပြုပြီးသော ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇတဗ္ဗံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၂၄၁။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ အာဏာပေတွာ၊ စေ၍။ အတိရိတ္တံ၊ ကို။
 အကာရာပနတော၊ မပြုစေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါစာတော၊ နှုတ်ဖြင့်။
 အကိရိယသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယသမုဋ္ဌာန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဝါရိတဘာဇေ၊ မြစ်မိသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အာမိသဿ၊ ၏။
 အနတိရိတ္တတာ၊ အတိရိတ်မပြုအပ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ကာလေ၊
 နံနက်ကာလ၌။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊
 တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ နှ့်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၃။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ “ဘုတ္တသ္မိ”န္တိ၊ ဟူ၍။ မာတိကာယံ၊ မာတိကာ၌။
 ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘောဇနပရိယောသာနေ၊ စားပြီး
 သော အဆုံး၌။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်တည်း။ ပဝါရိတတာ၊ မြစ်မိသော
 အဖြစ်လည်းကောင်း။ တထာသည်တာ၊ ထိုမြစ်မိ၏ဟု အမှတ်ရှိသောအဖြစ်
 လည်းကောင်း။ အသာဒနာပေက္ခတာ၊ သာယာသည်ကိုင့်သော အဖြစ်
 လည်းကောင်း။ အနတိရိတ္တေန၊ အတိရိတ် မပြုသော ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ်ဖြင့်။
 အဘိဟဋ္ဌပဝါရဏာ၊ ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဘောဇန-
 ပရိယောသာနံ၊ စား၍ ပြီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။
 ဧတ္ထ၊ နှ့်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ] ၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၃

၇- ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၄၇။ သတ္တမေ ဌ။ နဋ္ဌာနံ၊ ကချေသည်တို့၏။ နာဋ္ဌကာ၊ ကချေသည်အမှုတို့တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နဋ္ဌနာဋ္ဌကာ၊ မည်ကုန်၏။ သီတာဟရဏာဒိနိ၊ သီတာမိဖုရားကို ဆောင်ခြင်းအစရှိသော စကားတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

၂၄၈-၉။ ခါဒနီယေ ခါဒနီယတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပူဝါဒါဒါဒနီယေ၊ မုန့်စသော ခဲဖွယ်၌။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ရှိသော။ ခါဒနီယကိစ္စံ၊ ခဲဖွယ်ကိစ္စကိုလည်းကောင်း။ ခါဒနီယေဟိ၊ ခဲဖွယ်တို့ဖြင့်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော။ ဇီဃတ္ထာဟရဏသင်္ခါတံ၊ မှတ်သိပ်ခြင်းကို ဖျောက်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္ထံ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ နေဝ (၃၂) ဖရန္တိ န နိပ္ပာဒေန္တိ၊ မပြီးစေကုန်။ ကေသ္မိံ ပဒေသေ၊ တခုသော အရပ်၌။ အာဟာရကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်သော အဖြစ်သည်လည်း။ အညသ္မိံ ပဒေသေ၊ တပါးသော အရပ်၌။ ဥဋ္ဌိတဘူမိရသာဒိနံ ဝသေန၊ တက်သောမြေ အရသာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာဟာရကိစ္စံ၊ ကို။ အသာဓေန္တိမ္ပိ ဝါ၊ မပြီးစေတတ်သည်လည်း။ သမ္ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “တေသု တေသု ဇနပဒေသု”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ကေသ္မိံ ဇနပဒေ၊ တခုသော ဇနပဒ်၌။ အာဟာရကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ သေသဇနပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဇနပဒ်တို့၌လည်း။ န ကပ္ပတိ ဧဝံ၊ မအပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းငှာ။ ဣဒံ၊ ဤ တေသု တေသု ဇနပဒေသု-အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။”ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပကတိအာဟာရဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အညေဟိ၊ တပါးကုန်သော။ ယာဝကောလိကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အယောဇိတံ၊ မစပ်ယှဉ်ပဲ။ အတ္တနော၊ ၏။ ပကတိယာဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ အာဟာရကိစ္စကရဏဝသေန၊ အာဟာရကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမ္မောဟော ယေဝ ဟောတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုကတ္တာနံ၊ အနက်ပြားကုန်သော။ နာမာနဉ္စ၊ အမည်တို့၏လည်းကောင်း။ အပ္ပသိဒ္ဓါနဉ္စ၊ မထင်သော အမည်တို့၏လည်းကောင်း။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ သမ္မောဟော ဧဝံ၊ တောဝေခြင်းသည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေနေဝံ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထံ၊ ဤအမည်သညာ၌။ မယမ္ပိ၊ ငါဋီကာဆရာတို့သည်လည်း။ မူလကမူလာဒိနံ၊ မုန့်လာမြစ်

အစရှိသည်တို့ကို။ ပရိယာယန္တရဒယနေန၊ ဝေဝုဇ်အထူးပြခြင်းဖြင့်။ အဒယနံ၊ မပြခြင်းကို။ ကရိမှ၊ ပြုပေအံ့။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥပဒေသတောဝံ၊ ဥပဒေသ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သောကြောင့်တည်း။

ယန္တိ၊ ယံဟူသည်ကား။ ဝဇ္ဇကန္တိ၊ လုံးသောသစ်ဖိုတည်း။ ဓုလာလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ထူလတရုဏမ္မလမေဝ၊ ကြီးစော အမြစ်နှုသာလျှင်တည်း။ “ရုက္ခဝလ္လိအာဒိနံ မတ္တကော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အညွှောက်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ အတ္ထဝါဒိနံ၊ ဆီမီးတောက်အစရှိသည်တို့၏။ အပရိပက္ခာနေဝ၊ မမှည့်သည် သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ အသီးတို့သည်။ ယာဝဇီဝိကာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတံ၊ ဌာ။ “အပရိပက္ခာနိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ “ဟရိတကာဒိနံ အဋ္ဌိနိ” တိ ဣတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မိဉ္ဇ၊ အနှစ်သည်။ ဝါ၊ အသားသည်။ ယာဝကာလိကံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဆို အပ်သောကြောင့်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။

ဟိဂ္ဂုရုက္ခတော၊ ရှိန်းခိုပင်မှ။ ပစ္ဆရိတနိယျာသော၊ ယိုသော အစေး သည်။ ဟိဂ္ဂုနာမ၊ မည်၏။ ဟိဂ္ဂုဇတုအာဒယော စ၊ ဟိဂ္ဂုဇတုအစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ ဟိဂ္ဂုဝိကတိယောဝံ၊ ရှိန်းခိုအထူးတို့သာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဟိဂ္ဂုဇတု အစရှိသည်တို့တွင်။ ဟိဂ္ဂုဇတု နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဟိဂ္ဂုရုက္ခဿ၊ ရှိန်းခိုပင် ၏။ ဒဏ္ဍပတ္တာနိ၊ အရိုး အရွက်တို့ကို။ ပစိတော၊ ချက်၍။ ကတနိယျာသော၊ ပြုအပ်သော အစေးတည်း။ ဟိဂ္ဂုသိပါဋ္ဌိကာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဟိဂ္ဂုပတ္တာနိ၊ ရှိန်းခိုရွက်တို့ကို။ ပစိတော၊ ချက်၍။ ကတနိယျာသော၊ ပြုအပ်သောအစေး တည်း။ အညေန၊ တပါးသော အရွက်နှင့်။ မိဿေတော၊ ရော၍။ ကတော- တိပိ၊ ပြုအပ်၏ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂ- ကောဋီယာ၊ အဖျားစွန်းမှ။ နိက္ခန္တသီလေသော၊ ထွက်သော အစေးတည်း။ တကပဏ္ဍိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တတော၊ အရွက်မှ။ နိက္ခန္တသီလေသော၊ ထွက်သောအစေးသည်။ တကပဏ္ဍိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပလာသေ၊ အရွက်တို့ ကို။ ဘဇ္ဇိတော၊ လှော်၍။ ကတသီလေသော၊ ပြုအပ်သော အစေးတည်း။ ဒဏ္ဍတော၊ အရိုးမှ။ နိက္ခန္တသီလေသောတိပိ၊ ထွက်သောအစေးဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ ဝိကာလတာ၊ နေလံ့သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ယာဝ- ကာလိကတာ၊ ယာဝကာလိကအဖြစ် လည်ကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်။

ကဏ္ဍ] ၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၈-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၅

လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၈-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၂-၃။ အဋ္ဌမေ၊ ဤ။ တာဒိသန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ အသ္မပဗျဉ္ဇနံ၊ စမဲဟင်းလျာ မရှိသောဆွမ်းကို။ “ယာဝကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ။ ပ။ ပါစိတ္တိယ” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ ခါဒနီယဘောဇနီယ-ပဒေဟိ၊ ခါဒနီယဘောဇနီယပုဒ်တို့ဖြင့်။ ယာဝကာလိကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကိဉ္ဇာပိ သင်္ဂဟိတံ၊ အကယ်၍ကား ယူအပ်၏ရှင်။ ယာမကာလိကံ၊ ကို။ ကိဉ္ဇာပိ န သင်္ဂဟိတံ၊ အကယ်၍ကား မယူအပ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ယင်းသို့မယူအပ်ပေတမ့်လည်း။ “အနာပတ္တိ ယာမကာလိကံ ယာမေ နိဒဟိတွာ ဘုဉ္ဇတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဣမ စေ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌လည်းကောင်း။

☞ (၃၃) “ယာမကာလိကေန သိက္ခဝေ သတ္တာဟကာလိကံ။ ပ။ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ယာမေ ကပ္ပတိ၊ ယာမာတိက္ကန္တေ န ကပ္ပတိ” တိ၊ ဟူ၍။

အညတ္ထ စ၊ တပါးသော ဘေသဇ္ဇ ခန္ဓကဉ္စလည်းကောင်း။ ဝုတ္တတ္ထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ယာမကာလိက” န္တိ ဝစနသာမတ္ထိယ-တော စ၊ ယာမကာလိကဟူသော သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဘဂဝ-တော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ အဓိပ္ပာယ်ညဟိ၊ အလိုတော်ကိုသိကုန်သော။ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ သန္နိဓိကာရကကတံ၊ သို့မှီးခြင်းကိုပြုအပ်သော။ ယာမကာလိကံ၊ ကို။ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုမေဝ၊ ပါစိတ်အာပတ်၏အကြောင်းဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ယန္တိ၊ ယံ ဟူသည်ကား။ ပတ္တံ၊ သပိတ်တည်း။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေ၊ ဤ ယံဟူသောပုဒ်သည်။ သံဆနုကိရိယာပေက္ခာယ၊ ခြစ်ခြင်းကိရိယာကို ငဲ့သဖြင့်။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်း။ အင်္ဂုလိလေခါ ပညာ-ယတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိနေဟာဘာဝေပိ၊ အစေးမရှိသော်လည်း။ ပတ္တဿ၊ သပိတ်၏။ သုတ္တဝိတာယ၊ အရောင်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ယန္တိ၊ ယံဟူသည်ကား။ ယာဝကာလိကံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ယာမကာလိကဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ “အပရိစ္ဆတ္တမေဝါ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ နိရပေက္ခတာယ၊ မငဲ့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ လူသာမဏေ

အား။ ဒိန္နဉ္စိ၊ ပေးသည်လည်းဖြစ်သော။ ဆန္ဒိတဉ္စိ၊ စွန့်အပ်သည်လည်း
 ဖြစ်သော။ ယာဝကာလိကာဒိဝတ္ထုမေဝ၊ ယာဝကာလိကအစရှိသော ဝတ္ထုကို
 သာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တဂ္ဂတပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ထိုဝတ္ထု၌ရောက်သော
 အကပ်ခံခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ န ဝဒတိ၊ ဆိုသည်မဟုတ်။ ဟိ၊ သင့်စွ။
 ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ အပရိစ္စတိတော၊ မစွန့်မချ်။ တတ္ထ၊ ထိုဝတ္ထု၌။ ဂတပဋိဂ္ဂ-
 ဟဏံ၊ ရောက်သော အကပ်ခံခြင်းကို။ ပရိစ္စတိတံ၊ စွန့်ခြင်းငှာ။ န သုက္ကာ၊
 မတတ်ကောင်း။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝစနံ၊ ဝတ္ထုကို မစွန့်မချ်
 အကပ်ခံခြင်းကို စွန့်ရာ-ဟူသော စကားသည်။ န စ အတ္ထိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ ယဒိ
 တဝေယျ၊ အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ “သစေ ပတ္တော ဒုဒ္ဓေါတော
 ဟောတိ။” ၁။ ဘုဉ္ဇန္တယ ပါစိတ္တိယ” ၂။ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားသည်။
 ဝိရုဇ္ဈေယျ၊ ဆန့်ကျင်ရာ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဇောဝနေန၊ ဆေးသဖြင့်။ အာမိသံ၊
 ကို။ အပနေတံ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ ဝါယမန္တယ၊ လုံ့လပြုစဉ်။ ယေန အပေက္ခန၊
 အကြင်ကွက်ခြင်းကြောင့်။ တံ၊ ထိုအာမိသကို။ ဘုဉ္ဇတော၊ စားသော
 ရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဇနေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏေ၊ အကပ်
 ခံခြင်း၌။ သော အပေက္ခော၊ ထိုကွက်ခြင်းသည်။ န ဝတ္ထတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊
 အန္တယကိုဆိုအံ့။ ပတ္တော၊ သပိတ်၌။ ဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်သော။ အပေက္ခာ၊ ခံခြင်း
 သည်။ တဂ္ဂတိကေ၊ ထိုသပိတ်၌ ရောက်သော။ အာမိသေပိ၊ အာမိသ၌လည်း။
 ဝတ္ထတိ ဇေ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
 အာမိသေ၊ ၌။ အနပေက္ခတာ၊ မငဲ့သောအဖြစ်ကို။ ဧတ္ထ၊ ဥဒ္ဓေါတ-
 သပိတ်၌။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ အဝိဇဟိတ-
 ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို မစွန့်သော။ အာမိသံ၊ သည်။ ပုနဒိဝသေ၊ မိုး
 သောက်သောနေ့၌။ ပါစိတ္တိယံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
 ဣဒံ၊ ဤ သစေ ပတ္တော ဒုဒ္ဓေါတော ဟောတိ-အစရှိသော ဝကားကို။
 ဝတ္ထံ၊ ၏။ “ဧတ္ထ၊ ဤဒုဒ္ဓေါတသပိတ်၌။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင် အဖို့ဖြင့်။
 အာမိသနပေက္ခတာ၊ အာမိသကို မငဲ့သောအဖြစ်ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။
 တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟဏာနပေက္ခာပိ၊ အကပ်ခံခြင်းကို မငဲ့ခြင်း
 ကိုလည်း။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။” ဣတိ သို့။ အထ မတံ၊ အကယ်၍
 အလိုရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့။ တတာ သတိ၊ ထိုသို့ အလိုရှိသည်ရှိသော်။ ယတ္ထ၊
 အကြင်ဝတ္ထု၌။ အာမိသပေက္ခာ၊ အာမိသကို ငဲ့ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁။ အနိန္ဒိ(ဆဋ္ဌ) ၂။ အပရိစ္စတ္တဉ္စိ(ဆဋ္ဌ) ၃။ ပုနဒိဝသေ(ဆဋ္ဌ)
 ၄။ ဤနိယတ်ဆဋ္ဌံမပါ။ ၅။ အာမိသေ-(ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ ၂ ၄-ဘေဝဇနဝဂ္ဂ၊ ၈-သန္တိမိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၇

တတ္ထ၊ ထိုဝတ္ထု၌၊ ပဋိဂဟဏာပေက္ခာပိ၊ အကပ်ခံခြင်းကို ဝံ့ခြင်းသည်လည်း။
 န ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်း။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ အာပန္နံ၊
 ရောက်၏။ ဝေဠု၊ ဤသို့ ရောက်သည်ရှိသော်လည်း။ ပဋိဂဟဏာ၊ အကပ်
 ခံခြင်း၌။ အနုပေက္ခာဝိသုဇ္ဇနံ၊ မငဲ့မကွက် စွန့်ခြင်းကို။ ဝိသု၊ အသီး။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊
 ဆိုအပ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ တမ္ပိ၊ ထိုပဋိဂဟ-
 ဏာပေက္ခာဝိသုဇ္ဇနကိုလည်း။ ပဋိဂဟဏဝိဇယနကာရဏတ္ထေန၊ အကပ်ခံခြင်းကို
 စွန့်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိမတံ၊ အထူးအလိမ္မ့်အပ်သည်။
 စေ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဣဒံ၊ ဤ ပဋိဂဟဏာပေက္ခာ ဝိသုဇ္ဇန
 ကို။ သုဠုတရံ ကတု၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်ရာ၏။ ကိမိဝ၊
 အကယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ စိဝရာပေက္ခာယ၊ သင်္ကန်း၌ဝံ့ခြင်းသည်။
 ဝတ္ထုဗာနာယပိ၊ ရှိသည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ပစ္စုဒ္ဓါရေန၊ ပစ္စုဒ္ဓါရ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာန-
 ဝိဇယနံ ဝိယ၊ အဓိဋ္ဌာန် စွန့်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ တေသ္မိံ စ ဥပါယေ၊
 ဤသို့အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဂဏ္ဍိကာဟတပတ္တေ၊ အဖွဲ့အဟ
 ရှိသော သပိတ်၌။ သုဝဋ္ဌနကာ နာမ၊ ကောင်းစွာလုံးအပ် ချောစေအပ်
 သော မည်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ဤ
 အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝုတ္တောဝ၊ “ယဒိ ဘဝေယျ၊ သစေ ပတ္တော သုဇ္ဈေတော”
 အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သလျှင်ကတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သာရတ္ထ-
 ဒိပနိယံ၊ ၌။ “ယံ ပရဿ ပရိစ္စေတုာ အဒိန္နမ္ပိ သံစေ ပဋိဂဟဏေ နိရ-
 ပေက္ခာနိသုဇ္ဇနေန ဝိဇယိတပဋိဂဟဏံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဒုတိယဒိဝသေ ဝဋ္ဋတိ”
 တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊
 ကို။ သာရတော၊ အမြတ်တနိုးအားဖြင့်။ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။

၎င်းပါ၌ အနက်ကား။

ယံ၊ အကြင် ယာဝကောလိက ယာမကောလိကသည်။ ပရဿ၊ သူတပါး
 အား။ ပရိစ္စေတုာ၊ စွန့်၍။ အဒိန္နမ္ပိ၊ မပေးအပ်သော်လည်း။ ပဋိဂဟဏေ၊
 အကပ်ခံခြင်း၌။ နိရပေက္ခာနိသုဇ္ဇနေန၊ မငဲ့မကွက် စွန့်သဖြင့်။ ဝိဇယိတ-
 ပဋိဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို စွန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုပဋိဂဟဏာ
 ပေက္ခာနိသုဇ္ဇနဖြင့်အကပ်ပျက်သော ယာဝကောလိက ယာမကောလိကသည်လည်း။
 ဒုတိယဒိဝသေ၊ မိုးသောက်စသာနေ၌။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ (ဤသို့ပေးလေ)။

ပကတိအာမိသေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သြဒနာဒိကပ္ပိယယာဝကောလိကေ၊
 ဆွမ်းအစရှိသော ကပ္ပိယ ယာဝကောလိက၌။ ဒွေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရေ-

၁။ အဋ္ဌကထာယဇ္ဈတမ္ပိ (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဂဏ္ဍိကာဟတပတ္တေသု အဝဋ္ဌနတာ နာမ (ဆဋ္ဌ)

ဘတ္တံ၊ နံနက်အခါ၌။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အကပ်ခံအပ်သော။ ယာမကာလိကံ၊ ကို၊ ပုရောဘတ္တံ၊ နံနက်အခါ၌။ သာမိသေန၊ အာမိသရှိသော။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ဘုဉ္ဇတော၊ စားသော ရဟန်းအား။ သန္နိဓိပစ္စယာ၊ သန္နိဓိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကံ၊ တချက်။ ယာဝကာလိက သံသဋ္ဌတာယ၊ ယာဝကာလိကနှင့် နှီးနှောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယာဝကာလိကတ္ထဘဇ-
 နေန၊ ယာဝကာလိက၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ (၃၄) အနုတိရိတ္တပစ္စယာ၊ အတိရိတ်မပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကံ၊ တချက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဒ ပါစိတ္တိယာနိ၊ နှစ်ချက်သောပါစိတ် အာပတ်တို့တည်း။ ဝိကပ္ပဒယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာမိသနိရာမိသပက္ခဒယေ၊ သာမိသပက္ခ နိရာမိသပက္ခ နှစ်ခု အပေါင်း၌။ ထုလ္လစ္စယာ ခုတ္တဋ္ဌာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မနုဿမိသေ၊ လူသား၌။ ထုလ္လစ္စယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသေသု၊ ကြွင်းသော အသားတို့၌။ ခုတ္တဋ္ဌ၊ ၏။ ယာဝကာလိက ယာမကာလိကတာ၊ ယာဝကာလိက၊ ယာမကာ လိက အဖြစ်လည်းကောင်း။ သန္နိဓိဘာဝေါ၊ သိုမှီးအပ်သော အဖြစ်လည်း ကောင်း။ တဿ၊ ထိုသိုမှီးအပ်သည်ကို။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်း ကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉- ပဏီတောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၅၉။ နဝမေ၊ ၌။ “ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ” တိ၊ ဟူ၍။ သမာယော၊ မဇ္ဈေလောပိသမာသံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ထည့်)။ ပါဠိယံ ပန၊ ၌ကား။ ဘောဇနာနိ၊ ဘောဇဉ်တို့ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဒဿိတာနိ၊ မပြုအပ်ကုန်။ တာနိ၊ ထိုဘောဇဉ်တို့သည်။ (ထည့်)။ တာဒိ- သေဟိ၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ပဏီတေဟိ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော အရသာ တို့နှင့်။ မိဿတ္တာ၊ ရောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတဘောဇနာနိ နာမ၊ မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုမွန်မြတ်သော အရသာတို့၏။ ပတေဒဒဿနတ္ထံ၊ အပြားကို ပြခြင်းငှာ။ “သေယျထိဒံ သပ္ပိ နဝနီတ” န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “သပ္ပိဘတ္တ” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ သပ္ပိနာ သံသဋ္ဌ ဘတ္တန္တိပိ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ သပ္ပိ စ ဘတ္တဉ္ဇာ- တိပိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အတ္ထော၊ တပျရိသ်အနက် ဒွန်အနက်ကို။ ကိဉ္ဇာပိ

၁။ ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ ပဏီတဘောဇနာနိတိ ပါဠိယံ ပန (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ ၇-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၉-ပဏိတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၆၉

ဝိညာဏတိ၊ အကယ်၍ကား သိအပ်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ သိအပ်သော်လည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ “သလိဘတ္တံ ဝိယ သပ္ပိဘတ္တံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးသော အနက်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ အဋ္ဌကထာစရိယာ ဝေ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်သာလျှင်။ ဤဒိသေသု၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။

“မူလ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “တသ္မာ အနာပတ္တိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝိသကေတေန၊ ချွတ်ယွင်းသဖြင့်။ ပါစိတ္တိယာဘာဝေပိ၊ ပါစိတ်အာပတ် မရှိသော်လည်း။ သူပေါဒနဒုက္ကဋ္ဌာ၊ သူပေါဒနဒုက္ကဋ္ဌမှ။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “ကပ္ပိယသပ္ပိနာ၊ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ”တိ စ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကိုလည်း။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ မံသသတ္တာနံ၊ အပ်သောအသားရှိသောသတ္တဝါ၊ မအပ်သော အသားရှိသောသတ္တဝါတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၂၆၁။ မဟာနာမသိက္ခာပဒံ နာမ၊ မည်သည့်ကား။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာသိက္ခာပဒံ၊ စာတုမာသပစ္စယပဝါရဏာ သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ အဂီလာနော၊ မနာသောရဟန်းသည်။ အပ္ပဝါရိတဌာနေ၊ မဖိတ်ရာ အရပ်၌။ ဝိညာပေန္တေနပိ၊ တောင်းသော်လည်း။ (ဟောတိ- ဌ ဖပ်)။ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ဝါ၊ ကာလအပိုင်း အခြားကိုလည်းကောင်း။ ဘေသဇ္ဇပရိစ္ဆေဒံ ဝါ၊ ဆေးအပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ သံသဝသေန၊ သံသာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝါရိတဌာနတော၊ ဖိတ်ရာအရပ်မှ။ တဒုတ္တရိ၊ ထိုကာလအပိုင်းအခြား၊ ဆေးအပိုင်းအခြားထက် အလွန်။ ဝိညာပေန္တေန စ၊ တောင်းသော ရဟန်းနှင့်လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဗန္တရေပိ၊ အပိုင်းအခြား အတွင်း၌လည်း။ န ဘေသဇ္ဇကံရဏီယေန ရောဂေန၊ ဆေးကုအပ်သော ရောဂါမရှိပဲ။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ကို။ ဝိညာပေန္တေန စ၊ တောင်းသော ရဟန်းနှင့်လည်းကောင်း။ သမော၊ တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “မဟာနာမသိက္ခာပဒေန ကာရေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဏိတဘောဇနတာ၊ ပဏိတဘောဇန၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အဂီလာနတာ၊ မနာသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အကတဝိညတ္တိယာ၊ မပြုကောင်းသောဝိညတ်ဖြင့်။ ပဋိလာဘော၊ ရခြင်း

လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျှခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စက္ကာရိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၃၅) ၂၆၃။ ဒသမေ၊ ဒသမသိက္ခာပုဒ်၌။ ဃနဗဒ္ဓေါတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဃနမံသေန၊ တခဲနက်သော အသားနှင့်။ သမ္ပဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်တည်း။ ကထိနသံဟတသရီရော၊ တင်းမာသော အသားတို့ဖြင့် ပေါင်းအပ်သောကိုယ် ရှိသည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။

၂၆၄။ မုခဒ္ဓါရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မုခတော၊ ခံတွင်းမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဒွါရံ၊ အပေါက်တည်း။ ဂလနာဠိကံ၊ ရေမျှပေါက်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝေဇ္ဇ၊ ဤသို့ မုခဒ္ဓါရံ-ဟူသောပုဒ် ၏ ဂလနာဠိကံ-ဟူသောအနက်ကို ယူသည်ရှိသော်။ နာသိကာယ၊ နှာခေါင်း ဖြင့်။ ပဝိဋ္ဌမ္ပိ၊ ဝင်သော်လည်း။ မုခဒ္ဓါရံ၊ ရေမျှဝသို့။ ပဝိဋ္ဌမေဝ၊ ဝင်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပက္ခိတ္တမတ္တဉ္စ၊ ထည့်ကာမျှသည် လည်း။ အပ္ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်သည် မမည်။ “အာဟာရ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အဇ္ဈောဟရိ- တဗ္ဗံ၊ မျှအပ်သော။ ကာလိကံ၊ ကာလိက လေးပါးကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလို ရှိအပ်၏။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ န အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုမရှိအပ်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တံ၊ ထိုရေ သည်။ ဘေသဇ္ဇေ၊ ဆေး၌။ သင်္ဂဟိတမ္ပိ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော်လည်း။ အကာလိက- မေဝ၊ ကာလိက မဟုတ်သလျှင်ကတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပဋိဂ္ဂဟိတသေဝ၊ အကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်း၏ သာလျှင်။ ကာလိကတ္တာ၊ ကာလိကဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်း သည်။ န ရှုဟတိ၊ မရောက်။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တာပိတေန၊ နွေးအပ်သော။ ဥဒကေန စ၊ ရေနှင့်လည်းကောင်း။ ဓိရ- ပဋိဂ္ဂဟိတေန၊ အကပ်ခံ၍ ကြာမြင့်ပြီးသော။ ဥဒကေန စ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ အကပ္ပိယကုဋ္ဌိယံ၊ အကပ္ပိယကုဋ္ဌိ၌။ ဝုတ္တေန၊ သိုမှီးအပ်သော။ ဥဒကေန စ၊ နှင့် လည်းကောင်း။ သဟ၊ တကွ။ အာမိသံ၊ ကို။ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ၊ စားသောရဟန်း အားလည်း။ သာမပါကာဒိဒေါသော၊ သာမံ ပက္ခ-စသောအပြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ “ဘိက္ခု ယာဂုအတ္ထာယ ။ပ။ ဥဒကံ တာပေတိ၊ ဝဇ္ဇတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ယန၊ ယင်းသို့ ရေကို အာဟာရဟု အလိုမရှိအပ်သော်လည်း။ “ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧတံ အဓိပ္ပာယ်၊ ဤ အာဟာရဟူသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို။ တဒါ၊ ထိုအနု

ပညတ်မထည့်မီ ကာလ၌။ န ဇာနိံသု၊ မသိကုန်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။
“သမ္မာ အတ္တံ အသလ္လက္ခေတွာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

၂၆၅။ ရထရေဏုမ္ပိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ရထေ၊ ရထားသည်။ ဂစ္ဆန္တေ၊
သွားသည်ရှိသော်။ ဥဋ္ဌာဟနရေဏုသဒိသရေဏံ၊ ထသော မြှင့်တင်သော
မြို့ကို။ တေန၊ ထို အန္တမသော၊ ရထရေဏုမ္ပိ- ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ တထော၊
ထိုရထရေဏုမြို့အောက်။ သုခမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်
၌။ ပရိတ္တမနကံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သော။ ဒိဿမာနမ္ပိ၊ ထင်သောမြို့သည်
လည်း။ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ မခေါ်ဝေါ်လောက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။
အကလ္လကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂီလာနော၊ နာသော ရဟန်းသည်။

“ဂဟေတုံ ဝါ။ ပ။ တဿ ဩရိမန္တေနာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။
အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဥဇုံ၊ ပြောင့်ပြောင့်။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ ပရေန၊
သူတပါးသည်။ ဥက္ခိတ္တံ၊ မြောက်အပ်သော ဝတ္ထုကို။ ဂဏန္တဿာပိ၊ ဟူသော
ရဟန်းအားလည်း။ အာသန္နင်္ဂဘူတပါဒတလတော၊ နီးသောအင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်
သော ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဟတ္ထပါသော၊ ဟတ္ထပါသ်ကို။
ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ သိသတော၊ ဦးခေါင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။
န ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော၊ မပိုင်းခြားအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊
ထို ဂဟေတုံ ဝါ။ ပ။ တဿ ဩရိမန္တေန-ဟူသော ဝါကျ၌။ “ဩရိ-
မန္တေနာ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဧဟဋ္ဌိမန္တေနာတိ အတ္ထော၊ ဧဟဋ္ဌိ-
မန္တေန-ဟူသော အနက်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ အကပ်ခံရာ၌။ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာယံ၊
ပဝါရိတ်သိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌။ “သစေတိက္ခု နိသိန္ဓော ဟောတုံ၊ အာသနဿ
ပစ္ဆိမန္တတော ပဋ္ဌာယံ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟကနံ၊ အကပ်
ခံကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ အာသန္နင်္ဂဿ၊ နီးသော အင်္ဂါ၏။ ပါရိမန္တတော၊ ထိုမှ
ဘက်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ဒဿိတတ္ထာ၊ ပြအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤဒန္တပေါနသိက္ခာပုဒ်၌လည်း။ အာကာသေ၊
ကောင်းကင်၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ပဋိဂ္ဂဟကဿ၊ အကပ်ခံအပ်သော
ရဟန်း၏။ အာသန္နင်္ဂဘူတပါဒဂုံလဿ၊ နီးသော အင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်သော
ခြေချောင်း၏။ ပါရိမန္တဘူတတော၊ ထိုမှတဘက်စွန်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏိ-
ပရိယန္တဿ၊ ခြေဖျက်အဆုံး၏။ ဧဟဋ္ဌိတလတော၊ အောက်အပြင်မှ။
ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဒါယကဿ ပန၊ ပေးသောသူ၏ကား။ ဩရိမန္တဘူတတော၊

ဤမှဘက်စွန်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပါဒဂုံလဿ၊ ခြေချောင်း၏။ ဟေဋ္ဌိမ-
 တလတော၊ အောက်အပြင်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဟတ္ထပါသော၊ ဟတ္ထပါသ်ကို။
 ပရိစ္ဆိန္ဒတဗ္ဗော၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမိနာဝ နယေန၊
 ဤသို့သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ နိပဇ္ဇိတော၊ အပ်၍။
 (ပဋိဂ္ဂဏန္တဏှ-၌ စပ်)။ ဥဿိသေ၊ ဥခေါင်းရင်း၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်သောလူ၊ သာ
 မဏေ၏။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ ပဋိဂ္ဂဏန္တဏှာပိ၊ ခံသော ရဟန်း၏လည်း။
 အာသန္နသိသင်္ဂဿ၊ နီးသော ဦးခေါင်းအင်္ဂါ၏။ ပါရိမန္တဘူတတော၊ ထိုမှ
 ဘက်စွန်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဂီဝန္တတော၊ လည်စွန်းမှ။ (၃၆) ပဋ္ဌာယေဝ၊
 စ၍သာလျှင်။ ဟတ္ထပါသော။ ကို။ မိနိတဗ္ဗော၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်၏။ ပါဒ-
 တလတော၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ န မိနိတဗ္ဗော၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်။
 ဝေ၊ ဤအတူ။ နိပဇ္ဇိတော၊ အပ်၍။ ဝါနေပိ၊ ပေးရာ၌လည်း။ ယထာ-
 နူရူပိ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ “ယံ အာ-
 သန္နတရံ အဂ္ဂိန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပဋိဂ္ဂဟဏသညာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “မဉ္ဇာဒိနာ၊ ညောင်စောင်း
 အစရှိသည့်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ”တိ၊ အကပ်ခံအံ့ဟူ၍။ ဥပ္ပါဒိတသညာယ၊
 ဖြစ်စေအပ်သော အမှတ်ဖြင့်။ ဣမိနာ၊ ဤပဋိဂ္ဂဟဏသညာယ-ဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်။ “ပဋိဂ္ဂဟာမိ”တိ၊ အကပ်ခံအံ့ဟူ၍။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗ-
 ကိစ္စံ၊ ဆိုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကတ္တစိ၊
 အချို့ကုန်သော။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ ကား။ ပဒေသေသု၊ အရပ်
 တို့၌။ (ပဒေသု-ဟူ၍လည်း ပါဌ်ရှိ၏။ ကတ္တစိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗကို
 ဝုတ္တိနည်း ဖွင့်သည်)။ အသံဟာရိမေ ဖလကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာမ-
 မဇ္ဈိမေန၊ အားအလယ်အလတ်ရှိသော။ ပုရိသေန၊ သည်။ အသံဟာရိယေ၊
 မရွေ့နိုင်ကောင်းသော ပျဉ်၌။ “ပုဉ္ဇိတော ပဋိဂ္ဂဟေတော”တိ၊ ဟူသော
 စကားကို။ ပုဉ္ဇိတေပိ၊ သုတ်ပြီးသော သပိတ်၌လည်း။ ရဇနစုဏ္ဏသင်္ကာယ၊
 ဆိုးရေမှန်ရှိသည်ဟု ယုံမှားခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ၊
 အကပ်ခံစေခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရဇနစုဏ္ဏသင်္ကာယ၊ ဆိုးရေမှန်ရှိသည်ဟု
 ယုံမှားခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိပဲ။ ပဋိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ၊ အကပ်ခံစေခြင်းငှာ။
 န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ တံ ပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတိတရဇံ၊
 ကျသောမြူကို။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတော၊ အကပ် မခံမူ၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
 ဂဟိတပိဏ္ဍပါတံ၊ ယူအပ်သောဆွမ်းကို။ အာနာပတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဒုရုပစိဏ္ဏာဒိဒေါသော၊ ဒုရုပစိဏ္ဏ-စသော အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ “အနုပ-
 သမ္ပန္နဿ ဒဿာမိ” တိအာဒိပိ၊ အစရှိသောစကားကိုလည်း။ ဝိနယဒုက္ကဋ္ဌ-

ကဏ္ဍ]

မှ-ဘောဇနဝဂ္ဂ ဇဝ-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၃

ပရိဟာရာယ၊ ဝိနယဒုက္ခိယံ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ တထာ အ-
 ကတော၊ ထိုသို့ အာဘောဂ မပြုမူ၍။ ဂဟိတေပိ၊ ခံသော်လည်း။ ပဋိဂ္ဂဟေ-
 တော၊ အကပ်ခံ၍။ ပရိဘုဉ္ဇတော၊ စားသော ရဟန်းအား။ အနာပတ္တိဇဝ၊
 အာပတ်မသင့်သလျှင်ကတည်း။ “အနုပဿမ္ပန္နဿ ဒတော”တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော
 စကားကိုလည်း။ ပရိမာဘောဂါနုဂ္ဂဟတယ၊ ရှေးနှလုံးသွင်းနှင့် နှလျော်
 သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။

စရုဏေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခုဒ္ဒကဘာဇနေ၊ ခွက်ငယ်ဖြင့်။ “အဘိ-
 ဟဋ္ဌတ္တာ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဒိဃိမာနက္ခဏံ၊ ပေးဆဲဇာတိကို။ ဘန္ဓာ-
 ယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဒတော၊ ပေး၍။ အပနယနကာလေ ပန၊ ပယ်
 သော ကာလ၌ကား။ ဆာရိကာ ဝါ၊ ပြာသည်လည်းကောင်း။ ဗိန္ဒုနိ ဝါ၊
 အပေါက်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပတန္တိ၊ ကျကုန်အံ့။ ပန၊ တဖန်။ ပဋိဂ္ဂ-
 ဟေတဗ္ဗံ၊ အကပ်ခံအပ်၏။ ကသ္မံ၊ နည်း။ အဘိဟာရာယ၊ ရှေးရှုဆောင်
 ခြင်း၏။ ဝိဂတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြံ အခြင်းအရာဖြင့်။ န ပတတိ၊
 မကျ။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အပနေဿာမိတိ၊ ပယ်အံ့ဟူ၍။ ပရိ-
 ဟရန္တေ၊ ဆောင်သည်ရှိသော်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ပတတူတိ သညာယံ၊ ကျ
 ပစေဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ (ပကတိသညာယ-ဟူ၍လည်း ‘ပါဠိရှိကြ၏။ ပြက
 တေ သညာဖြင့်-ဟုပေး။) အပနေန္တေ၊ ပယ်သည်ရှိသော်။ အဘိဟာရော၊
 ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ န ဆိဇ္ဇတိ၊ မပြတ်။ တံ၊ ထိုပြာမုန့်ဟင်းပေါက်
 ကျသောဆွမ်းသည်။ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ၊ အကပ် မပြတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ မုခဝဋ္ဋိယာပိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 အဘိဟရိယမာနဿ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော အိုးခွက်၏။ မုခဝဋ္ဋိယာ၊ မျက်နှာ
 ရေး၏။ ဥပရိဘာဂေ၊ အထက်အဖို့၌။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ပသာရေတွာ၊ ဆန့်
 ၍။ ဖုသိတုံ၊ တို့ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။

ပါဒေန ပေလ္လေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ပါဒေန၊ ခြေဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂ-
 ဟေဿာမိ”တိသညာယ၊ အကပ်ခံအံ့ဟူသော အမှတ်ဖြင့်။ အတ္တမိတွာ၊ နှင်း၍။
 ကေစိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘယဂီရိဝါသိနေ၊ အဘယဂီရိကျောင်း၌ နေ
 သော ဆရာတို့သည်။ ဝစနမတ္တမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓန္တိ၊
 ပဋိဗဒ္ဓ ပဋိဗဒ္ဓဟူသော။ သဒ္ဓမတ္တမေဝ၊ သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။
 ကာယပဋိဗဒ္ဓမေဝ၊ ကာယပဋိဗဒ္ဓသည်ပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မံ၊ ထို

၁။ ပကတိသညာယ=(ဆဋ္ဌ)

ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။
ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

တေန အာဟာရာပေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တိန္ဒ
ကံ၊ အထံသို့။ ဂတံ၊ လိမ့်၍သွား၏။ တေန၊ ထိုရဟန်းကို။ တံ၊ ထို လိမ့်၍
သွားသော ဝတ္ထုကို။ ဣဓ၊ ဤအရပ်သို့။ အာနေဟိတိ၊ ဆောင်ခဲ့ဟူ၍။
အာဏာပေတော၊ စေ၍။ အာဟာရာပေတံ၊ ဆောင်စေခြင်းငှာ။ ဣတရဿ၊
အကပ်ခံမည်ရှိသော ရဟန်းအား။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊
တည်း။ “န တတော ပရ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ၌
သာလျှင်။ သမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝတ္တံ၊
၏။ တဒဟေဝ၊ လျှင်။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ ပန၊ ကောက်ယူအပ်သော ဝတ္ထုကိုကား။
ပုနဒိဝသာဒိသု၊ နက်ဖြန်နေ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတွာပိ၊ အကပ်
မခံလည်း။ ပရိဘုဉ္ဇတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ခိယျန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဝတ္တန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။
တေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။ စုဏ္ဏေဟိ၊ အမှန်တို့ကြောင့်။ ထုလ္လစ္စယအပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာဏာ-
ပတ္တိယော၊ ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်၊ အကပ်မခံခြင်းကြောင့်သင့်သော ပါစိတ်အာ-
ပတ်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊
တည်း။ “နဝသမုဋ္ဌိတ”န္တိ ဧတေနဝ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ (၃၇)
ဥစ္ဆူအာဒိသု၊ ကြံအစရှိသည်တို့၌။ အဘိနဝလဂ္ဂတ္တာ၊ ကပ်ငြိသစ်ဖြစ်သော
ကြောင့်။ အဗ္ဗောဟာရိကံ၊ မခေါ်ဝေါ်လောက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “ဧသေ န ယော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သန္တိဓိ-
ဒေါသာဒိ၊ သန္တိဓိဒေါသအစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ တေန၊
ထိုကြောင့်။ “န ဟိ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။
တေန စ၊ ထို န ဟိ-အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်လည်း။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။
ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာဏဂေသု၊ အကပ်ခံခြင်းအင်္ဂါတို့သည်။ သမိဓဒ္ဓယပိ၊ ပြည့်စုံကုန်သော်
လည်း။ အဗ္ဗောဟာရိတုကာမတာယ၊ မျိုးခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။
ဂဟိတမေဝ၊ အကပ်ခံသော်သာလျှင်။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတံ နာမ၊ အကပ်မြောက်သည်
မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အဗ္ဗောဟာရိတဗ္ဗေသု ဧဝ၊ မျှအပ်
သော အာဟာရတို့၌သာလျှင်။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟာဏဿ၊ အကပ်ခံခြင်းကို။ အနုညာ-
တတ္တာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊
၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဗာဟိရပရိဘောဂတ္တာယ၊ အပအသုံးအဆောင်အလို
ငှာ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဌပိတတေလာဒိ၊ ထားအပ်သော ဆီအစရှိသည်ကို။

၂၅

အဇ္ဈောဟရိတုကာမတာယ၊ မျှခြင်းငှာအလိုရှိသော အဖြစ်သည်။ သတိ။ ရှိသော်။ ပဋိဂ္ဂဟေတု၊ အကပ်ခံရှိ။ ပရိဘူတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ နှိပ်။

“ကေသဉ္စိ”တိ အာဒိသု၊ ဩဒနံ ပက္ခိပတိ-အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ အနုပ- သမ္ပန္နာနံ၊ လူ သာမဏေတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အလိုငှာ။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ ဌပိယမာနမ္ပိ၊ ထားအပ်သော ဝတ္ထုသည်လည်း။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ မုတ္တမတ္ထေ ဝေ၊ လွတ်ကာမျှ၌သာလျှင်။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို။ န ဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘာဇနေ၊ ခွက်၌။ ပတိတမေဝ၊ ကျသော်သာလျှင်။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို။ ဝိဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဘာဇနဉ္စ၊ ခွက်ကိုလည်း။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပုနဒိဝသတ္ထာယ၊ နက်ဖြန်အလိုငှာ။ အပေက္ခိတမေဝ၊ ငဲ့အပ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ထို ကြောင့်။ တဂ္ဂတံ၊ ထိုခွက်၌ ရောက်သော။ အာမိသမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဒုဒ္ဓေါတပတ္တဂတံ ဝိယ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆေးအပ်သော သပိတ်၌ ရောက် သော ဆွမ်းကဲ့သို့။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ အကပ်ခံခြင်းကို။ န ဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ ဣတိ အာသကာယ၊ ဤသို့တူးတောဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ “သာမဏေရဿ ဟတ္ထေ ပက္ခိပိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဤဒိသသု ပန၊ ဤသို့ သဘောရှိသော အရာတို့၌ကား။ ယုတ္တိ၊ ယုတ္တိကို။ န ဂဝေလိတဗ္ဗာ၊ မရှာအပ်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ အဋ္ဌကထာဆိုသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကျင့်အပ်၏။ “ပတ္တဂတာ ယာဂူ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပတ္တမုခဝဋ္ဋိယာ၊ သပိတ်မျက်နှာရေးနှင့်။ ဖုဠေပိ၊ ထိသော် လည်း။ ကုဋေ၊ အိုး၌။ ယာဂူ၊ ယာဂူသည်။ ပဋိဂ္ဂဟိတာ ဝါ၊ အကပ်ခံပြီး သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥဂ္ဂဟိတာ ဝါ၊ အကပ်ပျက်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အနိစ္ဆာယ၊ အလို မရှိသဖြင့်။ ဖုဠတ္တာ၊ ထိသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အာရောပေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဖုသာပေတိ၊ ထိစေ၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏူပဂံ အာရံ နာမ၊ အကပ်ခံလောက်သော ဝန်မည်သည်ကား။ မဇ္ဈိ- မဿ ပုရိသဿ၊ အားလျစ်လျူရှိသော ယောက်ျားသည်။ ဥက္ကေပါရဟံ၊ ချီကြ ထိုက်သော ဝတ္ထုကို။ “န ပိဒဟိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဟတ္ထတော၊ လက်မှ။ မုတ္တံ၊ လွတ်သည်ကို။ သန္ဓေယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟတ္ထဂတံ ပန၊ လက်၌တည်သော အိုးကိုကား။ ဣတရေန ဟတ္ထေန၊ တပါးသော

လက်ဖြင့်။ ပိဒဟတော ဝါ၊ ပိတ်သောရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဟတ္ထ-
တော၊ လက်မှ။ မုတ္တမိ၊ လွှတ်သောအိုးကိုလည်း။ အဗုသိတော၊ မထိမူ၍။ ဥပရိ၊
အထက်၌။ ပိဓာနံ၊ စလောင်းကို။ ပါတေန္တဿ ဝါ၊ ချသော ရဟန်းအား
လည်းကောင်း။ န ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိ။

ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆာယတ္ထာယ၊ အရိပ်အလို့ငှာ။ ဥပရိ၊
အထက်၌။ ဓာရယမာနံ၊ ဆောင်းသော။ ဖဟာသာခါ၊ သစ်ခက်ကြီး
သည်။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ဆိဇ္ဇေယျ
စ၊ ပြတ်မှုလည်း ပြတ်ရာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသစ်ခက်၌။ လဂ္ဂရဇံ၊ ကပ်သော
မြူသည်။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပါတေယျ စ၊ ကျမှုလည်းကျရာ၏။ ဣတိ၊
ထိုကြောင့်။ ကပ္ပိယံ၊ ကပ္ပိခြင်းကို။ ကာရာပေတော၊ ပြုစေ၍။ ပဋိဂ္ဂဏှာ-
တိ၊ အကပ်ခံ၏။ ကုဏှကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာသဋ္ဌေ၊ အိုးကြီး၌။
တသ္မိမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စာဋ္ဌိသဋ္ဌေပိ၊ အိုးစရည်းကြီးလည်း။ အသတိ၊
မရှိသော်။ (ထည့်)။ ဂါဟာပေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ အကပ်
မခံအပ်သော။ ကာလိကံ၊ ကာလိကကို။ ဂါဟာပေတော၊ ယူစေ၍။

ဒုတိယတ္ထေရဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ပတ္တံ၊ အရှင်ဘုရားသပိတ်ကို။
မယံ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဒေတာ”တိ၊ ပေးပါလော့ဟု၊ တေန၊ ထိုမထေရ်
ကြီးကို။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ပရိစ္စဇာပေတော၊ စွန့်စေ၍။ ဒုတိယတ္ထေရ-
ဿ၊ ဒုတိယမထေရ်အား။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ (ယခုအဋ္ဌကထာ၌ အနုထေ-
ရဿဟု ရှိသည်။) ဧတ္ထ ပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တပရိဝတ္တနေ၊ သပိတ်
လဲလှယ်ခြင်း၌။ “ကာရဏ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “သာမဏေရာ၊ သာ-
မဏေတို့သည်။ ဣတော၊ ဤ ငါတို့ထမ်းသော ဆန်ထုပ်မှ။ အမ္မာကမ္ပံ၊
ငါတို့အားလည်း။ ဒေန္တိ၊ ပေးကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိတက္ကော၊ အကြံ
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဧတ္ထ၊ ဤမိဘ
အလို့ငှာ ဆောင်အပ်၊ ထီးအရိပ်အလို့ငှာ ဆောင်းအပ်သော သစ်ခက်အစ
ရှိသည်၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဉ္စ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ယဿ ပန၊
အကြင်ရဟန်းအားကား။ တာဒိယော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဝိတက္ကော၊
အကြံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ထိုရဟန်းသည်။ အပရိဝတ္တေတာပိ၊ မလဲ
လှယ်မူ၍လည်း။ ဘုဉ္ဇိတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

☞ (၃၀) နိစ္စာလေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စာလေတော၊ လှုပ်၍။ ပါသာဏ-
သက္ခရာဒိအပနယံ၊ ကျောက်ခဲ ကျောက်စရစ်ခဲ အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းကို။

ကားတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ “ဥဒ္ဓန္တံ အာရောပေတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ အနုဂ္ဂိကံ၊ မီးမရှိသော။ ဥဒ္ဓန္တံ၊ ခုံလောက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ နေ။ ဥဒ္ဓန္တေ၊ ခုံလောက်၌။ ပစ္စမာနဿ၊ ချက်သော ထမင်းကို။ အာလုဠေန၊ မွေသည့်ရှိသော်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အပက္ကတဏှုလာ၊ မနပ်သော ဆန်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။ ပစ္စတိ၊ နပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သမံပါကဇ္ဇေဝ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ နေ။

အာဓာရကေ ပတ္တော ဌပိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတာမိသော၊ အကပ်မခံအပ်သော အာမိသရှိသော။ ပတ္တော၊ သပိတ်ကို။ ပုန၊ တဖန်။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏတ္တာယ၊ အကပ်ခံခြင်းငှာ။ ဌပိတော၊ ထားအပ်၏။ ကေဂ္ဂဟဏေနေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာမဏေရာနံ၊ တို့၏။ (ဂဟဏေန-၌ စပ်။) ဂဟိတဿ၊ ယူပြီးကို။ ပုန၊ တဖန်။ အတ္ထုဒ္ဓန္တဝသေန၊ မစွန့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟဏေန၊ ယူခြင်းဖြင့်။ “သုဉ္ဇိတံ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဓမ္မဝဋ္ဋိယာ၊ အခိုးတံကို။ တဒဟုပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ထိုနေ့ အကပ်ခံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နေ။ သတ္တုဂ္ဂါရောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ အဗ္ဗောဟာရိကပ္ပသင်္ဂေန၊ အဗ္ဗောဟာရိက၌ လျဉ်းပါး သဖြင့်။ ဝိကာလဘောဇနဝိနိစ္ဆယဒဿနံ၊ ဝိကာလဘောဇန အဆုံးအဖြတ်ကိုပြုကြောင်းတည်း။ သမုဒ္ဓေါဒကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတေန၊ အကပ်မခံအပ်သော သမုဒ္ဓရာရေဖြင့်။ ဟိဒကရကာ နာမ၊ ဂျောက်ရွာမိုးမည်သည်ကား။ ကဒါစိ၊ ရံခါး ဝသောဒကေန၊ မိုးရေနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပတနကာ၊ ကျကုန်သော။ ပါသာဏလေခါ၊ ဝိယ၊ ကျောက်ပြန့်တိုက်သို့သော။ သနီတုတဥဒကဝိသေသာ၊ တခဲနက်ဖြစ်သော ရေအတူးတို့တည်း။ တေသု၊ ထိုမိုးတို့၌။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ၊ အကပ်ခံခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဥဒကဂဟိကာ ဝေ”တိ၊ ဟူ၍။ အောဟ၊ နေ။ “ပုရေဘတ္တ မေဝ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟိတာပတ္တိဟိ၊ အကပ်မခံခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်တို့ဖြင့်။ အဗ္ဗောဟာရိကမ္ပိ၊ အဗ္ဗောဟာရိက ဖြစ်သော်လည်း။ ဝိကာလဘောဇနာပတ္တိဟိ၊ ဝိကာလဘောဇနအာပတ်တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗောဟာရိကံ၊ သဗ္ဗောဟာရိကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ နေ။

“လဂ္ဂတိ” တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ မုခေ စ၊ ခံတွင်း၌ လည်းကောင်း။ ဟတ္ထေ စ၊ လက်၌လည်းကောင်း။ မတ္တိကာဝဏ္ဏံ၊ မြေညက်အဆင်း ထင်သည်ကို။ ဒသေတိ၊ နေ။ ဗဟလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထမုခေသု၊ လက်၊ ခံတွင်းတို့၌။ အလဂ္ဂနကမ္ပိ၊ မကပ်ငြိမသော်လည်း။ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတမ္ပိ၊ အကပ်မခံအပ်

၏။ “ဝါသမတ္တ”န္တိ။ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ရေဏုခီရာတာဝံ၊ ပန်းဝတ်၊ ပန်းရက်၏ မရှိခြင်းကို။ ဒဿတိ၊ ၏။ “အာကိရတိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ။ ဟူသောစကားကို။ ပပ္ပရသဿ၊ ပန်းရည်၏။ ပညာယနတော၊ ထင်ခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မဟာဘူတေသ္မတိ၊ ဟူသည်ကား၊ ပါဏသရီရသန္တိဿိတေသု၊ သတ္တဝါတို့ကိုယ်၌ မှီကုန်သော။ ပထဝီအာဒိမဟာဘူတေသု၊ မြေအစရှိသော မဟာဘူတတို့၌။ သဗ္ဗံ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော စ၊ မိမိ၏လည်းကောင်း။ ပရေသဉ္စ၊ သူတပါးတို့၏လည်းကောင်း။ သရီရနိဿိတံ၊ ကိုယ်၌ မှီသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော မျက်ရည်၊ တံတွေးအစရှိသည်သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အကပ္ပိယမံသာနုလောမတယ၊ မအပ်သောအသားနှင့် လျော်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ထုလ္လစ္စယာဒိ၊ ထုလ္လစ္စည်းအစရှိသည်ကို။ န ဇနေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ တည်း။ ပတတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သရီရတော၊ ကိုယ်မှ။ ဝိစ္ဆိန္နိတော၊ ဖြတ်၍။ ပတတိ၊ ကျ၏။ “ရုက္ခတော ဆိန္နိတော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မတ္တိကတ္ထဒယ၊ မြေညက်အလို့ငှာ။ ပထဝီ၊ မြေကို။ ခဏိတုံ၊ တူးခြင်းငှာ။ အညမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ မူလပဏ္ဏာဒိဝိသတေသဇ္ဇံ၊ အမြစ်အရွက်အစရှိသော အဆိပ်ကျသော ဆေးကို။ ဆိန္နိတော၊ ဖြတ်၍။ ဆာရိကံ၊ ပြာကို။ အကတောပိ၊ မပြုပဲလည်း။ ပရိဘုဉ္စိတုံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ၊ အကပ်မခံပဲလည်း။ ပရိဘုဉ္စိတုံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတတာ၊ အကပ်မခံသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနန္တညာတတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စသည်မဟုတ်သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ ဓမ္မာဒိအဗ္ဗောဟာရိကတာတာဝေါ၊ အခိုးအစရှိသော အဗ္ဗောဟာရိကအဖြစ်၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျှိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥဒကဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
စတုတ္ထော၊ သော။ ဘောဇနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅- အစေလကဝဂ္ဂ
၁- အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

(၃၉) ၂၇၃။ ပဉ္စမဝဂ္ဂဿ၊ ငါးခုမြောက်သော ဝဂ်၏။ ပဌမ၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၌။ “မယှံ နာမာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တိက္ခုနာ၊ သည်။

ဘူမိယံ၊ စမြဉ္စ။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ပေးအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်
ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အညတိတ္ထိယတ၊ တပါး
သောတိတ္ထိအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုနုညာတတ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အဖြစ်
လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏီယတ၊ မျှအပ်သော အာဟာရအဖြစ် လည်း
ကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ၊ မျှခြင်းငှာ။ သဟတ္ထ၊ မိမိလက်ဖြင့်။
အနိက္ခိတ္တတာဇနော၊ မချထားအပ်သော ခွက်၌။ ဒါနံ၊ ပေးခြင်းလည်းကောင်း။
ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရံ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၇၄။ ဒုတိယေ၊ ၌။ အနာစာရံ၊ ကျင့်ကောင်းသော အကျင့်ကို။ အာ-
စရိတုကာမတ၊ ကျင့်လိုသောအဖြစ် လည်းကောင်း။ တဒတ္ထမေဝ၊ ထိုသို့ကျင့်
ခြင်းငှာသာလျှင်။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သော သူကို။ ဥယျောဇနာ၊ လွတ်
ခြင်းလည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုလွတ်လိုက်သော ရဟန်း၏။ ဥပစာရာတိက္က-
မော၊ ဥပစာကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊
၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂၈၁။ တတိယေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ခုဒ္ဒကေ သရေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
ပုဒ်၌။ ခုဒ္ဒကံ သရံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပဉ္စဟတ္ထတော၊ ငါးတောင်အောက်။
ဥနကဝိတ္တာရံ၊ ယုတ်သော အပြန့်ရှိသော အိမ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။
စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကျဉ်းသောအိမ်၌။ ပိဋ္ဌသင်္ဃာတတော၊ တံခါး
ရွက်မှု။ ဟတ္ထပါဓေ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို။ အဝိဇဟိတေပိ၊ မစွန့်သော်လည်း။
ပိဋ္ဌဝံသာတိက္ကမော၊ ခေါင်အုပ်ရိုးကိုလွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို
ကြောင့်။ “ပိဋ္ဌဝံသံ အတိက္ကမိတွာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယထာ တထာ
ဝါ၊ ကတဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိဋ္ဌဝံသံ၊ ခေါင်အုပ်ကို။ အာရောပေတွာ
ဝါ၊ တင်၍လည်းကောင်း။ အနာရောပေတွာ ဝါ၊ ဖောင်မှု၍ လည်းကောင်း။
ကတဿ၊ ပြုအပ်သောအိမ်၏။

၂၈၃။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝီတရာဂါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပရိယုဋ္ဌိတရာဂါနံ၊
ရာဂ၊ မထိုးကျင့်ကုန်သော။ တေန၊ ထိုဝီတရာဂါနံ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်။
(ထည့်)။ အနာဂါမိနဉ္စ၊ အနာဂါမိတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်း

သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သမိတ္တကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပဝိသိတော၊ အနီးသို့ဝင်၍။
 နိသိဒနစိတ္တေန၊ နေလိုသော စိတ်ဖြင့်။ သမိတ္တကံ၊ သမိတ္တကတည်း။ ပရိ-
 ယုဋ္ဌိတဆုဂဇာယမ္ပတိကာနံ၊ ရာဂထိုးကျင့်သော လင်မယားတို့၏။ သန္တိဟိတ-
 တာ၊ တည်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ သယနိဗ္ဗရတာ၊ အိပ်ရာတိုက်ခန်း
 ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဒုတိယဿ၊ အဖော်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။
 အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အနုပဇ္ဇေ၊ တိုးဝေ့၍။ နိသိဒနံ၊ နေ
 ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရံ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊
 တို့တည်း။

သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂၀၄- ၂၀၉။ စတုတ္ထပဉ္စမာနိ၊ စတုတ္ထသိက္ခာပုဒ်၊ ပဉ္စမသိက္ခာပုဒ်တို့
 သည်။ ဝုတ္တတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိကုန်၏။

၆-စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၄၀) ၂၉၀။ ဆဋ္ဌေ၊ ဤ။ “ပရိယေသိတာ အာရောစနကိစ္စံ နာမ
 နတ္ထိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယော၊ အကြင်
 ရဟန်းကို။ အပရိယေသိတဗ္ဗော၊ မရှာအပ်။ ဥပသကံမိတုံ၊ ကပ်ခြင်းငှာ။
 ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သင့်သောအရပ်၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဧသ၊ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ပကတိဝစနဿ၊ ပြုကတေ့သော စကားကို။ သဝနူပစာရံ၊ ကြားလောက်
 သော ဥပစာရကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ သစေပိ ဌိတော၊ အကယ်၍မူလည်း
 တည်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ဥပဂန္တော၊ ကပ်၍။ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ပန်အပ်၏။
 တေန၊ ထိုကြောင့်။ “အပိ စ ။ပ။ ယံ ပဿတိ၊ သော အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော” တိ
 အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ဧ။

၃၀၂။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အနာပတ္တိဝါရေ၊ ဤ။ အန္တရာဂါမာ-
 ဒိနညေဝံ၊ ရွာတွင်းရှိသော ကျောင်းအစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဟာရတော၊ ကျောင်းမှ။ ဂါမ-
 ဝိထိ၊ ရွာခရီးကို။ အနုညာတကာရဏံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်း
 ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အတိက္ကမန္တဿာပိ၊ လွန်သော ရဟန်းအားလည်း။
 အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သရူပစာရံ၊ အိမ်၏ ဥပစာရကို။ အတိက္က-
 မန္တဿေဝ၊ လွန်သော ရဟန်းအားသာလျှင်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၁။ အန္တရာရာမာဒိနညေဝံ = (ဆဋ္ဌ)

ပါဠိယံ၊ ခု။ “အညဿ သရူပစာရံ ဩက္ခမန္တဿ။ ပ။ ပဌမံ ပါဒံ ဥမ္မာရံ အတိက္ကာမေတ” တိဏာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထံ၊ ဟောအပ်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ နိဝိဋ္ဌံ၊ တည်သော အိမ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၌။ ဝတ္ထံ၊ ၎င်း။ တတ္ထာပိ၊ ထိုရွာ၌လည်း။ အညဿ၊ တပါးသောအိမ်၏။ သရူပစာရံ၊ သရူပစာရသို့။ အနာက္ခမိတွာ၊ မသက်မူ၍။ ဝိထိမဇ္ဈနေဝ၊ ခရီးအလယ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတသရဒ္ဒါရာဘိမုခေါ၊ လိုအပ် လိုအပ်သော အိမ်တံခါးသို့ ရှေးရှု၍၌တော၊ တည်၍။ မနုဿေ၊ လူတို့ကို။ ဩသောဘေတွာ၊ ကြည့်၍။ ဂစ္ဆန္တဿာပိ၊ သွားသော ရဟန်းအားလည်း။ ပါစိတ္တိယမေပ၊ ပါစိတ်သာလျှင်တည်း။ တတ္ထဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ ဂေမိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ “ဝိထိယံ၊ ခရီး၌။ အတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်သော ရဟန်းအား။ သရူပစာရဂဏနာယ၊ သရူပစာ အရေအတွက်ဖြင့်။ ပါစိတ္တိယော၊ တို့တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ ပန၊ တပါးသော ဆရာတို့ သည်ကား။ “ယာနိ ကုလာနိ၊ အကြင်အမျိုးတို့ကို။ ဥဒ္ဓဿ၊ ရည်၍။ ဂတော၊ သွား၏။ တေသံ၊ ထိုအမျိုးတို့၏။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်ဖြင့်။ အာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထည့်)။ -ပဉ္စန္တံ ဘော-ဇနာနံ၊ ဘောဇဉ်ငါးပါးတို့တွင်။ အညတရေန၊ တပါးပါးဖြင့်။ နိမန္တနသာဒိယနံ၊ ဖိတ်အပ်သည်ကို သာယာခြင်းလည်းကောင်း။ သန္တံ ဘိက္ခု၊ ထင်ရှားရှိသော ရဟန်းကို။ အနာပုစ္ဆနာ၊ မပန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဘတ္တိယသံရတော၊ ဆွမ်းဖိတ်သော အိမ်မှ။ အညသရူပသက်မနံ၊ တပါးသောအိမ်သို့ ကပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ မဇ္ဈိကာနတိက္ကမော၊ မွန်းတည့်သော ကာလကို မလွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ သမယာပဒါနံ၊ အခါ၊ ဘေးရန်တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ခု။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၀၃။ သတ္တမေ၊ ခု။ မဟာနာမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုက္ကောဒနဿ၊ သုက္ကောဒန၏။ ပုဇ္ဈော၊ သားတည်း။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ၊ အနုရုဒ္ဓါမထေရ်၏လည်းကောင်း။ သတ္ထု၊ ၈၊ မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း။ ဇေဋ္ဌဘာတာ၊

ဘောင်တော်တည်း။ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ သည်။ အမိတောဒနဿ၊ အမိတော-
ဒန၏။ ပုတ္တော၊ တည်း။ နန္ဒတ္ထေရော ပန၊ နန္ဒထေရ်သည်ကား။ သုဒ္ဓေါ-
ဒနဿေဝ၊ သုဒ္ဓေါဒန၏သာလျှင်။ ပုတ္တော၊ သားတည်း။

၃၀၅။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ကာလံ အာဟရိယံထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဇ္ဇ-
တနံ ကာလံ၊ ယနေကာလကို။ ဝိတိနာမေဿထ၊ လွန်စေကုန်လော့။ ဝါ၊
ကား။ သေ၊ နက်ဖြန်။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးကို။ ဟရိယံထ၊ ဆောင်လတ္တံ့။
ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ “အတ္ထိ ပဝါရုဏာ ဘေသဇ္ဇ-
ပရိယန္တာ စ ရတ္ထိပရိယန္တာ စ”တိ၊ ဟူသော။ တတိယကောဋ္ဌာသေ၊ တတိယ
အစဉ်။ နိယမိတမေဝ၊ မှတ်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးကို။
နိယမိတကာလန္တရေယေဝ၊ မှတ်အပ်သောကာလအတွင်း၌သာလျှင်။ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ တတော၊ ထိုမှတ်အပ်သော ကာလမှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။
န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ (၄၁) ဣတရထာ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တပါးသော
အပြားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူချသည်ရှိသော်။ ဝိသံ၊ အသီး။
ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။ သပရိ-
ယန္တာ သံဃပဝါရဏာ၊ အပိုင်းအခြားရှိသည်ဖြစ်၍ သံဃာအား ဖိတ်ခြင်း
လည်းကောင်း။ တဒုတ္တရိ၊ ထိုကာလအပိုင်းအခြား၊ ဆေးအပိုင်းအခြားထက်
အလွန်။ ဘေသဇ္ဇဝိညတ္ထိ၊ ဆေးကို တောင်းခြင်း လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိလာန-
တာ၊ မနာသောအဖြစ် လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့သည်။
တ္ထေ၊ ဌ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂ-ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၅။ အဋ္ဌမေ၊ ဌ။ ဧကမေကန္တိ တ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဒုဝဂ္ဂိနိပိ
တိဝဂ္ဂိနိပိ သေနာ၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသော စစ်သည်၊ အင်္ဂါသုံးပါးရှိသော
စစ်သည်တို့ကို။ သင်္ဂယန္တိ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဥယျုတ္တစတုရင်္ဂသေနာဒဿ-
နာယ၊ မြို့မှထွက်သော အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို ရှုခြင်းငှာ။
တထာရူပပစ္စယာဒိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အကြောင်းအစရှိသည်ကို။ ဝိနာ၊
ကြဉ်၍။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းလည်းကောင်း။ အနန္တညာတောကာသေ၊ ခွင့်မပြုရာ

ကဏ္ဍ] ၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ ၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ဂံ ၃

အရပ်၌။ ဒဿနံ၊ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊
၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉- သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၁၉။ နဝမေ၊ ၌။ သေနာယ၊ စစ်သည်အပေါင်း၌။ စတုတ္ထော၊ လေး
ခုမြောက်သော။ သူရိယတ္တင်္ဂမော၊ နေဝင်ခြင်းလည်းကောင်း။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
မနာသော၊ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။
အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀- ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၂၂။ ဒသမေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကတိ၊ တေလက္ခာနိ လဒ္ဓါနီတိ၊ ဟူသည်
ကား။ တယာ၊ အရှင်ဘုရားသည်။ ကိတ္တကာ၊ အဘယ်မျှလောက်သော မြား
ချက်တို့ကိုး လဒ္ဓါ၊ ရအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
ဥယျောဓိကာဒိဒဿနာယ၊ စစ်တိုက်ခြင်းအစရှိသည်ကို ရှုခြင်းငှာ။ တထာရူပ-
ပစ္စယံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ဂမနံ၊ သွားခြင်း
လည်းကောင်း။ အနန္တညာတောကာသေ၊ ခွင့်မပြုရာအရပ်၌။ ဒဿနံ၊ ကြည့်ခြင်း
လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စမော၊ သော၊ အစေလကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၆- သုရာပါနဝဂ္ဂ

၁- သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

(၄၂) ၃၂၀။ ဆဋ္ဌဝဂ္ဂဿ၊ ဆဋ္ဌဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။
ကိဏ္ဍပက္ခိတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိဋ္ဌပူဝါဒိ၊ မုန့်ညက်မုန့်အစရှိသည်ကို။ အပက္ခိ-
ပိတု၊ မထည့်မှ၍။ ကိဏ္ဍသင်္ခါတိ၊ တဆေးဟုဆိုအပ်သော။ ဧညက္ခရာဒိ-
သုရာဗီဇံ၊ စပါးညောင်အစရှိသော သေမျိုးစေ့ကို။ ပက္ခိပိတု၊ ထည့်၍။ ကတော၊
ပြုအပ်သောသေတည်း။ သမ္ဘာရသံယုတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာသပါဒိ-
အနုကသမ္ဘာရေဟိ၊ မုန့်ညင်းအစရှိသော များစွာသောအဆောက်အဦတို့နှင့်။
သညတော၊ ယှဉ်သောသေတည်း။

စိရပရိဝါသိတော၊ ကြာမြင့်ရှည်စွာ ထိုင်အပ်သော။ မဓုကတာလနာဋိကေ-
ရာဒိပုပ္ဖရသော၊ သစ်မည်စည်၊ ထန်း၊ အုန်းအစရှိသော အပွင့်ရည်သည်။ ပုပ္ဖါသဝေါ

နာမ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုအတူထုံအပ်သော။ ပနသာဒိ၊ ပိန္နရည် အစရှိသည်
 သည်။ ဖလာသဝေ၊ မည်၏။ မုဒ္ဓိကရသော၊ မုဒရက်သီးရည်သည်။ မဇ္ဇာသဝေ၊
 မည်၏။ ဥစ္ဆရသော၊ ကြံရည်သည်။ ဂုဠာသဝေ၊ မည်၏။ တိဖလ-
 တိကဋ္ဌ၊ ကာဒိနာနာသ မ္ဘာရာနံ၊ ကနခိ၊ တြိကဋ္ဌ၊ အစရှိသော အထူးထူးသော
 အဆောက်အဦတို့၏။ စိရပရိဝါသိတော၊ ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော။ ရသော၊
 အရည်သည်။ သမ္ဘာရသံယုတ္တော၊ မည်၏။ ဗီဇတော ပဠာယာတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ပိဋ္ဌာဒိနံ၊ မုန့်
 ညက်အစရှိသည်တို့ကို။ မဇ္ဇတ္ထာယ၊ သေအလို့ငှာ။ ဘဇန၊ ခွက်၌။ ပက္ခိတ္တ-
 ကာလတော၊ ထည့်သော ကာလမှ။ ပဠာယ၊ စ၍။

၃၂၉။ လောဏသောဝီရကံ၊ လောဏသောဝီရက ဆေးသည် လည်း
 ကောင်း။ သုတ္တဉ္စ၊ အိပ်ပျော်စေတတ်သော ဆေးသည်လည်းကောင်း။ အနေ
 ကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဗဗ္ဗသမ္ဘာရေဟိ၊ အဆောက်အဦတို့ဖြင့်။ အဘိ-
 သင်္ခတော၊ ပြုပြင်အပ်သော။ ဘောသဇ္ဇဝိသေသော၊ ဆေးအထူးတည်း။
 ဥယျုတ္တသိက္ခာပဒါနံ၊ ဥယျုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၏။ အစိတ္တကလောကဝဇ္ဇေသု၊ အစိတ္တ-
 က လောကဝဇ္ဇတို့တွင်။ လောကဝဇ္ဇတော၊ လောကဝဇ္ဇအဖြစ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။
 ဝုတ္တနယာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တတ္ထ၊
 ထိုဥယျုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ကိဉ္စ ပိ၊ တစုံတခုနှင့်သော စကားကိုလည်း။ အဝတော၊
 မဆိုမ၍။ ဣမ၊ ဤသုရာပါနသိက္ခာပုဒ်၌။ တေဟိ၊ ထိုဥယျုတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်။
 အသာဓာရဏဝတ္ထုဝိသေသသိဒ္ဓါယ၊ မဆက်ဆံသော ဝတ္ထုအထူးဖြင့် ပြီး
 သော။ အစိတ္တကပက္ခေပိ၊ စိတ်မရှိသော အဖို့၌လည်း။ အကုသလစိတ္တတာယ၊
 အကုသိုလ်စိတ် ရှိသည့်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ လောကဝဇ္ဇတာဒိ-
 ဝိသေသံ၊ လောကဝဇ္ဇအဖြစ် အစရှိသော အထူးကို။ ဒသေတုမေဝ၊ ပြခြင်း
 ငှာသာလျှင်။ “ဝတ္ထုအဇာနနတာယ စေတ္တာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကား
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ ယံ
 ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အကြင် ဆိုဖွယ်စကားရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ထို
 ဆိုဖွယ်စကားရပ်ကို။ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ၊ ပဌမပါရာဇိက အဖွင့်၌။
 ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ သာရတ္ထဒိပနိယာ၊ သာရတ္ထဒိပနိဋ္ဌိကာ၏။
 ဝိရုဒ္ဓဋ္ဌာနဝိသေသနေဝသေန၊ ဆန့်ကျင်သောအရာကို သုတ်သင်သည်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပဌမပါရာဇိက
 အဖွင့်၌သာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ မဇ္ဇဘာဝေ၊ သေ၏အဖြစ်လည်း

၁။ တံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အာဒိနာ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ သာရတ္ထဒိပနိယံ = (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ] ၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ ၃-ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၈၅

ကောင်း။ တဿ၊ ထိုသေကို။ ပါနဉ္စ၊ သောက်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊
သို့။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။
သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၃၀။ ဒုတိယေ၊ ဤ။ ဟသာဓိပ္ပာယတာ၊ ရယ်မြူးလိုသော အဖြစ်လည်း
ကောင်း။ ကာယေန၊ မိမိကိုယ်ဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သောသူ၏။
ကာယာမသနံ၊ ကိုယ်ကိုသုံးသပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ တို့သည်။
ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၂ (၄၃) ၃၃၀။ တတိယေ၊ ဤ။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ ဟသဓမ္မ ဟသဓမ္မသည်-
တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ဝါကျတို့၌။ ဥပ္ပဝါဒိမတ္ထံ၊ ငုပ်၍ ပေါ်ခြင်းစ
သည်မျှသည်။ ဟသဓမ္မော၊ ရှင်ခြင်းသဘောသည်။ ကံ ဟောတိ၊ အဘယ်သို့
ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟဏဝသေန၊ ယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လည်း
ကောင်း။ ကရဏီယေ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ သတိ၊ ဂျီသော်။ ကရိယမာနံ၊
ပြုအပ်သော ငုပ်ခြင်း၊ ပေါ်ခြင်းကို။ ဟသဓမ္မောတိ၊ ရှင်ခြင်းသဘောဟူ၍။
ဂဟဏဝသေန၊ ယူသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ အတ္ထော၊ ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဥဿာရေန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဌိတံ၊
တည်သော။ နာဝံ၊ လှေကို။ တိရေ၊ ကမ်းသို့။ အာရာပေန္တော၊ တင်လျက်။
ပတနုပ္ပတနဝါရေသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥဒကဿ၊ ရေ၏။ ဥပရိ-
တလေ၊ အထက်အပြင်၌။ မဏ္ဍုကဂတိယာ၊ ဖား၏သွားခြင်းဖြင့်။ ပတနုပ္ပတန-
ဝသေန၊ ကျခြင်း တက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂမနတ္ထံ၊ သွားစံမ့်သော
ငှာ။ ခိတ္တာယ၊ ပစ်အပ်သော။ ဧကိဿာ ကထလာယ၊ တခုသောအိုးခြမ်းခဲ
၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဒကဿ၊ ရေ၏။ ဥပရိဂေ ပ္ပက-
တာ၊ ဖျက်ထက်လွန်သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ ဟသာဓိပ္ပာယေန၊ ရယ်
မြူးလိုသဖြင့်။ ကိဋ္ဌနံ၊ ကစားခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ တို့
သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၄။ စတုတ္ထေ၊ ခု။ သုတ္တာနုလောမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာပဒေသ၊ မဟာပဒေသလေးပါးတို့တည်း။ အဋ္ဌကထာတိပိ၊ အဋ္ဌကထာတို့ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ ပညတ္တေန၊ ပညတ်တော်ဖြင့်။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းလည်းကောင်း။ အနာဒရိယကရဏံ၊ မရှိသေခြင်းကိုပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ ဤနစ်ပါးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ခု။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ဘိဿာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၅။ ပဉ္စမေ၊ ခု။ ဥပသမ္ပန္နတာ၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုပဉ္စင်းကို။ ဒဿန သဝနဝိသယေ၊ မြင်လောက်ကြားလောက်သော အရာ၌။ ဘိဿာပေတုကာမတာယ၊ ကြောက်စေလိုခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါယမနံ၊ လုံ့လ ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ ဤ နစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဘိဿာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၄၆။ ဆဋ္ဌေ၊ ခု။ အလာတံ ပတိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂိကလာပ-
တော၊ မီးအပေါင်းမှ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ ပတိတံ၊ ကျသောမီးစကို။ (ထည့်ပါ၌
ဖွင့်ပါ၌တို့၌ ပတိတ-ဟူ၍ကြ၏။ အဋ္ဌကထာနှင့်မညီ။) ဝိဇ္ဈာတန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ (ဤ၌ ဝိတဇ္ဈာတန္တိ-ဟု ပါ၌အချို့ရှိကြ၏။ အဋ္ဌကထာနှင့် မညီ။)
ဝိဇ္ဈာတံ၊ မီးငြိမ်းပြီးသော။ အလာတံ၊ မီးစကို။ ဝိဇ္ဈာတေ၊ မီးလျှံငြိမ်းပြီး
သော။ ကပါလဂ္ဂိမ္ပိ၊ မီးအိုးကင်း၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဇာလေန္တဿ၊
ညှိသော ရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ကေဝလံ၊ သက်
သက်။ ဣန္ဒနံ၊ အလှုံအတောက်မရှိသော မီးစကို။ ပါတေန္တဿာပိ၊ ချသော
ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဈာတံ၊ ငြိမ်းပြီးသောမီးစကို။ ကပါလဂ္ဂိမ္ပိ၊
မီးအိုးကင်း၌။ မုခဝါတာဒိနာ၊ ခံတွင်းလေ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥဇ္ဇာလေန္တဿာပိ၊
တောက်စေ ညှိစေသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ပါစိတ်
အာပတ်သင့်၏။ (ဤတွင်ပါ၌အထွေထွေရှိသည့်၊ ဆင်ခြင်လေ။) ဂိလာနတာဒိ-
ကာရဏာဘာဝေါ၊ နာသည်၏အဖြစ် အစရှိသော အကြောင်း၏ မရှိခြင်း
လည်းကောင်း။ ဝိသိဗ္ဗေတုကာမတာ၊ လုံ့လ ကင်လိုသော အဖြစ်လည်းကောင်း။

ကဏ္ဍ] ၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ ၈-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၈၇

သမာဒဟနံ၊ မီးထည့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၄ (၄၄) ၃၅၀။ သတ္တမေ၊ ဌ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “နဂရေ ထကိတေ” တိ
 ဧတ္ထ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ နဟာယိတုကာမေန၊ ရေချိုးလို
 သော။ ရညာ၊ မင်းသည်။ (အနုညာတေ-ဌ စပ်။) “အဟံ၊ ငါသည်။ ဗဟံ၊
 အပဉ္စ။ ဥယျာနေ၊ ဥယျာဉ်၌။ ကတာရက္ခော၊ ပြုအပ်သော အစောင့်အရှောက်
 ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝသိဿာမိ၊ နေအံ့။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ တကေတုာ၊ ပိတ်၍။
 ဂေါပေထ၊ စောင့်ကုန်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ အနုညာတေ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်ရှိ
 သော်။ ထကိံသု၊ ပိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ အသမ္ဘိန္ဒေ
 နာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုဋ္ဌေန၊ မပျက်သော နံ့သာပျောင်းဖြင့်။ တံ-
 ဒိဝသေ ပန၊ ထိုနေ့၌ကား။ အဂ္ဂဟိတာလင်္ကာရေန၊ ယူအပ်သည်ဟုတ်သော
 တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့်။ (ဤတွင် အချို့ပါဌ်၌ ဧတေ အညေ နဂရံ ဟိံသန္တိတိ
 ဘယဝသေန ဆာဒနတ္ထာယ-ဟု ရှိ၏။ အညေ၊ တပါးကုန်သော။ ဧတေ၊
 ထိုသူတို့သည်။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ ဟိံသန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယဝသေန၊
 ကြောက်သည့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆာဒနတ္ထာယ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ-ဤသို့ပေး
 လေ။) ပဗုဒ္ဓမတ္တေန၊ နိုးကာမျှဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊
 တည်း။ မဇ္ဈိမဒေသေ၊ ဌ။ ဥနကဒ္ဓမာသနဟာနံ၊ လခွဲမတိုင်မီ ရေချိုးခြင်း
 လည်းကောင်း။ သမယာဒိနံ၊ အခါအစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်း
 လည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၆၀။ အဋ္ဌမေ၊ ဌ။ “ပဋိလဒ္ဓနဝစီဝရေနာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အကံတကပ္ပံ၊ ကပ္ပဗိန္ဒုမထိုးသော။ ကတိပါဟံ၊ နှစ်ရက်သုံး
 ရက်။ နိဝါသနတ္ထာယ၊ ဝတ်ခြင်းငှာ။ တာဝကာလိကဝသေန၊ အခိုက်
 အတန်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ လဒ္ဓမ္ပိ၊ ရသော သင်္ကန်းကိုလည်း။ သင်္ဂယုတိ၊
 သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

၁။ အနုညာတာ၊ တေ ထကိံသုကိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=(ဆဋ္ဌ) ၂။ တံ ဒိဝသံ ပန=(ဆဋ္ဌ)။

၃၆၉။ “နဝံ နာမ အကတကပ္ပ”န္တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာမည အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညေန ဘိက္ခုနာ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ ကပ္ပဗိန္ဒု၊ ကို။ ဒတွာ၊ ထိုး၍။ အပဓိဘုတ္တံ၊ မသုံးဆောင်သေးသော။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းသည်။ တေန ဝါ၊ ထိုသင်္ကန်းရှင် ရဟန်းသည်သာလျှင် လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုသင်္ကန်းရှင် လက်မှ။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော။ အညေန ဝါ၊ တပါးသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ပေးသော်လည်း။ ကတကပ္ပမေဝ၊ ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးပြီးသာလျှင်တည်း။ နဝံ နာမ၊ အသစ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ “နိဝါသေတုံ ဝါ ပါရူပိတုံ ဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အံသဗဒ္ဓကာသာဝမ္ပိ၊ အံသကိဋ္ဌကို လည်း။ ပါရူပိတဗ္ဗတော၊ ရံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကပ္ပံ၊ ကပ္ပဗိန္ဒုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ စမ္ပကာရနီလံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ စမ္ပံ၊ သားရေကို။ နီလဝဏ္ဏံ ကာတုံ၊ ညှိသော အဆင်းရှိ လည်ကို ပြုခြင်းငှာ။ ယောဗိယမာနံ နီလံ၊ ယှဉ်အပ် ဖော်အပ်သော အညှိ တည်း။ ပကာဘိနီလမေဝါတိ၊ ပကတိအညှိပင်တည်းဟူ၍။ ကေနစိ၊ ထို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဝုတ္တစိဝရဿ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောသင်္ကန်း ၏။ အကတကပ္ပတာ၊ ကပ္ပဗိန္ဒုမထိုးအပ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုဠစိဝရာဒိတာ၊ သင်္ကန်းမပျောက်ခြင်းအစရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ နိဝါသနာဒိတာ၊ ဝတ်ခြင်းအစရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၄။ နဝမေ၊ ခွံ။ ယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေန၊ အကြင်ရဟန်း နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိကပ္ပိတဿ၊ ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်သောသင်္ကန်းကို။ အပစ္စုဒ္ဓါရော၊ ပစ္စုဒ္ဓါရ်မပြုခြင်း လည်းကောင်း။ ဝိကပ္ပနုပဂစိဝရတာ၊ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း။

ကဏ္ဍ] ၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ ၁-သဠိဇ္ဇပါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၈၉

အဝိဿာသေန၊ အကျမ်းမဝင်သဖြင့်။ ပရိဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းလည်း
ကောင်း။ ဣတိ တိဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဠိတာ၊ ပြီ။

၁၀-စိဝရအပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၄၅) ၃၇၀။ ဒသမေ ဌံ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိ၌။ “အန္တမသော ဟသာ
ပေက္ခောပိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အပိသဒ္ဓေန၊ အပိသဒ္ဓါဖြင့်။ အထေယျ-
မိတ္တံ၊ ခိုးလိုသော စိတ်မဟုတ်သော။ ကောဇေန၊ အမျက်ထွက်သဖြင့်။
ဒုက္ခာပေတုကာမဉ္စ၊ ဆင်းရဲစေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ကို လည်းကောင်း။
အဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို။ ပကာသေတုကာမဉ္စ၊ ပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ကို
လည်းကောင်း။ သင်္ဂယံတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
“တိဝေဒန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ချစ်။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ ပတ္တာဒိနံ၊
သပိတ်အစရှိသည်တို့ကို။ အပနိဓာနံ၊ ငှက်ထားခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိဟေ-
သေတုကာမတာ၊ ပင်ပန်းစေလိုသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ ခွေ၊
ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

စိဝရအပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဠိတာ၊ ပြီ။
ဆဋ္ဌော၊ သော။ သုတ္တပါနဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဠိတော၊ ပြီ။

၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ

၁-သဠိဇ္ဇပါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၇၂။ သတ္တမဿ၊ သတ္တမဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၌။ ဥသံ
သရံ၊ မြားကို။ အသတိ ခိပတိ၊ ပစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဿာ-
သော၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ချရာ၌။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော။
ဇီဝိတံ နာမ၊ အသက်မည်သည်။ ဝိသံ၊ အသီး။ န တိဋ္ဌတိ၊ မတည်။ ဣတိ
အယံ၊ ကား။ သမ္ပန္နော၊ စာစပ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝါကျ၌။ ပါဏေတိ၊
ဟူသည်ကား။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါကို။ (ဝေါရောပိတေ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ
ပါဠိနှင့် စပ်။) အပ္ပမတ္တေန ဝတ္တံ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊
အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ပါဏကာနံ၊ ပိုးတို့၏။ ဝိဟေသာပိ၊ ပင်ပန်းခြင်း
သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။

၉၀

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၅-ပါစိတ္တိယ

သလ္လက္ခေတ္တာ၊ မှတ်၍။ ဩတာပနသမ္ပဇ္ဇနာဒိဝတ္ထံ၊ နေလှန်းခြင်း၊ တံမြက်လှည်း
 ခြင်း အစရှိသော ဝတ်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကား
 သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်ကတည်း။
 သဗ္ဗိစ္စပါဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၈၇။ ဒုတိယေ၊ ဌံ။ ဥဒကသဏ္ဌာနကပ္ပဒေသေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ကဒ္ဒမပါသာဏာဒိ ဘူမိယံ၊ ညွှန်၊ ကျောက်စသည်ရှိသော မြေ၌။ တတ္ထာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ အာသိတ္ထေ၊ သွန်းလောင်းအပ်သော။ ကပ္ပိယဥဒကေ၊ အပ်
 သော ရေ၌။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်
 ကတည်း။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဥက္ကောဋ္ဌနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၂။ တတိယေ၊ ဌံ။ “တဿ သိက္ခုနော သန္တိကံ ဂန္ဓာ” တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။
 အဓိကရုဏံ၊ အဓိကရုဏ်းကို။ သံသကဓမ္မေန၊ သံသကံဖြင့်။ နိဟတံ၊ ငြိမ်းစေ
 အပ်၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သမ္ပုဓေ ဝေ၊ မျက်မှောက်၌သာလျှင်။
 ဥက္ကောဋ္ဌန္တဿ၊ လှုပ်ရှားသော ရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်
 ၏။ ပရမ္ပုဓေ ပန၊ မျက်ကွယ်၌ကား။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာလျှင်တည်း။

☸ (၄၆) ၃၉၅။ “ဓမ္မကမ္မေ အဓမ္မကမ္မသညီ ဥက္ကောဋ္ဌေတိ၊ အနာ-
 ပတ္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာ-
 ဒရိယတာဒိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဓမ္မကို မရှိသေခြင်း အစရှိသည်သည်။ အကုသလံ
 ယထာ၊ အကုသိုလ် ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥက္ကောဋ္ဌနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။
 သယံ၊ အလိုလို။ အကုသလံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဓမ္မကမ္မသညာယ၊
 ဓမ္မကံအမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမတိယာ စ၊ ယုံမှားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။
 ဥက္ကောဋ္ဌနေနေဝ ပန၊ လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့်ကား။ အကုသလံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဓမ္မံ၊ ဝိနည်းတရားအားလျော်စွာ။ နိဟတတာ၊ နှိပ်သော
 အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဇနနာ၊ သိခြင်းလည်းကောင်း။ ဥက္ကောဋ္ဌနာ၊ လှုပ်ရှား
 ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥက္ကောဋ္ဌနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ဒုဋ္ဌလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၃၉၉။ စတုတ္ထေ၊ ဌ။ “အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ယေဝါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဓုရနိက္ခေပပက္ခေ၊ ဝန်ချသော အဖို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပန္နပုဂ္ဂလော၊ အာပတ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဆာဒေတုကာမတာယ၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသော အဖြစ်သည်။ သတိဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ အညဿ၊ သူတပါးအား။ အာရောစနံ၊ ကြားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလဿ စ၊ အာပတ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ အာရောစနာ နာမ၊ ကြားခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိစ္ဆာဒနမေဝ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ကောဋ္ဌိ ဆိန္နာ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆာဒေဿာမိတိ၊ ဖုံးလွှမ်းအံ့ဟူ၍။ ဓုရနိက္ခေပေ၊ ဝန်ချခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ပုဂ္ဂလပရမ္ပရာယ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော။ အာပတ္တိကောဋ္ဌိ၊ အာပတ်၏အစွန်းသည်။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။

၄၀၀။ “အနုပသမ္ပန္နဿ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ စ ကာယသံသဂ္ဂေါ စာတိ အယံ ဒုဋ္ဌလ္လအဇ္ဈာစာရော နာမာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ဒုဋ္ဌလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဋ္ဌကထာယံ၊ ဒုဋ္ဌလ္လာရောစနသိက္ခာပုဒ်အဋ္ဌကထာ၌။ “အနုပသမ္ပန္နဿ။ ပ။ အာဒိတော ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ ဒုဋ္ဌလ္လော နာမ အဇ္ဈာစာရော၊ သေသာနိ အဒုဋ္ဌလ္လော၊ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိကာယသံသဂ္ဂဒုဋ္ဌလ္လအတ္ထကာမာ ပနဿ အဇ္ဈာစာရောနာမာ”တိ ဣမိနာဝစနေန၊ ဟူသောစကားနှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိမံသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။ ဇတ္ထံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ ပုဂ္ဂလပေမေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုချစ်သဖြင့်။ ဆာဒယတော၊ ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်းအား။ “အညေ၊ တပါးသော သူတို့သည်။ ဂရဟိဿန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်လတ္တံ့။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘယဝသေန၊ ကြောက်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆာဒနက္ခဏေ၊ ဖုံးလွှမ်းသောခဏ၌။ ပဋိဇောဝ၊ ပဋိသံသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဒုက္ခဝေဒန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္ဇင်း၏။ ဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိဆာဒနံ၊ သံဃာဒိသိသ်အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလည်းကောင်း။ ပဋိစ္ဆာဒေတုကာမတာယ၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဓုရနိက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ ဒုဋ္ဌလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ဦးစီသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၀၂။ ပဉ္စမေ ဌိ။ ရူပသိပ္ပန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟေရညိကသိပ္ပံ၊
ဇေမ္မုတ်အသတ်တည်း။ အဿ၊ ထိုသောမဏောအား။ ဂဗ္ဘေ၊ အမိဝမ်း၌။ သယိတ-
ကာလေန၊ ကိန်းအောင်းသောကာလနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်သော။
ဝိသတိမံ ဝဿံ၊ နှစ်ဆယ်မြောက်နှစ်သည်။ အတ္တိ၊ ဇာတိ။ ထိုကြောင့်။
သော သာမဏေရော၊ သည်။ ဂဗ္ဘဝိသော၊ မည်၏။

☞ (၄၇) ၄၀၄။ နိက္ခမနိယပုဏ္ဏမာသိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သာဝဏ-
မာသဿ၊ ဝါခေါင်လ၏။ ပုဏ္ဏမိယာ၊ လပြည့်နေ့၌။ အာသဠိပုဏ္ဏမိယာ၊
ဝါဆိုလပြည့်၏။ အနန္တရပုဏ္ဏမိယာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သောလပြည့်နေ့၌။ ပါဝိပဒ-
ဒိဝသေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပစ္စိမိကာယ ဝဿပနာယိကာယ၊ ပစ္စိမဝါကပ်သော
နေ့၌။ ဒွါဒသမာသေ၊ တဆယ့်နှစ်လပတ်လုံး။ မာတုကုစ္စိသ္မိံ၊ အမိဝမ်း၌။
ဝသိတွာ၊ နေ၍။ မဟာပဝါရဏာယ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌။ ဇာတိ၊
ဖွားသောသူကို။ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ ပဉ္စင်းခံကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊
တည်း။ “တိံသ ရတ္တိန္တိဝေါ မာသော၊ ဒွါဒသမာသိကော သံဝစ္ဆရော” တိ၊
ဟူ၍။ ဝစနဟော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ “စတ္တာရော မာသာပရိဟာ-
ယန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝိတ္တံ၊ ဇာတိ။ ဝဿံ ဥက္ကစ္စန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿံ၊
ဝါကို။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ကစ္စန္တိ၊ ငင်ကုန်၏။ “ဧကမာသံ၊ ဝါဆိုတလကို။
အဓိကမာသော” တိ၊ လွန်သောလဟူ၍။ ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဝဿံ ဥပ-
ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝါကပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တသ္မာ၊
ထိုကြောင့်။ တတိယော တတိယော သံဝစ္ဆရော၊ သုံးခုသုံးခု မြောက်သော
နှစ်သည်။ တေရသမာသိကော၊ တဆယ့်သုံးလရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇာတိ။ တေ
ဒေ မာသေ ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိက္ခမနိယပုဏ္ဏမာသတော၊ ဝါခေါင်
လပြည့်မှ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဇာတဒိဝသဘူတာ မဟာပဝါရဏာ၊
ဖွားသောနေ့ ဖြစ်၍ဖြစ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့သည်။ အတ္တိ၊ ဇာတိ။
တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ယေ ဒေ မာသာ၊ အကြင်နှစ်လတို့သည်။ အနာဂတာ၊
မလာကုန်။ တေသံ၊ ထိုနှစ်လတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အလို့ငှာ။ အဓိကမာသတော၊
လွန်သောလအားဖြင့်။ လဒေ၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဒေ မာသေ၊ နှစ်လတို့ကို။
ဂဟေတွာ၊ ၍။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ယော ပဝါရေတွာ ဝိသတိဝဿော
ဘဝိဿတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဇာတိ။ “နိက္ကခါဟုတွာ”
တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အဋ္ဌာရသန္တံ ဝဿာနံ ဝေ၊ တဆယ့်ရှစ်နှစ်တို့၏

၁။ ပုဏ္ဏမာသိတိ- (ဆဋ္ဌ)

ကဏ္ဍ] ၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ ၆-ထေယျသတ္တသိက္ခာပဒစက္ကနာ ၉၃

သာလျှင်။ အဓိကမာသေ^၁၊ လွန်သောခြောက်လတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တတော၊ ထိုခြောက်လအနက်မှ။ ဝိသတိယာ ဝသောသုပိ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့၌ လည်း။ စာတုဒ္ဓသိနံ၊ စာတုဒ္ဓသိနေ တရားနှစ်ဆယ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အလို့ငှာ။ စတုန္နံ မာသာနံ၊ လေးလတို့ကို။ ပရိဟာပနေန၊ ယုတ်စေသဖြင့်။ သဗ္ဗ- ထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿတံ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ် ပြည့်သော အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဝါရေတွာ ဝိသတိ- ဝသော ဘဝိဿတိတံ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာပဝါရဏာဒိဝလေ၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့သည်။ အတိက္ကန္တေ၊ လွန်သည်ရှိသော်။ ဂဗ္ဘဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေနှစ် နှင့်။ သဟံ၊ တကွ။ ဝိသတိဝသော၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ဘဝိဿတံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကသ္မာတံ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဂဗ္ဘမာသာပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေသော လတို့သည်လည်း။ ဂဏနုပဂါ၊ အရေအတွက် လောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “ကေ ဝိသတိ ဝသော”တံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဇာတိယာ၊ ဖွား သည်မှ စ၍။ ဝိသတိ ဝသံ၊ နှစ် နှစ်ဆယ်ရှိသော သူကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၀၆။ အညံ ဥပသမ္ပာဒေတိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည် လည်းကောင်း။ အာစရိယော ဝါ၊ ကမ္မဝါစာဆရာသည် လည်းကောင်း။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ပဉ္စင်းခံ၏။ သောပီတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပာဒေန္တောပိ၊ ပဉ္စင်းခံသော လူသည်လည်း။ အနုပ- သမ္ပန္နော၊ ပဉ္စင်းမဖြစ်။ ဦးစိသတိဝဿတော၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်အောက် ယုတ် သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုအနှစ် နှစ်ဆယ်မပြည့်သည့်ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ဥပဇ္ဈာယေန၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဥပသမ္ပာဒနံ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤ နှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဦးစိသတိဝဿသိက္ခာပဒစက္ကနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ထေယျသတ္တသိက္ခာပဒစက္ကနာ

၄၀၉။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ထေယျသတ္တဘာဝေါ၊ ကင်းခိုးသော ကုန်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥ တွာ၊ သိလျက်။ သံဝိဓေနံ၊ တိုင်ပင်ခြင်းလည်းကောင်း။

၁။ ဝဿာနံ ကေမိကမဉ္ဇသေ=(ဆဋ္ဌ) ၂။ သမ္ပဒါ=(ဆဋ္ဌ)

အဝိသကေတေန၊ အချိန်းအချက် မလွဲသဖြင့်။ ဂမနံ၊ သွားခြင်း လည်း
ကောင်း။ ဣတံ တီဏိ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ထေယျသတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄၁၂။ သတ္တမံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်
ကတည်း။

ဂ-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၄၈) ၄၁၂။ အဋ္ဌမေ၊ ခွဲ။ အန္တရာယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တရာ
ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဧတိ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
အန္တရာယော၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိအနုတ္တော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးမဲ့အစရှိသည်ကို။
လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တံ၊ ထိုအန္တရာယ်ကို။ အာနန္တရိယဓမ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။
အနန္တရေ ဘဝေ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌။ ဖလ နိဗ္ဗုတ္တနေ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း၌။
နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ စေတနာဒိဓမ္မာ၊ စေတနာအစရှိသော တရားတို့
တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ “န သဂ္ဂဿာ” တိ ဣဒံ၊
ဟူသောဤစကားကို။ ဘိက္ခုနီဒုသနကမ္မဿ၊ ဘိက္ခုနီဒုသနကံ၏။ အာနန္တရိ-
ယတ္တာဘာဝတော၊ အနန္တရိယအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရိယ-
သာဝိကာသု စ၊ အရိယသာဝိကာဖြစ်သော မိန်းမတို့၌ လည်းကောင်း။
ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇနဘူတာယ စ၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော မိန်းမ၌
လည်းကောင်း။ ဗလက္ကာဓရန၊ နိုင်ထက်မူသဖြင့်။ ဒုသေန္တဿ၊ ဖျက်ဆီး
သောသူအား။ အာနန္တရိယသဒ္ဓိသမေဝ၊ အာနန္တရိယကံနှင့် အလားတူသည်
သာလျှင်တည်း။ မောက္ခန္တရာယိကတာ ပန၊ မင်္ဂပိုလ်၏ အန္တရာယ် အဖြစ်
ကိုကား။ လောလယပိ၊ လျှပ်ပေါ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပကတတ္တဘိက္ခု-
နီယာ၊ ပကတိသီလရှိသော ဘိက္ခုနီမ၌။ ဒုသကဿ၊ ဖျက်ဆီးသောသူအား။
တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ထိုကိုယ်၏ အဖြစ်၌။ ဗဂ္ဂုပ္ပတ္တိယာ၊ မင်္ဂဖြစ်ခြင်း၏။
အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။

တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ထိုကိုယ်၏ အဖြစ်၌။ အနိဝတ္တနကော၊ မဆုတ်နစ်
ကုန်သော။ အဟေတုက အင်္ဂါရိယနတ္ထိကဒိဋ္ဌိယော၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အင်္ဂါရိယ-
ဒိဋ္ဌိ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတို့သည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မာ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားတို့တည်း။
ပဏ္ဏကာဒိနံ၊ ပဏ္ဏုက်အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ နိဒဿနမတ္တံ၊
နိဒဿနမျှသာတည်း။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုဟေ-

တုကာ ဟေတုကပဋိသန္ဓိယော၊ ဒွိဟိတ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ ဝိပါကန္တ-
ရာယိကာ၊ ဝိပါကန္တရာယ်တို့သာလျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒုဟေတုကာ-
နမ္ပ၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ မဂ္ဂါနုပ္ပတ္တိတော၊ မဂ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့်
တည်း။

အယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အရိဋ္ဌော၊ အရိဋ္ဌသည်။ ရသေန ရသန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ အနဝဇ္ဇေန၊ အပြစ်မရှိသော။ ပစ္စယပရိဘုဉ္ဇနရသေန၊ ပစ္စည်းကို သုံး
ဆောင်ခြင်းတည်းဟူသော အရသာနှင့်။ ပဉ္စ ကာမဂုဏရသံ၊ ငါးပါးသော
ကာမဂုဏ်အရသာကို။ သမောဓာနေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဥပနေန္တော ဝိယာတိ၊
ဟူသည်ကား။ ခံနေန္တော ဝိယ၊ စပ်၍လွန်းသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ကား။ သော
ဇေ ပါဋ္ဌော၊ ထိုသင်္ချေန္တော-ဟူသော ပါဋ်လျှင်တည်း။

“အဋ္ဌိကင်္ဂလူပမာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဋ္ဌိ ဇေ၊ အရိုးကိုသာ
လျှင်။ နိမိသတာယ၊ အသားကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကင်္ဂလန္တိ စ၊
ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပလိဘုဉ္ဇနဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝဿံ၊
မချွတ်။ ပတနဋ္ဌေန၊ ကျစေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ အဓိကုဉ္ဇနဋ္ဌေနာတိ၊
ဟူသည်ကား။ အတိ ဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ကုဉ္ဇနဋ္ဌေန၊ နှပ်နှပ်စဉ်းရာ ဖြစ်သော
အနက်ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “တထာဟံ ဘဂဝတာ။ ပ။ နာလံ အန္တရာယာ-
ယာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝတ္ထုအနုရူပတော၊ အရိဋ္ဌဝတ္ထုနှင့်
လျော်စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဇေ၊ ဤအရိဋ္ဌအတူ။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။
အညေနာပိ အာကာရေန၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊
အမှတ်မရှိသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော စကား
ကို။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပရေဟိ၊
သူတပါးတို့သည်။ ဝုတ္တေပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ အမုဉ္ဇိတွာ၊ မလွတ်မူ၍။ ဇေ-
ဟရန္တဿာပိ၊ ပြောဆိုသော ရဟန်းအားလည်း။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊
ဟောတော်မူသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တဒနုဂုဏံ သမနုဘာသန-
ကမ္မဝါစံ၊ ထိုရဟန်းနှင့်လျော်စွာ ဆုံးမသော ကမ္မဝါစာကို။ ယောဇေတွာ၊
ယှဉ်၍။ အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်သို့။ အာရော ပေတုဉ္စ၊ တင်ခြင်းငှာ လည်း
ကောင်း။ အာပတ္တိယာ၊ အာပတ်ကို။ အဒဿနာဒိသု၊ မရှုခြင်းအစရှိသည်
တို့ကြောင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ အဘိရုစိတံ၊ နှစ်သက်အပ်သော
ဝတ္ထုကို။ နိမိတ္တံ ကတွာ၊ အမှတ်ပြု၍။ ဥက္ခေပနိယကမ္ပံ၊ ဥက္ခေပနိယကံကို။

၉၆

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၅-ပါစိတ္တိယ

ကာတုဉ္စ၊ ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ သမန္နဘာ-
သနံ၊ သမန္နဘာသန ကမ္မဝါစာကို။ အကတောပိ၊ မပြုလည်း။ “မာ ယသ္မာ
ဇေ အဝစာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဝုတ္တမတ္ထေ၊ ဆိုကာ
မျဉ်း။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူကို။ အပ္ပဋ္ဌိနိဿယဇနပစ္စယာယ၊ မစွန့်ခြင်းလျှင်
အကြောင်းရှိသော။ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယာပိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဖြင့်လည်း။ ဥက္ခေ-
ပနီယကမ္မံ၊ ဥက္ခေပနီယကံကို။ ကာတုဉ္စ၊ ပြုခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတေဝ၊
အပ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဓမ္မကမ္မတာ၊ ဓမ္မကံ၏အဖြစ်
လည်းကောင်း။ သမန္နဘာသနာယ၊ ကမ္မဝါစာရွတ်၍ ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိ-
နိဿယနံ၊ အယူကို မစွန့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါး
တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၄၉) ၄၂၄။ နဝမေ ဌိ။ “ဥက္ခိတ္တော အနောသာရိတော”တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရိဋ္ဌဿ၊ အရိဋ္ဌအား။
ဥက္ခေပနီယကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုဉ္စ၊ ပြုခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတေဝ၊ အပ်သည်
သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၂၅။ ပါဠိယံ၊ ဌိ။ “ကေစ္ဆန္တေ”တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာ
မညအားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာနူပစာရေပိ၊ နာ
နူပစာရလည်းဖြစ်သော။ ကေစ္ဆန္တေ၊ တမိုးတည်းဖြစ်သော ကျောင်း၌။
နိပဇ္ဇေန၊ အပ်ခြင်းကြောင့်။ ပဏ္ဏတ္တိ၊ ဝိနည်းပညတ်ကို။ အဇာနန္တဿ၊
မသိသော။ အရဟတောပိ၊ ရဟန္တာအားလည်းကောင်း။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တ-
ကာနုဗ္ဗိ၊ ဥက္ခိတ္တသို့ အစဉ်လိုက်သော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း။ ပါစိတ္တိယ
မေဝ၊ ပါစိတ်အာပတ်သာလျှင်တည်း။ အကတာနုဓမ္မတာ၊ လွှင်းခြင်းကို
မပြုအပ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥတု၊ သိလျက်။ သမ္ဘောဂါဒိကရဏံ၊
ပေါင်းဖော်ခြင်းအစရှိသည်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါး
တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၂၈။ ဒသမေ ဌ။ ပိရေတိ၊ ပိရေ-ဟူသောပုဒ်သည်။ သမ္မောဓနတ္ထေ၊ နိုးခြင်း၊ သိစေခြင်းအနက်၌။ (သမ္ဘာဝနတ္ထေ-ဟူ၍လည်းရှိ၏၊ ထင်စွာပြုခြင်းအနက်၌ပေး။) နိပါတပဒံ၊ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။ အနန္တရသိက္ခာပဒဒ္ဒယေ၊ အခြားမဲ့သော သိက္ခာပုဒ်နှစ်ခု၌။ ဝတ္ထုနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်ကတည်း။

 ကဏ္ဍကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။
 သတ္တမော၊ သော။ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဂ-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ

၁-သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၄။ အဋ္ဌမဝဂ္ဂဿ၊ အဋ္ဌမဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၌။ ဥပ-သမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ ပညတ္တေန၊ ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်း လည်းကောင်း။ အသိက္ခိတုကာမဿ၊ မကျင့်လိုသော ရဟန်း၏။ လေသေန၊ မမြက်ထောင်သဖြင့်။ ဧဝံ ဝစနံ၊ ဤသို့ န တာဝါဟံ တေသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-စသည်ဖြင့် ဆိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

 သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၃၈။ ဒုတိယေ၊ ဌ။ အလဇ္ဇိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အလဇ္ဇိတာယ၊ အရှက်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သေသေသုပိ၊ အညာဏတာ- အစရှိသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇ-တီတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနညေဝ၊ ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမတို့အား သာလျှင်။ အလဇ္ဇိလက္ခဏံ၊ အလဇ္ဇိလက္ခဏာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သာမဏေရာဒိနဉ္စ၊ သာမဏေအစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ ဂဟဋ္ဌာနဉ္စ၊ လူတို့နှင့် လည်းကောင်း။ သာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယထာသကံ သိက္ခာပဒဝီတိက္ကမနပဋိဂ္ဂဟနာဒိတော၊ အကြင်အကြင် မိမိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူးခြင်း၊ အံ့ဖွယ်သရဲ စဉ်းလဲ၍ ပြုခြင်းအစရှိသောအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ လဇ္ဇိလက္ခဏေပိ၊ လဇ္ဇိလက္ခဏာ၌လည်း။

 ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင် နည်းရှိ၏။ (၅၀) ကုက္ကုဇေ၊ အလို့လိုသည်။

ဥပ္ပန္နောပိ၊ ဖြစ်လျက်လည်း။ မဒ္ဒိတွာ၊ ကျော်နင်း၍။ ကရောန္တောပိ၊ ပြုသော သူသည် လည်းကောင်း။ ကပ္ပိယေ၊ အပ်သည်၌။ အကပ္ပိယသည်တာယ၊ မအပ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကရောန္တောပိ၊ ပြုသောသူသည် လည်းကောင်း။ တခံဏိကာယ အလဇ္ဇိတာယ၊ ထိုခဏ၌ယှဉ်သော အလဇ္ဇိအဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကိဉ္ဇာပိ ကရောန္တိ၊ အကယ်၍ကား ပြုကုန်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပြုကုန်သော်လည်း။ ဘေဒေ၊ ပြားသောအရာ၌။ ကုက္ကုစ္စာဒိ၊ ကုက္ကုစ္စအစရှိသည်ကို။ ဝိသု၊ အသီး။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒသဝတ္ထုဒီပကာ၊ ဝတ္ထုဆယ်ပါးကိုပြသော ရဟန်းတို့တည်း။ “ပရူပဟာရအညာဏကင်္ခါပရဝိတာရဏာဒီဝါဒါ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အရဟတ္တံ၊ ရဟန္တာအဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနန္တာနံ၊ ဝန်ခံကုန်သော။ ကုဟကာနံ၊ အံ့ဖွယ်သရဲစဉ်းလဲကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သုက္ကဝိဏ္ဏဋ္ဌံ၊ သုက်သွတ်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ “မာရကာယိကာ၊ မာရ်နတ်၏တံ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ အသုစိ၊ သုက်ကို။ ဥပသံဟရန္တိ”တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏ ဟူ၍။ ဂါဟိနော၊ ယူသောသူတို့သည်။ ပရူပဟာရဝါဒါ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာအား။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိနံ၊ မိန်းမ ယောက်ျားစသည်တို့၏။ နာမာဒိအဇာနနေ၊ အမည်အစရှိသည်ကို မသိခြင်းကြောင့်။ အညာဏံ၊ မောဟသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထံ၊ ထိုမိန်းမယောက်ျားစသည်တို့၏အမည်အစရှိသည်၌။ သန္နိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ကင်္ခါ စ၊ ယုံမှားခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ပရတော၊ သူတပါးတို့အထံမှ။ သုတွာ၊ ကြား၍။ နာမာဒိဇာနနေ၊ အမည်အစရှိသည်ကို သိခြင်းကြောင့်။ ပရဝိတာရဏော၊ သူတပါးကို မေးစစ်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါဒီနော၊ ယူသောသူတို့သည်။ အညာဏဝါဒါ စ၊ အညာဏဝါဒ-မည်ကုန်သည် လည်းကောင်း။ ကင်္ခါဝါဒါ စ၊ မည်ကုန်သည် လည်းကောင်း။ ပရဝိတာရဏဝါဒါ စ၊ မည်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသဉ္စ၊ ထိုအညာဏဝါဒ-အစရှိသည်တို့၏ လည်းကောင်း။ မဟာသံဃိကာဒိနဉ္စ၊ မဟာသံဃိကအစရှိသော အယူတို့၏လည်းကောင်း။ ဝိဘာဓဂါ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို။ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏေ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ ကုက္ကုစ္စာဒိဘေဒေ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သန္နိဋ္ဌာနဘာဝေန (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ပရဝိတာရဏော = (ဆဋ္ဌ)

“စတ္တာရော မဂ္ဂါ စ ဖလာနိ စာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ စ-ကာ-
 ရေန၊ စသဒ္ဓါဖြင့်။ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါပိ၊ အဘိညာဉ်ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုလည်း။
 သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၍။ ဧကစိတံ၊ ဟူသည်
 ကား။ ပရိယတ္တိပရာ၊ ပရိယတ် အလွန်အကဲ တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မကထိကာ၊
 ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကစိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိပတ္တိ-
 ပရာယနာ၊ ပဋိပတ်အလွန်အကဲကျင့်ကုန်သော။ ပံသကုလိကတ္တောရာ၊ ပံသကု
 ဆောင် မထေရ်တို့တည်း။ “ဣတရေ ပနာ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသောစကား
 တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဓမ္မကထိ-
 ကတ္တောရာ၊ ဓမ္မကထိကမထေရ်တို့သည်။ ပံသကုလိကတ္တောရောဟိ၊ ပံသကုဆောင်
 မထေရ်တို့က။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်သော။ သုတ္တံ၊ ဣမေသု စ သုဘဒ္ဓ
 ဘိက္ခု သမာဓိ ဟရေယျ-အစရှိသော သုတ်ကို။ သုတံ၊ ၍။ (အာဟံသု-
 ဌံ စပ်လေ။)

“ယာဝ၊ အကြင်၍လောကံ။ သုတ္တန္တံ၊ သုတ္တန်တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊
 တည်ကုန်၏။ ယာဝ၊ အကြင်၍လောကံ။ ဝိနယော၊ သည်။ ဒိပ္ပတိ၊
 ကောက်ပ၏။ တာဝ၊ ထို၍လောကံ။ သူရိယေ သူရိယဿ၊ နေ၏။
 အဗ္ဘုဋ္ဌိတေ ယထာ၊ တက်ဆဲ တက်ကုန်သောအခါကဲ့သို့။ အာလောကံ၊
 လာသနာတည်းဟူသောအရောင်အလင်းကို။ ရက္ခန္တိ၊ စောင့်ကုန်၏။
 သုတ္တန္တေသု၊ သုတ္တန်တို့သည်။ အသန္တေသု၊ မရှိကုန်သော်။ ဝိနယမ္ပိ
 စ၊ ဝိနည်းသည်လည်း။ ပမုဋ္ဌေ၊ မေ့လျော့ ပျောက်ပျက်သည်ရှိသော်။
 သူရိယေ သူရိယဿ၊ နေ၏။ အတ္တင်္ဂတေ ယထာ၊ ဝင်သောအခါ၌ကဲ့သို့။
 လောကေ၊ လောက၌။ တမော၊ အမှိုက်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
 သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ကို။ ရက္ခိတေ သန္တေ၊ စောင့်သည်ရှိသော်။
 ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိပတ်ကို။ ရက္ခိတာ၊ စောင့်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။
 ပဋိပတ္တိယံ၊ ပဋိပတ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ ဓီရော၊ ပညာရှိသည်။
 ယောဂက္ခေမာ၊ ယောဂကုန်ခြင်းမှ။ န ခံသတိ၊ မပျက်စီး”။

ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤဂါထာရှိသော သုတ်ကို။ အာဟရိတံ၊ ဆောင်၍။ အတ္တ-
 နောဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ ဝါဒံ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌပေန္တံ၊ တည်စေကုန်
 လျက်။ ပါရာဇိကာနာပဋ္ဌနဝသေန၊ ပါရာဇိကမရောက်သည်၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပဋိပတ္တိသင်္ဂဟိတာ၊ ပဋိပတ်နှင့်
 တကွဖြစ်ကုန်၏။ ပရိယတ္တိယောဝ၊ သည်သာလျှင်။ မူလံ၊ အရင်းတည်း။

၁။ ရော(ဆဋ္ဌ) ၂။ ပဋိပတ္တိရော(ဆဋ္ဌ) ၃။ ဒက္ခန္တိ(ဆဋ္ဌ)

ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “သစေ ပဉ္စ ဘိက္ခု
 စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ရက္ခဏကာ။ပ။ သာသနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဓမ္မယိဿန္တိ” တိ၊
 ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန စ၊ ဤ သစေ ပဉ္စ ဘိက္ခု-အစရှိသော ပါဠိဖြင့်
 လည်း။ ပရိက္ခိဏေ ကာလေ၊ သာသနာကုန်ခန်းသော အခါ၌။ လဇ္ဇိဂဏံ၊
 လဇ္ဇိဂိုဏ်းကို။ အလဘန္တေန၊ မရသော။ ဝိနယဓရေန၊ ဝိနည်းမရှိသည်။
 ပကတတ္ထေ၊ ပါရာဇိကမရောက်ကုန်သော။ အလဇ္ဇိနောပိ၊ အလဇ္ဇိတို့ကိုလည်း။
 သဂံဟေတွာ၊ ရုံးစု၍။ တေဟိ၊ ထိုအလဇ္ဇိတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဓမ္မာမိသ-
 သမ္ဘောဂံ သံဝါသံ၊ ဓမ္မအာမိသသုံးဆောင်ခြင်း၊ ပေါင်းဖော် ခြင်းကို။
 ကရောန္တေန၊ ပြုသဖြင့်။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ကုလပုတ္တေ၊ အမျိုးသား
 တို့ကို။ ဥပသမ္ဘာဒေတွာ၊ ပဉ္စင်းခံ၍။ (၅၁) သာသနံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေတုံ၊
 ချီးမြှောက်ခြင်းငှာ။ ဝန္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊
 ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဂရဟိတုကာမတာ၊ ကဲ့ရဲ့လိုသော အဖြစ်
 လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ဘန္တဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သိက္ခာပဒ-
 ဝိဝဏ္ဏနံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ တို့သည်။
 အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၄၄။ တတိယေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကောပန ဝါဒေါ ဘိယျောတိ၊
 ဟူသည်ကား။ တေဟိ အညေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ ထိုတပါးသော ရဟန်းတို့သည်။
 ဒိဋ္ဌဒ္ဓတ္တံ ဝါရတော၊ မြင်အပ်သော နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ထက်။ ဘိယျောပိ၊ လွန်စွာ
 လည်း။ ဝိတ္ထာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပါတိမောက္ခေ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိသိယမာနေ၊
 ပြအပ်သည်ရှိသော်။ နိသိန္နပုဗ္ဗတာ၊ နေဖူးသော အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ စေ၊ ရှိသည်
 ဖြစ်ငြားအံ့။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ထက် အလွန် နေဖူးရာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
 ဆိုဖွယ်သည်။ ကိမေဝ အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း။ အာပတ္တိမောက္ခော၊
 အာပတ်မှ လွတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဧဝ၊ မရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ အယံ၊
 ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ “တဉ္စ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗျော” တိ
 တေ၊ ဟူသောဝါကျ၌။ တန္တိ၊ တံဟူသော ပုဒ်သည်။ ကာရဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်း
 အနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း။ တာယ၊ ထို
 အာပတ်ဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ယထာ၊ အကြင်

၁။ ဘိယျော ပန=(ဆဋ္ဌ)။

ကဏ္ဍ] ၈-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ ၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၀၁

အခြင်းအရာဖြင့်။ ဓမ္မော စ၊ တရားသည် လည်းကောင်း။ ဝိနယော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဌိတော၊ တည်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာဖြင့်။ တာယ အာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မောဟာရောပနံ၊ မောဟသို့ တင်ခြင်း လည်းကောင်း။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သုတဘာဝေါ၊ ပါတိမောက်ကို နာဖူးသော အဖြစ်သည်းကောင်း။ မောဟေတုကာမဿ၊ မိုက်လိုသောရဟန်း ၏။ မောဟနံ၊ မိုက်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ တီဏိ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၁။ စတုဇ္ဈေ၊ ဌ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ကာယပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ” တိ ဇ္ဈေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပါသာဏာဒိန္နိယဂ္ဂိယပဟာရောပိ၊ ကျောက်ခဲ အစရှိသည်ဖြင့် ပစ်၍ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။

၄၅၂။ “ရတ္တစိတ္တော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မေထုနရာဂေန၊ မေထုန်ရာဂဖြင့်။ ပဟာရတော၊ ပုတ် ခတ်သော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ ပုရိသာဒိသု၊ ယောက်ျားအစရှိသည် တို့၌။ ပဟရန္တဿ၊ ပုတ်ခတ်သော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ် သခလျှင်တည်း။ မောက္ခာဓိပ္ပါယေန၊ လွတ်စေလိုသဖြင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌကောဋိယာ၊ လှန်ကန်စွန်းဖြင့်။ သပ္ပါဒိံ၊ မြေအစရှိသည်ကို။ ဃဇ္ဇေတွာ၊ ခတ်၍။ မဏ္ဍုကာဒိံ၊ ဖားအစရှိသည်ကို။ မောစေန္တဿာပိ၊ လွတ်သောရဟန်း အားလည်း။ အနာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်မသင့်သည့်လျှင်တည်း။ ကုပိတတာ၊ အမျက်ထွက်သော အဖြစ် လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္ဇင်းကို။ န မောက္ခာဓိပ္ပါယေန၊ လွတ်စေလိုသည် ဟုတ်ပဲ။ ပဟာရော၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၅၂) ၄၅၃။ ပဉ္ဇမေ၊ ဌ။ “န ပဟရိတုကာမတာယ ဒိန္နတ္တာ ဒုက္ကဋ္ဌ” ဟိ ဇ္ဈေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဣဒံ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ပဟာရ- ပစ္စယာ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ ကိံ၊ ဖြစ်

သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ ဥဂ္ဂိရဏပစ္စယာ၊ မိုးခြင်း၊ ရွယ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဥဂ္ဂိရဏပစ္စယာ၊ ရွယ်ခြင်း၊ မိုးခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပဟာရပစ္စယာ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်၊ ဟိ၊ သင့်စွ။ ပဟရိတုကာမတာယ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသောအဖြစ်သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ တပုစ္စယာ၊ ထိုပုတ်ခတ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော၊ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ ဥဂ္ဂိရဏဿ ပန၊ ရွယ်ခြင်း၊ မိုးခြင်းကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဘာဝေန၊ သဘောအားဖြင့်။ အသဏ္ဌိတတ္တာ၊ မတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ န ဇာတိ၊ မဖြစ်။ အသုဒ္ဓစိတ္တေန၊ မစင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့်။ ကတပယောဂတ္တာ စ၊ ပြုအပ် သော ပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤမိုးအပ်သော ကုတ်၊ လှန်ကန် ကို မဟန်မသိမ်းနိုင်သောကြောင့် ခတ်မိရာ၌။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်း သည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဤ။

၄၅၀။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနန္တရသိက္ခာပဒေါ၊ အနန္တရသိက္ခာ ပုဒ်၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။ အနန္တရသဒိသမေဝ၊ အခြားမဲ့ သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူသလျှင်ကတည်း။

တလသတ္တိကသိက္ခာ ပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၅၉။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ “အတ္တပရိတ္တာကံ ကရောန္တော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝေရမူလိကာ၊ ရန်ငြိုးလျှင်မူလရှိသော။ အနုဗ္ဗံသနာ၊ စွပ်စွဲ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ဤသို့ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ အနုဗ္ဗံသနက္ခဏေ ပန၊ ဖျက်ဆီးသောခဏ၌ကား။ ကောပစိတ္တ-မေဝ၊ အမျက်စိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တေနော၊ ထိုကြောင့် သာလျှင်။ “ဒုက္ခဝေဒန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကား ရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်ကတည်း။

အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ]

ဂ-သတဓမ္မိကဝဂ္ဂ ဂ-ဥပသုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၃

၇-ကုက္ကုစ္စုပ္ပါဒနိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၆၄။ သတ္တမေ၊ ဌံ။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်း၏။ အဖာသုကာမတာ၊ မချမ်းသာသည်ကို အလိုရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ကုက္ကုစ္စုပ္ပါဒနိ၊ အလိုလို ဖြစ်စေခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ခေ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ကုက္ကုစ္စုပ္ပါဒနိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂ-ဥပသုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၁။ အဋ္ဌမေ၊ ဌံ။ သုယုတိ၊ ကြားအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သုတိ၊ မည်၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုစကား၏။ သမိပံ၊ အနီးတည်း။ ဥပသုတိ၊ စကား၏ အနီးတည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ “သုယုတိ ဣတိ သုတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ အတ္ထေ၊ အဓိကရဏအနက်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူသည်ရှိသော်။ သဝနဋ္ဌာနသမိပေ၊ ကြားအပ်သော အရပ်၏ အနီးဖြစ်သော။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ အဿဝနဋ္ဌာနေ၊ မကြားရာ အရပ်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ အာ-ပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ၊ ဌ်လည်း။ ဥပသုတိသဒ္ဓဿေဝ၊ ဥပသုတိ-သဒ္ဓါ၏သာလျှင်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ယတ္ထ-ဌတုာ”တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုတိ--သဒ္ဓမ္မဏ္ဍာ၊ သုတိသဒ္ဓါမျှ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

☞ (၅၃) ၄၇၃။ “ကေပရိစ္ဆေဒေနာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကဒါစိ၊ ရံခါ၊ အကိရိယတော၊ အကိရိယာကြောင့်။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ကိရိယတော၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာနသမညေန၊ ဖြစ်ခြင်းတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပသမ္ပန္နေ၊ ပဉ္စင်း၌။ စောဒနာဓိပ္ပာယော၊ စောဒနာလိုခြင်းလည်းကောင်း။ သဝနံ၊ နားထောင်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ခေ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဥပသုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ခိယျနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၄။ နဝမေ၊ ဌ။ ဓမ္မကမ္မတာ၊ ဓမ္မကံ၏အဖြစ် လည်းကောင်း။
 ဇာနနံ၊ သိခြင်းလည်းကောင်း။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ခိယျနံ၊
 ရှိချခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
 ခိယျနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၅။ ဒသမေ၊ ဌ။ ဝိနိစ္ဆယကထာယ၊ အဆုံးအဖြတ်စကား၏။ ဓမ္မက-
 တာ၊ တရားနှင့် လျော်သောအဖြစ် လည်းကောင်း။ တံ၊ ထို တရားနှင့်
 လျော်သည်ကို။ ဥတွာ၊ သိလျက်။ ကမ္မတော၊ ကံပြုသည်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။
 ကေသီမဋ္ဌဿ၊ တသိမ်တည်း၌တည်သော။ သမာနသံဝါသိကဿ၊ တူသော
 ပေါင်းဖော်ခြင်းရှိသော ရဟန်း၏။ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနံ၊ ဟတ္ထပါသကိုစွန့်
 ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ တို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
 ပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၄၇၆။ ကောဒသမေ၊ ဌ။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ၏။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ လဒ္ဓိ-
 သမ္ပုတိတာ၊ ရအပ်သော သမ္ပုတိရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ သံသေန၊
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စိဝရံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ခိယျတုကာမတာယ၊ ရှိချ
 လိုသောအဖြစ်ဖြင့်။ ခိယျနံ၊ ရှိချခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ၊ တို့သည်။
 အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
 ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄၇၇။ ဒွါဒသမံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိ
 သလျှင်ကတည်း။
 အဋ္ဌမော၊ သော။ သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၉-ရာဇဝဂ္ဂ

၃-အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၅၄) ၄၇၉။ နဝမဝဂ္ဂဿ၊ နဝမဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ဌ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။
 “သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော”တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဂဟဏိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဂဟာသယသည်တော၊ သူငယ်အိမ်ဟုဆိုအပ်သော။ မာတုကုစ္ဆိပဒေသော၊

ကဏ္ဍ]

၉-ရာဇဝဂ္ဂ ၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၅

အမိဝမ်းတိုက်အရပ်တည်း။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ပုရိသန္တရသုက္ကာသမ္ပုဋ္ဌတဝယ၊
 ယောက်ျားတပါး၏ သုက်ဖြင့် မထိမရောက်သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သံသုဒ္ဓါ၊
 ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော။ သာ၊ ထိုအမိဝမ်းတိုက်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။) သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော၊ မည်၏။ အဘိသိတ္တခတ္ထိယတာ၊
 အဘိသိက်ခံသော မင်း၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥဘိန္နံ၊ မင်းမိဖုရားနှစ်
 ယောက်တို့၏။ သယနိသရတော၊ အိပ်ရာတိုက်ခန်းမှ။ အနိက္ခန္တတာ၊ မထွက်
 ခြင်းလည်းကောင်း။ အပ္ပဋ္ဌိသံဝိဒိတဿ၊ ရှေးဦးမသိစေသောရဟန်း၏။ ဣန္ဒဝိလာ-
 တိက္ကမော၊ တံခါးခုံကိုလွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
 အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၆။ ဒုတိယေ၊ ဌ။ “အာဝသထဿာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
 အန္တောအာရာမေ ဝါ၊ အရံ အတွင်း၌ မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။
 အညတ္ထ ဝါ၊ တပါးသော အရပ်၌ မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ယတ္ထ
 ကတ္ထဝိ၊ အမှတ်မရှိ တခုခုသော အရပ်၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သဝနဋ္ဌာနံ၊
 နေရာအရပ်သည်။ အာဝသထော နာမ၊ မည်၏။ ဆန္ဒေနာပိ ဘယောနပိတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဝခုကံအာဒိသု၊ လက်သမားအစရှိသည်တို့၌။ ဆန္ဒေန၊ ချစ်သ
 ဖြင့်။ ရာဇဝလ္လဘေသု၊ မင်းကျွမ်းဝင်သော သူတို့၌။ ဘယေန၊ ကြောက်သ
 ဖြင့်။ အာကိဏ္ဏမနုဿေပိတေ။ပ။ အာသကန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ
 နိမ္မဿဋ္ဌာနေ၊ ထို လူမရှိရာအရပ်၌။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ အာကိဏ္ဏမနုဿေ၊
 ပြွမ်းသော လူရှိသည်။ ဇာတေပိ၊ ဖြစ်လော်လည်း။ ဝိသရိတွာ၊ မေ့လျော့၍။
 ဂမနကာလေ၊ သွားသောအခါ၌။ အညဿံ၊ တပါးသောသူတို့ကို။ အ-
 ခိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်သောကြောင့်။ တမေဝ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကိုသာလျှင်။ အာသကန္တိ၊
 တွေးတောကုန်၏။ ပတိရူပံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေ၊ အပ်သော
 ဘဏ္ဍာ၌။ သယံ၊ မိမိသည်။ ပံသုကူလံ၊ ပံသကူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အကပ္ပိယ-
 ဘဏ္ဍေ၊ မအပ်သော ဘဏ္ဍာ၌။ ပတိရူပါနံ၊ တော်သင့်ကုန်သော။ ဥပါ-
 သကာဒိနံ၊ ဒါယကာစ သူတို့အား။ ဒသေတွာ၊ ပြ၍။ စေတိယာဒိပုညေ၊
 စေတီအစရှိသော ကောင်းမှု၌။ နိယောဇနံ ဝါ၊ ယှဉ်စေခြင်း၊ တိုက်တွန်း
 ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဒါပေတွာ၊ ပေးစေ၍။ နိရုဇေက္ခာဂေန ဝါ၊
 မငဲ့မကွက် သွားခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ပတိရူပံ နာမ၊ မည်၏။ သမာ-
 ဒပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေ၍။ ပရသန္တကတာ၊

သုတပါးဥစ္စာအဖြစ် လည်းကောင်း။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ ပံသုက္ကလသညာနံ၊
 အကျမ်းဝင်၍ယူသောအဖြစ် ပံသုက္ကအမှတ်တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်း
 လည်းကောင်း။ အနန္တညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူသော အကြောင်းမရှိ
 ပဲ။ ဥဂ္ဂဟဏာဒိ၊ ခံခြင်းအစရှိသည် လည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ၊ တို့သည်။
 အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ဝိကာလဂါမပ္ပဝိပသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၀၈။ တတိယေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဘယကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ရာဇစောရာဒိဘယံ ဝါ၊ မင်း ခိုးသူအစရှိသော ဘေးကိုလည်းကောင်း။
 ရောဂါမနုဿဒုဗ္ဗိက္ခကန္တာရာဒိဘယံ ဝါ၊ အနာဘေး ဘီလူးဘေး ငတ်မှတ်
 ခြင်းဘေး ခရီးခဲဘေး အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ အရဗ္ဘ၊ အကြောင်း
 ပြု၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သောစကားတည်း။ ဝိသိခါကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 သုနိဝိဋ္ဌာဒိဝိထိကထံ၊ ကောင်းစွာတည်၏-စသည်ဖြင့် ပြောသောခရီးစကား
 တည်း။ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကတိတ္ထကထံ၊ ရေဆိပ်စကား
 တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ကုမ္ဘဒါသိကထံ၊ အိုးရွက်သော ကျွန်မ
 စကားတည်း။ ပုဗ္ဗဒပတကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိတညတိကထံ၊ လွန်
 လေပြီးသော ဆွေမျိုးစကားတည်း။ နာနတ္ထကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝုတ္တာ-
 ဟံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည့်တို့မှ လည်းကောင်း။ ဝက္ခမာနာဟံ စ၊ ဆိုလတ္တံ့သည်
 တို့မှ လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ (၅၅) နာနာသတာဝံ၊ အထူး
 ထူးသော သဘောရှိသော။ နိရုတ္တကကထံ၊ အကျိုးမရှိသော စကားတည်း။
 လောကက္ခာယိကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “အယံ လောကော၊ ဤလောကကို။
 ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ နိမ္မိတော၊ ဖန်ဆင်းအပ်သနည်း”။ ဣတိအာဒိနာ၊
 ဤသို့အစရှိသော။ လောကသဘာဝက္ခာနဝသေန၊ လောကသဘောကို ပြော
 ကြားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနကထာ၊ ဖြစ်သောစကားတည်း။
 ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သမုဒ္ဒက္ခာယိက၊ သမုဒ္ဒရာကို ကြားသော စကားကို။
 ဝေဒိဘဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဝေါ၊ ပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ အဘဝေါ၊ ယုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ
 ဝါ တံ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော။ နိရုတ္တကကာရဏံ၊ အကျိုးမဲ့သော
 အကြောင်းကို။ ဝတ္ထာ၊ ဆို၍။ ပဝတ္တိတကထာ၊ ဖြစ်စေအပ်သောစကား
 သည်။ ဣတိဘဝါဘဝကထာ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝါဘဝဟူသော ပုဒ်၌။

ကဏ္ဍ] ၄-ရာဇဝဂ္ဂ ၃-ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒေသနာ ၁၀၇

ဘဝေါ၊ ဘဝသညံ။ သဿတံ၊ မြဲခြင်းလည်းကောင်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ ပွားခြင်းလည်းကောင်း။ ကာမသုခဉ္စ၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တဗ္ဗိပရိတဝံသေန၊ ထိုဘဝမှ ပြန်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘဝေါ၊ အဘဝသညံ။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ (ထည့်)။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဗ္ဗိဓာယ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသော။ ဣမာယ ဣတိဘဝါဘဝ-ကဏ္ဍာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒုတ္တိံသတိရစ္ဆာနကထာ နာမ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော တိရစ္ဆာနကထာမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ သဇ္ဈပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အနာဂတာပိ၊ မလာသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အရညပဗ္ဗတနဒီဒီပကထာ၊ တောစကား တောင်စကား မြစ်စကား ကျန်းစကားတို့ကို။ ဣတိ သဒ္ဓေန၊ ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သင်္ဂြိုဟ်၍။ ဒုတ္တိံသ တိရစ္ဆာနကထာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ “ဣတိဝါ” တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဣတိ သဒ္ဓေန၊ သညံ၊ ပကာရတ္ထေ၊ ပကာရအနက်၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ဝါ သဒ္ဓါသည်။ ဝိကပ္ပတ္ထေ၊ ဝိကပ်အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ (ထည့်)။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဧဝံ ပကာရံ၊ ဤသို့ အထူးရှိသော။ ဣတော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်မှ။ အညံ ဝါ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ နိရတ္ထက ကထံ၊ အကျိုးမဲ့စကားကို။ ကထေတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၂။ “ဥဿာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္မေတွာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တ္ထေ၊ ဤအရာ၌။ ဂါမုပစာရတော၊ ရွာဥပစာမှ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ နိက္ခန္တေ၊ ထွက်ကုန်၍။ အန္တရာရာမာဒိနံ၊ အရံတွင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဥပစာရံ၊ ဥပစာရသို့။ ပဝိဓဋ္ဌ၊ ဝင်သော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဂါမုပစာရဗ္ဗန္တရေ၊ ရွာဥပစာ၏အတွင်း၌။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓုဿာဟာနမ္ပိ၊ အားထုတ်ခြင်းငြိမ်းသော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ပုန၊ တဖန်။ တမေဝ ဝါ၊ ထိုရွာသို့လည်းကောင်း။ အညံ ဝါ ဂါမံ၊ တပါးသော ရွာသို့လည်းကောင်း။ ပဝိသိတုကာမတာယ၊ ဝင်လိုသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာပုစ္ဆန-ကိစ္စံ၊ ပန်ခြင်းကိစ္စသည်။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ “ကုလသံဓေ ဝါ ။ပ။ ဂန္တဗ္ဗ” ဟူ၍ ပန၊ ဟူသော စကားကိုကား။ ပုရေဘတ္တံ၊ နံနက်ကလ၌။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ဝိကာလေ၊ နေလွဲသည်။ သဉ္ဇာတေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဂါမပ္ပဝေသဿ၊ ရွာဝင်ခြင်းကို။ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗတာယ၊ ပန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အဒိန္နာဒါနေ ဝုတ္တနယေနာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒုတိယလေဇ္ဈုပါတံ၊ မဲနှစ်ကျအရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၁၅။ “အန္တရာရာမ” န္တိအာဒိသုတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥဿဝဒိဝ-
သဒိသု၊ ပွဲသဘင်နေအစရှိသည်တို့၌။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်
လှည့်သည်ကို။ ကာရေန္တံ၊ ပြုစေသော။ ဗိနဗိမ္ဗာဒိ၊ ဘုရားဆင်းတုအစရှိ
သည်ကို။ ပူဇေတုကာမေဟိ၊ ပူဇော်စေလိုကုန်သော။ မနုဿေတိ၊ လူတို့
သည်။ ယာစိတေဟိ ဝါ၊ တောင်းပန်အပ်သော် လည်းကောင်း။ ရောဂ-
ပုဿမာဒိယတ္ထံ၊ အနာငြိမ်းခြင်းအစရှိသော အကျိုးငှာ။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။
ယာစိ တေဟိ ဝါ၊ တောင်းပန်အပ်သော် လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့
သည်။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာဒိဝိဓိ၊ ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်းခြင်းအစရှိသော အစီအရင်ကို။
အကဘ္ဘာပိ၊ မပြုလည်း။ ဝိထိမဇ္ဈေနော၊ ခရီးအလယ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဂါမံ၊
ရွာကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ် လှည့်သည်ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊
မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အနာပတ္တိဝါရေ၊ ၌။ အဝုတ္တတ္တာ စ၊ မဟော
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ “မဂ္ဂါ အနောက္ကမိတွာ။ ပ။
ပါမိတ္တိယ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိကိတ္တတ္တာ စ၊ ပယ်အပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်းတည်း။ ဝေသာလိ၊ ဝေသာလိ ပြည်ကို။ အနုပရိယာယိ-
တွာ၊ လှည့်လည်၍။ ပရိတ္တံ၊ ရတနသုတ် ပရိတ်ကို။ ကုရောန္တေန၊ ပြု
သော။ အာနန္တတ္ထေရေနာပိ၊ အာနန္ဒာမထေရ် သည်လည်း။ သုပ္ပဋိစ္ဆန္ဒတာ-
ဒိ၊ ကောင်းစွာ ဖုံးလွှမ်းခြင်း အစရှိသည်ကို။ အကောပေန္တေနော၊
မဖျက်မူ၍သာလျှင်။ ကတံ၊ ပြု၏။ ဝါ- တနည်းကား။ သိက္ခာပဒေ၊ သုပ္ပ-
ဋိစ္ဆန္ဒသိက္ခာပုဒ်ကို။ အပညတ္တေ၊ မပညတ်မီ။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “အန္တရာရာမာဒိဂါမန္တရေ၊ အရံတွင်း
အစရှိသော ရွာတပါး၌။ ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ ဂရုဠာနိ-
ယာနံ၊ အလေးပြုအပ်သော အရာရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပစ္စုပ္ပန်နာ-
နုပ္ပန်နာဒိဝသေန၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း ပို့လိုက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဂါမဝိထိ၊ ရွာခရီးသို့။ ဩတရိတုံ၊ လက်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုရွာခရီးသို့ သက်ခြင်းကိုလည်း။
အန္တရသရံ၊ ရွာတွင်းသို့။ ပဝိသန္တံ၊ ဝင်သည်ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ကာတုံ၊
ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ မအပ်သည်သာတည်း။ အန္တရာရာမာဒိကပ္ပိယ-
ဘူမိံ ပန၊ အရံတွင်းအစရှိသော ကပ္ပိယဘူမိကိုကား။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဂစ္ဆန္တံ၊
သွားသည်ကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ခါယတိ၊ ထင်၏။ ဝိမိသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ ဘိက္ခု၊

ကို။ (၅၆) အနာပုစ္ဆနာ၊ မပန်ကြားခြင်းလည်းကောင်း။ အနန္တညာတ-

ကဏ္ဍ]

၄-ရာဇဝဂ္ဂ ၅-မဉ္ဇူပိဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၉

ကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သောအကြောင်းမရှိပဲ။ ဝိကာလေ၊ နေလဲ့သောအခါ၌။
ဂါမပ္ပဝေဓသော၊ ရွာဝင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ ထို့တည်း။

ဝိကာလဂါမပ္ပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-သုစိသရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၀။ စတုတ္ထေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝါသိဇဇေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါသိ-
ဒဏ္ဍကေ၊ ပဲခုပ်ရိုး၌။ အဋ္ဌိမယာဒိသုစိသရတာ၊ ဆင်စွယ်စသည်ဖြင့်ပြီးသော
အပ်ကျည့်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ကရဏကာရာပနာဒိဝေဓေန၊ ပြုခြင်း၊ ပြုစေ
ခြင်းအစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တနော၊ အား။ ပဋိလာဘော၊ ရခြင်း
လည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ ထို့တည်း။

သုစိသရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-မဉ္ဇူပိဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၁။ ပဉ္စမေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာသယတော သိက္ခဝေ မောသ-
ပုရိသော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟိနဇ္ဈာသယဝေဓေန၊ ယုတ်သော
အလို၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အယံ၊ ဤသို့ကို။ တုစ္ဆပုရိသောတိ၊ အချည်းနှီး
သော ယောက်ျားဟူ၍။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဟိနာယ၊ ယုတ်သော။
ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်း၌။ လောလတယ၊ လျှပ်ပေါ်သောအဖြစ်ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊
၏။ တုစ္ဆတာ၊ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ တည်း။ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ၊ ၌လည်းကောင်း။
ဣတော၊ ဤသိက္ခာပုဒ်မှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စသု စ၊ ငါးပါး
သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ သည်။ ကာရာပိတဿ၊ ပြုစေ
အပ်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် အစရှိသည်ကို။ ပဋိလာဘေ ဝေ၊ ရခြင်း
၌သာလျှင်။ ပါဝိတ္တိယံ၊ တည်း။ ပရိဘောဂေ ပန၊ သုံးဆောင်ခြင်း၌ကား။
အဿ၊ စ၊ ထို မိမိအားလည်းကောင်း။ အညေသဉ္စ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့
အားလည်းကောင်း။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ပမာဏာတိက္ကန္တမဉ္ဇူပိဋ-
တာ၊ ပမာဏထက်လွန်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏အဖြစ်လည်းကောင်း။
အတ္တနော၊ ၏။ ကရဏကာရာပနာဒိဝေဓေန၊ ပြုခြင်း ပြုစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။
ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ ထို့တည်း။

မဉ္ဇူပိဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆။ တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၅၂၆။ ဆဋ္ဌေ၊ ဌံ။ ပေါဋ္ဌကိတူလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တိဏဂစ္ဆဇာတိ-
ကာနံ၊ မြက်မျိုး ဖြစ်သော ခြံ၊ သစ်ပင်တို့၏။ တူလံ၊ လဲတည်း။ သေသံ၊
ကြွင်းသော စကားသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသလျှင်က
တည်း။

တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၇-နိသိဒ္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

≡ (၅၇) ၅၃၁-၅၃၆။ သတ္တမေ၊ ဌံ။ နိသိဒ္ဓနဿ၊ ၏။ ပမာဏာ-
တိက္ကန္တတာ၊ ပမာဏကိုလွန်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ကရဏာ-
ဒိနာ၊ ပြုခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိလာဘော၊ ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ
ဒေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

နိသိဒ္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅၃၇-၅၄၇။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ အဋ္ဌမနဝမ-
ဒသမေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ သေသံ၊
ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သလျှင်ကတည်း။

နဝမော၊ သော။ ရာဇဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။
ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာနယော၊ ခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ဖွင့်သော နည်းသည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

၆-ပါဠိဒေသနီယကဏ္ဍ

၁။ ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၅၀) ၅၅၃။ ပါဠိဒေသနီယေသု၊ ပါဠိဒေသနီယ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။
 ပဌမေ၊ ပထမသိက္ခာပုဒ်၌။ “ပါဠိဒေသေတဗ္ဗာကာရနိဒဿန”န္တိ ဧတံ၊
 ဟူသောစကားသည်။ အာပတ္တိံ၊ အာပတ်ကို။ နဝကဿ၊ သတင်းငယ်၏။
 သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဒေသေတဗ္ဗာကာရနိဒဿနံ၊ ဒေသနာကြားအပ်သော
 အခြင်းအရာကို ပြကြောင်းတည်း။ ဣမိနာ လက္ခဏေန၊ ဤလက္ခဏာဖြင့်။
 သမ္ပဟုလာနံ အာပတ္တိနမ္ပိ၊ များစွာသောအာပတ်တို့ကိုလည်း။ ဒေသေတဗ္ဗာ-
 ကာရေ စ၊ ကြားအပ်သော အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း။ ဝုဇ္ဈဿ၊ သတင်း
 ကြီး၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဒေသေတဗ္ဗာကာရေ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တတြ၊
 ထိုဒေသနာကြားရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည့်ကား။ နယော၊ နည်းတည်း။-
 “ဂါရယေ အာဝုသော ဓမ္မေ အာပဇ္ဇိ” အသပ္ပါယေပါဠိဒေသနီယေ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ သမ္ပဟုလာသု၊ များစွာသော အာပတ်တို့၌။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်ခြင်းကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝုဇ္ဈဿ သန္တိကေ၊ သတင်းကြီးအထံ၌။ “ဂါရယံ ဘန္တေ
 ဓမ္မံ။ ပ။ ဂါရယေ ဘန္တေ ဓမ္မေ”တိ၊ ဟူ၍။ ယောဇနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
 ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ အသပ္ပါယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဂ္ဂမောက္ခန္တရာယ-
 ကရံ၊ နတ်ရွာမဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြတတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။ အန္တရုဿရေ၊ ရွာတွင်း၌။ ဌိတာယ၊ တည်သော။
 အညာတိကာယ၊ တိက္ခနီယာ၊ အဆွေမတော်သော ရဟန်းမိန်းမ၏။ ဟတ္ထ-
 တော၊ လက်မှ။ သဟတ္ထာ၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ယာဝကောလိကဂ္ဂဟဏံ၊ ယာဝ
 ကောလိကကို ယူခြင်းလည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။
 ဣတိ ဧဒ္ဒ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဌမပါဠိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅၅၀။ ဒုတိယေ၊ ၌။ ပရိပုဏ္ဏုပသမ္ပန္နာယ၊ ပြည့်စုံသော ပဉ္စင်းခံခြင်း
 ရှိသော ရဟန်းမိန်းမ၏။ အနန္တညာဘာကာရေန၊ ခွင့်မပြုအပ်သော အခြင်း
 အရာဖြင့်။ ဝေဝိသာသနာ၊ စီရင်ခြင်းလည်းကောင်း။ အနိဝါရေတွာ၊

မတားမြစ်မှု၍။ တောဇနဇ္ဈောဟံာရော၊ တောဇဉ်ကို မျိုခြင်းလည်းကောင်း။
ဣတိ ဒွေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၅၆၃။ တံတိယေ၊ ဌ။ သေက္ခသမ္ပတဗ္ဗပစာရေ၊ သေက္ခဟုသမုတ်
အပ်သော ဒါယကာအိမ်၏ ဥပစာရ၌။ အနိမန္တနဘာ၊ မဖိတ်အပ်သော
အဖြစ်လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိလာနဿ၊ မနာမဖျားသော ရဟန်း၏။ အနိစ္စ-
ဘတ္တာဒိ၊ အနိစ္စတတ်အစရှိသည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဘုဉ္ဇနံ၊ စားခြင်း
လည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၅၇၀။ စဘုဇ္ဈေ၊ ဌ။ သာသကံာရညသေနာသနတာ၊ ရွံရှာဖွယ်ရှိသော
တောကျောင်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အနန္တညာတံ၊ ခွင့်မပြုအပ်သော။
အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ၊ မသိစေအပ်သော။ ယာဝကံာလိကံ၊ ကို။ အဇ္ဈာရာမေ၊
အရံတိုင်း၌။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ်ခံ၍။ အဂ္ဂိလာနဿ၊ မနာသော ရဟန်း
၏။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။
အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊
ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

ပါဠိဒေသနီယဝဏ္ဏနာနယော၊ ပါဠိဒေသနီကို ဖွင့်ကြောင်း ဖြစ်သော
နည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၁။ သေက္ခသမ္ပတတာ၊ ဗျူပစာရေ အနိမန္တတတာ - (ဆဋ္ဌ)

၂။ တိဏိ = (ဆဋ္ဌ)

၇-သေခိယကဏ္ဍ

၁-ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂဏ္ဍနာ

(၅၉) ၅၇၆။ သေခိယေသု၊ သေခိယတိဉ္စ။ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။
 ဝတ္တကုန္တကေ၊ ဝတ္တကုန္တကဉ္စ။ ဝတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဝတ္တာနိ၊
 ဝတ်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သေခိယာ
 နေဝ၊ သေခိယတို့ပင်လျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါရာဇိကာဒိသု ဝိယ၊
 ပါရာဇိကအစရှိသည်တို့မှာကဲ့သို့။ ဧတ္ထ ပါဠိယံ၊ ဤ။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်း
 အခြားကို။ န ကတော၊ မပြုအပ်။ စာရိတ္တနယဒဿနတ္ထဉ္စ၊ စာရိတ္တနည်း
 ကိုပြခြင်းငှာလည်း။ “ယော ပန ဘိက္ခု ဩလမ္ဗေန္ဓော နိဝါသေယျ ဒုက္ကဋ္ဌ”န္တိ၊
 ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဟောမူ၍။ “သိက္ခာ ကရဏိယာ”တိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော သေခိယတိဉ္စ။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ အာရောပိတာ၊ တင်အပ်၏။
 ပဒတာဇနေ၊ ပဒတာဇနိဉ္စ။ “အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တတ္တာ ပန၊
 ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော သေခိယတိဉ္စ။
 အနာဒရိယကရဏေ၊ မရိမသေပြုခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။
 “အဋ္ဌဂုံလမတ္တ”န္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မတ္တသဒ္ဓေန၊ မတ္တ-သဒ္ဓါဖြင့်။ တတော၊
 ထိုလက်ရှစ်သစ်မှ။ ကိဉ္စ၊ တစိုးတစ်။ အဓိကမ္ပိ၊ လွန်သည်ကိုလည်းကောင်း။
 ဦနမ္ပိ၊ ယုတ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။ တေနေဝ၊
 ထိုကြောင့်သာလျှင်။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်သောရဟန်းအား။ စတုရဂုံလမတ္တမ္ပိ၊ လက်
 လေးသစ်မျှကိုလည်း။ ဝတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်သောရဟန်း
 အား။ စတုရဂုံလပုမာဏံ၊ လက်လေးသစ်ပမာဏသည်။ ဌိတဿ၊ ရပ်သော
 ရဟန်းအား။ အဋ္ဌဂုံလမေဝ၊ လက်ရှစ်သစ်မျှသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 နိယမေတုံ၊ မှတ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဦနာ-
 ဓိကတ္တသမ္ဘဝတော၊ အယုတ်အလွန်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ယသ္မာ၊ အကြံအခြင်းအရာဖြင့်။ သာရပုံ၊ သင့်တင့်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အဋ္ဌဂုံလနုသာရေန၊ လက်ရှစ်သစ်ကို
 အစဉ်အောက်မေ့သဖြင့်။ နိဝါသနညေဝ၊ ဝတ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊
 အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
 “ယော ပန ဘိက္ခု သုက္ခဇဗော ဝါ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝက္ခတိ၊
 ဆိုလတ္တံ့။ ကုရုန္တိယံ၊ ကုရုန္တိဉ္စ။ “အဝေနန္တဿ အနာပတ္တိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။

အာဒရံ၊ ရှိသေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ချွံ။ ဥဂ္ဂဏန္တဿာပိ၊ သင်သောရဟန်း၏လည်း။
 အဇာနနံ၊ မသိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချွံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနာပိ၊ ထိုမသိသော
 ရဟန်းသည်လည်း။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ နိဝါသနပါရူပနဝတ္တံ၊ ဝတ်ခြင်း၊ ရံခြင်း
 အကျင့်ဝတ်ကို။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ သင်အပ်၏။ အသိက္ခတော၊ မသင်သော ရဟန်း
 အား။ အနာဒရိယမေဝ၊ မရှိသေရာကျသည်သာလျှင်တည်း။ ပရိမဏ္ဍလဂ္ဂဟ-
 ဏေန၊ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဓါဖြင့်။ ဥက္ခိပိတွာ၊ ပင့်ချ်။ နိဝါသနမ္ပိ၊ ဝတ်ခြင်းကို
 လည်း။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ဩတာ-
 ရေတွာ ဝါ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သမိတ္တကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဝတ္ထုဝိဇာနနစိတ္တေန၊ ဝတ္ထုကို သိသော
 စိတ်ဖြင့်။ သမိတ္တကံ၊ သမိတ္တကတည်း ။ သာရတ္ထဒိပနိယံ ပန၊ သာရတ္ထဒိပနိဋ္ဌိ
 ကား။ ဥပတိဿတ္ထေရဝါဒနယေန၊ ဥပတိဿမထေရ်၏ ဝါဒနည်းအားဖြင့်။
 လောကဝဇ္ဇတ္တံ၊ လောကဝဇ္ဇအဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ “ဝတ္ထုဝိဇာနန-
 စိတ္တေန စ၊ ဝတ္ထုကိုသိသောစိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ္တေန
 စ၊ ပညတ်တော်ကို သိသောစိတ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ သမိတ္တက”န္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ ဝတ္ထုဝိဇာနနံ၊ ဝတ္ထုကိုသိခြင်းကို။
 ဝိသု၊ အသိး။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနေန၊
 ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနဖြင့်။ တဿာပိ၊ ထိုဝတ္ထု ဝိဇာနန၏လည်း။ အန္တောဂဘော-
 ဝတော၊ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စူ။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊
 ဤဝတ္ထုကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်ကျူးသောရဟန်းအား။
 အာပတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဇာနန္တော၊ သိသည်ရှိသော်။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်
 တော်ကိုလည်း။ ဇာနာတိတိ၊ သိ၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိမဏ္ဍလ
 သိက္ခာပုဒ်၌။ ဥပတိဿတ္ထေရဝါဒေ စ၊ ဥပတိဿ မထေရ်ဝါဒ၌လည်း။
 ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်တော်ကို။ အဇာနိတွာ၊ မသိမူ၍။ အပရိမဏ္ဍလနိဝါသနာ-
 ဒိဝတ္ထုမေဝ၊ အဝန်း မညီမညွတ်ဝတ်ခြင်း အစရှိသော ဝတ္ထုကိုသာလျှင်။
 ဇာနန္တဿ၊ သိသောရဟန်းအား။ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမာနာဒရိယာတာဝါ၊ ပညတ်
 တော်ကို လွန်ခြင်း၊ မရှိသေခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗသေခိယေသု၊ ခပ်
 သိမ်းသော သေခိယတို့၌။ အနာပတ္တိ ဧဝံ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်းကို သာလျှင်။
 အဘိမတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ တဉ္စ ဝစနံ၊ ထိုစကား သည်လည်း။ န ယုတ္တံ၊
 မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကောသမ္ပက္ခန္တကေ၊ ကောသမ္ပက္ခန္တက၌။ ဝစ္စကုဋ္ဌိ-
 ယံ၊ ဝစ္စကုဋ္ဌိ၌။ ဥဒကာဝသေသံ၊ သန့်သက်ရေကြင်းကို။ ဌပေန္တဿ၊ ထား
 သော ရဟန်းအား။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနာဘာဝေပိ၊ ပညတ်တော်ကို သိခြင်းမရှိ

၁။ ပဏ္ဏတ္တိံ ဝိဇာနာတိတိ- (ဆဋ္ဌ)

သော်လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ကိ။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊
 စ။ တတ္ထ၊ ထိုကောသမ္ပကန္ဓကဉ္စ။ “တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော
 ခိက္ခု၊ အာပတ္တိ အာပန္နော (၆၀) ဟောတိ။ပ။ သော အပရေန သမယေန
 တဿာ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ ဟောတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကား
 ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုခန္ဓက၏။ အဠကထာယဉ္စ၊ ဌ်လည်း။ “တံ ဧတ္ထ
 အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာသိတိ၊ အာမ န ဇာနာမိတိ၊ ဟောတု အာဝုသော၊
 ဧတ္ထ အာပတ္တိတိ၊ သစေ ဟောတိ၊ ဒေသေဿာမိတိ၊ သစေ ပန တေ အာ-
 ဝုသော အသဉ္စိစ္စ အသတိယာ ကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တိတိ၊ သော တဿာ အာ-
 ပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။

အနက်ကား၊ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊
 အမှတ်မရှိသော။ ခိက္ခု၊ သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်။ အာပတ္တိ၊
 အာပတ်သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ပ။ သော၊
 ထိုသုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသော
 အခါ၌။ တဿာ အာပတ္တိယာ၊ ထိုအာပတ်၌။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ၊ အာ-
 ပတ်မသင့်ဟု အယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ (ပါဠိ-အနက်)။

တံ၊ သင်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသန့်သက် ရေကြွင်းထားရာ၌။ အာ-
 ပတ္တိဘာဝံ၊ အာပတ်သင့်သော အဖြစ်ကို။ န ဇာနာသိ၊ မသိသလော။
 ဇာနာမိ၊ ဤသို့ ဝိနည်းမရှိက မေးသည်ရှိသော်။ အာမ နဇာနာမိ၊
 ဪ-မသိ။ ဇာနာမိ၊ သို့။ အာဟ၊ သုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းကဆို၏။
 အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဟောတု၊ မသိသည်ဖြစ်စေ။ ဧတ္ထ၊ ဤသန့်သက်
 ရေကြွင်းထားရာ၌။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဇာနာမိ၊ ဤသို့
 ဆိုသည်ရှိသော်။ အာပတ္တိ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြား
 အံ့။ ဒေသေဿာမိ၊ ဒေသနာကြားအံ့။ ဇာနာမိ၊ သို့။ သုတ္တန်ဆောင်
 ရဟန်းကဆို၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ သစေ၊ အကယ်၍။ တေ၊ သင်
 သည်။ အသဉ္စိစ္စ၊ စိတ်မရှိပဲ။ အသတိယာ၊ သတိလျော့သဖြင့်။ ကတံ၊
 ပြုမိသည်ဖြစ်အံ့။ အာပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဇာနာမိ၊ ဤသို့ ဝိနည်းမရှိက
 ဆိုသည်ရှိသော်။ သော၊ ထိုသုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းသည်။ တဿာ-
 အာပတ္တိယာ၊ ဌ်။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ၊ အာပတ်မသင့်ဟု အမှတ်ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ (အဠကထာအနက်)။

တဿာ၊ ထိုအတူ။ “အဓမ္မဝါဒီတိ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကေသု အညတရော” တိ စ၊
 ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ဟိ၊ သင့်စွ။ ခန္ဓကဝတ္တာနံ၊ ခန္ဓကဝတ်တို့၏။ သေခိယတ္တာ၊
 သေခိယဖြစ်သောကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုခန္ဓကဝတ်၌။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်

သော။ နယော၊ နည်းသည်။ ဣမေသံ၊ ဤ သေခံယသိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်။
 ဣဓ၊ ဤသေခံယ၌။ ဝုတ္တော စ နယော၊ ဟောအပ်သော နည်းသည်လည်း။
 တေသံ၊ ထို ခန္ဓကတို့နှင့်။ သာဓာရဏောဝ၊ ဆက်ဆံသည်သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “အသဉ္ဇိစ္စ အသတိယာ
 ကထံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤသေခံယ၌။ ဝုတ္တော၊
 ဟောအပ်သော။ အာပတ္တိနယော၊ ကို။ တတ္တာပိ၊ ထိုခန္ဓက၌လည်း။
 ဒသိစော၊ ဤ။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဖုဿဒေဝတ္ထေရဝါဒေ ဝေ၊ ဖုဿ-
 ဒေဝမထေရ်အယှဉ်သာလျှင်။ ဌတော၊ တည်၍။ ဝတ္ထုဝိဇာနနစိတ္တေနေဝ၊
 ဝတ္ထုကိုသိသောစိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗသေခံယာနိ၊ ခပ်သိမ်းသော သေခံယတို့
 သည်။ သစိတ္တကာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ္တေန၊
 ပညတ်တော်ကိုသိသောစိတ်ဖြင့်။ သစိတ္တကာနိ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်။
 ဘိယျောကမ္ပတယ၊ များသည်ကို အလိုရှိသောကြောင့်။ သုပဗ္ဗုဒ္ဓနပဋိစ္ဆာဒနံ
 စ၊ အမဲဟင်းလျာကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းနှင့် စပ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း။
 ဥဇ္ဈာနသည်၊ ဥဇ္ဈာနသည်သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေ
 သိက္ခာပဒါနိ၊ နှစ်ပါးသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ လောကဝဇ္ဇာနိ၊ တို့တည်း။
 အကုသလစိတ္တာနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်ရှိကုန်၏။ သေသာနိ၊ ကြွင်းသော သိက္ခာပုဒ်
 တို့သည်။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိ၊ တို့တည်း။ တိစိတ္တာနိ၊ သုံးပါးသော စိတ်ရှိကုန်၏။
 တိဝေဒနာနိ စ၊ ဝေဒနာသုံးပါးရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဂဟဏမေဝံ၊ ယူခြင်းသည်သာလျှင်။ ယုတ္တတရံ၊ သင့်မြတ်၏ဟူ၍။ ဒိဿတိ၊
 ထင်၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်၌။
 “အသဉ္ဇိစ္စာတိ ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဩလမ္ပေတွာ နိဝါသေသာမိတိ
 ဝေ အသဉ္ဇိစ္စာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝတ္ထုအဇာနနပသေနေဝ၊
 ဝတ္ထုကို မသိသည့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ အနာပတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ အနာ-
 ပတ္တိအဖွင့်ကို။ ကတ၊ ပြုအပ်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ္တဝသေန၊ ပညတ်တော်ကို
 သိသောစိတ်ရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ န ကတ၊ မပြုအပ်၏။

အပိစ၊ တနည်းကာ။ “ယဿ သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ၊
 တံ လောကဝဇ္ဇ”န္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ လက္ခဏဝစနေနပိ၊ ဤလက္ခဏာ
 စကားဖြင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤဝတ္ထုဝိဇာနနစိတ်ဖြင့် သစိတ္တကအဖြစ်သည်။
 သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဧတ္ထ၊ ဤလက္ခဏာစကား၌။ ဝတ္ထုဝိဇာနန-
 စိတ္တဝသေန၊ ဝတ္ထုကိုသိသောစိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ “သစိတ္တက-
 ပက္ခေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဣတရိယာ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ်၏ အစွမ်း

အားဖြင့် ဆိုအပ်သည့်ရှိသော်။ ပဏ္ဍတ္တိဝိဇာနနစိတ္တဝသေန၊ ပညတ်တော်ကို
သိသောစိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသောသိက္ခာပုဒ်
တို့၏လည်း။ သစိတ္တကပက္ခေ၊ သစိတ္တကအဖို့၌။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ အကုသလတ္တ-
နိယမေန၊ အကုသိုလ်အဖြစ်မြဲသဖြင့်။ လောကဝဇ္ဇတ္တပုသင်္ဂတော၊ လောကဝဇ္ဇ
အဖြစ် လျဉ်းပါးခြင်းကြောင့်။ ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇမေဝ၊ ပဏ္ဍတ္တိဝဇ္ဇသည် ပင်လျှင်။
န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣဒဉ္စ ဝစနံ၊ ဤ ယသ သစိတ္တကပက္ခေ-အစရှိ
သော စကားသည်လည်း။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမဲ့သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဤစကားဖြင့်။ နိဝတ္တေကဗ္ဗဿ၊ နှစ်စေ
အပ်သော။ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သေခိ-
ယေသု၊ တို့၌။ ဝတ္ထုဝိဇာနနသစိတ္တကပက္ခေ၊ ဝတ္ထုကိုသိသော စိတ်ရှိသော
အဖို့၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပါဏာတိပါတာဒီသု ဝိယ၊ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း
အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့။ အကုသလမေဝဂီတိ၊ အကုသိုလ် သာလျှင်တည်းဟူ၍။
နိယမော၊ မှတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယေန နိယမေန၊ အကြင်မှတ်ခြင်း
ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသေခိယ၌။ လောကဝဇ္ဇတာ၊ လောကဝဇ္ဇအဖြစ်သည်။
အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော နိယမော၊ ထိုမှတ်ခြင်းသည်။ န စ အတ္ထိ၊
ရှိလည်းမရှိ။ “အနာဒရိယံ ပဋိစ္စာ”တိ ဧတံ ပါဠိဝစနဉ္စ၊ အနာဒရိယံ
ပဋိစ္စ-ဟူသော ဤပါဠိတော်စကားကိုလည်း။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ ဇာနိတော၊
သိ၍။ တိဟိ စိတ္တေဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ
စိတ်တို့ဖြင့်။ ဝီတိက္ကမ မေဝ၊ လွန်ကျူးခြင်းကိုသလျှင်။ အနာဒရိယံ-
ကတော၊ မရှိသေခြင်းပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဏ္ဍတ္တိ၊ ပညတ်တော်ကို။ ဇာနိတော၊
သိ၍။ အကုသလစိတ္တေနော၊ အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝီတိက္ကမံ၊ လွန်
ကျူးခြင်းကို။ အနာဒရိယံ ကတော၊ မရှိသေခြင်းပြု၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟော
သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။
အညထာ၊ ဤမှတစ်ပါးသောအပြားဖြင့် ယူသည်ရှိသော်။ ခန္ဓကပါဠိယာ စ၊
၏လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗာပရဝိရုဇ္ဈန
တော၊ ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယထာ၊
အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ဂထာ၊ ထိုအခြင်း
အရာဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဓိပ္ပာယော၊ ကို။ ဂဝေသိတဗ္ဗော၊ ရှာအပ်၏။

၁။ ဝတ္ထုဝိဇာနနစိတ္တေန သစိတ္တကပက္ခေ- (ဆ၁) ၂-ပသဇ္ဇေယျ- (ဆ၁)
၃-ဤဝါကျ-ဆ၁ မပါ။ ၄။ ပုဗ္ဗာပရုဗ္ဗ ဝိရုဇ္ဈနတော- (ဆ၁)

အနာဒရိယံ၊ မရိသေခြင်း လည်းကောင်း။ (၆၁) အနာပတ္တိကာရဏာ—
တာဝေါ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်း၏အကြောင်းမရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။
အပရိမဏ္ဍလနိဝါသနံ၊ အဝန်း မညီမညွတ် ဝတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ တိဏိ၊ ဤသုံး
ပါးတို့တည်း။ ဧတ္ထ ယထာ၊ ဤပထမပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
ထိုအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော သေခံယတို့၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။
တိဏိ၊ သုံးပါးတို့တည်း။ ဧဝံလံ၊ သက်သက်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို
သေခံယသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ဝုတ္တပဋိပက္ခကရဏာဝသေန၊ ဟောတော်မူအပ်သည့်
ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တတိယဂ်ယောဇနမေဝ၊
တတိယအင်္ဂါကိုယှဉ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

၅၇၇။ ဒုတိယာဒိသု၊ ဒုတိယအစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ဂိဟိပါရု-
တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သေတပဋ္ဌပါရုတာဒိ၊ အဝတ်ဖြူကို ရုံခြင်းအစရှိသည်
တည်း။ “ဝိဟာရေပီ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သံသသန္တိပါတဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနာဒိ-
ကာလံ၊ သံသာစဝေးသောကာလ၊ ဘုရားဝတ်တက်သောကာလ အစရှိသည်
ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၇၈။ “ဂဏ္ဍိကံပဋိမုဋ္ဌိတွာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ပဋိစ္ဆာ-
ဒနဝိဓိဒဿနံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအစီအရင်ကိုပြသော စကားတည်း။ “ဂိဝံ ပဋိစ္ဆာ-
ဒေတွာ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ သဉ္စိစ္စ၊ မဖုံးလွှမ်းလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂီဝဉ္စ၊ လည်ကို
လည်းကောင်း။ မဏိဗန္ဓနုဉ္စ၊ လက်ကောက်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း။ အပဋိစ္ဆာ-
ဒေန္တဿ၊ မဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်းအား။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ ဧတ္တာပိ၊
ဤပါရုပန၌လည်း။ ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ သာဓာရဏတ္တာ၊ ဆက်ဆံ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတုဏ္ဍေလတော၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊
အောက်၌။ စတုရဂ်လမတ္တံ၊ လက်လေးသစ်မျှလောက်။ သြတာရေတွာ၊ ချ၍။
အနောလဗ္ဗေတွာ၊ တွဲလျား မကျစေမူ၍။ ပရိမဏ္ဍလမေဝ၊ အဝန်းညီစွာ
သာလျှင်။ ပါရုပိတဗ္ဗံ၊ ရုံအပ်၏။

၅၇၉။ “ဝိဝရိတွာ နိသိဒနတော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိဟာရေ ဝိယ၊
ကျောင်း၌ကဲ့သို့။ ဧကံသပါရုပနံ၊ ပခုံးတစ်ဖက်၌ လက်ကတော့ ရုံခြင်းကို။
သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဝါသတ္ထာယ ဥပဂတဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ။
ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါသာဓိပ္ပာယ်၊ နေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ကို။
ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ဓမ္မဒေသနပရိတ္တာဘဏနာဒိအတ္ထာယ၊ တရားဟောခြင်း၊ ပရိတ်

ရွတ်ခြင်း အစရှိသောအကျိုးငှာ။ သုစိရမ္ပိ၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာလည်း။ နိသိ-
ဒန္တေန၊ ထိုင်သောရဟန်းသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အန္တရသရဝတ္ထံ၊ ရွာ
တွင်း၌ ကျင့်ရာသောဝတ်ကို။ ပုရေန္တနေဝ၊ ဖြည့်သဖြင့်သာလျှင်။ နိသိဒိတဗ္ဗံ၊
ထိုင်အပ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နိသိဒနပဋိသယုတ္တေသု ဝေ သိက္ခာပဒေသု၊
ထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌သာလျှင်။ “ဝါသုပဂတဿာ”တိ၊ ဟူ၍။
အနာပတ္တိယာ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်းကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည့်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝါသတ္ထာယ၊ နေခြင်းငှာ။ အန္တရသရံ၊ ရွာတွင်းသို့။ ဥပဂစ္ဆန္တေန
နာပိ၊ ကပ်သောရဟန်းသည်လည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ သုမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆန္တတာဒိ၊
ကောင်းစွာ စိုးလွှမ်းခြင်းအစရှိသည်ကို။ အကောပေန္တနေဝ၊ မပျက်စေသဖြင့်
သာလျှင်။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားအပ်၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ “ဝါသုပဂတဿာ”တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ။ ။ “ဥပဂစ္ဆမာနဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ကေစိ ပန၊
တို့သည်ကား။ “ဧကေကသ္မိ”၊ တယောက်ယောက်သော ရဟန်းသည်။ ပဌမံ၊
ရှေးဦးစွာ။ ဂန္တု၊ သွား၍။ ဝါသံ ပရိဂ္ဂဟေ၊ နေရာကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။
ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တတော၊ ထို့နောင်မှ။ အညေဟိ၊ တပါးသော
ရဟန်းတို့သည်။ ယထာသုခံ၊ အလို့ရှိတိုင်း။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊
၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဂေဟသာမိ-
ကေဟိ၊ အိမ်ရှင်တို့သည်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တုဗ္ဗေ၊ အရှင်ဘုရား
တို့သည်။ နိဝသိဿထ၊ နေကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တုဗ္ဗာကံ၊ အရှင်
ဘုရားတို့အား။ ဣမံ ဂေဟံ၊ ဤအိမ်ကို။ ဒေမိ၊ လှူပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဒိန္တေ၊ လှူအပ်သည်ရှိသော်။ အညေဟိ၊ တပါးကုန်သော။ ဝါသာဓိပ္ပါယေ
ဟိပိ၊ နေလိုသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ အန္တရာရာမေ ဝိယ၊ အရံတွင်း၌
ကဲ့သို့။ ယထာသုခံ၊ အလို့ရှိတိုင်း။ ဂန္တု၊ သွားငှာလည်းကောင်း။
နိသိဒိတုဉ္စ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ။ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။
တံထာဝစနာဘာဝါ စ၊ ထို ကေစိဆရာတို့ ယူသောအပြားဖြင့် ဆိုသော
စကား မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဒါနလက္ခဏာဘာဝါ စ၊ လှူခြင်း
လက္ခဏာ၏ မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ တာဝတ္တတေန၊ ထိုမျှလောက်
ဖြင့်။ ဝိဟာရသင်္ချာနုပဂမနတော စ၊ ကျောင်းဟူသော အရေအတွက်သို့မ
ရောက်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ဟိ၊ သင့်စွာ။
“ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ နိသိဒိဿထ၊ နေကုန်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။

၁။ အဝါသာဓိပ္ပါယေဟိပိ = (ဆဋ္ဌ)

တုမ္မာကံ၊ တို့အား။ တုမံ ဂေဟံ၊ ဤအိမ်ကို။ ဒေမိ” တိ၊ လူ၏ ဟူ၍။
 ဝဒန္တောပိ၊ လူသော်လည်း။ တာဝကာလိက မေဝ၊ အခိုက်အတန့်သာလျှင်။
 ဒေတိ၊ လူ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒါနဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုပရိစ္စာဂလက္ခဏတ္တာ၊
 ဝတ္ထုကို စွန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသောကြောင့်တည်း။

၅၀၂။ “စတုဟတ္ထပ္ပမာဏ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝခုကီဟတ္ထံ၊ လက်
 သမားတောင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

☞ (၆၂) ၅၀၄။ “ဥက္ခိတ္တစိဝရော ဟုတုာ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။
 ကဋ္ဌိတော၊ ခါးမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ကာယဗန္ဓနာဒိဒဿနဝသေနေဝ၊ ခါး
 ပန်းအစရှိသည်ကို ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဥက္ခိပနံ၊ ပင့်ခြင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ။ စရ-
 တော၊ လှည့်လည်သော ရဟန်းအား။ ပတ္တဂ္ဂဟဏာဒိမတ္တဿ၊ သပိတ်ကို
 ကိုင်ခြင်းအစရှိသည်မျှကို။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကြောင့်တည်း။
 တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “နိသိန္နကာလေ ပန ဓမ္မကရဏ” န္တိ အာဒိ၊
 အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ နိသိန္နကာလေ၊ ထိုင်သော
 ကာလ၌။ ခန္ဓေ၊ ပခုံး၌။ လဂ္ဂပတ္တတ္ထဝိကတော၊ ဆွဲအပ်သော သပိတ်အိပ်မှ။
 ဓမ္မကရဏံ၊ ဓမ္မကရိုဏ်ကို။ နိဟရန္တဿ၊ ထုတ်သော ရဟန်းအား။ ကဋ္ဌိ-
 တော၊ ခါးမှ။ ဥဒ္ဓမ္ပံ၊ အထက်သည်လည်း။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ တထာ၊ ထို
 အခြင်းအရာဖြင့်။ အဒဿေတုာ၊ မပြုမူ၍။ နိဟရိတဗ္ဗံ၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ-
 အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ တည်း။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒန္တဿာပိ၊
 ထိုင်သော ရဟန်းအားလည်း။ ပါရုပိတစိဝရံ၊ ရှိအပ်သော သင်္ကန်းကို။ ကိဉ္စိ၊
 စိုးစဉ်း။ ဥက္ခိပိတုာ၊ ပင့်၍။ သဃံာဋ္ဌိံ၊ ဒုက္ခကို။ ဇဗ်ပိဏ္ဍေဟိ၊ သလုံး
 သားတို့မှ။ အနုက္ခိပိတုာဝ၊ မပင့်မူ၍သာလျှင်။ နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုင်အပ်၏။
 ဣမသ္မိညေဝ ပန သိက္ခာပဒေ၊ ဤ န ဥက္ခိတ္တကာယ နိသိဒနသိက္ခာပုဒ်၌သာ
 လျှင်။ “ဝါသုပဂတဿာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ နိသိဒနပဋိသံယုတ္တေသု၊ ထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော။ ဆဋ္ဌအဋ္ဌမေသု၊
 ခြောက်ခုမြောက်၊ ရှစ်ခုမြောက်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါသုပဂတေနာပိ၊ နေခြင်းငှာ ကပ်သောရဟန်း
 သည်လည်း။ သုသံဝုတေန၊ ကောင်းစွာ ဣန္ဒြေကိုစောင့်လျက်။ ဩက္ခိတ္တစက္ခု-
 နာဝ၊ ချအပ်သော မျက်လွှာရှိသည့် ဖြစ်၍သာလျှင်။ နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ နေအပ်၏။
 တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ မာတိကာဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ မာတိကာအဋ္ဌက
 ထာ၌လည်း။ တေသံ၊ ထိုဆဋ္ဌအဋ္ဌမသိက္ခာပုဒ်တို့၏။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။

အဝတ္တ၊ မဆို့မရှို။ ဣဇေဝ၊ ဤ န ဥက္ခိတ္တကာယနိသိဒ္ဓနသိက္ခာပုဒ်၌သာလျှင်။
 “ဝါယုပဂတဿ ပန အနာပတ္တိ”တိ၊ အနာပတ္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တ၊ ဆိုအပ်၏။
 ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ဥဇ္ဈိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၅၈၆။ နိသိဒ္ဓနပဋိသိယုတ္တေသုပိ၊ ထိုင်ခြင်းနှင့် စပ်ကုန်သော်လည်း။
 ဒုတိယဝဂ္ဂါဒိ ဥဇ္ဈိက အပ္ပသဒ္ဓေသု၊ ဒုတိယဝဂ်၏ အစဖြစ်သော ဥဇ္ဈိက
 အပ္ပသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ဝါယုပဂတဿ၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ ကို။ န ဝုတ္တ၊
 မဟောအပ်။ ကာယပ္ပစာလကောဒိသု ဇေ၊ ကာယပ္ပစာလက-အစရှိသည်တို့
 ၌သာလျှင်။ ဝုတ္တ၊ ၏။ ကေသုစိ၊ အချို့ကုန်သော။ ပါဠိ ပေါတ္ထကေသု
 ပန၊ ပါဠိတော်စာကိုယ်တို့၌ကား။ ဇေ၊ ဤ ဝါယုပဂတဿ-ပုဒ်ကို။ ပေ-
 ယျာလေန၊ ပေယျာလဖြင့်။ ဗျာမောဟိတတ္တာ၊ မြှုပ်ထားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ သုဉ္ဇ၊ ကောင်းစွာ။ န ဝိညာယတိ၊ မသိအပ်။ ယတ္ထ စ၊ အကြင်
 အပ္ပသဒ္ဓသိက္ခာပုဒ်၌လည်း။ အန္တရသရေ၊ ရွာတောင်း၌။ ခမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေန္တဿ
 ဝါ၊ ဟောသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ပါတိမောက္ခံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိ-
 သန္တဿ ဝါ၊ ပြသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ မဟာသဒ္ဓေန၊ ကျယ်သော
 အသံဖြင့်။ ယာဝ ပရိသံ၊ ပရိသတ်ရှိသမျှ ကြားအောင်။ သာဝနေပိ၊ ကြား
 စေခြင်း၌လည်း။ အနာပတ္တိ ဇေ၊ အာပတ် မသင့်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အာနန္ဒ-
 တ္ထေရ မဟိန္ဒတ္ထေရာဒိဟိ၊ အာနန္ဒာမထေရ်၊ မဟိန္ဒမထေရ် အစရှိသည်တို့သည်။
 အာစရိတတ္တာ၊ ကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဥဇ္ဈိကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ခမ္ဘကတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၀၃။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ပတ္တေ ဂဟဏသညာ၊ သပိတ်ကို ကိုင်
 ခြင်းအမှတ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပတ္တသညိ၊ မည်၏။
 ဣတိ ဣမံ အတ္တိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒေသေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ပတ္တေ သည်
 ကတာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တိ၊ ၏။

၆၀၄။ သြလောဏီတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ကော၊ တခုသော။ ဗျဉ္ဇနဝိကတိ၊
 ဟင်းလျာအထူးတည်း။ ကိဉ္ဇိကတက္ကာဒိရသော၊ ပအုံးရည်၊ ရက်တက်ရည်
 အစရှိသည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊

ကုန်၏။ “မံသရသဒီနီ” တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အဝသေသ၊ ကြွင်းသော။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဗျဉ္ဇနဝိကတိ၊ ဟင်းလျာအထူးကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။

☞ (၆၃) ၆၀၅။ သမတရိတန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ ရစိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဟေဋ္ဌာဩဇေဟတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဩကာသသမ္ဘဝတော၊ တည်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သည့် ရှိသော်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ ဘဿတိ၊ လျှောကျ၏။ ပတ္တမတ္တကေ၊ သပိတ်ပေါ်၌။ ဌပိတာနိ၊ ထားအပ်ကုန်သော။ ပူဝါနိ ဝေ၊ မုန့်တို့ကိုသာလျှင်။ ဝဋ္ဋသကာကာရေန၊ ဦးဆောက်ပန်းသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ဌပိတတ္တာ၊ တည်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ပူဝဝဋ္ဋသက”န္တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ထူပီကတံ၊ စုန့်စုန့်တက်သော။ ပိဏ္ဏပဂါတံ၊ ကို။ ရစိတွာ၊ စီရင်၍။ ဒိယျမာန မေဝ၊ လူအပ်သည်ကိုသာလျှင်။ ဂဏှတော၊ ယူသော ရဟန်းအား။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ ဟတ္ထဂတေ ဝေ၊ လက်၌တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပတ္တေ ပန၊ သပိတ်၌ကား။ ဒိယျမာနေ၊ သော်။ ထူပီကတမ္ပိ၊ စုန့်စုန့်တက်သည်ကိုလည်း။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗမေဝ၊ မယူအပ်သည်သာတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “သမတိတ္တိက”န္တံ၊ ဟူ၍။ ဘာဝနပုံသကဝသေန၊ ဘာဝနပုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ခမ္ဘကတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄ သက္ကစ္စဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၀၈။ စတုတ္ထဝဂ္ဂါဒိသု၊ စတုတ္ထဝဂ်အစရှိသည်တို့၌။ “သပဒါန”န္တံ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဝဇ္ဇာနံ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို။ ဒါနံ၊ ဒါနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၍။ ဒါနတော၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ။ အပေတံ၊ ကင်းသည်တည်း။ အပဒါနံ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်။ အပဒါနေန၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ကင်းသည်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ (ထည့်)။ သပဒါနံ၊ ပိုင်းဖြတ်သည်မှ ကင်းသည်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ အဝဇ္ဇာနဝိရဟိတံ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှကင်းသည် ဖြစ်၍။ အနုပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဧတန၊ ထိုကြောင့်။ “တတ္ထ တတ္ထ ဩဓိ” အကတွာ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၍။

၆၁၁။ “ဝိညတ္တိယ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ၊ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝဒတိ၊ ခေါ်။ “ဝတ္ထုဗ္ဗံ နတ္ထိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပါဠိယာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ခေါ်။ တတ္ထ၊ ထိုသူပေါဒနသိက္ခာပုဒ်၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အသဉ္စိစ္စာ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ဝတ္ထုမတ္ထံ၊ ဝတ္ထုမျှကို။ ဥ-တု၊ သိ၍။ ဘုဉ္ဇနေ၊ စားခြင်းကြောင့်။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တဿော၊ ရောက်သောရဟန်းအားသာလျှင်။ ပုန၊ တဖန်။ ပဏ္ဏတ္တံ၊ ပညတ်တော်ကို။ ဥ-တု၊ သိ၍။ မုခဂတံ၊ ခံတွင်းသို့ ရောက်သောဆွမ်းကို။ ဆဇ္ဇေတုကာမဿ၊ စွန့်လိုသည်ဖြစ်လျက်။ အရုစိယာ၊ အလိုရှိပဲ။ ယံ သိတ္တံ၊ အကြံဆွမ်းလုံးသည်။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်၏။ တံ၊ ထိုဆွမ်းလုံးသည်။ အသဉ္စိစ္စ၊ စိတ်မရှိပဲ။ ပဝိဋ္ဌံ နာမ၊ ဝင်သည်မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို စိတ်မရှိပဲ ဝင်ရာ၌။ အနာပတ္တိံ၊ အာပတ်မသင့်။ တဒေဝ၊ ထိုဆွမ်းကိုသာလျှင်။ ပုန၊ တဖန်။ အညဝိဟိ-တာယ ဝါ၊ တပါးကိုနှလုံးသွင်းသဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤဆွမ်းသည်။ အဝိညတ္တိ၊ တောင်းအပ်သောဆွမ်းမဟုတ်။ ဣတိ သညာယ ဝါ၊ ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘုဉ္ဇနေ၊ စားခြင်း၌။ “အသတိယာ”တိ၊ သတိမေ့လျော့၏ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်။

၆၁၃။ “အညဿတ္တာယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ၊ ဤ သူပေါဒနသိက္ခာပုဒ်ကို။ အတ္ထုနော အတ္ထာယ၊ မိမိအကျိုးငှာ။ ဝိညာပေတု၊ တောင်း၍။ သယံ ဘုဉ္ဇနေ ဝေ၊ မိမိစားခြင်း၌သာလျှင်။ ပညတ္တတ္ထာ၊ ပညတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ အနာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ခေါ်။ ပန၊ ထိုသို့ အညဿတ္တာယ ဟု ဟောငြားသော်လည်း။ ပညသဟမ္ပေကာနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်ငါးယောက်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှာ။ အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနေ၊ အဆွေမတော်ရာ၊ မဖိတ်သော အရပ်၌။ ဝိညာပေန္တော၊ တောင်းသောရဟန်းသည်။ ဝိညတ္တိက္ကဏေ၊ တောင်းဆဲဏ၌။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ သုတ္တာနုသောမတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တအကတဝိညတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌတော၊ ဆိုအပ်သော အကတဝိညတ္တိဒုက္ကဋ္ဌမှ။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ သဉ္စိစ္စ၊ စားလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘုဉ္ဇနက္ခဏေ၊ စားသော ခဏ၌။ သယဉ္ဇ၊ မိမိသည်လည်းကောင်း။ အညေ စ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဇီဝတော၊ မိစ္ဆာဇီဝမှ။ န မုစ္စန္တိ၊ မလွတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ခေါ်။

၆၁၅။ “ကုဏ္ဍုဇ္ဈာ အတိဗုဒ္ဓက”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အသာရပ္ပဝသေန၊ မလျောက်ပတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ခေါ်။

အတိမဟန္တေ ဇဝ၊ အလွန်ကြီးရာ၌သာလျှင်။ အာပတ္တိတိ၊ အာပတ်သင့်၏ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ခဏ။ ဘုဉ္ဇန္တေန ပန၊ စားသော ရဟန်းသည်ကား။ စောရာဒိ-
 တယံ၊ ခိုးသူစသော ဘေးကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ မဟန္တမ္ပိ၊ ကြီးသောဆွမ်း
 လုတ်ကို လည်းကောင်း။ (၆၄) အပရိမဏ္ဍလမ္ပိ၊ အဝန်းမညီသော ဆွမ်း
 လုတ်ကိုလည်းကောင်း။ ကတော၊ ပြု၍။ သိဿံ၊ လျင်စွာ။ ဘုဉ္ဇနဝသေန၊
 စားသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအတိမဟန္တအာလောပ ပရိမဏ္ဍလတို့၌။
 အာပဒါ၊ ဘေးရန်သည်။ ဟောတံ၊ ခဏ။ ဇဝံ၊ ဤအတူ။ အညေသုပိ၊ တပါး
 သော သေခိယပုဒ်တို့၌လည်း။ ယထာနုရူပံ၊ အကြောင်းအား လျော်စွာ။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ခဏ။

သက္ကစဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ကဗလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၁၇။ ကဗဠေ၊ ဆွမ်းလုတ်ကို။ အံနာဟဠေ၊ မဆောင်မီ။ မုခဒ္ဒါရဝိဝ-
 ရဏေ ပန၊ ခံတွင်းဝကို ဖွင့်ခြင်း၌ကား။ ပယောဇနာဘာဝါ၊ အကျိုးမရှိခြင်း
 ကြောင့်။ “အာပဒါသု”တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ အညေသုပိ၊
 တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဤဒိသေသု၊ ဤသို့သဘောရှိသော သိက္ခာပုဒ်
 တို့၌။ ဇဝံ၊ ဤအတူတည်း။

၆၁၈။ “သဗ္ဗံ ဟတ္ထ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဟတ္ထကဒေသ၊ လက်၏ တစိတ်
 ဖြစ်ကုန်သော။ အင်္ဂုလိယော၊ လက်ချောင်းတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။
 ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်ဘို့၌ကဲ့သို့နည်း ဟူမကား။ “ဟတ္ထမုဒ္ဒါ” တိအာဒိသု
 ဝိယ၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါ-အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
 ကေင်္ဂုလိမ္ပိ၊ လက်တချောင်းကိုလည်း။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပက္ခိပိတုံ၊ သွင်း
 ခြင်းငှာ။ န ဝုတ္တံ၊ မအပ်။

ကဗလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-သုရုသုရုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၂၇။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သိတိကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိတပိဋ္ဌိတော၊
 အချမ်းနှိပ်စက်၏။ “သိလကဗုဒ္ဓါ”တိ ဇေတံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ပရိ-
 ဟာသဝစနံ၊ ပြက်ရယ်ပြုသော စကားတည်း။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော။ သိလကံ၊
 ကျောက်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ “အယံ၊ ဤကျောက်သည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရား
 တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေပါဟာရန္တိ၊ ခေါ်ကုန်၏။

၆၂၈။ “အင်္ဂုလိယော မုခေ ပဝေသေတွာ ဘုဉ်တုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဣမိ-
 နာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ ဟတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော လက်ကို။ အဓန္တောမုခေ၊
 ခံတွင်း၏အတွင်းသို့။ ပက္ခိပန သိက္ခာပဒဿာပိ၊ ထည့်သွင်းခြင်းကြောင့်
 ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်၏ လည်းကောင်း။ ပဝိဋ္ဌင်္ဂုလိနိလ္လောဟနေန၊
 ခံတွင်းသို့ ဝင်သော လက်ချောင်းကိုလျက်သဖြင့်။ ဣမဿာပိ သိက္ခာပဒ-
 ဿ၊ ဤ ဟတ္ထနိလ္လောဟက သိက္ခာပုဒ်၏လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိဉ္စ၊
 အနာပတ္တိကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “သေဝ န ယော”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
 သနယာဂုအာဒိယု၊ တခဲနက်သော ယာဂုအစရှိသည်တို့၌။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။
 ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ နိလ္လေဟိတုံ၊ ခြစ်ခြင်းငှာ။ သြဋ္ဌဉ္စ၊ နှုတ်ခမ်းကိုလည်းကောင်း။
 ဇိဝှိယ၊ လျှာဖြင့်။ နိလ္လေဟိတုံ၊ လျက်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 အတိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏။ တဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 သနယာဂုအာဒိဝိရဟိတံ၊ တခဲနက်သော ယာဂုအစရှိသည်မှ ကင်းသော
 ဘောဇဉ်ကို။ နိလ္လေဟိတုံ၊ လျက်ခြင်း ခြစ်ခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

၆၃၄။ ဝိလိဝစ္ဆတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေဏုပေသိကာဟိ၊ ဝါးခြမ်းစိတ်
 တို့ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သောထီးတည်း။ မဏ္ဍလဗဒ္ဓါနီတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဒီသသလာကာသု၊ ရှည်သောဝါးခြမ်းစိတ်တို့၌။ တိရိယံ၊ ဖီလာ။ ဝလယာ-
 ကာရေန၊ လယ်ကောက်သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ သလာကံ၊ တုတ်တန်းကို။ ဌပေတွာ၊
 ထား၍။ သုတ္တေဟိ၊ ချည်တို့ဖြင့်။ ဗဒ္ဓါနိ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ သလာကဗန္ဓနာနိ-
 တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒီသဉ္စ၊ အလျားလည်းကောင်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖီလာလည်း
 ကောင်း။ ဉဇုကမေဝ၊ ဖြောင့်စွာသာလျှင်။ သလာကာယော၊ တုတ်ခြမ်းတို့ကို။
 ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဗဒ္ဓဗဒ္ဓါနိ စေဝ၊ မြဲစွာ ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ တိရိယံ၊ ဖီလာ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဒီသဒဏ္ဍကေဟေဝ၊ ရှည်သော
 တုတ်တံတို့ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ကောစာရဟံ၊ တွန်းခြင်း၊ ရှုံ့ခြင်းငှာ ထိုက်သည်
 ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သုတ္တေဟေဝ၊ ချည်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ တိရိယံ၊ ဖီလာ။
 ဗဒ္ဓါနိ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ တတ္ထဇာတကဒဏ္ဍကေန ကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 သဟဒဏ္ဍကေန၊ အရိုးနှင့် တကွ။ ဆိန္ဒုတာလပဏ္ဏာဒိဟိ၊ ဖြတ်အပ်သော
 ထမ်းရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုသောထီးတည်း။ ဆတ္တပါဒုကာယာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ယသ္မိံ၊ အကြင်ထီးခုံ၌။ ဆတ္တဒဏ္ဍကောဋိံ၊ ထီးရိုးစွန်းကို။
 ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဉဇုကံ၊ ဖြောင့်စွာ။ ဌပေတွာ၊
 ၍။ ဟေဋ္ဌာ ဆာယာယ၊ ထီးအောက်ဖြစ်သော အရိပ်၌။ နိသိဒန္တိ ဝါ၊

၁။ ဤသံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ် ဆဋ္ဌမပါ။

ထိုင်မူလည်းထိုင်ကုန်၏။ တိဋ္ဌန္တိ ဝါ၊ ရပ်မူလည်း ရပ်ကုန်၏။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဆတ္တဓာရေ၊ ထီးခုံ၌။

☞ (၅၆) ၆၃၇။ စာပေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဈေဝကံ၊ အလယ်၌ ကောက်သော။ ကာဇဒဏ္ဍသဒိသာ၊ လမ်းပိုးကောက်နှင့်တူသော။ ဓနုဝိကတိ၊ လင်းလေးအထူးတည်း။ ကောဒဏ္ဍောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဒ္ဓဒဏ္ဍာ၊ ထွင်း အပ်သော အရိုးရှိသော။ ဓနုဝိကတိ၊ ခူးလေးအထူးတည်း။

သုရုသရုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ပါဒကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၆၄၇။ သတ္တမဝဂ္ဂေ၊ ၌။ ရုက္ခတော ပတိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ တခုသော။ ဩလမ္ပနသင်္ခါ၊ တွဲလျားကျသော သစ်ခက်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဆဲကိုင်၍။ ပတိတော၊ ကျ၏။ ပါဠိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာစာရပ္ပကာသကဂန္ထဿ၊ အကျင့်ကို ပြတတ်သော ကျမ်းဂန်၏။ ဓိရတ္တုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဓိ၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်။ အတ္တ၊ ဖြစ်စေသတည်း။ နိန္ဒာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝိနိပါတနဟေတုနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနိပါတနဿ၊ ကျခြင်း၏။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း အဖြစ်ကြောင့်။ “တ” န္တိ၊ တံဟူ သောပုဒ်သည်။ ဥပယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယအနက်၌။ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ပထမာဝိဘတ် ရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဣစ္ဆေဝ၊ တံဟူ၍သာလျှင်။ ပါဠော၊ ပါဠိရှိ၏။ အသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါသာဏော၊ ကျောက်တည်း။

၆၄၉။ “န ကထေတဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ထေရေန၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကင်္ခါဌာနဿ၊ ယုံမှားသော အရာကို။ ပုစ္ဆိတတ္တာ၊ မေး အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒဟရဿ၊ ပဉ္စင်းငယ်၏။ အတ္တ- ကောသလ္လံ၊ အနက်၌ လိမ္မာသောအဖြစ်ကို။ ဉာတံ၊ သိခြင်းငှာ။ ပုစ္ဆိတေန၊ မေးအပ်သော်ကား။ ဥစ္စာသနေ၊ မြင့်သောနေရာ၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင်သော။ အာစရိယဿ၊ ဆရာအား။ အနုယောဂဒါန နယေန၊ မေးအပ်သည်ကို သုတ် သင်သောနည်းဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဟောခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

၆၅၂။ “ဓေဋ္ဌေန စေတ္ထ သိသံနိကာပိသင်္ဂဟိတာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ဥဒကဂဏ္ဍသကံ၊ ရေငုံသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဟရိတုဒကေသု၊ မြက် မင်းရှိရာ၊ ရေရှိရာတို့၌။ ဆဇ္ဇေတုဉ္စ၊ စွန့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥစ္ဆုကစဝရာဒိ၊

ကြံဖတ်အစရှိသည်ကို။ မုခေနေဝ။ ခံတွင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဟရိတုဒကေသု၊
မြက်စိမ်းရှိရာ၊ ရေရှိရာတို့၌။ ဆဇ္ဈေတုဉ္စ၊ ငှာလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး
စုံတို့၌။ ဥတ္တာနုမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

ပါဒကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သေခိယဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၆၅၅။ အဓိကရဏသမထေသု စ၊ အဓိကရဏသမထ တို့၌လည်း။ ဣစ၊
ဤအရာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုဖွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သမန္တပါသာဒိကာယ၊ သမန္တပါသာဒိကအမည်ရှိသော။ ဝိနယဠကထာယ၊
ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနိယံ၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ အမည်ရှိသော။
ဋီကာယံ၊ ဋီကာ၌။-

ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊ ဘိက္ခုဝိဘင်းကို ဖွင့်သောနည်းသည်။

ဣတိ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤသို့သော အစဉ်ဖြင့်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂဏန္ဒာ

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁-ဥဗ္ဗဇာဏမဏ္ဍလိကသိက္ခာပဒ ဝဏ္ဏနာ

(၆၇) ၆၅၆။ ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်္ဂံ၊ ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်း၌။ မိဂါရမာတုယာ-
 တံ၊ ဟူသည်ကား။ မိဂါရမာတု၊ မိဂါရသဌေးသည် အမိအရာ၌ ထားအပ်
 သော။ ဝိသာခါယ၊ ဝိသာခါ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဧဟိ ဘိက္ခုနီတိ ဘိက္ခုနီ၊ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နာ-
 တိ ဘိက္ခုနီ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂပါဠိယာ၊ ဘိက္ခု
 ဝိဘင်းပါဠိနှင့်။ သမဒဏ္ဍနတ္ထံ၊ အညီအညွတ်ပြခြင်းငှာ။ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပုဋိဂ္ဂဟ-
 ဇာန၊ ရှစ်ပါးသော ဂရုဓမ္မကို ဝန်ခံသဖြင့်။ လဒ္ဓုပသမ္ပဒံ၊ ရအပ်သောပဉ္စင်း
 အဖြစ်ရှိသော။ မဟာပဇာပတိဂေါတမိဉ္ဇေဝ၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိကို
 လည်းကောင်း။ တာယ၊ ထိုမဟာပဇာပတိ ဂေါတမိနှင့်။ သဟ၊ တကွ။
 နိက္ခန္ဓာ၊ ထွက်ကုန်သော။ ဘဂဝဇော၊ ၏။ အာဏာယ၊ အာဏာတော်ဖြင့်။
 ဘိက္ခုနုညေဝ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏သာလျှင်။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ကေတော-
 ဥပသမ္ပန္နာ၊ ကေတောဥပသမ္ပန္နဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စသတသင်္ကယာနိယော စ၊
 ငါးရာသောသင်္ကယာဝင်မတို့ကို လည်းကောင်း။ သန္ဓာယ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊
 သင့်စွာ။ တာ၊ ထိုရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ (ဇာတာ-၌ စပ်။) အာနန္ဒတ္ထရဿ၊
 အာနန္ဒာထရ်၏။ ယာစနာယ၊ တောင်းပန်းခြင်းဖြင့်။ ပဗ္ဗဇံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။
 အနုဇာနန္တေန၊ ခွင့်ပြုတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဝုတ္တာ-၌ စပ်။)
 “ဘိက္ခုနီယော၊ ရဟန်းမိန်းမတို့။ ထေ၊ လာကုန်လော့။ တုဓမ္မပိ၊ သင်
 တို့သည်လည်း။ မမ သာသနေ၊ ငါတုရားသာသနာတော်သို့။ ပဝိသထ၊
 ဝင်ကုန်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ ဝိယ၊ ဆိုတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇာ-
 တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ကယာနိယော ဧဝ၊ သင်္ကယာဝင်မ တို့ကိုပင်လျှင်။
 သရဏသိလာနိ၊ သရဏဂုံသိလတို့ကို။ ဒတုာ၊ ပေး၍။ ကမ္မဝါစာယ၊
 ကမ္မဝါစာဖြင့်။ ဥပသမ္ပာဒိတတ္ထာ၊ ပဉ္စင်းခံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “တိဟိ
 သရဏဂမနေဟိ ဥပသမ္ပန္နာ” တိ၊ သရဏဂုံ သုံးပါးဖြင့် ပဉ္စင်းဖြစ်ကုန်၏
 ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ တောဟိ၊ ဤသင်္ကယာဝင်မိန်းမ
 တို့မှ။ အညာ၊ တပါးကုန်သော။ ဧဟိဘိက္ခုနီဘာဝါဒိနာ၊ ဧဟိဘိက္ခုနီ
 ၏အဖြစ် အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နာ နာမ၊ ပဉ္စင်းခံသော ရဟန်းမိန်းမတို့

မည်သည်။ နှ သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ထေရီဂါထာသု၊ ထေရီဂါထာတို့၌၊ ဘဒ္ဒါယ ကုဏ္ဍလကေသိယာ၊ ကုဏ္ဍလကေသိ ဘဒ္ဒါ-အမည်ရှိသော ထေရီမည်။-

“နိဟစ္စ ဇာဏံ ဝန္တိတော၊ သမ္ပုခါ အဉ္စလိံ အကံ။

‘ဟေ ဘဒ္ဒေ’တိ မံ အဝေါ၊ သာ မေအာသုပ-သမ္ပဒါ”တိ။-

ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ အပဒါနေပိ၊ အပဒါနိပဋိဋ္ဌိလည်း။-

“အာယာစိတော တဒါ အာဟ၊ ‘ဟေ ဘဒ္ဒေ’တိ နာယကော။

တဒါတံ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ပရိတ္တံ တောယမဒ္ဒသ”န္တိ။-

ဟူ၍။ ယဉ္စ ဝစနံ၊ ကိလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

အနက်ကား။ ဇာဏံ၊ ပုဆစ်ကို။ နိဟစ္စ၊ တုပ်၍။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်တော်၌။ ဝန္တိတော၊ ရှိခိုး၍။ အဉ္စလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ အကံ၊ ပြု၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (ထည့်)။ မံ၊ ငါ့ကို။ ‘ဘဒ္ဒေ၊ ဘဒ္ဒါ။ ဟေ၊ လာလည့်’။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါ၊ ခေါ်တော်မူ၏။ သာအာသုပနာ၊ ထိုခေါ်တော်မူခြင်းသည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ အာဟ၊ ဖြစ်၏။ (ထေရီဂါထာအနက်)။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အာယာစိတော၊ တောင်းပန်အပ်သော။ နာယကော၊ ဘုရားရှင်သည်။ ‘ဟေ ဘဒ္ဒေ’တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဥပသမ္ပန္နာ၊ ပဉ္စင်း ဖြစ်၍။ ပရိတ္တံ၊ အနည်းငယ်သော။ တောယံ၊ ရေကို။ အဒ္ဒသံ၊ မြင်၏။ (အပါဒါနိဂါထာအနက်)။

တမ္ပိ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ “ဟေ၊ လာလည့်။ တံ၊ သည်။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ သဗ္ဗဇ္ဇေ၊ ရှင်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒ္ဓေ၊ ပဉ္စင်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏ္ဍာဟိ၊ ယူလော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတော၊ ဧ။ အာဏာ၊ ခေခိုင်းခြင်းသည်။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်း၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်ကြောင်း သည်။ အဟောသိ၊ ဧ။ ဣတိ ဣမံအတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ထေရီဂါထာဋ္ဌကထာဟံ၊ ထေရီဂါထာ၏အဋ္ဌကထာ၌။ “ဟေ ဘဒ္ဒေ(၆၈) ဘိက္ခုနုဥပဿယံ ဂန္ဓာပ။ အဟောသိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

၆၅၇။ သာဓာရဏပါရာဇိကေဟိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ မေထုနာဒိဟိ၊ မေထုန်အစရှိကုန်သော။ စတုဟိ၊ လေးပါးသော ပါရာဇိကတို့နှင့်။ တာနိ စ၊ ထိုသာဓာရဏပါရာဇိက လေးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း။ အညာနိ၊ တပါး

ကုန်သော။ သာဓာရဏသိက္ခာပဒါနိ ၈၊ တိကုလည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သိက္ခာဝိဘင်္ဂေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနိဒါနဝတ္ထာဒိယ ဇေ၊ ဆိုအပ်သော နိဒါနိး
 ဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ သာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ပညတ္တာနိ၊ ပညတ်အပ်ကုန်၏။ ပစ္စာ ပန၊ နောက်၌ကား။ တာနိ၊ ထို
 သာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ (သင်္ဂဟိတာနိ-၌ စပ်၊) ဘိက္ခုနီနိ၊ တို့အား။ ပါတိ-
 မောက္ခုဒ္ဒေသံ၊ ပါတိမောက်ပြစိမ့်သည်ကို။ အနုဇာနန္တန၊ ခွင့်ပြုသော။ ဘဂ-
 ဝတာ၊ သည်။ တာသံ၊ ထိုဘိက္ခုနီမတို့အား။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနာဘာဝေန၊
 သိက္ခာချခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ “ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ခန္ဓသော မေထုနံ ဓမ္မံ
 ပဋိသေဝေယျာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တဒနုဇ္ဈပဝသေန၊ ထိုနှင့်လျော်
 သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိဝတ္ထေတွာ၊ ပြန်၍။ အသာဓာရဏသိက္ခာပဒေဟိ၊
 တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံသန္ဓေတွာ၊ နှိုးနှော၍။ ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ-
 ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်
 ၏။ ယသ္မာ ၈၊ ကြောင့်လည်း။ နေသံ၊ ထိုသာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၏။ ဘိက္ခု-
 ဝိဘင်္ဂေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနုယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။
 ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဉာတုံ၊ ဌာ။ သက္ကာ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊
 ထိုသာဓာရဏသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည့်၍။ အသာဓာရဏာနံ ဇေ၊
 အသာဓရဏသိက္ခာပုဒ်တို့၏သာလျှင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ဝိဘင်းကို။
 ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၆၅၉။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့အား။ “ကာယသံသဂ္ဂံ သာဒိ-
 ယေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဟောပံ။ “သဇာပဇ္ဇေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ဘိက္ခု အာပတ္တိယာန ကာရေ-
 တဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဗ္ဗဟုလနယနာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ကိရိယာသမုဋ္ဌာနသောဝံ၊ ကိရိယာသမုဋ္ဌာန်၏သာလျှင်။ ဗဟုလဘာဝတော၊
 များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေတန၊ ဤတဗ္ဗဟုလနယေန-ဟူသော ပါ၌ဖြင့်။
 အယံ အာပတ္တိ၊ သည်။ အကိရိယာသမုဋ္ဌာနာပိ၊ အကိရိယာသမုဋ္ဌာန်ရှိသည့်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဏှောတိ၊ ၏။ ကိဉ္ဇာပိ ဒဏှောတိ၊
 အကယ်၍ကားပြန်၍။ ပန၊ ထိုသို့ပြသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ မယံ၊ ငါတို့
 သည်။ ဇေ၊ သို့။ တက္ကယာမ၊ ကြံကုန်၏။ “ကာယသံသဂ္ဂက္ခဏေ၊ ကိုယ်လက်
 နှိုးနှောဆဲခဏ၌။ သာဒိယန္တိယာ၊ သာယာသော ရဟန်းမိန်းမအား။ ကိရိယာယ၊
 ကိရိယာ၏။ အဘာဝေပိ၊ မရှိသော်လည်း။ တတော၊ ထို ကိုယ်လက်နှိုးနှောသော
 အခါမှ။ ဗုဗ္ဗေ၊ နှေး၌။ ပဝတ္တိတာနံ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ပဋိစ္ဆန္ဒဌာနဂမန-
 ဣဂီတာကာရဒဿနာဒိကိရိယာနံ၊ ဖုံးလွှမ်းရာအရပ်သို့သွားခြင်း၊ မျက်စိမှိတ်

ခြင်း အခြင်းအရာကိုပြခြင်း-အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေနေဝ၊ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။
 တေ၊ ဤဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်သည်။ ကိရိယာသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကိရိယာ
 သမုဋ္ဌာန်သာလျှင်တည်း။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ ပရေဟိ၊ သူ
 တပါးတို့သည်။ မဂ္ဂေ၊ ဌ။ ကိရိယမာနုပက္ကမံ၊ ပြုအပ်သော လုံ့လကို။ နိစ္စ-
 လဿ၊ မတုန်မလှုပ်။ သာဒိယတော၊ သာယာသောရဟန်း၏။ သုက္ကဝိဿဌိ ဝိယ၊
 သုတ်လွတ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ပုဗ္ဗပယောဂါဘာဝေပိ၊
 ပုဗ္ဗပယောဂမရှိသော်လည်း။ တသ္မိညေဝ ခဏေ၊ ထို ခဏ၌သာလျှင်။ ပရူပက္ကမေ-
 န၊ သူတပါးတို့၏ လုံ့လသည်။ ဇနိယမာနာယ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ အတ္တနော၊
 မိမိ၏။ ကာယစလနာဒိသင်္ခါတဿ၊ ကိုယ်လွှပ်ခြင်းအစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။
 ကိရိယာယ၊ ကိရိယာကို။ သာဒိယနေန၊ သာယာခြင်းကြောင့်။ တဿာ၊ ထို
 ရဟန်းမိန်းမ၏။ စိတ္တေနာပိ၊ စိတ်ကြောင့်လည်း။ သမုဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်သော။ သာ
 အာပတ္တိ၊ သည်။ ကိရိယာ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့
 နည်း။ အဝါယမိတော၊ လုံ့လမပြုမူ၍။ ပရူပက္ကမေန၊ သူတပါးလုံ့လဖြင့်။
 မေထုနာဒိသာဒိယနေ ဝိယ၊ မေထုန်အစရှိသည်ကို သာယာခြင်း၌ကဲ့သို့တည်း။
 ဘိက္ခုနံ ပန၊ ရဟန်းယောကျ်ားတို့အားကား။ ပရူပက္ကမဇနိတံ၊ သူတပါးတို့
 လုံ့လသည်ဖြစ်စေအပ်သော။ ကိရိယံ၊ ကို။ အဗ္ဗောဟာရိကံ ကတော၊ မခေါ်
 ဝေါလောက်သည်ကိုပြု၍။ အတ္တနာ၊ သည်။ ကရိယမာနုပယောဂဝသေနေဝ၊
 ပြုအပ်သောပယောဂ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ကာယသံသဂ္ဂံ သင်္ခာပဇ္ဇေဗျာတိ၊
 ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိသေသေတော၊ အထူးပြု၍။ သိက္ခာပဒဿ၊ ကို။ ပညတ္တတ္တာ၊
 ပညတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာဒိယမာနေပိ၊ သာယာခြင်း၌လည်း။
 န ဇေဝိသော၊ အပြစ်မရှိ။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်
 ၌။ ဣတရထာ၊ ဤမှ တပါးသော အပြားဖြစ်သော။ တဗ္ဗဟုလနယေန၊ တဗ္ဗဟု
 လနည်းဖြင့်။ ကိရိယတ္ထေ၊ ကိရိယာအဖြစ်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူချေသည်
 ရှိသော်။ အညေသမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိရိယာ ကိရိယသိက္ခာ-
 ပဒါနံ၊ တို့၏။ ကိရိယတ္တဂ္ဂဟဏပုသင်္ဂေါ၊ ကိရိယာအဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်း၏ လျဉ်း
 ပါးခြင်းတည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ (၆၉) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိမ္မိ-
 သိတော၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေတမ္ပိ၊ ၏။ သာတိ၊ သာဟူသည်ကား။ ကိရိယာ-
 သမုဋ္ဌာနတာ၊ ကိရိယာသမုဋ္ဌာန်၏အဖြစ်သည်။ တထေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ကာယသံသဂ္ဂရာဂီ ဝေ၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။

ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ]

၂-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၃၃

၂-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၆၆။ ဒုတိယော၊ ဌ။ “ပုရိမေနာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သုန္ဒရိနန္ဒာယ၊ သုန္ဒရိနန္ဒာ၏။ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒေန၊ အပြစ်ကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ပညတ္တတံ၊ ပညတ်အပ်သောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အဋ္ဌန္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနဿာပိ၊ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းသော ရဟန်းအားလည်း။ ပဋိစ္ဆာဒေန၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ပါရာဇိကမေဝ၊ ပါရာဇိကသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဓရံ နိက္ခိတ္တမတ္ထေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်တော်ကို။ အဇာနန္တိယာပိ၊ မသိသော ရဟန်းမိန်းမအားလည်း။ “ဣဒံ ဝဇ္ဇံ၊ ဤအပြစ်ကို။ န ပကာသေဿာမိ၊ ပြေအံ”။ ဣတိ ဆန္ဒေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဓရံ နိက္ခေပက္ခဏေ၊ ဝန်ချသော ခဏ၌။ ပါရာဇိကံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ ပဋိစ္ဆာဒနံ၊ ထိုဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ပေသလာ၊ သီလကို ချစ်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဥတ္တာ၊ သိ၍။ ဂရဟိဿန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့ကုန်လတ္တံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဘယနေဝ၊ ကြောက်သောကြောင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘယဉ္စ၊ ကြောက်ခြင်းသည်လည်း။ ကောဓေတိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ ဒေါသမှစိတ်နှင့် ယှဉ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို။ “ဒုက္ခဝေဒန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သာရတ္ထဒီပနိယံ၊ ဌ။ “ကိဉ္ဇာပိပ။ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ခမ္မစိတ္တေနော၊ ပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးသော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဆာဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည်။ ဒေါမနဿတ္ထေ၊ ဒေါမနဿအဖြစ်၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ထည့်)။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနံ၊ ပညတ်တော်ကို သိခြင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြံ၍လည်း။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတောဝ၊ ရောက်သင့်သောကြောင့်သာတည်း။

သာရတ္ထဒီပနိပါဌ အနက်ကား။ - ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနံ၊ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည်။ ပေမဝသေန၊ ချစ်သည်အစွမ်းဖြင့်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ သိက္ခာပဒဝိတိက္ခမစိတ္တံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသော စိတ်သည်။ ဒေါမနဿိကမေဝ၊ ဒေါမနဿနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ပေးလေး)။

ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 ၆၆၉။ တတိယံ၊ တတိယသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဝေါသလျှင်ကတည်း။

၄-အဋ္ဌမဝတ္ထုကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၇၅။ စတုတ္ထေ၊ ခု။ လောကဿာဒသင်္ခါတံ၊ လူတို့ လာယာအပ်သည် ဟု ဆိုအပ်သော။ မိတ္တေဟိ၊ အဆွေ ခင်ပွန်းတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်း ချင်း။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်။ သန္တဝံ၊ မည်၏။ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ပရိယာယန္တရေန၊ ပရိယာယ တပါးဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ကာယသံသဂ္ဂရာဂေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တိဿိတ္ထိယော မေထုနံ တံ န သေဝေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယာ တိဿော ဣတ္ထိယော၊ အကြင် မိန်းမသုံးယောက်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာသု၊ ထို မိန်းမသုံးယောက်တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ တံ မေထုနံ၊ ကို။ န သေ-
ဝေယျ၊ မမှီဝဲရာ။ အနရိယပဏ္ဏဇကတိ၊ ဟူသည်ကား။ တယော အနရိယေ စ၊ ဥတတောဗျည်း သုံးယောက်တို့ကို လည်းကောင်း။ တယော ပဏ္ဏကေ၊ ပဏ္ဏက် သုံးယောက်တို့ကို လည်းကောင်း။ ဥပသင်္ကမိတော၊ ၍။ မေထုနံ၊ ကို။ န သေ-
ဝေ၊ မမှီဝဲရာ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ တည်း။ (၇၀) တ္ထေ၊ ဤ ဂါထာ၌။ ဥတတောဗျဉ္ဇနကာ၊ တို့ကို။ အနရိယာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနသိန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝစ္စမုခမဂ္ဂေပိ၊ ဝစ္စမင်္ဂ မုခမင်္ဂလည်း။ ဆေဒေါ ဝေ၊ ပြတ်ခြင်း သည်ပင်လျှင်။ ဆေဇ္ဇံ၊ မည်၏။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကကို ရ၏။

“ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ”တိ၊ ဟူသော။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ သုက္က-
ဝိဿဉ္ဇိ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ “ဂမနုပ္ပာဒန”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဉ္ဇရိတ္တံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “မေထုနဓမ္မဿ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ ပစ္စယော ဟောတိ”တိ
ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာရိယောပစာရေန၊ အကျိုး၌ တင်စားသဖြင့်။ ကာယသံသဂ္ဂေါ၊ ကို။ “မေထုနဓမ္မော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သဗ္ဗပဒေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ခာဒိကဏ္ဍဂ္ဂ-
ဟဏာဒိပဒေသု၊ သင်္ခာဒိကဏ္ဍဂ္ဂဟဏ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ကာယသံသဂ္ဂ-
ရာဂေါ၊ လည်းကောင်း။ သဉ္ဇဘာဟတော၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော အဖြစ်
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌမဝတ္ထုဿ၊ ရှစ်ခုမြောက် ဝတ္ထု၏။ ပူရဏံ၊ ပြည့်
ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမာနိ တိဏံ၊ ဤသုံးပါးတို့သည်။ တ္ထေ၊ ဤ
သိက္ခာပုဒ်၌။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

အဋ္ဌမဝတ္ထုကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂- သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

၁- ပဌမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၇၁) ၆၇၉။ သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ၊ သံဃာဒိသိသိကဏ္ဍ၌။ “ဒုတိယ-
 သံဃာဒေဝေတိ”တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဒီသု အဇ္ဈိကရကေသု၊
 တရားတေသု နှစ်ယောက်တို့တွင်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဒုတိ-
 ယဿ၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော သူ၏။ ကထံ၊ စကားကို။ ယော ကောစိ၊
 အမှတ်မရှိသော သူသည်။ အာရောစေတိ၊ ကြားအံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သေဝ နယော”
 တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဂတိဂတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စိရကာလပွဝတ္တံ၊ ကြာမြင့်ရှည်စွာ ဖြစ်သည့်
 တည်း။ အာပတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပဇ္ဇနံ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ “နိဿာ-
 ရဏီယ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ ကတ္ထု၊ အတ္ထေ၊ ကတ္တားအနက်၌။
 သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “နိဿာရေတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆို၏။
 အာပန္နံ၊ အာပတ်သင့်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ကို။ သံဃတော၊ မှ။ ဝိယောဇေတိ၊
 ကင်းစေ၏။ ဝိယောဇနဟေတု၊ ကင်းခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဝိဝါယေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဏတ္တိယာ၊ စေခြင်း၏။ အဘာဝ-
 တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂီဝါ ဧဝ၊ အစားသာတည်း။ တေသံ အနတ္တ-
 ကာမတာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “စောရော”တိ၊ ခိုးသူဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆို
 အပ်သော။ မမ ဝစနံ၊ ငါ၏ စကားကို။ လုတု၊ ကြား၍။ ကေစိ၊ အချို့
 သော ဒေါယကာတို့သည်။ ဒဏ္ဍိယန္တိ၊ အလျော်စားကုန်လတ္တံ့။ ဇီဝိတာ၊
 ဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေသန္တိ၊ ချကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဧဝံ သညာယ၊ ဤ
 သို့သော အမှတ်ဖြင့်။ ဧတေန၊ ဤ တေသံ အနတ္တကာမတာယ-ဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဘယေနဝါ၊ ကြောက်သောကြောင့်
 လည်းကောင်း။ ပရိက္ခာရဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဝါ၊ ပရိက္ခရာကို ယူစေခြင်းငှာလည်း
 ကောင်း။ သဟသ၊ အဆောတလျင်။ “စောရော”တိ၊ ဟူ၍။ ဇုတ္ထေ၊
 ဆိုသည်ရှိသော်။ ဒဏ္ဍိတေပိ၊ အလျော်တပ်သော်လည်း။ န ဒေါသော၊
 အပြစ်ရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ရာဇပုရိသာနံ၊
 မင်းချင်းတို့အား။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ စောရော၊ တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။
 ဥဒ္ဓိယ၊ ရည်၍။ ကထနေ ဧဝ၊ ဆိုရာ၌သာလျှင်။ ဂီဝါ၊ အစားတည်း။ ဘိက္ခုနံ

ဝါ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ အာရာမိကာဒိနံ ဝါ၊ အရံစောင့် စသည်တို့၏ လည်းကောင်း။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ “အသုကော စောရော၊ ဤမည်သော ခိုးသူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အကသံ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက် သော ရဟန်းသည်။ ဝုတ္တဝစနံ၊ ဆိုအပ်သော စကားကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ အာရာမိကာဒိယ၊ အရံစောင့်အစရှိသည်တို့သည်။ ရာဇပုရိသာနံ၊ မင်းချင်းတို့ အား။ ဝတွာ၊ ၍။ ဒဏ္ဍာပေန္တေသပိ၊ အလျော်တပ်စေကုန်သော်လည်း။ ဘိက္ခုဿ၊ အား။ န ဂီဝါ၊ အစားမထိုက်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ရာဇပုရိသာနံ၊ မင်း ချင်းတို့အား။ အဝုတ္တတ္တာ စ၊ မဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ယေသံ၊ အကြင် အရံစောင့် စသည်တို့အား။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထို အရံစောင့် စသည်တို့သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ စောရဿ၊ ကို။ အဒဏ္ဍိတတ္တာ စ၊ အလျော် မတပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ “တံ၊ သည်။ တေဿ၊ ထိုသူ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာကို။ အတ္တိန္ဒ၊ လုယက်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏတ္ထောပိ၊ စေခိုင်းအပ်သော သူသည်လည်း။ အညေန၊ သူတပါးကို။ သစေအတ္တိန္ဒာပေတိ၊ အကယ်၍ လုယက်စေငြားအံ့။ အာဏာပကဿ၊ စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအား။ ဝိသင်္ကေတတ္တာ၊ ချွတ်ယွင်း သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ “အတ္တနော ဝစနကရ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ သာမိစိဝသေန၊ အရိအသေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ အကရောန္တာနံ၊ မလိုက်နာကုန်သော။ ရာဇပုရိသာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ “ဣမိနာ၊ ဤသူကို။ ဂဟိတပရိက္ခာရံ၊ ယူအပ်သောပရိက္ခရာကို။ အာဟရာပေဟိ၊ ဆောင်စေလော့။ အာဏ စ၊ ထိုသူအားလည်း။ ဒဏ္ဍံ၊ အလျော်တတ်ခြင်းကို။ မာ ကရောဟိ၊ မပြုလင့်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဝဒန္တဿာပိ၊ ဆိုသောရဟန်းအားလည်း။ ဒဏ္ဍေ၊ အလျော်ကို။ ဂဟိတေပိ၊ ယူသော်လည်း။ န ဂီဝါ ဧဝံ၊ အစားမထိုက်သလျှင်ကတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒဏ္ဍဂ္ဂဟဏဿ၊ အလျော်ယူခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သော ကြောင့် တည်း။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ “အသုကံ သဏ္ဌံ၊ ဤမည်သောတဏှာကို။ အဝဟရာ”တိ၊ ခိုးလော့ဟူ၍။ အာဏာပေတွာ၊ စေ၍။ ဝိပုဋ္ဌိသာရေ၊ နှလုံး မသာယာခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဋိက္ခိပနေ ဝိယ၊ ပယ်ခြင်း၌ကဲ့သို့တည်း။

ဒါသာဒိနံ၊ ကျန်အစရှိသည်တို့ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စနေ၊ ခံခြင်း၌။ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဝိယ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသင့်ဆကဲ့သို့။ တဒတ္ထာယ၊ ထို ကျန်အစရှိသည်အကျိုးငှာ။ အဉ္ဇကရုဏေပိ၊ တရားတွေ့ခြင်း၌လည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ထို ကြောင့်။ “အကပ္ပိယအဇ္ဇေ နာမ န ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကေစိ

ပန၊ တို့သည်ကား။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဓေတ္တာဒိဓတ္တာယ၊ လယ်အစရှိသည် အလို့ငှာ။ ဝေါဟာရိကနံ၊ တရားသူကြီးတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ အဉ္ဇေ၊ တရားတို့ကို။ ကံတေပိ၊ တွေ့သော်လည်း။ တံ ဓေတ္တာဒိ၊ ထိုလယ် အစရှိသည်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စနေ ဝိယ၊ ခံခြင်း၌ကဲ့သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အား။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပုဗ္ဗေ ဝေ၊ ရှေး၌ပင်လျှင်။ သံဃဿ၊ ၏။ (၇၂) သန္တကတ္တာ၊ ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဘိက္ခုဿ ပန၊ ရဟန်းအားကား။ ပယောဂ-ဝသေန၊ လုံ့လ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒါယာဒီနမ္ပိ၊ ကျန်အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အတ္ထာယ၊ ငှာ။ ရက္ခံ၊ အစောင့် အရှောက်ကို။ ယာစိတုဉ္စ၊ တောင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝေါဟာရိကေန၊ တရားသူကြီးသည်။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သော ရဟန်းသည်။ သံဃဿ၊ အား။ ဥပ္ပန္တံ၊ ဖြစ်သော။ ကပ္ပိယက္ကမံ၊ အပ်သောအစဉ်ကို။ ဝတ္ထုဉ္စ၊ ပြောခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ အာရာမိကာဒိဟိ၊ အရံစောင့်စသည်တို့ကို။ အဉ္ဇံ၊ တရား ကို။ ကာရာပေတုဉ္စ၊ တွေ့စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ အပ်သည် သာလျှင်တည်း။ (ဤတွင် ဝေါဟာရိကေန ပုဗ္ဗေ သံဃဿ ဥပ္ပန္တံ ကပ္ပိယံ ဣမံ ဝတ္ထု- ဟုပါဌ်အများရှိကြသည်။ ကြံစည်လျှောက်ထားကြလေဦး။) ဝိဟာရာတ္ထာဒိကပ္ပိယအဉ္ဇံ ပန၊ ကျောင်း၊ သင်္ကန်း အစရှိသော ကပ္ပိကတရားကို ကား။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ သယံ ကာတုမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့ခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (စာစောင်အများ၌ ဣတိ ဝဒန္တိ- မရှိကြ၊ ကျသည့် ဖြစ်ရာ၏။)

ဘိက္ခုနိနံ ဓုတ္တောတိ ဟူသည်ကား။ ရက္ခံ၊ ကို။ ယာစန္တိနံ၊ တောင်း ကုန်သော။ ဘိက္ခုနိနံ၊ တို့အား။ ဓုတ္တော၊ သော။ ဥဒ္ဓိဿာနုဒ္ဓိဿဝသေန၊ ရံည၊ မရည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ရက္ခယာစနဝိနိစ္စယော၊ အစောင့်တောင်း သောအဆုံးအဖြတ်တည်း။ သဗ္ဗော၊ သော။ သိက္ခာပဒဝိနိစ္စယော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။ အသာဓာရဏတ္ထာ၊ အသာဓာရဏဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဘိက္ခုနောပိ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ အနာကဗျတိယ၊ မခေါ်ဝင်ပဲ။ အဉ္ဇကရဏံ၊ တရားတွေ့ခြင်းလည်းကောင်း။ အဉ္ဇပရိယောသနံ၊ တရားဆုံး ဖြတ်ခြင်းပြီးခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ ဤနှစ်ပါးတို့သည်။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဌမသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ဒုတိယသံသဒ္ဓိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၈၃။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဒုတိယေ၊ ဌံ။ “မလ္လဂဏဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏာဒိက”န္တိ
 အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ မလ္လရာဇနံ၊ မလ္လာမင်းတို့၏။ ဂဏော၊ အပေါင်း
 သည်။ မလ္လဂဏော၊ မည်၏။ ဘဋ္ဌိပုတ္တာ နာမ၊ ဘဋ္ဌိပုတ္တ အမည်ရှိကုန်သော။
 ကေဝိ၊ ကုန်သော။ ဂဏရာဇာနော၊ အပေါင်းဖြစ်သော မင်းတို့သည်။ သန္တိ၊
 ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုမင်းတို့၏။ ဂဏော၊ အပေါင်းတည်း။ ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏော၊
 မည်၏။ (ထည့်)။ ကေဝိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “နာရာယနဘတ္တိကော၊ ဗိဿနိုး
 နတ်စာကျေးသော။ ပုညကာရဂဏော၊ ကောင်းမှုပြုသော သူအပေါင်းသည်။
 မလ္လဂဏော၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကုမာရဘတ္တိကော၊ သားငယ်ကို
 အစာကျေးသော။ ဂဏော စ၊ အပေါင်းသည်လည်း။ ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏော၊
 မည်၏”။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓမ္မဂဏောတိ၊ ဟူသည်ကား။
 သာယနေ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ လောကေ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။
 အနေကပ္ပကာရပုညကာရကော၊ များစွာအပြားရှိသော ကောင်းမှုကို ပြုတတ်
 သော။ ဂဏော၊ အပေါင်းတည်း။ ဂန္ဓဝိကတိကာရကော၊ အနံ့ အထူးကို
 ပြုသော။ ဂဏော၊ သည်။ ဂန္ဓိကသေဏိ၊ မည်၏။ ပေသကာရာဒိဂဏော၊
 ယက်ကန်းသည်အစရှိသော အပေါင်းသည်။ ဒုဿိကသေဏိ၊ မည်၏။ ကပ္ပ-
 ဂတိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကပ္ပိယဘာဝံ၊ အပ်သောအဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်
 သော။ ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗံ၊ ရဟန်းပြုဖူးသော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၆၈၅။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဝုဋ္ဌာပေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္မာဒေတိ၊
 ပဉ္စင်းခံ၏။ အကပ္ပဂတမ္ပိ၊ အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်သော မာတုဂါမကို
 လည်း။ ပဗ္ဗာဇေန္တိယာ၊ ရဟန်းခံသော ဘိက္ခုနီအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ခိဏာသဝါယပိ၊ အာသဝေါကုန်သော ဘိက္ခုနီ
 အားလည်း။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ ရောက်ထိုက်သောကြောင့်။ “တိစိတ္တ”န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စောရိတာ၊ ခိုးသူမ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုခိုးသူမ
 ကို။ ဥတုာ၊ သိလျက်။ အနုနုညာဘကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်း
 မရှိပဲ။ ဝုဋ္ဌာပနံ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဒုတိယသံသဒ္ဓိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-တတိယသံသဒ္ဓိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၇၃) ၆၉၂။ တတိယေ၊ ဌံ။ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကာမေန္တိယာတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ဂါမန္တရဿ၊ ၏။ ပရိက္ခေပံ၊ အရံကို။ အတိက္ကာမေန္တိယာ၊
 လွန်သော ဘိက္ခုနီအား။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ “ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆေယျာ” တိ၊ ဟူ၍

ကဏ္ဍ]

၃-တတိယသံသယဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၃၉

ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဝိကာလ ဂါမပ္ပဝေသန သိက္ခာပဒေ ဝိယ၊ နေလ္လံအခါ ရွာဝင် သိက္ခာပုဒ်၌ကဲ့သို့။ “အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ ဩက္ကမန္တိယာ” တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တံ၊ မဟောပ။ “အတိက္ကာမေန္တိယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟော အပ်သည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမံ၊ သို့။ ပဝိသန္တိယာ၊ ဝင်သော တိက္ခုနီ ၏။ (အတိက္ကမော နာမ-၌ စပ်။) စာရူပစာရေ၊ အိမ်ဥပစာ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ယောက်ျား၏။ ဒုတိယ လေ့လာပါတသင်္ခါတဿ၊ ခဲနှစ်ကျဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပစာရဿ၊ ကို။ အတိက္ကမော နာမ၊ လွန်ခြင်း မည်သည့် ကား။ ပဌမလေ့လာပါတနဌာနသင်္ခါတဿ၊ ရှေးဦးစွာ ခဲတကျဟု ဆိုအပ် သော။ ပရိက္ခေပါရဟဌာနဿ၊ အရံထိုက်ရာ အရပ်ကို။ အတိက္ကမော ဝေ၊ လွန်ခြင်းသတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ပရိက္ခေပါရဟဌာနံ ဧကေန ပါဒေန အတိက္ကမတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

မဇ္ဈေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါမမဇ္ဈေ၊ ရွာလယ်၌။ ပစ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပရကာလေ၊ နောက်ကာလ၌။ “စတုဂါမသာဓာရဏတ္တာ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ “ဝိဟာရတော စတုသု-ဂါမေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပဝိသိ-တံ ဝဋ္ဋတိ” တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောဝါကျ၌။ ကာရဏတ္ထံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အနက်ကို။ အာဟ၊ ဧ။

ပရတီရမေဝ အက္ကမန္တိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဒိ၊ သို့။ အနောတရိ- တ္တာ၊ မယက်မူ၍။ ဩရိမတီရတော၊ ဤမှတစ်ဆင့် ကမ်းမှ။ လလိတာ ဝါ၊ ခုန်၍လည်းကောင်း။ အာကာသာဒိနာ ဝါ၊ ကောင်းကင် အစရှိသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရတီရမေဝ၊ ထိုမှတစ်ဆင့်ကမ်းကိုသာလျှင်။ အက္ကမန္တိယာ၊ နင်းသော တိက္ခုနီအား။ “ဩရိမတီရမေဝ အာဂစ္ဆတိ၊ အာပတ္တိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါရဂမနာယ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှာ။ ဩတိက္ကတ္တာ၊ သက်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

တာဒိသေ အရညေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣန္ဒြိယတော၊ တံခါးခုံမှ။ ဗဟိ- ဘာဝလက္ခဏေ၊ အပ၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိသော။ အရညေ၊ တော၌။ “တေနေဝါ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာနုပစာရေ၊ မြင်လောက် သောဥပစာကို။ ဝိဇဟိဟေ၊ စွန့်သည်ရှိသော်။ သဝနုပစာရဿ၊ ကြား လောက်သော ဥပစာ၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထေ၊ ရှိသောအဖြစ်သည်။ သတိပိ၊

၁။ ကာရဏံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အတိက္ကာမေန္တိယာ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ဝိရဟိတေ = (ဆဋ္ဌ)

သော်လည်း။ အာပတ္တိ၊ သည့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသောတိ၊ ၏။
 အညံ မဂ္ဂံ ဂဏှာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂမဉ္ဇတ္တာ၊ ခရီးမှားသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဒုတိယိကံ၊ အဖော်ကို။ ဗဟိတုံ၊ စွန့်ခြင်းငှာ။
 န ဂဏှာတိ၊ ယူသည်မဟုတ်။ (ဒုတိယကံ ဒါတုံ ဒုတိယကံ ဂါဟာပေတုံ
 စသည်ဖြင့် အထွေထွေ ပါဠိရှိကြ၏။ ယောဇနာခွဲသော ပါဠိသာရှိသင့်သည်။)
 တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်
 မရှိသဖြင့်။ ဧကဘာဝေါ၊ တယောက်တည်းအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနာပဒါ
 ယ၊ ဘေးရန်မရှိသဖြင့်။ ဂါမန္တရဂမနာဒိသု၊ ရှု တပါးသို့ သွားခြင်းအစ
 ရှိသည်တို့တွင်။ ဧကံ၊ တခုလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။
 တတိယသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-စတုတ္ထသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၆၉၄။ စတုတ္ထေ၊ ဌ။ “ကာရကဂဏဿာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။
 ဣမဿ၊ ဤရဟန်းအား။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကာတဗ္ဗန္တိ၊ ပြုအပ်၏ဟူ၍။ ယေဟိ၊
 အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ သန္တိဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။
 တေ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကမ္မဝါစက္ခဏေ စ၊ ကမ္မဝါ
 စာခဏ၌လည်း။ သဟဌိတေ၊ တကွတည်းသော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ နေတ္တာရဝတ္ထေ-
 တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိတ္ထရဏဟေတုမိ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
 သော။ ဝတ္ထေ၊ ဝတ်၌။

☞ (၇၄) ၆၉၅။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “အသန္တေ ကာရကသံဃေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူ
 သောပုဒ်၌။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ယင်ရှားရှိသော ကာရကသံဃာကို။ သုဒ္ဓရမ္ပိ၊ အလွန်
 ဝေးရာအရပ်သို့လည်း။ ဂန္တံ၊ သွား၍။ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ပန်အပ်၏။ အန္တရာ-
 ဓယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝတ္တန္တံ၊ ကျင့်အပ်သော
 ရဟန်းကို။ ဩသာရေတုံ၊ သွင်းခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဓမ္မကမ္မေန၊ ဖြင့်။
 ဥက္ခိတ္တတာ၊ နှင်ထုတ်အပ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနန္တညာတကာရဏာ၊
 ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အကြောင်းမရှိပဲ။ ဩသာရဏံ၊ သွင်းခြင်းလည်း
 ကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

စတုတ္ထသံဃာဒိသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ]

၆-ဆဋ္ဌသံဃာဒီသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၁

၅။ ပဉ္စမသံဃာဒီသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၀၁။ ပဉ္စမေ၊ ဌိ။ တန္တိ၊ တံဟူသည်ကား။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ဌိ။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ “အနဝဿုတောတိ ဇေနန္တိ ပဋိဂ္ဂဟာတိ”တိ အာဒိပါဠိယာ၊ အစရှိသောပါဠိနှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။ ဥတတော အဝဿုတတာဝေါ၊ နှစ်ယောက်စုံ ရာဂစွတ်သောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဥဒကဒန္တပေါဏတော၊ ရေ၊ တံပူဗ္ဗ။ အညံ၊ တပါးသော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို။ သဟတ္ထာ၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဉ္စမသံဃာဒီသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဆဋ္ဌသံဃာဒီသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၇၀၂။ ဆဋ္ဌေ၊ ဌိ။ ပဋိဂ္ဂဟော တေန န ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေနော “န ဒေတိ”တိ ဝုတ္တကာရဏေန၊ ထို န ဒေတိ-ဟူ၍ ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥယျောဇိတာယ၊ တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ဟုတ္တတော၊ မူ။ ဣတရာယ၊ တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ပဋိဂ္ဂဟောပိ၊ ခံယူခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရိဘောဂပစ္စယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥယျောဇိတာယ၊ တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ဘောဇနပရိယောသာနပစ္စယာ၊ စား၍ပြီးဆုံးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ မနုဿပရိယဿ၊ လူယောက်ျား၏။ အဝဿုတတာ၊ ရာဂစွတ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုရာဂစွတ်သော အဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊ သိလျက်။ အနနုညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမရှိပဲ။ ဥယျောဇနာ၊ တိုက်တွန်းခြင်းလည်းကောင်း။ တေန၊ ထိုတိုက်တွန်းခြင်းကြောင့်။ ဣတရိယာ၊ တိုက်တွန်းအပ်သော ဘိက္ခုနီ၏။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဘောဇနပရိယောသာနံ၊ စား၍ပြီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဆဋ္ဌသံဃာဒီသေသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇၀၉-၇၂၇။ သတ္တမာဒိသမပရိယောသာနာနိ၊ သတ္တမအစ ဒသမမအဆုံးရှိသောသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ဥတ္တာနာနေဝ၊ ပေါ်ကုန်သလျှင်ကတည်း။

သံဃာဒီသေသဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃-နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၂-ဒုတိယနိဿဂ္ဂိယဒိပါစိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၇၅) ၇၃၃။ နိဿဂ္ဂိယေသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ပဌမံ၊ သည်။ ဥတ္တာန-
မေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

၇၄၀။ ဒုတိယေ၊ ဌ။ အယျာယ ဒမ္မိတိ ဧဝံ ပဋိလဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
နိဿဌပဋိလဒ္ဓိ၊ စွန့်အပ်ပြီးသည်ကို တဖန် ရအပ်၏။ နိဿဌံ၊ စွန့်အပ်ပြီးသည်
ကို။ ပဋိလသတိတွာပိ၊ တဖန် ရ၍လည်း။ ယံ၊ အကြင်ကျောင်းကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊
ရည်၍။ ဒါယကေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကျောင်း
၌သာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ယထာဒါနေ
ယေဝ ဥပနေတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အကာလစီဝရတာ၊ လည်း
ကောင်း။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းကို။ ဥတွာ၊ လျက်။ ကာလစီဝရန္တိ၊ ဟူ၍။ လေ-
သေန၊ အမြက်ထောင်သဖြင့်။ ဘာဇာပနံ၊ ဝေဖန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပဋိ-
လာဘော၊ ရခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၇၄၃။ တတိယေ၊ ဌ။ မေတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မမ၊ ၏။ ဧတံ
စီဝရံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပန္နတာ၊ လည်းကောင်း။ ပရိဝတ္တိတဝိကပ္ပန္နပဂစီဝရဿ၊
ဖလှယ်အပ်ပြီးသော ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်းကို။ သကသညာယ၊
မိမိဥစ္စာ အမှတ်ဖြင့်။ အစ္ဆိန္နနာဒိ၊ လုယက်ခြင်းအစရှိသည်လည်းကောင်း။
ဣတိ ဓဒ္ဒ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၇၄၀-၇၅၂။ စတုတ္ထေ၊ ဌ။ အာဟဋ္ဌသပ္ပိ၊ ဒတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။
အတ္တနော၊ အား။ ဒတွာ၊ ၍။ ယမကံ၊ ပစိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သပ္ပိဉ္စ၊
ကိုလည်းကောင်း။ တေလဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။
ပစိတဗ္ဗံ၊ ချက်အပ်၏။ လေသေန၊ အမြက်ထောင်သဖြင့်။ ဂဟေတုကာမတာ၊
ယူလိုသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အညဿ၊ သူတပါးအား။ ဝိညတ္တိ၊
တောင်းခြင်း လည်းကောင်း။ ပဋိလာဘော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ
အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၇၅၃။ ပဉ္စမေ၊ ဌ။ သာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ထုလ္လနန္ဒာ၊ သည်။ အယန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ သိက္ခမာနာ၊ သည်။ စေတာပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဇာနာပေတွာ၊ သိစေ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမ၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
မာတိကာဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ဌကား။ “အတ္တနော၊ ၏။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန၊

၂-ဒုတိယနိဿဂ္ဂိယဒိပါဝိတ္တိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၃

ဖြင့်။ ‘ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောဝတ္ထုကို။ အာဟာရ၊ ဆောင်ခဲ့လော့’။ ဣတိ၊ သို့၊ အညံ၊ သူတပါးကို။ ပရိဝတ္တာပေတွာ၊ ဖလှယ်စေ၍”။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝတ္ထု၊ ၏။ (ငုံပါဌ်ပြု၍ သော်လည်းပေး)။

၇၅၀။ ဆဋ္ဌေ၊ ဌ။ ပါဝါရိကဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုဿဝါဏိဇကဿ၊ ပုဆိုးကုန်သည်၏။

၇၆၄။ သတ္တမေ၊ ဌ။ သညာစိတကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ယာစိတကေနပိ၊ တောင်းအပ်သော ပရိက္ခရာဖြင့်လည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၇၆၉-၇၈၉။ အဋ္ဌမတော၊ မှ။ ယာဝ ခွါဒသမာ၊ တိုင်အောင်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

နိဿဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၄-ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁။ လသုဏဝဂ္ဂ

၁-ပဌမလသုဏာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞(၇၆) ၇၉၇။ ပါစိတ္တိယေသု၊ ပါစိတ်တို့၌။ လသုဏဝဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဌမေ၊ ၌။ ဗဒရသာဠဝံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဗဒရဖလာနိ၊ အိမ်ဆီးသီးတို့ကို။ သုက္ခာပေတွာ၊ ခြောက်စေ့၍။ တေဟိ၊ ထိုဆီးသီးခြောက်တို့ဖြင့်။ ကာတဗ္ဗဗျဉ္ဇနဝိကဘိ၊ ပြုအပ်သော ဟင်းလျာအထူးတည်း။ အာမကမာဂဓလသုဏဉ္စေဝ၊ အစိမ်းဖြစ်သော မဂရောင်ကြက်သွန်လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟရဏဉ္စ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၇၉၉-၈၁၂။ ဒုတိယာဒီနိ၊ ဒုတိယအစရှိသည်တို့သည်။ ဥတ္တာနတ္ထဒီ၊ ပေါ်သော အနက်ရှိကုန်၏။

၈၁၅။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာသုမ္ပိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါတေတွာ၊ ချ၍။

၈၁၇။ ဒဓိမတ္ထုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒဓိမ္ပိ၊ နို့ဓိမ်း၌။ ပ။ သန္ဓောဒကံ၊ ကြည်သောရေတည်း။ ရသခိရာဒီနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မံသရသခိရာဒီနံ၊ အမဲရည်၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့၏။ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဟတ္ထပါယေ၊ ၌။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပါနိယဿ ဝါ၊ သောက်ရေကိုလည်းကောင်း။ ဝိဓုပနဿ ဝါ၊ ယပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟဏံ၊ ကိုင်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၈၂၂။ သတ္တဇော၊ ၌။ အဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝိညတ္တိံ၊ တောင်းခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော။ “ပုဗ္ဗာ-ပရဝိရုဒ္ဓ” န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ “သယံ ကရဏေ ပါစိတ္တိယ” န္တိ ဝစနဿ၊ ဟူသောစကား၏။ ကာရာပနေ၊ ပြုစေခြင်း၌။ ဒုက္ကဋ္ဌဝစနေန၊ ဒုက္ကဋ္ဌကို ဆိုခြင်းနှင့်။ ဣဒံ ဝိရုဇ္ဈနံ၊ ဤဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “န ဟိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ “အဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓ” န္တိအာဒိဝစနေန၊ အစရှိသောစကားနှင့်။ ဝိရုဇ္ဈနံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ အညာယ၊ တပါးသော ဘိက္ခုနီသည်။ ဝိညတ္တိပိ၊ တောင်းအပ်သော်လည်း။ ဣမိဿာ၊ ဤရဟန်းမိန်းမအား။ အဝိညတ္တိယာ၊ မတောင်းသဖြင့်။ လဒ္ဓမေဝ၊ ရအပ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ အာမကဓညဝိညာပနာဒိ၊ စပါးစိမ်းကို

ကဏ္ဍ] ၁-လသုဏ္ဍဝဂ္ဂ ၁-ပဌမလသုဏ္ဍာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၄၅

ဘောင်းခြင်းအစရှိသည်လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုစပါးစိမ်းကို။ ဘဇ္ဇနာဒိနာ၊ လှော်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့်။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၈၂၄။ အဋ္ဌမေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗိဋ္ဌာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လဇ္ဈေ၊ ရအပ်၏။ ကေဏီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရညော၊ အား။ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်သော။ အာယော၊ အခွန်အတုတ်သည်။ အာယုပ္ပတ္တိဌာနံ၊ အခွန်ဖြစ်ရာ အရပ်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “ကေ ဌာနန္တရ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဖွင့်အံ့။ ဌာ- နန္တရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါမဇနပဒါဒိနာယကတ္တံ၊ ရှာ ဇနပုဒ်စသည်၏ အကြီးအမှူးအဖြစ်တည်း။ (ဇနပဒါနာယကတ္တံ- ဟူ၍သာ ပါဌ်ရှိကြ၏၊ မသင့်။) ဝဋ္ဋဗ္ဗိယမာနတိရောကုဋ္ဌာဒိတာ၊ သုံးဆောင်သောနံရံတဘက်အစသည်ရှိ၏အဖြစ် လည်းကောင်း။ အနုပလောကေတွာ၊ မကြည့်မရှုမ၍။ ဥစ္စာရာဒိနံ၊ ကျင်ကြီးစ သည်တို့ကို။ ဆဇ္ဇနာဒိ၊ စွန့်ခြင်းအစရှိသည်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၈၃၀။ နဝမေ၊ ဌ။ “မတ္တကန္တိန္ဒာဌိကေရမ္မိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟရိတူပရိ၊ စိမ်းရှင်သော ကောက်ပဲ၏ အထက် ဌ။ ဆဇ္ဇနမေဝ၊ စွန့်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဋိက္ခတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “အနိက္ခတ္တဗိဇေယျ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ယတ္ထ စ၊ အကြင်အရပ်၌လည်း။ ဆဇ္ဇေတံ၊ စွန့်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဟရိတေ၊ စိမ်းစိုသော။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဝစ္စာဒိ၊ ကျင်ကြီးစသည်ကို။ ကာတုမ္ပိ၊ ငှာလည်း။ ဝဋ္ဋတိ ဝေ၊ အပ်သည်သာတည်း။ သဗ္ဗေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီနံ၊ ရဟန်းယောကျ်ား၊ ရဟန်းမိန်းမတို့အား။

☐ (၇၇) ၈၃၆-၇။ ဒသမေ၊ ဌ။ တေသံယေဝတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့၏။ နစ္စံ၊ ကခြင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အာရာမေ ဌတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နသိန္ဒဌာနေ ဝေ၊ နေသောအရပ်၌သာလျှင်။ ဌတော၊ တည်၍။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဂိဝံ၊ လည်းကို။ ပရိဝတ္တေတွာပိ၊ လှည့်၍လည်း။ ပဿတိ၊ ငြားအံ့။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဌိတဌာန- တော၊ တည်ရာအရပ်မှ။ ဂန္တော၊ ၍။ ပဿိတံ၊ ရှုခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဝဋ္ဋတိ”တိ၊ အပ်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပန၊ ထိုစကားကိုကား။ “ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ သာ-

၁၄၆

ဝိမုတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

၂-ပါစိတ္တိယ

မညတော၊ အားဖြင့်။ ဂမနဿ၊ သွားခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ စ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနာပတ္တိယမ္ပိ၊ အနာပတ္တိဝါရ၌လည်း။ ဂမနာယ၊ သွားခြင်းကို။ အဝုတ္တတ္တာ စ၊ မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ နစ္စာဒိတာ၊ ကခြင်း အစရှိသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ အနုညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သောအကြောင်းမရှိပဲ။ ဂမနံ၊ သွားခြင်း လည်းကောင်း။ ဒဿနာဒိ စ၊ ရှုခြင်း အစရှိသည်လည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ပဌမော၊ သော။ လသုဏဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-အန္တကာရဝဂ္ဂ

၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဂ ၄၁။ ဒုတိယဝဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဌမေ၊ ၌။ ဒါနေ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒါနနိမိတ္တံ၊ အလှူဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ရတ္တန္တကာရေ၊ ညဉ့်မှောင် မိုက်၌။ ပုရိယဿ၊ ၏၊ ဟတ္ထပါယေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ ဌာနာဒိ၊ ရပ်ခြင်းအစရှိ သည် လည်းကောင်း။ ရဟောပေက္ခာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ ဝဲခြင်းလည်းကောင်း။ သဟာယာဘာဝေါ၊ အဖော်၏မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဂ ၄၂-၀၅၀။ ဒုတိယာဒိနိ၊ ဒုတိယ အစရှိသည်တို့သည်။ ဥတ္တာနာနိ၊ ပေါ်ကုန်၏။

ဂ ၅၄။ ပဉ္စမေ၊ ၌။ ပလ္လက္ခိယ၊ အနောက်သေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဦရုဗဒ္ဓါသနဿ၊ တင်ပျဉ် ခွေခြင်းငှာ။ အပ္ပဟောနကေ၊ မလောက်သောနေ ဆို၍။ ပုရောတတ္တံ၊ နံနက်အခါ၌။ အန္တရဿရေ၊ ရွာတွင်း၌။ ပလ္လက္ခိယဟော- နကာသနေ၊ တင်ပျဉ်ဖွဲ့လောက်သော နေဆို၍။ နိသဇ္ဇော၊ ထိုင်ခြင်း လည်း ကောင်း။ အနုညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမရှိပဲ။ အနာ- ပုစ္ဆော၊ မပန်မူ၍။ ပုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမော၊ ဟောအပ်သော တံစက်အပိုင်း အခြားကို လွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

ဂ ၆၀-၀၇၉။ ဆဌာဒိနိ၊ ဆဌအစရှိသည်တို့သည်။ ဥတ္တာနာနိ၊ ပေါ်ကုန်၏။

ဒုတိယော၊ သော။ အန္တကာရဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကဏ္ဍ]

၃-နဂ္ဂဝဂ္ဂ ၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၄၇

၃-နဂ္ဂဝဂ္ဂ

၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၈၈၃-၈၈၇။ တတိယဝဂ္ဂဿ၊ ဧ။ ပဌမဒုတိယာနိ၊ တို့သည်။ ဥတ္တာနာနိ၊ ပေါ်ကုန်၏။

၈၉၃။ တတိယေ၊ ဌ။ ဝိသိဗ္ဗေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဇ္ဇေတွာ၊ ဖြည့်၍။ ဓရနိက္ခိတ္တမတ္တေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိသိဗ္ဗနဒိဝသတော၊ ဖြည့်သောနေ့မှ။ ပဉ္စ ဒိဝသော၊ ငါးရက်တို့ကို။ အတိက္ကာမေတွာ၊ လွန်စေ၍။ ဓရ နိက္ခိတ္တမတ္တေ၊ ဝန်ချကာမျှ၌။ အန္တောပဉ္စာဟေ ပန၊ ငါးရက်အတွင်း၌ကား။ ဓရနိက္ခေပေပိ၊ ဝန်ချသော်လည်း။ အနာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ် မသင့်သည်သာ လျှင်တည်း။

ကသ္မာ၊ နည်း။ “အညတြ စတူဟပဉ္စာဟာ”တိ၊ ဟူ၍။ (၇၈) ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သောကြောင့်တည်း။ ဥပသမ္ပန္နာယ၊ ရဟန်းမိန်းမ၏။ စိဝရံ၊ ကို။ သိဗ္ဗနတ္တာယ၊ ချုပ်ခြင်းငှာ။ ဝိသိဗ္ဗေတွာ၊ ဖြည့်၍။ ပဉ္စာဟာတိက္ကမော၊ ငါးရက် လွန်ခြင်းလည်းကောင်း။ အနုညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သောအကြောင်းမရှိပဲ။ ဓရနိက္ခေပေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၉၀၀။ စတုတ္ထေ၊ ဌ။ ပဉ္စန္ဒ စိဝရာနံ၊ သင်္ကန်းငါးထည်တို့ကို။ အပရိဝတ္တနံ၊ မလှည့်ဝတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ အနုညာတကာရဏာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အကြောင်းမရှိပဲ။ ပဉ္စာဟာတိက္ကမော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၉၀၃။ ပဉ္စမံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

၉၀၉။ ဆဋ္ဌေ၊ ဌ။ ဝိကပ္ပနုပဂဿ၊ ဝိကပ္ပနာလောက်သော သင်္ကန်း၏။ သံသေ၊ ဌ။ ပရိဏတတာ၊ ညွတ်သော အဖြစ်လည်းကောင်း။ အာနိသံသဒဿနေန၊ အကျိုးကို ပြခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အန္တရာယကရဏံ၊ အန္တရာယ်ကိုပြုခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ခန္ဓ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။

၉၁၁။ သတ္တမံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်ကတည်း။

၉၁၆။ အဋ္ဌမေ၊ ဌ။ ကုမ္ဘထူဏံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကုမ္ဘသဒ္ဓေါ၊ အိုးသံကဲ့သို့ အသံရှိသော စည်တည်း။ တေန၊ ထိုစည်ဖြင့်။ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ကစားကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ကုမ္ဘထူဏိကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “သုဋ္ဌကေန ကိဋ္ဌနကာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဒိသနိကာယဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ဒိသနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌ကား။ “စတုရဿအဗ္ဗဏကတာဋ္ဌ”န္တိ၊ လေးထောင့်ရှိသော စည်ကိုတီခြင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တံ ဟိ တံ ပန ဝါဒိတဘဏ္ဍံ၊ ထိုစည်ဘဏ္ဍာသည်ကား။ ရုက္ခသာရာဒိမယံ၊ သစ်သားနှစ် စသည်ဖြင့် ပြီး၏။

၁၄၈

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၅-ပါဠိတ္ထိယ

အန္တောသိဒ္ဓိ၊ အတွင်း၌အပေါက်ရှိ၏။ စတုသု ပဿေသု၊ နိပါးလေးဘက်
တို့၌။ စမ္မောနန္ဒ၊ သားရေဖြင့် ကျက်အပ်သော။ ဝါဒိတဘဏ္ဍ၊ တီးအပ်
သော ဘဏ္ဍာတည်း။ ယံ၊ အကြင်စည်ဘဏ္ဍာကို။ “ဗိမ္ဗိသက” န္တိ၊ ဗိမ္ဗိသက
ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစည်ဘဏ္ဍာကို။ ဝါဒေန္တပိ၊ တီးသော သူတို့
သည်လည်း။ ကုမ္ဘဏ္ဍကိကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဗိမ္ဗိသကဝါဒိ-
တကာတိဝိ ဝဒန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၉၁၈။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကပ္ပကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကပ္ပကတံ၊ ကပ္ပဗိန္နု
ပြုအပ်ပြီးသော။ နဝ၊ သနပါရူပနူပဂံ၊ ဝတ်လောက် ရုံလောက်သော သက်န်း
သည်။ သမဏစီဝရတာ၊ ရဟန်းသက်န်း အဖြစ်လည်းကောင်း။ အနန္တညာ-
တာနံ၊ ခွင့်မပြုအပ်ကုန်သော သူတို့အား။ ဒါနံ၊ ပေးခြင်း လည်းကောင်း။
ဣတံ၊ သို့။ ဒေ အင်္ဂါနိ၊ နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၉၂၁။ ၉၃၁။ နဝမဒသမာနိ၊ ထို့သည်။ ဥတ္တာနာနေဝ၊ လျှင်တည်း။
တတိယော၊ သော။ နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၄-တုဝဇ္ဇဝဂ္ဂ

၁၀-ဒသမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၉၇၆- တုဝဇ္ဇဝဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဒသမေ၊ ၌။ စာရိကာယ၊ ဒေသစာရိကို။
အပက္ကမနံ၊ မလှည့်လည်ခြင်းသည်။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇမေဝ၊ တည်း။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနန-
စိတ္တေန၊ ပညတ်ကို သိသောစိတ်ဖြင့်။ သမိတ္တကတံ၊ စိတ်ရှိသော အဖြစ်ကို။
သန္ဓာယ ပန၊ ရည်၍ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသိက္ခာပုဒ်၌။ “လောကဝဇ္ဇ” န္တိ၊ ဟူ
၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော
ပုဒ်၌။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျှင်တည်း။

စတုတ္ထော၊ သော။ တုဝဇ္ဇဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅-စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂ

၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၇၉) ၉၇၈။ စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂဿ၊ စိတ္တာဂါရဝဂ်၏။ ပဌမေ၊ ၌။
ပါဠေက္ကာ အာပတ္တိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂီဝါယ၊ လည်ကို။ ပရိဝတ္တ-
နပ္ပယောဂဂဏနာယ၊ လှည့်လည်ခြင်းပယောဂအရေအတွက်ဖြင့်။

၁၀၁၅။ နဝမေ၊ ၌။ ဟတ္ထိအာဒိသု၊ ဟတ္ထိ - သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၌။
သိပ္ပသဒ္ဓေါ၊ သိပ္ပသဒ္ဓါကို။ ပဇ္ဇေကံ၊ အသိး အသိး။ ယောဇေတဗ္ဗော၊

ကဏ္ဍ ၁-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ ၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၄၉

ယှဉ်အပ်၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အာထဗ္ဗဏာဗီဇ၊ အာထဗ္ဗဏသဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၌။ မန္တသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ အာထဗ္ဗဏမန္တော နာမ၊ မည်သည်ကား။ အာထဗ္ဗဏဝေဒေ၊ အာထဗ္ဗဏပေဒင်၌။ ဝိဟိတော၊ စီရင်အပ်သော။ ပရူပသာတကဇ္ဇော၊ သူတပါးအား ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုပြုတတ်သော။ မန္တော၊ မန္တရားတည်း။ ခီလနမန္တော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဝေရိမာရဏတ္ထာယ၊ ရန်သူကိုသတ်ခြင်းငှာ။ သာရဒါရမယံ၊ သစ်သားနှစ်ဖြင့်ပြီးသော။ ခီလံ၊ ကန်သင်းသစ်ငုတ်ကို။ မန္တော၊ မန်းမှုတ်၍။ ပထဝီယံ၊ မြေ၌။ အာကောဋနမန္တော၊ နှက်သော မန္တန်တည်း။ ဝိသပ္ပယောဇနံ၊ သည်။ အဂဒပ္ပယောဂေါ၊ အဆိပ်ပယောဂမည်၏။ နာဂမဏ္ဍလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သပ္ပါနံ၊ မြေတို့၏။ ပဝေသနိဝါရဏတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းကိုတားမြစ်ခြင်းငှာ။ မဏ္ဍလဗန္ဓမန္တော၊ စဉ်ဝန်းပွဲသောမန္တန်တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ဥတ္တာနမေဝ၊ လျင်တည်း။

ပဉ္စမော၊ သော။ စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၀၂၅-၁၁၁၆။ အာရာမဝဂ္ဂေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဂမ္ဘိနိဝဂ္ဂေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ ပေါ်သလျင်ကတည်း။

၁-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ
၁-ပဌမာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၁၁၉။ အဋ္ဌမဝဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဌမေ၊ ၌။ သဗ္ဗပဌမာ ဒေ မဟာသိက္ခမာနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂမ္ဘိနိဝဂ္ဂေ၊ ၌။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒေ၊ သိက္ခမာန် နှစ်ယောက်တို့တည်း။ သိက္ခမာနာ ဣစ္ဆေဝ ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္မုတိကမ္မာဒိသု၊ သမ္မုတိကံအစရှိသည်တို့၌။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားဖြင့်။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကုပ္ပတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ဟောတည်း။

၁၁၆၇။ ကေဒသမေ၊ ၌။ ပါရိဝါသိယေန ဆန္ဒဒါနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဝုတ္တေန၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ထလေပြီးသော။ ဝိကပ္ပဝုတ္တေန၊ အထူးကြံ၍ ထလေပြီးသော။ (ဝုတ္တေန- ဟု ပါဌ်အရှိများ၏။) ဝိဂတေန၊ ကင်းသော။ ဆန္ဒဒါနေန၊ ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒဝိဿဇ္ဇနမုတ္တေန၊ ဆန္ဒကိုစွန့်ကာမျှဖြင့်။

၁၁၆၈။ “ဝုဋ္ဌိတာယာ” တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ “ဣဒါနိ၊ ဌှံ။ ကမ္မံ၊ ကိ။ န ကရိယာမ၊ မပြုကုန်လတ္တံ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဓရံ၊ ကိ။ နိက္ခိပိတော၊ ချ၍။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ အဝုဋ္ဌဟိတော၊ မထမူ၍။ နိသိန္နာယ၊ ထိုင်သော။ ပရိသာယပိ၊ ပရိသတ်၌လည်း။ ကမ္မံ၊ ကိ။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဆန္တံ အဝိဿဇ္ဇေတွာ အဝုဋ္ဌိတာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ယင်းသို့ ပြသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌှံ။ “အနာပတ္တိ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ အားဖြင့်။ (၈၀) ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဟောအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ စ၊ ၌လည်း။ “န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကပါရိသုဒ္ဓိဒါနေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဒဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ ထိုဥပေါသထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ၌လည်း။ “ပါရိဝါသိကပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ နာမ ပရိသာယ ဝုဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န ဝဇ္ဇတိ၊ အဝုဋ္ဌိတာယ ပန ဝဇ္ဇတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ ဧ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ “ကမ္မံ၊ ကိ။ န ကရိယာမ၊ မပြုအံ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဓရံ၊ ကိ။ နိက္ခိပိတော၊ ချ၍။ နိသိန္နာယပိ၊ ထိုင်သော၊ ပရိသတ်၌လည်း။ ကမ္မံ၊ ကိ။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဝဇ္ဇတိ ဧဝံ၊ အပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂ ဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (န ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ-ဟု ပဋိသိင် နှစ်ချက်ရှိမှ သင့်သည်။) သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။

အဋ္ဌမော၊ သော။ ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၁၇၁။ ဆတ္တဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥတ္တာနော ဧဝံ၊ လျှင်ကတည်း။

ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ တည်း။

၅-ပါဠိဒေသနိယကဏ္ဍ

ပါဠိဒေသနိယသိက္ခာပဒဇ္ဇာနာ

☞ (၈၁) ၁၂၂၈။ ပါဠိဒေသနိယာဒီသု၊ ပါဠိဒေသနိ အစရှိသည်တို့၌။ ပါဠိဝိနိမုတ္တကေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အနာဂတေသု၊ မလာကုန်သော။ သပ္ပိအာဒီသု၊ ထောပတ်အစရှိသည်တို့၌။

သတ္တာဓိကရုဏဂုယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ အဓိကရုဏ သမုတနာမကာ၊ အဓိကရုဏသမုတ အမည်ရှိကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ တာဒိသံယေဝ၊ ထိုသို့သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယံ၊ ထိုအနက်အဆုံးအဖြတ်ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဒ္ဓ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ပညာရှိတို့ဆိုကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ နိဋ္ဌိတာယထာ၊ ပြီးသကဲ့သို့။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္ပန္နော၊ စာစပ်တည်း။ (ဤ ယထာ နိဋ္ဌိတာ-စသော ဂါထာကား ယခုကာလ အဋ္ဌကထာစာကိုယ်တို့၌ မရှိကုန်။) သဗ္ဗာသဝပဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗာသဝံ၊ ခပ်သိမ်းသော အာသဝေကို။ ဝိသဘတကံ၊ သတ်တတ်သော။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ၊ အရဟတ္တမဂ်ကို။ ပဿန္တု နိဗ္ဗုတိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ သတ္တိကရောန္တု၊ မျက်မှောက်ပြုစေကုန်သတည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ပပေ္ဍေ၍-တိပိ၊ ပပေ္ဍေ၍ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိဌော၊ ပါဠိရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌။ “နိဗ္ဗုတိ”^{၈၁} ပဒေန၊ နိဗ္ဗုတိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

ဣတိ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤသဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်။ သမန္တပါသာဒိကာယ၊ သမန္တပါသာဒိကအမည်ရှိသော။ ဝိနယဋ္ဌကထာယ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၏။ ဋီကာယံ၊ ဋီကာဖြစ်သော။ ဝိမတိဝိနောဒနိယံ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိကျမ်း၌။ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းကို ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဥဘတောဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

.

မဟာဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ

၁-မဟာခန္ဓက

ဗောဓိကထာဝတ္ထုနာ

☞ (၈၃) မဟာဝဂ္ဂေ၊ မဟာဝဂ်၌။ ဝါ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌။ ဝတ္ထုနာ၊ အဖွင့်ကို။ မယာ၊ ငါဠိကာဆရာသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်ဆိုပေအံ့။ (ထည့်သည်)။ ဥဘိန္နံ ပါတိမောက္ခာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ကျမ်းကုန်သော။ ပါတိမောက္ခဝိဘင်္ဂါနံ၊ ပါတိမောက်ကို ဝေဖန်ခြင်းဖြစ်သော ဘိက္ခုဝိဘင်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်းတို့၏။ ယံ ခန္ဓကံ၊ အကြင်ခန္ဓကကို။ သင်္ဂါယိံ သု၊ သင်္ဂါယနာတင်လေကုန်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သမ္ပန္နော၊ စာစပ်တည်း။ ခန္ဓာနံ၊ ဝိနည်းပညတ်တို့၏။ သမ္ပဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ခန္ဓကော၊ ဝိနည်းပညတ်တို့၏ အပေါင်း။ (နိပ္ပန္နထည့်သည်)။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ခန္ဓာနံ၊ ဝိနည်းပညတ်တို့ကို။ ပကာသနတော၊ ပြတတ်သောကြောင့်။ ခန္ဓကော၊ ခန္ဓကမည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ “ခန္ဓာ” တိ ပဒေန၊ ခန္ဓာဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိစာရိတ္တ ဝါရိတ္တ သိက္ခာပဒပညတ္တိသမ္ပဟော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာအစရှိသော စာရိတ္တ၊ ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ပညတ်အပေါင်းကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ပဒဘာဇနီယေ၊ ပဒဘာဇနီ၌။ ယေသံ ပဒါနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာ၊ တို့ကို။ ယေဟိ အဋ္ဌကထာနယေဟိ၊ အကြင် အဋ္ဌကထာနည်းတို့ဖြင့်။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ယောဇနာ၊ အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။ အထ၊ ရှေးနည်းမျှဖြင့်သင့်လှလေပြီ။ ဝါ၊ နောက်တနည်းသော်ကား။ ယေ အတ္ထာ၊ အကြင်အနက်တို့ကို။ ပကာသိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယောဇနာအပ်၏။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနောက်နည်း၌။ ဟိ-သဒ္ဓေါ၊ ဟိသဒ္ဓါသည်။ ပဒပူရဏေ၊ ပုဒ်ကို ဖြည့်ကာမျှ၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၁။ ဝိသေသကာရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “ယေန သမယေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနယောတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ တေန သမယေနာ” တိအာဒိနာ၊ ယေန သမယေန။ ပ။ တေန သမယေန-အစရှိသည်ဖြင့်။ ဓုတ္တကာရဏံ ဝိယ၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအစဉ်ဆိုအပ်သော အကြောင်းကဲ့သို့သော။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ ဘုဗ္ဗ-ဝစနိဝတ္ထကံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ကို နှစ်စေတတ်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဣတိ

အတ္ထာ၊ ဤကားအနက်။ တေသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိသမ္မောဓိတော၊ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသည်မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ သတ္ထုစရိယာဝိဘာဝနာယ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အကျင့်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါအစဉ်ကို။ ဝိသေသကရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ ယဒိနတ္ထိ၊ အကယ်၍ မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ဝိနယပညတ္တိယံ၊ ဝိနည်းပညတ်အရာတွင်။ တေသာ၊ ထို သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသည်မှစ၍ မြတ်စွာဘုရားအကျင့်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါအစဉ်ကို။ ဝစနေ၊ ဆိုခြင်း၌။ (အဋ္ဌကထာမှယူ၍ထည့်သည်။) ပယောဇနံ၊ အကျိုးသည်။ ကံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာယော၊ ဤကား စောဒကအဓိပ္ပာယ်တည်း။ နိဒါနဒဿနံ၊ နိဒါန်းကိုပြခြင်းသည်။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား၊ ယောဇနာ၊ ယောဇနာခြင်းတည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိဒါနဒဿနံ ဟူသောပုဒ်၌။ “နိဒါန” နှို ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သိက္ခာပဒပညတ္တိဟေတုဘူတံ၊ သိက္ခာပုဒ်ကိုပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလာဒိကာရဏံ၊ ဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသောအကြောင်းကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ပညတ္တိဋ္ဌာနမေဝ၊ ပညတ်ရာအရပ်ကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ယာဟိ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

“ဥရုဝေလာယ” နှို ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥရုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ မဟန္တဝါစိ၊ အကြီးဟူသောအနက်ကိုဟော၏။ ဝေလာသဒ္ဓေါ၊ သည်။ တိရပရိယာယော၊ ကမ်းဟောပရိယာယ်တည်း။ ဥန္နတတ္တာဒိနာ၊ မြင့်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝေလာ ဝိယ၊ ကမ်းကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝေလာ၊ မည်၏။ ဥရုမဟန္တိ၊ ကြီးမြင့်သော။ ဝေလာ၊ သဲကမ်းတည်း။ ဥရုဝေလာ၊ မြင့်သော သဲကမ်း၊ တဿံ၊ ထို မြင့်သောသဲကမ်း၌။ တေန၊ ကြောင့်။ “မဟာဝေလာယ” နှို အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ မရိယာဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလာဒိဂုဏသီမာ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်သိမ်တည်း။ ပတ္တပုဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာလာဒိနံ၊ ထန်းအစရှိသည်တို့၏။ ပတ္တပုဋ္ဌေန၊ အရွက်ဖြင့်ရက်သောခြင်းတောင်းဖြင့်။

“ပဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ” တိ အယံ သဒ္ဓေါ၊ ပဌမာဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ-ဟူသော ဤ သဒ္ဓါသည်။ အနုနာသိကလောပေန၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေသဖြင့်။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ နိဒ္ဓေသော။ နိဒ္ဓေသတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ပဌမံ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဖွင့်ဦးအံ့။ “ပဌမ” နှို သော၊ ပဌမံ-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဓေသော၊ ကြိယာဝိသေသနကို

၁။ ဝိနယပညတ္တိယံ- (ဆဋ္ဌ)

ပြသော နပုလ္လိင်သဒ္ဓါတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (၈၄) အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိသည်။ ဟုတော့၊ ဖြစ်၍။ သဗ္ဗပဌမံ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ ဗောဓိပင်ရင်း၌။ ဝိဟရတိ၊ နေထိုင်မှု၏။ ဣတိ ယောဇနာ၊ ဤသို့သော ယောဇနာကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “အထ ခေါ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “အထာ” တိ၊ အထ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဧကသ္မိံ သမယေတိ အတ္ထော၊ ဟူသောအနက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ နိပါတာနံ၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏။ အနေကတ္ထတ္တာ၊ များသော အနက်ရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ အဟာနိ၊ ရက်တို့သည်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်။ ဧတံ၊ ဤသတ္တာဟံ ဟူသောပုဒ်သည်။ အစူန္တသံယောဂေ၊ အစူန္တသံယောဂအနက်၌။ ဥပယောဂ ဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိတတ်ရှိသောပုဒ်တည်း။ “အထ ခေါ” တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ အဓိကာရန္တရဒဿနေ၊ အရာတပါးကို ပြခြင်းအနက်၌။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ ဧတေန၊ ထို အထ ခေါ ပါဠိဖြင့်။ ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားခြင်းကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမနသိကာရေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌။ အဓိဂတဘာဝံ၊ ရအပ်သောအဖြစ်ကို။ (အဓိကဘာဝံ-ရှိမှု-လွန်စွာပြုအပ်သော အဖြစ်ကို-ဟုပေး။) ဧသေတိ၊ ၏။ ပဋိစ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိမုခံ၊ ရှေးရှု။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧတေန၊ ဤ ပဋိစ္စဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာရဏဗဟုတာ၊ အကြောင်းများသော အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်၏။ “သဟိ တေ” တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာရိယဗဟုတာ၊ အကျိုးများသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ၏။ “အနုလောမ” န္တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဘာဝနပုံသကနိဇ္ဇေသော၊ ကြိယာဝိသေသနကို ညွှန်းကြောင်း ဖြစ်သော နပုလ္လိင်သဒ္ဓါတည်း။ သေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော ဝေ ပစ္စယာကာရော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပင်လျှင်။ ပုရိမ နယေန ဝါ ဝုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” တိအာဒိနာ နယေန၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်သော။ ပစ္စယာကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဝတ္တိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာ၊ သံသာရ ဖြစ်ခြင်းအား။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသည်ကား။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခအစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းတည်း။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ ဟူသည်ကား။ လောကီယကုသလာကုသလ-

၁။ သတ္တာဟန္တိ = (ဆဋ္ဌ)

စေတနာ၊ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာတို့တည်း။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ် ဟူသည်ကား။ လောကီယဝိပါကမေဝ၊ လောကီဝိပါကံ စိတ်သာလျှင်တည်း။ နာမံ၊ နာမ်ဟူသည်ကား။ လောကီယဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယံ၊ လောကီဝေဒနာ စသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်းတည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသည်ကား။ ဘူတောပေါဒါယ ဘေဒံ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော ရုပ်တည်း။ သဠာယတနံ၊ ဟူသည်ကား။ ပသာဒဝိညာဏ ဘေဒံ၊ ပသာဒရုပ် ဝိညာဉ်အားဖြင့် ပြားသော အာယတန ခြောက်ပါးတည်း။ ဖဿော၊ ဟူသည်ကား။ ဝိပါကဘူတော၊ ဝိပါကဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော ဖဿတည်း။ ဝေဒနာ စ၊ ဝေဒနာဟူသည်ကား။ ဝိပါကဘူတော၊ သော။ သဗ္ဗော၊ ခပ်သိမ်းသော ဝေဒနာတည်း။ တဏှာ၊ ဟူသည်ကား။ ရာဂေါ၊ အားနည်းသော ရာဂတည်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံ ဟူသည်ကား။ ဗလဝရာဂေါ စ၊ အားကြီးသော ရာဂလည်းကောင်း။ တိဝိဓာ စ ဒိဋ္ဌိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း။ ဣမေ စတ္တာရောဣန္ဒြိယလေးပါးတို့တည်း။ (ထည့်)။ ဘဝေါ ပန၊ လည်းကား။ ကမ္မဘဝေါ၊ လည်းကောင်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ဟူသည်ကား။ သာသဝကုသလာ ကုသလစေတနာဝ၊ အာသဝဝါ၏အာရုံဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာသာလျှင်တည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပါဒိန္နကက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနံ၏အာရုံဖြစ်သောခန္ဓာတို့တည်း။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ပါကော၊ ရင့်ခြင်းသည်။ ဇရာ၊ မည်၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မည်၏။ တေ ဝေ၊ ထိုခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင်။ နိဿယ၊ မှီ၍။ သောစနံ၊ စိုးရိမ်ခြင်းသည်။ သောကော၊ မည်၏။ ကန္ဓနံ၊ ငိုကြွေးခြင်းသည်။ ပရိဒေဝေါ၊ မည်၏။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းသည်။ ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ အတိဝိယ သောကော၊ အလွန်စိုးရိမ်ခြင်းသည်။ ဥပါယာသော၊ မည်၏။

ပစ္စေကဉ္စ၊ အသီးသီးလည်း။ သမ္ဘဝတိ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဣမိနာ နယေနာ” တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ “ဒုက္ခရာသိဿာ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သတ္တဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ထည့်)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သုဘသုခါဒိနံ၊ သုဘ၊ သုခ အစရှိသည်တို့၏။ သမုဒယောပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ဟဝေတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဗျတ္တန္တိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ထင်စွာဟူသော ဤအနက်၌။ နိပါတော၊ ကျ၏။ ဝါ၊ နိပါတ်တည်း။ “အနုလောမပစ္စယာ-
 ကာရပဋိဝေသောကော ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။
 (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ပဌမဝါရေပိ၊ ရှေးဦးစွာသောအကြိမ်၌လည်း။ “အဝိဇ္ဇာယ-
 တောဝအသေသဝိရာဂနိရောဓာ” တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိလောမ-
 ပစ္စယာကာရောပိ၊ ပဋိလုံပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ အာဂတော၊
 အကယ်၍ကား လာ၏ရှင်။ တထာပိ၊ ယင်းသို့လာစေတမ့်လည်း။ “ယတော
 ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အနုလောမပစ္စယာကာရပဋိဝေသောဝ၊
 အနုလုံပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိခြင်း၏သာလျှင်။ ကာရဏတ္တေန၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (စာအမျှား၌ ဝုတ္တတ္တာ-ဟု မရှိကြ၊ ရှိသင့်သည်။) ဣ
 ယထာ၊ ဤပထမဝါရ၌ကဲ့သို့။ ဒုတိယဝါရေပိ၊ ၌လည်း။ “ယတော ခယံ
 ပစ္စယာနံ အဝေဒီ” တိ၊ ဟူ၍။ ဂါထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ “ပစ္စယာနံ (၈၅) ခယသင်္ခါတ” န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ နော ကလ္လော ပဉ္စေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စော၊
 ပြဿနာသည်။ (ထည့်)။ အယုတ္တော၊ မသင့်။ န ဗျာကာတဗျော၊ မဖြေအပ်။
 ဣသ္မာ၊ နည်း။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ သိဒ္ဓံ
 ကတွာ၊ ထင်ရှားသည့်ကဲ့ပြု၍။ “ကော ဖုသတိ” တိ၊ ဟူ၍။ တဿ၊ ထိုကိုယ်၏။
 ကိရိယာယ၊ အမှုအရာကို။ ပဌတ္တာ၊ မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ “ကော ဝဉ္ဇာပုတ္တော၊ ဖုသတိ” တိ
 အာဒိ ဝိယ၊ အစရှိသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊
 စည်း။ သောဠသ ကင်္ခါတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အဟံ၊ သည်း။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊
 လွန်လေပြီးသောကာလ၌။ အဟောသိံ န ခေါ၊ ဖြစ်လေ၏လော။ န အဟော-
 သိံ န ခေါ၊ မဖြစ်လေရော။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ အဟောသိံ န ခေါ၊
 ဖြစ်လေသနည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အပြားဖြင့်။ အဟောသိံ န ခေါ၊
 ဖြစ်လေသနည်း။ အဟံ၊ သည်း။ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ လွန်လေပြီးသော ကာလ၌။
 ကိံ ဟုတွာ၊ အဘယ်ဖြစ်၍။ ကိံ၊ အဘယ်သူသည်။ အဟောသိံ န ခေါ၊
 ဖြစ်လေသနည်း။ အဟံ၊ သည်း။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ လာလတ္တံ့သောကာလ၌။
 တဝိဿာမိ န ခေါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လော။ န တဝိဿာမိ န ခေါ၊ မဖြစ်လတ္တံ့လော။
 ကိံ၊ အဘယ်သည်။ တဝိဿာမိ န ခေါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့

သော အပြားအားဖြင့်။ တဝိဿာမိ န ခေါ်နည်း။ အဟံသည်။ အနာဂတ-
 မဒ္ဒါနံ၊ လာလတ္တံ သောကာလ၌။ ကိံ ဟုတွာ၊ အဘယ်ဖြစ်၍။ တဝိဿာမိ
 န ခေါ်နည်း။ အဟံ သည်။ အသို့ န ခေါ် ဖြစ်ဆဲလော။ နော အသို့
 န ခေါ် ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်လေလော။ ကိံ၊ အဘယ်သည်။ အသို့ န ခေါ် ဖြစ်သ
 နည်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အပြားဖြင့်။ အသို့ န ခေါ် ဖြစ်သနည်း။ အယံ
 သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ ကုတော၊ အဘယ်ဘဝမှ။ အာဂတော န ခေါ်
 လာလေသနည်း။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကုဟိ ဂါမိ၊ အဘယ်ဘဝ
 သို့သွားလတ္တံ့သည်။ တဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်နည်း။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ အာဂတာ၊
 ကုန်သော။ အတိတေ၊ အတိတ်၌။ ပဉ္စ၊ ထို့လည်းကောင်း။ အနာဂတေ၊
 ၌။ ပဉ္စ၊ ထို့လည်းကောင်း။ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ၌။ ဆ၊ ခြောက်ပါးသို့လည်း
 ကောင်း။ ဣတိ သို့။ သောဠသဝိဓော၊ တဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်သော။
 ကင်္ခါ၊ ယုံမှားတို့သည်။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ “ကိံ န ခေါ်”တိ၊ ဟူ၍။ မနုဿဒေဝါဒိသု ပါ၊
 လူ၊ နတ်အစရှိသည်တို့တွင်လည်းကောင်း။ ခတ္တိယာဒိသု ဝါ၊ မင်းအစရှိသည်
 တို့တွင်လည်းကောင်း။ အညတရံ၊ တပါးပါးကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ကင်္ခတိ၊
 ယုံမှား၏။ “ကထံ န ခေါ်”တိ၊ ဟူ၍။ သဏ္ဌာနာကာရာဒိ ဝါ၊ သဏ္ဌာန်၊ အခြင်း
 အတူအစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဣဿရာဒိဇနကံ၊ အစိုးရခြင်းစသည်ကို
 ဖြစ်စေဘက်သော။ ကာရဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကင်္ခတိ၊ ၍။
 “ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိ”န္တိ၊ ဟူ၍။ မနုဿာဒိသု၊ လူစသည်တို့တွင်။
 ပဌမံ၊ စွာ။ ကိံ ဟုတွာ၊ အဘယ်ဖြစ်၍။ ပစ္ဆော၊ နောက်မှ။ ကိံ အဟောသိ၊
 အဘယ်ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ သို့။ ကင်္ခတိ၊ ၍။ “အဟံ န ခေါ် အသို့”တိ၊ အာဒိ၊
 အဟံ န ခေါ် အသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၍။ ဝိဇ္ဇမာနာဝိဇ္ဇမာနတဉ္စ၊
 ရှိသော မရှိသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သရူပပကာရာဒိကဉ္စ၊ သရုပ်အပြား
 အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။ ကင်္ခတိ၊ ၍။ ဝပယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဝိအပယန္တိ ဗျာပဂစ္ဆန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အပဂစ္ဆန္တိ
 နိရုဇ္ဈန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၍။

၃။ တဿ ဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿ ပစ္စယာကာရပဇာနနဿ
 ဝ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိခြင်း၏လည်းကောင်း။ ပစ္စယက္ခယာဓိဂ္ဂမဿ စ၊
 ပစ္စည်းတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏လည်းကောင်း။ ဧကေကမေဝကောဠာ-
 သန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အနုလုံ ပဋိလုံမှ။ ဧကေ-

၁။ သဏ္ဌာနာကာရာဒိသု = (ဆဋ္ဌ) ၂။ နိဿယ = (ဆဋ္ဌ)

ကမေဝ ကောဠာသံ၊ တခုတခုသော အစုကို။ ပါဠိပဒရတ္တိယာ ဧဝံ နေသာ-
 ကာသီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရတ္တိယာ၊ ၏။ တီသုပိ ယာမေသ၊ သုံးပါးသော
 ယံတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဣဓ ခန္ဓကပါဠိယာ၊ ဤခန္ဓကပါဠိ၌။ အာဂတ-
 နယေန၊ လာသောနည်းဖြင့်။ အနုလောမပဋိလောမံယေဝ၊ အနုလုံပဋိလုံကို
 သာလျှင်။ မနသာကာသိ၊ နှလုံးသွင်း၏။

အပေါလကထာဝဏ္ဏနာ

၄။ တဿ သတ္တာဟဿ အစုယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပလ္လင်္ကသတ္တာ-
 ဟဿ၊ ပလ္လင်္ဂ၌နေသော သတ္တာဟ၏။ အပဂမနေန၊ ဖွဲ့သဖြင့်။ တမ္ဘာသမာ-
 ဓိမ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိသမာဓိမ္မာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 သမာပတ် တည်းဟူသော သမာဓိမ္မာ။ ဟိ၊ သင့်စွ။ အန္တရန္တရာ ဧဝံ၊ အကြား
 အကြား၌သာလျှင်။ ပစ္စယာကာရမနသိကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နှလုံးသွင်း
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ အဝသေသကာလံ ဗန၊
 ကြွင်းသောကာသကိုကား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာပိ၊ ဖြင့်လည်း။
 ဝိတိနာမေသိ၊ လွန်စေ၏။ တံ၊ ထိုဖလသမာပတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “တမ္ဗ
 သမာဓိမ္မာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (၈၆) ရတနစက်မေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 စိရံ ဌိတဿ၊ ရပ်၍ ကြာမြင့်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာရပ်သော။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ စက်မနာဓိပ္ပာယ်၊ စကြိုကြွလို့သည်ကို။ ဥတု၊ သိ၍။ ဒေဝတာဟိ၊
 နတ်တို့သည်။ မာပိတေ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော။ ရတနစက်မေ၊ ရတနာဖြင့်
 ပြီးသော စကြို၌။ ရတနာသရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ နိသိ-
 ဒနာဓိပ္ပာယ်၊ ထိုင်တော်မူလိုသည်ကို။ ဥတု၊ သိ၍။ ဒေဝတာဟိ၊ တို့သည်။
 မာပိတံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော။ ရတနမယံ၊ ရတနာဖြင့် ပြီးသော။ ဂေဟံ၊
 အိမ်တည်း။

တကြာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ရတနသရေယေဝ၊
 ရတနာသရ၌သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ တကြာပီ အပေါလနိဂြာဓမ္မလေပိ၊
 ထိုဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်ရင်း၌လည်း။ အဘိဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မာကို။ ဝိစိနန္ဒော
 ဧဝံ၊ ဆင်ခြင်လျက်သာလျှင်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဝိမုတ္တိသုခံ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို။ ပဋိသံဝေဒေန္တော၊ ခံစားတော်မူ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအပေါလ၌လည်း။ အနန္တနယသမန္တ-
 ပဋ္ဌာနံ၊ အနန္တနယဖြစ်သော သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို။ သမ္မသတော၊ သုံးသပ်
 တော်မူသော။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ပီတိသမုဋ္ဌိတာ၊ ပီတိသည် ဖြစ်စေအပ်
 ကုန်သော။ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းခြောက်ပါးရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော၊ ဘုရား

ရောင်ပြည့်တော်တို့သည်။ ရတနာသရေ ဝိယ၊ ရတနာသရေ၌ကဲ့သို့။ နိစ္ဆရိံသု
 ဝေ၊ ထွက်ကုန်သည်သာလျှင်ကတည်း။ “ဟံဟု” နှိ ကရောန္တောတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ “သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဟိနဇာတိကာ၊ ယုတ်သောအမျိုး၊ ရှိကုန်သော
 သူတို့သည်။ မံ၊ ငါသို့။ မာ ဥပဂစ္ဆန္တု၊ မကပ်စေကုန်သံတည်း”။ ဣတိ၊
 သို့။ မာနဝသေန စ၊ မာန၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သမိပံ၊ အနီးသို့။
 ဥပဂတေသု၊ ကပ်လာသော သူတို့၌။ ကောဝေသေန စ၊ အမျက်၏ အစွမ်း
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ “အပေထာ”တိ အဓိပ္ပာယ်၊ နောက်ဆုတ်ကြ ဟူသော
 အလိုကို။ နိစ္ဆာရေတုံ၊ မြက်ခြင်းငှာ။ ဟံဟံကာရံ၊ တဟံဟံပြုခြင်းကို။
 ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။

ဗြဟ္မညန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗြာဟ္မဏတ္တံ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်ကို။ အန္တန္တိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝေဒါနံ ဝါ အန္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါ၊
 တနည်းမှ။ မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်တို့၏။ အန္တဘူတံ၊ အဆုံးဖြစ်၍ ဖြစ်သော။
 အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။

မုစလိန္ဒဏထာဝဏ္ဏနာ

၅။ “မုစလိန္ဒမူလေ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ နိပရုက္ခော၊ ကျည်းပင်
 ကို။ “မုစလိန္ဒော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယော၊ အကြပ် ကျည်းပင်ကို။
 “နိစ္စလော” တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နမေသောတိ၊ ဟူသည်ကား။
 သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ
 ၍။ ဥပ္ပန္နော မဟာမေသော၊ ဖြစ်သော မိုးကြီးသည်။ ဝဒ္ဓလိကာတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ဝုဋ္ဌိယာ ဝေ၊ မိုး၏သာလျှင်။ ဣတ္ထိလိဂံဝသေန၊ ဣတ္ထိလိင်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ “သတ္တာဟံ အဝိစိန္ဒဝုဋ္ဌိကာ အဟောသံ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ ဧတိဿာ ဝဒ္ဓလိကာယ၊ ထို မိုးစေ့ခြင်း၌။ ဒိနံ၊ နေ့ကို။ သီတဝါတေန၊
 အေးမြသော လေသည်။ ဒုသိတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သီတ-
 ဝါတဒုဒ္ဓိနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဥဒကဗုသိတသမ္ပိဿေနာ” တိအာဒိ၊
 ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဒုရတာဝေန၊ ဝေးသောအဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်း
 သည်။ ဥဗ္ဗိဒ္ဓဟာ နာမံ၊ ဝေးသောအဖြစ် မည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
 “သေဝိဂမေန ဒုရိဘူတ” နှိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣန္ဒနီလမဏိ ဝိယ၊

ခန္ဓက]

ဗြဟ္မယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၆၁

ဣန္ဒြိယာ မြကဲ့သို့။ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတေတိ၊ တောက်ပတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာကာသော၊ ကောင်းကင်သည်။ ဒေဝေါ၊ မည်၏။

တေမတ္ထံ ဝိဒိတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဝေကဿ၊ ဝိဝေက၏။ သုခဘာဝံ၊ ချမ်းသာသော အဖြစ်ကို။ ဝိဒိတု၊ သိ၍။ မဂ္ဂဉာဏာနံ၊ မဂ္ဂဉာဏ်တို့၏။ သဗ္ဗသော၊ အကြွင်းမဲ့ အားဖြင့်။ အသန္တုဋ္ဌိသမုဇ္ဈေဒကတ္တာ၊ မရောင့်ရဲခြင်းကို ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “စတုမဂ္ဂဉာဏသန္ဓေသေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အကုပ္ပနဘာဝေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကုပ္ပနသဘာဝေါ၊ အမျက်မထွက်သော အဖြစ်တည်း။

ရာဇာယတနကထာဝဏ္ဏနာ

၆။ ပစ္စုပ္ပန်တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိနဝေ၊ အသစ် စက်စက်သော။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ ပသဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်၏။ ပုရိမော၊ ရှေးအနက်ကို။ န ပသဋ္ဌော၊ မချီးမွမ်းအပ်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ မဟန္တံ ပတ္တံ၊ အဖိုးမျှာစွာ ထိုက်သော သပိတ်ကို။ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ မသုံးဆောင်ကုန်။

ဗြဟ္မယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

(၈၇) ၇။ အာလိယန္တိ သေဝိယန္တိ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့သည်။ အာလယာ၊ မည်ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သတ္တာပ။ ဝုစ္စန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သုဠ-မုဒိတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ မုဒိတာ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ ဌာနံ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဌာနသဒ္ဓံ၊ ဌာနသဒ္ဓါကို။ အပေက္ခိတု၊ ငဲ့၍။ ဣမေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော” တိအာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ဝေဝုဇ်တို့တည်း။ အပိဿတိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထေ၊ ပေါင်းခြင်းအနက်၌။ နိပါတော၊ တည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဧတံ၊ ဤအကြံသည်သာလျှင်။ န အဟောသိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣမာပိ ဂါထာ၊ ဤဂါထာတို့သည်လည်း။ ပဋိတန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

“ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါရမိပူရဏံ၊ ပါရမိ ဖြည့်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုက္ခာပဋိပဒတံ၊ ဒုက္ခပဋိပဒါ

၁။ သင်္ခါရာဒိနံဖလာနံ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဒုက္ခပဋိပဒံ- (ဆဋ္ဌ)

ရှိသော အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
 တို့၏။ စတ္တာရော မဂ္ဂါ၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည်။ သုခါပဋိပဒါဝ၊ သုခ
 ပဋိပဒါတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟဏ္ဏတိ၊ ဟ-ဟူသောသဒ္ဒါ
 သည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဗျတ္တံ ကေသန္တိ အတ္ထေသု၊ ထင်စွာဟူသောအနက်၊
 စင်စစ်ဟူသောအနက်တို့၌။ ပဝတ္ထော၊ သော။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။
 ဗျတ္တံ၊ ထင်စွာ။ ဝါ၊ ကား။ ကေသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အလန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ နိပ္ပယောဇနံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဝါ၊ ကား။ “ဟလ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကော
 နိပါတော၊ နိပါတ်တခုတည်း။

ဂ။ ပါဠိယံ၊ ဦး။ သဟမ္ပတိဏ္ဍာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုဗြဟ္မာ
 သည်။ ကဿပဿ ဘဂဝတော၊ ကဿပဘုရားရှင်၏။ သာသနေ၊ ဦး။ သဟ-
 ကော နာမ၊ သဟကအမည်ရှိသော။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊
 ပထမဈာန်ကို။ နိဗ္ဗုတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ၊ ပထမဈာန်ဘုံ၌။
 ဗြဟ္မပတိ၊ ဗြဟ္မာတို့ အကြီးအမှူးသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗုတ္တော ကိရ၊ ဖြစ်
 သတတ်။ တေန၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုဗြဟ္မာကို။ “သဟမ္ပတိ”တိ ဟူ၍။ သဉ္ဇာ-
 နိသု၊ သိကုန်၏။ အဿဝနတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဿဝနတာယ၊ ကြောင့်။
 အဿဝနေန၊ မနာရသောကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ သင့်စွ။
 သဝနမေဝ၊ နာခြင်းသည့်ပင်လျှင်။ သဝနတာ၊ မည်၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့
 နည်း။ ဒေဝတာ ယထာ၊ ဒေဝတာပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း။

ဓမ္မော အသုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဓမ္မော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားသည်။
 သမလေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပူရဏကဿပါဒိဟိ၊ ပူရဏကဿပအစဉ်ကုန်
 သော။ ဆဟိ သတ္တာရေဟိ၊ တိတ္ထိဆရာ ခြောက်ယောက်တို့သည်။ အပါပုရာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဒေသနာဟတ္ထေန၊ ဒေသနာတည်းဟူသော လက်ဖြင့်။ ဝိဝရ၊
 ဖွင့်တော်မူလော့။ “ဒွါဂါ”န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယမဂ်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝဒတိ၊ ၍။

သေလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သနသိလာမယေ၊ တခဲနက်ကျောက်ဖြင့်ပြီးသော။
 “တထူပမ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ တထာ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ တံ -သဒ္ဓတ္ထေ၊
 တ-သဒ္ဓါ၏ အနက်၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၍။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အား။
 ဥပမာ၊ ဥပမာဖြစ်သော။ သော သေလမယော ပဗ္ဗတော၊ ထိုကျောက်ဖြင့်
 ပြီးသောတောင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၍။ တထူပမံ၊ ထိုကျောက်တောင် ဥပမာရှိသော။

၁။ ဝိယောဇနန္တိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သော သေလပဗ္ဗတော = (ဆဋ္ဌ)

တံ ဓမ္မံ၊ ကိံ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝါ၊ ကား။ အဿ ဓမ္မဿ၊ အား။
 တေန ပဗ္ဗတံဒိနာ ပကာရေန၊ ထို တောင်စသော အပြားဖြင့်။ ဥပမာ၊
 သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဓမ္မဗယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လောကုတ္တရဓမ္မဘူတံ၊ လောကုတ္တရာတရား
 ဖြင့် ပြီးသော။ ဥဋ္ဌာဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ၊ တရားဟော
 ခြင်းငှာ။ စာရိကစရုဏတ္ထံ၊ ဒေသစာရိ သွားခြင်းငှာ။ ဣမဗ္ဗာ အာသနာ၊
 ဤနေရာမှ။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ အပ္ပေ၊ သုက္ကတာဝ-
 တော၊ ကြောင့်ကြမဲ့နေသော အဖြစ်မှ။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥဋ္ဌေဟိ၊ ထတော်
 မူလော။ ဝါ၊ ကား။ အယမေဝ၊ ဤ ဥဋ္ဌေဟိ-ပင်လျှင်။ ပါဠော၊ ပါဠိ
 ရှိရင်းတည်း။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “ဝိစရ၊ ဒေသဿ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဒုဝိဓေပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကာယစိတ္တပယောဂေ၊ ကိုယ်
 လုံ့လ၊ စိတ်လုံ့လ တို့ကို။ နိယောဇေသိ၊ တိုက်ကွန်း၏။ “ဝိရာ” တိအာဒိနိံ၊
 အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော ပုဒ်တို့သည်။ ထုတိဝသေန၊ ချီးမွမ်း
 သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္မောဓနာနိ၊ နှိုင်းကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တို့တည်း။

၉။ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညဏေန စ၊
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာသယာနုသယညဏေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဟိ၊
 သင့်စွ။ ဣမေသံ ဒိန္နံ၊ ဤညဏ်တော်နှစ်ပါးတို့၏။ “ဗုဒ္ဓစက္ခု”တိ နာမံ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သွာကာရာတိ၊ ဟူသည်ကား။ (၈၈) ယေသံ၊ အကြင်
 သူတို့အား။ သန္တရာ၊ ကောင်းကုန်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒယောစ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ
 အစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာကာရာ၊ အခြင်အရာတို့သည်။
 သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ သွာကာရာ၊ မည်ကုန်၏။ သုဝိညာ-
 ပယာ စ၊ သိစေလွယ်ကုန်သည် လည်းကောင်း။ ပရလောကဉ္စ၊ တမလွန်
 လောကကိုလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇေ၊ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘယတော၊
 စားအားဖြင့်။ ဒဿနသီလာ စ၊ မြင်လေ့ရှိကုန်သည် လည်းကောင်း။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤကြာရုံ၌။ ဝါ၊ ကန်၌။
 ဥပ္ပလာနိ၊ ကြာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဂစ္ဆလတာပိ၊
 ခြံနယ်ကိုလည်းကောင်း။ ပေါက္ခရဏိပိ၊ ရေကန်ကိုလည်းကောင်း။ “ဥပ္ပလိ-
 နိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ ပေါက္ခရဏိ၊ ရေကန်
 သည်။ ဥပ္ပလိနိ၊ မည်၏။ ဣတရေသုပိ၊ ပဒုမိနိယံ-စသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊
 ဤအတူတည်း။ ဥဒကာနုဂတာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကတော၊ ရေမှ။
 အနုဂတာနိ၊ မပေါ်ကုန်သော။ အန္တော နိမဂ္ဂါနေဝ၊ အတွင်း၌ နစ်ကုန်

၁။ “ဝိရာ”တိအာဒိ (ဆဋ္ဌ)

သည်သာလျှင်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ ပုသန္တိ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ပွားတတ်ကုန်၏။ တာနိ၊
ထိုကြာတို့သည်။ အန္တောနိမ္မဂ္ဂပေါသိနိ၊ မည်ကုန်၏။ အတ္တဂ္ဂမ္ဘာတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဥဒကံ၊ ကို။ အတိက္ကမနဝသေန၊ လွန်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥဂ္ဂန္တော၊
တက်၍။

အပါရုတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဝဋ္ဌာ၊ ဖွင့်အပ်၏။ တေသန္တိ၊ ဟူသည်
သဥပနိဿယာနံ၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့ရှိကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။
ဒွါရာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အရိယမဂ္ဂဒွါရာနိ၊ အရိယမဂ်တံခါးတို့ကို။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ
အပါရုတာ တေသံ ဒွါရာ-ဟူသောစကားကိုလည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ သယမ္ဘူ-
ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သဥပနိဿယာနံ၊ အကြောင်းရှိကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့
အား။ မဂ္ဂပုတ္တိဒိဋ္ဌတံ၊ မဂ်ဖြစ်ခြင်းကို မြင်သောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝေတိ၊
၏။ “ဝိဟိံသသညီ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ “အဟံ၊ ဝါသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဂုဏံ သုပ-
ဝတ္တိတမ္ပိ၊ ကောင်းစွာလေ့လာအပ်သည်ဖြစ်လျက်လည်း။ ဣမံ ပဏိတံ ဓမ္မံ၊
ဤမြတ်သောတရားကို။ အဇာနန္တေသု၊ မသိနိုင်ကုန်သော။ မနုဇေသု၊ လူတို့၌။
ဒေသနာယ၊ ဟောခြင်းဖြင့်။ ဝိဟိံသာ ကာယဝါစာကိလမထော၊ ကိုယ်နှုတ်
ဖြင့် ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ဟောတိတိ၊ ဖြစ်ချေလိမ့်ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဟိံသ-
သညီ၊ ပင်ပန်းအံ့ဟုအမှတ်ရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ န ဘာသိံ၊ မဟောသတည်း။
ဘာသိတုံ၊ ဟောခြင်းငှာ။ န ဣစ္ဆိံ၊ အလိုမရှိ။ ဣဒါနိ ပန၊ ယခုမှကား။
ဟေတုသမ္ပန္နာ၊ အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။
သဒ္ဓါဘာဇနံ၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသောခွက်ကို။ ဝိဝေဒန္တု၊ ဖွင့်ကြကုန်လော့။ နေသံ၊
ထိုသူတို့၏။ သင်္ကပ္ပံ၊ အကြံအစည်ကို။ ပူရေသာမိ၊ ဖြည့်အံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

ပဉ္စဝဂ္ဂိယကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀။ အာဠာရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ကာလာမော-
တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂေါတ္တံ၊ အနွယ်တည်း။ “ဘဂဝတောပိ ခေါ ဉာဏံ
ဥပပါဒိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ ဣဒါနေဝ၊ ယခုမှပင်
လျှင်။ ဉာဏံ၊ သိခြင်းသည်။ ဥပပါဒိ၊ ဖြစ်သလော။ ဗောဓိမူလေ၊ ဗောဓိပင်
ရင်း၌။ တေကာလိကာ စ၊ ကာလသုံးပါး ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
ကာလဝိမုတ္တာ စ၊ ကာလမှ လွတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊
ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို။ သဗ္ဗာကာရတော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌာ နနု၊ မြင်တော်မူသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အယံ၊ ကား။

စောဒနာ၊ တည်း။ သစ္စံ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်သည်မှန်၏။ တထာပိ၊ ယင်းသို့မြင်သော်
လည်း။ နာမာဒိဝသေန၊ အမည်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိကပ္ပိတာ၊
မကြံအပ်ကုန်သေး။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ၊ ၏။ ဇေတိတ္တက္ခဏိ-
ကတ္တာ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စူ။ ဧကေန စိတ္တေန၊
တခုသောစိတ်ဖြင့်။ သဗ္ဗ ဓမ္မာနံ၊ တရားခပ်သိမ်းတို့၏။ ဇာတိအာဒိကံ၊
ဇာတိအစရှိသော။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီးသော။ အနန္တံ၊ အဆုံးမရှိသော။
ဝိဘာဂံ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝိကပ္ပေတုံ၊ အထူးကြံခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်
ကောင်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဝိကပ္ပိနံ၊ အထူး ကြံအပ်ကုန်သော။ ဝိရုဒ္ဓါနံ၊
ဆန့်ကျင်ကုန်သောဘုရားတို့၏။ သဟာနုပ္ပတ္တိတော၊ တကွ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်
တည်း။ အနေန ပန၊ ဤသဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်ကား။ သဗ္ဗဝိကပ္ပိ၊ ရဟမ္မဒဿနမေဝ၊
အလုံးစုံသောအထူးကြံအပ်သည်မှ ကင်းသောတရားကို မြင်ခြင်းကို သာလျှင်။
ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ယထာ ဒိဋ္ဌေသု ပန၊ အကြင်အကြင်
မြင်အပ်သောတရားတို့၌ကား။ ယထိစ္ဆိတာကာရံ၊ အလိုရှိအပ်သော အခြင်း
အရာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိကပ္ပေ၊ အထူးကြံခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ကိမိဝ၊ နည်းဟူမူကား။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သော။ စိတ္တပဋ္ဌေ၊
ဆန်းကြယ်သော ပုဆိုး၌။ ဝိကပ္ပော ယထာ၊ အထူးကြံခြင်း ကဲ့သို့တည်း။
ဣဓာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ အာဠာရံ၊ အာဠာရကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အာဝဇ္ဇနာ-
နန္တရမေဝ၊ ဆင်ခြင်သည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ သဗ္ဗာကာရဉာဏံ၊ ခပ်
သိမ်းသော အခြင်းအရာကို သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်၏။ ကေဝလံ၊
သက်သက်။ တံ၊ ထို အာဠာရကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ ၍။ န ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်
သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ်၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဝေ၊ တို့သည်သာ
လျှင်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဇာနိယန္တိ၊ သိကုန်လတ္တံ့။ တပ္ပမူခါ၊ ထိုပဉ္စ
ဝဂ္ဂိအမှူးရှိကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ ပြဟွာတို့သည်လည်း။ ဇာနိယန္တိ၊ သိ
ကုန်လတ္တံ့။ အာဠာရော၊ သည်။ ကာလံ ကတွာ၊ သေ၍။ အာကိဉ္ဇညာ-
ယတနေ၊ ဘုံ၌။ ဥဒကော စ၊ ဥဒကရသေ့သည်လည်း။ နေဝသညာ-
နာသညာယတနေ၊ ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝေမာဒိကမ္ပိ၊ ဤသို့အစရှိ
သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံကိုလည်း။ နိဿာယ၊ ၍။ ဉာဏံ၊
သိခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ တံ ပန၊ ထို ဘဂဝတာ
ဉာဏံ ဥဒပါဒိ-ဟူသောစကားကိုကား။ ခဏသမ္ပတ္တိယာ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပုဒါခဏပြည့်
စုံခြင်း၏။ ဒုလ္လဘဘာဝံ၊ ရခဲသောအဖြစ်ကို။ ဒသေတုကာ မေန၊ ပြလိုသော

၁။ နာမဇာတိအာဒိကံ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဒသေတုံ ကမေန- (ဆဋ္ဌ)

ဥပါလိမထေရ်သည်။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ ဒေဝတာယ၊ သည်။ ဝုတ္တေ၊
 လျှောက်ခါမှ။ ဉာဏံ ဝိယ၊ သိခြင်းကဲ့သို့။ (၈၉) ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။
 ဟိ၊ သင့်စွ။ သဒ္ဓဂတိယာ၊ သဒ္ဓါအသွားဖြင့်။ ဂန္ထတ္တာ၊ သွားသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဧကေန ဉာဏေန၊ တခုသော ဉာဏ်ဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိခြင်းကို။
 ဝုစ္စမာနမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သော်လည်း။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဉာတံ ဝိယ၊ သိ
 ခြင်းကဲ့သို့။ ပဋိဘာတိ၊ ထင်၏။ ဒေဝတာပိ စ၊ သည်လည်း။ ဘဂဝတာ၊
 လည်။ ဉာတမေဝ၊ သိပြီးသာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္တံ၊ ကို။ အာရောစေတိ၊
 ကြားလျှောက်၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “ဘဂဝံတောပိ ခေါဉာဏံ
 ဥပပါဒီ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၍။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။
 အညတ္တာပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဤဒိသေယ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။
 “လောကံ ဝေါလောကေန္တော အသုကံ အဒ္ဓယ၊ တတ္ထ မယံ ဂတေ ကံ”
 ဘဝိဿာတိ” တိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ သတ္ထု၊ ဘုရားရှင်၏။
 ဟိဘေသိတာ၊ သန္ဓဿနဝသပ္ပဝတ္တေယု၊ အစီးအပွားကို ရှာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်
 ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရာတို့၌။ ဝစနဂတိယံ၊ စကားသွား စကား
 လာ၌။ ကာမဝုတ္တိတေ၊ အလိုအလျောက် ဖြစ်သင့်သည်။ ပညာယမာနေပိ၊
 ထင်သော်လည်း။ ဧကေနော ဉာဏေန၊ တခုသော ဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင်။
 သကလာဝဗောဓော၊ အလုံးစုံကိုသိခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၍။ “ဗဟုပကာ-
 ရာ ခေါ မေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပကာရဿာပိ၊ ကျေး
 ဇူး၏လည်း။ ဝိဇ္ဇမာနတံ၊ ရှိသောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။
 ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဟောခြင်း၏။ ကာရဏတ္တေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်
 ဖြင့်။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အနုပကာရာနမ္ပိ၊ ကျေးဇူးမပြု
 သော သူတို့အားလည်း။ ဒေသနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်တည်း။

၁၁။ အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂယာယ
 စ၊ ဂယာ၏လည်းကောင်း။ ဗောဓိဿ စ၊ ၍လည်းကောင်း။ အန္တရေ၊
 အကြားဖြစ်သော။ တိဂါဝုတေ၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။ ဌာနေ၊ အရပ်၌။

သဗ္ဗာဘိဘူတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တေဘူမကဓမ္မံ၊ ဘုံ
 သုံးပါး၌ဖြစ်သောတရားကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိပ်နင်း၍။ ဌိတော၊ တည်တော်
 မူ၏။ အနုပလိတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိလေသလေပေန၊ ကိလေသာ
 လိမ်းကျံခြင်းဖြင့်။ အလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံ၊ တတော ဝေ၊ ထိုကြောင့်သာ
 လျှင်။ သဗ္ဗဉ္စဟော၊ ခပ်သိမ်းမူသော တေဘူမကကို စွန့်တော်မူ၏။ တဏှက္ခယေ
 ဝိမုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဏှက္ခယေ၊ တဏှာကုန်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊

၁။ ဗန္ဓတ္တာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ကမဝုတ္တိတေ = (ဆဋ္ဌ)

၌။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တော၊ လွတ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို။ သယံ၊ အတ္တနာဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ ဇာနိတွာ၊ သိ၍။ က မုဒ္ဒိသေယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကံ၊ အဘယ်မည်သော။ အညံ၊ တပါးသောသူကို။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ၏။ အာစရိယော”တိ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသေယံ၊ ညွှန်းရအံ့နည်း။

ကာသိနံ ပုရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗာရာဏသီ၊ သို့။ အာဟာဉ္ဇန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဟာနိသ္မိမိ၊ တီးပေအံ့။ အမတခိဂမာယ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းငှာ။ ဥဒ္ဓေါသနတော၊ ကြွေးကြော်တတ်သောကြောင့်။ “အမတဒုန္နုဘိ”န္တိ၊ အမြိုက်စည်ကြီးဟူ၍။ သတ္ထု၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဒေသနာကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ “အမတဘေရိ၊ အမြိုက်စည်ကြီးကို။ ပဟိဿာမိ၊ တီးပေအံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ အနက်။

အရဟသိ အနန္တဇီနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနန္တဇီနောပိ၊ အနန္တဇီန အမည်တော် ရှိသည်လည်း။ ဘဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ယုတ္တော၊ သင့်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ အနက်။ အနန္တဉာဏတာယ၊ အဆုံးအမရှိသော ဉာဏ်ရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဇ္ဈော၊ အနုဇ္ဈမည်၏။ ဇီနော စ၊ မာရ်ငါးပါးကိုလည်း အောင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုဇ္ဈေန ဉာဏေန၊ အဆုံးမရှိသော ဉာဏ်ဖြင့်။ ဇီတဝါ၊ အောင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အနန္တံ၊ အဆုံးမရှိသော။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဝါ၊ အမျက်ကို။ ဇီတဝါ၊ အောင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒဝယန္တရဟိတတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တံ၊ အဆုံးမရှိသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဇိနိ၊ အောင်ပြီ။ ကိလေသာရယော၊ ကိလေသာရန်သူတို့ကို။ မဒ္ဒိတွာ၊ နှိမ်နင်း၍။ ဂဏိ၊ ယူလေပြီ။ ‘ဣတိပိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ အနန္တဇီနော၊ မည်၏။

ဟုပေယျာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဘဝေယံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧဝံ ဝိဓေ၊ သို့စင်သဘောရှိသော။ ရူပကာယရတနေ၊ ကိုယ်တော်ရတနာ၌။ ဤဒိသေန၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပေါယော၊ အဓိပ္ပေါယ်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ နာမကထနံ၊ အမည်တော်ကို ဟောကြား ခြင်းသည်။ ဥပနိဿာယသမ္ပန္နဿ၊ အကြောင်း အထောက်ပံ့နှင့် ပြည့်စုံထသော။ အပရတာဂေ၊ နောက်အဖို့ ဖြစ်သော ဝက်ဟာရ ရွာတွင် ဆာဝါ၏

ခင်ပွန်းဖြစ်သော ကာလ၌။ ဒုက္ခပုတ္တဿ။ ဆာဝါမ ဆဲ၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့
 ရောက်သော။ အဿ။ ထိုဥပကတက္ကတုန်းအား။ ဘဂဝန္တံ။ ဘုရားရှင်အထံ
 သို့။ ဥပဂမ္မ။ ကပ်၍။ ပဗ္ဗဇိတော။ ရဟန်းပြု၍။ ဧဂ္ဂဗလပဋိဝေဓဿ။ မဂ်ဖိုလ်
 ကို သိခြင်းငှာ။ ပစ္စယော။ အထောက်အပံ့သည်။ ဇာတော။ ဖြစ်၏။
 တထာ ဟိ။ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဧသ ဘဂဝါ။ ဤဘုရားရှင်သည်။ တေန။
 ထိုဥပကနှင့်။ သမာဂမတ္ထံ။ ကြုံခြင်းငှာ။ ပဒသာဝ။ ခြေဖြင့်သာလျှင်။ တံ-
 မဂ္ဂံ။ ထိုခရီးကို။ ပဋိပဇ္ဇိ။ ကြွတော်မူ၏။

☞ (၉၀) ၁၂။ ဗာဟုလ္လိကောတိ။ ဟူသည်ကား။ ပစ္စယဗာဟုလ္လိကော။
 ပစ္စည်းအလိုများ၏။ ပဓာနဝိဗ္ဗန္ဓောတိ။ ဟူသည်ကား။ ပဓာနတော ဒုက္ကရ-
 စရဏတော။ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်မှ။ ပရိဟိနော။ ယုတ်အပ်၏။ ဧတ္ထ။ ဤ
 ရဟန်းအဖြစ်၌။ အဂါရိယံ အဂါရဿ ဟိတံ။ အိမ်၏ အစီးအပွားဖြစ်
 သော။ ကသိဂေါရုက္ခာဒိကမ္ပံ။ လယ်ထွန်ခြင်း၊ နွားကျောင်းခြင်း စသောအမှု
 သည်။ နတ္ထိ။ မရှိ။ ဣတိ။ ထိုကြောင့်။ ပဗ္ဗဇော။ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ အန-
 ဂါရိယာ။ မည်၏။ တံ အနဂါရိယံ။ ထို ရဟန်းအဖြစ်၌။ ပဗ္ဗဇန္တိတိ။ ဟူ
 သည်ကား။ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ ကပ်ကုန်၏။ တဒနုတ္တရန္တိ။ ဟူသည်ကား။ အနုတ္တရံ
 အတုမရှိသော။ တံ။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ။ ဟူ
 သည်ကား။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ။ မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သော သီတင်းသုံး
 ခြင်း၏။ ပရိယောသာနံ။ အဆုံးဖြစ်သော။ အရဟတ္တဖလံ။ ကို။ ဣတိ အတ္ထော။
 အနက်။ ဟိ။ စူ။ တဿ။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်၏။ အတ္တာယ။ အကျိုးငှာ။
 ကုလပုတ္တာ။ အမျိုးသားတို့သည်။ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ။
 ဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိံ ပစ္စက္ခေ အတ္တဘာဝေ။ ဤမျက်မှောက်သော ကိုယ်
 ၏ အဖြစ်၌။ သယန္တိ။ ဟူသည်ကား။ အပရပုစ္စယာ။ သူတပါးကို မယုံ
 ကြည်ရသည်ဖြစ်၍။ အဘိညာ သစ္စိကတွာတိ။ ဟူသည်ကား။ အတ္တနောဝ။
 ၏သာလျှင်။ ဉာဏေန။ ဖြင့်။ ပစ္စက္ခံ ကတွာ။ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဥပသမ္ပဇော-
 တိ။ ဟူသည်ကား။ ပါပုဏိတွာ။ ရောက်၍။

ဣရိယာယာတိ။ ဟူသည်ကား။ ဒုက္ကရဣရိယာယ။ ပြုခဲ့သည်ကို ဖြစ်စေ
 သဖြင့်။ “ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ”တိအာဒိသု။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မစသည်တို့၌။ မနုဿ-
 ဓမ္မတော။ လူတို့၏ တရားဖြစ်သော။ လောကိယဉာဏတော။ လောကီ
 ဉာဏ်တက်။ ဥပရိ။ မြင့်မြတ်သော။ အရိယံ ကာတုံ။ အရိယာ ပြုခြင်းငှာ။
 အလံ သမတ္ထော။ စွမ်းနိုင်သည်တည်း။ အလမရိယော။ အရိယာ ပြုခြင်းငှာ
 စွမ်းနိုင်သည်။ “ဉာဏဒဿနဝိသေသော” တိ။ ဟူ၍။ ယဗ္ဗညတညာဏဿ။

၏။ ပုဗ္ဗဘာဂံ၊ ရှေ့အဖို့ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ “နော” တိ ပဒံ၊
 နောဟူသော ပုဒ်သည်။ နုတိ ပဒေန၊ နုဟူသော ပုဒ်နှင့်။ သမာနတ္ထံ၊ တူ
 သောအနက်ရှိ၏။ (ထည့်၍ပေးသည်။) ဘာသိတမေတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ တေ ဝါကျံ၊ ဤကောင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊
 အနက်။ တေ စ၊ ထိုပဉ္စဝဂ္ဂိ တို့သည်လည်း။ “သေ၊ ဤ ရဟန်းကြီးသည်။
 ပဓာနကာလေ၊ ဒုက္ကရာရိယာ ကျင့်သောကာလ၌။ ‘အဟံ အရဟာ’တိ၊ ငါ
 ရဟန္တာတည်း ဟူ၍။ ယဒိ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုသည် ဖြစ်ငြားအံ့။
 မယဉ္ဇ၊ ငါတို့ သည်လည်း။ သဒ္ဓဟာမ၊ ယုံကြည်ကုန်၏။ အနေန၊
 ဤရဟန်းကြီးသည်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ န စ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလည်း မဆိုပေ။
 ဣဒါနိ ပန၊ ၌ကား။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ ဂုဏံ၊ ထင်ရှားရှိသော ဂုဏ်ကိုသာလျှင်။
 ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကပဒေန၊ တခွန်းတည်းတည်းဖြင့်။ သတိံ၊
 သတိကို။ လသိတွာ၊ ရ၍။ “ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဇာတော”တိ၊ ဖြစ်
 ပြီဟူ၍။ ဥပ္ပန္နဂါရဂါ၊ ဖြစ်သော ရှိသေခြင်းရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ အာဝုသော-
 ဝါဒံ၊ ငါ့ရှင်-ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ “နော ဟေတံ
 တန္တ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟံသု၊ ဆိုကုန်၏။ အညာ စိတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 အညာယ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ။ စိတ္တံ၊ ကို။

၁၃။ အန္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောဋ္ဌာသ၊ အစုတို့တည်း။ ဒွေ
 ဘာဂါ၊ နှစ်ဖို့တို့တည်း။ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ဝတ္ထုကာမေသု၊ ဝတ္ထုကာမဂုဏ်တို့၌။ ကိလေသကာမသုခဿ၊
 ကိလေသကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝေါ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ ဝါ၊
 ကား။ ကိလေသကာမာ ဝေ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ အာမိသမုခေန၊ အာမိသကို
 အရင်းမူသဖြင့်။ အလ္လိယနတော၊ ကပ်ငြိတတ်သောကြောင့်။ ကာမသုခလ္လိ-
 ကာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝမ္မောတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဂါမဝါသိနံ၊ ရွာ၌နေသော သူတို့၏။ သန္တကော၊ ဥစ္စာဖြစ်
 သော။ အတ္တကိသမထာနုယောဂေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။
 ကိသမထဿ၊ ပင်ပန်းခြင်းကို။ ကဏုကသေယျာဒိဒုက္ခဿ၊ ဆူးခက်ပေါ်၌
 အိပ်ခြင်းစသော ဆင်းရဲကို။ အနုယောဂေါ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ ဝါ၊ လုံ့လ
 ပြုခြင်းတည်း။ ဥဘော အန္တတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တေ၊ အကြင်
 အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အယုတ်တရားတို့ကို။ လောဘော ဝါ၊ သည်လည်း
 ကောင်း။ သဿတော ဝါ၊ သဿတဝါဒသည် လည်းကောင်း။ ဧကော

၁။ တေ ဝါကျဘောဒိ-(ဆဋ္ဌ) ၂။ အာမိသသုခေန-(ဆဋ္ဌ)

အန္တော၊ တခုသော အယုတ်တရားမည်၏။ ဒေါသော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥစ္ဆေဒေါ ဝါ၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒသည် လည်းကောင်း။ ကော၊ တခုသော အယုတ်တရားမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

“စက္ခုကရဏီ”တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော၊ ဉာဏစက္ခု၊ ဉာဏ်မျက်စိကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခုကရဏီ၊ မည်၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဉာဏကရဏီပုဒ်သည်။ တသေဝ၊ ထိုစက္ခုကရဏီ၏ သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝစတည်း။ ဥပသမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိလေသုပသမော၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းတည်း။ အဘိညာစ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သမ္ဗောဓော စ၊ ကောင်းစွာသိခြင်းသည် လည်းကောင်း။ စတုသစ္စပဋိဝေဓောဝ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသာလျှင်တည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသည်ကား။ အသင်္ခတဓာတု၊ အသင်္ခတဓာတ်တည်း။ ဧတေသမ္ပိ၊ ဤကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းအစရှိသည်တို့၏လည်း။ အတ္ထာယ၊ ဌာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ထောမေတိ၊ ချို့မမ်း၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉာဏံ၊ တည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိတက္ကော၊ တည်း။ သေသံ၊ ကြွင်းသော မဂ္ဂင်သည်။ ဓမ္မတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သလျှင်ကတည်း။

☐(၉၁) ၁၄။ ဧဝံ၊ သို့။ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂေ၊ လေးပါးသော မဂ်တို့ကိုလည်း။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဒသေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌာ။ တေဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ ထိုမဂ်တို့ဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗာနံ၊ ထိုးထွင်းသိအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရံ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ဒသေတံ၊ ဌာ။ “ဣဒံ ခေါပနံ ဘိက္ခဝေ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာယ၊ ၏။ “ဇာတိပိ ဒုက္ခာ”တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အားလုံးတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ရူပါရူပဓမ္မပ္ပဝတ္တိ၊ ရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဇာတိ နာမ၊ မည်၏။ သံ စ၊ ထိုဇာတိသည်လည်း။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေသု၊ ထိုထိုဘဝတို့၌။ ဥပသဗ္ဗမာနာနံ၊ ရအပ်ကုန်သော။ ဒုက္ခ ဒုက္ခဒီနံ၊ ဒုက္ခ ဒုက္ခအစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဇရာဒိသု၊ ဇရာအစရှိသည်တို့၌။ ဒုက္ခဝတ္ထုကတံယ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခအဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ပဉ္စ၊ ပါဒါနက္ခန္ဓာ ပန၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်ကား။ ဒုက္ခဒုက္ခ-

ဒုက္ခဒီနံ = (ဆဋ္ဌ)

ဝိပရိကာမဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုက္ခာ ဧဝံ၊ ဒုက္ခတို့သာ
 တည်း။ ပေါနောဘဝိကာတံ၊ ဟူသည်ကား။ ပုနဗ္ဗဝကရဏံ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို
 ပြုခြင်းသည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ကရုဏာဟူသော နေ့ခက်ပုဒ်ကျေသဖြင့်။
 ပုနဗ္ဗဝေါ၊ မည်၏။ ဧတိဿ၊ ထိုတဏှာအား။ ပုနဗ္ဗဝေါ၊ တဖန်ဘဝသစ်ကို
 ပြုခြင်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပေါနော-
 ဘဝိကာ၊ မည်၏။ “နန္ဒိရာဂသဟဂတာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ရူပါဒိသု၊
 ရူပါရုံစသည်တို့၌။ နန္ဒတိ ပိယာယတိ၊ ချစ်မြတ်နိုးတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 နန္ဒိ၊ မည်၏။ သာ ဧဝံ၊ ထိုနှစ်သက်တတ်သော တရားသည်သာလျှင်။ ရာဂေါ၊
 မည်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤ
 နန္ဒိရာဂေါဟူသောပုဒ်သည်။ ဘာဝပုဓာနေ၊ တဒ္ဓိတ်တော ပြဋ္ဌာန်းသော။
 နိဒ္ဒေသော၊ နိဒ္ဒေသတည်း။ နန္ဒိရာဂတ္ထိ၊ နှစ်သက်တတ်သော ရာဂ၏အဖြစ်။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ထိုနှစ်သက်တတ်သော ရာဂအဖြစ်နှင့်။
 သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်သည်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊
 မည်၏။ တတြ တတြာတံ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ထိုထို
 ဘဝ၌။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိကုန်သော။ ဆသ္မု အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံ
 ခြောက်ပါးတို့၌။ ကာမဿာဒနဝသေန၊ ကာမဂုဏ်ကို သာယာခြင်း၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောတဏှာသည်။ ကာမတဏှာ နာမ၊ မည်၏။
 သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောတဏှာသည်။ ဘဝ-
 တဏှာ၊ မည်၏။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော
 တဏှာသည်။ ဝိဘဝတဏှာ၊ မည်၏။ “အသေသဝိရာဂနိရောဓော”တိအာဒိနာ၊
 အစရှိသည်ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ တတ္ထ၊ ၌။ ဝိရဇ္ဇနံ
 ဝိဂမနံ၊ ကင်းခြင်း။ ဝိရာဂေါ၊ ကင်းခြင်း။ နိရုဇ္ဈနံ၊ ချုပ်ခြင်း။
 နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးသောပုဒ်ဖြင့်လည်း။ သုဠ၊
 ဝိဂမေဝ၊ ကောင်းစွာကင်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ယေန၊ အကြင်
 နိဗ္ဗာန်ကြောင့်။ အသေသာယပိ၊ အကြွင်းမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တဏှာယ၊
 ဤ။ ဝိရာဂေါ စ၊ ကင်းခြင်းသည် လည်းကောင်း။ နိရောဓော စ၊ ချုပ်ခြင်း
 သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဤ။ သော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ အသေသ-
 ဝိရာဂနိရောဓော၊ မည်၏။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ဤ။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ တဏှဉ္စ၊ တဏှာကိုလည်း
 ကောင်း။ ဝဇ္ဇဉ္စ၊ ဝဋ်ကိုလည်းကောင်း။ စဇန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ ဝဋ်နိဿဇ္ဇန္တိ၊ တဖန်
 စွန့်ကုန်၏။ ဝိမုစ္ဆန္တိ၊ လွတ်ကုန်၏။ န အလ္လိယန္တိ၊ မငြိမ့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 “စာဂေါ ပဋိနိဿဂေါ ဝိမုတ္တိ အနာလယော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။

၁၅။ “စက္ခု” နှိအာဒိနိ၊ အစရှိသည်တို့သည်။ ဉာဏဝေဝစနာနေဝ၊ ဉာဏ်၏ ဝေဝစစ်တို့သာလျှင်တည်း။

၁၆။ ယာဝကီဝဉ္ဇာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထကံ ကာလံ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ တိပရိဝဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သစ္စဉာဏကိစ္စဉာဏကတညဉာ သင်္ခါတာနံ၊ သစ္စဉာဏ် ကိစ္စဉာဏ် ကတညဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ ပရိဝဋ္ဌာနံ၊ သုံးပါးသော အပြန်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိပရိဝဋ္ဌံ၊ သုံးပါးသော အပြန်ရှိသော။ ဉာဏဒဿနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စဉာဏ် စသည်တို့တွင်။ “ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခအရိယသစ္စာ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ မည်၏”။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စတုသုသစ္စေသု၊ သစ္စာလေးပါးတို့၌။ ယထာဘူတဉာဏံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း သိသောဉာဏ်သည်။ သစ္စဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ တေသု ဧဝံ၊ ထိုသစ္စာတို့၌ သာလျှင်။ “ပရိညေယျံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏ဟူ၍။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်၏ ဟူ၍။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်၏ ဟူ၍။ ဘာဝေတဗ္ဗံ” နှိ၊ ပွားစေအပ်၏ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဇာနနဉာဏံ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စကို သိသောဉာဏ်သည်။ ကိစ္စဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ “ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ သစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ။ ဘာဝိတံ” နှိ၊ ပွားစေအပ်ပြီ ဟူ၍။ တဿ ကိစ္စဿ၊ ထိုကိစ္စ၏။ ကတဘာဝဇာနနဉာဏံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောအဖြစ်ကို သိသောဉာဏ်သည်။ ကတဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဒွါဒသာကာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တေသမေဝ၊ ထိုသစ္စာလေးပါး တို့တွင်သာလျှင်။ ဧကေကသ္မိံ သစ္စေ၊ တပါး တပါးသော သစ္စာ၌။ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ အာကာရာနံ၊ သုံးပါး သုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွါဒသာကာရံ၊ ထဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော။

အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါတိ ‘ပစ္စညာသိန္တိ’ ဟူသည်ကား။ အဟံ၊ သည်။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိပြီ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ န ပဋိဇာနိံ၊ ဝန်မခံ။ ယတော စ ခေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗောဓိမူလေ၊ ဗောဓိပင်ရင်း၌။ ယတော နိသိန္နကာလတော၊ အကြင်နေသောအခါမှ။ (၉၂) ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အထာဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တတော ပရံ၊ ထိုမှ၊ နောက်၌။ အဟံ၊ သည်။ “ဉာဏဉ္စ ပန မေ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ “အကုပ္ပာ မေ” တိအာဒိ၊ အစရှိသည်ကား။ တဿ၊ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏။ ပဝတ္တိအာ-

☰

ကာရဒဿနံ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြကြောင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ
 ဌ်။ အကပ္ပု၊ မေ ဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်
 တည်း။ တဿ၊ ထိုရဟတ္တဖိုလ်၏။ မဂ္ဂသင်္ခါတကာရဏတော စ၊ မဂ်ဟုဆို
 အပ်သော အကြောင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံ
 အားဖြင့် လည်းကောင်း။ အကပ္ပုတာ၊ မပျက်သော အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ၏။

ဣမသ္မိံ ပန ဝေယျာကရဏသိန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဂ္ဂါယသုတ္တေ၊ ဂါယာ
 ကင်းသော သုတ်ကို။ ဘညမာနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဏိယမာနေ၊ ဟော
 အပ်သည်ရှိသော်။ “ဓမ္မစက္ခု”န္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဣ၊ ဤအရာ၌။
 စတုသစ္စဓမ္မေသု၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ စက္ခုကိစ္စကရဏတော၊ မျက်စိ
 ကိစ္စကို ပြခြင်းကြောင့်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။
 “ယံ ကိဉ္စိ”တိဒောဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏဇ္ဈေ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင်အာ
 ရုံရှိသော အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ကိစ္စဝသေန၊ ကိစ္စ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ အသမ္မောဟတော၊ မတွေမဝေသောအားဖြင့်။ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊
 ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁၇။ ဓမ္မစက္ခုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိဝေမညဏဓမ္မဉ္စေ၊ ထိုးလွင်း၍
 သိသော ဉာဏ်တရားသည် လည်းကောင်း။ ဒေသနာညဏဓမ္မဉ္စေ၊ ဟော
 ကြောင်းဖြစ်သောဉာဏ်တရားသည် လည်းကောင်း။ ပဝတ္တနုဋ္ဌေန၊ လည်တတ်
 သော အနက်သဘောကြောင့်။ စက္ကံ၊ စက်မည်သည်တည်း။ ဣတိ၊ကြောင့်။
 ဓမ္မစက္ကံ၊ မည်၏။ ဩဘာသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗညုတညာဏာနုဘာ-
 ဝေန၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ အနုဘော်ကြောင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ စိတ္တပစ္စယ-
 ဉတုသမုဋ္ဌာနော၊ စိတ်လျှင် အကြောင်းရှိသော ဉတုကြောင့် ဖြစ်သော။
 ဒဿသဟယိလောကဓာတုံ၊ တသောင်းသော လောကဓာတ်ကို။ ဖရိတွာ၊
 နှိ၍။ ဌိတော၊ တည်သော။ ဩဘာသော၊ အရောင်တည်း။

၁၈။ ဧတေန၊ ဤသူသည်။ အရိယသစ္စဓမ္မော၊ အရိယသစ္စာတရားကို။
 ဒိဋ္ဌော၊ မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊
 ကြွင်းသော ပတ္တဓမ္မော-အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းလျှင်
 နည်းရှိ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ အဓိဂ-
 တတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ န ပစ္စေတိ၊ မယုံ
 ကြည်။ ပရဿ၊ အား။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်သဖြင့်။ ဧတ္ထေ၊ ဤတရား၌။
 န ပဝတ္တတိ၊မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရပ္ပစ္စယော၊ မည်၏။ “ဟေတိက္ခူ”တိ၊

ဟူ၍။ တွေ့ကေ၊ ဤမျှလောက်ကို။ ဝုတ္တ မတွေ့၊ ဆိုကာမျှ၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ၊ ရှင်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါ စ၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ တတ္ထ၊ ထို ဟေိဘိက္ခုတိ-ဟူသောပုဒ်၌။ ဣတိသဒ္ဓေန၊ ဣတိသဒ္ဓါဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနပရိယောသာနေ ဧဝံ စကား၏ အဆုံး၌သာလျှင်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်သည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ၌ကား။ ‘ဟေိဘိက္ခုတိ ဘဂဝတော ဝစနေနာ’ တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဟေိဘိက္ခုသဒ္ဓေါ၊ လက္ခိတံ၊ ဟေိဘိက္ခု သဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော။ ဝစနံ၊ စကားတည်း။ ဟေိဘိက္ခုဝစနံ၊ ဟေိဘိက္ခုသဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော စကား။ ဣတိ၊ သို့။ အာဒိပဒဝသေန၊ အစပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်ဘို့၌ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါတိ အာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒေတံ၊ ထိုစကားသည်။ ပဌမပါရာဇ်ကဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ “ဘဂဝါ ဟိ။ ပ။ ဟေိ ဘိက္ခု စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဤစကားနှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှလောက်သော စကားကို။ ဘဂဝတော၊ သည်။ နိယမေန၊ မြဲသော အားဖြင့်။ ဝုတ္တတိ၊ ဟောအပ်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှလောက်သော စကားသည်။ အဂ်မေဝ၊ အဂ်ိသာလျှင်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သေက္ခပုထုဇဉ်တို့အား။ တေ၊ ဤ ဟေိဘိက္ခု ခေါ်သော စကားကို။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ အပြည့်အစုံ။ ဝုတ္တတိ၊ ဟောအပ်၏။ အသေက္ခာနံ ပန၊ အသေက္ခတို့အားကား။ “စရ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ ပရိယောသာနံ၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံဟူသော သဒ္ဓါလျှင် အဆုံးရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သိက္ခတ္ထယသမိဒ္ဓိတော၊ သိက္ခာသုံးပါး ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်တည်း။ လောကီယသမ္ပဒါဟိ၊ လောကီပြည့်စုံခြင်းတို့ထက်။ ဥပရိဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ၊ မြင့်သည် မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္ပဒါ၊ ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ မည်၏။

၁၉။ နိဟာရဘတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဂါမတော၊ ရွာမှ။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဒိန္နဘတ္တော၊ လူအပ်သော ဆွမ်းတည်း။ ကလ္လံ နူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထံ န၊ သင့်အံ့လော။ “တေ မမာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ-

ဂါဟာနံ၊ တဏှာဖြင့်ယူခြင်း၊ မာနဖြင့်ယူခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့်ယူခြင်းတို့ကို။ ဒဿနံ၊ ပြုကြောင်းတည်း။

☞ (၉၃) ၂၂။ “တသ္မာ တိဟာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌၊ တိဟာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိပါတမတ္ထံ၊ နိပါတ်မျှသာတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ နိဗ္ဗိန္ဒတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝုဠာနံ ဂါမိနိဝိပဿနာ-ဝသေန၊ မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဝိရဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုန္တံ၊ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ န ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်။ ဝိမုစ္စတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖလဝသေန၊ ဖိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွှတ်၏။ “ဝိမုတ္တသ္မိ”န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဒဿနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကိုပြုကြောင်းတည်း။ ဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်တည်းဟူသော သီတင်းသုံးခြင်းကို။ စတုသု သစ္စေသု၊ သစ္စာလေးပါးတို့၌။ စတုဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော။ ပရိညာဒိဝသေန၊ ပရိညာအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သောဠသဝိဓံ၊ တဆယ်ခြောက်ပါးအပြားရှိသော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ကရဏီယံ၊ ကရဏီယမည်၏။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတ္ထဘာဝါယ သောဠသကိစ္စဘာဝါယ၊ ဤ တဆယ်ခြောက်ပါးသော ကိစ္စအလိုငှာ။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသက္ခယာယ၊ ကိလေသာကုန်ခြင်းငှာ။ ပုန၊ တဖန်။ အပရံ၊ တပါးသော။ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စံ၊ မဂ်ကို ပွားခြင်းကိစ္စသည်။ ဖေ၊ အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဣတ္ထဘာဝတော ဝတ္ထမာနက္ခန္ဓသန္တာနတော၊ ဤ ဖြစ်ဆဲသော ခန္ဓာအစဉ်မှ။ အပရံ ခန္ဓသန္တာနံ၊ တပါးသော ခန္ဓာအစဉ်သည်။ မယံ၊ အား။ န ဘဝိယတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ

၂၅။ အာဠမ္မရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဏဝံ၊ ထက်စည်ကို။ ဝိကေသိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိပွကိဏ္ဍကေသံ၊ ကြဲဖြန့်သောဆံရှိသော။ ဝိက္ခေဠိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဿန္ဓမာနလင်္ဂ၊ ယိုသောတံတွေးရှိသော။ သုသာနံ၊ မညေသိ၊ ဟူသည်ကား။ သကံ ပရိဇနံ၊ မိမိပရိသတ်ကို။ သုသာနံ ဝိယ၊ သုသာန်ကဲ့သို့။ အဒ္ဓသ၊ မြင်လေ၏။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤကား စာစပ်တည်း။ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဝေဂဝသပ္ပဝတ္တံ၊ သံဝေဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော။ ဝစနံ၊ ကို။ နိစ္ဆာရေသိ၊ မြက်၏။ ဥပဿဠန္တိ၊ ဟူသည်ကား။

သဗ္ဗံ၊ သော။ သတ္တကာယဇာတံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ (ဇာတ အနက်မရှိ) ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲနှင့်။ သမ္ပိဿံ၊ ရောယှက်သည်တည်း။ ဒုက္ခာကိဏ္ဍံ၊ ဒုက္ခနှင့် ပြွမ်းသည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၆။ “ဣဒံ ခေါ ယသာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟ၊ ၏။ အနုပုဗ္ဗိ ကထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပုဗ္ဗိပါဠိကဟံ၊ အစဉ်ဖြစ်သောစကားကို။ အာဒိနဝန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဩကာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဟိနဇနသေဝိတတ္ထာ၊ ယုတ်နိမ့်သော သူတို့သည် မှီခိုအပ်သောကြောင့်။ နိဟိနတာ၊ ယုတ်နိမ့်သော အဖြစ်တည်း။ သံကိလေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တေဟိ၊ ထိုကိလေသာတို့ ကြောင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသနံ၊ ညစ်ညူးခြင်းကို။ ဝါ၊ ကား။ သံကိလေသဝိသယတ္တံ၊ ကိလေသာ၏အာရုံအဖြစ်ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကလ္လစိတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အရောဂစိတ္တံ၊ ရောဂါကင်းသောစိတ်ရှိသော။ တေဿံ၊ ထိုဒေသနာ၌။ သာမံ အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တော်တိုင်ပင်လျှင်။ ဥက္ကံသော ဥက္ကံပနံ၊ ထုတ်နုတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သစ္စဒေသနာ၊ သစ္စာဒေသနာသည်။ သာမုက္ကံသိကာ၊ မည်၏။ “ဒုက္ခ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ တဿ၊ ထိုသာမုက္ကံသိကဒေသနာ၏။ ဝါ၊ သစ္စာဒေသနာ၏။ သရူပဒဿနံ၊ သုတိကိုပြကြောင်းတည်း။

၂၇။ အဿဒုတေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဿံ၊ မြင်းကို။ အာရုဇ္ဇေ၊ စီးကုန် သော။ ဒုတေ၊ တမန်တို့ကို။ ဣဒ္ဓါတိသင်္ခါရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဒ္ဓိကိရိယံ၊ တန်ခိုးဖြင့် ပြုခြင်းကို။ အဘိသင်္ခါရေသိ အကာသိ၊ ပြု၏။

၂၈။ ယထာဒိဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဌမမဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သော။ စတုဿစူဠမိံ၊ သစ္စာလေးပါးတည်းဟူသောအရာကို။ သေသ- မဂ္ဂတ္ထယေန၊ ကြွင်းသော မဂ်သုံးခုအပေါင်းဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပဿန္တဿ၊ မြင်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “မာတု နောဇီဝိတ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ နောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိပါတမတ္တံ၊ နိပါတ်မျှသာတည်း။ တေ၊ သင်၏။ မာတု၊ မယ်တော်အား။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ဒေဟိ၊ ပေးပါလော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ယသဿ၊ ယသသတို့သား၏။ ဝါ၊ အား။ ခိဏာသဝတ္ထာ၊ ကုန်သောအာသဝေရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ဧဟိ ဘိက္ခု၊ သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ပြဟူစရိယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧတ္ထေနကနေဝ၊ ဤမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဘဂဝါ၊

၁-ဒုက္ခာကိဏ္ဍံ = (ဆဋ္ဌ) ၂-သံကိလေသဝိသယံ = (သဋ္ဌ)
၃။ သဋ္ဌ၌ တေ-မပါ။

တည်း။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူ၏။ ဟိ၊ သင့်စွာ။
 ခိဏာသဝါနံ၊ အာသပေါကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဧတ္တကေနော၊ ဤမျှ
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ဧဟိတိက္ခ-ခေါ်သည့်မှ ရှေး၌သာလျှင်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ။ ပရိက္ခိ-
 ဏတ္တာ၊ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ “စရ ပြဟ္မစရိယ”န္တိ၊ ဟူသော
 စကားကို။ သာသနံပြဟ္မစရိယသင်္ခါတံ သိက္ခာပဒပူရဏံ၊ သာသနာ၌ သိ
 တင်းသုံးခြင်းဟုဆိုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုဖြည့်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ။
 ။ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယံ၊ မဂ်တည်းဟူသော သိတင်းသုံးခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။
 န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။

၉၄) ၃၀။ သေဠာနုသေဠိန္တိ။ ဟူသည်ကား။ ယေသံ ကုလာနံ၊
 အကြင်အမျိုးတို့အား။ ပဝေဏီဝသေန၊ အစဉ်အဆက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာ-
 ဂတာ၊ လာကုန်သော။ သေဠိနော စ၊ သဌေးကြီးတို့သည် လည်းကောင်း။
 အနုသေဠိနော စ၊ သဌေးငယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သေဠာနု-
 သေဠိနံ၊ သဌေးကြီး၊ သဌေးငယ်နှိုက်ကုန်သော။ တေသံ ကုလာနံ၊ ထိုအမျိုးတို့
 ။ သြရကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ လာမကော၊ ယုတ်မာသည်။

၃၂-၃၃။ မာ ဧကေန ဒွေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကေန မဂ္ဂေန၊ ခရီး
 တကြောင်းဖြင့်။ ဒွေ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းနှစ်ယောက်တို့သည်။ မာ အဂမိတ္ထ၊ မသွား
 ကုန်လင့်။ ဝိသုဇ္ဈေ၊ စင်ကြယ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဝါ၊ ကား။
 ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တို့ကို။ မာဓရတိ၊ သတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာရော၊
 မည်၏။ ပါပေ၊ မကောင်းမှု၌။ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်တည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပါပိမာ၊ မည်၏။

သဗ္ဗပါသေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗကိုလေသပါသေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော
 ကိလေသာကြော့ကွင်းတို့ဖြင့်။ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဒိဗ္ဗကာမဂုဏနိဿိတာ၊ နတ်ကာမဂုဏ်ကိုမှီကုန်သော။ ယေ ကိလေသပါသာ နာမ
 စ၊ အကြင်ကိလေသာကြော့ကွင်းတို့မည်သည်လည်း။ အတ္ထိ သန္တိ၊ ကုန်၏။
 မာနုသကာမဂုဏနိဿိတာ၊ လူကာမဂုဏ်ကိုမှီကုန်သော။ ယေ ကိလေသ-
 ပါသာ နာမ စ၊ တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊ ခပ်သိမ်း
 ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုကိလေသာကြော့ကွင်းတို့ဖြင့်။ “တံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ၊ ဟူ
 သော စကားကို။ ဒေဝမနုဿေဟိ၊ နတ်လူတို့သည်။ ကရိယမာနသက္ကာရ-
 သမ္ပုဋ္ဌိန္တံ၊ ပြုအပ်သော ပူဇော်သက္ကာကို ခံတော်မူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။
 ဝဒတိ၊ မာရ်နတ်ဆို၏။

အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ စရန္တေ၊ လှည့်လည် ကျက်စားကုန်သော။ ပဉ္စာဘိညေပိ၊ အဘိညာဉ်ငါးပါးရှိသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း။ ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရာဂပါသော၊ ရာဂကြော့ကွင်းသည်။ အန္တလိက္ခ-စရော၊ မည်၏။ မာဇေပန၊ မာရ်နတ် သည်ကား။ ပါသမ္ပိ၊ ရာဂကြော့ကွင်းကိုလည်း။ အန္တလိက္ခစရ၊ ကောင်းကင်၌ လှည့်လည် တတ်၏ ဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ မာနသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မနော သမ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော။

ဇာနာတိ မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုမာရ်နတ်သည်။ (ပလာယတိ-၌ စပ်။) “ဗောနုဘာဝေါ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသော။ အညော၊ တံပါးသော။ ဒေဝပုတ္တော၊ နတ်သားသည်။ နိဝါရေတိတိ၊ မြစ်၏ဟူ၍။ ဘိတော၊ ကြောက်သော ရှင်ဂေါတမသည်။ နိဝတ္တိဿတိ န ခေါ၊ ဆုတ်နှစ်လိမ့်လော”။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့မှတ်၍။ ဝတော၊ ဆို၍။ “အန္တက၊ မာရ်ယုတ်။ တံ၊ နင့်ကို။ နိဟတော၊ ငါနှိမ်အပ်ပြီးသည်။ အသိ၊ မြစ်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော်။ “မံ၊ ကို။ ဇာနာတိ” ဣတိ၊ သိချေပြီတကားဟု။ ဒုမ္မနော၊ နှလုံးမသာယာသည်ဖြစ်၍။ ပလာယိ၊ ပြေးလေ၏။

၃၄။ ပရိဝိတက္ကော ဥပပါဒိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဟိဘိက္ခု ဘာဝါယ၊ ဧဟိဘိက္ခု ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ဥပနိဿယရဟိတာနမ္ပိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့ ကင်းကုန်သောသူတို့အားလည်း။ ပဗ္ဗဇိတုကာမ-တာ၊ ရဟန်းပြုခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသော အဖြစ်သည်။ ဥပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်လည်း။ တေ၊ ထို ဧဟိဘိက္ခု၏ ဥပနိဿယမှ ကင်းသော သူတို့ကို။ န ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ ရဟန်းပြုကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထို ဧဟိဘိက္ခု၏ ဥပနိဿယမှ ကင်းကုန်သော သူတို့၏လည်း။ ပဗ္ဗဇေဝိမိ၊ ရှင်ရဟန်းပြုသော အစီအရင်ကို။ ဒသေဇန္တော၊ ပြလျက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိဝိတက္ကေသိ၊ ကြံတော်မူ၏။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပနိဿယသမ္ပန္နာပန၊ ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့သည်ကား။ တဂဝန္တံ၊ သို့။ ဥပသကမိတော၊ ၍။ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ၊ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်ဖြင့် သာလျှင်။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ရှင်ရဟန်းပြုကုန်၏။ ပဋိက္ခိဘာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။ ယေ ပုဂ္ဂလာ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤကား စာစပ်။ “သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော” တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ကေသမသ္မံ ဩဟာရေတွာ” တိအာဒိဝစနတော၊ အစ၌သည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ကေသဇ္ဈေဒနကာသာယတ္ထဒန-

သရဏဒါနာနိ၊ ဆံဖြတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း၊ သရဏဂုံပေးခြင်းတို့သည်။
 ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ၊ ရှင်ပြုခြင်းမည်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ပဏ္ဍိမဒ္ဓယံ၊
 နောက်ဖြစ်သော သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း၊ သရဏဂုံပေးခြင်း နှစ်ပါး အပေါင်းကို။
 ဘိက္ခုဟိ ဧဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာရေတဗ္ဗံ ဝါ၊ ပြုမ
 လည်း ပြုစေအပ်၏။ “ပဗ္ဗဇေဟိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ တိဝိဓမ္မိ၊
 သုံးပါးအပြားရှိသော ဆံဖြတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း၊ သရဏဂုံပေးခြင်းကို
 လည်း။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဓဏ္ဍသိမံ နေတော” တိ၊ ဟူသော စကားကို။
 တဏှုကမ္မာရောစနပရိဟရဏတ္ထံ၊ ဦးခေါင်းရိတ်ခြင်းအမှုကို ပန်ကြားခြင်းမှ
 ကြဉ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့အား။ အနာ-
 ရောစေတော၊ မပန်မကြားပဲ။ ကေသိမာယ၊ ကသိမံတည်းဉ်။ “တေသု၊ ဤရှင်
 လောင်း၏။ ကေသ၊ ဆံတို့ကို။ ဆိန္ဒ၊ ဖြတ်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ အညံ၊
 တပါးသောသူကို။ အာဏာပေတုမ္ပိ၊ စေခြင်းငှာလည်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။
 “ပဗ္ဗာဇေတော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကေသာဒိဇစ္ဆဒနမေဝ၊ ဆံစသည်ကို
 ဖြတ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “ကာသာ-
 ယာနိ အဇ္ဈာဒေတော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသံ၊ ဝုတ္တတ္တာ၊ အသီး ဆိုအပ်သောကြောင့်
 တည်း။ “ပဗ္ဗာဇေတံ န လဘတိ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သရဏဒါနံ၊
 သရဏဂုံပေးခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အနုပသမ္ပန္နေန၊ လူသမဏေ
 သည်။ ဘိက္ခုအာဏတ္ထိယာ၊ ရဟန်းအာဏာဖြင့်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ပေးအပ်သော်
 လည်း။ သရဏံ၊ သရဏဂုံသည်။ န ရဟတိ၊ မရောက်။

ယသဿိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ပရိဝါရသမ္ပန္နော၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံ၏။
 “နိဇ္ဇိဝနိယတ္တဘာဝ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ “ကေသာ နာမ၊ ဆံတို့မည်
 သည်ကား။ ဣမသ္မိံ သရီရေ၊ ဤကိုယ်၌။ ပါဠိဇယက္ခော၊ အသီးသော။
 ကောဌာသော၊ အစုတည်း။ အစေတနော၊ ဖိတ်လည်း မရှိ။ အဗျာ-
 ကစတော၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့် မဟောကြားအပ်။ (၉၅) သုညော၊
 ဆိတ်၏။ နိဿက္ခော၊ သတ္တဝါ မဟုတ်။ ထဒ္ဓေါ၊ ခက်မာ၏။ ပထဝီ-
 ဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်တည်း။ ဣတိအာဒိနယံ၊ ဤသို့အစရှိသော နည်းကို။
 သင်္ဂက္ခာတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။
 အာဂတနုယေန၊ လာသောနည်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဟူအပ်၏။ ပုဗ္ဗေတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေသု၊ ရှေးဘုရားပွင့်တော်မူသော ကာလတို့၌။
 “မဒ္ဓိတသင်္ခါရေ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဝိပဿနာ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဘာဝိတဘာဝနော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။
 သမထဝသေနာပိ၊ သမထအစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၆၅

“ကာသာယာနိ တိက္ခတ္တံ၊ ဝါ၊ ပ။ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတဗ္ဗော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “သဗ္ဗဒုက္ခနိသရဏနိဗ္ဗာနသန္တိကရဏတ္ထာယ”၊ ဣမံ ကာသာဝံ ဂဟေတွာ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “တံ ကာသာဝံ ဒတွာ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝတွာ၊ ချီ။ “ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘန္တေ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ယာစနပုဗ္ဗကံ၊ တောင်းပန်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်ဖြစ်၍။ စီဝရံ၊ ကို။ ပဋိစ္ဆာပေတိ၊ ခံစေ၏။ “အထာပီ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ပဋိဂ္ဂါဟာပနတော၊ ခံစေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကတ္တဗ္ဗဝိမိဒဿနံ၊ ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို ပြုကြောင်းတည်း။ အထာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတော ပရမ္ပိ၊ ထိုမှ နောက်၌လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “စီဝရံ၊ ကို။ အပဋိဂ္ဂါဟာပေတွာ၊ မခံစေမူ၍။ ပဗ္ဗဇနပုကာရဘောဒဒဿနတ္ထံ၊ ရှင်ပြုခြင်းအပြားအထူးကို ပြုခြင်းငှာ။ “အထာပီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဖွင့်အံ့။ အထာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အထ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “အဒိန္နံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇော၊ ရှင်အဖြစ်သည်။ န ရဟတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။

ပါဒေ ဝန္တောပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဒါဘိမုခံ၊ ခြေသို့ ရှေးရှု။ နမာပေတွာ၊ ညွတ်စေ၍။ ဟိ၊ စူ။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ ဝန္တန္တောပိ၊ ရှိခိုးသည်ကိုလည်း။ “ပါဒေ ဝန္တတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ “ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥပဇ္ဈာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဥပဇ္ဈာယော၊ မည်၏။ အာဘိသမာစာရိကေသု၊ အာဘိသမာစာရိကအကျင့်တို့၌။ ဝိနယနုတ္တံ၊ ဆုံးမခြင်းငှာ။ ယံ၊ အကြင်ရဟန်းကို။ အာစရိယံ ကတွာ၊ ဆရာပြု၍။ နိယျာတေန္တိ၊ ဆောင်နှင်းကုန်၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အာစရိယော၊ ဆရာမည်၏။ သစေ ပန၊ အကယ်၍ကား။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ သယမေဝ၊ မိမိပင်လျှင်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အကျင့်ကို။ သိက္ခာပေတိ၊ သွန်သင်သည်ဖြစ်အံ့။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော ဆရာ၌။ န နိယျာတေတိ၊ မဆောင်နှင်းအံ့။ အဿ၊ ထိုရှင်၏။ ဥပဇ္ဈာယောဝ၊ ဥပဇ္ဈာယ်သည်သာလျှင်။ အာစရိယောပိ၊ ဆရာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ ဥပသမ္ပဒကာလေ၊ ပဉ္စင်းခံသောအခါ၌။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။

၁။ သဗ္ဗဒုက္ခနိသရဏတ္ထာယ = (ဆဋ္ဌ)

ခန္ဓက]

ဒုတိယမာရကထာဝဏ္ဏနာ

၁၈၁

ကမ္မဝါစံ၊ ကမ္မဝါစာကို။ ဝါစေန္တော၊ ရွတ်ဖတ်သော။ ဥပဇ္ဈာယောဝ၊
သည်သာလျှင်။ ကမ္မဝါစာစရိယောပိ၊ ကမ္မဝါစာဆရာသည်လည်း။ ဟောဟိ
ယက၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

အနုနာသိကန္တံ၊ နိဂ္ဂဟိတံ အဆုံးရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဒါနုကာလေ၊
သရဏဂုံပေးသောအခါ၌။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဝိစ္စေဒေါ၊ ဖြတ်ခြင်းကို။
န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ကေသမ္ပန္နာနိ”တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

“အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
သေခိယဝတ္ထုခန္ဓကဝတ္ထေသု စ၊ သေခိယဝတ်၊ ခန္ဓကဝတ်တို့၌လည်းကောင်း။
အညေသု၊ တပါးကုန်သော။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအာဒိလောကဝဇ္ဇသိက္ခာပဒေသု စ၊
သုက္ကဝိဿဋ္ဌိအစရှိသောလောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း။ သာမဏေ-
ရေဟိ၊ သာမဏေတို့သည်။ ဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝတ်အကျင့်တို့
၌။ အဝတ္တမာနော၊ မကျင့်သော သာမဏေသည်။ အလဇ္ဇိ၊ အလဇ္ဇိတည်း။
ဒဏ္ဍကမ္မာရဟော စ၊ ဒဏ်ထိုက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတိ၊ ၏။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယမာရကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၉၆) ၃၅။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိံ အနုပပါပုဏာထာ”တိ၊
ဟူသောစကားတော်ဖြင့်။ “မယံ၊ တို့သည်။ ခိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာတို့တည်း။
အဗ္ဗာကံ၊ တို့အား။ ပဓာနေန၊ လုံ့လပြုသဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။”
ဣတိ၊ သို့။ ဝါသနာဒေါသေန၊ ဝါသနာအပြစ်ဖြင့်။ ဝေါသာနံ၊ ပြီးဆုံး
ခြင်းသို့။ အနာပဇ္ဇိတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ပန္နေသု သေနာသနေသု၊ ဆိတ်ငြိမ်
သော ကျောင်းတို့၌။ ဖလသမာပတ္တိယာဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ဝိတိနာမနုတ္တဉ္စ၊
လွန်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ တံ ဝိတိနာမနံ၊ ထို ဖလသမာပတ်ဖြင့် လွန်
စေခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ရှိ။ အညေသမ္ပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ-
သမာပဇ္ဇနတ္ထဉ္စ၊ မြင်အပ်သည်ကို အတူလိုက်၍ ကျင့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။
ဩဝဒတိ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဒုတိယမာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆။ ဣဒံ နေသံ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ၊ ဟူသည့်ကား။ တေသံ တိသဇနာနံ၊
 ထိုသုံးကျိပ်သော မင်းသားတို့၏။ ဧကတော အဘိသမယဿ၊ တပေါင်း
 တည်း သစ္စာကိုသိခြင်း၏။ ပုဗ္ဗကမ္မံ၊ ရှေးကောင်းမှုကံတည်း။ အညာနိပိ
 အညမ္ပိ၊ ကပါးလည်းဖြစ်သော။ (ဝုဇ်ပြန် ကုသလံ-၌ စပ်။) တေသံ၊ ထို
 မင်းသားတို့အား။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေသု၊ ရှေးဘုရား ပွင့်
 တော်မူသောအခါတို့၌။ ဓမ္မဿဝနသရဏဂမန ခါန သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ-
 သမာယောဂဝသေန၊ တရားနာခြင်း၊ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း၊ အလှူပေး
 ခြင်း၊ သီလစောင့်ခြင်း၊ သမာဓိဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်း အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဗဟုံ၊ များစွာသော။ ဝိဝဇ္ဈုပနိဿယံ၊ ဝတ်ကင်းခြင်း၏ အကြောင်းအ
 ထောက် အပံ့ဖြစ်သော။ ကုသလံ၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသလျှင်ကတည်း။
 ဟိ၊ သင့်စွ။ ဣတရထာ၊ တူဏှိလဝက်မင်း အဆုံးအမကို နာယူ၍ ပဉ္စသီလ
 ဆောက်တည်သည့်မှ တပါးသော ကုသိုလ်မရှိဟူသော အပြားဖြင့်။ အတ္ထေ၊
 အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဂယုမာနေ၊ သော်။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ၌ပင်လျှင်။ ပဋိဝေ-
 ခော စ၊ သစ္စာကိုသိခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝါဒိဝိသေ-
 သော စ၊ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်အစရှိသော အထူးသည် လည်းကောင်း။ န
 သမ္ပဇ္ဇေယျ၊ မပြည့်စုံရာ။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥရုဝေလပါဠိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ

၃၇-၃၈။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အဂရုတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ဘာရိယံ၊ ဝိနိလေးသည်။
 န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဥဘိန္တံ သဇောတိတူတာနန္တံ၊
 ဟူသည့်ကား။ ဥဘောသု၊ နဂါး၊ ဘုရား နှစ်ပါးသော သူတို့သည်။ သဇောတိ-
 တူတေသု၊ အခိုးအလုံနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပတ္ထေ ပက္ခိပိတိ၊ ဟူသည့်
 ကား။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားဒေသနာဖြင့်။ သန္တပေတော၊ ရောင့်ရဲစေ၍။
 သရဏသီလနိ၊ သရဏဂုံ သီလတို့ကို။ ဒတော၊ ၍။ နိဟိတတေဇံ၊ ယုတ်ညံ့
 စေတတ်သော တန်ခိုးအရှိန်အစောင့်ရှိတသော။ သကလရတ္တိံ၊ အလုံးစုံသော
 ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပယိရူပါသိတော၊ ဆည်းကပ်၍။ ဌိတံ၊ တည်
 သော။ တံ နာဂံ၊ ထိုနဂါးကို။ ဇဋ္ဌိလာနံ၊ ရသေ့တို့အား။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြ
 ခြင်းငှာ။ ပတ္ထေ၊ သပိတ်၌။ ပက္ခိပိ၊ ထည့်၏။ အဟိတုဏှိကော ဝိယ၊ အလမ္မာယ်

၁။ အညာနိပိ-ဆဋ္ဌာဓိပါ။ ၂။ အတ္ထေဝါတိ ဂဟေတမ္ပ- (ဆဋ္ဌ)

မြေသမားကဲ့သို့။ ဗလက္ခာရေန၊ နိုင်ထက်မူသဖြင့်။ နှံ ပက္ခိပိ၊ ထည့်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယတြ ဟိ နာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယော နာမ၊ အကြင်ရဟန်းကြီးသည်လျက်လည်း။

၃၉။ အဇ္ဇဏောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဇ္ဇ ကေဒိဝသံ၊ တနေ တနေ၊ အဂ္ဂိသာလမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂျာဂါရေ၊ မီးတင်းကုတ်၌။ အဿ၊ ထို ဘုရားရှင်အား။ သုမနာနံ၊ ကောင်းသော စိတ်ရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ မနုသာ၊ စိတ်နှင့်။ သဒိသော၊ တူသော။ မနော၊ စိတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုမနမနသော၊ မည်၏။ အဓိစိတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာကရုဏာဒိဟိ၊ မဟာကရုဏာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဓိစိတ္တော၊ လွန် သောစိတ်ရှိသည်တည်း။ ဥဒိစ္ဆရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥလ္လောကေသံ၊ ကြည့် ကုန်၏။ ပရိဝါရေသံ၊ ခြံရံကုန်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ “အနေက- ဝဏ္ဏာ အဓိယော”တိ၊ ဟူ၍။ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းခြောက်ပါး ရှိကုန်သော။ ရံသိယော၊ ရောင်ခြည်တော်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ တေ၊ သင်အား။ ဓုဝဘတ္တေန၊ မြသောဆွမ်းဖြင့်။ ပတိမာနနံ၊ ပူဇော်မြတ်နိုးခြင်း ကို။ ကရိယာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သေသော၊ ပါဌသေသသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ (၉၇) ၄၀။ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိက္ခိဏာယ၊ ပထမယံကုန်ပြီးသော။ ရတ္တိယာ၊ ၌။ မဇ္ဈရတ္တိသမယေ၊ ညည့်သန်းခေါင် အခါ၌။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိရူပဗ္ဗဝိဝဏ္ဏာ၊ အလွန်အဆင်းလှသော အရေအဆင်း ရှိကုန်သော။ “ကေဝလကပ္ပ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကေဝလသဒ္ဓဿ၊ ကေဝလသဒ္ဓါ ၏။ အနဝသေသတ္တော၊ အကြွင်းမဲ့ဟူသော အနက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကပ္ပသဒ္ဓဿ၊ ၏။ သမန္တဘာဝေ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အန- ဝသေသံ၊ အကြွင်းမရှိသော။ ဝနသဏ္ဍံ၊ တောအုပ်ကို။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ စတုဒ္ဓိသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုသု ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာ တို့၌။ ယတြ ဟိ နာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယံ နာမ၊ အကြင်ရဟန်းကြီးသို့။

၄၁။ အင်္ဂမဂဓာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အင်္ဂမဂရေဌဝါသိနေဝံ၊ အင်္ဂတိုင်း မဂတိုင်း၌ နေသော သူတို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိညိဒ္ဓိယေဝ၊ အဘိညာဉ်ဘန်ခိုးသည်ပင်လျှင်။ ပဋိပက္ခာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော။ တိတ္ထိယာနဉ္စ၊ တိတ္ထိတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝေနေယျသတ္တ- ဂတ ဒေါသာနဉ္စ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ရှိသော အပြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

ဟရဏတော အပနယနတော၊ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ မည်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တံ တံ သတ္တဟိတံ၊ ထို ထို သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဟရိတဗ္ဗံ ပဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုပဋိဟာရိယသည်ပင်လျှင်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ မည်၏။ ဣဒ္ဓိ ဒေဝ၊ တန်ခိုးသည်ပင်လျှင်။ ပါဠိဟာရိယံ၊ ထို ထိုအစီးအပွားကို စွဲ၍ ဖြစ်စေအပ်သည်တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုး ပင်လျှင် ထိုထိုအစီးအပွားကို စွဲ၍ဖြစ်စေအပ်သည်။

၄၄။ ပံသုကူလံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုဏ္ဏာယ၊ အိမ် ပြည့်ဝအမည်ရှိသော။ ဒါသိယာ၊ ကျွန်မ၏။ သရီရံ၊ အလောင်းကောင်ကို။ ပရိက္ခိပိတော၊ ရစ်၍။ ဝါ၊ ထုပ်၍။ ဆဒ္ဓိတံ၊ ပစ်စွန့်အပ်သော။ သာဏမယံ၊ သာဏလျှော်ဖြင့် ပြီးသော။ ကိမိကုလာကူလံ၊ ပိုးမျိုးအပေါင်းတို့ဖြင့် ပြွမ်း သော။ ပံသုကူလံ၊ ပံသကူသင်္ကန်းသည်။ ပရိယေသနဝသေန၊ ရှာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြပ် ပံသကူသင်္ကန်း ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘူမိ၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထူရှိသော ဤ မြေကြီးကို။ ကမ္မေဒန္တာ၊ တုန်လှုပ်စေလျက်။ ပါရပိတော၊ ရံ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ မဟာကဿပတ္ထေရဿ၊ အား။ အဒါသိ၊ ပေးခံတော်မူ၏။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊ ထို ပံသုကူလံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ-ဟူသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “ကတ္ထ န ခေါ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ပရိဝိတက္ကော၊ အကြံကို။ ဇဋ္ဌိလာနံ၊ ရသေ့တို့အား။ ဝိဝိပပါဠိဟာရိယဿနတ္ထံ၊ အထူးထူးသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို ပြခြင်းငှာ။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်။ ခဏန္တာ ဝိယ၊ တူးသကဲ့သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ မတ္တိကံ၊ မြေစိုင်ကို။ အပနေတော၊ ပယ်၍။ ဒိန္နတ္တာ၊ လူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ပါဏိနာ ပေါက္ခရဏိ” ခဏိတော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၆။ “ဖာလိယန္တု ကဿပ ကဋ္ဌာနိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥရုဝေလ- ကဿပေန၊ သည်။ နိဝေဒိတေ၊ လျှောက်အပ်သည့် ရှိသော်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသော ဥဇ္ဇလိယန္တု ကဿပ အဂ္ဂိ-အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

၄၉။ “အန္တရဋ္ဌကာသု ဟိမပါတမယေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မာသ- မာသဿ၊ တပို့တွဲလ၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ စတဿော၊ လေးရက်။ ဖဂ္ဂဏမာသဿ၊ တပေါင်းလ၏။ အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ စတဿော၊ လေးရက်။

ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥဘိန္တိ ဗာသာနံ၊ နှစ်လတို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဋ္ဌရတ္တိယော၊ ရှစ်ည၌တို့သည်။ အန္တရဋ္ဌကာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ တာသု အန္တရဋ္ဌကာသု ရတ္တိသု၊ တပို့ တွဲတပေါင်းအကြား ရှစ်ပါးသော ည၌တို့၌။ ဟိမပါတကာလေ၊ ဆီးနှင်းကျသောအခါ၌။ “ဥမ္မုဇေနိမ္မုဇေနိ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သဟသ၊ အဆောတလျင်။ တဒုတယကရဏဝသေန၊ ထိုနှစ်ပါးကို ပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၅၀။ ဥဒကဝါဟကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကောဗေ၊ ရေအယဉ် သည်။ ရေဏုဟတယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရဇောကိဏ္ဍာယ၊ မြူပြွမ်းသော။ အဘိန္တယ၊ မိုးမစွတ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ နာဝါယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုလ္လေန၊ ဖေါင်ဖြင့်။ ဣဒံ နု တံ မဟာသမဏာတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ တံ နု၊ သင်လော့။ ကောရဿ၊ စတုတ္ထက္ခရာ ဓ-၏။ ဒကာရဉ္စ၊ တတိယက္ခရာ ဒ-ကိုလည်းကောင်း။ အနုသာရဉ္စ၊ နိဂ္ဂဟိတ် ကိုလည်းကောင်း။ ကတွာ၊ ၍။ “ဣဒံ နု”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း။ “ကေမိဒါဟ”န္တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည် တို့၌ကဲ့သို့ တည်း။ “ဣမသ္မိ” ပဒေသေ၊ ဤအရပ်၌။ တံ၊ သည်။ ဌိတော၊ တည်သည်။ အသိ နု ခေါ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆံ၊ ၏။ အယမဟသ္မိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အယံ အဟံ၊ ဤငါသည်။ ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞ (၉၀) ၅၁။ စိရပဋိကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိရကာလတော၊ ကြာမြင့် စွာသော ကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ကေသမိဿံ၊ ဆံနှင့်ရောသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပရိက္ခာရံ၊ ကို။ ဥဒကေ၊ ၌။ ပဝါဟေတွာ၊ မျှော၍။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အရဏိကမုဏ္ဍလုအာဒိကာ၊ ပွတ်ကျည်၊ ကဗျားအစရှိကုန်သော။ တာပသပရိက္ခာရာ၊ ရသေ့ပရိက္ခရာတို့သည်။ ခါရိ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ တံဟရဏကကာဇံ၊ ထိုရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်သော ထမ်းပိုးသည်။ ခါရိကာဇံ နာမ၊ မည်၏။ အဂ္ဂိဟုတမိဿန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂိပူဇောပကရဏသဟိတံ၊ မီးပူဇော်သော အဆောက်အဦနှင့်တကွ ဖြစ်သော။

၅၂-၃။ ဥပသဂ္ဂေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဒ္ဒဝေါ၊ တေးရန်တည်း။ “အဗ္ဗာနိ ပါဠိဟာရိယသဟသာနိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ နာဂ- ဒမနာဒိနိ၊ နဂါးကိုဆုံးမခြင်းအစရှိကုန်သော။ ပန္နရသ ပါဠိဟာရိယာနိ၊ တ ဆယ့်ငါးပါးသော တန်ခိုးပြာဠိဟာတို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အပ္ပံ၊

အနည်းငယ်သည်။ ဂဏနူပဂံ၊ အရေလောက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

၅၄။ ဂယာယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂယာနာမိကာယ၊ ဂယာအမည်ရှိ
သော။ နဒိယာ၊ မြစ်၏။ အဓူရဘဝတ္တာ၊ အနီး၌ဖြစ်သောကြောင့်။ ဂါမော၊
ရွာသည်။ ဣတ္ထိလိဂံဝသေန၊ ဣတ္ထိလိင်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂယာနာမ၊
ဂယာမည်သည်။ ဇာတော၊ ၏။ တဿံ၊ ထိုဂယာ၌။ ဂယာသီသေတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ ဧနာမကေ၊ ဤသို့ ဂယာသီသအမည်ရှိသော။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ၊
ကျောက်ဖျာ၌။

“ယမိဒံ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ။ပ။ သုခံ ဝါ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော
ပါဌ်ဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏဝိထိစိတ္တသု၊ စက္ခုဝိညာဏဝိထိစိတ်တို့၌။ သောမနဿ-
ဒေါမဿ ဥပေက္ခာဝေဒနာမုခေန၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကို အရင်းပြုလုပ်ဖြင့်။ သေသာရူပက္ခန္ဓာနမ္ပိ၊ ကြွင်းသောနာမ်ခန္ဓာတို့၏
လည်း။ အာဒိတ္တတံ၊ ရဲရဲညီသောအဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊
ကြွင်းသော သောတသမ္ပဿပစ္စယာ-အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤ
နည်းလျှင်တည်း။ မနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝဂံစိတ္တံ၊ ဘဝင်စိတ်တည်း။
မနောဒွါရဿ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
“မနောဝိညာဏ” န္တိ ပဒေန၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မနောဒွါရဝိထိပရိယာပန္နမေဝ၊
မနောဒွါရ၌အကျုံးဝင်သော ဝိထိစိတ်ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတံ၊ ၏။

ဥရုဇေလပါဌိဟာရိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာဝဏ္ဏနာ

၅၅။ ယညာ အဘိဝဒန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယာဂဟေတု၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း
ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈန္တိတိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
“ဥပဓိသု” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကာမခန္ဓကိလေသအဘိသင်္ခါရူပဓိနံ၊
ကာမုပဓိ၊ ခန္ဓုပဓိ၊ ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရူပဓိတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအား
ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ လေးပါးသော တရားတို့သည်။ ဒုက္ခသုခါဒီနံ၊ ဒုက္ခသုခအစရှိ
သည်တို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဓဋ္ဌန၊ တည်ရာဖြစ်သော အနက်ကြောင့်။ ဥပဓိ၊ မည်
ကုန်၏။ ဧတသု၊ ထိုလေးပါး တို့တွင်။ ခန္ဓုပဓိ၊ ကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။
အဓိပ္ပေဒတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ခန္ဓုပဓိသု မလန္တိဥတု” တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ ယညာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယညဟေတု၊ ယဇ်ဟူသောအကြောင်း
ကြောင့်။ ယိဇ္ဇေတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာယာဂေ၊ ယဇ်ကြီးပူဇော်ရာ၌။

ဟုတေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ ငနတိုင်း နေတိုင်း။ ကတ္တဗ္ဗေ၊ ပြုအပ်သော။ အဂ္ဂိပရိစရဏေ၊ မီးကိုလုပ်ကျွေးရာ၌။ ကံ ဝက္ခာမိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကထံ၊ အဘယ်သို့သော အပြားဖြင့်။ ဝက္ခာမိ၊ ဆိုရာသနည်း။

၅၇-ဂ။ အာသိသနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မနောရထာ၊ နှလုံးအလိုသည်။ သိဂိသုဝဏ္ဏနိက္ခေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိဂိသုဝဏ္ဏဿ၊ သိဂိရွှေ၏။ ရာသိနာ၊ အစုဖြင့်။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ ချဲ့အံ့။ သုဝဏ္ဏေသု၊ ရွှေတို့တွင်။ ယုတ္တိကတံ၊ ယုတ္တိကတရွှေသည်။ ဟိနံ၊ ယုတ်၏။ တတော၊ ထိုထက်။ ရသဝိဒ္ဓံ၊ ရသဝိဒ္ဓရွှေသည်။ သေဌံ၊ မြတ်၏။ တတော၊ ထိုထက်။ အာကရပ္ပန္နံ၊ လည်း။ သေဌံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုထက်။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိသော။ ခိဗ္ဗသုဝဏ္ဏံ၊ သည်။ (၉၉) သေဌံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုခိဗ္ဗရွှေတွင်လည်း။ စာမိကရံ၊ သည်။ သေဌံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုထက်။ သာတကုမ္ဘံ၊ သည်။ သေဌံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုထက်။ ဇမ္ဗုနဒံ၊ သည်။ သေဌံ၊ ၏။ တတောပိ၊ ထိုဇမ္ဗုရာဇ်ရွှေထက်လည်း။ သိဂိသုဝဏ္ဏံ၊ သိဂိရွှေသည်။ သေဌံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသိဂိရွှေ၏။ နိက္ခံ နာမ၊ တနိက္ခမည်သည်ကား။ ပဉ္စသုဝဏ္ဏပရိမာဏံ၊ ငါးသုဝဏ္ဏအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ အဋ္ဌသုဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ၊ ရွှေသုဝဏ္ဏစသည် အပြားရှိသော။ အနေကဝိဓမ္မိ၊ များစွာသော အဖို့ကိုလည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒသသု အရိယဝါသေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။—

“ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဉ္စဂ်ဝိပုဟိနော၊ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာဂတော၊ အင်္ဂါခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောရက္ခော၊ တခုသော အစောင့်အရှောက်ရှိသည်။ စတုရူပသေသနော၊ လေးပါးသော မှီရာရှိသည်။ ပဏန္ဒပစ္စေကသစ္စော၊ အသီးအသီး ယူအပ်သော ဒိဋ္ဌိသစ္စာကို ပယ်အပ်ပြီးသည်။ သမဝယသဋ္ဌေသနော၊ ရွှာမှီးခြင်းကို ကောင်းစွာမယုတ်စေမူ၍ စန့်အပ်ပြီးသည်။ အနာဝိလသင်္ကပ္ပေ၊ မနောက်ကျသော အကြံအစည်ရှိသည်။ ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော၊ ငြိမ်းပြီးသော ကာယသင်္ခါရရှိသည်။ သုဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ်ရှိသည်။ သုဝိမုတ္တပညော၊ ကောင်းစွာလွတ်သော ပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏”။

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတေသု၊ လာကုန်သော။ ဒသသု အရိယဝါသေသု၊ ဆယ်ပါးကုန်သော အရိယာတို့နေရာဖြစ်သော တရားတို့၌။ တတ္ထ တိဿံ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ပဉ္စဂ်ဝိပုဟိနော”တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပဉ္စ နိဝရုဏေဟိ၊ နိဝရုဏငါးပါးတို့မှ။ ဝိပုယုတ္တတာ၊ ကင်းသောအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ “ဆဋ္ဌဂ်သမန္နာ-

ဂတော”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣဋ္ဌာဒိသု၊ ဣဋ္ဌအစရှိကုန်သော။ ဆသု
 အာရမ္မဇကသု၊ အာရုံခြောက်ပါးတို့၌။ သောမနသိတာဒိပဋိပက္ခာ၊ ဝမ်း
 မြောက်ခြင်းအစရှိသည့်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ဆဠှဂုံပေက္ခာ၊ ဆဠှဂုံ-
 ပေက္ခာကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ “ကောရက္ခော”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတ-
 သတိတာ၊ ထင်သော သတိရှိသော အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ ဧတဿ၊ ထိုရဟန်း
 အား။ သင်္ခါယသေဝနာ အဓိဝါသနာ ပရိဝဇ္ဇနာ ဝိနောဒနသင်္ခါတာနိ၊
 ဆင်ခြင်၍မှီဝဲခြင်း၊ သည်ခံခြင်း၊ ကြည့်ခြင်း၊ ဖျောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။
 စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အပဿေနာ နိဿယာ၊ မှီရာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုရာပဿေနော၊ မည်၏။ ဧတေန စ၊ ဤ စတုရာ-
 ပဿေနော-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်လည်း။ ဧတ နိဿယာ၊ ထိုမှီရာတို့ကို။ ဒဿိတာ၊
 ကုန်၏။ ယဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ပဏန္ဒာနိ အပနိတာနိ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။
 ဒိဋ္ဌိဂတိကေဟိ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော သူတို့သည်။ ပစ္စေကံ ဂဟိတာနိ၊ အသီး
 အသီးယူအပ်ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသစ္စာနိ၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စာတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဏန္ဒပစ္စေကသစ္စော၊ မည်၏။ ဧတေန၊
 ထိုပါဌ်ဖြင့်။ လောကီယဉာဏေန၊ လောကီဉာဏ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနံ၊ ဒိဋ္ဌိကိုပယ်
 ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ အနေန ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ကာမေသနာဘဝသနာ
 ဗြဟ္မစရိယေသနာသင်္ခါတာ၊ ကာမဂုဏ်ကိုရှာခြင်း၊ ဘဝကိုရှာခြင်း၊ မြတ်သော
 အကျင့်ကို ရှာခြင်းဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ သေနာ၊ ရှာမှီးခြင်းတို့ကို။
 သမ္ပဒေဝ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။ အဝယာ အနုနာ၊ မယုတ်သည်ဖြစ်၍။
 သဌာ နိသဌာ၊ စွန့်အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမဝယ သဠေသနော၊
 မည်၏။ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ တိဏ္ဍံ သေနာနံ၊ သုံးပါးတော့ ရှာမှီးခြင်း
 တို့၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ “အနာဝိလသကံပေါ”တိ
 ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာမဝိတက္ကာဒိဟိ၊ ကာမဝိတက်အစရှိသည့်တို့ဖြင့်။
 အနာဝိလစိတ္တတာ၊ မနောက်ကျသော စိတ်ရှိသောအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ။
 “ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရေ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာ-
 ယောဂေန၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်သဖြင့်။ ဝိဂတဒရထတာ၊ ပူပန်ခြင်းကင်း
 သောအဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ “သုဝိမုတ္တစိတ္တော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်
 ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ “သုဝိမုတ္တပညော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမုခေန၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို အရင်းပြုသဖြင့်။
 ဖလဉာဏံ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ။ ဟိ၊ စူ။ ဧတေ၊ ထိုဆယ်ပါးသော
 တရားတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့၌။ အရိယာ၊ အရိယာတို့သည်။ ဝသန္တိ၊
 နေကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အရိယဝါသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ခန္ဓက]

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမကထာစန္ဒနာ

၁၇၉

ယေန ဘဂဝတာ၊ သညှိ။ တေ ပန ဝါသ၊ ထိုဆယ်ပါးသော အရိယာ ဝါသတို့ကို။ ဝုတ္တာ ဝသိတာ၊ သုံးအပ်ကုန်ပြီ။ သမ္မာဒိတာ၊ ပြီးစေအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝုတ္တဝါသော၊ မည်၏။ ဘဂဝါ၊ ဘုရားရ၏။ ဒသဗလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ကာယဗလေဟိ စ၊ ကိုယ်တော်အားတို့နှင့် လည်းကောင်း။ ဉာဏဗလေဟိ စ၊ ဉာဏ်တော်အားတို့နှင့် လည်းကောင်း။ ဥပေတော၊ ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။—

“ကာဠာဝကဉ္စ၊ ကာဠာဝကဆင် လည်းကောင်း။ ဂင်္ဂေယျံ၊ လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍရံ၊ လည်းကောင်း။ တမ္ဗပိင်္ဂလံ၊ တမ္ဗဆင်၊ ပိင်္ဂလဆင်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓမင်္ဂလဟေမဉ္စ၊ ဂန္ဓဆင်၊ မင်္ဂလဆင်၊ ဟေမဆင်လည်းကောင်း။ ဥပေါသထဆဒ္ဓန္တံ၊ ဥပေါသထဆင်၊ ဆဒ္ဓန္တံ ဆင်လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤသည်တို့ကား။ ဒသ၊ ဆင်ဆယ်မျိုး တို့တည်း”။

ဣတိ (၁၀၀) ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပုရိမ ပုရိမ-တော၊ ကာဠာဝက အစရှိသော ရှေးရှေးသော ဆင်ထက်။ ဒသဗလ-ဂုဏောပေတာနိ၊ ဆယ်ဆတက်သော အားနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ယာနိ ဧတာနိ ဒသဟတ္ထိ ကုလာနိ၊ အကြင် ဆင်ဆယ်မျိုးတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုဆင်ဆယ်မျိုးတို့တွင်။ သဗ္ဗဇေဋ္ဌာနံ၊ အလုံးစုံတို့၏ အကြီးဖြစ်ကုန်သော။ ဒသန္တံ ဆဒ္ဓန္တာနံ၊ ဆဒ္ဓန္တံဆင်ဆယ်စီးတို့၏။ ဗလာနိ၊ အားတို့သည်။ ဘဂဝ-တော၊ ၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်တော်၏။ ဒသဗလာနိ နာမ၊ အားတော် ဆယ်ပါးမည်ကုန်၏။ စဉ္စ၊ ထိုကိုယ်တော်အားသည်လည်း။ ကာဠာဝက-သင်္ခါတာနံ၊ ကာဠာဝကဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ပကတိဟတ္ထိနံ၊ ပြကတေ ဆင်တို့၏။ ကောဋ္ဌိသဟဿ၊ ကုဋေတထောင်၏။ ဗလံ၊ အားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒသန္တံ ကောဋ္ဌိသဟဿာနံ၊ ကုဋေတသောင်း ကုန်သော။ မဇ္ဈိမပုရိသာနုဉ္စ၊ မဇ္ဈိမယောကျ်ားတို့၏လည်း။ ဗလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ၊ အကြင်အားတော်ကို။ “နာရာယနသင်္ခါတံ၊ နာရာယနဟုဆို အပ်သော။ ဗလ”န္တိပိ၊ အားဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ဣမ သာရိပုတ္တ တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာ-နဉ္စ အဋ္ဌာနတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ”တိ အာဒိနာ၊ ပဇာနာတိအစရှိသည် ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ (ဒသ ဉာဏာနိ-၌စပ်။) ဌာနာဌာန-

၁။ တံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ နာရာယနသင်္ခါတမလန္တိပိ = (ဆဋ္ဌ)

ဉာဏဗလံ၊ အရာဟုတ်သည် အရာမဟုတ်သည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်တော် အားလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝိပါကဉာဏဗလံ၊ ကံ၏အကျိုးကို သိနိုင်စွမ်းသော ဉာဏ်တော်အားလည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္တဝါဒီနိပဋ္ဌိပဒါဉာဏဗလံ၊ ခပ်လိမ်းသော အကျိုးသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်တော် အားလည်းကောင်း။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကဉာဏဗလံ၊ များစွာ သောသဘော ထူးသောသဘောရှိသော လောကကိုသိနိုင်စွမ်းသော ဉာဏ်အား လည်းကောင်း။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ နာနာမိမုတ္တိကတာဉာဏဗလံ၊ အထူးထူး သော နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်တော်အား လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏဗလံ၊ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို သိစွမ်း နိုင်သော ဉာဏ်တော်အားလည်းကောင်း။ စျာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိနံ၊ စျာန၊ ဝိမောက္ခ၊ သမာဓိ၊ သမာပတ်တို့၏။ သံကိလေသဝေဒါနုဝုဋ္ဌာနဉာဏဗလံ၊ ညစ်ညူးခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်း၊ ထခြင်းကို သိသော ဉာဏ်တော်အားလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဗလံ၊ ရွေး၌နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုသိစွမ်းနိုင်သော ဉာဏ် တော်အားလည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏဗလံ၊ နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ခဏချင်းမြင် သိနိုင်သော ဉာဏ်တော်အားလည်းကောင်း။ အာသဝက္ခယဉာဏဗလံ၊ အာ သဝေဒါကို ကုန်ခန်းစေနိုင်သော ဉာဏ်တော်အားလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယာနိ၊ တောနိ၊ ဒသဗလဉာဏာနိ၊ အကြင်ဆယ်ပါးသော ဉာဏ်တော်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤဆယ်ပါးသောဉာဏ်တော်တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒသဗလာနိ နာမ၊ ဉာဏ်တော်အား ဆယ်ပါးမည်ကုန်၏။ ဒသဟိ အသေက္ခေဟိ အဓင်္ဂဟိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ အရဟတ္တဖလသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ (ဓမ္မေဟိ-၌ စပ်။) ပါဠိယံ၊ ၌။ “အသေက္ခာသမ္မာ- ဒိဋ္ဌိ။ပ။ အသေက္ခောသမ္မာသမာဓိ၊ အသေက္ခံသမ္မာဉာဏံ အသေက္ခာသမ္မာ- ဝိမုတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အသေက္ခ- ဓမ္မေဟိ၊ အသေက္ခတရားတို့နှင့်။ သမ္ပန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်လည်း။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပါဠိ၌လည်း။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ မြင်တတ်သော အနက်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟော အပ်သော။ သမာဒိဋ္ဌိ ဧဝံ၊ ကိုပင်လျှင်။ ဇာနနဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက် ဖြင့်။ သမ္မာဉာဏန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝုတ္တာဝသေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီး သည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဖလဝိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ ဖိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိဓမ္မာ၊ ဖဿအစရှိသောတရားတို့ကို။ သမ္မာဝိမုတ္တိ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမဏထာဝဏ္ဏနာ၊ သဉ္ဇံ၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ခန္ဓက]

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ

၁၉၁

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ

၆၀။ သာရိဗြာဟ္မဏိယာ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်၍။ သာရိ-
 ပုတ္တော၊ မည်၏။ မောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်
 ၍။ မောဂ္ဂလ္လာနပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ။ မည်၏။ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကထာဝဏ္ဏနာ။ ဟူသည်ကား။ သေတ-
 ဝတ္တေန၊ အဝတ်ဖြူဖြင့်။ ဟိရိကောပိနံ၊ အရှက်အကြောက်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သော
 အင်္ဂါကြီးငယ်ကို။ ဆာဒေတော၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိစရဏကပရိဗ္ဗာဇကထာ၊ လှည့်လည်
 သော ပရိဗ္ဗာဇ၏။ တေန၊ ထို ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကထာ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အယံ၊
 ဤသိဉ္ဇည်းပရိဗ္ဗာဇသည်။ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကော၊ အဝတ်မဝတ်သော ပရိဗ္ဗာဇသည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ “ဉာတဉ္ဇေဝ” တိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်သည်။ “ဥပညာတ” န္တိ ဣမဿ၊ ဥပညာတံ-ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊
 အဖွင့်တည်း။ “ဥပဂတော စ မဂ္ဂေါ” တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ “မဂ္ဂ” န္တိ
 ဣမဿ၊ မဂ္ဂဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ တေန စ၊ ထို ဉာတဉ္ဇေဝ
 ဥပဂတော စ မဂ္ဂေါ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ယခုအဋ္ဌကထာ၌ကား ဉာတော စေဝ-
 ဟု ရှိ၏။) “ဥပညာတ” န္တိ ဣတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဉာတသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဉာဏ-
 ပရိယာယော၊ ဉာဏသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယတည်း။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန၊ နပုလ္လင်
 ဖောက်ပြန်သော။ “မဂ္ဂ” န္တိ ပဓေန၊ မဂ္ဂဟူသောပုဒ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ လမ်း
 ခရီးကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်၏။ ဥပဂမနတ္ထော၊ ကပ်ခြင်းအနက်ရှိ
 သော။ ဥပသဒ္ဓေါ စ၊ ကိုလည်း။ မဂ္ဂသဒ္ဓေနပိ၊ မဂ္ဂသဒ္ဓါနှင့်လည်း။ သမ္ပန္နိ-
 တဗ္ဗော၊ စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပာယော၊
 ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (၁၀၁) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော၊ နောက်မှ နောက်မှ။ အနုဗန္ဓနံ နာမ၊ အစဉ်လိုက်ခြင်း
 မည်သည်ကား။ အတ္ထိကေဟိ၊ အလိုရှိသော သူတို့သည်။ ဥပညာတံ ဥပ-
 ဂတဉာဏဉ္ဇေဝ၊ ကပ်၍သိအပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထို အလိုရှိ
 သော သူတို့သည်။ ဥပဂတော ပဋိပန္နော၊ သွားအပ်သော။ မဂ္ဂေါ စ၊ လမ်း
 ခရီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟံ၊ သည်။ အနုဗန္ဓေ-
 ယံ ယန္တု၊ အစဉ်လိုက်ရအံ့သည်တကား။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဥပညာတံ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပပတ္တိယာ အနုမာနေ-
 န၊ ဆသောအားဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ “မဂ္ဂန္တော” တိ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ “မဂ္ဂ” န္တိ ဣမဿ၊ မဂ္ဂ-ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်
 တည်း။ အနုမာနေန၊ ဆသောအားဖြင့်။ ဉာတံ၊ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။

၁။ ဉာတောစေဝိတိ = (ဆဋ္ဌ)

ပစ္စက္ခတော၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်။ ဒဿနတ္ထာယ၊ မြင်ခြင်းငှာ။ ဂဝေ-
သန္တော၊ ရှာလျက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

နိရောဓော စ၊ နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း။ နိရောဓုပါယော စ၊ နိရောဓ
သစ္စာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို လည်းကောင်း။ ဧကသေသေန၊
ဧကသိသ်နည်းအားဖြင့်။ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သိ။
ဒဿန္တော၊ ပြလို၍။ “အထ ဝါ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ပဋိ-
ပါဒေန္တောတိ၊ ဟူသည့်ကား။ နိဂမေန္တော၊ နိဂုံးအုပ်လျက်။

ဣတော ဥတ္တရိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ဣတော မယာ လဒ္ဓိသောတာပတ္တိတော၊
ဤ ငါရသော သောတာပတ္တိမဂ်ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဣတရံ၊ ဤမှတစ်ပါး
သော။ မဂ္ဂတ္ထယံ၊ မဂ်သုံးခုအပေါင်းသည်။ ဧမ၊ အား။ (ထည့်)။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊
အကယ်၍ မရှိသေး၏ရှင်။ တထာပိ၊ ထိုသို့မရှိသေး တမံလည်း။ မယာ၊
သည်။ ဂဝေသိတော၊ ရှာမှီးအပ်သော။ နိဗ္ဗာနဓမ္မော၊ နိဗ္ဗာန်တရားသည်။
သော ဝေ၊ ဤတရားပင်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၆၂-၃။ တဒါရမ္မဏာယာတိ၊ ဟူသည့်ကား။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာယ၊ နိဗ္ဗာန်
လျှင်အာရုံရှိသော။ သောတာပတ္တိဖလဝိမုတ္တိယာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဝိမုတ်ဖြင့်။
တေသံ အာယသ္မန္တာနန္တိ၊ ဟူသည့်ကား။ ထပရိသာနံ၊ ပရိသတ်နှင့်တကွ
ကုန်သော။ ဒွိန္ဒံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်
တို့၏။ ပရိသာနံ၊ ပရိသတ်တို့အား။ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင်။
တဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုတံ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။
ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။ အဂ္ဂသာဝကော ပန၊ အဂ္ဂသာဝကတို့သည်ကား။ အတ္တ-
နေဝ၊ ၏။ ဉာဏကိစ္စသံ၊ ဉာဏကိစ္စ၏။ မဟန္တတာယ၊ ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ကတိပါဟစ္စယေန၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်လွန်သဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊
အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိံ သု၊ ရောက်ကုန်၏။ (ထည့်)။ တေန၊ ကြောင့်။
“ဝေ” န္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဥဿယနကိရိယာယ၊ ငြူစူခြင်း ကိရိ
ယာ၏။ ကမ္မတာဝံ၊ ကံ၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ဥပယောဂတ္ထေဝါ”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနုပဗ္ဗိန္ဒာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၆၄။ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇန္တိ၊ ဟူသည့်ကား။ ခုဒ္ဒကံ ဝဇ္ဇေ၊ ငယ်သောအပြစ်ကိုလည်း
ကောင်း။ မဟန္တံ ဝဇ္ဇေ၊ ကြီးသောအပြစ်ကို လည်းကောင်း။ “ဥတ္တိဋ္ဌ-

ပတ္တ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို၌။ ငှာ။ စရဏံ၊ လှည့်လည်ခြင်းကို။ ဥတ္တိဋ္ဌ နာမ၊ ဥတ္တိဋ္ဌမည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကေသု ဝိယ၊ နည်းဟူမကား။ “ဥတ္တိဋ္ဌ နပုမဇ္ဈေယျ”တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌ကဲ့သို့တည်း။ ဥတ္တိဋ္ဌာယ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းငှာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သော။ ပတ္တံ၊ သပိတ်တည်း။ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းငှာယူအပ်သော သပိတ်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ပိဏ္ဍာယ စရဏကပတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသပိတ်ကို။ ဥပနာမေ၊ ညွှတ်စေခြင်း၌။ ကော ဒေါသော၊ အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့်။ “တသ္မိ”တိ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ “ဧတေ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။ တေသ္မိ”ယေဝ၊ ဤခွက်၌သာလျှင်။ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ စားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တေ၊ ၌။ ဥတ္တိဋ္ဌသညံနော၊ စွန့်အပ်သောစာဖတ်အမှတ်ရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တိ၊ ၏။ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သညာယ၊ အမှတ်ဖြင့်။ ဥတ္တိဋ္ဌတပိ၊ ကိုလည်း။ ဂမ္မတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ဥတ္တိဋ္ဌ-ဟု စတုတ္ထကုဋ္ဌာနှင့် ရှိရမည် ထင်သည်။) ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓေန၊ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဓါနှင့်။ သမာနတ္ထော၊ တူသောအနက်ရှိ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “ဥတ္တိဋ္ဌာ”တိ၊ ဟူသောသဒ္ဓါသည်။ တာပစ္စယန္တောပိ၊ တာပစ္စည်းအဆုံးရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဥတ္တိဋ္ဌဟိတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယံ ဂဟေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ (၁၀၂) ဥပဇ္ဈာယတ္တံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်ကို။ မနုဿာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ဂဟေတု၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ကား။ ယာစနဝစနေန၊ တောင်းပန်းသော စကားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏။ အနုမတိ၊ အလိုကို။ ဂဟေတု၊ ငှာ။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ အနက်။

၆၅။ ပတိဿယနံ၊ စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်း။ ပတိဿော၊ စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်း။ ဂရံ၊ ဆရာကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝတ္တနဘာဝေါ၊ ကျင့်သော အဖြစ်သည်။ ယံကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဂါရဝံ၊ ရိုသေခြင်း။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ အနက်။ ပတိဿေန၊ ရိုသေခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ သမ္ပတိဿော၊ ရိုသေခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဇေဋ္ဌံ၊ ကတော၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ တဿောဝါဒေ၊ ထိုသူတပါး အဆုံးအမ၌။ ဝတ္တနကော၊

၁။ ဥတ္တိဋ္ဌတ္ထာယ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဥဋ္ဌဟိတာတိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ဝတ္တနတဉ္စ = (ဆဋ္ဌ)

ကျင့်သည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဇေဋ္ဌ-
 ဘာဝဋ္ဌ ဥပဋ္ဌပေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ သာဟူတိ၊ ဟူသည်ကား။
 သာဓု သန္တရံ၊ ကောင်း၏။ လဟူတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂရ၊ ဝန်မလေး။
 သုဘရတာ၊ မွေးမြူလှယ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သြပပါယိကန္တိ၊ ဟူ-
 သည်ကား။ ဥပါယပဋိသိယတ္တိ၊ အကြောင်းဥပါယ်နှင့် ယှဉ်၏။ ဧဝံ ပဋိ-
 ပဇ္ဇနံ၊ ဤသို့ကျင့်ခြင်းသည်။ နိတ္ထရဏုပါယော၊ ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်း၏
 အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပတိရူပန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ သာဒိဓိကမ္ပံ၊ အရိအသေပြုအပ်သော အမှုတည်း။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။ ပါသာဒိကနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပသာဒါဝဟေန၊
 ကြည်ညိုဖွယ်ကို စောင့်တတ်သော။ ကာယဝစိပယောဂေန၊ ကာယပယောဂ၊
 ဝစိပယောဂနှင့်။ သမ္မာဒေဟိ၊ ပြည့်စုံစေလော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 ကာယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေတ္ထဝိညာပကံ၊ တို့သာဟု လဟု-စသည်
 တို့၏အနက်ကို သိစေတတ်သော။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒိ၊ လက်ဆုပ်အစရှိသည်ကို။
 ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာပေတိ၊ သိစေ၏။ သာဓုတိ
 သမ္ပုဋ္ဌိစွန့် သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဇ္ဈာယေန၊ သည်။ “သာဟူ”တိ
 အာဒိသု၊ သာဟုအစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ၊ ဤ။ သာဓုတိ သမ္ပုဋ္ဌိစွန့် ဝစနံ၊ သာဓုဟူ၍ ဝန်ခံသော
 စကားကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ “ကာယေန ဝိညာပေတိ”တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ဤ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အနိပ္ပာယော၊ ကေစိဆရာတို့ အလိုတည်း။
 အာယာစနဒါနမတ္တေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ၊ ဤ။ ပဌမံ၊
 စွာ။ အာယာစနမတ္တေန စ၊ တောင်းကာမျှဖြင့် လည်းကောင်း။ တတော၊
 ထိုနောင်မှ။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဤ။ “သာဟူ”တိအာဒိနာ၊ သာဟုအစရှိသော။ ဝစန-
 မတ္တေန စ၊ စကားမျှဖြင့် လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၆၆။ အဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ၊ ဤ။ “ဒွေ စိဝ-
 ရာနိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥတ္တရသင်္ဂံ၊ ကိုယ်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း။
 သင်္ခာဋီဉ္စ၊ ဒုက္ခကိုလည်းကောင်း။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝဒတိ၊ ဤ။ ဣတော
 ပဌာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “န ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏမာနဿာ”တိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသောပုဒ်၌။ န ကာရတော၊ န အက္ခရာမှ။ ပဌာယ၊ ဤ။ တေန၊ ထို
 ဣတော ပဌာယ-စသောပါဌ်ဖြင့်။ “နဒတိဒူရေ”တိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။
 န ကာရပဋိသိဒ္ဓေသု၊ န အက္ခရာဖြင့် မြစ်အပ်သော ဝတ်တို့၌။ အာပတ္တိ၊
 အာပတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဤ။ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ခဋ္ဌာ-

ပတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပဒါဥမ္မတ္တခိတ္တစိတ္တဝေဒနန္တတာဒီဟိ၊ တေးရန်ရှိသော အဖြစ်၊ ရှေးသောအဖြစ်၊ စိတ်ပျံ့လွင့်သောအဖြစ်၊ ဝေဒနာနှိပ်စက်သောအဖြစ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ပဏ္ဏတ္တိ၊ ဝိနည်းပညတ်ကို။ အဇာနိတော၊ မသိသောကြောင့်။ ဝဒန္တဿာပိ၊ ဆိုသော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ ဂိလာနဿာပိ၊ နာသော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာ လျှင်တည်း။ ဟိ၊ စ။ အာပဒါသု၊ တေးရန်တို့ကြောင့်။ အန္တရုပ္ပရာ၊ အကြား အကြား၌။ ကဿ၊ စကားကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။ အညေသုပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဤဒိသေသု၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ နကာရ- ပဋိသိဒ္ဓေသု၊ နအက္ခရာဖြင့် မြစ်ကုန်သော ဝတ်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတရေသု ပန၊ နအက္ခရာဖြင့်မမြစ်သော ဝတ်တို့၌ကား။ ဂိလာနောပိ၊ နာသော ရဟန်းသည်လည်း။ မုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဟေဋ္ဌာပိဋ္ဌံ ဝါ ပရာ- မသိတာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ တတ္ထ၊ ထိုညောင် စောင်းအင်းပျဉ်အောက်၌။ ဌပိတပတ္တာဒိနာ၊ ထားအပ်သော သပိတ်အစရှိ သည်နှင့်။ အသဃံဋ္ဌနတ္ထာယ၊ မထိခိုက်စေခြင်းငှာ။ ဇုတ္ထံ၊ ဧ။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိနှင့်။ ဩလောကေတွာပိ၊ ကြည့်၍ လည်းကောင်း။ အညေသံ၊ တပါး သော သပိတ်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဥတွာပိ၊ သိ၍လည်းကောင်း။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ ဧဝံ၊ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ အာပတ္တိယာ အာသန္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပတ္တိကရဏ မေဝ၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်သော စကားကိုသာလျှင်။

ဂါမေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တောဂါမေ၊ ရွာတွင်း၌။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ မဏ္ဍပါဒိမ္ပိ၊ မဏ္ဍပ်အစရှိသည်၌။ အန္တရသံရေတိ၊ ဟူသည် ကား။ အန္တောဂေဟေ၊ အိမ်တွင်း၌။ ပဋိက္ကမနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာသန- သာလာယံ၊ နေရာစရပ်၌။ ဧတဝါလိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကေန၊ ရေသည်။ ဂတဋ္ဌာနေ၊ သွားရာအရပ်၌။ နိရဇာယ၊ မြူကင်းသော။ ပရိ- သုဒ္ဓဝါလိကာယ၊ စင်ကြယ်သော သဲ၌။ နိဒ္ဒူမေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇန္တု- သရေ၊ ဇရုံးအိမ်၌။ ဇလိယမာနအဂ္ဂိဓမ္မရဟိတေ၊ တောက်ဝေအပ်သောမီး၏အခိုးမှု ကင်းသော အရပ်၌။ ဟိ၊ စ။ ဇန္တုဃာရံ နာမ၊ ဇရုံးအိမ် မည်သည်ကား။ ဟိမပါတဗဟုလေသု၊ ဆီးနှင်းအကျများကုန်သော။ ဇေသေသု၊ အရပ်တို့၌။ (၁၀၃) သပ္ပစ္စယဧရာဂပိဋ္ဌာဒိနိဂါရဏတ္ထံ၊ ထိုဆီးနှင်းကျခြင်းလျှင် အကြောင်း ရှိသော ဧရာဂါနှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသည်ကို ဟားမြစ်ခြင်းငှာ။ သရီရသေဒါ- ပနဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်ကို ချွေးအောင်းရာ အရပ်တည်း။ ဇတ္ထ၊ ထိုဇရုံးအိမ်၌။ အန္တကာရပဋိစ္စန္တတာယ၊ အမှိုက်ဖုံးလွှမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟူပိ၊ များ

စွာသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပဝိသိတော၊ ဝင်၍။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။ နိက္ခိပိတော၊ ချထား၍။ အဂ္ဂိတာပပရိဟာရာယ၊ မီးပူကို ပယ်ခြင်းငှာ။ မတ္တိကာယ၊ မြေညက်ဖြင့်။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ လိမ္မိတော၊ လိမ်းကျံ၍။ သနိရံ၊ ကိုယ်ကို။ ယာဝဒတ္ထံ၊ အလိမ္မိတိုင်း။ သေဒေတော၊ ချွေးအောင်း၍။ ဝုဏ္ဏာဒိဟိ၊ ကသယ်မှုန်စသည်တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေတော၊ ပွတ်သပ်၍။ နဟာယန္တိ၊ ရေချိုးကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ခွံ။ “ဝုဏ္ဏံ သန္ဓေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥလ္လောကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ဩလောကဌာနံ၊ မော်၍ ကြည့်အပ်သော အရပ်ကို။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့ကို။ ဣတိ၊ အထွေ၊ အနက်။

အညတ္တ နေတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကျောင်း၌။ ဝိဟရတော၊ နေသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကအား။ သာသနေ၊ ခွံ။ အနုဘိရတိ၊ မဓမ္မလျော်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုကျောင်းမှ။ အညတ္တ၊ တပါးသော။ ကလျာဏမိတ္တာဒိသမ္ပတ္တိယုတ္တဌာနေ၊ ကလျာဏမိတ္တ အစရှိသည် ပြည့်စုံခြင်းနှင့်ယှဉ်သောအရပ်သို့။ နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။ “ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလာန”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ လဇ္ဇိနော ဝါ၊ လဇ္ဇိမူလည်း ဖြစ်စေ၊ အလဇ္ဇိနော ဝါ၊ အလဇ္ဇိမူလည်းဖြစ်စေ။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ အဝစိုကာမေ၊ ပွားစီးခြင်းကိုအလိုမရှိသော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အလဇ္ဇိ၊ အလဇ္ဇိဖြစ်သော။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ဩဂါဒမ္ပိ၊ တပည့်အဆုံးအမကိုလည်း။ သစေပန န ဂဏှာတိ၊ အကယ်၍ မနာယူသည် ဖြစ်အံ့။ လဇ္ဇိနော စ၊ တို့သည်လည်း။ တေဿ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏။ ဝိသဘာဂါ၊ ဝိသဘာဂတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဥပဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ဝိဟာယ၊ စွန့်၍။ တတ္ထ၊ ထိုလဇ္ဇိရှိရာကျောင်း၌။ လဇ္ဇိဟေဝ၊ တို့နှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အာမိသာဒိပရိဘောဂေါ၊ အာမိသစသော ပရိဘောဂကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာဝေါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်စသော အဖြစ်သည်။ တွေ၊ ဤအံ့ရာ၌။ န ပမာဏံ၊ ပမာဏမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရိဝေဏံ ဂန္ဓာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ပရိဝေဏံ၊ ပရိဝေဏံသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ “န သုဿန”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဥပလက္ခဏံ၊ ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ ဥပစာရသိမတော၊ ဥပစာရသိမိမ္မ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ ဂန္တုကာမေန၊ သွားလိုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်။ အနာပုစ္ဆော၊ မပန့်မ၍။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကတာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ခန္ဓက

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၉၇

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

၆၇။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာယံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်စကား၌။ “သင်္ဂဟေ-
တဗ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော” တိ အာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အနာဒရိယံ၊ မရိသေ
သော အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဓမ္မာမိသေဟံ၊ ဓမ္မအာမိသတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-
ဟန္တာနံ၊ မချိုးမြှောက်ကုန်သော။ အာစရိယပဇ္ဈာယာနံ၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့
အား။ ဝတ္တဘေဒတ္တာ၊ ဝတ်ပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသင့်၏။
တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပရိဝါရေပိ၊ ပရိဝါရ၌လည်း။ “န ဒေန္တော
အာပဇ္ဇတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားသည်။ သုဝိညေ-
ယျမေဝ၊ သိလွယ်သလျှင်ကတည်း။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၆၈။ နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာယံ၊ နသမ္မာဝတ္တနကထာအစရှိသည်၌။ ဝုတ္တံ
န ပူရေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဝတ္တကရဏကာလော” တိ၊ ဝတ်ပြုသင့်သော
အခါဟူ၍။ ဝတ္ထုဝိဇာနနဝသေန၊ ဝတ္ထုကိုသိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥတု၊
သိလျက်။ မာနကောသဇ္ဇာဒိဝသေန ဝါ၊ မာန်မူခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်းစသည်အစွမ်း
အားဖြင့်လည်းကောင်း။ (၁၀၄) ဥပဇ္ဈာယာဒီသု၊ ဥပဇ္ဈာယ်အစရှိသည်တို့၌။
အနာဒရေန ဝါ၊ မရိသေသဖြင့်လည်းကောင်း။ “အကာတုံ၊ မပြုဝံနေခြင်းငှာ၊
န ဝဇ္ဇတိ” တိ၊ မအပ်ဟူ၍။ အဇာန နတာယ ဝါ၊ မသိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း။ န ကရေယျ၊ မပြုငြားအံ့။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာ
လျှင်တည်း။ အသဉ္ဇိစ္စ၊ မရိသေသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။
အသတိယာတိအာဒီဟိ စ၊ သတိလျော့ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့် လည်း
ကောင်း။ အကရောန္တယ ပန၊ မပြုသော ရဟန်းအားကား။ အနာပတ္တိ၊
အာပတ်မသင့်။ ဟိ၊ စူ။ သဗ္ဗာနံ၊ ကုန်သော။ ဝတ္တာနံ၊ ဝတ်တို့သည်။
သေခိယာနေဝ၊ သေခိယမည်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေခိယေသု၊ တို့
၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဇ္ဇေ၊ ဤခန္ဓကဝတ်
၌။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝေဟသိတ-
ပေမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မေတ္တာပေမံ၊ မေတ္တာဖြင့် ချစ်ခြင်းတည်း။

သာဒိယနံ ဝါ အသာဒိယနံ ဝါ န ဇာနာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “မယံ၊
သည်။ သာဒိယန္တေ၊ သာယာသည်ရှိသော်။ အကရောန္တာနံ၊ ဝတ်မပြုကုန်
သော တပည့်တို့အား။ အာမတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိက္ခိပိတု၊ ပယ်၍။

အသာဒိယန္တေ၊ မသယာသညရိသော။ အာပတ္တိ၊ သည။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ န ဇာနိတိ၊ မသိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 “တေသု ဧကော ဝတ္ထသမ္ပန္နောပ။ တေသံ အနာပတ္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝစန-
 တော၊ အဋ္ဌကထာ ဆိုခြင်းကြောင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်း
 သည်။ “တုမ္မာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ဂီလာနေ၊ နာကုန်သော။ သဒ္ဓိဝိဟာ-
 ရိကေ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အန္တေ ဝါသိကေ ဝါ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။
 ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ လုပ်ကျွေးပြုစုပါအံ့။ ဩဝါဒါနုသာသနိအာဒိကံ၊ ဆုံးမကပြစ်
 ခြင်းအစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့”။
 ဣတိ၊ သို့။ သဓေ ဝဒတိ၊ အကယ်၍ဆိုလာသည် ဖြစ်အံ့။ တေ ဝါ သဒ္ဓိ-
 ဝိဟာရိကာဒယော၊ ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ “အပေါ့ဿကက၊
 ကြောင့်ကြမဲ့။ ဟောထာ” တိ၊ နေတော်မူဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်သည်ဖြစ်
 အံ့။ ဝတ္တံ ဝါ၊ ကိုမလည်း။ န သာဒိယန္တိ၊ မသယာကုန်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။
 အာစရိယုပဇ္ဈာယာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။

နသမ္မာဝတ္တနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၆၉။ ရာဇဗြာဟ္မဏဝတ္ထုသိ၊ ရာဇပုဏ္ဏား၏ ဝတ္ထု၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။
 ဥပဇ္ဈာပုဏ္ဏုကဇာတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သကလသရီရေ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်
 ၌။ သဉ္ဇာတပဏ္ဏုဝဏ္ဏော၊ ဖြစ်သော ဖျော့တော့သော အဆင်းရှိ၏။ ဟိ၊ စူ။
 ပဏ္ဏုဝဏ္ဏဿ၊ ဖျော့တော့သောအဆင်း၏။ သကလသရီရေ၊ အလုံးစုံသော
 ကိုယ်၌။ ဗျာပိတဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ နှံ့သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ။ ဝိစ္ဆာဝစနံ၊
 ဝိစ္ဆာစကားကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ အဓိကာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပကာရံ၊
 ကျေးဇူးကို။ ကတံစေဒိနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္ထုနော၊ အား။ ကတံ၊
 သူတပါးပြုအပ်သော။ ဥပကာရံ၊ ကျေးဇူးကို။ ပဋိကိရိယာယ၊ တဖန် ပြခြင်း
 ငှာ။ ဥပကာ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝါစာယ၊ ပဉ္စင်းခံ ကမ္မဝါ
 စာ၌။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုဖွယ်ဖြစ်သော။ ယံ ဝစနံ၊ သည။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊
 ကို။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးမှာမှ။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်တော့အံ့။ ပရိမဏ္ဍလေ-
 ဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိပုဏ္ဏေဟိ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။

၇၁-၇၃။ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမံ၊ သိက္ခာ
 မှန်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပိဏ္ဏိယာလောပဘောဇနန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ ဇမပိဏ္ဏိမိသဗလေန၊ သလုံးမြင်းခေါင်းသား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

ခန္ဓက]

အာစရိယဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၁၉၉

စရိတွာ၊ လှည့်လည်၍။ အာလောပါလောပဝသေန၊ တလုတ် တလုတ်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ပရိယိဋ္ဌဘောနေ၊ ရှာမှီးအပ်သော ဘောဠေကို။ ဘတ်ရေကလာ-
 ဘောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိက္ခာဟာရတော၊ ဆွမ်းခံစာမှ။ အဓိကလာဘော၊
 လွန်သော လာဘ်တည်း။ သံသဘတ္တာဒိနံ၊ သံသဘတ်အစရှိသည်တို့၏။
 ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဖန်ခြင်းသည်။ သေနာသနက္ခန္ဓကေ၊ သေနာသနက္ခန္ဓက၌။
 အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဝိဟာရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိဏ-
 ကုဋိကာဒိသဟိတော၊ မြက်မှီးကုဋိအစရှိသည်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ပါကာရ-
 ပရိစ္ဆိန္နော၊ တံတိုင်းဖြင့် ရံအပ်သော၊ သကလော၊ သော။ သံသာရာမော၊
 သံသာအရံတည်း။ အခုယောဂေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေသာလော၊
 တဆောင်သာရှိသော။ ဝါ၊ ဆောင်ထားဖြစ်သော။ ဒီသပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်
 ရှည်တည်း။ ဟတ္ထိပဋ္ဌိဂရုဠသဏ္ဌာနော၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းသဏ္ဌာန်၊ ဂဠုန်ငှက်
 သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ဒီသပါသာဒေါတိပိ၊ ပြာသာဒ်ရှည်ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ ပါသာဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုရသော၊ လေးသောင့်ရှိသော။
 (၁၀၅) ဥစ္စော၊ မြင့်သော။ အနေကဘူမကပါသာဒေါ၊ များသောတံဆင့်
 ရှိသော ပြာသာဒ်တည်း။ ဟမ္ဗိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မုဏ္ဍုဇ္ဈဒနော၊ ဦးပြည်း
 သောအမှီးရှိသော။ စန္ဒိကင်္ဂဏယုတ္တော၊ လသာခန်းနှင့်ယှဉ်သော။ နာတိ-
 ဥစ္စော၊ မမြင့်လွန်းသော။ ပါသာဒေါ၊ သည်။ ဂုဟာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ပဗ္ဗတဂုဟာ၊ တောင်ခေါင်း လိုက်တည်း။ ပူတိမုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဂေါမုတ္တံ၊ နွားတို့၏ ကျင့်ငယ်တည်း။

ရာဇပြာဟ္မဏဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

အာစရိယဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၇၆။ သဟဓမ္မိကံ ဂုဏ္ဍမာနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဝေ၊ သို့။ နိဝါ-
 သေတဗ္ဗံ၊ ဝတ်အပ်၏”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သိက္ခာပဒေန၊
 ဖြင့်။ သြဝဒိယမာနော၊ ဆုံးမအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါဒိ အာရောပေတာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ “သြလမ္ဘိတွာ၊ တွဲလျားချ၍။ နိဝါသနာဒိသု၊ ဝတ်ခြင်းအစ
 ရှိသည်တို့၌။ ကော ဒေါသော၊ အဘယ် အပြစ်ရှိသနည်း။ ဒေါသော၊ သည်။
 ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ့။ ပရိမဏ္ဍလနိဝါသာဒိယပိ၊ အဝန်းညီစွာ ဝတ်ခြင်း
 အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေါသော၊ သည်။ သိယာ၊ ငြိမ်စရာ”။ ဣတိအာ-
 ဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိမ်ခြင်းသို့။ အာရောပေတာ၊ တင်၍။
 တံယေဝ တိတ္ထာယတနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ၊ ဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော။

တိတ္ထမေဝ၊ အယူသည်သာလျှင်။ အာယတနံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိတ္ထာယတနံ၊ မည်၏။ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝဇ္ဇာမိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာယသ္မန္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဝသိဿာမိ၊ နေအံ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

အာစရိယဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး

ပဏာမနာမမာမနာကထာဝဏ္ဏနာ

၈၀။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ ယံ လက္ခဏံ၊ အကြင်လက္ခဏာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေ-
 နေဝ လက္ခဏေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ နိဿယဇ္ဇန္တဝါသိကဿ၊ နိဿရည်းယူသော
 တပည့်အား။ အာပတ္တိ၊ ကို။ န ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မသိအပ်။ ဣတိ သမ္ပန္န-
 ယောဇနာ၊ ဤသို့သော သမ္ပန္နယောဇနာကို။ ဒဉ္ဇဗ္ဗာ၊ ၏။ ပေါတ္ထကေသု-
 ပန၊ အဋ္ဌကထာစာကိုယ်တို့၌ကား။ “န တေနေဝ လက္ခဏေန”တိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသောပုဒ်၌။ နကာရံ၊ နအက္ခရာကို။ ဆဉ္ဇေတော၊ စွန့်၍။ “တေနေဝ
 လက္ခဏေန နိဿယဇ္ဇန္တဝါသိကဿ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တိ၊ ဟူ၍။ လိခန္တိ၊
 ရေးကုန်၏။ တံ လိခနံ၊ ထိုရေးခြင်းသည်။ ပမာဒလိခိတံ၊ မေ့လျော့၍ ရေး
 ခြင်းတည်း။ တထာ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေနေဝ လက္ခ-
 ဏေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာပတ္တိဘာဝေ၊ အာပတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဂယု-
 မာနေ၊ သော်။ “နိဿယမုတ္တကဿာပိ အမုတ္တကဿာပိ အာပတ္တိ ဝေ”တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တလက္ခဏေန၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်၌ ဆိုအပ်သော လက္ခဏာဖြင့်။
 အာပတ္တိ၊ သို့။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ တထာ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိ
 သော်။ “နိဿယဇ္ဇန္တဝါသိကေန ဟိ ယာဝ အာစရိယံ နိဿာယ ဝသတိ၊
 တာဝ သဗ္ဗံ အာစရိယဝတ္ထံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ အနန္တရဝစ-
 နေန၊ ဤအခြားမဲ့စကားနှင့်။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ရာသည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေပိ စ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လည်း။—

“နိဿယာစရိယ ဥဒ္ဓေသာစရိယ နိဿယဇ္ဇန္တဝါသိက ဥဒ္ဓေသဇ္ဇန္တ-
 ဝါသိကသမာနာစရိယကာ ပန ယာဝ နိဿယဥဒ္ဓေသာ အနုပစ္စိန္နာ၊
 တာဝ ပဋိဇဉ်တဗ္ဗာ” တိ၊ ဟူ၍။—

☞ (၁၀၆) ဝုတ္တံ၊ ၏။

အနက်ကား—နိဿယာ။ပ။ သမာနာစရိယကာ ပန၊ တို့ကိုကား။
 ယာဝ၊ လောက်။ နိဿယဥဒ္ဓေသာ၊ နိဿရည်းစာဝါတို့သည်။
 အနုပစ္စိန္နာ၊ မပြတ်ကုန်။ တာဝ၊ လောက်။ ပဋိဇဉ်တဗ္ဗာ၊ လုပ်ကျွေးအပ်
 ကုန်၏။

ခန္ဓက]

နိဿယပဋိပဿဒွိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၁

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဣ၊ ဤအရာ၌။ ပရိဂဠိတံ
 န-ကာရံ၊ လျော့ကျသော နအက္ခရာကို။ အာနေတု၊ ဆောင်၍။ တေနော
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဝုတ္တနေဝ လက္ခဏေန၊ ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကအား ဆိုအပ်ပြီး
 သော လက္ခဏာဖြင့်သလျှင်။ နိဿယဇ္ဇန္တဝါသိကဿ၊ အား။ အာပတ္တိံ၊ ကို။
 န ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မသိအပ်၊ ဣတိ ဧဝံ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။
 ပဏာမနာမောပနာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဠိတ၊ ပြီ။

နိဿယပဋိပဿဒွိကထာဝဏ္ဏနာ

၇၃။ နိဿယပဋိပဿဒွိကထာယံ၊ နိဿရည်းငြိမ်းသည်ကို ဆိုရာစကား၌။
 “ယော ဝါ ကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ၊ တဿ သန္တိကေ နိဿယော-
 ဂဟေတဗ္ဗော” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ လဇ္ဇိသု ဝေ၊ တို့၌သာလျှင်။
 နိဿယဂ္ဂဟဏံ၊ နိဿရည်းယူခြင်းကို။ နိယောဇေတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ အလဇ္ဇိသု၊ တို့၌။ ပဋိကိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 ဧတ္ထ စ၊ ဤကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ ဟူသောပုဒ်၌။ ပစ္စယပရိဘောဂဿ၊
 ကို။ သမ္ဘောဂသဒ္ဓေန၊ သမ္ဘောဂသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူပြီးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဘောဂသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကေကမ္မာဒိကော၊ ကေကမ္မ
 အစရှိသော။ သံဝါသော၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ ဂဟိတော၊ ၏။ ဧတေန
 စ၊ ဤကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း။ သမ္ဘောဂသံဝါ-
 သာနံ၊ အတူသုံးဆောင်ခြင်း၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းတို့၏။ အလဇ္ဇိဟိ၊ တို့နှင့်။
 သဒ္ဓိ၊ တကွ။ န ကတ္တဗ္ဗတံ၊ မပြုအပ်သောအဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။
 ပရိဟာရော နတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပတ္တိပရိဟာရော၊ အာပတ်အစောင့်
 အရှောက်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တာဒိသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်
 ရဟန်းအထံ၌။ နိဿယော၊ ကို။ ဂဟိတပုဗ္ဗော၊ ယူဖူး၏။ ယော စ၊ အကြင်
 ရဟန်းသည်လည်း။ ကေသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ၊ တကွသုံးဆောင်ပေါင်းဖော်
 ခြင်းရှိ၏။ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ တထာ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 “လဟံ၊ လျင်စွာ။ အာဂမိယာမိ” တိ၊ လာခဲ့အံ့ဟူ၍။ ဝုတ္တဉ္စေ၊ မှာခဲ့သည်
 ဖြစ်အံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “စတ္တာရိပဉ္ဇဒိဝသာနိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 စကားသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္ထံ၊ ဥပလက္ခဏနည်းမျှသာတည်း။ ကောဟ-
 ဒိဟေန၊ တချက် နှစ်ချက်ဖြင့်။ သဘာဂတာ၊ သဘောတူသော အဖြစ်သည်။
 ယဒိ ပညာယတိ၊ အကယ်၍ ထင်သည်ဖြစ်အံ့။ ဉာတဒိဝသေ၊ သိသောနေ၌။

ဂဟေတဗ္ဗောဝံ၊ ယုအပ်သည့်သာလျှင်ကတည်း။ စတုပဉ္စာဟေနာပိ၊ လေးရက်
 ငါးရက်ဖြင့်လည်း။ အထာပိ န ပညာယတိ၊ အကယ်၍ မထင်သည်ဖြစ်အံ့။
 ယတ္ထကေဟိ ဒိဝသေဟိ၊ အကြင်မျှလောက်သောနေ့တို့ဖြင့်။ ပညာယတိ၊
 ထင်၏။ တတ္ထကာနိ၊ ထိုမျှလောက်သောနေ့တို့ကို။ အတိက္ကမေတဗ္ဗာနိ၊
 လွန်စေအပ်ကုန်၏။ ဘဘာဂတံ၊ သဘောတူသောအဖြစ်ကို။ ဩလောကေ-
 မိတိ၊ ကြည့်အံ့ဟူ၍။ လောသော၊ အမြင်ကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုအပ်။

“ဒဟရာ သုဏန္တိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အသုတွာပိ၊ မကြားသော်
 လည်း။ (လဗ္ဗတေဝ-၌ စပ်။) အာဂမိယတိ၊ လာလတ္တံ့။ ကေနစိ အန္တရာ-
 ယေန၊ တစုံတခုအန္တရာယ်ကြောင့်။ စိရာယတိ၊ ကြာမြင့်လေ၏။ ဣတိ သညာ-
 ယပိ၊ ဤသို့သော အမှတ်သည်လည်း။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပရိဟာရော၊
 အစောင့်အရှောက်တို့။ လဗ္ဗတေဝ၊ ရသလျှင်ကတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။
 “ဣဇေဝါဟံ ဝသိသာမိတိ ပဟိဏတိ၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ”တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။

ကေဒိဝသမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။
 နိရုဏာဟံ၊ အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 သညာယာဟဿ ပန၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသော တပည့်အားကား။ သေနာသန-
 ပဋိသာမနာဒိဝသေန၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကိုသိမှီးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ကတိပါဟေ၊ နှစ်ရက်သုံးရက်သည်။ ဂတေပိ၊ ရောက်သော်လည်း။ န
 ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိ။

တတြေဝ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တတြ သဘာဝဌာနေ ဝေ၊ ထို
 သဘောတူရာအရပ်၌သာလျှင်။ နိဿယံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နေအပ်
 ၏။ “တံယေဝ ဝိဟာရံ၊ ပ၊ သေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
 ဥပဇ္ဈာယေ၊ သည်။ သင်္ဂဏန္တယေဝ၊ သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့သော်သာလျှင်။
 တံသမောဓာနေ၊ ထို ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့်။ နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိ၊
 နိဿရည်း ငြိမ်းခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်။ (၁၀၇)

ကောဓေန ဝါ၊ အမျက်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဂဏနိရပေက္ခတာယ ဝါ၊
 အပေါင်းအသင်း၌ မငဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အသင်္ဂဏန္တေ၊
 မထောက်ပံ့သည်ရှိသော်။ အညေသု၊ တပါးသော ဆရာတို့အထံ၌။ ဂဟိတော၊
 ယူအပ်သော။ နိဿယော၊ သည်။ န ပဋိပဿမ္မတိ၊ မငြိမ်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒသေတိ၊ ၏။

ခန္ဓက]

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာဝဏ္ဏနာ

၂၆၃

အာစရိယမှ နိဿယပဋိပတ္တိသမ္ဘိယံ၊ အာစရိယမှ နိဿရည်းငြိမ်းခြင်း၌။
 ဝုတ္တော၊ သော။ “ကောစိ အာစရိယော” တိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ နယော၊
 ကို။ ဥပဇ္ဈာယပက္ကမနာဒိသပိ၊ ဥပဇ္ဈာယပက္ကမန အစရှိသည်တို့သို့လည်း။ နေတော၊
 ဆောင်၍။ တတ္ထ စ၊ ထို ဥပဇ္ဈာယပက္ကမန အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝုတ္တော၊
 သော။ နယော၊ ကို။ ဣဓာပိ၊ ဤအာစရိယမှ နိဿရည်းငြိမ်းခြင်းသို့။
 နေတော၊ ၍။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဇာ။

ဒေ လေဉ္စုပါတေ အတိက္ကမ္မ အညသ္မိံ ဝိဟာဓရ ဝသန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဥပစာရသိမတော၊ ဥပစာရသိမ်မ္မ။ ဗဟိ၊ ၌။ အညသ္မိံ ဝိဟာဓရ၊ တပါး
 သောကျောင်း၌။ အန္တေဝါသိကာနံ၊ အန္တေဝါသိကတို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနတော၊
 နေရာအရပ်မှ။ ဒေ လေဉ္စုပါတေ၊ ခဲနှစ်ကျတို့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။
 ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏။ တေန၊ ထိုဒေလေဉ္စုပါတေ—စသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဗဟိ ဥပ-
 စာရေပိ၊ ဥပစာရအပ၌လည်း။ အန္တေဝါသိကာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနတော၊
 နေရာအရပ်မှ။ ဒိန္တံ လေဉ္စုပါတာနံ၊ ခဲနှစ်ကျ၏။ အန္တရေ၊ အတွင်းဖြစ်
 သော။ အသန္နပဒေသေ၊ အနီးဖြစ်သော အရပ်၌။ ဝသတိ၊ နေအံ့။ နိဿ-
 ယော၊ သည်။ န ပဋိပတ္တိသမ္ဘိယံ၊ မငြိမ်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၍။
 အန္တေဥပစာရသိမာယံ ပန၊ ဥပစာရသိမ်တိုင်း၌ကား။ ဒေ လေဉ္စုပါတေ၊
 တို့ကို။ အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ ဝသတော၊ နေသော ရဟန်းအား။ နိဿ-
 ယော၊ သည်။ န ပဋိပတ္တိသမ္ဘိယံ၊ မငြိမ်းသည်သာတည်း။

နိဿယပဋိပတ္တိသမ္ဘိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာဝဏ္ဏနာ

၈၄။ ဥပဇ္ဈာယာစရိယ လက္ခဏကထာယံ၊ ဥပဇ္ဈာယံဆရာ၏ လက္ခဏာကို
 ဆိုရာစကား၌။ “န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။
 ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတော၊ ဥပဇ္ဈာယံဖြစ်၍။ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရှင်မပြုအပ်။
 အသေက္ခဿံ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏။ အယံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အသေက္ခော၊ မည်၏။ လောကီယ လောကုတ္တရော၊ လောကီလောကုတ္တရဖြစ်
 သော။ သီလက္ခန္ဓော၊ သီလအစုကိုရ၏။

အန္တဂ္ဂါဟိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဿတုဇ္ဈေဒကောဋ္ဌာသဂ္ဂါဟိကာ-
 ယ၊ သဿတု၊ ဥဇ္ဈေဒအစုကို ယူတတ်သော။ ပစ္ဆိမာနိ နေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 အပ္ပဿတော ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဟောတိတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာနိ ဒေ
 အင်္ဂါနိ၊ ဤနှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနိ တိဏိတိ၊ ဟူသည်ကား။

န ပဋိပလော ဥပ္ပန္နိ ကုက္ကုစ္စံ ဓမ္မတော ဝိနောဒေတုံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ၊
 အာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာနံ န ဇာနာတိတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာနိ တိဏိ၊
 ဤသုံးပါးသော အင်္ဂါတို့သည်။ ဟိ၊ စ။ ကုက္ကုစ္စဿ၊ ကိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ-
 နယသင်္ခါတဓမ္မတော၊ ပါဠိ အဋ္ဌကထာနည်းဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မအားဖြင့်။
 ဝိနောဒေတုံ၊ ဖျောက်ခြင်းငှာ။ အပဋိပလတာ နာမ၊ မစွမ်းနိုင်သော အဖြစ်
 မည်သည်ကား။ အဗျတ္တတာ ဝေ၊ မလိမ္မာသော အဖြစ်သည်သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ နိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုကုက္ကုစ္စကို ဖျောက်ခြင်းငှာ
 မစွမ်းနိုင်သော အဖြစ်ကိုလည်း။ အာပတ္တိအင်္ဂမေဝ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟူ၍
 သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ နိ။

အဘိဝိသိဇ္ဇော ဥတ္တမော၊ မြတ်သော။ သမာစာရော၊ အကျင့်တည်း။
 အဘိသမာစာရော၊ မြတ်သောအကျင့်။ ဝတ္ထပဋိပတ္တိသီလံ၊ ဝတ်အကျင့်
 သီလကို။ လဗ္ဘတိ၊ နိ။ တံ အဘိသမာစာရံ၊ ထိုမြတ်သောအကျင့်သီလကို။
 အာရဗ္ဘ၊ စုံ၍။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်ကုန်သော။ ခန္ဓကသိက္ခာပဒ-
 သင်္ခါတာ၊ ခန္ဓကသိက္ခာပုဒ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာတို့သည်။
 အဘိသမာစာရိကာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ၊ စ။ သိက္ခာပဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ တဒတ္ထ-
 ပူရဏတ္ထိကေဟိ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်၏ အနက်ကို ဖြည့်ခြင်းငှာ အလိမ္မိကုန်သော
 ရဟန်းတို့သည်။ ဥဂ္ဂဟဏာဒိဝသေန၊ သင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်။ သိက္ခိတဗ္ဗတော၊ ကျင့်အပ်သောကြောင့်။ “သိက္ခာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 နိ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏။ အာဒိဘူတာ
 ကာရဏဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သိက္ခာ၊ သည်။ အာဒိဗြဟ္မ-
 စရိယကာ၊ သိက္ခာမည်၏။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ၌

အကျုံးဝင်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ ကိ။ လဗ္ဘတိ၊ နိ။ (၁၀၈) တေနေဝ၊
 ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေပိ၊ ၌လည်း။ “ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ-
 သိက္ခာပဒံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ခန္ဓကဝတ္ထပရိယာပန္နံ အဘိသမာစာရိက”န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တိ၊ နိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယ”န္တိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ သိက္ခိတဗ္ဗတော၊ သင်အပ် ကျင့်အပ်သောကြောင့်။ သေက္ခော၊
 မည်၏။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်တော် မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏ္ဏတ္တိ၊ မည်၏။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဥဘတော-
 ဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ၌ အကျုံးဝင်သော။ သိက္ခာပဒပဏ္ဏတ္တိ၊
 သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ကို။ “သေက္ခပဏ္ဏတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ နိ။ ဣတိ၊ သိ။

၁။ ဝတ္ထပဋိပတ္တိသီလံ - (ဆဋ္ဌ) ၂။ တတ္ထ ပဋိပူရဏတ္ထိကေဟိ - (ဆဋ္ဌ)

ခန္ဓက]

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၅

ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧ။ “နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကုသလတ္ထိ-
 ကာဒီဟိ၊ ကုသလတိက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သော။ ဇာတိ-
 ဘူမိပုဂ္ဂလသမ္ပယောဂဝတ္ထာရမ္ပဏကမ္မဒ္ဒါရလက္ခဏရသာဒိဘေဒံ၊ ဇာတိ၊ ဘုံ၊
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ သမ္ပယောဂ၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ကမ္မဒ္ဒါရ၊ လက္ခဏ၊ ကိစ္စ၊ စသည်အပြား
 ရှိသော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒိစတုဗ္ဗိဓံ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်ဖြင့် လေးပါးအပြား
 ရှိသော။ သနိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွသော။ နာမဉ္စ၊ နာမ်ကိုလည်းကောင်း။
 ဘူတောပါဒါယဘေဒံ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် ပြားသော။
 ရူပဉ္စ၊ ရုပ်ကိုလည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ဇေနနုပညာ
 စ၊ သိတတ်သော ပညာသည်လည်းကောင်း။ တပ္ပကာသကော၊ ထိုပညာကို
 ပြတတ်သော။ ဂန္ဓော စ၊ ကျမ်းဂန်သည်လည်းကောင်း။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ
 နာမ၊ မည်၏။ ဣမိနာ၊ ဤ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အတိ-
 ဓမ္မတ္ထကုဿလေန၊ အတိဓမ္မာ၌ လိမ္မာသည်။ ဘဝ်တဗ္ဗံ၊ ဖြစ်တု၏၊ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ သိက္ခာပေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဂ္ဂဏှာပေတုံ၊ သင်စေ
 ခြင်းငှာ။

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဉ္စကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည့်။ နိဋ္ဌိတား ပြီ။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

တိတ္ထိယပရိဝါသကထာယံ၊ တိတ္ထိယပရိဝါသကား၌။ “အာဇီဝကဿ
 ဝါ”တိအာဒီသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ အင်္ဂါရိယဝါဒီ၊ အင်္ဂါရိယအယူရှိသော
 တက္ကတုန်းသည်။ အာဇီဝကောနာမ၊ မည်၏။ ကိရိယဝါဒီနာ၊ ကိရိယအယူ
 ရှိကုန်သော။ နိဂဏှာပိ၊ နိဂဏှတို့ကိုလည်းကောင်း။ အည၊ တပါးကုန်သော။
 နုဂ္ဂဗ္ဗတိကာပိ၊ အဝတ်မဝတ်သော အကျင့်ရှိသော သူတို့ကိုလည်းကောင်း။
 အဝေလကပဒေ၊ အဝေလကပုဒ်၌။ သင်္ဂဟိတော၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၍။ သဗ္ဗသော၊
 ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ နုဂ္ဂဿေဝ၊ အဝတ်မဝတ်သော တက္ကတုန်း
 အားသာလျှင်။ တိတ္ထိယပရိဝါသော၊ တိတ္ထိယပရိဝါသကို။ ဝိဟိတော၊
 စီရင်အပ်၏။ သော စ၊ ထိုပရိဝါသကိုလည်း။ တေနေဝ နုဂ္ဂဝေသေန၊ သို့အဝတ်
 မဝတ်သောအသွင်ဖြင့်သာလျှင်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အာဂတဿ၊
 လာသောတက္ကတုန်းအား။ ဝိဟိတော၊ စီရင်အပ်၏။ ပဋိစ္ဆာဒေတော၊ ဖုံးလွှမ်း
 ၍။ အာဂတဿ၊ လာသောတက္ကတုန်းအား။ န ဝိဟိတော၊ မစီရင်အပ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “သစေ သောပိ”တိဘေဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

တတ္ထ၊ ထိုသစေ သောပိ-အစရှိသော စကား၌။ သောပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဇီဝကောဒိကော၊ အာဇီဝကအစရှိသည်သည်။

အာမိသကိဉ္ဇိက္ခသမ္ပဒါနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အပ္ပမတ္တကဿ၊ အနည်းငယ်သော။ ဇေယျဓမ္မဿ၊ ပေးအပ်သော ဝတ္ထုကို။ အနုပ္ပဒါနံ၊ အဖန်တလဲလဲ ပေးခြင်းတည်း။ ရူပပဇိဝိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ရူပမေဝ၊ အဆင်းကိုသာလျှင်။ နိဿာယ၊ မိ၍။ ဇီဝန္တိယော၊ အသက်မွေးကုန်သော မိန်းမတို့သည်။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝေသိယာ၊ ပြည့်တန်ဆာမ အိမ်တည်းဟူသော။ ဂေါစရော အဘိဏ္ဍံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ မပြတ် လှည့်လည် ကျက်စားရာအရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေသိယာဂေါစရော၊ မည်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝိဝေဂေါဂေါစရော-စသောပုဒ်တို့၌။ သေနယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ယောဗုဒ္ဓန္တာတိတတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနိဝိဒ္ဓါဝေ၊ ယောကျ်ားမသွားလာပဲသာလျှင်။ မလ္လိကဘာဝံ၊ မိန်းမကြီးအဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သည်တည်း။ ထလ္လကုမာရိ ဝေ၊ သတို့သမီးကြီးကိုပင်လျှင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ယောဗုဒ္ဓန္တာတိတဟူ၍။ ဝတ္ထော၊ ၏။ အာဒါယဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဒါနဿ၊ ယူခြင်း၏။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စာဗာဓဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၀၉)၈၈-၉။ ပဉ္စာဗာဓာဒိဝတ္ထုသု၊ ပဉ္စာဗာဓအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သောမိ အရောဂေါ၊ ဝိဗ္ဗမိဿာမိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော အဟံ၊ သည်။ အရောဂေါ၊ အနာကင်းပြီ။ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ၊ လူထွက်အံ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “နဝပိဋ္ဌပ္ပမာဏ”န္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကနိဋ္ဌဂုံလိ-နဝပိဋ္ဌိ၊ လက်သန်းသည်းခုံကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်၏။ “ပဋိစ္ဆန္နေဋ္ဌာနေ နဝပိဋ္ဌပ္ပမာဏံ အဝစုနကပက္ခေ ဌိတံ ဟောတိ၊ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပဋိစ္ဆန္ဒဋ္ဌာနေ၊ မဖုံးလွှမ်းရာ အရပ်၌။ တာဒိသမ္ပိ၊ ထိုသို့ လက်သည်းခုံပမာဏ အဝစုနကသဘောရှိသော နနာသည်လည်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ပဋိစ္ဆန္ဒဋ္ဌာနေပိ စ၊ ဖုံးလွှမ်းရာ အရပ်၌လည်း။ ဝစုနကပက္ခေ၊ တိုးပွားအံ့သော အဖို့၌။ ဌိတောပိ၊ တည်သောနနာသည်လည်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤစကားသည်။ သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးသည်သာ

၁။ အာဇီဝကော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဂေါစရော မဟုလံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ = (ဆဋ္ဌ)
၃။ အာဒါနဿ ဂဟဏသ = (ဆဋ္ဌ)

လျှင်။ ဟောတိ။ ဧ။ ပါကဋ္ဌဋ္ဌာနေပိ။ ထင်ရှားသောအရပ်၌လည်း။ နှစ်-
ပိဋ္ဌိပွမာဏတော၊ လက်သန်းသည်းခံ ပမာဏအောက်၊ ညီနံတရံ၊ ယုတ်သော။
အဝဇနကံ၊ မပွားမတိုးသော နှုတ်သည်။ ဝဋ္ဌတိတိ၊ အပ်၏ဟူ၍။ ယေ၊
အကြင်ဆရာတို့သည်။ ဂဏှေယျံ၊ ယူကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ တံ
ဂဟဏံ၊ ထိုအယူကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ။ “မုခေ ပနာ” တိ
အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ကောလဋ္ဌိမတ္တကောပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဒရဋ္ဌိပွမာဏောပိ၊ ဆီးစေ့ခန့်
ပမာဏရှိသော်လည်း။ “အဝဇနကပက္ခေ ဌိတောပိ န ဝဋ္ဌတိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူ
သောပုဒ်၌။ ပိသဓဇ္ဇနံ၊ ဖြင့်။ ကောလဋ္ဌိမတ္တကော၊ ဇီးစေ့ခန့် ပမာဏ
အတိုင်းအရှည်ရှိသောအောက်။ ခုဒ္ဒကတရောပိ၊ ငယ်သော်လည်း။ ဂဏှော၊
အိုင်းနာသည်။ န ဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ တေန၊
ကြောင့်။ “သဉ္စဝိ ကာရေတွာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိဇ္ဇမာနံသ္မဝိ-
ကတွာ၊ အရေရှိသည်ကို ပြု၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝါ၊ ကား။
“သဉ္စဝိ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ ပါဌ်ရှိ၏။ သဉ္စာတဉ္စဝိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော
အရေရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဂဏှာဒိသု၊ အိုင်းနာ
အစရှိသည်တို့သည်။ ဝုပဿန္တေသပိ၊ ငြိမ်းကုန် သော်လည်း။ တံ ဌာနံ၊
ထိုအနာပေါက်ရာအရပ်သည်။ ဝိဝဏ္ဏမ္ပိ၊ အဆင်းမလှသည်လည်း။ ဟောတိ၊
၏။ တံ၊ ထိုအမာရ်သည်။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၏။

ပဒမပုဏ္ဏရီကပတ္တဝဏ္ဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ရတ္တပဒမသေတပဒမပုပ္ဖဒလဝဏ္ဏံ၊
ပဒမာနီ၊ ပဒမာပြ၊ ပွင့်ချပ်အဆင်းရှိသော။ “ကုဋ္ဌေ ဝုတ္တနယေနဝါ” တိ၊
ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ “ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ အဝဇနကံ ဝဋ္ဌတိ၊ အညတ္ထ န ကိဉ္စိပိ
ဝဋ္ဌတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တနယံ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းကို။ ဒသေတိ၊
၏။ သောသဗျာဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခယရောဂေါ၊ ခယရုပ်နာတည်း။
ယက္ခမ္မာရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဒါစိ ကဒါစိ၊ ရံခါ ရံခါ။ အာဂန္တော၊
လာ၍။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပါတေတွာ၊ လှည်း၍။ ဟတ္ထမုခါဒိတံ၊ လက်
မျက်နှာ အစရှိသော။ အဝယဝံ၊ အစိတ်ကို။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ဗံသနံကော၊
ပွတ်တိုက်တတ်သော။ ယက္ခော ဝ၊ ဘိလူး ကဲ့သို့သော။ ရောဂေါ၊
အနာတည်း။

ပဉ္စာဗာဓဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ရာဇတဋ္ဌဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၉၀။ “န ဒါနာဟံ ဒေဝဿ ဘဒ္ဒေတိ အာပုစ္ဆတိ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ရညာ ဝေ၊ မင်းသည်သာလျှင်။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်သော။ ဌာနန္တရံ၊ အဆုအထူးကို။ သန္နာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယော ပန၊ အကြင်လူသည်ကား။ ရာဇကမ္ပိကေဟိ၊ မင်းမှုထမ်းကုန်သော။ အမစ္စာဒိဟိ၊ အမတ်အစရှိသည်တို့ သည်။ ဌပိတော ဝါ၊ ထားအပ်သည်လည်းကောင်း။ အမစ္စာဒိနံ ဝေ၊ အမတ် အစရှိသည်တို့၏ သာလျှင်။ ဘဒ္ဒေ ဝါ၊ သူစားသည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ အံ့။ ဂတန၊ ထိုသူသည်။ တံ တံ အပစ္စာဒိမ္ပိ၊ ထိုထို အမတ်အစ ရှိသည်ကိုလည်း။ အာပုစ္ဆတံ၊ ပန်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ ၏။

ရာဇတဋ္ဌဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

စောရဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၉၁။ (၁၁၀) ၉၁။ တသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ ဓမ္မဿာမိ၊ တရားရှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂလိမာလံ၊ အဂ္ဂလိမာလကို။ ဟိတိက္ခ၊ ဘာဝေန၊ ဟိတိက္ခ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရဟန်းပြုတော်မူ၏။ ဘိက္ခုနံ ပန၊ တို့အားကား။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ပညပေန္တော၊ ပညတ်လိ၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဧဝံ ဇာနန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိလဝါ၊ သိလရှိသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။

၉၂။ ဥပရမန္တိ ဝိရမန္တိ၊ ကြဉ်ရှောင်ကုန်၏။ ဘိန္ဒိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တုပန္နံ၊ နှောင်အိမ်ကို။ ဘိန္ဒိတူ၊ ဖျက်၍။ ဆိန္ဒိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ခလိကံ၊ သံချောင်းကို။ ဆိန္ဒိတူ၊ ဖြတ်၍။ မုဉ္ဇိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရဗ္ဗပန္နံ၊ ကြိုးအဖွဲ့ကို။ မုဉ္ဇိတူ၊ ဖြေ၍။ ဝိဝရိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါမဗန္ဓနာဒိဿ၊ ရွာဖြင့်၊ ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ ဂါမဒ္ဒါရာဒိနံ၊ ရွာတံခါး အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိဝရိတူ၊ ဖွင့်၍။ အပဿမာနာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရိသ- ဂုတ္တိယံ၊ ဇောကျိားစောင့်ရှောက်သည်၌။ ဂေါပကာနံ၊ အစောင့်အရှောက် တို့သည်။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်ကုန်စဉ်။

၉၃။ ပုရိမနယေနာဂါတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍ- ကမ္မော” တိ၊ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝုတ္တနယေဝေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။

စောရဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၉၆။ ပလာတောပိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဏာယိကနံ၊ မြီရှင်တို့၏။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းကို။ ဥတု၊ ရှု။ ဘယေန၊ ကြောက်သောကြောင့်။ ပလာတော၊ ပြေးသော။ ဣဏာယိကော၊ မြီတင်သောသူကို။ ဂီဝါ ဟောတိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဏာယိကဘာဝံ၊ ကြွေးမြီတင်သောအဖြစ်ကို။ ဥတု၊ သိရှိ။ အနာဒရေန၊ မရှိသေးသော အားဖြင့်။ ဣဏမုတ္တကေ၊ ကြွေးမြီမှ လွတ်သော။ ဘိက္ခုဘာဝေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ ပဝေသိတတ္တာ၊ သွင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂီဝါ၊ အစားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ထည့်)။ ဥပဗုဒ္ဓိ၊ ပဗုဒ္ဓိ၊ ဟူသည်ကား။ ထောက် ထောက်၊ အတန်ငယ် အတန်ငယ်။ “ဒါတဗ္ဗမေဝါ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣဏာယိကေန၊ ကြွေးမြီတင်သော ရဟန်းသည်။ ခနံ၊ ကို။ (ဘဝိတဗ္ဗံ—၌ စပ်။) သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတု ဝါ၊ ခံယူသည်မှလည်း ဖြစ်စေ။ မာ ဝါ၊ မခံယူမှလည်း ဖြစ်စေ။ ဒါနေ၊ ပေးခြင်း၌။ သဉ္ဇဿာ—ဟေနေဝ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အညေဟိ စ ဘိက္ခုဟိ၊ တပါးသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ “ဓုရံ၊ ဝနံကို။ မာ နိက္ခိပါဟိ၊ မချလင့်”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတု၊ ရှု။ သဟာယကေဟိ၊ အဖော်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ ဓရုနိက္ခေပေ၊ ဝနံချခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဿ၊ ထိုမြီတင်သော ရဟန်း၏။ ဘဏ္ဍုဇ္ဈေန၊ ဘဏ္ဍာ ဖုံးဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗတာ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒါသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၉၇။ “ဒါသစာရိတ္တံ အာရောပေတွာ ကိတော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဒါသဘာဝပရိမောစနတ္ထာယ၊ ကျွန်၏အဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှာ။ ကိဘတံ၊ ဝယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ နှစ်စေ၏။ ဟိ၊ စူ။ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဓနက္ခိတောပိ၊ ဥစ္စာဖြင့် ရွေးသောသူသည်လည်း။ အဒါဘောယေဝ၊ ကျွန်မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။ တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဇနပဒေ၊ ထိုထို ဇနပုဒ်၌။ (၁၁၁) ဒါသပဏ္ဍဇ္ဈာပနာဒိနာ၊ ကျွန်စာရင်းကို မီးတိုက်ခြင်းအစရှိသော။ အဒါသဘာဝကရဏနိယာမေန၊ ကျွန်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုသောအမှတ်

၁။ ဓရုနိက္ခေပေန = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အဒါသကရဏနိယာမေန = (ဆဋ္ဌ)။

ဖြင့်။ အဘိဿေကာဒိသု၊ အဘိသိက်ခံသောအခါ အစရှိသည်တို့၌။ သဗ္ဗဗန္ဓ-
နာနိ၊ ခပ်သိမ်းသော အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို။ မောစာပေန္တိ၊ လွတ်စေကုန်၏။
တံ မောစာပနံ၊ ထိုလွတ်စေခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “သဗ္ဗသာဓာရဏေနာ”တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သယမေဝ ဝဏ္ဏံ အာရောပေန္တိ၊ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာ
ဘုဇိသိတ္တိယော၊ ထို တော်လှန်သော မိန်းမတို့သည်။ “မယမ္ပိ၊ တို့သည်
လည်း။ ပဏ္ဏဒါသိယော”၊ စာရင်းဝင်ကျွန်မတို့သည်။ ဟောမ၊ ဖြစ်ပါကုန်အံ့”။
ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တနော ရက္ခဏတ္တာယ၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း
ငှာ။ သယမေဝ၊ မိမိတို့အလိုလိုပင်ကိုယ်လျှင်။ ရာဇနံ၊ တို့၏။ ဒါသိပဏ္ဏ၊
ကျွန်မစာရင်း၌။ အတ္တနော နာမံ၊ မိမိတို့အမည်ကို။ လိခါပေန္တိ၊ ရေးစေ
ကုန်ငြားအံ့။ တာသံ၊ ထိုမိန်းမတို့၏။ ပုတ္တာပိ၊ သားတို့သည်လည်း။ ရာဇ-
ဒါသာဝ၊ မင်းကျွန်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေတံ၊ ငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ တေဟိ အဒိန္နာ
န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္တကာ၊ အကြင်မျှ လောက်သော
သူတို့သည်။ တေသံ၊ ထိုကျွန်တို့၏။ သာမိနော၊ အရှင်တို့တည်း။ ဟေသု၊
ထိုအရှင်တို့တည်း။ ဧကေနာပိ၊ တယောက်သည်လည်း။ အဒိန္နော၊ မပေးသည်
ရှိသော်။ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ၊ ရှင်မပြုအပ်။

ဘုဇိဏေ ပန ကတာ ပဗ္ဗာဇေတံ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဿ ဝိဟာ-
ရဿ၊ အကြင်ကျောင်းအား။ တေ အာရာမိကာ၊ ထိုအရံစောင့်တို့ကို။ ဒိန္နာ၊
လှူအပ်ကုန်၏။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ၌။ သံသံ၊ ကို။ ဉာပေတော၊ သိစေ၍။
ဗာတိကဓမ္မန၊ တိုးပွားသောအမှုဖြင့်။ နာနိ၊ တို့ကို။ ဒတော၊ ရှိ။ ဘုဇိဏေ
ကတာ၊ တော်လှန်သည်ကို။ ပြု၍။ ပဗ္ဗာဇေတံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တက္ကံ
သိသေ အာသိတ္တကသဒိသာဝ ဟောန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေသုစိ ဇန-
ပဒေသု၊ အချို့သော ဇနပုဒ်တို့၌။ အဒါသေ၊ ကျွန်မဟုတ်သည်တို့ကို။ ကရောန္တာ၊
ပြုကုန်သည်ရှိသော်။ တက္ကံ၊ ရက်တက်ရေကို။ သိသေ။ ဦးခေါင်း၌။
အာသိဉ္ဇန္တိ၊ လောင်းကုန်၏။ တေန၊ ထိုရက်တက်သွန်းလောင်းခြင်းဖြင့်။
တေ၊ ထို ကျွန်တို့သည်။ အဒါသာ၊ ကျွန်မဟုတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ကိရ၊
ဖြစ်ကုန်သတတ်။ အာရာမိကဝစနေန၊ အရံစောင့် ဟူသောစကားဖြင့်။
ဣဒမ္ပိ ဒါနံ၊ ဤလှူခြင်းသည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ မဟာပစ္စရိတ်အလိုတည်း။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာ

ဖြင့်။ ဒိဇ္ဇေပိ၊ လူအပ်သော်လည်း။ သံဃဿ၊ ၏။ အာရာမိကဒါသော ဝေ၊
 အရံစောင့်ကျွန်သတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “နေဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော” တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ကုရုန္တိ ခိုအပ်၏။ “တာဝကာလိကော နာမာ” တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တတ္တာ၊ ခိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာလပရိစ္ဆေဒံ၊ ကာလအပိုင်းအ
 ခြားကို။ ကတွာ ဝါ၊ ပြု၍လည်းကောင်း၊ ပစ္စာပိ၊ နောက်မှလည်း။ ဂဟေ-
 တုကာမတာယ ဝါ၊ ယူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒိန္နံ၊ သော။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည့်။ တာဝကာလိကမေဝ၊ အခိုက်အတန့်သတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ နိဿာမိကဒါသော နာမ၊ ဗည့်သည်ကား။ ယဿ၊ အကြင်
 ကျွန်၏။ အညာတိကံ၊ ဆွေမျိုးမရှိသော်။ သာမိကုလံ၊ အရှင်မျိုးသည်။
 မရဏေန၊ သေပျောက်သဖြင့်။ ပရိက္ခိဏံ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုအမျိုး၏။ ကောစိ
 ဒါယာဒေ၊ တစုံတယောက်အမွေခံသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော ပန၊ ထိုအရှင်
 မရှိသော ကျွန်ကိုကား။ သမာနဇာတိကေဟိ ဝါ၊ အမျိုးတူသော သူတို့
 သည်လည်းကောင်း။ နိဝါသဂါမဝါသိဟိ ဝါ၊ မိမိနေသောရွာ၌ နေသော
 သူတို့သည်လည်းကောင်း။ ဣဿရေဟိ ဝါ၊ စိုးမင်းတို့သည်လည်းကောင်း။
 ဘုဗ္ဗိသော ကတောဝ၊ တော်လှန်ခြင်းကို ပြုသော်သာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊
 ရှင်ပြုအပ်၏။ ဒေဝဒါသပိ၊ ဒေဝဒါသတို့သည်လည်း။ ဒါသာ ဝေ၊
 ကျွန်တို့ပင်လျှင်တည်း။ ဟိ၊ စွ။ တေ၊ ထိုဒေဝဒါသကျွန်တို့သည်။ ကတ္ထစိ
 ဒေသေ၊ အချို့အရပ်၌။ ရာဇဒါသာ၊ မင်းကျွန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ကတ္ထစိဒေသေ၊ ၌။ ဝိဟာရဒါသာ၊ ကျောင်းကျွန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗာဇေတံ၊ ရှင်ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။
 ဒါသမ္ပိ၊ ကျွန်ကိုလည်း။ ပဗ္ဗာဇေတု၊ ရှင်ပြု၍။ သာမိကေ၊ အရှင်တို့ကို။
 ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ။ အပနေဇန္တာ၊ ပယ်သော
 ရဟန်းကို။ ပဒဝါဓရန၊ ဖဝါးလွှမ်းအကြိမ်ဖြင့်။ အဒိန္နာဒါနာပတ္တိယာ၊
 အဒိန္နာဒါနအာပတ်ဖြင့်။ ဣာရေတဗ္ဗော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ ပလာယတော၊
 ပြေးသော။ ဒါသဏှ ပန၊ အားကား။ အနာပတ္တိ၊ မသင့်။

ဒါသဝတ္ထကထာဝတ္ထနာ၊ သည့်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

ကမ္မာရဘဏ္ဍာဝတ္ထာဒိကထာဝတ္ထနာ

၉၀။ ဘဏ္ဍကမ္မာပုစ္ဆာနာဒိကထာယံ၊ ဘဏ္ဍကံကိုပန့်ခြင်းစသည်ကို ဆိုရာ
 စကား၌။ ကမ္မာရဘဏ္ဍာတိ၊ ဟူ၍။ ဒဟရတာယ၊ ငယ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အမောဠိဗန္ဓော၊ ရောင်မထိုးစတာ။ မုဏ္ဍိကသီသော၊ ဦးပြည်းရိတ်

သော။ ကမ္မာရဒါရကော ဝေ။ ပန်းထိမ်သည် သူငယ်ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊
 ၏။ “တုလ္လာဓာရမုဏ္ဍကော” တိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ တုလ္လာဓာရာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ တမ္မသုဝဏ္ဏာဒိနံ၊ ကြေးနီ၊ ရွှေ အစရှိသည်တို့၏။ တုလံ၊ ချိန်ကို။
 ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ (၁၁၂) ဓာရေန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကမ္မာရာ၊ ပန်းထိမ်သည်တို့ကို။ “တုလ္လာဓာရာ” တိ၊ တုလ္လာဓာရ
 ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုချိန်ကိုင်သော သူတို့တွင်။ ဧကော၊
 တယောက်သော။ မုဏ္ဍိကသီသော၊ ဦးပြည်းရိတ်သော။ ဒဟရော၊ သူငယ်
 တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပဉ္စသိခေါ တရုဏ-
 ဒါရကော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကော သိခါ၊ ဦးစွန်း တခုကိုသာလျှင်။
 ပဉ္စ ဝေဏိယော ကတွာ၊ ငါးထုံးထုံးသည်ကို ပြု၍။ ဗန္ဓနေ၊ ဖွဲ့ခြင်းကြောင့်။
 ပဉ္စသိခါတိ၊ ပဉ္စသိခဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေဿ၊ ထိုသူငယ်အား။ သာ၊ ထို
 ငါးဖွဲ့ခွဲ၍ ထုံးအပ်သော ဦးစွန်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စ-
 သိခေါ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုသူငယ်၏။ သိခါ၊ ဦးစွန်းကို။ ဆိန္ဒန္တာ၊ ဖြတ်သော
 ရဟန်းတို့သည်။ ကိဉ္စိ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်းကို။ အဇာနာ-
 ပေတွာဝ၊ မသိစေမူ၍သာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇေသု၊ ရှင်ပြုကုန်၏။ တေန၊ ထို
 ကြောင့်။ ဘဏ္ဍုကမ္မာပလောကနံ၊ ဘဏ္ဍုကံကို ပန်ခြင်းကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်
 ပြု၏။ သိမပရိယာပန္နေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဒ္ဒသိမာယ၊ ဗဒ္ဒသိမ်သည်။ သတိ၊
 သော်။ တဒန္တောဂမေ၊ ထိုဗဒ္ဒသိမ်တွင်း၌ တည်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဗဒ္ဒ-
 သိမာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ဥပဝာရသိမန္တောဂမေ၊ ဥပစာရသိမ်
 တွင်း၌ တည်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတ္ထိ စ၊ ဤ
 ဘဏ္ဍုကမ္မအရာ၌လည်း။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃံ အပလောကေတုံ
 ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဣတ္ထကမေဝ၊ ဤမျှကိုသာလျှင်။ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တံ၊
 အကယ်၍ကား ဟောအပ်၏ရှင်။ အနုပလောကေန္တဿ၊ မပန်သော ရဟန်း
 အား။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ကိဉ္စာပိ န ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ကား မဟောအပ်၏ရှင်။
 တတာပိ၊ ယင်းသို့ မဟောပေတမုံလည်း။ အဠကထာယံ၊ ၌။ “သဗ္ဗေ
 အာပုစ္ဆိတာ အမ္မေဟိတိ သညိနော။ပ။ ပဗ္ဗာဇေန္တဿပိ အနာပတ္တိ” တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တတာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဉ္စိစ၊ စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အနာ-
 ပုစ္ဆော၊ မပန်မူ၍။ ကေသေ၊ ဆံတို့ကို။ ဩဟာရေန္တဿ၊ ချသောရဟန်းအား။
 ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေသာရောပနမ္ပိ၊
 ဆံချခြင်းသည်လည်း။ သမဏပဗ္ဗဇနဝေါဟာရံ၊ သမဏအမည်၊ ပဗ္ဗဇနအမည်

ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဣမဿ သမဏကရဏ” နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၏။ “ကေသိခါမတ္ထဓရော” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ကေန-
 ကေသေန၊ ဆံတချောင်းဖြင့်။ ကဘာ၊ ပြုအပ်သော။ သိခါ၊ ဦးစွန်းတည်း။
 ကေသိခါ၊ ဆံတချောင်းဖြင့် ပြုအပ်သော ဦးစွန်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ အပ္ပကေသာဝ၊ ဆံနည်းသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သိခါ၊ ဦးစွန်းကို။
 ဝေ၊ ဤသို့ ကေသိခါ-ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ၏။
 ကေကေသမ္ပိ၊ ဆံတချောင်း ကိုမျှလည်း။ အနာပုစ္ဆာ၊ မပန်မူ၏။ ဆိန္ဒိတုံ၊
 ဖြတ်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ မအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

၁၀၀။ “ဝါမဟတ္ထေနာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန၊
 လက်ယာလက်ဖြင့်။ ဘုဉ္ဇနတော၊ ဓားခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁၀၃-၄။ နိဿယမုစ္စနကဿ၊ အား။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောအပ်ကုန်သော။
 ပဉ္စကဆက္ကေသု၊ ပဉ္စက၊ ဆက္ကတို့၌။ ဉာယာနိ ခေါ၊ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ။ ပ။
 အနုဗျဉ္ဇနသော” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သဗ္ဗေမိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်
 သော။ အယံ ပဘေဒေါ၊ ဤအပြားကို။ မာတိကာဋ္ဌကထာယံ၊ မာတိကာ
 အဋ္ဌကထာကို။ ဉာတယ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဉာတော၊ သိသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ “အာပတ္တိံ ဇာနာတိ အနာပတ္တိံ ဇာနာတိ” တိ ဣဒဉ္စ၊ ဟူသောဤ
 စကားကိုလည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဉာတဗ္ဗဋ္ဌာနေသု၊ သိသင့်သောအရာတို့၌။
 အာပတ္တာဒိ၊ အာပတ္တိဝါရအစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကမ္မာရတဏှဝတ္ထာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး။

ရာဟုလဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၅။ ပေါက္ခရဝဿန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပေါက္ခရေ ပဗ္ဗမဂစ္ဆေ ဝိယ၊ ပဗ္ဗမာ
 ကြာတော၌ကဲ့သို့။ အတေမိတုကာမာနံ၊ မစွတ်လိုကုန်သောသုတို့၏။ သရီရတော၊
 ကိုယ်မှ။ ပဝဋ္ဌနကဝဿံ၊ လျောကျသောမိုးကို။ တသ္မိံ၊ ထိုမိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊
 ရွာသည်ရှိသော်။ တေမိတုကာမာဝ၊ စွတ်လိုသောသုတို့သည်သာလျှင်။ တေမေန္တိ၊
 စွတ်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ မစွတ်လိုကုန်သောသုတို့သည်။ န တေမေန္တိ၊ မစွတ်ကုန်။
 “ဘိက္ခံ ဂဏှထာ” တိ ဝတ္တာ ဂတော နာမ နတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊
 ၏။ သန္တကေ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ရဇ္ဇေ၊ မင်း၏ အဖြစ်၌။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံ

လည်း ဖြစ်သော။ သာပတေယျံ၊ ဥစ္စာနှစ်ကို။ သယမေဝ၊ မိမိသည်သာလျှင်။
 ပရိဘုဉ္ဇိယတိတိ၊ သုံးဆောင်လတ္တံ့ ဟူ၍။ (၁၁၃) ဂါရဇေန၊ ရှိသေသဖြင့်။
 သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာပိ၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်လည်း။ န နိမန္တေသိ၊ မပင့်
 ဖိတ်။ ဂန္ဓာ ပန၊ သွား၍ကား။ ဂေဟေ၊ နန်းတော်၌။ သကလရတ္တိ၊
 အလုံးစုံသောညွှန်ကို။ မဟာဒါနဉ္စေ၊ အလှူကြီးကိုလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓဗု-
 မ္မဿ၊ ဘုရားအမှူးရှိသော။ သံဃဿ၊ သံဃာအား။ အာသနပညတ္တိဋ္ဌာနာ-
 လင်္ကာရဉ္စ၊ နေရာခင်းခြင်း၊ အရပ်ကိုတန်ဆာဆင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ သံဝိဒ-
 ဟန္တော၊ စီရင်လျက်သာလျှင်။ ဝီတိနာမေသိ၊ လွန်စေ၏။

န ဓကာစိ။ပ။ ပတ္တံ ဝါ၊ အဂ္ဂဟေသိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဂဝါ၊သည်။
 အတ္တနော၊ ၏။ ပိတုနိဝေသနမေဝ၊ ခမည်းတော် နန်းတော်သို့ သာလျှင်။
 ဂမိယတိ၊ သွားလတ္တံ့။ ဣတိသညာယ၊ ဤသို့သောအမှတ်ဖြင့်။ နဂ္ဂဟေသိ၊
 မယူ။ ကုလနဂရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉာတိကုလသန္တကေ၊ ဆွေတော် မျိုး
 တော် ဥစ္စာဖြစ်သော။ နဂရေ၊ ၌။ ပိဏ္ဏစာရိယဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တ-
 နော၊ ၏။ ဉာတိဂါမေသပိ၊ အမျိုးရှာတို့၌လည်း။ သပဒါနစာရိကဝတ္တံ၊ အိမ်စဉ်
 လှည့်လည်သော ဝတ်ကို။ တေဿ၊ ထိုမင်းအား။ ဘိက္ခဝံယ၊ တောင်း
 စားခြင်းငှာ။ စာရော စရဏံ၊ လှည့်လည်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ထိုကြောင့်။ ဘိက္ခာစာရော၊ မည်၏။ ဘိက္ခာစာရော၊ တောင်းစားခြင်းငှာ
 လှည့်လည်ခြင်းရှိသောမင်း။ ခတ္တိယော၊ မင်းကိုရ၏။

ဥတ္တိဓဋ္ဌတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥတ္တိဋ္ဌိတွာ၊ ရပ်၍။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။
 သရဒ္ဓါရေ၊ အိမ်တံခါး၌။ ဥဋ္ဌိဿ၊ ရည်၍။ ဌတွာ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗ-
 ပိဏ္ဏေ၊ ယူအပ်သောဆွမ်း၌။ နပ္ပမဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိမန္တနာဒိ-
 ဝသေန၊ ပင့်ဖိတ်ခြင်းအစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ လဗ္ဗမာနပဏီတဘောဇနံ၊
 ရအပ်သော ပဏီတဘောဇနကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်၍။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌
 ရသော ဆွမ်း၌။ ပိဏ္ဏာယ စရဏဝသေန၊ ဆွမ်းအလိုငှာလှည့်လည်သည်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ မမေ့လျော့ရာ။ ဝါ၊ မယစ်ရာ။ ဓမ္မန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ အနေသနံ၊ မရှာမှီးအပ်သည်ကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။
 သပဒါနံ၊ အိမ်စဉ် မပြတ်။ စရန္တော၊ လှည့်လည်လျက်။ သုစရိတံ၊ ကောင်း
 စွာ ကျင့်အပ်သော။ တမေဝ ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ၊ ထိုဆွမ်းခံအကျင့်ဖြစ်သော
 တရားကို။ စာရေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။ သုခံ သေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတူဟိ
 ဣရိယာပထေဟိ၊ လေးပါးသော ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့်။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။
 ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဒုတိယဂါထာယံ၊ ဒုတိယဂါထာဌ်။ န နံ ဒုစရိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ဝေသိယာဒိဘေဒေ၊ ပြည့်တန်ဆာမဒိမ် စသည်အပြားရှိသော။ အဂေါစရေ၊
မကျက်စားအပ်သည်ဌ်။ စရဏဝသေန၊ လှည့်လည်သည့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ ဒုစရိတံ၊ ဒုစရိတ်တရား
ကို။ န စ စရေ၊ မကျင့်ရာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားသည်။ ဝုတ္တနယ-
မေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣမံ ပန ဂါထံ သုတူတိ၊
ဟူသည်ကား။ နိဝေသနေ၊ နန်းတော်ဌ်။ နိသိန္ဓေန၊ နေတော်မူသော။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဉာတိသမာဂမေ၊ ဆွေတော်မျိုးတော် အစည်းအဝေးဌ်။
အတ္တနော၊ ၏။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ။ စရဏံ၊ လှည့်လည်ခြင်းကို။
နိဏ္ဍာယ၊ မှီ၍။ ကထာယ၊ စကားသည်။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။
ဝုတ္တံ၊ ဟောအပ်သော။ ဣမံ ဒုတိယဂါထံ၊ ကို။ သုတူ၊ ၍။

“မဟာဓမ္မပါလဇာတက” န္တိအာဒိသု ပန၊ အစရှိသော စကားတို့ဌ်။
တတော၊ ထိုသကဒါဂါမ်ဖြစ်သည်မှ။ ပရကာလေသုပိ၊ နောက်ကာလတို့ဌ်လည်း။
ရညော၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ ယထာပသင်္ဂဝသေန၊ အကြင်အကြင်
လျဉ်းပါးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
“သောတာပတ္တိဖလံ လတ္ထိကတွာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊
၏။ “သိရိဂဗ္ဘံ ဂန္ဓာ” တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်ဌ်။ တဂဝါ၊ သည်။ တဒဟေဝ၊
ထိုနေဌ်သာလျှင်။ ဂန္ဓာ၊ ကြွတော်မူ၍။ ယဒိ န ပဿေယျ၊ အကယ်၍မကြည့်
ငြားအံ့။ သာ၊ ထိုယသောရောမိဖုရားသည်။ ဟဒယေန ဖလိတေန ဟဒယ-
ဖလိတာ ဟုတွာ၊ ကဲ့သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍။ မရေယျ၊ သေရာ၏။ ဣတိ၊ ထို
ကြောင့်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။

တံ ဒိဝသမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ရာဟုလမာတုဒဿနဒိဝ-
သေယေဝ၊ ထိုရာဟုလာမယ်တော်ကို ကြည့်တော်မူသော နေဌ်သာလျှင်။
ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာဌ်ကား။ “သတ္တာ၊ သည်။ ကပ္ပိလပူရံ၊
ကပ္ပိလဝတ်ပြည်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တတိယဒိဝသေ၊ သုံးရက်မြောက်သောနေဌ်။
နန္ဒ၊ မင်းနန်ကို။ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရှင်ပြု၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေသ-
ဝိဿဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ရာဇမောဠိဗန္ဓနတ္ထံ၊ မင်း၏ ဥသျှောင်ကျင်ကိုဖွဲ့ခြင်း
ငှာ။ ကုမာရကာလေ၊ မင်းသားဖြစ်သော အခါဌ်။ ဗန္ဓိတသိခါဝေဏိမော-
စနံ၊ ထိုးအပ်သော ဦးစွန်းစည်းကို ဖြေခြင်းတည်း။ တံ၊ ထိုရောင်ထိုးဖြေခြင်း

ကို။ ကရောန္တံ၊ ပြုသောသူတို့သည်။ မင်္ဂလံ၊ မင်္ဂလဒကံ။ ကရောန္တံ ကိရ၊ ပြုသည် မည်ကုန်သတတ်။ သာရတ္ထဒိပနိယံ ပန၊ သာရတ္ထဒိပနိဋ္ဌိကား။ “ကေသဝိဿဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုလဓရိယာဒဝသေန၊ အမျိုးအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ကေသောရောပနံ၊ ဆံချခြင်းတည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဉ္စပန္နောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အသုကရာဇာ”တိ၊ ဤမည်သောမင်းတဲဟူ၍။ နဋ္ဌာဇ္ဇေ၊ နဖူးပြင်၌။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌပန္နနံ၊ ရွှေပြားဖွဲ့ခြင်းတည်း။ အဘိနဝပါသာဒပုဝေသေ၊ ပြာသာဒသစ်တက်သို့ သွင်းခြင်း၌။ မင်္ဂလံ၊ သည်။ သရမင်္ဂလံ၊ မည်၏။ ဆတ္တုဿာပနေ၊ ထီးစိုက်ခြင်း၌။ မင်္ဂလံ၊ သည်။ ဆတ္တမင်္ဂလံ၊ မည်၏။

(၁၁၄) ဇနပဒကလျာဏီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇနပဒမ္ပိ၊ ဇနပုဒ်၌။ ကလျာဏီ၊ လှပတင့်တယ်သည်တည်း။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏေဟိ၊ မဆက်ဆံကုန်သော။ ပဉ္စကလျာဏာဒိဟိ၊ ကောင်းခြင်းငါးပါး အစရှိသည် တို့နှင့်။ သဟိတတ္တာ၊ တကွဖြစ်သောကြောင့်။ သာ၊ ထိုမင်းသမီးကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တုဝဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သီသံ၊ လျင်စွာ။ အနိစ္စမာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မနုဿာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အရောဓေန္တိ၊ မနှစ်သက်သော မင်းနန်ကို။ ဝါစာယ ပန၊ နှုတ်ဖြင့်ကား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ “နန္ဒ၊ ညီတော်နန်။ ပဗ္ဗဇိဿသိ၊ ရှင်ပြုအံ့လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုတော်မူသည်ရှိသော်။ ဂါရုဓေန၊ ရှိသေသဖြင့်။ ပဋိက္ခိပိတံ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ အဝိသဟန္တော၊ မဝံ့သည်ဖြစ်၍။ “အာမာ”တိ၊ ဪ-ရှင်ပြုပါအံ့ဟူ၍။ အဝေါစ၊ ဆို၏။ ဘဂဝါစ၊ သည်လည်း။ ဧတေန လေသေန၊ ထိုအမြွက်ဖြင့်။ ပဗ္ဗာဇဇသိ၊ ရှင်ပြု၏။

ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏန္တိ၊ ကံး။ ဗြဟ္မရူပသမာနရူပံ၊ ဗြဟ္မာအဆင်းနှင့်တူသောအဆင်းရှိသော။ တျဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဿ၊ ထိုသင့်မည်းတော်၏။ တေနိမိယော၊ ထိုရွှေအိုးတို့ကို။ နိဝတ္ထေတုံ န ဝိသဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။ “နံ၊ ထိုရာဟုလာကို။ မာနိဝတ္ထယိတ္ထ၊ မပြန်စေနှင့်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝိတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောကြောင့်။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ သတ္တဝိဓံ အရိယဓနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။

“သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ၊ ဟိရိသြတ္တပိယံ ဓနံ။
သုတဓနဉ္စ စာဝေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓန”န္တိ၊ ဟူ၍။-

ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သတ္တဝိဓံ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ အရိယဓနံ၊ အရိယာ ဥစ္စာကို။ အဓိမတ္တံ၊ ရာဟုလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရာဟုလေ၊ ရာဟုလာသည်။ ပဗ္ဗဇိတေ၊ ရှင်ပြုသည်ရှိသော်။ နန္ဒပဗ္ဗဇာယ၊ မင်းနန်ရှင်ပြုခြင်း၌။ ဥပ္ပန္နဒုက္ခတောပိ၊ ဖြစ်

ခန္ဓက]

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၁၇

သောဆင်းရဲထက်လည်း။ အဓိကတရံ၊ လွန်ကဲသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အဟော-
 သံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတော ပုစ္ဆာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတော
 ဝုတ္တသောကပ္ပတ္တိတော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော သောကဖြစ်သော
 အခါမှ။ အပရဒိဝသေသု၊ တပါးသောနေတို့၌။ အနာဂါမိနံ၊ အနာဂါမိ
 တို့အား။ ဉာတိသိနေဟပဋိသမိတ္တုပ္ပါဒါတာဝါ၊ ဆွေမျိုးတို့၌ ချစ်ခြင်း
 မုန်းခြင်းစိတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ပုတ္တပေမ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိ
 သော စကားကို။ ရညာ၊ သုန္ဒရီဒနမင်းကြီးသည်။ ပုတ္တသိနေဟဿ၊ သား၌
 ချစ်ခြင်း၏။ တိဗ္ဗဘာဝံ၊ ထက်သောအဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 (ဤတွင်ပုတ္တသိနေဟော-ဟု ပါဠိရှိကြ၏။ ပုတ္တသိနေဟော ဟိ-ရှိမ္မ သင့်မည်။)
 ဟံ၊ စ။ ပုတ္တသိနေဟော၊ သား၌ ချစ်ခြင်းကို။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဟဇာ-
 တ ပီတိဝေဂသမုဋ္ဌိတာနံ၊ တကွ ဖြစ်သော ပီတိအဟုန်သည် ဖြစ်စေအပ်ကုန်
 သော။ ရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရားတို့၏။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ ခေါ-
 တေတွာ၊ ချောက်ချားစေ၍။ ပဝတ္တနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 “ဆဝိ”၊ အရေပါးကို။ ပ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီကို။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ တိဋ္ဌ-
 တိ”တိ၊ တည်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောအပ်၏။ “အတ္တနော ပီတရာ”တိ၊ ဟူ
 သော စကားကို။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ “ပုတ္တ”တိ၊
 ဟူသောစကားကို။ ဓာဟုလံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ (ယခုအဋ္ဌကထာ
 ပါဠိအများ၌ အတ္တနော၊ ပိယဝုတ္တေ-ဟူ၍သာရှိ၏။) သဒ္ဓဟန္တေနာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ တဿ၊ ထိုရှင်လောင်း၏။ ဝစနေန၊ စကားဖြင့်။ အဝေမတိ-
 ကေန၊ ယုံမှားခြင်းကင်းသဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝိမတိယာ၊ ယုံမှား
 ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ အာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်သာလျှင်တည်း။

ရာဟုလဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၆။ ဗာမဏေရသိက္ခာပဒါဒိသု၊ သာမဏေတို့၏ သိက္ခာပုဒ် အစရှိ
 သည်တို့၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သိက္ခာပဒါနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိက္ခာကောဠာသာ၊
 သိက္ခာအစုတို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အဓိသီလသိက္ခာနံ၊ အဓိသီလ သိက္ခာတို့ကို။
 အဓိဂမ္မပါယာ၊ ရခြင်း၏အကြောင်းတို့တည်း။ ပါဏောတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ပရမတ္ထဒတာ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေတည်း။ တဿ၊ ထို
 ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ အတိပါတနံ၊ လျင်စွာချခြင်းတည်း။ ပဗန္ဓဝသေန၊ အစဉ်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ သတ္တာဒိဟိ၊

ဓားလုံအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိပ်နင်း၍။ ပါတနံ၊ ချခြင်းတည်း။ ပါဏာတိပါတော၊ ဗီဝိတိန္ဒြေကိုနှိပ်နင်း၍ ချခြင်း။ ပါဏဝဓောသတ္တဝါကိုသတ်ခြင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ (၁၁၅)သော ပန၊ ထိုပါဏာတိပါတသည်ကား။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ပါဏော သတ္တဝါ၌။ ပါဏသည်နော၊ သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏။ ဗီဝိတိန္ဒြေယုပစ္စေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ၊ ဗီဝိတိန္ဒြေကိုဖြတ်တတ်သော လုံ့လကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝဓောစေတနာဝ၊ သတ်ကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသာလျှင် တည်း။ တသ္မာ ပါဏာတိပါတာ၊ ထိုသူအသက်ကို သတ်ခြင်းမူ။ ဝေရမဏိ၊ ကြဉ်တတ်သည်တည်း။ ဝေရဟေတုတာယ၊ ရန်၏အကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့်။ ဝေရသင်္ခါတံ၊ ဝေရဟုဆိုအပ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိပါပဓမ္မံ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော ယုတ်မာသော တရားကို။ မဏတိ နိဟရတိ၊ ထုတ် တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိကို။ “ဝေရမဏိ” တံ၊ ဟူ၍။ ဝုပ္ပတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တောယ၊ ဤဝိရတိဖြင့်။ ဝိရမတိ၊ ကြဉ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိရမဏိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိရမဏိဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ဆို အပ်လျက်၊ နိရုတ္တိ နယေန၊ နိရုတ္တိနည်းဖြင့်။ “ဝေရမဏိ” တံ၊ ဟူ၍။ သမာဒါနဝိရတိ၊ သမာဒါနဝိရတိကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်း လျှင်တည်း။

အဒိန္နံ၊ အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကို။ အာဒါနံ၊ ယူခြင်းတည်း။ အဒိန္နာဒါနံ၊ အရှင်မပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်း။ တေယျစေတနာဝ၊ ခိုးတတ် သော စေတနာသာလျှင်တည်း။ အဗြဟ္မစရိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အသေဥစ္စစရိယံ၊ မမြတ်သောအကျင့်တည်း။ မဂ္ဂေန၊ မိမိမဂ်ဖြင့်။ မဂ္ဂပဋိပတ္တိသမုဋ္ဌာပိကာ၊ မဂ်၌ကျင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ မေထုနစေတနာဝ၊ မေထုန်စေတနာ သာလျှင်တည်း။ မုသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘူတံ၊ မဟုတ်မမှန်သော။ ဝတ္ထု၊ စကားတည်း။ တဿ၊ ထိုမဟုတ်မမှန်သော စကားကို။ ဝါဒေါ၊ ဆိုကြောင်း တည်း။ အဘူတံ၊ မဟုတ်မမှန်သော အဖြစ်ကို။ ဥတှာဝ၊ သိလျက်သာ လျှင်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ ဝိညာပနစေတနာ၊ သိစေတတ် သော စေတနာသည်။ မုသာဝါဒေါ၊ မည်၏။ ပိဋ္ဌပူဝါဒိနိဗ္ဗတ္တသုရာ စေတ၊ မုန့်ညက်၊ မုန့်အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သော သေလည်း။ ပုပ္ဖာသဝါဒိဘေဒံ၊ ပုပ္ဖာ သဝ၊ ဖလာသဝစသည် အပြားရှိသော။ မေရယဉ္စ၊ အရက်လည်း။ သုရာ- ခေရယံ၊ သေအရက်။ တဒေဝ၊ ထိုသေအရက်ပင်လျှင်။ မဒနိယဋ္ဌေန၊ ယစ်မှူး စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ မဇ္ဇဉ္ဇေဝ၊ မဇ္ဇလည်းမည်၏။ ပမာဒကာရ-

ခန္ဓက]

သိက္ခာပဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၁၉

ဏဋ္ဌေန၊ မေလျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ပမာဒဋ္ဌာနဉ္စ၊ ပမာဒဋ္ဌာနလည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုမေလျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယစ်မှူးစေတတ်သော သေအရက်ကို။ ယာယ စေတနာယ၊ ဖြင့်။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ တဿ၊ ထိုစေတနာ၏။ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ဤသုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ-ဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အရုဏ္ဏဂ္ဂမနတော၊ အရုဏ်တက်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ယာဝမဇ္ဇနိကာ၊ မွန်းတည့်သည်တိုင်အောင်။ အယံ၊ ဤအခါသည်။ အရိယာနံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏။ ဘောဇနဿ ကာလော နာမ၊ ဆွမ်းစားချိန် ကာလမည်၏။ တဒညော၊ မွန်းတည့်သည်တိုင် ကာလမှ တပါးသော ကာလသည်။ ဝိကာလော၊ မည်၏။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန၊ စားအပ်သောအနက်ကြောင့်။ ဘောဇနန္တိ၊ ဘောဇနဟူ၍။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ယာဝကာလိကံ၊ ယာဝကာလိကကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုယာဝကာလိကကို။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ အဇ္ဈောဟရဏဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေသဖြင့်။ “ဘောဇန” န္တိ၊ ဘောဇနဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဝိကာလော၊ ဆွမ်းစားချိန် မဟုတ်သောအခါ၌။ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ ယာဝကာလိကကို မျိုခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဝိကာလော၊ နေလွဲသော အခါ၌။ ယာဝကာလိကဿ၊ ကို။ ဘောဇနံ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ မျိုခြင်းတည်း။ ဝိကာလဘောဇနံ၊ နေလွဲသော အခါ၌ ယာဝကာလိကကို မျိုခြင်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ၊ ထို ဝိကာလဘောဇနသည်။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဝိကာလော၊ နေလွဲသော အခါ၌။ ယာဝကာလိကအဇ္ဈောဟရဏစေတနာဝ၊ ယာဝကာလိကကို မျိုကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသာလျှင်တည်း။

သာသနဿ၊ သာသနာတော်အား။ အနန္တလောမတ္တာ၊ မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုကံ ပဋ္ဌာဏိဘူတံ၊ ငြောင့်တံသင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒဿနံ၊ ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းတည်း။ ဝိသုကဒဿနံ၊ သာသနာတော်၏ ငြောင့်တံသင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း။ နစ္စဂီတာဒိဒဿနသဝနာနဉ္စေဝ၊ ကခြင်း၊ သိခြင်းအစရှိသည်ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇကယုဒ္ဓဇူတကိဋ္ဌာဒိသဗ္ဗကိဋ္ဌာနဉ္စ၊ ငုံးတိုက်ခြင်း၊ အန်ကစားခြင်းအစရှိသော ခပ်သိမ်းသော ကစားခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ စ သစ္စံ၊ ၏။ “ဒဿန” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒဿနဟူသောပုဒ်၌။ ပဋ္ဌန္တမိဝိညာဏာနံ၊ ငါးပါးသော ဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း။ ယထာသကံ ဝိသယဿ၊

အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အာရုံကို။ အာလောစနသဘာဝတရား၊
 မြင်တတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဏနသဒ္ဓေ၊ ဒဏနသဒ္ဓါ
 ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်။ သဝနမ္ပိ၊
 ကြားခြင်းကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ
 ဝစနေ၊ ဤ။ နစ္စဂိတဝါဒိတသဒ္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ နစ္စန-
 ဂါယနာဒိနိပိ၊ ကခြင်း၊ သိခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

မဇ္ဈလာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဒ္ဓံ ဝါ၊ မဲ့အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။
 အဗဒ္ဓံ ဝါ၊ မမဲ့အပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုပ္ဖံ၊ ပန်းတည်း။ အန္တမသော၊
 အယုတ်အားဖြင့်။ သုတ္တာဒိမယမ္ပိ၊ ချည်စသည်ဖြင့် ပြီးသည်ဖြစ်သော။
 အလင်္ကာရတ္ထာယ၊ တန်ဆာအလို့ငှာ။ ပိဋန္တိယမာနံ၊ ပန်ဆင်အပ်သည်ကို။
 “မာလာ”တောဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဂန္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဝါသစုဏ္ဏာဒိဝိလေပနတော၊ အခိုး၊ အမွန်အစရှိသော နံ့သာပျောင်းမှု။
 အညံ၊ တပါးသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဂန္ဓဇာတံ၊ နံ့သာမျိုး
 တည်း။ ဝိလေပနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိသိတာ၊ ကြိတ်၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်
 သော။ ဆဝိရာဂကရုဏဉ္စေ၊ အရေ၌ တပ်စွန်းသည်ကို၊ ပြုကြောင်းသည်
 လည်းကောင်း။ ဂန္ဓဇာတည၊ နံ့သာအပေါင်းသည် လည်းကောင်းတည်း။
 ဓာရဏံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပိဋန္တနံ၊ ပန်ဆင်ခြင်းတည်း။ မဏ္ဍနံ နာမ၊
 မည်သည်ကား။ ဥနဋ္ဌာနပူရဏံ၊ နိမ့်ရာအရပ်ကို၊ ပြည့်စေခြင်းတည်း။ ဂန္ဓ-
 ဝသေန၊ နံ့သာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဆဝိရာဂဝသေန စ၊
 အရေ၌ တပ်စွန်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သာဒိယနံ၊ သာယာ
 ခြင်းသည်။ ဝိဘူသနံ နာမ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မာလာဒိသု၊ မာလာ
 သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၌။ ဓာရဏာဒိနိ၊ ဓာရဏအစရှိသည်တို့ကို။ (၁၁၆)

ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တေသံ ဓာရဏာ-
 ဒိနံ၊ ထိုဆောင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဌာနံ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။
 ဝိတိက္ကမစေတနာ၊ လွန်ကျူးသော စေတနာတည်း။

ဥစ္စာတိ၊ ဥစ္စာဟူသော သဒ္ဓါလည်း။ ဥစ္စသဒ္ဓေန၊ ဥစ္စသဒ္ဓါနှင့်။ သမာ-
 နတ္ထော၊ အနက်တူသော။ နိပဂါတော၊ နိပဂါတ်တည်း။ ပမာဏာတိက္ကန္တံ၊
 ပမာဏထက်လွန်သော။ အာသနာဒိ၊ နေရာအစရှိသည်ကို။ ဥစ္စသယနံ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အကပ္ပိယတ္ထရဏေဟိ၊ မအပ်သောအခင်းတို့ဖြင့်။ အတ္တတံ၊ ခင်းအပ်

သော နေရာကိုလည်းကောင်း။ သလောဟိတဝိတာနုည၊ မိတန်နှင့် တကွသော
 နေရာကိုလည်းကောင်း။ မဟာသယနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဇေတ-
 သု၊ ထို မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာတို့၌။ အာသနုည၊ တိုင်ခြင်းကိုလည်း
 ကောင်း။ သယနုည၊ အိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဥစ္စာသယနမဟာသယန-
 သဒ္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥတ္တရပဒလောပေန။ သယနဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေခြင်း
 ကြောင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ “ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ ရဇတ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဒါရုမာသကာဒိ၊ သစ်သားပဲရုပ် အစရှိသော။
 သဗ္ဗံ၊ သော။ ရုပ်ယံ၊ ရုပ်ယကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ မုတ္တာဇေတိ
 အာဒယောပိ၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြားအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဓညဇေတ္ထဝတ္ထာ-
 ဒယော စ၊ စပါး၊ လယ်ယာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သင်္ဂဟိတာ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏ-သဒ္ဓေန ပန၊ ဖြင့်ကား။ ပဋိဂ္ဂဟာ-
 ပနသာဒိယနာနိ၊ ခံစေခြင်း သာယာစေခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊
 ကုန်၏။ နာသနဝတ္ထုတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ပါရာဇိကဋ္ဌာနတယ၊ ပါရာဇိက
 အရာဖြစ်သောကြောင့်။ လိင်္ဂနာသနာယ၊ အသွင် ဖျက်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊
 အကြောင်းတည်း။

ပါဠိယံ၊ ၌။ သဗ္ဗံ သံဃာရာမံ အာဝရဏံ ကရေန္တိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ သဗ္ဗ
 သံဃာရာမေ၊ ခပ်သိမ်းသော သံဃာအရံ၌။ ပဝေသနိဝါရဏံ၊ ဝင်ခြင်းကို
 တားမြစ်ခြင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ သံဃာရာမော အာဝရဏံ ကာတဗ္ဗောတိ၊
 ဟူသည့်ကား။ သံဃာရာမော၊ သံဃာအရံကို။ အာဝရဏော၊ ပိတ်ပင်ခြင်းကို။
 ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သံဃာရာမေ၊ ၌။ အာဝရဏံ၊ ပိတ်ပင်
 ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာ
 လျှင်။ “တတ္ထ အာဝရဏံ ကာတု”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဘုမ္မဝသေန၊ သတ္တမုတ္တုဖြစ်
 သော တ္ထ-ပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အာဟာရံ အာဝရဏ”န္တိ
 အာဒိသုပိ၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။
 “ယတ္ထ ဝါ ဝသတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သာမဏေရဿ၊ ၏။
 ဝဿဂ္ဂေန၊ ဝါစဉ်အားဖြင့်။ လဒ္ဓံ ဝါ၊ ရအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တေသံ၊
 ထိုသာမဏေတို့၏။ သန္တကမေဝ ဝါ၊ ဥစ္စာပင်လျှင်လည်း ဖြစ်သော။ နိဗဒ္ဓ-
 ဝသနက သေနာသနံ၊ မပြတ်နေသော အိပ်ရာနေရာကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ယတ္ထ
 ဝါ ပဋိက္ခမတိ”တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အာစရိယပဇ္ဈာယာနံ၊ တို့၏။
 ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “အတ္တနော”တိအာဒိ၊

ကို။ အာဟာ၏။ ဟိ။ သင့်စွ။ “အတ္တနော” တိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သယံ၊ မိမိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အာစရိယဥပဇ္ဈာယဿ။ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ချီ။ (ထည့်)။ တေန အာဝရဏာဒိနာ၊ ဤ ပိတ်ပင်ခြင်းအစရှိသည် ဖြင့်။ ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိနေန္တိ၊ ဆုံးမကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော အာဝရဏာဒိ သည်။ ဒဏ္ဍော၊ မည်၏။ သော ယေဝ၊ ထိုဒဏ်သည်ပင်လျှင်။ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ပြုအပ်သောကြောင့်။ ကမ္မံ၊ အမှုတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ မည်၏။ အာဝရဏာဒိ၊ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းအစရှိသည်ကို ရ၏။ ဥဒကံ ဝါ ပဝေသေ- တုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပေါက္ခရဏီအာဒိဥဒကေ၊ လေးထောင့်ကန်စသော ရေ၌။ ပဝေသေတုံ၊ နစ်သွင်းခြင်းငှာ။

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ “သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကာနမ္ပိ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဥပသမ္ပန္နော၊ ပဉ္ဇင်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တေသုပိ အာစရိယုပဇ္ဈာယသု၊ ထိုဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အ ခြင်းအရာဖြင့်။ ဩရမန္တိ၊ ကြဉ်ရှောင်ကုန်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာဖြင့်။ ဟေသံ၊ ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၊ အန္တေဝါသိကတို့အား။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကို။ အာကရောန္တသု၊ မပြုကုန်သည်ရှိသော်။ အညေဟိ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့ သည်။ အာဝရဏာဒိနိဂ္ဂဟကမ္မံ၊ ပိတ်ပင်ခြင်းအစရှိသော နိဂ္ဂဟကံကို။ ကာတဗ္ဗ- မေဝ၊ ပြုအပ်သည်သာတည်း။ သင်္ဂဏန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ပရပရိသ- တော၊ သူတပါးပရိသတ်မှ။ ဆိန္ဒိတု၊ ဖျက်ဆီး၍။ ဂဏိဿာမိ” တိ၊ ယူအံ့ဟူ၍။ ဒါနာဒိဟိ၊ ပေးကမ်းခြင်းအစရှိကုန်သော။ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ၊ လေး ပါးသောသင်္ဂဟဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ (၁၁၇) ဥပလာဋ္ဌနဝသေန၊ ဖျားယောင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဏန္တိ၊ ချီးမြှောက်ကုန်၏။ သော၊ ထိုသူတပါးပရိ သတ်သည်။ ဘိဇ္ဇတု ဝါ၊ ဖျက်ဆီးသည်မှလည်း ဖြစ်စေ။ မာ ဝါ၊ မဖျက်ဆီး သည်မှလည်းဖြစ်စေ။ သင်္ဂဏန္တိဿ၊ ချီးမြှောက်သော ရဟန်းအား။ ပယောဂေ ပယောဂေ၊ ပယောဂတိုင်း ပယောဂတိုင်း။ အာပတ္တိ ဧဝ၊ အာပတ်သင့် သည်သာလျှင်တည်း။ ဘိန္ဒိတု ဂဏိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိန္ဒိ- တုမ္ပိ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာလည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဂဏိတုမ္ပိ၊ ယူခြင်းငှာလည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အာဒိနဝံ ပန ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိတိ၊

ခန္ဓက] အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာဝတ္ထုနာ ၂၂၃

ဟူသည်ကား။ သာသနဂါရဝေန ဝါ၊ သာသနာတော်ကိုအလေးပြုသဖြင့်
လည်းကောင်း။ ပရာနုဒ္ဓယတာယ ဝါ၊ သူတပါးကို သနားသဖြင့်လည်း
ကောင်း။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပရိသလောလတာယ၊ ပရိသတ်
၌ လျှပ်ပေါ်သည့်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

“သေနာသနဂ္ဂါဟော စ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
ဝဿန္တေဒံ၊ ဝါပြတ်ခြင်းကို။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဥပသမ္ပန္နာနမ္ပိ၊ ပဉ္စင်းတို့အား
လည်း။ ပါရာဇိကသမာပတ္တိယာ၊ ပါရာဇိကရောက်သဖြင့်။ သရဏဂမနာဒိ-
သမဏေရဘာဝဿာပိ၊ သရဏဂုံအစရှိသော သာမဏေအဖြစ်၏။ ဝိနဿနတော၊
ပျက်ခြင်းကြောင့်။ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ၊ ကျောင်းခံခြင်းသည်လည်း။
ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း၏။ တေ၊ ထိုပါရာဇိကရောက်သော ရဟန်းတို့သည်။
သံဃလာတမ္ပိ၊ သံဃာလတ်ကိုလည်း။ န လတန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။
ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ပုရိမိကာယ ပုန သရဏာနိ ဂဟိတာနိ”တိ၊ ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ သရဏဂ္ဂဟဏေန၊ သရဏဂုံယူသည်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ တဒဟေဝ၊
ထိုနေ့၌သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုသာမဏေ၏။ ဝဿပဂမနမ္ပိ၊ ဝါကပ်ခြင်းကို
လည်း။ ဒဿတိ၊ ၏။ “ပစ္စိမိကာယ ဝဿာဝါသိက”န္တိ၊ ဟူသော။ တေ၊
ဤစကားသည်။ ဝဿာဝါသိကလာဘဂ္ဂဟဏဒဿနမတ္တမေဝ၊ ဝါဆိုလတ်
ကို ယူခြင်းကို ပြကြောင်းသာတည်း။ တတော၊ ထိုပစ္စိမဝါမှ။ ပုရေပိ၊
ရှေး၌လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာပိ ဝါ၊ နောက်၌လည်းကောင်း။ ဝဿဝါသိကဉ္စ၊
ဝါဆိုသင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း။ စိဝရမာသေသု၊ သင်္ကန်းလတ်၌။ သံဃေ၊
သံဃာအား။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ကာလစိဝရဉ္စ၊ ကာလသင်္ကန်းကို လည်း
ကောင်း။ ပုရိမိကာယ၊ ပုရိမဝါ၌။ ဥပဂန္နာ၊ ဝါကပ်၍။ အဝိပန္နသီလော၊
သီလမပျက်သော။ သာမဏေရော၊ သည်။ လဘတိ ဧဝ၊ ရလတ္တံ့သာလျှင်
တည်း။ “ဇာဓေ ပစ္စိမိကာယ ဂဟိတာနိ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပစ္စိမိ-
ကာယ၊ ပစ္စိမဝါ၌။ ဝဿပဂမနဉ္စ၊ ဝါကပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဆိန္ဒု-
ဝဿတဉ္စ၊ ဝါပြတ်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။
တဿ၊ ထိုပစ္စိမဝါကပ်သော သာမဏေ၊ ဝါပြတ်သော သာမဏေအား။
ကာလစိဝရေ၊ ကာလသင်္ကန်း၌။ ဘာဂေါ၊ အဖို့သည်။ န ပါပုဏာတိ၊
မရောက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “အပလောကေတွာ လာဘော ဒါတဗ္ဗော”တိ၊
ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ၏။

ဝဿာဝါသိကလာဘော ပန၊ ဝါဆိုလတ်ကိုကား။ (ဒါတဗ္ဗော-၌
စပ်။) သေနာသနသာမိကာ၊ ကျောင်းရှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒါယကာ၊ ဒါယကာ

တို့သည်။ (ဝဒန္တိ-ဌ်စပ်။) သေနာသနဂုတ္တတ္ထာယ၊ ကျောင်းကိုစောင့်ရှောက်
ခြင်းငှာ။ ပစ္ဆိမိကာယ၊ ပစ္ဆိမဝါသို့။ ဥပဂန္ဓာ၊ ဝါကပ်၍။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကို။
ကတွာ၊ ပြု၍။ (ဝသန္တဿ-ဌ် စပ်။) အတ္တနော သေနာသနော၊ မိမိကျောင်း
၌။ ဝသန္တဿာပိ၊ နေသောသာမဏေအားလည်း။ ဝဿာဝါသိကံ၊ ဝါဆို
သင်္ကန်းကို။ ဒါတဗ္ဗန္တိ၊ ပေးအပ်၏ဟူ၍။ ယဒိ ဝဒန္တိ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်
သည်ဖြစ်အံ့။ အနုပလောကေတွာပိ၊ မပန်ကြားပဲလည်း။ ဒါတဗ္ဗောဝ၊
ပေးအပ်သလျှင်ကတည်း။ သာရတ္ထဒီပနိယံ၊ ၌။ “ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿာ-
ဝါသိကံ လစ္စတိတိ ပစ္ဆိမိကာယ ပုန ဝဿံ ဥပဂတတ္တာ လစ္စတိ”တိ၊ ဟူ၍။
ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္ထံ၊ ၍။

အနက်ကား-ပစ္ဆိမိကာယ ဝဿာဝါသိကံ လစ္စတိတိ၊ ဟူသည့်
ကား။ ပစ္ဆိမိကာယ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ ဝဿံ ဥပဂတတ္တာ၊
ဝါကပ်သောကြောင့်။ လစ္စတိ၊ ရလတ္တံ့-ဤသို့ပေးလေ။

တမ္ပိ ဝစနံ၊ ထိုသာရတ္ထဒီပနိစကားသည်လည်း။ ဝဿာဝါသိကေ၊ ဝါဆို
သင်္ကန်း၌။ ဒါယကာနံ၊ တို့၏။ ဣမံ အဓိပ္ပာယ်၊ ဤအလိုကို။ နိဿာယ၊
မှီ၍။ ဝုတ္တဉ္ဇေ၊ ဆိုအပ်သည် ဖြစ်အံ့။ သုန္ဓရံ၊ ကောင်း၏။ သံသိကံ၊ သံသိက
ဥစ္စာဖြစ်သော။ ကာလစိဝရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တဉ္ဇေ၊ ဆို
အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။

န အဇာနိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သုရု”တိ၊ သေဟူ၍။ အဇာနိတွာ၊
မသိပဲ။ ပိဝတော၊ သောက်သော သာမဏေအား။ ပါဏာတိပါတဝေရ-
မဏိအာဒိ၊ ပါဏာတိပါတ ဝေရမဏိအစရှိသော။ သဗ္ဗသီလဘေဒဉ္စ၊ အလုံး
စုံသော သီလပျက်ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ သရဏဘေဒဉ္စ၊ သရဏဂုံပျက်ခြင်း
သို့လည်းကောင်း။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်သည်
လည်းကောင်း။ သုက္ကပါနဝေရမဏိသီလဘေဒေါ စ၊ သုက္ကပါနဝေရမဏိ
သီလပျက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၍။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်တို့
၌ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ မာလာဒိဓာရုဏာဒိသု ဝိယ၊ ပန်းစသည်ကို ဆောင်
ခြင်းအစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၍။ ဣတရာနိတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ ဝိကာသဘောဇနဝေရမဏိအာဒိနိ၊ ဝိကာသဘောဇနဝေရမဏိ
အစရှိသည်တို့တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တာနိပိ၊ ထို ဝိကာသဘောဇနအစရှိသော
သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်း။ သဉ္ဇိစ္စ၊ စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်
ကျူးသော သာမဏေအား။ တံ တံ၊ ထိုထို လွန်ကျူးသော သိက္ခာပုဒ်သည်။

ခန္ဓက]

အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၂၅

ဘိဇ္ဇတိ ဝေ၊ ပျက်သလျှင်ကတည်း။ တဒိတရသံ၊ ထိုလွန်ကျသော
သိက္ခာပုဒ်မှတစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏။ အဘိဇ္ဇမာနေန၊ မပျက်ခြင်းကြောင့်။
နာသနဂါနိ၊ အသွင်ပျက်ခြင်းအင်္ဂါတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မပြစ်ကုန်။ တေနေဝ၊
ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “တေသု ဘိဇ္ဇသု” တိ၊ ဟူ၍။ ဘေဒဝစနံ၊ ဘေဒ
သဒ္ဓါကို။ ဝုတ္တံ၊ ။

≡ (၁၁၈)။ အစွယံ ဂေတာပေတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အစွယော-
မံ တန္တေ အစွဂမာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သံသမဇ္ဈေ၊ ဌ။ ဒေသာ-
ပေတွာ၊ ကြားစေ၍။ သရဏသီလံ၊ သရဏဂုံသီလကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ။ ဣတိ-
အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ မဟာအဋ္ဌကထာအလိုတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။
တေသံ၊ ထိုသာမဏေတို့၏။ ပါရုဇိကတ္တာ၊ ပါရုဇိက ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ။ “အယမေဝ ဟိ နာသနာ ဣဓ အဓိပ္ပေတော” တိ၊ ဟူသော
စကားကို။ အဝဏ္ဏဘာသနာဒိနံ၊ ရတနာသုံးပါး၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ဆိုခြင်း
အစရှိသည်တို့၏။ လိင်္ဂနာသနာကရဏေဟိ၊ အသွင်ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိဟိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့နှင့်။
သဟ ပတိတတ္တာ၊ သက္ကကျသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ။

နန စ၊ စောဒနာဦးအံ။ ကဏ္ဍကသာမဏေရောပိ၊ ကဏ္ဍကသာမဏေသည်
လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောဝ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာလျှင်တည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်
သော ပါမိတ်သိက္ခာပုဒ်၌။ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာဝ၊ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနကိုသာလျှင်။
ဝုတ္တာ၊ ။ ဣဓ ပန၊ ဤပဗ္ဗဇ္ဇကုန္ဒကဉ်ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိ
သော သာမဏေအား။ ဝါ၊ ။ လိင်္ဂနာသနာ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ။ ဣဇေသံ၊
ဤသာမဏေ နှစ်ဦးတို့၏။ ဇောဒေါ၊ အထူးကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။
ဣတိ စောဒနံ၊ ဤသို့သော စောဒနာကို။ မနသိ၊ စိတ်၌။ နိဇာယ၊ ထား၍။
“သဿတုစ္ဆေဒါနံ ဟိ အညတရဒိဋ္ဌိကော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ။ ဧတ္ထ-
ဝစနေ၊ ဤစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။
ယော၊ အကြင် သာမဏေသည်။ “အတ္တာ၊ ကိုယ်သည်။ ဣဿဇော ဝါ၊
အစိုးလည်းရ၏။ နိစ္စော ဝါ၊ မြဲလည်း မြဲ၏။ ဓူဝေါ ဝါ၊ တာဝရလည်း
တည်၏”။ ဣတိအာဒိနာ ဝါ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ “အတ္တာ၊
ကိုယ်သည်။ ဥစ္ဆိဋ္ဌိဿတိ၊ ပြတ်လတ္တံ့။ ဝိနယိဿတိ၊ ပျက်လတ္တံ့”။ ဣတိ-
အာဒိနာ ဝါ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ တိတ္ထိယပရိကပ္ပိတံ၊ တိတ္ထိ

တို့သည် ကြံအပ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊
 သဿတု ဥစ္ဆေဒအယူကို။ ဒဋ္ဌိံ၊ မြဲစွာ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝေါဟာရတိ၊
 ပြောဆို၏။ တဿ၊ ထိုသာမဏေ၏။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုအယူသည်။ ပါရာဇိကဋ္ဌာနံ၊
 ပါရာဇိကအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုသာမဏေကိုလည်း။
 လိင်္ဂနာသနာယ၊ လိင်္ဂနာသနာဖြင့်။ နာသေတဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ယော
 ပန၊ အကြင်သာမဏေသည် ကား။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့ သတောရှိသော။ ဒိဋ္ဌိံ၊
 အယူကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ သာသနိကော ဝ၊ သာသနာတော်၌
 အကျွမ်းဝင်သည့်သာလျှင်၊ ဟုတွာ၊ ၍။ 'ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဗုဒ္ဓဝစနာ-
 ဓိပ္ပာယံ၊ ဘုရားပါဠိတော် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သော
 အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ သြဝဒိယမာနောပိ၊ ဆုံးမ
 လျက်လည်း။ အပ္ပဋ္ဌိနိဿေတွာ၊ မစွန့်မူ၍။ ဝေါဟာရတိ၊ ပြောဆို၏။
 တဿ၊ ထိုသာမဏေ၏။ နာ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကအကြောင်း
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော ပန၊ ထိုသာမဏေကိုကား။ ကဏ္ဍကနာ-
 သနာယ ဝေ၊ ကဏ္ဍကနာသနာဖြင့်သာလျှင်။ နာသေတဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။
 ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။

အနာပုစ္ဆာဝရဏဝတ္ထုအာဒိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဏ္ဏကဝတ္ထုကထာဝတ္ထုနာ

၁၀၉။ ပဏ္ဏကဝတ္ထုသ္မိံ၊ ပဏ္ဏုက်ဝတ္ထု၌။ တယောပိ၊ သုံးယောက်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အာသိဉ္ဇယယပက္ခပဏ္ဏကာ၊ အာသိတ္တပဏ္ဏုက်၊ ဉ္ဇယ-
 ပဏ္ဏုက်၊ ပက္ခပဏ္ဏုက်တို့သည်။ ပုရိသဘာဝလိင်္ဂဒိယတ္တာ၊ ပုရိသဘော၊ ပုရိ
 သလိင်္ဂအစရှိသည်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကော၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေရှိ
 ကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုအာသိတ္တအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ကိလေသပရိယုဋ္ဌာနာ၊
 ကိလေသာ ထိုးကျင့်ခြင်း၏။ ဗလဝတာယ၊ အားကြီးသော အဖြစ်ဖြင့်။
 နပုံသကပဏ္ဏကသဒိသတ္တာ၊ နပုံပဏ္ဏုက်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 “ပဏ္ဏက” ထိုး ပဏ္ဏုက်တို့ဟူ၍၊ ဝတ္ထု၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသုံးယောက်
 သော ပဏ္ဏုက်တို့တွင်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ အာသိတ္တဉ္ဇယယပဏ္ဏကာနံ၊ အာ-
 သိတ္တပဏ္ဏုက်၊ ဉ္ဇယယပဏ္ဏုက်တို့၏။ ကိလေသပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကိလေသာ ထိုးကျင့်
 ခြင်းကို။ ယောနိသောမနသိကာရာဒိဟိ၊ အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်။ ဝိတိက္ကမတော၊ လွန်ကျူးခြင်းမှ။ နိဝါရေတုမ္ပိ၊ ဘေးမြစ်ခြင်းငှာ
 လည်း။ သက္ကာ၊ တတ်နိုင်သေး၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအာသိတ္တ
 ပဏ္ဏုက်၊ ဉ္ဇယယပဏ္ဏုက်တို့ကို။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာတိ၊ ရှင်ပြုအပ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊

ကုန်၏။ ပဏ္ဏပဏ္ဏကဏသ ပန၊ ပဏ္ဏပဏ္ဏကဏသကဏသ။ ကာလပက္ခေသု၊
 လက္ခယံပက္ခေသု။ ဥမ္မာဒေါ ဝိယ၊ အရုက္ခေသု။ ကိလေသပရိဋ္ဌာဟော၊ ကိ
 လေသပူပန်ခြင်းသည်။ အဝတ္ထရန္တော၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။
 ဝိတိက္ကမံ၊ လွန်ကျူးခြင်းသို့။ ပတော ဝေ၊ ရောက်ရမ့်သာလျှင်။ နိဝတ္တတိ၊
 နုတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပဏ္ဏပဏ္ဏကဏသကို။ တသ္မိံ ပက္ခေ၊ ထို
 လက္ခယံပက္ခေ။ န ပဗ္ဗာဒေတဗ္ဗောတိ၊ ရှင်မပြုအပ်ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။
 တဒေတံ ဝိဘာဂံ၊ ထိုသို့သော ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဒဿတံ၊ ငှာ။ “ယဿ
 ပရေသ” န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဟော ပရေသ-အစရှိသော
 ပါဌ်၌။ အာသိတ္တဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ အာသိတ္တဏ၊
 သွင်းသပ်သော။ အတ္တနောပိ၊ ၏လည်း။ (၁၁၉) အသုစိမုစ္စနေန၊ သုတ်
 လွတ်ခြင်းကြောင့်။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ ပူပန်ခြင်းသည်။ ဝုပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်း၏။
 ဥဿယာယ ဥပ္ပန္နာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဿယာယ၊ ငြူစူခြင်း၏။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ အတ္တနော၊ အား။ သေဝေတုကာမတ၊ ရာဂ၊ မှီဝဲလိုသည်၏ အဖြစ်
 တည်းဟူသော ရာဂသည်။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော်။ အသုစိမုတ္တိယာ၊ သုတ်လွတ်
 ခြင်းကြောင့်။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ သည်။ ဝုပသမ္ပတိ၊ ၏။

“ဗီဇာနိ အပနိတာနိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဗီဇေသု၊ ဝှေးစေတို့သည်။ ဌိတေသု၊ တည်ကုန်သည်ရှိသော်။ နိမိတ္တမတ္တေ၊
 နိမိတ်မျှကို။ အပနိတေ၊ ပယ်သော်လည်း။ ပဏ္ဏကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဘိက္ခုနောပိ၊ ရဟန်းအားလည်း။ အနာဗာဒပေစ္စယာ၊ အနာဟူသော
 အကြောင်းမရှိပဲ။ တဒပနယနေ၊ ထိုနိမိတ်ကို ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ထုလ္လစ္စယ
 မေဝ၊ ထုလ္လစ္စည်းသာတည်း။ ပဏ္ဏကတ္တံ၊ ပဏ္ဏကဏသအဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဗီဇေသု၊ ဝှေးစေတို့ကို။ အပနိတေသု ပန၊ ပယ်ကုန်သော်ကား။ အဂ္ဂိ-
 ဇာတမ္ပိ၊ အဂ္ဂိဇာတ်သည်လည်း။ ရာဂေန၊ ရာဂကြောင့်။ ကမ္မနိယံ၊ မေထုန်
 အမှု၌ ခန့်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပုမဘာဝေါ၊ ပုဇ္ဇောသည်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊
 ကင်း၏။ မဿအာဒိပုရိသလိင်္ဂမ္ပိ၊ မုတ်ဆိတ်အစရှိသော ယောကျ်ားအသွင်သည်
 လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါပိ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။
 ကိလေသ ပရိဋ္ဌာဟောပိ၊ ကိလေသပူပန်ခြင်းသည်လည်း။ ဓန္ဒီဝါရဝိတိက္ကမော၊
 တားမြစ်နိုင်ခဲ့သော လွန်ကျူးခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နပုသကပဏ္ဏကဏသ၊
 နပုန်းပဏ္ဏကဏသ။ ပရိဋ္ဌာဟော ဝိယ၊ ပူပန်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဤဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဥပသမ္ပဒောပိ၊ ပဉ္စင်းကိုလည်း။ နာသေ-
 တဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဤဒိသော၊ ဤသို့

သတောရှိသောသူကို။ နာသေတဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗိဇ္ဇဒ္ဓါရဏေ၊ ဝှေးစေ့ကို ထုတ်ခြင်း၌။ ပါရာဇိကံ၊ ပါရာဇိကကို။ န ပညတ္တံ၊ မပညတ်လေသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ စောဒနာရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဂဏစိ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ “ပဏ္ဍကော ခိက္ခဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ ဗိဇ္ဇဒ္ဓါရဏံ ပါရာဇိကကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တဓေဝ၊ ပညတ်တော်မူလျက်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ အချို့ ဆရာတို့သည်ကား။ “ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗိဇ္ဇဒ္ဓါရဏကဏ္ဍေ၊ ဝှေးစေ့ကိုထုတ်ဆဲ ခဏ၌။ ပဏ္ဍကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ န ပညတ္တံ၊ မပညတ်။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ ဥဒ္ဓဇ္ဇမိဇော၊ ထုတ်အပ်သော ဝှေးစေ့ရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသောသခါ၌။ ပဏ္ဍကတ္တံ၊ ပဏ္ဍုက်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇတိ၊ ရောက်၏။ အဘာဝကော၊ ဘေး၌သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်း၏။ အဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမဟုတ်။ တတော ဧဝံ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပသမ္ပဒါပိ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်လည်း။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ ဇေသော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဏ္ဍကတ္ထုပဝမနကာလသော၊ ပဏ္ဍုက်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကာလမှ။ ပဠာယ၊ စ၍။ ဇာတိယာ၊ ဇာတ်အားဖြင့်။ နပုံသကပဏ္ဍကေန၊ နပုံးပဏ္ဍုက်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။ ‘ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော’ တိ၊ ဟူ၍။ အာတဗ္ဗောတိ၊ အာတဗ္ဗဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတော၊ ထိုပဏ္ဍုက်အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အာတဗ္ဗော၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တော၊ မဟောအပ်။ (န တတော ပရေ-ဟု ပါဠိရှိကြ၏။ သင့်ညော်မောင်။) အယဉ္ဇ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ သဟေတုကော၊ အကယ်၍ကား သဟိတ်ဖြစ်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း။ ဘာဝက္ခယေန၊ ပုရိသတော ကုန်သဖြင့်။ အဟေတုကသဒ္ဓိသတာယ၊ အဟိတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ မဂ္ဂေါပိ၊ မဂ်သည်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ ပန၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်ကား။ “ပဗ္ဗဇ္ဇတော၊ ရှင်ပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဥပက္ကမေန၊ လုံ့လဖြင့်။ ပဏ္ဍကဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက်အဖြစ်သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သောသူကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ‘ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော’ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပသမ္ပန္နဿ ပန၊ ပဉ္စင်းခံပြီးသော

ခန္ဓက]

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာစန္ဒနာ

၂၂၉

ပုဂ္ဂိုလ်အားကား။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဥပက္ကမေန၊ လုံ့လဖြင့်။ ဥပသမ္ပဒါပိ၊
 ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်လည်း။ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဒဂ္ဂေန၊
 အကြင်အဖို့ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇတော၊ ရှင်ပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဥပက္ကမေန၊
 လုံ့လဖြင့်။ အာဗ္ဗော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။
 ပစ္စာပိ၊ နောက်၌လည်း။ အာဗ္ဗော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဝိမံသိတော၊ စူးစမ်း၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

တေဿ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္ထတ္တာဒိ၊ မိန်းမ၏အဖြစ် အစရှိသော။
 ဘာဝေါ၊ ဘောသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇော ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ အဘာဝကော၊ မည်၏။ “ပဗ္ဗဇ္ဇာ န ဝါရိတာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂဟဇာနော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇသဒ္ဓါဖြင့်လျှင်။ ဥပသမ္ပဒါပိ၊ ပဉ္စင်း
 အဖြစ်ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ယဿ ဧတ္ထ
 ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ “တသ္မိံယေဝဿ ပက္ခေ
 ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ”တိ ဧတ္ထ ပန၊ ဟူသောဤပုဒ်၌ကား။ အပဏ္ဏကပက္ခေပိ၊
 ပဏ္ဏုက် မဟုတ်သော ပက္ခေလည်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တဓေဝ၊ ရှင်အဖြစ်မျှကိုသာလျှင်။
 လဘတိ၊ ၏။ ဥပသမ္ပဒါ ပန၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်ကား။ တဒါပိ၊ ထိုပဏ္ဏုက်-
 မဟုတ်သော ပက္ခေလည်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ပဏ္ဏကပက္ခေ၊ ပဏ္ဏုက်
 ဖြစ်သော ပက္ခေသို့။ အာဂဇော ပန၊ ရောက်သည်ရှိသော်ကား။ လိင်္ဂနာ-
 သနာယ၊ အသွင်ပျက်ခြင်းဖြင့်။ နာသေတဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဏ္ဏကဝတ္ထုကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာစန္ဒနာ

☞ (၁၂၀) ၁၁၀။ ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုသို့၊ ထေယျသံဝါသကဝတ္ထု
 ၌။ ကောလညာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်
 သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအမျိုး၌။ ဝိဒိတာ ဉာတာ ပသိဒ္ဓါ၊
 ထင်ရှားကုန်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုအမျိုးကို။ ဇေနန္တိ၊ သိကုန်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောလညာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ ကောလညာ
 ဟူသော အမည်သည်။ ဉာကကနံ၊ ထင်ရှားသော သူတို့၏။ ဝါ၊ အဆွေတော်
 သော သူတို့၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ထေယျာယ၊ ခိုးသဖြင့်။ လိင်္ဂဂ္ဂ-
 ဟဏမတ္တမ္ပိ၊ အသွင်ကိုယူခြင်းမျှသည်လည်း။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ သံဝါသော

ဝေ၊ သံဝါသသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “တယော ထေယျ-
သံဝါသကာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ န ယထာပုဉ္စ ဝန္တနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ဘိက္ခုနံ ဝါ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သာမဏေရာနံ ဝါ၊ တို့၏လည်းကောင်း။
ဝန္တနံ၊ ရှိခိုးခြင်းကို။ န သာဒိယတိ၊ မသာယာ။

ယထာပုဉ္စ ဝန္တနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနာ၊ ဤသည်။ မုသာဝါဒေန၊ မုသား
ဆိုသဖြင့်။ ဒဿိတဝဿက္ကမေန၊ ပြအပ်သော ဝါစဉ်ဖြင့်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။
ဝန္တနံ၊ ကို။ သာဒိယတိ၊ သာယာ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒဟရသာမဏေ-
ရော၊ သာမဏေလေးသည်။ ဝုဗ္ဗသာမဏေရာနံ၊ သာမဏေကြီးတို့၏။
ဒဟရဘိက္ခု၊ စ၊ ရဟန်းငယ်သည်လည်း။ ဝုဗ္ဗာနံ၊ ရဟန်းကြီးတို့၏။ ဝန္တနံ၊
ကို။ သာဒိယန္တောပိ၊ သာယာသော်လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။
န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ‘ဣမသ္မိ’ အတ္ထေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဝါသတ္ထေနကတ္ထေ၊
သံဝါသတ္ထေနကအနက်၌။

“ဘိက္ခုဝဿာနိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ သံဝါသတ္ထေနကော၊
သံဝါသတ္ထေနက၌။ ဝုတ္တပါဌဝသေန၊ ဆိုအပ်သောပါဌ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။
ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ပြု၍။ သာမဏေရဝဿာနိ၊ သာမဏေဝါတို့ကို။ ဂဏေန္တောပိ၊
ရေတွက်သောသုသည်လည်း။ ဥဘယတ္ထေနကော ဝေ၊ ဥဘယတ္ထေနကသာ
လျှင်တည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ပုရိသောဝ၊ ယောက်ျားသည်သာလျှင်။
န၊ မဟုတ်သေး။ ဘိက္ခုနီသု၊ တို့၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်သော။ ဣတ္ထိပိ၊
သည်လည်း။ ထေယျသံဝါသိကာဝ၊ ထေယျသံဝါသိကသာလျှင်တည်း။
တ္ထေ၊ ဤထေယျသံဝါသက၌။ အာဒိကမ္မိကာပိ စ၊ အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
လည်း။ န မုစ္ဆန္တိ၊ မလွတ်ကုန်။ ဥပသမ္ပန္နေသု ဝေ၊ ပဉ္စင်းတို့၌သာလျှင်။ ပညတ္တာ-
ပတ္တိံ၊ ပညတ်အပ်သော အာပတ်ကို။ ပဋိစ္စံ၊ စွဲ၍။ အာဒိမ္မိကာ၊ အာဒိကမ္မိက
တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ တ္ထေ၊ ဤ ထေယျ
သံဝါသက၌။ အာဒိကမ္မိကောပိ၊ သည်လည်း။ န မုတ္တော၊ မလွတ်။

“ရာဇ။လ။ ဘယေနာ”တိ တ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဘယ-သဒ္ဒေါ၊ ဘယ
သဒ္ဒါကို။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဤ။ ယာဝ သော သုဒ္ဓမာန-
သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဣမိနာ လိင်္ဂေန၊ ဤအသွင်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။
ဝဉ္ဇေတွာ၊ လှည့်ပတ်၍။ တေဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့နှင့်။ သံဝသိဿာမိ၊ ပေါင်း
ဖော်အံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ အသုဒ္ဓမိတ္တာဘာဝေန၊ မစင်ကြယ်သောစိတ် မရှိသော

၁။ ဣတ္ထိပိ ဘိက္ခုနီသု ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ- (ဆဋ္ဌ)

ကြောင့် သုဒ္ဓစိတ္တော၊ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဟိ၊ သင့်စွ။ တေန၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသုဒ္ဓစိတ္တေန၊ မစင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်။ လိင်္ဂံ၊ အသွင်
ကို။ ဂဟိတမတ္ထေ၊ ယူကာမျှ။ ပစ္စွာ၊ နောက်၌။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။
သံဝသတု ဝါ၊ ပေါင်းဖော်သည်မူလည်းဖြစ်စေ။ မာ ဝါ၊ မပေါင်းဖော်သည်
လည်းဖြစ်စေ။ လိင်္ဂတ္ထေနကော၊ အသွင်ခိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စွာ၊ နောက်မှ။
သံဝသန္ဓေပိ၊ ပေါင်းဖော်သော်လည်း။ အဘဗျော ဟုတော့၊ မထိုက်သည်
ဖြစ်၍။ သံဝသတိ၊ ပေါင်းဖော်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဥဘယတ္ထေနကောပိ၊
ဥဘယတ္ထေနကသည်လည်း။ လိင်္ဂတ္ထေနကော ဝေ၊ ဌိသာလျှင်။ ပဝိသတိ၊
ဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျံ၊ ၏။ ယော ပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။
ရာဇာဒိဘယေန၊ မင်းစသည်မှ ကြောက်သောကြောင့်။ သုဒ္ဓစိတ္တောဝ၊
စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ လိင်္ဂံ၊ အသွင်ကို။ ဂဟေတွာ၊
၍။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်သည်ဖြစ်၍။ ပစ္စွာ၊ နောက်မှ။ “ဘိက္ခုဝဿာနိ၊
ရဟန္တံ ဝါတို့ကို။ ဂဏေတွာ၊ ရေတွက်၍။ ဇီဝိဿာမိ”တိ၊ အသက်မွေးအံ့
ဟူ၍။ အသုဒ္ဓစိတ္တံ၊ မစင်ကြယ်သော အကြံကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္ထေန၊ အကြံဖြစ်ကာမျှဖြင့်။ ထေယျ-
သံဝါသကောပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သုဒ္ဓ-
စိတ္တေန၊ စင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဂဟိတလိင်္ဂတ္ထော၊ ယူအပ်သောအသွင်
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သစေ ပန၊ အကယ်၍ကား။ သော ပုဂ္ဂလော၊
သည်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ သာမဏေရ-
ဝဿဂဏနာဒိ၊ သာမဏေဝါကို ရေတွက်ခြင်းအစရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊
ပြုငြားအံ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သံဝါသတ္ထေနကော ဝါ၊ သည်လည်း
ကောင်း။ ဥဘယတ္ထေနကော ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဋ္ဌဗျံ၊ ၏။ ပရတော၊ နောက်မှ။ “သဟဓုရနိက္ခေပေန အယမ္ပိ ထေယျ-
သံဝါသကောဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပန ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊
ကို။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သင်္ဂမ္ပ၊ ပေါင်းဖော်၍။ သံဝါသာဓိဝါသနဝသေန၊
ပေါင်းဖော်ခြင်းကို သာယာသည်၏ အစွမ်းအား၏။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ဝန်ချ
ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သံဝါသံ နာဓိဝါ-
သေတိ ယာဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တာဝ၊
ထို၍လောက်။ ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆို
အပ်။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤသို့သော အစပ်ကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ ၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ
ဝါသာ၌လည်း။ (၁၂၁) စောရာဒိဘယံ၊ ခိုးသူစသော ဘေးကို။ ဝိနာပိ၊
ကြဉ်၍လည်း။ ကိဋ္ဌာဓိပ္ပါယေန၊ ကစားလိုသဖြင့်။ လိင်္ဂံ၊ အသွင်ကို။

၈

ဂဟေတွာ၊ ယုတ္တံ။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ တိဇ္ဈိလည်း။ သန္တိကေ၊ ဌံ။ ပဗ္ဗဇိတာလယံ၊ ရဟန်းအယောင်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ ဝန္တာနာဒိ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်ကို။ အသဒိယန္တောပိ၊ မသယာသော သူသည်လည်းကောင်း။ “မေ၊ ငါ့အား။ ပဗ္ဗဇိတလိဂံ၊ ရဟန်းအသွင်သည်။ သောဘတိ န ခေ၊ တင့်လယ်လေ၏ လော”။ ဣတိအာဒိနာ သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ဤသို့အစရှိသော စင်ကြယ်သော အကြံဖြင့်။ ဂဏန္တောပိ၊ ယူသောသူသည် လည်းကောင်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယတတ္တာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗသာမယိကာနံ၊ အလုံးစုံသော အယူရှိသော သူတို့နှင့်။ သာဓာရဏံ ကတွာ၊ ဆက်ဆံသည်ကိုပြု၍။ ပညတ္တတတ္တာနိ၊ တညီထားအပ်သော လမ်းတို့ကို။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဘိက္ခုနညေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ နိယမိတတတ္ထဂဟဏေ၊ ရည်မှတ်အပ်သော ဆွမ်းကို ခံရာ၌။ သံဝါသောပိ၊ သည်လည်း။ သမ္ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသာဓာရဏံ၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော။ ဣဒံတတ္ထံ၊ ဤပါသဏ္ဍိယတတ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သံဝါသံကို။ အသာဒိယိတွာ၊ မသယာမူ၍။ အဘိက္ခုကဝိဟာဇာဒိသု၊ ရဟန်းမရှိသော ကျောင်းအစရှိသည်တို့၌။ ဝိဟာရတတ္တာဒိနိ၊ ဝိဟာရဘတ်အစရှိသည်တို့ကို။ ဘူန္တောပိ၊ စားသော ရဟန်းသည်လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ ဝေ၊ မဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကသိအာဒိကမ္မကရဏေန၊ လယ်ထွန်ခြင်းအစရှိသော အမှုကိုပြုသဖြင့်။ ပတ္တစိပရံ အာဒိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုလိဂံဝသေန၊ ရဟန်းအသွင်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သရီရေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ဓာရေတွာ၊ ဆောင်၍။

“ယော ဝေ ပဗ္ဗဇတိ၊ သော ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ နိဒဿနမျှသာတည်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ “ထေယျသံဝါသကော” တိ၊ ဟူ၍။ နာမံ၊ အမည်ကို။ အဇာနန္တောပိ၊ မသိသော်လည်း။ “ဝေ ကာတုံ၊ ဤသို့ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်”။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ “ဝေ၊ သို့။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်ရှိသော်။ သမဏော နာမံ၊ ရဟန်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်”။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ “ယဒိ အာရောဓေသာမိ၊ အကယ်၍ကြားသည့် ဖြစ်အံ့။ မံ၊ ကို။ ဆဇ္ဈေယန္တိ၊ စွန့်ကုန်လတ္တံ့”။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။

၁။ ဘိက္ခုလိဂံဝသေန = (ဆဋ္ဌ)

“ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသော အခြင်းအရာဖြစ်၍၊ မေ၊ အား။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟောတိ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေဒနာတိ၊ သိဌားအံ့။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ၊ ယော ပန၊ အကြင်သူသည် ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ “ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝေ၊ ရှင်အဖြစ်ကိုပင်လျှင်။ မေ၊ ငါသည်။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ”။ ဣတိ၊ သည်။ ဤသို့အမှတ်ရှိ၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အတ္တနော၊ ဤ။ သေတဝတ္ထနိဝါသနာဒိဝိပူကာရံ၊ အဝတ်ဖြုတ်ခြင်း အစရှိသော ဖောက်ပြန်သော အခြင်း အရာကို။ ပကာသေတံ၊ ပြခြင်းငှာ။ လဇ္ဇန္တော၊ ရှက်သောကြောင့်။ န ကထေတိ၊ မပြော။ သော၊ ထိုသူသည်။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ “အနုပသမ္ပန္နကာလေယေဝ၊” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဝဓာရဏေန၊ အဝဓာရဏဖြစ်။ ဥပသမ္ပန္နကာလေ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သော ကာလ၌။ ထေယျသံဝါသကလက္ခဏံ၊ ထေယျသံဝါသက၏ လက္ခဏာကို။ ဥတု၊ သိရှိ။ ဝဉ္စနာယပိ၊ လှည့်ပတ်သဖြင့်လည်း။ နာရောစေတိ၊ မကြားသည်ဖြစ်အံ့။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိပေတိ၊ ဤ။ ဟိ၊ စ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓိစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတလိဂ်တ္တာ၊ ယူအပ်သော အသွင်ရှိသောကြောင့်။ လိဂ်တ္တနုကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ လဒ္ဓုပသမ္ပန္နတ္တာ၊ ရအပ်သော ပဉ္စင်းခံခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒနုဂုဏသေဝ၊ ထိုပဉ္စင်းအဖြစ်နှင့် လျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သံဝါသဿ၊ ကို။ သာဒိတတ္တာ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝါသတ္ထေနကောပိ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အနုပသမ္ပန္နော ပန၊ သာမဏေသည်ကား။ လိဂ်တ္တနုကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သံဝါသာရဟဿ၊ သံဝါသထိုက်သော။ လိဂ်သ္မံ၊ ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူပြီးသောကြောင့်တည်း။ သံဝါသသာဒိယနမတ္တေန၊ သံဝါသကို သာယာကာမူဖြင့်။ သံဝါသတ္ထေနကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

သလိဂေ ဌိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သလိဂ်ဘဝေ၊ မိမိလိင်ရှိသော အဖြစ်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဒိန္နလိဂ်ဿ၊ ပေးအပ်သော အသွင်ကို။ အပရိစ္ဆတ္တတ္တာ၊ မစွန့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လိဂ်တ္တနုကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘိက္ခုပဋိညာယ၊ ရဟန်းဝန်ခံခြင်းကို။ အပရိစ္ဆတ္တတ္တာ၊ မစွန့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝါသတ္ထေနကော၊ သည်။

နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ မာတိကာဌကထာယံ၊ မာတိကာ
 အဌကထာ၌။ “လိင်္ဂါနုရူပဿ သံဝါသဿ သာဒိတတ္တာ န သံဝါသတ္ထေန-
 ကော”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပန ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 တမ္ပိ၊ ထို အကြောင်းကိုလည်း။ ဣဒမေဝ ကာရဏံ၊ ဤ ဘိက္ခုပဋိညာယ
 အပရိစ္စတ္တတ္တာ-ဟူသော အကြောင်းကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

☞ (၁၂၂) ဣတရထာ၊ ဤသန္ဓာယဘာသိတမ္ပ တပါးသော ဗျဉ္ဇနဘာသိတ
 အပြားဖြင့်ယူအပ်သည်ရှိသော်။ သာမဏေရဿာပိ၊ အားလည်း။ ဘိက္ခုဝဿ-
 ဂဏနာဒိသု၊ ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ လိင်္ဂါနုရူပသံဝါသော
 ဝေ၊ အသွင်နှင့်လျော်သော သံဝါသကိုသာလျှင်။ သာဒိတော၊ သာယာအပ်
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံဝါသတ္ထေနကတော၊ သံဝါသတ္ထေနကအဖြစ်သည်။
 န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နလိင်္ဂဿ၊
 ပေးအပ်သောအသွင်၏။ ဥဘိန္နမ္ပိ၊ ရဟန်း၊ သာမဏေ နှစ်ပါးတို့နှင့်လည်း။
 သာဓာရဏတ္တာ၊ ဆက်ဆံသောကြောင့်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ သိက္ခိ အပစ္စက္ခာယ-
 စသောဝါကျ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သံဝါသတ္ထေနကော၊ သည်။ န ဟောတိ
 ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို အတူ။ ပါရာဇိကံ သမာပဇ္ဇော၊
 ပါရာဇိကသို့ရောက်သော။ သာမဏေရောပိ၊ သည်လည်း။ သာမဏေရပဋိညာ-
 ယ၊ သာမဏေးကုဝန်ခံခြင်းကို။ အပရိစ္စတ္တတ္တာ၊ မစွန့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သံဝါသတ္ထေနကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။ သောဘတိတိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာသာဝဓာရဏေ၊ သင်္ကန်း
 ကို ဆောင်ခြင်း၌။ ဓရံ၊ ဝန်ကို။ နိက္ခိပိတော၊ ချ၍။ ဂိဟိဘာဝံ၊ လူ၏အဖြစ်
 ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတော၊ ဝန်ခံ၍။

“ယော ကောစိ ဝုစ္စပဗ္ဗဗိတော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သာမဏေရံ၊ ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ မဟာပေဋ္ဌာဒိသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိလိင်္ဂါဒိ-
 မယေသု၊ နှီးစသည်ဖြင့်ပြီးကုန်သော။ သရဒ္ဓါရေသု၊ အိမ်တံခါးတို့၌။ ဌပိတ-
 ဘတ္တဘာဇနဝိသေသေသု၊ ထားအပ်သောတမင်းခွက် အထူးတို့၌။ ဧတေန၊
 ဤ မဟာပေဋ္ဌာဒိသု-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဘိက္ခုဟိ၊
 တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကူ။ ဝဿဂဏနာဒိနံ၊ ဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသည်
 တို့ကို။ အကရဏံ၊ မပြုခြင်းကို။ ဒသေတိ၊ ၏။

ဧတယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကကထာဝဏ္ဏနာ

တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကကထာဝဏ္ဏနာ။ တိတ္ထိယပက္ခန္ဓကကထာ အစရှိသည်တို့၌။
 တေသံ လိဂေ အဒိန္နမတ္တေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိမံသာဒိအဓိပ္ပာယ်၊ စုံစမ်းလုံခြင်း
 အစရှိသည်ကို။ ဝိနာ၊ ချီ။ “တိတ္ထိယော ဘဝိဿာမိ” တိ၊ ဟူ၍။ သန္နိဋ္ဌာန-
 ဝသေန၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ လိဂေ၊ ကို။ ကာယေန၊
 ဖြင့်။ ဓာရိတမတ္တေ၊ ဆောင်ကာမျှ၌။ သယမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။
 တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ အဂန္တော၊ မသွားမူ၍။ (အဂန္တော
 ရှိကြ၏၊ မသင့်။) သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ သံသာရာမေပိ၊ သံသာအရံ
 ခြံလည်း။ ကုသစိဝရာဒိနိ၊ သမန်းကျစ်သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို။ နိဝါသေတိ၊
 ဝတ်၏။ အာဇီဝကော ဘဝိဿာမိ။ ပ။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဇီဝက-
 နံ၊ တက္ကတုန်းတို့၏။ သန္တိကေ၊ ခြံ။ တေသံ၊ ထိုတက္ကတုန်းတို့၏။ ဗုဓနဝိမိ-
 နာ၊ ရှင်ပြုသောအစီအရင်ဖြင့်။ “အာဇီဝကော၊ သည်။ ဘဝိဿာမိ” တိ၊
 ဖြစ်အံ့ဟူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ တိတ္ထိယဘာဝုပ-
 ဂမနံ၊ တိတ္ထိအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ပတိ၊ စွဲ၍။ သန္နိဋ္ဌာနေ၊ ဆုံးဖြတ်
 ခြင်းသည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ရှိသော်လည်း။ “ဂန္တော၊ ချီ။ ဘဝိဿာမိ” တိ၊
 ဖြစ်အံ့ဟူ၍။ ပရိကပ္ပိတတ္တာ၊ ကြံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဒဝါရေ၊ ဖဝါး
 လှမ်းအကြိမ်၌။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဒုက္ကဋ္ဌ” န္တိ၊ ဟူသော
 စကားကို။ ပါဠိယာ၊ ခြံ။ အဝုတ္တေပိ၊ မဟောသော်လည်း။ မေထုနာဒိသု၊
 မေထုန်အစရှိသည်တို့၌။ ဝုတ္တပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋ္ဌာနုလောမတော၊ ဟောအပ်
 သော ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋ္ဌနှင့် လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတေန၊
 ဤ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၌ စပ်။) သန္နိဋ္ဌာနဝသေန၊
 ဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ လိဂေ၊ အသွင်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတေ၊ ဝန်ခံ
 သည်ရှိသော်။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။ တတော၊ ထိုဝန်ခံသည်
 မှ။ ပရိမပယောဂေ၊ ရှေးပယောဂ၌။ ထုလ္လစ္စယဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
 ဆိုအပ်သလျှင်ကတည်း။ ထုလ္လစ္စယက္ခဏံ၊ ထုလ္လစ္စည်းခဏ၌။ နိဝတ္တန္တောပိ၊
 နှစ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ဒေသာပေတွာ၊ ဒေသနာကြား
 စေ၍။ မုစ္စတိ ဧဝံ၊ လွတ်သည် သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
 တေ ယထာ၊ ဤ တိတ္ထိယပက္ခန္ဓက၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ သံစာ-
 ဘေဒေပိ၊ ခြံလည်းကောင်း။ လောဟိတုပ္ပာဒေပိ၊ လောဟိတုပ္ပာဒ်ခြံလည်း
 ကောင်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗပယောဂါဒိသု၊ ပုဗ္ဗပယောဂ အစရှိသည်တို့၌။

ဒုက္ခဒုလ္လစ္စယပါရာဇိကာ^၁ စ၊ ဒုက္ခံ၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ပါရာဇိကတို့ကို လည်း
 ကောင်း။ မုစ္ဆသီဓာ စ၊ လွတ်သော အပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း။
 ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ သာသနဝိရုဒ္ဓါယ၊ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤတိတ္ထိယပက္ကန္တက-စသည်တို့၌။ အာဒိကမ္မိကာနမ္မိ၊
 အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ် ကိုအားလည်း။ အနာပတ္တိ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။
 ပဗ္ဗဇ္ဇာယပိ၊ ရှင်ပြုခြင်းငှာလည်း။ အဘဗ္ဗတာဒဿနတ္ထံ ပန၊ မထိုက်သော
 အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာကာ ။ ဧဝေ စ၊ ထိုတိတ္ထိယပက္ကန္တက၊ သံသတေဒက၊ လော
 ဟိတုပ္ပါဒကတို့ကို လည်းကောင်း။ အညေ စ၊ တပါးသော မာတုဃာတက
 အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ ပါရာဇိကကဏ္ဍေ၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍ၌။ ဝိသံ၊
 အသီး။ သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့် ပါရာဇိကတိ^၂၊ ဟူ၍။ အဒဿေတွာ၊ မပြ
 မူ၍။ ဣမ၊ ဤပဗ္ဗဇ္ဇကုန္ဒက၌။ အဘဗ္ဗေသု ဝေ၊ အဘဗ္ဗတို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ (၁၂၃) “တံ လဒ္ဓိ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တိတ္ထိယဝေသေ၊ တိတ္ထိ
 အသွင်၌။ သေဠဘာဝဂ္ဂဟဏမေဝ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကိုသာလျှင်။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ တေသံ တိတ္ထိယာနံ၊ ထိုတိတ္ထိတို့၏။
 သဿတဒိဂ္ဂါဟံ၊ သဿတအစရှိသော အယူကို။ ဂဏ္ဍန္တပိ၊ ယူသော်လည်း။
 လိဂေ၊ အသွင်ကို။ အသမ္ပုဋ္ဌိစ္စတေ၊ ဝန်မခံသည်ရှိသော်။ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော၊
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ လဒ္ဓိ^၁၊ ထိုအယူကို။ အဂ္ဂဟေတွာပိ၊ မယူ
 သော်လည်း။ “ဧတေသံ၊ ထိုတိတ္ထိတို့၏။ ဝတစရိယာ၊ ဝတ်အကျင့်တို့သည်။
 သုန္ဓရာ”တိ၊ ကောင်းကုန်၏ဟူ၍။ လိဂံ၊ အသွင်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စန္တော၊ ဝန်ခံ
 ဓသာသုသည်။ တိတ္ထိယပက္ကန္တကော နဝ၊ မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 ၏။ လဒ္ဓိယာ အဘာဝေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဘာဝေ၊ ရဟန်းအဖြစ်၌။
 သာလယဘာယ၊ အာလယရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တိတ္ထိယဘာဝပနမနလဒ္ဓိယာ၊
 တိတ္ထိအဖြစ်သို့ ညွတ်သော အယူ၏။ (တိတ္ထိယဘာဝပနမနလဒ္ဓိယာလည်း ရှိ၏။
 တိတ္ထိအဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အယူ၏-ပေး။) အဘာဝေန၊ မရှိခြင်း
 ကြောင့်။ ဧကေန စ၊ ဤ လဒ္ဓိယာ အဘာဝေန-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း။
 အာပဒါသု၊ တေးရန်တို့ကြောင့်။ ကုသစိဝရုံဒိ၊ သမန်းကျစ် သင်္ကန်းအစ
 ရှိသည်ကို။ ပါရပန္နဿာပိ၊ ရှိသော ရဟန်းအားလည်း။ နဂ္ဂဿ ဝိယ၊ အဝတ်
 မရှိသော ရဟန်းကဲ့သို့။ အနာပတ္တိ^၂၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၁။....ပါရာဇိကာဟိ=(ဆဂ္ဂ) ၂။ ပါရာဇိကာဒိ=(ဆဋ္ဌ)

ခန္ဓက]

မာတုဿာတကဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၇

“ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ ကထိတော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သံဃတေဒ-
ကောပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာဝ၊ ပဉ္စင်ရဟန်းဖြစ်သာလျှင်။ ကထိ-
တော၊ ၏။ မာတုဿာတကဒယော ပန၊ မာတုဿာတကဒစရှိသည်တို့ကို
သာလျှင်။ အနုပသမ္ပန္နနာပိ၊ လူသာမဏေဖြစ်လည်း။ ကထိတော၊ ဆိုအပ်
ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တိတ္ထိယပက္ကန္တကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တိရစ္ဆာနဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၁၁။ ဥဒကသဉ္ဇာရိကံ၊ ရေ၌ ကျက်စားသော။ မဏ္ဍုကဘက္ခံ၊ ဖား
လျှင်အစာရှိသော။ နာဂသရီရံ၊ နဂါးကိုယ်ကို။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊
စပ်အပ်၏။ ဝိဿရတယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာဂသရီရံ၊ နဂါးကိုယ်ကို။
ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဝိရဝနာယေန၊ မြည်တမ်းဟစ်အော်အံ
သည်မှ စိုးသောကြောင့်။ ကပိမိဒ္ဓါဒိသု၊ မျောက်မျဉ်းအိပ်ခြင်း အစရှိသည်
တို့၌။ နာဂသရီရံ၊ နဂါးကိုယ်သည်။ နုပုဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
တဒ္ဓပ္ပတ္တိသိမံ၊ ထိုနဂါးကိုယ်ဖြစ်ခြင်း အပိုင်းအခြားကို။ ဒသေဇန္တော၊ ပြလို၍။
“ဝိဿဋ္ဌော”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

တိရစ္ဆာနဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

မာတုဿာတကဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၁၂။ အပဝါဟနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သောဇနံ၊ သုတ်သင်ခြင်းကို။
တိရစ္ဆာနာဒိအမနုဿဇာတိကော၊ တိရစ္ဆာန်အစရှိသော လူဇာတ်မရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်။ မနုဿဇာတိကာနညေဝ၊ လူဇာတ်ရှိသော သူတို့၏သာလျှင်။
ပုတ္တေသု၊ သားသမီးတို့၌။ မေတ္တာဒယောပိ၊ မေတ္တာအစရှိသည်တို့သည်
လည်း။ တိက္ခဝိသဒါ၊ ထက်မြက် သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ လောကုတ္တရဂုဏာ ဝိယ၊ လောကုတ္တရာ
ဂုဏ်တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ မာတာ”တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မနုဿာနညေဝ၊ လူတို့အားသာလျှင်။ ကုသလပ္ပဝတ္တိ၊
ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ တိက္ခဝိသဒါ ယထာ၊ ထက်မြက် သန့်ရှင်းသကဲ့သို့။
အကုသလပ္ပဝတ္တိပိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း။ တိက္ခဝိသဒါ၊ ထက်မြက်
သန့်ရှင်း၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သယမ္ပိ မနုဿဇာတိကေနေဝါ”တိအာဒိ၊
ကို။ အာဟ၊ ၏။ “အာနန္တရိယေနာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ စုတိ-

အနန္တရံ၊ စုတိ၏အခြားမဲ့၌။ နိရိယော၊ ငရဲ၌။ ပဋိသန္ဓိဖလံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးသည်။ အနန္တရံ နာမ၊ မည်၏။ တသ္မိံ အနန္တရေ၊ ထိုအခြားမဲ့ ငရဲပဋိသန္ဓေ၌၊ ဇနကတ္တေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော အဖြစ်ဖြင့်။ နိယုတ္တံ၊ ယှဉ်သည်တည်း။ အာနန္တရိယံ၊ အခြားမဲ့ ငရဲပဋိသန္ဓေ၌ ယှဉ်သည်။ တေန၊ ထိုအာနန္တရိယကံဖြင့်။ “ဝေသိယာ ပုတ္တော”တိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ အတိစာရိနိယာ၊ လွန်ကျူး၍ ကျင့်သော။ ကုလိတ္တိယာ၊ အမျိုးမိန်းမ၏။ ပုတ္တောပိ၊ သားသည်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပိတရံ၊ အဖကို။ အဇာနိတော၊ မသိမူ၍။ သာတေန္တော၊ သတ်သည်ရှိသော်။ ပိတုသာတကောဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ (၁၂၄) ၁၁၄။ အဝသေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနာဂါမိအာဒိကံ၊ အနာဂါမိအစရှိသည်ကို။ တွေ၊ ဤအရဟန္တသာတကဉ္စ။ ယံ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အကြင်ဆိုဖွယ်စကားသည်။ အတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ကို။ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။

၁၁၅။ “အယံ သံသဘောဒကော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပကတတ္ထံ၊ ပကတိသီလရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေ ဝေ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ သမာပန္နော ဝါ၊ ရောက်သောသူသည်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထာဒိဒေါသေန၊ ဝတ္ထုအစရှိသောအဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပန္နောပသမ္ပဒေါ ဝါ၊ ပျက်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ရှိသော သူသည်လည်းကောင်း။ သံသံ၊ ကို။ ဘိန္ဒုန္တောပိ၊ သင်းခွဲသော သူသည်လည်းကောင်း။ အနန္တရိယံ၊ အနန္တရိယကံသို့။ နုဗ္ဗသတိ၊ မတောက်။ သံသော ပန၊ သည်ကား။ ဘိန္ဒောဝ၊ ကဲ့သည့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဗ္ဗဇ္ဇော စ၊ ရှင်အဖြစ်ကိုလည်း။ န ဝါရိတော၊ မမြစ်အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

“ဒဋ္ဌစိတ္တေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝ အတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ “ဝကေစိတ္တေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်စွာပြ၏။ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဝေရီဟိ၊ ရန်သူတို့ကြောင့်။ အဘေဇ္ဇကာယဏာယ၊ မပျက်စီးနိုင်သောကိုယ် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သောသူသည်။ ဗလက္ကာရေန၊ နိုင်ထက်မူသဖြင့်။ ဓမ္မာဒိဆေဒံ၊ အရေစသည်ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ ဗဟိ၊ အပသို့။ လောဟိတံ၊ သွေးကို။ ပဉ္စရာမေတုံ၊ ယုံစေခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာဝုဇာဒိပ္ပဟာရေန၊ လက်နက်စသည်ခတ်မိခြင်းကြောင့်။ လောဟိတံ၊ သွေးတော်သည်။ ဌာန-

ခန္ဓက]

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၃၉

တော၊ တည်ရာမှ။ စံလိတော၊ လှုပ်၍။ ကပ္ပမာနံ၊ ပျက်သည်ဖြစ်၍။ ကေတ္ထ၊
 တခုသော အရပ်၌။ သဉ္ဇိတံ၊ စုဝေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတ္တကေန၊ ဤ မှ
 လောက်ဖြင့်။ ပဟာရဒါယကော၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပေးသောသူသည်။ လော-
 ဟိတုပ္ပာဒကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကောဝိယ၊ အတယ်သူကဲ့
 သို့နည်း။ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ၊ ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့တည်း။ စေတိယံ ဝါ၊
 စေတိကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိမာဒိံ ဝါ၊
 ဆင်းတုအစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း။ ဘိန္နတော၊ ဖျက်ဆီးသောသူအား။
 အာနန္တရိယံ၊ အာနန္တရိယကံဗျာဒိတံ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာနန္တရိယ-
 သဒိသံ၊ အာနန္တရိယကံနှင့်အတူ။ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ကြီးသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဗောဓိရုက္ခဿ၊ ဗောဓိပင်၏။ သြဇောဟရဏသခါ
 စေဝ စ၊ သြဇာယုတ်ပြီးသော အခက်ခြောက်ကိုလည်းကောင်း။ သဓာတုကံ၊
 ဓာတ်တော်ရှိသော။ စေတိယံ၊ ကို။ ဗာဇယမာနာ စ၊ ဖျက်ဆီးသောအခက်
 ကိုလည်းကောင်း။ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ၊ ဖြတ်အပ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ဖြစ်ရာ၌။ ပုညမေဝ၊
 ကောင်းမှုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

မာတုသာတကာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၁၆။ ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယယုတ္တော၊
 ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်သော ဥဘတောဗျဉ္ဇနတည်း။ ဣတရော ပန၊ ပုရိသဥဘတော
 ဗျဉ္ဇနသည်ကား။ ပုရိသိန္ဒြိယယုတ္တော၊ ပုရိသိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်၏။ ဟိ၊ စု။ တေဿ၊
 ထိုဥဘတောဗျဉ္ဇနအား။ ဘာဝဒ္ဓယံ၊ ဣန္ဒြေနှစ်ခုအပေါင်းသည်။ သဟ၊ တကွ။
 န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မံ၊ နည်း။ ယမကေ၊ ဣန္ဒြိယယမိုက်၌။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊
 ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒုတိယဗျဉ္ဇနံ ပန၊ နှစ်ခုခြောက်သော
 နိမိတ်သည်ကား။ ကမ္မသဟာယေန၊ ကံလျှင်အဖော်ရှိသော။ အကုသလ-
 စိတ္တေနော၊ အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဘာဝဝိရဟိတံ၊ ဣန္ဒြေကင်း
 သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပကတိတ္ထိပုရိသနုမ္မိ၊ ပကတေသော မိန်းမ
 ယောက်ျားတို့အားလည်း။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။ ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ၊ နိမိတ်၊
 အသွင်တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဘာဝေ၊ ဣန္ဒြေသည်။ န ကာ-
 ရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ကသ္မံ၊ နည်း။ တဿ၊ ထိုဣန္ဒြေ၏။ (ပစ္စယတ္ထ၌
 တ္ထ-သမ္ပနံ။) ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသောပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယတ္တဿ၊
 ပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်သော

ကြောင့်တည်း။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဘာဝသဟိတာနံ ယေဝ။ ဣန္ဒြေနှင့် တကွဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာလျှင်။ ဗျဉ္ဇနလိင်္ဂါနံ၊ နိမိတ်၊ အသွင်တို့၏။ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပြခြင်းငှာ။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ “ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဗျဉ္ဇနကာရ- ဣတ္ထေန၊ နိမိတ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ ပန၊ ဤဥပာ တောဗျည်း၌ကား။ အကုသလဗလေန၊ အကုသိုလ်၏အစွမ်းကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဝိနာပိ၊ ကြည်၍လည်း။ ဗျဉ္ဇနံ၊ နိမိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ၊ နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သေ ဥပာတောဗျဉ္ဇန- ကာနံ၊ တို့အား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဣတ္ထိယာ၊ ၌။ ရာဂေါ၊ တပ်ခြင်း သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ပုရိသဗျဉ္ဇနံ၊ ပုရိသနိမိတ်သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရံ၊ ဣတ္ထိနိမိတ်သည်။ ပဋိစ္စန္ဓံ၊ ဖုံးကွယ်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ပုရိသေ၊ ၌။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။

≡ (၁၂၅) ဣတ္ထိဗျဉ္ဇနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရံ၊ ပုရိသ နိမိတ်သည်။ ပဋိစ္စန္ဓံ၊ ဖုံးကွယ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ တတ္ထ ဝိစာရ- ဣတ္ထမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌သာလျှင်။ ဣတ္ထိပုရိသလိင်္ဂါနိဗ္ဗိ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ ပုလ္လင်္ဂတို့၏လည်း။ ပါတုဘာဝပ္ပကာသကေ။ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြတတ်သော။ ကုရုန္တိဝစနေ၊ ကုရုန္တိစကား၌။ အယုတ္တတာ- ပကာသနတ္ထံ၊ မသင့်သောအဖြစ်ကိုပြခြင်းငှာ။ အတ္ထဝိစာရဣတ္ထမော၊ အနက်ကို စိစစ်ခြင်းအစဉ်ကို။ ဟိ၊ စ။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ၌။ “ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ ပန ဣန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌိတာနိ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဿ၊ အား။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရှင်၏အဖြစ်သည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇ- နာ၊ တည်း။ ယော၊ စ၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်အပ်ကုန် သော။ အဘဗ္ဗေ၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း။ ဘဗ္ဗေ စ ပုဂ္ဂလေ၊ ဟတ္ထစိန္တေသော ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း။ ဥတှာ၊ သိလျက်။ ပဗ္ဗ- ဇေတံ ဝါ၊ ရှင်မူလည်း ပြုငြားအံ့။ ဥပသမ္ပာဒေတံ ဝါ၊ ပဉ္စင်းမူလည်း ခံငြားအံ့။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ အဇောနန္တဿ၊ မသိသော ရဟန်းအား။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ၊ ၏။

ဥပာတောဗျဉ္ဇနကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ခန္ဓက]

အနုပဇ္ဈာယကဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၄၁

အနုပဇ္ဈာယကဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၁၇။ အနုပဇ္ဈာယဒိဝတ္ထုသု၊ အနုပဇ္ဈာယဝတ္ထု၊ အစရှိသည်တို့၌။
 “သိက္ခာပဒံ အပညတ္တ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ “န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယ-
 ကော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ ဣဇေဝ၊ ဤ ပဗ္ဗဇ္ဇကုန္ဒကဉ္စိသာ
 လျှင်။ ပညာပိယမာနသိက္ခာပဒံ၊ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ “ကမ္မံ ပန န ကပ္ပတိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။
 ဥပဇ္ဈာယာတာဝေပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရရှိသော်လည်း။ “ဣတ္ထန္တာမဿ ဥပသမ္ပဒါ-
 ပေ ကော ဣတ္ထန္တာမေန ဥပဇ္ဈာယေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်
 မရှိသော။ အဝိဇ္ဇမာနဿာပိ၊ ထင်ရှားမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ မတဿ ဝါ၊
 သေသောဥပဇ္ဈာယ်၏လည်းကောင်း။ ဝိဗ္ဗမန္တဿ ဝါ၊ လူထွက်သော ဥပဇ္ဈာယ်
 ၏လည်းကောင်း။ ပူရဏဥပဇ္ဈာယဿ၊ လူထွက်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဟောင်း၏
 လည်းကောင်း။ နာမေန၊ အမည်ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ဥတ်ကမ္မဝါ
 စာတို့၌။ ဥပဇ္ဈာယကိတ္တနဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကြားခြင်းကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဥပဇ္ဈာယကိတ္တနံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကြားခြင်းကို။
 ယဒိ န ကရေယျ၊ အကယ်၍ မပြုငြားအံ့။ “ပုဂ္ဂလံ န ပရာမသတိ” တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တကမ္မဝိပတ္တိ ဝေ၊ ဆိုအပ်သော ကမ္မဝိပတ္တိသည်သာလျှင်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အနုပဇ္ဈာယက” န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။
 “ဥပဇ္ဈာယံ အကိတ္တေတွာ” တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုပဲ။ “ဥပဇ္ဈာယံ
 အဂါဟာပေတွာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဥပဇ္ဈာယဝိရဟိတံ” ဣစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဤ။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သံဃေန ဥပဇ္ဈာယေနာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော သံဃဿ ဥပသမ္ပဒါပေကော၊ ဣတ္ထန္တာ-
 မော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ သံဃေန ဥပဇ္ဈာယေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊
 သို့။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သံဃမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥပဇ္ဈာယံ ကိတ္တေတွာ၊
 ဥပဇ္ဈာယ်ကြား၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ “ဂဏေန
 ဥပဇ္ဈာယေနာ” တိ ဣတ္ထောပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော
 ဂဏဿ ဥပသမ္ပဒါပေကော” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဤ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ ကမ္မံ၊ သည်။
 န ကပ္ပတိ ဝေ၊ ပျက်သလျှင်ကတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒုက္ကဋ္ဌဿေဝ၊
 ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ကြောင့်တည်း။ အညဿ၊

၁။ ပူရဏဥပဇ္ဈာယဿ၊ အညဿံ ဝါ=(ဆဋ္ဌ) ၂။ အတ္ထောတိ=(ဆဋ္ဌ)

ကမ္မကောပ မဖြစ်သည် ရှိသော်။ “သော စ ပုဂ္ဂလော အနုပသမ္ပန္နော”
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒေယျ၊ ဟောရာ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သံလေနာ”တိ
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ ပဏ္ဏကာဒိဟိ၊ ပဏ္ဏုက်
 အစရှိကုန်သော။ ဥပဇ္ဈာယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကရိယမာနေသု၊ ပြုအပ်ကုန်သော။
 ကမ္မေသု၊ တို့၌။ ပဏ္ဏကာဒိကေ၊ ပဏ္ဏုက်အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနာဝ၊ ကြည်၍
 သာလျှင်။ ပဉ္စဝဂ္ဂါဒိဂဏော၊ ပဉ္စဝဂ်စသော ဂိုဏ်းသည်။ ယဒိ ပူရတိ၊
 အကယ်၍ပြည့်သည်ဖြစ်အံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။ န ကုပ္ပတိ၊ မပျက်။ ဣတရထာ၊
 ဂိုဏ်းမပြည့်သည်ရှိသော်။ ကုပ္ပတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အနုပဇ္ဈာယကာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အပတ္တကာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၂၆) ၁၁၈။ အပတ္တစိဝရဝတ္ထုသုပိ၊ အပတ္တစိဝရဝတ္ထုတို့၌လည်း။
 ပတ္တစိဝရနံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းတို့၏။ အဘာပေါ၊ မရှိခြင်းသည်။ သတိပိ၊
 ရှိသော်လည်း။ “ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မဝါစာယ၊ ကို။
 သာဝိတတ္တာ၊ ကြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မကောပံ၊ ကံပျက်ခြင်း
 ကို။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတရထာ၊
 ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရံ-ဟု မရွတ်သည်ရှိသော်။ သာဝနာယ၊ ကမ္မဝါစာ
 ကို။ ဟာပနတော၊ ယုတ်စေခြင်းကြောင့်။ ကမ္မကောပေါ ဝေ၊ ကံပျက်
 ခြင်းသည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကေဝိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပဌမံ၊
 လက်ဦးစွာ။ အနုညာတကမ္မဝါစာယ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကမ္မဝါစာဖြင့်။
 ဥပသမ္ပန္နာ ဝိယ၊ ပဉ္စင်းခံသော သူတို့ကဲ့သို့။ ဣဒါနိပိ၊ ယခုအခါ၌လည်း။
 ‘ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရ’န္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ကမ္မဝါစာယ၊
 မပြည့်စုံသော ကမ္မဝါစာဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နာပိ၊ ပဉ္စင်းခံသော သူတို့သည်လည်း။
 သုပသမ္ပန္နာ ဝေ၊ ကောင်းစွာ ပဉ္စင်းဖြစ်ကုန်သည်လျှင်တည်း။” ဣတိ၊
 သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဟိ၊ စွ။
 အနုညာတကာလတော၊ ခွင့်ပြုတော်မူသော အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အ-
 ပရာမသနံ၊ မသုံးသပ်ခြင်းသည်။ သာဝနာယ၊ ကမ္မဝါစာကို။ ဟာပန-
 ဝိပတ္တိ ဝေ၊ ယုတ်စေ၍ ပျက်စီးခြင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဇ၊
 အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ “ဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ”တိ ပဒဿ၊
 ဟူသောပုဒ်ကို။ ဟာပနေ ဝိယ၊ ယုတ်စေခြင်း၌ကဲ့သို့တည်း။ ဟိ၊ စွ။ တမ္ပိ၊
 ထိုဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ-ဟူသောပုဒ်ကိုလည်း။ ပစ္စာ၊

နောက်မှ။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ “သံသံ တဇ္ဇန္တ ဥပသမ္ပဒံ ယာစာမီ”တိ အာဒိဝါကျေန၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ အယာစေတွာ၊ မတောင်းပန်ပဲ။ တမ္ပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း။ ဥပသမ္ပဒာဒေန္တော၊ ပဉ္စင်းခံသော ရဟန်းသည်။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော သံသံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတံ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာဝ၊ ဆို၍သာလျှင်။ ကမ္မဝါစံ၊ ကို။ ယဒိ ကရောတိ၊ အကယ်၍ပြုအံ့။ ကမ္ပိ၊ သည်။ သုကတမေဝ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ နော စေ ကရောတိ၊ အကယ်၍ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော သံသံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတံ” ဟုဆို၍ မပြုသည်ဖြစ်အံ့။ ဝိပန္နံ၊ ပျက်၏။ ဟိ၊ စွ။ သဗ္ဗပစ္စာ၊ အလုံးစုံတို့၏နောက်၌။ အနုညာတကမ္မဝါစတော၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကမ္မဝါစာမှ။ ကိဉ္စိပိ၊ တခုကို လည်း။ ပရိဟာပေတုံ၊ ယုတ်စေခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ သာဝနာယ ဟာပနမေဝ၊ ကမ္မဝါစာကို ယုတ်စေခြင်း သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေ ဝါ ဘိက္ခု၊ တပါးသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဒါတုကာမာ၊ ပေးလို ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ သမ္ပန္တော၊ စာစပ်တည်း။

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဏပါတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ လဒ္ဓဘိက္ခ- တော၊ ရသောဆွမ်းမှ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂံ၊ မယူအပ်သောအဦးရှိသော။ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ဆွမ်းကို။ “သာမဏေရတာဂသမကော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သာမဏေ- ရာနမ္ပိ၊ သာမဏေတို့အားလည်း။ အာမိသဘာဂဿ၊ အာမိသအဖို့ကို။ သမက- မေဝ၊ အမျှသာလျှင်။ ဒိယျမာနတ္တာ၊ ပေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသ္ဗံ၊ အသီး။ သာမဏေရတာဂေါ နာမ၊ သာမဏေအဖို့မည်သည်။ ကိဉ္စာပိ နတ္ထံ၊ အကယ်၍ကား မရှိ၏ရှင်။ တထာဝံ၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ (ထည့်)။ ပတ္တစိဝရ- ပရိကမ္မမတ္ထံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကိုပြုပြင်ကာမှ။ ပဋိလဒ္ဓပဗ္ဗဇ္ဇိကာယံ၊ ရအပ်သော ရှင်အဖြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေ ပဏ္ဍုလလာသာ၊ ဤရှင်လောင်း တို့သည်။ သာမဏေရသဒိသာ၊ သာမဏေနှင့်တူကုန်၏။ ဣတိ ဒဿနတ္ထံ၊ ဤသို့ပြု ခြင်းငှာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သာမဏေရတာဂသမကော-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ နိယတာသန္ဓပဗ္ဗဇ္ဇိယေဝ၊ မြဲသောနီးသော ရှင်ပြုခြင်းရှိသော သူအားသာလျှင်။ အယံ ဘာဂေါ၊ ဤသာမဏေနှင့်မျှသောအဖို့ကို။ ဒိယတိ၊ ပေးအပ်၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “ယာဝ ပတ္တော ပစ္စတိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အာမိသဘာဂေါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော။ သံသတတ္ထု၊ သံသတတ်ကို လည်းကောင်း။ တတြုပ္ပါဒဉ္စ၊ ထိုကျောင်း၌ဖြစ်သော အာမိသ ကိုလည်း

ကောင်း။ သန္ဓာယ၊ ချုံ၊ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဧယကကနံ၊ ဧယကကတိဏိ။ ဂေဟေ-
 သု၊ အိမိတိဋ္ဌိ။ တေဟိ၊ ထိဒါယကကတိဏိ။ ဒိယမာနံ၊ လူအပ်သော အာ
 မိသကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ၊ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
 ဧယကက၊ ဧယကကတိဏိ။ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော၊ နှလုံးမသာယာ ရှိကုန်သည်။
 ဟောန္တိတိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏ ဟူ၍။ သလာကတတ္တာဒိ၊ စာရေးတံဆွမ်း အစရှိ
 သည်ကို။ အာစရိယေန၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ (ထည်)။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်
 ၏။ “ဘေသဇ္ဇ” နှိ အာဒိနာ ပန၊ ဘေသဇ္ဇအစရှိသော ပါဠိဖြင့်ကား။ ဂိဟိနံ၊
 လူတို့အား။ ဘေသဇ္ဇကရဏာဒိဒေါသော၊ ဆေးကုခြင်းအစရှိသော အပြစ်
 သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤရှင်လောင်းပဉ္စင်းလောင်း၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒသေတိ၊ ဧ။

အပတ္တကဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

ဟတ္ထစိန္တာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၂၇) ၁၁၉။ ဟတ္ထစိန္တာဒိဝတ္ထုသု၊ ဟတ္ထစိန္တာဒိဝတ္ထုသော ဝတ္ထုတိဋ္ဌိ။
 “ကဏ္ဍမူလေ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သကလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ကဏ္ဍဿ၊
 နား၏။ ဆေဒံ၊ ပြတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ၊ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ကဏ္ဍသက္ခလိ-
 ကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဏ္ဍစဋ္ဌိကာယ၊ နားရွက်၏။ ယဿ ပန
 ကဏ္ဍာဝိဒ္ဓေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ကဏ္ဍလာဒိဋ္ဌပနစိန္တံ၊
 နားတောင်းစသည်ကို ပန်ရာဖြစ်သော အပေါက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ၊ ဝုတ္တံ၊
 ဧ။ ဟိ၊ စ။ တံ၊ ထို အပေါက်သည်။ သင်္သဋ္ဌနက္ခမံ၊ စပ်ခြင်းငှာခံ၏။
 အဇပဒကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဇပဒနာသိကဋ္ဌိကောဋ္ဌိယံ၊ ဆိတ်ခြေသဏ္ဌာန်
 ရှိသောနှာခေါင်းရိုး၏ အစွန်း၌။ ဟိ၊ စ။ တတော၊ ထိုဆိတ်ခြေ သဏ္ဌာန်
 ရှိသော နှာခေါင်းရိုးအစွန်းမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ န ဝိစိန္တတိ၊ မပြတ်။ “သက္ကာ
 ဟောတိ သန္ဓေတု” နှိ၊ ဟူသောစကားကို။ အဝိရူပသန္ဓာနံ၊ အဆင်းမပျက်
 မူ၍ စပ်မိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ၊ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဝိရူပံ ပန၊ အဆင်းပျက်သော
 စပ်မိခြင်းသည်ကား။ ပရိသဒ္ဓသကတံ၊ ပရိသဒ္ဓသကအဖြစ်သို့။ အာပါဒေတိ၊
 ရောက်စေ၏။

ခုဇ္ဇသရိရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝက်သရီရော၊ ကောက်သော ကိုယ်ရှိ
 သည်တည်း။ ယဿ ဘဂဝတော၊ အား။ ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏။ ဝတ္ထံ

ခန္တိက]

ဟတ္ထစိန္တဝိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၄၅

ဝိယ၊ ကိုယ်ကဲ့သို့။ ဥဇ္ဇကံ၊ ဖြောင့်မတ်သော။ ဂတ္တံ၊ ကိုယ်တော်သည်။ အတ္တံ၊ ၏။ ဣတံ၊ ထိုကြောင့်။ ယော ဘဂဝါ၊ သည်။ ပြဟုဇ္ဇေဝံတ္တော၊ မည်၏။ ဘဂဝါ၊ ကိုရ၏။

ပရိဝဋ္ဋုမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပရိဝဋ္ဋော၊ လုံးသော။ ကာယော၊ ကိုယ်တည်း။ ဧတေန၊ ဤပရိဝဋ္ဋုမောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ ရူပါ ဧဝံ၊ ဤသို့မြေတုတ်နှင့်တူသော သဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါမနကာ၊ ကွသောသူတို့သည်။ န ဝဇ္ဇန္တိ၊ မအပ်ကုန်။ ဣတံ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။

“ကုဋ္ဌကုဋ္ဌသိသော”တိ၊ ဟူ၍။ အနေကော၊ များစွာကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရာတို့၌။ ပိဏ္ဍိကမံသတံ၊ ရအပ်သော အသားစိုင်ရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿတု၊ ပြခြင်းငှာ။ အာမေဉိတံ၊ အာမေဉိတံကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “တာလဖလပိဏ္ဍိသဒိသေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တာလဖလနံ၊ ထန်းသီးတို့၏။ မဉ္ဇရီ၊ သီးတံသည်။ ပိဏ္ဍိ၊ နာမ၊ မည်၏။ အနုပုဗ္ဗတနုကေန သိသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စေတိယထူပိကာ ဝိယ၊ စေတိထီးကဲ့သို့။ ကမေန ကိသေန၊ အစဉ်သဖြင့် ကျသော။ သိသေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ ထူလဝဋ္ဌုပဗ္ဗံ ဝိယ၊ ကြီးသော ဝါးဆစ်ဖုကဲ့သို့။ အာဒိတော ပဌာယ၊ အရင်းမှစ၍။ ယာဝ ပရိယောသနံ၊ ဆုံးသည့်တိုင်အောင်။ သမထူလေန၊ အညီအညွတ် ကြီးသော၊ ဥဇ္ဇေန၊ မြင့်တော။ သိသေန၊ ဦးခေါင်းနှင့်။ သမန္တာဂတော၊ ပြည့်စုံသော သူသည်။ နာဠိသိသော နာမ၊ မည်၏။ ကပိသိသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဇ္ဇဖတ္ထကံ ဝိယ၊ ဆင်ဦးကင်းကဲ့သို့။ ဒွိဓာ ဘိန္နသိသော၊ နှစ်ပြာကဲ့သော ဦးခေါင်းရှိသည်တည်း။ “ပါဏကေဟိ”တိအာဒိ၊ ပါဏကေဟိအစရှိသောစကားသည်။ “ကဏ္ဍိကကေသော ဝါ”တိ ဣမဿ၊ ကဏ္ဍိကေသော ဝါဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ မက္ကဋ္ဌဿေဝ၊ မျောက်ကဲ့သို့။ နဋ္ဌာဇဠပိ၊ နဖူး၌သည်။ ကေသနံ၊ ဆံတို့၏။ ဥဋ္ဌိတဘာဝံ၊ ပေါက်သောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “သိသလောမေဟိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

မက္ကဋ္ဌာမုကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဋ္ဌာဋ္ဌလောမေဟိ၊ နဖူးမွေးတို့နှင့်။ အဝိဘတ္တလောမဘမုကော၊ မျက်မှောင်မွေးကို မဝေဖန် အပ်သည်တည်း။ အက္ခိစက္ကလေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဏမဏ္ဍလေဟိ၊ မျက်နှာဝန်းတို့ဖြင့်။ ကောကရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိရိယံ ပဿနကော၊ ဖိလာကြည့်သော သူ

၁။ ဝဋ္ဌကာယော = (ဆဋ္ဌ)

တည်း။ ဥဒကတာရကတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဩလောကေန္တာနံ၊ ကြည့်သော
 သူတို့၏။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပဋိဗ္ဗိမ္မိကန္တာယာ၊ အရိပ်အရောင်တည်း။ ဥဒကပုဗ္ဗုဒ္ဓန္တိ၊
 ရေပွက်ဟူ၍။ ကေဝိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အက္ခိတာ-
 ရကတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိမုခေ၊ ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌။ ဌိတာနံ၊
 တည်သောသူတို့၏။ ဆာယာ၊ အရိပ်တည်း။ အက္ခိကဏ္ဍကတိပိ၊ မျက်ဆူး
 ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အတိပိဂ်လက္ခိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဇာရက္ခိ၊
 ကြောင်သော မျက်စိရှိသည်တည်း။ မဓပိဂ်လန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဓဝဏ္ဏံ၊
 ပျားကောင်ကဲ့သို့ အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ပိဂ်လံ၊ ကြောင်သည်တည်း။ “နိပုဓု-
 မက္ခိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပခုမသဌေ၊ ပခုမသဒ္ဓါသည်။ အက္ခိဒလ-
 လောမေသု၊ မျက်တောင်မေးတို့၌။ နိရုဇ္ဈေ၊ ထင်၏။ တဒဘာဝါ၊ ထို
 မျက်တောင်မေး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိပခုမက္ခိ၊ မည်၏။ အက္ခိပါကေနာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ အက္ခိဒလပရိယန္တေသု၊ မျက်တောင်အဆုံးတို့၌။ ဗူတိဘာဝါ-
 ပဇ္ဇနရောဂေန၊ ပုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မျက်ခမ်းစပ်
 ရောဂါဖြစ်။

☞ (၁၂၈) ဝိပိဋ္ဌနာသိကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနန္တတနာသိကော၊ မတက်
 ကြသော နှာခေါင်းရှိသည်တည်း။ ဝါ၊ ပိန်သော နှာခေါင်း ရှိသည်တည်း။
 ပဋ္ဌဂ်မဏ္ဍုကော နာမ၊ မည်သည်ကား။ မဟာမုခမဏ္ဍုကော၊ ခံတွင်းအဝ
 ကျယ်သော ဖားတည်း။ ဘိန္နမုခေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပက္ကမုခပရိယော-
 သာနာ၊ ကွဲသော ခံတွင်းအဆုံးရှိသည်တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ သဗ္ဗဒါ၊
 အခါခပ်သိမ်း။ ဝိဂဋ္ဌမုခေါ၊ ပွင့်သောခံတွင်း ရှိသည်တည်း။ ဝက်မုခေါတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ကေပသေ၊ တခုသော နံပါး၌။ အပက္ကမ္မ၊ ဖဲ၍။ ဌိတဟေဋ္ဌိမ-
 ဟနုကဋ္ဌိကော၊ တည်သော အောက်မေးရိုးရှိသည်တည်း။ ဩဋ္ဌန္တိန္ဒကောတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဥဘောသု ဩဋ္ဌေသု၊ နှုတ်ခမ်းနှစ်ဘက်တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊
 အမှတ်မရှိသော နှုတ်ခမ်း၌။ ဇာတိယာ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လည်းကောင်း။
 ပစ္စာ ဝါ၊ နောက်၌ လည်းကောင်း။ သတ္ထာဒိနာ၊ ဓားအစ ရှိသည်ဖြင့်။
 အပနီတမံသေန၊ ပယ်အပ်သော အသားရှိသော။ ဩဋ္ဌေန၊ နှုတ်ခမ်းဖြင့်။
 သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်တည်း။ ဋ္ဌေမုခေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိစ္စပဉ္စရိတ-
 လာလာမုခေါ၊ အမြဲတံထွေးယိုသော ခံတွင်းရှိသည်တည်း။

ဘိန္နဂလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝနတဂလော၊ ညွတ်သော လည်ရှိ
 သည်တည်း။ ဘိန္နဉ္စရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိနိန္နဉ္စရမဇ္ဈော၊ အလွန်ချိုင့်

၁။ အက္ခိကဏ္ဍကတိပိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အဝနတဂတော = (ဆဋ္ဌ)

သောရင်လယ်ရှိသည်တည်း။ ဘိန္နပိဋ္ဌိပိ၊ ဘိန္နပိဋ္ဌိသည်လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။
 “သဗ္ဗဉ္စေတ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ “ကစ္ဆဂစ္ဆော” တိအာဒိ၊ ကစ္ဆ-
 ဂစ္ဆောအစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ နိ။ ဧတ္ထ စ၊ ဤကစ္ဆဂစ္ဆော
 စသည်၌လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ကုဋ္ဌာဒိသ၊ ကုဋ္ဌ-စသည်တို့
 ၌။ ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဝိနိစ္ဆယော”
 တိအာဒိ၊ ကို။ အာယ၊ နိ။

ဝါတဏှိကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဏ္ဏဝါတရောဂေန၊ လိင်ဥရောင်သော
 အနာသည်။ ဥဒ္ဓတဗိဇ္ဇေကောသေန၊ ထုတ်အပ်သော ဝှေးစေ့ရှိသော
 ဝှေးအိမ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်တည်း။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။
 နိဝါသနေ၊ သင်းပိုင်နှင့်။ ပဋိစ္ဆန္တမ္ပိ၊ ဖုံးလွှမ်းသော်လည်း။ ဥန္နတံ၊ မြင့်
 မြင့်။ ဝါ၊ ဖောင်းရရောင်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ သော စ၊ ထိုသူ
 ကိုလည်း။ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရှင်မပြုအပ်။ ဝိကဋ္ဌာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 တိရိယံဂမနပါဒေါ၊ ဖီလာသွားသော ခြေရှိသည်တည်း။ စက်မတော၊ စကြံ
 သွားသော။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဇာဏုကာ၊ မြင်းခေါင်းတို့သည်။ ဗဟံ၊
 အပသို့။ နိဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။ သင်္ခါရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပစ္စတော၊
 နောက်သို့။ ပရိဝတ္တနကပါဒေါ၊ ပြန်သော ခြေရှိသည်တည်း။ စက်မတော၊
 စကြံသွားသော။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ဇာဏုကာ၊ မြင်းခေါင်းတို့သည်။
 အဇ္ဈော၊ အတွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ မဟာဇဇောတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ ထူလဇဇော၊ ကြီးသောမြင်းခေါင်းရှိသူတည်း။ မဟာပါဒေါတိ၊
 ဟူသည်ကား။ မဟဇ္ဈေန၊ ကြီးသော။ ပါဒတလေန၊ ခြေဖဝါးအပြင်နှင့်။
 ယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်တည်း။ ပါဒဝေမဇ္ဈေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိဋ္ဌိပါဒ-
 ဝေမဇ္ဈေ၊ ခြေဖမိုးအလယ်၌။ ဧတေန၊ ထိုပါဒဝေမဇ္ဈေ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
 အဂ္ဂပါဒေါ စ၊ ခြေဖျားသည်လည်းကောင်း။ ပဏှိ စ၊ ဖနောင်သည်
 လည်းကောင်း။ သဒိသော၊ တူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ နိ။

“မဇ္ဈေ သင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာ”တိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ကုဒဏ္ဏပါဒကာယ၊
 လေးကိုင်းကဲ့သို့ အခြေရှိသောအဖြစ်၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော
 စကားတည်း။ “အဂ္ဂေ သင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာ”တိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ကုဒဏ္ဏ-
 ပါဒကာယ၊ လေးကိုင်းကဲ့သို့ ခြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကုဏ္ဏပါဒ-
 တာယ-ဟူ၍လည်း ပါဌ်ရှိ၏။) သကုဏပါဒဿေဝ၊ ငှက်ခြေကဲ့သို့။ ဂမန-

၁။ ပကာသတိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သောဝ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ ပဏှောတိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၄။ ကာရဏဝိဘာဝနံ = (ဆဋ္ဌ)

ဝိဘာဝနံ၊ သွားသည်ကို ထင်စွာပြကြောင်းတည်း။ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စက်-
မန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ပါဒဿ ဗဟိရန္တေနာတိ စ၊ ဟု၍လည်း
ကောင်း။ အဗ္ဗန္တရနာ”တိ စ၊ ဟု၍လည်းကောင်း။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။
ပါဒတလဿ၊ ခြေဖဝါးအပြင်၍။ ဥယောဟိ ပရိယန္တေဟိ၊ နှစ်ဘက်သော
အစွန်းတို့ဖြင့်။ စက်နံ၊ စင်္ကြံသွားခြင်းကို။ သန္တာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မမ္မနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဌာနကရိုဏ်း စင်ကြယ်
ခြင်း၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အယုတ္တက္ခရာဝစနံ၊ မသင့်သော
အက္ခရာစကားရှိသော သူတည်း။ (အယုတ္တက္ခရာဝစနံ-လည်းရှိ၏။ မထင်သော
အက္ခရာစကားရှိသော သူတည်းပေး။) ဟိ၊ ဆင့်စွ။ ဝစနာနုကရဏေန၊
စကားအတုအယောင် ပြုခြင်းကြောင့်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ မမ္မနော၊
တင်တင် စကားရှိသော သူဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင်သူ
သည်လည်း။ ကုဿသမ္ပန္နောပိ၊ ကရိုဏ်းနှင့်ပြည့်စုံသော်လည်း။ ကေမေဝက္ခရံ၊
တလုံးသော အက္ခရာကိုပင်လျှင်။ ဟိက္ကာယ၊ မလင်းသော အသံဖြင့်(ဟိက္ကာ-
အဗျတ္တသဗ္ဗေ၊ ဓာတ်နက်။) ဗဟုသော၊ အကြိမ်များစွာ။ ဝဒတိ၊ ရွတ်၏။ သောပိ၊
ထိုသူကိုလည်း။ ဣဇေဝ၊ ဤမမ္မနန္တိသာလျှင်။ သင်္ဂယတိ၊ ယူအပ်၏။ ယော ဝါ
ပန၊ အကြင်သူသည်ကား။ ဟိက္ကာ၊ ပုဒ်ဗျည်းမထင်သောအသံကို။ နိဂ္ဂဟေတွာပိ၊
နှိပ်၍လည်း။ အနာမေသိတက္ခရာမေဝ၊ မလပ်သော မလစ်သောအက္ခရာရှိသည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ သိလိဋ္ဌဝစနံ၊ ပြေပြစ်သောစကားကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်း
ငှာ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်၏။ သော၊ ထိုသူကို။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရှင်ပြု
အပ်၏။

အာပတ္တိတော န မုစ္ဆတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥ တွာ၊ သိလျက်။ ကရောန္တောဝ၊
ရှင်ပြုသောဂုဟန်းသည်သာလျှင်။ န မုစ္ဆတိ၊ မလွတ်။ ဇိဝိတန္တရာယာဒိအာပ-
ဒါသု၊ ဇိဝိတန္တရာယ်အစရှိသော တေးရန်တို့ကြောင့်။ အရုစိယာ၊ အလိုမရှိပဲ။
ကာယသာမဂ္ဂံ၊ ကယာသာမဂ္ဂိုကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးသောရဟန်းအား။ အနာ-
ပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ အပ္ပတ္တောဩသာရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဩသာရဏာ-
ယ၊ သွင်းခြင်းငှာ။ အနုဂဟော၊ မထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။

ဟတ္ထစိန္တာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ဟိက္ကာရမဟုသော = (ဆဋ္ဌ)

အလဇ္ဇိနိဿယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၂၉) ၁၂၀။ နိဿယပဋိသံယုတ္တဝတ္ထုသု၊ နိဿရည်းနှင့် စပ်သော
ဝတ္ထုတို့၌၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာနော၊ တူ
သော။ ဘာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိသီလာဒိဂုဏ်ကောဋ္ဌာသော၊ အယူသီလာအစရှိသောဂုဏ်
အဖို့သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုသဘာဂေါ၊ မည်၏။ တဿ၊
ထိုရဟန်းတို့နှင့်တူသော အဖို့ရှိသောသူ၏။ ဘာဂေါ၊ အဖြစ်တည်း။ ဘိက္ခု
သဘာဂတာ၊ ရဟန်းတို့နှင့်တူသောအဖို့ရှိသောသူ၏အဖြစ်။

အလဇ္ဇိနိဿယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၂၁။ “နိဿယကရဏီယော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ နိဿယဂ္ဂဟဏံ၊
နိဿရည်းယူခြင်းသည်။ နိဿယော၊ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်းအား။
ကရဏီယော၊ ပြုအပ်သော။ သော၊ ထိုနိဿရည်းယူခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။
ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသနဿ၊ ဝိသေသန၏။ ပရနိပါတော၊ နောက်၌ကျခြင်း
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဤ။ “ဝိဿမေဇန္တာ ဝါ။ပ။ အနာပတ္တိ”တိ၊ ဟူသောစကား
၌။ ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ သဉ္ဇဿာဟတာယ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ (ထည့်)။ သန္တေပိ၊ နိဿရည်းဆရာထင်
ရှား ရှိလျက်လည်း။ အဒ္ဓိကော၊ ခရီးသွားသောရဟန်းသည်။ အနာပတ္တိကော
ယတာ၊ အာပတ်မသင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။
နိဿယဒါယကေ၊ နိဿရည်းဆရာသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ အနာပတ္တိ၊
အာပတ်မသင့်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဧတေန စ၊ ဤဝိဿ-
မေဇန္တာ ဝါ။ပ။ အနာပတ္တိဟူသောပါဌ်ဖြင့်လည်း။ ပရိဿမာဒိအဘာဝေ၊
ပင်ပန်းခြင်းစသည်မရှိပဲ။ သေနာသနာဒိသမ္ပဒံ၊ ကျောင်းအပ်ရာအစရှိသည်ဖြင့်
ပြည့်စုံခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ ဝသတော၊ နေသောရဟန်းအား။ အာပတ္တိ၊
အာပတ်သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဤ။ တဉ္စ၊ ထိုအာပတ်သို့လည်း။ အဂမနု-
ပစ္စယာဒိဝသေန၊ မသွားခြင်းအကြောင်းအစရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အာပဇ္ဇ-
တိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ စိဝရရဇနာဒိကိစ္စတာယ၊ သင်္ကန်းဆိုး
ခြင်း စသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂရူဟိ၊ ဆရာတို့သည်။ ပေသိတဿာပိ၊
စေခိုင်းအပ်သော်လည်း။ ကိစ္စပရိယောသာနမေဝ၊ ကိစ္စပြီးရုံသာလျှင်။ ဝသိ-

၁။ ဝသန္တေပိ အဒ္ဓိကော - (ဆဋ္ဌ)
၂။ အဂမနုပစ္စယာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ ကိစ္စတ္ထာယ = (ဆဋ္ဌ)

တဗ္ဗံ၊ နေရာ၏။ တတော ပရံ၊ ထိုကိစ္စပြီးသည်ထက် အလွန်။ န ဝသိတဗ္ဗံ၊ မနေရာ။ ဂရူဟိပိ၊ ဆရာတို့သည်လည်း။ တာဝကာလိကကိစ္စတ္ထမေဝ၊ အခိုက်အတန့်ကိစ္စအလို့ငှာသာလျှင်။ ပေသလဒဟရာ၊ သီလကိုချစ်သော ပဉ္စင်းငယ်တို့ကို။ ပေသိတဗ္ဗာ၊ စေခိုင်းအပ်ကုန်၏။ နိစ္စကာလကိစ္စတ္ထံ၊ မြဲသောကာလရှိသော ကိစ္စအလို့ငှာ။ န ပေသိတဗ္ဗာ၊ မစေလွှတ်အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ “နာဝါယ ဂစ္ဆန္တဿ။ပ။ အနာပတ္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အဝိဟေဓယုတံ၊ မညှဉ်းဆဲတတ်သော သဘောကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ နိဿယဒါယကရဟိတဌာနေ၊ နိဿရည်းပေးဆရာ ကင်းရာအရပ်၌။ ဝဿ ဥပဂန္တု၊ ဝါကပ်ခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

တဿ နိဿယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ၊ ထိုနိဿရည်းဆရာကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ “အာသဋ္ဌိမာသေ။ပ။ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗ” န္တိ ဧတ္ထ ပန၊ ဟူသောဝါကျ၌ ကား။ “အသုခကာ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ထေရော၊ သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်သို့။ အာဂမိဿတိ အာဂမိဿတိ” တိ၊ လာလတ္တံ့ လာလတ္တံ့ ဟူ၍။ အာဂမေန္တဿေဝ၊ ငုံ့စဉ်ပင်လျှင်။ ဝဿပနာယိကဒိဝသော၊ ဝါဆိုအံ့သော နေသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ငြားအံ့။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ ဝသိတဌာနေ၊ ဝါဆိုရာ အရပ်၌။ ဝဿ၊ ပထမဝါကို။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်မူ၍။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ နိဿယော၊ ကို။ လဗ္ဗတိ၊ ၏။ ဒုရေပိ၊ ဝေးသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနိဿရည်းရာရာအရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ ပစ္စိမိကာယ၊ ပစ္စိမဝါကို။ ဥပဂန္တဗ္ဗံ၊ ကပ်အပ်၏။

၁၂၂။ ဂေါတ္ထေနာပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အာယသ္မတော ပိပ္ပလိဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ နာမံ၊ အမည်ကို။ အဝတု၊ မဆိုမူ၍။ ဂေါတ္ထေနာမေနပိ၊ အမျိုး၏ အမည်ဖြင့်လည်း။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ တေန၊ ထို ဂေါတ္ထေနာပိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ “ကော နာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော” တိ၊ ဟူ၍။ ပုဠေန၊ မေးအပ်သော ပဉ္စင်းလောင်းသည်။ ဂေါတ္ထေနာမေန၊ အမျိုး၏ အမည်ဖြင့်။ “အာယသ္မာကဿပေါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ တဿ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ ပသိဒ္ဓံ၊ ထင်၏။ တသ္မိံ ဝါ ခဏေ၊ ထိုပဉ္စင်းခံခါနီး ခဏ၌မူလည်း။ သုဂဂ္ဂဟ-

ဏတ္ထံ၊ ယုလ္လယံခြင်းငှာ။ နာမံ၊ အမည်ကို။ ပညာပီတံ၊ ပညတ်အပ်၏။ တံ
သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဂဟေတွာပိ၊ ယူ၍လည်း။ အနုဿာဝနာ၊ ကမ္မဝါစာ
ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (၁၃၀) ဥပဇ္ဈာယဿ ယထာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကဲ့သို့။ ဧဝံ
တထာ၊ ထိုအတူ။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဏာပိ၊ ပဉ္စင်းလောင်း၏လည်း။ ဂေါတ္တာ-
ဒိ နာမေန စ၊ အမျိုး၏အမည်စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ တခံဏိကနာမေန စ၊
ထိုခဏ၌မူည့်အပ်သော အမည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿာဝနံ၊ ကမ္မဝါစာကို။
ကာတံ၊ ငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိမ္မံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌လည်း။ “အယံ၊ ဤလူသည်။
တိဿော၊ တိဿမည်၏”။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ “နာဂေါ၊
နာဂမည်၏”။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ နာမံ၊ ကို။ ကရောန္တေဟိ၊
မူည့်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ အနုဿာသနုသမ္ပုတိတော၊ ဆုံးမခြင်းငှာ
သမုတ်သည်မှ။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ မူည့်အပ်၏။ ဧဝံ၊
သို့။ အကတွာပိ၊ မပြုသော်လည်း။ အန္တရာယိကဓမ္မာနုသာသနပုစ္ဆန-
ကာသေသု၊ အန္တရာယိကဓမ္မကိုမေးသောအခါ၊ ဆုံးမသောအခါကိုမေးသော
အခါတို့၌။ “ကိန္နာမောသိ၊ အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ၊ ကော နာမော တေ
ဥပဇ္ဈာယော၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ၊ တိဿော နာမာ” တိအာဒိနာ၊ တိဿော
နာမ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိညာပေန္တေန၊ သိစေသော ရဟန်းသည်။ ဥဘိန္နမ္ပိ၊ နှစ်
ယောက်သော ပဉ္စင်းလောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏လည်း။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ “ဣဒံ၊
ဤအမည်သည်။ မမ၊ ငါ၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာ၊ အကြင်
အခြင်းအရာဖြင့်။ သညာ၊ အမှတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်း
အရာဖြင့်။ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်၏။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ပကတိ-
နာမေန၊ ပြုကတေ့အမည်ဖြင့်။ ဝတွာ၊ ဆို၍။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ တိဿ-
နာမာဒိအပုဗ္ဗနာမေန၊ တိဿအစရှိသောအမည်သစ်ဖြင့်။ သစေ ပန အနုဿာ-
ဝေတိ၊ အကယ်၍ ကမ္မဝါရွတ်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တတ္ထံ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အမည်ဖြင့်
ကမ္မဝါရွတ်ရာ၌။ ဥပဇ္ဈာယဿော၊ ၏သာလျှင်။ နာမံ၊ ကို။ ဒုဂ္ဂဟေတွာ၊
မယူမူ၍။ ယေန ကေနစိ နာမေန၊ အမှတ်မရှိသော အမည်ဖြင့်။ “တိဿဿ
ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” တိအာဒိနာပိ၊ အစရှိသည်ဖြင့်လည်း။ ပုဂ္ဂလေ၊ ကို။ ပရာ-
မဋ္ဌေ၊ သုံးသပ်အပ်သည်ရှိသော်။ (သုကတမေဝ-၌ စပ်။) ဥပဇ္ဈာယဿ၊
၏။ အဘာဝေပိ၊ မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အဘဗ္ဗတ္တေပိ၊ အဘဗ္ဗအဖြစ်
သည်လည်းကောင်း။ သတိ၊ ရှိလျက်။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလေ၊ ကို။

၁။ အနုဿာသကသမ္ပုတိတော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ကတွာပိ = (ဆဋ္ဌ)

ပရာမဋ္ဌေ၊ သုံးသပ်အပ်သည်ရှိသော်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ သိဇ္ဈနတော၊ ပြီးခြင်းကြောင့်။ အနုပဇ္ဈာယကာဒိနံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ ဝိယ၊ ဥပသမ္ပဒ်ကံကဲ့သို့။ ကမ္မံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရှိလျက် ဥပဇ္ဈာယ်အမည်မှတစ်ပါးသောအမည်ဖြင့် ကမ္မဝါရုတ်သော ကံသည်။ သုကတမေဝ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ကံသည်သာလျှင်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ၊ ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ယထာသကံ နာမံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောအမည်ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ အညေန နာမေန၊ တစ်ပါးသော အမည်ဖြင့်။ အနုဿာဝိတေ၊ ကမ္မဝါရုတ်သည်ရှိသော်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကုပ္ပတိ၊ ပျက်၏။ သော၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းသည်။ အနုပသမ္ပန္နော၊ ပဉ္စင်းမဟုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကော ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမကား။ တတ္ထ၊ ထိုသိမိ၌။ ဌိတော၊ တည်သော။ အညော၊ ပဉ္စင်းလောင်းမှ တစ်ပါးသော။ အနုပသမ္ပန္နော ဝိယ၊ လူသာမဏေကဲ့သို့တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဂဟိတနာမဿ၊ ယူအပ်သောအမည်ရှိသော။ ဝတ္ထုပုဂ္ဂလဿ၊ ဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသိမိ၌။ အဘာဝါ စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ တေဿ နာမဿ၊ ဤပဉ္စင်းလောင်း၏ အမည်ကို။ အနုဿာဝိတေယ၊ ကမ္မဝါရုတ်ဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ စ၊ မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ၊ ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ပကတိနာမံ၊ ပြုစုတော့သော အမည်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ဖလှယ်၍။ ဝါ၊ ပြောင်း၍။ အပုဗ္ဗေန နာမေန၊ အသစ်သော အမည်ဖြင့်။ အနုဿာဝိတုကာမေန၊ ကမ္မဝါရုတ်လိုသော ရဟန်းသည်။ ပဋိကစ္ဆေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ “တံ၊ သင်သည်။ နာဂေါ၊ နာဂမည်၏”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိညာပေတွာ၊ သိစေ၍။ အနုသာသနအန္တရာယိကပုစ္ဆနက္ခဏေသုပိ၊ ဆုံးမသောခဏ၊ အန္တရာယိကဓမ္မကို ဖမ်းသောခဏတို့၌လည်း။ တဿ စ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းအားလည်းကောင်း။ သံဃဿ စ၊ အားလည်းကောင်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပကာသေတွာဝ၊ ပြ၍သာလျှင်။ နာဂါဒိနာမေန၊ နာဂစသော အမည်ဖြင့်။ အနုဿာဝေတဗ္ဗံ၊ ကမ္မဝါရုတ်အပ်၏။ ကေဿ၊ တယောက်သော ပဉ္စင်းအား။ ဗဟူနိ နာမာနိ၊ အမည်များတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ တေသု၊ ထိုအမည်များတို့တွင်။ ကေ၊ တခုသော အမည်ကို။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဥပဇ္ဈာယာနံ၊ ပဉ္စင်းလောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏။ ကေတ္ထ၊ တခုသောဌာန၏။ ယံ ဂဟိတံ နာမံ၊ အကြင်ယူအပ်သော အမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုအမည်ကိုသာလျှင်။ ဥတ္တိယာ စ၊ ဥတ်၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အနုဿာဝနာယု စ၊ ကမ္မဝါစာတို့၌လည်းကောင်း။ ဂဟေသဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဂဟိတတော၊ ရှေးဦးစွာ ယူမိသော အမည်မှ။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော အမည်ကို။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဗျဉ္ဇနံ ဘိန္နံ နာမ၊ သဒ္ဓါပြားမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ အတ္ထတော၊ ရှေးဦးစွာယူမိသော အမည်မှ။ အညသ္မာ၊ တပါးသော အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗျဉ္ဇနတော၊ စ၊ အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အဘိန္နာ ဝေ၊ မပြားသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဥတ္တိ စ၊ ဥတ်သည်လည်းကောင်း။ အနုဿာဝနာ စ၊ ကမ္မဝါစာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဥပဇ္ဈာယနာမဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်အမည်၏။ ပုရတော၊ ရှေးမှ။ “အာယသ္မတော တိဿဿာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာယသ္မန္တ-ပဒံ၊ အာယသ္မန္တ-ပုဒ်ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာတို့၌။ ယောဇေတွာပိ၊ ယှဉ်၍လည်း။ အနုဿာဝေတိ၊ ကြား၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အယောဇိတေပိ၊ မယှဉ်သော်လည်း။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပန၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဣတ္ထန္တာမဿ၊ ဣတ္ထန္တာမ-သဒ္ဓါ၏။ ပစ္စတော၊ နောက်မှ။ “အာယသ္မတော”တိပဒံ၊ အာယသ္မတော ဟူသောပုဒ်ကို။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောအပ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောအပ်သော်လည်း။ “အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော (၁၃၁) အတ္ထကုသလော” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ နာမဏ၊ အမည်၏။ ပုရတော၊ ရှေးမှ။ အာယသ္မန္တပဒယောဂဿ ဒဿနတော၊ အာယသ္မန္တပုဒ်ကိုယှဉ်ခြင်းကို မြင်သောကြောင့်။ ပုရတောဝ၊ ရှေးမှသာလျှင်။ ပယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။ ယုတ္တတရော၊ သင့်မြတ်၏။ တဉ္စ၊ ထိုအာယသ္မန္တ-ပုဒ်ကိုလည်း။ ကေတ္ထ၊ တခုသောဌာန၌။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။ အညတ္ထ၊ တပါးသော ဌာန၌။ အယောဇိတေပိ၊ မယှဉ်သော်လည်းကောင်း။ ကေတ္ထ၊ တခုသောဌာန၌။ ပုရတော၊ ရှေးမှ။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။ အညတ္ထ၊ တပါးသောဌာန၌။ ပစ္စတော၊ နောက်မှ။ ယောဇနေပိ၊ ယှဉ်သော်လည်းကောင်း။ သာဝနာယ၊

၁။ အညသ္မာ ဆဋ္ဌ-မပါ။ ၂။ ဣတ္ထန္တာမဿ အာယသ္မတောတိ- (ဆဋ္ဌ)

ကမ္မဝါစာကို။ ဟာပနံ နာမ၊ ယုတ်စေခြင်းမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ နာမဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏အမည်ကို။ အဟာပိတတ္ထာ၊ မယုတ်စေ
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယမ္ပိ၊
 ခြံလည်း။ “ဣတ္ထန္နာမဿ အာယသ္မတော”တိ၊ ဟူ၍။ ဧကတ္ထ၊ တခုသော
 ဌာန၌။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။ “ဣတ္ထန္နာမေန ဥပဇ္ဈာယေန” တိ အာဒိသံ၊
 အစရှိသည်တို့၌။ “အာယသ္မတော” တိ၊ ဟူ၍။ န ယောဇိတံ၊ မယှဉ်အပ်။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဉ္စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ကိဉ္စာပိ
 ဝဒန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဆိုကုန်၏ရှင်။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ဆိုကုန်သော်လည်း။
 သဗ္ဗဌာနေပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာ၌လည်း။ ဧကေနော ပကာရေန၊ တခုသော
 အပြားဖြင့်လျှင်။ ယောဇေတွာ ဝ၊ ယှဉ်၍လည်းကောင်း။ အယောဇေတွာ ဝ၊
 မယှဉ်မူ၍ လည်းကောင်း။ အနုဿာဝနံ၊ ကမ္မဝါရွတ်ခြင်းကို။ ပသတ္ထတရံ၊
 အလွန်ချီးမွမ်းထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

ဂမိကာဒိနိဿယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒေဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၁၂၃။ ဧတေသံ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းတို့အား။ ဧကတော သဟေဝံ၊ တကွ
 နှက်လျှင်။ ဧကသ္မိံ ခဏေ၊ တခုသော ခဏ၌။ အနုဿာဝနံ၊ ကမ္မဝါရွတ်ခြင်း
 သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကေနုဿာဝနာ၊ မည်ကုန်၏။
 ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ၊ ပဉ္စင်းလောင်းတို့ကို ရ၏။ ဧတေ ဧကေနုဿာဝနေ၊ ဤ
 တကွနှက် ကမ္မဝါရွတ်ခြင်းရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းတို့ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။
 တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ဧကေနုဿာဝနေ ကာတု” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။
 ဣဒဉ္စ၊ ဤ ဧကတောအနုဿာဝနေ-ဟူသောပုဒ်ကိုလည်း။ ဝိဘတ္တိအလော-
 ပေန၊ ဝိဘက်မကျေသဖြင့်။ ဧကံ ပဒံ၊ တပုဒ်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧကေန
 ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ပဉ္စင်းလောင်း နှစ်ယောက် တို့အားလည်း။
 ဧကသ္မိံ ခဏေ၊ တခုသော ခဏ၌။ ဧကာယ ဝေ ကမ္မဝါစာယ၊ တပေါင်း
 တည်း ကမ္မဝါရွတ်သဖြင့် သာလျှင်။ အနုဿာဝကေနံ၊ ကမ္မဝါရွတ်သော။
 ဧကေန အာစရိယေန၊ ဆရာ တယောက်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 “အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စ အာယသ္မတော သံဃရက္ခိတဿ
 ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဧကေန

၁။ အနုဿာဝနေ- (ဆဋ္ဌ)

အာစရိယေန၊ တယောက်သောဆရာဖြင့်။ ဒွိန္ဒ၊ နှစ်ယောက်သောပညာလောင်း
 တို့အား။ ကေသ္မိ၊ ခဏော၊ တခုသော ခဏ၌။ အနုဿာဝနနယော၊ ကမ္မဝါ
 ရွတ်သောနည်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ၊ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်
 သာလျှင်။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ ပညာလောင်းသုံးယောက်တို့အားလည်း။ ဧကေန အာစရိ-
 ယေန၊ ဆရာတယောက်ဖြင့်။ ကေက္ခဏော၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ အနုဿာ-
 ဝနံ၊ ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ၊

ပုရိမနယေနော ကေတော အနုဿာဝနေ ကာတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 “ဧကေန ကေဿ အညေန ဣတရဿာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒွိဟိ အာစရိယေဟိ၊ နှစ်
 ယောက်သောဆရာတို့သည်လည်းကောင်း။ တိဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ၊ သုံး
 ယောက်သော ဆရာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကေန^၁ ဝါ အာစရိယေန၊
 တယောက်သော ဆရာသည်လည်းကောင်း။ တယောပိ၊ ပညာလောင်း
 သုံးယောက်တို့ကိုလည်း။ ကေတော အနုဿာဝနေ၊ တကွနက်ကမ္မဝါရွတ်ခြင်း
 ရှိသည်တို့ကို။ ကာတု၊ ၄။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တည ခေါ်ဧကေန
 ဥပဇ္ဈာယေန “န တေဝ နာနုပဇ္ဈာယေနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဧကေန
 အာစရိယေန၊ တယောက်သော ဆရာသည်။ ဒွိဟိ ဝါ တိဟိ ဝါ
 ဥပဇ္ဈာယေဟိ၊ နှစ်ယောက် သုံးယောက်သော ဥပဇ္ဈာယ်တို့ဖြင့်လည်း။ ဒွေ
 ဝါ တယော ဝါ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ၊ နှစ်ယောက်သုံးယောက်သော ပညာ
 လောင်းတို့ကို။ ကေက္ခဏော၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ကောယ အနုဿာ-
 ဝနာယ၊ ကမ္မဝါစာတချက်တည်းဖြင့်။ ကောနုဿာဝနေ၊ တကွနက် ကမ္မဝါ
 ရွတ်ခြင်းရှိသည်တို့ကို။ ကာတု၊ ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိတိ၊ မအပ်ဟူ၍။
 ပဋိက္ခေပပဒံ၊ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ နာနာစရိယေဟိ၊ အထူး
 ထူးသောဆရာတို့သည်။ နာနုပဇ္ဈာယေဟိ၊ အထူးထူးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်။
 တယော၊ ပညာလောင်းသုံးယောက်တို့ကို။ ကောနုဿာဝနေ၊ တကွနက် ပညာ
 ခံသည်တို့ကို။ ကာတု၊ ၄။ န ဝဇ္ဇတိတိ၊ မအပ်ဟူ၍။ ပဋိက္ခေပပဒံ၊ ပယ်
 ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သစေ ပန
 နာနာစရိယာ နာနုပဇ္ဈာယာ။ပ။ ဝဇ္ဇတိ”တိဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ၊ (၁၃၂)

ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ဤစကား၌။ “တိဿတ္ထေရော သုမနတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊
 သုမနတ္ထေရော တိဿတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပဇ္ဈာယေ-

၁။ ဒွိန္ဒ ဒွိဟိ ဝါ တိန္ဒ တိဟိ ဝါ = (ဆဋ္ဌ)

၂။ ကေကေန = (ဆဋ္ဌ)

၃။ ဆဋ္ဌနှင့်မတူ။

ဟိ၊ တို့သည်။ အညမည၊ တယောက်သည်တယောက်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိ-
 ကာနံ။ တို့အား။ အနုဿာဝနေ၊ ကမ္မဝါရုတ်ခြင်း၌။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်
 အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊
 ဥပလက္ခဏမျှသာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဿတ္ထေရော၊ သည်။ သုမ-
 နတ္ထေရဿ၊ ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ ကို။ နာဂတ္ထေရော၊ သည်။ နန္ဒတ္ထေရဿ၊
 ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ ကို။ သစေ အနုဿာဝေတိ၊ အကယ်၍ ကမ္မဝါစာ
 ရွတ်သည်ဖြစ်အံ့။ အညမညဉ္စ၊ အချင်းချင်းလည်း။ ဂဏပူရကာ၊ ဂိုဏ်းပြည့်
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ အပ်သည်သာတည်း။ ဥပဇ္ဈာ-
 ယော၊ သည်။ သယမေဝ၊ မိမိပင်လျှင်။ အတ္တနော၊ ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ ကို။
 သစေ အနုဿာဝေတိ၊ အကယ်၍ ကမ္မဝါရုတ်ငြားအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ ရွတ်ရာ
 ၌။ ဝုတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဖွယ်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ သုကတမေဝ၊
 ကောင်းစွာပြုခြင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ။ အနုပဇ္ဈာယကဿာပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်
 မရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းအားလည်း။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသောရဟန်း
 သည်။ အနုဿာဝိတေ၊ ကမ္မဝါရုတ်သည်ရှိသော်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ။ သဥပဇ္ဈာယကဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းအား။
 ဥပဇ္ဈာယေနေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ အနုဿာဝနေ၊ ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်း၌။ ကိမင်္ဂံ၊
 အတယ်မှီ ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ဧတနေဝံ၊ ထိုကြောင့်
 သာလျှင်။ ဝဇ္ဇနပက္ခံ၊ အပ်သော အဖို့ကို။ ဒဿေတံ၊ ဌာ။ “သစေ ပနာ” တိ-
 အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။

ဒေဥပသမ္ပဒါပေက္ခာဒိဝုတ္တုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပသမ္ပဒါဝိမိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၂၆။ “ဥပဇ္ဈာ” တိ၊ ဥပဇ္ဈာဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥပဇ္ဈာယသဒ္ဓသမာ-
 နတ္ထော၊ ဥပဇ္ဈာယသဒ္ဓါနှင့် တူသောအနက်ရှိသော။ အာကာရန္တော၊ အာ
 အက္ခရာအဆုံးရှိသော။ ဥပဇ္ဈာသဒ္ဓေါ၊ ဥပဇ္ဈာသဒ္ဓါသည်။ အတ္ထိ၊ ။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿေတိ၊ ။ ဝါ၊ ကား။ ဥပဇ္ဈာယ-သဒ္ဓေါ ဝေ၊ ကိုသာလျှင်။
 ဥပယောဂပစ္စတ္တဝစနေသု၊ ဒုတိယာဝိဘတ်၊ ပထမာဝိဘတ်တို့၌။ ယ-ကာရ-
 လောပိ၊ ယအက္ခရာကျေသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဥပဇ္ဈံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်
 ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကရဏဝစနာဒိသု၊ တတိယာဝိဘတ်

၁။ အနုဿာဝနကာရဏံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သုမနတ္ထေရော = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ နဝန္နပက္ခံ = (ဆဋ္ဌ)

စသည်တို့၌။ ဥပဇ္ဈာ သဒ္ဓဿ၊ ဥပဇ္ဈာသဒ္ဓါ၏။ ပယောဂါဘာဝါ၊ ပြယုဂ်
 မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အတ္တနာဝ
 အတ္တာနံ သမ္ပန္နိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကတ္တဘူတေန၊ ကတ္တာဖြစ်၍ဖြစ်သော။
 ကရုဏဘူတေန၊ ကရိုဏ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အတ္တနာဝ၊ မိမိသည်သာလျှင်။
 ကမ္မဘူတံ၊ ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္တာနုမေဝ၊ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်။ ပတိ-
 သမ္ပနနကိစ္စံ၊ သမုတ်ခြင်းကိစ္စကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တာနန္တိ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ ပစ္စုတ္တေ၊ ပထမအနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယအဆုံး
 ရှိသောပုဒ်တည်း။ အတ္တနာဝ၊ မိမိသည်လျှင်။ အတ္တာ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သမ္ပန္နိ-
 တဗ္ဗော၊ သမုတ်အပ်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
 တေတေဝ၊ ဤအနုသာသနသမ္ပုတိ၌သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ အညတြာပိ၊ တပါး
 လည်းဖြစ်သော။ တေရသသမ္ပုတိအာဒိသု၊ တဆယ့်သုံးပါးသော သမ္ပုတိ
 အစရှိသည်တို့၌။ ဣမိနာဝ လက္ခဏေန၊ ဤလက္ခဏာဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တနာဝ၊
 မိမိသည်လျှင်။ အတ္တာ၊ ကိုယ်ရှင်ကိုယ်ကို။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗောဝ၊ သမုတ်အပ်သည်
 သာတည်း။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ ကမ္မာရဟတ္တာ၊ ကံ
 ထိုက်သောကြောင့်။ အတ္တာနံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတု၊ လွှတ်၍။ စတုဝဂ္ဂါဒိကော၊
 စတုဝဂ်အစရှိသော။ ဂဏော၊ ဂိုဏ်းကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊
 အလိုရှိအပ်၏။

သစ္စကာလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “နိဂူဟိဿာမိ”တိ၊ လျှိုငှက်အံ့ဟူ၍။ ဝဉ္ဇနံ၊
 လိမ်လည်လျှော့ပတ်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ သစ္စသေဝ၊ အမှန်ကိုသာလျှင်။
 တေ တယာ၊ သင်သည်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗကာလော၊ အလိုရှိအပ်သော အခါတည်း။
 ဘူတကာလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဉ္ဇနာယ၊ လျှော့ပတ်ခြင်း၏။ အဘာဝေပိ၊
 မရှိသော်လည်း။ မနုဿတ္တာဒိဝတ္ထုနော၊ လူ၏အဖြစ်အစရှိသော ဝတ္ထု၏။
 ဘူတတာယ၊ ဟုတ်သောအဖြစ်ကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗကာလော၊
 အလိုရှိအပ်သောအခါတည်း။ ဣတရထာ၊ မနုဿတ္တအစရှိသော ဝတ္ထု မဟုတ်
 သည်ရှိသော်။ ကမ္မကောပါဒိအန္တရာယော၊ ကမ္မကောပ-စသော အန္တရာယ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ မကိုတိ၊
 ဟူသည်ကား။ အဓောမုခေါ၊ မျက်နှာအောက်ချသည်။ ဥဒ္ဓရတူတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ အနုပသမ္ပန္နဘာဝတော၊ လူသာမဏေအဖြစ်မှ။ ဥပသမ္ပတ္တိယံ၊ ရဟန်း
 ပဉ္စင်းအဖြစ်၌။ ပတိဋ္ဌပေတု၊ တည်ပါစေလော့။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

သဗ္ဗကမ္မဝါစာသု၊ ခပ်သိမ်းသော ကမ္မဝါစာတို့၌။ အတ္တကောသလ္လတ္တံ ပန၊
 အနက်ကို သိခြင်းငှာကား။ တေတိ၊ ဤအရာ၌။ ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာယ၊ ဥပသမ္ပဒ

ကမ္ပဝါစာ၏။ ဧဝံ အတ္ထော၊ ဤသို့သောအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သုဏာတူတိ၊
 ဟူသည်ကား။ သဝနာဏတ္တိယံ၊ နာစေခြင်းငှာတိုက်တွန်းခြင်း၌။ ပဌမပုရိသေ-
 ကဝစနံ၊ ပထမပုရိသ် ကေဝုစစကားတည်း။ (၁၃၃) တဉ္စ၊ ထို သုဏာတူ
 ဟူသောစကားကိုလည်း။ ယော သံဃော၊ ကို။ သဝနကိရိယာယ၊ နာခြင်း
 ကြိယာဖြင့်။ နိယောဇီယတိ၊ ယှဉ်စေအပ်၏။ သမ္ပုဓတ္တာ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်လော
 ကြောင့်။ “သုဏာဟိ”တိ၊ ဟူ၍။ မဇ္ဈိမပုရိသေကဝစနေန၊ မဇ္ဈိမပုရိသ် ကေဝုစ
 ဖြင့်။ ကိဉ္စာပိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ကား ဆိုအပ်၏ရှင်။ တယာပိ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်သော်
 လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဃ-သဒ္ဓသန္နိဇာနေ၊ သံဃသဒ္ဓါဖြင့်သိမိုးခြင်း
 ကြောင့်။ ပဌမပုရိသ်ပယောဂေါ၊ ပထမပုရိသ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကိုသာလျှင်။
 သဒ္ဓဝိဒ္ဓဟိ၊ သဒ္ဓါဆရာတို့သည်။ သမာစိဏ္ဏော၊ ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်၏။
 ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း။ ဘဂဝန္တ အာယသ္မာန္တာဒိသဒ္ဓသန္နိ-
 ဇာနေသု၊ဘဂဝန္တ အာယသ္မန္တအစရှိသောသဒ္ဓါ၏သိမိုးရာဖြစ်ကုန်သော။ “အဓိ
 ဝါသေတု မေ ဘဝံ ဂေါတမော။ ဧတဿ သုဂတ ကာလော၊ ယံ ဘဂဝါ
 သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေယျ။ ပက္ခမတာယသ္မာ။ သုဏန္တု မေ
 အာယသ္မန္တာ” တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပဌမပုရိသ်ပယောဂေါ၊ ပထမပုရိသ်နှင့်ယှဉ်
 ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ အထ ဝါ၊ ထနည်းကား။ ဂါရဝဝသေန၊
 ရိုသေသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤ သုဏာတူ-ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဂရုဋ္ဌာနိယေသု၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အရာတို့၌။
 ဂါရဝဝသေန၊ ရိုသေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မဇ္ဈိမပုရိသ်ပယောဂုပ္ပတ္တိ-
 ယမ္ပိ၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်ယှဉ်ခွင့်ရောက်သော်လည်း။ ပဌမပုရိသ်ပယောဂံ၊ ပထမပုရိသ်
 နှင့်ယှဉ်ခြင်းကို။ ပယုဇ္ဇန္တိ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်တို့၌ကဲ့သို့နည်းဟူမူ
 ကား။ “ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မ”န္တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဘန္တေ အာဝုသောတိ
 သဒ္ဓေ၊ ဘန္တေ အာဝုသော-ဟူသော သဒ္ဓါတို့ကို။ အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။
 ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ပဌမပုရိသ်ပယောဂေါ၊ ပထမပုရိသ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ လည်း။ န ယုတ္တံ၊
 မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောတိ၊ ဣသံ-
 ဝုသော ဥပါလိ ဣမံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုယုဉ္ဇာဟိ”တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ
 တို့၌။ တပုယောဂေပိ၊ ထို ဘန္တေ အာဝုသော-ဟူသော သဒ္ဓါအယှဉ်၌
 လည်း။ မဇ္ဈိမပုရိသ်ပယောဂဏှော၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း ကိုသာလျှင်။
 ဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

မေတိ၊ မေဟူသည့်ကား။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သာဝေတိ၊ ဥတ်ကိုကြား၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အတ္တနိဒ္ဒေသေ၊ မိမိကိုယ်ကို ညွှန်းရာ၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်တည်း။ ဘန္တေတိ၊ ဟူသည့်ကား။ အာလ-ပနတ္ထေ၊ အာလုပ်အနက်၌။ ဝုဇေသု၊ သီတင်းကြီးတို့၌။ သဂါရဝဝစနံ၊ ရှိသေခြင်းနှင့် တကွသော စကားတည်း။ “အာဝုသော”တိ ပဒံ ပန၊ အာဝုသော-ဟူသောပုဒ်သည်ကား။ နဝကေသု၊ သီတင်းငယ်တို့၌။ သဂါရဝ-ဝစနံ၊ ရှိသေခြင်းနှင့်တကွသော စကားတည်း။ တဒုတယမ္ပိ၊ ထို ဘန္တေ အာဝုသော-ဟူသောပုဒ်နှစ်ခုသည်လည်း။ “တုမေ ဘန္တေ တုမေ အာဝု-သော”တိ၊ ဟူ၍။ ဗဟူသပိ၊ ဗဟုဝစ်တို့၌လည်း။ သမာနရူပတ္တာ၊ တူသော ရုပ်ပြီးသောကြောင့်။ နိပါတော၊ နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ သံသောတိ၊ သံသော ဟူသောပုဒ်သည်။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ စတုဝဂ္ဂါဒိကေ၊ စတုဝဂ်အစရှိသော။ ပကတတ္ထပုဂ္ဂလသမူဟေ၊ ပကတိသီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်း၌။ ဝတ္တတိ၊ ။ ဣမ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ ပစ္စန္နိမေသု၊ ဇန-ပဒေသု၊ ပစ္စန္နရစ် ဇနပုဒ်တို့၌။ ပဉ္စဝဂ္ဂတော၊ ပဉ္စဝဂ်မူ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မဇ္ဈိမေသု၊ ဇနပဒေသု၊ မဇ္ဈိမ ဇနပုဒ်တို့၌။ ဒသဝဂ္ဂတော၊ မူ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ သံသောတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ။ တတြ၊ ထို သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံသော-ဟူသော ဝါကျ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့လည်ကား။ ပိဏ္ဏတ္ထော၊ အပေါင်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားတို့။ သံသော၊ သည်။ မမ၊ ။ ဝစနံ၊ ကို။ သုဏာတု၊ နာလော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပိဏ္ဏတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ဘန္တေ သံသော-ဟူသောစကားလည်လည်း။ နဝကတရေန၊ သီတင်းငယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗဝစနံ၊ ဆိုရမည့် စကားတည်း။ ပန၊ အထူးကား။ အနုသံဘဝကော၊ ကမ္မဝါရုတ်သော ရဟန်းသည်။ သဗ္ဗေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့ထက်။ ဝုဇတရော၊ သီတင်းကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ “သုဏာတု မေ အာဝုသော သံသော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။ သောပိ၊ ထိုသီတင်းကြီးသည်လည်း။ “ဘန္တေ”တိ၊ ဟူ၍။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုမိငြားအံ့။ နဝကတရော ဝါ၊ သီတင်းငယ်သည်မူလည်း။ “အာဝုသော”တိ၊ ဟူ၍။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုမိငြားအံ့။ ကမ္မကောပေါ၊ ကံပျက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေစိ ပန၊ ထိုသည်ကား။ “ကေတ္ထု၊ တဒုသော အရာ၌။ ‘အာဝုသော’တိ ဝတု၊ အာဝုသော-ဆို၍။ အညတ္ထ၊ တပ်ပြီးသော အရာ၌။ ‘ဘန္တေ’တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးသောပုဒ်ဖြင့်လည်း။

အလပနယ၊ အာလုပ်၏။ သိဇ္ဈနတော၊ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ ဣတိ၊
သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣဒါနိ၊ ယဒုအာခါဉ္စ။ ယမတ္ထံ၊ အကြင် အနက်ကို။ ဉာပေတုကာမော၊ သိ
စေလိုသည်ဖြစ်၍။ “သုဏာတူ” တိ၊ ဟူ၍။ သံသံ၊ ကို။ သဝနေ၊ နာခြင်း၌။
နိယောဇေတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ဉာပေန္တော၊ သိစေ
လိုရကား။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊
၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ (၁၃၄) အယန္တိ၊ အယံဟူသော စကားသည်။
ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဏာ၊ ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ဟတ္ထပါယေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ သန္တိဟိတ-
ဘာဝဒဿနံ၊ တည်သောအဖြစ်ကို ပြကြောင်းတည်း။ တေန စ၊ ထိုအယံ
ဟူသောပုဒ်ကြောင့်လည်း။ ဟတ္ထပါယေ၊ ၌။ ဌိတဿေဝ၊ တည်သောပဉ္စင်း
လောင်းအားသာလျှင်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်။ ရဟတိ၊ ရောက်၏။
ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။
ဟတ္ထပါသတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သောသူကို။ “အယ”န္တိ၊
ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗဘော၊ မဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်
သာလျှင်။ အနုသာသကသမ္ပုတိယံ၊ ပဉ္စင်းလောင်းကို ဆုံးခြင်းငှာ သမုတ်
ရာ၌။ သော၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းကို။ ဟတ္ထပါသတော၊ ဟတ္ထပါသ်မှ။ ဗဟိ၊
အပ၌။ ဌိတတ္ထာ၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “အယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တော၊
မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ပဉ္စင်းလောင်းဖြစ်
သော။ အနုပသမ္ပန္တော၊ သာမဏေကို။ ဟတ္ထပါယေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ ဌပေ-
တဗ္ဗော၊ ထားအပ်၏။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမော” တိ၊ ဟူ၍။ အယံ-သဒ္ဓါ စ၊
အယံ-သဒ္ဓါကိုလည်း။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယှဉ်အပ်၏။ သော
စ၊ ထို အယံ-သဒ္ဓါကိုလည်း။ ဣမသ္မိံ ပဌမနာမပယောဂေ ဝေ၊ ဤရှေး
ဦးစွာ အမည်ကိုမည်ရာ၌သာလျှင်။ ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယှဉ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သိ။
ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဣတ္ထန္တာမော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ အနိ-
ယမတော၊ မမြဲသောအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်း၏။ နာမဒဿနံ၊
အမည်ကို ပြကြောင်းတည်း။ ဥဘယေနာပိ၊ အယံ ဣတ္ထန္တာမော-ဟူသော
ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတောတိအာဒိနာမံ၊ ဤဗုဒ္ဓရက္ခိတအစရှိသော
အမည်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ၊ ဟူသောစကားသည်။
ဘိန္နာဓိကရဏဝိသယေ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ အရာ၌။ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသော၊ တည်း။
မေ၊ ငါ့အား။ သံသော၊ သံသာသည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို။ အပေက္ခ-
မာနေ၊ ငဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကဿစိ၊ ၏လည်း။
ဥပဇ္ဈာယတိ၊ ကိုးသမဂ္ဂိ ဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ငှာ။ “ဣတ္ထန္တာမဿ

ခန္ဓက]

ဥပသမ္ပဒါဝိဇ္ဇာကထာဝဏ္ဏနာ

၂၆၁

အာယသ္မတော” တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇာတိ။ ဇေတန၊ ဖြင့်။ “အာယသ္မတော ဓမ္မရက္ခိတဿ၊ အရှင်ဓမ္မရက္ခိတ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဘူတော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဖြစ်သော။ အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော၊ ဤဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ငဲ့၏”။ ဣတိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ နာမယောဇနာယ၊ အမည်ကို ယှဉ်ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤဝါကျ၌လည်း “အာယသ္မတော” တိ ပဒံ၊ အာယသ္မတော ဟူသောပုဒ်ကို။ အဝတောပိ၊ မရှုတ်မရှုလည်း။ “အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ဓမ္မရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဇာတိ။ ဇေတနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဣတ္ထန္တာမေန ဥပဇ္ဈာယေန” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “အာယသ္မတော” တိ ပဒံ၊ ကို။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သော။ ယံ ဝစနံ၊ အကြင်စကားသည်။ အတ္ထိ၊ ဇာတိ။ ဝစနံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။

စ၊ စောဒနာဦးအံ။ ဧတ္ထ၊ ဤဣတ္ထန္တာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော-ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပဇ္ဈာယောပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဝိယ၊ ပဉ္စင်းလောင်းကဲ့သို့။ ဟတ္ထပါယေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ ဌိတော ဝေ၊ တည်သည်သာလျှင်။ ဣတ္ထိတဗ္ဗော နန၊ အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်လော။ အထ၊ ထိုသို့အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်လျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ “အယံ ဣတ္ထန္တာမေ ဣမဿ ဣတ္ထန္တာမဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” တိ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဥပဇ္ဈာယ-ပရာမသနေပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ကို သုံးသပ်ရာ၌လည်း။ ဣမသဒ္ဓဿ၊ ဣမသဒ္ဓါနှင့်။ ပယောဂေါ၊ ယှဉ်ခြင်းကို။ န ကတော၊ မပြုသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ စောဒနာတည်း။ အယံ ဝိရာဂော၊ ဤသို့ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဇာတိ။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ကမ္မကောပါဘာဝတော၊ ကံပျက်ခြင်း မရှိသောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကမ္မနိပ္ပတ္တိယာ၊ ကံပြီးခြင်းငှာ။ သန္တပဒဝသေန၊ ထင်ရှားရှိသောပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနဿာပိ၊ ထင်ရှားမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဇာတိ။ နာမကိတ္တနံ၊ အမည်ကိုကြားခြင်းကို။ အနုပဇ္ဈာယဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းအား။ ဥပသမ္ပဒါဒိသုပိ၊ ပဉ္စင်းခံခြင်းစသည်တို့၌လည်း။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ကသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဇာတိ။ သန္တိဟိတတာယံ၊

နီးသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိယာပိ၊ ရှိသော်လည်း။ တပုရာမသနမတ္တေနဝ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို သုံးသပ်ကာမျှဖြင့် သာလျှင်။ ကမ္မသိဒ္ဓိတော၊ ကံပြီးခြင်းကြောင့်။ “ဣမဿ” တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဓိသိတုံ၊ ညွှန်းခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇဓီ၊ မအပ်။

ပရိသုဒ္ဓေါအန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဗ္ဗတာဒိ-
ကေဟိ၊ အာဗ္ဗတ၏အဖြစ်အစရှိကုန်သော။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ဥပသမ္ပဒကံ၏။ အဝတ္ထု-
ဏရေဟိ၊ ဝတ္ထုမဟုတ်သည်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ အန္တရာယိကေဟိ သဘာဝေဟိ
စေတိ၊ အန္တရာယိကိုပြုတတ်သော သဘောတို့မှလည်းကောင်း။ ပဉ္စာဗာဓ-
ဟတ္ထစိန္နာဒိဟိ၊ အနာဝါးပါးရှိသောသူလက်ပြတ်သောသူ အစရှိကုန်သော။
အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ၊ အာပတ်မျှကို ပြုတတ်ကုန်သော။ အန္တရာယိကေဟိ
သဘာဝေဟိ စ၊ အန္တရာယိကိုပြုတတ်သော သဘောတို့မှလည်းကောင်း။ ပရိ-
မုတ္တော၊ လွတ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ “ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ” ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ဆိုသည်ရှိသော်။ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ၊ အာပတ်မျှကိုပြုတတ်ကုန်သော။
ပဉ္စာဗာဓာဒိဟိ၊ အနာဝါးမျိုးအစရှိသော အန္တရာယိတို့မှ။ အပရိမုတ္တဿစပိ၊
မလွတ်သော်လည်း။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်။ ရူဟတိ၊ ရောက်၏။
အညထာ၊ တပါးသောအပြားဖြင့်။ န ရူဟတိ၊ မရောက်။ ပရိပုဏ္ဏဿ၊
ပတ္တစိဝရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ၊ ဤ ပဉ္စင်းလောင်း
အား။ ပတ္တစိဝရံ၊ သမိတ်သင်္ကန်းသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တေန
ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစိဝရံ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ဧဝံ၊ ဆိုသော်သာလျှင်။ အပတ္တစိဝ-
ရဿာပိ၊ သမိတ်သင်္ကန်းမရှိသော ပဉ္စင်းလောင်းအားလည်း။ ဥပသမ္ပဒါ၊
ပဉ္စင်းအဖြစ်သည်။ ရူဟတိ၊ ရောက်၏။ အညထာ၊ မဆိုသည်ရှိသော်။ န
ရူဟတိ၊ မရောက်။ “ဥပသမ္ပဒံ(၁၃၅) ယာစတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။
“သံသံ ဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံ၊ ယာစတိ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ယာစိ-
တဘာဝံ၊ တောင်းပန်အပ်သောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဧဝံ၊
သို့။ တေန၊ ထိုဥပသမ္ပဒံယာစတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သံဃေ၊ ကို။ အယာစိ-
တေပိ၊ မတောင်းပန်အပ်သော်လည်း။ “ဣတ္တန္နာမေ သံသံ ဥပသမ္ပဒံ
ယာစတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ဧဝံ၊ ဆိုသော်သာလျှင်။ ကမ္မံ၊ သည်။ အဝိပန္နံ၊
မပျက်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ အညထာ၊ မဆိုသည်ရှိသော်။ အဝိပန္နံ၊ မပျက်
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကရုဏာဘူတေ-
န၊ ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပဇ္ဈာယေန၊ ဖြင့်။ ဣတ္တန္နာမံ၊ ဤအမည်ရှိသော
ရဟန်းကို။ ဥပဇ္ဈာယံ ကတော၊ ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍။ ကမ္မဘူတံ၊ ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော။

ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှာ။ နိပ္ပာဒေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ ကတ္တုဘူတံ၊ ကတ္တားဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံဃံ၊ ကို။ ယာစတိ၊ တောင်းပန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ယာစ-ဓာတုနေ၊ ယာစဓာတ်၏။ ဒွိကမ္မကတ္တာ ပန၊ ဒွိကမ္မကဖြစ်သောကြောင့်ကား။ “သံဃံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဒေ့ ကမ္မ-ပဒါနိ၊ ကံပုဒ်နှစ်ခုတို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

“ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဣမဿ ကမ္မဿ၊ ဤကံအား။ ပတ္ထော၊ လျှောက်ပတ်သော။ ကာလော၊ အခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပတ္တကာလံ၊ မည်၏။ အပလောကနာဒိစတုဗ္ဗိဓံ၊ အပလောကနစသည်ဖြင့် လေးပါးအပြားရှိသော။ သံဃဂဏကမ္မံ၊ သံဃကံ၊ ဂဏကံကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုပတ္တကာလကိုပင်လျှင်။ သကတ္ထော၊ သကံအနက်၌။ ယပစ္စယဝသေန၊ ယ ပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ “ပတ္တကလ္လ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဗုတ္တတိ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤအဆင့်ကား။ ဥတ္တိစတုတ္ထဥပသမ္ပဒါကမ္မံကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဥပသမ္ပဒကံကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သံဃဿ၊ အား။ ပတ္တကလ္လံ၊ လျှောက်ပတ်သော အခါရှိသည်။ ဇာတံ၊ ၏။ “ယဒိ”တိ၊ ယဒိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အနုမတိဂ္ဂဟဏဝသေန၊ အလိုကိုယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပတ္တကလ္လံ၊ လျှောက်ပတ်သောအခါရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဉပေတိ၊ သိစေ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ တတ္ထ၊ ထိုကံ၌။ အပတ္တကလ္လံ၊ မလျှောက်ပတ်သောအခါရှိသောအဖြစ်ကို။ မညိဿတိ၊ အောက်မေ့၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဣဒမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အနုဿာဝနာယ၊ ကမ္မဝါစာတို့၌။ “ယဿာယသ္မတော ခမတိ။ ပ။ သော ဘာသေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ပနေတံ ပတ္တကလ္လံ၊ ထိုပတ္တကလ္လံကို။ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းလောင်း ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း။ အဿ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်း၏။ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အန္တရာယိပြုတတ်သော သဘောတို့မှ။ ပရိသုဒ္ဓတာ၊ စင်သော အဖြစ် လည်းကောင်း။ သိမာသမ္ပဒါ၊ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း လည်းကောင်း။ ပရိသာသမ္ပဒါ၊ ပရိသတ်ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာပနံ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စပြီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ၊ ဤ ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးတို့တွင်၊ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ နာမ၊ မည်သည့်ကား။ ယထာ-
 ဝုတ္တေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော။ ကောဒသဟိ အဘဗ္ဗ-
 ပုဂ္ဂလေဟိ၊ စေဝ၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တကျိပ်တယောက်တို့မှ လည်းကောင်း။
 အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပနွေဟိ စ၊ ပါရာဇိကရောက်သော သူတို့မှလည်းကောင်း။
 အညော၊ တပါးသော။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသော၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော။
 အနုပသမ္ပန္နတုဒတာ၊ လူသမ္ပာဒ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ မနုဿပရိသော၊ လူ-
 ယောက်ျားတည်း။ ဟိ၊ စွ။ တေသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိ
 ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ သံဃဿ၊ ဤ။ ဣဒံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ၊ သည်။ ပတ္တ-
 ကလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တေသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ သည်။ အသတိ၊
 မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကတဉ္စ၊ ပြုအပ်သော်လည်း။ ကုပ္ပမေဝ၊
 ပျက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အဿ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်း၏။ အန္တရာ-
 ယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ အန္တရာယိကဓမ္မတို့မှ။ ပရိသုတ္တတာ နာမ၊ စင်ကြယ်
 သောအဖြစ် မည်သည့်ကား။ ယထာဝုတ္တဿေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်
 ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဥပသမ္ပဒါဝတ္ထုတုတဿ၊ ဥပသမ္ပဒါကံ၏
 ဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဤ။ (ပရိမုတ္တတာ-၌ စပ်။) သဂဝတာ၊
 သည်။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ကုန်သော။ ပဉ္စာဗာဗေဠတံဒယော၊ အနာ-
 ငါးပါးရောက်သည်၏ အဖြစ်အစရှိကုန်သော။ မာတာပိတူဟိ အနုညာ-
 တတာပရိယောသာနာ စေဝ၊ မိဘတို့သည် ခွင့်မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်လျှင်
 အဆုံးရှိကုန်သော။ ဟတ္ထစိန္တတာဒယော စ၊ လက်ပြက်သည်၏အဖြစ် အစရှိ
 ကုန်သော။ ယေ ဣမေ ဒေါသဓမ္မော၊ အကြင် ဒေါသ သဘောတို့ကို။
 ကာရကသံဃဿ၊ ကံပြုသော သံဃာ၏။ အာပတ္တာဒိအန္တရာယဟေတုတယ၊
 အာပတ်အစရှိသော အန္တရာယ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ “အန္တရာ-
 ယိကာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘေဟိ အန္တရာယိကေဟိ ဒေါသ-
 ဓမ္မေဟိ၊ ထိုအန္တရာယ်ပြုတတ်သော ဒေါသ သဘောတို့မှ။ ပရိမုတ္တတာ၊
 လွတ်သောအဖြစ်တည်း။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣမိဿ၊ ဤအန္တရာယ်လွတ်
 သောအဖြစ်သည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပတ္တ-
 ကလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣမိဿ၊ ဤ အန္တရာယ်လွတ်
 သော အဖြစ်သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကံတံ၊ ပြု
 အပ်သော။ ကမ္မံ ပန၊ သည်ကား။ ဥိနဝိသတိဝသံ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်အောက်
 ယုတ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သုကတမေဝ၊ ကောင်းစွာ ပြု
 အပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။

၁။ ဟိ-ဆဋ္ဌိ မပါ။ ၂။ ပရိမုတ္တတာ= (ဆဋ္ဌိ)

ခန္ဓက]

ဥပသမ္ပဒါဝိဓိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၆၅

☐ (၁၃၆) သီမာသမ္ပဒါ ပန၊ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်းကိုကား။ ဥပေါသ-
 ထက္ခန္ဓကေ၊ ခွံ။ ဝက္ခမာနနယေန၊ ဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဒေါသ-
 ဝိရဟိတာယ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒေါသမှ ကင်းသော။ ဗဒ္ဓါဗဒ္ဓဝသေန၊ ဗဒ္ဓသိမ်
 အဗဒ္ဓသိမ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဇာယ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ သီမာယ၊
 ၏။ ဝသေနော၊ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ ဝှ။
 တာဒိသာယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ သီမာယ၊ သိမ်သည်။ သတိ ဝေ၊
 ရှိသော်သာလျှင်။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပတ္တကလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သီမာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သော။ ကမ္မဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။

ပရိသာသမ္ပဒါ ပန၊ ပရိတ်သတ်၏ပြည့်စုံခြင်းကား။ (သင်္ဂဟိတာ-၌ စပ်။)
 ဥပသမ္ပဒါကမ္မဿ၊ ဥပသမ္ပဒါကံ၏ အလို့ငှာ။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံတို့
 အောက် ယုတ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ကမ္မပုတ္တာ၊ ကံအား
 လျှောက်ပတ်ကုန်သော။ ဒသဟိ ဝါ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌ တကျိပ်တို့အောက်လည်း
 ကောင်း။ ပဉ္စဟိ ဝါ၊ ပစ္စန္နရစ်၌ ငါးယောက်တို့အောက်လည်းကောင်း။
 အနုနာ၊ မယုတ်ကုန်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အနာပန္နာ၊ မရောက်ကုန်သော။
 အနုက္ခိတ္တာ၊ ဥက္ခိတ္တလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ သမာနသံဝါသကာ၊ တူသော
 ပေါင်းခြင်းရှိကုန်သော။ ယေ ဣမေ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊
 ထိုရဟန်းတို့၏။ ဧကသီမာယံ၊ တသိမ်တည်း၌။ ဟတ္ထပါသံ၊ ဟတ္ထပါသံကို။
 အဝိဇဟိတာ၊ မစွန့်မချီ။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဆန္ဒာရဟာနံ၊
 ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒကို။ အာနယနဉ္စ၊ ဆောင်ခြင်း
 လည်းကောင်း။ သမ္ပုဗ္ဗိဘူတာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သောရဟန်းတို့၏။ အပ-
 ဋိက္ခောသနဉ္စ၊ မတားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခိဝိရဟိတာနံ၊
 ပဉ္စင်းလောင်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ၊ ခွံ။ ပဋိက္ခိတ္တာနံ၊
 ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂလာနံ၊ ကြဉ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ဂဟဋ္ဌာဒိအနုပသမ္ပန္နာနဉ္စေ၊ ဂဟဋ္ဌအစရှိသော အနုပသမ္ပန္နတို့၏ လည်း
 ကောင်း။ ပါရာဇိကုက္ခိတ္တကနာနာသံဝါသကဘိက္ခုနီနဉ္စ၊ ပါရာဇိက၊ ဥက္ခိတ္တက၊
 နာနာသံဝါသက ဘိက္ခုနီတို့၏လည်းကောင်း။ သံဃဿ၊ ၏။ ဟတ္ထပါသေ၊
 ခွံ။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတံ၊ သို့။ ဣမေဟိ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ၊
 ဤလေးပါးသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ဝေရူပါယ၊
 ဤသို့သဘောရှိသော။ ပရိသာသမ္ပဒါယ၊ သည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာ
 လျှင်။ ဣဒံ၊ ဤကံသည်။ ပတ္တကလ္လံ နာမ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရိသာ-

သမ္ပဒါယ၊ သညံ။ အသတိ၊ သေဝံ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိသတ်
 အင်္ဂါလေးပါးတို့တွင်။ ပုရိမာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ တိဏ္ဍိ၊ အင်္ဂါနံ၊ ဆယ်
 ယောက်၊ ငါးယောက်သော ပဏတတ်ရဟန်းတို့၏ တသိမ်တည်း၌ ဟတ္ထပါသံ
 မစွန့်မချီ တည်ခြင်း၊ ဆန္ဒထိုက်သောရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒကို ဆောင်ခြင်း၊ မျက်
 မှောက်ရဟန်းတို့၏ မတားမြစ်ခြင်း-ဟူသော အင်္ဂါသုံးပါးတို့တွင်။ အညတ-
 ရဿာပိ၊ တပါးပါး၏လည်း။ အဘဝေ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်
 သော။ ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ပစ္ဆိမဿ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော
 ဝဇ္ဇနိယပုဂ္ဂိုလ် မရှိခြင်းအင်္ဂါ၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝိပဇ္ဇတိ၊
 မပျက်။

ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာပနံ နာမ၊ မည်သည့်ကား။ “ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေ-
 တဗ္ဗော”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။
 (ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ-၌ စပ်။) “ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပနံ၊ ဥပဇ္ဈာယယူစေခြင်းလည်းကောင်း။
 ပတ္တစိဝရာစိက္ခနံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းကို ကြားခြင်းလည်းကောင်း။ တဒဘာ၊
 ထိုနောက်မှ။ တံ၊ ထိုပဉ္စင်းလောင်းကို။ ဟတ္ထပါသကော၊ ဟတ္ထပါသံမှ။
 ဗဟိ၊ အပသ္မိ။ ပေဒသတော၊ စေလွှတ်၍။ အနုသာသကသမ္ပုတိကရဏံ၊
 အနုသာသနသမ္ပုတိကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္ပတေန စ၊ သမ္ပုတိရ
 ရဟန်းသည်လည်း။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ အနုသာသနဉ္စ၊ ဆုံးမခြင်းလည်းကောင်း။
 တေန စ၊ ထိုသမ္ပုတိရသောရဟန်းသည်လည်း။ ပဌမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အာဂန္ဓာ၊
 လာ၍။ သံသဿ၊ အား။ ဥတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဉပေတော၊ သိစေနှင့်၍။ ဥပသမ္ပဒါ-
 ပေက္ခံ၊ ပဉ္စင်းလောင်းကို။ အာဂန္ဓာဟိတံ၊ လာလော့ဟူ၍။ ဟတ္ထပါသေ ဝေ၊
 သို့သာလျှင်။ အပ္ပာနံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းလည်းကောင်း။ တေန စ၊ ထိုပဉ္စင်း
 လောင်းကိုလည်း။ တိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဝန္ဓာပေတော၊ ရှိခိုး
 စေ၍။ ဥပသမ္ပဒါယာစာပနဉ္စ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်စေခြင်း လည်း
 ကောင်း။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အန္တရာယိကဓမ္မပုစ္ဆကသမ္ပုတိကရဏံ၊
 အန္တရာယိကဓမ္မပုစ္ဆကသမ္ပုတိကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္ပတေန စ၊ သမ္ပုတိ
 ကိုရသောရဟန်းသည်လည်း။ ပုစ္ဆဉ္စ၊ မေးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ယာနိ ဣမာနိ အဋ္ဌပုဗ္ဗကိစ္စာနိ၊ အကြင်ရှစ်ပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စတို့သည်။ သန္တိ၊
 ကုန်၏။ (ဤ၌ ဣမာနိ-ဘခုသာပါ၌ပို။) သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဧတသံ၊ ထို
 ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို။ ယာတာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ ကရဏေန၊ ပြုသဖြင့်
 နိဋ္ဌာပနံ၊ ပြီးစေခြင်းတည်း။ ဧတသ္မိ၊ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စကို။ ကမ္ပနိဋ္ဌာနေ၊ ပြု၍ပြီး

၁။ ဌပေတော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဧတသ္မိဉ္စ ပုဗ္ဗကမ္ပနိဋ္ဌာပနေ = (ဆဋ္ဌ)

သည့်။ သတိ ဝေ။ ရှိသော်သာလျှင်။ သံသယ။ ၏။ ဣဒံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ။
 ဤ ဥပသမ္ပဒကံသည်။ ပတ္တကလ္လံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မနိဋ္ဌာနေ၊
 ပုဗ္ဗကိစ္စကိုပြု၍ပြီးခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧတေသု
 ပန ပုဗ္ဗကမ္မေသု၊ ဤ ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို။ အကတေသုပိ၊ မပြုသော်လည်း။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယထာဝုတ္တဝတ္ထုသမ္ပတ္တိအာဒိသု၊ အကြင် အကြင်
 ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိအစရှိသည်တို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ရှိကုန်သော်။
 အကုပ္ပမေဝ၊ မပျက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတ္ထံ၊ ဤ ဥပသမ္ပဒကံ
 ဌံ။ တဒေဝ ပတ္တကလ္လံ၊ ထိုပတ္တကလ္လကိုလျှင်။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ၊ အင်္ဂေဟိ၊ ဤ
 ငါးပါးသောအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။
 ဝုတ္တေသုပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝက္ခမာနေသု စ၊ ဆိုလတ္တံ့
 သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ တို့၌။
 ပတ္တကလ္လတ၊ ပတ္တကလ္လအဖြစ်ကို။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။
 ယောဇေတော၊ ယဉ်၍။ ဉာတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

☞ (၁၃၇) ဣတ္ထန္တာမံ ဥပသမ္ပဒာဒေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပဒါ-
 နိဗ္ဗာဒနေ၊ ပဉ္စင်ခံခြင်းကို ပြီးစေခြင်းဖြင့်။ တံသမင်္ဂိ၊ ထိုပဉ္စင်အဖြစ်ဖြင့်
 ပြည့်စုံခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ကရောတု၊ ပြုလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ပတ္တနာယံ ဝါ၊
 တောင့်တခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဝိဓိမ္မိ ဝါ၊ စီရင်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊
 ဤဥပသမ္ပဒာဒေယျ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာကား။ “ဒေဝဒတ္တံ
 သုခါပေယျာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုဒေဝ
 ဒတ်၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ နိဗ္ဗာဒေတော၊ ပြီးစေ၍။ တံ၊ ထိုဒေဝဒတ်
 ကို။ သုခသမင်္ဂိနံ၊ ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ဤသို့သော အနက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ
 တထာ၊ ထို့အတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤကမ္မဝါစာ၌လည်း။ အဿ၊ ထိုပဉ္စင်၏။
 ဥပသမ္ပဒံ၊ ပဉ္စင်အဖြစ်ကို။ နိဗ္ဗာဒေတော၊ ပြီးစေ၍။ တံ၊ ထိုပဉ္စင်လောင်း
 ကို။ ဥပသမ္ပဒါသမင်္ဂိနံ၊ ပဉ္စင်အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧတံ၊ ဤဥပသမ္ပဒာဒေယျ-ဟူသော
 ပုဒ်သည်။ ပယောဇကဗျာပါရီ၊ ပယောဇကဗျာပါရကို ဟော၏။ သုခယန္တံ၊
 ချမ်းသာသော။ ကဉ္စံ၊ တစုံတယောက်စော။ သုဒ္ဓကတ္တာရံ၊ သုဒ္ဓကတ္တာကို။
 ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော။ ဟေတုကတ္တာ၊ ဟေတုကတ္တာသည်။ သုဒ-

၁။ ပယောဇကဗျာပါရီ- (ဆဋ္ဌ)

ဟေတု နိပ္ပာဒနေ၊ သုခ၏အကြောင်းကို ပြီးစေသဖြင့်။ သုခါပေယျာတိ၊ ချမ်းသာစေ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤကမ္မဝါစာ၌လည်း။ ဥပသမ္ပန္နံ၊ ပဉ္စင်းခံသော။ (ကဉ္စိ၊ တစုံတယောက်သော။) သုဒ္ဓကတ္တာရံ၊ သုဒ္ဓကတ္တား ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဟေတုကတ္တုဘူတော၊ ဟေတုကတ္တား ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံဃော၊ သည်။ ဥပသမ္ပဒါဟေတုနိပ္ပာဒနေ၊ ဥပသမ္ပဒ၏အကြောင်းကို ပြီးစေသဖြင့်။ ဥပသမ္ပာဒေယျာတိ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်စေရာ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဧတေန စ၊ ဤဥပသမ္ပာဒေယျ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ သုခါယကေန၊ ချမ်းသာကို ပေးတတ်သော သူသည်။ ဒိယျမာနံ၊ ပေးအပ်သော။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ အတ္ထိ ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ သံဃေန၊ သည်။ ပုဂ္ဂလဿံ၊ အား။ ဒိယျမာနာ၊ ပေးအပ်သော။ တထာပဝတ္ထပရမတ္ထဓမ္မေ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပရမတ္ထတရားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အရိယဇနပညတ္တာ၊ အရိယာအပေါင်းသည် ပညတ်အပ်သော။ သမ္မုတိသစ္စဘူတာ၊ သမ္မုတိသစ္စာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပသမ္ပဒါ နာမ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ် မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ သမတ္ထိတံ၊ ပြီးစေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပသမ္ပဒတမ္မဝါစာ၌။ “ဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ပဒံ ယာစတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဝါသာဒိယ ဝိယ၊ ပရိဝါသအစရှိသည် တို့၌ကဲ့သို့။ ယာစနာနဂဏံ၊ တောင်းသည်အားလျော်စွာ။ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဥပသမ္ပဒံ ဒဒေယျာ” တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ “ဣတ္ထန္နာမံ ဥပသမ္ပာဒေယျာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ၊ ဤဥပသမ္ပဒကံကို။ ဒါနေ၊ ဒါန၌။ အသင်္ဂဟေတွာ၊ မသင်္ဂြိုဟ်မူ၍။ ကမ္မလက္ခဏေ ဧဝံ၊ ကမ္မလက္ခဏာ၌သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ “ဣတ္ထန္နာမံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဥပသမ္ပန္နော သံဃေနာ” တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ အတ္တော၊ ကို။ ဧဝံဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တတ္ထ၊ ထို ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ ဥပသမ္ပန္နော-ဟူသော ပုဒ်၌။ ဝတ္ထမာနကာလအတိတကာလဝသေန၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ အတိတ်ကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧဝံဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣမ မန၊ ဤဥပသမ္ပာဒေယျ-ဟူသော ပုဒ်၌ကား။ အနာမဋ္ဌကာလဝသေန၊ မသုံးသပ်အပ်သော ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧဝံဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ ဧတ္ထကမေဝ၊ ဤမျှသာလျှင်။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

သော ဥတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော၊ ဤသည်ကား။ “သံဃော ဉပေ-
တဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဉာပနာ၊ ဆိုအပ်သော သံစေခြင်းတည်း။ ဣဒ္ဓ၊
ဤ “သော ဥတ္တိ” ဟူသော စကားကိုလည်း။ အနုဿာဝနာနမ္ပိ၊ ကမ္မဝါစာ
တို့၏လည်း။ သဗ္ဗာဝသုစနတ္တံ၊ သဘောကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
တေဉ္စ၊ ဤ သော ဥတ္တိ-ဟူသော စကားကိုလည်း။ အဝဿံ၊ မချွတ်။
ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုအပ်သလျှင်ကတည်း။ ဥတ္တိကမ္ပေ ဝေ၊ ဥတ္တိကံ၌သာလျှင်။
တေ၊ ဤ သော ဥတ္တိ-ဟူသော စကားကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုအပ်။ တတ္ထ
ပန၊ ထိုဥတ္တိကံ၌ကား။ ယိကာရေ၊ ယုအက္ခရာကို။ ဝုတ္တမတ္တေ ဝေ၊
ဆိုကာမျှသာလျှင်။ ဥတ္တိကမ္ပံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ခမတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။
ဥပသမ္ပဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃေန၊ သည်။ ဗိယျမာနာ၊ ပေးအပ်သော။
ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်တည်း။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ခမတိ၊
နှစ်သက်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသည်။ အဿ၊
ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ တုဏှိတိ၊ ဟူသည်
ကား။ အကထနတ္ထေ၊ စကားမဆိုခြင်း၌။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ အကထ-
နကော၊ စကားမဆိုသည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ ဣတ္ထန္နာမဿ၊ ဤအမည်ရှိသော ပဉ္စင်းလောင်း၏။ ဥပသမ္ပဒါ၊
ပဉ္စင်းခံခြင်းကို။ သံဃဿ၊ သံဃာသည်။ ခမတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ပကတေန၊ ဝေးသောပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တတ္ထ၊ ထိုသံဃာနှစ်သက်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ “တသ္မာ တုဏှိ” တိ၊
ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို တသ္မာတုဏှိဟူသော ပုဒ်၌။
“အာသိ” တိ၊ အာသိဟူ၍။ သေသော၊ ပါဌ်ကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျာ” တိ၊ ဟူ၍။
တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ဝုစ္စမာနောပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ သံဃော၊ သည်။
တုဏှိ နိရဝေ၊ အသံဆိတ်သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
သံဃဿ၊ သည်။ ခမတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝေန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့သော အပြားရှိသော။ တုဏှိ-
ဘာဝေနေဝ၊ ဆိတ်ဆိတ် နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သံဃဿ၊ ၏။
တေ ရုစ္စနဘာဝံ၊ ဤနှစ်သက်သော အဖြစ်ကို။ ဓာရယာမိ ဗုဇ္ဈာမိ ပဇာ-
နာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတိ-သဇ္ဇေ၊ ကို။ ပရိသမာ-

၁။ သံဃေန ဗိယျမာနာ နိပ္ပာဗိယမာနာ = (ဆဋ္ဌ)

ပနတ္ထေ၊ ပြီးဆုံးခြင်းအနက်၌။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ သော စ၊ ထို ဣတိ သဒ္ဒါသည်လည်း။ ကမ္မဝါစာယ၊ ၏။ အနဂံ၊ အင်္ဂါမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုဿာဝကေန၊ ကမ္မဝါရုတ်သော ရဟန်းသည်။ “ဓာရယာမီ”တိ

၁၂၀။ ဟူသောပါဌ်၌။ (၁၃၈) မိ-ကာရပရိယောသာနမေဝ၊ မိအက္ခရာ အဆုံးရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ဝတော၊ ရွတ်၍။ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ-သဒ္ဒေါ၊ ကို။ န ပယုဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယေဉ်အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌။ ကမ္မဝါစာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဥပသမ္ပဒါဝိမိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စတ္တာရောနိဿယာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၂၈။ “ကေပေါရိသာ ဝါ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ သရိရစ္ဆာယံ၊ ကိုယ်အရိပ်ကို။ ပါဒေဟိ၊ ဖဝါး တို့ဖြင့်။ မိနိတွာ၊ တိုင်း၍။ ဇာနနပ္ပကာရဒဿနံ၊ သိသော အတိုင်းအရှည်ကို ပြကြောင်းတည်း။ ဟိ၊ သင့်စွ။ ဆသတ္တပဒပရမတာ၊ ခြောက်ဖဝါး၊ ခုနစ်ဖဝါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဆာယာ၊ အရိပ်ကို။ “ပေါရိသာ”တိ၊ ပေါရိသဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣဒဉ္စ၊ ဤအရိပ်ကိုတိုင်းထွာခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဥတုပမာဏာ စိက္ခနာဒိ စ၊ ဥတုပမာဏကို ကြားခြင်း အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။ အာဂန္တုကေဟိ၊ အာဂန္တုရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ ဝိမံသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ ဝုစ္ဆဟာနဘာဝံ၊ ကြီးသည်၊ ယုတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ဝုစ္ဆနဝဘာဝံ-ဟုရှိကြ၏၊ ကြီးသည်ငယ်သည်အဖြစ်ကိုဖေး။) ဥ တွာ၊ သိ၍။ ဝန္ဓနဝန္ဓာယနာဒိကရဏတ္ထံ၊ ရှိခိုးခြင်း၊ ရှိခိုးစေခြင်းကိုပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတိ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ် ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဥတု၊ မည်၏။ သောဝ၊ ထို ဥတုသာလျှင်။ အနေန၊ ဤဥတုဖြင့်။ သံဝစ္ဆရန္တိ၊ နှစ်ဟူ၍။ ပမိယတေ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပမာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဥတု ယေဝ ဥတုပမာဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အပရိပုဏ္ဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပဒါဒိဝသေန၊ ပဉ္စင်းခံသောနေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အပရိ ပုဏ္ဏာ၊ မပြည့်စုံ။ ဥတုဝေမဇ္ဈေ၊ ဥတုအလယ်၌။ ယဒိ ဥပသမ္ပာဒိတော၊ အကယ်ပဉ္စင်းခံသည်ဖြစ်အံ့။ တဒါ၊ ထိုသို့ခံသည်ရှိသော်။ တသ္မိံ ဥတုမိ၊

ထိုဥတု၌။ အဝသိဋ္ဌဒိဝသစိက္ခန္ဓံ၊ ကြွင်းသောနေကို ကြားခြင်းသည်။ “ဒိဝသဘာဂါစိက္ခန္ဓံ၊ နေအဖို့ကိုကြားခြင်းမည်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ယတ္ထကေဟိ ဒိဝသေဟိ ယဿ ယော ဥတု အပရိပုဏ္ဏော၊ တေ ဒိဝသေ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ တံ ခဏံ လဒ္ဓုပသမ္ပဒသံ၊ ထိုခဏ ရအပ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်ရှိသော။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ သမ္ပန္နိဗေဝံ၊ သမ္ပန္နိသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥတု၊ ဥတုသည်။ ယတ္ထကေဟိ ဒိဝသေဟိ၊ အကြင်မျှလောက်သော နေတို့ဖြင့်။ အပရိပုဏ္ဏော၊ မပြည့်စုံ။ တေ ဒိဝသေ၊ ထို နေတို့ကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဆာယာဒိကမေဝ၊ အရိပ်အစရှိသည်ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဂါယိတဗ္ဗတော ကထေတဗ္ဗတော၊ ကြားအပ်သော ကြောင့်။ သင်္ဂတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဣဒမေဝ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒမေဝ—အစရှိသောပါဌ၌။ ဧကေတော ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကြားအပ်၏။ တံ ကိံ လဘသီတိ၊ တံ ကိံ လဘသိ—ဟူသည်ကား။ တံ၊ သည်။ ဥပသမ္ပဒန—ကာလေ၊ ပဉ္စင်းခံသော အခါ၌။ ကတရံ ဝသံ၊ အဘယ်နှစ်ကို လည်းကောင်း။ ကတရံ ဥတု၌၊ အဘယ်ဥတုကိုလည်းကောင်း။ လဘသိ၊ ရသနည်း။ ကတရသ္မိံ၊ အဘယ်ဥတု၌။ တေတယာ၊ သည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို။ လဒ္ဓါ၊ ရအပ်သနည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿာနဥတု၊ မိုးလဥတုတည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သံဝတ္ထရာစိက္ခန္ဓံ၊ နှစ်ကိုကြားခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ဣဒံ၊ ဤဥတုပမာဏကို။ ဝုတ္တေဝိ၊ ပြောကြားသော်လည်း။ န ဉာယတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဣမိနာ ဥတုအာစိက္ခန္ဓေနနေဝ၊ ဤဥတုကိုကြားသဖြင့်သာလျှင်။ သာသနဝသေသု ဝါ၊ သာသနာနှစ်တို့၌လည်းကောင်း။ ကလိယုဂဝသာဒိသု ဝါ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ခုနှစ်အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း။ သဟသိမေ ဝါ၊ တထောင်ပြည့်လသော် လည်းကောင်း။ သတိမေ ဝါ၊ တရာပြည့်လသော်လည်းကောင်း။ အသုကံ ဥတု၊ ဤဥတုကို။ လဘာမိ၊ ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသိတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဆာယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတပဋိပါဠိံ၊ လာသော အစဉ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝုတ္တဗ္ဗကမတော ပန၊ ဆိုအပ်သော အစဉ်ဖြင့်ကား။ သဗ္ဗဒေသ ပသိဒ္ဓေသု၊ ခပ်သိမ်းသော အစိတ်နှင့်တကွပြီးကုန်သော။ ဝါ၊

၁။ သမ္ပန္နိ ယော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝုတ္တမိ = (ဆဋ္ဌ)

ခပ်သိမ်းသောအရပ်၌ ထင်ကုန်သော။ ကလိယဂဝဏ္ဏာဒီသု၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်
 နှစ်အစရှိသည်တို့၌။ အသုကဝဏ္ဏေ၊ ဤမည်သောခုနစ်၌။ အသုကဥတုမှီ၊ ဤ
 ဥတု၌။ အသုကမာဓေ၊ ဤလ၌။ အသုကေ၊ ဤမည်သော။ ကဏ္ဍေ ဝါ၊ လဆုတ်
 လည်းဖြစ်သော။ သုက္ကေ ဝါ၊ လဆန်းလည်းဖြစ်သော။ ပက္ခေ၊ ပက္ခ၌။
 အသုကတိထိဝါရဝိသေသယုတ္တေ၊ ဤမည်သော နေ့ရက်အထူးနှင့်ယှဉ်သော။
 နက္ခတ္တေ၊ နက္ခတ်၌။ ပုဗ္ဗဏှာဒိဒိဝသဘာဂေ၊ နံနက်အစရှိသော နေ့အဖို့၌။
 တွေ့ကေ၊ ဤမျှလောက်သော။ ဆာယာပမာဏေ ဝါ၊ အရိပ်ပမာဏ၌လည်း
 ကောင်း။ စာဠိပမာဏေ ဝါ၊ နာရီပမာဏ၌လည်းကောင်း။ မဟာ၊ သည်။
 ဥပသမ္ပဒါ၊ ကို။ လဒ္ဓါ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေယျာသိ၊ ပြောဆိုလေလော့။
 ဣတိ ဇေ၊ ဤသို့။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကြားအပ်၏။ “ဣဒဉ္စ၊ ဤစကားအစဉ်ကို
 လည်း။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဥဂ္ဂဟေတု၊ သင်၍။ (၁၃၉) အာဂန္တုကေဟိ၊
 တို့နှင့်။ ဝုဗ္ဗပဋိပါဠိ၊ ကြီးသောအစဉ်ကို။ ဥတု၊ သိ၍။ ပဋိပဇ္ဇာဟိ၊ ကျင့်
 လေလော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ကိဿ တန္တိ၊ ဟူသည်
 ကား။ ကိ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တံ၊ သည်။ တွေ့ကံ ကာသံ၊ ဤမျှလောက်သော
 အခါပတ်လုံး။ အကာသိ၊ ပြုသနည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၁၃၀။ ဥပသမ္ပဒံ ယာစိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဗ္ဗဇ္ဇေ၊ ရှစ်အဖြစ်ကိုလည်း
 ကောင်း။ ဥပသမ္ပဒဉ္စ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ယာစိ၊ တောင်း၏။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ပဿိသာမိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝဒတိ၊
 ဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ သေသော၊ ပါဠိကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပရိပိ၊
 အထက် အထက်၌လည်း။ ဇေ၊ ဤအဘူတည်း။ “ဩသာရေတဗ္ဗော”တိ
 ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပုရိမော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ဥက္ခိတ္တကဘာဂေ၊
 ဥက္ခိတ္တက အဖြစ်သည်။ ဝိဗ္ဗမိတု၊ လူထွက်၍။ ပုန၊ တဖန်။ လဒ္ဓုပ-
 သမ္ပဒမ္ပိ၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရသော်လည်း။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်။ တေနစ၊ ထိုကြောင့်
 လည်း။ သတုဉ္စာဒိသုပိ၊ တကူသုံးဆောင်ခြင်းစသည်တို့၌လည်း။ ဘိက္ခုနံ၊
 တို့အား။ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ ပါစိတ်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။
 “အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သဟသေ-
 ယျာပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တွေ့၊ ၌။
 အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဩသာရိတတ္တာ၊ သွင်းအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပကတတ္ထော၊ ပကတိသိလရှိ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂါဒိ-

၁။ နာဠိကာပမာဏေ ဝါ= (ဆဋ္ဌ)

ပစ္စယေန၊ ဥက္ခိတ္တကရဟန်းနှင့်တကွ သုံးဆောင်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ ပါဝိတ္တိယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မမသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ အာပတ္တိဋ္ဌာနေ၊ အာပတ်အရာ၌။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိတာယ၊ အာပတ်မသင့်ဟု အမှတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ န ယထာတိ၊ မရှိ။ တေနော၊ ထိုသို့ မရှိသောကြောင့်လျှင်။ ဗုဒ္ဓိကမ္မမ္ပိ၊ ကုစားခြင်းကိုလည်း။ န ကရေတိ၊ မပြု။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့ မကုကာမျှဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလဇ္ဇိ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ စူး။ ပဏ္ဏတ္တိံ ဥတု၊ ဝိတိက္ကမံ၊ ပညတ်တော်ကိုသိလျက် လွန်ကျူးခြင်းကို။ ကရောန္တော ဝေ၊ ပြုသောရဟန်းသည်သာလျှင်။ အလဇ္ဇိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စူး။ “သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အလဇ္ဇိသမ္ဘောဂါဒိပစ္စယာ၊ အလဇ္ဇိနှင့်တကွ သုံးဆောင်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိနိယမော၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဟု ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ သာပိ အာပတ္တိ၊ ထို ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကိုလည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဣမံ အဓိပ္ပါယံ၊ ဤအလိုကို။ အသလ္လက္ခန္တေန၊ မမှတ်အပ်သော။ ကေနစိ၊ အချို့သော ဝဇီရဗုဒ္ဓိဆရာသည်။ “အနာပတ္တိံ သမ္ဘောဂေ ဝံဝါသေ”တိ ဣမိနာ ပါဝိတ္တိယေန အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ အလဇ္ဇိသမ္ဘောဂါပစ္စယာ ဒုက္ကဋ္ဌ ပန အာပဇ္ဇတိ ဝေ ဟိ၊ ဟူ၍။ ယော ပန အာပတ္တိနိယမော၊ အကြင်အာပတ်ကို မှတ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော အာပတ္တိနိယမော၊ ကို။ အလဇ္ဇိတ္ထေ၊ အလဇ္ဇိ၏အဖြစ်သည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၃၁။ “ဝိနယမ္ပိ”တိအာဒိဂါထာသု၊ အစရှိသော ဂါထာတို့၌။ နိဂ္ဂဟာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဂ္ဂဟကရဏေသု၊ နှိပ်၍ ပြုခြင်းတို့၌။ ပါပိစ္ဆေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါပပုဂ္ဂလာနံ၊ ယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ နိဂ္ဂဟကရဏေသု စ၊ နှိပ်၍ ပြုခြင်းတို့၌လည်းကောင်း။ လဇ္ဇိနံ၊ တို့ကို။ ပဂ္ဂဟေသု စ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းတို့၌လည်းကောင်း။ ပေသလာနံ၊ သီလကိုချစ်သော ရဟန်းတို့၏။ သုခါဝဟေ၊ ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်သော။ မဟန္တေ၊ မြတ်သော။ ဝိနယမ္ပိ၊ ၌။ ယထာ အတ္ထကာရီ၊ အတ္တာနုဂုဏံ ကရောန္တော၊ အနက်နှင့်

လျော်စွာပြုသော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယောနိသော၊ အသင့် အားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇတိ နာမ၊ ကျင့်သည့်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ပဝက္ခာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နယော-
ဇနာ၊ စပ်၍ ယောဇနာခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကား
သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သည်
သာတည်း။

စတ္တာဓရာနိဿယာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သမန္တပါသာဒိကာယ၊ သမန္တပါသာဒိကအမည်ရှိသော။ ဝိနယဌကထာယ၊
ဝိနည်းအဌကထာ၏။ သံဝဏ္ဏနာယံ၊ အဖွင့်ဖြစ်သော။ (ထည့်)။ ဝိမတိ-
ဝိနောဒနိယံ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာ၌။ မဟာဓန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ မဟာဓန္ဓက
ကိုဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းသည်။ ဣတိ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤသို့သော
အစဉ်ဖြင့်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး ပြီ။

၂-ဥပေါသထက္ခန္ဓက

သန္တိပတိဘူတနန္ဒာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

(၁၄၀) ၁၃၂။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကဉ္စ။ ဝဏ္ဏနာ၊ အပွင့်ကို။ ဝဏ္ဏတေ၊ ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအယူ၌။ တရန္တိ ဩတရန္တိ၊ သက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သာလဒ္ဓိ၊ ထိုအယူသည်။ တိတ္ထံ၊ မည်၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူကိုရ၏။ ဣတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာသနလဒ္ဓိတော၊ သာသနာ အယူမှ။

၁၃၅။ “အာပဇ္ဇိတာ ဝုဋ္ဌိတော” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဒေသနာ-ရောစနမ္ပိ၊ ဒေသနာကြားခြင်း ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်အပ်၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ မာတိကာဠာကထာယံ၊ မာတိကာအဋ္ဌကထာ၌။ “ဝုဋ္ဌိတာ ဝါ နေသိတာ ဝါ အာရောစိတာ ဝါ အာပတ္တိံ”ပ။ အသန္တိနာမ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မနုဇေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာသန္ဓေန၊ နီးသော လူနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုရဋ္ဌေ၊ အဝေး၌ တည်ကုန်သော။ ပရပုဂ္ဂလေပိ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဂီရိ၊ စကားကို။ နော စ ဘဏေယျ၊ မဆိုရာ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။

“အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂရုကာပတ္တိပိ၊ ဂရုကအာပတ်သည်လည်း။ အာဝိကရုဏမတ္တေန၊ ထင်ရှားပြုကာမျှဖြင့်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ ဣတိ၊ ဤ။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ တေသံ၊ လုံ့လကစိဆရာတို့၏။ မတိမတ္တံ၊ အယူမျှသာတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပရိဝါသဒိဝိဓာနသုတ္တေဟိ၊ ပရိဝါသစသည်ကို စီရင်သော ပါဠိတို့နှင့်။ ဝိရုဗ္ဗနတော၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ-ဟူသောပါဠိ၌။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အာဝိကရောန္တံ၊ ထင်စွာပြုသော။ နံ ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းကို။ ပေသလာ၊ သီလကို ချစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ “အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗ”န္တိအာဒိဝစနံ၊ အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗ-အစရှိသော စကားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အနိစ္ဆမာနမ္ပိ၊ အလိုမရှိပဲလျက်လည်း။ နံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ ပရိဝါသဒီနိ၊ ပရိဝါသအစရှိသည်တို့ကို။ ဒါပေတော၊ ပေးစေ၍။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ သုဒ္ဓန္တေ၊

၁။ ဒေသနာရောစနာနမ္ပိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဒတ္တာ = (ဆဋ္ဌ)

စင်သော အပိုင်းအခြား၌။ ပတိဋ္ဌာပေဿန္တိ၊ တည်စေကုန်လတ္တံ့။ တတော၊
 ထိုသို့တည်စေခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ အဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရာဒီနံ၊
 နှလုံးသာရွှင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဖာသု၊ ချမ်း
 သာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပ္ပာယော၊
 တည်း။ ပဌမံ ပါတိမောက္ခဒွေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဒါနုဒ္ဓေသံ၊ နိဒါ-
 နုဒ္ဓေသကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော
 နိဒါနုဒ္ဓေသကို။ ပညာပေသိ၊ ပညတ်၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ဧတံ၊ ဤ
 နိဒါနုဒ္ဓေသကိုသာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေး၌။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်အပ်ပြီးသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ပါရာဇိကာဒိ-
 သိက္ခာပဒမ္ပိ၊ ပါရာဇိကစသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 “တတြိမေ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓေသံ အာဂစ္ဆန္တိ”တိအာဒိနာ၊
 အာဂစ္ဆန္တိ-အစရှိသော။ ပါရာဇိကုဒ္ဓေသာဒိဝသေန၊ ပါရာဇိကုဒ္ဓေသအစရှိ
 သည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိနယမာတိကံ၊ ဝိနည်းမာတိကာကို။ ကတော၊ ရှိ။
 နိဒါနုဒ္ဓေသေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တော်သည်ပင်လျှင်။
 သင်္ဂဟေတွာ၊ အကျဉ်းပေါင်း၍။ “ပါတိမောက္ခ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ပညာပေသိ၊
 ပညတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တဒေတံ၊ ထို
 ပါတိမောက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိ-
 သိတု”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁၃၆။ ဧတံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မိ တသ္မိ စာတုဒ္ဓသေ
 ဝါ ပန္နရသေ ဝါတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ အတ္ထဇာတံ၊ ဤအနက်အပေါင်းကို။
 သန္တိပါတာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သိမာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၄၁)၁၃၈။ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။
 နိဒဿနမတ္တံ၊ နိဒဿနမျှသာတည်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ တဿံ ဒိသာယံ၊
 ထိုအရှေ့အရပ်၌။ နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ ယတ္ထ၊ အကြင်
 အရပ်၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတော ပဌာယ၊ ထိုရှိရာအရပ်မှ ဖြစ်၍။ ပဌမံ၊ စွာ။
 “ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်
 ဖြင့်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝိဇ္ဇမာနဌာနေသု၊ ရှိသောအရာတို့၌။ နိမိတ္တာနိ၊
 တို့ကို။ ကိတ္တေတွာ၊ ကြား၍။ ပန၊ တဖန်။ “ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယာ”တိ၊

၁။ ဧဝံ အတ္ထဇာတံ = (ဆဋ္ဌ)

ဟူ၍။ ပဌမကိတ္တိတံ၊ ရှေးဦးစွာကြားအပ်သော နိမိတ်ကို။ ကိတ္တေတုံ၊ ကြားခြင်း
 ဌာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တိဟိ နိမိတ္တေဟိ၊ နိမိတ်သုံးခုတို့ဖြင့်။
 သိသံသကသဏ္ဌာနာယ၊ ခရီးဆုံသဏ္ဌာန်ရှိသော။ သိယမာပိ၊ သိမ်ကိုလည်း။
 သမ္ပန္နိတဗ္ဗတော၊ သမုတ်အပ်သောကြောင့်တည်း။ တိက္ကတ္တုံ၊ သိမာမဏ္ဍလံ
 သမ္ပန္နန္တော၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယဓရေန၊ ဝိနည်းခိုရ်သည်။ သယံ၊
 မိမိသည်။ ကေသ္မိယေဝ ဌာနေ၊ တခုသော အရပ်၌သာလျှင်။ ဌတု၊
 တည်၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ နိမိတ္တကိတ္တနဝစနေနေဝ၊ နိမိတ်ကြားသော
 စကားဖြင့်သာလျှင်။ သိမမဏ္ဍလသမန္တာ၊ သိမ်အဝန်း၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ။
 နိမိတ္တေန၊ နိမိတ်ဖြင့်။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဗန္ဓန္တေန၊ ဖွဲ့သဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊
 အနက်။ တံ တံ နိမိတ္တဌာနံ အာဂန္ဓာပိ ဟိ ကိတ္တေတုံ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ တိယောဇနပရမာယ၊ သုံးယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သိမာယ၊
 ၌။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ တိက္ကတ္တုံ၊ သုံးကြိမ်။ အနုပရိဂမနဿ၊
 လှည့်လည်ခြင်း၏။ ကေဒိဝသေန၊ တနေတည်းဖြင့်။ ဒုက္ကရတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသည့်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနယဓရေန၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ အဒိဋ္ဌမ္ပိ၊ မမြင်
 သော်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘိက္ခုဟိ၊ ထိုသည်။ ယထာ ဝဝတ္တိတံ၊ အကြင်
 အခြင်းအရာဖြင့် မှတ်အပ်သော။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ “ပါသာဏော ဘန္တေ” တိ
 အာဒိနာ၊ အစရှိသောအားဖြင့်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။
 ဝုတ္တာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်သည်ကို အစဉ် အောက်မေ့သဖြင့်။ သလ္လက္ခေတွာ၊
 မှတ်၍။ “ဧသော ပါသာဏော နိမိတ္တံ” န္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကိတ္တေ-
 တုမ္ပိ၊ ကြားခြင်းဌာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ အပ်သလျှင်ကတည်း။

ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ န ကတော၊ မပြုအပ်သော။
 သယံဇာတောဝ၊ အလိုလိုဖြစ်သော တောင်ကိုသာလျှင်။ “သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတော”
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သေသာပိ၊ ကြွင်းသော တောင်တို့သည်လည်း။
 တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ ဣတရောပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတာဒိ-
 ကော၊ သက်သက်သောမြေတောင်အစရှိသော။ ပဗ္ဗတောပိ၊ တောင်သည်လည်း။
 “ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော” တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ ဥဂ္ဂတပ္ပ-
 ဒေသေန၊ မြင့်သည့်ကို ညွှန်းသဖြင့်။ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ၊ ဆင်ပမာဏကို။ ဂဓဟ-
 တဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ စတုဟိ ဝါ တိဟိ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိမာဘူမိယံ၊
 သိမ်မြေ၌။ စတုသု ဝါ ဒိသာသု၊ လေးမျက်နှာတို့၌ လည်းကောင်း။ တိသု
 ဝါ ဒိသာသု၊ သုံးမျက်နှာတို့၌ လည်းကောင်း။ ဌိတဟိ၊ တည်ကုန်သော

၁။ သိမာမဏ္ဍလံ သမန္တာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝဇ္ဇတိ = (ဆဋ္ဌ)

နိမိတ်တို့ဖြင့်။ ပန၊ မအပ်သည်ကား။ ကေသာ ဧဝ ဒိသာယ၊ တခုသော အရပ်၌သာလျှင်။ ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သော။ တတော၊ ထို သုံးခု လေးခု ထက်။ ဗဟူဟိ၊ များစွာသော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်း။ သမ္ပန္နိတုံ၊ သမုတ်ခြင်း ဌာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဒိသု ဒိသာသု၊ နှစ်ပါးသော အရပ်တို့၌။ ဌိတေဟိ၊ တည်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒိဟိ ပန၊ နိမိတ်နှစ်ခု တို့ဖြင့်ကား။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေန၊ နိမိတ်တခုဖြင့်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “တံ ဗဟိဒ္ဓါကတော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကိတ္တိတနိမိတ္တဿ၊ ကြားအပ်သော နိမိတ် ၏။ အသိမတ္တာ၊ သိမ်မဟုတ်သောကြောင့်။ အန္တောသိမာယ၊ သိမ်တိုင်းကို။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သစေ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ (၁)

ဒုတ္တိံ သပလဂုဠပိဏ္ဍပုမာဏတာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပို တင်လဲခဲပမာဏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သဏ္ဌာနတော၊ သဏ္ဌာန်အားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူအပ်၏။ တုလဂဏနာဝသေန၊ အချိန်အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ မယူအပ်။ ဘာရတော၊ ချိန်ဝန်အားဖြင့်။ ပလပရိမာဏဉ္စ၊ ပိုလ်ပမာဏကိုလည်း။ မဂတေလာယ၊ မဂဓချိန်ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ သာ စ၊ ထိုမဂဓချိန်သည်လည်း။ လောကီယတုလာယ၊ လောကီချိန်ထက်။ ဒွိဂုဏာ၊ နှစ်ဆတက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အတိမဟန္တောပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ၊ ဆင်ပမာဏ။ အနုဂ္ဂန္ဓာ၊ မတက် မမြင့်မူ၍။ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ၊ အောက်မြေ၌။ ဩတိဏ္ဏသဏ္ဌာတော၊ သက်သော အထူအခဲအားဖြင့်။ အနေကယောဇနပုမာဏောပိ၊ ယူဇနာများစွာ ပမာဏ ရှိသော်လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ တတော၊ ထိုကျောက်ဖျာမှ။ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ ကုဋံ၊ ဆင်ပမာဏ ရှိသော အထွတ်သည်။ သစေ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ တက်ငြားအံ့။ ပဗ္ဗတသချ်မေဝ၊ တောင်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်။ ဝစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ (၂)

“အန္တောသာရာန” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ တရုဏတာယ၊ နှုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာရေ၊ အနှစ်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိသော်လည်း။ ပရိဏာမေန၊ ရင့်သဖြင့်။ ဘဝိဿာမာနသဘရေပိ၊ အနှစ်ဖြစ်လတ္တံ့သော သစ်ပင်တို့ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏပရိဏာဟာနံ၊ လုံးပတ်သိတိုင် ကညစ်ရိုး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ တာဒိသာနမ္ပိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သစ်ပင်တို့၏လည်း။ စတုပဉ္စမတ္တမိဝနံ၊ လေးပင် ငါးပင်မျှရှိသော တောသည်လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အန္တော-

သာရမိဿကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ (၁၄၂) အန္တောသာရေဟိ၊ အတွင်း၌ အနှစ်ရှိကုန်သော။ ရုက္ခေဟိ၊ သစ်ပင်တို့နှင့်။ သမ္မိဿာနံ၊ ရောကုန်သော။ ဧတေန၊ ဤ အန္တောသာရမိဿကာနံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တစသာရရုက္ခမိဿံ၊ ထန်းပင် အုန်းပင် ရောသော။ ဝနမ္ပိ၊ တောသည်လည်း။ ဝဠုတိ၊ ခါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ခါ။ “စတုပဉ္စရုက္ခမတ္ထမ္ပိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သာရ- ရုက္ခေ၊ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ခါ။ ဝနမဇ္ဈေ ဝိဟာရံ ကရေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရုက္ခသဋ္ဌာယ၊ သစ်ပင် အပေါင်း၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ရုက္ခေ၊ တို့ကို။ အတ္ထိန္နိတု၊ မဖြတ်မူ၍။ ဝတိအာဒိဟိ၊ စောင်ရန်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိဟာရပရိစ္ဆေဒံ၊ ကျောင်း၏အပိုင်းအခြားကို။ ကတွံ၊ ဤလျှင်။ တဒန္တော၊ ထို တော၏အတွင်း၌။ ရုက္ခန္တရေသု ဧဝံ၊ သစ်ပင်အကြားတို့၌သာလျှင်။ ပရိဝေဏပဏ္ဏသာလာဒိနံ၊ ပရိဝုဏ်၊ သစ်မီးအစရှိ သည်တို့ကို။ ကရဏဝသေန၊ ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်း အရာဖြင့်။ အန္တောဝိဟာရမ္ပိ၊ ကျောင်းတွင်းသည်လည်း။ ဝနမေဝ၊ တော သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ခါ။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ စ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ သော။ ရုက္ခံ၊ ကို။ ဆိန္နိတု၊ ဖြတ်၍။ ဝိဟာရံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျံ၊ ပြု ကုန်ငြားအံ့။ ဝိဟာရဿ၊ ခါ။ အဝိနတ္ထံ၊ တောမဟုတ်သောကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျောင်းကို။ ပရိက္ခိပိတု၊ ဝန်းရံ၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဝနံ၊ တောကို။ ကေတ္ထံ၊ တခုသောအရပ်၌။ ကိတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ကြားအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤ၌ကား။ အန္တောပိ၊ ကျောင်းတွင်း သည်လည်း။ ဝနတ္ထာ၊ တော၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ဝနံနု ကိတ္ထေတဗ္ဗံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ခါ။ ဟိ၊ စ။ တံ၊ ထိုတောကို။ သဓေ ကိတ္ထေန္တိ၊ အကယ်၍ ကြားကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ “နိမိတ္တဿ ဥပရိ ဝိဟာရေ ဟောတိ” တိအာဒိနာ၊ ဟောတိ-အစရှိသည်ဖြင့်။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့၌။ ဝုတ္တံ ဒေါသံ၊ ဆိုအပ်သော အပြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ ဧက ဒေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝနေနာဒေသံ၊ တော တစ်တံကို။ ရုက္ခဝိရဟိတဋ္ဌာနေ၊ သစ်ပင်ကင်းရာအရပ်၌။ ကတဝိဟာရဿ၊ ပြုအပ်သောကျောင်း၏။ ဧကာသေ၊ နံပါးတဘက်၌။ ဌိတဝနဿ၊ တည်သော တော၏။ ဧကဒေသံ၊ တစ်တံကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (၃)

သုစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သရဒဏ္ဍကပ္ပမာဏော၊ မြားရိုး အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ လေခနိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏော၊ ကညစ်ရိုးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ၊

၁။ သာရရုက္ခမိဿမ္ပိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အန္တောရုက္ခန္တရေသု ဧဝံ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ဝိသဒဏ္ဍကပ္ပမာဏော = (ဆဋ္ဌ)

ဤသို့။ ကေဝိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မာတိကာဌကထာယံ ပန၊ ဌကား။ အဝေဘဂီယဝိနိစ္ဆယေ၊ အဝေဘဂီယအဆုံးအဖြတ်၌။ “ယောကောစိ အဋ္ဌဂုံလ-
သုစိဒဏ္ဍကမတ္ထောပိဝေဠု။ ပ။ ဂရုဘဏ္ဍ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ တနုတရော၊ အလွန်ငယ်သော။ ဝေဠုဒဏ္ဍော၊ ဝါးလုံကန်
သည်။ သုစိဒဏ္ဍော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဝံသနဌက-
သရာဝါဒီသုတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေဠုပဗ္ဗေ ဝါ၊ ဝါးဆစ်၌လည်းကောင်း။
နဌပဗ္ဗေ ဝါ၊ ကျွဲဆစ်၌လည်းကောင်း။ ကပလ္လကာဒိမတ္တိကဘာဇနေသု ဝါ၊
ပြတို့ထွေးခံအစရှိသော မြေခွက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
“တခံဏမ္ပိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အမိလာယိတွာ၊ မညှိုးမရွံ့။ ဝီရဟနဇာတိကေ၊
စည်ကားပေါက်ရောက်တတ်သော သဘောရှိကုန်သော။ တရုဏပေါတကေ၊
သစ်ပင်ငယ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ပရိဏတာ၊ ရင့်ကုန်သော။ ယေ
ပန ဇီဝန္တိ၊ အကြင်သစ်ပင်တို့သည်ကား။ သမူလံ၊ အမြစ်နှင့်တကွ။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊
နုတ်၍။ ရောပိတာပိ၊ စိုက်ပေတမ့်လည်း။ ဆိန္ဒုသာခါ ဝိယ၊ ဖြတ်အပ်သော
သစ်ခက်ကဲ့သို့။ မိလာယိတွာ၊ ညှိုး၍။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှ။ နဝမူလကံရူပုတ္တိ-
ယာ၊ အမြစ်သစ်၊ အညွန့်သစ်ပေါက်သဖြင့်။ ဇီဝန္တိ၊ ရှင်ကုန်၏။ မိယန္တိယေဝ
ဝါ၊ သေမူလည်းသေကုန်၏။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောသစ်ပင်တို့ကို။
ကိတ္တေတုံ၊ ကြားခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တေန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
နဝမူလသာခါနိဂ္ဂမနံ၊ အမြစ်သစ်၊ အခက်သစ် ထွက်ခြင်းသည်။ (၄)

(ဤ၌။ အန္တောတိ သီမာယ မဟာဒိသာနံ အန္တော-ဟု ပါဌ်ရှိကြသည်။
အဋ္ဌကထာ၌ အန္တော-မရှိရကား ပါဌ်လွန်ဖြစ်ရာ၏။) ကောဏန္တိ၊ ဟူသည်
ကား။ သီမာယ၊ ၍။ စတုသု ကောဏေသု၊ လေးထောင့်တို့၌။ ခိန္တံ ခိန္တံ မဂ္ဂါနံ၊
နှစ်ကြောင်း နှစ်ကြောင်းသော ခရီးတို့၏။ သမ္ပန္နဌာနံ၊ စပ်ရာအရပ်ကို။
ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဟူသည်ကား။ တေသံ စတုန္တံ ကောဏာနံ၊
ထို အထောင့်လေးခုတို့၏။ ဗဟိ၊ အပ၌။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ ဌိတေ
သု၊ တည်ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ ခရီးတို့တွင်။ ဧကံ၊ ခရီးတကြောင်းကို။
ဧကိဿာ ဒိသာယ၊ တခုသောအရပ်၌။ အပရံ၊ ဤမှ တပါးသော ခရီးကို။
အညိဿာ ဒိသာယ၊ တပါးသောအရပ်၌။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စတ္တာရောပိ
မဂ္ဂါ၊ ခရီး လေးကြောင်း တို့ကိုလည်း။ စတုသု ဒိသာသု၊ ခရီးသေး
မျက်နှာတို့၌။ ကိတ္တေတုံ၊ ကြားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။

၁။ ဝေဠုဒဏ္ဍောတိ စ သုစိဒဏ္ဍောတိ စ - (ဆဋ္ဌ)
၂။ မဇ္ဈေတိ သီမာယ မဟာဒိသာနံ အန္တော-ဟု ယခုဆဋ္ဌ-၌ရှိသည်။

အဓိပ္ပာယ်တော်။ တည်း။ ဧဝံ ပန၊ ဤသို့ကား။ ကိတ္တိတမတ္တေန၊ ကြားကာ
 မျှဖြင့်။ ကတံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ကောဗဒ္ဓကော၊ တစပ်တည်းတည်သော
 အဖြစ်သည်။ ဝိဂစ္ဆတိတိ၊ ကင်း၏ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။
 ပရတော၊ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂတဋ္ဌာနေပိ၊ သွားရာ အရပ်၌လည်း။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဧတေ ဧဝ မဂ္ဂါ၊ ထိုခရီးတို့ပင် မဟုတ်လော။
 ဟိ၊ စ။ “စတုသု ဒိသာသု ဂစ္ဆန္တိ”တိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီး
 မဟုတ်လော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်း
 ကို။ ဓိစိနိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။ (၅)

“ဥတ္တရန္တိယံ ဘိက္ခုနိယံ”တိ ဣဒဉ္စ၊ ဟူသောစကားကိုလည်း။ ပါဠိယံ၊
 ၌။ ဘိက္ခုနိနံ၊ ရဟန်းမိန်းမတို့၏။ နဒီပါရဂမနေ၊ နဒီပါရဂမန သိက္ခာ-
 ပုဒ်၌။ နဒီလက္ခဏဿ၊ နဒီလက္ခဏာ၏။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏။ အန္တရဝါသက-
 တေမနမတ္တမ္ပိ၊ သင်းပိုင် စွတ်လောက်သော ရေရှိသော မြစ်သည်လည်း။

ဝဋ္ဋတိ (၁၄၃) ဧဝံ၊ အပ်သည်သာတည်း။ “နဒီစတုက္ကေပိ ဧသေဝ
 နယော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကေတ္ထံ၊ တခုသော အရပ်၌။
 ကိတ္တေတွာ၊ ကြား၍။ အညတ္ထံ၊ တပါးသော အရပ်၌။ ပရတော၊ တပါး
 သော အရပ်သို့။ ဂတဋ္ဌာနေပိ၊ သွားရာအရပ်၌လည်း။ ကိတ္တေတွံ၊ ကြား
 ခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ တေနော၊
 ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “အသမ္ပိဿနဒီယော စတသောပိ ကိတ္တေတွံ ဝဋ္ဋတိ”တိ၊
 ဟူ၍။ အသမ္ပိဿဂ္ဂဟဏံ၊ အသမ္ပိဿသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ၏။ မူလေတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ အာဒိကာလေ၊ အစကာလ၌။ နဒီ၊ ဘိန္နိတွာတံ၊ ဟူသည်ကား။
 ယတ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥဒက္ကံ၊ ကို။ အနိစ္စန္တေဟိ၊ အလိုမရှိ
 ကုန်သော။ ကဿကေဟိ၊ လယ်လုပ် ယောက်ျားတို့သည်။ မဟောဂေ၊
 များစွာသော ရေအယဉ်တို့ကို။ နိဝတ္တေတွံ၊ နစ်စေခြင်းငှာ။ န သတ္တာ၊
 မတတ်ကောင်း။ ဧဝံ တသ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ နဒီတလံ၊ မြစ်အပြင်ကို။
 ဘိန္နိတွာ၊ ဖျက်ဆီး၍။ (၇)

ဥက္ကေပိမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိသရဇ္ဇေန၊ ကြိုးရှည်တပ်သော။ ကုဋေန၊
 အိုးဖြင့်။ ဝါ၊ ပိုးဖြင့်။ ဥဿိဉ္ဇနိယံ၊ ငင်၍ လေဆင်းအပ်သော။ (၈)

အသမ္ပိဿဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗဒိသာသု၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့
 ၌။ ဌိတပဗ္ဗတေဟိ ဧဝ ဝါ၊ တည်သော တောင်တို့ဖြင့်သာလျှင် လည်း
 ကောင်း။ နိမိတ္တန္တရာဗျဝဟိတေဟိ၊ နိမိတ်တပါးမခြားကုန်သော။ ပါသာဏာ-

၁။ ဝိညာယတိတိ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ နဒီကူလံ- (ဆဋ္ဌ)

ဒီသု၊ တို့တွင်။ အညတရဟိ ဝါ၊ တပါးပါးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ သမ္ပိယေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကတ္ထ၊ တခုသော အရပ်၌။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်။ အညတ္ထ၊ တပါးသော အရပ်၌။ ပါသာဏော၊ ကျောက်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိပိ၊ ရှစ်ပါးသော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်း။ “နိမိတ္တာနံ သတေနာပိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဧကိဿာ ဧဝ ဒီဿယ၊ တခုသောအရပ်မျက်နှာ၌သာလျှင်။ ဗဟုနိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပုရတ္ထိမာယ ဒီဿယ ကိံ နိမိတ္တံ? ပဗ္ဗတော ဘန္တေ။ ပုန ပုရတ္ထိမာယ ဒီဿယ ကိံ နိမိတ္တံ? ပါသာဏော ဘန္တေ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကိတ္တေတုံ၊ ကြားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သိဃာ-
ဇ္ဇကသဏ္ဌာနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိကောဏာ၊ သုံးထောင်ရှိသော သိမ်တည်း။ စတုရဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမစတုရဿာ၊ လေးထောင် စပ်စပ်တည်း။ မုဒိဂံသဏ္ဌာနာ ပန၊ မုရိုးစည်သဏ္ဌာန်ရှိသော သိမ်သည်ကား။ အာယတစတု-
ရဿာ၊ လေးထောင်လျားလျားရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧကကောဋီယံ၊ အစွန်းတဘက်၌။ သင်္ကောစိတာ၊ စုံ၏။ ဝါ၊ ကျုံ့၏။ တဒညာယ၊ ထိုမှတပါးသော အစွန်း၌။ ဝိတ္ထိဏ္ဏာ၊ ကျယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ သိမာယ ဥပစာရံ ဌပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဗန္ဓိတဗ္ဗာယ၊ ဖွဲ့အပ်လဲတ္တံ သော။ သိမာယ၊ ၏။ (ဥပစာရံ—၌ စပ်။) နေသံ ဝိဟာရာနံ၊ ထိုသိမ်သမုတ်သော ကျောင်းတို့၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြား မှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ သိမန္တရိကပ္ပဟောနကံ၊ သိမန္တရိက်လောက်သော။ ဥပစာရံ၊ ဥပစာကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ယေသု ဝိဟာရေသု၊ တို့၌။ သိမာ၊ ကို။ ဗဒ္ဒါ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုကျောင်းတို့သည်။ ဗဒ္ဒဝိဟာရာ၊ မည်ကုန်၏။ ပါ-
ဇ္ဇေက္ကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဗဒ္ဒသိမာသဒိသာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဒ္ဒသိမာသု၊ ဗဒ္ဒသိမ်တို့၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ အညမညံ၊ တဦးသည် တဦး၏။ ဆန္ဒာဒိံ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်ကို။ အန-
ပေက္ခိတွာ၊ မငဲ့မူ၍။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ လဘန္တိ ယထာ၊ ရကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဂါမသိမာသု၊ ဂါမ သိမ်တို့၌။ ဌိတာပိ၊ တည်သောရဟန်းတို့သည်လည်း။ အညမညံ၊ ၏။ ဆန္ဒာဒိံ၊ ကို။ အနပေက္ခိတွာ၊ မူ၍။ ပစ္စေကံ၊ သီး။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ “အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သာမိစိမတ္တဝသေန၊ မဟာသုမမထေရ်၌ရှိသောခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။

ကုဋက]

သီမန္တရီကပါသာဏာ

၂၇၉

ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “အဂမနမ္ပိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဇီ။

“ပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒါဒိန” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဘဏ္ဍုကမ္မာပုစ္ဆံ၊ ဘဏ္ဍုကပုစ္ဆ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂဟဏံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ဇီ။ “ကေဝိသတိ ဘိက္ခု” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ နိသိန္ဓေ၊ ထိုင်သော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ဣဒဉ္စ၊ ဤကေဝိသတိ ဘိက္ခု-ဟူသောစကားကိုလည်း။ ကမ္မာရဟေန၊ ကံထိုက်သော ရဟန်းနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အပ္ပာနကာရကာနမ္ပိ၊ အပ္ပာနကံဆောင်သောရဟန်းတို့ကိုလည်း။ ပဟောနကတ္ထံ၊ ဆံ့စေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ “နိမိတ္တုပဂါ ပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ယထာရုစိတဌာနေ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အရပ်၌။ ရုက္ခနိမိတ္တာဒိနံ၊ သစ်ပင်နိမိတ်၊ အစရှိသည်တို့၏။ ဒုလ္လဘတာယ စ၊ ရခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝဇိတာ၊ ကြီးပွား၍။ ဥဘိန္နံ ဗဒ္ဓသိမာနံ၊ ဗဒ္ဓသိမ် နှစ်ခုတို့ကို။ လက်ရကရုဏာဘော စ၊ ရောယှက်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ပါသာဏာနိမိတ္တဿ၊ ကျောက်နိမိတ်၏။ တဒဘာဝတော စ၊ ထိုသို့ ကြီးပွားခြင်း မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော အရပ်၌။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှာ။ သုကရတယ စ၊ ပြုလွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ “သီမန္တရီကပါသာဏာ ဌပေတဗ္ဗာ” တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ စတုရဂုံလပူမာဏာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ထားအပ်သည်ရှိသော်။ ခဏ္ဍသိမာပရိစ္ဆေဒတော၊ ခဏ္ဍသိမ်အပိုင်းအခြားမှ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ နိမိတ္တုပါသာဏာနံ၊ နိမိတ်ကျောက်တို့၏။ စတုရဂုံလမတ္တဌာနံ၊ လက်လေးသစ်မျှ ရှိသော အရပ်သည်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ နိဝစ္ဆတိ၊ ထွက်၏။ အဝသေသံ ဌာနံ၊ လက်လေးသစ်မှ ကြွင်းသောအရပ်သည်။ အန္တောဓိမာယ၊ ခဏ္ဍသိမ်တွင်း၌။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ တေသု၊ ထိုသီမန္တရီက ကျောက်တို့ကို။ ဌပိတေသု၊ ထားအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ သီမန္တရီကာ၊ သီမန္တရီကသည်။ စတုရဂုံလမတ္တာ၊ လက်လေးသစ်မျှရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ဇီ။

☞ (၁၄၄) သီမန္တရီကပါသာဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီမန္တရီကာယ၊ ခဏ္ဍသိမ်၏ သီမန္တရီက၌။ ဌပိတနိမိတ္တုပါသာဏာ၊ ထားအပ်သော မဟာသိမ်၏ နိမိတ်ကျောက်တို့သည်။ တေ ပန၊ ထိုခဏ္ဍသိမ်၏ သီမန္တရီကကျောက်တို့

ကိုကား။ ကိတ္တေန္တေန၊ မဟာသိမ်၏ နိမိတ်ပြု၍ ကြားလိုသော ရဟန်းသည်။
 ပဒက္ခိဏတော၊ လက်ယာရစ်။ အနုပရိယာယန္တေနော၊ လှည့်လည်သဖြင့်သာ
 လျှင်။ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ကြားအပ်ကုန်၏။ ကထံ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟူမူကား။
 (တထာ-ဟု ပါဠိရှိကြ၏၊ မသင့်။) ဟိ၊ အကျယ်ကား။ ခဏ္ဍသီမတော၊ မူ။
 ပစ္စိမာယ ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်၌။ ပုရတ္တာဘိမုခေန၊ အရှေ့အရပ်သို့
 ရှေးရှု။ ဌတု၊ ရပ်၍။ “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ” န္တိ၊ ဟူ၍။
 တတ္ထ၊ ထိုအရှေ့အရပ်၌။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ နိဇိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အနုက္က-
 မေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကိတ္တေတု၊ ကြား၍။ တထာ၊ တူ။ ဥတ္တရာယ
 ဒိသာယ၊ ၌။ ဒက္ခိဏာဘိမုခေန၊ တောင်အရပ်သို့ ရှေးရှု။ ဌတု၊ ၍။
 “ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။
 ကိတ္တေတု၊ ကြား၍။ တထာ၊ တူ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ ၌။ ပစ္စိမာဘိမု-
 ခေန၊ အနောက်အရပ်သို့ ရှေးရှု။ ဌတု၊ ၍။ “ပစ္စိမာယ ဒိသာယ ကိံ
 နိမိတ္တံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကိတ္တေတု၊ ၍။ တထာ၊ တူ။
 ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ၊ ၌။ ဥတ္တရာဘိမုခေန၊ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှု။ ဌတု၊
 ၍။ “ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုမြောက်အရပ်
 ၌။ သဗ္ဗာနိ နိမိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ကိတ္တေတု၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။
 ပစ္စိမာယ ဒိသာယ၊ အနောက်အရပ်၌။ ပုရတ္တာဘိမုခေန၊ အရှေ့အရပ်သို့
 ရှေးရှု။ ဌတု၊ ၍။ ပုရိမကိတ္တိတံ၊ ရှေးကြားပြီးသော နိမိတ်ကို။ ဝုတ္တ-
 နယေန၊ ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်။ ပုန၊ ဖန်။ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ ကြားအပ်၏။ ဧဝံ၊
 ဤအတူ။ ဗဟုနမ္ပိ ခဏ္ဍသီမာနံ၊ များစွာသော ခဏ္ဍသိမ်တို့၏လည်း။ သီမန္တရိ-
 ကပါသာဏာ၊ သီမန္တရိက်ကျောက်တို့ကို။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ကိတ္တေ-
 တဗ္ဗာ၊ ကြားအပ်ကုန်၏။ တတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပစ္စာ၊ သီမန္တရိက်ကို
 ကြားပြီးနောင်မှ။ အဝသေသနိမိတ္တာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာသိမာယ၊
 ၏။ ဗာဟိရန္တရေသု၊ အပစ္စုပ္ပန်၌။ အဝသေသနိမိတ္တာနိ၊ ကြွင်းသော နိမိတ်
 တို့ကို။ ဥဘိန္ဒမ္ပိ န ကောပေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဘိန္ဒမ္ပိ၊ နှစ်ဦးသော
 ရဟန်းတို့၏လည်း။ ကမ္မံ၊ ကို။ န ကောပေန္တိ၊ မဖျက်ကုန်။

ကုဋိဂေဟတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘူမိယံ၊ မြေတွင်။ ကတတိဏကုဋိယံ၊
 ပြုအပ်သောမြက်ကုဋိ၌။ ဥဒုက္ခလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒုက္ခလာဝါဋ္ဌသဒိသ-
 ခုဒ္ဒကာဝါဋ္ဌံ၊ ဆုံရေတွင်းနှင့်တူသော တွင်းငယ်ကို။ နိမိတ္တံ န ကာတဗ္ဗန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ တံ ရာဇိံ ဝါ၊ ထိုအရေးကိုလည်းကောင်း။ ဥဒုက္ခလံ ဝါ၊
 ဆုံငယ်ကိုလည်းကောင်း။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်။ ဇုဒ္ဓု၊ ဤ နိမိတ္တံ

န ကာတဗ္ဗံ-ဟူသော စကားကိုလည်း။ ယထာ ဝုတ္တေသု၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်သော။ အဋ္ဌသု နိမိတ္တေသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော နိမိတ်တို့၌။ အနာ-
ဂတတ္တေန၊ မလာသောအဖြစ်ဖြင့်။ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ မအပ်ဟူ၍။ သိဒ္ဓမ္မံ၊ စကား
ပြီးသော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ တွင်းဝယ်အရေးအသားသည်။ အဝိနယကသညာယ၊
မဖျောက်ဖျက်နိုင်သောအမှတ်ဖြင့်။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်း
သည်။ ဓမ္မာဟေန၊ မသိသောကြောင့်။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။
ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဒုရတောပိ၊ အဝေးမှလည်း။ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝိပတ္တိ
ကိုပယ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ “ဘိတ္တိ” အ-
ကိတ္တေတွာ” တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သိဒ္ဓမ္မေဝ အတ္ထံ၊ ပြီးပြီးသော
အနက်ကိုလျှင်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ကထနေ၊ ဆိုခြင်း၌။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွာ။ သီမာဝိပတ္တိံ၊ သိမ်ပျက်စီးခြင်းသည်။
ဥပသမ္ပဒါဒိသဗ္ဗကမ္မဝိပတ္တိမလံ၊ ဥပသမ္ပဒအစရှိသော ခပ်သိမ်းသော ကံ ပျက်
စီးခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုသီမာဝိပတ္တိ၏။
သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာ
အားဖြင့်။ ပိဒဟနဝသေန၊ ပိတ်ဖို့သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်
သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ ဝတွာဝ၊ ဆို၍သာလျှင်။ ဣမ၊
ဤအရာ၌။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဌပေသု၊
ထားပေကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဘိတ္တိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဋ္ဌကဒါရမတ္တိကာမယံ၊ အုတ်၊ သစ်သား မြေ
ညက်ဖြင့်ပြီးသော နံရံကို။ သိလာမယာယ၊ ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော။ ဘိတ္တိယာ
ပန၊ နံရံ၌ကား။ နိမိတ္တုပဂံ၊ နိမိတ်လောက်သော။ ကေ ပါသာဏံ၊ တခု
သော ကျောက်ကို။ တံတံဒိသာယ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ကိတ္တေတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊
၏။ အနေကသိလာဟိ၊ များစွာသော ကျောက်တို့ဖြင့်။ စိနိတံ၊ စီအပ်
သော။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ ဘိတ္တိံ၊ ကို။ ကိတ္တေတုံ၊ ငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊
မအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿာ၊ ထိုများစွာသော ကျောက်တို့ဖြင့် စီအပ်
သောနံရံကို၊ (ထည့်)။ “ဧသော ပါသာဏော နိမိတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကေဝစ-
နေန၊ ကေဝစံဖြင့်။ န ဝဗ္ဗတ္တတော၊ မဆိုသင့်သောကြောင့်တည်း။ “အန္တော-
ကုဋ္ဌမေဝ”တိ တေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အန္တောကုဋ္ဌေပိ၊ နံရံအတွင်း၌လည်း။
နိမိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဌိတောကာသသော၊ တည်ရာအရပ်။ အန္တော ဧဝ၊ အတွင်း
ကိုသာလျှင်။ သီမာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပမုခေ နိမိတ္တပါသာဏေ
ဌပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဗ္ဘာဘိမုခေ၊ အခန်းရှေးရှုဖြစ်သော။ ဗဟိပမု-

၁။ ဆဋ္ဌ-၌၊ မပါ။ ၂။ ဝတ္တဗ္ဗတော = (ဆဋ္ဌ)

ခေပိ၊ အပုဏ္ဏိယော အခန်းဦး၌လည်း။ ဂဗ္ဘဝိတ္ထာရုပ္ပမာဏော၊ တိုက်ခန်းအကျယ်ပမာဏရှိသော။ ဌာနေ၊ ဌ။ ပါသာဏော၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ၊ သမုတ်အပ်၏။ ဟိ၊ စ။ ဝေ၊ ဤသို့ သမုတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဂဗ္ဘပမုခါနံ၊ တိုက်ခန်းဦးတို့၏။ အန္တရော၊ အကြား၌။ ဌိတကုဋ္ဌမ္ပိ၊ တည်သော နံရံကိုလည်း။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အန္တော စ၊ အတွင်း၌လည်းကောင်း။ ဗဟိ စ၊ အပ၌လည်းကောင်း။ စတုရဿ သဏ္ဌာနာဝ၊ လေးထောင့်သဏ္ဌာန် ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သီမာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဟိတိ၊ ဟူသည် ကား။ သကလဿ၊ အလုံးစုံသော။ ကုဋ္ဌိဂေဟဿ၊ ကုဋ္ဌိအိမ်၏။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။

☞ (၁၄၅) အန္တော စ ဗဟိ စ သီမာ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဌိတဘိတ္တိယာ၊ တည်သော နံရံနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ စတုရဿသီမာ၊ လေးထောင့်သိမ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

“ဥပရိပါသာဒေယေဝ ဟောတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဂဗ္ဘဿ စ၊ တိုက်ခန်း၏လည်းကောင်း။ ပမုခဿ စ၊ အဦး၏ လည်းကောင်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဌိတဘိတ္တိယာ၊ တည်သောနံရံ၏။ ကေတ္တာ၊ တခုတည်း ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ စ၊ ထိုနံရံ၌လည်း။ ကေဝိသတိယာ ဘိက္ခုနံ၊ နှစ်ကျိပ်တယောက်သော ရဟန်းတို့၏။ ဩကာသာဘာဝေန၊ နေရာ မရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေဌာ၊ အောက်သို့။ န ဩရောဟတိ၊ မသက်။ ဥပရိ ဘိတ္တိ ပန၊ အထက်နံရံသည်ကား၊ သီမဌာဝ၊ သိမ်၌တည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟေဌိမတလေ ဌိတကုဋ္ဌော- တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟေဌိမတလေ၊ အောက်အပြစ်၌။ စတုသု ဒိသာသု၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌။ ဌိတကုဋ္ဌော၊ တည်သော နံရံတည်း။ ဟိ၊ စ။ ဒီသု တိသု ဝါ ဒိသာသု ဝေ၊ နှစ်မျက်နှာ သုံးမျက်နှာတို့၌ သာလျှင်။ ကုဋ္ဌော၊ နံရံသည်။ သစေ တိဋ္ဌေယျ၊ အကယ်၍ တည်ငြားအံ့။ ဟေဌာ၊ အောက်သို့။ န ဩရောဟတိ၊ မသက်။ “ဟေဌာပိ ဩတရတိ”တိ၊ ဟူ သောစကားကို။ စတုန္ဒမ္ပိ ဘိတ္တိနံ၊ နံရံ လေးဘက်တို့၏။ အန္တော၊ အတွင်း ၌။ ဘိတ္တိဟိ၊ နံရံတို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ကေဝိသတိယာ ဘိက္ခုနံ၊ နှစ်ကျိပ် တယောက်သော ရဟန်းတို့ကို။ ပဟောနကတ္တာ၊ ဆံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဩတရမာနာ စ၊ သက်သော်လည်း။ ဥပရိသီမပ္ပမာဏေန၊ အထက်သိမ်ပမာဏဖြင့်။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ စတုန္ဒ ဘိတ္တိနံ၊ နံရံလေးဘက် တို့၏။ ဗာဟိရန္တပရိစ္ဆေဒေ၊ အပစွန်းအပိုင်းအခြားရှိသော။ ဘူမိဘာဂေ ပန၊

၁။ န ဩတရတိ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဟေဌိမတလေ ကုဋ္ဌောတိ- (ဆဋ္ဌ)

မြေအဖို့ကား။ ဥဒကပရိယန္တံ၊ ရေအဆုံးရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ သြတရတိ၊ သက်၏။ ဘိတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဗဟိ၊ ဌ။ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပံ ဌာနံ၊ တဆံဗျားမျှရှိသော အရပ်သို့လည်း။ န ပန သြတရတိ၊ မသက်။ ပါသာဒဘိတ္တိတောတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဥပရိတလေ၊ အထက်အပြင်၌။ ဘိတ္တိတော၊ နံရံမှ။ “သြတရဏာနော-
တရဏံ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပရိသိမပ္ပမာဏဿ၊ အထက်၌ သိမ်ပမာဏ၏။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်း၌တည်ကုန်သော။ ဟေဋ္ဌိ-
မတလေ၊ အောက်ပြင်၌။ စတုသု ဒိသာသု၊ အရပ် လေးမျက်နှာတို့၌။ ကုဋ္ဌာနံ၊ နံရံတို့၏။ တူလာရုက္ခေဟိ၊ လျှောက်၊ သစ်တို့နှင့်။ ကေသမ္ပန္တတဉ္စ၊
တစပ်တည်း စပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တဒန္တော၊ ထို နံရံအတွင်း
၌။ ပစ္စိမသိမပ္ပမာဏတာဒိဉ္စ၊ အငယ်ဆုံးသိမ်ပမာဏ ရှိသည်၏အဖြစ်အစရှိသည်
ကိုလည်းကောင်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပြာသာဒ် ကျမ်းပြင်
ဝယ် နိမိတ်ထား၍ သိမ်သမုတ်ရာ၌။ နိယျုဟံကာဒယော၊ ကြမ်းပြင်အစရှိ
သည်တို့သည်။ နိမိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဌိတောကာသတာယ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဗဇ္ဈမာနက္ခဏေ၊ သိမ်ဖွဲ့သော ခဏ၌။ သိမာ၊ တို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ
န ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်ကုန်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့မဖြစ်ကုန်သော်လည်း။
သိမာယ၊ ကို။ ဗန္ဓာယ၊ ဖွဲ့အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ သိမဋ္ဌာဝံ၊ သိမ်၌ တည်ကုန်သည်
သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ “ပရိယန္တထမ္ဘာ-
န”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ နိမိတ္တဂတပါသာဏတ္ထမ္ဘေ၊ နိမိတ် ဖြစ်သော
ကျောက်တိုင်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဥပရိမတလေန သမ္ပန္တေ၊
ဓဟာတိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ကုဋ္ဌာနံ၊ နံရံတို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား
၌။ သိမဋ္ဌာနံ၊ သိမ်၌တည်ကုန်သော။ ထမ္ဘာနံ၊ တိုင်တို့၏။ အတာဝတော၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ သိမဋ္ဌထမ္ဘာ၊ သိမ်၌တည်သော တိုင်
တို့သည်။ (ထည့်)။ ယဒိ ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍ရှိကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ကုဋ္ဌေ၊
နံရံသည်။ ဥပရိမတလေန၊ အထက်အပြင်နှင့်။ အသမ္ပန္တေပိ၊ မစပ်သော်လည်း။
သိမဋ္ဌထမ္ဘာနံ၊ သိမ်၌တည်သောတိုင်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဌိတော၊ တည်
သော။ ပါသာဒေ၊ ပြာသာဒ်သည်။ သိမဋ္ဌာဝံ၊ သိမ်၌တည်သည်သာ
လျှင်။ တောတိ၊ ၏။

ဗဟုနံ ထမ္ဘပန္နိနံ၊ များစွာသောတိုင်စဉ်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ကတ-
ပါသာဒဿ၊ ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်၏။ ဟေဋ္ဌာ ပထဝီယံ၊ အောက်ဖြစ်
သော မြေ၌။ သဗ္ဗဗဟိရာယ၊ အလုံးစုံတို့၏ အစွန့်ဖြစ်သော။ ထမ္ဘပန္နိယာ၊
တိုင်စဉ်၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ နိမိတ္တပါသာဏေ၊ နိမိတ် ကျောက်တို့ကို။
ဌပေတွာ၊ ရှိ။ သိမာ၊ ကို။ ဗဒ္ဒါ၊ ဖွဲ့အပ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်

၍ ဖြစ်အံ့။ ထွေ၊ ဤသို့။ ကလံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ထွေ၊ အချို့ တိုင်တို့ကိုသာ အတင်းပြု၍ သမုတ်ရာ၌လည်း။ သီမဋ္ဌတ္ထမ္မဟေဝ၊ သိမိဋ္ဌတည်သောတိုင်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဓာရိယမာနာနံ၊ ဆောက်အပ်ကုန်သော။ ဝါ-သီမဋ္ဌတ္ထမ္မဟေဝ၊ တို့သည်သာ လျှင်။ ဓာရိယမာနာနံ၊ ဆောက်အပ်ကုန်သော။ ကုလာနံ၊ ထုပ်လျောက် တို့၏။ ယံ ဥပရိမတလံ၊ အကြင် အထက်အပြင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသည်။ သီမဋ္ဌမေဝ၊ သိမိဋ္ဌတည်သောသည်သာတည်း။ ထွေ၊ ဤအပြင်၌။ ဝိဝါဒေါ၊ ငြင်းခုံခြင်းသည်။ တာဝ နတ္ထိ၊ မရှိသေး။ ပန၊ အငြင်းအခုံသည်ကား။ သီမဋ္ဌတ္ထမ္မပန္နိယာ စ၊ သိမိဋ္ဌတည်သောတိုင်စဉ်သည် လည်းကောင်း။ အသီမဋ္ဌာယ၊ သိမိဋ္ဌ မတည်သော။ ဝါ၊ သိမိမဟုတ်သည့်၌ တည်သော။ ဗာဟိရတ္ထမ္မပန္နိယာ စ၊ အပဖြစ်သော တိုင်စဉ် သည်လည်း ကောင်း။ သမဓရံ ဓာရိယမာနာနံ၊ ညီညွတ်သောဝန်ဖြစ်၍ ဆောင်အပ်ကုန် သော။ ကုလာနံ၊ ထုပ်လျောက်တို့၏။ ယံ ဥပရိမတလံ၊ အကြင် အထက် အပြင်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပြင်၌။ ဥပနံ၊ ထက်ဝက်သည်။ သီမာ၊ သိမိတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစံ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပြင်သည်လည်း။ ဝါမသီမာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အပရေ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗဒ္ဒသိမာ ဝေ၊ ဗဒ္ဒသိမသာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အညေ၊ တပါးသောဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္ပံ၊ ကရောဇ္ဇေဟိ၊ ကံပြုကုန်သော။ ဂရူဟိ၊ ဆရာတို့ သည်။ (ဂရူကေ-ဟုလည်း ပါဌရှိကြ၏။ ကမ္ပံ၊ ကရောဇ္ဇေဟိ၊ ကံပြုသော ရဟန်းတို့သည်။ ဂရူကေ၊ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော-ပေး။) နိရာသကံဋ္ဌာနေ၊ ရွံရှာခြင်းကင်းလောက်သောအရပ်၌။ ဌတော၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံအာသကံဋ္ဌာနံ၊ ထိုရွံရှာအပ်သောအရပ်ကို။ သောဓေတောဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ကမ္ပံ၊ ကံ။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ သန္နိဋ္ဌာနကာရဏံ ဝါ၊ သန္နိဋ္ဌာန်ကျခြင်း၏ အကြောင်းကိုမူလည်း။ ဂဝေသိတော၊ ရှာ၍။ တဒနုဂုဏံ၊ ထို အကြောင်းနှင့်လျော်စွာ။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ (၁၄၆) တာလမူလကပဗ္ဗဏေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာလကန္ဓမူလသဒိ- သေ၊ ထန်းပင်မြစ်နှင့်တူသော တောင်၌။ ဟိ၊ စူ။ ဟေဋ္ဌထူလေ၊ အောက် ကြီးသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကိသော ဟုတော၊ သေး သည်ဖြစ်၍။ ဥဂ္ဂတော၊ တက်သော တောင်သည်။ တာလသဒိသော နာမ၊ ထန်းမြစ်နှင့်တူသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိတာန သဏ္ဌာနေတိ၊ ဟူသည် ကား။ အဟိစ္ဆတ္တကသဏ္ဌာနေ၊ မိုင်သဏ္ဌာန် ရှိသည်တည်း။ ပဏဝသဏ္ဌာ- နေတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဈေတနုကော၊ အလယ် လေးသည်ဖြစ်၍။ ဟေဋ္ဌာ ။

အောက်၌လည်းကောင်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်၌ လည်းကောင်း။ ဝိတ္ထိဏ္ဏော၊ ကျယ်သည်တည်း။ ဟေဋ္ဌာ ဝါ မဇ္ဈေ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုဒိဝံသဏ္ဌာနဿ၊ မရိုးစည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သီမပ္ပမာဏံ၊ သိမ်ပမာဏသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (တည့်)။ ပဏဝသဏ္ဌာနဿ၊ ထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ သီမပ္ပမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သပ္ပဗဏသဒိသော ပဗ္ဗတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သပ္ပဗဏော ဝိယ၊ မြေပေါ်၊ ပျဉ်းကဲ့သို့။ ခုဇ္ဇော၊ ကုန်းသော တောင်တည်း။ မူလဋ္ဌာနတော၊ တည်ရင်းအရပ်မှ။ အညတ္ထ၊ တပါးသောအရပ်သို့။ အဝနတသိသော၊ ညွတ်သော အဖျားရှိသည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အာကာသပဗ္ဗာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိတ္တိယာ၊ နံရံဖြင့်။ အပရိက္ခိတ္တပဗ္ဗာရံ၊ မရံအပ်သော တောင်ဝှမ်းတည်း။ သီမပ္ပမာဏောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တောအာကာသေန၊ အတွင်းဖြစ်သော အခေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ပစ္စိမသီမပ္ပမာဏော၊ အငယ်ဆုံး သိမ်ပမာဏရှိသော ကျောက်တည်း။ “ယော စ ပါသာဏော သီမဇ္ဈော” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ ဤဒိသေဟိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ သုသိရပါသာဏာသေဏကုဋ္ဌာဒိဟိ၊ အခေါင်းရှိသော ကျောက် လိုက် နံရံ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္န၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဘူမိဘာဂေ ဝေ၊ မြေအဖို့၌သာလျှင်။ သီမာ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ အပရိစ္ဆိန္န၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်၌။ န ပတိဋ္ဌာတိ၊ မတည်။ တေ ပန၊ ထိုအခေါင်းရှိသော ကျောက် အစရှိသည်တို့သည်ကား။ သီမဋ္ဌတ္တာ၊ သိမ်၌ တည်သောကြောင့်။ သီမာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ သီမဋ္ဌမဉ္ဇာဒိ ဝိယ၊ သိမ်၌တည်သော ညောင်စောင်းအစရှိသည်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သော သုသိရပါသာဏော၊ ထိုအခေါင်းရှိသောကျောက်သည်။ ဘူမိံ၊ မြေကို။ အနာဟစ္စ၊ မထိမူ၍။ အာကာသဂတောဝ၊ ကောင်းကင်၌ တည်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သဓေ ဩလမ္ပတိ၊ အကယ်၍ ဆွဲသည်ဖြစ်အံ့။ သီမာ၊ သည်။ န ဩတရတိ၊ မသက်။ သုသိရပါသာဏာ ပန၊ အခေါင်းရှိသောကျောက်တို့သည်ကား။ သယံ၊ မိမိ၏။ သီမပဋိဗ္ဗတ္တာ၊ သိမ်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သီမာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကထံ ပန၊ အသို့လျှင်။ ပစ္စိမပ္ပမာဏဝိရဟိတေဟိ၊ အငယ်ဆုံးသိမ်၏ ပမာဏမှ ကင်းကုန်သော။ ဧတေဟိ သုသိရပါသာဏာဒိဟိ၊ ထိုအခေါင်းရှိသော ကျောက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သီမာ၊ သည်။ ဩတရတိတိ၊ သက်၏ဟူသော။

၁။ န ဩတရတိတိ= (ဆဋ္ဌ)

ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိံ။ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ၊ ယံကြည်အပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ အဋ္ဌကထာပမာဏတော၊ အဋ္ဌကထာကို ပမာဏမူသဖြင့်။ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ၊ ယံကြည်အပ်၏။

အပိစ၊ တနည်းသော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့သက်ရာ၌။ သုသိရပါသာဏ-
ဘိတ္တိအနုသာရေန၊ အခေါင်းရှိသော ကျောက်နံရံကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။
မူသိကာဒိနံ၊ ကြက်အစရှိသည်တို့၏။ ဩတရဏံ ဝိယ၊ သက်ခြင်းကဲ့သို့။ သီမာယ၊
၏။ ဟေဋ္ဌမတလေ၊ အောက်အပြင်သို့။ ဩတရဏကိစ္စံ၊ သက်ခြင်းကိစ္စသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ အသို့မှတ်အပ်သနည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ တောင်အောက်၌။
ပစ္ဆိမသီမပ္ပမာဏေ၊ သိမ်အငယ်ဆုံး အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အာကာသေ၊
ကောင်းကင်ကို။ (ပရိစ္ဆိန္နေ သတိ-၌ စပ်။) ဒွင်္ဂုလမတ္တဗဟလေဟိ၊ လက်နှစ်
သစ်ခန့်ထူကုန်သော။ ဥပရိတလံ၊ အထက်အပြင်ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ ဌိတေဟိ၊
တည်ကုန်သော။ ပါသာဏဘိတ္တိအာဒိဟိ၊ ကျောက်နံရံအစရှိသည်တို့ဖြင့်
လည်း။ သဗ္ဗသော ဝါ၊ အလုံးစုံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ယေဘုယျေန ဝါ၊
များသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆိန္နေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သည်။ သတိ၊
သော်။ ဥပရိ၊ တောင်၏အထက်၌။ ဗဇ္ဈမာနာ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ သီမာ၊ သည်။
ဘေဟိ ပါသာဏာဒိဟိ၊ ထိုကျောက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အန္တရိတာယ၊ ခြား
သော။ တပုရိစ္ဆိန္နာယ၊ ထိုကျောက်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။
ဟေဋ္ဌာဘူမိယာပိ၊ အောက်မြေ၌လည်း။ ဥပရိမတလေန၊ အထက်အပြင်နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်ခဏ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ကိမိဝ၊
အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ နဒိပါရသီမာယ၊ နဒိပါရသီမိသည်။ နဒိအန္တရိတေသု၊
မြစ်ခြားကုန်သော။ ဥဘောသု တိရေသု၊ မြစ်ကမ်းနှစ်ဘက်တို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ
ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့တည်း။ လေဏာဒိသု၊ လိုက်အစရှိသည်တို့ကို။ အပနိတေ-
သုပိ၊ ပယ်ကုန်သော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ ဩတိဏ္ဏာ၊ အောက်သို့သက်သော။
သီမာ၊ သည်။ ယာဝ သာသနန္တရဓာနာ၊ သာသနာတော်ကွယ်သည်တိုင်အောင်။
န ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်း။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဥပရိ၊ အထက်
၌။ သီမာယ၊ ကိ။ ဗဒ္ဓါယ၊ ဖွဲ့အပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ လေဏာ-
ဒိသု၊ လိုက်အစရှိသည်တို့ကို။ ကတေသုပိ၊ ပြုကုန်သော်လည်း။ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ၊
အောက်မြေသို့။ သီမာ၊ သည်။ ဩတရတိ ဧဝ၊ သက်သည်သာတည်း။
ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ တံ၊ ထိုသက်၏ဟူသော စကားကို။ န ဣစ္ဆန္တိ၊
အလိုမရှိကုန်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဘယတ္ထ၊ တောင်ထက် တောင်အောက်ဟူသော
အရပ်နှစ်ပါးတို့၌။ ပတိဋ္ဌတာ စ၊ တည်သော်လည်း။ သာ သီမာ၊ ထိုသိမ်သည်။
ဧကောဝ၊ တသိမ်တည်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။

ဗျတ္တိဘေဒသု၊ ဗျတ္တိထူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်သော။ (ထည့်)။
 ဂေါတ္တာဒိဇာတိ ဝိယ၊ အနွယ်အစရှိသော ဇာတ်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဟိ၊ စူး။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ပဋိ-
 နိဿယေ၊ စွဲမှီရာဖြစ်သော။ ဂါမာရညာနဒိအာဒိကေ၊ ရွာ၊ တော၊ မြစ်အစ
 ရှိသော။ ခေတ္တေ၊ ခေတ်၌။ ယထာပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားအားလျော်စွာ။
 ယဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌။ သာကလေျန၊ အလုံးစုံ၏ အဖြစ်အား
 ဖြင့်။ ကေသ္မိ ခဏေ၊ တပြိုင်နက် ခဏ၌။ ဗျာပိနိ၊ နှံ့တတ်သော။ သဗ္ဗာ
 ဧဝံ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗဒ္ဓသီမာ စ၊ ဗဒ္ဓသီမသညလည်းကောင်း။
 အဗဒ္ဓသီမာ စ၊ သညလည်းကောင်း။ (နိဿယေကရူပါ-၌ စပ်။) ပရမတ္ထ-
 တော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနာပိ၊ ထင်ရှားမရှိသော်လည်း။ နိဿယ-
 ဘူတေ၊ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေ တေ ပရမတ္ထဓမ္မေ ဝါ၊ ထိုထို ပရ-
 မတ္ထဘုရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ တံ တံ ကိရိယာဝိသေသမ္ပိ ဝါ၊ ထိုထို အမှု
 အရာအထူးကိုလည်းကောင်း။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ လောကိယေဟိ၊ လောက၌
 အကျုံးဝင်သော လူတို့သည်လည်းကောင်း။ (၁၄၇) သာသနိကေဟိ ဝါ၊
 သာသနာ၌အကျုံးဝင်သော ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ယထာရဟံ၊
 အထိုက်အလျောက်။ ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပညတ္တတာယ၊ ပညတ်
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿယေကရူပါ ဧဝံ၊ နိဿယအားဖြင့် တသိမ်
 တည်းသာလျှင်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်မဟုတ်ပါလော။ “ဧကော
 ဂါမော အရညံ နဒိ ဇာတဿဓော သမုဇ္ဈေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 လောကေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ “သမ္မတာ သာ သီမာ သံဃေန။ ပ။
 သမာနုသံဝါသာ ကောပေါသထာ”-တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သာသနေ
 စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကေဝေါဟာဓော၊ တခုဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။
 ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဟိ၊ စူး။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ကေတ္ထဿ၊ တခုသော
 သဘော၏။ အနေကဓမ္မသု၊ များစွာသော တရားတို့၌။ ဗျာပနံ၊ နှံ့ခြင်း
 သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသိဏေကဒေသာဒိ ဝိကပ္ပာသမာနတာယ၊ အလုံး
 စုံသောတမိတ်ကို အစရှိသည်ဖြင့် အထူးကြံခြင်း မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ကေတ္ထ၊ အချို့သိမ်၌။ ဟာနိ၊ ယုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊
 ဤသည်ကား။ နော၊ ငါဋီကာဆရာတို့၏။ မတိ၊ အလိုတည်း။

အဿ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သပ္ပဇာတပဗ္ဗတဿ၊ မြွေပါးပျဉ်း
 တောင်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ အာကာသပဗ္ဗာရေ၊ ဟင်းလင်းသော

၁။ ပကတိနိဿယဘူတေ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ကေက္ခေန = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ကေဿ = (ဆဋ္ဌ) ၄။ ကေတ္ထဟာနိတောတိ = (ဆဋ္ဌ)

တောင်ဝှမ်း၌။ လေဏဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လေဏံ၊ ကို။ စေ ကတံ၊ အကယ်၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဟဿ လေဏဿ၊ ထိုလိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပုန၊ ဖန်။ တမေဝ လေဏံ၊ ထိုလိုက်ကိုပင်လျှင်။ ပဉ္စဟိ ပကာရေ-
ဟိ၊ ငါးပါးသောအပြားတို့ဖြင့်။ ဝိကပ္ပေတု၊ အထူးကြံ၍။ ဩတရဏာ-
နောတရဏဝိနိစ္ဆယံ၊ သက်၊ မသက်သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒဿေတုံ၊
ငှာ။ “သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။
တတ္ထ၊ ထို သစေ ပန-အစရှိသောပါဌ်၌။ “ဟေဋ္ဌာ” တိ ဣမဿ၊ ဟေဋ္ဌာ-
ဟူသောပုဒ်၏။ “လေဏံ ဟောတိ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊
စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ လေဏဉ္စ၊ အောက်လိုက်သည်လည်း။
တေသ္မိံ^၁ ပဒေသေ၊ ဤအရပ်၌တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြခြင်းငှာ။ “အန္တော”
တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပဗ္ဗတဿ၊ ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ပဗ္ဗတ-
မူလေ၊ တောင်ခြေရင်း၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တမေဝ အန္တောသဒ္ဓိ၊
ထိုအန္တော-သဒ္ဓိကိုပင်လျှင်။ သီမာပရိစ္ဆေဒေန၊ သိမ်၊ အပိုင်း၊ အခြားဖြင့်။
ဝိသေသေတုံ၊ အထူးပြုခြင်းငှာ။ “ဥပရိမဿ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ ပါရတော”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဗ္ဗတပါဒံ ပန၊ တောင်ခြေကိုကား၊ အပေက္ခိတု၊
ငဲ့၍။ “ဩရဒတော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗေပိ၊ ဆိုသင့်လျက်လည်း။ သီမာနိဿယံ၊
သိမ်၏မှီရာဖြစ်သော။ ပဗ္ဗတဂုံ၊ တောင်ဖျားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ပါရတော”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်
သာလျှင်။ “ဗဟိ လေဏ” န္တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဗဟိ-သဒ္ဓိ၊ ဗဟိသဒ္ဓိကို။
ဝိသေသေန္တော၊ အထူးပြုလျက်။ “ဥပရိမဿ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ ဩရဒတော”
တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ဗဟိ သီမာ န ဩတရတိ” တိ ဣတ္ထေ၊ ဟူသော
ပုဒ်၌။ ဗဟိတိ၊ ဟူ၍။ ပဗ္ဗတပါဒေ၊ တောင်ခြေ၌။ လေဏံ၊ လိုက်ကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ လေဏဿ၊ ၏။ ဗဟိဘူတေ၊ အပဖြစ်၍ ဖြစ်
သော။ ဥပရိသီမာပရိစ္ဆေဒဿ၊ အထက်သိမ် အပိုင်းအခြား၏။ ဟေဋ္ဌာတာ-
ဝေ၊ အောက်အဖို့သို့။ သီမာ၊ သည်။ န ဩတရတိ၊ မသက်။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ အန္တော၊ သီမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လေဏဿ စ၊ ၏
လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတပါဒဿ စ၊ တောင်ခြေ၏လည်းကောင်း။ အန္တော၊
အလယ်၌။ အတ္တနေ၊ ၏။ ဩတရဏာရဟဋ္ဌာနေ၊ သက်ထိုက်သော အရပ်
သို့။ န ဩတရတိ၊ မသက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ဗဟိ သီမာ န
ဩတရတိ၊ အန္တော သီမာ န ဩတရတိ” တိတ္ထေ စ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။

အတ္တနော၊ ဧ။ သြတရဏာရဟဋ္ဌာနေ၊ သက်ထိုက်သောအရပ်၌။ လေဏာ
 ဘာဝေန၊ လိုက်မရှိခြင်းကြောင့်။ သီမာယ၊ ဧ။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော
 အခြင်းအရာဖြင့်။ အနောတရဏမေဝ၊ မသက်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဒဿိတံ၊ ဧ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ တတ္ထာပိ၊ ထို တောင်အောက်သို့
 လည်း။ အနောတရန္တိ၊ မသက်သည်ဖြစ်၍။ ဥပရိ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။ “ဗဟိ ပတိတံ အသီမာ”တိအာဒိ၊
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥပရိပါသာဒါဒိသု၊ ပြာသာဒ်ထက်အစရှိကုန်သော။
 အထိရနိဿယေသု၊ မမြဲမြံသောမှီရာတို့၌။ ဌိတာ၊ တည်သော။ သီမာပိ၊
 သည်လည်း။ တေသံ၊ ထို ပြာသာဒ်အစရှိသည်တို့၏။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီး
 သဖြင့်။ ဝိနဿတိတိ၊ ပျက်စီး၏ဟူ၍။ ဒဿိတံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။

☐ (၁၄၈) “ပေါက္ခရဏိ” ခဏန္တိ၊ သီမာယေဝါ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
 သီမပ္ပမာဏတော၊ သီမပမာဏအောက်။ အန္တနာ၊ မယုတ်သော။ ဥမဂ်နဒိ၊
 ဥမင်မြစ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပဌမမေဝ၊ ရွေးဦးကပ်လျှင်။ ပဝတ္ထာ၊
 တည်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ သီမာ စ၊ ကိုလည်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။
 ဗဒ္ဓါ၊ ဖွဲ့အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ နဒိတော၊ မြစ်မှ။ ဥပရိ ဝေ၊ အထက်၌သာလျှင်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ နဒိ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ ပေါက္ခ-
 ရဏိယာ စ၊ ရေကန်ကိုလည်း။ တေယ၊ တူးအပ်သည်ရှိသော်။ သီမာ၊
 သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဟေဋ္ဌာပထဝိ-
 တလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဘူမိဝိဝရေ၊ ဟင်းလင်း
 ပွင့်သော မြေ၌။

သီမာမာဋ္ဌကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍသီမဂ်ဏေ၊ ခဏ္ဍသီမံ အပြင်၌။
 “ဝဋ္ဋရုက္ခော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါရောဟောပတ္ထမ္ဘေန၊ အမြစ်
 ငယ် ခြေထောက်သဖြင့်။ အတိဒ္ဓရမ္ပိ၊ အလွန်ဝေးရာ အရပ်သို့လည်း။ ဂန္တု၊
 သွားခြင်းငှာ။ သမတ္ထသာခါသမဂ်တာယ၊ စွမ်းနိုင်သော အခက်နှင့် ပြည့်
 စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သဗ္ဗရုက္ခလတာဒိနမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော
 သစ်ပင်နွယ်အစရှိသည်တို့၏လည်း။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။ န ဝဋ္ဋတိ ဝေ၊
 မအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ တေနေဝ၊ ထို သီမာမာဋ္ဌကေ ဝဋ္ဋရုက္ခော
 ဟောတိ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ နာဝါရဇ္ဈုသေတုသမ္ပန္နောပိ၊ လှေကြီး
 တန်း၊ တံတားစပ်ခြင်းကိုလည်း။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်၏။ တတောတိ၊

၁-ဥမဂ်နဒိသီမပ္ပမာဏတော= (ဆဋ္ဌ)

ဟူသည်ကား။ သာခါတော၊ သစ်ခက်မှ။ “မဟာသီမာယ ပထဝီတလ”^၁ န္တိ
 တော၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာသန္နတရမ္ပိ၊ အလွန်နီးလျက်လည်း။ ဂါမသိမံ၊
 ကို။ အဂ္ဂဟေတု၊ မယူမူ၍။ ဗဒ္ဒသီမာယ ဧဝံ၊ ဗဒ္ဒသိမ်ကိုသာလျှင်။ ဂဟိ-
 တတ္ထာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမသီမာဗဒ္ဒသီမာနံ၊ ဂါမသိမ် ဗဒ္ဒသိမ်
 နှစ်ပါးတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နောပိ၊ သစ်ပင်စသည်
 စပ်ခြင်း၌လည်း။ သီမသမ္ပန္နဒေါသော၊ သိမ်ရောယှက်ခြင်း အပြစ်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿယနိဿိတဘာ-
 ဧဝံ၊ မှီရာမှီတတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ တာသမ္ပိ၊ ထို ဂါမသိမ် ဗဒ္ဒသိမ်တို့၏လည်း။
 သမ္ပန္နဒေါသော၊ သမ္ပန္နဒေါသသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြား
 အံ့။ ဂါမသီမာယ၊ ၌။ ဗဒ္ဒသီမာ၊ ကို။ သမ္ပန္နတဗ္ဗာ၊ သမုတ်ကောင်းသည်။
 ကထံ သိယာ၊ အသို့ဖြစ်မည်နည်း။ ဟိ၊ စူ။ ယဿာ သီမာယ၊ အကြင်
 နိဿိတသိမ်၏။ ယာယ သီမာယ၊ အကြင် နိဿယသိမ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူ။
 သမ္ပန္န ဒေါသော၊ စပ်ခြင်းကြောင့်အပြစ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ သာ၊ ထို
 နိဿိတသိမ်ကို။ တတ္ထ၊ ထိုနိဿယသိမ်၌။ ဗန္တိတုဗေဝ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာပင်လျှင်။ န
 ဝန္တတိ၊ မအပ်။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဗဒ္ဒသီမာဥဒကုက္ကေပ-
 သီမာသု၊ ဗဒ္ဒသိမ်ဥဒကုက္ကေပသိမ်တို့၌။ ဗဒ္ဒသီမာ၊ ကို။ ဗန္တိတု၊ ငှာ။ န
 ဝန္တတိ ဝိယ၊ မအပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နိဿယ-
 ဘူတ ဂါမသီမာဒိသု၊ မှီရာဖြစ်သော ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့၌။ ဥဒကုက္ကေပ-
 သီမာ၊ ကို။ ဗန္တိတု၊ ငှာ။ န ဝန္တတိ ဝိယ စ၊ သို့လည်းကောင်း
 တည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်။ “သစေ ပန ရုက္ခဿ သာခါ ဝါ
 တတော နိက္ခန္တပါရောဟော ဝါ ဗဟိနဒိတိရေ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမ-
 သီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥဒကုက္ကေပ-
 သီမာယ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ အနိဿယဘူတဂါမသီမာဒိဟိ ဧဝံ၊ မှီရာ
 မဟုတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့နှင့်သာလျှင်။ သမ္ပန္နဒေါ-
 သော၊ စပ်ခြင်းအပြစ်ကို။ ဒဿိတော၊ ၏။ နဒိသီမာယံ၊ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်
 သော နဒိသိမ်နှင့်။ သမ္ပန္နဒေါသော၊ ကို။ န ဒဿိတော၊ မပြုအပ်။ ဧဝံ၊
 ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤဂါမသိမ် ဗဒ္ဒသိမ်တို့စပ်ရာ၌လည်း။ ဒေါသော၊ ကို။
 န ဒဿိတော၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အယဉ္ဇ တော၊ ဤအနက်
 သည်လည်း။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပါကဇ္ဇော၊ ထင်ရှားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်
 လတ္တံ့။ အာဟစွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖုသိတော၊ ထိ၍။

၁။ နဒိသီမာယံ = (ဆဋ္ဌ)

မဟာသိမ် ဝါ သောဓေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာသိမ်ဂတာနံ၊ မဟာသိမ်၌တည်ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ဟတ္ထပါသနယနဆန္ဒာဟရဏာဒိဝသေန၊ ဟတ္ထပါသသို့ဆောင်ခြင်း၊ ဆန္ဒဆောင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သကလံ မဟာသိမ်၊ အလုံးစုံသော မဟာသိမ်ကို။ သောဓေတော၊ သုတ်သင်၍။ ဧတေန၊ ဤ မဟာသိမ် ဝါ သောဓေတောဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗဝိပတ္တိယော၊ ခပ်သိမ်းသော ဝိပတ္တိတို့ကို။ မောစေတော၊ လွတ်စေ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဗဒ္ဒါနမ္ပိ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဒိန္နံ ဗဒ္ဓသိမာနံ၊ ဗဒ္ဓသိမ်နှစ်လုံးတို့၏။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နေန၊ သစ်ပင်စသည်စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကော၊ ဖြစ်သော။ ဤဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ပါဠိမုတ္တကော၊ ပါဠိမုလွတ်သော။ သမ္ပေဒဒေါသော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ သော စ၊ ထိုသမ္ပေဒဒေါသကိုလည်း။ (နိဒ္ဒါရိတော-၌ စပ်။) “န ဘိက္ခဝေ သီမာယ သီမာသမ္ပန္နိတဗ္ဗာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဗဒ္ဓသိမာနံ၊ တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ သမ္ပေဒဇ္ဈောတ္တရဏံ၊ သမ္ပေဒ အဇ္ဈောတ္တရဏကို။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်တော်မူ၍။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သိမ် သမ္ပန္နန္တေန သိမန္တရိကံ ဌပေတွာ သိမ် သမ္ပန္နိတု” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဥဘိန္နံ ဗဒ္ဓသိမာနံ၊ ဗဒ္ဓသိမ် နှစ်လုံးတို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ သိမန္တရိကံ၊ သိမန္တရိတ်ကို။ ဌပေတွာဝ၊ ထား၍သာလျှင်။ ဗန္ဓိတု၊ ဌာ။ အနုဇာနန္တေန၊ ခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့်။ (သိဒ္ဓတ္တာ-၌ စပ်။) သမ္ပေဒဇ္ဈောတ္တရဏံ၊ သမ္ပေဒ အဇ္ဈောတ္တရဏသည်။ န ဝဋ္ဋတိ ဝိယ၊ မအပ်သကဲ့သို့။ တာသံ၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်နှစ်ခုတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ တိဌနဝသေန၊ တည်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗန္ဓနမ္ပိ၊ ဖွဲ့ခြင်းသည်လည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယသ၊ ဤသို့သောအဓိပ္ပာယ်၏။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဒ္ဓါနမ္ပိ၊ ဖွဲ့အပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာသံ၊ ထို ဗဒ္ဓသိမ်တို့၏။ ပစ္စာ။ နောက်မှ။ အညမညံ၊ ချင်း။ (၁၄၉) ဧကရုက္ခာဒိဟိ၊ တခုသောသစ်ပင်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ ဌာနမ္ပိ၊ တည်ခြင်းသည်လည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဓိပ္ပာယညဟိ၊ အလိုတော်ကို သိကုန်သော။ သင်္ဂတိကာရကေဟိ၊ သင်္ဂါယနာတင် ဆရာတို့သည်။ နိဒ္ဒါရိတော။ ထုတ်အပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဗန္ဓနကာလေ၊ ဖွဲ့သောအခါ၌။ ပဋိက္ခိတ္တဿ၊ ပယ်အပ်သော၊ သမ္ပန္နဒေါသဿ၊ နှင့်။ အနုလောမေန၊ လျော်သဖြင့်။ အကပ္ပိယာနုလောမတ္တာ၊ အကပ္ပိယာနုလောမ ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

၁။ ဟတ္ထပါသနယနမဟိကရဏာဒိဝသေန = (ဆဋ္ဌ)

အယံ ပန သမ္ပန္နဒေါသော၊ သညကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ။ သုဠဗဒ္ဓါနံ၊
ကောင်းစွာဖွဲ့အပ်သောသိမ်တို့၏။ (အသိမတ္တံ-ဌ စပ်။) ပစ္ဆာ သဉ္ဇာတတ္တာ၊
နောက်မှဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဇ္ဈမာနက္ခဏေ ဝိယ၊ ဖွဲ့ဆဲခဏ၌ကဲ့သို့။
အသိမတ္တံ၊ သိမ်မဟုတ်သော အဖြစ်ကို။ ကာတုံ၊ ဌာ၊ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သစ်ပင်စသည်စပ်ခြင်းကို။ အပိနိတမတ္တော၊
ပယ်ကာမျှ။ တာ သိမာ၊ တို့သည်။ ပါကတိကာ၊ ပြက်တေတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အယံ၊ ဤရုက္ခာဒိသမ္ပန္နသည်။ ပစ္ဆာ၊ ဌ။
န ဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ မအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဗဇ္ဈမာနက္ခဏေဝိ၊
ဖွဲ့ဆဲခဏ၌လည်း။ တာသံ၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်တို့၏။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သစ်ပင်စသည်
စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော။ တာ၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်တို့ကို။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဌာ။ န
ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ကေဝိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “မဟာသီမံ ဝါ သောဓေတွာ တိ ဧတ္ထ၊
ဟူသောပုဒ်၌။ မဟာသီမာဂတာ၊ မဟာသိမ်၌ တည်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
တို့သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ တံ သာခံ ဝါ၊ ထိုအခက်ကို
လည်းကောင်း။ ပါရောဟံ ဝါ၊ ခြေထောက်သော အမြစ်ကိုလည်းကောင်း။
ကာယကာယပဋိဗဒ္ဓေဟိ၊ ကိုယ်၊ ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်။ န ဖုသန္တိ၊
မထိကုန်။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ သောဓနုဓေဝ၊ သုတ်သင်ခြင်း
ကိုသာလျှင်။ ဣဝ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ သကလသီမာ-
သောဓနု၊ အလုံးစုံသောသိမ်ကို သုတ်သင်ခြင်း၌။ န၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊
နည်း။ အဋ္ဌကထာယ၊ နှင့်။ ဝိဂုဗ္ဗနတော၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။
တထာ တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ ဝိတ္ထာဓေမိ၊ ချဲ့အံ့။ “မဟာသီမာယ ပထဝိတလံ
ဝါ တတ္ထဇာတရုက္ခာဒိနိ ဝါ အာဟတ္တ တိဋ္ဌတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
သာခါပါရောဟာနံ၊ သက်ခက် ခြေထောက်သော အမြစ်တို့၏။ မဟာသီမံ၊
ကို။ ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ ဌာနဓေဝ၊ တည်ခြင်းကိုသာလျှင်။ သမ္ပန္နဒေါသော၊
သမ္ပန္နဒေါသ၌။ ကာရဏတ္ထေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
တတ္ထ၊ ထိုမဟာသိမ်၌။ ဌိတဘိက္ခုဟိ၊ တည်သော ရဟန်းတို့နှင့်။ သာခါဒိနံ၊
သစ်ကိုင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဖုသနံ၊ ထိခြင်းကို။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ ဟိ၊
စူ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သာခါဒိ၊ သစ်ခက်စသည်ကို။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ ဌာနဓေဝ၊
တည်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊

အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ သိယာ-၌ စပ်။) တဿ၊
 ထို ပညောင်ပင်၏။ မဟာသိမာယ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်သော။ သာခံ ဝါ၊
 အကိုင်ကိုလည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုအကိုင်မှ။ နိဂ္ဂတပါရောဟံ ဝါ၊
 ထွက်သော ခြေထောက်မြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တတြဋ္ဌော၊ ထို မဟာသိမ်၌
 တည်သော။ ကောစိ ဘိက္ခု၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည်။ ဖုသိတွာ၊
 ထိ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘိက္ခုဖုသနမေဝ၊ ရဟန်းထံခြင်းကို
 သာလျှင်။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထ ဝစနေ၊
 ၌။ မဟာသိမာသောဓနေ၊ မဟာသိမ်ကိုသုတ်သင်ရာ၌။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်
 အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုအကြောင်းကိုသာလျှင်။ တသ္မိံ
 ဝါကျေ၊ ထိုဝါကျ၌။ ပဓာနတော၊ ပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့်။ ဒသေတဗ္ဗံ၊
 ပြသင့်၏။ ဟိ၊ စ။ အာဟစ္စ ဌိတံ၊ သိမ်၌တည်သော။ သာခါဒိံ၊ သစ်ခက်
 အစရှိသည်ကို။ ဖုသိတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ သော။ ဘိက္ခု ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။
 သောဓေတဗ္ဗော၊ သုတ်သင်အပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အာကာသဋ္ဌသာခါဒိံ၊
 ကောင်းကင်၌တည်သော သစ်ကိုင်းအစရှိသည်ကို။ ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ ဌိတဿာ-
 ပိ၊ တည်သော ရဟန်း ကိုလည်း။ သောဓေတဗ္ဗတော၊ သုတ်သင်အပ်
 သောကြောင့်။ နိရတ္ထကေန၊ အနက်မဲ့သော။ အာဟစ္စဋ္ဌာနဝစနေန၊ အာဟစ္စ
 ဋ္ဌာနသဒ္ဓါဖြင့်။ ကံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အာကာသဋ္ဌသာခါသု စ၊
 ကောင်းကင်၌တည်သော သစ်ကိုင်းအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။
 ဖုသနမေဝ၊ ထိခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာရဏတ္ထေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဝတ္ထံ၊ ဆိုသင့်၏။ သောဓနဉ္စ၊ သုတ်သင်ခြင်းကိုလည်း။ တသေဝ ဘိက္ခုဿ၊
 ကိုသာလျှင်။ ဟတ္ထပါသာနယနာဒိဝသေန၊ ဟတ္ထပါသ်ကို ဆောင်ခြင်းအစရှိ
 သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုသင့်၏။ (ဤ၌ သောဓနံ-ရှိပြန်၏။ ပါဌ်လွန်။)
 ပန၊ အနိစ္စိတမှတပါး ဣစ္စိတကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ “မဟာသိမ် သော-
 ဓေတော”တိ၊ ဟူ၍။ သကလသိမာသာဓာရဏဝစနေန၊ အလုံးစုံသော သိမ်တို့
 နှင့် ဆက်ဆံသောစကားဖြင့်။ သောဓနံ၊ သုတ်သင်ခြင်းကို။ ဝတ္ထံ၊ မိန့်အပ်၏။

အပိစ၊ တနည်း သော်ကား။ သာခါဒိံ၊ သစ်ခက် အစရှိသည်ကို။
 ဖုသိတွာ၊ ထိ၍။ ဌိတဘိက္ခုမတ္တသောဓနေ၊ တည်သောရဟန်းမျှကို သုတ်သင်
 ခြင်းကို။ အဘိမတေ၊ ရှေးရှုအလိုရှိအပ်သည်ရှိသော်။ “မဟာသိမာယ ပဏဝိ-
 တလ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသသိမောပါဒါနံ၊ အထူး သိမ-သဒ္ဓါကိုယူခြင်း
 သည်။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော အရပ်၌။ အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။

အာကာသေပိ၊ ကောင်းကင်၌လည်း။ ဌတော၊ တည်၍။ သာခါဒိ၊ လစ်ကိုင်း
 အစရှိသည်ကို။ ဖုသန္တဿာပိ၊ ထိသောရဟန်းကိုလည်း။ ဝိသောစေတဗ္ဗတော၊
 သုတ်သင်အပ်သောကြောင့်တည်း။ (၁၅၀) “ဆိန္ဒိတော ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ”
 တိ၊ ဟူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာသိမ်၌။ ပတိဋ္ဌိတဘာဝဝိယောဇနဝစနတော စ၊
 တည်သောအဖြစ်မှ ကင်းခြင်းကို ဆိုခြင်းကြောင့်လည်း။ ဝိသဘာဂ-
 သီဇာနံ၊ သဘောမတူသော သိမ်တို့၏။ ဖုသနေနဝ၊ ထိသဖြင့်သာလျှင်။
 သကလသီမာသောနေ ဟေတုကော၊ အလုံးစုံသော သိမ်ကို သုတ်သင်ရ
 ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဋ္ဌကထာသိဒ္ဓေါ၊ အဋ္ဌကထာဖြင့် ပြီးသော။
 ကော၊ တခုသော။ အယံ သမ္ပန္နဒေါသော၊ ဤသမ္ပန္နဒေါသသည်။ အတ္ထေဝ၊
 ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ တေနဝ၊ ထိုကြောင့်
 သာလျှင်။ ဥဒကုက္ကေပသီမကထာယမ္ပိ၊ ဥဒကုက္ကေပသီမကား၌လည်း။
 “ဝိဟာရသီမာယ ဝါ ဂါမသီမာယ ဝါ ပတိဋ္ဌိတော”တိ စ၊ ဟူ၍ လည်း
 ကောင်း။ “နဒိတိရေ ပန ခါဏုကံ ကောဇ္ဇေတော တတ္ထ ဗဒ္ဓနာဝါယ န
 ဝန္တတိ”တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ “သစေ ပန သေတု ဝါ သေတု
 ပါဒါ ဝါ ဗဟိနဒိတိရေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝန္တတိ”တိ စ၊ ဟူ၍
 လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိသဘာဂါသု၊ သဘောမတူကုန်သော။ ဂါမ-
 သီဇာသု၊ ဂါမသိမ်တို့၌။ သာခါဒိနံ၊ တို့၏။ ဖုသနမေဝ၊ ထိခြင်းကို
 သာလျှင်။ သင်္ကရဒေါသကာရဏတ္ထေန၊ သိမ်ရောယှက်ခြင်း အပြစ်၏
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဘိက္ခုဗုသနံ၊ ရဟန်းထိခြင်းကို။
 န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “အန္တောနဒိယံ ဇာတ-
 ရုက္ခေ ဗန္ဓိတော ကမ္မံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ နဒိယံ၊ မြစ်၌။ နာဝါဗန္ဓနံ၊
 လှေကိုဖွဲ့ခြင်းကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥဒကုက္ကေပ-
 နိဿယတ္ထေန၊ ဥဒကုက္ကေပ၏ မှီရာအဖြစ်ဖြင့်။ နဒိသီမာယ၊ ၏။ သဘာ-
 ဂတ္တာ၊ သဘောတူသောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စူ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဖုသန-
 မေဝ၊ ထိခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောသိမ်တို့၌။
 သမ္ပန္နဒေါသော၊ သမ္ပန္နဒေါသကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ၊
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ နဒိယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ဗန္ဓနံ၊ အဖွဲ့ကို။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ပယ်အပ်
 သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ စူ။ တတ္တာပိ၊ ထိုမြစ်၌လည်း။ ဘိက္ခု-
 ဗုသနံ၊ ရဟန်းတို့၏ ထိခြင်းသည်။ ကမ္မကောပကရဏံ၊ ကံပျက်ခြင်းကို
 ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သဘာဂသီမာသု၊ သ

၁။ ဖုသိတော ဌိတဿ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဗဟိတိရေ = (ဆဋ္ဌ)

ဘောတူလိမ့်တို့၌။ ပဝိသိတာ၊ ဝင်၍။ ဘူမိအာဒိ၊ မြေအစရှိသည်ကို။
 ဖုသိတာ ဝါ၊ ထိ၍ လည်းကောင်း။ အဖုသိတာ ဝါ၊ မထိမူ၍ လည်း
 ကောင်း။ သာခါဒိမ္မိ၊ သစ်ကိုင်းအစရှိသည်သည်။ ဌိတေ၊ သော်။ တံ သာ-
 ခါဒိ၊ ထိုသစ်ကိုင်း အစရှိသည်ကို။ ဖုသန္တော၊ ထိသော။ ဘိက္ခု ဝေ၊
 တို့ကိုသာလျှင်။ သောဓေတဗ္ဗော၊ သုတ်သင်အပ်၏။ ဝိသဘာဂသီမာသု ပန၊
 ဝိသဘာဂသိမ့်တို့၌ကား။ သာခါဒိမ္မိ၊ သစ်ကိုင်းအစရှိသည်သည်။ ဖုသိတာ၊
 ၍။ ဌိတေ၊ သော်။ တံ သာခါဒိ၊ ထိုသစ်ကိုင်းအစရှိသည်ကို။ အဖုသန္တော
 ပ၊ မထိကုန်သော်လည်း။ သဗ္ဗေ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ သောဓေတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။
 အဖုသိတာ၊ မထိမူ၍။ ဌိတေ ပန၊ တည်သော်ကား။ တံ သာခါဒိ၊ ထို
 သစ်ကိုင်းအစရှိသည်ကို။ ဖုသန္တောဝ၊ ထိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊
 ကို။ သောဓေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံး
 ဖြစ်ခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကေစိ၊ ကိုသည်။ (ဝဒန္တိ-၌ စပ်။) “ဒိန္နံ ဗဒ္ဒ-
 သီမာနံ၊ ဗဒ္ဒသိမ့်နှစ်ခုတို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊
 သစ်ပင်စသည် စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို နှစ်သိမ့်
 ကိုလည်း။ ကေသိမံ ဝိယ၊ တသိမ့်တည်း ကဲ့သို့။ သောဓေတော၊ သုတ်
 သင်၍။ ကေတ္ထေဝ၊ တသိမ့်တည်း၌ သာလျှင်။ ကမ္ပံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ ဝိယ၊
 ပြုအပ်သကဲ့သို့။ (ဥပမေယျ-မှ လိုက်၍ပေးသည်။) ဗဒ္ဒသီမာ ဂါမသီမာနမ္ပိ၊
 ဗဒ္ဒသိမ့် ဂါမသိမ့်တို့၏ လည်းကောင်း။ တဒညာသံ၊ ထိုမှ တပါးကုန်သော။
 သဗ္ဗာသံ၊ ကုန်သော။ သမာနသံဝါသကသီမာနမ္ပိ၊ သမာနသံဝါသကသိမ့်တို့၏
 လည်းကောင်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
 တဒုဘယမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကေသိမံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သောဓေတော၊ ၍။ ကေတ္ထေဝ၊
 တသိမ့်တည်း၌သာလျှင်။ ကမ္ပံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညတ္ထံ၊ တပါးသော
 သိမ့်၌။ ကတံ ကမ္ပံ၊ ပြုအပ်သော ကံသည်။ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 သိမ့်၌။ သဘာဂ ဝိသဘာဂဘေဒေါ၊ သဘာဂ ဝိသဘာဂအပြားသည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။
 တေသံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့၏။ မတိမတ္ထံ၊ အလိုမျှသာတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 သဘာဂသီမာနံ၊ သဘောတူသော သိမ့်တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။
 သမ္ပေဒါဒိ ဒေါသဘာဝဏှ၊ သမ္ပေဒစသော ဒေါသမှရှိခြင်း၏ လည်း
 ကောင်း။ ဝိသဘာဂသီမာနမေဝ၊ ဝိသဘာဂသိမ့်တို့၏သာလျှင်။ တဗ္ဘာဝဏှ၊
 ထိုသမ္ပေဒစသော ဒေါသရှိခြင်း၏ လည်းကောင်း။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမာဒိ-

ဝိနယနယေဟိ၊ သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ-အစရှိသော ဝိနည်း၌လာသော
နည်းတို့ဖြင့်။ သိဒ္ဓတ္တာ၊ ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ ကံ ဝစနံ၊
ကို။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ ချဲ့အံ့။ “အနုဇာနုမိ ဘိက္ခဝေ သိမိ သမ္ဗုဒ္ဓိတု” ခန္တိ၊
ဟူ၍။ ဂါမသိမာယမေဝ၊ ဂါမသိမိ၌ သာလျှင်။ ဗဒ္ဓသိမိ၊ ဗဒ္ဓသိမိကို။
သမ္ဗုဒ္ဓိတုံ၊ သမုတ်ခြင်းငှာ။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။ တာသံ၊ ထိုဂါမ
သိမိ ဗဒ္ဓသိမိတို့၏။ နိဿယ နိဿိတဘာဝေန၊ မှီရာ မှီတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
သဘာဂတာ စ၊ သဘောတူသော အဖြစ်သည် လည်းကောင်း။ သမ္ဘေဒ-
အဇ္ဈောတ္တရဏာဒိဒေါသာဘာဝေါ စ၊ သမ္ဘေဒ အဇ္ဈောတ္တရဏ စသောအဖြစ်၏
မရှိခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သုတ္တတောဝ၊ သုတ်အားဖြင့်သာလျှင်။ သိဒ္ဓေါ၊
ပြီး၏။ ပန၊ သုတ်ဖြင့် ပြီးသည်မှတစ်ပါး သုတ္တာနုလောမဖြင့် ပြီးသည်ကို ဆိုအံ့။
ဗန္ဓနကာလေ၊ ဖွဲ့သော ကာလ၌။ အနုညာတဿ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ သမ္ဗုဒ္ဓဿ၊
စပ်ခြင်းအား။ အနုလောမတော၊ လျော်ခြင်းကြောင့်။ တာသံ၊ ထိုဂါမသိမိ
ဗဒ္ဓသိမိတို့၏။ ပစ္ဆာ သညာတရက္ခာဒိဟိ၊ နောက်မှပေါက်သော သစ်ပင်အစရှိ
သည်တို့ဖြင့်။ သမ္ဗုဒ္ဓောပိ၊ စပ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝန္တတိ ဝေ၊ အပ်သည်သာ
တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “ယံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ အကပ္ပိယံ
ပဋိဗေဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ဝေါ ဤသို့။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဗဒ္ဓသိမာဂါမသိမာနံ၊
တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ သဘာဂတာ စ၊ သဘောတူသော အဖြစ်သည်
လည်းကောင်း။ သမ္ဘေဒါဒိဒေါသာဘာဝေါ (၁၅၁) စ၊ သမ္ဘေဒစသော
အဖြစ်၏ မရှိခြင်း လည်းကောင်း။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမတော၊ အားဖြင့်။
သိဒ္ဓေါ၊ ပြီး၏။ ဣမိနာ ဝေ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။
အရညသိမာသတ္တဗန္ဓရသိမာနံ၊ အရညသိမိ သတ္တဗန္ဓရသိမိတို့၏လည်းကောင်း။
နဒိအာဒိဥက္ခေပသိမာနဉ္စ၊ မြစ်စသောသိမိ ဥဒကုက္ခေပသိမိတို့၏ လည်း
ကောင်း။ သုတ္တ သုတ္တာနုလောမတော၊ သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အားဖြင့်။ အည-
မညံ၊ ချင်း။ သဘာဂတာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သမ္ဘေဒါဒိဒေါသာဘာ-
ဝေါ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သိဒ္ဓေါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ “သဘာဂသိမာနံ အညမညံ သမ္ဘေဒါဒိဒေါသာဘာဝဿ သိဒ္ဓတ္တာ”
ဟူသော ဟိတ်၏ အကျယ်မှတစ်ပါး “ဝိသဘာဂသိမာနမေဝ တဗ္ဘာဝဿ
သိဒ္ဓတ္တာ”-ဟူသောပါဌ်၏ အကျယ်ကို ဆိုအံ့။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ကို။ အညာယ၊
သော။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၌လည်းကောင်း။ နဒိအာဒိသိမာသု စ၊ မြစ်စသော
သိမိတို့၌လည်းကောင်း။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာ။ ပဋိက္ခေပသိဒ္ဓိတော ဝေဝ၊

ပယ်သောအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဥဒကုက္ကေပသတ္တဗန္ဓရ-
သီမာနံ၊ သိမ်တို့ကို။ နဒိအာဒိသု ဝေ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ ကာတု၊
ငှာ။ နိယမနသုတ္တသမတ္ထိယေန၊ မှတ်သောပါဠိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဒ္ဒ-
သီမာဂါမသီမာဒိသု၊ ဗဒ္ဒသိမ်၊ ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့၌။ ကရုဏပဋိက္ကေပ-
သိဒ္ဓိဘော စ၊ ပြုအပ်သည်ကို ပယ်သောအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့်လည်း
ကောင်း။ တာသံ၊ ထိုဗဒ္ဒသိမ်၊ နဒိသိမ်စသည်တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။
ဝိသဘာဂတာ စ၊ သဘောမတူသော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပတ္တိက္ကဏေ
စ၊ ဖြစ်ဆဲဏေ၌လည်းကောင်း။ ပစ္စွာ စ၊ နောက်၌လည်းကောင်း။ ရုက္ခာဒိဟံ၊
သစ်ပင်စသည်တို့ဖြင့်။ သမ္မေဒါဒိဒေါသသမ္ဘဝေ၊ စ၊ သမ္မေဒစသော ဒေါသ
ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။
သုတ္တသုတ္တာနုလောမတောဝံ၊ အားဖြင့်သာလျှင်။ သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးကုန်၏။
(သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ရှိကြ၏၊ ဖြစ်ကုန်၏-ဟု ပေး။) ဓတနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာ
လျှင်။ ဒဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝိသဘာဂသီမာနုမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝဋ္ဌ-
ရုက္ခာဒိဝစနေဟံ၊ ဝဋ္ဌရုက္ခအစရှိသော စကားတို့ဖြင့်။ သမ္မန္တဒေါသံ၊ စပ်
ခြင်း၌ အပြစ်ကို။ ဒဿတော၊ ပြ၍။ သဘာဂါနံ၊ သဘောတူကုန်သော။
ဗဒ္ဒသီမာဂါမသီမာဒိနံ၊ ဗဒ္ဒသိမ် ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့၏။ သမ္မန္တဒေါသော၊
ကို။ န ဒဿိတော၊ မပြုအပ်။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ န ဒဿိတော၊
မပြုအပ်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်ပါသေး။ အထ စခါ၊ စင်စစ်သော်ကား။
တာသံ သဘာဂသီမာနံ၊ တို့၏။ ရုက္ခာဒိသမ္မန္တေ၊ သစ်ပင်စသည်စပ်ခြင်း
သည်။ လတိပိ၊ သော်လည်း။ ဒေါသဘာဝေ၊ အပြစ်မရှိခြင်းကို။ ပါဠိ-
အဗ္ဗကထာသု၊ တို့၌။ ဉာပိတော ဝေ၊ သိစေသလျှင်ကတည်း။ တထာ ဟံ၊
ထိုကြောင့်မဟုတ်ပါလော။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ ပါသကနိမိတ္တံ
ဝနနိမိတ္တံ ရုက္ခနိမိတ္တံ”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသဖြင့်။ ဝဗ္ဗနကနိမိတ္တာနိ၊ ပွားတတ်
သော နိမိတ်တို့ကို။ အနုညာတာနိ၊ ခွင့်ပြုအပ်ကုန်၏။ တေန အနုဇာနုနေန၊
ထိုသို့ ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့်။ နေသံ ရုက္ခာဒိနံ နိမိတ္တာနံ၊ ထိုသစ်ပင်စသော နိမိတ်
တို့၏။ ဝဗ္ဗနေပိ၊ ပွားခြင်းကြောင့်လည်း။ ဗဒ္ဒသီမာဂါမသီမာနံ၊ တို့၏။
သက်ရဒေါသဘာဝေ၊ ရောယှက်ခြင်းအပြစ်၏ မရှိခြင်းကို။ ဉာပိတောဝံ၊
သိစေအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဗဒ္ဒသီမာနံ၊ တို့၏။
ဤဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သမ္မန္တော၊ စပ်ခြင်းသည်။ န ဝဋ္ဌတိ၊
မအပ်။ ဟိ၊ စွ။ “ကေရုက္ခောပိ စ ဒိန္နံ သီမာနံ နိမိတ္တံ ဟောတိ၊ သော

၁။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမတော စ- (ဆဋ္ဌ)

ပန ဝဇုန္တော သိမာသင်္ကရံ ကရောတိ၊ တသ္မာ န ကာတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိယောဇနပရမံ သိမံ သမ္ပန္နိတု”န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝစနတောပိ စ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊
 ကိ။ ဉာပိတော၊ သိစေအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တိယောဇနပရမာယ၊ သုံးယူ
 ဇနာအတိုင်းအရည်ရှိသော။ သိမာယ၊ ၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။
 ပရိယန္တေသု၊ အစွန့်တို့၌။ ရုက္ခလတာဂုမ္ဘာဒီဟိ၊ သစ်ပင်၊ နွယ်၊ ချုံစသည်တို့
 ဖြင့်။ ဗဒ္ဒသိမာဂါမသိမာနံ၊ တို့၏။ နိယမေန၊ မြဲသောအာ ဖြင့်။ အညမညံ၊
 ချင်း။ သမ္ပန္နဿ သမ္ပဝတော၊ စပ်ခြင်းဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ “ဤဒိသံ
 ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ၊ ဤသ္မိသစ်ပင်စသည်စပ်ခြင်းကို။ ဝိနာသေတွာဝ၊ ဖျက်ဆီး၍
 သာလျှင်။ သိမာ၊ ကိ။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော”တိ၊ သမုတ်အပ်၏ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာ-
 ယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ န ဝုတ္တံ၊ မဆို။

တ္ထေ၊ ဤဂါမသိမံ ဗဒ္ဒသိမံတို့၌။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နန၊ သစ်ပင်စသည်စပ်သဖြင့်။
 ကမ္မဝိပတ္တိ၊ ကံပျက်ခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ အဝဿ
 မေဝ၊ မချွတ်သာလျှင်။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊
 စ။ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝိပတ္တိကို ပယ်ခြင်းငှာ။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့သည်။
 နိရာသင်္ကဋ္ဌာနေသုပိ၊ ရွံရှာကင်းလောက်သော အရာတို့၌လည်း။ “ဘိတ္တံ”
 အကိတ္တေတွာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သိဒ္ဓမေဝ အတ္ထံ၊ ပြီးပြီးသော
 အနက်ကိုသာလျှင်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ အဝေဂိစ္စံ၊ ဆိုကုန်၏။ ဣဓ
 ပန၊ ၌ကား။ “ဝနမဇ္ဈေ ဝိဟာရံ ကရောန္တိ၊ ဝနံ န ကိတ္တေတဗ္ဗ”န္တိအာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ရုက္ခလတာဒီဟိ၊ သစ်ပင်၊ နွယ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိ-
 ရန္တရေ၊ အကြားမရှိသော။ ဝနမဇ္ဈေပိ၊ တောအလယ်၌လည်း။ သိမာဗန္ဓန-
 မေဝ၊ သိမ်သမုတ်ခြင်းကိုပင်လျှင်။ အဝေဂိစ္စံ၊ ဆိုကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှ
 ဘပါး။ ထမ္ဘာနံ၊ တိုင်တို့၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ကတပါသာဒါဒိသု၊ ပြုအပ်
 သော ပြာသာဒ်အစရှိသည်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ထမ္ဘာဒီဟိ၊ တိုင်
 အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကောဗဒ္ဓေသု၊ တစပ်တည်း စပ်ကုန်သည်ဖြစ်လျက်၊ ဥပရိမ-
 တလာဒိသု၊ အထက်အပြင် အစရှိသည်တို့၌။ သိမာဗန္ဓနံ၊ သိမ်ဖွဲ့ခြင်းကို။
 ဗဟုဓာ၊ များသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗဒ္ဒ-
 သိမာဂါမသိမာနံ၊ တို့၏။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သစ်ပင်စသည် စပ်ခြင်းကို။
 တေဟိ၊ ထိုဆရာတို့သည်။ မုခတောဝ၊ ရှေးရှုတည့်တည့်အားဖြင့်သာလျှင်။
 ဝိဟိဟော၊ စီရင်အပ်၏။ အပိစ၊ တနည်းသော်ကား။ ဂါမသိမာနမ္ပိ၊ တို့၏

လည်း။ ပါဠိတော်၊ အသီးသီး။ ဗဒ္ဒသိမသဒိသတာယ၊ ဗဒ္ဒသိမံနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေသာ ဂါမသိမာယ၊ တခုသော ဂါမသိမံ၌ (၁၅၂)ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောဇ္ဇေဟိ၊ ပြုသောရဟန်းတို့သည်။ ဒဗ္ဗတိဏမတ္တနာပိ၊ နေစာ မြက်မျှဖြင့်လည်း။ သမ္ပန္နာ၊ စပ်ကုန်သော။ ဂါမန္တရပရမ္ပရာ၊ ရွာတပါး အဆက်ဆက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အရညနုဒိသမုဒ္ဒါ စ၊ တော၊ မြစ်၊ သမုဒ္ဒရာ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သောဓဇေတဗ္ဗာ၊ သုတ်သင်သင်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သကလဒီပံ၊ ဇမ္ဗူဒီပံ တကျွန်းလုံးကို။ သောဓေတွာဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဧဝံ ပန၊ ထိုသို့မူကား။ အသော- ဓေတွာ၊ မသုတ်သင်မူ၍။ ပဌမမဟာသီဂီတိကာလတော၊ ပထမသင်္ဂါယနာ တင်သောအခါမှ။ ပတုတိ၊ စ၍။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ကုန်သော။ ဥပသမ္ပဒါဒိ- ကမ္မာနံ၊ ဥပသမ္ပဒ-စသောကံတို့၏လည်းကောင်း။ သီမာသမ္ပုတိနဉ္စ၊ သိမံသ မုတ်ခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ဝိပဇ္ဇနတော၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေ- သမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အနုပသမ္ပန္နသင်္ကာ- ပသင်္ဂါ စ၊ ပဉ္စင်းမဟုတ်ဟု တွေးတောလျှဉ်းပါးခြင်းကိုလည်း။ ဒုန္နိဝါရော၊ တားမြစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ ဒုန္နိဝါရဏံ၊ ဤသို့တားမြစ်နိုင်ခဲ့ ခြင်းသည်။ နံ စ ယုတ္တံ၊ သင့်လည်းမသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိသဘာဂ သီမာနုဇေဝ၊ ဝိသဘာဂသိမံတို့၏ သာ လျှင်။ ရုက္ခာဒီဟိ သမ္ပန္နဒေါသော၊ သစ်ပင်စသည်တို့နှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်အပြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗဒ္ဒသိမာဂါမသိမာဒီနံ၊ ဗဒ္ဒသိမံ ဂါမသိမံ အစရှိ ကုန်သော။ သဘာဂသိမာနံ၊ တို့၏။ ဒေါသော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

မဟာသီမာသောဓနဿ၊ မဟာသိမံကို သုတ်သင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရတာယ၊ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခဏ္ဍသီမာယမေဝ၊ ခဏ္ဍသိမံ၌ သာလျှင်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ သံသကမ္မကရဏံ၊ သံသကံကိုပြုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သီမာမာဠကေ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ မဟာသံသာနိပါတေ ပန၊ များစွာသောသံသာ အစည်းအဝေး၌ကား။ ခဏ္ဍသီမာယ၊ ခဏ္ဍသိမံ၌။ အပ္ပဟောနကတံ၊ မဆံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာသီမာယ၊ ၌။ ကမ္မေ၊ ကို။ ကရိယ- မာနေပိ၊ ပြုရာ၌လည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းကို။ ဂဟေတဗ္ဗောဝ၊ ယူအပ်သလျှင်ကတည်း။

“ဥက္ခိပါပေတွာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာယပဋိပဒ္ဓေနပိ၊ ကိုယ် နှင့်စပ်သော ငတ္ထုဖြင့်လည်း။ သီမံ၊ ကို။ ဖုသန္တော၊ ထိသောရဟန်းသည်။

သိမဋ္ဌောဝ၊ သိမိဉ္စတညသညသလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဒဏ္ဍတိ၊ ပြဇ်။ ပုရိမနယေပီတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ခဏ္ဍသိမတော၊ မှ။
 မဟာသိမံ ပဝိဋ္ဌသာခါနယေပိ၊ မဟာသိမသို့ သစ်ကိုင်းဝင်သောနည်း၌လည်း။
 သိမဋ္ဌရုက္ခသာခါယ၊ သိမိဉ္စတညသော သစ်ကိုင်း၌။ နိသိန္ဓော၊ နေသော
 ရဟန်းသည်။ သိမဋ္ဌောဝ၊ သိမိဉ္စတညသညသလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊
 ထိုကြောင့်။ “ဟတ္ထပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ စ၊
 ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ရုက္ခသာခါဒီဟိ၊ သစ်ကိုင်း အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်။ အညမညံ သမ္ပန္နာသု၊ အချင်းချင်းစပ်ကုန်သော။ တောသု၊ ထိုခဏ္ဍ
 သိမံ မဟာသိမတို့တွင်။ ခဏ္ဍသိမာယံ၊ ၌။ တယော ဘိက္ခု၊ ရဟန်း သုံး
 ယောက်တို့။ မဟာသိမာယံ၊ ၌။ ဧဒ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းနှစ်ယောက်တို့။ ဣတိ
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒိသု သိမာသု၊ သိမိနစ်ခုတို့၌။ သိမန္တရိကံ၊ သိမန္တရိကံကို။
 အဖုသိတု၊ မထိမူ၍။ ဟတ္ထပါသဉ္စ၊ ဟတ္ထပါသ်ကိုလည်း။ အဝိဇဟိတု၊
 မစွန့်မူ၍။ ဌိတေဟိ၊ တည်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဥပသမ္ပဒါ
 ဒိကမ္ပံ၊ ဥပသမ္ပဒစသောကံကို။ ကာတု၊ ဌာ။ ပဉ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။
 ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ “နာနာသိမာယ ဌိတစတုတ္ထော ကမ္ပံ ကရေယျ၊ အကမ္ပံ၊
 န စ ကရဏီယ”န္တိ အာဒိဝစနတော၊ န စ ကရဏီယံ—အစရှိ သည်ဖြင့်
 ဟောတော် မူခြင်း ကြောင့်တည်း။ တေနော၊ ထိုကြောင့် သလျှင်။
 ဧတ္တာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ မဟာသိမံ၊ ကို။ သောဓေတော၊ သုတ်သင်၍။
 မာဠကသိမာယမေဝ၊ ခဏ္ဍသိမိဉ္စသလျှင်။ ကမ္မကရဏံ၊ ကံပြုခြင်းကို။ ဝိဟိတံ၊
 စီရင်အပ်၏။ အညထာ၊ မဟာသိမိဉ္စလည်း တည်သော အပြားအားဖြင့်။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယုခြေသည် ရှိသော်။ ဘိန္နသိမဋ္ဌတာယ၊ ပြား
 သောသိမိဉ္စ တည်သည့်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တတြဋ္ဌဿ၊ ထိုမဟာသိမိဉ္စ တည်သော
 ရဟန်း၏။ ဂဏပူရကတ္တာဘာဝါ၊ ဂိုဏ်းပြည့်သော အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်။
 ကမ္မကောပေါဝ၊ ကံပျက်ခြင်းသည့်သလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 သိအပ်၏။

ဘိန္နသိမဋ္ဌတာယ၊ ဖြင့်။ တတြဋ္ဌဿ၊ ဧ။ ဂဏပူရကတ္တာဘာဝါ၊ ကြောင့်။
 ကမ္မကောပေါဝ၊ သည်သလျှင်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့
 ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိအာဟရဏဝသေန၊ ဆရာ
 ဖွင့်ခဲ့သော ဆန္ဒဆောင်ခြင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဆောင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 မဟာသိမာသောဓနံ၊ မဟာသိမကို သုတ်သင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။
 ဣတိ၊ ဤသည်လျှင် စောဒနာတည်း။ တမ္ပိ၊ တို ဆန္ဒဆောင်ခြင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိ

ဆောင်ခြင်းကိုလည်း။ ဝိနယည၊ ဝိနည်းကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။
 န ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်။ ဗန၊ အလိုရှိကုန်သည်ကား။ ဟတ္ထပါသနယန-
 ဗဟိသိမာကရဏဝသေနဝ၊ ဟတ္ထပါသသို့ ဆောင်ခြင်း၊ သိမ်မွ အပပြုခြင်း၏
 အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသိမ်ချင်းချင်း သစ်ပင်စသည် စပ်ရာ၌။
 သောဓနံ၊ သုတ်သင်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဓိန္ဒဿာပိ၊ ပေးအပ်
 သော်လည်း။ ဆန္ဒဿ၊ ၏။ အနာဂမ္မနေန၊ မလာခြင်းကြောင့်။ မဟာသိ-
 မဋ္ဌော၊ မဟာသိမ်၌တည်သော ရဟန်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကောပေဿတိ၊ ဖျက်
 ဆီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အဿ၊ ထိုမဟာသိမ်၌ တည်သော ရဟန်း
 ၏။ ဆန္ဒာဒိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည် သည်။ ယဒိ နာဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ မလာသည်
 ဖြစ်အံ့။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သော၊ ထိုမဟာသိမ်၌ တည်သောရဟန်း
 သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကောပေဿတိ၊ ဖျက်ဆီးလတ္တံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်
 စောဒနာတည်း။ ဒိန္နံ၊ နှစ်လုံးကုန်သော။ ဝိသဘာဂသိမာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပန္န-
 ဒေါသတော၊ စပ်ခြင်း အပြစ်ကြောင့်။ ကောပေဿတိ၊ ဖျက်ဆီးလတ္တံ့။
 သော စ သမ္ပန္နဒေါသော၊ ကိုလည်း။ အဋ္ဌကထာဝစနပ္ပမာဏတော၊ အဋ္ဌ
 ကထာစကားကို ပမာဏမှသဖြင့်။ သဒ္ဓါတဗ္ဗော၊ ယုံကြည်အပ်၏။ (ထည့်)။
 ဟံ၊ စူ။ သဗ္ဗတ္ထ ဝိနယေ၊ အလုံးစုံသော ဝိနည်း၌။ ယုတ္တိ၊ ယုတ္တိကို။ ဉာတုံ၊
 သိခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဗုဒ္ဓဂေါရုတ္တာ၊
 ဘုရားရှင်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
 ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဧဒူပိ သိမာယော၊ သိမ်နှစ်ခုတို့ကိုလည်း။
 ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ (၁၅၃) နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဌိတေသု၊ တည်ကုန်သော။
 ဘိက္ခုသု၊ တို့သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောဇ္ဇေသု၊ ပြုကုန်သည်ရှိသော်။ ကေဿာ
 ဝေ သိမာယ၊ တသိမ်တည်း၌သာလျှင်။ ဂဏော စ၊ ဂိုဏ်းပြည့်သော ရဟန်း
 အပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော စ၊ ပဉ္စင်းလောင်းသည်
 လည်းကောင်း။ အနုဿာဝကော စ၊ ကမ္မဝါစာဆရာသည် လည်းကောင်း။
 ကေတော၊ တစုတည်း။ သစေ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍တည်ငြားအံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။
 သုကတမေဝ၊ ကောင်းစွာပြုအပ်သည့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကမ္မာရဟော
 ဝါ၊ ကံထိုက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ အနုဿာဝကော ဝါ၊ ကမ္မဝါ
 စာဆရာသည် လည်းကောင်း။ သိမန္တရဋ္ဌော၊ သိမ်တပါး၌ တည်သည်။ သစေ
 ပန ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ငြားအံ့။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဉ္စ ဝစနံ၊ ထိုစကားသည်လည်း။ ဗဒ္ဓသိမာ
 ဂါမသိမာသု၊ ဗဒ္ဓသိမ် ဂါမသိမ်အစရှိကုန်သော။ သဘာဂသိမာသု ဝေ၊
 သဘောတူဖြစ်သော သိမ်တို့၌သာလျှင်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ယာသု၊ အကြင်

၂

သဘောတူဖြစ်သော သိမ်တို့သည်။ အညမည၊ အချင်းချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္န-
 သုပိ၊ သစ်ပင်စသည် စပ်ကုန်သော်လည်း။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ယာသု ပန၊ အကြင် သိမ်တို့၌ကား။ ဒေါသော။ သမ္ပန္နဒေါသသည်။ အတ္ထိ၊
 ၏။ တာယ၊ ဝိသဘာဝသီမာသု၊ ထိုဝိသဘာဝသိမ်တို့၌။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္န၊
 သစ်ပင်စသည် စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဧကတ္ထ၊ တခုသောသိမ်၌။
 ဌိတော၊ တည်သောရဟန်းသည်။ ဣတရဋ္ဌာနံ၊ ဤမှတပါးသောသိမ်၌ တည်
 ကုန်သောရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို၊ န ကောပေတိ ဧဝံ၊ မပျက်စေသည်သာ
 တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သာမညတော၊ သာမညအား
 ဖြင့်။ သောနေယ၊ သုတ်သင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုသောကြောင့်တည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အမ္မာကံ၊ ဝိနည်းဋ္ဌိကာဆရာငါတို့၏။ ခန္တိ၊ စိတ်ကြိုက်တည်း။
 ဝိမံသိတော၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

န ဩတရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဏဝသဏ္ဌာနုပဗ္ဗတာဒိသု၊ ထက်စည်
 သဏ္ဌာန်ရှိသောတောင်အစရှိသည်တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ပမာဏ-
 ရဟိတဋ္ဌာနံ၊ ပမာဏကင်းရာအရပ်သို့။ န ဩတရတိ၊ မသက်။ ဧတ္ထ ဝစနေ၊
 ၌။ ဗဇ္ဈမာနက္ခဏေ၊ ဖွဲ့အပ်သော ခဏ၌။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော။ ပမာဏ-
 ရဟိတံ၊ ပမာဏမှ ကင်းသော။ ပဗ္ဗတာဒိနိပိ၊ တောင်စသည်တို့သို့လည်း။
 ကိဉ္ဇာပိ နာရောဟတိ၊ အကယ်၍ကား မတက်၏ရှင်။ ဓာထာပိ၊ ထိုသို့မတက်
 သော်လည်း။ တံ၊ ထိုတောင်ထိပ်အစရှိသည်သည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ သိမဋ္ဌ-
 တာယ၊ သိမ်၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိမာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဟေဋ္ဌာ ပန၊ အောက်၌ကား။ ပဏဝသဏ္ဌာနာဒိ၊ ထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသော
 တောင်အစရှိသည်သည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သိမာယ၊ သိမ်ကို။ ဗဒ္ဒါယပိ၊
 ဖွဲ့အပ်သော်လည်း။ သိမာသချံ၊ သိမ်အရေအတွက်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။
 တဿ၊ ထိုထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်အစရှိသည်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ န
 ဩတရတိတိ၊ မသက်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣတရထာ၊
 တောင်ထိပ် တောင်အောက်နှစ်ပါး၌ မပြားသော အခြင်းအရာဖြင့် ယူသည်
 ရှိသော်။ ဩရောဟဏာရောဟဏာနံ၊ သက်ခြင်းတက်ခြင်းတို့နှင့်။ သာဓာရဏ-
 ဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ “န ဩတရတိ”တိအာဒိနာ၊
 န ဩတရတိ-အစရှိသောအားဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗတော၊ ဆိုသင့်သောကြောင့်တည်း။
 ယံ ကိဉ္ဇိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဋ္ဌိတသိမာယ၊ ပြီးပြီးသောသိမ်၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ဧတံ၊
 ဖြစ်သော။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ရှိသော။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဌိတဉ္ဇ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။
 ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ လဉ္ဇာတဉ္ဇ၊ ပေါ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပတိဌိတဉ္ဇံ၊ တည်

သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မရှိသော။ သဝိညာဏကသဝိညာဏက၊
 သဝိညာဏက၊ အဝိညာဏကဖြစ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသည်လည်း။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ စ။ အန္တောသီမာယ၊ သိမ်တိုင်း၌။ ဟတ္ထိက္ခန္ဓာဒိ-
 သဝိညာဏကောသု၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းအစရှိသော သဝိညာဏကတို့၌။ နိသိန္ဒောပိ
 တိက္ခ၊ နေသော ရဟန်းသည်လည်း။ သီမဋ္ဌောဝ၊ သိမ်၌တည်သည်သလျှင်။
 ဟောတိ၊ ဤ။ “ဗဒ္ဓသီမာယာ” တိ ဣဒဉ္စ၊ ဟူသော စကားကိုလည်း။ ပက-
 ရဏဝသေန၊ အရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပလက္ခဏတော၊ ဥပလက္ခဏအား
 ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ သဗ္ဗာသု၊ ကုန်သော။ အဗဒ္ဓသီမာသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဌိတံ၊
 တည်သော။ တံ၊ ထိုသစ်ပင်အစရှိသည်သည်။ သီမာသင်္ချေမေဝ၊ သိမ်အရေ
 အတွက်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ဤ။

“ကောသမ္ပဒ္ဓေန ဂတ” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ရုက္ခလတာဒိတတြဇာတ-
 မေဝ၊ သစ်ပင် နွယ်အစရှိသော ထိုသိမ်၌ ရောက်သော ဝတ္ထုကိုသာလျှင်။
 သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဟိ၊ စ။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သစ်ပင်
 နွယ်အစရှိသည်သည်။ “ဣတော၊ ဤသိမ်မှ။ ဂတံ၊ သွား၏”။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္ထဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သောအဖြစ်ကို။ အရဟတံ၊ ထိုက်၏။ ဗန၊ စောဒနာဦးအံ။
 “ဣတော၊ ဂတ” န္တိ ဝ၊ ဤသိမ်မှ သွား၏-ဟူ၍လည်းကောင်း။ “တတော
 အာဂတ” န္တိ ဝ၊ ထိုသိမ်မှ လာ၏-ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။
 အသက္ကုဏယံ၊ မတတ်ကောင်းသော။ (ရဇ္ဇုဒဏ္ဍာဒိ-၌ စပ်။) ဥဘောသု၊
 နှစ်ပါးကုန်သော။ ဗဒ္ဓသီမာဂါမသီမာသု၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဥဒကုက္ခေပ-
 နဒိအာဒိသု စ၊ ဥဒကုက္ခေပ၊ နဒိအစရှိသည်တို့၌ လည်းကောင်း။ တိရိယံ၊
 ဖီလာ။ ယံ ပတိတရဇ္ဇုဒဏ္ဍာဒိ၊ အကြင် ကျသောကြိုးတန်း လှံတံအစရှိသည်
 သည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ တတ္ထ၊ ထို ကြိုးတန်း လှံတံအစရှိသည်၌။ ကံ၊ အသို့။
 ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတ္ထ ပန၊ ဤ
 ကြိုးတန်း လှံတံ အစရှိသည်၌ကား။ ဗဒ္ဓသီမာယ၊ ၌။ ပတိဌိတဘာဂေါ၊
 တည်သော အဖို့သည်။ ဗဒ္ဓသီမာ၊ ဗဒ္ဓသိမ်တည်း။ အဗဒ္ဓဂါမသီမာယ၊ ၌။
 ပတိဌိတဘာဂေါ၊ သည်။ ဂါမသီမာ၊ တည်း။ ကိမိဝ၊ ကဲ့သို့နည်း။ တဒု-
 ဘယသီမဋ္ဌပဗ္ဗတာဒိ ဝိယ၊ ထို နှစ်ပါးသောသိမ်၌ တည်သော တောင်အစရှိ
 သည်တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဗဒ္ဓသီမတော၊ မှ။ ဥဌိတဝဋ္ဋရုက္ခဿ၊ ပေါက်သော
 ပညောင်ပင်၏။ ပါရောဟေ၊ ခြေထောက်သော အမြစ်သည် လည်းကောင်း။
 ဂါမသီမာယ၊ ၌။ ဂါမသီမတော၊ မှ။ ဥဌိတဝဋ္ဋရုက္ခဿ၊ ဤ။ ပါရောဟေ စ၊

သညလည်းကောင်း။ ဗဒ္ဓသိမာယ။ ဌ။ ပတိဋ္ဌိတေပိ၊ တညသော်လည်း။
 ဝေဝေ နယော၊ ဤနည်းလျှင် နည်းရှိ၏။ (ပါရောဟော-ဟု ပဌမန္တရီကြ၏၊
 မသင့်။) ဟိ၊ စ။ မူလေဟိ၊ ခြေထောက်သော အမြစ်တို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌိတကာ-
 လတော၊ တညသောကာလမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ “ဣတော ဂတံ၊ ဤမှ သွား၏။
 တတော အာဂတံ၊ ထိုမှလာ၏”။ ဣတံ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဌာ။ အသက္ကုဏေယျ-
 တော၊ မတတ်ကောင်းသောကြောင့်။ သော ဘာဂေါ၊ ထိုအဖို့သည်။ ယထာ-
 ပတိဋ္ဌသိမာသင်္ချေမဝ၊ ဝင်အပ်သော အပြားရှိသော သိမ်အရေအတွက်သို့သာ
 လျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဧတသံ ရုက္ခပါရောဟာနံ၊ ထို ပညောင်ပင် ပညောင်
 ကိုင်းမှ ထွက်၍ ခြေထောက်သော အမြစ်တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြားဖြစ်သော။
 အာကာသဌသာခါ၊ ကောင်းကင်၌တည်သော အခက်သည်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။
 (၁၅၄) သိမာပရိစ္ဆေဒပုမာဏေန၊ သိမ်အပိုင်းအခြားပမာဏဖြင့်။ တဒုတယ-
 သိမာ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သိမ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတံ၊ သို့။ ကေစိ၊
 တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သကဝါဒကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊
 ထိုပညောင်ပင်၏။ သာခါယ၊ အကိုင်းမှ။ ပါရောဟော၊ ထွက်သော ခြေ
 ထောက်သည်။ ပတိဋ္ဌသိမာယ၊ ဝင်သော သိမ်၌။ မူလေဟိ၊ အမြစ်တို့ဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌဟိတာပိ၊ တညသော်လည်း။ ယာဝ၊ အကြင်၍လောက်။ သာခံ၊
 အကိုင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ ဌာတုံ၊ ဌာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်သေး။
 တာဝ၊ ထို၍လောက်။ မူလသိမဌတံ၊ ပေါက်ရင်းသိမ်၌ တည်သည့်၏အဖြစ်
 ကို။ န ဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဝိနာ၊ အကိုင်း
 နှင့် ကင်း၍။ ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ‘တဒါပိ၊
 ထိုအခါ၌လည်း။ ပါရောဟမတ္တမေဝ၊ အကိုင်းမှထွက်သော ခြေထောက်မျှ
 ထာလျှင်။ ပတိဋ္ဌသိမဌတံ၊ ဝင်သောသိမ်၌ တည်သည့်၏အဖြစ်သို့။ သမု-
 ပေတိ၊ ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ အာကာ-
 သဌသာခါဘာဂေါ၊ ကောင်းကင်၌တည်သော သစ်ကိုင်းအဖို့သည်။ ပုရိမ-
 သိမဌတံ၊ ရှေးသိမ်၌ တည်သောအဖြစ်ကို။ န ဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ တတော၊ ထိုရှေးသိမ်မှ။ အာဂတဘာဝဿ၊ လာသောအဖြစ်ကို။
 အဝိဇဟိတတ္တာ၊ မစွန့်အပ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဗ္ဗာကံ
 ခန္တိ၊ ငါတို့ အကြိုက်တည်း။ ဥဒကုက္ခေပနဒိအာဒိသုပိ၊ ဥဒကုက္ခေပသိမ်၊
 နဒိသိမ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝေဝေ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ တတ္ထ
 စ၊ ထိုဥဒကုက္ခေပ နဒိသေသည်တို့၌လည်း။ ဝိသဘာဂသိမာယ၊ ဝိသဘာဂ

သိမ်သို့။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်သည်ရှိသော်။ သကလသိမာသောဓနံ၊ အလုံးစုံသောသိမ်ကို သုတ်သင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သဘာဝါယ၊ သဘောတူသော သိမ်သို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ သော်။ ဖုသိတော၊ ထိ၍။ ဌိတမတ္တဘိက္ခုသောနေဉ္စ၊ တည်သော ရဟန်းမျှကို သုတ်သင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသလျှင် ကတည်း။

၁၄၀။ ပါရယတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဇ္ဈောတ္တရတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ နဒိယာ၊ ၎င်း၊ ဥဘောသု တိရေသု၊ ကမ်းနှစ်ဘက်တို့၌။ ပတိဋ္ဌမာနာ၊ တည်သော။ သိမာ၊ သည်။ နဒိအဇ္ဈောတ္တရာ နာမ၊ မြစ်ကိုလွှမ်းမိုးသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “နဒိ” အဇ္ဈောတ္တရမာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ ဟိ သစ္စံ၊ စွ။ အန္တောနဒိယံ၊ မြစ်တွင်း၌။ သိမာ၊ သိမ်သည်။ န ဩတရတိ၊ မသက်။ နဒိလက္ခဏေ၊ မြစ်လက္ခဏာသည်။ အသတိပန၊ မရှိသော်ကား။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ သာ စ၊ ထိုသိမ်သည်လည်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ နဒိပါရသိမာ၊ နဒိပါရသိမ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “နဒိယာ လက္ခဏံ နဒိနိမိတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၎င်း။ အသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဝဿိလဗ္ဗနေယျာ၊ ချွတ်ရလတ္တံ့သော။ ဓုဝနာဝါဝါ၊ မြဲသောလှေသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤကား စာစပ်တည်း။ “န နာဝါယာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ နာဝံ၊ လှေကို။ ဝိနာပိ၊ ကြပ်၍လည်း။ သိမာ၊ ကို။ ဗဒ္ဒါ၊ ဖွဲ့ခြင်းသည်။ သုဗဒ္ဒါ ဝေ၊ ကောင်းစွာ ဖွဲ့ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နာဝါ၊ လှေသည်ကား။ အာပတ္တိပရိဟာရတ္တာ၊ အာပတ်ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၎င်း။

ရုက္ခသင်္ခာဋ္ဌမယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနေကရက္ခေ၊ များစွာသော သစ်ပင်တို့ကို။ ဧကတော သဋ္ဌေတော၊ တပေါင်းတည်း စပ်၍။ ကတသေတု၊ ပြုအပ်သော တံတားတည်း။ ရုက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဌသေသော၊ ပါဌ်ကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ “သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခု၊ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥဘိန္တံ တိရုနံ၊ ကမ်းနှစ်ဘက်တို့၏။ ဧကဂါမခေတ္တဘာဝံ၊ ဂါမခေတ်တခုတည်း၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ “ပဗ္ဗတသဏ္ဌာ-

၁။ ဓုဝနာဝါဝ= (ဆဋ္ဌ)

နာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဧကတော၊ တဘက်မှ။ ဥဂ္ဂတဒိပသိခရတ္တာ၊ တက်သော ကျွန်းအစွန်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သိမာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၄၁။ သမ္မဟနိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနာသေတွာ၊ ရှေးဥပုသ်အိမ် လမုတ်သည်ကို ဖျက်၍။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ နုတ်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ဧကံ သမ္မဟနိတွာ-ဟူသောစကားကိုလည်း။ အာပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ၊ အာပတ် ကို ပယ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁၄၂။ “ယာနိ ကာနိစီ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣဓ၊ ဤ ဥပုသ်အိမ်၌။ နိမိတ္တာနံ၊ တို့၏။ သိမာယ ဝိယ၊ သိမိ၌ကဲ့သို့၊ ပါဠိယံ၊ ၌။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝိပ္ပဝါသသိမာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၅၅) ၁၄၃။ “အဋ္ဌာရသ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အန္ဓကဝိန္ဒဝိဟာ- ရမ္မိ၊ အန္ဓကဝိန္ဒကျောင်းကိုလည်း။ ဥပါဒါယ၊ အစွဲပြု၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နေသံ သိမာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ “မဟာဝိဟာရာ သဗ္ဗေ ဧကသိမာ” ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ (ဤ၌ “တေသု ဝိဟာရေသု”ဟုပါဌ်ရှိ ကြ၏၊ အဋ္ဌကထာနှင့် မညီ။) ဤသကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “မန”န္တိ ဣမဿ၊ မန-ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဝရဏံ၊ အဖွင့်တည်း။ ဤသကံ၊ စဉ်းငယ်။ ဝုဠော၊ မျောသည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣမမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို လျှင်။ ဒဿေတံ၊ ဌာ။ “အပ္ပတ္တဝုဠဘာဝေါ အဟောသိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အမနသိကရာဇန္တော”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ အန- တိက္ကမဿ၊ မလွန်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁၄၄။ သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနိသံသော၊ သည်။ ဒွေပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမာနသံဝါသအဝိပ္ပဝါသသိမာယော၊ သမာနသံဝါသသိမ် အဝိပ္ပဝါသသိမ်တို့ကို။ “အဝိပ္ပဝါသသိမာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တတ္ထေဝ၊ ထိုမဟာသိမ်၌သာလျှင်။ ဟေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ အဝိပ္ပဝါသာ၊

ကုဋ္ဌက]

အဝိပ္ပဝါသသိမာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၈၁

အဝိပ္ပဝါသသမ္ပုတိသည်။ ဟောတိ၊ ခါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မဟာသီမံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝဒတိ၊ ခါ။

“အဝိပ္ပဝါသံ အဇာနန္တာပီ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ မဟာသီမာယ၊ ခါ။ ဝိဇ္ဇမာနာ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထု၊ ရှိသောအဖြစ် မရှိသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တဏှာ၊ ထိုမဟာသီမံ၏။ ဗဟိရပရိစ္ဆေဒု၊ အပဖြစ်သော အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း။ အဇာနန္တာနံ၊ မသိသော ရဟန်းတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ခါ။ ဝေ၊ သို့။ အဇာနန္တေဟိပိ၊ မသိသော ရဟန်းကိုသည်လည်း။ အန္တောသီမာယ၊ သိမ်တွင်း၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ကမ္မဝါစာယ၊ ကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သည့် ရှိသော်။ သာ သီမာ၊ ကို။ သမ္မဟတဘဝ၊ နှုတ်အပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ခါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “သမ္မဟနိတုဉ္ဇေဝ ဗန္ဓိတုဉ္ဇေသက္ခိယန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ခါ။ နိရာသကံဋ္ဌာနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍသီမာရဟိတဌာနေ၊ ခဏ္ဍသိမ်ကင်းရာအရပ်၌။ ဣဒု၊ ဤ။ နိရာသကံဋ္ဌာနေဟူသော စကားကိုလည်း။ မဟာသီမာယ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနာယပိ၊ ရှိလျက်လည်း။ ကမ္မကရဏသုခတ္ထံ၊ ကံပြုလွယ်စေခြင်းငှာ။ ခဏ္ဍသီမာ၊ ကို။ ဣစ္ဆိတာ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုခဏ္ဍသိမ်ကို။ စေတိယဂံဏာဒိဗဟုသန္တိပါတဌာနေ၊ စေတီပြင်အစရှိသော များစွာသောသုတို့ စည်းဝေးရာအရပ်၌။ န ဗန္ဓတိ၊ မဖဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ခါ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုများစွာသောသုတို့ စည်းဝေးရာ၌လည်း။ သာ၊ ထိုခဏ္ဍသိမ်ကို။ ဗန္ဓ၊ ဖဲ့။ အပ်သည်ရှိသော်။ သုဗဒ္ဓါ ဝေ၊ ကောင်းစွာဖဲ့ခြင်းပင်တည်း။ ကိမိဝ၊ နည်းဟူမူကား။ မဟာသီမာ ဝိယ၊ မဟာသိမ်ကဲ့သို့တည်း။ “ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန န သက္ခိယန္တေဝါ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ခဏ္ဍသီမာယ၊ ကို။ အသမ္မဟတတ္ထာ၊ မနှုတ်ရသော ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဏှာ၊ ထိုခဏ္ဍသိမ်၏။ အဝိဇ္ဇမာနတ္ထု၊ မရှိသော အဖြစ်ကို။ အဇာနနတော စ၊ မသိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ မဟာသီမာ-ဗန္ဓနံ၊ မဟာသိမ်ဖဲ့ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ ဝုတ္တံ၊ ခါ။ ခဏ္ဍသီမံ ပန၊ ကိုကား။ နိရာသကံဋ္ဌာနေ၊ ရွှံ့ရွှံ့ခြင်း ကင်းရာအရပ်၌။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဌာ။ သက္ခိယန္တေဝေ၊ တတ်ကောင်း သာလျှင်ကတည်း။ သိမာသမ္ပေဒံ၊ ကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍသီမာယ၊ ခါ။ ဝိဇ္ဇမာနပက္ခေ၊ ရှိသောအဖို့၌။ သိမခယ၊ မဟာသိမ်ဖြင့်။ သီမံ၊ ခဏ္ဍသိမ်ကို။ အဇ္ဈောတ္တရဏသမ္ပေဒံ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းကို။ ကတော၊ ချုံ။ အဝိဇ္ဇမာနပက္ခေပိ၊ ခဏ္ဍသိမ်အစရှိသော အဖို့၌လည်း။ သမ္ပေဒသင်္ကာယ အနိဝတ္တနေန၊ စပ်လေသလောဟူသော တွေးတောခြင်းကို မနှစ်စေသဖြင့်။ သမ္ပေဒသင်္ကာ၊ သမ္ပေဒဟု လျဉ်းပါးခြင်းကို။ ကတော၊ ချုံ။ အဝိဟာရံ၊ ကရေယုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသကမ္မာနာရဟံ၊ သံသကံ မထိုက်သည်ကို။ ကရေယု၊

ပြုကုန်ရာ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ဟိ-ကားအနက်မရှိ။) စေတိယင်္ဂဏာဒိနိရာသင်္ကဋ္ဌာ-
 နေ၊ စေတိပြင်အစရှိသော ရွံ့ရှာခြင်း၊ ကင်းသောအရာ၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊
 ငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခု နုတ်၍ သမုတ်ကြပြီးကာလ၌။
 တမ္ပိ၊ ထိုကံပြုရခြင်းကိုလည်း။ ဝိနာသိတံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်
 ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ န သမုဟနိတဗ္ဗာတံ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍ-
 သိမံ၊ ကို။ အဇာနန္တဟိ၊ မသိသော ရဟန်းတို့သည်။ န သမုဟနိတဗ္ဗာ၊
 မနုတ်အပ်ကုန်။ ဥဘောပိ န ဇာနန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဘိန္ဒ၊ ခဏ္ဍသိမ်
 မဟာသိမ် နှစ်လုံးတို့၏။ ပဒေသနိယမံ ဝါ၊ အရပ်အပိုင်းအခြားကို မှတ်ခြင်း
 ကိုလည်းကောင်း။ တာသံ ဒိန္နမ္ပိ ဝါ၊ ထိုနှစ်လုံးသော သိမ်တို့တွင်လည်း။
 အညတရာယ၊ တလုံးလုံးသော သိမ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတံ ဝါ၊ ရှိသောအဖြစ်ကို
 လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇမာနတံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ န ဇာနန္တိ၊ မသိ
 ကုန်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌။ သင်္ကာ ဝေ၊ ယုံမှားခြင်းသည်
 သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ “နေဝ သမုဟနိတုံ န ဗန္ဓိတုံ သက္ခိယန္တိ”တိ
 ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ နိရာသင်္ကဋ္ဌာနေ၊ ရွံ့ရှာခြင်း ကင်းလောက်သော
 အရပ်၌။ ဌတ္တာ၊ ၍။ သမုဟနိတုံ၊ နုတ်ခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တောပိ၊ တတ်နိုင်
 ကောင်းသော်လည်း။ မဟာသိမံ၊ ကို။ ပဋိဗန္ဓိတုံ၊ တဖန်ဖွဲ့ခြင်းငှာ။ န
 သက္ကောန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “န စ သက္ကာ။ ပ။ ကမ္မဝါစံ ကာတု”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 စကားကို။ သိမာဗန္ဓနကမ္မဝါစံ၊ သိမ်ဖွဲ့သော ကမ္မဝါစာကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာ။
 န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သမုဟနိတဗ္ဗာ၊ မနုတ်
 အပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞ (၁၅၆) ကေမိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဤဒိဿေသု၊ ဤသ္မိသဘောရှိ
 ကုန်သော။ ဝိဟာရေသု၊ ခဏ္ဍသိမ် မဟာသိမ် ရှိမရှိကို မသိသော ကျောင်း
 တိုက်တို့၌။ ဆဉ္စပမတ္ထေ၊ ငါးယောက် ခြောက်ယောက်မျှ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဂဟေဘ္ဘာ၊ ခေါ်၍။ ဝိဟာရကောဋိဇော၊ ကျောင်းအစွန်း
 မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝိဟာရပရိက္ခေပဿ၊ ကျောင်းအရံ၏။ အန္တော စ၊ အတွင်း
 ၌လည်းကောင်း။ သမန္တာလေဉ္စုပါတေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ခဲဘကျလောက်ရှိ
 သော။ ဗဟိ စ၊ အပ၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့
 ၌။ မဉ္ဇပ္ပမာဏေ မဉ္ဇပ္ပမာဏေ၊ တညောင်စောင်းအတိုင်းအရှည် တညောင်

၁။ အညတရာယ ဝါ- (ဆဉ္စ) ၂။ တကြိမ်သာ- (ဆဉ္စ)

စောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဩကံသေ၊ အရပ်၌။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဌတော၊
 တည်၍။ ပဌမံ၊ ၅။ - အဝိပ္ပဝါသသီမံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တတော၊ ထို
 နောင်မှ။ သမာနသံဝါသကသီမဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမ္မဟနနဝသေန၊
 နုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သီမာယ၊ သမ္ပန္နာတေ၊ သိမ်နုတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊
 ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တသ္မိံ၊ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ခဏ္ဍသီမာယ၊ ၈၊ ၏လည်းကောင်း။
 မဟာသီမာယ၊ ပိ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဌိတဝိဇ္ဇမာနတ္ထေ၊ တည်လျက်ရှိသော
 အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ နေသ္မိံ၊ မဉ္ဇဌာနေ၊ တခုခု
 သောညောင်စောင်းရာ၌။ တာသံ၊ ထိုခဏ္ဍသိမ် မဟာသိမ်တို့၏။ မဇ္ဈဂတော၊
 အလယ်၌ တည်မိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဟေ၊ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ တာသီမာယော၊
 တို့ကို။ သမ္မဟနနယျ၊ နုတ်မိကုန်ရာ၏။ တတော၊ ထိုသို့နုတ်မိခြင်းကြောင့်။
 ဂါမသီမာ၊ ၉။ သည်သာလျှင်။ အဝသိဿယျ၊ ကြွင်းရာ၏။ ဟိ၊ ၈။ ဧတ္ထ၊
 ဤသိမ်နုတ်၍ သမုတ်ရာ၌။ သီမာယ၊ ၁၊ ကိုလည်းကောင်း။ တပုရိစ္ဆေဒဿ၊ ၁၊
 ထိုသိမ်အပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ န အင်္ဂံ၊
 မဟုတ်။ သီမာယ၊ နုတ်အံ့သောသိမ်၏။ အန္တောဌာနိဉ္စ၊ အတွင်း၌ တည်
 ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ “သမ္မဟနိဿာမာ”တိ၊ နုတ်အံ့ဟူ၍။ ကမ္မဝါစာ-
 ကရဏဉ္စ၊ ကမ္မဝါစာရှုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသိမ်နုတ်၍သမုတ်
 ရာ၌။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ‘ခဏ္ဍသီမံ ပန
 ဇာနန္တာ အဝိပ္ပဝါသံ အဇာနန္တာပိ သမ္မဟနိတုဉ္စေဝ ဗန္ဓိတုဉ္စ သက္ခိယန္တိ’တိ၊
 ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ မဟာသီမာယ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ အပိုင်းအခြားကို။
 အဇာနနေပိ၊ မသိရာ၌လည်း။ သမ္မဟနဿ၊ နုတ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တတော၊ ဆိုအပ်
 သောကြောင့်တည်း။ ၈၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဂါမသီမာယ၊ ၉။ သည်သာလျှင်။
 အဝသိဌာယ၊ ကြွင်းသည့်ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုဂါမသိမ်၌။ ယထာရုစိ၊ အလို
 ရှိတိုင်း။ ဒုဝိဓေ သီမံ၊ နှစ်လုံးသော ခဏ္ဍသိမ် မဟာသိမ်ကိုလည်း။ ဗန္ဓိ-
 တုဉ္စေဝ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါဒိကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုဉ္စ၊ ငှာလည်း
 ကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ဝစနံ၊ သည်။
 ယုတ္တံ၊ ဝိယ၊ သင့်ပေသကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဝိမံသိတော၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဂါမသီမာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၄၇။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “အသမ္ပတာယံ ဘိက္ခဝေ သီမာယာ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ-ဌ်စပ်။) ဂါမသီမာ ဧဝံ၊ သည်သာလျှင်။ ဗဒ္ဒသီမာယ၊ ဧ။ ခေတ္တံ၊ ခေတ်တည်း။ ကာ ဝိယ၊ အဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း။ သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ကေပါနံ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ် ဥဒကုက္ကေပသိမ်တို့၏။ ခေတ္တာနိ၊ ခေတ်ဖြစ်ကုန်သော။ အရညနဒိအာဒယော ဝိယ၊ အရညသိမ် နဒိသိမ်အစရှိသည် တို့ကဲ့သို့တည်း။ သာ စ ဂါမသီမာ၊ သည်လည်း။ ဗဒ္ဒသီမာဝိရဟိတဌာနေ၊ ဗဒ္ဒသီမာကင်းရာအရပ်၌။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုသာလျှင်။ သမာနသံဝါသာ၊ တူသောပေါင်းဖော်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ “ယာ တဿ ဝါ ဂါမဿ ဂါမသီမာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဂါမ- ပရိက္ခေပဿ၊ ရွာအရံ၏။ အန္တော စ၊ အတွင်း၌လည်းကောင်း။ ဗဟိ စ၊ အပ၌လည်းကောင်း။ ခေတ္တဝတ္ထု၊ အရညပဗ္ဗတာဒိကံ၊ လယ်ယာတော တောင် အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဂါမခေတ္တံ၊ ဂါမခေတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “ဂါမဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ အန္တရသရမေဝ၊ ရွာတွင်းကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ န ဝုတ္တံ၊ မဟော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သကလဿ၊ အလုံးစုံ သော။ တဿ ဂါမခေတ္တဿ၊ ထိုဂါမခေတ်၏။ သမ္ပန္နိ၊ သမ္ပန္နိဖြစ်သော။ ယာ ဂါမသီမာ၊ သည်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ အန္တရသရခေတ္တာဒိသု၊ ရွာတွင်း လယ် အစရှိကုန်သော။ အနေကေသု ဘူမိ- ဘာဂေသု၊ များစွာသော မြေအဖို့တို့၌။ “ဂါမော”တိ၊ ရွာဟူ၍။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လောကဇနေဟိ၊ လူအပေါင်းတို့သည်။ ပညတ္တော၊ ပညတ်အပ်သော။ ယော ဟိ သော ဂါမဝေါဟာရော၊ အကြင်ခေါ်ဝေါ်အပ်သော တောရွာသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ သောဝ၊ ထိုခေါ် ဝေါ်အပ်သော ရွာကိုပင်လျှင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ “ဂါမသီမာ”တိပိ၊ ဟူ၍ လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသည်လျှင်။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဟိ၊ စူ။ ဂါမော ဧဝံ၊ သည်သာလျှင်။ ဂါမသီမာ၊ မည်၏။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤသို့ သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အရညံ၊ တခုသောတော။ နဒီ၊ မြစ်တစ်စင်း။ သမုဒ္ဒေါ၊ သမုဒ္ဒရာတစ်စင်း။ ဇာတဿရော၊ အလိုလိုဖြစ်သော အိုင် တခု။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တေသု တေသု၊ ဘူမိပွဒေသေသု၊ ထိုထို မြေအရပ်တို့၌။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ လောကဇနပညတ္တာနမေဝ၊ လူအပေါင်းတို့

၁။ပါဒိနံ = (ဆဌ) ၂။ ဂါမသီမာပရိက္ခေဒဿ = (ဆဌ)
 ၃။ သမ္ပန္နိနိယာ = (ဆဌ) ၄။ တေသု-တခုသာ = (ဆဌ)

ကုဋ္ဌက]

ဂါမသီမာဒီကလာဝဏ္ဏနာ

၃၁၅

ပညတ်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အရညာဒီနံ၊ တောအစရှိသည်တို့၏။
 အရညသီမာဒီတာဝေါ၊ အရညသီမာဒီအစရှိသောအဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။
 ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ဂါမသီမာဒီဝေါဟာရော၊
 ဂါမသီမာဒီသောဝေါဟာရသည်။ (၁၅၇) ဂါမာဒီနံ၊ ရွာဒေစရှိသည်တို့၏။
 မရိယာဒါယမေဝ၊ အပိုင်းအခြား၌သာလျှင်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂါမဇေတ္တာ-
 ဒီယု၊ ဂါမဇေတ် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌။ န
 ဝဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ သာသနေ ပန၊ ဌိကား။ တေ ဂါမာဒယော၊ ထိုရွာအစရှိ
 သည်တို့ကို။ ဣတရနိဝတ္တိအတ္ထေန၊ ဤမှတပါးသောရွာအစရှိသည်ကို နှစ်စေ
 သောအနက်ကြောင့်။ သယမေဝ၊ မိမိတို့သည်ပင်လျှင်။ အတ္ထနော မရိယာဒါ၊
 မိမိအပိုင်းအခြားဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတော၊ ထိုကြောင့်။ “ဂါမော ဝေ ဂါမ-
 သီမာ အရညမေဝ အရညသီမာပ။ သမုဒ္ဒေါ ဝေ သမုဒ္ဒသီဇော”တိ၊ ဟူ၍။
 သီမာဝေါဟာရေန၊ သီမာအမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

“နိဂမ္ဘ ဝါ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဂါမသီမပုဘေဒံ၊ ဂါမ
 သီမအပြားရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဥပလက္ခဏဝသေန၊ ဥပလက္ခဏနည်း
 ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။
 “နဂရမ္ပိ ဂဟိတမေဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ဗလိ” လဘန္တိ”တိ ဣဒံ၊
 ဟူသောစကားကို။ ယေဘုယျဝသေန၊ ယေဘုယျနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ “အယံ ဂါမော၊ ဤရွာသည်။ ဧတ္ထကော ကရိသဘာ-
 ဝေါ၊ နယ်ပယ်ဤမျှတည်း”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ရညော၊
 မင်း၏။ ဗုဗပဏ္ဍေသု၊ မင်း၏ ကမ္ပည်းစာရင်းတို့၌။ အာရောပိတေသု၊ တင်
 အပ်ကုန်သော။ ဘူမိဘာဝေသု၊ မြေအဖို့တို့တွင်။ တဠာကဓာတိကာ-
 သုသာနပဗ္ဗတာဒိကေ၊ တဘက်သည်ကန် မြောင်း သုသာန် တောင် အစရှိသော။
 ယသ္မိံ၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ၊ အကြင် အကြင် အရပ်၌။ ဗလိံ၊ အခွန်အတုတ်
 ကို။ န ဂဏုန္တိ၊ မယူကုန်။ သောပိ၊ ထိုအရပ်သည်လည်း။ ဂါမသီမာ ဝေ၊
 ဂါမသီမာသာလျှင်တည်း။ နဒိလောဏိဇာတဿရေ၊ မြစ်နဒီ ချောင်း ဇာတဿရ
 အိုင်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။
 ဗုဗာဒိဟိ၊ မင်းအစရှိသည်တို့သည်။ ပရိစ္ဆိန္နဘူမိဘာဝေါ၊ ပိုင်းခြားသောမြေ
 အဖို့ကို။ ဂါမသီမာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ပရိစ္ဆိန္နိတွာ
 ဗုဗာ ကဿမိ ဒေတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရွာ၌။ ဗုဗာ၊

သည်။ ကိဉ္စိပဒေသံ၊ တစုံတခုသော အရပ်ကို။ ဂါမန္တရေန၊ ရွာတပါးနှင့်။ သစေ ယောဇေတိ၊ အကယ်၍ ပေါင်းသည်ဖြစ်အံ့။ သောပိ၊ ထိုအရပ်သည် လည်း။ ပဝိဋ္ဌဂါမသိမတ် ဧဝ၊ သွင်းသော ရွာအဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဘဇေတိ၊ ရောက်၏။ နဒ္ဒိဇာဘဿရေသု၊ မြစ် ဇာဘဿအိုင်တို့ကို။ (ပါပိတေသု-ဥ စပ်။) ဝိနာဇေတွာ၊ ဖျက်၍။ တဠာကာဒိဘာဝံ ဝါ၊ တဘက်ဆည်ကန် စသော အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ ပူရေတွာ၊ ဖို့၍။ ခေတ္တာဒိဘာဝံ ဝါ၊ လယ်စသော အဖြစ်သို့လည်းကောင်း။ ပါပိတေသုပိ၊ ရောက်စေကုန်သော်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းသာလျှင်တည်း။

ယေ ပန ဂါမာ၊ အကြင်ရွာတို့ကိုကား။ ရာဇစောရာဒိဘယပိဋ္ဌိတေဟိ၊ မင်းခိုးသူစသော ဘေးသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့ သည်။ ဆဒ္ဒိတာ၊ စွန့်အပ်ကုန်၏။ စိရမ္ပိ ဝါ၊ ကြာမြင့်ရှည်စွာလည်း။ နိဗ္ဗ- နုဿာ၊ လူကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ သမန္တာပန၊ ထက်ဝန်း ကျင်မှကား။ ဂါမာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်ကြအံ့။ တေပိ၊ ထိုလူကင်းသော ရွာပျက်တို့သည်လည်း။ ပါဠေက္ကံ ဂါမသိမာဝ၊ အသီး ဂါမသိမတို့ပင်တည်း။ ဟိ၊ စူး။ တေသု၊ ထိုရွာပျက်တို့၌။ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ သမန္တဂါမဝါသိဟိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော ရွာအပိုင်းအခြား၌ နေသောသူတို့ကို။ ကသာပေတွာ ဝါ၊ လယ်ယာ လုပ်စေ၍လည်းကောင်း။ ယေဟိ၊ ကေဟိစိ၊ အမှတ်မရှိသော သူတို့သည်။ ကသိတဠာနံ၊ လယ်ယာလုပ်ရာအရပ်ကို။ လိခိတွာ ဝါ၊ မှတ်သား ၍လည်းကောင်း။ ဗလိ၊ အခွန်ကို။ ဂဏန္တိ၊ ယူကုန်၏။ အညေန ဝါ ဂါမေန၊ တပါးသော ရွာနှင့်မူလည်း။ ဧကိဘာဝံ ဝါ၊ တပေါင်းတည်းအဖြစ်သို့လည်း။ ဥပနေန္တိ၊ ဆောင်လိုမှု ဆောင်ကုန်၏။ ပန၊ ဂါမခေတ် ပျက်သည်ကိုဆိုအံ့။ ယေ ဂါမာ၊ တို့ကို။ ရာဇဟိပိ၊ မင်းတို့သည်လည်း။ ပရိစ္စတ္တာ၊ စွန့်အပ်ကုန် ၏။ ဂါမခေတ္တာနန္တရိကာ၊ အခြားမဲ့ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဂါမခေတ်မရှိကုန်။ မဟာအရညေန၊ တောကြီးနှင့်။ ဧကိဘူတာ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုမင်းစွန့်သော ရွာပျက်တို့သည်။ အဂါမကာရညသိမတ်၊ ရွာနှင့်မယှဉ် အရညသိမ်အဖြစ်သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော။ ဂါမသိမာ၊ သည်။ ဝိနယတိ၊ ပျက်၏။ ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ရာဇာနော၊ တို့သည်။ ကေသ္မိ၊ တခုသော။ အရညာဒိပုဇဒေသေ၊ တောစသော အရပ်၌။ မဟန္တိ၊ ကြီးသော။ ဂါမံ၊ ကို။ ကတွာ၊ တည်၍။ အနေကသဟံသာနိ၊ အထောင်မကကုန်သော။ ကုလသနိ၊ အမျိုးတို့ကို။ ဝါသာပေတွာ၊ နေစေ၍။ တတ္ထ၊ ထိုရွာသစ်၌။ ဝါသိနံ၊ နေသောသူတို့အား။ ဘောဂသိမာတိ၊ ကျေး လက်အပိုင်းအခြားဟူ၍။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဘူထဂါမေ၊ ရှိနှင့်ရင်း

ရွာတို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ဒေန္တိ၊ ပေးကုန်၏။ ပုရာဏနာမဉ္စ၊ အမည်ဟောင်းကို လည်းကောင်း။ ပရိစ္ဆေဒဉ္စ၊ အပိုင်းအခြားကို လည်းကောင်း။ န ဝိနာသေန္တိ၊ မဖျက်ကုန်။ တေပိ၊ ထိုရှိနှင့်သော ရွာတို့သည်လည်း။ ပစ္စေကံ ဂါမသိမာ ဧဝံ၊ အသီး ဂါမသိမ်သာလျှင်တည်း။ တောဝတ၊ ဤသို့ ပေးကာမျှဖြင့်။ ပုရိမဂါမသိမတ္ထံ၊ ရှေး ဂါမသိမ်အဖြစ်ကို။ န ဝိဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ “သ ဓ ဣတဏှ စ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ “သမာနသံဝါသာ ကေပေါသထာ” တိ ပါဠိပဒဿ၊ ဟူသောပါဠိပုဒ်၏။ အဓိပ္ပာယဝိဝရဏံ၊ အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်တည်း။ ဟိ၊ စ၊ ဣတ္ထ၊ ထိုသ ဓ ဣတဏှ စ—အစရှိသော ပါဠိ၌၊ ရာဇိစ္ဆာဝသေန၊ မင်းအလို၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပရိဝတ္တိတော၊ ပြန်၍။ သမ္ပပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ သ ဓ အဘိနဝါ စ၊ ထို ဝိသုံဂါမသည် လည်းကောင်း။ ဣတဏှ၊ ဤမှ တပါးသော။ အပရိဝတ္တော၊ မပြန်သော။ ပကတိဂါမသိမာ စ၊ ပြကတောသော ဂါမသိမ်သည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ထည့်)။ ဗဒ္ဒသိမာယ၊ ၌။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သံဃကမ္ပံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ဌာ။ ဝဇ္ဇတိ ယထာ၊ အပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအတူ။ တောပိ၊ ဤ ဝိသုံဂါမ ပကတိဂါမတို့သည်လည်း။ သဗ္ဗကမ္မာရဟတာသဒိသေန၊ အလုံးစုံသောကံကို ထိုက်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောသဒိသတောဖြင့်။ ဗဒ္ဒသိမာသဒိသာ၊ ဗဒ္ဒသိမ်နှင့်တူကုန်၏။ သာ၊ ထိုသိမ်တို့သည်။ သမာနသံဝါသာ၊ အတူတကွ ပေါင်းဖော်ရာဖြစ်ကုန်၏။ ကေပေါသထာ၊ အတူတကွ ဥပုသ်ပြုရာဖြစ်ကုန်၏။ (၁၅၈) ဣတ္ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ “ဗဒ္ဒသိမာသဒိသာ”တိ၊ ဗဒ္ဒသိမ်နှင့်တူကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တိစိဝရာဝိပ္ပဝါသသိမံ ဧဝံ၊ တိစိဝရာဝိပ္ပဝါသသိမ်ကိုသာလျှင်။ မညန္တိ၊ မှတ်ထင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တံသဒိသတာနိဝတ္တနမုခေန၊ ထိုတိစိဝရာဝိပ္ပဝါသသိမ်နှင့် တူသောအဖြစ်ကို နစ်စေခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယ၊ ၏။ တံသဒိသတာပိ၊ ထို အဝိပ္ပဝါသသိမ်နှင့်တူသောအဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနနယဿ၊ ပြသောနည်း၏။ ဣဧဝံ၊ ဤဂါမသိမ်၌သာလျှင်။ ပသင်္ဂံ၊ လျဉ်းပါးခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “ကေဝလ”န္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိဇ္ဇာဋ္ဌဝိသဒိသေ အရညေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်တော၌။ “ဣဒံ၊ ဤတောသည်။ အသုကဂါမဿ၊ ဤမည်သောရွာ၏။ ဧတ္ထံ၊ ခေတ်

၁။ တိစိဝရာဝိပ္ပဝါသသိမံ ဗဒ္ဒသိမံ ဧဝံ = (ဆဋ္ဌ)

တည်း”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂါမဝေါဟာရော၊ ရွာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယတ္ထ စ၊ အကြင်တော၌လည်း။ န ကသန္တိ၊ မထွန်ကုန်။ န
 ဝပန္တိ၊ မပျိုးကုန်။ တာဒိသေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အရဗည၊ ခွံ။ မစ္ဆ-
 ဗန္ဓာနံ၊ တံငါတို့၏။ အဂမနပထာ၊ မသွားနိုင်လောက်သော ခရီးရှိကုန်
 သော။ နိမ္မနုဿာဝါသာ၊ လူတို့၏ နေရာမဟုတ်ကုန်သော။ သမုဒ္ဒန္တရ-
 ဒီပကာပိ၊ သမုဒ္ဒရာ၏အလယ်ကျွန်းငယ်တို့ကိုလည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအရည၌သာ
 လျှင်။ သင်္ဂယုန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ စ။ အဂါမဓေတ္တဘူတံ၊ ဂါမ
 ခေတ်မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရဝိရဟိတံ၊ မြစ် သမုဒ္ဒရာ
 ဇာတဿရမ္ပ၊ ကင်းသော။ ယံ ယံ ပဒေသံ၊ အကြင် အကြင် အရပ်သည်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ အရညသီမာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
 ၏။ သာ စ၊ ထိုအရညသီမံသည်လည်း။ သတ္တဗန္ဓရသီမံ၊ သတ္တဗန္ဓရသီမံ
 ကို။ ဝိနာဝ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလိုပင်လျှင်။ သမောန-
 သံဝါသာ၊ အတူတကွပေါင်းဖော်ရာဖြစ်၏။ ဗဒ္ဒသီမာသဒိသာ၊ ဗဒ္ဒသီမံနှင့်
 အလားတူ၏။ နဒိအာဒိသီမာသု ဝိယ၊ မြစ်အစရှိသောသီမံတို့မှာကဲ့သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 အရညသီမံ၌။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သံသကမ္ပံ၊ ကို။ ကာတု၊ ဝှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊
 ၏။ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရနံ၊ မြစ် သမုဒ္ဒရာ ဇာတဿရတို့၏။ အဋ္ဌကထာယံ၊
 ၌။ “အတ္တနော သဘာဝေနေဝ ဗဒ္ဒသီမာသဒိသာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိ
 သည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောကြောင့်။ သီမတာ၊ သီမံ၏အဖြစ်သည်။
 တာဝ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးတန်စေ။ အရညဿ ပန၊ တော၏ကား။ သီမတာ၊
 သီမံ အဖြစ်သည်။ ကထံ သိဒ္ဓံ၊ အသို့ ပြီးသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 စောဒနာ၊ တည်း။ သတ္တဗန္ဓရသီမာနုဇာနန သုတ္တာဒိ သာမတ္ထိယတော၊
 သတ္တဗန္ဓရသီမံကို ခွင့်ပြုသောပါဠိအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သိဒ္ဓါ၊
 ပြီး၏။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ ချဲ့အံ့။ ဂါမသီမာယ၊ ၌။ ဝဂ္ဂကမ္ပပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝဂ္ဂကံ
 ကိုတားမြစ်ခြင်းဝှာ။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော။ ဗဒ္ဒသီမာယော၊ တို့ကို။ အ-
 နုညာတာ ယထာ၊ ခွင့်ပြုကုန်သကဲ့သို့။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ တာသံ၊ ထို ဗဒ္ဒသီမံ
 တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အညမညံ၊ ချင်း။ အသမ္ဘေဒတ္ထံ၊ မစပ်ခြင်းဝှာ။
 သီမန္တရိကာ၊ သီမန္တရိကကို။ အနုညာတာ ယထာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ
 အထာ၊ တူ။ ဣဓာရညေပိ၊ ဤတော၌လည်း။ သတ္တဗန္ဓရသီမာ၊ များသော
 သတ္တဗန္ဓရသီမံတို့ကို။ အနုညာတာ၊ ကုန်၏။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ တာသဉ္စ၊
 ထိုသတ္တဗန္ဓရတို့၏လည်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ သီမန္တရိကာ၊ ကို။ အနုညာ

တာ၊ ကုန်၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာသုပိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌လည်း။ ဝိဓာနသမာ-
မတ္တိယတော၊ စီရင်သောအစွမ်းအားဖြင့်။ အရညဏှာပိ၊ တော၏လည်း။ သဘာ-
ဝေနေဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ နဒိအာဒိနံ ဝိယ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။
သိမဘာဝေါ၊ စ၊ သိမ်အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝဂ္ဂကမ္မပရိဟာရတ္ထမေဝ၊ ဝဂ္ဂ
ကံကို တားမြစ်ခြင်းငှာသာလျှင်။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယ၊ ကို။ အနညာတတာ စ၊
ခွင့်ပြုသော အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သိဒ္ဓါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထ သိမာယမေဝ၊ ထိုသိမ်၌သာလျှင်။ ဌိတာ၊ တည့်
သောရဟန်းတို့သည်။ သိမဋ္ဌာနံ၊ သိမ်၌တည်သော ရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။
(ထည့်)။ ဝဂ္ဂကမ္မံ၊ ဝဂ္ဂကံကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ အသိမာယံ၊ သိမ်မဟုတ်
ရာ၌။ ဌိတာ၊ တည့်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။ ဧက ဝိယ၊
အဘယ်တို့ကဲ့သို့နည်း။ အာကာသေ၊ ဌိတာ၊ တည့်သောရဟန်းတို့သည်။ အကာ-
သဋ္ဌာနံ၊ ကောင်းကင်၌တည်သောရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဝဂ္ဂကမ္မံ၊ ကို။ န
ကရောန္တိ ဝိယ၊ မပြုကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဟိ၊ စ။ ဧဝ မေဝ သမတ္တိယံ၊ ဤသို့
သောအစွမ်းကိုသာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ “သဗ္ဗာ ဘိက္ခုဇေ နဒိ အသိမာ”တိ
အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိက္ခိတ္တဗဒ္ဓသိမာနံ၊ ပယ်အပ်သော ဗဒ္ဓသိမ်၏
အဖြစ်ရှိကုန်သော။ နဒိသမုဒ္ဓဇာတဿရာနမ္ပိ၊ မြစ် သမုဒ္ဓရာ ဇာတဿရတို့၏
လည်း။ အတ္တနော သဘာဝေနေဝ၊ မိမိသဘော အားဖြင့်သာလျှင်။ သိမဘာဝေါ၊
သိမ်အဖြစ်ကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

အထဿ ဌိတောကာသတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အထ ဘိက္ခုဿ၊ ၏။
ဌိတောကာသတော၊ နေရာအရပ်မှ။ ဟိ၊ စ။ ဘိက္ခုသဟဿံ၊ ရဟန်းအ
ထောင်သည်။ သဇေပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍မူလည်း တည်သည်ဖြစ်အံ့။ တဿ
ဌိတောကာသဿ၊ ထိုတည်ရာအရပ်၏။ ဗာဟိရန္တတော၊ အပစွန်းမှ။ ပဋ္ဌာ
ယ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝဂ္ဂကမ္မပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝဂ္ဂကံကို ပယ်ခြင်းငှာ။ သိမာ
ပေက္ခာယ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်ကိုးခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တာယ၊
ထိုသိမ်ကိုးသည်နှင့်။ သဟ၊ တကွနက်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ သဉ္ဇာတာ၊
ကောင်းစွာဖြစ်သော။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာ၊ သည်။ သမာနသံဝါသာ၊ အတူတကွ
ပေါင်းဖော်ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ပန၊ သတ္တဗ္ဗန္တရ
သိမ်မှတစ်ပါး အရညသိမ်ကိုဆိုအံ့။ ခုဒ္ဒကေ၊ ကျဉ်းသော။ ယတ္ထ အရညေ၊ အကြင်
တော၌။ မဟန္တေဟိ၊ များကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏတာယ၊ ပြည့်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဂ္ဂကမ္မသင်္ကာဘာဝေန၊ ဝဂ္ဂကံအဖြစ်ဖြင့် လျဉ်ပါးခြင်း

၁။ အနညာတတ္တာဝ = (ဆဋ္ဌ)

မရှိသဖြင့်။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာပေက္ခာ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမိဟုခေါ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ အရညေ၊ ထိုကျဉ်းသော တော၌။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာ၊ သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ကေဝလာရညသိမာယေဝ၊ သက်သက် အရညသိမိသာ လျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရညသိမိ၌။ သံသေန၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ နဒိအာဒိသုပိ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင် တည်း။ ဟိ၊ စူ။ “သစေ နဒိ နာတိဇီဃာ ဟောတိ၊ (၁၅၉) ပဓာဝတော ပဌာယ ယာဝ မုခဒ္ဒါရာ သဗ္ဗတ္ထ သံသော နိသိဒတိ၊ ဥဒကုက္ကေပသိမာ ကမ္မံ နတ္ထိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝက္ကတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဣမိနာ ဧဝ စ ဝစနေန၊ ဤစကားဖြင့်ပင်လျှင်။ ဝဂ္ဂကမ္မပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝဂ္ဂကံကို ပယ်ခြင်းငှာ။ သိမာပေက္ခာယ၊ သိမိကို ခေါ်ခြင်းသည်။ သတိ ဧဝ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ ဥဒကုက္ကေပ- သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သိမာပေက္ခာယ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သတ္တဗ္ဗန္တရံ၊ ခုနစ်ဘန္တရကို။ မိနိတု၊ တာ၍။ ပရိစ္ဆေဒကရဏေနေဝ၊ အပိုင်းအခြားကိုပြုမှ သာလျှင်။ သိမာ၊ သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ သယမေဝ၊ အလိုလိုသာလျှင်။ န သဉ္ဇာယတိ၊ မဖြစ်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ န ဂဟေ- တဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ဟိ၊ ပယ်သင့်စူ။ အဗ္ဗန္တရပရိစ္ဆေဒကရဏပွကာရေန၊ အဗ္ဗန္တရအပိုင်းအခြားကို ပြုသောအားဖြင့်။ သိမာ၊ သည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ အဗဒ္ဓသိမာ စ၊ အဗဒ္ဓသိမိသည်လည်း။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ကိရိယာပကာရသိဒ္ဓိတော၊ အမှုအရာအထူးဖြင့် ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းသော်ကား။ ဝစကံ- ဟတ္ထာနံ၊ လက်သမားတောင်တို့၏လည်းကောင်း။ ပကတိဟတ္ထာနဉ္စ၊ ပြက တေ အတောင်တို့၏လည်းကောင်း။ လောကေ၊ ၌။ အနေကဝိတ္တော၊ များ သောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိနယေ၊ ၌။ ဤဒိသံ ဟတ္ထပူမာဏန္တိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အတောင်ပမာဏဟူ၍။ ဝတ္တတ္တာ စ၊ မဆိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ယေန ယေနစိ၊ အမှတ်မရှိ သောအတောင်ဖြင့်။ မိနိတေ စ၊ တောင်သော်လည်း။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အနုညာတေန၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ ဟတ္ထေန၊ အတောင်ဖြင့်။ မိနိတံ န ခေါ၊ တောင်မိလေ၏လော။ န န ခေါ၊ မိနိတံ၊ မတောင်မိလေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သိမာယ ဝိပတ္တိသင်္ကာ၊ သိမာ ဝိပတ္တိဟု လျဉ်းပါးခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ မိနန္တေဟိ စ၊ တောင်သောရဟန်းတို့သည်လည်း။ အဏုမတ္တမ္ပိ၊ အနည်းငယ်

မျှလည်း။ ဥန်မခိကံ၊ ယုတ်သည် လွန်သည်ကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ မိနိတုံ၊
 တောင်ခြင်းငှာ။ အသက္ကုဏေယျတာယ၊ မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဝိပတ္တိ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ဆိုဖွယ်
 အပြစ်ရှိသေး၏။ ပရိသဝေသနံ၊ ပရိသတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အယံ၊ ဤသိမ်သည်။
 ဝခုမာနာ၊ ပွားသည်ရှိသော်။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ မိနနေန၊ တိုင်းတာမှသာ
 လျှင်။ ဝခုတိ ဝါ၊ ပွားမှုလည်း ပွားရာ၏။ ဟာယတိ ဝါ၊ ယုတ်မှုလည်း
 ယုတ်ရာ၏။ သံသေ၊ သည်။ ကမ္မံ ကတော၊ ကံပြု၍။ ဂတေ စ၊ သွားသည်
 ရှိသော်လည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ပယောဂေန၊ တိုင်းတာခြင်း ပယောဂဖြင့်။
 သမုပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ အယံ သိမာ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ပယော-
 ဂေန၊ ပြုသောလုံ့လဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်းရာ၏။ ဂမနမတ္တေန၊
 သွားကာမျှဖြင့်။ န ဝိဂစ္ဆေယျ၊ မကင်းရာ။ (ထည့်)။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။
 အဝိဂစ္ဆန္တိ၊ မကင်းသည်ရှိသော်။ ဗဒ္ဒသိမာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယာဝသာသနန္တရ-
 ဓာနာ၊ သာသနာတော် ကွယ်သည်တိုင်အောင်။ ကထံ န တိဇ္ဇေယျ၊ တယ်
 ကြောင့် မတည်ပဲ ရှိအံ့နည်း။ တိဇ္ဇေယျ ဝေ၊ တည်သလျှင် ကတည်း။
 ဌိတိယာ စ၊ တည်သော်ကား။ ပုရာဏဝိဟာရေသု ဝိယ၊ ရှေး ကျောင်းတိုက်
 ဟောင်းတို့၌ကဲ့သို့။ သကလေပိ၊ အရညေ၊ အလုံးစုံသော တော၌လည်း။
 သိမာသမ္ဘေဒသကာ၊ သိမ်ချင်းစပ်လိမ့်ဟု ယုံမှားခြင်းသည်။ ကထံ န ဘဝေယျ၊
 အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်ပဲရှိလိမ့်နည်း။ ဘဝေယျ ဝေ၊ ဖြစ်ရာသလျှင်ကတည်း။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိမာပေက္ခာယ ဝေ၊ သိမ်ကို ငဲ့ခြင်း ဖြင့်သာလျှင်။
 သမုပ္ပန္နတိ၊ ဖြစ်၏။ တဗ္ဗိဂမေန၊ ထို သိမာပေက္ခာကင်းသဖြင့်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊
 ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်၌။ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ နဒိအာဒိသုပိ၊ မြစ်စသည်တို့၌လည်း။
 သမုပ္ပန္နာယံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ (ထည့်)။ ဥဒကုက္ခေပသိမာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ စူ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုဥဒကုက္ခေပ၌လည်း။ မဇ္ဈိပေရိသော၊ အားလျစ်
 လျူယောက်ျားသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သဗ္ဗထာ-
 မေန၊ အလုံးစုံသော အားဖြင့်။ ခိပနံ၊ ပစ်ခြင်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။
 ဥဘယတ္ထာပိ စ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရ ဥဒကုက္ခေပ ၌ပီးတို့၌လည်း။ ယသံ ဒိသယံ၊
 အကြင် အရပ်၌။ သတ္တဗ္ဗန္တရဿ ဝါ၊ ခုနစ်ဘန္တရ၏ လည်းကောင်း။
 ဥဒကုက္ခေပဿ ဝါ၊ ရေတပစ်၏လည်းကောင်း။ ဩကာသော၊ အရပ်သည်။

၁။ ဝိဂစ္ဆတိ န ဝိဂစ္ဆတိ စ= (ဆဋ္ဌ)

န ပဟောတိ၊ မလောကံ။ တတ္ထ၊ ထိုမလောကံရာ၌။ ကထံ၊ အဘယ်သို့
လျှင်။ မိနနံ ဝါ၊ တိုင်းတာခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ခိပနံ ဝါ၊ ပစ်ခြင်း
သည်လည်းကောင်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ဂါမခေတ္တာဒိယ၊ ဂါမ
ခေတ်အစရှိသည်တို့၌။ ပဝိသနုဇော၊ ဝင်ခြင်းကြောင့်။ အခေတ္တေ၊ ခေတ်မဟုတ်
သည်၌။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်သည်ဖြစ်၍။ ကိံ နာမ သီမာ၊ အဘယ်မည်သောသီမိ
သည်။ န၊ ဝိပဇ္ဇေယျံ၊ မဗျက်ပဲ ရှိနိုင်အံ့နည်း။ ပန၊ အနိစ္စတတ္ထမှတစ်ပါး
ဣစ္စတတ္ထကို ဆိုအံ့။ အပေက္ခာယ၊ သီမာပေက္ခာဖြင့်။ သီမုပ္ပတ္တိယံ၊ သီမိဖြစ်
သည်ရှိသော်။ ယတော၊ အကြင်အရပ်မှ။ ပဟောတိ၊ လောကံ၏။ တတ္ထ၊
ထိုလောကံရာ အရပ်၌။ သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ကေပသီမာ၊ တို့သည်။ သယမေဝ၊
အလိုလိုပင်လျှင်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယတော ပန၊
အကြင်အရပ်မှကား။ န ပဟောတိ၊ မလောကံ။ တတ္ထ၊ ထို မလောကံရာ
အရပ်၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ခေတ္တပုမာဏေ နေဝ၊ ခေတ်ပမာဏဖြင့် သာ
လျှင်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဗဟိ၊ အပ၌။ န ဇာယန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။
ပန၊ ပါဠိဝိရောဓိ ဒေါသကို ပယ်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ကေပ၌။
အဘဗ္ဗန္တရမိနနပမာဏဿ၊ အဘဗ္ဗန္တရ အတိုင်းအတာ ပမာဏကို လည်း
ကောင်း။ ဝါလုကာဒိခိပနကမ္မဿ စ၊ သဲစသည်ကို ပစ်ခြင်းအမှုကို လည်း
ကောင်း။ ယံ ဒဿနံ၊ အကြင် ပြခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပြခြင်း
ကို။ သဉ္ဇာတသီမာနံ၊ ဖြစ်ပြီးသော သီမိတို့၏။ ဌိတဌာနဿ၊ တည်ရာ
အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆေဒနတ္ထံ၊ ပိုင်းခြားခြင်းငှာ။ ကထံ၊ ပြုအပ်၏။ ကိမိဝ၊
အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဂါမုပစာရသရူပစာရဇာနနတ္ထံ၊ ဂါမုပစာ၊ သရူပစာကို
သိစေခြင်းငှာ။ လေဉ္ဇုသုပ္ပါဒိခိပနဝိဓာနဒဿနံ ဝိယ၊ ခဲ၊ စကောအစရှိသည်
ကို ပစ်ခြင်းအစီအရင်ကို ပြခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဧတေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
မာဘိကာဠကထာယံ၊ ကန်ဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ၌။ “သီမိ ဝါ သမ္မန္တတိ
ဥဒကုက္ကေပံ ဝါ ပရိစ္ဆိန္နတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကထေပိ၊
တိုင်းတာခြင်း၊ ရေ သဲပစ်ခြင်းကို ပြုသော်လည်း။ တဿ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ ထို
အပိုင်းအခြားကို။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်။ (၁၆၀)
ဉာတံ၊ ငှာ။ အသက္ကုဏေယျတ္ထေန၊ မတတ်ကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့်။ တု-
လိတော၊ နှိုင်းယှဉ်သောအားဖြင့်။ ဥတု၊ သိ၍။ အန္တော တိဋ္ဌန္တေဟိ၊
အတွင်း၌တည်သော ရဟန်းတို့သည်။ နိရာသကံဌာနေ၊ ရွှံ့ရှာခြင်း ကင်းရာ
အရပ်၌။ ဌာတံဗွံ၊ တည်ရာ၏။ အညံ၊ တပါးသော ရဟန်းကို။ ဗဟိ

၃

ကရောန္တေဟိ၊ အပပြုသော ရဟန်းတို့သည်။ အတိဒ္ဓရေ၊ အလွန်ဝေးရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာသင်္ကဋ္ဌာနေ၊ ရှိရာခြင်းကင်းရာအရပ်သို့။ ပေသေတဗ္ဗံ၊ စေအပ်၏။

အပရေ ပန၊ တပါးသော ဆရာတို့သည်ကား။ “သီမာပေက္ခာယ၊ သိမ်ကိုငဲ့ခြင်းဖြင့်။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂဂ္ဂဂမနနဟာနာဒိအတ္ထေဟိ၊ ခရီးသွားခြင်း ရေချိုးခြင်းစသော ကိစ္စတို့ဖြင့်။ ကောဘိက္ခုသိမ္မိ၊ ရဟန်းတယောက်သည်လည်း။ အရညေ ဝါ၊ တောသို့လည်းကောင်း။ နဒိအာဒိယု ဝါ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့သို့ လည်းကောင်း။ ပဝိဇ္ဇေသ၊ ဝင်သည်ရှိသော်။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ပရိက္ခိပိတော၊ ရံ၍။ သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ကေပသီမာ၊ သည်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုလျှင်။ ပဒီပဿ၊ ဆီမီး၏။ ပတာ ဝိယ၊ အရောင်ကဲ့သို့။ သမ္ပပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဂါမခေတ္တာဒိသု၊ ဂါမခေတ်အစရှိသည်တို့သို့။ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ၊ သက်ကာမျှ၌။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရ ဥဒကုက္ကေပ၌။ ဝိသု၊ အသီး။ ကမ္မံ၊ ကရောန္တာနံ၊ ကံပြုကုန်သော။ ဒိန္နံ၊ သံဃာနံ၊ သံဃာနှစ်စုတို့၏။ သီမာဒ္ဓယဿ၊ သိမ်နှစ်ခု၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ သီမန္တရိကံ၊ သီမန္တရိက်ဖြစ်သော။ အညံ၊ တပါးသော။ သတ္တဗ္ဗန္တရ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကုက္ကေပည၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှာ။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ သီမာပရိယန္တေ၊ သိမ်အစွန်းသို့။ (ဟိ ကား အနက်မရှိ။) ကေနစိကမ္ပေန၊ တစုံတခုသော အမှုဖြင့်။ ပေသိတဗ္ဗဿ၊ စေလွှတ်အပ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သဉ္ဇောတသီမာ၊ ဖြစ်သော သိမ်သည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ သီမာယ၊ ၌။ ဖုသိတော၊ ထိ၍။ သီမာသမ္ပေဒံ၊ ကို။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ သော၊ ထိုသီမာသမ္ပေဒသည်။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်စေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍။ အနုညာတံ၊ ၏။ (လည်၍ သတ်။) ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣတရထာ၊ ရဟန်းလာလျှင် သိမ်ပါသည်မှ တပါးသော အပြားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူသည်ရှိသော်။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရ ဥဒကုက္ကေပ၌။ ဟတ္ထစတုရဂုံလမတ္တာယပိ၊ တတောင်မျှ လက်လေးသစ်မျှလည်း။ သီမန္တရိကာယ၊ ကို။ အနုဇာနိတဗ္ဗတော၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ကြောင့်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းကား။ သီမန္တရိကာယ၊ ၌။ ဌိတဿပိ၊ တည်သောရဟန်း၏လည်း။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော သိမ်၌။ ကမ္မကောပဝစနတောပိ စ၊ ကံပျက်ခြင်းကိုဆိုသောကြောင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ ရဟန်းလာလျှင် သိမ်ပါ၏ ဟူသောစကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တမ္ပိ၊

ထိုသီမန္တရိက်၌တည်သောရဟန်းကိုလည်း။ ပရိက္ခိပိတော၊ ရံ၍။ သယမေဝ၊
 အလိုလိုသာလျှင်။ သဉ္ဇာတာယ၊ ဖြစ်သော။ သီမာယ၊ နှင့်။ ဥတိန္နမ္ပိသီမာနံ၊
 သိမ်နစ်ခုဘို့၏လည်းကောင်း။ ကောယ ဧဝံ ဝါ၊ တခုသောသိမ်၏သာလည်း
 ကောင်း။ သကံရတော၊ ရောယှက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတရထာ၊ ရဟန်းလာ
 လျှင် သိမ်ပါသည်မှတစ်ပါးသော အပြားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ သော်။
 တဿ၊ ထို သီမန္တရိက်၌တည်သော ရဟန်း၏။ ကမ္မကောပဝစနံ၊ ကံပျက်သည်ကို
 ဆိုခြင်းသည်။ န၊ ယုဇ္ဇေယျ၊ မသင့်စွာ။ ဟိ၊ စူ။ မာတိကာဋ္ဌကထာယံ၊
 ၌။ ‘ပရိစ္ဆေဒဗ္ဗန္တရေ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတော ဌိတောပိ ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ
 အညံ တတ္ထကံယေဝ ပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကမိတော ဌိတောပိ ကမ္မံ ကောပေတိ’
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကိဉ္စ သိယျော၊ စဉ်းငယ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အဂါမ-
 ကာရုညေ၊ ရွာနယ်မဟုတ်သောတော၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ကမ္မကရ-
 ဏိစ္ဆာဝိရဟိတဿာပိ၊ ကံပြုလိုသည်မှ ကင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊
 အား။ သတ္တဗ္ဗန္တရပရိစ္ဆိန္နေ၊ ခုနစ်ဘန္တရ ပိုင်းခြားအပ်သော။ အဇ္ဈောကာ-
 သေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ စိဝရဝိပ္ပဝါသော၊ သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းစိမ့်သည်ကို။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနုညာတော၊ ၏။ သောစ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ထိုအပိုင်း
 အခြားသည်လည်း။ အပေက္ခံ၊ သိမ်ဟုတ်ခြင်းကို။ ဝိနာဝ၊ ကြည်၍ သာလျှင်။
 သမုပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ သီမာ ဧဝံ၊ သိမ်ပင်လျှင်တည်း။ တေနော၊ ထိုကြောင့်
 သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်၌။ ‘အယံ သီမာ တိစိဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာ-
 ရမ္ပိ လဘတိ’တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မကရဏိစ္ဆံ၊ ကံပြုလို
 သည်ကို။ ဝိနာပိ၊ ကြည်၍လည်း။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။
 သိမုပ္ပတ္တိ၊ သိမ်ဖြစ်ခြင်းကို။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပဒိပဿ၊
 ဆီမီး၏။ ပဘာ ဝိယ၊ အရောင်ကဲ့သို့။ သဗ္ဗပုဂ္ဂလာနုမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်း
 တို့အားလည်း။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ သီမာသမ္ဘဝေန၊ သိမ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
 သံဃေ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဂဏေ ဝါ၊ ဂိုဏ်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မံ၊
 ကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုသည်ရှိသော်။ တတြဋ္ဌာနံ၊ ထိုတော၌တည်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊
 တို့၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ သမုပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်
 သော။ အနေကသီမာနံ၊ များစွာသောသိမ်တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ သကံရာ-
 ဒေါသပ္ပသင်္ဂတော၊ ရောယှက်ခြင်းအပြစ်ရှိ၏ဟု လျဉ်းပါးခြင်းကြောင့်တည်း။
 ပရိသဝသေန စ၊ ပရိသတ်၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ အဿာ၊ ထိုဖြစ်နှင့်သော သိမ်၏။

ဝံ့စို စ၊ ပွားခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟာနိ စ၊ ယုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်ရာ။ ပစ္ဆာ အာဂတာနံ၊ နောက်မှ လာကုန်သော
 ရဟန်းတို့၏။ အဘိနဝသီမန္တရူပတ္တိ ဝေ၊ အသစ်ဖြစ်သော သိမ်တပါး၏ ဖြစ်
 ခြင်းသည်သာလျှင်။ သမ္ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဂတာနံ၊ သွားသောရဟန်းတို့
 ၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဌိတသီမာဝိနာသော စ၊ တည်သောသိမ်၏
 ပျက်ခြင်းသည်လည်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

ပါဠိယံ ပန၊ ဌိကား။ “သမန္တာ သတ္တဗ္ဗန္တရာ၊ အယံ တတ္ထ
 သမာနသံဝါသ” တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကော ဝေ၊ တခုသာလျှင်
 ဖြစ်သော။ သတ္တဗ္ဗန္တရာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒကုက္ကေပါ စ၊ ကိုလည်း
 ကောင်း။ အနုညာတာ၊ ၏။ စ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ သော သီမာ၊ ဤသတ္တ
 ဗ္ဗန္တရ၊ ဥဒကုက္ကေပသိမ်သည်။ သဘာဝေန ဝါ၊ သဘောအားဖြင့် လည်း
 ကောင်း။ ကာရဏသမတ္ထိယေန ဝါ၊ အကြောင်း၏ အစွမ်းသတ္တိအားဖြင့်
 လည်းကောင်း။ ပဒီပဿ၊ ဆီမီး၏။ ပဘာဝိယ၊ အရောင်ကဲ့သို့။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 မဖြစ်။ (၁၆၁) ကိန္တု၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အနုဇာနဇန-
 နေဝ၊ ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣမာယော၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရ၊
 ဥဒကုက္ကေပတို့ကို။ အနုဇာနဇန္တာ၊ ခွင့်ပြုသော။ ဘဂဝံ၊ စ၊ သည်လည်း။
 ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝဂ္ဂကမ္မပရိဟာရေန၊ ဝဂ္ဂကံကို ပယ်သဖြင့်။ ကမ္မကရဏတ္ထ-
 မေဝံ၊ ကံပြုခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်။ အနုညာသိ၊ ခွင့်ပြု၏။ ဣတိ၊ ထို
 ကြောင့်။ နဟာနာဒိကိစ္စေန၊ ရေချိုးခြင်းစသောကိစ္စဖြင့်။ ပဝိဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ဝင်သော
 ရဟန်းတို့၏လည်း။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ တာသံ သီမာနံ၊ ထိုသတ္တဗ္ဗန္တရ၊
 ဥဒကုက္ကေပသိမ်တို့၏။ သမုပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပယောဇနာဘာဝါ၊ အကျိုး
 မရှိပဲ။ ကထံ သိယာ၊ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်အံ့နည်း။ ပယောဇနေ၊ အကျိုး
 သည်။ သတိ စ၊ ရှိသော်လည်း။ ဧကံ ဝေ၊ တခုသောသိမ်သာလျှင်။ ပယော-
 ဇနံ၊ အကျိုးရှိ၏။ (သမ္ပယောဇနေ စ ကော ဝေ သမ္ပယောဇနာရှိမူ အတိသုန္ဓရ
 ဖြစ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဘိက္ခုဂဏနာယ၊ ရဟန်း
 အရေအတွက်ဖြင့်။ အနေကသီမာသမုပ္ပတ္တိ၊ များစွာသော သိမ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ ကထံ သမ္ဘဝတိ၊ အသို့ဖြစ်အံ့နည်း။ ဟိ၊ စ။ “ကေသီမာယံ ဟတ္ထပါသံ
 အဝိဇဟိတာ ဌိတာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ အပရေဆရာ ယုတ္တံကို ချေ
 ဦးအံ့။ ဒိန္နံ သီမာနံ၊ သိမ်နှစ်ခုတို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ တတ္ထကပရိစ္ဆေဒ-

၁။ သမ္ဘဝတိ - (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဌိတသီမာဝိ ဝိနာသော စ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ကမ္မကရဏသုခတ္ထမေဝ = (ဆဋ္ဌ)

နေဝ၊ ထိုသိမ်မျှလောက်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်လျှင်။ ယံ သိမန္တရိကဌပန-
 စစနံ၊ အကြင် သိမန္တရိကထားသည်ကို ဆိုကြောင်း ဖြစ်သော စကားသည်
 လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုသိမန္တရိတ်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ရဟန်းတို့၏။
 ယံ ကမ္မကောပဝစနဉ္စ၊ အကြင် ကံပျက်ခြင်းကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကား
 သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုစကား နှစ်ရပ်ကိုလည်း။ ဣမာသံ
 သီမာနံ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရ၊ ဥဒကုက္ခေပသိမ်တို့၏။ ပရိစ္ဆေဒဿ၊ အပိုင်းအခြား
 ကို။ ဒုဗ္ဗောဓတာယ၊ သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့်။ သီမာယ သမ္ဘေဒသကံ၊ သိမ်ချင်း
 စပ်၏ဟု တွေးတောခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကမ္မကောပသကံဉ္စ၊ ကံပျက်၏
 ဟု တွေးတောခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဒုရတော၊ အဝေးမှ။ ပရိဟရိတုံ၊
 ပယ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

စ၊ ချေဖွယ်ရှိသေး၏။ စိဝရာဝိပ္ပဝါသတ္ထံ၊ သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းခြင်း
 ငှာ။ ဘဝတ၊ သည်။ အပ္ပောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ ဒဿိတော၊
 ပြုအပ်သော။ ယော အပ္ပန္တရ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အကြင် အပ္ပန္တရ အပိုင်း
 အခြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထို အပ္ပန္တရ အပိုင်း အခြားသည်။
 သီမာ ဇေ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်သည်ပင်လျှင်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ခေတ္တတဋ္ဌာ-
 ကာဒိပရိစ္ဆေဒေါ ဝိယ၊ လယ်၊ တဘက်ဆည်ကန်အစရှိသော အပိုင်းအခြားကဲ့သို့။
 တေ၊ ၌။ အယမ္ပိ၊ ဤ အပ္ပောကာသသည်လည်း။ ဧကော ပရိစ္ဆေဒေါ၊
 အပိုင်းအခြားတခုသာလျှင်တည်း။ စ သစ္စံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို စိဝရာဝိပ္ပဝါသ၌။
 ဗဟူသု ဘိက္ခုသု၊ များစွာသော ရဟန်းတို့သည်။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။
 ဌိတေသု၊ တည်ကုန်သော်။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီး အသီး။
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဌိတဋ္ဌာနတော၊ တည်ရာအရပ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သမန္တာ၊
 ထက်ဝန်းကျင်မှ။ သတ္တဗ္ဗန္တရပရိစ္ဆေဒပ္ပန္တရေ ဇေ၊ ခုနစ်ဘန္တရ အပိုင်းအခြား
 အတွင်း၌သာလျှင်။ စိဝရံ၊ ကို။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ထားအပ်၏။ ပရိသပရိယန္တ-
 တော၊ ပရိသတ်အစွန့်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ န ဌပေတဗ္ဗံ၊ မထားအပ်။ ဟိ၊ စ။
 ပရိသပရိယန္တတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အပ္ပန္တရေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ သော်။
 အပ္ပန္တရပရိယောသာနေ၊ အပ္ပန္တရအဆုံး၌။ ဌပိတစိဝရံ၊ ထားအပ်သောသင်္ကန်း
 သည်။ မဇ္ဈေ၊ ဌိတဿ၊ သံဃာအလယ်၌တည်သော ရဟန်း၏။ အပ္ပန္တရတော၊
 မှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းသည်။
 အရုဏုဂ္ဂမေန၊ အရုဏ်တက်သော်။ နိဿဂ္ဂိယံ၊ စွန့်အပ်သည်။ သိယာ၊ ၏။
 သီမာ ပန၊ ကိုဏား။ ပရိသပရိယန္တတော၊ မှလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူအပ်၏။

၁။ သတ္တဗ္ဗန္တရပရိစ္ဆေဒေါ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အရုဏုဂ္ဂမေန = (ဆဋ္ဌ)

တ္ထေ၊ ဤသိမိ၌။ စိဝရာဝိပ္ပဝါသပရိဟာသရာပိ၊ စိဝရာဝိပ္ပဝါသ အစောင့်
အရှောက်ကိုလည်း။ အဗ္ဘောကာသပရိစ္ဆေဒဿ၊ အဗ္ဘောကာသ အပိုင်းအခြား
၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စုတ္တော၊ ။ ယာဝ သိမာပရိစ္ဆေဒံ၊
သိမိအပိုင်းအခြားတိုင်အောင်။ လဗ္ဘမာနတ္တာ၊ ရထိုက်သောကြောင့်။ န
စုတ္တော၊ အပ်။ ကော ဝိယ၊ ကဲ့သို့နည်း။ မဟာသိမာယ၊ ၌။ အဝိပ္ပဝါသ
သိမာဝေါဟာရာ ဝိယ၊ အဝိပ္ပဝါသသိမဟူသောဝေါဟာရခြင်းကဲ့သို့တည်း။
ဟိ၊ စု။ မဟာသိမာယမ္ပိ၊ မဟာသိမိ၌လည်း။ ဂါမဂါမုပစာရေသု၊ ရွာ၊
ရွာ၏ဥပစာတို့၌။ စိဝရံ၊ သည်။ နိဿဂ္ဂိယံ၊ စွန့်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ။
ဣဇာပိ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရသိမိ၌လည်း။ မဇ္ဈေ ဌိတဿ၊ သံဃာအလယ်၌ တည်
သော ရဟန်း၏။ သိမာပရိယန္တေ၊ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမိအဆုံး၌။ စိဝရံ၊ သည်။
(ထည်)။ နိဿဂ္ဂိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တ-
သိမာပေက္ခဝသေနဝ၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သိမာပေက္ခ၏အစွမ်း
ဖြင့်သာလျှင်။ တောသံ သတ္တဗ္ဗန္တရဥပက္ခေပသိမာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ စ၊
ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ တဗ္ဗိဂမေန၊ ထိုသိမာပေက္ခကင်းသဖြင့်။ ဝိနာသော
စ၊ ပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
အမ္မာကံ၊ တို့၏။ ခန္တိ၊ စိတ်ကြိုက်တည်း။ ဝိမံသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ၊ ။ ဣတော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အပြားထက်။ ယုတ္တတရာ၊ လွန်
၍ သင့်တင့်သော။ အညော၊ တပါးသော။ ပကာရာ ဝါ၊ အပြားကိုသော်
လည်း။ ဂဝေသိတဗ္ဗော၊ ရှာအပ်၏။

ပန၊ မှတ်သားဖွယ်အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဣဓ၊ ဤသတ္တဗ္ဗန္တရသိမိ၌။ “အရညေ
သမန္တာသတ္တဗ္ဗန္တရာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ပါဠိယံ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌဝိ-
သဒိသေ အရညေသမန္တာသတ္တဗ္ဗန္တရာ”တိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌကထာယဉ္စ၊ ၌လည်း
ကောင်း။ ရုက္ခာဒိနိရန္တရေ၊ သစ်ပင်စသည်ဖြင့် မပြတ်သော။ ဝါ၊ အခြားမရှိ
သော။ အရညေပိ၊ တော၌လည်း။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယ၊ ကို။ ဝိဟိတတ္တာ၊ စီရင်
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ။ နိဿယတူတာယ၊ မှီရာဖြစ်
သော။ အရညသိမာယ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကဲ့။ ဧတိဿာ၊ ဤ သတ္တဗ္ဗန္တရ
သိမိ၏။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နဒေါသာဘာဝေါ စေဝ၊ သစ်ပင်စသည်စင်ခြင်းအပြစ်
၏ မရှိခြင်းကို လည်းကောင်း။ အဂါမကေ၊ ရွာမရှိသော။ ရုက္ခေတိ၊
သစ်ပင်တို့သည်။ နိဿိတေ၊ မှီအပ်သော။ ပဒေသေပိ၊ အရပ်၌လည်း။
စိဝရာဝိပ္ပဝါသဿ၊ သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်းငှာ။ ရုက္ခပရိဟာရံ၊ သစ်ပင်

၁။ တေယျာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ပဂေဝ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ ရုက္ခေတိ = (ဆဋ္ဌ)

အစောင့်အရှောက်ကို။ ဝိနာဝံ၊ ကြည်၍သာလျှင်။ အဗ္ဗောကာသပရိဟာရေ
စ၊ လွင်တီးခေါင် အစောင့်အရှောက်ကိုလည်းကောင်း။ အနုမတော၊ ခွင့်
ပြုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။

☞ (၁၆၂) ဥပစာရတ္ထာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိမန္တရိကတ္ထာယ၊ သိမန္တ
ရိက်အလို့ငှာ။ သတ္တဗန္ဓရတော၊ မူ။ အဓိကံ၊ အလွန်သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဥနကံ ပန၊ အယုတ်သည်ကား။ န ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ မအပ်သည်သာလျှင်တည်း။
ကသ္မာ၊ နည်း။ သတ္တဗန္ဓရပရိစ္ဆေဒဿ၊ သတ္တဗန္ဓရ အပိုင်းအခြား၏။
ဗုဗ္ဗဇာနတ္တာ၊ သိနိုင်ခဲသောကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သံသံ၊
ကို။ ဝိနာ၊ ကြည်၍။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ တိဋ္ဌန္တေန၊ တည်သော။ ဧကေနာပိ
ဘိက္ခုနာ၊ တယောက်သော ရဟန်းသည်လည်း။ အညံ၊ သော။ သတ္တဗန္ဓရံ၊
ကို။ အတိက္ကမိတော၊ လွန်၍။ အတိဒ္ဓရေ ဝေ၊ အလွန်ဝေးရာ၌သာလျှင်။
ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣတရထာ၊ တပါးသော သတ္တဗန္ဓရ
ကို မလွန်မူ၍ တည်သည်ရှိသော်။ ကမ္မကောပသကံတော၊ ကံပျက်၏
ဟု လျဉ်းပါးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဥဒကုက္ကေပေပိ၊ ချွံလည်း။ သေဝ
နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ “ဥနကံ
ပန န ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဣတ္ထိ၊ ဤသတ္တဗန္ဓရသိမ်မွေ့။
ဣဒဉ္စ သိမန္တရိကဝိဓာနံ၊ ဤသိမန္တရိက်ကို စီရင်ခြင်းသည်လည်း။ ဒိန္နံ ဗဒ္ဒ-
သိမာနံ၊ တို့၏။ သိမန္တရိကာနုဇာနန သုတ္တာနုလောမတော၊ သိမန္တရိက်ကို
ခွင့်ပြုသော ပါဠိနှင့် လျော်သောအားဖြင့်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ တဂဝတာ၊ သည်။ နိဒါနဝသေန၊ နိဒါန်း၏အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဧကဂါမသိမာ နိဿိတာနံ၊ တခုသော ဂါမသိမ်ကို မှီကုန်သော။
ဧကသဘာဂါနဉ္စ၊ တူသော သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒိန္နံ ဗဒ္ဒ-
သိမာနမေဝ၊ ဗဒ္ဒသိမ် နှစ်လုံးတို့၏သာလျှင်။ အညမညံ၊ ချင်း။ သဗ္ဗေ-
ဒဗ္ဗောတ္ထရဏဒေါသပရိဟာရာယ၊ သဗ္ဗေဒ၊ သဗ္ဗောတ္ထရဏဒေါသကိုပယ်ခြင်း
ငှာ။ သိမန္တရိကာ၊ ကို။ ကိဉ္ဇာပိ အနုညာတာ၊ အကယ်၍ကား ခွင့်ပြု
တော်မူအပ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ တဒနုလောမတော၊ ထိုဗဒ္ဒ-
သိမ်တို့၏ သိမန္တရိက်နှင့် လျော်သောကြောင့်။ ဧကံ၊ သော။ အရညသိမဉ္စ၊
ကိုလည်းကောင်း။ နဒိအာဒိသိမဉ္စ၊ နဒိစသော သိမ်ကို လည်းကောင်း။
နိဿိတာနံ၊ မှီကုန်သော။ ဧကသဘာဂါနံ၊ တူသော သဘောရှိကုန်သော။
ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ သတ္တဗန္ဓရသိမာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဥဒကုက္ကေပ-
သိမာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ သဗ္ဗေဒဗ္ဗောတ္ထရဏဉ္စ၊

သမ္ဘေဒ၊ အဇ္ဈောတ္တရဏကိုလည်းကောင်း။ သီမန္တရိကံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။
 အဗျဝဓာနေန၊ အခြားမရှိသဖြင့်။ ဌာနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကို လည်းကောင်း။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနဘိမတမေဝ၊ အလိုမရှိအပ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဥတု၊ ရှိ။ အဋ္ဌကဘာစရိယာ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်။ ဣဓာပိ၊
 သတ္တဗန္ဓရသိမ်ဉ်လည်း။ သီမန္တရိကဝိဓာနံ၊ သီမန္တရိကကို စီရင်ခြင်းကို။ အကံသု၊
 ပြုကုန်၏။ ဟိ၊ စူး။ ဝိသဘာဂသီမာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ကေသီမာနိသိတတ္ထံ၊ တခု
 သောသီမိကို မှီသောအဖြစ်လည်းကောင်း။ ကေသဘာဂတ္ထဉ္စ၊ တူသော သဘော
 ရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟင်္ဂေဟိ၊ နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့
 နှင့်။ သမ္ပန္နာဂတေ၊ ပြည့်စုံသည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ သီမန္တ-
 ရိကံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ရှိ။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းသည်။ သမ္ဘေဒါယ၊ သမ္ဘေဒဖြစ်
 ခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒွိဟင်္ဂသမ္ပန္နာဂတေ၊ အင်္ဂါနှစ်ပါး ပြည့်စုံခြင်းသည်။
 အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍
 ဆိုအံ့။ သီမန္တရိကဝိဓာနသမတ္ထိယေနေဝ၊ သီမန္တရိကကို စီရင်သောအစွမ်း
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဗဒ္ဒသီမာနံ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ တောသံ၊ ထိုသတ္တဗန္ဓရ၊ ဥဒကုက္ကေပ
 သိမ်တို့၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နောပိ၊ သစ်ပင်စသည် - စပ်ခြင်း
 သည်လည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အယမ္ပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။
 နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒသိတော ဝေ၊ ပြအပ်သည့် သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

“သဘာဝေနော” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဂါမသီမာ ဝိယ၊
 ကဲ့သို့။ အဗဒ္ဒသီမာတိ၊ အဗဒ္ဒသိမ်ဟူ၍။ ဒသေတိ၊ ၏။ “သဗ္ဗမေတ္တ သံဃ-
 ကမ္ပံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမာနသံဝါသ၊ အတူ ကံကြီး
 ကံငယ် ပေ ခင်းဖော်ရာတည်း။ ကေပေါသထာ၊ တကွ ဥပုသ်ပြုရာတည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ယေန ကေနစိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ အန္တမသေ၊ အယုတ်
 သဖြင့်။ သူကရာဒိနာ၊ ဝက်အစရှိသော။ သတ္တေန၊ သတ္တဝါသည်။ ဥန္နတဌာ-
 နတော၊ မြင့်ရာအရပ်မှ။ နိန္နဌာနေ၊ နိမ့်ရာအရပ်သို့။ ပတန္တေန၊ ကျသော။
 မဟောဓေန၊ ကြီးစွာသော ရေအယဉ်သည်။ ခတော၊ တူးအပ်သော။ ဝါ၊
 စားအပ်သော။ ခုဒ္ဒကော ဝါ၊ ငယ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ မဟန္တော ဝါ၊
 ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ လက္ခဏယုတ္တော ပန၊ လက္ခဏာနှင့် ယှဉ်သော အိုင်
 သည်ကား။ ဇာတဿရောဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဧတ္ထောပိ၊ ဤ ဇာတဿရဉ်လည်း။
 ခုဒ္ဒကေ၊ ငယ်သောအိုင်၌။ ဥဒကုက္ကေပကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သမုဒ္ဒေ

ပန၊ ဌိကား။ သဗ္ဗထာ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ ဥဒကုက္ကေပသီမာယ ဧဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သောဓေတုံ၊ သုတ်သင်ခြင်းငှာ။ ဒုက္ကရတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပုန တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လောကဝေ၊ ဟာရသိဒ္ဓါယ၊ လောကအဝေါအဝေါဖြင့် ပြီးကုန်သော။ နဒိအာဒိသု၊ ကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဧတာသု အဗဒ္ဓသီမာသု၊ တို့၌။ ပုန၊ ဖန်။ ဝဂ္ဂကမ္မပရိဟာရတ္ထံ၊ ဝဂ္ဂကံကို တားမြစ်ခြင်းငှာ။ သာသန ဝေါဟာရသိဒ္ဓါယ၊ သာသနာ အဝေါအဝေါဖြင့်ပြီးသော။ အဗဒ္ဓသီမာယ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလို၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ယံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ” တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်သို့။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဥက္ခိပိတော၊ မြှောက်၍။ ခိပိယတိ၊ ပစ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဌာနံ၊ သည်။ ဥဒကုက္ကေပေါ၊ မည်၏။ ဥဒကဿ၊ ၏။ ပတနော-ကာသော၊ ကျရာအရပ် ရ၏။ တသ္မာ ဥဒကုက္ကေပေါ၊ ထို ရေပစ်အပ်သော အရပ်တိုင်အောင်။ အယံ ဟိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ မဒသမ္ပန္နဝသေန၊ ပုဒ်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပရိသ-ပရိယန္တတော၊ ပရိသတ်အစွန်းမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ သမန္တာ၊ မှ။ ယာဝ၊ အကြပ်မျှလောက်။ မဇ္ဈိမဿ၊ အားလျော်လျှုရှိသော။ (၁၆၃) ပုရိသဿ၊ ၏။ ဥဒကုက္ကေပေါ၊ ရေကို မြှောက်ပစ်အပ်သော အရပ်သည်။ ဥဒကပတန-ဌာနံ၊ ရေကျရာအရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ယံ တံ ပရိစ္ဆိန္နဌာနံ၊ အကြင်ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤအရပ်သည်။ တတ္ထ နဒိအာဒိသု၊ ထိုမြစ်အစရှိသည်တို့၌။ အပရာ၊ တပါးသော။ သမာနသံဝါသာ၊ အတူ ပေါင်းဖော်ရာဖြစ်သော။ ဥဒကုက္ကေပ-သီမာ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၁၆၃

တဿ အန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆိန္နဿ၊ ရေတကျဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ တဿ ဌာနဿ၊ ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ တဿ၊ ထိုရေတကျ၏။ အန္တော ဧဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။ တဒတာ၊ ထိုရေတကျမှ။ ဗဟိပိ၊ အပဖြစ်သော ရေတကျ၌လည်း။ ဌိတော၊ တည်သော ရဟန်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကော-ပေတိ၊ ဖျက်၏။ (ထည့်သည်)။ “ကေဿ ဥဒကုက္ကေပဿ အန္တော ဌာတုံ န ဝဇ္ဇတိ” တိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆေဒဿ၊ ဥဒကုက္ကေပအပိုင်းအခြား၏။ ဒုဗ္ဗိဇာနတော၊ သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့်။ ကမ္မကောပသင်္ကာ၊ ကံပျက်၏ဘု လျဉ်းပါးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝဇ္ဇတံ၊

၏။ (ထည့်)။ တောနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ မာတိကာဌကထာယံ၊ ဤ။
 “ပရိစ္ဆေဒဗန္ဓရေ ဟတ္ထပိသံ ဝိဇယိတာ ဌိတောပိ ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ
 အညံ တတ္ထကံယေဝ ပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကမိတာ ဌိတောပိ ကမ္မံ ကောပေ-
 တိတိ ဣဒံ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု သန္နိဋ္ဌာန” ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ သာရတ္ထ-
 ဒီပနိယံ၊ ဌ။ “တဿ အန္တော ဟတ္ထပိသံ ဝိဇယိတာ ဌိတော ကမ္မံ
 ကောပေတိတိ ဣမိနာ ဗဟိပရိစ္ဆေဒတော ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဌိတော ကမ္မံ
 န ကောပေတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ။ ။ မာတိကာဌကထာဝစနမ္ပိ၊ မာတိကာ
 အဋ္ဌကထာ စကားကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပိတာ၊ ပယ်၍။ “နေဝ ပါဠိယံ န
 အဋ္ဌကထာယံ ဥပလဗ္ဗတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဗဟု၊
 များစွာ။ ပပဉ္စိတံ၊ ချဲ့အပ်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န သုန္ဓရံ၊ မကောင်း။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဋ္ဌကထာဝစနေန၊ နှင့်။ မာတိကာ-
 ဌကထာဝစနဿ၊ ။ ။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ သံသန္ဓနတော၊ နှီးနှော
 ခြင်းကြောင့်။ သသံဋ္ဌနတော၊ စပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထို
 ကြောင့်သာလျှင်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဥဒကုက္ကေပ ပရိစ္ဆေဒါနံ၊ ဥဒကုက္ကေပ-
 အပိုင်းအခြားတို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဝိဒတ္ထိစတုရဂုံလမတ္တမ္ပိ၊ တထာ
 လက်လေးသစ်ခန့်မျှလည်း။ သီမန္တရိကံ၊ ကို။ အဋ္ဌပေတော၊ မထားမူ၍။
 “အညော၊ သော။ ဥဒကုက္ကေပေါ၊ ကို။ သီမန္တရိကာယ၊ ဌာ။ ဌပေတဗ္ဗော၊
 ။ ။ တတော၊ ထိုဥဒကုက္ကေပထက်။ အဓိကံ၊ အလွန်သည့်။ ဝဋ္ဋတိ ဇေ၊
 အပ်သည်သာတည်း။ ဦးနကံ ပန၊ အယုတ်သည်ကား။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်” ။ ဣတိ
 ဇေ၊ ဤသို့။ ဣဇေဝ၊ ။ ။ ဌလျှင်။ ဝုတ္တေန၊ ဆိုအပ်သော။ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာ-
 ဝစနေန၊ ဤ အဋ္ဌကထာစကားဖြင့်။ သီမန္တရိကောပစာရေန၊ သီမန္တရိကံကို ဆို
 ခြင်းကြောင့်။ ဥဒကုက္ကေပဘော၊ ဥဒကုက္ကေပအောက်။ ဦးနကံ၊ အယုတ်ကို။
 ဌပိတေ၊ ထားသည်ရှိသော်။ သီမာယ၊ မိမိသိမိ၏။ သီမာသမ္ပေဒတော၊ သူတပံး
 သိမိနှင့် စပ်သောအားဖြင့်။ ကမ္မကောပေါ ပိ၊ ကံပျက်ခြင်းကိုလည်း။ ဝုတ္တော
 ဇေ၊ ဆိုအပ်သလျှင်ကတည်း။ ယဒဂ္ဂေန စ၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်လည်း။ ဇေ၊ သို့။
 ဝုတ္တော၊ ။ ။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုသီမန္တရိကံ၌။ ကောဘိက္ခုနေ၊
 တယောက်သော ရဟန်း၏။ ပဇေသေပိ၊ ပင်ခြင်းသည်လည်း။ သတိ၊ ရှိသော်။
 တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သီမဋ္ဌဘာဝတော၊ သိမိ၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ကမ္မကောပေါ၊ ကံပျက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော ဇေ၊ ဆိုအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 ။ ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ “ဦးနကံ ပန န ဝဋ္ဋတိ” တိ၊ ဟူသော။ ဇေ၊ ကထနံ၊
 ဤသို့ စကားဆိုခြင်းကိုလည်း။ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆေဒဿ၊ ။ ။ ဒုဗ္ဗိဇာနတ္တေန ။

၁။ ဒုဗ္ဗိဇာနတ္တေနပိ (ဆဋ္ဌ)

သိနိုင်ခဲ့သောအဖြစ်ကြောင့်။ သိမာသမ္ဘေဒသင်္ကာပရိဟာရတ္ထံ၊ သိမ်ဗေယျကံ၏
 ဟု တွေးတောခြင်းကိုပယ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သတ္တဗန္ဓရသိမာနံ၊ တို့၏။
 အန္တရာ၊ အကြား၌။ တတ္တကပရိစ္ဆေဒေနော၊ ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား
 ဖြင့်သာလျှင်။ သိမန္တရိကဝိဓာနနယတောပိ၊ သိမန္တရိက်ကို စီရင်သော နည်း
 ဖြင့်လည်း။ တောသံ၊ ထိုထို သိမန္တရိက်တို့၏။ ဒုဗ္ဗိဇာနပရိစ္ဆေဒတာ စ၊ သိ
 နိုင်ခဲ့သော အပိုင်းအခြားရှိသော အဖြစ်လည်းကောင်း။ တတ္ထံ၊ ထိုသိမန္တရိက်
 ၌။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ရဟန်းတို့၏။ ကမ္မကောပသင်္ကာ စ၊ ကံပျက်၏ဟု
 လျဉ်းပါးခြင်းလည်းကောင်း။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ ကမ္မကောပသင်္ကာနမ္ပိ၊ ကံ
 ပျက်၏ဟုလျဉ်းပါးသော အရာကိုလည်း။ အာစရိယာ၊ ဆရာတို့သည်။ ဒုရ-
 ကော၊ အဝေးမှ။ ပရိဟာရတ္ထံ၊ ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ။ ကမ္မကောပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ
 ၍။ ဝတောဝ၊ လို၍သာလျှင်။ ဌပေသုံ၊ ထားပေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။

တန္တိ၊ တံဟူသည်ကား။ သိမ်၊ ကို။ “သိသမေဝ အတိက္ကမေတိ” တိ ဣမိနာ၊
 ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဥဒကုက္ကေပသိမ်ကို။ အနတိက္ကမိတွာ၊ မလွန်မ၍။ အန္တော
 ဝေ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ပရိဝတ္တမာနာယ၊ လည်သောလှေ၌။ ကာတုံ၊ ငှာ။
 ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒယေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ ဣတရထာ၊ ရေ သဲတို့ဖြင့် မပိုင်းခြား
 အပ်သည်ရှိသော်။ နာဝါ၊ လေ့သည်။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ပရိဝတ္တာ န ခေါ၊
 လည်လေသလော။ နော ဝါ၊ မလည်လေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မကောပ-
 သင်္ကာ၊ ကံပျက်၏ဟု ယုံမှားခြင်းသည်။ ဘဝေယျာတိ၊ ဖြစ်ရချေ၏ဟူ၍။
 တေဒတ္ထမေဝ၊ ယုံမှားပျောက်ခြင်းငှာသာလျှင်။ ဝါလုကာဒိဟိ၊ သဲအစရှိသည်
 တို့ဖြင့်။ သိမာပရိစ္ဆိန္နနံ၊ သိမ်ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညိဿာ
 အနုဿာဝနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေဝလာယ၊ ဥဒကုက္ကေပနှင့်မရောသော။
 နဒိသိမာယ၊ ၌။ (၁၆၄) အနုဿာဝနာ၊ ကမ္မဝါစာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 အန္တောနဒိယံ ဇာဇာရုက္ခေ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆေဒဿ၊
 ၏။ ဗဟိ ဌိတေ၊ အပ၌တည်သော။ ရုက္ခေပိ ဝါ၊ သစ်ပင်၌လည်း။ ဗဟိနဒိတိရ-
 မေဝ၊ အပဖြစ်သောမြစ်ကမ်းသည်သာလျှင်။ ဝိသဘာဂသိမတ္တာ၊ ဝိသဘာဂသိမ်
 ဖြစ်သောကြောင့်။ အဗန္ဓိတဗုဋ္ဌာနံ၊ မဖွဲ့ချည်ကောင်းသောအရပ်တည်း။ နိဿ-
 ယတ္ထေန၊ မှီရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဘာဝတ္တာ၊ သဘောတူသောကြောင့်။ အန္တော
 နဒိ၊ မြစ်၏အတွင်းသည်။ န အဗန္ဓိတဗုဋ္ဌာနံ၊ မဖွဲ့ချည်ကောင်းသောအရပ်မဟုတ်။
 တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “ဗဟိနဒိတိရေ ဝိဟာရသိမာယ ဝါ” တိ အာ-
 ဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တိရမေဝ၊ ကမ်းကိုသာလျှင်။ အဗန္ဓိတဗုဋ္ဌာနတ္ထေန၊
 မချည်ကောင်းသောအရပ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ၏။ နဒိ၊ ကို။ န ဒဿိတာ၊

အပ်။ “ရုက္ခေပိ ဌိတေဟိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အန္တောဥဒကုက္ကေ-
ပဋ္ဌံ၊ ဥဒကုက္ကေပအတွင်း၌တည်သော သစ်ပင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဟိ၊ စ။ ဗဟိဥဒကုက္ကေပေ၊ ဥဒကုက္ကေပ၏ အပ၌။ သိက္ခုနံ၊ တို့အား။
ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှာ၊ န ဝန္တတိ၊ မအပ်။

ရုက္ခဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တောဥဒကုက္ကေပဌဿ၊ ဥဒကုက္ကေပ၏
အတွင်း၌တည်သော။ တဿေဝ ရုက္ခဿ၊ ၏ သာလျှင်။ သိမံ ဝါ သော-
ဓေတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။
ဝိဟာရေ ဗဒ္ဒသိမံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂါမသိမဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊
ထိုဝိဟာရသိမံ၊ ဂါမသိမံ၌။ ဌိတသိက္ခုနံ၊ တည်သောရဟန်းတို့ကို။ ဟတ္ထ-
ပါသနယန၊ ဗဟိဋ္ဌိမာကရဏဝသေနဝ၊ ဟတ္ထပါသသို့ဆောင်ခြင်း၊ သိမံအပ-
ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ သောဓေတာ၊ သုတ်သင်၍။ ဥဒကုက္ကေပ
သိမာယံ၊ ၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တေဟိ၊ ပြုကုန်သောရဟန်းတို့သည်။ သော-
ဓေတာ၊ ရှိ။ ကာတဗ္ဗံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ တထာ၊ တူ။ ဗဒ္ဒသိမာယံ ဝါ၊
၌လည်းကောင်း။ ဂါမသိမာယံ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တေ-
ဟိပိ၊ ပြုသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဥဒကုက္ကေပသိမဌေ၊ ဥဒကုက္ကေပသိမံ၌
တည်သောရဟန်းတို့ကို။ သောဓေတာဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊
၏။ ဧတေနဝ၊ ဤ သိမံ ဝါ သောဓေတာ-အစရှိသော ပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်။
သတ္တဗ္ဗန္တရအရညသိမာဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ဥဒကုက္ကေပသိမာယ၊
၏။ ဣမာယ စ၊ ဤ ဥဒကုက္ကေပသိမံနှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ က။ တာသံ၊ ထို
သတ္တဗ္ဗန္တရအရညသိမံတို့၏။ ရုက္ခာဒိလမ္ပန္တေ ဒေါသောပိ၊ သစ်ပင်စသည် စပ်
ခြင်း အပြစ်ကိုလည်း။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒသိတောဝ၊ သည်သာ
လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်သာလျှင်။
သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယ၊ ၏။ ဗဒ္ဒသိမာ ဂါမသိမာဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ က။
တောသဉ္စ၊ ထို ဗဒ္ဒသိမံ ဂါမသိမံတို့၏လည်း။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
က။ သမ္ပန္နဒေါသော။ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ၌ကား။
ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝုတ္တနယတောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့် သာ
လျှင်။ ဉာတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ သက္ကာတိ၊ တတ်ကောင်း၏ဟူ၍။ အညမညသမာ-
သန္ဓာနမေဝ၊ အချင်းချင်းနီးသောသိမံတို့၏သလျှင်။ သမ္ပေဒဝိဓာနံ၊ စပ်
ခြင်းအစီအရင်ကို။ (ထည့်)။ ဒသိတံ၊ ၏။

တတြ ဝစနေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ သုတ္တာနုလောမတော၊
ပါဠိနှင့်လျော်သောအားဖြင့်။ နယဂ္ဂဟဏမုခံ၊ နည်းယူသော အမြက်တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဗဒ္ဒသီမာယံ၊ ဌံ။ သမ္ပတာ၊ သမုတ်အပ်သော။ ဗဒ္ဒသီမာ၊ သည်။
 ဝိပတ္တိသီမာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တာသံ၊ ထိုဗဒ္ဒ
 သိမ်တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သစ်ပင်စသည် စပ်ခြင်း
 သည်။ န ဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ မအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ နဒိအာဒိသု၊
 မြစ်အစရှိသည်တို့၌။ သမ္ပတာပိ၊ သော်လည်း။ ဗဒ္ဒသီမာ၊ သည်။
 ဝိပတ္တိသီမာ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တာဟိပိ၊ ထို
 နဒိသိမ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တဿ၊ ထိုဗဒ္ဒသိမ်၏။ ရုက္ခာဒိ-
 သမ္ပန္နော၊ သည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ ဝစနံ၊ သည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။
 ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဗ္ဗန္တရသီမာယ၊ ၏။ ဂါမနဒိ အာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။
 သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥဒကုက္ခေပသီမာယ စ၊ ၏လည်း။ အရညာဒိဟိ၊ အရည သိမ်
 အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နယ၊ ၏။ န ဒေါသာနဝတ္တနက-
 ဘာဝေါ၊ အပြစ်ကို မလွန်သော အဖြစ်ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
 ဘဂဝတော၊ သည်။ အနုညာတော၊ ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော။ တော ဗဒ္ဒသီမာ-
 သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ခေပသီမာ၊ တို့သည်။ အညမညဉ္ဇေဝ၊ အချင်းချင်းလည်း
 ကောင်း။ အတ္တနော နိဿယဝိရဟိတာဟိ၊ မိမိ၏ မှီရာသိမ်သည် ကြည်အပ်
 ကုန်သော။ ဣတရိတရာသံ၊ မိမိမှ တပါးသော သိမ်တို့၏။ နိဿယသီမာဟိ
 စ၊ မှီရာ သိမ်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။
 သမ္မေဒဒေါသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တာနုလောမ-
 နယော၊ သုတ္တာနုလောမနည်းကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိအပ် သလျှင်ကတည်း။

အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဘူတဂါမာဒိဟိ၊ မှီရာဖြစ်၍ဖြစ်သော
 ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပန၊ တကွကား။ ဗဒ္ဒသီမာဒိနံ၊ ဗဒ္ဒသိမ်
 အစရှိကုန်သော။ တိဿန္တံ၊ သုံးလုံးသော သိမ်တို့၏။ ဥပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်စ
 ကာလ၌။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အနုညာတဿ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ သမ္မေ-
 ဒဇ္ဈောတ္တရုဏဿ၊ သမ္မေဒ အဇ္ဈောတ္တရုဏအား။ အနုလောမတော၊ လျော်လော
 အားဖြင့်။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နောပိ၊ ကိုလည်း။ အနုညာတောဝ၊ သည်သလျှင်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (တော ဗဒ္ဒသီမာ သတ္တဗ္ဗန္တရဥဒကုက္ခေပ-
 သီမာ၊ တို့သည်။ အညမညဉ္ဇေဝ၊ အချင်းချင်း လည်းကောင်း။ ဣတရိ-
 တရာသံ၊ မိမိမှ တပါးသော သိမ်တို့၏။ နိဿယသီမာဟိ စ၊ မှီရာဖြစ်သောသိမ်
 တို့နှင့် လည်းကောင်း။ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နံ၊ သစ်ပင်စသည်၏ စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊
 သော်။ သမ္မေဒဒေါသံ၊ သို့။) ယဒိ အာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ရောက်သည်ဖြစ်
 အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥဒကုက္ခေပဗဒ္ဒသီမာဒိနံ၊ တို့၏။

အန္တရာ၊ အကြာ၊ ခြံ၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိမန္တရိကံ၊ ကို။ န ဝိဟိတာ၊ မစီ
 ရင်အပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ (၁၆၅) နိဿယ-
 တေဒသဘာဝတေဒေဟိ၊ မှီဆုပြားခြင်း၊ သဘော ပြားခြင်းတို့ဖြင့်။ သယမေဝ၊
 အလိုလိုပင်လျှင်။ ဘိန္တတ္တာ၊ ပြားသောကြောင့်။ န ဝိဟိတာ၊ မစီရင်အပ်။
 ဟိ၊ စ။ ဧကနိဿယကေသဘာဝါနမေဝ၊ တူသောမှီရာ တူသောသဘောရှိ
 သော သိမ်တို့၏သာလျှင်။ သိမန္တရိကာယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ သင်္ကရော၊ ရော
 ယက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္ထောဝ၊ ဆိုအပ်
 ပြီးသလျှင်ကတည်း။ ဧတေနော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ဖြင့်သာလျှင်။ နဒီ၊
 မြစ်ကို။ နိမိတ္တံ ကတော၊ နိမိတ်ပြု၍။ ဗဒ္ဒာယ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ သိမာယ၊ ဌ။ သံဃေ၊
 သည်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောန္တေ၊ သော်။ နဒီယမ္ပိ၊ ဌ်လည်း။ ယာဝ ဂါမဓေတ္တံ၊ ဂါမ
 ဓေတ်တိုင်အောင်။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ ဥဒကုက္ကေပ-
 သိမာယ၊ ဌ။ အညေသံ၊ တပါးသောရဟန်းတို့အား။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊
 ငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ လောကဝေါဟာရသိဒ္ဓါ၊ လောကဝေါဟာရဖြင့် ပြီးကုန်သော။
 ပဉ္စ၊ ငါးလုံးကုန်သော။ ယာ တော ဂါမာရညနဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရသိမာ၊
 အကြင် ဂါမသိမ်၊ အရညသိမ်၊ နဒီသိမ်၊ သမုဒ္ဒသိမ်၊ ဇာတဿရသိမ်တို့သည်။
 သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာ၊ ထို ငါးလုံးသောသိမ်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း၊
 ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နော၊ သစ်ပင်စသည် စပ်ခြင်းသည်။ သကိပိ၊ သော်လည်း။ သမ္ပေဒ-
 ဒေါသံ၊ သို့။ နာပဇ္ဇန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တထာလောက-
 ဝေါဟာရာဘာဝတော၊ ထိုသို့ သမ္ပေဒဒေါသရောက်၏ဟု လောကဝေါဟာရ
 မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။ ဂါမာဒယော၊ ရွာအစရှိသည်တို့သည်။ ဂါမန္တ-
 ရာဒိဟိ စ၊ ရွာတပါးအစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ နဒီအာဒိဟိ စ၊ မြစ်
 အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခာဒိသမ္ပန္နမတ္ထေန၊ သစ်ပင်စသည်နှင့် စပ်
 ကာမျှဖြင့်။ သမ္ပိန္နာတိ၊ စပ်ကုန်၏ဟူ၍။ လောကေ၊ ဌ။ န ဝေါဟာရန္တိ၊
 မခေါ်ကုန်၊ ဣတိ၊ ထိုးကြောင့်။ လောကဝေါဟာရသိဒ္ဓါနဉ္စ၊ လောကဝေါ
 ဟာရဖြင့် ပြီးသောသိမ်တို့၏လည်း။ လောကဝေါဟာရတောဝ၊ အားဖြင့်
 သာလျှင်။ သမ္ပေဒေါ ဝါ၊ စပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဘေဒေါ ဝါ၊ ပျက်
 ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ အညတော၊ တပါးသောအပြား
 ဖြင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊ အပ်။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အဋ္ဌကထာ-

၁။ ဝိနာသံ ကရောတိတိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ နာပဇ္ဇတိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ အသန္တေဒေါ ဝါ = (ဆဋ္ဌ)

ယံ၊ ဌံ။ တာသံ၊ ထို့ ဂါမသိမ်စသည်တို့၏။ အညမည်၊ ချင်း။ ကတ္ထစိပိ၊ တစုံတခုသောအရာ၌လည်း။ သမ္ဘေဒနယော၊ သမ္ဘေဒနည်းကို။ န ဒဿိတော၊ အပ်။ သာသနဝေါဟာရသိဇ္ဇေ၊ ယေဝ၊ သာသနာဝေါဟာရဖြင့် ပြီးသော သိမ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤသိမ်အပေါင်းတို့တွင်။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၏။ “ဟေဋ္ဌာပထဝိသန္တာရကံ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ သိမာဂတာ ဟောတိ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဓောဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ အောက်အဖို့ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌံ။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားဖြင့်။ တာဝ ဒဿိတော၊ ပြပေပြီ။ ဂါမသိမာဒိနံ၊ ဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့၏။ အဓောဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ ကိုကား။ န ဒဿိတော၊ အပ်။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ အယံ၊ ဤ အောက်အဖို့ ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားကို။ ဇာနိတဗ္ဗော၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ၊ ကေစိ၊ တို့သည်။ “ဂါမာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဗဒ္ဓသိမာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပထဝိသန္တာရကံ၊ မြေကို ခံသော။ ဥဒကံ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ တံ၊ ထိုစကားကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်၍။ (ဝဒန္တိ-ဌံ စပ်၊ စာစပ်ဝေးသည်။) “တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ နဒိသမုဒ္ဓဇာတဏှာသိမာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တန္တိသိတဥဒကုက္ကေပသိမာ စ၊ ထိုသိမ်သုံးစုံကို မှီသော ဥဒကုက္ကေပသိမ်သည်လည်းကောင်း။ ပထဝိယာ၊ မြေ၏။ ဥပရိတလေ စ၊ အထက်အမြင့်၌လည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ မြေအောက်၌လည်းကောင်း။ ဥဒကဇ္ဈောတ္ထရဏပဒေသေ ဝေ၊ ရေလွှမ်းသောအရပ်၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တတော ဟေဋ္ဌာ၊ ထိုရေစုတ်သော အရပ်အောက်၌။ န တိဋ္ဌန္တိ၊ မတည်ကုန်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥဒကဿ၊ ၏။ အဇ္ဈောတ္ထရဏာဘာဝါ၊ လွှမ်းမိုးခြင်း မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဥဒကောသာဒိနာ၊ ချစ်အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ယောဇနပ္ပမာဏမ္ပိ၊ တယူဇနာအတိုင်း အရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နိန္ဒဋ္ဌာနံ၊ နိမ့်ရာ အရပ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ နဒိသိမာဒယောဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော ဟေဋ္ဌာ၊ ထိုနိမ့်ရာမှ အောက်၌။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဒိအာဒိနံ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။ ဗဟိတီရမုခေန၊ ကမ်းအပလွှ် အဝလျှည့်သော။ ဥမဓိနံ ဝါ၊ ဥမင်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဣဒ္ဓိယာ ဝါ၊ တန်ခိုးဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်သော။ ဘိက္ခု၊

သည်။ နဒိယံ၊ ဌိ၊ ဌိဘာနံ၊ တညသော ရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ န
 ကောပေတိ၊ မပျက်စေ။ သော၊ ပန၊ ထိုရဟန်းသည်ကား။ အာသန္နဂါမေ၊
 အနီးဖြစ်သော ရွာ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကောပေတိ၊ ၏။ သော၊
 ထိုရဟန်းသည်။ ဥဘိန္နံ၊ နှစ်ခုကုန်သော။ တိရဂါမာနံ၊ မြစ်ကမ်းနားရွာ
 တို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ နိသိန္နော၊ နေသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။
 ဥဘယဂါမဋ္ဌာနံ၊ နှစ်ရွာ၌ တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကော-
 ပေတိ၊ ၏။ တိရံ၊ ကမ်းသည်။ ဂါမဓေတ္တံ၊ သည်။ သစေ န ဟောတိ၊
 အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ အဂါမကာရညမေဝ၊ ရွာနယ်မဟုတ်သော တောသည်
 သာလျှင်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ တတ္ထ တိရဒ္ဒယေပိ၊ ထို ကမ်းနှစ်ဘက်
 ၌လည်း။ သတ္တဗ္ဗန္တရသီမံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ကေဝလာယံ၊ သက်သက်သော။
 ခုဒ္ဒကာရညသိမာယမေဝ၊ ကျဉ်းသော အရညသိမ်၌သာလျှင်။ ကမ္မံ၊ ကို။
 ကရောန္တာနံ၊ တို့၏။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကောပေတိ၊ ၏။ သတ္တဗ္ဗန္တရ သီမာယံ၊
 ၌။ သစေ ကရောန္တံ၊ ကုန်အံ့။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တေသံ၊ ထိုရဟန်း
 တို့၏။ သတ္တဗ္ဗန္တရ သီမာယ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ တေဿ၊ မြစ်အောက်
 ဥမင်သို့ ဝင်သော ရဟန်း၏။ နိသိန္နောကာသဿ၊ နေရာ အရပ်၏။ ပရတော၊
 ပြင်ဘက်မှ။ ဧကံ၊ သော။ သတ္တဗ္ဗန္တရံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။
 ယဒိ ဌိတော၊ အကယ်၍ တည်သည်ဖြစ်အံ့။ န (၁၆၆) ကမ္မကောပေါ၊
 ကံမပျက်။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၍။ နော စေ ဌိတော၊ အကယ်၍ မတည်
 သည်ဖြစ်အံ့။ ကမ္မကောပေါ၊ ကံပျက်၏။ ဂါမသိမာယံ ပန၊ ၌ကား။ အန္တော၊
 အတွင်း၌။ ဥမင်ေ ဝါ၊ ဥမင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗိလေ ဝါ၊ တွင်းတို့ကို
 လည်းကောင်း။ ခဏိတွာ ဝါ၊ တူး၍လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် ဥမင်၊
 တွင်းသို့။ ပဝိသိတုံ၊ ဝင်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ယတ္ထ ဝါ၊
 အကြင်အရပ်၌လည်း။ သုဝဏ္ဏမဏိအာဒိ၊ ရွှေ ပတ္တမြား အစရှိသည်ကို။
 ခဏိတွာ၊ တူး၍။ ဂဏုန္တံ၊ ကုန်၏။ ဂဗောတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ သက္ကာတိ
 ဝါ၊ တတ်ကောင်း၏ဟူ၍လည်း။ သမ္ဘာဝနာ၊ ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်းသည်။
 ဟောဘိ၊ ၏။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှလောက်။ ဟေဋ္ဌဒပိ၊ အောက်၌လည်း။ ဂါမ
 သိမာ၊ ဂါမသိမ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဂါမသိမ်၌။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။
 အန္တော၊ အတွင်း၌။ နိသိန္နောပိ၊ နေသောရဟန်းသည်လည်း။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကော-
 ပေတိ၊ ၏။ ယတ္ထ ပန၊ အကြင်အရပ်၌ကား။ ပကတိမနုဿာနံ၊ ပြကတေသောလူတို့
 ၏။ ပဝေသသမ္ဘာဝနာပိ၊ ဝင်နိုင်၏ဟု ပြောဆိုခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ ယာဝ ပထဝီသန္တာရကဉာဏာ၊ မြေကိုခံသောရေတိုင်
အောင်။ အရညသီမာဝ၊ အရညသိမ်လျှင်တည်း။ န ဂါမသီမာ၊ ဂါမသိမ်
မဟုတ်။ အရညသီမာယမ္ပိ၊ အရညသိမ်၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ဤနည်း
လျှင်တည်း။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအရညသိမ်၌လည်း။ ယတ္ထကေပဒေသေ၊
အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌။ ပဝေသသမ္ဘာဝနာ၊ ဝင်နိုင်လောက်၏ဟု
ပြောဆိုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထကမေဝံ၊ ထိုမျှလောက်သာလျှင်။ ဥပရိ-
တလေ၊ အထက်အပြင်၌။ အရညသီမာ၊ အရညသိမ်သည်။ ပဝံတ္ထတိ၊ ၏။
တဒတာ၊ ထိုဝင်နိုင်ကောင်းသော အရပ်မှ။ ဟေဋ္ဌာ ပန၊ အောက်သည်ကား။
အညာ၊ တပါးသော။ အရညသီမာ၊ တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တတ္ထ၊ ထို
မြေအောက်ဖြစ်သော အရပ်၌။ ဥပရိတလေန၊ အထက်ပြင်နှင့်။ သဟ၊ က။
ကောရညဝေါဟာရာဘဝတော၊ တောတခုတည်းဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း မရှိ
သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထ၊ ထိုမြေအောက်သို့။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်သော
သူကို။ အရညံ၊ တောသို့။ ပဝိဋ္ဌောတိ၊ ဝင်၏ဟူ၍။ န ဝေါဟာရန္တိ၊ မခေါ်
ကုန်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တတြဋ္ဌော၊ ထိုမြေအောက်၌ တည်သော ရဟန်း
သည်။ ဥပရိ အရညဌာနံ၊ အထက် ဖြစ်သောတော၌ တည်သော ရဟန်းတို့
၏။ ကမ္ပံ၊ ကို။ န ကောပေတိ၊ မပျက်စေ။ ကေ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့နည်း။ ဥမဂ်-
နဒိယံ၊ ဥမင်မြစ်၌။ ဌိတာ၊ တည်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဥပရိနဒိယံ၊ အထက်
မြစ်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ရဟန်းတို့၏။ ကမ္ပံ၊ ကို။ န ကောပေန္တိ ဝိယ၊
မပျက်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဟိ၊ စ။ ကေသ္မိံ စက္ကဝါဋ္ဌေ၊ တခုသော စကြ
ဝဋ္ဌာ၌။ ဂါမနဒိယမုဒ္ဒဇာတဿရေ၊ ရွာ မြစ် သမုဒ္ဒ ဇာတဿရအိုင်တို့ကို။
မုဒ္ဒိတာ၊ လွတ်၍။ တဒဝသေသံ၊ ထိုမျှကြွင်းသော။ အမုနုဿာဝါသံ၊ လူတို့
နေရာ မဟုတ်သော။ ဒေဝဗြဟ္မလောကံ၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို။ ဥပါဒါယ၊
အစပြု၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ အရညမေဝံ၊ တောသာလျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊
နည်း။ ‘ဂါမာ ဝါ အရညဝါ’ တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုသောကြောင့်တည်း။
ဟိ၊ စ။ တတ္ထ၊ ထို ဂါမာ ဝါ အရညာဝါ-ဟူသောပါ၌။ နဒိယမုဒ္ဒဇာ-
တဿရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ အရညမေဝံ၊ အရညပင်တည်း။ ဣပ ပန၊ ဤ
သိမ်အရာ၌ကား။ နဒိအာဒိနံ၊ မြစ်အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိသံ၊ အသီး။ သီမာ-
ဘာဝေန၊ သိမ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္ထာ၊ ယူအပ်သောကြောင့်။ တဒဝသေသ-
မေဝံ၊ ထို မြစ်စသည်မှကြွင်းသော အရပ်ကိုလျှင်။ အရညံ၊ ဟူ၍။ ဂဟေ-

၁။ န အရညသီမာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝုတ္တတ္တာ ဟိ = (ဆဋ္ဌ)

၃။ ဇာတဿရာဒိဝိ = (ဆဋ္ဌ)

တဗ္ဗံ၊ ဧ။ တတ္ထံ စ၊ ထို အရညတို့တွင်လည်း။ ယတ္တကေ ပဒေသေ၊ အကြင်
 မျှလောက်သော အရပ်၌။ ‘ကေ အရည’ န္တိ၊ တခုသော တောဟူ၍။ ဝေ-
 ဟာရန္တိ၊ ခေ၊ ဝေ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤတခုသော တောသည်။ ကောရည-
 သိမာ၊ အရညသိမ် တခုမည်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣန္ဒပုရမ္ပိ၊ သိကြားမင်းပြည်
 သည်လည်း။ ကောရညသိမာ၊ မည်၏။ တထာ၊ တူ။ အသုရာယကပ္ပရာဒိ၊
 အသုရာပြည် ဘိလူးပြည်အစရှိသည်လည်း။ ကောရညသိမာ၊ မည်၏။ သမန္တာ၊
 ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာကာသပရိစ္ဆိန္နာနိ၊ ကောင်းကင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်
 သော။ အာကာသဌဒေဝ ဗြဟ္မဝိမာနာနိ ပန၊ ကောင်းကင်၌တည်သော နတ်
 ဗိမာန် ဗြဟ္မာဗိမာန်တို့သည်ကား။ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ၊ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌။ ပဗ္ဗတဗိမကာ
 ဝိယ၊ တည်သောတောင်၊ ပေါ်သောကျွန်းတို့ကဲ့သို့။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။
 အရညသိမာ၊ တို့တည်း။ တတ္ထံ၊ ထိုသိကြားပြည် အစရှိသည်တို့၌။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ၌။
 သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယံ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ အရညသိမာယမေဝ ဝါ၊ အရည
 သိမ်၌သာလျှင်လည်းကောင်း။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ - တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဣဓာပိ၊ ဤ၊ လူမဝင်နိုင်ကောင်းသော အရပ်၌လည်းကောင်း။ ဥပရိအရည-
 တလေန၊ အထက်ဖြစ်သော တောအပြင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူ။ ဟေဋ္ဌာပထဝိယာ၊
 အောက်မြေ၏။ ကောရညဝေ၊ ဟာရာဘာဝတော၊ တခုတည်းတောဟူသော
 ခေ၊ ဝေ၊ ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိသံ၊ အသီး။ အရညသိမာ၊ တည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဧတ္ထ
 ဂါမနုဒိသိမကထာယ၊ ဤဂါမသိမနုဒိသိမကို ဆိုရာ၌။ ‘ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု၊ ဟေဋ္ဌာ-
 ပထဝိတလေ ဌိတော ကမ္မံ ကောပေတိ’ တိ၊ ဟူ၍။ ဗဒ္ဓသိမာယံ၊ ၌။
 ဒဿိဘဒယာ၊ ပြသောနည်းကို။ န ဒဿိတော၊ မပြအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ (န ဒဿိတော-မရှိကြ၊ ရှိမှသင့်မည်။)

ဇောသံ ဂါမသိမာဒိနံ၊ ထိုဂါမသိမ်အစရှိသည်တို့၏။ ဣဒ္ဓိ ဟေဋ္ဌာ-
 ပမာဏဒဿနံ၊ ဤ အောက်ပမာဏကို ပြခြင်းသည်။ သုတ္တာဒိဝိရောဓာဘာဝါ၊
 ပါဠိအစရှိသည်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိသောကြောင့်။ ယုတ္တံ ဝိယ၊ သင့်သ
 ကဲ့သို့။ ဒိဿတိ၊ တစ်၏။ ဝိမံသိတော၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 ဂဟဏေ၊ ယူခြင်းသည်။ သုတိ၊ ရှိသော်။ ဂါမသိမာယံ၊ ၌။ သမ္မတာ၊ သမုတ်
 အပ်သော။ ဗဒ္ဓသိမာ၊ သည်။ ဥပရိ၊ ၌။ ဂါမသိမဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဥဒကပရိယန္တံ၊ ရေလျှင်အဆုံးရှိသော။ အရညသိမဉ္စ၊ ကိုလည်း
 ကောင်း။ အဝတ္ထရတိ၊ လွှမ်း၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အရညသိမာပိ၊ သည်

၁။ အရညဝေ၊ ဟာရာဘာဝတော = (ဆဋ္ဌ)

လည်း။ တထာ၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်၏။ ခေတ္တံ၊ ခေတ်တည်း။ ဣတိ၊ ဝစနံ၊ သည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဘဂဝတာစ၊ သည်လည်း။ “သဗ္ဗာ ဘိက္ခုဝေ နဒီ အသိမာ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ နဒီသမုဒ္ဓဇာတဿရာဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၏။ အခေတ္တဘာဝေန၊ ခေတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အရညံ၊ ကို။ န ပန ဝုတ္တံ၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (၁၆၇) အရညမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၏။ ခေတ္တမေဝ၊ ခေတ်ပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အရညမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၏။ ခေတ္တံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဧဝံ၊ သတိ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုအရည၌။ သာ၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်ကို။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မဖွဲ့သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ပယောဇနာဘာဝါ၊ အကျိုးမရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ သိမာပေက္ခာနန္တရမေဝ၊ သိမ်ကိုးသည်၏အခြားမဲ့၌သာ လျှင်။ သတ္တဗ္ဗန္တရ သိမာယ၊ ၏။ သမ္ဘဝတော စ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း။ န ဗဇ္ဈတိ၊ မဖွဲ့။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တဿာ၊ ထိုသတ္တဗ္ဗန္တရသိမ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သမ္မတာယ၊ သော။ ဗဒ္ဓသိမာယ၊ ၏။ သမ္ဘေဒဇ္ဈောတ္ထရဏာနုလောမတော၊ သမ္ဘေဒ အဇ္ဈောတ္ထရဏနှင့် လျော်ခြင်းကြောင့်။ ဝိပတ္တိသိမာ ဝေ၊ သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ ဂါမခေတ္တ ပန၊ ၌ကား။ ဌတော၊ တည်၍။ အဂါမကာရညေကဒေသမ္ပိ၊ ရွာနယ် မဟုတ်သော တောတစိတ်ကိုလည်း။ အန္တောကရိတော၊ အတွင်းပြု၍။ သမ္မတာ၊ သမုတ်အပ်သည် ရှိသော်။ ကိဉ္ဇာပိ သုသမ္မတာ၊ အကယ်၍ကား ကောင်းစွာသမုတ်အပ်၏ ရှင့်။ ပန၊ ထိုသို့ သမုတ်အပ်သော်လည်း။ အဂါမကာရညေ၊ ၌။ တဂဝတာ၊ သည်။ ဝိဟိတာယ၊ စီရင်အပ်သော။ သတ္တဗ္ဗန္တရသိမာယပိ၊ ၏လည်း။ အနိဝတ္တိတော၊ မနစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဗဒ္ဓသိမ်တွင်းကျသော အရပ်၌။ ကမ္ပံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ဌာ။ ပဝိဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ဝင်သော ရဟန်းတို့၏ လည်းကောင်း။ တတော၊ ထို ဗဒ္ဓသိမ်မှ။ ဗဟံ၊ ၌။ ကေဝလာရညေ၊ အရညသိမ်သက်သက်၌။ ကရောန္တာနမ္ပိ၊ ကံပြုသောရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ တိဏိ သတ္တဗ္ဗန္တရာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတဗ္ဗာနိ၊ ထားအပ် ကုန်ရာ၏။ အညထာ၊ မထားသည်ရှိသော်။ ဝိပတ္တိ ဝေ၊ သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အဂါမကာရညေ၊ ၌။ ဗဒ္ဓသိမာကရဏံ၊ ဗဒ္ဓသိမ်ကို ပြုခြင်းသည်။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားဖြင့်။ နိရတ္တကမေဝ၊ အကျိုးမဲ့ လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဒိယာ၊ ၏။ ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အာဟာ၊ ထိ၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ သာခါယပိ၊

သစ်ကိုင်း၌လည်း။ အနာဟံစွ၊ မထိမူ၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော သစ်ကိုင်း၌။
 ပဂေဝ၊ အဘယ်ဆိုဖူးရှိအံ့နည်း။ ပါရောဟပိ၊ သစ်မြစ်ခြေထောက်သည်
 ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ဧတေန၊ ဤ အန္တောနဒိယံ
 ပဝိဋ္ဌသာခါယ-အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ သဘာဂံ၊ သဘောတူသော။ နဒိသိမံ၊
 ကို။ ဖုသိတွာ၊ ထို၍။ ဌိတေနပိ၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိသဘာဂသီမာ-
 သမ္ပန္နသာခါဒိနာ၊ ဝိသဘာဂသီမံနှင့်စပ်သော သစ်ကိုင်းအစရှိသည်နှင့်။ ဥဒ-
 ကုက္ကေပသီမာယ၊ ဧ။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿတိ၊ ဧ။ ဧတနေဝ၊ ဤ အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ-အစရှိ
 သောပါဌ်ဖြင့်ပင်လျှင်။ မဟာသီမဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂါမသီမဉ္စ၊ ကို
 လည်းကောင်း။ ဖုသိတွာ၊ ထို၍။ ဌိတေန၊ တည်သော။ သာခါဒိနာ၊ သစ်ကိုင်း
 အစရှိသည်နှင့်။ မာဠကသီမာယ၊ ခဏ္ဍသိမ်၏။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။
 န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပိတော၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ။

“အန္တောနဒိယံ ယေဝါ” တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သေတုပါဒါနံ၊ တံတား
 ခြေတို့၏။ တိရုဋ္ဌကံ၊ ကမ်း၌တည်သော အဖြစ်ကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ နှစ်စေ၏။
 တေန၊ ထိုသစေ အန္တောနဒိယံ ဧဝ-စသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥဒကုက္ကေပပရိစ္ဆေဒ-
 တော၊ မှ။ ဗဟိ၊ အပဖြစ်သော။ နဒိယံ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတတ္ထေ၊ တည်သော
 အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သမ္ပေဒါဘာဝံ၊ သမ္ပေဒမရှိခြင်းကို။
 ဒဿတိ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဗဟိတိရေ ပတိဋ္ဌိတာ” တိအာဒိ၊ ကို။
 အာဟ၊ ဧ။ ဟိ၊ စွ။ ဥဒကုက္ကေပတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ အပ ဖြစ်သော။
 အန္တောနဒိယမ္ပိ၊ မြစ်တိုင်း၌လည်း။ ပတိဋ္ဌိတတ္ထေ၊ တည်သောအဖြစ်၌။ သမ္ပေ-
 ဒေါ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ့။ တမ္ပိ၊ ထို မြစ်တိုင်း၌တည်သော တံတား
 ကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပိဘဗ္ဗံ၊ ပယ်သင့်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဧ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကမ္မ-
 ကောပဿ၊ မြစ်ကမ်း၌တည်သောကြောင့်ကံပျက်စသောတံတားနှင့်။ သမာနတ္တာ၊
 တူသောကြောင့်တည်း။ န စ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်လည်းမပယ်။ (န စ ဝုတ္တံ-ပါဌ်ရှိ
 ကြ၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောသိမ်တို့၌။ အတ္ထနော၊ ဧ။
 နိဿယသီမာယ၊ နှင့်။ သမ္ပေဒဒေါသော၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာ
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဧ။

အာဝရဏေန ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒါရုအာဒိံ၊ သစ်အစရှိသည်ကို။
 နိခဏိတွာ၊ စိုက်၍။ ဥဒကနိဝါရဏေန၊ ရေကိုမြှုပ်သဖြင့်။ ကောဋ္ဌကဗန္ဓ-
 နေန ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မတ္တိကာဒိဟိ၊ မြေညက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။

ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ကတသေတုဗန္ဓေန၊ ပြုအပ်သော တံတားဖွဲ့ခြင်းဖြင့်။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ အာဝရဏမေဝ၊ ဆီးတားသည်ကိုသာလျှင်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “နဒိ” ဝိနာသေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ “ဟေဋ္ဌာ ပါဠိ ဗဒ္ဒါ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်ရှားပြီ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ နဒိ၊ ကို။ အာဝရိတွာ၊ ကန့်၍။ ပါဠိ၊ ကန့်ရိုးကို။ ဗဒ္ဒါ၊ ဖွဲ့အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဆဉ္စိတမောဒကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိရိတ္ထောဒကံ၊ လျှံသော ရေသည်။ “နဒိ” သြတ္တရိတွာ သန္ဓနဋ္ဌာနတော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တဋ္ဌာကနဒိနံ၊ တဖက်သည်ကန်နှင့် မြစ်တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ၊ စီးရာအရပ်၌။ န ဝဒ္ဓတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိရာဒိဘိန္ဓနဝသေန၊ ကမ်းစသည် ဖျက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိပုလာ ဟူတွာ၊ ကျယ်သည့် ဖြစ်၍။ ဝိဟာရသိမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဒ္ဒသိမံ၊ ကို။ (၁၆၈)

အဂမနပထေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့၌သာလျှင်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ နိဝတ္တိတုံ၊ နှစ်ခြင်းငှာ။ အသက္ကုဏေယျ၊ မတတ်ကောင်းသော။ “အရညသိမာသချ်မေဝ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ လောကဝေါဟာရသိဒ္ဓိ၊ လောကဝေါဟာရဖြင့် ပြီးသော။ အဂါမကာရညသိမံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပကတိယာ၊ ပြုကတေ့ဖြင့်။ မစ္ဆဗန္ဓာနံ၊ တံငါတို့၏။ ဂမနပထေသု၊ သွားနိုင်လောက်သော ခရီးရှိကုန်သော။ ဒီပကာဒိသု၊ ကျွန်းငယ်အစရှိသည်တို့၌။

တံ ဌာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဝဋ္ဌာဒိနံ၊ တွင်းငယ်အစရှိသည်တို့ကို။ ကတဋ္ဌာနမေဝ၊ ပြုရာအရပ်သည်သာလျှင်။ အဇာတဿရော၊ ဇာတဿရမဟုတ်။ အကတံ၊ မပြုရာအရပ်သည်။ အဇာတဿရော၊ ဇာတဿရမဟုတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ လောကီတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမုဒ္ဒေါဒကဿ၊ သမုဒ္ဒရာရေ၏။ ဥပ္ပတ္တိဝေဂေန၊ တက်သော အဟုန်ကြောင့်။ နိန္ဓော၊ ဝှမ်းသော။ မာတိကာကာရေန၊ မြောင်းသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ပဝတ္တနကော၊ စီးသော ဒီချောင်းတည်း။

၁၄၈။ သမ္ဘိန္ဒန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင် သိမ်တစိတ်၌။ စတုဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ နိသိဒိတုံ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တတ္ထကတော၊ ထိုမျှလောက်သော သိမ်တစိတ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊

၍။ ယာဝ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ၊ တဆံဖျားမျှ တိုင်အောင်ရှိသော အရပ်ကို
လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ သိမာယ ကရောန္တော၊ သိမ်တောင်းပြုကုန်သည် ဖြစ်၍။
သမ္ဘန္တတိ၊ စပ်၏။ စတုန္တံ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ပဟောနကတော၊ ဆန့်လောက်
သော အရပ်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံတိုင်အောင်သော
အရပ်ကိုလည်း။ အန္တော ကရောန္တော၊ မိမိသိမ်တောင်း ပြုကုန်လျက်။ အဇ္ဈောတ္ထ-
ရန္တံ၊ လွှမ်းမိုးကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သံသဠဝိဋ္ဌပါတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ အညမညံ၊ ချင်း။ သိပ္ပိတော၊ ယှက်စပ်၍။ ဌိတမဟာသာမဗ္ဗလော၊
တည်သောအခက်မှ အမြစ်ရှိကုန်၏။ တေန၊ ဤသံသဠဝိဋ္ဌပါ-ဟူသောပါဌ်
ဖြင့်။ အညမညဿ၊ ၏။ အာသန္နတံ၊ နီးသောအဖြစ်ကို။ ဒိပေတိ၊ ပြ၏။
ဟံ၊ စ။ ဒုရုဋ္ဌာပိ၊ ဝေးရာအရပ်၌ တည်သော သစ်ပင်တို့သည်လည်း။ သာခါယ
သာခံ၊ အခက်ချင်းချင်း။ ဖုသန္တာ၊ ထိကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတော၊
ထို့ကြောင့်။ ကေသတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ သမ္ဘေဒလက္ခဏံ၊ သမ္ဘေဒလက္ခဏာ
ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊
ထိုသမ္ဘေဒလက္ခဏာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ ဝိဋ္ဌပဂ္ဂဟဏံ၊ ဝိဋ္ဌပသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊
၏။ ဟံ၊ စ။ ဝေ၊ ဤသို့ ပြအပ်သည့်ရှိသော်။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ နိသိဒိတံ၊
ထိုင်ခြင်းငှာ။ အပ္ပဟောနကဋ္ဌာနံ၊ မလောက်ရာ အရပ်ကို။ အတ္တနော၊ ၏။
သိမာယ ကရောန္တော၊ သိမ်တောင်းပြုသည်ရှိသော်။ သိမာယ သိမံ၊ သိမ်ချင်း
ချင်း။ သမ္ဘန္တတိ နာမ၊ စပ်သည်မည်၏။ တတော ပရံ၊ ထို ရဟန်းလေး
ယောက် မထိုင်လောက်သော အရပ်ထက် အလွန်။ သိမာယ ကရောန္တော၊
သိမ်တောင်းပြုသည်ရှိသော်။ န သမ္ဘန္တတိ နာမ၊ စပ်သည်မမည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဒဿိတမေဝ၊ ပြအပ်သည့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ဗဒ္ဓါ ဟောတိ” တံ၊
ဟူသော စကားကို။ ပေါရာဏကဝိဟာရသီမံ၊ ရှေး ကျောင်းတိုက် သိမ်ကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ အမ္မန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ အပရေန သမယေန၊
နောက်ကာလ၌။ ပုရာဏဝိဟာရပဋိက္ခေပါဒီနံ၊ ကျောင်းတိုက်ဟောင်း အရံ
အစရှိသည်တို့၏။ ဝိနဠတ္တာ၊ ပျက်စီးသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဇာနန္တာ၊
မသိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပုရာဏသိမာယ နိမိတ္တဘူတံ၊ သိမ်ဟောင်း၏ နိမိတ်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ တံ အမ္ပံ၊ ထို သရက်ပင်ကို။ အတ္တနော သိမာယ၊ မိမိသိမ်၏။
အန္တောသီမဋ္ဌံ၊ သိမ်တောင်း၌ တည်သည်ကို။ ကရိတော၊ ၍။ ပုရာဏဝိဟာရသီ-

၁။ - အန္တောသိမာယ ကရောန္တော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အဇာသန္နတံ = (ဆဋ္ဌ)
၃။ သိမာယ အန္တောသီမဋ္ဌံ ကရိတော ပုရာဏဝိဟာရံ ကရောန္တော = (ဆဋ္ဌ)
၄။ အမ္မန္တံ = (ဆဋ္ဌ) ၅။ အဇာနန္တာနံ = (ဆဋ္ဌ)

မဋ္ဌံ၊ ရှေးကျောင်းတိုက်သိမ်၌ တည်သော။ ဇမ္ဗူ၊ သံပြေပင်ကို။ ကိတ္တေတော၊
 နိမိတ်ကြား၍။ အဗ္ဗဇမ္ဗူနံ၊ သရက်ပင် သပြေပင်တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။
 ယံ ဌာနံ၊ အကြင်အရပ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ ဌာနံ၊ ကို။ အတ္တနော
 သိမာယ၊ မိမိသိမ်တွင်းသို့။ ပဝေသေတော၊ သွင်း၍။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဖွဲ့ကုန်၏။ ဣတိ
 အတ္တော၊ အနက်။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ သစေ ဟိ ပေါရာဏကဿ ဝိဟာရဿ-အစ
 ရှိသော စကား၌လည်း။ ပုရာဏသိမာယ၊ သိမ်ဟောင်း၏။ နိမိတ္တဘူတဿ၊
 နိမိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဂါမဋ္ဌဿ၊ ဂါမခေတ်၌ တည်သော။ အဗ္ဗရုက္ခဿ၊
 သရက်ပင်၏။ အန္တောသိမဋ္ဌာယ၊ ၎င်း သိမ်ဟောင်းအတွင်း၌ တည်သော။
 ဇမ္ဗုယာ၊ သပြေပင်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သံသဋ္ဌဝိဋ္ဌပတ္တေ၊ ရောယှက်သော
 အခက်အစရှိသော အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ သိမာယ၊ သိမ်ဟောင်း
 ကို။ ဗန္ဓကာလေ၊ ဖွဲ့တုန်းကာလ၌။ ဝိပတ္တိပိ၊ ပျက်စီးခြင်းသည် လည်းကောင်း။
 ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဂါမသိမာယ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သမ္ဘေဒေါ ဝါ၊ သည်
 လည်းကောင်း။ ကမ္မဝိပတ္တိ ဝါ၊ ကံပျက်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ မုခတောဝ၊ အမြက်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဒေသန္တိ၊ ပဒေသံဟူသည်ကား။ သံသဿ၊ စတုဝဂ္ဂ-စသော သံသ၏။
 နိသိဒနပ္ပဟောနကပ္ပဒေသံ၊ နေခြင်းငှာဆံ့သော အရပ်ဖြစ်သော။ “သိမန္တရိကံ
 ဌပေတောတိ” အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သမ္ဘေဒဇ္ဈောတ္တရဏံ၊ သမ္ဘေဒ၊
 အဇ္ဈောတ္တရဏကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ဗဒ္ဒသိမာဟိ၊ တို့နှင့်။ အညမည်၊ ချင်း။
 ဖုသာပေတော၊ ထိစေ၍။ အဗျဝဓာနေန၊ အခြားမရှိသောအားဖြင့်။ ဗဒ္ဒါ၊
 ဖွဲ့အပ်သော။ သိမာပိ၊ လည်း။ သိမာ ဝေ၊ သိမ်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဏေတိ၊
 ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေဒ္ဒဂုံလမတ္တာပိ၊ လက်တသစ်၊ နှစ်သစ်ခန့်လည်း။
 သိမန္တရိကာ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ ဝေ၊ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ယာ ပန၊ ထို လက်
 တသစ် နှစ်သစ်ခန့် သိမန္တရိကံသည်ကား။ ဒုဗ္ဗောဓာတိ၊ သိနိုင်ခဲ၏ဟူ၍။ အဋ္ဌ-
 ကထာသု၊ တို့၌။ စတုရဂုံလာဒိကာ၊ လက်လေးသစ်စသည်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒိန္နံ သိမာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။
 ဗဒ္ဒသိမာနံ၊ တို့၏။ နိမိတ္တံ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိမိတ္တဿ၊ ၏။
 သိမတော၊ မှ။ ဗာဟိသုတ္တာ၊ အပဖြစ်သောကြောင့်။ ဗန္ဓနကာလေ၊ ဖွဲ့သော
 အခါ၌။ သမ္ဘေဒဒေါသော၊ သည်။ တာဝ နတ္ထိ၊ မရှိသေး။ ဣတိ အယံ၊
 ကား။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ တည်း။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ နိမိတ္တကတ္တာ
 ဝေ၊ နိမိတ်ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင်။ သက်ရံ၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ (၁၆၉)

န ကဓရာတိ၊ ပြုသည်မဟုတ်။ အသ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သိမန္တရိယာယ၊

၌။ ငြိတော၊ သော။ အညောပိ ရုက္ခော၊ တပါးသော သစ်ပင်သည်လည်း။
 ကရောတိ ဧဝံ၊ ပြုသည်ပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပမတ္တိကာယ၊
 ကျဉ်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သိမန္တရိကာယ၊ ၌။ ဝနုနကာရုက္ခာ-
 ဒရယ၊ ပွားဆဲသော သစ်ပင်အစရှိသည်တို့သည်။ န ဝဋ္ဋန္တိ ဧဝံ၊ မအပ်ကုန်
 သာတည်း။ တွေ ဝစနေ၊ ၌။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဒိဿမာနန္ဒသ္မာခါဒိ-
 ပဝေသေ ဧဝံ၊ ထင်မြင်ကောင်းသော ပင်စည် အကိုင်းစသည် ဝင်ခြင်း၌
 သာလျှင်။ သင်္ကရဒေါသဿ၊ ရောယှက်ခြင်းအပြစ်ကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်း
 သော အရာတို့၌။ ဒဿိတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဒိဿမာ-
 နာနံ၊ မထင်ကုန်သော။ မူလာနံ၊ အမြစ်တို့၏။ ပဝေသေပိ၊ ဝင်ခြင်း၌လည်း။
 ဘူမိဂတိကတ္တာ၊ မြေနှင့် အလားတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါသော၊ သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤစကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ၏။ မူလာနိပိ၊ တို့သည်
 လည်း။ ဒိဿမာနာနော၊ ထင်မြင်ကောင်းကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ သစေ
 ပဝိသန္တိ၊ အကယ်၍ ဝင်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ထက်ရောဝ၊ ရောယှက်ခြင်းသလျှင်
 ကတည်း။ ဝဗ္ဗတပါသံကာ ပန၊ တောင်ကျောက်အစရှိသည်တို့သည်ကား။
 ဒိဿမာနာနိပိ၊ ထင်ကုန်သော်လည်း။ ဘူမိဂတိကာ ဧဝံ၊ မြေနှင့်အလားတူ
 သလျှင်ကတည်း။ ဗန္ဓနကာလေ ဧဝံ၊ ဖွဲ့သောကာလ၌သာလျှင်။ ဧကော၊
 သော။ ထူလရုက္ခော၊ ကြီးသော သစ်ပင်သည်။ ဥတယမ္ပိ သိမံ၊ နှစ်ပါးစုံ
 သော သိမ်ကိုလည်း။ အာဟဗ္ဗံ၊ ထိ၍။ ယဒိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ တည်သည်
 ဖြစ်အံ့။ ပစ္စာ ဗဒ္ဒါ၊ နောက်ဖွဲ့အပ်သော သိမ်သည်။ အသိမာ၊ သိမ်မဟုတ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

သိမာသင်္ကရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သိမာသမ္ပေဒံ၊ သိမ်စပ်သည်တည်း။ တွေ
 ဝစနေ၊ ၌။ သာရတ္ထဒီပနိယံ၊ ၌။ “သိမာသင်္ကရံ ကရောတိတိ ဝနိတွာ သိမပ္ပဒေသံ
 ပဝိဋ္ဌေ ဒိန္တံ သိမာနံ ဂတဋ္ဌာနဿ ဒုဝိညေယျတ္တာ ဝတ္ထ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊
 ကို။ ဝတ္ထံ၊ ၏။

အနက်ကား။ ။ သိမာသင်္ကရံ ကရောတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။
 ဝနိတွာ၊ ပွား၍။ သိမပ္ပဒေသံ၊ သိမ်အရပ်သို့။ ပဝိဋ္ဌေ၊ ဝင်သည်ရှိ
 သော။ ဒိန္တံ သိမာနံ၊ တို့၏။ ဂတဋ္ဌာနဿ၊ ရောက်ရာအရပ်ကို။ ဒုဝိ-
 ညေယျတ္တာ၊ သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့်။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ (ဤသို့ပေး)။

တံ ဝစနံ သညံ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသွံ၊ နည်း။ ဂါမသိမာယပိ၊
 ခွံလည်း။ သဟ၊ ကံ။ သက်ချံ၊ ကို။ ကရောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတော၊ ဆို
 သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုဂါမသိမံလည်း။ နိမိတ္တေ၊
 ကို။ ဝဇ္ဇိတေ၊ ပွားသည့်ရှိသော်။ ဂါမသိမာဗဒ္ဓသိမာနံ၊ ဂါမသိမံ၊ ဗဒ္ဓသိမံ
 တို့၏။ ဂတဋ္ဌာနံ၊ နောက်ရာအရပ်ကို။ ဒုဝိညေယျမေဝ၊ သိနိုင်ခဲ့သည့်သာ
 လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပန၊ ထိုဂါမသိမံ၌ကား။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။
 ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဗဒ္ဓသိမာနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ သက်ရဿ၊ ရောယုက်
 ခြင်းကို။ ဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တသမ္ပန္နဒေါသောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသော သမ္ပန္နဒေါသကိုသာလျှင်။ သက်ရသဒ္ဓေန၊ သက်ရသဒ္ဓါဖြင့်။
 ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယံ ပန၊ ၌ကား။ နိဒါန-
 ဝသေန၊ နိဒါနံ၏အစွမ်းဖြင့်။ “ယေသံ ဘိက္ခုဝေ သိမာ ပစ္စာ သမ္ပတာ၊ တေသံ
 တံ ကမ္မံ အဓမ္မက”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပစ္စာ သမ္ပတာယ၊ နောက်
 မှ သမုတ်အပ်သော သိမ်၏သာလျှင်။ အသိမတ္တေ၊ သိမ်မဟုတ်သော အဖြစ်ကို။
 ဝုတ္တောပိ၊ ဟောအပ်သော်လည်း။ ဒိဿု ဂါမသိမာသု၊ တို့၌။ ဌတော၊ ၍။
 ဒိဟိ သံသေဟိ။ နှစ်ဦးသောသံသာတို့သည်။ သမ္ဘေဒံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 အဇ္ဈာတ္ထရုဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကတော၊ ၍။ သိမန္တရိကံ၊ ကို။
 အဋ္ဌပေတွာ၊ မထားမူ၍။ ရုက္ခပါရောဟာဒိသမ္ပန္နံ၊ သစ်ပင်ခြေထောက်သော
 အမြစ်စသည်စပ်ခြင်းကို။ အဝိယောဇေတွာ၊ မသန့်မူ၍။ ကေသ္မိံ ခဏေ၊ တပြိုင်နက်
 ခဏ၌။ ကမ္မဝါစာနိဋ္ဌာပနဝသေန၊ ကမ္မဝါကို ပြီးဆုံးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ သမ္ပတာနံ၊ သမုတ်အပ်ကုန်သော။ ဒိန္နံ သိမာနမ္ပိ၊
 တို့၏လည်း။ အသိမတာ၊ သိမ်မဟုတ်သောအဖြစ်ကို။ ပကာသိတာ၊ သိမာသက်ရ
 ကရောတိတိ-ပါဠိဖြင့် ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဂါမသိမာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပေါသထသောဒါဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၄၉။ “အဓမ္မေန ဝဂ္ဂ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဧက သိမာယ၊ တသိ
 တည် ၌။ စတုသု ဘိက္ခုသု၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ရှိကုန်သည်ရှိသော်။
 ပါဘိမောက္ခုဒ္ဓသောဝ၊ ပါတိမောက်ပြခြင်းကိုသာလျှင်။ အနုညာတော၊
 ခွင့်ပြုအပ်၏။ တိသု ဒိသု စ၊ သုံးယောက် နှစ်ယောက်သော ရဟန်းတို့သည်

၁။ အဋ္ဌပေတွာ ဝါ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဤ၌လည်း ဝါ-ပါသည် = (ဆဋ္ဌ)

လည်း။ ဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ရှိကုန်သော်။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထောဝ၊ ကိုသာလျှင်။
 အနုညာတော၊ ဤ။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။
 အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်ဘောကြောင့်။ “အဓမ္မေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။
 ယသ္မာ၊ ပန၊ ကြောင့်ကား။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ သံသေ ဝေ၊ သို့သာလျှင်။
 အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဂဏေ၊ ဂိုဏ်းသို့။ န အာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ပုဂ္ဂလေ၊
 သို့။ န အာဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ “ဝဂ္ဂ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

☞(၁၇၀) ဒွေ-သံသာ၊ နှစ်ဦးသော သံသာတို့သည်။ ကေသိမာယ၊ တသိမ်
 တည်း၌။ အညမညံ၊ တဦးသည် တဦး၏။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အာဟရိတာ၊ ဆောင်
 ၍။ ကေသိံ ခဏေ၊ တပြိုင်နက်ခဏ၌။ ဝိသံ၊ အသီး၊ သံသကမ္ပံ၊ ကို။
 သဓေ ကရေန္တိ၊ ကုန်အံ။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ပြုရာ၌။ ကတံ ပန၊ အသို့ပေနည်း။
 ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ကေဝံ ပန၊ တို့သည်ကား။ ကေ
 ကမ္ပံ၊ သည်။ ဝဂ္ဂတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။
 န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဝဂ္ဂကမ္ပတ္တာ၊ ဝဂ္ဂကံဖြစ်သောကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ စ။ ကမ္ပံ ကရေန္တာနံ၊ ကံပြုဆဲကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဆန္ဒ-
 ပါရိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ အညတ္ထ၊ တပါးသော သံသာသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ တထာ ဝစနာဘာဝါစ၊ ထိုသို့ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိရောက်၏-ဟူ
 သောစကား၏ မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝိသံ ကမ္ပကရဏတ္ထမေဝံ၊
 ကံအသီးပြုခြင်းငှာသာလျှင်။ သိမာယ၊ ကို။ အနုညာတတ္တာ စ၊ ခွင့်ပြုအပ်
 သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဤ။ ဝိဟာရ-
 သိမာယံ၊ ၌။ သံသေ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ရှိလျက်လည်း။ ကေနစိ ပစ္စ-
 ယေန၊ တစုံတခု အကြောင်းကြောင့်။ တိသု ဒ္ဓိသု ဝ၊ သုံးယောက် နှစ်
 ယောက်သောရဟန်းတို့သည်လည်း။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ၊ ကို။ ကရေန္တေသု၊
 ကုန်သော်။ ဘိန္ဒသိမဋ္ဌတ္တာ၊ ပြားသောသိမ်၌ တည်သောကြောင့်။ ကမ္ပံ၊ သည်။
 ဓမ္မေန သမဂ္ဂမေဝ၊ ဓမ္မကံ သမဂ္ဂသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဤ။

ဥပေါသထဘေဒါဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၀။ “ဝေမေတံ ဓာရယာမိတံ၊ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ”တိ
 ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ဝေမေတံ ဓာရယာမိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ၍။

“ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ၊ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တောဟိ စတ္တာ-
ရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ”-တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စုံ။
မာတိကာဌကထာယမ္ပိ၊ ဌလည်း။ ဝေမေဝ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
သုတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုတပဒေန၊ သုတပုဒ်ဖြင့်။

သဝရတယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝနုစရကဘယံ၊ တော၌ လှည့်လည်သော
ခိုးသူဘေးတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “အဋ္ဌဝိမနုဿဘယ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ နိဒါနုဒ္ဓေသေ၊ သည်။ အနိဋ္ဌိတေ၊ မပြီးမီ။ ပါတိဇောက္ခံ၊ ကို။ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ
နာမ၊ ပြအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဒုတိယာ-
ဒီသု ဥဒ္ဓေသေသု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တိဟိမိ ဝိမိဟိ တိ၊ ဟူသည်ကား။
ဩသာရဏကထာနသရတညေဟိ၊ ဆုံးစေခြင်း၊ အနက်ပေးခြင်း၊ စာအံခြင်းတို့
ဖြင့်။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ။ ဧတ္ထ၊ ဤ သုံးပါးတို့တွင်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။
ဘဏိတုကာမဟာယ ဝါ၊ ဆိုလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဘဏာပေတု-
ကာမဟာယ ဝါ၊ ဆိုစေလိုသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သုတ္တဿ၊
သုတ်ကို။ ဩသာရဏံ၊ ဆုံးစေခြင်းသည်။ ဩသာရဏံ နာမ၊ မည်၏။ တဿေ-
ဝ၊ ထိုသုတ်၏သာလျှင်။ အတ္ထပ္ပကာသနာ၊ အနက်ကိုပြခြင်းသည်။ ဣတနံ
နာမ၊ မည်၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ပါဌဿေဝ၊ ပါဌ်ကိုသာလျှင်။ သရေန၊
အသံဖြင့်။ ဘဏနံ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သရတညံ နာမ၊ မည်၏။ သဇ္ဈာယံ
အဓိဋ္ဌဟိတုာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သဇ္ဈာယံ၊ သရဇ္ဈာယံခြင်းကို။ ကဗျေမိ”တိ၊
ပြအံ့ဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဩသာရေတွာ ပန ကထေန္တေ-
နာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလို သာလျှင်။ ပါဌံ၊ ပါဌ်ကို။
ဝတွာ၊ ရွတ်၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ကထေန္တေန၊ ဆိုသဖြင့်။

ပါတိဇမာက္ခုဒ္ဓေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓမ္မကပ္ပပဋိက္ခောသနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၅၅။ နဝဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသဂဏပုဂ္ဂလသု၊ သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ တယော၊ သုံးပါးတို့ လည်းကောင်း။ သုတ္တုဒ္ဓေသပါရိသုဒ္ဓိ-
အဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ တယော၊ တို့လည်းကောင်း။ စာတုဒ္ဓသိ-
ပန္နရသိသာမဂ္ဂိဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
နဝဝိဓံ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော ဥပုသ်ကို။ (၁၇၁) စတုဗ္ဗိဓန္တိ၊ ဟူသည်။

ကုဏ္ဍက]

ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာဒီဝဏ္ဏနာ

၃၄၉

ကား။ အဓမ္မေန ဝဂ္ဂါဒိ စတုပ္ပိဓံ၊ အဓမ္မိကဝဂ္ဂအစရှိသည်ဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိသော ဥပုသ်ကံကို။ ဒုဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခ- ဝသေန၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခ၊ ဘိက္ခုနီ ပါတိမောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ ပါတိမောက္ခ၊ ကို။ နဝဝိဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနီ၊ ရဟန်း ယောက်ျားတို့အား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနီ၊ တို့အား။ စတ္တာရော၊ တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သို့။ နဝဝိဓံ၊ ကိုး ပါးအပြားရှိသော။ ပါတိမောက္ခဗုဒ္ဓသံ၊ ပါတိမောက်ပြခြင်းကို။

အဓမ္မကမ္မပဋိက္ခောသနာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာဒီဝဏ္ဏနာ

၁၅၆။ “ကတိမိ”တိ ပဒံ၊ ကတိမိဟူသော ပုဒ်ကို။ တိထိပဒါပေက္ခံ၊ တိထိဟူသောပုဒ်ကို ငဲ့သော။ ဣတ္ထိလိဂံ၊ ဣတ္ထိလိင်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၁၆၃။ ဥတုဝသေယေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟေမန္တဂိမေသုယေဝ၊ ဆောင်းကာလ၊ နွေကာလတို့၌သလျှင်။

၁၆၄။ “ဝိညာပေတိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မနုဿ၊ စိတ်ဖြင့်။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ကာယဝိကာရကရုဏမေဝ၊ ကိုယ်ဖောက်ပြန်သည်ကို ပြ ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝိညာပနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ပါဠိယ၊ ၌။ အညဿ- ဒါတဗ္ဗာ ပါရိသုဒ္ဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါရိသုဒ္ဓိဒါယကေန၊ ပါရိသုဒ္ဓိပေး သောရဟန်းသည်။ ပုန၊ ဖန်။ အညဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တိဏေ၊ အတံ ၌။ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်၏။ “ဘူတယေဝ ဝါ သာမဏေရဘာဝံ အာရော- စေတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဦးစိသတိဝဿကာ- လေ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်အောက်ယုတ်သော အခါ၌။ ဥပသမ္ပန္နဿ၊ ပဉ္စင်းခံသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ အန္တိဓဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နသိက္ခာပစ္စက္ခကထာဒိနံ၊ ပါရာ ဝိကရောက်သော ရဟန်း၊ သိက္ခာချသော ရဟန်းအစရှိသည်တို့အား လည်း ကောင်း။ ယာဝ၊ အကြင်၍လောက်။ ဘိက္ခုပဋိညာ၊ ရဟန်းဟု ဝန်ခံခြင်း သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို၍လောက်။ တေဟိ၊ ထိုသူတို့သည်။ အာဟ- ဋ္ဌာပိ၊ ဆောင်အပ်သော်လည်း။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ၊ သည်။ အာဝတ္တတိ၊ ရောက်၏။ ယဒါ ပန၊ အကြင် အခါ၌ကား။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သာမဏေရဘာဝံ၊ သာမဏေစသော အဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနန္တိ၊ ပန်ခံကုန်၍။

တဘော ပဋ္ဌာယေဝ၊ ထိမ္မစရိသာလျှင်။ နာဂစ္ဆတိတိ၊ မရောက်ဟူ၍။
 ဒဿိတံ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ဟိ၊ စ။ ပါဠိယမ္ပိ၊ ခွဲလည်း။ “ဒိန္နာယ
 ပါရိသုဒ္ဓိယာ သံဃပုတ္တော ဝိဗ္ဗမတိ။ပ။ ပဏ္ဏကောပ ပဋ္ဌိဇာနာတိ၊ တိရစ္ဆာန-
 ဂတော ပဋ္ဌိဇာနာတိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ပဋ္ဌိဇာနာတိ၊ အာဟဋ္ဌာ
 ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဏ္ဏကာဒိနမ္ပိ၊ ပဏ္ဏုက်အစရှိသည်တို့အားလည်း။ ဘိက္ခုပဋိညာယ၊ ရဟန်း
 ဟု ဝန်းခံခြင်း၏။ ဝတ္တမာနကာလေသု၊ ဖြစ်ဆဲသော ကာလတို့၌။ ဆန္ဒ-
 ပါရိသုဒ္ဓိယာ၊ ။ အာဂမနံ၊ လာခြင်းသည်။ သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးသည်သာ
 လျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “သေ နယော သဗ္ဗတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ။ ပကတတ္တာနံ၊ ပကတတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဥမ္မတ္တကခိတ္တမိတ္တဝေ-
 ဒနာဋ္ဌာနံ ပန၊ ရူးသောရဟန်း၊ စိတ်ပျံလွင့်သောရဟန်း၊ ဝေဒနာနိပစက်
 သော ရဟန်းတို့အားကား။ အန္တဗ္ဗမေဂ္ဂ၊ ခရီးအကြား၌။ ဥမ္မတ္တကာဒိ-
 ဘာဝေန၊ အရူးအစရှိသော အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိညာတေ၊ ဝန်းခံခြင်းသည်။
 သတိပိ၊ သော်လည်း။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ သံဃပုတ္တမတ္တေနဝ၊
 သံဃာသို့ ရောက်ခြင်းမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဆန္ဒာဒိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်သည်။ အာ-
 ဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။

“ဘိက္ခုနံ ဟတ္ထပါသ”န္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဂဏပုဂ္ဂလေသု၊
 ဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိယာ၊ ။ အာဂမနံ၊ မလာခြင်းကို။
 ဒဿေတိ၊ ။ ဟိ၊ စ။ “သံဃပုတ္တော”တိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ခွဲ။ ဝုတ္တံ၊ ။
 ဗိဋ္ဌာလသင်္ခလိကပါရိသုဒ္ဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗိဋ္ဌာလဂီဝါယံ၊ ကြောင်
 သတ္တဝါ၏ လည်၌။ ဗန္ဓနသင်္ခလိကသဒိသာ၊ ဖွဲ့အပ်သော သံကြိုးနှင့် တူ
 သော။ ပါရိသုဒ္ဓိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ။ သင်္ခလိကာ၊ သံကြိုး
 သည်။ ဗိဋ္ဌာလေ၊ ကြောင်သည်။ အာဂစ္ဆန္တေ ဝေ၊ လာမှသာလျှင်။
 အာဂစ္ဆတိ၊ လာ၏။ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓတ္တာ၊ ထိုကြောင်နှင့် စပ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။
 အာဂစ္ဆန္တေ၊ ကြောင်မလာသည်ရှိသော်။ န အာဂစ္ဆတိ ယထာ၊ မလာ
 သကဲ့သို့။ ဝေ တထာ၊ တူ။ အယံ ပါရိသုဒ္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ အသ္မိံ၊
 ထိုယူခံရင်း ရဟန်းသည်။ အာဂစ္ဆန္တေ၊ မလာသည်ရှိသော်။ န အာဂစ္ဆတိ၊
 မလာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အံထ ဝါ၊ ကား။ သင်္ခလိကာယ၊ သံ
 ကြိုး၌။ ပဌမဝလယံ၊ ရှေးဦးစွာ သံကွင်းသည်။ (၁၇၂) ဒုတိယဝလယံ၊
 နှစ်ခုမြောက် သံကွင်းသို့သာလျှင်။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ရောက်၏။ တတိယဝလယံ၊

၁။ ပကတတ္တာ = (ဆဋ္ဌိ) ၂။ ...ဘာဝေ = (ဆဋ္ဌိ)

သုံးခုမြောက် သံကွင်းသို့။ န ပါပုဏ္ဏာတိ ယထာ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ
 တထာ၊ တူ။ အယမိ၊ ဤပါရိသုဒ္ဓိသည်လည်း။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဖြစ်သော
 ပေးလိုက်ရင်း ရဟန်းတွင်သာလျှင်။ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ ဇီ။ ဣတိ အယ်၊ ကား။
 အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပမာ၌။ ဗိဇ္ဇာလဂ္ဂဟဏံ၊ ကြောင်ကို ယူ
 ခြင်းကို။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ဥပလက္ခဏမျှသာဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဇီ။

ပက္ခဂဏနာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဆန္ဒဒါနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၆၅။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “သန္တိ သံဃဿ ကရဏီယာနိ” တိ၊ ဟူ၍။
 ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုလိုလျက်။ ဝစနဝိပလ္လာသေန၊ ဝုစ်ပြန်သောအားဖြင့်။ “ကရဏီ-
 ယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။

၁၆၆။ “တဿ သမ္မုတိဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါဠိ-
 ယံ၊ ၌။ ဧကေ၊ ရံခါ၊ သရန္တဿေဝ၊ အောက်မေ့မိသော ရဟန်းအားသာ
 လျှင်။ သမ္မုတိဒါနဿ၊ သမ္မုတိပေးခြင်းကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧကေ၊
 ရံခါ၊ အသရန္တဿ၊ မအောက်မေ့မိသောရဟန်းအား။ သမ္မုတိအဘာဝေပိ၊
 သမ္မုတိမရှိသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏၊ အနာဂမနံ၊ မလာခြင်းသည်။
 ဝဂ္ဂကမ္မာယ၊ ဝဂ္ဂကံအလို့ငှာ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ဧကေ၊ ပန၊ ထိုသည်ကား။ “သောပိ၊ ထိုရဟန်းကိုလည်း။
 ဟတ္ထပါသေဝ၊ ဟတ္ထပါဌသို့သာလျှင်။ အာနေတဗ္ဗော”တိ၊ ဆောင်အပ်၏
 ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။

၁၆၇။ သံဃသန္တိပါတတော၊ သံဃာစည်းဝေးသည်မှ။ ပဌမံ၊ ရှေးဦး
 စွာ။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ပုဗ္ဗကရဏံ၊ မည်၏။ သံဃသန္တိပါ-
 တေ၊ သံဃာစည်းဝေးပြီးမှ။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ဇီ။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “နော စေ အဓိဋ္ဌဟေယျ၊
 အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အသဉ္စိစ္စ၊ စေတနာမရှိသည်
 ဖြစ်၍။ အသတိယာ၊ သတိလျော့သဖြင့်။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဧတ္ထ
 ယထာ၊ ဤအရာ၌ကဲ့သို့။ ဥပရိပိ၊ အထက်အထက်၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ
 တည်း။ ယတ္ထ ပန၊ အကြင်အရာ၌ကား။ အစိတ္တကာပတ္တိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဇီ။
 တတ္ထ၊ ထိုအရာ၌။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။

၁၆၈။ “ပညတ္တံ ဟောတိ”တိ ဣမိနံ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ “န သာ-
 ပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသုံ ပဋိက္ခေပါဘာဝေပိ၊

အသီးပယ်ခြင်း မရှိသော်လည်း၊ ယထာဝုတ္တသုတ္တသာမတ္ထိယတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပါဠိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပညတ္တမေဝ၊ ပညတ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဿေတိ၊ ၏။ ဣမိနာဝ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ -

“အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော အပရိသုဒ္ဓါယ ပရိသာယ ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသေယျာ” တိ-

အာဒိသုတ္တနယတော စ၊ အစရှိသော သုတ္တန်နည်းဖြင့်လည်း။ အလဇ္ဇီဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဥပေါသထကရဏမ္ပိ၊ ဥပုသ်ပြုခြင်း ကိုလည်း။ ပဋိက္ခတ္တမေဝ၊ ပယ်အပ်သလျှင်ကတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ၊ တို့၏။ အလဇ္ဇီနိဂ္ဂဟတ္တတ္တာ၊ အလဇ္ဇီကိုနှိပ်ခြင်းအကျိုးရှိသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ “ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေနာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟုံသော ပါဠိဖြင့်။ သာပတ္တိကေန၊ အာပတ်ရှိသော ရဟန်းသည်။ ပါရိသုဒ္ဓိပိ၊ ကိုလည်း။ န ဒါတဗ္ဗော၊ မပေးအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ဥဘောပိ ဒုက္ကဋ္ဌ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သဘာဝါပတ္တိဘာဝံ၊ သဘောတူသော အာပတ်အဖြစ်ကို။ အဇာနိတော၊ မသိမှ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အာပတ္တိနာမေနေဝ၊ အာပတ်အမည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသေန္တဿ၊ ဒေသနာကြားသော ရဟန်းအား လည်းကောင်း။ ပဋိဂ္ဂဟန္တဿ၊ ခံသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ အစိတ္တကမေဝ၊ အစိတ္တကသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (၁၇၃) ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သဘာဝါပတ္တိံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သော။ သံဃော၊ သည်။ ဥတ္တိံ၊ ကို။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှား။ လဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ တယောပိ၊ ရဟန်းသုံးယောက်တို့သည်လည်း။ “သုဏန္တု မေ အာယသုဏန္တော ဣမေ ဘိက္ခု သဘာဝံ အာပတ္တိံ အာပန္နာ” တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တနယာနုသာရေနယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာလျှင်။ ဂဏဥတ္တိံ၊ ဂဏဥတ်ကို။ ဌပေတော၊ ၍။ ဒီဟိ၊ နှစ်ယောက်သောရဟန်းတို့သည်။ အညမည်၊ ချင်း။ အာရောစေတော၊ ကြား၍။ ဥပေါသထံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှား။ ဝရုတိ၊ ၏။ သာပတ္တိကေန၊ အာပတ်ရှိသော။ ဇေကန ပန၊ တယောက်သောရဟန်းသည်ကား။ ဒုရံ၊ အဝေးသို့။ ဝန္တောပိ၊ သွား၍လည်း။ ပဋိဘာတုမေဝ၊ ကျခြင်းငှာသာလျှင်။ ဝရုတိ၊ ၏။ အာယမ္မာပုဏန္တေန၊ မမိ မရောက်သောရဟန်းသည်။ “ဘိက္ခု၊ ကို။ လဘိတော၊ ၍။ ပဋိကရိဿာမိ၊ ကုအံ”။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဥပေါသတော၊ ကို။

၂၅

ကွနုက]

အနာပတ္တိပန္နရသကောဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၅၃

ကာတဗ္ဗော၊ ဇာ။ ပဋိကတော စ၊ ကုဋ္ဌိလည်း။ ပုန၊ တဖန်၊ ဥပေါသထော၊
ကို။ ကတ္တဗ္ဗော၊ ဇာ။

ဆန္ဒဒါနကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အနာပတ္တိပန္နရသကောဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၁၇၂။ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္ဓာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိမာပရိစ္ဆေဒ-
တော၊ သိမ်အပိုင်းအခြားမှ။ ဗဟိဘူတံ၊ အပဖြစ်သော။ ဂါမံ ဝါ၊ သို့လည်း
ကောင်း။ အရညံ ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ တောနေဝ၊ ဤ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္ဓာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်ပင်လျှင်။
ဥပေါသထဥတ္တိယာ၊ ဥပုသ်ဥတ်ကို။ ဌပနကာလေ၊ ထားသောအခါ၌။ တေ၊
တို့သည်။ သမဂ္ဂါဝေ၊ အညီ အညွတ်သာလျှင်။ ဌပေသုံ၊ ထားပေကုန်အံ့၊
ဣတိ ဝစနံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ။
၌။ “ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ သုဥဒ္ဓိဋ္ဌံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗပန္နရသကေသုပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ပန္နရ-
သကတို့၌လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဇာ။ “ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနော” တိအာဒိ ပန၊ အစရှိ
သောစကားကိုကား။ ဥတ္တိယာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတောယ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ “ကိ”
သံသယ ပုဗ္ဗကိစ္စ” န္တိအာဒိနံ၊ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝစနက္ခဏေ၊ ဆိုဆဲခဏ၌။
(ပဝိဋ္ဌတ္တာ-၌ စပ်။) ဗဟိဂတာနံ၊ အပမှလာကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။
သိမာယ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို
“ကိ” သံသယ ပုဗ္ဗကိစ္စ” စသည်ဆိုသောခဏ၌။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဝဂ္ဂါ၊
မညီညွတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဇာ။ တေန၊ ထို
ကြောင့်။ “တေသံ သိမ် ဩက္ကန္တတ္တာ ဝဂ္ဂါ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကား
ကို။ အာဟ၊ ဇာ။ တေန၊ ဤ “ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနော” ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
ပါရာဇိကုဒ္ဓေသာဒိက္ခဏေပိ၊ ပါရာဇိကစသည်ကိုပြသောခဏ၌လည်း။ ဝဂ္ဂသညိ-
နံ၊ ဝဂ်ဟုအမှတ်ရှိကုန်လျက်။ ဥဒ္ဓိသန္တာနံ၊ ပါတိမောက်ပြကုန်သော ရဟန်းတို့
အား။ အာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်သာတည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဥတ္တိယာ၊ ဇာ။
နိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မကောပေါ၊ ကံပျက်ခြင်းသည်။
နတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသိတ မေဝ၊ ပြအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
ဇာ။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဥပရိပိ၊ အထက်၌လည်း။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ ခပ်သိမ်း
သော ဝါရတို့၌။ အဓိပ္ပာယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဇာ။

တ္ထေ၊ ဤဥပုသ်အရာ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “သဗ္ဗာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ။ ပ။
တေသံ သန္တိကေ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟော

အပ်သောကြောင့်။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်သည်။ ဗဟိသိမာဂတံသာ၊ သိမ်ပသိ
 နောက်သည်ရှိသော်။ တေသု၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိ
 သော ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ ဌ။ အနဓိဋ္ဌိတေဟိ၊ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်မပြုသေး
 သော ရဟန်းတို့သည်။ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ ကို။ အာရောစေတုံ၊ ဌာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

အနာပတ္တိပန္နရသကာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

လိဂ်ဒိဒဿနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၇၄) ၁၇၉။ အညာတကံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ မမြင်
 ဖူးသော သူတည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “အညေသံ သန္တက” န္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ အညေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနံ၊
 မမြင်ဖူးကုန်သော။ နာနာသံဝါသကဘာဝန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လဒ္ဓိနာနာ-
 သံဝါသကဘာဝံ၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကအဖြစ်ကို။

၁၈၀။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အဘိဝိတရန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမာနသံဝါ-
 သကဘာဝံ၊ သကအဖြစ်ကို။ နိစ္စိနန္တိ၊ ဆုံးဖြတ်ကုန်၏။

၁၈၁။ ဥပေါသထကာရကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသုပေါသထကာရ-
 ကာ၊ သံသဥပုသ် ပြုသောရဟန်းတို့သည်။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
 “အညတြ သံသေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ သံသုပေါသထဌာ-
 နတော၊ သံသဥပုသ်ပြုရာမှ။ ဂစ္ဆန္တေန၊ သွားသောရဟန်းသည်။ အတ္တ-
 စတုတ္ထနေဝ၊ မိမိလျှင် လေးယောက်မြောက်ဖြင့်သာလျှင်။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တိဏ္ဏ-
 တိက္ခုနံ၊ ရဟန်းသုံးယောက်တို့၏။ နိသိန္နဌာနတော ပန၊ နေရာအရပ်မှကား။
 ဧကေန တိက္ခုနာပိ၊ နှင့်လည်း။ ယဟ၊ တကွ။ ဂန္တု၊ ဌာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။
 ပါဠိယံ၊ ဌ။ “အဘိက္ခုကော အာဝါသော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။
 နိဒဿနမတ္တံ၊ နိဒဿနမျှသာတည်း။ သံသုပေါသထဌာနတော၊ သံသဥပုသ်
 ပြုရာမှ။ ဂဏပုဂ္ဂလေဟိ၊ ဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်။ သဘိက္ခုကော၊ ရဟန်းရှိသော။
 အာဝါသောပိ၊ ကျောင်းသို့လည်း။ န ဂန္တဗ္ဗော၊ မသွားအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 “အညတြ သံသေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ ဥပေါသထံ ကရေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသုပေါသထံ
 ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏုပေါသထံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကရေန္တိ၊

ကုန္တက]

လိဂ်ဒိဒဿနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၅၅

ကုန်၏။ “တဿ သန္တိက” န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဂဏပေါသထဌာ-
နတော၊ ဂဏဥပုသ်ပြုရာ အရပ်မှ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ချီ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အညထာ၊ သံသဥပုသ်ပြုရာမှ သွားသည်ကို ရည်
သည်ရှိသော်။ “သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ” တိ ဝစနေန၊
ဟူသောစကားနှင့်။ ဝိရုဇ္ဈနတော၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။ အာရညိ-
ကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေစာရိနာ၊ တယောက်တည်းနေသော ရဟန်း
သည်။ ဥပေါသထန္တရာယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဥပေါ-
သထန္တရာယော၊ ဥပုသ်အန္တရာယ်တည်း။

၁၈၃။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယာ” တိအာဒိသု၊
အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ကရုဏတ္ထေ၊ ကရိုဏ်းအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိ
ဘတ်တည်း။

လိဂ်ဒိဒဿနကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဥပေါသထကုန္တကဝဏ္ဏနာနယော၊ ဥပေါသထကုန္တကကို ဖွင့်ကြောင်း
ဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီး၏။

၃-ဝဿပနာယိကက္ခန္ဓက

ဝဿပနာယိက အနုဇာနနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

☸(၁၇၅) ၁၇၄။ ဝဿပနာယိကက္ခန္ဓကေ၊ ဝဿပနာယိကက္ခန္ဓကဉ္စ။ အပရသ္မိံ ဒိဝသေတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ပါဠိ-ပဒဒိဝသေ၊ အထွက်တရက်နေ့၌။

၁၇၅။ အညတ္တ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပနေန ဝါတိ၊ ဟူသည့်ကား။ သာ-ပေက္ခဿ၊ ငဲ့ခြင်းရှိသော ရဟန်း၏။ အကရုဏီယေန၊ ပြုဖွယ်မရှိပဲ။ ဂန္ဓာ-၍။ အညတ္တ၊ တပါးသောအရပ်၌။ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပနေန ဝါ၊ အရုဏံ တက်စေသောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရိဟာနီတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ဂုဏ-ပရိဟာနိ၊ ဂုဏ်ယုတ်ခြင်းသည်။

၁၇၆။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ သတ္တာဟံ သန္နိဝဇ္ဇော ကာတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည့်ကား။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ကို။ ဗဟိ ဇေ၊ အပဉ္စသလျှင်။ အဝီတိနာမေတွာ၊ မလွန်စေမူ၍။ သတ္တာဟဿ၊ ခုနစ်ရက်၏။ ပရိယောသာနဘူတံ၊ အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အရုဏဉ္ဇာနကာလံ၊ အရုဏ်တက်သည့်ကာလကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဝိဟာရေ ဇေ၊ ဌသလျှင်။ သမ္ပန္နဝသေန၊ စပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်၌ တက်လတ်သော အရုဏ်ကို။ ဝိဟာရေ သို့။ သန္နိဝဇ္ဇံ၊ နှစ်ပြန်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ သတ္တာဟ ပရိယောသာနကာလော၊ ခုနစ်ရက်၏ အဆုံးဖြစ်သောကာလကို။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ သတ္တာဟသဗ္ဗေန၊ သတ္တာဟသဒ္ဓါဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တဒပေက္ခာယ စ၊ ထိုကာလကို ငဲ့သောအားဖြင့်လည်း။ “သန္နိဝဇ္ဇော”တိ၊ ဟူ၍။ ပုလ္လိဂေန၊ ပုလ္လိဂ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တိဏိ ပရိဟိနာနီတိ၊ ဟူသည့်ကား။ တိက္ခနီနံ၊ ရဟန်းမိန်းမတို့အား။ ဝစ္စကုဋ္ဌိအာဒီနံ၊ ဝစ္စကုဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိဟိနာနိ၊ ယုတ်ကုန်၏။

၁၇၉။ န ပလုဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည့်ကား။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ အပ္ပဂုဏတ္တာ စ၊ မလေ့လာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ မမာ-ငါ၏။ မရုဏေန စ၊ သေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ န ဝိနဿတိ၊ မပျက်စီး။

ဝဿပနာယိက အနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဟိတေယေဝအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၁၉၉။ “ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဝသနကပုရိသော”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အရညဂတိကော၊ တော၌နေသော သူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဂန္ထဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသကရဏီယေန၊ သံသာ၏ ပြုစုယ် ကိစ္စဖြင့်။ အပ္ပဟိတေပိ၊ မစေသော်လည်း။ ဂန္ထဗ္ဗန္တိ၊ ၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ စကား၌လည်း။ သာသနဘာဝံ၊ သာသနာတော်ဖြစ်ပွားခြင်းကို။ ဉာတု- ကာမေဟိ၊ သိခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သော။ အနုပါသကေဟိ၊ မိမိသို့မဆည်းမကပ် သော ခကာတို့သည်။ ပဟိတေပိ၊ စေလွှတ်အပ်သော် လည်းကောင်း။ တေသံ၊ ထိုခကာတို့၏။ ပသာဒေစဉ်း၊ သဒ္ဓါတရားတိုးပွားခြင်းကို။ သမ္ပဿန္တေဟိပိ၊ ကောင်စွာ မြင်လိုကုန်သော် လည်းကောင်း။ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ သတ္တာ ဟကိစ္စဖြင့်။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ၏။

ရတ္တိစန္ဒေဝိနိစ္ဆယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သတ္တာဟကရဏီယေန၊ သတ္တာဟ ကိစ္စဖြင့်။ ဂန္တု၊ သွား၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ အရဏုဋ္ဌာပနသင်္ခါတဿ၊ အရဏ်တက်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ရတ္တိစန္ဒေဿ၊ ည၌ပြတ်ခြင်း၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ဂန္တု၊ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တောဥပစာရသိမာ- ယံ၊ ဥပစာရသိမ်တွင်း၌။ ဌိတေနေဝ၊ လည်သဖြင့်သာလျှင်။ သတ္တာဟ- ကရဏီယနိမိတ္တံ၊ သတ္တာဟကိစ္စဟူသော အကြောင်းကို။ ဣမိနာ နိမိတ္တေန၊ ဤ အကြောင်းဖြင့်။ ဂန္တု၊ သွား၍။ “အန္တောသတ္တာဟော ခုနစ်ရက်အတွင်း၌။ အာဂမ္ဘိဿာမိ” တိ၊ ပြန်လာအံ့ဟူ၍။ အာဘောဂံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကတု၊ ပြု၍။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပုရိမက္ခဏေ၊ ရှေးခဏ၌။ အာ- ဘောဂံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကတု၊ ၍။ ဂမနက္ခဏေ၊ သွားလော ခဏ၌။ ဝိသရိတု၊ မအောက်မေ့မိ၍။ ဂတေပိ သွားသော်လည်း။ (၁၇၆)ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “သကရဏီယော ပက္ကတေ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော် မူသောကြောင့်တည်း။ သဗ္ဗထာ ပန၊ ခပ်သိမ်း သောအပြားဖြင့်ကား။ အာဘောဂံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတု၊ မပြုမူ၍။ ဂတဿ၊ သွားသော ရဟန်းအား။ ဝဿစန္ဒေဒေါ၊ ဝါပြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ သတ္တာဟကရဏီယ- နိမိတ္တာဘာဝေပိ၊ သတ္တာဟ အကြောင်းကိစ္စ မရှိပဲလည်း။ “သတ္တာဟဗ္ဗန္တဓမ္မ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌။ အာဂမ္ဘိဿာမိ” တိ၊ လာအံ့ဟူ၍။ အာဘောဂံ၊ နှလုံး သွင်းခြင်းကို။ ကတု၊ ၍။ ဂန္တု၊ ၍။ သတ္တာဟဗ္ဗန္တဓမ္မေ၊ အာဂမ္ဘိတိ၊

၁။

၇၅၀

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၃ - ဝဿပနာယိက

လာ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ အာပတ္တိယေဝ၊ အာပတ်သာတည်း။ ဝဿ-
 စ္စေဒေါ၊ ဝါပြတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သတ္တာဟဿ၊ ခုနစ်
 ရက်မြောက်သောအရက်၏။ သန္တိဝတ္တတ္တာ၊ ကျောင်းသို့လှည့်၍ တက်သည့်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိမသိတွာ၊ စုံစမ်း၍။
 ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘဏ္ဍာကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စိဝရဘဏ္ဍံ၊ သင်္ကန်းဘဏ္ဍာကို။
 သမ္မာပုဏ်တုံ န သက္ကောတံ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့၌
 သာလျှင်။ အာဂမ္မေန၊ လာခြင်း၌။ သဉ္ဇဿာဟတ္တာ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဿစ္စေဒေါ ဝါ၊ ဝါပျက်ခြင်းသည့် လည်းကောင်း။
 အာပတ္တိ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အာစရိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂိလာနမ္ပ၊ မနာသည်
 လည်းဖြစ်သော။ နိဿယာစရိယဉ္စ၊ နိဿရည်းဆရာတို့ကို လည်းကောင်း။
 ဓမ္မာစရိယဉ္စ၊ စာချဆရာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပဒါစရိယဉ္စပဇ္ဈာယေသု၊
 ပဉ္စင်ခံသောဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၌။ ပဂေဝ၊ အတယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ “ဝဒန္တိ၊
 ဝဋ္ဋတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သတ္တာဟာတိက္ကမေ၊ ခုနစ်ရက်လွန်ခြင်း၌။
 အာပတ္တိအဘာဝံ၊ အာပတ်မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စုတ္တံ၊ ၏။ ဝဿစ္စေ-
 ဒေါ ပန၊ ဝါပြတ်ခြင်းသည်ကား။ ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။

ပဟိတေယေဝအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အန္တရာယေအနာပတ္တိဝဿစ္စေဒကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၀။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဂဏိံသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 ခါဒိံသု၊ စားကုန်၏။ ပရိပါတိံသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပလာပေသုံ၊ ပြေး
 စေကုန်၏။ အနုဗန္တိံသု၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၀၁။ “သတ္တာဟဝါရေန အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူ
 သောစကား၌။ ဆ ဒိဝသာနိ၊ ခြောက်ရက်တို့ကို။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ ဝိတိနာ-
 မေတွာ၊ လွန်စေ၍။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌။
 ပုရာရုဏာ ဧဝ၊ အရုဏ်မတက်မီလျှင်။ အန္တောဥပစာရသိမာယ၊ ဥပစာရ
 သိမ်တွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ အရုဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ တက်စေ၍။
 ပုနဒိဝသေ၊ တဖန်နေရောက် မိုးသောက်သောအခါ၌။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်
 ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါ-
 ယော၊ တည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ခုနစ်ရက်
 မြောက်၌။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ အရုဏံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ မတက်စေ

မူ၍။ တဒဟေဝ။ ထိုရောက်သော ရက်၌ပင်လျှင်။ ဒိဝသဘာဂေပိ။ နေအဖို့
 ၌လည်း။ ဂန္တု။ ငှာ။ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ။ ဣတိ။ သို့။ ဝဒန္တိ။ ကုန်၏။
 တံ ဝစနံ။ ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အပ်။ ကသ္မာ။ နည်း။ “အရုဏော ဥဋ္ဌာပေ-
 တဗ္ဗော”တိ။ ဟူ၍။ ဝတ္တတ္တာ။ ကြောင့်တည်း။ ဟိ။ စ။ သတ္တမေ-
 ဒိဝသေ။ ခုနစ်ရက်မြောက်၌။ တတ္ထ။ ထိုဝါဆိုရာ ကျောင်း၌။ အရုဏဋ္ဌာ-
 ပနမေဝ။ အရုဏ်တက်စေခြင်း ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ။ ၍။ ပါဠိယမ္ပိ။
 ၌လည်း။ “သတ္တာဟံ သန္တိဝတ္ထော ကာတဗ္ဗော”တိ။ ဟူ၍။ ဝတ္တံ။ ။ ။
 အရုဏံ။ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ။ မတက်စေမူ၍။ ဂစ္ဆန္တော စ။ သွားသော
 ရဟန်းသည်လည်း။ အန္တော။ ကျောင်းတွင်းသို့။ အပ္ပဝိသိတွာ။ မဝင်မူ၍။
 ဗဟိဒ္ဓါဝ။ အပ၌သာလျှင်။ သတ္တာဟံ။ ကို။ ဝိတိနာမေန္တေန။ လွန်စေ
 ခြင်းကြောင့်။ သမုတ္တန္တဝသော ဝေ။ ဝါပြတ်သည့်သာလျှင်။ ဘဝိဿတိ။
 ဖြစ်လတ္တံ့။ ကသ္မာ။ နည်း။ အရုဏဿ။ ကို။ ဗဟိ ဝေ။ ၌သာလျှင်။
 ဥဋ္ဌာပိတတ္တာ။ တက်စေအပ်သော ကြောင့်တည်း။ ဣတရထာ။ အရုဏ်မခံပဲ
 သွားသည်ရှိသော်။ “အရုဏေ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”တိ ဝစနံ။ ဟူသောစကား
 သည်။ နိရတ္ထကံ။ အကျိုးမဲ့သည်။ သိယာ။ ။ ။ ကသ္မာ။ နည်း။ “သတ္တာ-
 ဟဝါရေန အန္တောပိဟာရေ ပဝိသိတွာ အရုဏံ အနုဋ္ဌာပေတွာပိ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။
 ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတော။ ဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။ အညေသု စ ဋ္ဌာနေသု။
 တပါးသောအရာတို့၌လည်း။ အရုဏဋ္ဌာပနမေဝ။ အရုဏ် တက်စေခြင်းကို
 သာလျှင်။ ဝဇ္ဇတိ။ ။ ။ ဟိ။ စ။ စိဝရက္ခန္ဓကေ။ ၌။ “ကေသ္မိ” ပိဟာရေ
 ဝသန္တော ဣတရသ္မိ” သတ္တာဟဝါရေန အရုဏမေဝ ဥဋ္ဌာပေတိ”တိ။ ဟူ၍။
 ဝကတိ။ ဆိုလတ္တံ့။

☞ (၁၇၇) တေ။ ထို ကေစိဆရာတို့သည်။ “သတ္တမေ ဒိဝသေ။ ခုနစ်ရက်
 မြောက်၌။ ယဒါ ကဒါစိ။ အမှတ်မရှိသော အခါ၌။ ပဝိဋ္ဌေန။ ဝင်သော
 ရဟန်းသည်။ တံဒိဝသနိဿိတော။ ထိုနေ့ကို မှီသော။ အတိတအရုဏာ။
 လွန်လေပြီးသော အရုဏ်ကို။ ဥဋ္ဌာပိတော နာမ။ တက်စေသည်။ ဟောတိ။
 ။ ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ။ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ။ ၍။ အဋ္ဌကထာယံ။ ၌။
 ဝတ္တံ။ “အရုဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”ဟု ဆိုအပ်၏။ ဣတိ။ သို့။ ယံ ဝစနံ။
 ကို။ အထာပိ ဝဒေယျု။ အကယ်၍ ဆိုကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ တံ ဝစနံ။ သည်။
 သဒ္ဓဂတိယာပိ။ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-ဟူသော သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်းနှင့်လည်း။ န သမေတိ။
 မည်။ ဟိ။ စ။ အရုဏာ။ သည်။ ဥဋ္ဌိတေ။ ဘော်။ ပစ္ဆာ ပဝိဋ္ဌော။ နောက်
 မှောင်သော ရဟန်းသည်။ တဿ။ ထိုအရုဏ်ကို။ ဥဋ္ဌာပကော။ တက်စေတတ်
 သော။ ပယောဇကော။ ပယောဇက ကတ္တားသည်။ ဘဝိဟံ။ ဖြစ်ခြင်းငှာ။

န အရဟတိ၊ မထိုက်။ ပယောဇကော၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍
 ဖြစ်အံ့။ “ဝဿံ ဥပဂန္ဓာ၊ ပနဿ အရုဏံ အနုဋ္ဌာပေတွာ တဒဟေဝ
 သတ္တာဟကရုဏီယေန ပက္ခမန္တဿာပိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောစကား၌။ “အရုဏံ
 အနုဋ္ဌာပေတွာ” တိ ဝစနံ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ဝိရုဇ္ဈေယျ၊ ဆန့်ကျင်ရာ၏။
 ကဿ၊ နည်း။ တေနာပိ၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း။ တံဒိဝသသန္ဓိဿိတဿ၊
 ထိုနေကိုမှီသော။ အရုဏဿ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တက်စေအပ်သောကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အာရုညကဿပိ ဘိက္ခုနော၊ တောကျောင်း
 နေသော ရဟန်းအားလည်း။ သာယနသမယေ၊ ညနေချိန်မှ။ အင်္ဂယုတ္တံ၊
 အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော။ အရညဋ္ဌာနံ၊ တောအရပ်ကို။ ဂန္ဓာ၊ ဤ။ တဒ ဧဝ၊
 ထိုခဏ၌သာလျှင်။ နိဝတ္တန္တဿ၊ ပြန်လာသော။ အာရုညကဿာပိ ဘိက္ခုနော၊
 အရညကင်ဆောင်သော ရဟန်းသည်လည်း။ အရုဏော၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပိတော၊
 တက်စေအပ်သည်။ ဓုတင်္ဂဉ္စ၊ ဓုတင်ကိုလည်း။ ဝိသောဓိတံ၊ သုတ်သင်အပ်
 သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဧတံ၊ ထိုဓုတင်ကို သုတ်သင်ရခြင်းသည်။ န စ ယုတ္တံ၊
 သင့်လည်းမသင့်လေ။ ကဿ၊ နည်း။ အရုဏဂ္ဂမနကာလေ ဧဝ၊ အရုဏ်တက်
 သော အခါ၌သာလျှင်။ အရုဏဋ္ဌာပနဿ၊ အရုဏ်တက်စေခြင်းကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။ “ကာလဿေဝ ပန နိက္ခမိတွာ အင်္ဂယုတ္တေ ဌာနေ
 အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ သစေ အရုဏဋ္ဌာနဝေလဝယံ၊ တေသံ အာဗာဓော
 ဝခုတံ၊ တေသံ ဧဝ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ၊ န ဓုတင်္ဂဝိသုဒ္ဓိဧကေန ဘဝိတဗ္ဗံ” န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမှတပါး။ အရုဏံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ မတက်
 စေမူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ်ကို။ နိက္ခပန္နာနံ၊ ချကုန်သော။ ပါရိဝါသိကာဒိနမ္ပိ၊
 ပရိဝါသ်စောင့်သောရဟန်းစသည်တို့အားလည်း။ ရတ္တိဇ္ဈေဒေါ၊ ည၌ပြတ်ခြင်း
 ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ “ဥဂ္ဂတေ အရုဏေ နိက္ခပိတဗ္ဗံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ သဟသေယျသိက္ခာပဒေပိ၊ ၌လည်း။ အနုပသမ္ပန္နေဟိ၊ လူသာမဏေတို့
 နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ နိဝုတ္တဘာပေရိမောစနတ္တံ၊ အိပ်သောအဖြစ်မှ လွတ်စေ
 ခြင်းငှာ။ “ပုရာရုဏာ နိက္ခမိတွာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ စိပရာဝိပွဝါသာဒိသု၊ စိဝရာဝိပွဝါသ အစရှိကုန်သော။
 သဗ္ဗတ္ထံ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌။ ရတ္တိပရိယောသာနေ၊ ည၌၏အဆုံး၌။
 အာဂါမိအရုဏဝသေနေဝ၊ အနာဂတ်အရုဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အရု-
 ဏဋ္ဌာပနံ၊ အရုဏ်တက်စေခြင်းကို။ ဒဿိတံ၊ ၏။ အတိတာရုဏဝသေန၊ အတိတ်
 အရုဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ န ဒဿိတံ၊ အပ်။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တာဟဝါရေန အရု-
 ဏော ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ-ဟူသော စကား၌။ အရုဏဋ္ဌာပနံ၊ အရုဏ်တက်စေ

ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ကသ္မံ၊ နည်း။ အညယော၊ အရုဏ်မတက်စေမူ၍ သွားသော တပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် ယူသည့်ရှိသော်။ ဝဿစန္ဒဒတ္တာ၊ ဝါ ပြက်သောကြောင့်တည်း။

ဝဿံ ဥပဂတဿ၊ ဝါကပ်သော။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့၌သာလျှင်။ အရုဏံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ မတက်စေမူ၍။ သကရဏီယဿ၊ သတ္တာဟကိစ္စရှိသော ရဟန်း၏။ ယံ ပက္ကမန ဝစနံ၊ အကြင် သွားအပ်သည်ကို ဆိုသောစကားသည်။ အတ္ထံ၊ ဧ။ တံ ပက္ကမန ဝစနံ၊ ထို သွားအပ်သည်ကို ဆိုသောစကားသည်။ ဝဿံ ဥပဂတကာလတော၊ ဝါကပ်သောကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယဒါ ကဒါစိ၊ အမှတ်မရှိသောအခါ၌။ နိမိတ္တေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဂမနဿ၊ သွားခြင်းကို။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ သတ္တာဟဝါရေန၊ ခုနစ်ရက်လည်သဖြင့်။ ဂတဿ၊ ပြန်လာ သောရဟန်း၏။ အရုဏံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ မတက်စေမူ၍။ တဒဟေဝ၊ ထိုရောက်သနေ့လျှင်။ ဂမနံ ပန၊ သွားခြင်းသည်ကား။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်လေ။ ကသ္မံ၊ နည်း။ “အရုဏော ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ ဝေ၊ ဆိုသောကြောင့်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ “သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရဏာယ သကရဏီယော ပက္ကမတံ၊ အာဂစ္ဆေယျ ဝါ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု တံ အာဝါသံ၊ န ဝါ အာဂစ္ဆေယျ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပစ္စိမသတ္တာဟေ၊ နောက်ဆုံးသတ္တာဟ၌။ အနာဂမနေ၊ မလာခြင်းကို။ အနုညာတေပိ၊ ခွင့်ပြုသော်လည်း။ အညသတ္တာဟေသု၊ တပါးသော သတ္တာဟ တို့၌။ တံ၊ ထိုမလာခြင်းသည်။ န ဝဋ္ဋတိ ယထာ၊ မအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ပဌမသတ္တာဟေ၊ ရှေးဦးစွာသော သတ္တာဟ၌။ အရုဏံ၊ ကို။ အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ မတက်စေမူ၍။ ဂမနေ၊ ကို။ အနုညာတေပိ၊ ခွင့်ပြုသော် လည်း။ တတော၊ ထို ပဌမသတ္တာဟမှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာဟေသု၊ ထို့၌။ အာဂတဿ၊ ပြန်လာသောရဟန်း၏။ အရုဏံ၊ ကို။ (၁၇၈) အနုဋ္ဌာပေတွာ၊ ၍။ ဂမနံ၊ သည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ နိဋ္ဌံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣဓ အာဟဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ အပဖြစ်သော။ အာဂတဋ္ဌာနေ၊ လာရာအရပ်သို့။ အာနိတံ၊ ဆောင်အပ်သော။

အန္တရာယောအနာပတ္တိဝဿစန္ဒဒကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃၆၂

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၃-ဝဿပနာယိက

ဝဇာဒိသုဝဿပဂမနကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၃။ ဥပဂန္တံ န ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကုဋ္ဌိကာဒိနံ၊ တဲအရရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ “ဣဓ ဝဿ ဥပေမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့၊ ဝစိသေဒံ၊ နှုတ်မြက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဥပဂန္တံ၊ ဝါကပ်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

၂၀၄။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ပိသာစိလ္လိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိသာစဒါရကံ၊ တိလူးငယ်တို့သည်။ ပဝိသနဒ္ဓါရံ ယောဇေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံကဝါဠံ၊ တံခါးရွက်ရှိသော။ ဒ္ဓါရံ၊ တံခါးကို။ ကတွာ၊ ၍။ ရက္ခံ၊ ဆိန္ဒိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုသိရဋ္ဌာနဏ၊ အခေါင်းရှိသောအရပ်၏။ ဥပရိဘာဂံ၊ အထက်အဖို့ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ခါဏုမတ္တကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုသိရခါဏုမတ္တကေ၊ အခေါင်းရှိသောသစ်ငုတ်ထက်၌။ ဋ္ဌကိတမဉ္ဇော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဒိဃေမဉ္ဇပါဒေ၊ ရှည်သောညောင်စောင်းအခြေတို့ကို။ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ သွင်း၍။ ဣဋ္ဌနိယော၊ အပေါင်တို့ကို။ ပဝေဓသတွာ၊ သွင်း၍။ ကတော၊ ပြုအပ်သောညောင်စောင်းတည်း။ သော၊ ထိုညောင်စောင်းသည်။ ဗဟဋ္ဌုပရိယဝသေန၊ အောက်အထက်လှန်သည်၏။ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပညတ္တောပိ၊ ခင်းအပ်သော်လည်း။ ပုရိမသဒိသောဝ၊ ရှေးအတိုင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုညောင်စောင်းကို။ သုသာနေ စ၊ သင်္ချိုင်း၌လည်းကောင်း။ ဒေဝတာဌာနေ စ၊ နတ်ကုန်း၌လည်းကောင်း။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။ စတုန္တံ ပါသာဏာနံ၊ ကျောက်လေးခုတို့၏။ ဥပရိ၊ အထက် ဖြစ်သော။ ပါသာဏဖလကေ၊ ကျောက်ပျဉ်၌။ အတ္ထရိတွာ၊ ခင်း၍။ ကတဂေဟမ္ပိ၊ ပြုအပ်သော အိမ်ကိုလည်း။ “ဋ္ဌကိတမဉ္ဇော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဝဇာဒိသုဝဿပဂမနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၅။ မဟာဝိဘဏံတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ၊ စတုတ္ထပါရာဇိက အဖွင့်၌။ ပရဒတာ၊ နောက်မှ။ သေနာသနက္ခန္ဓကေပိ၊ ၌လည်း။ အဓမ္မိကံ ကတိကဝတ္ထံ၊ အဓမ္မိကကတိကဝတ်သည်။ အာဝိ၊ ယင်စွာ။ ဘဝိဿတိ ဝေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သာလျှင်တည်း။

၂၀၆။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာနာသိမာယံ၊ အထူးထူးသော သိမ်၌။ ဒိသု အာဝါသသု၊ ကျောင်းနှစ်ခုတို့၌။ ဝဿ ဥပဂစ္ဆန္တဿ၊ ဝါကပ်

သော ရဟန်းအား။ “ဒုတိယေ၊ ဒုတိယကျောင်း၌။ ဝဿိဿာမိ” တိ၊ ဝါဆိုအံ့ဟူ၍။ ဥပစာရတော၊ ပထမကျောင်း၏ ဥပစာမှ။ နိက္ခန္တမတ္တေ၊ ထွက်ကာမှ၌။ ပဌမော၊ သော။ သေနာသနဂ္ဂါဟော၊ ကျောင်းခံခြင်းသည်။ ပဋိပဿန္တတိ၊ ငြိမ်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “တဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော၊ ပုရိမိကာ စ န ပညာယတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဌမသေနာသနဂ္ဂါဟံ၊ ရှေးဦးစွာသောကျောင်းခံခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုတိယေ သေနာသနဂ္ဂါဟေ ပန၊ ဒုတိယကျောင်းခံခြင်း၌ကား။ ပုရိမိကာ၊ ပုရိမဝါသည်။ ပညာယတေဝ၊ ထင်သလျှင်ကတည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဒုတိယကျောင်း၌သံလျှင်။ တေမာသံ၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး။ ဝသန္တော၊ နေသည်ရှိသော်။ (၁၇၉) ပုရိမဝသံဝုတ္ထော၊ ပုရိမဝါဆိုသည်မည်၏။ တတော ဝါ၊ ထို ဒုတိယ ကျောင်းမှလည်း။ ဒုတိယဒိဝသာဒီလူ၊ ဒုတိယနေ့အစရှိသည်တို့၌။ “ပဌမသေနာသနေ၊ ရှေးဦးစွာသော ကျောင်း၌။ ဝဿိဿာမိ” တိ။ နေအံ့ဟူ၍။ ဥပစာရာတိက္ကမေ၊ ဥပစာကို လွန်ခြင်း၌။ ပုရိမိကာပိ၊ ပုရိမဝါသည်လည်း။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၂၀၀။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “သော သတ္တာဟံ အနာဂတာယ ပဝါရုဏာယ သကရုဏိယော ပက္ကမတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောကြောင့်။ ပဝါရုဏာဒိဝသေပိ၊ ပဝါရုဏာ နေ၌လည်း။ သတ္တာဟကရုဏိယံ၊ သတ္တာဟကိစ္စကို၊ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ဝန္တံ၊ သွားခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကောမုဒိယာ စာတုမာသိနိယာတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ပဗ္ဗိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာယ၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌။ ဟိ၊ စူ။ သာ၊ ထို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ကို။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုအခါ၌။ ကုမုဒါနံ၊ ကြာခေါင်းလောင်းတို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောမုဒိ၊ ကောမုဒိဟူ၍။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ စတုန္တံ ဝဿိကမာသာနံ၊ မိုးလေးလံတို့၏။ ပရိယောသာနတ္တာ၊ အဆုံးဖြစ်သောကြောင့်။ “စတုမာသိနိ” တိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

အဓမ္မိကကတိကာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝဿပနာယိကကုန္တကဝဏ္ဏနာနယော၊ ဝဿပနာယိကကို ဖွင့်ကြောင်း ဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ၏။

၁။ ပုရိမဝသံဝုတ္ထေ ဧဝ ဟောတိ- (ဆဋ္ဌ)

၄။ ပဝါရဏာကုန္ဒက

အဖာသုဝိဟာရကထာဒီပဏနာ

☸ (၁၈၀) ၂၀၉။ ပဝါရဏာကုန္ဒကေ၊ ပဝါရဏာခန္ဓကဉ္စ။ ပါဠိယံ၊ ဉ္စ။ ပိဏ္ဍာယ၊ ပဋိက္ခမေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းအလို၊ ဌာ။ စရိတွာ၊ လှည့်သည်၍။ ပဋိက္ခမေယျ၊ ဖဲရာ၏။ အဝက္ကာရပါတိန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိရေကပိဏ္ဍပါတဌပနကံ၊ ဆွမ်းကြွင်းကို ထားသော။ ကေဘာဇနံ၊ တခုသော ခွက်တည်း။ အဝိသယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥက္ခိပိတံ၊ ချီခြင်းဌာ။ အသက္ကုနေယျံ၊ မတတ်ကောင်းသော။ ဝိလသံနံ ဥက္ခိပနံ၊ ကြွခြင်း။ ဝိလသော၊ ကြွခြင်း။ သော ဝေ၊ ထို ဝိလသံသည်လျှင်။ ဝိလသံကော၊ မည်၏။ ဟတ္ထေဟိ၊ လက်တို့ဖြင့်။ ဝိလသံကော၊ ချီကြွခြင်းတည်း။ ဟတ္ထဝိလသံကော၊ လက်တို့ဖြင့် ချီကြွခြင်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဟတ္ထုက္ခေပကေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အတ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဝိလသံကေန ဥက္ခိပကေန၊ ကြွသော။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အညမညံ၊ ချင်း။ သံသိပ္ပိတ-ဟတ္ထေဟိ၊ စပ်ယှက်အပ်သော လက်တို့ဖြင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၁၃။ သစေ ပန ဝုဇုတဈေ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဝါရဏာဒါယကော၊ ပဝါရဏာကိုပေးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝုဇုတဈေ၊ သီတင်းကြီးသည်။ ဟောတိ၊ အံ။ “ဝေဉ္စိ တေန တဿတ္ထာယ ပဝါရိတံ ဟောတိ”တိ၊ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝေ၊ ဤသို့ တိဆော ဘန္တေ ဘိက္ခု သံသံ ပဝါရေတိ-ဟု ပဝါရဏာပြုသည်ရှိသော်၊ တေန၊ ထိုပဝါရဏာပေးလိုက်သော ရဟန်းသည်။ အပ္ပဝါရိဘောပိ၊ ကိုယ်တိုင်ပဝါရဏာမပြုသော်လည်း။ တဿ၊ ထို ပဝါရဏာဆောင်သောရဟန်း၏။ သံသပ္ပတ္တိမတ္ထေန၊ သံသာသို့ ရောက်ကုန်၍ဖြင့်။ သံသံပဝါရဏာကမ္ပံ၊ သံသပဝါရဏာကံသည်။ သမဂ္ဂကမ္မမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန စ ဘိက္ခုနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဝါရဏာဒါယကေန၊ ပဝါရဏာပေးသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။

၂၃၄။ ဗဟူပိ သမာနဝဿာ ကေတော ပဝါရေတုံ လာန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ၊ တန့်စံတည်း၌။ လဒ္ဓုပသမ္ပဒတာယ၊ ရအပ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမာနုပသမ္ပန္နဝဿာ၊ တူသော ပဉ္စင်းဝါရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ဝေသိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ကေတော၊

တပေါင်းတည်း။ ပဝါရေတုံ၊ ပဝါဏာပြုခြင်းငှာ။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၃၇။ ပါဠိယံ၊ ချီ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “နတ္ထိ ဒိန္န” နိဗ္ဗာဒိ-
နယပ္ပဝတ္ထာ၊ နတ္ထိ ဒိန္န-အစရှိသော နည်းဖြင့် ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိတည်း။ အန္တဂ္ဂါဟိ-
ကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတဿ၊ သဿတုစ္ဆေဟုဆိုအပ်
သော။ အန္တဿ၊ အဆုံးကို။ ဂါဟိကာ၊ ယူတတ်သောဒိဋ္ဌိတည်း။ “ယံ ခေါ
တု” နိဗ္ဗာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ယံ ပဝါရဏံ၊ အကြင် ပဝါရဏာကို။
ဌပေသိ၊ ထား၏။ တံ ပဝါရဏံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေန၊ အမြင်ဖြင့်။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ တံ သဒ္ဓါ၊ တံ သဒ္ဓါကို။ အဇ္ဈာဟရိတု၊ ဆောင်၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၂၃၉။ “ဝတ္ထု ပကာသေန္တော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပုဂ္ဂလော၊ ချီ။
ပရိသက္ခိယာ၊ ရှိ၊ ရှာခြင်း ဖြစ်ခြင်း၏။ နိမိတ္တဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ ဝတ္ထုမတ္ထိယေဝ၊ ဝတ္ထုမျှကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ယံ ပန ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုကိုကား။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ “ပုဂ္ဂလော ပညာယတိ၊
န ဝတ္ထု” နိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တံ ဝတ္ထု၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ တေ၊ ဤ
ဝတ္ထု ပကာသေန္တော-ဟူသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ တဿ ဘိက္ခုနေ၊
၏။ ဝသနဌာနေ၊ နေရာအရပ်၌။ ပေါက္ခရဏိတော၊ ရေကန်မှ။ မစ္ဆဂ္ဂဟ-
ဏာဒိ၊ ငါးကို ယူခြင်းအစရှိသည်သည်။ ယဒိ ဒိဿေယျ၊ အကယ်၍ ထင်သည်
ဖြစ်အံ့။ ဟဒါ၊ ထိုအခါ၌။ “ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိ” တိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုရိမနယေနေဝ
စောရေဟိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။
မာလာဂန္ဓဉ္စ၊ ပန်းအနံ့ကိုလည်းကောင်း။ အရိဋ္ဌဂန္ဓဉ္စ၊ အရိဋ္ဌဆေးနံ့ကိုလည်း
ကောင်း။ ဒိသ္မာ ဝေ၊ မြင်၍သာလျှင်။ “ဝတ္ထု စ ပုဂ္ဂလော စ ပညာယတိ”
တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အဗာသုဝိဟာရကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဏ္ဏနကာရကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၈၁) ၂၄၀။ ဒေ ဓာတုဒ္ဓသိကာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတိ-
ယပက္ခေ၊ တတိယပက္ခ၌။ ဓာတုဒ္ဓသိယာ၊ ဓာတုဒ္ဓသိနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ဒေ-

စာတုဒ္ဓသိကာ၊ နှစ်ခုသော စာတုဒ္ဓသိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ “ဘဏ္ဍန-
 ကာရကာနံ တေရသေ ဝါ စာတုဒ္ဓသေ ဝါ ဣမေ ပန္နရသိပဝါရဏံ ပဝါ-
 ရေယန္တိ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ယထာသကံ ဥပေါသထကရဏ-
 ဒိဝသတော၊ အကြင် အကြင် မိမိတို့ ဥပုသ်ပြုသော နေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။
 ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ စာတုဒ္ဓသိပန္နရသိဝေါဟာရော၊ စာတုဒ္ဓသိ ပန္နရသိဟု
 ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စန္ဒဂတိသိဒ္ဓိယာ၊ ကြယ်သွား လသွား
 ဖြင့် ပြီးသော။ တိထိယာ၊ တိထိ၏။ ဝသေန၊ အစမ်းအားဖြင့်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “အနုဇနာမိ ဘိက္ခဝေ ရာဇနံ အနု-
 ဝတ္တိတု” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဟော
 သောအတိုင်း။ ကိဉ္စာပိ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ အဏယ်၍ကား မင်းသို့ အစဉ်လိုက်အပ်
 ၏ရှင့်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပုသ် ပဝါရဏာအရာ၌။ လောကီ-
 ယာနံ၊ လောကီပေဒင်တတ်တို့၏။ တိထိ၊ တိထိတို့ကို။ အနုဝတ္တိန္တေဟိပိ၊ အစဉ်
 လိုက်ကုန်သော်လည်း။ အတ္တနော ဥပေါသထက္ကမေန၊ မိမိတို့ ဥပုသ် အစဉ်
 သဖြင့်။ စာတုဒ္ဓသိ၊ ကို။ ပန္နရသိ ဝါ ကရောန္တေဟေဝ၊ ပန္နရသိပြုကုန်
 လျက်လျှင်။ ပန္နရသိ၊ ကို။ စာတုဒ္ဓသိ ဝါ ကရောန္တေဟေဝ၊ စာတုဒ္ဓသိပြု
 ကုန်လျက်သာလျှင်။ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ အစဉ်လိုက်အပ်၏။ သောဠသမဒိဝသံ ဝါ၊
 တဆယ့်ခြောက်ရက်နေ့ကိုလည်းကောင်း။ တေရသမဒိဝသံ ဝါ၊ တဆယ့်သုံးရက်
 နေ့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပေါသထဒိဝသံ ကရောန္တေဟိ၊ ဥပုသ်နေ့ကိုပြုကုန်လျက်။
 န အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ အစဉ်မလိုက်အပ်။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယမ္ပိ၊
 ၌လည်း။ “ဒွေ ဝါတယော ဝါ” ဥပေါသထေ စာတုဒ္ဓသိကေ ကာတု” န္တိ၊ ဟူ
 ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အညထာ၊ သောဠသမ တေရသမတို့ကို ဥပုသ်
 နေ့ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ “ဒွါဒသိယံ တေရသိယံ ဝါ ဥပေါသထော ကာ-
 တဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗတော၊ ဟောသင့်သောကြောင့်တည်း။ “သကံ”
 ပက္ခဿ စာတုဒ္ဓသေ ပန္နရသေ ဝါ” တိအာဒိဝစနမ္ပိ၊ အစရှိသော စကားကို
 လည်း။ ဥပဝုတ္တက္ကမေနော၊ ဥပုသ်အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တိထိက္က-
 မေန၊ တိထိအစဉ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဘဏ္ဍနကာရကဝတ္ထုကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကုဗ္ဗက]

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၇

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ

၂၄၁။ “ပဝါရေတွာ ပန အန္တရာပိ စာရိကံ ပက္ကမိတုံ လဘန္တိ”တိ
 ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပဝါရဏာသင်္ဂဟေ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟကို။ ကတေ၊
 ပြုအပ်ပြီးသော်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပက္ကမိတုကာမာ၊ ဖဲလိုကုန်သော
 ရဟန်းတို့သည်။ သံသံ၊ ကို။ သန္တိပါတာပေတွာ၊ စည်းဝေးစေ၍။ ပဝါရေတုံ၊
 ၄၁။ လဘန္တိ။ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿတိ၊ ၏။

ပဝါရဏာသင်္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ပဝါရဏာကုဗ္ဗကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅။ စမ္မက္ခန္ဓက

သောဏကောဋိဝိသကထာဒီဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၀၂) ၂၄၂။ စမ္မက္ခန္ဓကေ၌။ ဥဏ္ဏပါဝါရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဘတော၊ နှစ်ဘက်မှ။ လောမာနိ၊ အမွေးတို့ကို။ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ ထစေ၍။ ဝါ၊ ဖော်၍။ ကတံ၊ သော။ ဥဏ္ဏမယံ၊ သားမွေးဖြင့်ပြီးသော။ ပါဝါရဏံ၊ စုလျားတည်း။ ဥဘတော၊ နှစ်ဘက်မှ။ ကပ္ပိသပိစုံ၊ ချည်မျှင်အစုကို။ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ ပေါ်စေ၍။ ဝိတပါဝါရောပိ၊ ရက်အပ်သောစုလျားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုစုလျားမှ။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နှစ်ခြင်းငှာ။ “ဥဏ္ဏပါဝါရဏ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အစုစန့်ပါသာဏေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သောပါနမူလေ၊ လှေကားရင်း၌။ ဥပဇုံ၊ ထက်ဝက်ကို။ အန္တော၊ အတွင်းသို့။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဌပိတေ၊ ထားအပ်သော။ အစုပါသာဏေ၊ ထက်ဝက်သောကျောက်၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဝိဟာရပစ္စာယာယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရပစ္စန္တေ၊ ကျောင်းစွန့်၌။ ဆာယာယ၊ အရိပ်၌။ ဝိဟာရဿ ဝစုမာနစ္စာယာယံ၊ ကျောင်းမှ ထွက်ပွားသော အရိပ်၌။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၄၃။ “ဘောဂါ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပယောဂဇ္ဇေ၊ ဒုတိယာအနက်၌။ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ပဌမာဝိဘတ်တည်း။ အစွာယတတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိအာယတာ၊ အလွန်တင်းလွန်းသော။ ခရမုစ္ဆနာ၊ အကြမ်းတီးခြင်းတည်း။ သာရဝတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဈိမသာယုတ္တာ၊ သာယာသော အသံနှင့် ယှဉ်သော သဘောရှိသော။ အတိသိထိလာ၊ အလွန်လျော့သော။ မန္တမုစ္ဆနာ၊ အနုတီးခြင်းတည်း။ ဝီရိယသမထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တံ၊ ဝီရိယနှင့်ယှဉ်သော။ သမထံ၊ သမာဓိကို။ တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ သမထံ၊ ထိုသမထသည်။ သတိ၊ သော။ အာဒါသေ၊ ကြေးမုံ၌။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ယံ နိမိတ္တံ၊ အကြင်နိမိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ သမထနိမိတ္တဉ္စ၊ ထိုသမထ နိမိတ်ကိုလည်းကောင်း။ တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တံ မဂ္ဂနိမိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏှာဟိ၊ ယူလော့။ နိဗ္ဗုဇ္ဇေဟိ၊ ဖြစ်စေလော့။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ထို သောဏထေရ်အား။ အရ-

ကုဋ္ဌက]

သောဏာကောဠိဝိသကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၉

ဟတ္ထပရိယောသာနံ၊ အရဟတ္ထဖိုလ် အဆုံးရှိသော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောအပ်၏။

၂၄၄။ ဆဋ္ဌာနာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆ ကဏ္ဍရဏာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့တည်း။ အဓိမုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိဝိဇ္ဈိတော၊ ထိုးထွင်း၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ “နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော”တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ အရဟတ္ထဝသေန၊ အရဟတ္ထဖိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူး။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသောကိလေသာတို့မှ။ နိက္ခန္တိတော၊ ထွက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နေက္ခမ္မံ၊ နေက္ခမ္မဟူ၍။ တေဟိ ဝေ၊ ထိုကိလေသာတို့မှသာလျှင်။ ပဝိဝိတ္တိတော၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝိဝေကော၊ ဟူ၍။ ဗျာပဇ္ဇာဘာဝတော၊ ကြောင့်ကြ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာပဇ္ဇံ၊ ဟူ၍။ ဥပါဒါနက္ခယန္တေ၊ ဥပါဒါန်ကုန်သော အဆုံး၌။ ဥပ္ပန္နတော၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါနက္ခယော၊ ဟူ၍။ တဏှက္ခယန္တေ၊ တဏှာကုန်သော အဆုံး၌။ ဥပ္ပန္နတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တဏှက္ခယော၊ ဟူ၍။ သမ္မောဟဒဘာဝတော၊ တွေဝေခြင်း မရှိသောကြောင့်။ အသမ္မောဟောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိဝေပညာယ၊ ထိုးထွင်းသော ပညာနှင့်။ ကေဝလံ အသမ္ဘိသံ၊ မရောယှက်သော။ သဒ္ဓါမတ္တကံ၊ သဒ္ဓါမျှတည်း။ ပဋိစယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ကရဏေန၊ ပြုသဖြင့်။ ဝဇ္ဇိံ၊ ပွားခြင်းတည်း။ ဝိတရာဂတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂပဋိဝေနေ၊ ဖြင့်။ ရာဂဿ၊ ၏။ ဝိဂတတ္တာ ဝေ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ နေက္ခမ္မသင်္ခါတံ၊ နေက္ခမ္မဟု ဆိုအပ်သော။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္ထဖိုလ်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတော၊ ထိုးထွင်း၍။ သစ္စိကံတော၊ မျက်မှောက်ပြု၍။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အဟံ၊ ငါသည်။” ပဝိဝေကေ၊ ကိလေသာတို့မှ ဆိတ်သော အရဟတ္ထဖိုလ်၌။ အဓိမုတ္တော၊ ညွတ်၏။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဗျာကရေတိ၊ ကြား၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

သီလဗ္ဗတပရာမာသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သီလဉ္စ၊ အလေ့ကိုလည်းကောင်း။ ဝတဉ္စ၊ အကျင့်ကို လည်းကောင်း။ ပရာမသိတော၊ သုံးသပ်၍။ ဂဟိတဂ္ဂဟဏမတ္တံ၊ ဟူသော အယူမျှတည်း။ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။

သာရဘာဝေန၊ အမြတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဇာနန္တော၊ သိလျက်။ အပ္ပာပဇ္ဇာ-
မိမုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပာပဇ္ဇံ၊ ကြောင့်ကြမရှိသော။ အရဟတ္တံ၊ ကို။
ဗျာဏရောတိ၊ ကြား၏။

☞ (၁၈၃) အမိဿိကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အမိဿကတံ၊ မရောသည်ကို
ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ စ။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ အာရမ္မဏေန၊
နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ စိတ္တံ၊ ကို။ မိဿံ ကရောန္တိ၊ ရောယက်သည်ကို ပြုကုန်၏။
ဇေသံ၊ ထိုကိလေသာတို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အမိဿိကတံ၊
မည်၏။ ဘုသာဝါတရုဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗလဝဝါတက္ခန္ဓော၊ အားကြီး
သောလေအစုတည်း။

“ဥပါဒါနက္ခယဿ စာ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥပယောဂတ္ထေ၊ ဒုတိယာ
အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်း။ ဒိသ္မာ၊ အာယတနပ္ပု-
ဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စက္ခာဒိအာယတနာနံ၊ စက္ခုစသော အာယတနတို့၏။
ဥပါဒဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝယဉ္စ၊ ပျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။
ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမာယ ဝိပဿနာပဋိပတ္တိယာ၊
ဤဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့်။ ဖလသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖလသမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်။
စိတ္တံ၊ သည်။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။

သောဏဇောဋ္ဌိဝိသကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒိဂုဏာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာဝဏ္ဏနာ

၂၄၀။ သကဋ္ဌဝါဟေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွိဟိ သကဋ္ဌေဟိ၊ လှည်းနှစ်
စီးတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္ဓေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဝါဟေ၊ ဝါဟတို့ကို။ “ဝါဟေ”
တိ ဗဟုဝစနဿ၊ ဝါဟေ-ဟူသော ဗဟုဝုတ်၏။ ဟိရညဝိသေသနတ္ထေ၊ ဟိရည
၏ ဝိသေသနအဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သာမညာမေက္ခာယ၊ သာ
မညကိုဲ့သဖြင့်။ “ဟိရည”န္တိ၊ ဟူ၍။ ကေဝစနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။

၂၄၆။ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အလ္လာရိဋ္ဌဖလဝဏ္ဏာ၊
ပုတီးနက်စေ့အဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိ၏။ တိန္တကာကပက္ခဝဏ္ဏာ၊ မိုးစုတ်သော
ကျီးတောင်အဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းရှိ၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်၏။ “ရဇန”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပရိလိတ္တံနိလာဒိဝဏ္ဏံ၊ အပေါ်က

ကုန္ဒက] အဇ္ဈာရာမေဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာဒီဝဏ္ဏနာ ၃၆၆

သုတ်လိမ်းသော အညှိစသော အဆင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊
ကြောင့်။ “စောဠကေန ပုဉ္ဇိတော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ တံ၊
ထိုအပေါ်က သုတ်လိမ်းအပ်သော အဆင်းသည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။
ပုဉ္ဇိတေ၊ ပွတ်ဖျက်သည့်ရှိသော်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ စမ္ပဿ၊ သားရေ၏။ ဒုဂ္ဂန္ဓာ-
ပနယနတ္ထံ၊ မကောင်းသော အနံ့ကို ပယ်ခြင်းငှာ။ ရဇနေဟိ၊ ဆိုးရေတို့ဖြင့်။
ရဉ္ဇိတတ္တာ၊ ဆိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာဠာရတ္တာဒိ၊ အမည်း အနီ အစ
ရှိသော။ ယံ ဝဏ္ဏံ၊ အကြွင်းအဆင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ စောဠာ-
ဒီဟိ၊ ပုဆိုးစသည်တို့ဖြင့်။ အပနေတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
စမ္ပဂတိက မေဝ၊ သားရေနှင့် အလားတူသည်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
တံ ဝဏ္ဏံ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ခလ္လကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗပဏှိပိဓာနစမ္ပံ၊ အလုံးစုံသော ဖနောင်ကို
ပိတ်သော သားရေတည်း။ အပရိဂဋ္ဌနတ္ထံ၊ မလျှောကျခြင်းငှာ။ ပဏှိဥပရိ-
ဘာဂေ၊ ဖနောင်၏ အထက်အဖို့၌။ အပိဓာယ၊ အာရောပနပန္နနမတ္ထံ၊ အပိတ်ကို
တင်၍ဖွဲ့ခြင်းမျှသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝိစိတြာတိ၊ ဝိစိတြဟူ၍။ သဏ္ဌာနတော၊ သဏ္ဌာန်
အားဖြင့်။ ဝိစိတြပဋ္ဌာ၊ ဆန်းကြယ်သောအသည်းကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်
၏။ ဝဏ္ဏတော၊ အဆင်းအားဖြင့်။ ဝိစိတြပဋ္ဌာ၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတာ၊ မလို
အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊ ထိုဆန်းကြယ်သောအသည်းရှိသော ဖိနပ်၏။
(ထည့်)။ သဗ္ဗသော၊ ခပ်သိမ်းသောအပြားဖြင့်။ အပနေတဗ္ဗေသု၊ ပယ်အပ်
ကုန်သော။ ခလ္လိက ဖိသု၊ ခလ္လိကအစရှိသည် တို့၌။ ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ ဝင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဗိဠာလသဒိသမုတ္တော၊ ကြောင်၏ မျက်နှာနှင့် တူသော
မျက်နှာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဥလူကာ၊ သျှူးပျံတို့ကို။ “ပက္ခိဗိဠာ-
လာ” တိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသျှူးပျံတို့၏။ စမ္ပံ နာမ၊
အရေမည်သည်ကား။ ပက္ခလောမမေဝ၊ အတောင် အမွေးသာလျှင်တည်း။

ဒိဂုဏာဒိဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဇ္ဈာရာမေဥပါဟန ပဋိက္ခေပကထာဒီဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၈၄) ၂၅၁။ “ဥဏ္ဍာဟိ ကတပါဒုကာ” တိ ဇတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
ဥဏ္ဍာမယကမ္မဇလဟိ၊ သားမွေးဖြင့်ပြီးသော ကမ္မဇလတို့ဖြင့်။ ကတာ၊ ပြုအပ်
ကုန်သော။ ပါဒုကာ၊ ခြေနှင်းတို့ကို။ သင်္ဂယန္တိ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။

၁။ ကာဠာရတ္တာဒိရဇနေဟိ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ မပိတ်ပဲ- (?)

၂၅၃။ ဂင်္ဂါမဟာကိဋ္ဌိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂင်္ဂါမဟေ၊ ဂင်္ဂါမြစ်
ကိုပူဇော်အပ်ရာ၏။ ကိဋ္ဌိကာယ၊ ကစားခြင်းဖြင့်။ ဟိ၊ စ။ တတ္ထ၊ ထိုဂင်္ဂါမြစ်
ကို ပူဇော်ရာ၌။ ဣတ္ထိပုရိသ၊ မိန်းမ ယောက်ျားတို့သည်။ ယာနေဟိ၊ ယာဉ်တို့
ဖြင့်။ ဥဒကကိဋ္ဌိ၊ ရေကစားခြင်းငှာ။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပိဋကသိဝိကန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ဖလကာဒိနာ၊ ယျဉ်အစရှိသည်ဖြင့်။ ကတံ ပိဋကယာနံ၊ ပြုအပ်
သော အင်းယျဉ်ယာဉ်တည်း။ အန္ဓောလိကာ၊ သံလျဉ်းသည်။ ပဋ္ဌပေါတလိကံ၊
မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ယာနံ၊ ကို။ ဥပါဟနေနာပိ၊
ဖိနပ်ဖြင့်လည်း။ ဂန္တိ၊ ငှာ။ အသမတ္ထဿ၊ မစွမ်းနိုင်သော။ ဂိလာနဿ၊
နာသောရဟန်းအား။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။

၂၅၄။ ဝါဠုပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဟူသည်ကား။ အာဟရိမာနိ၊ ရွှေရှားကောင်း
ကုန်သော။ ဝါဠုပုဂ္ဂိုလ်၊ သားရဲရုပ်တို့ကို။ “စတုရဂုံလာဓိကာနိ” တိ၊ ဟူ
သောပုဒ်သည်။ ဥဒ္ဓလောမိကေန္တလောမိဟိ၊ ဥဒ္ဓလောမိ ကေန္တလောမိ အခင်း
တို့မှ။ တဿ၊ ထိုဂေါဏကအခင်း၏။ ဝိသေသဒဿနံ၊ အထူးကိုပြုကြောင်း
တည်း။ ဟိ၊ စ။ စတုရဂုံလတော၊ လက်လေးသစ်အောက်။ ဥနာနိ၊ ယုတ်
လျော့သော အမွေးရှိသော အခင်းတို့သည်။ ဥဒ္ဓလောမိအာဒိသု၊ ဥဒ္ဓလောမိ
အစရှိသည်တို့၌။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဝါနစိတြော ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏောတိ၊
ဟူသည်ကား။ နာနာဝဇ္ဇေဟိ၊ အထူးထူးသော အဆင်းရှိကုန်သော။ ဥဏ္ဏာ-
မယ သုတ္တေဟိ၊ သားမွေးဖြင့်ပြီးသော ချည်တို့ဖြင့်။ ဘိတ္ထိစ္စေဒါဒိဝသေန၊
နံရံပေါက်အစရှိသော သဏ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါယိတော၊ ရက်၍။ ကတ-
စိတ္တတ္ထရဏော၊ ပြုအပ်သော ဆန်းကြယ်သော အခင်းတည်း။ ဗနပုပ္ဖကောတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဗဟလရာဂေါ၊ များစွာနှစ်သက်အပ်သော ပန်းပြောက်အတိ
ချယ်သော အခင်းတည်း။ ပကတိတူလိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တူလပုဏ္ဏာ၊
လဲဖြင့်ပြည့်သော။ ဘိသိ၊ ဘုံလျှိုတည်း။ ဝိကတိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိဟ-
ရူပါဒ္ဓိဝသေန၊ ခြင်္သေ့ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါဠုစိတြော^၁၊
သားရဲရုပ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အခင်းကိုသာလျှင်။ ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။
ဥဒ္ဓလောမိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဥဘတောဒသံ၊ နှစ်ဘက် အဆာရှိသော။
ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ၊ သားမွေးဖြင့်ပြီးသော အခင်းတည်း”။ (ကေန္တလောမိတိ၊
ဟူသည်ကား။ ကေတောဒသံ၊ တဘက် အဆာရှိသော။ ဥဏ္ဏမယတ္ထရဏံ၊
တည်း^၂)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာယံ၊ ဒိဃနိကာယ်အဋ္ဌကထာ

၌။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ကောသေယျကဋ္ဌိယမယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောသိယသုတ္တာ-
 နံ၊ ပိုးချည်တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ သုဝဏ္ဏမယသုတ္တာနိ၊ ရွှေချည်တို့ကို။
 ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဝီတံ၊ ရက်အပ်သော အခင်းတည်း။ သုဝဏ္ဏသုတ္တံ၊
 ရွှေချည်ကို။ “ကဋ္ဌိယံ၊ ကဋ္ဌိယဟူ၍လည်းကောင်း။ ကသဋ္ဌ” န္တိ ၈၊ ဟူ၍
 လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ကိရ၊ ဆိုအပ်သတတ်။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။
 “ကောသေယျကဋ္ဌိယမယံ၊ မည်၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေ-
 ရေန၊ ဆရာဓမ္မပါလမထေရ်သည်။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ ရတနပရိသိပ္ပိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဝဏ္ဏလိတ္တံ၊ ရွှေရည်ဖြင့် လိမ်း
 သုတ်အပ်သော။ သုဒ္ဓကေဒသေယျန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ရတနပရိသိပ္ပနရဟိတံ၊
 ရတနာချည်ဖြင့် ချုပ်ခြင်းမှကင်းသော ပိုးအခင်းတည်း။

အဇိနမိဂစမ္မာနံ၊ သစ်နက်ရေတို့၏။ အတိသုခမတ္တာ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုပဋ္ဌတိပဋ္ဌာနိ၊ နှစ်ထပ် သုံးထပ်တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ သိဗ္ဗန္တိ၊
 ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “အဇိနပူဝေဏီ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။
 (နာနပ္ပကာရတော ဝိယဗေ၊ သိပ္ပိယတေတိ ပဝေဏီ-ဟု ပြုစေလိုသည်။)
 ရတ္တဝိတာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗရတ္တေန၊ အလုံးစုံ နိသော။ ဝိတာနေန၊
 ဗိတာန်ဖြင့်။ ယံ ပန၊ အကြင်ဗိတာန်သည်ကား။ နာနာဝဏ္ဏံ၊ အထူးထူးသော
 အဆင်းရှိ၏။ ဝါဠုစိတ္တံ ဝါ၊ သားရဲရုပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ဇီ။ လေပစိတ္တံ ဝါ၊ ပန်းချီဆေးရေးဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ဇီ။ တံ ဝိတာနံ၊ သည်။ ဝဋ္ဌတိ၊ ဇီ။ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာ-
 နေပိ၊ နှစ်ဘက်၌ ထားအပ်သော ခေါင်းအုံး ခြေအုံးနီ၌လည်း။ ဇေသဝ
 နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ “စိတြံ ဝါ” တိ ဣဒံ ပန၊ စိတြံ ဝါ-ဟူသော
 ဤစကားကိုကား။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်။ ကပ္ပိယတ္တာ၊ အပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဇီ။ ဥဘတောဥပဓာနေသု၊ နှစ်ဘက်သော အုံး
 တို့၌။ အကပ္ပိယတ္တာ၊ မအပ်သောကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဟိ၊
 စူ။ လောဟိတကသဒ္ဓေါ၊ သည်။ စိတ္တော၊ ဆန်းကြယ်သည်၌။ န ဝုတ္တတိ၊
 မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အညထာ၊ လောဟိတကသဒ္ဓါသည် ဆန်းကြယ်ခြင်း
 အနက်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ (ထည့်)။ ပဋ္ဌလိဂ္ဂဟဇ္ဇေနေဝ၊ ပဋ္ဌလိသဒ္ဓါဖြင့်ပင်
 လျှင်။ စိတ္တကဏ္ဍာပိ အတ္ထရဏဿ၊ စိတ္တကအခင်းကိုလည်း။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗ-
 ပသင်္ဂတော၊ သိမ်းယူသင့်သည်ဟု လျှဉ်းပါးခြင်းကြောင့်တည်း။ ကာသာဝံ ပန၊
 သင်္ကန်းသည်ကား။ လောဟိတကဝေါဟာရံ၊ အနီ-ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။

၁။ ဝါနစိတ္တံ ဝါ= (ဆဋ္ဌ)

န ဂစ္ဆတိ၊ မဇ္ဈေကံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိတာနေပိ၊ ဌိလည်းကောင်း။ ဥတ-
 တောပဓာနေပိ၊ နှစ်ဘက်အုံး၌ လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ “သစေ ပမာဏ-
 ယုတ္တ” နှိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အညဿ၊ တပါးသော။ ပမာဏာ-
 တိက္ကန္တဿ၊ ပမာဏထက်လွန်သော။ ဗိဗ္ဗောဟနဿ၊ အုံး၏။ ပဋိက္ခိတ္တဘာဝ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ ပယ်သောအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥစ္စာသယနမဟာသယန-
 ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ နေရာမြင့် နေရာမြတ်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ။ နဝုတ္တံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊
 နည်း။ တထာ၊ ထိုဥစ္စာသယန မဟာသယန အခြင်းအရာဖြင့်။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဆို
 အပ်သောကြောင့်တည်း။ တံ ပန ဥပဓာနံ၊ ထို ပမာဏာတိက္ကန္တ အုံးသည်ကား။

☞ (၁၈၅) ဥပေါသထိကနံ၊ ဥပုသ်စောင့်ကုန်သော။ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ ဒကာတို့အား။
 ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စူး။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနမေဝ၊ မြင့်သောနေရာ မြတ်
 သောနေရာသည် သာလျှင်။ တဒါ၊ ထိုဥပုသ်စောင့်သော အခါ၌။ တေသံ၊
 ထိုဒကာတို့အား။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဒိဃနိကာယဋ္ဌကထာဒီသု၊ ဒိဃနိကာယ်-
 အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌။ “ဌပေတော တူလိကံ သဗ္ဗာနေဝ ဂေါနကာဒိနိ
 ရုတနပရိသိပ္ပိတာနိ ဝဋ္ဋန္တိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊
 အကယ်၍ကား ဆိုအပ်၏ရှင်။ တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဝိနယဋ္ဌကထာယေဝ၊
 ဝိနည်းအဋ္ဌကထာသည် သာလျှင်။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဘာဝေ၊ အပ်၊ မအပ်သော
 အဖြစ်၌။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

အဇ္ဈာရာမေဥပါဟနပဋိက္ခေပကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိဟိဝိကတာနုညာတာဒိကထာဓဏ္ဍနာ

၂၅၆။ အဘိနိဿာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပဿာယ၊ မှီ၍။ ဝိသု-
 ကာယိကဗိပုန္နိတာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိပက္ခဘူတာနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်
 ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိစိတ္တဝိပုန္နိတာနံ၊ အယူတန်လုပ်ခြင်း၊ စိတ်တန်လုပ်ခြင်းတို့ကို။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၅၇။ ယတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မနိန္ဒြိယဝသေန၊ မနိန္ဒြိယအစွမ်း
 အစူးဖြင့်။ သညတိန္ဒြိယံ၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြိယံ။

၂၅၈။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုတ္တနိပါတေ၊
 သုတ္တနိပါတ်၌။ အဋ္ဌကဝဂ္ဂဘူတာနိ၊ အဋ္ဌကဝဂ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သော-
 ဋ္ဌသ သုတ္တာနိ၊ တဆယ်ခြောက်သုတ်တို့ကို။ ဧဝံ စိရံ အကာသိတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ စိရကာလံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။

ပဗ္ဗဇံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့။ အနုပဂန္ဓာ၊ မရောက်မူ၍။ အဂါရမဇ္ဈေ၊ အိမ်
ရာထောင်သော လူတို့၏အလယ်၌။ ကေန ကာရဏေန၊ အဘယ်အကြောင်း
ကြောင့်။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ အကသိ၊ ပြုသနည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
သော၊ ထိုသောဏလည်း။ မဇ္ဈိမဝယော၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၌။ ပဗ္ဗဇိတော ကိရ၊
ရဟန်းပြုသတတ်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
အာဟ၊ ၏။ တေမတ္ထံ ဝိဒိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်
တို့၌။ ဒိဋ္ဌာဒိနဝါ၊ မြင်အပ်သော အပြစ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ စိရာယိတွာပိ၊ ကြာမြင့်
၍လည်း။ သရာဝါသေ၊ အိမ်ရာထောင်ခြင်း၌။ န ပက္ခန္ဓတိ၊ မပြေးဝင်။
ဣတိ တေမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။ သဗ္ဗာကာရတော၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်း
အရာဖြင့်။ ဝိဒိတူ၊ သိ၍။

အာဒိနဝံ လောကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ခါရလောကေ၊ သင်္ခါရလောက
၌။ အနိစ္စတာဒိ အာဒိနဝံ၊ အနိစ္စတာ အစရှိသော အပြစ်ကို။ နိရူပဓိန္နိ၊
ဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ “ပါပေ န ရမတိ သုစိ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။
“အရိယော န ရမတိ ပါပေ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဟေတု၊ ဟိတ်ကို။
အာဟ၊ ဆို၏။ တတ္ထ၊ ထို ပါပေ န ရမတိ သုစိ-ဟူသောပုဒ်၌။ သုစိတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဝိသုဒ္ဓိပုဂ္ဂလေ၊ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

၂၅၉။ ကာလသိဟောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာလမုခဝါနရဇာတိ၊ မျက်နှာ
မည်းသောမျောက်မျိုးတည်း။ စမ္ပံ န ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိသီဒနတ္ထရဏံ၊
နိသီဒိန်အခင်းကို။ ကာတု၊ ဌာန န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဘုမ္မတ္ထရဏာဒိဝသေန၊
မြေအခင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သေနာသနပရိဘောဂေါ၊ ကျောင်း
အသုံးအဆောင်သည်။ ဝဋ္ဋတေဝ၊ အပ်သလျှင်ကတည်း။

ဂိဟိဝိကတာနုညာတာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စမ္ပက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၆။ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက

ပဉ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၆၀။ (၁၈၆) ၂၆၀။ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကော ဤ။ ပိတ္တံ ကောဠဗ္ဗန္တရဂတံ ဟော-
တိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဟိ သရီရေ၊ ကိုယ်ပ၌။ ဗျာပေတွာ၊ နံ့၍။ ဌိတံ၊
တည်သော။ အဗဒ္ဓပိတ္တံ၊ အဗဒ္ဓသည်းခြေသည်။ ကောဠဗ္ဗန္တရဂတံ၊ အူ၏
အတွင်း၌တည်သည်။ ဟောတိ၊ ။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ပိတ္တံ၊ သည်းခြေသည်။
ကုပိတံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ အယံ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၂၆၁-၂။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ နစ္ဆာဒေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရုစိန္တသစ်
ခြင်းကို။ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေကုန်။ သုသုကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမုဒ္ဓေ၊
သမုဒ္ဓရာ၌။ ကော၊ တခုသော။ မစ္ဆဇာတိ၊ ငါးမျိုးတည်း။ ကုမ္ဘိလာတိပိ၊
မိကျောင်းဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သံသဠန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိသာ-
ဝိတံ၊ စစ်အပ်သည်တည်း။

၂၆၃။ ဝိဇ္ဇေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိသိတေဟိ၊ ကြိတ်အပ်သောအမှုန်တို့
ဖြင့်။ ကသာဝေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တစာဒိနိ၊ သစ်ခွံအစရှိသည်တို့ကို။
ဥဒကော၊ ရေ၌။ တာပေတွာ၊ ကျို၍။ ဂဟိတဉ္စိသရေဟိ၊ ယူအပ်သော ဖန်ရည်
တို့ဖြင့်။ ဥဗ္ဗိဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉ္စိသရပံသုမယံ၊ ဆပ်ပြာမြေဖြင့်ပြီးသော။
လောဏဗိလန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လောဏဝိသေသော၊ ဆားအထူးတည်း။

၂၆၄။ ဆကဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂေါမယံ၊ နွားချေးတည်း။ ပါကတိက-
ဥဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အပက္ကကသာဝဥဏ္ဏံ၊ မကျိသော ဖန်ခေါက်မှုန်တည်း။
ဂန္ဓစုဏ္ဏံ ပန၊ နံသာမှုန်သည်ကား။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ စုဏ္ဏ-
စာလိနိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒုက္ခလေ၊ ဆံ့၌။ ကောဠိတစုဏ္ဏပရိသာဝနိ၊
ထောင်းအပ်သောဆေးမှုန်ကို ဆင့်သောဆန်ကတည်း။ သုဝဏ္ဏဂေရုကောတိ၊
ဟူသည်ကား။ သုဝဏ္ဏတုတ္တာဒိ၊ ရှေ့ တုတ္တာအစရှိသည်တည်း။ ပါဠိယံ၊ ဤ။
အဉ္ဇနုပဝိသနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဉ္ဇနေ၊ မျက်စဉ်း၌။ ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ခြင်း
ငှာ။ ပိသိတဗ္ဗံ၊ ကြိတ်အပ်သော။ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဆေးတည်း။

၂၆၅-၆။ ကဗဠိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပနာဟဘေသဇ္ဇံ၊ အမာအုံ
သော ဆေးတည်း။ ဃရဒိန္နကာဗာဓောနာမ၊ မည်သည်ကား။ ဃရဏိယာ၊
အိမ်ရှင်မသည်။ ဒိန္နဝသိကရဏဘေသဇ္ဇသမုဠိတအာဗာဓော၊ ပေးအပ်သော
အလေ့အလာ ပြုစေတတ်သော ဆေးသည် ဖြစ်စေအပ်သော အနာတည်း။

ဂုဠာဒိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၂၃

တာယ ဆာရိကာယ ပဉ္စရိတံ ခါရောဒကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိသာဝနေ၊ ဆပ်ပြာစစ်၌။ တစ္ဆာရိကံ၊ ထိုထမင်းခြောက်ပြာကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ ဥဒကေ၊ ရေကို။ အဘိသိဉ္စိတေ၊ သွန်းလောင်းအပ်သည်ရှိသော်။ တတော ဆာရိကဘော၊ ထိုပြာမှ။ ဟေဋ္ဌာ ပဉ္စရိတံ ခါရောဒကံ၊ အောက်သို့ ယိုသော ဆပ်ပြာရေတည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အကဋ္ဌယူသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနဘိသင်္ခတေန၊ မပြုပြင်အပ်သော။ မုဂ္ဂယူသေန၊ ပဲနောက်စေ့ဖြင့်။ ကဋ္ဌာကဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုဂ္ဂေ၊ ပဲနောက်တို့ကို။ ပစိတွာ၊ ပြုတ်၍။ အစာလေတွာ၊ မလုပ်မူ၍။ ပရိသာဝိကေန၊ စစ်အပ်သော။ မုဂ္ဂယူသေန၊ ပဲနောက်စေ့ဖြင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဉ္စဘေသဇ္ဇာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂုဠာဒိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၈၇) ၂၇၂-၄။ ဂုဠကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥစ္ဆုဿာလံ၊ ကြံတင်းကုပ်တည်း။ အဝိဿတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာသကာ၊ တွေးတောခြင်းရှိ၏။

၂၇၆။ အပ္ပမတ္တကေပိ ဝါရေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပမတ္တကေ၊ အနည်းငယ်ကို။ ဒိန္နံ၊ လှသည်ရှိသော်။ ဒါယကာနံ၊ ဒကာတို့အား။ ပိဋ္ဌာတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ ပယ်ကုန်၏။ ပဋိသင်္ခါပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တွေ့ကေနပိ၊ ဤမျှဖြင့်လည်း။ ယာပေတုံ၊ မျှခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ “အဝသေသံ၊ အကြွင်းသည်။ အညေသံ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့အား။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သလ္လက္ခေတွာပိ၊ မှတ်၍လည်း။ ပဋိက္ခိပန္တိ၊ ပယ်ကုန်၏။

၂၇၉။ ဝတ္ထိပိဋနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝတ္ထိဂတတေလာဒိ၊ ကျပ်စည်း၍တည်သော ဆီအစရှိသည်သည်။ အန္တောသရီရေ၊ ကိုယ်တွင်းသို့။ အာရောဟန္တိ၊ တက်ကုန်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဝတ္ထိမဒ္ဒနံ၊ ကျပ်စည်းကို နှိပ်ခြင်းတည်း။ သမ္မာဓေ၊ ကျဉ်းမြောင်းသော အရပ်၌။ သတ္တကမ္မဝတ္ထိကမ္မာနမေဝ၊ ဝှေးခွဲခြင်း၊ ကျပ်စည်းခြင်းတို့ကိုသာလျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဟနကမ္မံ၊ မီးကင်ခြင်းသည်။ ဝန္တတိ ဧဝံ၊ အပ်သည်သာတည်း။

ဂုဠာဒိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ယာဂုမဓုဂေါဠကဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၂-၃။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဒဿ သ္မာနာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဿ-
ပဋိဂ္ဂါဟကဿ၊ ထို အလွင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒဿ၊ ကုန်သော။ သ္မာနာနိ ကာရ-
ဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ ဓမ္မေန၊ သဘောအားဖြင့်။ အနုပ္ပဝေစ္ဆတိ၊ ပေးသည်
မည်၏။ (ထည့်)။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အနုပ္ပဝေစ္ဆတိတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဒေတိ၊ ပေး၏။ ဝါတဉ္စ၊ လေကိုလည်း။ ဗျပနေတိ၊ ပယ်တတ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ သမ္ပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါတဉ္စ၊ လေကိုလည်း။ အနုလော-
မေတိ၊ စုံစေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သဂ္ဂါ၊ တေ အာရဒ္ဓါတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ရွာကို။ တယာ၊ သင်သည်။ အာရာမိတာ၊
ပြီးစေအပ်၏။

ယာဂုမဓုဂေါဠကဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ ပါဠိလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဠိလိ-
ဂါမဿ၊ ပါဠိလိရွာ၏။ သမိပေ၊ အနီး၌။ တဿေဝ၊ ထို 'ပါဠိလိရွာ၏သာ
လျှင်။ ဂါမခေတ္တဘူတေ၊ ဂါမခေတ်ဖြစ်သော။ မဟန္တေ၊ ကျယ်သော။ အရည-
ပ္ပဒေသေ၊ တောအရပ်၌။ ပါဠိလိပုတ္တံ နာမ နဂရံ၊ ပါဠိလိပုတ် အမည်ရှိ
သော မြို့ကို။ မာပေန္တိ၊ ဖန်ဆင်းကုန်၏။ ယာဝတာ အရိယံ အာယတနန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက်သော။ အရိယမနုဿာနံ၊ အရိ
ယာဖြစ်သော လူတို့၏။ သြသရဏဌာနံ၊ စုဝေးရာအရပ်ဖြစ်သော မြို့သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္တကံ၊ အကြင်မျှလောက်
သာ။ ဝါဏိဇာနံ၊ ကုန်သည်တို့၏။ ဘဏ္ဍဝိက္ကိဏနဌာနံ၊ ဘဏ္ဍာကိုရောင်းချရာ
အရပ်ဖြစ်သောမြို့သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဝသနဌာနံ၊ နေရာဖြစ်သောမြို့သည်။ အတ္ထိ၊
၏။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုမြို့တို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤပါဠိလိပုတ်မြို့သည်။
အဂ္ဂနဂရံ၊ မြို့မြတ်သည်။ ဘဝိဿတိတ္ထံ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပုဋ္ဌ-
ဘေဒနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သကဋ္ဌာဒိဟိ၊ လည်းအစရှိသည် တို့ဖြင့်။ နာနာ
ဒေသတော၊ အထူးထူးသော အရပ်မှ။ အာဟဋ္ဌာနံ၊ ဆောင်အပ်ကုန်သော။
ဘဏ္ဍပုဋ္ဌာနံ၊ ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ကို။ ဝိက္ကိဏနတ္ထာယ၊ ရောင်းခြင်းငှာ။ မောစနဋ္ဌာ-
နံ၊ ဖြေရာအရပ်တည်း။ သရန္တိ၊ သရ်-ဟူသော သဒ္ဓါသည်။ တဋ္ဌာကာဒိ-
သုပိ၊ တဘက်ဆည်ကန်အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝတ္ထတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။

၊ (၁၈၈)ဘန္တိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထိုတဘက်ဆည်ကန်စသည်ကို နှစ်စေခြင်းငှာ။ “သရန္တိ

ဣမ နဒိ အဓိပ္ပေတာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သရတိ သန္ဓတိ၊ စီးတတ် ၏။ ဣတိ ကတော-ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရော၊ မည်၏။ (ထည့်)။ ဝိနာ ဧဝ ကုလ္လေန တိဏ္ဍာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပမတ္တကံ၊ အနည်းငယ်မျှ သော။ ဣဒံ ဥဒကမ္ပိ၊ ဤရေကိုလည်း။ အဖုသိတော၊ မထိမူ၍။ ကုလ္လေန၊ ဖောင်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပါရပုတ္တာ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ရောက်ကုန်၏။

ပါဠိလိဂါမဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကောဠိဂါမေသစ္စကထာဝဏ္ဏနာ

၂၈၇။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ သန္ဓာဝိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝတော၊ တဘဝမှ၊ တဝံ၊ တဘဝသို့။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သန္ဓာဝနံ၊ ပြေးသွားခြင်းကို။ ကတံ၊ ၏။ သံသရိတန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ တဿေဝ၊ ထိုသန္ဓာဝိတံ - ပုဒ်၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝစစ်တည်း။ မမဉ္ဇေဝ တုမ္မာကဉ္စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မယာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ တုမ္မဟိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကား။ သာမိဝသေနေဝ၊ သမ္မာန်၏အစွမ်း ဖြင့်လျှင်။ မမ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ တုမ္မာကဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သန္ဓာ ဝနံ၊ ပြေးသွားခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေဘဗ္ဗော၊ ၏။ သံသရိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံသရဏံ၊ ကျင်လည် ခြင်းတည်း။ ဘဝတဏှာ ဧဝ၊ ဘဝတဏှာကိုသာလျှင်။ ဘဝတော၊ တဘဝ မှ။ တဝံ၊ တဘဝသို့။ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဘဝ- နေတ္တိဘိ”၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

၂၈၉။ “နီလာ ဟောန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဝရိတံ၊ ဖွင့်ခြင်းငှာ။ “နီလဝဏ္ဏာ”တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နီလဝဏ္ဏာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နီလဝိလေပနာ၊ ညိုသောနံသာ ပျောင်း ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောပုဒ်တို့၌။ ဧသေဝ၊ နယော၊ ဤနည်း လျှင်တည်း။ ပဋိဝဇ္ဇေသိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဟရိ၊ ထိခိုက်၏။ အမ္မ- ကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အမ္မာယ၊ အမိသည်။ ဟိ၊ စွ။ ဧတံ၊ ဤအမ္မ ကာယ ဟူသောစကားသည်။ ဥပစာရဝစနံ၊ ဥပစာစကားတည်း။ မာတု- ဂါမေန၊ သည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဥပသံဟရတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပနေထ၊ ဆောင်ကုန်လော။ “တာဝတိ”သာ၊ တာဝတိ သာနတ်တို့သည်။

ဤဒိသတိ၊ ဤသိသဘောရှိကုန်၏”ဟူ၍။ ပရိကပ္ပေယ၊ ကြံကုန်လော။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ဥပနေထ-ဟူသောစကားကိုလည်း။ ဘိက္ခုနံ၊
 တို့အား။ သံဝေဂဇန နတ္ထံ၊ ‘သံဝေဂဖြစ်စေခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟတ္ထံ၊
 သုဘနိမိတ်ကို ယူခြင်းငှာ။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဟိ၊ စွ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ လိစ္ဆဝိ-
 ရာဇာနော၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်။ န စိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီလျှင်။ အဇာတ-
 သတ္တုနာ၊ အဇာတသတ်မင်းကြောင့်။ ဝိနာသံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပု-
 ဏိဿန္တိ၊ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။

ကောဋိဂါမေသစ္စကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

သီဟသေနာပတိဝတ္ထုအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၂၉၀။ သန္ဓာဂါရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရာဇကိစ္စဿ၊ မင်းမှုကို။ ပဠ-
 ရတ္တာယ၊ ပျံ့နှံ့စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ နိစ္ဆန္တံ၊ ကတော၊ သန္ဓာဂတိ ကင်း
 သည်ဖြစ်၍။ ဝိစာရဏတ္တာယ၊ စီရင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ကတမဟာ-
 သဘာယ၊ ပြုအပ်သောသဘင်ကြီး၌။ ဂမိကာဘိသင်္ခါရေတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ ဝါယာမော၊ လုံ့လတည်း။ ဓမ္မဿ စ အနုဓမ္မန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ တုမေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ ကာရဏဿ၊ အား။
 အနုကာရဏံ၊ လျော်သောအကြောင်းကို။ တုမေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တဿ၊
 သော။ အတ္တဿ၊ အား။ အနုရူပတ္ထမေဝ၊ လျောက်ပတ်သော အနက်ကို
 သာလျှင်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနု-
 ဝါဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဝုတ္တကာရဏေန၊
 ဆိုအပ်သောအကြောင်းဖြင့်။ သကာရဏော၊ အကြောင်းရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။
 တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဝါဒေါ (၁၈၉) ဝါ၊ အယူသည်လည်းကောင်း။
 ဣဒေတာ၊ ဤအယူမှ။ ပရံ၊ အလွန်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အပ္ပမတ္တ-
 ကောပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုအယူအား။ အနုဝါဒေါ
 ဝါ၊ လျော်သောအယူသည်လည်းကောင်း။ ဂါရယံ ဌာနံ န အာဂစ္ဆတိတိ၊
 ဟူသည်ကား။ တဝ ဝါဒေါ သင်၏အယူ၌၊ ဂါရယုကာရဏံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော
 အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၍။
 ၂၉၁။ ။ အနုဝိဇ္ဇကာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုဝိဒိတော၊ သိ၍။
 ကာရံ၊ ပြုခြင်းကို။ ရတနတ္ထယဿ၊ ရတနာသုံးပါးအား။ သရဏဂမနာဒိ-

၁။ သန္ဓာရဏတ္တာယ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ နိစ္ဆန္တံ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ အနုရူပမေဝ = (ဆဋ္ဌ)
 ၄။ အနုဝိဇ္ဇကာရံ = (ဆဋ္ဌ) ၅။ အနုဝိဒိတာကာရံ = (ဆဋ္ဌ)

ကုဋက]

ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၈၁

ကိရိယံ၊ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းစသော အမှုကို။ သဟဿ၊ အဆော
 တလျှင်။ ကတု၊ ဤ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ ဝိပုဋိသာရီ၊ နှလုံးမသာမယာ
 ရှိသည်။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်လင့်။ ဣတိ အထွေ၊ အနက်။ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟ-
 ရေယုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗေပဋ္ဌာကံ၊ တံခွန်ကုက္ကားကို။ ဥက္ခိပိတု၊ မြှောက်
 ၍။ “ဤဒိသော၊ ဤသို့သဘောရှိသော သူသည်။ အမှာကံ၊ တို့အား။ သရဏံ
 ဂတော၊ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော။ သာဝကော၊ တပည့်သည်။ ဇာတော”
 တိ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ နဂရေ၊ မြို့၌။ သောသေန္တာ၊ ကြွေးကျော်ကုန်လျက်။ အာ-
 ဟိဏ္ဏန္တိ၊ လျှပ်လည်ကုန်၏။

၂၉၄။ နိမိတ္တကမ္မဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မံသခါဒနနိမိတ္တေန၊ အမဲကို
 စားခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္န ပါဏာတိပါတ ကမ္မဿ၊
 ဖြစ်သော ပါဏာတိပါတကံ၏။

သီဟသေနာပတိဝတ္ထုအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၂၉၅။ အနုပ္ပဂေ ဧဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါတောဝ၊ စောစော
 ကလျှင်။ ဩရဝသဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာသဒ္ဓံ၊ ကျယ်သောအသံကို။
 “တံ ပန အဝတုာပိ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပိ—သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တထာဝစနမ္ပိ၊
 ထိုသို့ ကပ္ပိယကုဋ် အဓိဋ္ဌာမိ—ဆိုခြင်းကိုလည်း။ အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်ပြု၏။
 အဋ္ဌကထာသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္ဓကဋ္ဌကထာဝိရဟိတာသု၊ အန္ဓကအဋ္ဌ-
 ကထာသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ သေသဋ္ဌကထာသု၊ ကြွင်းသော အဋ္ဌကထာ
 တို့၌။ သာဓာရဏလက္ခဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္ဓကဋ္ဌကထာယ၊ နှင့်။ သဟ၊
 ကွ။ သဗ္ဗဋ္ဌကထာနံ၊ ခပ်သိမ်းသော အဋ္ဌကထာတို့နှင့်။ သမာနံ၊ ညီညွတ်တူမျှ
 သော စကားတည်း။

စယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာဖြစ်သော။ ဥစ္စဝတ္ထံ၊ မြင့်
 သောအဆင့်တည်း။ ယတော ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတော ဣဋ္ဌ-
 ကာဒိတော၊ အကြင်အုတ်စသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယံ၊ အကြင်အုတ်စသည်ကို။
 အာဒိ ကတု၊ အစပြု၍။ ဘိတ္တံ၊ နံရံကို။ ဥဇ္ဈာပေတုကာမာ၊ ထူခြင်းငှာ
 အလိုရှိကုန်၏။ ဣတိ အထွေ၊ အနက်။ “ထမ္ဘာ ပန ဥပရိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊
 တသ္မာ ဝဋ္ဋန္တိ”တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣဋ္ဌကပါသာဏာ၊ အုတ်
 ကျောက်တို့သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ပတိဋ္ဌိတာပိ၊ တည်ကုန်သော်လည်း။

စယတော ဝါ၊ ကြမ်းခင်းမှ လည်းကောင်း။ ဘူမိတော ဝါ၊ မြေမှ လည်းကောင်း။ ကေဂုံလမတ္တမ္ပိ၊ လက်တသစ်မျှလည်း။ ဥဂ္ဂတာ၊ တက်ကုန်၍။ ယဒိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အကယ်၍ တည်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤစကားသည်။ သိဒ္ဓိ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာရာမောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပစာရသီမာပရိစ္ဆိန္နော၊ ဥပစာရသီမံဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော။ သကလော၊ အလုံးစုံသော။ ဝိဟာရော၊ ကျောင်းတိုက်တည်း။ သေနာသနာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရဿ၊ ၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ တိဏကုဋိအာဒိကာနိ၊ မြက်ကုဋိအစရှိကုန်သော။ သံဃဿ၊ ၏။ နိဝါသဂေဟာနိ၊ နေရာကျောင်းတို့တည်း။ ဝိဟာရဂေ ဂါနိသာဒိကာ နာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သေနာသန ဂေ ဂါနိသာဒိကာ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ စူ။ သေနာသနာနိ၊ ကျောင်းတို့ကို။ သယံ ပရိက္ခိတ္တာနိပိ၊ မိမိ၌ အကာရှိကုန်သော်လည်း။ အာရာမပရိက္ခေပါတာဝေန၊ အရံ၌ အကာမရှိခြင်းကြောင့်။ “ဂေ ဂါနိသာဒိကာနိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ “ဥပစုပရိက္ခိတ္တာပိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တတော၊ ထိုထက်ဝက်အောက်။ ဥပရိက္ခိတ္တာ၊ ယုတ်သော အရံရှိသော ကျောင်းသည်။ ‘ယေဘုယျေန အပရိက္ခိတ္တာ’ နာမ၊ များသောအားဖြင့် မရံအပ်သော ကျောင်းမည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပရိက္ခိတ္တသင်္ချမေဝ၊ အရံမရှိသော အရေအတွက်သို့ သာလျှင်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ ဧတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပစုပရိက္ခိတ္တာ၊ ထက်ဝက်စသည်၊ ရံအပ်သောကျောင်း၌။ ကပ္ပိယကုဋိ၊ လဇ္ဈ၊ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ (၁၉၀) ဂေ ဂါနိသာဒိယာ၊ ဂေ ဂါနိသာဒိ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တိသု၊ ဆုံးပါးကုန်သော။ သေသကပ္ပိယကုဋိသု၊ ကြွင်းသော ကပ္ပိယကုဋိတို့တွင်။ ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ကပ္ပိယကုဋိ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞

“တေသံ ဂေဟာနိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဝါသတ္ထာယ၊ နေခြင်းငှာ။ ကတမ္ပိ၊ ပြုအပ်သော်လည်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ န ဒေန္တိ၊ မလှူကုန်။ တာဝ၊ လောက်။ တေသံ၊ ထို ဒကာတို့၏။ သန္တကံယေဝ၊ ဥစ္စာသာလျှင်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝိဟာရံ ဌပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပန္နာနံ၊ ပဉ္စင်းတို့၏။ ဝါသတ္ထာယ၊ နေခြင်းငှာ။ ကတဂေဟံ၊ ပြုအပ်သော ကျောင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဂေဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဝါသဂေဟံ၊ နေရာကျောင်းတည်း။ တဒညံ၊ ထိုနေရာကျောင်းမှ တပါးသော။ ဥပေါ-

ကုန္ဒက]

ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၈၃

သဿာဂါရာဒိ၊ ဥပုသ်အိမ် အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အနိဝါသဂေဟံ၊ နေရာမဟုတ်သော ကျောင်းသည်။ စတုကပ္ပိယဘူမိဝိမုတ္တာ၊ ကပ္ပိယကုဋ် လေးလုံးမှ လွတ်သော။ ပဉ္စမိ၊ ငါးလုံးမြောက်သော။ ကပ္ပိယဘူမိ၊ ကပ္ပိယကုဋ်မည်၏။ ဟိ၊ စူ။ သံသသန္တကေပိ၊ သံသာဥစ္စာ ဖြစ်သော်လည်း။ တောဒိသေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဂေဟေ၊ ကျောင်း၌။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိက္ခိတ္တာရာမတ္ထေ၊ ကာအပ်သော အရံရှိသောအဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ အဗ္ဗောကာသေ ဝိယ၊ လွင်တီးခေါင်၌ကဲ့သို့။ အန္တောဝုတ္တာဒိဒေါသော၊ အန္တောဝုတ္တစသော အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိတခုခုဖြင့်။ ဆန္နေ၊ မိုးအပ်သော။ ပရိစ္ဆန္နေ၊ မိုးအပ်သော။ သဟသေယျပ္ပဟောနကေ၊ သဟသေယျ လောက်သော။ ဘိက္ခုသံသဿ၊ ၏။ နိဝါသဂေဟေ၊ နေရာ ကျောင်း၌။ အန္တောဝုတ္တာဒိ ဒေါသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ တပါးသော ကျောင်း၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေန၊ ကြောင့်။ “ယံ ပနာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုယံ ပန-စသောပါဌ်၌။ “သံသိကံ ဝါ ပုဂ္ဂလိကံ ဝါ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီသာမညတော၊ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီ သာမညအားဖြင့်။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ သော်လည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏။ သံသိကံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ တာသံ၊ ထိုရဟန်းမိန်းမတို့၏။ သံသိကံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဝိဟိသန္တကဋ္ဌာနေ၊ လူတို့ဥစ္စာအရာ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

“မုခသန္တိမိ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အန္တောသန္တိဟိတ ဒေါသော၊ အန္တောသန္တိမိ ဒေါသသည်။ မုခပုဝေသနနိမိတ္တံ၊ ခံတွင်းသို့သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ န ကရေတိ၊ မပြုတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “မုခသန္တိမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။

တတ္ထ တတ္ထ ခဏှာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပမုတော၊ ထက်ဝက်ထက်။ အဓိကံ၊ အလွန်။ ခဏှာ၊ ကျိုးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ ဆဒနေ ဝိနဋ္ဌေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿပရိတ္တာယကေ၊ မိုးကို တားမြစ်တတ်

၁။ ဘိက္ခုနီနံ သာမညတော=(ဆဋ္ဌ)

သော။ တိဏပဏ္ဏာဒိဆဒနေ၊ မြက်၊ သစ်ရွက် စသောအမိုးသည်။ (ပုဒ်တပါး
 ခြားလျက် သမာသ်ဖြစ်သည်။) ဝိနဋ္ဌေ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဂေါပါနသီနံ၊
 အခြင်တို့၏။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဝလ္လီဟိ၊ နွယ်ကြိမ်တို့ဖြင့်။ ဗဒ္ဒဒဏ္ဍေသု၊ ဖွဲ့အပ်သော
 အတံတို့သည်။ ဌိတေသုပိ၊ တည်ကုန်သော်လည်း။ ဇဟိတဝတ္ထုကာ၊ စွန့်အပ်
 သော ဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ဝေ၊ ဖြစ်ကုန်သလျှင်ကတည်း။ “ပက္ခပိ-
 သကမဏ္ဍလ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧကသ္မိ ပဿေ၊ တခုသောနံပါး၌။ တိဏ္ဏံ ဂေါပါ-
 နသီနံ၊ အခြင်သုံးခုတို့၏။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဌိတတိဏပဏ္ဏာဒိဆဒနံ၊ တည်သော
 မြက်၊ သစ်ရွက်စသော အမိုးကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အနုပသမ္ပန္နဿ ဒါတဗ္ဗော အဿာ” တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။
 အကပ္ပိယကုဋိယံ၊ ဌ။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ သိမီးသော်လည်း။ အနုပသမ္ပန္နဿ၊ လူသာမဏေ
 အား။ ဒိန္နေ၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သာပေက္ခဒါနဉ္စ၊ ငဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ပေးခြင်းသည်လည်း။
 ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ အကပ်ခံခြင်းကဲ့သို့။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

၂၉၉။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ကန္တာရေ သမ္ဘာဝေသိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပ-
 ဘက္ခကန္တာရေ၊ အစာရှားသော ခရီးခဲ၌။ သမ္ဘာပုဏိ၊ ရောက်လေ၏။
 ကပ္ပိယဘူမိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကေကိယဇဋ္ဌိလဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၉၁) ၃၀၀။ ဇဋ္ဌိလောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဟရိမဇဋ္ဌာခရော၊
 ရွှေ့ရှားကောင်းသော ဆံကျစ်ကို ဆောင်သော။ တာပသဝေသဓာရကော၊
 ရသေ့အသွင်ဆောင်သော။ ယညယုတ္တော၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော။
 လောကပုဇိတော၊ လူတို့ပူဇော်အပ်သော။ ဗြာဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားတည်း။ ပါဝ-
 စနဝသေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသော စကား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာရော ဝတ္တာရော၊
 ဆိုတတ်ကုန်၏။ ဣဒံ မန္တပဒံ၊ ဤ ဗေဒင်ကျမ်း အပေါင်းသည်။ ယေသံ၊
 အကြင်အဋ္ဌကထာ အစရှိကုန်သော ဆရာတို့၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဝါ၊
 ကား။ ဣဒံ မန္တပဒံ၊ ကို။ ယေဟိ၊ အကြင်ဆရာတို့သည်။ ဂီတံ၊ သီအပ်၏။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဂီတံ၊ ဂီတ-သဒ္ဒါ လည်းကောင်း။ ပဝုတ္တံ၊ လည်း
 ကောင်း။ သမိဟိတံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ တယံ၊ ဤသုံးပုဒ်အပေါင်း
 သည်။ အညမညဿ၊ ၏။ ပရိယာယဝစနံ၊ ပရိယာယ်စကားတည်း။ ဝုတ္တံ၊

ဟောအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တဒနုဂါယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
တေဟိ၊ ထိုဆရာကြီးတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဂိတံ၊ သိအပ်သော။ တံ မန္တပဒံ၊
ထိုဗေဒင်ကို။ အနုဂါယန္တိ၊ အဘုလိုက်၍ သိကုန်၏။ သေသေသု၊ ၈၊ ကြွင်း
သောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

“ယာဝကောလိကပဏ္ဏာန” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပက္ခေ၊ အကျက်တို့ကို။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အနုပသမ္ပန္နဟိ၊ လူသာမဏေတို့သည်။ သိတုဒကော၊
ရေအေး၌။ မဒ္ဒိတော၊ နယ်၍။ ပရိသာဝေတော၊ စစ်၍။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်သော။
ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဟိ၊ စ။ တံ၊ ထိုအဖျော်
သည်။ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ၊ ညအခါ၌လည်း။ ကပ္ပတိ ဧဝံ၊ အပ်သည်သာတည်း။
အယဉ္ဇ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ မဟာအဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သရူပတော၊ သံရုပ်
အားဖြင့်။ ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ကုရုန္တိယံ ပနာ” တိအာဒိ၊
ကို။ အာဟ၊ ၏။ “ဥစ္ဆရသော နိကသဋ္ဌော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား
ကို။ ပါတဗ္ဗသာမညေန၊ သောက်ရုံချင်း တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယာမကာ-
လိကကထာယံ၊ ယာမကာလိကစကား၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ပန၊ ထိုကြံရည်သည်
ကား။ သတ္တာဟကာလိကမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။
ဣမေ စတ္တာရော ရသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဖလ-
ပတ္တပုပ္ဖဥစ္ဆရသာ၊ အသီးရည် အရွက်ရည် အပွင့်ရည် ကြံရည်တို့သည်။

ပါဠိယံ၊ ၌။ အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂိဗုဟနုပုဗ္ဗကာ၊ မီး
ပူဇော်ခြင်းလျှင် ရွှေသွားရှိ၏။ ဆန္ဒသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေဒဿ၊ ဆန်း
ကျမ်း၏။ သာဝိတ္တိ၊ သာဝိတ္တိကျမ်းကို။ မုခံ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ သဇ္ဈာယံ-
တဗ္ဗာ၊ သရဇ္ဈာယံအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တပတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ဝိဇောတန္တာနံ၊ တောက်ပထွန်းလင်းသော အရောင်တို့တွင်။

ကေဏိယဇဋ္ဌိလဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ရောဗေဇ္ဇာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၃၀၁။ ဗဟုကတောဗုဒ္ဓေ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ ကတဗဟု-
မာနော၊ ပြုအပ်သော ဥစ္စာမြတ်နိုးခြင်းရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဘန္တေ-
အာနန္ဒ၊ အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ။ သော ခေါ် အဟံ၊ ထိုငါသည်။ ဉာတိနံ၊
ဆွေမျိုးတို့၏။ ဒဏ္ဍာဘယာ၊ ဒဏ်ဘေးမှ။ တဇ္ဇိတော၊ ကြောက်သည်။ အဟော-

၁။ ဝိကာနန္တစာများမတူကြ။ ၂။ အဝုတ္တော = (ဆဋ္ဌ)

သိံ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သေသော၊ ပါဠိကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊
 တိ၊ စ။ ဝေ သတိ၊ ဤသို့ ပါဠိကြွင်းထည့်သည်ရှိသော်။ “ဝေဂါဟ” န္တိ၊
 ဟူ၍။ ပုန၊ ဖန်။ အဟံ-ဂဟဏံ၊ အဟံ-သဒ္ဓါသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။
 ဝိဝရိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဝိဝရတူ” တိ၊ ဖွင့်စေသတည်းဟူ။ စိန္တာမတ္ထေန၊
 ကြံခြင်းမျှဖြင့်။ ဝိဝရိ၊ ပွင့်၏။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ န ဝိဝ-
 ရတိ၊ မဖွင့်။

၃၀၃။ အညတရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဘဒ္ဓေါ၊ သုဘဒ္ဓအမည်ရှိသော။
 ဝုဗ္ဗပဗ္ဗတိတော၊ ရဟန်းကြီးသည်။ ဒွေ ဒါရကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာ-
 မဏေရဘူမိယံ၊ သာမဏေအဖြစ်၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ ဒွေ ပုတ္တာ၊
 သားနှစ်ယောက်တို့သည်။ နာဠိယာဝါပကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာဠိယာ
 စေဝ၊ ကျည်တောက်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ထဝိကာယ စ၊ အိတ်ဖြင့် လည်း
 ကောင်း။ သံဟရထ၊ ရုံးစုကြကုန်လော။ ဣမေဟိ ဘာဇနေဟိ၊ ဤခွက်တို့
 ဖြင့်။ တဏှုလာဒီနိ၊ ဆန်အစရှိသည်တို့ကို။ သံကခုထ၊ ရုံးစုကြကုန်လော။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဘုသာဂါရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပလာလမယေ၊
 ကောက်ရိုးဖြင့်ပြီးသော။ အဂါရေ၊ အိမ်၌။ ပလာလပုဉ္ဇံ အဗ္ဘန္တရတော၊
 ကောက်ရိုးပုံအတွင်းမှ။ ပလာလံ၊ ကောက်ရိုးကို။ သင်္ကမ္ပိတော၊ ငင်၍။ အဂါရံ၊
 အိမ်ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုကောက်ရိုးအိမ်၌။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။

ရာဇမလ္လာဒိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စတုမဟာပဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၉၂) ၃၀၅။ ပရိမဒ္ဓန္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပပရိက္ခန္တာ၊ ဆင်
 ခြင်ကုန်လဲသော်။ ဒွေ ပဋ္ဌာ ဒေသနာမေနေဝ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 တေ၊ ဤပုဒ်သည်။ တေသံ၊ ထိုအရပ်ဖြင့် အမည်ရကုန်သော ပုဆိုးတို့၏။
 သရူပဒဿနပဒံ၊ သရုပ်ကိုပြကြောင်းပုဒ်တည်း။ အညနိဝတ္တနပဒံ၊ တပါးကို
 နှစ်စေသော ပုဒ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပတ္တုဏ္ဏ-
 ပဋ္ဌဿာပိ၊ ပဋ္ဌုဏ္ဏပုဆိုးကိုလည်း။ ဒေသနာမေန၊ အရပ်အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တတာ၊
 ဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။

တုမ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘာဇနာနိ၊ ခွက်တို့တည်း။ ဖလတုမ္မော နာမ၊
 မည်သည်ကား။ လာဗုအာဒိ၊ ဗူးစသည်တည်း။ ဥဒကတုမ္မော၊ ရေဗူး

ကုဏ္ဍက

စတုမဟာပဒေသကထာဝဏ္ဏနာ

၃၈၅

တည်း။ ဥဒကသဋ္ဌော၊ ရေအိုးတည်း။ ကိလုစ္ဆတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေဠု-
ဝိလိဝေဟိ၊ ဝါးနီးတို့ဖြင့်။ ဝါယိတော၊ ရက်၍။ ကတုဆတ္တံ၊ ပြုအပ်သော
ထီးတည်း။ သမ္ဘန္ဓရသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မိသိဘူတရသံ၊ ရောသော အရသာ
ရှိသည်တည်း။

စတုမဟာပဒေသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဘေသဇ္ဇကုဏ္ဍကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၇-ကထိနက္ခန္ဓက

ကထိနာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

☞(၁၉၃) ၃၀၆။ ကထိနက္ခန္ဓကေ၊ ဌိ။ သီသဝသေနာတိ၊ ဟူသည် ကား။ ပဓာနဝသေန၊ ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကထိနန္တိ၊ ဟူသည် ကား။ ပဉ္စာနိသံသေ၊ ငါးပါးသော အာနိသင်တို့ကို။ အန္တောကရဏသမတ္ထ- တာယ၊ အတွင်းပြုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ထိရံ၊ မြဲမြံသည် တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သော နေသံ ဘဝိဿတိတိ ယုဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သော တုမ္မာက”န္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတာ၊ မဆိုမူ၍။ “နေသ”န္တိ ဝစနံ၊ နေသံဟူ၍ ဟောခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ယေ အတ္ထတကထိ- နာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ တုမ္မာကမေဝ၊ သင်တို့အား သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်။ အညေပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ၊ အကြင် ရဟန်းတို့သည်။ အတ္ထတကထိနာ၊ ခင်းအပ်သော ကထိန် ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အထ ဝါ၊ ကား။ “ဝေ”တိ၊ ဝေ၊ ဟူ၍။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မုခိဘူတေဟိ၊ မျက် မှောက်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အသမ္မုခိဘူတေ စ၊ မျက်မှောက် မဟုတ်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ အနာဂတေ စ ဘိက္ခု၊ အနာ ဂတဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်း တို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တုမ္မာကံ၊ တို့အား။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “သော နေသ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “သော တေသ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်အပ် ၏။ ဧတန၊ ကြောင့်။ “အတ္ထတကထိနာနံ ဝေ ဘိက္ခဝေ ဣမာနိ ပဉ္စ ကပ္ပိဿန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ မတကစီဝရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မတဿ၊ သေသောရဟန်း၏။ စီဝရံ၊ တည်း။ “ဝုတ္ထဝဿဝသေနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားသည်။ ပစ္ဆိမဝဿဝုတ္ထာနမ္ပိ၊ ပစ္ဆိမဝါမှ ထကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့် လည်း။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ပုရိမိကာယ ဝဿ ဥပဂန္ဓာ ပဌမပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ လတန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ဥပဂတာ ဝါ န လတန္တိ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပစ္ဆိမိကာယ၊ ပစ္ဆိမ- ဝါ၌။ ဝုတ္ထဝဿပိ၊ ဝါကျွတ်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

“ခလိမက္ခိတသာဠကော”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ အဟတဝတ္ထံ၊ မဖွပ် အပ်သေးသောသင်္ကန်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အကာတုံ န လဗ္ဗတံ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အနာဒရိယေ၊ မရိသေခြင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။

“အပလောကေတွာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ အညေသံ၊ တပါး ကုန်သော။ ဝဿဝုတ္တဘိက္ခုနံ၊ ဝါမှ တသော ရဟန်းတို့အား။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ ဒါတုကာမေဟိ၊ ကထိနခင်းသော ရဟန်းကိုသာ ပေးလိုသော ရဟန်းတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗဝိမိဒဿနံ၊ ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို ပြသောစကား တည်း။ သေသစိဝရာနမ္ပိ၊ ကြွင်းသောသင်္ကန်းတို့၏လည်း။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှာ။ ယဒိ ဒါတဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ ပေးသည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဤ။ ဧဝံ ဒါနံ၊ ဤသို့ပေးခြင်းကို။ အဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်လေသနည်း။ ဣတိ စောဒနာယ၊ ဤသို့သော စောဒနာကြောင့်။ “ကမ္မဝါစာ ပနာ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ကထိနစိဝရံ ဝိယ၊ ကထိန သင်္ကန်းကဲ့သို့။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အပလောကေတွာဝ၊ ပန်၍သာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၃၀၈။ မဟာဘူမိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာဝိသယံ၊ အရာကျယ်၏။ စတုဝိသတိအာကာရဝန္တတာယ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာရှိသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟာဝိတ္တာရိကံ၊ ကျယ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စဇဏ္ဍံ၊ ငါးခန်းတည်း။ သေ- သေသပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ပဌမစိမိလိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကထိနဝတ္ထတော၊ ကထိနသင်္ကန်းမှ။ အညာ၊ တပါးသော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပကတိစိမိလိကာ၊ ပြကတေ သော အဝတ်လွှာတည်း။ “ကုစ္ဆိစိမိလိကံ ကတွာ သိပ္ပိတမတ္တေနာ”တိ၊ ဟူ သောပုဒ်၌။ ဧတံ၊ ဤ သိပ္ပိတမတ္တဟူသော အမည်သည်။ ထိရဇိဏ္ဏာနံ၊ ခိုင်ကုန် ဆွေးမြေ့ကုန်သော။ စိမိလိကာနံ၊ အဝတ်လွှာတို့ကို။ ဧကတော ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ သိဗ္ဗနဿ၊ ချုပ်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မဟာပစ္စရိယံ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကုရုန္တိယဉ္စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဝုတ္တဝစနန္တိ၊ ဆိုအပ်သော စကားဟူ၍။

ဒဿနံ၊ ပြခြင်းတည်း။ ဗျဉ္ဇနတော၊ ဝေ၊ သဒ္ဓါအားဖြင့် သာလျှင်။ ဘေ-
ဒေါ၊ ပြား၏။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ န ဘေဒေါ၊ မပြား။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းငှာ။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဋိ-
အနုဝါတာရောပနမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒီသတော၊ အလျားမှ။ အနုဝါ-
တဿ၊ အနားပတ်ကို။ အာရောပနမတ္ထေန၊ တင်ခြင်းမျှဖြင့်။ ကုန္တိအနုဝါတာရော-
ပနမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုထုလတော၊ အနံမှ။ အနုဝါတဿ၊ အနားပတ်
ကို။ အာရောပနမတ္ထေန၊ တင်ခြင်းမျှဖြင့်။ ရတ္တိနိဿဂ္ဂိယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။
ရတ္တိ အတိက္ကန္တေန၊ ညဉ့်ကို လွန်ခြင်းဖြင့်။

☞ (၁၉၄) ၃၀၉။ ဟတဝတ္ထကသင်္ဃကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိ-
ဇိဏ္ဏသင်္ဃကော၊ အလွန်ဟောင်းသော အဝတ်တည်း။ “န ဟိ တေနာ” တိ-
အာဒိသ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ဣမ၊ ဤ ကထိနက္ခန္ဓကသို့။ အာနေတော၊
ဆောင်၍။ အဝုစ္စမာနေန၊ မဆိုအပ်သော။ ပရိဝါရကတေန၊ ပရိဝါဉ္ဇလာ
သော။ တေန ပါဠေန၊ ထိုပါဠိဖြင့်။ ကထိနတ္ထာရကဿ၊ ကထိန်ခင်းသော
ရဟန်းအား။ ဝါ၊ ရဟန်းသည်။ ဇာနိတဗ္ဗေသု၊ သိအပ်သော အင်္ဂါတို့တွင်။
ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသည်။ န ပရိဟာယတိ၊ မယုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ
သဗ္ဗဿ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဣဓေဝ၊ ဤခန္ဓကဉ္စသလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်
တည်း။ ဣတိ ကား၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၃၁၀။ မာတာ ဝိယ၊ အမိကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မာတိကာ၊
မည်၏။ ဣစတ္ထေ၊ ဣဝအနက်၌။ ကပစ္စယော၊ ကပစ္စည်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။
တေန၊ ထိုကပစ္စည်းဖြင့်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးသော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿန္တော၊ ပြလို၍။
“မာတိကာတိ မာတရော” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။
အဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧတိဿာ မာတိကာယ၊ ထိုမာတိကာအား။ ပက္က-
မနန္တိကော၊ ပက္ကမနန္တိကဖြစ်သော။ ကထိနဗ္ဗာရော ဝေ၊ ကထိန်နုတ်ခြင်း သည်
ပင်လျှင်။ သယံ၊ မိမိသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ မာတိကာ၊ မာတိကာသည်။
(တည့်)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အဘေဒုပစာရေန၊ အဘေဒု
ပစာအားဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ “မာတိကာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကသ္မာ၊
နည်း။ ဥဗ္ဘာရဿေဝ၊ ကထိန်နုတ်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပက္ကမနန္တေ၊ ဖဲသော
အဆုံး၌။ သမုပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ တဗ္ဗိနိမုတ္တာယ၊
ထိုကထိန်နုတ်ခြင်းမှ လွတ်သော။ မာတိကာယ၊ ၏။ အဘာဝါ စ၊ မရှိခြင်း
ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
တပ္ပကာသိကာ၊ ထိုကထိန်နုတ်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ ပါဠိ၊ ကို။ “မာတိကာ”

ကုဏ္ဍက]

အာဒါယသတ္တကကထာဝဏ္ဏနာ

၃၉၁

တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ စူး။ သာပိ၊ ထို
 ပါဠိကိုလည်း။ ပက္ခမနန္တိကဗ္ဗာရပုကာသနေနံ၊ ပက္ခမနန္တိကဗ္ဗာရကိုပြတတ်
 သောကြောင့်။ “ပက္ခမနန္တိကာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထာ၊ ၏။ သေသုဗ္ဗာရေသုပိ၊
 ကြွင်းသော ‘ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ “ပက္ခမန”န္တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥပစာရသိမာတိက္ကမနံ၊
 ဥပစာရသိမိကိလ္လန်ခြင်းကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

ကထိနာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အာဒါယသတ္တကကထာဝဏ္ဏနာ

၃၁၁။ “န ပုန အာဂမိယ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အာဝါသ-
 ပလိဗောဓုပဇ္ဇေဒကာရဏဒဿနံ၊ အာဝါသပလိဗောဓ်ပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ကို ပြကြောင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပဉ္စသု စိဝရမာသေသု၊ ငါးလသော
 သင်္ကန်းလတို့တွင်။ ယဒါ ကဒါစိ၊ အမှတ်မရှိသောလ၌။ န ပဇ္ဇေယန္တိ
 စိတ္တေန၊ မပြန်လို့ပြီဟူသော အကြံဖြင့်။ ဥပစာရသိမာတိက္ကမေန၊ ဥပစာရ
 သိမိကိလ္လန်ခြင်းကြောင့်။ အာဝါသပလိဗောဓော၊ သည်။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။
 ဗဟိဥပစာရဂတဿ ပန၊ ဥပစာရအပသို့ရောက်မှကား။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊
 အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ န ပဇ္ဇေယန္တိ စိတ္တေန၊ မပြန်လို့ပြီဟူသောအကြံသည်။
 ဥပ္ပန္နမတ္ထေ၊ ဖြစ်ကာမျှ၌။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ “ပဌမံ စိဝရပလိဗောဓော
 ဆိဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပက္ခမနတော၊ ဖဲသည်မှ။ ပုရေတရမေဝ၊
 ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ စိဝရဿ၊ ၏။ နိဋ္ဌိတတ္ထာ၊ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝတ္ထံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူး။ “ကတစိဝရမာဒါယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ၏။ ဟိ၊
 ချဲ့ဦးအံ့။ အတ္ထတကထိနဿ၊ ခင်းအပ်သော ကထိန်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊
 အား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ “သံဃတော ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။
 ဒါယကကုလဒိတော ဝါ၊ ဒါယကာအမျိုး အစရှိသည်မှလည်းကောင်း။
 စိဝရံ၊ ကို။ လဘိဿာမိ”တိ၊ ရအံ့-ဟူ၍။ စိဝရာသာ ဝါ၊ သင်္ကန်းရနိုး
 ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ လဗ္ဗဝတ္ထာနံ၊ ရအပ်သောသင်္ကန်းတို့ကို။ (ကရဏ-
 ဧဝံ။) သဟာယသမ္ပဒါဒိယောဂံ၊ အပေါင်းအဖော်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းအစရှိသည်နှင့်
 ယှဉ်ခြင်းကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ သင်္ဘာဋိအာဒိဘာဝေန၊ ဒုက္ခိအစရှိသော
 အဖြစ်ဖြင့်။ “ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ကရိဿာမိ”တိ၊ ပြုအံ့-ဟူ၍။ ကရဏိစ္ဆာ
 ဝါ၊ ပြုလို့ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ပဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။
 စိဝရပလိဗောဓော၊ သည်။ အနုပစ္စိန္နော ဝေ၊ မပြတ်သည်သာလျှင်တည်း။
 ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ယထာပတ္တိတဋ္ဌာနတော၊ အကြင် အကြင်

တောင့်တအပ်သော အရပ်မှ။ စီဝရာဒိနံ၊ သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို။ သဗ္ဗဿ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ အလာဘေန ဝါ၊ မရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ စီဝရာသော စေဝ၊ သင်္ကန်းရနိုးခြင်းသည် လည်းကောင်း။ လဒ္ဓါနံ၊ ရပြီးသော သင်္ကန်းတို့ကို။ နိဋ္ဌာပနေန ဝါ၊ ပြီးစေပြီးသောကြောင့် လည်းကောင်း။ နဋ္ဌဝိနဋ္ဌာဒိဘာဝေန၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းစသော အဖြစ်ဖြင့်။ စီဝရေ၊ ချွံ။ နိရပေက္ခတာယ ဝါ၊ ငဲ့ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ကရဏိစ္ဆာ စ၊ ပြုလို့ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တဒါ၊ ချွံ။ စီဝရပလိဗောဓော၊ သည်။ ဥပစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

☞ (၁၉၅) သော စ၊ ထိုစီဝရပလိဗောဓပြတ်ခြင်းကိုလည်း။ ဣမ၊ ဤအရာ ချွံ။ “ကတစီဝရံ အာဒါယာ”တိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ပကာသိတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော မာတိကာတို့၌။ ပါဠိဝစနက္ကမံ၊ ပါဠိစကားအစဉ်ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ နေသံ၊ ထိုပလိဗောဓနှစ်ပါးတို့၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာလည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ စ၊ နောက်မှလည်းကောင်း။ ဥပစ္ဆိန္နံ၊ ပြတ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သဗ္ဗဿပိ စ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ ဥတိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပလိဗောဓာနံ၊ တို့၏။ ဥပစ္ဆေဒေန ဝ၊ ပြတ်သဖြင့် သာလျှင်။ ကထိနုဗ္ဗာရော၊ ကထိနုနုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကဿ၊ တခုသော ပလိဗောဓ၏။ ဥပစ္ဆေဒေန၊ ပြတ်သဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေသဉ္စ၊ ထို ပလိဗောဓတို့၏လည်း။ ပုဗ္ဗာပရိယေန၊ ရှေ့နောက် အစဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဧကက္ခဏေ စ၊ တပြိုင်နက် ခဏ၌ လည်းကောင်း။ ဥပစ္ဆိန္နံ၊ ပြတ်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ ဣမာ အဋ္ဌ မာတိကာ၊ ဤရှစ်ပါးသော မာတိကာတို့ကို။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ “အန္တောသိမာယ”န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ စီဝရနိဋ္ဌာနက္ခဏေယေဝ၊ သင်္ကန်းပြီးသော ခဏ၌သာလျှင်။ ဆိန္နတ္တာ၊ ပြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “နေဝိမံ စီဝရံ ကာရေဿ”န္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ စီဝရေ၊ ချွံ။ အပေက္ခာယ၊ ငဲ့ခြင်း၏။ ဝိဂတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကရဏပလိဗောဓဿာပိ၊ ပြုခြင်း ပလိဗောဓ၏လည်း။ ဥပစ္ဆိန္နတံ၊ ပြတ်သော အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ၊ အလိုနည်းသောကြောင့် လည်းကောင်း။

အနတ္တိကတာယ ဝါ၊ အသုံးမလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗဿ၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ စိဝရံ၊ ကို။ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတိ၊ မခံ။ ဗဟိသီမာ-
ဂတဿ၊ သိမ်ပသို့ ရောက်သော။ တဿ၊ ထို ရဟန်းအား။ သဗ္ဗတာပိ၊
ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်လည်း။ စိဝရပလိဗောဓာတာဝေန၊ စိဝရပလိဗောဓ၏
မရှိခြင်းကြောင့်။ န ပစ္စေဿန္တိ၊ မပြန်လာပြီဟူ၍။ သန္နိဋ္ဌာနမတ္တေန၊ သန္နိဋ္ဌာန်
ချဲ့ခြင်းမျှဖြင့်။ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကော၊ သန္နိဋ္ဌာနန္တိက ဖြစ်သော။ ကထိနုဗ္ဗာရော၊
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သော ပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပလိဗောဓံပစ္စေ-
ဒေါ၊ ပလိဗောဓံပြတ်ခြင်းသည်။ အယံ ပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိသံ၊
အသီး။ ဝိတ္တာရေတွာ၊ ချဲ့၍။ ဝုတ္တော၊ သော။ အာသာဝစ္ဆေဒကော ကထိ-
နုဗ္ဗာရော၊ အာသာဝစ္ဆေဒက အထိန်နုတ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣမ၊ ဤ
အရာ၌။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤကား စာစပ်တည်း။

အနာသာယ လဘတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ယသ္မိ” ကုလေ၊ အကြင်
အမျိုး၌။ စိဝရံ၊ ကို။ လဘိဿာမာ”တိ၊ ရကုန်အံ့ဟူ၍။ အာသာ၊ အာ
သာသည်။ အနုပ္ပန္နုပ္ပဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စေဖူး။ စိဝရာသာယ၊ သင်္ကန်းရနိုးခြင်း၏။
တတ္ထ အနုပ္ပန္နုပ္ပဗ္ဗာနေ၊ ထိုမဖြစ်သော အရပ်၌။ ယတ္ထ ကတ္ထမိ၊ မမှတ် မရှိ
သော အရပ်၌။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ အာသာယ န
လဘတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာသိသိတဋ္ဌာနေ၊ တောင့်တအပ်သော အရပ်၌။
န လဘတိ၊ မရ။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ ဣမ န ဝုတ္တောတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဣမ သဝနန္တိကာနန္တရေ၊ ဤ သဝနန္တိကအဆုံး၌။ န ဝုတ္တော၊
အပ်။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိ သိမာတိက္ကန္တိကေ၊ ထို အပိုင်း
အခြားကို လွန်ခြင်း၌။ သိမာတိက္ကန္တိကော နာမ၊ မည်သည်ကား။ စိဝရ-
မာသာနံ၊ သင်္ကန်းလတို့၏။ ပရိယန္တဒိဝသသင်္ခါတာယ၊ အဆုံးနေဟု ဆိုအပ်
သော။ သိမာယ၊ အပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကမနတော၊ လွန်ခြင်းကြောင့်။
သဉ္ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ကေမိ၊ တို့သည်။ “ဗဟိသီမာယ၊ သိမ်ပ၌။ ကာလာ-
တိက္ကမော၊ ကာလကို လွန်ခြင်းသည်။ သိမာတိက္ကမော၊ မည်၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။
မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေါ၊ အယူ၌။
အန္တောဥပစာရေ၊ ဥပစာအတွင်း၌။ စိဝရကာလာတိက္ကမေ၊ သင်္ကန်းကာလ
လွန်ခြင်းကို။ ကထိနုဗ္ဗာရေတိ၊ ကထိန်နုတ်ခြင်းဟူ၍။ အသမ္ပတော နာမ၊
မသမှတ်အပ်သည် မည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
ဧတံ၊ ဤကေမိဆရာတို့ စကားသည်။ န ယတ္ထ၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ယတ္ထ ကတ္ထမိ၊ အမှတ်မရှိသော အရပ်၌။ ကာလာတိက္ကမော၊ ကာလကို

လွန်ခြင်းကို။ သိမာတိက္ကမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဤ သိမာတိက္ကန္တိကဉ္စ။ ပါဠိယံ၊ ဤ။ “ကတစိဝရော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ မှတ်ကြောင်း မျှသာတည်း။ အကတစိဝရဿပိ၊ မပြုအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအားလည်း။ ကလာတိက္ကမေန၊ ကာလကိုလွန်သဖြင့်။ သိမာတိက္ကန္တိကော၊ အပိုင်းအခြားကို လွန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပလိဗောဓာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဧကေတော၊ တကုန်က။ ဆိဇ္ဇန္တိ၊ ပြတ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အညတ္တာပိ၊ တပါးသော ဝါရတို့၌လည်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ တံ တံ ဝိသေသနာဘာဝေပိ၊ ထိုထို ဝိသေသနမရှိသော်လည်း။ ကထိန္နဗ္ဗာရတာ စ၊ ကထိန်နုတ်သော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဗလိဗောဓပစ္စေဒပ္ပကာရော စ၊ ပလိဗောဓ ပြတ်သော အပြားကိုလည်းကောင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဤ။ “သဟုဗ္ဗာရေ ဒွေပိ ပလိဗောဓာ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဆိဇ္ဇန္တိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အကတစိဝရဿ၊ မပြုအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်း၏။ ပစ္စေသန္တိ အဓိဋ္ဌာနသမ္ဘဝပက္ခံ၊ ပြန်အံ့ဟု ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သင့်သောအဖို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ တေသု၊ ထိုပလိဗောဓ နှစ်ပါးတို့တွင်။ အညတရာဘာဝေပိ၊ တပါးမရှိသော်လည်း။ သဟုဗ္ဗာရေဝ၊ သဟုဗ္ဗာရသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။

၃၁၂-၃၂၅။ သမာဒါယဝါရော၊ သမာဒါယဝါရသည်။ အာဒါယဝါရသဒိသောဝ၊ အာဒါယဝါရနှင့် တူသည်သာတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဤဝါရနှစ်ပါး၌။ ဥပသဂ္ဂမေဝ၊ ဥပသာရသည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “ပုန သမာဒါယဝါရေပိ ။ပ။ တေယေဝ၊ (၁၉၆) ဒဿိတာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ ဝိပွကတစိဝရော၊ ဝိပွကတစိဝရဝါရ၌။ ပက္ခမနန္တိကဿ၊ ပက္ခမနန္တိက၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ “ယထာသမ္ဘဝ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝိပွကတစိဝရဝါရော၊ ၌။ ဆဋ္ဌေဝ ဥဗ္ဗာရာ၊ ခြောက်ပါးသော နုတ်ခြင်းတို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စိဝရော၊ သည်။ ဟတ္ထဂတေ၊ လက်၌ တည်သည်ရှိသော်။ အာသာဝစ္ဆေဒိကဿ၊ အာသာဝစ္ဆေဒိက၏။ အသမ္ဘဝါ၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ သော၊ ထိုအာသာဝစ္ဆေဒိကကို။ ဧတေသု ဝါရေသု၊ ထိုဝါရတို့တွင်။ ယတ္ထကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော ဝါရ၌။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဝိသုညေဝ၊ အသီးသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ဤ။ ဧတ္ထ၊ ဤအာသာဝစ္ဆေဒိက၌။ ဝိပွ-

ကတဝါရေ၊ ဝိပွကတဝါရဉ္စ။ အာဒါယဝါရသမာဒါယဝါရဝသေန၊ အာ-
ဒါယဝါရ၊ သမာဒါယဝါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒေ ဆက္ကဝါရာ၊ နှစ်ပါးသော
ဆက္ကဝါရတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တတော ပရံ၊ ထိုမှနောက်၌။ နိဋ္ဌာနသန္နိဋ္ဌာနနာသနန္တိကာနံ၊ နိဋ္ဌာနတိက်၊
သန္နိဋ္ဌာနတိက်၊ နာသနန္တိကတိက်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။
တိကာနိ၊ တိက်တို့ကို။ ဒသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်သုံးခုတို့တွင်။
တတိယတ္ထိကေ၊ ၌။ အနဓိဋ္ဌိတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ပစ္စေသံ န ပစ္စေသ”
ပြန်အံ့၊ မပြန်အံ့ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အနဓိဋ္ဌိတေန၊ မဆောက်တည်ခြင်း
ဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ န မနသိကတွံ၊ နှလုံးမသွင်းမူ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
တတိယတ္ထိကတော ပန၊ မှ။ ပရံ၊ ၌။ ဧကံ ဆက္ကံ၊ ဆက္ကတခုကို။ ဒသိတံ၊
၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တိဏိ တိကာနိ၊ တိက်သုံးခုတို့လည်းကောင်း။ ဧကံ ဆက္ကံ၊
ဆက္ကတခု လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ ပန္နရသကံ၊ ပဌမ ပန္နရသကကို။
ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဒုတိယပန္နရသကာဒိနိ၊ အစရှိသည်
တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ အာသာဒ္ဒါဒသကေ၊ အာသာဒ္ဒါဒသက၌။ ဗဟိသိမာဂတဿ၊
သိမ်ပသို့ သွားသော ရဟန်း၏။ ကထိနုဒ္ဒါရေသု၊ ကထိနုနုတ်ခြင်းတို့၌။ တေသမ္ပိ၊
တို့အားလည်း။ စိဝရာသာဒိဝသေန၊ သင်္ကန်းရနိုးခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်း
ဖြင့်။ စိဝရပလိဗောဓော၊ သည်။ ယာဝ စိဝရနိဋ္ဌာနာ၊ သင်္ကန်းပြီးသည်တိုင်
အောင်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “သော ဗဟိသိမာဂတော သုဏာတိ
‘ဥဗ္ဘတံ ကိရ တသ္မိ’ အာဝါသေ ကထိနန္တိ ။ ပ။ သဝနန္တိကော ကထိနုဒ္ဒါရေ’
တိ” ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပါ၌လည်း။ သဝနက္ခဏေ၊ ကြား
ဆဲခဏ၌။ အာဝါသပလိဗောဓော၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဆိဇ္ဇတိ၊ ၏။ စိဝရေ၊
သည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ စိဝရပလိဗောဓော၊ သည်။ ဆိဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဒိသံဂမိကနဝကေ၊ ဒိသံဂမိကနဝက၌။ ဒိသံဂမိကော ပက္ခမတိတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ န ပစ္စေသန္တိ၊ မပြန်အံ့ဟူ၍။ မက္ခမတိ၊ ဖဲ၏။ ဣမိနာ ဤ ဒိသံ
ဂမိကော ပက္ခမတိ - ဟူသောပါ၌ဖြင့်။ အာဝါသပလိဗောဓောဘာဝေ၊
အာဝါသပလိဗောဓ၏ မရှိခြင်းကို။ ဒသိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တေနော၊ ထိုပါ၌ဖြင့်ပင်လည်းကောင်း။ ဝသံဝုတ္တာဝါသေ၊ ဝါဆိုသော
ကျောင်းသို့။ ပုန၊ ဖန်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ စိဝရနိဋ္ဌာပိတမတ္ထေ၊ သင်္ကန်းကို
ပြီးစေကာမူ၌။ နိဋ္ဌာနန္တိကော ကထိနုဒ္ဒါရေ၊ နိဋ္ဌာနန္တိက ကထိနုနုတ်ခြင်း

၃၉၆

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

ကို။ ဝုတ္တော၊ ၊ ဧ၊။ “စိဝရပဋိဝိသံ အပဝိလာယမာနော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
 ပါဠိဖြင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ စိဝရပလိဗောဓသမဂ္ဂိကတ္ထံ၊ စိဝရပလိဗောဓ
 နှင့် ပြည့်စုံသောအဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ၊။ အပဝိလာယမာနောတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ အာကခံမာနော၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ကောင်းကို။
 သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလ္လယ်သည်သာလျှင်တည်း။

အာဒါယသတ္တကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။
 ကထိနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၈- စိဝရက္ခန္ဓက

ဇီဝကဝတ္ထုကထာဒီပဏိနာ

☞(၁၉၇) ၃၂၉။ စိဝရက္ခန္ဓကေ၊ ဌ။ “ကမ္မဝိပါက”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကမ္မပစ္စယဥတုပိတ္တာဟာရသမုဋ္ဌိတံ၊ ကံလျှင် အကြောင်းရှိသော ဥတုစိတ် အာဟာရသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ အပ္ပုဋ္ဌိဗာဟိယရောဂံ၊ မတားမြစ်နိုင်သော ရောဂါကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကမ္မဇယ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ရောဂယ၊ အနာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

၃၃၀။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ သံယမဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ဂဟဏဿ၊ ယူခြင်း၏။ အဝိသဇ္ဇနဿ၊ မစွန့်ခြင်း၏။ ရောဂဿ၊ ရောဂါ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်ပါဌ်တို့၌ကဲ့သို့နည်း ဟူမကား။ “ယော သံယမော သော ဝိနာသော”တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။ တေဿ သံယမဿ၊ ထိုသိမ်းဆည်းခြင်း၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဥပဇာနာမံ၊ သိပ္ပါကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ ယောဇနာတည်း။ တမေဝ ဖလံ၊ ထိုအကျိုးကိုသာလျှင်။ ဒဿေန္တိ၊ ပြလိုသော သဌေးကတော်သည်။ “ဝရမေတံ ။ပ။ အာသိတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကေစိပန၊ တို့သည်ကား။ “သံယမဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာနိသံသဿ၊ အာနိသင်ကို။ ဧတံ၊ ဤ သံယမဿ—ဟူသောပုဒ်သည်။ ဥပယောဂတ္ထော၊ ဒုတိယာအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၃၃၆။ ဥဿန္တဒေါသောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဉ္ဇာတပိတ္တာဒိဒေါသော၊ စုဝေးသော သည်းခြေစသော ဒေါသရှိသည်တည်း။ သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သကလသရီရေ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်၌။

၃၃၇။ မဟာပိဋ္ဌယကောဇဝန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထိပိဋ္ဌယံ၊ ဆင်ကျောက်ကုန်း၌။ အတ္ထရိတဗ္ဗတာယ၊ ခင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “မဟာပိဋ္ဌယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓသမညံ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ ဥဏ္ဏာမယတ္ထရဏံ၊ သားမွေးဖြင့် ပြီးသောအခင်းတည်း။

၃၃၈-၉။ ဥပစုကာသိနံ ခမမာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အစုကာသိ-
အဂ္ဂနကံ၊ တထောင်ဝက် အဖိုးထိုက်သော။ ဝါ၊ အဖိုးငါးရာထိုက်သော။
ပါဠိယံ၊ ဌ။ ကိ န ခေါက်၊ ဟူသည်ကား။ ကတမံ န ခေါ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။

၃၄၀-၃၄၂။ ဥပစာရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုသာနဿ၊ သုသာန်
၏။ အာသန္ဓေ ပဒေသေ၊ အနီးဖြစ်သော အရပ်၌။ ဆဇ္ဈေတွာ ဂတာတိ၊
ဟူသည်ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော စကားကို။ အဝတွာ ဧဝ၊ မဆိုမရှိ
သာလျှင်။ ဆဇ္ဈေတွာ၊ စွန့်၍။ ဂတာ၊ သွားကုန်၏။ တေန၊ ဤဆဇ္ဈေတွာ
ဂတာ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ “ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဂဏ္ဍန္တု”တိ၊ ယူစေကုန်
သတည်းဟူ။ ဆဉ္စိတေ ဧဝ၊ စွန့်သော်သာလျှင်။ အကာမာ၊ အလိုမရှိပဲ။
ဘာဂဒါနံ၊ အဖို့ပေးခြင်းကို။ ဝိဟိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။
ဆဉ္စိတေ ပန၊ စွန့်သော်ကား။ ကတိကာယ၊ ကတိကဝတ်သည်။ အသတိ၊
မရှိသော်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ဝင်ကုန်သော။ ဗဟူသု၊
များစွာသော ရဟန်းတို့တွင်။ ယေန၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဂဟိတံ၊
ကောက်ယူအပ်၏။ တေန၊ ထိုရဟန်းသည်။ အကာမာ၊ အလိုမရှိပဲ။ ဘာဂေါ၊
အဖို့ကို။ န ဒါတဗ္ဗော၊ မပေးအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဧတေသံ၊
ထိုရဟန်းတို့အား။ သမာနာ၊ တူကုန်သော။ ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒါ၊ အရှေ့
စသည် အပြားရှိကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ သဒိသာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြခြင်းငှာ။ “ကေဒိသာယ
ဝါ ဩက္ကမိသု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရေဝိဟာရဌာနေတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဝိဟာရသမ္ပုဓဌာနေ၊ ကျောင်း၏ ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌။

ဇီဝကဝတ္ထုကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္ပုတိအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၁၉၈) ၃၄၃။ “ဝိဟာရမဇ္ဈေ”တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သဗ္ဗေသံ၊
ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့၏။ ဇာနနတ္ထာယ၊ သိခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝဏ္ဏာ-
ဝဏ္ဏံ ကတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိဝိသပ္ပဟောနကတာဇာနနတ္ထံ၊ အဖို့လောက်
သောအဖြစ်ကို သိခြင်းငှာ။ ဟလိဒ္ဓိယာဒိဟိ၊ နန္ဒင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ခုဒ္ဒက-
မဟန္တဝဏ္ဏဟိ၊ ကြီးသောအဆင်း ငယ်သောအဆင်းတို့နှင့်။ ယုတ္တေ၊ ယှဉ်
ကုန်သော။ သမေ ကောဌာသေ၊ မျှသော အစုတို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တေန၊
ကြောင့်။ “သမေ ပဋိဝိသေ ဌပေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒန္တိ၊

ကွန်က]

စိဝရရဇနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၉၉

ဟူသည်ကား။ သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ ဥပစုပဋိဝိသဒါနံ၊ ထက်ဝက်
 အဖို့ ပေးခြင်းသည်။ ဗာတိကမ္မန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ ပဟောနကကမ္မံ၊ လောက်
 သော အမှုကို။ ယတ္ထကေန၊ အကြင်မျှလောက်သော။ ဝိနယာဂတေန၊
 ဝိနည်း၌လာသော။ သမ္မုဉ္ဇနိဗန္ဓနာဒိဟတ္ထကမ္မေန၊ တံမြက်ဆုပ်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိ
 သော လက်အမှုဖြင့်။ ဝိဟာရဿ၊ ၏။ ဥနကတော၊ ယုတ်သော အဖြစ်သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှလောက်ကို။ ကတော၊ ချီ။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။ သဗ္ဗေသန္တံ၊ ဟူသည်ကား။ တတြုပ္ပာဒဝဿာဝါသိကံ၊
 ထိုကျောင်း၌ဖြစ်သော ဝါဆိုသတ်န်းကို။ ဂဏန္တာနံ၊ ယူကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊
 ကုန်သော။ သိက္ခုနံ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ သာမဏေရာနဉ္စ၊ တို့အား
 လည်းကောင်း။ “ဘဏ္ဍာဂါရိကစိဝရေပိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အကာလ-
 စိဝရံ၊ အကာလသက်န်းကို။ သန္ဓာယ၊ ချီ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတန္တံ၊ ဟူသည်ကား။
 ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ကြွေးကြော်ခြင်းကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သမဘာဂ-
 ဒါနံ၊ မျှသောအဖို့ကိုပေးခြင်းသည်။ ဝိရဇ္ဈိတော ကရောန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 ကတ္တဗ္ဗကာလေသု၊ ပြုသင့်သောအခါတို့၌။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ယထာ-
 ရှမိတက္ခဏေ၊ အကြင် အကြင် အလိုရှိတိုင်းသောခဏ၌။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။

တ္ထေကေန မမ စိဝရံ ပဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွါဒသဝ္ဋနကေနေဝ၊
 တစ်ဆယ် နှစ်သပြာထိုက်သော ဖျင်ဖြင့်သာလျှင်။ မမ၊ ၏။ စိဝရံ၊ သည်။
 ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုတစ်ဆယ် နှစ်ကျပ်
 အောက်။ ဥနေန၊ ယုတ်သော ဖျင်ဖြင့်။ န ပရိပုဏ္ဏံ၊ မပြည့်စုံ၊ ဣတိ၊ သို့။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဂဟေကုကာမော၊ ယူလို၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဘဏ္ဍာဂါရသမ္ပုတိအာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

စိဝရရဇနကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၄။ ဧဝံ ဟိ ကတေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဇ္ဇာဓာရဿ၊ ဂွမ်း၏။ အန္တော၊
 အတွင်း၌။ ရဇနောဒကံ၊ ဆိုးရည်ကိုလည်းကောင်း။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ဆလ္လိကဉ္စ၊
 ဆိုးရည်ခေါက်ကိုလည်းကောင်း။ ကတော၊ ချီ။ ဝိယောဇနေ၊ ကင်းခြင်းကို။
 ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ န ဥတ္တရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေဝလံ ဥဒက-
 တော၊ ရေသက်သက်မှ။ ဖေဏုဋ္ဌာနာဘာဝါ၊ အမြှုပ်ထခြင်း မရှိသော
 ကြောင့်။ န ဥတ္တရတိ၊ မဝေ။ ဝါ၊ မလျှံ။ ရဇနက္ခန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ပက္ကရဇနဋ္ဌပနကံ၊ ဆိုးရည်ကျက်ထည့်သော။ မဟာသဋ္ဌံ၊ အိုးကြီးတည်း။

(၃၄၅) အနုဝါတာဒီနံ ဒီဃပတ္တာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာယာမတော၊ အလျားအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိတ္တာရတော၊ အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဝါတဉ္စ၊ အနားပတ်ကိုလည်းကောင်း။ အာဒိ—သဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ ဒိန္တံ ခဏ္ဍာနံ၊ အခန်းနှစ်ခုတို့၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ မာတိကာကာရေန၊ မြောင်းသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ဌပိတပတ္တဉ္စ၊ ထားအပ်သော အလွှာကိုလည်းကောင်း။ “ဒီဃပတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ “အာဂန္တုကပတ္တ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒိဂုဏစိဝရဿ၊ နှစ်ထပ်သောသင်္ကန်း၏။ ဥပရိ၊ ၌။ အညံ၊ တပါးသော။ ပဋ္ဌံ၊ အလွှာကို။ အပေန္တိ၊ ထပ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုအလွှာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအာဂန္တုကအလွှာကို။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ နကရောန္တိ ကိရ၊ မပြုကုန်သတတ်။

၃၄၆။ ပါဠိယံ၊ ၌။ နန္တိမုခိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တုဋ္ဌိမုခိယာ၊ ကောင်းသောမျက်နှာရှိသော။ ပသန္နဒိသာမုခါယ၊ ကြည်ညိုဖွယ်သောအရပ်မျက်နှာရှိသော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၃၄၇။ အစ္ဆုပေယျန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတိဋ္ဌပေယျံ၊ ထားအံ့။ ဟတဝတ္ထကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရာဏဝတ္ထာနံ၊ အဝတ်ဟောင်းတို့၏။ အနုဒ္ဓရိတွာဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂဋ္ဌေ ဝိယ၊ ပျဉ်ထပ်၌ကဲ့သို့။ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ၊ အားနည်းသော အရာကို။ အပနေတွာဝါ၊ ပယ်၍သာလျှင်။

☞ (၁၉၉) ၃၄၉-၃၅၁။ ဝိသာခါဝတ္ထုမ္ပိ၊ ဝိသာခါဝတ္ထု၌။ ကလ္လကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကိလန္တကာယာ၊ မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။ ဂတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉာဏဂတိ၊ ဉာဏဂတိဟူသော။ အဓိဂမော၊ တည်း။ အဘိသမ္မရာယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သင်္ကဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တော ဒုက္ခသန္တံ ကရေတိ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ သော။ ဉာဏာဘိသမ္မရာယော၊ ဉာဏ်ဖြင့် လာရာဖြစ်သော။ မဂ္ဂဉာဏသမ္ပယုတ္တေဟိ၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဂန္တဗ္ဗဂတိဝိသေသော၊ ရောက်အပ်သော ဂတိအထူးတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တံ၊ ထိုဂတိအထူးကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗျာကရိယာတိ၊ ဟောလတ္တံ။ “ဒဒါတိ ဒါန” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အနုပါနဝိရဟိတာနံ၊ ထမင်းအဖျော်သည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ သေသပစ္စယာနံ၊ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့ကို။ ဒါနဝသေန၊ လှသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သောဝဂ္ဂိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ၊ နတ်ရွာ၌ ဖြစ်စေတတ်သော။

၁။ ဌပိတပတ္တ (?) . . . ၂။ အနုပနေတွာဝ = (သဋ္ဌ)

၃၅၉။ အဋ္ဌပဒကစ္ဆန္နေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌပဒကသင်္ခါတဇ္ဇတ-
ဖလကလေခါသဏ္ဌာနေန၊ တကျစ်ရေးဟုဆိုအပ်သော အန်ပျဉ်ရေးသဏ္ဌာန်ဖြင့်။

၃၆၂။ ပါဠိယံ၊ ချွံ။ နဒီပါရံ ဂတန္တိ။ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။
နဒီပါရဂမနံ၊ မြစ်တဘက်သို့ သွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိယေဝ ပမာဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣမေဟိ စတူဟိ နိက္ခေပ-
ကာရဏေဟိ၊ ဤလေးပါးသော ထားခြင်း၏ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဌပေန္တေ-
နပိ၊ ထားသော ရဟန်းသည်လည်း။ အဂ္ဂဋ္ဌဂုတ္တိဝိဟာရေ ဧဝံ၊ တံခါးရှက်လုံ
ကျောင်း၌သာလျှင်။ ဌပေတုံ၊ ထားခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ နိဿိမာဂတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿာနသင်္ခါတံ
ကာလသီမံ၊ မိုးလဟုဆိုအပ်သော ကာလအပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကန္တံ၊ လွန်
သည်တည်း။ တံ၊ ထိုသက်န်းသည်။ ဝသိကသာဠိကစီဝရံ၊ ဝါဆိုသက်န်း
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

စီဝရရဇနကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သံသိကစီဝရပ္ပါဒကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၃။ “ပဉ္စ မာသေ” တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အစူန္တသံယောဂေ၊ အစူန္တ
သံယောဂ၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း။ ဝဗ္ဗိံ ပယောဇေတွာ
ဌမိတဥပနိက္ခေပတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿာဝါသိကဿတ္ထာယ၊ ဝါဆို
သက်န်းအလို့ငှာ။ ဒါယကေဟိ၊ ဒကာတို့သည်။ ပယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။
ဌမိတဥပနိက္ခေပတော၊ ထားအပ် နှ့်အပ်သော ဝတ္ထုမှ။ “ဣဓ ဝဿဝုတ္ထ-
သံဃဿာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ အဘိလာပမတ္တံ၊ သဒ္ဓါမျှသာ
လျှင်တည်း။ ဣဓ သဒ္ဓါ၊ ဣဓ-သဒ္ဓါကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ “ဝဿဝုတ္ထ-
သံဃဿ ဒေမာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ သော ဧဝ
နယော၊ ထိုနည်းလျှင်တည်း။ အနတ္ထတကထိနဿာပိ ပဉ္စ မာသေ ပါပုဏာ-
တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿာဝါသိကလာဘဝသေန၊ ဝါဆိုလာဘ၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္ထဝဿဿ၊ ဝါကျွတ်
သော။ အနတ္ထတကထိနဿာပိ၊ ကထိန်မခင်းသော ရဟန်းအားလည်း။ ပဉ္စ
မာသေ၊ ငါးလတို့ပတ်လုံး။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဟိ၊ စွ။ “စီဝရမာသ-
တော ပဌာယ ယာဝ ဟေမန္တဿ ပစ္စိမော ဒိဝသော၊ တာဝ ဝဿာဝါ-
သိကံ ဒေမာတိ ဝုတ္တေ ကထိနံ အတ္ထတံ ဝါ ဟောတု အနတ္ထတံ ဝါ၊ အတိ-

တဝဿိဝုတ္တောနမေဝ ပါပုဏာတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တတော
 ပရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စမာသတော၊ ငါးလမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဂိမ္မာ-
 နဿ၊ နေ့လ၏။ ပဌမဒိဝသတော၊ ရှေးဦးစွာသော နေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ကသ္မာ?ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 ပါဠိကို။ “ဥဒါဟု (၂၀၀)အနာဂတဝဿေ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသောပါဠိ၏။
 အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ပေါတ္တကေသု ပန၊ ဖေတိ၌ကား။
 “အနတ္တတကထိနဿာပိ ပဉ္စမာသေ ပါပုဏာတိ”တိ၊ ဟူသော။ ဣမဿ၊
 ဤပါဠိ၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ “ကသ္မာ ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ”တိ ဣဒံ၊
 ဟူသောပါဠိကို။ လိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ တံ လိခနံ၊ ထိုသို့ ရေးခြင်းသည်။
 ပမာဒလိခိတံ၊ မေ့လျော့၍ ရေးခြင်းတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပိဋ္ဌိသမယေ၊
 ပိဋ္ဌိသမယ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “အတ္တတကထိနဿာပိ”
 တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္ထဗ္ဗတော၊ မဆိုအပ်သော ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။
 ဝုတ္တဝဿေ၊ ဝါကျွတ်သော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “အနတ္တတကထိ-
 နဿာပိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိသမယေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော သင်္ကန်း
 သည်။ ဝုတ္တဝဿသေဝ၊ “ဝါကျွတ်သော ရဟန်းအားသာလျှင်။ န စ
 ပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သမ္ပုခိဘူတာနံ၊ မျက်မှောက် ဖြစ်
 ကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ပါပုဏာနတော၊
 ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “သစေ ပန
 ဂိမ္မာနံ ပဌမဒိဝသတော ပဌာယဧဝံ ဝဒတိ၊ တတြ သမ္ပုခိဘူတာနံ သဗ္ဗေသံ
 ပါပုဏာတိ။ ကသ္မာ ပိဋ္ဌိသမယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။

ဒုဂ္ဂဟိတာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။ သံသိကာ-
 နေဝ၊ သံသိကတို့သာလျှင်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတောဝါတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ထေရာနံ၊ တို့အား။ ဒါတဗ္ဗတောဝ၊ ပေးအပ်သည်မှလျှင်။
 ဝါ၊ ကား။ ဣဒါနေဝ၊ ယခုအခါ၌သာလျှင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 သံသိကစိဝရပွါဒကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပနန္ဒသကျပုတ္တဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ “သတ္တာဟဝါရေန အရုဏမေဝ ဥဠာပေတိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူ
 သောစကားကို။ နာနာသီမာဝိဟာရေသု၊ အထူးထူးသောသိမ်မွေ့သောကျောင်း
 တိုက်တို့၌။ ကတ္တဗ္ဗနယေန၊ ပြုအပ်သော နည်းဖြင့်။ ကေသိမ္ပိ ဝိဟာရေ၊

၁။ အနတ္တတကထိနဿာပိ ဝတ္ထဗ္ဗတော = (ဆဋ္ဌ)

ကုဏ္ဍက]

ဥပနန္ဒသကျပုတ္တဝတ္ထိကထာပဏ္ဍိတ

၄၀၃

တခုသော ကျောင်းတိုက်၌လည်း။ ဒီသူ သေနာသနေသ၊ နှစ်ခုသော
ကျောင်းတိုက်၌။ နိဝုတ္တဘာဝ ဒဿနတ္ထံ၊ နေသောအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ‘အရုဏဋ္ဌာပနေနေဝ၊ အရုဏ်တက်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာ
လျှင်။ တတ္ထံ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝုတ္တော၊ နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝဿန္တေဒ-
ပရိဟာရာယ၊ ဝါပြတ်သည်မှ စောင့်ခြင်းငှာ။ န ဝုတ္တော၊ နေသည်
မဟုတ်။ ဟိ၊ စ။ အန္တောဥပစာရသီမာယံ၊ ဥပစာရသီမံတွင်း၌။ ယတ္ထ
ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော အရပ်၌။ အရုဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပေန္တော၊ တက်စေသော
ရဟန်းသည်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဂဟိတသေနာသနံ၊ ယူအပ်သော ကျောင်း
သို့။ အပ္ပဝိဋ္ဌောပိ၊ မဝင်သော်လည်း။ ဝုတ္တဝသော ဧဝ၊ ဝါကျွတ်သည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂဟိတသေနာသနေ ပန၊ ယူအပ်သောကျောင်း
၌ကား။ နိဝုတ္တော နာမ၊ နေသည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထ
စ၊ ထိုကျောင်း၌လည်း။ အရုဏဋ္ဌာပနေ၊ အရုဏ်တက်စေခြင်းသည်။ သတိ
ပန၊ ရှိသော်ကား။ နိဝုတ္တော နာမ၊ နေသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
တေန၊ ကြောင့်။ “ပုရိမသ္မိ” ဗဟုတရံ နိဝသတိ နာမာ”တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ဤသတ္တာဟဝါရေန အရုဏမေဝ ဥဋ္ဌာပေတိ-ဟူ
သောပါဌ်ဖြင့်။ ဣတရသ္မိ၊ ဤမှတပါးသော ကျောင်း၌။ သတ္တာဟဝါ-
ရေနာပိ၊ ခုနစ်ရက် တကြိမ်ဖြင့်လည်း။ အရုဏဋ္ဌာပနေ၊ အရုဏ်တက်စေခြင်း
သည်။ သတိ ဧဝ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ အပ္ပကတရမ္ပ၊ အနည်းငယ်လည်း။
နိဝသတိ နာမ၊ နေသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အရုဏဋ္ဌာပနေ၊ သည်။
အသတိ၊ မရှိသော်။ န နိဝသတိ နာမ၊ နေသည်မမည်။ ဣတိ၊ သို့။
ဒီပိတံ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာနာလာဘေဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။
ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီး အသီး။ နိဗဒ္ဓဝဿာဝါသိကလာဘေဟိ၊ မြဲသောဝါဆို
လာဘ်ရှိကုန်သော။ နာနုပစာရေဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။ နာနာပရိက္ခေပ-
နာနာဒ္ဓါရေဟိ၊ အထူးထူးသော အရံ အထူးထူးသော တံခါးရှိကုန်သော။
ကေသီမာဝိဟာရေဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိန္နံ ဝိဟာရာနံ၊ ကျောင်းနှစ်ခုတို့ကို။
ဧကေန ပါကာရေန၊ တခုသော တံတိုင်းဖြင့်။ ပရိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ရံအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ကောယ ဥပစာရသီမာယ၊ ဥပစာရ သီမံ တခုတည်း၌။
အန္တောဂတေဟိ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဒီဟိ ဝိဟာရေဟိ၊ ကျောင်းနှစ်ခု
တို့ဖြင့်။ သေနာသနဂ္ဂါဟော၊ ပဋိပုဿမ္ဘတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဌမံ ဂဟိ-
တော၊ ရှေးဦးစွာ ယူအပ်သော ကျောင်းခံခြင်းသည်။ ပဋိပုဿမ္ဘတိ၊

၄၀၄ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ [၈-စိဝရ

ငြိမ်း၏။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကျောင်း၌။ သေနာ-
သနဂ္ဂါဟော၊ သည်။ ပဋိပဿဇ္ဇေ၊ ငြိမ်း၏။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။

ဥပနန္တသကျပုတ္တဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဂိလာနဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

☐ (၂၀၁) ၃၆၅-၆။ ဘူမိယံ ပရိဘဏ္ဍံ အကာသိတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဂိလာနေန၊ နာသောရဟန်းသည်။ နိပန္နဘူမိယံ၊ အိပ်သောမြေ၌။ ကိလိဋ္ဌဋ္ဌာနံ၊
ညစ်နွမ်းသောအရပ်ကို။ ဓောဝိတော၊ ဆေး၍။ ဟရိတူပလိတ္တံ၊ နွားချေးစို့ဖြင့်
လိမ်းကျံခြင်းကို။ ကာရေသိ၊ ပြုစေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဘေသဇ္ဇံ
ယောဇေတုံ အသမတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။
ဝုတ္တဝိခိမ္မိ၊ ဆိုအပ်သောအစီအရင်ကိုလည်း။ ကာတံ၊ ငှာ။ အသမတ္ထော၊
မစွမ်းနိုင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ၊ သူနာကိုပြုစုသော ရဟန်းတို့အား။
စိဝရဒါနေ၊ သင်္ကန်းပေးရာ၌။ သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ တိစိဝရဓိဋ္ဌာနာ-
ဘာဝါ၊ တိစိဝရိက် အဓိဋ္ဌာန်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ “တိစိဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ”တိ
အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဟယံ၊
တထောင်ကို။ သဗေပိ အတ္တတိ၊ အကယ်၍မှလည်း ထိုက်သည်ဖြစ်အံ့။ ဂိလာနု-
ပဋ္ဌာကာနုညေဝ၊ သူနာပြုစုသောသူတို့အား သာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ
သမ္ပန္နော၊ စာစပ်။

ဂိလာနဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မတသန္တကကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၉။ အညန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စိဝရပတ္တတော၊ သင်္ကန်းသပိတ်မှ။
အညံ၊ တပါးသော။ အပ္ပဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိဇိဏ္ဏာဒိဘာဝေန၊
အလွန်ဟောင်းခြင်းစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိဟိနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ တတောတိ၊
ဟူသည်ကား။ အဝသေသပရိက္ခာရတော၊ ကြွင်းသော ပရိက္ခရာမှ။ သဗ္ဗန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကိုလည်းကောင်း။ တိစိဝရဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။

တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊
ထိုထိုကျောင်း၌။ သံဃဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ သန္တကော၊ ဥစ္စာတည်း။
ပါဠိယံ၊ ၌။ အဝိဿဇ္ဇိကံ အဝေဘဂီကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဂတာနာဂ-

တဿ၊ ရောက်ဆဲရောက်လတ္တံ့သော။ စာတုဒ္ဓိသဿ၊ အရပ်လေးမျက်နှာမှ
လာသော။ သံဃဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။
ကဿစိ၊ တစုံတယောက်အား။ အဝိဿဇ္ဇိကဉ္စ၊ မစွန့်အပ်သည်လည်းကောင်း။
အဝေတဂီကဉ္စ၊ မဝေဖန်အပ်သည်လည်းကောင်း။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။
အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြု၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၃၇၁-၂။ အက္ကနာဠမယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အက္ကဒဏ္ဍမယံ၊ မရိုးတံ
ဖြင့်ပြီးသော သင်္ကန်းတည်း။ အက္ကဒဿာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အက္ကဝါကေန၊
မရိုးလျှော်ဖြင့်။ ကတဒဿာနိ၊ ပြုအပ်သော သင်္ကန်းတို့တည်း။ ပေါတ္ထက-
ဂတိကာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုကာနိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုတို့တည်း။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ဒုပဉ္စစိဝရဿ ဝါ မဇ္ဈေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယံ၊ အကြင်
သင်္ကန်းသည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ တိပဉ္စစိဝရံ၊ သုံးထပ်ရှိသော
သင်္ကန်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသင်္ကန်း၏။ မဇ္ဈေ၊ ဌ။ ပဉ္စလံ
ကတော၊ အထပ်ပြု၍။ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ ပေးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၃၇၄။ “သန္တေ ပတိရူပေ ဂါဟကေ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
ဂါဟကေ၊ ယူအပ်သောသူသည်။ အသတိ၊ သော်။ အဒတော၊ မပေးမူ၍။
ဘာဇိတေပိ၊ ဝေဖန်သော်လည်း။ သုဘာဇိတမေဝ၊ ကောင်းစွာ ဝေဖန်
ခြင်းလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၆။ “ဒက္ခိဏောဒကံ ပမာဏ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော စကား၌။ “ဧတ္ထ-
ကာနိ စိဝရာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿာမိ”တိ၊ လူအံ့ဟူ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥဒကံ၊
ရေကို။ ပါတေတော၊ ချ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ ဒေန္တိ၊ လှူကုန်၏။ တံ၊
ထိုရေကို။ ယေဟိ၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ ဂဟိတံ၊ ခံအပ်၏။ တေ၊ ထို
ရဟန်းတို့သည်။ ဘာဂိနောဝ၊ အဖို့ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ (၂၀၂) ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်သော၊ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ပရသမုဒ္ဒေတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဇမ္ဗုဒီပေ၊ ဇမ္ဗုဒီပါ၌။ ဟိ၊ စွာ။ တမ္ဗပဏ္ဍိဒိပံ၊ သိဟိန္ဒုကျွန်းကို။
ဥပါဒါယ၊ ထောက်၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ၏။

မတသန္တကကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အဋ္ဌစိဝရမာတိကာကထာဝဏ္ဏနာ

၃၇၉။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနနယေန ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “သီမာယ ဒါန”^၁ နှစ်
 အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တဗ္ဗေ၊ ဟောအပ်လျက်။ “သီမာယ ဒေတိ”^၂
 တိ အာဒိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန၊ သီမာယ ဒေတိ-အစရှိသော ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အပိစာ”^၃ တိ အာဒိနာ၊ အပိစ-အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ပဌမ-
 လေဒ္ဒုပါတ သူတပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော၊ ပထမ ခဲတကျဖြစ်၍ ဖြစ်သော
 အရံထိုက်ရာ အရပ်မှ။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ ဒုတိယလေဒ္ဒုပါတောပိ၊ ဒုတိယ ခဲတကျ
 သည်လည်း။ ဥပစာရသီမာ ဧဝံ၊ ဥပစာရသိမ်ပင်လျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတိ၊ ၏။ ဓုဝသန္တိပါတဋ္ဌာနာဒိကမ္ပိ၊ အမြဲစည်းဝေးရာအရပ် အစရှိသည်
 ကိုလည်း။ ပရိယန္တေ ဌိတမေဝ၊ အစွမ်း၌ တည်သည်ကိုသာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊
 ၏။ လောကေ၊ ၌။ ဂါမသီမာဒယော ဝိယ၊ ဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့
 ကဲ့သို့။ ဝိသုံ၊ အသိး။ ပသိဒ္ဓါ၊ ထင်သော။ လာဘသီမာ နာမ၊ လာဘ
 သိမ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ အယံ၊ ဤ လာဘ
 သိမ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာယ၊ ဤ သို့သော
 စောဒနာကြောင့်။ “နေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာ”^၄ တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကား
 ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤ နေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-အစရှိသော ပါဌ်
 ဖြင့်။ အယံ၊ ဤလာဘသိမ်သည်။ န သာသန ဝေါဟာရသိဒ္ဓါ၊ သာသန
 ဝေါဟာရဖြင့် ပြီးသည်မဟုတ်။ လောကဝေါဟာရသိဒ္ဓါ ဧဝံ၊ လောကဝေါ
 ဟာရဖြင့် ပြီးသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “ဇနပဒပရိစ္ဆေ-
 ဒေါ”^၅ တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ လောကပသိဒ္ဓ သီမာသဒ္ဓတ္ထ ဝသေန၊
 လောက၌ အထင်အားဖြင့်ပြီးသော သီမာသဒ္ဓါ၏ အနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဇနပဒဗ္ဗန္တရမ္ပိ၊ ဇနပဒအတွင်းကိုလည်း။ ဇနပဒ-
 သီမာတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဇနပဒေါ ဧဝံ၊ ဇနပဒသာလျှင်။ ဇနပဒ-
 သီမာ၊ မည်၏။ ရဋ္ဌသီမာဒိသုပိ၊ ရဋ္ဌသိမ်အစရှိသည် တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤ
 အတူတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာန”^၆ နှစ်အာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

“ပထဝီဝေမဇ္ဈေ ဂတဿာ”^၇ တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ယာဝ ဥဒကပရိ-
 ယန္တာ၊ ရေအဆုံးတိုင်အောင်။ ခဏ္ဍသိမတ္တာ၊ ခဏ္ဍသိမ်ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ ဥပစာရသီမာဒိသု၊ ဥပစာရသိမ် အစရှိကုန်သော။ အဗဒ္ဓသီမာသု ပန၊

၁။ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဗန္တရံ ပန = (ဆဋ္ဌ)

အဗဒ္ဓသိမ်တို့၌ကား။ ဟေဋ္ဌာပထဝီယံ၊ မြေ၏အောက်၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ရဟန်းတို့အား။ န ပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ ကူပါဒိပဝေသာရဟဋ္ဌာနေ၊ တွင်းအစရှိသော ဝင်ထိုက်သော အရပ်၌။ ဌိတာနညေဝ၊ တည်သော ရဟန်းတို့အားသာလျှင်။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေဋ္ဌာသိမာကထာယံ၊ အောက်သိမ်စကား၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်။ တံတံသိမဋ္ဌဘာဝေါ၊ ထိုထိုသိမ်တို့၌ တည်သော အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ စက္ကဝါဋ္ဌသိမာယံ၊ စကြဝဠာသိမ်၌။ ဒိန္နပန၊ လူမှုကား။ ပထဝီသန္ဓာရကဉဒကဋ္ဌာနေပိ၊ မြေကိုခံသော ရေတည်ရာ အရပ်၌လည်း။ ဌိတာနံ၊ တည်သော ရဟန်းတို့အား။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌။ စက္ကဝါဋ္ဌဝေါဟာရတ္ထာ၊ စကြဝဠာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းရှိသောကြောင့်တည်း။

ဗုဒ္ဓါဓိဝုတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိဝုတ္တော၊ နေတော်မူ၏။ ပါကဝဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဗဒ္ဓဒါနံ၊ မြဲသော အလှတည်း။ ဝတ္တတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေသံ၊ အကြင်ရဟန်းတို့၏။ သမ္ပုခေ၊ မျက်မှောက်၌။ သေသော၊ ဤ ဒကာသည်။ ဒေတိ၊ ၏။ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဒုတိယဘာဂေ ပန ထေရာသနံ အာရုဋ္ဌေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယာဝ သံဃနဝကော၊ သံဃနော တိုင်အောင်။ ဧကဝါရံ၊ တကြိမ်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အား။ ဘာဂံ၊ အဖို့ကို။ ဒုတ္တာ၊ ပေး၍။ စိဝရေ၊ သည်။ အပရိက္ခိဏေ၊ မကုန်သည်ရှိသော်။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အား။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှာ။ ဒုတိယဘာဂေ၊ ဒုတိယအဖို့ကို။ ထေရဿ၊ မထေရ်အား။ ဒိန္နေ၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ပံသုကုလိကနမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “တုယံ ဒေမာ” တိ၊ ဟူ၍။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဆိုသောကြောင့်။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “တုယံ ဒေမာ” တိ၊ ဟူ၍။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယဒိ ဝဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍ အပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ “သံဃဿ ဒေမာ” တိ၊ ဟူ၍။ (၂၀၃) ဝုတ္တေပိ၊ သော်လည်း။ ဝဋ္ဌေယျ၊ အပ်ရာ၏။ “ဘိက္ခုနံ ဒေမ၊ ထေရာနံ ဒေမ၊ သံဃဿ ဒေမာ” တိ ပဒါနံ၊ ဟူသောပုဒ်တို့၏။ ဝစနတော၊ စကားအားဖြင့်။ ဘေဒေါ၊ အထူးသည်။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။

ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝိမံသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။

“ပါရုပိတုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပံသုကုလိကာနံ၊ ပံသကုဆောင်သော ရဟန်းတို့အား။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဒမ္မိတံ ဝုတ္တေ ပန န မဇ္ဈေ ဘိန္နိတော ဒါတဗ္ဗ” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုနီပက္ခေ၊ ဘိက္ခုနီအဖို့၌။ သံဃဿ၊ သံဃာကို။ ပစ္စေကံ၊ အသီး။ အပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက်ဖြင့်။ ဘာဂေါ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါယကဿ၊ ၏။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ တဏှာ ဒါနဉ္စ၊ ထိုသို့ ပေးခြင်းသည်လည်း။ ဘိက္ခုပိ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့ကိုလည်း။ ဂဏေတွာ၊ ရေတွက်၍။ ဒိန္နေ ဝေ၊ ပေးမှသာလျှင်။ ယုဇ္ဈတိ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ စူး။ ဣတရထာ၊ ရဟန်းမိန်းမကိုသာ ရေတွက်၍ ပေးသည်ရှိသော်။ ကိတ္တကံ၊ အတယ်မျှလောက်ကို။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်သည်ည်း။ ကိတ္တကံ၊ ကို။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ ဒါတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝိညာယတိ၊ မသိအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဘိက္ခုသံဃဿ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဝစနမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သောစကားသည်လည်း။ “ဘိက္ခုန” န္တိ ဝုတ္တဝစနသဒိသမေဝ၊ ဘိက္ခုနံ-ဟူသောစကားနှင့် တူသလျှင် ကတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနီယော စ ဂဏေတွာ ဒါတဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပုဂ္ဂလော၊ ပ။ ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန အဂဟိတတ္တာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဘိက္ခုသံဃ-သဒ္ဓေန၊ ဘိက္ခုသံဃ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ဘိက္ခုနုညေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတတ္တာ စ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလဿ ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား။ “တုယုဉ္စ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ဂဟိတတ္တာ စ၊ ယူအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ၌။ အဿ၊ ၏။ အဂ္ဂဟိတတာ၊ မယူအပ်သောအဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ “ဘိက္ခုနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယုဉ္စ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဋ္ဌာန-သဒိသတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောအရာနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဟိ၊ စူး။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သံဃ-သဒ္ဓေါ၊ သံဃ-သဒ္ဓါသည်။ ပုဂ္ဂလပ္ပဓာနော၊ ပုဂ္ဂိုလ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ” တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌံ၊ ပါဌ်ကို။ လိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ တံ လိခနံ၊ ထို ရေးခြင်းသည်။ န သုန္ဓရံ၊ မကောင်း။

ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊ ထို ဘိက္ခုသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ-ဟူသောစကား
၏။ ဝိသုံ လာဘဂ္ဂဟဏေ၊ အသီး လာဘ်ကိုယူခြင်း၌။ ကာရဏဝစနတ္တာ၊
အကြောင်းစကား ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တဿ ဟိ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။
“ဝိသုံ သံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ပုဂ္ဂလဿပိ၊
၏လည်း။ ဘာဂ္ဂဟဏေ၊ အဖို့ကို ယူခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
တ္ထေ၊ ဤ ဘိက္ခုသံဃဿ တုယုဉ္ဇ-ဟူသောပုဒ်၌။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ အဂ္ဂဟဏံ
ယဿ၊ မယူခြင်းကဲ့သို့။ ဧဝံ တဿ၊ တူ။ ဥပရိ၊ အထက်ဖြစ်သော။ “ဘိက္ခု-
သံဃဿ စ တုယုဉ္ဇာ” တိအာဒိသပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သံဃာဒိ-
သဒ္ဓေဟိ၊ သံဃသဒ္ဓါအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ကို။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်း
ကို။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ ဂဟဏံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။
သံဃတောပိ၊ မလည်းကောင်း။ ဝိသုမ္ဗိ၊ အသီးလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဘာဂဒ္ဓယံ၊ အဖို့နှစ်ပါးကို။ လဘေယျ၊ ရရာ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥတယတ္ထ၊
နှစ်ပါးစုံတို့၌။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သောကြောင့်တည်း။

“ပူဇေတဗ္ဗ” န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဂိဟိကမ္ပံ၊ လူတို့အမှုသည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္တံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဘိက္ခု-
သံဃဿ ဟရာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပိဏ္ဍပါတဟရဏံ၊ ဆွမ်းကို
ဆောင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဘုဉ္ဇိတုံ
ဝဋ္ဋတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “အန္တော ဟေမန္တေ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
ပါဌ်ဖြင့်။ ကထိနေ၊ ကို။ အနတ္တတေ၊ မခင်းအပ်သည်ရှိသော်။ ဝဿာနံ၊
မိုးလတို့၏။ ပစ္စိမေ မာသေ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သောလ၌။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်သော
သင်္ကန်းသည်။ ပုရိမဝဿဝုတ္တာနညေဝ၊ ပုရိမဝါမှ ထကုန်သော ရဟန်းတို့
အားသာလျှင်။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တတော ပရံ၊ ထို တန်ဆောင်မုန်းလမှ
နောက်၌။ ဟေမန္တေ၊ ဆောင်းလ၌။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်သော သင်္ကန်းသည်။ ပစ္စိမ
ဝဿဝုတ္တာနမ္ပိ၊ ပစ္စိမဝါမှ ထကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဝုတ္တဝဿတ္တာ၊
ဝါကျွတ်ပြီးသောကြောင့်။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဟေမန္တတော၊ ဆောင်းလမှ။
ပရံ ပန၊ နောက်၌ကား။ ပိဋိသမယေ၊ ၌။ “ဝဿဝုတ္တသံဃဿာ” တိ၊ ဟူ၍။
ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဆို၍။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်သော သင်္ကန်းသည်။ အနန္တရေ ဝဿေ
ဝါ၊ အခြားမဲ့ဝါ၌လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုအခြားမဲ့ဝါမှ။ ပရေသု ဝါ၊
နောက်ဖြစ်သော ဝါတို့၌ လည်းကောင်း။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော
ဝါ၌။ ဝုတ္တဝဿာနံ၊ ဝါမှထကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ တို့အား။ ပါပုဏာတိ၊
၏။ ယေ ပန၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည်ကား။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ခပ်သိမ်းသောဝါ၌။

အဝုတ္တဝဿာ၊ ဝါမဆိုကုန်။ ၊ တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့အား။ န ပါပုဏာတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ဘိက္ခုတာဝေ၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်၌။ ဝုတ္တဝဿာနံ၊ ဝါမဆိုကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊
 တို့အားလည်း။ ဣတိ (၂၀၄) အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “ဝဿဝုတ္တသံဃဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “သမ္မုခိ-
 ဘူတာနံ သဗ္ဗေသ”န္တိ၊ တော့ပို၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ ဤနည်း ပင်တည်း။ အတိတဝဿန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနန္တရာတိတဝဿံ၊ အခြားမဲ့ လွန်ပြီးသော ဝါကို။

“ဥဒ္ဓေသံ ဂဟေတုံ အာဂတော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥဒ္ဓေသေ၊ ပါဠိကို။ အဂ္ဂဟိတေပိ၊ မသင်မီလည်း။ အန္တေဝါသိကောဝ ဣတိ၊ အန္တေဝါ သိကပင်ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဂဟေတာ ဂစ္ဆန္တောတိ၊ ဟူသည် ကား။ ပရိနိဋ္ဌိတုဥဒ္ဓေသော၊ ပြီးသော ပါဠိသင်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတော့၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသော။ “ဝုတ္တံ ကတာ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒိနိ ဂဟေတာ ဝိစ-
 ရန္တာန”န္တိ၊ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားသည်။ “ဥဒ္ဓေသန္တေဝါသိကာန”န္တိ၊ ဣမဿေဝ၊ ဟူသောစကား၏သာလျှင်။ ဝိသေသနံ၊ တည်း။ တေန၊ ထိုဝိသေ သနဖြင့်။ ဥဒ္ဓေသကာလေ၊ ပါဠိသင်သောအခါ၌။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ ဥဒ္ဓေသံ၊ ကို။ ဂဟေတာ၊ သင်၍။ ဂန္တော၊ သွား၍။ အညတ္ထ၊ တပါးသော အရပ်၌။ နိဝသန္တေ၊ နေကုန်သော။ အနိဗဒ္ဓစာရိကေ၊ အမြဲမနေသော တပည့် တို့ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ နှစ်စေ၏။

အဋ္ဌစိဝရမာတိကာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 စိဝရက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

၉-စမ္ပယုက္ခန္ဓက

ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထုကထာဒီပဏ္ဍနာ

☞ (၂၀၅) ၃၀၀။ စမ္ပယုက္ခန္ဓကေ၊ ဌံ။ တန္တိဗဒ္ဓေါတိ၊ ဌံ။ ဗျာပါရော၊ ကြောင့်ကြခြင်းကို။ တန္တိ၊ တန္တိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကြောင့်ကြခြင်း ဌံ။ ဗဒ္ဓေါ၊ စပ်သည်တည်း။ ဥဿုက္ကံ၊ လုံ့လပြုခြင်းသို့။ အာပန္နော၊ ရောက် သည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဘေန၊ ကြောင့်။ “တသ္မိ” အာဝါသေ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၃၀၇-၈။ ဟာပနံ ဝါ အညထာ ကရဏံ ဝါ နတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥတ္တိကမ္မဿ၊ ဥတ္တိကံ၏။ ဥတ္တိယာ ဧကတ္တာ၊ ဥတ်တကြိမ်တည်း ဖြစ်သော ကြောင့်။ ဟာပနံ၊ ယုတ်စေခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ တဿ၊ ထိုဥတ်၏။ ဧကတ္တာ ဧဝ၊ တကြိမ်တည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ ပစ္စာ ဥတ္တိဌပနဝသေန စ၊ နောက်မှ ဥတ်ကိုထားခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် လည်း ကောင်း။ ဒိက္ခတ္တံ၊ ဌပနဝသေန စ၊ နှစ်ကြိမ်ထားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ကောင်း။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဝါရေ၊ ပရိဝါ၌။ တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကံတည်း။ တဿ၊ ထိုကံအား။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကဿပဂေါတ္တဘိက္ခုဝတ္ထုကထာဒီပဏ္ဍနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာပြီ။

ဒွေနိဿရဏာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၉၅။ သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဗာလော” တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည် ဖြင့်။ နိဋ္ဌိဌပုဂ္ဂလော၊ ညွှန်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပတ္တော၊ မရောက်။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ ဤကားစာစပ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမရောက်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒသေတုံ၊ ၄။ (ထည့်)။ “ယသ္မာ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုယသ္မာ-စသောပါ၌။ အာဝေဏိကေနလက္ခဏေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မဿ၊ ၏။ နိမိတ္တဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အသာဓာရဏဘူတေန၊ မဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ် သော။ ကုလဒ္ဓသကဘာဝေန၊ ကုလဒ္ဓသကအဖြစ်ဖြင့်။ သေ သေသော၊ ဤ ရဟန်းသည်။ တံ ကမ္မံ၊ ထို ပဗ္ဗာဇနိယကံသို့။ ဟဒိ အပ္ပတ္တော၊ အကယ်၍

မရောက်သည်ဖြစ်အံ့။ ကတံ ပန၊ အသို့လျှင်။ သုနိဿာရိတော၊ ကောင်းစွာ ထုတ်အပ်သည်။ ဣတိ စောဒနာယ၊ ဤသို့သော စောဒနာကြောင့်။ “ယသ္မာ ပနဿ အကင်္ခမာနော သံဃော ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ ကရေယျာတိ၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သုနိဿာရိတော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ တတ္ထ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကမ္မက္ခန္ဓကေ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။

ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ ကုလဒ္ဓသကကမ္မံ၊ ကုလဒ္ဓသကအမှုကို။ ကတော၊ ၍။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ၊ ကို။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သောရဟန်းအား။ (ဝုတ္တာ-ဤ စပ်။) တေရသကကဏ္ဍကထာယံ၊ တေရသကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ၌။ “ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသန္တေန ယသ္မိံ ဂါမေ ကုလဒ္ဓသကကမ္မံ ကတံဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝါ တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ န ဝသိတဗ္ဗ”န္တိ၊ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြစ်။ ယာ သမ္မာ-ဝုတ္တနာ၊ အကြင်ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဤ။ သာ သမ္မာဝုတ္တနာ၊ ကို။ ဣာရေနာပိ၊ ကုလဒ္ဓသကမှတပါးသောအမှုဖြင့်ပြုအပ်သောရဟန်းသည်လည်း။ ပူရေတဗ္ဗာ၊ ဖြည့်အပ်၏။ ပဋိပုဿဒ္ဓကမ္မဿ၊ ငြိမ်းပြီးသောကံရှိသော။ ကုလဒ္ဓသကဿ၊ ကုလဒ္ဓသကရဟန်းအား။ တတ္ထေဝ အဋ္ဌကထာယံ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ၌ပင်လျှင်။ “ယေသု ကုလေသု ကုလဒ္ဓသကကမ္မံ ကတံ၊ တတော ပစ္စယာ န ဂဟေတဗ္ဗာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ ပန ဝုတ္တံ၊ အကြင်ဝတ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ တံ၊ ထိုဝတ်ကို။ န ပူရေတဗ္ဗံ၊ မဖြည့်အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကုလသင်္ဂဟဿ၊ ကုလသင်္ဂဟကို။ အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်သောကြောင့်တည်း။ သေသကမ္မေသုပိ၊ ကြွင်းသောကံတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ “အကင်္ခမာနော သံဃော ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ ကရေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုဩသာရိတော၊ ကောင်းစွာသွင်းအပ်သည်။ (ထည့်သည်)။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။

☞ (၂၀၆) တဇ္ဇနိယကမ္မာရဟဿ နိယသကမ္မံ ကရောတိ။ ပ။ ဧဝံ ခေါ ဥပါလိ အဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ဝစနံ၊ သည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သံဃသန္နိဋ္ဌာနဝသေန၊ သံဃာဆုံးဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မာရဟတ္တဿ၊ တဇ္ဇနိယကံထိုက်သော အဖြစ်စသည်၏။ သိဇ္ဈနတော၊ ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်းအား။ သံဃော၊ သည်။ “တဇ္ဇနိယကမ္မံ၊ ကို။ ကရောမာ”တိ၊ ပြုကုန်အံ့ဟု။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ၍။ ကမ္မဝါစံ၊ ကို။ သာဝေန္တော၊ ကြားသည်ရှိသော်။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မဝါစံ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မဝါစာကို။ သာဝေ-တိ၊ ကြား၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ အဓမ္မကမ္မံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ “တဿေဝ၊ ထိုရဟန်းအားသာလျှင်။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မမေဝ၊

ကိုသာလျှင်။ ကံရောမာ”တိ၊ ဟူ၍။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ တ-
ဒေဝ၊ ထိုပဗ္ဗာဇနီယကံကိုသာလျှင်။ သစေ-ပန ကရေတိ၊ အံ။ တဿ၊ ထို
ရဟန်း၏။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ဓမ္မကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။

ဝေ၊ သို့။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ “နိဿာရဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတဿ၊ အလို
ရှိအပ်သော။ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မဿ၊ ၍။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အတ္တံ၊ ကို။ ဒဿေတော၊
၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဒညေသံ၊ ထိုပဗ္ဗာဇနီယကံမှ တပါးကုန်သော။ တဇ္ဇ-
နီယာဒိနံ၊ တဇ္ဇနီယအစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဿာရဏေ၊ ထုတ်
ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတေ၊ အလိုရှိအပ်သည်ရှိသော်။ “အပ္ပတ္တော နိဿာရဏ”န္တိ
ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ပဋိပက္ခဝသေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်။
“သမ္ပတ္တော နိဿာရဏံ”၊ တဉ္စေ သံဃော နိဿာရေတိ၊ သုနိဿာရိတော”တိ၊
ဟူ၍။ အတ္ထသမ္ဘဝံ၊ အနက်ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ ပုန၊ တဖန်။
“တဉ္စေ သံဃော နိဿာရေတိတိ သစေ သံဃော”တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။
တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မဝိသယေ၊
တဇ္ဇနီယစသော ကံအရာ၌။ ဧကေနာပိ အင်္ဂေန၊ တခုသော အင်္ဂါဖြင့်လည်း။
နိဿာရဏာ၊ ထုတ်ခြင်းကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အပ္ပတ္တော နိဿာရဏ”န္တိ ဣတ္ထံ၊
ဟူသောပုဒ်၌။ အာပန္နော၊ ရောက်၏။ အာဝေဏိကဝသေန၊ အသီး၏
အစွမ်းဖြင့်။ တဇ္ဇနီယာဒိသင်္ခါတံ၊ တဇ္ဇနီယစသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ နိဿာ-
ရဏံ၊ ထုတ်ခြင်းသို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ ကို။ ဂဟေ-
တဗ္ဗော၊ ၍။

ဒွေနိဿရဏာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

စမ္ပေယျကုဗ္ဗကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၀-ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓက

ကောသမ္ဗကဝိဝါဒကထာဝဏ္ဏနာ

☸ (၂၀၇) ၄၅၁။ ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ၊ ချွ။ “သစေ ဟောတိ၊ ဒေသေ—
 သာမီ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိနယဓရဿ၊ ဝိနည်းဓိုရ်၏။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။
 အာပတ္တိဒိဋ္ဌိ၊ အာပတ်ဟူသော အယူကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ဧဝံ၊ သို့။
 အာဟ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ချွ။ “သော-တဿာ-
 အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ ဟောတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “နတ္ထိ အာပတ္တိ”
 တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥဒကဿ၊ သန့်သက်ရေ၏။ ဌပနဘာဝံ၊ ထား
 သောအဖြစ်ကို။ အဇာနိတွာ ဝါ၊ မသိ၍လည်းကောင်း။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်
 သည်ကို။ ဆဇ္ဈေတွာ၊ စွန့်၍။ ဝိဿရိတွာ ဝါ၊ မအောက်မေ့မိသည်ဖြစ်၍လည်း
 ကောင်း။ ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ အသဉ္စိစ္စ၊ စိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ အသတိယာ၊
 သတိလျော့သဖြင့်။ အနာပတ္တိပက္ခောပိ၊ အနာပတ္တိအဖို့သည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ၊
 ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယဓရော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုသန့်သက်ရေကြွင်း
 ထားရာ၌။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ၊ အနာပတ္တိအယူကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ဧဝံ၊ သို့။
 အာဟ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ချွ။ “အညေ ဘိက္ခု
 တဿ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိနော ဟောန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 အဿ၊ ထိုဝိနည်းဓိုရ်၏။ ပရိသာယပိ၊ ပရိသတ်အားလည်း။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိယာ၊
 ၏။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “အညေ” တိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊
 ဗဟုဝစ်ကို။ ကတံ၊ ၏။ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသီတိ၊ ဟူသည်ကား။
 သုတ္တန္တိကတ္ထေရဿ၊ သုတ္တန်ဆောင် မထေရ်၏။ ဝိနယေ၊ ချွ။ အပံကံတည-
 တာယ၊ မလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနယဓရဿ၊ ၏။ ဝစနမတ္တေန၊
 စကားမျှဖြင့်။ အဿ၊ ထိုသုတ္တန္တိကမထေရ်အား။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံ
 သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သာ ပန၊ ထိုသန့်သက်ရေကြွင်း ထားခြင်းသည်
 ကား။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ အာပတ္တိ ဧဝံ၊ အာပတ်သာလျှင်တည်း။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥဒကာဝသေသဌပနဘာဝံ၊ ရေကြွင်းထားသော အဖြစ်ကို။
 ဥတွာ၊ သိလျက်။ ဌပိတတ္တာ၊ ထားသောကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စူ။ ဝတ္ထု-
 မတ္တဇာနနေ ဧဝံ၊ ဝတ္ထုမျှကိုသိခြင်း၌သာလျှင်။ သေခိယာ၊ သေခိယတို့သည်။
 သစိတ္တကာ၊ သစိတ္တကဖြစ်ကုန်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနေ၊ ပညတ်ကိုသိသောစိတ်၌။
 န သစိတ္တကာ၊ သစိတ္တကမဟုတ်ကုန်။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊

၌။ “တဿာ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ ဟောတီ” တိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ အာပတ္တိ ဣစ္ဆေဝ၊ အာပတ်ဟူ၍သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အာပတ္တိ - အာပဇ္ဇမာနော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိနယဓရတ္ထေရော၊ သည်။ (အဝေါစ-၌စပ်။) “တယာ၊ သည်။ ဣဒံ ဥဒကံ၊ ကို။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သလော”။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနာ၊ သည်။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးလသော်။ သုတ္တန္တိကတ္ထေရေန၊ သည်။ “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အာမ၊ ဪဟုတ်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ - ဝစနံ၊ ဆိုသောစကားကို။ သရိတွာ၊ အောက်မေ့၍။ ပဏ္ဏတ္တိအကောဝိဒတာယ၊ ပညတ်၌ မလိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဉ္ဇိစ္ဆေဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ အကော - သိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာပတ္တိဒိဋ္ဌိ၊ အာပတ်ဟု အယူရှိသည်။ ဟုတွာဝ၊ ၍သာလျှင်။ အဝေါစ၊ ၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အညေတိက္ခူ၊ တဿာ အာပတ္တိယာ အာပတ္တိဒိဋ္ဌိနော ဟောန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၅၃။ “န တာဝ ဘိန္ဒော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥက္ခိပနတဒန္တ - ဝတ္တနမတ္တေန၊ ဥက္ခေပနိယကံပြုခြင်း၊ ဥက္ခိတ္တကသ္မိ အစဉ်လိုက်ခြင်းမျှဖြင့်။ သံဃော၊ သည်။ ဘိန္ဒော နာမ၊ ကဲ့သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တံ၊ ထိုဥက္ခေပနိယကံပြုခြင်း၊ ဥက္ခိတ္တကသ္မိ အစဉ်လိုက်ခြင်းကို။ နိဿာယ ပန၊ မှီ၍ကား။ ဥဘယပက္ခိကာနံ၊ နှစ်ဖိုဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ပက္ခံ၊ အပင်းအသင်းကို။ ပရိယေသိတွာ၊ ရှာ၍။ အညမည်၊ အချင်းချင်း။ ကောဓ - ဝသေန၊ အမျက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယဝစိကလဟဝစုန ဝသေနော၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်းကို ပွားစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သော စ ခေါ ကလဟဝသေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ သမ္ဘမအတ္ထဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တုရိတတ္ထဝသေန၊ အဆောတလျှင် - ဟူသောအနက်၏ အစွမ်းဖြင့်။

၄၅၄။ “အကာရဏေ” တိ အာဒိ၊ အကာရဏေ အစရှိသောစကားကို။ အနုက္ခိပိတွာဝ၊ ဥက္ခေပနိယကံ မပြုမူ၍သာလျှင်။ ဥပါယေန၊ ဥပါယ်တံမျှ၌ အားဖြင့်။ သညာပေတွာ၊ သိစေ၍။ ဟိတေသိတာယ၊ အစီးအပွားကို ရှာသဖြင့်။ အာပတ္တိတော၊ မှ။ မောစေတုံ၊ လွတ်ခြင်းငှာ။ ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သင့်သောအရာ၌။ ကောဓဝိတ္ထဝသေန၊ အမျက်ထွက်သော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဟေဋ္ဌနတ္ထာယ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းငှာ။ ကတဘာဝံ၊ ပြုသောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကမ္မဂံဿ၊ ကံအင်္ဂါ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ပန ဝုတ္တံ၊ မဟော။ (၂၀၈) တေနော၊ ကြောင့်သာ

၁။...ဝစုနေနေဝ-(ဆဋ္ဌ)

လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “အာပတ္တိသော ဘိက္ခဝေ နေသာ အနာပတ္တိ။ ပ။ ဥက္ခိတ္တော ဧသော ဘိက္ခု။” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၅၅။ “အဓမ္မဝါဒီနံ ပက္ခေ နိသိန္ဓော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ မှတ်ကြောင်း မျှသာတည်း။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပက္ခေ၊ အပင်းအသင်း၌။ နိသိဒ္ဓိတော၊ ချ်။ အဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ဂဏန္ဓောပိ၊ ယူသော ရဟန်းသည်လည်း။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ နာနာသံဝါသကော၊ သည်။ ဟောတိ ဧဝံ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ “ကမ္မံ ကောပေတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ဝိနာ၊ ချ်။ ဂဏဿ၊ ၏။ အပူရဏပက္ခံ၊ မပြည့်သော အဖို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ချ်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထ ဝါတတ္ထ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပက္ခေ ဝါ၊ အပင်းအသင်း၌လည်းကောင်း။ အဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပက္ခေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣမေ ဓမ္မဝါဒီနောတိ ဂဏှာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံတံပက္ခဂတေ၊ ထိုထို အပင်းအသင်း၌ တည်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ယာထာဝတော ဝါ၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အယာထာဝတော ဝါ၊ မဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ “ဣမေ ဤရဟန်းတို့သည်။ ဓမ္မဝါဒီနော” တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ တံတံပက္ခဂတာနံ၊ ထိုထိုပက္ခ၌ တည်သော ရဟန်းတို့၏။ သမာနသံဝါသကံ၊ သမာနသံဝါသကကို။ ကရောတိ၊ ၏။

၄၅၆။ ဥပဒိသေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဝတ္ထေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ တောဝတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “တ္ထေကပ္ပဒေသံ၊ ဤမျှလောက်အရပ်ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ နိသိန္ဓော၊ နေကုန်သော။ ဗယံ၊ တို့သည်။ ကောဓေတ္ထေ၊ အမျက်ထွက်သော စိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နောပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ အနုနုလောမိကံ၊ မလျော်သော။ ကာယကမ္မာဒိံ၊ ကာယကံ အစရှိသည်ကို။ ပဝတ္ထေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ န သက္ခိယာမာ” တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်ဟူ၍။ သလ္လက္ခေတော၊ မှတ်၍။ ဒုရေ၊ အဝေး၌။ နိသိဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ နေအပ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယော၊ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဥပစာရံ မုဉ္ဇိတော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၄၅၇။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ဘဏ္ဍနဇာတာ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ ကလဟဿ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့သည်။ ဘဏ္ဍနံ နာမ၊ မည်၏။ ဟတ္ထပရာမာသာဒိ၊ လက်ဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည်သည်။

ကလဟော နာမ၊ မည်၏။ ဝိရုဒ္ဓဝါဒေါ၊ ဆန့်ကျင်သော စကားဆိုခြင်းသည်။ ဝိဝါဒေါ နာမ၊ မည်၏။

၄၅၈။ “ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ကောသော နာမ၊ မည်သည်ကား။ သုဝဏ္ဏမဏိအာဒိဘဏ္ဍာဂါရသာရဂဗ္ဗော၊ ရွှေ ပတ္တမြား အစရှိသော ဘဏ္ဍာအိမ်ဖြစ်သော ဥစ္စာနှစ်တိုက်တည်း။ ခညဿ၊ စပါးကို။ ဌပနဌာနံ၊ ထားရာအရပ်ကို။ ကောဋ္ဌံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကောဋ္ဌဘူတံ၊ ကျီဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဂါရံ၊ အိမ်တည်း။ ကောဋ္ဌာဂါရံ၊ ကျီအိမ်။ ခညသင်္ဂဟဌာနံ၊ စပါးစုရာ အရပ်တည်း။ အဗ္ဗုယျာသီတိ၊ ဟူသည် ကား။ ယုဒ္ဓါယ၊ စစ်ထိုးခြင်းငှာ။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှု။ နိက္ခမိ၊ ထွက်၏။ ဣဘိ အတ္တော၊ အနက်။ ကောသသံဘတမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေယုဒ္ဓမ္ပိ၊ စစ် တကြိမ်ထိုးခြင်းကိုလည်း။ ဇောဝနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇောဝနုဒကံ၊ ဆေး သော ရေတည်း။

၄၆၃။ ပရိယာဒိန္နရူပါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောဓေတိတ္တေန၊ အမျက်ထွက် သော စိတ်သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတသဘာဝါ၊ ယူအပ်သော သဘောရှိ၏။

၄၆၄။ တံ န ဇာနန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ ကလဟံ၊ ထိုငြင်းခုံခြင်းကို။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ ယေ ဉပနယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ကောဓာကာရံ၊ အမျက်အစုကို။ စိတ္တေ၊ ၌။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဖွဲ့ကုန် ၏။ ပါကဋ္ဌပရိဿယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သီဟာဒိကေ၊ ခြင်္သေ့အစရှိသော ဘေးရန်တို့ကို။ ပဋိစ္စန္ဓပရိဿယေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရာဂါဒိကေ၊ ရာဂအစရှိ သော ဘေးရန်တို့ကို။ ပါဠိယံ၊ ၌။ နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဗာလံ၊ သူမိုက်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သီလာဒိဂုဏသင်္ခါတာ၊ သီလ အစရှိသော ဂုဏ်ဟုဆိုအပ်သော။ သဟာယတာ၊ သဟဲအဖော်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ အနုတ္တော၊ အနက်။

☞ (၂၀၉) ၄၆၆။ အတ္တကာမရူပါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဟိတံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ ကာမယမာနသဘာဝါ၊ တောင့်တသော သဘော ရှိ၏။ အနုရုဒ္ဓါတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ကေသေသနယေန၊ ကေသိက်နည်း ဖြင့်။ တိဏ္ဏမ္ပိ ကုလပုတ္တာနံ၊ သိုးယောက်သော အမျိုးသားတို့ကို။ အာလပနံ၊ ခေါ်ကြောင်းတည်း။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝစဖြစ် ညွှန်းခြင်းကို။ ကတော၊ ၏။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ ခမနီယံ၊

ခုံ၏လော။ ဇီဝိတံ၊ အသက်သည်။ ယာပနိယံ၊ မျှ၏လော။ “ကစ္စိ၊ အသိနည်း။ ဝေ၊ သင်တို့အား။ သရီရဉ္စ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဇီဝိတဉ္စ၊ အသက်ကိုလည်း။ ယာပေတုံ၊ မျှခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏လော”။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္ဆတိ၊ မေး၏။ တဏှာတိ၊ တဏှဟူသောပုဒ်သည်။ ဧကံသတ္ထေ၊ စင်စစ်ဟူသော အနက်၌။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဧကံသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ယထာ ကထ”န္တိ ဧတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိပါတမတ္ထံ၊ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယထာကထန္တိ၊ ဟူသော။ ဧကော နိပါတော၊ သည်။ ကာရဏပစ္စနတ္ထော၊ အကြောင်းကို မေးခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဧကေန ပကာရေန၊ အဘယ် အကြောင်းဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧကဉ္စ ပန မညေ စိတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကဿ၊ တယောက်သော ရဟန်း၏။ စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ တပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်း။ ပဝတ္တနတော၊ ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ နော၊ ငါတို့၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဧကံဝိယ၊ တခုတည်းကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ကိစ္စိ ပန ဝေ၊ အနုရုဒ္ဓါ”တိ ဧတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝေ၊ ဝေဟူသောပုဒ်သည်။ နိပါတမတ္ထံ၊ နိပါတ်မျှသာတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ပဌမာဝိဘတ်တည်း။ တုမေ၊ တို့သည်။ ကစ္စိ၊ နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အမှာကန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ နိဗ္ဗါရဏေ၊ နိဗ္ဗါရဏအနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ် ရှိသောပုဒ်တည်း။ အမေသု တီသံ၊ ငါတို့သုံးယောက်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဋိက္ကမတိ၊ ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကောသမ္ပကဝိဝါဒကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါလိလေယျကဂမနကထာဝဏ္ဏနာ

၄၆၇။ “ယေန ပါလိလေယျက”န္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပစ္စတ္ထေ၊ ပဌမာအနက်၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ ပါလိလေယျကော ဂါမော၊ ပါလိလေယျကရွာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရွာသို့။ အဝသရိ၊ ရောက်လေ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဒဟရပေ၊ တကေဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခံစွာပေဟိ၊ ဆင်ငယ်တို့ဖြင့်။ “ဩဂါဟိ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ ပါဌ်ရှိ၏။ နဟာနပေ၊ ကွရဏံ၊ ရေချိုးသော ရေကန်သို့။

ကုဗ္ဗက]

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၄၁၉

သြဂါဟန္တိ၊ သက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဥဒါနဂါထာယံ ပန၊
 ဥဒါန်းဂါထာဌ်ကား။ ရထဤသသဒိသဒန္တဿ၊ ရထားသံနှင့် တူသော အစွယ်
 ရှိသော။ နာဂဿ ဟတ္ထိနော၊ ဆင်၏။ ဝိဝေကနိန္နံ၊ ဝိဝေကဌ် ညွတ်သော။
 ဧတံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်။ နာဂေန ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဝိဝေကနိန္နစိတ္တေန၊ ဘုရား
 တည်းဟူသော ဆင်၏ ဝိဝေကသို့ ညွတ်သော စိတ်နှင့်။ သမေတိ၊ ညီ၏။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ ယံ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကောဝံ၊ တစီးတည်းသာလျှင်။
 ဝနေ၊ တော၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ ဧဝံ
 ဤသို့။ ယောဇနာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

ပါလိလေယျကဝန်မနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၄၆၈။ ယထာ ဓမ္မော တထာ တိဋ္ဌာဟိတံ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊
 အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဓမ္မော စ၊ တရားသည်လည်းကောင်း။ ဝိနယော စ၊
 ဝိနည်းသည်လည်းကောင်း။ ဌိတော၊ တည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။
 တိဋ္ဌ၊ တည်လော။ ဓမ္မဝါဒီပက္ခေ၊ ဓမ္မဝါဒီအပင်းအသင်း၌။ တိဋ္ဌ၊ တည်လော။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

“၄၇၃။ ယော ပဋိဗာဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 စကားကို။ သာမဂ္ဂိဘေဒဿ၊ သာမဂ္ဂိပျက်ခြင်းကို။ အကာရကေ၊ မပြုတတ်
 သော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေ ပန၊ အကြင်ရဟန်း
 တို့သည်ကား။ ဘေဒကာရကာ၊ ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ဝိရုဒ္ဓါ၊
 ဆန့်ကျင်ကုန်၏။ (၂၁၀) အလဇ္ဇိနော၊ အလဇ္ဇိတို့တည်း။ တေသံ၊ မန၊ ထိုရဟန်း
 တို့အားကား။ ပဋိဗာဟိတံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ သန္တကဿ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော။ သေနာသနဿပိ၊
 ကျောင်းအိပ်ရာကိုလည်း။ ဝိနာသနဝစနတော၊ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ကို ဟော
 ခြင်းကြောင့်တည်း။ “ဝိဝိတ္တံ ကတောပိ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ၊ ‘ဟူ၍။ ဝုတ္တတာ ပန၊
 ကြောင့်ကား။ ယထာဝုဇ္ဇံ၊ သတင်းကြီးစဉ်အတိုင်း။ ဝရသေနာသနံ၊ မြတ်သော
 နေရာကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ အသညတာနံ၊ မစောင့်စည်းကုန်သော။
 ဝုဇ္ဇာနဗ္ဗိ၊ သတင်းကြီးတို့အားလည်း။ သညတေဟိ၊ စောင့်စည်းသော
 ရဟန်းတို့မှ။ ဝိဝိတ္တံ ကတော၊ ဆိတ်သည်ကို ပြု၍။ ဒါတဗ္ဗ၊ ပေးအပ်၏။
 ဣတိ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၇၅။ “ကမ္မဝါစာယ၊ ဩသာရေတွာ” စိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥက္ခိ-
 တ္တဿ၊ ဥက္ခိတ္တကဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ဧ။ အာပတ္တိယာ၊ သို့။ အာပုန္န-
 ဘာဝံ၊ ရောက်သောအဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနိတွာ၊ ဝန်ခံစေ၍။ သမ္မာဝတ္တနေန၊
 ကောင်းစွာကျင့်သဖြင့်။ ဥက္ခေပကာနံ၊ ဥက္ခေပကရဟန်းတို့အား။ သမုပ္ပန္န-
 ဩသာရဏန္တဿ၊ သွင်းလိုသော ဆန္ဒဖြစ်သည်ကို။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။
 ဉာတတ္တာ၊ သိအပ်သောကြောင့်။ ပဋိပုဿမ္မနကမ္မဝါစာယ၊ ကံငြိမ်းသော
 ကမ္မဝါစာဖြင့်။ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာ၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကရဟန်းတို့သည်။ သယမေဝ၊
 အလိုလိုပင်လျှင်။ နံ၊ ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်းတို့။ ဩသာရေသုံ၊ သွင်းကုန်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ဧ။

၄၇၆။ အတ္တတော အပဂတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သာမဂ္ဂီအတ္တဝိရဟိတာ
 သာမဂ္ဂီဟူသော အနက်မှ ကင်းကုန်၏။ တုစ္ဆဗျဉ္ဇနာ၊ အချည်းနှီးသော သဒ္ဒါ
 တို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၄၇၇။ အပ္ပဋိစ္ဆန္တာစာရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗသန္တရာ-
 စာရော၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကောင်းသောအကျင့်ရှိသည်တည်း။ အနပဂ-
 တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းမှ။ အနပေတံ၊ မကင်း
 သည်တည်း။ အာဒါတဗ္ဗတော ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သောကြောင့်။
 အာစရိယဝါဒေါ၊ ဆရာတို့၏အယူကို။ အာဒါယန္တိ၊ အာဒါယံဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
 ဧ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “အာဒါယံ အတ္တနော အာစရိယဝါဒ”န္တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ဧ။

အဋ္ဌဟိ ဒုတဂေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သောတာ စ၊ နားလည်အောင်
 နားထောင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ သာဝေတာ စ၊ နားလည်အောင် ပြော
 ကြားတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဥဂ္ဂဟေတာ စ၊ မှတ်ယူတတ်သည်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဓာရေတာ စ၊ ဆောင်တတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ဧ။ ဝိညာတာ စ၊ သိတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဝိညာပေတာ စ၊
 ပြန်၍ သိစေတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ သဟိတာသဟိတဿ၊ အကျိုး
 ရှိသည်၊ အကျိုးမရှိသည်၌။ ကုသလော စ၊ လိမ္မာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။
 နော၊ စ ကလဟကာရကော၊ ငြင်းခုံခြင်းကို မပြုတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ဧ။” ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ
 ဒုတဂေဟိ၊ တမန် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးတို့နှင့်။ ဧတ္ထ စ၊ ဤကောသမ္ပကက္ခန္ဓကဉ္စ
 လည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ အောက်ခန္ဓကဉ္စလည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး

ကုဏ္ဍက]

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၄၂၁

စုံသော အရာတို့၌။ သေသံ၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသည်မှကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။
သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလ္လယ်သည်ချည်းသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အဋ္ဌာရသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကောသမ္ပကကုဏ္ဍကဝဏ္ဏနာနယော၊ ကောသမ္ပကကုဏ္ဍကကို ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်
သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဣတိ ဣမိနာ ဝစနက္ကမေန၊ ဖြင့်။ သမန္တပါသာဒိကာယ၊ သော။
ဝိနယဋ္ဌကထာယ၊ ၏။ ဝိမတိဝိနောဒနိယံ၊ ဝိမတိဝိနောဒနီ
အမည်ရှိသော ဋီကာကျမ်း၌။ မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊
မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာအဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

—

ဓမ္မနိကာယ

၁-ကမ္မက္ခန္ဓက

တဇ္ဇနိယကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ (၂၁၁) ၁။ စုဠဝဂ္ဂဿ၊ စုဠဝဂ်၏။ (စုဠဝါပါဠိတော်၏)။ ပဌမေ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ကမ္မက္ခန္ဓကေ၊ ကမ္မက္ခန္ဓက၌။ ဝါ၊ ကမ္မက္ခန္ဓကအဖွင့်၌။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဝိကာကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုပေအံ့။ (ထည့်သည်)။ “ဗလဝါဗလဝ”န္တိ၊ ဗလဝါဗလဝံ—ဟူသော အက္ခရာအပေါင်းသည်။ ဧကံ ပဒံ၊ သမာသပုဒ် တခုတည်းသာတည်း။ (ဝါကျမဟုတ်-ဟူလိုသည်။) “ဗလဝဗလဝ”န္တိ၊ ဗလဝဗလဝံ-ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်လျက်။ အာကာရံ၊ အာဒိဿကို။ ကတာ၊ ၍။ “ဗလဝါဗလဝ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ ပဒစိန္တာမ္၊ တပါး ပဒတ္ထကိုဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုဗလဝါဗလဝံဟူသောပုဒ်သည်။ “ဒုက္ခဒုက္ခ”န္တိ၊ အာဒိဿ ဝိယ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ-အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့။ အတိသယတ္ထေ၊ လွန်ကဲခြင်းအနက်၌။ ဝတ္ထတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “သုဠ ဗလဝ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟံ၊ အဋ္ဌကတာ၌ဆို၏။ ပဋိဝဒထာတိ၊ ပဋိဝဒထဟူသည်ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဗလဝံ ကတာ၊ အားရှိသည်ကိုပြု၍။ ပဋိဝစနံ၊ စကားတို့ကို။ ဒေထ၊ ပေးကုန်လော့။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။

၂။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ “အာပတ္တိ အာရောပေတဗ္ဗာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ (အတ္ထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗော—၌ စပ်။) “မာ ခေါ တုမေ အာယသ္မန္တောသော အဇေသိ”တိ အာဒိကေ၊ အဇေသိ—အစရှိသော။ ဘဏ္ဏနာဒိဇနကေ၊ ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝစနေ၊ စကား၌။ ဝါ၊ စကားကြောင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ကာစိ အာပတ္တိ နာမ၊ တစုံတခုသော အာပတ်မည်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိ၏ရှင်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့် မရှိသနည်း။ ဧတဿ၊ ထိုစကား၏။ မုသာပေသုညာဒိသု၊ မုသာဝါဒ ပိသုကာဝါစာ—အစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ တို့သို့။ အပ္ပဝိဋ္ဌတ္တာ၊ မဝင်ပေသော ကြောင့်တည်း။ တထာပိ၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း။ (အာရောပေတဗ္ဗာ—၌ စပ်။) ဤက္ခယံ၊ တို့သည်။ (ဝုစ္စမာနဿ—၌ စပ်။)

ဝိသုဉ္ဇ၊ အသီးလည်းကောင်း။ သံဃမဇ္ဈေ စ၊ သံဃာလယ်၌လည်းကောင်း။
 “အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပယော-
 ဇေတွာ၊ ကုန်းတိုက်၍။ ဘဏ္ဍာဒိ၊ ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသည်ကို။ မာ အကာသိ၊
 မပြုလင့်။ ဣဒံ၊ ဤသို့ပြုခြင်းသည်။ အပ္ပိစ္ဆတာဒိနံ၊ အလိနည်းခြင်း အစ
 ရှိသည်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အလို့ငှာ။ န ဝတ္ထတံ၊ မဖြစ်”။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 အပညတ္တေန၊ ဝိနည်းပညတ်မှ တပါးသောစကားဖြင့်။ ဝုစ္စမာနဿ၊ ဆိုအပ်
 သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ (အာရောပေတဗ္ဗာ-၌ စပ်။) အနာဒရိယေန၊
 မရှိသေသဖြင့်။ အနောရမနပစ္စယာ ဝါ၊ မရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့် လည်းကောင်း။ အညဝါဒဝိဟေသာဒိကရဏပစ္စယာ ဝါ၊ မေးသည်
 မှတပါးကို ဆိုခြင်း ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် သံဃာကို ညည်းဆဲခြင်းကို ပြုခြင်း
 စသော အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ယာ အာပတ္တိ၊ အကြင်အာပတ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ အာပတ္တိ၊ သို့။ အာရောပေတဗ္ဗာ၊ တင်အပ်
 ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နဿ၊ အယူပျက်သော ရဟန်းအား။
 အာပတ္တိ၊ သို့။ အာရောပေတဗ္ဗာ ဝိယ၊ တင်အပ်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊
 ဤသို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ယဿ ပန၊ အကြင်ရဟန်းအားကား။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ မာ ခေါ်
 တုမေ အာယသ္မန္တော ဧသော အဇေသိ-အစရှိသော စကားကို။ ဝိနာဝ၊
 ကြဉ်၍သာလျှင်။ ကာယဝါစာဟိ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်။ အာပန္နာ၊ သင့်သော။
 လဟုကာပတ္တိ၊ လဟုကအာပတ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တဿပိ၊ ထိုရဟန်း အား
 လည်း။ အာရောပေတဗ္ဗာဝ၊ တင်အပ်သလျှင်ကတည်း။ ကမ္မဝါစာယ၊ ကမ္မ
 ဝါစာ၌။ “အတ္တနာ ဘဏ္ဍနကာရကာ” တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပန အတ္တနာ
 သဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ၊ အကြင် အတ္တနာ-သဒ္ဓါကို ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း။ “ယေပိ
 စညေ ဘိက္ခု ဘဏ္ဍနကာရကာ” ပ။ တေ ဥပသကံမိတွာ” တိ အာဒိဝစနဉ္စ၊
 အစရှိသော စကားသည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ ဒွယံ၊ ထိုနှစ်ပါး
 အပေါင်းကို။ ဝတ္ထုဝသေန၊ ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။
 ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သယမေဝ၊ မိမိသာ
 လျှင်။ ဘဏ္ဍနကာရကော၊ ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 အညေ၊ တပါးကုန်သော။ ဘဏ္ဍနကာရကေ ပန၊ ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုတတ်
 သော ရဟန်းတို့ကိုကား။ ဥပသကံမိတွာ၊ ကပ်၍။ “မာ ခေါ် တုမေ” တိ-
 အာဒိဝစနံ၊ မာ ခေါ် တုမေ-အစရှိသော စကားကို။ န ဝဒတိ၊ မဆို။
 တဿာပိ၊ ထိုရဟန်းအားလည်း။ ဧတံ ကမ္မံ၊ ဤတဇ္ဇနိယကံကို။ ကာတဗ္ဗမေဝ၊

ပြုအပ်သလျှင်ကတည်း။ ကရောဇန္တဟိ စ၊ ပြုသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ “သုဏ္ဍာ
 ၉ တု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ (၂၁၂) ဣတ္ထန္နာမောဘိက္ခု၊ ဘဏ္ဍနကာရကော
 ။ပ။ သံဃေ အဓိကရဏကာရကော။ ယဒိ သံဃဿ ပတ္ထကလ္လ”န္တိ အာဒိနာဝ။
 အစရှိသည်ဖြင့် သာလျှင်။ ကမ္မဝါစာ၊ ကိ။ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ယော စ၊
 အကြင်ရဟန်းသည်လည်း။ အညေပိ ဘိက္ခု၊ တပါးသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း။
 ကလဟာယ၊ ငြင်းခုံစေခြင်းငှာ။ သမာဒပေတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ တဿာပိ၊
 ထိုရဟန်း အားလည်း။ ဝေ မေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကမ္မဝါစာ၊ ကိ။
 ကာတု၊ ငှာ။ ဝန္တတိ၊ ဧ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။
 သမာဒါပနဿပိ၊ တိုက်တွန်းခြင်း၏လည်း။ ဘဏ္ဍနကာရကတ္ထေ ဝေ၊ ငြင်း
 ခုံခြင်းကို ပြုတတ်သော အဖြစ်၌သာလျှင်။ ပဝိသနတော၊ ဝင်ခြင်းကြောင့်
 တည်း။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ သမာဒါပနာကာရမ္ပ၊ တိုက်တွန်းသော
 အခြင်းအရာကိုလည်း။ ဝတောဝ၊ ဆို၍သာလျှင်။ ကမ္မဝါစာ၊ ကိ။ ကာတု-
 ကာမေနပိ စ၊ ပြုလိုသော ရဟန်းသည်လည်း။ တေဟိ၊ ထိုတိုက်တွန်း
 သော ရဟန်းတို့သည်။ ဝတ္ထဝစနတ္ထမေဝ၊ ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုသာ
 လျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တဒနုဂုဏံ၊ ထိုအနက်နှင့် လျော်စွာ။ ယောဇေ-
 တောဝ၊ ယှဉ်၍သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ဣဓာဂတဝသေနေဝ၊ ဤကမ္မကုန္ဒက၌
 လာသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ န ကာတဗ္ဗာ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဗ္ဗေ-
 သမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဣဓာဂတဝသေနေဝ၊ ဤခန္ဓက၌
 လာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဝစနာသမ္ဘဝါ၊ စကားမဖြစ်သင့်သော
 ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ သင့်စွာ။ ဘူတေန၊ ဟုတ်မှန်သော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဝတ္ထု
 ဖြင့်။ ကတမေဝ၊ ပြုအပ်သော ကံသည်သာလျှင်တည်း။ အဝိပန္နံ၊ မပျက်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အညံ၊ သည်မှတပါးသော ကံသည်။ အဝိပန္နံ၊ သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဧ။ နိယဿကမ္မာဒိသုပိ၊ နိယဿကံ
 အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းသာတည်း။

တဇ္ဇနိယကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓမ္မကမ္မဒွါဒသကကထာဒီပဏ္ဍိနာ

၄။ အပ္ပဋိညာယ ကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝတ္ထု ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 အာပတ္တိ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အသမ္ပုဋ္ဌိစွာပေတွာ၊ ဝန်မခံစေမူ၍။ ကတံ၊
 ပြုအပ်၏။ ယော ပန၊ အကြင် ရဟန်းသည်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော
 သူတို့သည်။ ပဿန္တာနံ ဝေ၊ မြင်ကုန်စဉ်လျှင်။ ဝတ္ထုဝိတိက္ကမံ၊ ဝတ္ထုကို

လွန်ကျူးခြင်းကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပစ္ဆိမ၊ နောက်မှ။ ကမ္မကရဏဘယေန၊ ကံပြုအံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့်။ “န ကရောမိ” တိ၊ ငါမပြုဟူ၍။ မုသ၊ လှည့်စားသော အားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမ္ပုဓေ၊ မျက်မှောက်၌။ ဝိတိက္ကမကရဏမေဝ၊ လွန်ကျူးခြင်းကို ပြုခြင်းပင်လျှင်။ ပဋိညာ၊ မည်၏။ တထတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ ဇာနနတ္ထမေဝ၊ သိခြင်းငှာသာလျှင်။ ပဋိညာယ ကရဏံ၊ ဝန်ခံသဖြင့် ပြုခြင်းကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ယတ္ထ ပန၊ အကြင်ဝတ္ထု၌ကား။ သန္ဓေဟော၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝတ္ထု၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ ဝ၊ ဝန်ခံစေ၍သာလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

“ပါရာဇိကာပတ္တိယာ ဝါ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ လိင်္ဂနာသနနိမိတ္တတာယ၊ အသွင်ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါရာဇိကာယ၊ ၏။ ကမ္မေန၊ ကံဖြင့်။ အတိကိစ္ဆနိယတော၊ မကုစားကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “သံဃာဒိသေသာပတ္တိယာ ဝါ” တိ ဣဒံ ပန၊ ဟူသောစကားကိုကား။ အာဝေဏိကာယ၊ အသီးဖြစ်သော။ ပရိဝါသာဒိနိဿာရဏကမ္မဿ၊ ပရိဝါသအစရှိသော နိဿာရဏကံ၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ရှိလေပြီးဖြစ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ပုပ္ဖာပရဝိရောဓိကို ပယ်ဦးအံ့။ ပရတော၊ နောက်မှ။ “အဓိသီလေ သီလဝိပဇ္ဇော ဟောတိ။ ပ။ တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ “အာယတိံ သံဝရေ၊ နောင်စောင့်စည်းခြင်း၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ အာပတ်မှ ထခြင်းကို။ ကရောဟိ၊ ပြုလော့”။ ဣတိ၊ သို့။ သြဝဒိယမာနဿ၊ ဆုံးမသည်ကို။ အနာဒရိယာဒိပစ္စယံ၊ ရှိသေခြင်း စသည်အကြောင်းရှိသော။ လဟုကာပတ္တိံ၊ လဟုကာအာပတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ သီလဝိပတ္တိမူလကံ၊ သီလဝိပတ္တိလျှင် မူလရှိသော။ လဟုကာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇော၊ ရောက်သောရဟန်းကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဘေဒူပစာရေန၊ အဘေဒူပစာအားဖြင့်။ “အဓိသီလေ သီလဝိပဇ္ဇော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကိမိဝ၊ နည်း။ “အတိဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဝိပဇ္ဇော”တိတ္ထေဝိယ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပဇ္ဇော—ဟူသော ဝါကျ၌ကဲ့သို့တည်း။

ဒိဋ္ဌိံ၊ မှားသော အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝေါဟရန္တဿ၊ ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုသော ရဟန်းအား။ “ဣတော ဒိဋ္ဌိတော၊ ဤအယူမှ။ သြရမာဟိ၊ ရှောင်ကြဉ်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ကတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊

သည်။ ကေဝလာယံ သက်သက်သော။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သောကြောင့်။ အနာပတ္တိယာ၊ အနာပတ္တိဖြင့်။ ကတံပြု၊ အပ်သော။ အဓမ္မကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ သီလဝိပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရောက်ပြီးခါမှ။ (၂၁၃) လဇ္ဇိဓမ္မေ၊ လဇ္ဇိသဘောသို့။ ဩက္ကန္တေ၊ ဩသက်သည်ရှိသော်။ ယထာဓမ္မံ၊ တရားအလျောက်။ ဝုဋ္ဌာယ၊ အာပတ်မှ ထအောင်ပြု၍။ သံဝရေ၊ စောင့်စည်းခြင်း၌။ ဌာတုကာမဿ၊ ဤတည်လိုသော ဂြဟန်းအား။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မံ၊ တဇ္ဇနိယစသောကံသည်။ ကေဝလာယံ သက်သက်သော။ သီလဝိပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဒေသနာဂါမိနိယာ၊ ဒေသနာဂါမိ မဟုတ်သော အာပတ်ဖြင့်။ ကတံ၊ သော။ အဓမ္မကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ နိယဿကမ္မေပိ၊ နိယဿကံ၌လည်း။ “အပိဿု ဘိက္ခုပကတာ ပရိဝါသံ ဒေန္တာ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သံဝရေ၊ ၌။ အဋ္ဌာနမေဝ၊ မတည်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကမ္မနိမိတ္တဘာဝေန၊ ကံပြုခြင်းအကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ အဒန္တံ ဒမနတ္ထမေဝ၊ မယဉ်ကျေးသော သူကို ဆုံးမခြင်းငှာသာလျှင်။ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မာနိ၊ တဇ္ဇနိယစသောကံဟိုကို။ အနုညာတာနိ၊ ခွင့်ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ကေဝိ ပန၊ အချို့ဆရာတို့သည်ကား။ “အဒေသနာဂါမိနိယာတိ ဣဒံ ဟူသောစကားကို။ ပါရာဇိကာပတ္တိံ ယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သံဃာဒိသေသံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ သုက္ကပက္ခေ၊ သုက္ကပက္ခ၌။ “ဒေသနာဂါမိနိယာ အာပတ္တိယာ ကတံ ဟောတိ” တိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ကတံ ဟောတိ ဟူသော ဤစကားနှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ သံဃာဒိသေသဿာပိ၊ ၏လည်း။ ပရိယာယတော၊ ပရိယာယအားဖြင့်။ ဒေသနာဂါမိနိ ဝေါဟာရေ၊ ဒေသနာဂါမိဟူသော ဝေါဟာရကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူချေသည်ရှိသော်။ “အာပတ္တိယာ ကတံ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဝါဒတော၊ ဟောအပ်သောစကားမှ။ ဣမဿ ဝါဒဿ၊ ဤ ဒေသနာဂါမိနိယာ--ဟူသောစကား၏။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒေသနာဂါမိနိယာ အာပတ္တိယာ ဟူသောနှစ်ပုဒ်၌။ ဝိသေသဘာဝေါ၊ အထူးမရှိခြင်းကို။ န ဒဿိတော၊ မပြုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊

၁။ ဝုတ္တဝါဒတော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝိသေသဘာဝေါ = (ဆဋ္ဌ)

ငါဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။

၆။ သဗ္ဗာနိပတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိဏိပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဇ္ဇနိယနိယဿပဗ္ဗာဇနိယကမ္မာနိ၊ တဇ္ဇနိယကံ နိယဿကံ ပဗ္ဗာဇနိယကံတို့သည်။ အညကမ္မဿ ဝတ္ထုနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဇ္ဇနိယတော၊ တဇ္ဇနိယကံမှ။ အညဿ၊ တပါးသော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ အညကမ္မကရဏံ နာမ၊ တပါးသောကံကိုပြုခြင်းမည်သည်ကား။ ကောစိ ဒေါသောပိ၊ တစုံတခုသော အပြစ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ “ကသ္မာ”တိအာဒိနာ၊ ကသ္မာ အရှေ့သည် ဖြင့်။ အာဟ၊ ၏။

၇။ ပန္နလောမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတိတမာနလောမာ၊ ကျသောမာန် တည်းဟူသော အမွေးရှိကုန်၏။

အဓမ္မကမ္မဒ္ဓါဒသကကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နိယဿကမ္မကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁။ နိယဿကမ္မော၊ နိယဿကံ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အပိဿူ”တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ အပိစာတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ အပိစ-ဟူသောဤအနက်၌။ နိပါတသမုဒါယော၊ နိပါတ်အပေါင်းတည်း။ “နိဿာယ တေ ဝတ္ထုဗ္ဗ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ကလျာဏမိတ္တာယတ္တဝုတ္တိတံ၊ ကလျာဏမိတ္တနှင့် စပ်၍ အသက်မွေးခြင်းရှိသော အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ ဝန၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ နိယဿဂ္ဂဟဏမေဝ၊ နိယရည်းယူခြင်းကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သေရိဝိဟာရော၊ အလိုအလျောက်နေခြင်းသည်။ န-ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိပိတံ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၂၁။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မော၊ ၌။ “ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ ပဋိပုဿမ္မေတူ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပက္ကမနာဒိံ၊ ဖဲခြင်းအစရှိသည်ကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ သမ္မာဝတ္ထန္တာနံ၊ ကောင်းစွာကျင့်သောရဟန်းတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအား ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၉ (၂၁၄) ၃၃။ ပဋိသာရဏိယကမ္မော၊ ၌။ “နေဝ တိက္ခဝစနံ န ဂိဟိ-ဝစနံ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပရိယာယတောပိ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း။

ဘိက္ခု။ တို့သည်။ ပရခုံသနံ၊ သူတပါးအား ဆဲရေးခြင်းကို။ န ဝဒန္တိ၊ မဆို
 ကုန်။ ဂဟဋ္ဌာ ပန၊ လူတို့သည်ကား။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်ထုတ်သဖြင့်
 သာလျှင်။ အက္ခောသိတုံ၊ ဆဲရေးခြင်းငှာ။ သမတ္တာပိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်
 သော်လည်း။ ဥပကာရီသု၊ ကျေးဇူးရှိသောသူတို့၌။ အကာရဏံ၊ အကြောင်း
 မရှိပဲ။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော စကားကို။ န ဝဒန္တိ၊ မဆိုကုန်။
 တံ၊ သည်။ ဂိဟိဂုဏတောပိ၊ လူတို့ဂုဏ်မှလည်း။ ပရိဟိနော၊ ယုတ်၏၊ ဣတိ
 အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၃၉။ “အင်္ဂသမန္နာဂမော ဗုရိမေဟိ အသဒိသော”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသော
 ပါဌ်ဖြင့်။ တဇ္ဇနိယာဒိနံ၊ တဇ္ဇနိယအစရှိသည်တို့၏။ ဝုတ္တကာရဏမတ္တေန၊ ဆိုအပ်
 သောအကြောင်းမျှဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ပဋိသာရဏီယကံကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဝန္တတိ၊
 မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိပေတိ၊ ၏။ ဣမ၊ ဤ ပဋိသာရဏီယကံ၌။ ဝုတ္တေန၊ သော။
 ဂိဟိနံ အလင်္ကာယ ပရိသက္ကနာဒိနာ၊ လူတို့အား လာဘ်မရအောင်ပြုခြင်းအစ
 ရှိသော။ အင်္ဂေန ပန၊ အင်္ဂါဖြင့်ကား။ တာနိပိ၊ ထိုတဇ္ဇနိယစသောကံတို့ကိုလည်း။
 ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝန္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသာရဏီယ
 ကံ၌။ “သဒ္ဓိ ပသန္တံ ဒါယကံ ကာရကံ သံဃုပဋ္ဌာကံ ဟိနေန ခံသေတိ” တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာဒိသေသု၊ ထိုသို့သဘောရှိ
 ကုန်သော။ ဂိဟိသု၊ လူတို့၌။ ခံသနာဒိဟိ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တေဟိ၊ ဆဲရေးခြင်းအစ
 ရှိသော လူတို့နှင့် စပ်ယှက်ကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ ဝေ၊ တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ကမ္မာ-
 ရဟတာ၊ ကံထိုက်သောအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာရာမိကစေဋ္ဌကာဒိသု၊ အရံ
 စောင့် ကျန်အစရှိသည်တို့၌။ ခံသနာဒိဟိ၊ ဆဲရေးခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ န ဟောတိ၊
 မဖြစ်။ တတ္တာပိ၊ ထိုသဒ္ဓါပသန္တဖြစ်သော ဒါယကာတို့၌လည်း။ ဒါယကာဒိသု၊
 ဒါယကာ အစရှိသည်တို့သည်။ ခမာပိတေသု၊ သည်းခံကုန်သည်ရှိသော်။
 ကမ္မာရဟတာ၊ ကံထိုက်သောအဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အာပတ္တိ စ၊ ကိုလည်း။
 ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ ဒေသေတုံ၊ ဒေသနာကြားခြင်းငှာ။
 ဝန္တတိ၊ ၏။ ယော၊ အကြင် ဒကာသည်။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ခမာပိယမာ-
 နောပိ၊ ကန်တော့လျက်လည်း။ န ခမတိ၊ သည်းမခံ။ အကတကမ္မေနပိ၊ ကံ
 မပြုအပ်သော ရဟန်းသည်လည်း။ တဿ၊ ထိုဒကာ၏။ (ထည့်)။ ဒသန္တပစာရေ၊
 မြင်လောက်သော ဥပစာ၌။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ဒေသနာကြားအပ်၏။
 သော၊ ထိုဒကာသည်။ ကာလကတော၊ သေသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။
 ဒေသန္တရံ ဝါ၊ အရပ်တပါးသို့မှလည်း။ ဂတော၊ သွားသည်ဖြစ်အံ့။ ဂတဒိသ၊
 သွားသောအရပ်ကို။ န ဉာယတိ၊ မသိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ၊ ခရီးအကြား၌မှလည်း။
 ဇီဝိတန္တရာယော၊ အသက်၏ အန္တရာယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတကမ္မေနပိ၊

ကံပြုအပ်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ အကတကမ္မနပိ၊ ကံမပြုအပ်သော
 ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ သံသမဇ္ဈေ၊ သံသံအလယ်၌။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်
 သော အတိုင်း။ ဝိညာပေတွာ၊ သိစေ၍။ ခမာပေတွာ၊ ကန်တော့၍။ အာပတ္တိ၊
 ကို။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဓမ္မိကပဋိဿဝဿ၊ တရား
 နှင့်လျော်သော ဝန်ခံခြင်းကို။ အသစ္စာပနေ ပန၊ မမှန်စေခြင်း၌ကား။ တေသံ၊
 ထိုဒကာတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ “မယာ၊ သည်။ အသမဝေကိုတွာ၊
 မဆင်ချင်မှု၍။ ပဋိဿဝံ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ သော၊ ထိုဝန်ခံခြင်းကို။
 န သစ္စာပိတော၊ မမှန်စေအပ်။ မေ၊ ငါ၏။ တံ ဒေါသံ၊ ထိုအပြစ်ကို။ ခမထ၊
 သည်းခံကုန်လော”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ခမာပနေ၊ ကန်တော့
 ခြင်း၌။ ဝစနက္ကမော၊ စကားအစဉ်ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၁။ ပါဠိယံ၊ ၌။ မကံဘူတော နာသက္ခိ စိတ္တံ ဂဟပတိံ ခမာပေ-
 တုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ သယောဇနမဂ္ဂံ၊ ယူဇနာသုံးဆယ်ခရီးကို။ ပုန၊
 တဖန်။ ဂန္ဓာပိ၊ သွား၍လည်း။ မာနထဒ္ဓတာယ၊ မာန်ခက်ထန် သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။
 အာဝိကတွာ၊ ထင်စွာပြု၍။ အခမာပနေ၊ မကန်တော့ခြင်းကြောင့်။ “အဟံ၊
 ငါသည်။ န ခမာမိ၊ သည်းမခံ”။ ဣတိ၊ သို့။ တေန၊ ထိုသူကြွယ်သည်။
 ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ မကံဘူတော၊ မျက်နှာ မသာယာသည်
 ဖြစ်၍။ တံ၊ ထိုသူကြွယ်ကို။ ခမာပေတုံ၊ သည်းခံစေခြင်းငှာ။ န သက္ခိ၊
 မတတ်နိုင်။ သော၊ ထိုသူဓမ္မ မထေရ်သည်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်သာလျှင်။ သာဝတ္ထိံ၊
 သာဝတ္ထိမြို့သို့။ ပစ္စာဂန္ဓာပိ၊ ပြန်ခဲ့၍လည်း။ မာနံ၊ မာန်ကို။ နိဂ္ဂဟတ္ထာယေဝ၊
 နှိပ်ခြင်းငှာသာလျှင်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ သတ္တာရာ၊ ဘုရားရှင်သည်။ ပေ-
 သိတော၊ စေလွှတ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ပုရိမနယေနဝ၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။
 ခမာပေတုံ၊ သည်းခံစေခြင်းငှာ။ အသက္ခောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍။
 ပုန၊ တဖန်။ အာဂစ္ဆိ၊ လာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုသူဓမ္မ
 မထေရ်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “အသန္တံ၊ ဘာဝနမိစ္ဆေယျာ”တိ အာဒိ-
 နာဝ၊ အစရှိသည်ဖြင့်လျှင်။ ဓမ္မံ၊ ဓမ္မပဒ၌ လာသော ဂါထာတရားကို။
 ဒေသေတွာ၊ ဟော၍။ မာနနိမ္မထနံ၊ မာန်ကို နှိပ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။
 အနုဒ္ဓုတဒါနံ၊ လျှောက်ပတ်သော တမန်ပေးခြင်းကို။ အနုညာသိ၊ ခွင့်
 ပြု၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၂။ “နော စေ ခမတိ ။ပ။ အာပတ္တိံ ဒေသာပေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တတ္တာ၊ သို့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ဂဟဋ္ဌော၊

ဒါယကာသည်။ ခမတိ စေ၊ သည်းခံသည်ဖြစ်အံ့။ ဒဿနပစာရေ၊ မြင်လောက်သော ဥပစာ၌။ အာပတ္တိ ဒေသနာကိစ္စံ၊ အာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

၉၅။ (၂၁၅) ၄၆။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဥက္ခေပနိယကမ္မေသု၊ တို့၌။ အရိဋ္ဌ-ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌။ အာပတ္တိံ အာရောပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိသု၊ အသီးလည်းကောင်း။ သံဃမဇ္ဈေ၊ သံဃာအလယ်၌လည်းကောင်း။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်မာသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ အပ္ပဋ္ဌိနိဿဇ္ဇနပစ္စယာ၊ မစွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဝါ၊ ဒုက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သော။ သမန္တဘာသန-ပရိယောသာနေ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဆုံးမပြီးသော အဆုံး၌။ ပါစိတ္တိယံ ဝါ၊ ပါစိတ်အာပတ်လည်း ဖြစ်သော။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤ ဥက္ခေပနိယကံ၌လည်း။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ “တထာဟံ ဘဂ-ဝတာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝတ္ထုဝသေနေဝ၊ ဝတ္ထုအစွမ်းဖြင့် သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေန ယေန ပကာရေန၊ အကြင် အကြင် အပြားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော သူတို့သည်။ ဝေါဟရိံသု၊ ပြောဆိုကုန်၏။ တေန တေန ပကာရေန၊ ထိုထိုအပြားဖြင့်။ ယောဇေတွာ၊ ယှဉ်၍။ ကမ္မဝါစာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဂဟဏာကာရံ၊ ယူသော အခြင်းအရာကို။ ဝိနာပိ၊ ကြည်၍လည်း။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္တာမဿ ဘိက္ခုနော ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ၊ သော တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋ္ဌိနိဿဇ္ဇတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ သာမညတောပိ၊ သာမညအား ဖြင့်လည်း။ ကမ္မဝါစံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

၆၅။ “ယံ ဒိဋ္ဌိံ နိဿာယံ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ကရေတိ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ဧဝံ၊ ငြင်းခုံခြင်းစသည်တို့ကိုလျှင်။ ဣဓ၊ ၌။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ကေဝလာနိ၊ သက်သက်သော ဘဏ္ဍနစသည်တို့ကို။ န အဓိပ္ပေတာနိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဒေသေတိ၊ ဤသို့ပြ၏။ ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ “ဘဏ္ဍနာဒီနံ၊ ငြင်းခုံခြင်းစသည်တို့ကို။ ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ”။ ဣတိ ဒိဋ္ဌိကော၊ ဤသို့ အယူရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဘဏ္ဍနာဒိံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ သာပိ၊ ထိုအယူသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိ ဧဝံ၊ ဒိဋ္ဌိပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿပိ၊ ထို

၄၃၂

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

အယူကိုလည်း။ အပ္ပဋ္ဌိနိဿဂ္ဂေ၊ မစုန့်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ၄။
ဝဋ္ဌတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့သိအပ်၏။

နိယဿကမ္မကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ကမ္မက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ ကမ္မက္ခန္ဓကကို ဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော
နည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက

ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

☞(၂၁၆) ၇၅။ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကေ၊ ဌ။ “အန္တမသော မူလာယပဋိ-
ကဿနာ ရဟာဒိနမ္ပိ” တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဌ။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။
မာနတ္တာရဟမာနတ္တစာရိကအဗ္ဘာနာရဟေ၊ မာနတ်တိုက်သော ရဟန်း၊ မာနတ်
ကျင့်ဆဲရဟန်း၊ အဗ္ဘာန်ထိုက်သော ရဟန်းတို့ကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။
ဟိ၊ စ။ တေ၊ ထိုမူလာယပဋိကဿနာရဟ-စသောရဟန်းတို့သည်။ ပါရိဝါသိ-
ကာနံ၊ ပါရိဝါသိနေဆဲရဟန်းတို့၏။ ပါရိဝါသိကာ စ၊ တို့သည်လည်း။
တေသံ၊ ထိုမူလာယပဋိကဿနာရဟ ရဟန်းတို့၏။ ပကတတ္ထဌာနေ ဝေ၊ ပကတတ်
အရာ၌သာလျှင်။ တိဌန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓောတပါဒဌပနကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ယတ္ထ၊ အကြင်ပျဉ်ပိုင်း၌။ ဌတာ၊ ရပ်၍။ ပါဒေ၊ ခြေတို့ကို။ ဓောဝန္တိ၊
ဆေးကုန်၏။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဒါရုဖလကခဏှာဒိ၊ သစ်ပျဉ်ပိုင်း
အစရှိသည်တည်း။ ပါဒသံသနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သက္ခရကထလာဒိ၊ ကျောက်
ပြတ်၊ အိုးခြမ်းအစရှိသည်တည်း။ “ဝတ္ထံ ကရောန္တိ” တိ ဧတ္ထကမတ္ထသေဝ၊
ဝတ္ထံ ကရောန္တိ-ဟူသော ဤမျှသောစကားကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်
သောကြောင့်။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိဟိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအစရှိသည်တို့သည်လည်း။
အတိဝါဒနာဒိ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

“ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထေ ကရိယမာနေ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။
ပဝါရဏာ ဒိဝသေယ၊ ပဝါရဏာနေတို့၌။ သံသေ၊ သည်။ ပဝါရေန္တေ၊
ပဝါရဏာပြုသည်ရှိသော်။ အနုပဂတဆိန္နဝဿာဒိဟိ၊ ဝါမကပ်သောရဟန်း
ဝါပြတ်သောရဟန်းတို့သည်။ ကရိယမာနံ၊ သော။ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထမ္ပိ၊
ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ အတ္တနော ပါဠိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။
နဝကာနံ၊ သတင်းငယ်တို့၏။ ပုရတော၊ ရှေးမှ။

“ပါရိဝါသိကဿဝါ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အဗ္ဘာနာရဟ-
ပရိယောသာနေ၊ အဗ္ဘာန်ထိုက်သည် အဆုံးရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
ဂရုကဌေ၊ သံသာဒိသိသ်၌ တည်သော ရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တေသမ္ပိ၊ ထိုရဟန်းတို့အားလည်း။ ပစ္စေကံ၊ အသီး
အသီး။ ဩဏောဇနဿ၊ ရှေ့နေ၌ စွန့်အပ်သော ဆွမ်းကို။ အနုညာတတ္တာ၊
ခွင့်ပြုအပ်သောကြောင့်တည်း။ တဒဝသေသာ၊ ထိုမှကြွင်းကုန်သော။ ပက-
ကတ္တာ ဝေ၊ တို့သည်သာလျှင်။ တံ၊ ထိုဆွမ်းကို။ န လုဘန္တိ၊ မရကုန်။

စတုဿာလဘတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘောဇနသလသယ၊ ဆွမ်းစားရပ်၌။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဒိယျမာနဘတ္တံ၊ လူအပ်သော ဆွမ်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟတ္ထပါသေ၊ ဌိတေနာတံ၊ ဟူသည်ကား။ ဒါယကဿ၊ ဒါယကာ၏။ ဟတ္ထပါသေ၊ ဟတ္ထပါသ်၌။ ပဋိဂ္ဂဟဏ ရဟနဋ္ဌာနေ၊ အကပ်မြောက်ရာ အရပ်၌။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ မဟာပေဋ္ဌဘတ္တေ-
ပိတံ၊ ဟူသည်ကား။ မဟန္တေသု၊ ကြီးကုန်သော။ ဘတ္တပစ္ဆိမာဒိဘာဇနေသု၊
ထမင်းတောင်း အစရှိသော တည်ရာတို့၌။ ဌပေတုာ၊ ထား၍။ ဒိယျမာန-
ဘတ္တေသုပိ၊ လူအပ်သောဆွမ်းတို့၌လည်း။

၇၆။ “ပါပိဋ္ဌတရာတိ ပါရာဇိကာပတ္တိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥက္ကံသ-
ဝသေန၊ အလွန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဉ္ဇရိတ္တာဒိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတော
ပန၊ သဉ္ဇရိတ္တစသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇထက်။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌာဒိကာ လောကဝဇ္ဇာဝ၊
သုက္ကဝိဿဋ္ဌစသော လောကဝဇ္ဇသည်သာလျှင်။ တတ္တာပိ၊ ထိုလောကဝဇ္ဇ-
လည်း။ သံဃာဘေဒါဒိကာ၊ သံဃာဘေဒ အစရှိသည်သည်။ ပါပိဋ္ဌတရာ ဧဝံ၊
အလွန်ယုတ်မာသာလျှင်ကတည်း။

“ကမ္မန္တိ ပါရိဝါသိကကမ္မဝါစာ”တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကမ္မ-
ဘူတာ ဝါစာတံ၊ ဟူ၍။ ကမ္မဝါစာ-သဒ္ဓဿ၊ ကမ္မဝါစာ-သဒ္ဓါ၏။
အတ္ထောပိ၊ သည်လည်း။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။
“သဝစနိယ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သ-သဒ္ဓေါ၊ သ-သဒ္ဓါသည်။ သန္တိ အတ္ထံ၊
မိမိဉ္စာဟူသော အနက်ကို။ ဝဒတိ၊ ဟော၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝစနေ၊
စကားကြောင့်။ ပဝတ္တနကမ္မံ၊ ဖြစ်သော အမှုတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ ၏။ “မာ ပက္ခမာဟိ၊ သင်
မသွားလင့်”။ ဣတိ ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။ “ဝိနယဓရာနံ၊ ဝိနည်းစိုရ်တို့၏။
သမ္မုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်အဖြစ်သို့။ ဟေ၊ လာလော”။ ဣတိ (၂၁၇)
ဝါ၊ သို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ အာဏာယ၊ အာဏာ
ဖြင့်။ ပဝတ္တနကမ္မံ၊ ဖြစ်သော အမှုကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်။ ဣတိ
အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ဟိ၊ စွ။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။
သဝစနိယေ၊ မိမိစကားဖြင့် ဖြစ်သော အမှုကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။
အနာဒရေန၊ မရှိသေးသဖြင့်။ အတိက္ကမိတုံ၊ လွန်ခြင်းငှာ။ န ဝုဇ္ဇတိ၊ မအပ်။
ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ သံဃဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ အာဏာအတိက္ကန္တာ
နာမ၊ အာဏာဆန်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကုဏ္ဍက]

ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၄၃၅

ရဇောဟတဘူမိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏသာလာဒိသေနာသနံ၊ သစ်ရွက်
မိုးစသော ကျောင်းတည်း။ ပစ္စယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿာဝါသိကစီဝရံ၊
ဝါဆိုသင်္ကန်းကို။ သေနာသနံ န လဘတိတိ၊ ကား။ ဝဿဂေေန၊ ဝါစဉ်အား
ဖြင့်။ န လဘတိ၊ မရ။

အပဏ္ဏကပဋိပဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိရဒ္ဓပဋိပဒါ၊ မချွတ်မယွင်းသော
အကျင့်တည်း။ “သစေ ဝါယမန္တောပိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဝိသယ-
ဘာဝံ၊ မစွမ်းနိုင်သောအဖြစ်ကို။ ဥတု၊ ။ ။ အဝါယမန္တောပိ၊ လုံ့လမပြု
သော ရဟန်းကိုလည်း။ သင်္ကယုတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။

၈၁။ အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါရိဝါသိကုက္ခိတ္တကနံ၊ ပါရိဝါသိ
ဥက္ခိတ္တကတို့၌။ သာမညေန၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ ပဉ္စဝဏ္ဏစဒနဗဒ္ဓိဌာနေသု-
တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဉ္စပကာရစ္စဒနေဟိ၊ ငါးပါး အပြားရှိသော အမိုးတို့ဖြင့်။
ဆန္ဒဌာနေသု၊ မိုးရာအံ့ရပ်တို့၌။

ဩဗဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဋ္ဌာနာဒိဗျာပါရပဋိပဒ္ဓံ၊ စေားခြင်းအစရှိသော
ကြောင့်ကြံနှင့်စပ်သော။ ပီဠိတံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
“မဉ္ဇေ ဝါ ပီဠေ ဝါ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဝါ-သဒ္ဓေါ၊ ဝါ-သဒ္ဓါသည်။
သမုဗ္ဗယတ္ထော၊ သမုဗ္ဗည်းအနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုဝါသဒ္ဓါဖြင့်။ တန္တိကာစမ္မဓဏ္ဍာ-
ဒီသု၊ သပေါ့ဖျော့စမ္မဓဏ္ဍာအစရှိကုန်သော။ ဒီသာသနေသုပိ၊ ရှည်သောနေရာ
တို့၌လည်း။ နိသီဒိတု၊ ဌာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပိတံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ။ ။

န ဝတ္ထဘေဒဒုက္ကဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝုဇ္ဈတရဿ၊ သီတင်းကြီးအား။
ဇာနန္တဿာပိ၊ သိသော်လည်း။ ဝတ္ထဘေဒဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဿေတိ၊ ။ ။ “ဝတ္ထံ နိက္ခိပါပေတွာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပါရိဝါ-
သာဒိမေဝ၊ ပါရိဝါသိအစရှိသည်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ။ ။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။

ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ပါရိဝါသိကုက္ခိန္တကဝတ္ထနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃-သမုစ္ဆယက္ခန္ဓက

သုက္ကဝိသုဒ္ဓိကထာဝရဏနာ

၂၁၈) ၉၇။ သမုစ္ဆယက္ခန္ဓကေ၊ ဌိ။ ဝေဒယာမဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဟံ၊ သည်။ ဇာနာပေမိ၊ သိစေ၏။ အာရောစေမိ၊ ကြား၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အနုဘဝါမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ အဿ၊ ထိုဝေဒယာမိ-ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း။ ပုရိမံ၊ ရှေးအနက်ကိုသာလျှင်။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကုန်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊ ထိုဝေဒယာမဟံ ဟူသောစကား၏။ (ထည့်)။ အာရောစနဝစနတ္တာ၊ ကြားသောစကားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ “အာရောစေတော နိက္ခိပိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒုက္ကဋ္ဌပရိမောစနတ္တံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမလွတ်စေခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့ပင်လျှင်။ ပုန၊ ဖန်။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ သမာဒိယိတော၊ ဆောက်တည်၍။ အရုဏံ၊ အရုဏ်ကို။ ဥဋ္ဌာပေတုကာမဿ၊ တက်စေလိုသော ရဟန်း၏။ ရတ္တိန္တေဒပရိဟာရတ္တမ္ပိ၊ ရတ္တိန္တေဒကိုတားမြစ်ခြင်းငှာလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

“သဘာဂါ ဘိက္ခု ဝသန္တိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသဘာဂါနံ၊ ဝိသဘာဂရဟန်းတို့၏။ ဝသနဋ္ဌာနေ၊ နေရာအရပ်၌။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ အသမာဒိယိတော၊ မဆောက်တည်မူ၍။ ဗဟိ ဧဝ၊ အပဉ္စသာလျှင်။ ကာတုမ္ပိ၊ ပြုခြင်းငှာလည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဒေ လဉ္စုပါတေ အတိက္ကမိတော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သဇ္ဈာယာဒိသဒ္ဓသဝန္တပစာရဝိဇဟနတ္တံ၊ သရဇ္ဈာယ်သော အသံ ကြားလောက်သောအရပ်ကို စွန့်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “မဟာမဂ္ဂတောဝံ ဩက္ကမ္မာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂပဋိပန္နာနံ၊ ခရီးသွားကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ ဥပစာရာတိက္ကမနတ္တံ၊ ဥပစာကို လွန်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဂုဗ္ဗေန ဝါ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဒဿန္တပစာရဝိဇဟနတ္တံ၊ မြင်လောက်သော ဥပစာကို စွန့်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

“သောပိ ကေနစိ ကမ္မေန ပုရေ အရုဏေ ဧဝ ဂစ္ဆတိ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အာရောစနာယ၊ ကြားခြင်းကို။ ကတုာယ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသု၊ တို့သည်။ ဗဟိဂဇေတသု၊ အပသို့

၁။ အာရောပနဝစနတ္တာ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝဋ္ဋတိ- (ဆဋ္ဌ) ၃။ ဝိဟာရဂတေသု- (ဆဋ္ဌ)

ပဋိစ္စန္ဓပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ

၄၃၇

သွားကုန်သော်လည်း။ ဦးနေ ဂဏေ၊ ယုတ်သောဂိုဏ်း၌။ စရဏ ဒေါသော
ဝါ၊ ကျင့်ခြင်းအပြစ်သည် လည်းကောင်း။ ဝိပွဝါသ ဒေါသော ဝါ၊ ကင်း၍
နေခြင်းအပြစ်သည်လည်းကောင်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကဿ၊ နည်း။
သဟဝါသဿ၊ တကွနေခြင်း၏။ အာရောစနတ္တတ္တာ၊ ကြားခြင်းအကျိုးရှိ
သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အယဉ္ဇာ”
တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ အဗ္ဘာနံ ကတံ န ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။
ကတမ္ပိ၊ ပြုသော်လည်း။ အကတမေဝ၊ အပြုမမည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဋိစ္စန္ဓပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၀၂။ သုဒ္ဓဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဘာဝသံဃာဒိသေသံ၊ သဘော
တူ သံဃာဒိသိသိ။ အနာပန္နဿ၊ မရောက်သော။ တတော၊ ထိုအာပတ်မှ။
ဝဋ္ဌိတဿ ဝါ၊ ထပြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ အညသိန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဒ္ဓန္ဓပရိ-
ဝါသဝသေန၊ သုဒ္ဓန္ဓပရိဝါသ၏အစွမ်းဖြင့်။ အာပတ္တိဝဋ္ဌာနတော၊ အာပတ်
ထခြင်းမှ။ အညသိ၊ သော။ အာပတ္တိဝဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ပဋိကဿိတော
သံဃေန ဥဒါယိံ ဘိက္ခု အန္တရာ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ။ပ။ မူလာယပဋိ-
ကဿနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ ကရဏဝသေန၊ တတိယာဝိဘတ်၏ အစွမ်း
ဖြင့်။ ဝိပရိဏာမေတွာ၊ ညွှတ်စေ၍။ မူလာယ၊ အရင်းသို့။ ပဋိကဿနာယ၊
ငင်ခြင်းဖြင့်။ ပဋိကဿိတော၊ ငင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။
အထ ဝါ၊ ကား။ “မူလာယ၊ သို့။ ပဋိကဿနာ၊ ကို။ သံဃဿ၊ သည်။
ခမံတိ၊ နှစ်သက်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပဒေန၊ နောက်ပုဒ်နှင့်။ သဟ၊ က။
ပစ္စတ္တဝသေနော၊ ပထမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ယောဇေတုမ္ပိ၊ ယှဉ်ခြင်း
ငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

☞ (၂၁၉) “ဥဒါယိံ” ဘိက္ခု အန္တရာ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ။ပ။ မူလာယ
ပဋိကဿိတွာ”တိ ဣတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဟေတုဘူတာယ၊ ဟိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်
သော။ ဧကိဿာ၊ တခုသော။ အန္တရာ အာပတ္တိယာ၊ အန္တရာပတ်ကြောင့်။
ဥဒါယိံ ဘိက္ခု၊ ဥဒါယိရဟန်းကို။ မူလာယ၊ သို့။ ပဋိကဿိတွာ၊ ၍။
မူလဒိဝသေ၊ အရင်းဖြစ်သော နေတို့ကို။ အာကဇိတွာ၊ ၍။ တဿာ

အန္တရာပတ္တိယာ၊ ခွဲ။ သမောဓာနပရိဝါသံ၊ ပေါင်း၍နေသော ပရိဝါသံကို။ ဒေတု၊ ပေးလော့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ အာဝိ-
ကာရာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အတေ-
ကိစ္ဆဘာဝံ၊ မကုစားကောင်းသော အဖြစ်ကို။ တေနဝ၊ ထိုရဟန်းကိုပင်
လျှင်။ သံဃဿ၊ အား။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။
လဇ္ဇိဂဏတော၊ လဇ္ဇိဂိုဏ်းမှ။ ဝိယောဇနဝသေန၊ ကင်းစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။
ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော၊ လွတ်အပ်၏။

သတံ အာပတ္တိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာယသံသဂ္ဂါဒိဝသေန၊ ကာယ-
သံသဂ္ဂအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဒိဝသေ၊ တနေတည်း၌။ အာပန္နာ၊
သင့်ကုန်သော။ သတံ အာပတ္တိယော၊ တရာသော အာပတ်တို့ကို။ ဒသ-
သတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဟဿာ အာပတ္တိယော၊ တထောင်သော အာပတ်
တို့ကို။ ရတ္တိသတံ၊ ညဉ့်တရာ။ ဆာဒယိတာန၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဣတိ၊ သို့။
ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ သဗ္ဗပရိဝါသကမ္မဝါစာဝသာနေတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဒဿိတာနံ၊ ပြအပ်ကုန်သော။ ခုန့်၊ ကုန်သော။ သုဒ္ဓန္တ-
ပရိဝါသာနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ သမောဓာန ပရိဝါသာ-
နာ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ
ပရိဝါသာနံ၊ ဤပရိဝါသံတို့၏။ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ၊ ကမ္မဝါစာ၏
အဆုံး၌။ ပုရိမနယေနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသေ၊ ပဋိစ္ဆန္န-
ပရိဝါသ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။

ဝိဟာရူပစာရတောပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဟိဂါမေ၊ ရွာပ၌။ ဘိက္ခုနံ၊
တို့၏။ ဝိဟာရူပစာရတောပိ၊ မှလည်း။ “ဇ္ဇေ လေဉ္စုပါတာ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ”တိ
ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏။ သဝန္တပစာရာ-
တိက္ကမနံ၊ ကြားလောက်သော ဥပစာကို လွန်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဂါမဿာ-
တိ န ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂါမဿ၊ ၏။ ဥပစာရံ၊ ကို။ မုဉ္ဇိတံ၊
လွတ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိတိ၊ အပ်၏ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ မဆို။ တေန၊ ထို ဂါမဿာ-
တိ န ဝုတ္တံ- ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဂါမူပစာရေ၊ ၌။ ဌိတာယပီ၊ တည်
သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဒဿနသဝန္တပစာရေ၊ မြင်လောက် ကြား
လောက်သော ဥပစာကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု-
စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိယောစ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တဿာ၊
ထိုရဟန်းမိန်းမ၏။ ရတ္တိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ န ကရေန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီ-
ပေတိ၊ ၏။

“အနိက္ခိတ္တဝတ္တဘိက္ခုနံ ဝုတ္တနယေနဝါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပစာရသီမာယ၊ ဥပစာရသိမ်သို့။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ဝင်သော ရဟန်းတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ရတ္တိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မိံ ဂါမေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ နိဝါသနဂါမေ၊ နေသော ရွာ၌။ အတ္တာနံ ဒသေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ အာရောစေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဒသေတော၊ ရှိ။ “သမ္ပန္နိတာ ဒါတဗ္ဗာ”တိ၊ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမ္ပတာယ၊ သမ္ပတိရဘိက္ခုနီနှင့်။ သဟဝါသေပိ၊ တကွနေရာ၌လည်း။ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။

မူလာယပဋိကဿိတဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မူလာယ၊ သို့။ ပဋိကဿိတဿ၊ ငင်အပ်သော။ ပုန၊ ဖန်။ ပရိဝုတ္တပရိဝါသဿ၊ ပရိဝါသနေသော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တိဿန္နန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မူလာပတ္တိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ အန္တရာပတ္တိနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။

၁၀၀။ “သစေ ပဋိစ္စန္ဒာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ နိက္ခိတ္တဝတ္တေန၊ နိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသောရဟန်းသည်။ အာပန္နာပတ္တိံ၊ သင့်သောအာပတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပဉ္စာဟပုဋိစ္စန္ဒဝါရေ၊ ပဉ္စာဟပုဋိစ္စန္ဒဝါရ၌။ အန္တရာပတ္တိကထာယံ၊ ၌။ “ဝေဉ္စပန ဘိက္ခဝေ၊ ဆာရတ္ထံ မာနတ္ထံ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ မူလာယပဋိကဿနာကမ္မဝါစာနန္တရမေဝ၊ အရင်းကိုငင်သော ကမ္မဝါစာ၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မူလာယ၊ သို့။ ပဋိကဿိတဿ၊ ငင်ပြီး၍။ မဉ္စ ဒိဝသာနိ၊ ငါးရက်တို့ပတ်လုံး။ ပရိဝသိတော၊ ပရိဝါသနေ၍။ (၂၂၀) ယာစိတဿ၊ တောင်းသော ရဟန်းအား။ မာနတ္ထစရဏကာလေ၊ မာနတ်ကျင့်သောအခါ၌။ အာပန္နာယ၊ သင့်သော။ တတိယာယ၊ သုံးခုမြောက်သော။ အပုဋိစ္စန္ဒာယ၊ မဖုံးလွှမ်းသော။ အန္တရာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ မာနတ္ထဒါနံ၊ မာနတ်ပေးခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝေဉ္စ၊ ဤသို့လျှင်။ ဒိန္နမာနတ္တဿ၊ ပေးအပ်သောမာနတ်ရှိသောရဟန်းအား။ ဧကေန ဆာရတ္တေန၊ တကြိမ်သော ဆာရတ္ထဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဒိန္နမာနတ္တာဟိ၊ ပေးအပ်သော မာနတ်ရှိကုန်သော။ တိဟိ အာပတ္တိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ စတဿန္နမ္ပိ အာပတ္တိနံ၊ အာပတ်လေးချက်တို့၏လည်း။ မာနတ္ထံ စိဏ္ဏမေဝ၊ မာနတ်ကို ကျင့်အပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမိနာ ပန နယေန၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အဗ္ဘာနာရဟကာလေ၊ အဗ္ဘာန်ထိုက်သော ကာလ၌။ အာပန္နာယ၊ သင့်သော။ အန္တရာပတ္တိယာ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပက္ခပုဋိစ္စန္ဒ-

ဝါရေ၊ ခြံ။ အန္တရာပတ္တိသု ၈၊ တိဉ္စိလည်းကောင်း။ ပဋိပဇ္ဇနံ၊ ကျင့်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ကောဟပုဋိစ္ဆန္တာဒိဝသေန ပဉ္စံ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ကောဟပုဋိစ္ဆန္တာဒိနံ၊ ကောဟပုဋိစ္ဆန္တာဒိစရိကုန်သော။ စတုန္တံ၊ လေးပါးသောအာပတ်တို့၏။ စေတကံ၊ အသီးအသီး။ ပရိဝါသဒါနမာနတ္တဒါနအဗ္ဘာနာနံ၊ ပရိဝါသပေးခြင်း၊ မာနတ်ပေးခြင်း၊ အဗ္ဘာန်သွင်းခြင်းတို့ကို။ ဧကေကံကတော၊ တခုတခုစီ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အန္တရာပတ္တိဝသေန စတသော”တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသောစကားကိုလည်း။ မာနတ္တဒါနအဗ္ဘာနာနံ၊ တို့ကို။ တသ္မိံ တသ္မိံ မူလာယပဋိကဿနေ၊ ဧကံ၊ တပေါင်းတည်းအဖြစ်ကို။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမောဓာနပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၂၅။ “ယသ္မာ ပဋိစ္ဆန္တာ အန္တရာပတ္တိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ သမောဓာနပရိဝါသဒါနဿ၊ သမောဓာနပရိဝါသ ပေးခြင်း၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ မာနတ္တစိဏ္ဏပရိဝုတ္တဒိဝသာနံ၊ မာနတ်ကျင့်အပ် ပရိဝါသနေအပ်သော၊ နေ့တို့ကို။ မက္ခိတဘာဝဿ၊ ချေအပ်သော အဖြစ်၏။ န ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းစကား မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အပုဋိစ္ဆန္တာယ၊ မဖုံးလွှမ်းသော။ အန္တရာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ မူလာယပဋိကဿနေ၊ ကို။ ကတေပိ၊ ဘော်လည်း။ တေသံ၊ ထိုနေ့တို့ကို။ မက္ခိတဘာဝသမ္ပဝတော၊ ချေအပ်သော အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်သော ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “မာနတ္တစိဏ္ဏဒိဝသာပိ ပရိဝုတ္တဒိဝသာပိ သဗ္ဗေ မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ “သမောဓာနပရိဝါသော စဿ ဒါတဗ္ဗော”တိ ပါဌံ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ အဇ္ဈာဟရိတော၊ ဆောင်၍။ “ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်သနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိစ္ဆန္တာ၊ သော။ အန္တရာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၏။”ဣတိ ဝေ၊ သ္မိံ၊ ဧတ္ထံ၊ ဤဝါကျ၌။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “တေနေဝါ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

သမောဓာနပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ပန စိဏ္ဏပရိဝုတ္တဒိဝသာနံ - (ဆဋ္ဌ) ၂။ တေန - (ဆဋ္ဌ)

အဋ္ဌသမောဓာနပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ “ကောပတ္တိမုလကဉ္စာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ “ကော
 အာပတ္တိ ကောဟပုဋိစ္ဆန္တာ ကော အာပတ္တိ ဒိဟပုဋိစ္ဆန္တာ”တိ အာဒိနယံ၊ အစ
 ရှိသောနည်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အာပန္နဘာဝံ၊ ဒဿေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 အဇာနနာဒိနာ၊ မသိခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆန္တာယပိ၊ ဖုံးလွှမ်းသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ အာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ မာနတ္တာရဟတာဝစနေန၊ မာနတ်ထိုက်
 သောအဖြစ်ကို ဆိုသဖြင့်။ အာပန္နဘာဝံ၊ ရောက်သောအဖြစ်ကို။ ဒဿေတု၊
 ၄။ ဟိ၊ စူ။ “ကေသ အာဝုသော မာသဿ ဘိက္ခု (၂၂၁) မာနတ္တာ-
 ရဟော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ ကေသ၊ သော။ အဇာနန-
 ပဋိစ္ဆန္နမာသဿ၊ မသိ၍ ဖုံးလွှမ်းသော လ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ (ထည့်)။
 ပရိဝါသရဟော၊ ပရိဝါသထိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကေဝလံ၊
 သက်သက်။ အာပတ္တိယာ၊ သို့။ အာပန္နတ္တာ၊ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 မာနတ္တာရဟော၊ မာနတ်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အဒိပ္ပုါယော၊ တည်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ မက္ခဓမ္မောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဒ္ဒိတု-
 ကာမတာ၊ ကျေခင်းလိုသော အဖြစ်တည်း။ သံသာဒိသေသာနံ၊ တို့၏။
 ပရိဝါသဒါနာဒိ သဗ္ဗဝိနိစ္ဆယဿ၊ ပရိဝါသပေးခြင်း အစရှိသော ခပ်သိမ်း
 သော အဆုံးအဖြတ်၏။ သမုစ္စယတ္တာ၊ အပေါင်းဖြစ်သောကြောင့်။ သေ
 သော၊ ဤခန္ဓကကို။ သမုစ္စယက္ခန္ဓကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

အဋ္ဌသမောဓာနပရိဝါသကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမုစ္စယက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၄-သမထက္ခန္ဓက

သတိဝိနယကထာဒီပဏ္ဍနာ

၉ (၂၂၂) ၁၉၅။ သမထက္ခန္ဓကေ၌။ ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။ ဝိပုလ-
သတိ၊ ပြန်ပြောသောသတိကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်သော။
စောဒနာဒိအသာရပုဂ္ဂိုလ်၊ စောဒနာအစရှိသော မသင့်တင့်သော အမှုတို့ကို။
ဝိနယော ဝိနယနုပါယော၊ ဆုံးမခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ သတိဝိနယော၊
မည်၏။

၁၉၆။ စိတ္တဝိပရိယာသကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကတစိတ္တဝိပရိယာ-
သော၊ ပြုအပ်သောစိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိသည်။ “ဂဂ္ဂံ ဘိက္ခု၊ ပ။ စောဒေန္တိ”
တိ ဣတ္ထ ပန၊ ဟူသောဝါကျ၌ကား။ ဥမ္မတ္တကဿ၊ ရူးသောရဟန်း၏။ ဣဒံ၊
ဥစ္စာတည်း။ ဥမ္မတ္တကံ၊ ရူးသောရဟန်း၏ ဥစ္စာ။ အဇ္ဈာစိတ္တံ၊ အလေ့အကျက်
ကို ရ၏။ တဒေဝ၊ ထိုအလေ့အကျက် သည်ပင်လျှင်။ စိတ္တဝိပရိယာသေန၊
စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
စိတ္တဝိပရိယာသကတံ၊ မည်၏။ တေန ဥမ္မတ္တကေန၊ ထိုသို့ ရူးသောရဟန်း၏
ဥစ္စာဖြစ်သော။ စိတ္တဝိပရိယာသကတေန၊ စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ပြုအပ်
သော။ အဇ္ဈာစိတ္တေန အနာစာရေန၊ မကောင်းသော အကျင့်ဖြင့်။ အာပန္နာယ၊
သင့်သော။ အာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဂဂ္ဂံ ဘိက္ခု၊ ဂဂ္ဂရဟန်းကို။ စောဒေန္တိ၊ စော
ဒနာကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။
မုဇ္ဈော၊ တွေဝေသည်။ ဟုတု၊ ဖြစ်၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ အမုဠဘာဝံ၊
မတွေဝေသော အဖြစ်သို့။ ဥပဂတဿ၊ ရောက်သော ရဟန်းအား။
ဒါတဗ္ဗော၊ ပေးအပ်သော။ ဝိနယော၊ သည်။ အမုဠဝိနယော၊ မည်၏။

၂၀၂။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ ဓမ္မဝါဒီတို့၏။ ယေဘုယျဘာဝသမ္မာဒိကာ၊ များ
သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော။ ကိရိယာ၊ အမှုအရာသည်။ ယေဘုယျ-
သိကာ၊ မည်၏။ ဣတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ အယံ သဒ္ဓေါ၊ ဤ
ယေဘုယျသိကာသဒ္ဓါသည်။ သကာရာဂမသဟိတော၊ သအာဂုံနှင့်တကွသော။
ဣကပ္ပစ္စယန္တော၊ ဣကပ္ပစ္စည်း အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “ယဿာ”
တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုယဿာ—စသောပါဌ၌။ ယဿာ
ကိရိယာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂုဠဝိဝဋ္ဋာဒိနာ၊ လျှို့ဝှက်ခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း

အစရှိသော။ သလာကဂ္ဂါဟာပကကိရိယာယ၊ စာရေးတံယူခြင်းအမှုအရာဖြင့်။
ဝါ။ တနည်းကား။ ယေဘုယျဘာဝံ၊ များသောအဖြစ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီသော။
သမထကိရိယာ၊ ငြိမ်းစေသော အမှုအရာသည်။ ယေဘုယျသိကာ၊ မည်၏။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ယေဘုယျသိကာသဒ္ဓဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေ-
တဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ယူသည်ရှိသော်။ အယံ၊ ဤ
ယေဘုယျသိကသည်။ အဓိကရဏသမထော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဟိ၊ စ။ ယသဝုတ္တသလာကဂ္ဂါဟေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်သော စာရေး
တံယူခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ယေဘုယျဘာဝေ၊ များသောအဖြစ်သည်။
သိဒ္ဓေ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ ပစ္စွာ၊ နောက်မှ။ တံ ယေဘုယျဘာဝံ၊ ထိုများ
သော အဖြစ်ကို။ နိဿာယေဝ၊ မှီ၍ သာလျှင်။ အဓိကရဏဝူပသမော၊
အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ဗဟုတရဘာဝ-
သာဓကကိရိယာမတ္ထေန၊ များသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေသော အမှုအရာမျှဖြင့်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၂၀၇။ “သေသမေတ္တ တဇ္ဇနိယာဒိသု ဝုတ္တနယမေဝါ”တိ ဧတေန၊ ဟူ
သောပါဌ်ဖြင့်။ တဇ္ဇနိယာဒိသတ္တကမ္မာနိ ဝိယ၊ တဇ္ဇနိယစသော ခုနစ်ပါး
သော ကံတို့ကဲ့သို့။ ဣဒမ္ဘိ တဿပါပိယသိကာကမ္မံ၊ သည်လည်း။ အသုစိ-
ဘာဝါဒိ ဒေါသယုတ္တဿ၊ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်အစရှိသော အပြစ်နှင့်
ယှဉ်သော။ သံဃဿ၊ ၏။ ဝိနိစ္ဆယေ၊ အဆုံးအဖြတ်၌။ အတိဋ္ဌမာနဿ စ၊
မတည်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ (ထည့်)။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သော။
ဝိသုံ၊ အသီးသော။ ဧကံ၊ သော။ နိဂ္ဂဟကမ္မံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ တေသ္မိံ နိဂ္ဂဟကမ္မေ၊ ဤနှိပ်သော ကံကို။ ကတော၊
သော်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ “အဟံ သုဒ္ဓေါ”တိ၊ ငါ စင်ကြယ်ပါ၏
ဟူ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို။ သာဓနတ္ထံ၊ ပြီးစေ
လို၍။ သံဃမဇ္ဈံ၊ သံဃာလယ်သို့။ ဩတရိတုံ၊ သက်ခြင်းငှာ။ သံသော စ၊
သည်လည်း။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒါတုံ၊
ငှာ။ န လဘတိ၊ မရ။ တံ ကမ္မကရဏမတ္ထေနေ စ၊ ထိုကံကို ပြုကာမျှဖြင့်
သာလျှင်လည်း။ တံ အဓိကရဏံ၊ ထိုအဓိကရုဏ်းသည်။ ဝူပသန္တံ၊ ငြိမ်းသည်။
ဟောတိ၊ ၏။

ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ငြိမ်း
သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစောဒနာ၌။ ကေစိ၊

တို့သည်။ “သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တထာ နိဂ္ဂဟိတောဝ”။ ထိုသို့ နှိပ်သော အတိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ ဩသာရဏံ၊ သွင်းခြင်းကို။ န လဘတိ၊ မရ။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ (၂၂-၃) ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဩသာရဏာ၊ သွင်းခြင်းကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပါဠိယံ၊ ဌ။ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သမ္မာဝုတ္တနဿ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သောကြောင့်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဝုတ္တိတ္တာ၊ ကျင့်၍။ လဇ္ဇိဓမ္မေ၊ လဇ္ဇိ သဘောသို့။ ဩက္ကန္တဿ၊ သက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဩသာရဏာ၊ သွင်းခြင်း ကို။ အဝုတ္တာပိ၊ ဟောတော်မမူသော်လည်း။ တဇ္ဇနိယာဒိသု ဝိယ၊ တဇ္ဇနိယ- အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ကမ္မဝါစံ၊ ကို။ ယော- ဇေတော၊ ယှဉ်၍။ ဩသာရဏာ၊ သွင်းခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ ဝေ၊ ပြုအပ် သလျှင်ကတည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ “သစေ သီလဝါဘဝိဿတိ၊ ဝတ္တံ ပူရေတွာ ပဋိပဿဒ္ဓိံ လဘိဿတိ၊ နော စေ တထာ နာသိတကောဝ ဘဝိဿတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တဿပါပိယ- သိကာကမ္မန္တိ စ၊ ဟူသောပုဒ်သည်လည်း။ အလုတ္တသမာသောယေဝ၊ ဝိဘတ် မကျေသော သမာညသာလျှင်တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဣဒံ ဟိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။၊

သတိဝိနယကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓိကရဏကထာဝဏ္ဏနာ

၂၁၅။ ဝိရူပတော ဝိပရိဏာမဋ္ဌေန၊ ဖောက်ပြန်သောအဖြစ်ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ငြိုငြင်စွာ။ ဝိပစ္စတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “စိတ္တဒုက္ခတ္ထ ဝေါဟာရေ” တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။၊ ဥပဝဒနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စောဒနာ၊ မေးစစ်ခြင်းတည်း။ တတ္ထေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုဝဒနေ၊ မေးစစ်ခြင်း၌။

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ စ တဿ တဿ ကမ္မဿ ဝိညာတတ္တာတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ အာဂတကမ္မဝဂ္ဂဿ၊ လာသော ကမ္မဝဂ်ကို။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ၊ အရင်းမှစ၍။ ဝဏ္ဏနာမုခေန၊ အဋ္ဌကထာကို

အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝိညာတတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
သုဝိညေယျော၊ သိလွယ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
ယောဇနာ၊ တည်း။

၂၁၆။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တန္တိ ဝါ၊ မိမိ
ဌ်လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိသာယ ဝါ၊ ပရိသတ်၌ လည်းကောင်း။
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရသ္မိံ ဝါ၊ ဌ်လည်း။ ပရဿ၊ ၏။ ပရိသာယ
ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ အနဝဿဝါယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပ္ပါဒါယ၊
မဖြစ်ခြင်းငှာ။

၂၂၀။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ကုသလံ အကုသလံ အဗျာကတ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူ
သောစကားသည်။ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ မေးသောစကားတည်း။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ
သိယာ ကုသလ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသည်သည်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။
သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ဤနည်းတည်း။

၂၂၂။ သမ္မုတိသဘာဝါယပိ၊ ပညတ်သဘောရှိသော်လည်း။ အာပတ္တိ-
ယာ၊ ကို။ ကာရဏပစာရေန၊ အကြောင်း၏အမည်ကို တင်သောအားဖြင့်။
အကုသလာဗျာကတဘာဝေန၊ အကုသိုလ် အဗျာကတအဖြစ်ဖြင့်။ ဝုစ္စမာနေ၊
ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ကုသလာယာပိ၊ ၏လည်း။ အာပတ္တိကာရဏတ္တာ၊ အာပတ်
၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ တဒုပစာရေန၊ ထိုအကြောင်း၏ အမည်ကို
အကျိုး၌ တင်စားသောအားဖြင့်။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ ကုသလ”န္တိ၊
ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောအပ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ (၂၂၄) တထာ၊ ထို
အခြင်းအရာဖြင့်။ အဝတ္တာမဟောမူ၍။ “နတ္ထိအာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလ”န္တိ၊
ဟူ၍။ ဧဝံဝစနဿ၊ ဤသို့ဟောခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။
“ဧတ္ထ သန္ဓာယဘာသိတဝံသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤစကား၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါ-
ယော၊ တည်း။ အာပတ္တိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပရမတ္ထဓမ္မသဘာဝါ၊
ပရမတ်တရားသဘောရှိသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ တဒါ၊ ထိုသို့
ဖြစ်သည်ရှိသော်။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ ကုသလ”န္တိ အာဒိဝစနံ၊ အစရှိ
သော စကားသည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဠဒေါသ-
သိက္ခာပဒဠကထာဒိသု၊ ဒုဠဒေါသသိက္ခာပုဒ် အဠကထာစသည်တို့၌။ ဒဿိတ-
ဒေါသပ္ပသင်္ဂတော၊ ပြအပ်သောအဖြစ်ဖြင့် လျဉ်းပါးခြင်းကြောင့်။ ပရမတ္ထ-
သဘာဝတာ၊ ပရမတ္ထသဘော၏အဖြစ်သည်။ န ယုတ္တာ၊ မသင့်။ သာ၊ သည်။
ဧကန္တသမ္မုတိသဘာဝါ ဧဝံ စင်စစ် ပညတ်သဘောသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊

၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတ” န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။
 နိပ္ပရိယာယတော၊ မုချအားဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အပ်။ အကုသလာဗျာကတဓမ္မ-
 သမုဋ္ဌိတတ္ထမေဝ၊ အကုသိုလ် အဗျာကတတရားကြောင့် ဖြစ်သော အဖြစ်ကိုသာ
 လျှင်။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပရိယာယတော၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ “သိယာ ။ပ။
 ကတ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ တဒါ၊ ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။
 ကုသလဓမ္မသမုဋ္ဌိတတ္ထမိ၊ ကုသိုလ်ဓမ္မကြောင့် ဖြစ်သော အဖြစ်ကိုလည်း။ ဥပါ-
 ဒါယ၊ ၍။ ပရိယာယတော၊ အားဖြင့်။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ
 ကုသလ” န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ယတော၊
 အကြင်ကြောင့်။ ဇေတံ ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အကုသလာ-
 ဗျာကတူပစာရာရဟတ္ထဿ စ၊ အကုသိုလ် အဗျာကတဟု ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်
 သော အဖြစ်၏လည်းကောင်း။ ကုသလူပစာရာရဟတ္ထဿ စ၊ ကုသိုလ်ဟု
 ဆိုခြင်းငှာ မထိုက်သော အဖြစ်၏လည်းကောင်း။ ဝိသု၊ အသီး။ ကာရဏ-
 သဗ္ဗာဝံ၊ အကြောင်းသဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘာသိတံ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ယံ တံ ကာရဏဝိသေသံ၊ အကြင်အကြောင်းတူးကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဘာသိတံ၊ ဟောအပ်၏။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း
 ထူး၏။ ဝသေနေဝ၊ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ အတ္ထော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒါနိ ပန၊ ၌ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ (ဂဏှေယျ-၌ စပ်။)
 အင်္ဂပူဟောနကစိတ္တမေဝ၊ အင်္ဂါလောက်သော စိတ်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အကုသလာဒိဘာဝေါ၊ အကုသိုလ်စသော အဖြစ်
 ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အညံ၊ သော။ ဝိသေသကာရဏံ၊ အကြောင်းတူးကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှေယျ၊ ယူရာ၏။
 တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဂါဟေ၊ အယူ၌။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊
 ၍။ “ယသ္မိံ ဟိ” တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ယသ္မိံ
 စသောပါ၌။ ပထဝီဓဏနာဒိကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပထဝီဓဏနာဒိနိမိတ္တေ၊
 မြေတူးခြင်းစသည်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ ဖြစ်
 သော။ အာပတ္တာဓိကရဏေ၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၌။ ကုသလစိတ္တံ အင်္ဂန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်တော်ကို။ အဇာနိတာ၊ မသိ၍။ ကုသလ-
 စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ စေတိယင်္ဂဏာဒိသု၊ စေတိရင်ပြင်-အစရှိသည်တို့၌။ ဘူမိ-
 သောဓနာဒိဝသေန၊ မြေသုတ်သင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပထဝီ-
 ဘူတဂါမဝိကောပနာဒိကာလေ၊ မြေ၊ ဘူတဂါမ်ကို ဖျက်ဆီးသော ကာလ

စသည်တို့၌။ ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ အာပတ္တာဓိကရဏေ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ကုသလစိတ္တသမုဋ္ဌိတတ္ထေန၊ ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကုသလဝေါဟာရာရဟာယ၊ ကုသိုလ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ထိုက်သော။ အာပတ္တိယာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနာယ၊ သော်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်၊ တည်း။ သာရတ္ထဒီပနိယံ ပန၊ ၌ကား။ “တသ္မိံ သတိ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ “တသ္မိံ ကုသလစိတ္တေ၊ ကိ။ အာပတ္တိတာဝေန၊ အာပတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်”။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကိ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “ယသ္မိံ”န္တိ ယ-သဒ္ဓေန၊ ယသ္မိံ ၌ ယ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ပရာမဋ္ဌဿ၊ သုံးသပ်အပ်သော။ အာပတ္တာဓိကရဏ-သေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ “တသ္မိံ” န္တိ ပရာမသိတဗ္ဗတော၊ တသ္မိံ-သဒ္ဓါဖြင့် သုံးသပ်အပ်သော ကြောင့်တည်း။

န သက္ကာ ဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္မုတိသဘာဝါယပိ၊ ပညတ် သဘော ရှိသော်လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အကုသလာဒိသမုဋ္ဌိတတ္ထေန၊ အကုသိုလ် အစရှိသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော အဖြစ်ဖြင့်။ အကုသလာဒိ-ဝေါဟာရော၊ အကုသိုလ် အစရှိသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို။ ယဒိ ကရိယတိ၊ အကယ်၍ ပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ တဒါ၊ ထိုသို့ပြုသည်ရှိသော်။ ကုသလ-ဝေါဟာရောပိ၊ ကုသိုလ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကိုလည်း။ ကတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ အညဿ၊ ဆိုခြင်းငှာ တတ် ကောင်းသည်ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုအာပတ်၏။ အကုသလာဒိ ဘာဝေါပိ၊ အကုသိုလ်စသော အဖြစ်ကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ပယ်အပ်၏။ ဣတိ

အဓိပ္ပာယ်၊ တည်း။ (၂၂၅) တသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာဒိနံ၊ ကုသိုလ်အစရှိကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးသော တရားတို့၏။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အင်္ဂပဟောနကတ္ထေ၊ အင်္ဂါလောက်သော အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူသော်လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကုသလ-ဝေါဟာရောဝ၊ ကုသိုလ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို သာလျှင်။ ပဋိက္ခိတ္ထော၊ ပယ်အပ်၏။ အကုသလာဒိ ဝေါဟာရော၊ အကုသိုလ် စသော ခေါ်ဝေါ် ခြင်းကို။ န ပဋိက္ခိတ္ထော၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယဒိ အင်္ဂပဟောနကံ စိတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ အာပတ္တိယာ၊ ကိ။ သမုဋ္ဌာပကတ္ထေန၊ ဖြစ်စေတတ်သော အဖြစ်

ဖြင့်။ အင်္ဂုပ္ပဟောနကံ၊ အင်္ဂါလောကံသော။ ကာရဏဘူတံ၊ အကြောင်း
ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စိတ္တမတ္တံ၊ စိတ်မျှကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။
ကသ္မာ၊ နည်း။ အညထာ၊ အင်္ဂါလောကံသော စိတ်မျှကို ရည်၍ ဟောသည်
ရှိသော်။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ ကုသလ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္ထဗ္ဗ-
တော၊ ဟောအပ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တေနေ၊
ဤ နဒိယံ—စသော ပါဌ်ဖြင့်။ အာပတ္တိယာ၊ ဤ။ အကုသလာဒိ ဘာဝေပိ၊
အကုသိုလ်စသော အဖြစ်ကိုလည်း။ ကေနစိ နိမိတ္တေန၊ တစုံတခုသော
အကြောင်းဖြင့်။ ပရိယာယတောဝ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် သာလျှင်။ ဝုတ္တော၊
ဤ။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတိ၊ ဤ။ ယထာဟ—ကံ အာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောသနည်းဟူမူ။ “ယံ
ကုသလစိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ၊ တံ ကုသလံ၊ ဣတရေဟိ ဣတရ”န္တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ဤ။

“ဣဒံ ပနာ”တိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊
တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ။ ပ။ အဗျာကတ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
စကားကို။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ကဒါစိ၊ တရံတဖန်။ ကတ္ထစိ၊ စိုး
စဉ်းသော သိက္ခာပုဒ်၌။ ကာရဏသမ္ဘဝန္တံ၊ အကြောင်း ဖြစ် သင့် သော။
အနိယတကာရဏံ၊ မမြဲသော အကြောင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယံ ပန၊ အကြင်အကြောင်းသည်ကား။ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု၊
တို့၌။ အာပတ္တိယာ၊ ဤ။ ကာရဏံ၊ ဘဝိတုံ၊ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းငှာ။ အရ-
ဟတိ၊ ထိုက်၏။ ဣဒမေဝ ကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းကို သာလျှင်။
သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဟိ၊ စူ။ အကုသလံ၊ သည်။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊
ကို။ ဉတု၊ သိလျက်။ ဝိတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်ကျူးသော ရဟန်းအား။ သဗ္ဗာ-
ပတ္တိယာ၊ ဤ။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ လောကဝဇ္ဇာပတ္တိယာ ပန၊
လောကဝဇ္ဇ အာပတ်၌ကား။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်ကို။ အဇာနန္တဿပိ၊ မသိ
သော ရဟန်းအားလည်း။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ကေဝလံ၊
သက်သက်။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တိသု၊ တို့၌။ ကုသလာဗျာကတစိတ္တပဝတ္တိက္ခန္ဓေ
ဝေ၊ ကုသိုလ် အဗျာကတစိတ် ဖြစ်သောခဏ၌ပင်လျှင်။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်
လည်း။ ဝတ္တတိံ၊ ဖြစ်၏။ တဒညတ္ထ၊ ထိုမှတပါးသော လောကဝဇ္ဇအာပတ်
တို့၌။ သယ မေဝ၊ မိမိချည်းသာလျှင်။ ပဝတ္တတိံ၊ ဤ။ ကာယဝစီဘူတံ၊
ကိုယ် နှုတ် ဖြစ်သော။ အဗျာကတံ ပန၊ သည်ကား။ ကုသလာကုသလာဒိနံ၊

တို့၏။ ပဝတ္တိက္ခဏေ၊ ဖြစ်ဆဲခဏ၌ လည်းကောင်း။ နိရောဓသမာပန္နဿ၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဟသေယျာပတ္တိယံ၊ သဟသေယျအာပတ်၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာပတ္တိယာ၊ ခပ်သိမ်းသော အာပတ်၏။ အင်္ဂမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဆန္ဒံ၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနံ၊ အာပတ်ဖြစ်ကြောင်းတို့၏။ ကာယဝါစင်္ဂဝိရဟိတတ္တာဘာဝါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ နှုတ်အင်္ဂါ ကင်းသောအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသံ အကုသလာဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗာပတ္တိမူလကတ္တမေဝ၊ ခပ်သိမ်းသော အာပတ်၏ မူလအဖြစ်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ဣဒံ အကုသလတ္တု၊ ဤ အကုသိုလ်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဣဒံ အဗျာကတတ္တု၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထ ပန ပထဝီခဏနာဒီသု၊ အကြင် ပထဝီခဏန-အစရှိသည်တို့၌ကား။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္တာပိ၊ ထို ပထဝီခဏနစသည်တို့၌လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ တဒုပစာရေန၊ ထိုအကြောင်း၌ တင်စားသော အားဖြင့်။ ကုသလတ္တဝေါဟာရော၊ ကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ အယုတ္တော၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာနံ၊ အပြစ်ရှိသောတရား အပြစ်မရှိသော တရားတို့ကို။ ဧကတ္တဝေါဟာရဿ၊ တပေါင်းတည်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏။ ဝိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။ ယဒဂ္ဂေန၊ အကြင်အဖို့ဖြင့်။ အညမညံ ဝိရုဒ္ဓါ၊ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်၏။ တဒဂ္ဂေန၊ ထိုအဖို့ဖြင့်။ နေသံ၊ ထို သာဝဇ္ဇာအနဝဇ္ဇာတရားတို့၏။ ကာရဏကာရိယဝေါဟာရောပိ၊ အကြောင်းအကျိုးခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်လည်း။ အယုတ္တော၊ မသင့်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပထဝီခဏန စသည်တို့၌။ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ကုသလံ၊ သည်။ - အဗ္ဗောဟာရိက္ခံ၊ မခေါ်ဝေါ်လောက်။ ကာယဝစီဒ္ဓါရမေဝ၊ ကာယဝစီဒ္ဓါရသည်သာလျှင်။ အာဝေဏိကံ၊ အသီးဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ဧကန္တတော အကုသလမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကုသလစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ သမုဋ္ဌဟနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာရဏပစာရတော၊ အားဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လောကဝဇ္ဇေ၊ ၌။ “ဝိကပ္ပေါ နတ္ထိ” တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သိယာ-သဒ္ဓဿ၊ သိယာ-သဒ္ဓါ၏။ ဝိကပ္ပနတ္ထတံ၊ ဝိကပ်အနက်ရှိသော အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ အကုသလံ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အကုသလသမုဋ္ဌိကတာယံ၊

အကုသိုလ်ဖြင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာရဏုပစာရေန၊ ဖြင့်။ အကုသိုလ်၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟသေယျာဒိဝသေန (၂၂၆) အာပဇ္ဇနတော အဗျာကတံ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတ္ထိယာဒိဟိ၊ မိန်းမအစရှိသည်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ပိဋ္ဌိပသာရဏဝသပ္ပဝတ္တကာယဒ္ဓါရသင်္ခါတရူပါဗျာကတဝသေနဝ၊ ကျောက်ကုန်းဆန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ကာယဒ္ဓါရဟူသော ရုပ်အဗျာကတအစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော၊ ရောက်ရာသောကြောင့်။ ကာရဏုပစာရေနဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ အာပတ္တိ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာပတ္တာဓိကရဏေ၊ ထို ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာအာပတ္တာဓိကရုဏ်း၌။ သဉ္စိစ္စသဉ္စိစ္စဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏတ္တိ၊ ကို။ ဥတှာ စ၊ သိ၍လည်းကောင်း။ အညတှာ စ၊ ၍လည်းကောင်း။ အာပဇ္ဇနဝသေန၊ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဣမံ ဝိကပ္ပဘာဝံ သန္ဓာယ အကုသလတ္ထ အဗျာကတတ္ထသင်္ခါတံ၊ အကုသိုလ်၏အဖြစ် အဗျာကတ၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဣမံ ဝိကပ္ပသကာဝံ၊ ဤ အထူးကြံခြင်းသဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိကပ္ပသဘာဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ အသဉ္စိစ္စာပဇ္ဇနပက္ခေ၊ စိတ်မရှိပဲသင့်သောအဖို့၌။ ကုသလေနာမိ၊ ဖြင့်လည်း။ အာပဇ္ဇနတော၊ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ တမ္ပိ ဝိကပ္ပံ၊ ထိုဝိကပ်ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ ကုသလ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့စေဒနာရန် ရှိသောကြောင့်။ “သစေ ပနာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ “အစိတ္တကာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုလျှင်။ သမုဋ္ဌာန ဝသေန၊ သမုဋ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘာဝေတံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “ဇ္ဇေကလောမပဒသောဓမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနာနမ္ပိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ “ကုသလစိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ ဧတေန၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ သာဝဇ္ဇဘူတာယ၊ သာဝဇ္ဇဖြစ်သော။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကာရဏုပစာရေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနဝဇ္ဇဘူတကုသလဝေါဟာရော၊ အနဝဇ္ဇဖြစ်သော ကုသိုလ်အမည်သည်။ အယုတ္တော၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “န စတတ္ထာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ကုသလဿ၊ ၏။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကာရဏတ္တံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ ရှိသော်လည်း။ တထာ၊ ထိုကုသိုလ်ဟူသော အပြားဖြင့်။ ဝေါဟရိတံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှာ။ အယုတ္တံ၊

မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိကိပိတံ၊ ပယ်၍။ ကာယဝါစာသင်္ခါတံ၊ ကိုယ် နှုတ်
 ဟူသော။ အဗျာကတဿေဝ၊ အဗျာကတ၏ သာလျှင်။ ကာရဏတ္ထံ၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ် တတ္ထ-စသော
 ပါဌ၌။ စလိတပုဝတ္ထာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စလိတာနဉ္စ၊ လှုပ်ရှားသည်လည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ပဝတ္ထာနဉ္စ၊ မြက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဟိ၊ စ။ စလိတော၊
 လှုပ်ရှားသည်ကား။ ကာယော၊ ကိုယ်တည်း။ ပဝတ္ထာ၊ မြက်သည်ကား။
 ဝါစာ၊ နှုတ်တည်း။ ဣတ္ထ စ၊ ဤစကား၌လည်း။ ကာယဝါစာနံ၊ ကိုယ်နှုတ်
 တို့၏။ အညတရမေဝ၊ တပါးပါးသည်လျှင်၊ အဂံ၊ အဂံ၊ တည်း။ “တဉ္စ၊ ပ။
 အဗျာကတ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အဗျာကတဿ၊ ကို။ အာပတ္တိကာရဏ-
 ဘာဝေနေဝ၊ အာပတ်၏အကြောင်း အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်
 တည်း။ အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတ”န္တိ၊
 ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ကာရဏပစာရေန၊ ဖြင့်။ ပရိယာယတော၊
 အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာယတော၊ ပရိယာယ်မဟုတ်သောအားဖြင့်။
 န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ သိဇျတိ၊ ၏။

ဧတ္ထံ၊ ဤအရာ၌။ သာရတ္ထဒီပနိယံ၊ ၌။ အာပတ္တိဟာ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာ-
 ယတောဝ၊ အားဖြင့်လျှင်။ အကုသလာဒိသဘာဝတံ၊ အကုသိုလ် စသော
 သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သမတ္ထေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ ဗဟုံ၊ များစွာ။
 ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ပပဉ္စိတံ၊ ချဲ့အပ်၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သာရတော၊ အမြတ်
 အားဖြင့်။ န ပစ္စေတဗ္ဗံ၊ မယုံကြည်အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာ-
 ပဒဋ္ဌကထာယမေဝ၊ ၌ပင်လျှင်။ ပဋိကိတ္တတ္ထာ၊ ပယ်အပ်သောကြောင့်တည်း။
 တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤအရာ၌လည်း။ “ယံ စိတ္တံ
 အာပတ္တိယာ အဂံ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အကုသလ-
 စိတ္တဿာပိ၊ ၏လည်း။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကာရဏတ္ထေန၊ အကြောင်း၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဘိန္ဒတာဝ၊ ပြားသော အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿိတာ၊ ၏။
 ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊
 အောက်၌။ ဒဿိတမေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊
 ဤအရာ၌။ န ဝိတ္တာရယိမ္မ၊ မချဲ့ကုန်။ “ဧဝံ ဝိတိက္ကမတော ယော ဝိတိက္က-
 မော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အကုသလစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဥတု၊ ၍။
 ဝိတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်ကျူးသော ရဟန်း၏။ ကာယဝစိဝိတိက္ကမ သမုဋ္ဌိတာ၊

၄၅၂

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

ကိုယ် နှုတ် ဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဝိတိက္ကမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ အဗျာကတဝါရေပိ၊ ခွဲလည်း။ သေ နယော၊ ဤ နည်းလျှင်တည်း။

အဓိကရဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓိကရဏဝူပသမနသမထကထာဒိဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၂၇) ၂၂၈။ ပါဠိယံ၊ ခွဲ။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ကေ သမထံ အနာဂမ္မာတိ” အာဒိ၊ အစရှိသည်သည်။ ပုစ္ဆော၊ အမေးတည်း။ “သိယာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသည်သည်။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ သိယာတိဿ ဝစနိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧတေနော၊ ဤသမထဖြင့်သာလျှင်။ ဝူပသမံ၊ ငြိမ်းခြင်းသည်။ သိယာတိ၊ ဖြစ်ရာ၏ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သမ္မုခေါဝိနယသ္မိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္မုခေါဝိနယတ္တသ္မိံ၊ သမ္မုခေါဝိနည်း၏ အဖြစ်၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဘာဝပုဓာနော၊ တောပြဋ္ဌာန်းသော။ နိဋ္ဌေသော၊ ညွှန်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သဗ္ဗဝါရေယု၊ တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူ တည်း။ “ကာရကော ဥက္ကောဋ္ဌေတိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ဥပလက္ခဏမျှတည်း။ ဥက္ကောဋ္ဌေန္တဿ၊ လှုပ်ရှားသော။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသောရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ ပါစိတ်သာလျှင်တည်း။ ဥဗ္ဗာဟိကောယ၊ ဥဗ္ဗာဟိက ကမ္မဝါစာကို။ ခိယနကေ၊ ရှုပ်ချခြင်း၌။ ပါစိတ္တိယံ၊ ကို။ န ဝတ္တံ၊ အပ်။ ကဿော၊ နည်း။ တတ္ထ၊ ထို ဥဗ္ဗာဟိကကံ၌။ ဆန္ဒဒါနဿ၊ ဆန္ဒပေးခြင်း၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသောကြောင့်တည်း။

၂၃၅။ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော ကတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခုဒ္ဒကမဟန္တေဟိ၊ ငယ်ကုန်ကြီးကုန်သော။ သညာဏေဟိ၊ အမှတ်တို့နှင့်။ ယုတ္တာယော၊ ယှဉ်ကုန် သည်တို့ကို။ ကတော၊ ၍။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “နိမိတ္တသညံ အာရောပေတော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၂၄၂။ “ကိစ္စာဓိကရဏံ။ပ။ သမ္မတိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္မုခေါဝိနယေန၊ ဖြင့်။ အပလောကနာဒိကမ္ပံ၊ အပလောကန-စသောကံသည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အဓိကရဏဝူပသမနသမထကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သမထက္ခန္ဓကကိုဖွင့်ကြောင်း ဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅-ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုန္ဒက

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကထာစန္ဒနာ

၉ (၂၂၀) ၂၄၃။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုန္ဒကေ၊ ဌံ။ အဋ္ဌပဒါကာရေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇူတဖလံကေ၊ တကျစ်ရေးပျဉ်၌။ အဋ္ဌဂဗ္ဘရာဇိအာကာရေန၊ ရှစ်ခန်းရှိသော အရေးအခြင်းအရာဖြင့်။ မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခေဋ္ဌမလ္လကမူလသဏ္ဌာနေန၊ ထွေးခံခြေသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ခေဋ္ဌ-မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေန-ဟူသောစကားကိုလည်း။ ဝဇ္ဇာဓာရကံ၊ လုံးသောအခြင်းအရာရှိသောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤ မလ္လက-ဟူသော အမည်သည်။ ကဏ္ဍကေ၊ အဆူးတို့ကို။ ဥဋ္ဌာပေတွာ၊ ထစေ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ၍။ ကတဝဇ္ဇကပါလဿ၊ ပြုအပ်သော ဝိုင်းသောခွက်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။

၂၄၄။ ပုထုပါဏိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မုဋ္ဌိံ၊ လက်ဆုပ်ကို။ အကတွာ၊ မပြုပဲ။ ဝိကသိတဟတ္တတလေဟိ၊ ပြန်သော လက်ဝါးပြင်တို့ဖြင့်။ ပိဋ္ဌပရိကမ္ပံ၊ ကျောက်ကုန်း၌ ချေးတန်းခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧတမေဝ၊ ဤ ချေးတန်းခြင်းကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “ဟတ္ထပရိကမ္ပ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၂၄၅။ “မုတ္တောလမ္ပကာဒိန”န္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကုဏ္ဍလာဒိ၊ နားတောင်းအစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။ ပလမ္ပက-သုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပြာဟ္မဏာနံ၊ ပုဏ္ဏားတို့၏။ ယညောပစိတသုတ္တာဒိ-အာကာရံ၊ ယဇ်ပူဇော်သောအခါ တင်သော စလွယ်ကြိုးစသည်အခြင်းအရာ ရှိသော ကြိုးကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝလယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထပါဒဝလယံ၊ လက်ကောက် ခြေချင်းတည်း။

၂၄၆။ “ဒွဂ္ဂုလေ”တိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ၊ ဒုတိယာဗဟုဝစိတိတည်း။ ဒွဂ္ဂုလပ္ပမာဏံ၊ လက်နှစ်သစ်ပမာဏကို။ အတိက္ကမိတံ၊ လွန်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ “န ဘိက္ခဝေ ဒိဿကေသာ ဓာရေတဗ္ဗာ”စသောပါဠိ၌။ ဒုမာသဿ ဝါ၊ နှစ်လ၏လည်းကောင်း။ ဒွဂ္ဂုလဿ ဝါ၊ လက်နှစ်သစ်၏လည်းကောင်း။ အတိက္ကန္တ-တာဝံ၊ လွန်သောအဖြစ်ကို။ အဇာနန္တဿာပိ၊ မသိသော ရဟန်းအားလည်း။ ကေသမဿုဂဏနာယ၊ ဆံမုတ်ဆိတ်အရေအတွက်ဖြင့်။ အစိတ္တကာပတ္တိယော၊ အစိတ္တကအာပတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ကောစ္ဇေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥသီရတိဏာဒီနိ၊ ပန်းရင်းမြက် အစရှိသည် တို့ကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ ဂဟိတ-
 ကောစ္ဇေန၊ ယူအပ်သောဘီးဖြင့်။ စိက္ကဏ္ဍေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိလေသ-
 ယုတ္တတေလေန၊ အစေးနှင့် ယှဉ်သော ဆီဖြင့်။ ဥဏှာဘိတတ္ထရဇသိရာနမ္ပိတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဥဏှာဘိတတ္တာနံ၊ အလွန်ပူပြင်းကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း
 ကောင်း။ ရဇောကိဏ္ဍသိရာနံ၊ မြူပြမ်းသော ဦးခေါင်းရှိသော ရဟန်းတို့အား
 လည်းကောင်း။ အဒ္ဒဟတ္ထေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အလ္လဟတ္ထေန၊ စို့သော
 လက်ဖြင့်။

၂၄၈-၉။ သာဓုဂီတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနိစ္စတာဒိပဋိသညတ္တံ၊ အနိစ္စတာ
 အစရှိသည်နှင့်ယှဉ်သော။ ဂီတံ၊ သီချင်းကို။ စတုရသေန ဝတ္ထေနာတိ၊ ဟူ
 သည်ကား။ ပရိပုဏ္ဏေန၊ ပြည့်စုံသော။ ဥစ္စာရဏဝတ္ထေန၊ ရွတ်သောဝတ်ဖြင့်။
 တရဂ်ဝတ္တာဒီနံ၊ တရဂ်ဝတ် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသောဝတ်
 တို့၏လည်း။ သာမညလက္ခဏံ၊ ဆက်ဆံသော လက္ခဏာကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။
 “သဗ္ဗေသံ၊ ပ။ လက္ခဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထကာဟိ မတ္တာဟိ၊ အကြင်
 မျှလောက်သော မကြာတို့ဖြင့်။ အက္ခရံ၊ အက္ခရာသည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တတောပိ၊ ထိုပြည့်စုံရုံသောမကြာထက်လည်း။ အဓိကမတ္တာ-
 ယုတ္တံ၊ လွန်သော မကြာနှင့်ယှဉ်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။
 ဝိကာရကထနံ နာမ၊ ဖောက်ပြန်၍ ဆိုခြင်းမည်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ
 ဖြင့်။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ကထန မေဝ၊ ဆိုခြင်းသည်ပင်လျှင်။ လက္ခဏံ၊
 မှတ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဗာဟိရလောမိန္တိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်သည်။ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ကိရိယာနပုလ္လင်နိဒ္ဒေသတည်း။ ယထာ၊
 အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ လောမာနိ၊ အမွေးတို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊
 ထင်ကုန်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဓာရေန္တဿ၊ ဆောင်သော
 ရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞ (၂၂၉) ၂၅၀။ ပါဠိယံ၊ ဦး။ တရုဏညေဝ အမ္ပန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 တရုဏံ၊ နုသော။ အသဉ္ဇာတဗီဇံ ဧဝ၊ မယှက်သော အစေ့ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်
 သော။ အမ္ပဖလံ၊ သရက်သီးကို။ ပါတာ ပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆိန္ဒာ-
 ပေတွာဝ၊ ခြွေစေ့၍သာလျှင်။ “မတ္တာ ဝဏ္ဏိတာ” တိဣဒံ၊ ဟူသောစကား
 ကို။ “ပရေ သူတပါးတို့သည်။ နိန္ဒန္တိ” တိ၊ ကဲ့ရဲ့ချေကုန်၏ဟူ၍။ သာသန-

ဟိတေသိတာယ၊ သာသနာ၏ အစီးအပွားကို ရှာသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။
န ပရိယာပုဏိံ သူတို့၊ ဟူသည်ကား။ နာသက္ခိံ သူ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။

၂၅၁။ “စတ္တာရိ အဟိရာဇကုလာနိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သဗ္ဗေသံ၊
ကုန်သော။ အဟိဘေဒါနံ၊ မြွေမျိုးတို့ကို။ စတုသု ဧဝံ၊ လေးပါးတို့၌သာ
လျှင်။ သင်္ဂဟတော၊ ရေတွက်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ အတ္တပရိတ္တံ ကာတုန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ။ ။ ပရိတ္တာဏံ၊ အစောင့်အရှောက်ကို။ ကာတံ၊ ငှာ။

ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တာန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိရူပက္ခဇာတိကေဟိ၊ ဝိရူပက္ခ
အမျိုးရှိကုန်သော။ နာဂေဟိ၊ နဂါးတို့နှင့်။ သဟ၊ က။ မယံ၊ ။ ။ မိတ္တ-
ဘာဝေ၊ ။ ။ အဆွေခင်ပွန်း အဖြစ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ မေတ္တာ၊
မေတ္တာသည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ တေ၊ ထိုနဂါး
တို့သည်။ သုခိတာ၊ ချမ်းသာကုန်သည်။ နိဒ္ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကင်းကုန်သည်။
အဝေရာ၊ ရန်မရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာ-
ယော၊ တည်း။ ဟိ၊ စ။ ဧဝံ၊ သို့။ မေတ္တာဖရဏံ၊ မေတ္တာနှံခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ။ ။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊
ဤနည်းလျှင်တည်း။ အပါဒကေဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။
အဟိကုလေဟိ၊ မြွေမျိုးတို့နှင့်။ သဟ၊ တက္ခ။ သဗ္ဗသတ္တေသု၊ ခပ်သိမ်း
သောသတ္တဝါတို့၌။ သြမိသော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ မေတ္တာဖရဏဒဿနံ၊
မေတ္တာပြန့်သည်ကို ပြကြောင်းတည်း။ မာ မံ အပါဒကော ဟိံ သိတိ၊ ဟူ
သောစကားသည်။ တာယ မေတ္တာယာ၊ ဖြင့်။ အတ္တရက္ခာဝိဓာနဒဿနံ၊ မိမိ
အစောင့်အရှောက်ကို စီရင်ခြင်းကို ပြကြောင်းတည်း။

သဗ္ဗေ သတ္တာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဥပမံ
ကတွာ၊ ဥပမာပြု၍။ သဗ္ဗသတ္တေသု၊ တို့၌။ အနောမိသော၊ မရည်မှတ်သော
အားဖြင့်။ မေတ္တာဖရဏဒဿနံ၊ မေတ္တာနှံသည်ကို ပြကြောင်းတည်း။ တတ္ထ၊
ထိုသဗ္ဗေ သတ္တာ အစရှိသောပါဠိ၌။ မာ ကိဉ္စိ ပါပမာဂမာတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ကဉ္စိ သတ္တံ၊ တံစုံတယောက်သော သတ္တဝါကို။ လာမကံ၊ ယုတ်မာသော။
ဒုက္ခဟေတု စ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အကုသိုလ်သည်လည်း
ကောင်း။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဆင်းရဲသည်လည်းကောင်း။ မာ အာဂစ္ဆတု၊ မရောက်
စေသတည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ မေတ္တာယ၊ ဖြင့်။ အတ္တဂုတ္တိံ၊ မိမိအစောင့် အရှောက်ကို။
ဒသေတု၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ရတနတ္ထယာနုဿရဏေန၊ ရတနာသုံးပါးကို

အောက်မေ့သဖြင့်။ အတ္တဂုတ္တိ၊ မိမိအစောင့်အရှောက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “အပ္ပမာဏော”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ပမာဏ-
ကရမဗ္ဗာ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောတရား ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တဗ္ဗိပါကာ စ၊ ထိုအကုသိုလ်၏ အကျိုးတို့သည်
လည်းကောင်း။ ပမာဏာ၊ မည်ကုန်၏။ တပ္ပဋိပက္ခာ၊ ထိုပမာဏ၏ ဆန့်
ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ သီလာဒယော၊ သီလအစရှိကုန်သော။ ဂုဏာ စ၊
ဂုဏ်တို့သည်လည်းကောင်း။ တဗ္ဗိပါကာနိ၊ ထိုဂုဏ်၏ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။
လောကိယလောကုတ္တရဗလာနိ စ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးတို့သည်
လည်းကောင်း။ အပ္ပမာဏာ၊ မည်ကုန်၏။ အဿ၊ ထိုဘုရားရှင်အား။ တေ၊
ထိုမနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သောဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အပ္ပမာဏော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဿ၊ ထို
ဘုရားရှင်အား။ အပ္ပမာဏာ အပရိမေယျဂုဏာ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်
တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အပ္ပမာဏော၊ မည်၏။
ပမာဏဝန္တာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တပမာဏကရမေယျတ္တာနိ၊ အကြင်
အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ပမာဏကို ပြုတတ်သော မေ့နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ အဟိ-
ဝိစ္ဆိကာတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ သရိသပါနညေဝ၊ မြွေတို့၏သာလျှင်။ ပဘေဒ-
ဒဿနံ၊ အပြားကို ပြုကြောင်းတည်း။ ဥဏ္ဏနာဘိတိ၊ ဟူသည်ကား။ လောမ-
သနာဘိကော၊ ချက်၌ အမွေးရောက်သော။ မက္ကဋ္ဌကော၊ ပင့်ကူတည်း။
သရဗူတိ၊ ဟူသည်ကား။ သရဂေါဋ္ဌိကာ၊ တက်တူအိမ်မြှောင်တည်း။

ပဋိက္ခမန္တုတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပဂစ္ဆန္တု၊ ဖဲ့စေကုန်သတည်း။ မံ၊ ကို။ မာ
ဝိဟေသယံ သု၊ မညှဉ်းဆဲစေကုန်သတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “သောဟံ
နမော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ကရောမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌသေသော၊ သည်
ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မယာ၊ သည်။ မေတ္တာဒီဟိ၊ မေတ္တာအစရှိသည်တို့
ဖြင့်။ တုမ္ဘာကဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ မယုဉ္စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ရက္ခာ၊
အစောင့်အရှောက်ကို။ ကတာ၊ ၏။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ သော အဟံ၊
သည်။ ဘဂဝတော စ၊ အားလည်း။ နမော၊ ကို။ ကရောမိ၊ ၏။ ဝိပဿိအာဒိနံ၊
ဝိပဿိအစရှိကုန်သော။ သတ္တန္တု၊ ခုနစ်ဆူသောဘုရားတို့အားလည်း။ နမော၊
ကို။ ကရောမိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘူတာနိ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ပဋိက္ခမန္တု၊
ဖဲ့စေကုန်သတည်း။ ဣတိ ယောဇနာ၊ တည်း။

၁။ တဗ္ဗိပါကာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ မက္ကဋ္ဌော = (ဆဋ္ဌိ)

အညမ္ပိတံ၊ ဟူသည်ကား။ အသုဘမနသိကာရာဒိနာ၊ အသုဘကို နှလုံး
 သွင်းခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ဆေတဗ္ဗေ၊ ဖြတ်အပ်သော။ ကာမရာဂေ၊ ကို။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အင်္ဂဇာတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗီဇဝိရဟိတံ၊ ဝေး
 စေ့မှ ကင်းသော။ ပုရိသနိမိတ္တံ၊ ယောက်ျားနိမိတ်ကို။ ဟိ၊ စ။ ဗီဇေ၊
 ဝေးစေ့ကို။ ဆိန္နော၊ ဖြတ်သည်ရှိသော်။ အဘဗ္ဗော၊ ရှင်မပြုထိုက်သော။
 ဩပက္ကမိကပဏ္ဏကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဧကေ ပန၊ အချို့ဆရာတို့သည်ကား။ “ဗီဇဿာပိ၊ ကိလည်း။

၂၃၀) ဆေဒနက္ခဏေ၊ ဖြတ်ဆဲခဏ၌။ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ ဧဝံ၊ သာလျှင်တည်း။
 ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ပုရိသိန္ဒြိယာဒိကေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ အစရှိသည်သည်။
 အန္တရဟိတေ၊ ကွယ်သည်ရှိသော်။ အဘဗ္ဗော၊ သော။ ပဏ္ဏကော နာမ၊
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ လိင်္ဂနာသနာယ၊ အသွင်
 ပျက်ခြင်းဖြင့်။ နာသေတဗ္ဗော၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တာဒိသံ
 ဝါ ဒက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုဋ္ဌိပ္ပဟာရာဒိဟိ၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်
 ထုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊
 ဖြစ်စေသောရဟန်းအား။

၂၅၂။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “တုယေသောပတ္ထော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ “ယော
 စ အရဟာ စေဝ ဣဒ္ဓိမာ စ၊ တဿ ဒိန္နမေဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ သေဋ္ဌိနာ၊
 သဌေးသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊
 ၏။ “တံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ တိက္ခတ္တံ၊ ရာဇာဂဟံ အနုပရိယာယံ”တိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသောစကား၌။ ဝေဠုပရမ္ပရာယ၊ ဝါးအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ဗဒ္ဒပတ္တဿ၊ ဖွဲ့
 အပ်သော သပိတ်၏။ ဥပရိဘာဂေ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော။ အာကာသေ၊
 ကောင်းကင်၌။ နဂရံ၊ ကို။ တိက္ခတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ အနုပရိယာယံတွာ၊
 လည်၍။ ဌိတဘာဝံ၊ တည်သောအဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ပတ္တံ ဂဟေ-
 တွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ထေရော၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဗ္ဗူဇမထေရ်သည်။
 ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ သယမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်။
 န ပန အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်ကားမကိုင်။ ဧကစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဣဒ္ဓိ-
 ဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းဖြင့်။ တံ ပတ္တံ၊ ထိုသပိတ်သည်။ ဝေဠုပရမ္ပရာတော၊
 ဝါးအဆက်ဆက်ဖြင့်။ မုဋ္ဌိတွာ၊ လွှတ်၍။ ထေရံ၊ ကို။ အနုဗန္ဓမာနော၊
 အစဉ်လိုက်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ သော စ၊ ထိုသပိတ်သည်လည်း။
 အနေန၊ ဤမထေရ်သည်။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ဂဟိတော ဝိယ၊ ယူ
 သကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဌိတမေဝ၊
 ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် တည်သည်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ဘာရ-

ဒွါဇဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေ စ မနုဿာ။ ပ ။ အနုဗန္ဓိ သူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယေ စ မနုဿာ၊ တို့သည်လည်း။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ နာဒ္ဒသံသု၊ မမြင်ကုန်။ တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ အမှာကမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ပါဠိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ ဒဿေဟိ၊ ပြပါဦးလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ထေရံ၊ ကိုး။ အနုဗန္ဓိ သု၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ထေရော စ၊ သည်လည်း။ သိဟဗျုတ္တာဒိ- ရူပံ၊ ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ်အစရှိသည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝိကုဗ္ဗနိဋ္ဌိ၊ ဝိကုဗ္ဗန ဣဒ္ဓိကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေ စ၊ ထိုလူတို့သည်လည်း။ အစ္ဆရိယဗျုတ- ဇာတာ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ အံ့ဖွယ်သံရဲ ဖြစ်ကုန်၍။ ဥစ္စာသဒ္ဓေါ မဟာသဒ္ဓေါ၊ မြင့်သောအသံ ကျယ်သောအသံရှိကုန်သည်။ အဟေသု၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ကိံ န ခေါ သော အာနန္တ ဥစ္စာသဒ္ဓေါ မဟာသဒ္ဓေါ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ န ဒဿေတဗ္ဗ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ “ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ ပြကတေသော အဆင်း ကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ကုမာရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သတို့သား အသွင်ကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂါးအသွင် ဆင်အသွင်ကိုလည်းကောင်း။ ပ။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူးသော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ ရုံးစုအပ်သော စစ်သည်ကိုလည်း ကောင်း။ ဒဿေတိ၊ ၏”။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာသော။ အတ္တ- နော သရီရဿ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဝိကာရာပါဒနဝသပ္ပဝတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သို့ ရောက်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ ဝိကုဗ္ဗနိဋ္ဌိ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဋ္ဌိကို။ အဓိပ္ပေ- တာ၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “အဓိဋ္ဌာနိဋ္ဌိ ပန အပ္ပုဋ္ဌိက္ခိတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ပြကတေ အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက် တည်း ဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ များသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သတံ ဝါ၊ တရာကိုလည်းကောင်း။ သဟဿံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သတ- သဟဿံဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ “ဗဟုကော၊ များသည်။ ဟောမိ”တိ၊ ဖြစ်စေသတည်း-ဟု။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အဓိဋ္ဌာန၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သော။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ အဓိဋ္ဌာန၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ပန္နာ၊ ပြီးသောဣဒ္ဓိသည်။ အဓိဋ္ဌာနိဋ္ဌိ နာမ၊ မည်၏။ ဝိဟိဝိကဋ္ဌာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟိသန္တကဒ္ဓနိ၊ လူတို့ဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။

၂၅၃။ ပါဠိယံ၊ ၌။ န အစ္ဆုပိယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖုသိတာနိ၊ ထိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ရူပကာကိဏ္ဍာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတ္ထိ- ရူပါဒိဟိ၊ မိန်းမရုပ် စသည်တို့ဖြင့်။ အာကိဏ္ဍာနိ၊ ပြမ်းကုန်သော။

၂၅၄။ ဘူမိအာဓာရကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒန္တာဒီဟိ၊ ဆင်စွယ်စသည်
တို့ဖြင့်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော။ ဝလယာဓာရကေ၊ လက်ကောက်ကွင်းသပိတ်
ခြေ၌။ ဧတဿ ဝလယာဓာရကဿ၊ ဤ လက်ကောက်ကွင်း သပိတ်ခြေ၏။
အနုစူတာယ၊ မမြင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဌပိတာ၊ တည်ထားအပ် ကုန်
သော။ ပတ္တာ၊ သပိတ်တို့သည်။ န ပရိပတန္တိ၊ မလည်းကုန်။ ဣတိ၊ ထို
ကြောင့်။ “တယော (၂၃၁) ပတ္တေ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊
၏။ ဟိစူ၊ အနုစူတံ၊ မမြင့်သော အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အယံ၊ ဤ
လက်ကောက်ကွင်း သပိတ်ခြေကို။ “ဘူမိအာဓာရကေတိ”၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊
၏။ ဒါရုအာဓာရက ဒဏ္ဍာဓာရကေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကဒါရုနာ၊
သစ်သား တခုဖြင့်။ ကတအာဓာရကေ စ၊ ပြုအပ်သော သပိတ်ခြေ၌
လည်းကောင်း။ ဗဟူဟိ၊ ဒဏ္ဍေဟိ၊ များစွာသော တုတ်တံတို့ဖြင့်။ ကတ-
အာဓာရကေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဧတေ စ၊ ဤ သပိတ်ခြေနှစ်ခုတို့သည်
ကား။ ဥစ္စတရာ၊ မြင့်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပတ္တေဟိ၊ သပိတ်
တို့နှင့်။ သဟ၊ က။ ပတနသဘာဝါ၊ လည်းတတ်သော သဘောရှိကုန်၏။
တေန၊ ကြောင့်။ “သုသဇ္ဇိတေသု”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဘမကောဋိသဒိ-
သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်တွင်၌။ ဓမ္မကရဏာဒိ၊ ဓမ္မကရိုဏ်
အစရှိသည်ကို။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ လိခန္တိ၊ ပွတ်ခံကုန်၏။ တဿ
ဘမကဿ၊ ထိုတွင်ခုံ၏။ ကောဋိယာ၊ အစွန်းနှင့်။ သဒိသော၊ တူသော
သပိတ်ခြေတည်း။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဒါရုအာဓာရကဿ၊
သစ်သားသပိတ်ခြေ၏။ အဝိတ္တိဏ္ဏတာယ၊ မကျယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဌပိတော၊ ထားအပ်သော။ ပတ္တောပိ၊ သည်လည်း။ ပတတိ၊ လည်း၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ “အနောကာသော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၍။

အာလိန္ဒကမိစ္ဆိကာဒိနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥစ္စဝတ္ထုကနံ၊ မြင့်သောကြမ်း
ဆင့်ရှိကုန်သော။ ပမုခမိစ္ဆိကာဒိနံ၊ အိမ်ဦးအကြည်အစရှိသည်တို့၏။ ဣတိ
အတ္တော၊ အနက်။ ဗဟိရပသေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါသာဒါဒိနံ၊ ပြာသာဒ်
အစရှိသည်တို့၏။ ဗဟိကုဇ္ဇေ၊ နံရံပ၌။ တနုကမိစ္ဆိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဝေဒိကာယ၊ ပွတ်တိုင်၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ပတ္တပုမာဏတော၊ သပိတ်
ပမာဏမှ။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။ ဌပေတုံ၊ ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၍။ အာဓာရေ
ပန၊ သပိတ်ခြေ၌ကား။ တတော၊ ထိုပမာဏမှ။ ဗဟိပိ၊ အပ၌လည်း။
ဝဋ္ဋတိ၊ ၍။

ပါဠိယံ၊ ချံ၊ ဩဋ္ဌောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုခဝဋ္ဌိ၊ မျက်နှာ ရေးတည်း။ ပတ္တမာဠကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပစိကာနံ၊ ခြံတို့၏။ အနုဠဟနတ္ထာယ၊ မတက်စေခြင်းငှာ။ ဘူမိတော၊ မြေမှ။ ဥစ္စတရံ၊ အလွန်မြင့်စွာ။ ကတံ၊ သော။ ဝေဒိကာကာရမာဠကံ၊ ပွတ်တိုင်အခြင်းအရာရှိသော သပိတ်စင်ကို။ မဟာမုခကုဏ္ဍသဏ္ဌာနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာမုခစာဠိသဏ္ဌာနာ၊ အဝကျယ်သော အိုးစရည်းသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ လဂ္ဂေန္တယ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေဝလံ ပတ္တံ၊ သက်သက်သော သပိတ်ကို။ လဂ္ဂေန္တယ၊ ဆွဲသောရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌိ၊ ၏။ ထဝိကာယ၊ သပိတ်အိတ်ဖြင့်။ လဂ္ဂေန္တယ၊ အား။ န ဒုက္ကဋ္ဌိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌိမသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိမသိတဗ္ဗံ၊ စုံစမ်းအပ်၏။ အညေနပန ဘဏ္ဍကေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အညေန၊ သော။ ဘာရဗန္ဓနေန၊ ဝန်ကို ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော။ ဘဏ္ဍကေန၊ ဘဏ္ဍာငယ်ဖြင့်။ “ဗန္ဓိတော ဩလမ္ပေတု” ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပတ္တတ္ထဝိကာယ၊ သပိတ်အိတ်၏။ အံသဗဒ္ဓကော၊ ပရီးနွယ်သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။ လဂ္ဂိတဠာနတော၊ ဆွဲရာအရပ်မှ။ န ပရိဂဠတိ၊ မရွေးလျော။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌လည်း။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှာ။ ဝဠတိ၊ ၏။ “ဗန္ဓိတောပိ ဥပရိ ဌပေတံ န ဝဠတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပရိ၊ ညောင်စောင်း ထက်၌။ နိသိဒန္တာ၊ ထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဩတ္တရိတော၊ ဖိ၍။ ဘိန္ဒန္တိတိ၊ ကဲ့ကုန်အံ့သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဣတိ—သဒ္ဓါ ဟေတု အနက်ဟော)။ “တတ္ထ ဌပေတံ ဝဠတိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ နိသိဒနသင်္ကာဘာဝတော၊ ထိုင်ခြင်းကို တွေးတောဖွယ် မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗန္ဓိတော ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗန္ဓိတော၊ ၍။ ဌပိတေ၊ ထားအပ်သော။ ဆတ္တေ ဝါ၊ ထီး၌ လည်းကောင်း။ ယောကောစိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘတ္တပုရောပိ၊ ဆွမ်းပြည့်သော သပိတ်ကိုလည်းကောင်း။ တုစ္ဆပတ္တောပိ၊ အချည်းနှီးသော သပိတ်ကိုလည်းကောင်း။

၂၅၅။ ပရိဟရိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိဝသော ဒိဝသော၊ နေတိုင်းနေတိုင်း။ ပိဏ္ဍာယ စရဏတ္ထာယ၊ ဆွမ်းခံခြင်းငှာ။ ဌပေတံ၊ ထားခြင်းငှာ။ န ဝဠတိ၊ မအပ်။ ပတ္တံ၊ ကို။ အလဘန္တေန ပန၊ မရသော ရဟန်းသည်ကား။ ကေဒိဝသံ၊ တနေတရက်။ ပိဏ္ဍာယံ စရိတော၊ ဆွမ်းခံ၍။ ဘုဒ္ဓိတော၊ စား၍။ ဆဇ္ဇေတံ၊ စွန့်ခြင်းငှာ။ ဝဠတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “တာဝကာလိကံ

ပရိဘုဒ္ဓိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပဏ္ဏပုဋ္ဌာဒီသုပိ၊ ဖက်ခွက် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ ဤနည်းလျင်တည်း။ အဘံ မေတိ၊ ဟူသည်ကား။ မယံ၊ ငါ၏။ အဘူတိ၊ မပွါးခြင်းတည်း။ မယံ၊ ငါ၏။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပိသာစော ဝတမန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အယံ၊ ဤသည်။ ပိသာစော ဝတ၊ မြေတုတ်ဘီလူးယောင်တကား။ ဝါ၊ ကား။ အယမေဝ၊ ဤသံဝဏ္ဏနာပင်လျှင်။ ပါဠော၊ ရှိယင်းပါဌ်တည်း။ ပိသာစိလ္လိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိသာစဒါရကာ၊ ဘီလူးငယ်တည်း။ ဆဝသီသဿ ပတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆဝသီသမယော၊ လူဦးခေါင်းခုံဖြင့်ပြီးသော။ ပတ္တော၊ သပိတ်တည်း။ စ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တေသမိဝစနံ၊ ဤ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်။ ပကတိဝိကာရသမ္ပန္နော၊ ပကတိဝိကာရသမ္ပန္နံ။ ဟောတိ၊ ဧ။

☞ (၂၃၂) စဗ္ဗေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဇ္ဈဘိတွာ၊ ထွေး၍။ “ပဋိဂ္ဂဟံ ကတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန၊ အာမိသလူးသော လက်ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ပရိပွေဝိသိတွာ၊ ဖြန်း၍။ တေမနသံသနဝသေန၊ ဆွတ်ခြင်း၊ ခြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဓောဝိတုံ၊ ဆေးခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ စ။ ဧတ္ထ ကေန၊ ဤသို့ဆေးကာမျှဖြင့်။ ပတ္တံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဟံ ကတွာ၊ လက်ဆေးခံပြု၍။ ဟတ္ထော၊ လက်ကို။ ဓောဝိတော နာမ၊ ဆေးသည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဧကံ ဥဒကဂဏ္ဍသံ ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ အဖုသိတွာ၊ မထိစေမူ၍။ တတ္ထံ၊ ထို သပိတ်၌။ ဥဒကမေဝ၊ ရေကိုသာလျှင်။ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန၊ အာမိသလူးသောလက်ဖြင့်။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်၍။ ဂဏ္ဍသံ ကတွာ၊ ရေငုံသည်ကိုပြု၍။ ဝါ၊ ကား။ ဝါမဟတ္ထေနော၊ လက်ဝဲလက်ဖြင့်သာလျှင်။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊ ချီ၍။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ဂဏ္ဍသံ၊ ရေငုံကို။ ဂဟေတုမ္ပိ၊ ယူခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဗဟိ ဥဒကေန ဝိက္ခာလေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွိသု အင်္ဂုလီသု၊ လက်ညှိုးနှစ်ချောင်းတို့၌။ အာမိသမတ္တံ၊ အာမိသမျှကို။ ဝိက္ခာလေတွာ၊ ဆေး၍။ ဗဟိ၊ အပ၌။ ဂဟေတုမ္ပိ၊ ယူခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။ “ပဋိခါဒိတုကာမော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သယံ၊ မိမိသည်။ န ခါဒိတုကာမောပိ၊ မခဲလိုသော်လည်း။ အညေသံ၊ တပါးသောသူတို့အား။ ခါဒနာရဟံ၊ ခဲခြင်းငှာ ထိုက်သော ငါး အမဲ သစ်သီးအစ

ရှိသည်ကို။ ဌပေတုံ၊ ထားခြင်းငှာ။ လဘတိ၊ ရ၏။ တတ္ထေဝ ကတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တေယေဝ၊ သပိတ်၌သာလျှင်။ ယထာဌပိတဋ္ဌာနံတော၊ အကြင်အကြင် ထားတိုင်းသော အရပ်မှ။ အနုဒ္ဓရိတော၊ မထုတ်မချ်။ လုဉ္ဇိ-
တူတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတော၊ မှ။ မံသမေဝ၊ အသားကိုသာလျှင်။ နိရဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ ဥပ္ပဇ္ဇေတော၊ ခွာ၍။

၂၅၆။ ကိဏ္ဍစုဏ္ဏေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုရာကိဏ္ဍစုဏ္ဏေန၊ သေမျိုး
စေ့ဖြစ်သော တဆေးမွန်ဖြင့်။ မက္ခေတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သုစိံ၊ အပ်ကို။
မက္ခေတုံ၊ သုတ်ခြင်းငှာ။ နိဿေဏိမ္မိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုဟိ ဒဏ္ဍေဟိ၊
ထုတ်ချောင်း လေးခုတို့ဖြင့်။ စိဝရပ္ပမာဏေန၊ သင်္ကန်းပမာဏဖြင့်။ အာယတ-
စတုရဿံ၊ လေးထောင့်လျားလျား ရှိသည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဗဒ္ဒပဋ္ဌလမ္ပိ၊
ဖွဲ့အပ် ကြက်အပ်သော အလွှာကိုလည်း။ ဟိ၊ စ။ ဇတ္ထ၊ ဤအလွှာ၌။
စိဝရကောဋိယော၊ သင်္ကန်းစွန်းတို့ကို။ သမကံ၊ အညီအညွတ်။ ဗန္ဓိတော၊
ဖွဲ့၍။ စိဝရံ၊ ကို။ ယထာသုခံ၊ အလုံရှိတိုင်း။ သိဗ္ဗန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ တတ္ထ
အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿာ နိဿေဏိယာ၊ ထိုထုတ်ချောင်းလေးခု
ဖြင့် ကြက်အပ်သော ကား၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ စိဝရဿ၊ ကို။ ဥပတ္တမ္မ-
နတ္ထာယ၊ ထောက်ပံ့ခြင်းငှာ။ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ခင်းအပ်သည်တည်း။ ကထိန-
သင်္ခါတာယ၊ ကထိနဟု ဆိုအပ်သော။ နိဿေဏိယာ၊ ကား၌။ စိဝရဿ၊
ကို။ ဗန္ဓနကရဇ္ဇ၊ ဖွဲ့အပ်သောကြိုးတည်း။ ကထိနရဇ္ဇ၊ ကား၌ သင်္ကန်းကို
ဖွဲ့သောကြိုး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဇ္ဈေ ပဒလောပိသမာသော၊ အလယ်ပုဒ်
ကျသော သမာသ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ယာယာ”တိ-
အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ယာယ-အစ
ရှိသော ပါဌ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိန္တံ ပဋ္ဌလာနံ၊ အလွှာနှစ်ခုတို့တွင်။
ကေသ္မိံ၊ တလွှာသည်။ အဓိကေ ဇာတေ၊ လွန်၍ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ၊
ထိုလွန်ရာ၌။ ဝလိယော၊ အတုန်တိုသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ၊ နှစ်ထပ်သောသင်္ကန်း၏။ ပဋ္ဌလဒ္ဓယမ္ပိ၊ အလွှာနှစ်ခုကိုလည်း။
သမကံ ကတော၊ အညီပြု၍။ ဗန္ဓနကရဇ္ဇ၊ ဖွဲ့သောကြိုးကို။ ကထိနရဇ္ဇ၊ တိ၊
ကားကြိုးဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ ကထိနဿ အန္တော ဇီရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကထိနော
ကား၌။ ဗဒ္ဒဿ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ စိဝရဿ၊ ၏။ ပရိယန္တော၊ အစွန်းသည်။

ဇီရတိ၊ ဆွေးမြေ့၏။ ဟိ၊ စု။ ကထိနနိဿိတံ၊ ကားကို မှီသော။ စိဝရံ၊
ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ နိဿယဝေါဟာရေန၊ နိဿယ၌ ခေါ်ဝေါ်သဖြင့်။
“ကထိန” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေသု ဝိယ၊ အဘယ်သို့၌ကဲ့သို့နည်း
ဟူမကား။ “မဉ္ဇာ ယောသန္တိ” တိအာဒိသု ဝိယ၊ အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့တည်း။
အနုဝါတံ ပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကထိနေ၊ ကား၌။ ဗန္ဓနရဇ္ဇေ၊ ဟိ၊ ဖွဲ့အပ်
သောကြိုးတို့ကြောင့်။ စိဝရဿ၊ ၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပရိ-
ယန္တဿ၊ အစွန်း၏။ အဇီရဏတ္ထံ၊ မဆွေးမြေ့ခြင်းငှာ။ ယေဟိ ကေဟိစိ၊
အမှတ်မရှိကုန်သော။ စောဠကေဟိ၊ အဝတ်တို့ဖြင့်။ ဒီသတော၊ အလျားမှ။
အနုဝါတံ၊ အလျားအနားပတ်ကိုလည်းကောင်း။ တိရိယတော၊ ဖိလာမှ။
ပရိဘဏ္ဍဉ္စ၊ ထောင့်အနားပတ်ကိုလည်းကောင်း။ သိဗ္ဗိတော၊ ချုပ်၍။ ကာတုံ၊
ပြုခြင်းငှာ။ ယတ္ထ၊ အကြင်အနားပတ်၌။ ရဇ္ဇေ၊ ကေ၊ ကြိုးတို့ကို။ ပဝေ-
သေတော၊ သွင်း၍။ ဒဏ္ဍေသု၊ တုတ်တံတို့၌။ ပလိဝေဌေတော၊ ရစ်၍။ စိဝရ-
သမကံ၊ သက်န်းနှင့်အမျှ။ အာကုဋိတုံ၊ ငင်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း
၏။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အနားပတ်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ကထိနသင်္ခါတေသု၊ ကားဟု
ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကိလဉ္ဇာဒိသု ဝေ၊ ဖျာအစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ အဇီရ-
ဏတ္ထာယ၊ မဆွေးမြေ့ခြင်းငှာ။ အနုဝါတပရိဘဏ္ဍကရဏံ၊ အလျားအနားပတ်
ထောင့်အနားပတ် ပြုခြင်းကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ မဇ္ဈေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရာဏကထိနသေဝ၊
ကားဟောင်း၏သာလျှင်။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဘိက္ခုနေ၊ ပမာဏေနာတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနေ၊ ၏။ စိဝရဿ ပမာဏေန၊ သက်န်းပမာဏဖြင့်။
အညံ နိဿေဏိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒီသတော စ၊ အလျားမှလည်းကောင်း။
တိရိယတော စ၊ ဖိလာမှလည်းကောင်း။ အညံ၊ တပါးသော။ ဒဏ္ဍံ၊ တုတ်
တံကို။ ဌပေတော၊ ၍။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာ။

☞ (၂၃၃) မိဒလကန္တိ၊ ဟူသောအမည်သည်။ ဒွိဂုဏကရဏ သင်္ခါတ-
ကိရိယာဝိသေသဿ၊ နှစ်ထပ်ပြုခြင်းဟူသော အမူအရာအထူး၏။ အဓိဝစနံ၊
အမည်တည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ဒွိဂုဏကရဏ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ ပဝေသနသလာကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝလိနံ၊ အတွန်ကို။ အဂ္ဂဟဏတ္ထာယ၊
မယူစေခြင်းငှာ။ ပဝေသနက ဝေဠုသလာကာဒိ၊ သွင်းသော ဝါးခြမ်းစိတ်

အစရှိသည်တည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ပဋိဂ္ဂဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အင်္ဂုလိကဉ္စုကံ၊ လက်ချောင်းသွတ်သော သင်တိုင်းငယ်တည်း။

၂၅၇။ ပါတိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဘဏ္ဍာပနကော၊ ဘဏ္ဍာ ထားသော။ ဘာဇနဝိသေသော၊ ခွက်အထူးတည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ပဋိဂ္ဂဟထဝိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါတိအာဒိ ဘာဇနတ္ထဝိကံ၊ ခွက်စသော ဘဏ္ဍာထားရာ အိတ်တည်း။ စိနိတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥစ္စဝတ္ထုပရိယန္တဿ၊ မြင့်သော အကြည်စွန်း၏။ အပတနတ္ထာယ၊ မပြိုကျခြင်းငှာ။ ဣဋ္ဌကာဒိဟိ၊ အုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ စိနိတံ၊ စီခြင်းငှာ။ အာလမ္ပနဗာဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာလမ္ပနရဇ္ဇဒ္ဓဏ္ဍာဒိ၊ ဆွဲကြိုး တောင်ဝှေးအစရှိသည်တည်း။ ပရိဘုဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဋ္ဌသာရာဒိကံ၊ သပေါ့ဖျော့ အစရှိသည်သည်။ ကထိနမဇ္ဈေ၊ ကားအလယ်၌။ ဘင်္ဂံ၊ စုတ်ပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ဥဿာပေတွာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒဏ္ဍကထိနံ၊ တုတ်တံဖြင့် ပြုအပ်သော ကားကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၂၅၈-၉။ ဥဒကံ အကပ္ပိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သပ္ပါဏကံ၊ ပိုးရှိသော ရေတည်း။ ဥပနန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေရံ ဗန္ဓိ၊ ရန်ညှိုးဖွဲ့၏။ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဒ္ဓယောဇနံ၊ ယူဇနာခွဲသည်။ အဒ္ဓါန မဂ္ဂေါ နာမ၊ အခွန်ရှည်သော ခရီးမည်၏။ တံ၊ ထိုခရီးကို။ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမဿ၊ သွားလိုသော ရဟန်းအား။ သဉ္စိစ္စ၊ ရေစစ်မပါမှန်း သိလျက်။ ဝိဟာရူပစာရာ တိက္ကမနေ၊ ကျောင်းဥပစာကို လွန်ခြင်း၌။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ အသဉ္စိစ္စ၊ ရေစစ် မပါမှန်း မသိ၍။ ဂတဿ ပန၊ သွားသော ရဟန်းအားကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သရတိ၊ အောက်မေ့၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်၍။ သဃံာဋ္ဌိကဏ္ဍာဒိ၊ ဒုက္ခဋ္ဌစွန်းအစရှိသည်ကို။ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ မဆောက်တည်မူ၍။ ဂမနေ၊ သွားခြင်း၌။ ပဒဝါရေန၊ ဖဝါးလှမ်း အကြိမ်ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ န သမ္ပတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ န ပဟောတိ၊ မလောက်။

၂၆၀။ အဘိသန္ဓကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သေမ္မာဒိဒေါသသန္တိစိတကာယာ၊ သလိပ်အစရှိသော ဒေါသစုဝေးသောကိုယ်ရှိ၏။ တတ္ထ မဇ္ဈေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂဋ္ဌပါသကဿ၊ တံခါးဘောင်၌ စိုက်သော မင်းတုပ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဥပရိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဂ္ဂဋ္ဌပါသကဿ၊ မင်းတုပ်၏။

ကုဏ္ဍိက]

ခန္ဓကဝတ္ထိကထာဝဏ္ဏနာ

၄၆၅

ဥပရိဘာဂေ၊ အထက်အဖို့၌။ ဥဒကဌပနဌာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒကဌပ-
နတ္ထာယ၊ ရေထားခြင်းငှာ။ ပရိစ္ဆိန္နိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ကတံ၊ သော။ ဌာနံ၊
အရပ်တည်း။

၂၆၁။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဥဒပါနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကူပံ၊ ရေတွင်းတည်း။
နိစဝတ္ထုကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကူပဿ၊ ရေတွင်း၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်း
ကျင်မှ။ ကူလဌာနံ၊ ကမ်းအရပ်သည်။ ဘူမိသမံ၊ ပကတိ မြေနှင့်အမျှ။ တိဌတိ၊
တည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဥဒကေန သြတ္ထရိယုတိတိ၊ ဟူသည်ကား။
သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝဿောဒကံ၊ မိုးရေသည်။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။
ကူပေ၊ တွင်း၌။ ပကတိ၊ ကျ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၆၂။ ဝါဟေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥသိဉ္စန္တိ၊ သွန်းလောင်းကုန်၏။
အရဟဋ္ဌသဋ္ဌိယန္တံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ စက္ကသဏ္ဌာနံ၊ လှည်းဘီးသဏ္ဌာန်ရှိ
သော။ အနေကာရံ၊ များသော အကန်ရှိသော။ အရေ အရေ၊ အကန်တိုင်း
အကန်တိုင်း၌။ သဋ္ဌိကာနိ၊ ကြာသွတ်အိုးသဏ္ဌာန်တို့ကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။
ဧကေန ဝါ၊ တယောက်သည်လည်းကောင်း။ ဒွိဟိ ဝါ၊ နှစ်ယောက်သောသူ
တို့သည် လည်းကောင်း။ ပရိဗ္ဗမိယမာနယန္တံ၊ လှည့်အပ်သော စက်ယန္တရား
တည်း။

၂၆၃။ အာဝိဒ္ဓပက္ခပပါသကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလဿ၊ အချက်
ဝန်း၏။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဌပိတပက္ခပပါသကံ၊ တားအပ်သော
ဝမ်းဘဲတောင်ရှိ၏။ မဏ္ဍလေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလေ၊ အချက်ဝန်း
၌။ ပက္ခပပါသကေ ဌပေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။
စတုရဿာကာရေန၊ လေးထောင့် အခြင်းအရာဖြင့်။ ဖလကာဒီနိ၊ ပျဉ်ချပ်
အစရှိသည်တို့ကို။ ဌပေတော၊ ၍။

☞ (၂၃၄) ၂၆၄။ နမတကံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ သန္တတသဒိသံ၊
အခင်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ
ပန၊ တို့သည်ကား။ “ရုက္ခတစမယံ၊ သစ်ခွံဖြင့် ပြီး၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ စမ္ပခဏ္ဍပရိဟာရေနောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနဓိဌဟိတော၊
အခဉ္ဇာန်မတင်မူ၍။ သယနာသနဝိဓိနာ၊ အိပ်ရာနေရာ အစီအရင်ဖြင့်။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ပေဌာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌသသောဌသံသာဒိ-
အာကာရေန၊ ရှစ်မြောင့် တစ်ဆယ့်ခြောက်မြောင့် စသော အခြင်းအရာဖြင့်။
ကတာယ၊ ပြုအပ်သော။ ဘာဇနာဓာရာယံ၊ ခွက်၏ တည်ရာ ဖြစ်သော။

ပဋ္ဌာယ၊ စားပွဲတင်၌။ ယတ္ထ၊ အကြင်စားပွဲတင်၌။ ဥဏှပပါယာသာဒိ၊ ပူသော
 နို့သနာ အစရှိသည်ကို။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ဘတ္တဿ၊ ထမင်း၏။ ဥဏှဘာ-
 ဝါဝိဂမနတ္ထံ၊ ပူသောအဖြစ်မှ မကင်းခြင်းငှာ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဘောဇန-
 ပါတိ၊ ဘောဇဉ်ခွက်ကို။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။ တာဒိဿဿ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသော။ ဘာဇနာကာရဿ၊ ခွက်၏တည်ရာဖြစ်သော။ အာဓာရဿ၊ စားပွဲတင်
 ၏။ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ဤအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတနေဝ၊ ထိုကြောင့်
 လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “အာသိတ္တကူပဓာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ စ၊
 ထိုပုဒ်၏လည်း။ ပါယာသာဒိဟိ၊ နို့သနာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အာသိတ္တကာဓာ-
 ရော၊ လောင်းအပ်သောစားပွဲတင်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣဒဉ္စ
 အာသိတ္တကူပဓာနံ၊ ဤစားပွဲတင် ကိုလည်း။ ပစ္စန္ဓေသု၊ ပစ္စန္ဓရစ်တို့၌။
 ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ
 လျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ဝိဟိပရိဘောဂေါ၊
 လူတို့အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော။ အယောမယာဒိ၊ သံအစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြီး
 သော။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အာဓာရော၊ တည်ရာသည်။
 အာသိတ္တကူပဓာနမေဝ၊ အာသိတ္တကူပဓာနကိုသာလျှင်။ အနုလောမေတိ၊
 လျော်၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကေ ပန၊ ဆရာအချို့တို့သည်
 ကား။ “ကပ္ပိယလောဟမယော၊ ကပ္ပိယကြေးဖြင့်ပြီးသော။ အာဓာရော၊ စားပွဲ
 တင်သည်။ မဇ္ဈောရိကမေဝ၊ မဇ္ဈောရိကကိုသာလျှင်။ အနုလောမေတိ၊ လျော်
 ၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိမံသိတော၊ စုံစမ်း၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပတ္တဂုတ္တိယာ၊ သပိတ်ကို စောင့်ခြင်းငှာ။ အာဓာရော၊ သပိတ်
 ခြေကို။ အနုညာတော၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ စားခြင်းငှာ။ မဇ္ဈော-
 ရိကာ၊ စားပွဲတင်ကို။ အနုညာတာ၊ ၏။ ဆိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆိဒ္ဓယုတ္တံ၊
 အပေါက်နှင့်ယှဉ်သည်တည်း။ ဝိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တော၊ အတွင်း၌။
 ဝိနိဝိဒ္ဓဆိဒ္ဓံ၊ ထွင်းအပ်သောအပေါက်ရည်တည်း။ အာဝိဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဆိဒ္ဓံ၊ ပေါက်သည်တည်း။

၂၆၅။ “ပတ္တံ နိက္ကုဇ္ဈိတ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောစကား၌။ ကမ္မဝါစာယ၊
 ဖြင့်။ အာသမ္ဘောဂကရဏဝသေနေဝ၊ မသုံးဆောင်ကောင်းသည်ကိုပြုသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ နိက္ကုဇ္ဈိနံ၊ မှောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပတ္တာနံ၊
 သပိတ်တို့ကို။ အဓောမုခဋ္ဌပနဝသေန၊ အောက်သို့မျက်နှာထားသည်၏ အစွမ်း

ဖြင့်။ နိက္ကုဇ္ဇေန၊ မောက်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။
 “အသမ္ဘောဂံ သံဃေန ကရောတု” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။ တံ ဝစံ၊ ထိုဝစလိစ္ဆဝီ
 ကို။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သံဃေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အသမ္ဘောဂံ၊
 မသုံးဆောင်အပ်သည်ကို။ သံဃော၊ သည်။ ကရောတု၊ လော။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။

ပတ္တိ နိက္ကုဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝစုဿ၊ ဝစုလိစ္ဆဝီအား။ ပတ္တိနိက္ကုဇ္ဇ-
 ဒဏ္ဍကန္တံ၊ အပိတ်မှောက်ခြင်း ဒဏ်အမှုကို။ ကရေယျ၊ ဤ။ အသမ္ဘောဂံ သံဃေန
 ကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃေန၊ သည်။ ဝစုဿ၊ အား။ အသမ္ဘောဂကရဏံ၊
 မသုံးဆောင်အပ်သည်ကို ပြုခြင်းကို။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။
 အသမ္ဘောဂေါ၊ မသုံးဆောင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ တထာ၊ ထိုအခြင်း
 အရာဖြင့်။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “နိက္ကုဇ္ဇိတော။ ပ။
 အသမ္ဘောဂံ သံဃေန” တိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ သံဃေန၊ သည်။ အသမ္ဘောဂေါ၊
 တကွ မသုံးဆောင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
 ဤ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘဂဝတာ၊ ဘုရားရှင်သည်။ အသမ္ဘောဂကရဏဿ၊ မသုံး
 ဆောင်အပ်သည်ကိုပြုခြင်းကို။ အာဏတ္တတ္တာ စ၊ စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သာဝိတတ္တာ စ၊ ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့် လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဤ။ “ကောဝိဒေယျမ္မော န ဂဟေ-
 တဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။
 ပတ္တိ နိက္ကုဇ္ဇိတော၊ သပိတ်မှောက်ကံ ပြုသည်ရှိသော်။ တဿ၊ ထိုဒကာ၏။
 သန္တကံ၊ ဥစ္စာကို။ ဥတု၊ သိလျက်။ ဂဏန္တဿ၊ ခံသောရဟန်းအား။
 ဒုက္ကဋ္ဌမေဝံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

အစ္စယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉာယပ္ပဋိပတ္တိံ၊ အသင့်အားဖြင့် ဓာတ်ခြင်းကို။
 အတိက္ကမိတု၊ လွန်၍။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ အပရာဓော၊ ပြစ်မှား
 ခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ မံ အစ္စဂမာတိ၊ ဟူသည်ကား။
 မံ၊ ငါ့ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ လွန်၍။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ တံ တေ မယံ
 ပဋိဂ္ဂဟာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေ၊ သင်၏။ တံ အပရာဓံ၊ ထိုအပြစ်ကို။
 မယံ၊ တို့သည်။ ခမာမ၊ သည်းခံကုန်၏။ “န ဘိက္ခုနံ” အလာဘာယ
 ပရိသက္ကတံ” တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ (၂၃၅) အလာဘာယ၊
 လာဘ်မရခြင်းငှာ။ ပရိသက္ကနာဒိတော၊ လုံ့လပြုခြင်းအစရှိသည်မှ။ ဝိရတော၊

ကြည်၏။ ဣတိ ဧဝံ ဤသို့။ အတ္ထော၊ ကိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ “အ-
သမ္ဘောရံ ဘိက္ခုသံဃေနာ”တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ကတော”တိ၊ ဟူ၍။
ပါဌသေသော၊ ပါဌ်ကြွင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၆၈။ “ယာဝ ပစ္စိမာ သောပါနကဋ္ဌေဝရာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။
ပဌမသောပါနဖလကံ၊ ရှေးဦးစွာသော စောင်းတန်းပျဉ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ တံ၊ ထိုရှေးဦးစွာသော စောင်းတန်းပျဉ်ကို။ ပစ္ဆာ၊
နောက်မှ။ ဒုသေန၊ ပုဆိုးဖြင့်။ သန္တတတ္တာ၊ ခင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပစ္စိမသောပါနကဋ္ဌေဝရာ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ပစ္စိမံ ဇနတံ
တတာဂတော အနုကမ္ပတံ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ထေရော၊ အာနန္ဒာ
ထေရ်သည်။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ စေလံပဋိကဿ၊
ပုဆိုးအခင်းကို။ အက္ကမနပစ္စယာ၊ နင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
အပဝါဒါဒိဟိ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ၊ သိက္ခာပုဒ်
ပညတ်ခြင်းဖြင့်။ နိဝါရဏေန၊ တားမြစ်တော်မူသဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။
အနုကမ္ပံ၊ အစဉ်သနားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။ အပဂတ-
ဂဗ္ဘာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဇာတပုတ္တာ၊ သားမမွေးကုန်။ တေန၊ ကြောင့်။
“မဂ်လတ္တာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၂၆၉-၂၇၀။ ဗီဇနိန္ဒိ၊ ဟူသည်ကား။ စတုရဿဗီဇနိ၊ လေးထောင့်
ယပ်ကို။ ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တာလံပဏ္ဏာဒိနာ၊ ထန်းရွက် အစ
ရှိသော။ ဧကေန ပတ္တေန၊ အရွက်တခုဖြင့်။ ကတဆတ္တံ၊ ပြုအပ်သောထီး
တည်း။

၂၇၁-၅။ အနုရက္ခဏတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း
၍။ ဂေါပနတ္တံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ဒီသံ ကာရေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။
ကေသေဟိ၊ ဆံတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အစိန္တိတွာ၊ မဖြတ်မူ၍။ ဌပါပေန္တိ၊
ထားစေကုန်၏။ စတုကောဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်း အရာ
ဖြင့်။ ဥပရိ နလာဋ္ဌန္တေသု၊ အထက် နားထင်တို့၌။ ဒေ၊ နှစ်ထောင့်တို့သည်
လည်းကောင်း။ ဟေဌာ ဟနုကပဿေ၊ အောက်မေး၏ နံပါးနှစ်ဘက်၌။
ဒေ၊ နှစ်ထောင့်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော ကောဏာ၊
လေးထောင့်တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ
ဖြင့်။ စတုရဿံ ကတွာ၊ လေးထောင့်ပြု၍။ ကပ္ပပါပနံ၊ ရိတ်စေခြင်းတည်း။
ပါဠိယံ၊ ၍။ ဒါဌိကံ ဌပါပေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥတ္တရေဌေ၊ အထက်

နှုတ်ခမ်း၌။ မဿုံ၊ ကျင်စွယ်ကို။ အတ္တိန္ဒိတော၊ မဖြတ်မူ၍။ ဌပါပေန္တိ၊
ထားစေကုန်၏။ ရုဓိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏံ၊ ငယ်သော အမာတည်း။

၂၇၇။ ပါဠိယံ၊ ၌။ လောဟဘဏ္ဍာကံသဘဏ္ဍာသန္နိစယောတိ၊ ဟူသည်
ကား။ လောဟဘဏ္ဍာဿ၊ ကြေးမည်းဘဏ္ဍာကို လည်းကောင်း။ ကံသဘဏ္ဍာဿ
စ၊ ကြေးဖြူဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း။ သန္နိစယော၊ သိုမှီးခြင်းတည်း။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ဗန္ဓနမတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါသိဒဏ္ဍာဒိနံ၊ ပဲခွပ်ရိုး
အစရှိသည်တို့၏။ ကောဋ္ဌိသု၊ အစွန်းတို့၌။ အဖာလနတ္ထံ၊ မကွဲစေခြင်းငှာ။
လောဟေဟိ၊ ကြေးတို့ဖြင့်။ ဗန္ဓနံ၊ ဖွဲ့ခြင်းတည်း။ တန္တကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
အာယောဂဝါယနတ္ထံ၊ အာယောဂပတ် ရက်ခြင်းငှာ။ တဒါကာရေန၊ ထို
အာယောဂပတ် အခြင်းအရာဖြင့်။ ပသာရိတတန္တံ၊ ဖြန့်အပ်သော ယက်ကန်း
တည်း။

၂၇၈။ “ယတ္ထ သရတိ၊ တတ္ထ ဗန္ဓိတဗ္ဗ”န္တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
အသဉ္ဇိစ္စ၊ စိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ကာယဗန္ဓနံ၊ ခါးပန်းကြိုးကို။ အဗန္ဓိတော၊
မဖွဲ့မူ၍။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်သော ရဟန်းအား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ မုရဇဝဋ္ဌိ သဏ္ဌာနံ ဝေဌေတော ကတန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဗဟုရဇ္ဇုကေ၊ များစွာသော ကြိုးတို့ကို။ ကေ-
တော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတော၊ ၍။ နာနာဝဏ္ဏေဟိ၊ အထူးထူးသော
အဆင်းရှိကုန်သော။ သုတ္တေဟိ၊ ချည်တို့ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေဝဏ္ဏသုတ္တေနာပိ၊ တဆင်
တည်းသော ချည် ဖြင့်လည်း။ ဝလယသံဋ္ဌကာဒိဝိကာရံ၊ လက် ကောက်
ကြာသွတ်အိုးစသော ဖောက်ပြန် ခြင်းကို။ ဒဿေတော၊ ပြု၍။ ဝေဋ္ဌိတမ္ပိ၊
ရက်အပ်သော ခါးပန်းသည်လည်း။ မုရဇမေဝ၊ မုရဇပင်တည်း။ ဝိကာရံ ပန၊
ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုကား။ အဒဿေတော၊ မပြုမူ၍။ မဋ္ဌံ ကတော၊ ပြေပြစ်အောင်
ပြု၍။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဝေဋ္ဌိတံ၊ ရစ်ခြင်းသည်။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၏။ တေနော၊
ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဒုတိယပါရာဇိက သံဝဏ္ဏနာယံ၊ ဒုတိယပါရာဇိက
အဖွင့်၌။ “ဗဟုရဇ္ဇုကေ။ ပ ။ ဝဋ္ဌတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗဟု-
ရဇ္ဇုကေ၊ ကြိုးများစွာတို့ကို။ ကေတော ကတော၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဧကေန၊
ကြိုးတခုဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဝေဌေတော၊ ရစ်၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော
ခါးပန်းကြိုးကို။ “ဗဟုရဇ္ဇုက”န္တိ၊ ကြိုးများစွာ ရှိ၏ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆို

အပိ။ ဝဇ္ဇတိ။ ဧ။ မုဒ္ဓိကကဿဗန္ဓနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ စတုရဿံ၊ လေးထောင့်ကို။ (၂၃၆) အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ သဇ္ဇိတံ၊ စီရင်အပ်သော ခါးပန်းတည်း။ ပါမဂ်ဒသာ၊ ဆောက်လုံးထိုး အဆာတို့သည်။ စတုရဿာ၊ လေးထောင့်ရှိကုန်၏။ မုဒိဂ်သဏ္ဌာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝရကသိသာ-ကာရေန၊ ပြောင်းနှံသဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ပါသေန္ဓောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒသာ-ပရိယောသာနံ၊ အဆာ၏ အဆုံးတည်း။

၂၃၉။ ပါဠိယံ၊ ခွံ။ “ဂဏ္ဍိကဖလကံ ပါသကဖလက”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ဒါရုဒန္တာဒိမယေသု၊ သစ်သား ဆင်စွယ်အစရှိသည်ဖြင့် ပြီးကုန်သော။ ဖလကေသု၊ ပျဉ်တို့၌။ ဂဏ္ဍိကပါသကာနိ၊ ခါးပတ်အိမ် ခါးပတ်ကွင်းတို့ကို။ အပေတော၊ တပ်၍။ စိဝရေ၊ ခွံ။ ဌပေတုံ၊ ထားခြင်းငှာ။ အနုညာတံ၊ ၏။ ကောဇ္ဇော ဝိဝရိယတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုဝါတော၊ အလျား အနားပတ်သည်။ ဝိဝရိယံတိ၊ ဖွင့်၏။

၂၄၀-၁။ ပါဠိကာရကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ ယထာ ဝုဇ္ဈံ၊ သတင်းကြီး အစဉ်အတိုင်း။ ပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာ-ပကော၊ တည်စေသော ရဟန်းတည်း။ တဿာပိ၊ ထိုရဟန်းအားလည်း။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ပါရူပိတုံ၊ ရံခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ပါဠိယံ၊ ခွံ။ မုဏ္ဍဝဇ္ဇိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မလ္လာဒယော၊ လက်ပန်းသည် အစရှိသည်တို့တည်း။

၂၄၂။ ပမာဏဂုံလေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝခုကီအဂုံလေန၊ ဝခုကီ-လက်သစ်ဖြင့်။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “ပကတိအဂုံလေန၊ ပြကတေ လက်သစ်ဖြင့်”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုစကား သည်။ စတုရဂုံလပစ္ဆိမက ဝစနေန၊ အငယ်ဆုံး လက်လေးသစ် ဟူသော စကားနှင့်။ န သမေတိ၊ မညီ။ ဟိ၊ စွ။ ပကတဂုံလေန၊ ပြကတေ လက် သစ်ဖြင့်။ စတုရဂုံလပမာဏံ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ လက်လေးသစ် ပမာဏရှိသော ဒန်ပူကို။ ကဏ္ဏေ၊ လည်၌။ အဝိလဂုံ၊ မငြိအောင်။ ခါဒိတုံ၊ စားခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။

၂၄၅။ ပါဠိယံ၊ ခွံ။ သကာယ နိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဒူသေန္တိတိ၊ ဟူ သည်ကား။ မာဂဓတာသယ၊ မာဂဓတာသာ၏။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား။ ဝတ္တံ၊ ရွတ်ခြင်းငှာ။ သုကရတာယ၊ လွယ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဟိနဇ္ဇာပိ၊ အမျိုးယုတ်သော သူတို့သည်လည်း။ ဥဂ္ဂဏန္တာ၊ သင်ကုန်လျက်။ ဒူသေန္တိ၊ ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကုဏ္ဍက]

ခဒ္ဒကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၄၇၁

၂၀၉။ မာ ဘိက္ခု၊ ဗျာဗာဓယိံသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ လသုဏ္ဏဂန္ဓေန၊
ကြက်သွန်နံဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ မာဗာဓယိံသု၊ မနှိပ်စက်ကုန်လင့်။

၂၉၁။ အဝလေခနပိဋ္ဌရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝလေခနကဋ္ဌ၊ ဌပန-
ဘာဇနဝိသေသော၊ ကနုတိယားရာ တောင်းအထူးတည်း။ အပိဓာနန္တိ၊ ဟူ
သည်ကား။ ပိဓာနဖလကာဒိ၊ ပိတ်သောပျဉ်ပြား အစရှိသည်တည်း။

ခဒ္ဒကဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ခဒ္ဒကဝတ္ထုကုဏ္ဍကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၆-သေနာသနက္ခန္ဓက

ဝိဟာရာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၂၉၇ (၂၃၇) ၂၉၅။ သေနာသနက္ခန္ဓကေ၊ ဌံ။ သိသိရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သိသိရကာလေ၊ သိသိရဉာတုအခါ၌။ (ပြာသိုလမှစ၍ တပေါင်းလပြည့်တိုင် အောင် နှစ်လအတွင်းကို သိသိရဉာတုဆိုသည်)။ ဟိမပါတဝသေန စ၊ ဆီးနှင်း ကျသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာဒိဝဿပါတဝသေန စ၊ ခုနစ်ရက် မိုးစေ့ခြင်းအစရှိသော မိုးကြွေးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ ခရော၊ ကြမ်းကြုတ်သော။ သီတသမ္ပယော၊ အေးသောအထွေကို။ အဓိပ္ပေတော၊ လိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “သမ္ပုသိတကော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “တတော” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။ ကတ္တုအတ္ထေ၊ ကတ္တားအနက်၌။ နိဿက္ကဝစနံ၊ ပဉ္စမိဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း။ ကေနစိ၊ ဝိဟာရေန၊ တစုံတခုသော ကျောင်းသည်။ ဝါတာတပေါ၊ လေ နေပူကို။ ပဋိဟညတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဝိဟာရေန ပဋိဟညတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၂၉၆။ အာဝိဇ္ဇနဆိုဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အပေါက်၌။ အင်္ဂုလံ ဝါ၊ လက်ချောင်းကို လည်းကောင်း။ ရဇ္ဈသင်္ခလိကာဒိ ဝါ၊ ကြိုး သံကွင်း ဆက်အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။ မဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ကဝါဋ္ဌ၊ တံခါး ရွက်ကို။ အာကစ္ဆန္တာ၊ ငင်ကုန်လျက်။ ဒွါရဗဟံ၊ တံခါးဘောင်ကို။ ဖုဿပေန္တိ၊ ထိစေ့ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုအပေါက်၏။ ဧတံ အဓိဝစနံ၊ ဤအာဝိဇ္ဇနဆိုဒ္ဓံ ဟူသောအမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေနာသနပရိဘောဂေ၊ ကျောင်း အသုံးအဆောင်၌။ အကပ္ပိယံ နာမ၊ မအပ်သည်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းငှာ။ “သစေပိ ဒိပိနဂုံဋ္ဌေနာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စေတိယေ ဝေဒိကာသဒိသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါတပါနဒါရုံ ဝါ၊ ပြတင်းပေါက် သစ်သားကိုလည်းကောင်း။ ဇာလံ ဝါ၊ ကွန်ရက်ကိုလည်းကောင်း။ အဋ္ဌပေတွာ၊ မထားမူ၍။ ဒါရုဋ္ဌာနေ၊ သစ်သားအရာ၌။ စေတိယေ၊ စေတီ၌။ ဝေဒိကာယ၊ ပွတ်တိုင်၌။ ပဋ္ဌာကာဒိနိ ဝိယံ၊ ပွတ်ခြမ်းအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဣဋ္ဌကာဒိဟိ၊ အုတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌လည်းကောင်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖီလာ၌လည်းကောင်း။ ပဋိကာဒယော၊

ပွတ်ခြမ်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ စတုဆိဒ္ဓယတ္ထံ၊ အပေါက်
 လေးခုနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်တည်း။ ထမ္ဘကဝါတပါနံ နာမ၊
 မည်သည်ကား။ တိရိယံ၊ ဖိလော။ ဒါရူနိ၊ သစ်တို့ကို။ အဒတွာ၊ မလျှို
 မူ၍။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဌပိတဒါရူဟိ ဧဝံ၊ ထားအပ်သော သစ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။
 ကတံ၊ ပြုအပ်သည်တည်း။ စောဠကပါဒပုဉ္ဇနံ ဗန္ဓိတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
 ဝါတပါနပုမာဏေန၊ လေသာပြတင်း ပမာဏဖြင့်။ ပါဒပုဉ္ဇနသဒိသံ၊
 ခြေသုတ်ပုဆိုးနှင့်တူစွာ။ စောဠကဒိနာ၊ အဝတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗန္ဓိတု၊
 ဖွဲ့၍။ ဝဂ္ဂုလိအာဒိပုဝေသနနိဝါရတ္ထံ၊ လင်းနို့အစရှိသည်တို့၏ ဝင်ခြင်းကို
 တားမြစ်ခြင်းငှာ။ ထကေတုံ၊ ပိတ်ခြင်းငှာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 မိစ္ဆကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇောကာရေန၊ ညောင်စောင်း အခြင်းအရာဖြင့်။
 ကဋ္ဌမတ္တိကာဒိဟိ၊ သစ်သား မြေညက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတဝေဒိကာကာရံ၊
 ပြုအပ်သော ပွတ်တိုင်အခြင်းအရာတည်း။

၂၉၇။ စတုရဿပိဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမစတုရဿံ၊ လေးထောင့်စပ်စပ်
 သော အင်းပျဉ်တည်း။ အဋ္ဌဂုံလပါဒကံ ဝဋ္ဌတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌဂုံလပါဒက-
 မေဝ၊ အခြေ လက်ရှစ်သစ်သာလျှင်။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၏။ “ပမာဏာတိက္ကန္တောပိ ဝဋ္ဌတိ”
 တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သမစတုရဿမေဝ၊ လေးထောင့် စပ်စပ်ကိုသာလျှင်။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာယတစတုရဿာ ပန၊ လေးထောင့်လျားလျားရှိမှုကား။
 ဥစ္စပါဒါ၊ အခြေမြင့်ကုန်သော။ သတ္တင်္ဂ ပဉ္စင်္ဂါပိ၊ သတ္တင်္ဂ ပဉ္စင်္ဂ ညောင်စောင်း
 တို့သည်လည်း။ န ဝဋ္ဌန္တိ၊ မအပ်ကုန်။ ဝေတ္ထေဟေဝ၊ ကြိမ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။
 စတုရဿာဒိအာကာရေန၊ လေးထောင့်စသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်
 သော ညောင်းစောင်းသည်။ ဘဒ္ဒပိဌံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဝေတ္ထ-
 မယံ ပိဌ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဒါရူပဋ္ဌိကာယ၊ ဥပရိတိ၊ ဟူသည်ကား။
 အဋ္ဌနိအာကာရေန၊ ငြမ်းအသွင်ဖြင့်။ ဌိတဒါရူပဋ္ဌလဿ၊ တည်သော သစ်
 ပြား၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဟိ၊ စ။ ဥဒ္ဓံ ပါဒံ၊ ခြေဦးမျှော်။ ကတွာ၊
 ၍။ ပဝေသနကာလံ၊ သွင်းသောကာလကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “ဥပရိ” တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဠကဿ၊ ဆိတ်၏။ ပစ္ဆိမပါဒဒ္ဓယံ ဝိယ၊ နောက်ခြေနှစ်
 ခုကဲ့သို့။ ဝင်္ကာကာရေန၊ ကောက်သောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဌိတတ္ထာ ပန၊
 တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ ဧတံ၊ ဤအင်းပျဉ်ကို။ “ဧဠကပါဒပိဌ”န္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပလောဌေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇေဟိ၊ ညောင်စောင်း

တို့နှင့်။ သဟ၊ ကု။ ပဝဇ္ဇန္တိ၊ လိမ္မိကုန်၏။ ရုက္ခေ၊ စ၊ သစ်ပင်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း။ လတာ၊ စ၊ နွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ မုဉ္ဇိတု၊ လွတ်၍။ အဝ-
 သေသံ၊ ကြွင်းသော။ ဂစ္ဆာဒိကံ၊ ခြံအစရှိသော။ သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံသည်
 လည်း။ တိဏဇာတိ ဝေ၊ မြက်မျိုးပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ယေသံ
 ကေသဉ္စိ တိဏဇာတိကာန”န္တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

☞ (၂၃၈)ဥပဒဟန္တိတိ၊ ဟသည်ကား။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။ သိသပ္ပမာဏနာမ၊
 မည်သည်ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အံ့၌။ ဂီဝါယ၊ လည်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သကလံ
 သိသံ၊ အလုံးစုံသော ဦးခေါင်းကို။ ဌပေတုံ၊ ထားခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊
 တတ်ကောင်း၏။ တဿ၊ စ၊ ထိုအံ့၏လည်း။ ဝိတ္ထာရပ္ပမာဏံ၊ အနိပမာဏသည်။
 မုဉ္ဇိရတနံ၊ တောင်ဆုပ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။
 “ဝိတ္ထာရတော”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ ဝိတ္ထာ
 ရတော အစရှိသော စကားသည်လည်း။ ဗိဓမ္မောဟနဿ၊ အံ့၏။ ဥဘောသု
 အန္တေသု၊ အစွန်းနှစ်ဘက်တို့၌။ ဌပေတဗ္ဗစောဌပ္ပမာဏဒဿနံ၊ ပိတ်ထားအပ်
 သော အဝတ်၏ပမာဏကိုပြကြောင်းတည်း။ တဿ၊ ထိုအဝတ်၏။ ဝသေန၊
 အစွမ်းဖြင့်။ ဗိဓမ္မောဟနဿ၊ အံ့၏။ ဝိတ္ထာရပ္ပမာဏံ၊ အနိပမာဏကို။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိ၊
 ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဝဇ္ဇံ ဝါ၊ လုံးလုံးကိုလည်းကောင်း။ ဧတုရဿံ ဝါ၊ လေး
 ထောင့်ကိုလည်းကောင်း။ ကတု၊ ၍။ သိဗ္ဗိတံ၊ ချုပ်အပ်သော။ တံ ဗိဓမ္မော-
 ဟနံ၊ ထိုအံ့ကို။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ချုပ်အပ်သည်ရှိသော်။
 ကောဋိတော၊ အစွန်းတဘက်မှ။ ကောဋိ၊ အစွန်းတဘက်တိုင်အောင်။ ဝိတ္ထာ-
 ရတော၊ အနိအားဖြင့်။ ပုထုလဋ္ဌာနံ၊ ဖြန့်ရာအရပ်သည်။ မုဉ္ဇိရတနပ္ပမာဏံ၊
 တောင်ဆုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်း
 အရာဖြင့်။ သိဗ္ဗိတဗ္ဗံ၊ ချုပ်အပ်၏။ ဣတော၊ ဤ လေးတောင်ဆုပ်ပမာဏ
 ထက်။ အဓိကံ၊ အလွန်သည်။ န၊ ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ အန္တေသု၊ အစွန်းတို့၌။
 တံ ဌပိတစောဌံ၊ ထို ပိတ်ထားအပ်သောအဝတ်သည်။ ကောဋိယာ၊ အစွန်း
 တခုမှ။ ကောဋိ၊ အစွန်းတခုကို။ အာဟ၊ ထိ၍။ ဒွိဂုဏံ ကတံ၊ နှစ်ခေါက်
 ချိုးအပ်သည်ရှိသော်။ တိကဏ္ဍံ၊ သုံးထောင့်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသု
 တိသု ကဏ္ဏေသု၊ ထို သုံးထောင့်တို့တွင်။ ဒွိန္ဒံ ကဏ္ဏာနံ၊ နှစ်ထောင့်တို့၏။
 အန္တရံ၊ အကြားသည်။ ဝိဒတ္ထိစတုရဂုံလံ၊ တထွာ လက်လေးသစ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ မဇ္ဈဋ္ဌာနံ၊ အလယ်အရပ်သည်။ ကောဋိတော၊ အစွန်းတခုမှ။
 ကောဋိ၊ အစွန်းတခုကို။ အာဟ၊ ထိ၍။ မုဉ္ဇိရတနံ၊ တောင်ဆုပ်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်လျှင်။ အဿ၊ ထိုအံ့၏။ ဥက္ကဋ္ဌပ္ပမာဏံ၊ လွန်သော
 ပမာဏတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “တိသု ကဏ္ဏေသု”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

“ကမ္မလမေဝ။ပ။ ဥဏ္ဏဘိသိသချ်မေဝ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာမာန်အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂေါနကဒိ၊ ဂေါနကအစရှိသော။ အကပ္ပိယမိ ဥဏ္ဏမယတ္တရဏံ၊ မအပ်သော သားမွေး အခင်းကိုလည်း။ ဘိသိယံ၊ ဘုံလျှို၍။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ သယိတုံ၊ အိပ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

မသာရကေတိ၊ ဟူသည်ကား။ စမ္မမယဘိသိယံ၊ သားရေလွှမ်းသောဘုံလျှို၍။ စမ္မမယံ၊ သားရေလွှမ်းသော။ ပိဗ္ဗောဟနံ ပန၊ အုံးသည်ကား။ တူလ-ပုဏ္ဏမိ၊ လဲပြည့်သော်လည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်၊ ပါဠိယံ၊ ၍။ သေနာသန-ပရိက္ခာရဒုဿန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သေနာသနပရိက္ခာရကရဏတ္တာယ၊ ကျောင်း၏ ပရိက္ခရာပြုခြင်းငှာ။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ (ထည့်)။ ဒုဿံ၊ ပုဆိုးတည်း။ ဘိသိ၊ ဩနန္တိတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိသိတ္ထဝိကာယ၊ ဘုံလျှိုအိတ်၍။ ပက္ခိ-ပိတော၊ ထည့်၍။ ဗန္ဓိတုံ၊ ဖွဲ့ခြင်းငှာ။ ပရိဘိဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇာ-ဒိတော၊ ညောင်စောင်း အစရှိသည်မှ။ သာရိယမာနာ၊ ဆောင်ကုန်လျက်။ ပိဌကောဋိအာဒိသု၊ အင်းပျဉ်စုန်း အစရှိသည်တို့၍။ နိသီဒန္တေဟိ၊ ထိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဃံသိယမာနာ၊ ထိခိုက်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ ဘိသိသည်။ ပရိဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဩနန္တမဉ္ဇန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိသိ-ကောဗဠံ၊ ဘုံလျှိုနှင့် တပေါင်းတည်း စပ်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဗဒ္ဒ-မဉ္ဇံ၊ ဖွဲ့အပ်သော ညောင် စောင်း တည်း။ ပါဠိယံ၊ ၍။ ဆဝိံ ဥပ္ပါဠေ-တော ဟရန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိသိစ္ဆဝိံ၊ ဘုံလျှိုလွှမ်းကို။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့သည်။ ဟရန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။ ဖောသိတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ စော-ရေဟိ၊ ခိုးသူတို့သည်။ ဟရိတဿ၊ ဆောင်အပ်သော ဘုံလျှိုလွှမ်း၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၍။ ဟရိတသညာဏံ၊ ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိကြောင်း ဖြစ်သော အမှတ်အသားကို။ ဖုသိတုံ၊ အပြောက်အပြောက်ပြုခြင်းငှာ။ ဗိန္ဒုနိ၊ အပေါက်တို့ကို။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှာ။ ဘိတ္တိကမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နာနာဝဏ္ဏေဟိ၊ အထူးထူးသော အဆင်းတို့ဖြင့်။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို။ ရာဇိ-ကရဏံ၊ အရေးအသားပြုခြင်းကို။ ဟတ္ထကမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စိ သညာကရဏံ၊ တခုတခုသော အမှတ်ကို ပြုခြင်းတည်း။

၂၉၀။ ပါဠိယံ၊ ၍။ န နိပတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ န အလ္လိယတိ၊ မကပ်။ ပဋိဗာဟေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဃံသိတော၊ ဖြစ်၍။ န နိဗန္ဓတိ၊ မကပ်ငြိ။

၁။ဇုသိတဗိန္ဒုနိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝိဘိတ္တိရာဇိကရဏံ = (ဆဋ္ဌ)

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနိဗန္ဓနိယော၊ မည်၏။ န လက္ခနကော၊ မကပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၂၉၉။ “ကရောဟိ”တိ ဝတ္ထုမ္ပိ န လဗ္ဘတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဏတ္ထိယာ ဝေ၊ စေခိုင်းခြင်းဖြင့် သာလျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒွါရပါလံ၊ တံခါးစောင့်ကို။ “န ကရောသိ ကိံ၊ မပြုပြီလော”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်ဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဇာတကပကရဏန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဇာတက- ပဋိသိယုတ္တံ၊ ဇာတ်တော်နှင့် စပ်သော။ ဣတ္ထိပရိသာဒိ၊ မိန်းမရုပ် ယောက်ျား ရုပ် အစရှိသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ရူပံ၊ အရုပ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ “ပရောဟိ ကာရာပေတု”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓရူပမ္ပိ၊ ဘုရားဆင်းတုကိုလည်း။ သယံ ကာတုံ၊ မိမိပြု ခြင်းငှာ။ န လဘတိ၊ မရ။ ပါဠိယံ၊ ဌ်။ ပဉ္စပဋိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇာသိအာဒိပဉ္စပုကာရံ၊ မြေအစရှိသည်ဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိသော။ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ၊ အဆင်း အပြေအပြစ်ပြုခြင်းတည်း။

☞ (၂၃၉) ၃၀၀။ ဥပစာရော န ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဗ္ဘဿ၊ တိုက်ခန်း၏။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အနုပရိဂမနဿ၊ လှည့်လည်၍ သွားခြင်းငှာ။ ဩကာသော၊ အရပ်သည်။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ ရုက္ခံ ဝိဇ္ဈိတူတိ၊ ဟူသည်ကား။ တစ္ဆိတသာရဒါရုံ၊ ရွှေအပ် သော သစ်သားနှစ်ကို။ အဂ္ဂသမိပေ၊ အဖျား၏အနီး၌။ ဝိဇ္ဈိတူ၊ ထွင်း၍။ ကံတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆိဒ္ဓေ၊ အပေါက်၌။ ကတွာ၊ လျှို၍။ ကပ္ပ- ကတံ ဝိယ၊ အခွင့်ပြုသကဲ့သို့။ သာရံခါဏုကေ၊ အနှစ်ရှိသော သစ်ငုတ်တို့ကို။ အာကောဋေတွာ၊ စိုက်၍။ ဝေ၊ ဤသို့။ ကတမေဝ၊ ပြုအပ်သော ထောက် တိုင်ကိုသာလျှင်။ “အာဟရိမံ ဘိတ္တိပါဒ”န္တိ၊ ရွှေရှားကောင်းသော နံရံခြေ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပတ္တမ္ပန္တံ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဇိဏ္ဏဘိတ္တိ- ပါဒေန၊ ဆွေးမြေ့သော နံရံခြေနှင့်။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ သမာနဘာရံ၊ မျှသော ဝန်ကို။ ခါဏုကဿ၊ သစ်ငုတ်၏။ သီသေနံ၊ အပေါ်စွန်းဖြင့်။ ဥဿာပေတွာ၊ တပ်စေ၍။ မူလေန၊ အောက်စွန်းဖြင့်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ပတိဋ္ဌာပေတုံ၊ တည်စေခြင်းငှာ။ ပရိတ္တာဏတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တကုဋိယာ၊ အတွင်းအပလိမ်းကျံသော ကုဋိကို။ ဩဝဿနဌာနဿ၊ မိုးစွတ်ရာမှ။ ပရိတ္တာ-

ဏတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှာ။ ကိဋ္ဌိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တာလံပဏ္ဏာဒီဟိ၊
ထန်းရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ကတပဒလံ၊ ပြုအပ်သော ကဲလားတည်း။
“မဒ္ဒိတမတ္တိက”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သြဝဿနဆိဒ္ဓဿ၊ မိုးယိုသော
အပေါက်ကို။ ပိဒဟနတ္ထံ၊ ပိတ်ခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဥဘတော၊ ကုဏ္ဍံ၊ နိဟရိတွာ၊ ကတပဒေသဿာတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင်
အခြင်းအရာဖြင့်။ ဗဟိ၊ ဌ။ ဌိတာ၊ ရပ်သော သူတို့သည်။ ဥဇုကံ၊ အန္တော၊ နိသိန္နော၊
ဖြောင့်မတ်စွာ အတွင်း၌ နေသောသူတို့ကို။ န၊ ပဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်။ ဝေ၊ တထာ၊
အခြင်းအရာဖြင့်။ ဒွါရာဘိမုခံ၊ တံခါးသို့ရှေးရှု။ ပိဒဟနဝသေန၊ ပိတ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဘိတ္တိဉ္စ၊ နံရံကို လည်းကောင်း။ အညတော၊ တပါးသော
မျက်နှာမှ။ ဒွါရဉ္စ၊ တံခါးကို လည်းကောင်း။ ယောဇေတွာ၊ တပ်၍။
ကတဌာနံ၊ ပြုအပ်သော အရပ်ကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ သမန္တာ၊ ပရိယာ-
ဂါရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဝိဒ္ဓပမုခံ၊
ဖောက်အပ်သော အခန်းဦးတည်း။ ဝံသံ၊ ဒတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရိ-
သပ္ပမာဏေ၊ တသူအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။ ပါဒေ၊ အခြေဖြစ်သော
တိုင်တို့ကို။ နိခဏိတွာ၊ စိုက်၍။ တေသံ၊ ထိုအခြေဖြစ်သော တိုင်တို့၏။
ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပိဋ္ဌဝံသသဒိသံ၊ ခေါင်လျောက်နှင့် တူစွာ။ ပဿဝံသံ၊
နံပါးလျောက်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သြသာရေတွာ၊ ချ၍။ ဧကံ၊ ဒဏ္ဍ-
ကောဋိံ၊ အခြင်စွန်းတဘက်ကို။ အတိဥစ္စာယ၊ အလွန်မြင့်သော။ ဝိဟာရ-
ဘိတ္တိကောဋိယာ၊ ကျောင်းနံရံစွန်း၌။ ဧကံ၊ ကောဋိံ၊ အစွန်းတဘက်ကို။
နီစေ၊ နိမ့်သော။ ဝံသပိဋ္ဌိယံ၊ လျောက်ပေါ်၌။ ဌပနဝံသေန၊ ထားသည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဒဏ္ဍကေ၊ အခြင်တို့ကို။ ပံသာရေတွာ၊ ဖြန့်၍။ စက္ကလယုတ္တော၊
ကိဋ္ဌိကောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကဝါဋ္ဌံ၊ ဝိယ၊ တံခါးရွက်ကဲ့သို့။ ဝိဝရဏ-
ထကနုသုခတ္ထံ၊ အဖွင့် အပိတ် လွယ်စေခြင်းငှာ။ စက္ကလဗန္ဓံ၊ စက်ဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော။
ကိဋ္ဌိကံ၊ ကဲလားတည်း။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဥက္ခါဋ္ဌနကိ၊ ကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
အာပဏာဒီသု၊ အိမ်ဈေးအစရှိသည်တို့၌။ အတ္ထိကကာလေ၊ အလိုရှိသော
ကာလ၌။ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြောက်၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဗန္တိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ပစ္ဆာ၊
နောက်မှ။ သြတရဏကိဋ္ဌိကံ၊ ချအပ်သော ကဲလားတည်း။ ဝါ၊ ကား။
ကပ္ပသိသေဟိ၊ ခုသော အစွန်းရှိကုန်သော။ ဥပတ္တမ္ပနိဟိ၊ ထောက်တိုင်တို့ဖြင့်။
ဥက္ခိပိတွာ၊ ပင့်၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ သြတရဏကိဋ္ဌိကမ္ပိ၊ ချအပ်သော
ကဲလားသည်လည်း။ ဥက္ခါတနကိဋ္ဌိကံ၊ မည်၏။

၃၀၁။ ပါနီယံ ဩတပုတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါနီယဘာဇနေသု၊
သောက်ရေအိုးတို့၌။ ဌပိတပါနီယံ၊ ထားအပ်သော ရေသည်။ အာတပေန၊
နေပူဖြင့်။ သန္တပုတိ၊ ခြောက်၏။

၃၀၂။ တယော ဝါဠေတိ၊ ဟူသည်ကား။ တယော ပရိက္ခေပေ၊ အရံ
သုံးခုတို့ကို။ “ဝေဠုဝါဠ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
ဒါရူပရိက္ခေပံ၊ သစ်အရံကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ “ကဏ္ဍကဝါဠ”န္တိ၊ ဟူ
သောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ သာခါပရိက္ခေပံ၊ သစ်ခက်အရံကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။

၃၀၅။ အာလောကော အန္တရဓာယိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗုဒ္ဓါရုံမ္ဗဏာယ၊
ဘုရားလျှင် အာရုံရှိသော။ ပီတိယာ၊ ပီတိ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အာနုဘော်
ဖြင့်။ မဟန္တော၊ ကြီးသော။ ယော ဩဘာသော၊ အကြင်အရောင်သည်။
အဟောသိ၊ ၏။ ယေန စ၊ အကြင်အရောင်ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထိုအနာ
ထပိဏ် သဌေးအား။ ပဒိပသဟဿေန ဝိယ၊ ဆီမီးတထောင် ထွန်းဘိသကဲ့
သို့။ ဝိဂတန္ဓကာရော၊ ကင်းသော အမှိုက်တိုက်ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးသည်။
အဟောသိ၊ ၏။ သော အာလောကော၊ ထိုအရောင်သည်။ ဗဟိနဂရေ၊ မြို့
အပ၌။ ဆဝသရီရသမာကုလံ၊ သူသေအကောင်ဖြင့် ပြွမ်းသော။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊
မကောင်းသော အနံ့ရှိသော။ ဗိဘတ္တံ၊ မတင့်တယ်သော။ အာမကသုသာနံ၊
တစပြင် သန့်ရှင်းသို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော အနာထပိဏ် သဌေးအား။
အယေန၊ ကြောက်သောကြောင့်။ ပီတိဝေဂေ၊ ပီတိအဟုန်သည်။ မန္တိဘူတေ၊
နံ့စွာ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အန္တရဓာယိ၊ ကွယ်၏။

☞ (၂၄၀) “သတံ ဟတ္ထိ” တံ ဂါထာယ၊ သတံ ဟတ္ထိ-အစရှိ
သော ဂါထာ၌။ ဟတ္ထိနော၊ ဆင်၏။ သတသဟဿာနိ၊ တသိန်းတို့လည်း
ကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ သဟဿသဌေန၊
သဟဿ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ယောဇေတော၊ ယှဉ်၍။ အတ္ထော၊ ကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ ၏။
ပဒဝိထိဟာရဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဗုဒ္ဓံ၊ ဘုရားကို။ ဝဒ္ဓိဿာမိ” တံ၊
ရှိခိုးအံ့ဟူ၍။ ရတနတ္ထယံ၊ ရတနာသုံးပါးကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဂစ္ဆတော၊
သွားသောသူ၏။ ဧကပဒဝိတိဟာရဿ၊ ဖဝါးတလှမ်း၏။ တပုစ္စယကုသလ-
ဖလဿ၊ ထိုဖဝါးတလှမ်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ်အကျိုး၏။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ တဿ၊ ၏။ သောဠသမော ဘာဂေါ၊ တဆယ့်ခြောက်
စိတ် စိတ်၍ တစိတ်သည်။ ကလံ နာမ၊ မည်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဟတ္ထိ-
အာဒယော၊ ဆင်အစရှိသည် တို့သည်။ တံ သောဠသိ ကလံ၊ ထိုတဆယ့်
ခြောက်စိတ် ပေါင်း၏ တဆယ့်ခြောက်လိကို။ ဝါ၊ နှစ်ရာ့ငါးဆယ့်ခြောက်စိတ်

စိတ်၍ တစိတ်ကို။ နာဂန္တိ နာရဟန္တိ၊ မထိုက်တန်ကုန်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။
 တေ၊ ဤ နှစ်ရာငါးဆယ်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစိတ်ကိုဟူသော စကားသည်။
 နိဒဿနမတ္ထံ၊ ညွှန်းကြောင်းမျှသာတည်း။ အနေကံ သတသဟဿဘာဂဓိ၊
 အသိန်းမကသော အစိတ်ကိုလည်း။ ဝါ၊ အရာအထောင်သော အစိတ်ကိုလည်း။
 နာဂန္တိ၊ မထိုက်တန်ကုန်။

အန္တကာရော အန္တရဓာယီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုန၊ ဖန်။ ဗလဝပီတိယာ၊
 အားကြီးသော ပီတိကြောင့်။ အာလောကေ၊ အလင်းသည်။ သမုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်
 သည်ရှိသော်။ အန္တရဓာယိ၊ ကွယ်၏။ အာသတ္တိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။
 တဏှာယော၊ တဏှာတို့ကို။ ဝယကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေယျဓမ္မမူလံ၊
 လူဖွယ်ဝတ္ထုအဖိုးကို။

၃၀၉။ နဝကမ္ပံ ဒေဒေယျာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဝကမ္ပံ၊ အမှုသစ်ကို။
 အဓိဋ္ဌာတုံ၊ စီရင်ခြင်းငှာ။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရခြင်း
 ကို။ ဒေဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဒိန္နောတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ နဝကမ္ပံ၊ အမှုသစ်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝိဟာရေ၊ ကို။ ဒိန္နော၊
 ပေးအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ နဝကမ္ပံ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ အနက်။

၃၁၃-၄။ သန္ဓာဂါရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သန္ဓိပဂါတမဏ္ဍပေ၊ စည်းဝေး
 ရာဖြစ်သော မဏ္ဍပ်တို့ကို။ ဩကာသေတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဝါသောကာ-
 သေ၊ နေရာအရပ်တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊
 ရည်၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဂိဟိဝကဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂိဟိဟိ၊ လူတို့သည်။
 ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ပညတ္တံ၊ ခင်းအပ်သော။ ဂိဟိသန္တကံ၊ လူတို့အခင်း
 ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဝိဟာရာနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သေနာသနဂ္ဂါဟကထာဝဏ္ဏနာ

၃၁၈။ “ဆမာသစ္စယေန ဆမာသစ္စယေနာ” တိလ္လဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။
 ဒါယကာနံ၊ ဒကာတို့၏။ ဒိက္ခတ္ထံ၊ နှစ်ကြိမ်။ ပစ္စယဒါနကာလပရိစ္ဆေဒဒဿနံ၊
 ပစ္စည်းလှူသောကာလအပိုင်းအခြားကို ပြကြောင်းတည်း။ ဥပရိပိ၊ အထက်၌
 လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ “တံ န ဂါဟေတဗ္ဗ” န္တိ ဝစနဿ၊ ဟူသော

၁။ ဆဋ္ဌ၌ နဝကမ္ပံ-သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-မပါ။ ရှေးဒေယျဓမ္မမူလံ၏ ထပ်ဆင့်အဖွင့်
 ပြသည်။

စကား၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ (ထည့်)။ “ပစ္စယေနော ဟိ တ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၊ ။ ပစ္စယဉ္စေ၊ ပစ္စည်းကို သာလျှင်။ နိဿယ၊ မှီ၍။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝသိတု၊ နေ၍။ ပဋိဇ္ဇနာ၊ သုတ်သင်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

ဥဗ္ဗဏှိကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥက္ခိတ္တဘဏှာ၊ ချီအပ်သောဘဏှာ ရှိကုန် သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဒီသသာလာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စက်မန- သာလာ၊ စကြိုဇရပ်တည်း။ မဏ္ဍလမာဠောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဋ္ဌာနသာလာ၊ ညီရာဇရပ်တည်း။ အနုဒဟတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပိဋ္ဌေတိ၊ နှိပ်စက်၏။ “အဒါတုံ န လဗ္ဘတိ”တိ၊ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဉ္စိစ္စ၊ မပေးလိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဒဒန္တဿ၊ မပေးသော မထေရ်ကြီးအား။ ပဋိ- ဗာဟနေ၊ တားမြစ်သောအရာသို့။ ပဝိသနတော၊ ဝင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။

☞ (၂၄၁) “န ဂေါစရဂါမော သန္ဓေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝ အတ္ထံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှာ။ “န တတ္ထ မနုဿာ ဝုတ္တဗ္ဗော”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ။ ဝိတက္ကံ ဆိန္ဒိတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဣမိနာ နိဟာရေန၊ ဤသို့သောအကြောင်း ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသည်ကို။ ဒိသု၊ မြင်၍။ နိဝါရေတု၊ မြစ်၍။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ဒဿန္တိ၊ လက်န့်လတ္တံ့”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော။ ဝိတက္ကံ၊ အကြံကို။ အနုပ္ပါဒေတု၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဘဏ္ဍပုဋိစ္ဆာဒ- နန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိစ္ဆာဒနဘဏှံ၊ ဖုံးလွှမ်းသောဘဏှာကို။ သရိရပုဋိစ္ဆာ- ဒနံ၊ ကိုယ်ကိုဖုံးလွှမ်းသော။ စိဝရံ၊ ကို။ ဣတိ၊ အထွေ၊ အနက်။ “သုဒ္ဓ- စိတ္တတ္တာစ အနဝဇ္ဇ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ပုစ္ဆိတက္ခဏေ၊ မေးသောခဏ၌၊ ကာရဏာစိက္ခဏံ၊ အကြောင်းကို ကြားခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသွာ၊ နည်း။ အသုဒ္ဓစိတ္တဿပိ၊ စိတ်မစင်ကြယ်သောရဟန်းအားလည်း။ ပုစ္ဆိတပဉ္စဝိသဇ္ဇနေ၊ မေးအပ်သော ပြဿနာကို ဖြေခြင်း၌။ ဒေါသဘာဝါ၊ အပြစ် မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်သောကား။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဂတေ၊ သွားသည်ရှိသော်။ မံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ မေးကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သော အမှတ်ဖြင့်။ အာဂ- မနံ၊ လာခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ။

၁။ အဂမနံ = (ဆဋ္ဌ)

ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍဗ္ဗလ္လပဋိသင်္ခရဏသမ္ပန္နာဒိဟိ၊ ကျိုးသည်ပွင့်သည်ကို ပြုပြင်ခြင်း၊ တံမြက်လှည်းခြင်း၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိ၊ သုတ်သင်အပ်ကုန်၏။ မုဒ္ဒဝေဒိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စေတိယာ၊ စေတီ၏။ ဟမ္မိယဝေဒိကာယ၊ ပြာသာဒ်ပွတ်တိုင်၌။ သံဋ္ဌာကာရဿ၊ ကြာသုတ်အိုး၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ စတုရဿ ဝေဒိကာယ၊ လေးထောင့်ရှိသော ပွတ်တိုင်၌။ “ကဿာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ယဘော၊ အကြင် တံခါးအိမ်မှ။ ပကတိယာ၊ ပြကတေအားဖြင့်။ လဘတိ၊ ရ၏။ တတ္တာပိ၊ ထိုတံခါးအိမ်၌လည်း။ ပုစ္ဆနဿ၊ မေးခြင်း၏။ ကာရဏသန္ဓဿနတ္ထံ၊ အကြောင်းကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပဋိက္ခမ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ အပသက္ကိတွာ၊ ဖဲ၍။ တမတ္ထံ၊ ထိုပဋိက္ခမ္မ - ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလို၍။ “ယောဇန ခွိယောဇနန္တရေ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥပနိက္ခေပံ ဌပေတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဇ္ဇိယာ၊ အတိုးအပွားဖြင့်။ ကဟာပဏာဒိ၊ အသပြာ အစရှိသည်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ခေတ္တာဒိနိဝါ၊ လယ်အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း။ နိယမေတွာ၊ မှတ်၍။ ဣတိ သဒ္ဓါဒေယျေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သဒ္ဓါယ၊ ကြည်ညို၍။ ဒါတဗ္ဗေ၊ လှူအပ်သော။ ဝဿာဝါသိကလာဘဝိသယေ၊ ဝါဆိုလာဘ်အရာ၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဝတ္ထု ပနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတြုပ္ပါဒေန၊ ထိုလယ်စသည်မှ ဖြစ်သော ပစ္စည်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နရပိယံ၊ ဖြစ်သော ရွှေငွေတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုရွှေငွေသည်လည်း။ “တတော၊ ထိုလယ်အစရှိသည်မှ။ စတုပစ္စယံ၊ ပစ္စည်း လေးပါးကို။ ပရိဘုဉ္ဇထ၊ သုံးဆောင်ပါကုန်လော”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိန္နခေတ္တာဒိတော၊ လှူအပ်သော လယ်အစရှိသည်မှ။ ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကပ္ပိယကာရကနံ၊ ကပ္ပိယကာရကတို့၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ “ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဒါယကေဟိ၊ ဒကာတို့သည်။ ဒိန္နဝတ္ထုသဒိသံ၊ လှူအပ်သော ဝတ္ထုနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ကပ္ပိယကာရကနံ ဟိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

သံဃသုဠုတာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃဿ၊ ၏။ ဟိတာယ၊ အစီးအပွားအားဖြင့်။ ပုဂ္ဂလဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဘိက္ခု၊ စိဝရေန ကိလ-

မန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုဂ္ဂလပရာမာသဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ထည့်)။ “သံသော ကိလမတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သံသပရာမာသဝသေန၊ သံသာကို သုံးသပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်။

“ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘာဝေတံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှာ။ “စိဝရတဏှုလာဒိ ဝသေနော စာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ စ-ကာရော၊ စ-သဒ္ဓါသည်။ ပန-သဒ္ဓတ္ထေ၊ ပန-သဒ္ဓါ၏အနက်၌။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ - သမုစ္စယတ္ထေ၊ သမုစ္စည်းအနက်၌။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလဝသေနော စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်လည်းကောင်း။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍဝသေန စ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အပလောကနပ္ပကာရံ၊ ပန်အပ်သော အခြင်းအရာကို။ ဒသေတံ၊ ငှာ။ “တံ ပန ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗ” န္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

စိဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတတံ၊ ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓါဒေယျတတြပ္ပါဒါဒိ-ဝသေန၊ သဒ္ဓါ၍လူအပ်သည် ထိုလယ်စသည်မှ ဖြစ်သည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ တသ္မိံ ဝဿာဝါသေ၊ ထိုသို့ ဝါဆိုသော အခါ၌။ လဗ္ဘမာနံ၊ ရအပ်သော။ စိဝရသင်္ခါတံ၊ သင်္ကန်းဟုဆိုအပ်သော။ ပစ္စယံ၊ ကို။ “ဧတ္တက” န္တိ၊ ဤမျှရှိ၏ ဟူ၍။ ပရိစ္ဆိန္နိတံ၊ ပိုင်းခြား၍။ သေနာသနဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သေနာ-သနဂ္ဂါဟာပနဿ၊ ကျောင်းခံစေခြင်း၏။ “နဝကော ဝုစုတရဿ ဝုစော (၂၄၂) စ နဝကဿာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ သေနာသနဂ္ဂါဟ-ကဿ၊ ကျောင်းခံစေသော ရဟန်းအား။ အတ္တနာဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ အတ္တနော ဂဟဏံ၊ မိမိကို ခံခြင်းသည်။ အသာရူပံ ဣတိ၊ မလျှောက်ပတ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်သော ရဟန်းတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဂါဟေယန္တိ၊ ယူစေကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ အဋ္ဌပိ သောဠသပိ ဇနေ သမ္ပန္နိတံ ဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေကမ္မဝါစာယ၊ ကမ္မဝါတချက်တည်းဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကိုလည်း။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ သမ္ပန္နိတံ၊ သမုတ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ နိဂ္ဂဟကမ္မမေဝ၊ နှိပ်သော ကံကိုသာလျှင်။ သံသော၊ သည်။ သံသဿ၊ အား။ န ကရောတိ၊ မပြု။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ၊ သတ္တသတိကက္ခန္ဓက၌။ “ဥပ္ပာဟိကကမ္မသမ္ပု-တိယံ၊ ဥပ္ပာဟိကကံသမ္ပုတိ၌။ အဋ္ဌပိ ဇနာ၊ ရှစ်ယောက်သော ရဟန်းတို့ကို

လည်း။ ကေတောဝ၊ တပေါင်းတည်းသာလျှင်။ သမ္မတာ၊ သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

အာသနဿရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိမာဆရံ၊ ရုပ်ပွားတော်ထားရာ ကျောင်းတည်း။ မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပစာရသီမဗ္ဗန္တရဂတေ၊ ဥပစာရသီမိတွင်း၌ တည်သော။ ဂါမာဘိမုခမဂ္ဂေ၊ ရွာသို့ ရွေးရှုဟူသော ခရီး၌။ ကတသာလာ၊ ဆောက်အပ်သော ဇရပ်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပေါက္ခရဏီ၊ ရုက္ခမူလာဒိသုပ္ပါရေကန် သစ်ပင်ရင်းအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

လတန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတြဝါသိနော၊ ထိုကျောင်း၌ နေကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ လတန္တိ၊ ရကုန်၏။ ဝိဇ္ဇေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေကဿ၊ တယောက် တယောက်သော ရဟန်းအား။ ပဟောနကပ္ပမာဏေန၊ လောက်သော ပမာဏဖြင့်။ ဝိယောဇေတွာ၊ ကင်းစေ၍။ အာဝါသေသုပက္ခိပိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဣတော၊ ဤကျောင်းမှ၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော လာဘ်ကို။ အသုကသ္မိံ၊ အသုကသ္မိံ၌ အာဝါသေ၊ ဤမည် ဤမည်သော ကျောင်း၌။ ဝသန္တော၊ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ ဂဏန္တု၊ ယူစေကုန်သတည်း”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ ဥပသံဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ပဝိသိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာလာဘော၊ လာဘ်များသော။ ပရိဝေဏေ၊ ၌။ ဝသိတွာဝ၊ နေ၍သာလျှင်။ လာဘော၊ လာဘ်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

“အယမ္ပိ”တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယော ပံသုကူလိကော၊ အကြင် ပံသုကူဆောင်သော ရဟန်းသည်။ ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းကို။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ စွန့်၏။ တေနော၊ ထိုပံသုကူဆောင်သော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ ဝိဿဇ္ဇော၊ စွန့်အပ်သော။ အယံ စိဝရပစ္စယောပိ၊ ဤသင်္ကန်း ပစ္စည်းကိုလည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ သာဠကံ ဒေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပစ္စယဒါယကာ၊ ပစ္စည်းဒါယကာတို့သည်။ ဒေန္တိ၊ လှူကုန်၏။ တေန၊ ဤပါဒမူလေ-အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဂဟဇ္ဇေဟိ၊ လူတို့သည်။ ပါဒမူလေ၊ ခြေရင်း၌။ ဌပေတွာ၊ တား၍။ ဒိန္နမ္ပိ၊ လှူအပ်သော သင်္ကန်းသည်လည်း။ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ၊ ပံသုကူဆောင် ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “အထံ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ ဝဒန္တိ”တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ပံသုကူလိကာနံ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အဇ္ဈာဟရိတွာ၊

ဆောင်၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယဉ်အပ်၏။ ဝဿံဝုတ္တဘိက္ခုနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပံသုကုလိကတော၊ ပံသကုဆောင် ရဟန်းမှ။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။

ဥပနိဗန္ဓိတော ဂါဟာပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဓ ရုက္ခာဒိသုဤသစ်ပင် အစရှိသည်တို့၌။ ဝသိတော၊ နေ၍။ စီဝရံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊ ယူကုန်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဋိဗန္ဓိကတော၊ စပ်သည်ကိုပြု၍။ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ယူစေအပ်၏။

“ပါဠိပဒအရုဏတော”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝဿပနာယိက- ဒိဝသံ၊ ဝါဆိုနေ့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အန္တရာမုတ္တကံ ပန၊ အန္တရာ- မုတ္တကကျောင်းခံခြင်းကိုကား။ ပဋိပဒံ၊ အထွက်တရက်နေ့ကို။ အတိက္က- မိတောပိ၊ လွန်၍လည်း။ ဂါဟေတံ၊ ယူစေခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိဗဒ္ဓ- ဝတ္တံ ဌပေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒိသု၊ သရဇ္ဈာယခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ နိရန္တရကဏိယေသု၊ မပြတ်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော။ ကတိကဝတ္တံ၊ ကတိကဝတ်ကို။ ကတော၊ ၍။ ကသာဝပရိဘဏ္ဍန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကသာဝရသေဟိ၊ ဖန်ရည်တို့ဖြင့်။ ဘူမိပရိကမ္ပံ၊ မြေကို ပြုပြင်ခြင်းတည်း။

တိဝိဓမ္မိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓဝသေန၊ ပရိယတ် ပဋိပတ် ပဋိဝေဓ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တိဝိဓမ္မိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သောဓေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာစာရာဒိသု၊ အကျင့်အစ ရှိသည်တို့ကို။ သုဋ္ဌံ၊ ကောင်းစွာ။ ဥပပရိက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ဧကစာရိက- ဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘာဝနာကမ္ပံ၊ ဘာဝနာကံတည်း။ ဟိ၊ -စွ။ တံ၊ ထိုဘာဝနာကံကို။ ဂဏသင်္ဂဏိကံ၊ အပေါင်းအဖော်ကို။ ပဟာယ၊ ပယ် ၍။ ဧကစာရိကေနဝ၊ တယောက်တည်း ကျင့်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝတ္တိ- တဗ္ဗတ္တာ၊ ကျင့်အပ်သောကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဧကစာရိကဝတ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (၂၄၃) ဒသဝတ္ထုကထာ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အပ္ပိစ္ဆကထာ၊ အလိုနည်းခြင်းနှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်း။ သန္တုဋ္ဌိ၊ ရောင့်ရဲခြင်းနှင့် စပ်သော စကားလည်းကောင်း။ ပဝိဝေက၊ ဆိငြိမ်ရာ၌စပ်သော စကားလည်း ကောင်း။ အသံသဂ္ဂ၊ ကိလေသာမရောယှက်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားလည်း ကောင်း။ ဝိရိယာရမ္ဘ၊ ဝိရိယအားထုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်း။ သီလ၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိနှင့်စပ်

ကွန်က]

သေနာသနဂါဟကထာဝဏ္ဏနာ

၄၇၅

သောစကားလည်းကောင်း။ ပညာ၊ ပညာနှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်း။
ဝိမုတ္တိ၊ ဖိုလ်နှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ၊
ဖိုလ်ကိုသိသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်စပ်သော စကားလည်းကောင်းဣတိ။
ဣမာ ဒဿ၊ ဤဆယ်ပါးတို့တည်း။

ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒန္တကဋ္ဌမာဋ္ဌကေ၊ ဒန်ပူစင်၌။ နိက္ခိ-
တ္တေသု၊ ထားအပ်ကုန်သော။ ဒန္တကဋ္ဌေသု၊ ဒန်ပူတို့၌။ “ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊
နေတိုင်း နေတိုင်း။ ဧကမေဝ ဒန္တကဋ္ဌံ၊ တချောင်း တချောင်းသော ဒန်ပူ
ကိုသာလျှင်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။
အဒိန္နာဒါနေ၊ အဒိန္နာဒါန်သိက္ခာပုဒ်၌။ ဒန္တပေါနကထာယံ၊ ဒန္တပေါနကထာ
၌။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဝတ္တံ၊ ဝတ်ကို။ “ပတ္တံ ဝါ။လ။ န ကထေတဗ္ဗံ”န္တိ၊
ဟူသောစကားကို။ ပတ္တဝုတ္တတ္ထာယ၊ သပိတ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိသဘာဝကထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တိရုစ္ဆာနကထာ၊ မဂ်ဖိုလ်မှ
ဖိုလာဖြစ်သောစကားသည်။ ဒန္တကဝတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝတ္တကုန္တကေ၊
ဝတ္တကုန္တက၌။ အာဂံတံ၊ လာသော။ ပိဏ္ဍဝါရိကဝတ္တတော၊ ပိဏ္ဍဝါရိက
ဝတ်မှ။ အဝသိဋ္ဌဝတ္တံ၊ ကြွင်းသော ဝတ်တည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊
ထို ပိဏ္ဍဝါရိကဝတ်၏။ “ဘိက္ခဝာစာရဝတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသု ဂဟိတတ္တာ၊ အသီး
ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ဒါယကာ၊ ဒကာတို့သည်။ ပစ္ဆိမဝဿံဝုတ္တာနံ၊ မစ္ဆိမဝါ
ဆိုသောရဟန်းတို့အား။ ယံ ဝဿာဝါသိကံ၊ အကြင် ဝါဆိုသင်္ကန်းကို။
ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝါဆိုသင်္ကန်း၌။ ပဋိပဇ္ဇနဝိဓိံ၊ ကျင့်အပ်သော
အစီအရင်ကို။ ဒဿေတု၊ ငှာ။ “ပစ္ဆိမဝဿုပနာယိကဒိဝသေ ပနာ”တိ၊
ဟူ၍။ အာရဇ္ဈံ၊ ၏။ အာဂန္တုကော သစေ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူသည်ကား။ စီဝရေ၊
ကို။ ဂါဟိတေ၊ ယူစေအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ အာဂတော၊
လာသော။ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု၊ အာဂန္တုကရဟန်းသည်။ ပတ္တဋ္ဌာနေတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဝဿဂ္ဂေန၊ ဝါစဉ်ဖြင့်။ ပတ္တဋ္ဌာနေ၊ ရောက်သောအရာ၌။
ပဌမဝဿုပဂတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဂန္တုကဿ၊ အာဂန္တုကရဟန်း၏။
အာဂမနတော၊ လာသည်မှ။ ပုရေတရမေဝ၊ ရှေး၌သာလျှင်။ ပစ္ဆိမိကာယ
ဝဿုပနာယိကာယ၊ ပစ္ဆိမဝါဆိုနေ၌။ ဝဿုပဂတာ၊ ဝါကပ်သောရဟန်းတို့
သည်။ လဇ္ဈံ လဇ္ဈန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ဒါယကာနံ၊
တို့၏။ သန္တိကာ၊ မှ။ အာဂတာဂတသာဋ္ဌကံ၊ လာတိုင်းလာတိုင်းသော
အဝတ်ကို။

နေဝ ဝဿာဝါသိကဿ သာမိနောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဆိန္ဒဝဿတ္တာ၊ ဝါပြတ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဌမေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ကတိကာယ၊ ကတိကဝတ်ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “နေဝ အဒါတုံ လဘန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်၏။ ဝါရေန္တာနံ၊ မြစ်သော ရဟန်းတို့အား။ ဂီဝါ၊ အစားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တေသမေဝ ဒါတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿပဂတေသု၊ ဝါကပ် သောနေတို့၌။ အလဒ္ဓဝဿာဝါသိကာနံ၊ ဝါဆိုသင်္ကန်းကို မရကုန်သော။ ဧကစ္စာနမေဝ၊ အချို့သော ရဟန်းတို့အားသာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဘတိနိဝိဋ္ဌန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါနီယုပဌာနာဒိတတိ၊ ရေတည်ခြင်းစသော စားခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ လဒ္ဓံ၊ ရအပ်သည်ကို။ “သံသိကံ ပနာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သောဆရာတို့၏။ ဝါဒဒဿနံ၊ အယူကို ပြကြောင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသံသိကံ ပန-အစရှိသောစကား၌။ အပလောကန-ကမ္မံ ကတွာ ဂါဟိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဆိန္ဒဝဿာနံ၊ ဝါပြတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ဝဿာဝါသိကဉ္စ၊ ဝါဆိုသင်္ကန်းကို လည်းကောင်း။ ဣဒါနိ၊ ယခု၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝဿာဝါသိကဉ္စ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝါဆိုသင်္ကန်းကို လည်း ကောင်း။ ဣမေသံ၊ ဤ ရဟန်းတို့အား။ ဒါတုံ၊ ဌာ။ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်သော နည်းဖြင့်။ အပလောကနံ၊ ပန်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂါဟိတံ၊ ယူစေအပ်သောသင်္ကန်း ကို။ သံသေန၊ သည်။ ဒိန္နတ္တာ၊ ပေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဗ္ဗန္တောပိ၊ လူထွက်သော ရဟန်းသည်လည်း။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဆိန္ဒဝဿော၊ ဝါပြတ် သော ရဟန်းသည်။ ပဂေဝ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ပစ္စယဝသေန၊ ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂါဟိတံ ပန၊ ယူစေအပ်သော သင်္ကန်းကိုကား။ တေ-မာသံ၊ ဝါတွင်သုံးလပတ်လုံး။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ဂဟေတုံ၊ ယူစေခြင်းငှာ။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်းကောင်း။ ဒါယကေဟိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အနုမတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘတိနိဝိဋ္ဌမ္ပိ၊ အစားဝင် သော်လည်း။ ဆိန္ဒဝဿောပိ၊ ဝါပြတ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဝိဗ္ဗန္တောပိ၊ လူထွက်သောရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ န လဘတိ၊ မရ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကေ အာစရိယာ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒဉ္စ၊ ဤစကားသည်လည်း။ ပစ္ဆာ ဝုတ္တတ္တာ၊ နောက်ဆိုအပ်သောကြောင့်။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ ဝဿပနာယိကဒိဝသေ ဧဝ၊ ဝါဆိုသော နေ၌သာလျှင်။ ဒါယကေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိန္နဝဿာဝါသိကံ၊

လူအပ်သောဝါဆိုသကံန်းကို။ ဂဟိတတိက္ခုနော၊ ယူသော ရဟန်းအား။
ဝဿဇ္ဇေဒံ၊ ဝါပြတ်ခြင်းကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ ဝါသောဝ၊ နေခြင်းကို
သာလျှင်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝိဟိတော၊ စီရင်အပ်၏။ ပါနိယုပဋ္ဌာနာဒိ-
ဘတိကရဏဝတ္တံ၊ ရေတည်ခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် အစားပြုသော ဝတ်ကို။ န
ဝိဟိတံ၊ မစီရင်အပ်။ ဟိ၊ စွ။ (၂၄၄) တံ၊ ထိုပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်ယူစေအပ်
သော သကံန်းသည်။ ဘတိနိဝိဋ္ဌမေဝ၊ အစားဝင်သည်ကိုပြု၍ ရအပ်သည်
သာလျှင်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဘတိကရဏမေဝ၊ အစားပြု
ခြင်းကိုသာလျှင်။ ဝိဓာတဗ္ဗံ၊ စီရင်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဿဇ္ဇေန၊ ဝါ
စဉ်အားဖြင့်။ ဝါဟိတံ၊ ယူစေအပ်သောသကံန်းကို။ ဆိန္ဒဝဿာဒယော၊ ဝါပြတ်
သော ရဟန်းအစရှိသည်တို့သည်။ န လဘန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ၊ ၏။

“သံဃိကံ ဟောတိ”တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝုတ္တဝဿာနမ္ပိ၊ ဝါ
ကျွတ်သော ရဟန်းတို့၏လည်း။ ဝဿာဝါသိကဘာဂေါ၊ ဝါဆို သကံန်း
အဖို့သည်။ သံဃိကံတော၊ သံဃိကအဖြစ်မှ။ အမောစိတော၊ မလွတ်။
တေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့၏။ ဝိဗ္ဗမေန၊ လူထွက်သဖြင့်။ သံဃိကော၊ သံဃိက
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “မမ၊ အား။ ပတ္တ-
ဘာဂံ၊ ရောက်သောအဖို့ကို။ တေဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒေတ၊ လူကုန်
လော”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒါယကေ၊ ထို့ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေဇ္ဇေနော၊ ဆောင်
နှင်း စေသဖြင့်သာလျှင်။ သံဃိကတော၊ သံဃိကအဖြစ်မှ။ ဝိယောဇိတံ၊ ကင်း
စေအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “လဘတိ”တိ၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တံ၊ ၏။

“ဝရဘာဂံ သာမဏေရဿာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ တဿ၊ ထိုသာ
မဏေအား။ ပဌမဘာဂတ္တာ စ၊ လက်ဦးအဖို့ ဖြစ်သောကြောင့် လည်း
ကောင်း။ ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပဌမဘာဂဿ၊ ရှေး
ဦးစွာသော အဖို့ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒါနိ
ဂယုမာနဿ၊ ယခုယူအပ်သော အဖို့၏။ ဒုတိယဘာဂတ္တာ စ၊ နှစ်ခုမြောက်
သော အဖို့၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သေနာသနဂ္ဂါဟကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၃၁၉။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ဥဘယတ္ထ ပရိဗာဟိရော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဥဘယဿပိ၊ နှစ်ပါးသော ကျောင်းခံခြင်း၏လည်း။ မုတ္တတ္တာ၊ လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥဘယတော၊ နှစ်ပါးသော ကျောင်းခံခြင်းမှ။ ပရိဗာဟိရတ္တာ၊ အပဖြစ်သောကြောင့်။ န၊ ဝုတ္တံ၊ အပ်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ပစ္ဆိမေ။ပ။ တိဋ္ဌတိ”တိ၊ ဟူ၍၊ အာဟ၊ ၏။

၃၂၀။ ယံ တိဏ္ဍံ ပဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇူပိဋ္ဌဝိနိမုတ္တံ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်မှ လွတ်သော။ ယံ အာသနံ၊ အကြင်နေရာသည်။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့အား။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိသိဒ္ဓိတုံ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ။ ပဟောတိ၊ လောက်၏။ ဣဒံ၊ ဤနေရာသည်။ ပစ္ဆိမံ၊ ငယ်စွာအဆုံး။ ဒီဃာသနံ၊ ရှည်သော နေရာမည်၏။ မဉ္ဇူပိဋ္ဌရဟိတေသု၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည် ကြပ်အပ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ဧတေသု၊ ဤနေရာတို့၌။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သော။ အသမာနာသနိကာပိ၊ နေရာတူ မနေရသော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ နိသိဒ္ဓိတုံ၊ ငှာ။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ မဉ္ဇူပိဋ္ဌေသု ပန၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့၌ကား။ ခန္ဓေ၊ နှစ်ပါးတို့သာတည်း။ အဒီဃာသနေသု၊ ဒီဃာသန မဟုတ်ကုန်သော။ မဉ္ဇူပိဋ္ဌေသု၊ တို့၌။ ခန္ဓေ၊ ကုန်သော။ သမာနာသနိကာ ဧဝံ၊ နေရာတူ နေရသော ရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ နိသိဒ္ဓိတုံ၊ ငှာ။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒုဝဂ္ဂဿေဝ၊ နှစ်ယောက်အစုကိုသာလျှင်။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သောကြောင့်တည်း။

တေဿ၊ ထိုပြာသာဒ်၏။ နုခေါ၊ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ၊ အောက်အဖို့၌။ ဟတ္ထိ၊ ဆင်ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဟတ္ထိနုခေါ၊ မည်၏။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်ကို ရ၏။ ပါသာဒဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌိမဘာဂေါ၊ အောက်အဖို့သည်။ ပါဒနခသဒိသတ္တာ၊ ခြေသည်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နုခေါ နာမ၊ နုခ-မည်၏။ သော ဟေဋ္ဌိမဘာဂေါ၊ ထိုအောက်အဖို့သည်။ သဗ္ဗဒိသာသု၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့၌။ အနေကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ဟတ္ထိရူပေဟိ၊ ဆင်ရုပ်တို့ဖြင့်။ သမလက်တော၊ ကောင်းစွာတန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဌိတော၊ တည်၏။ တဿ၊ ထိုဆင်ရုပ်အပေါင်း၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ကတော၊ ဆောက်အပ်သော။ ပါသာဒေါ၊ သည်။ ဟတ္ထိကုမ္မေ၊ ဆင်ဦးကင်း၌။ ပတိဌိတော ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ဟတ္ထိကုမ္မေ ပတိဌိတ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

“သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဝိစိတြာနိ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သံဃိကသေနာသနံ၊ သံဃိကကျောင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုဝဏ္ဏာဒိဝိစိတြံ၊ ရွှေစသည် ဖြင့်ဆန်းကြယ်သော။ ပုဂ္ဂလိကံ ပန၊ ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းကိုကား။ ဘိက္ခုဿ၊ အား။ သမ္ပုဋိစ္စိတုမေဝ၊ ခံခြင်းငှာသာလျှင်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ “န ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတရူပရဇတံ သာဒိတဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ ဧတ္ထ၊ ဤသုဝဏ္ဏရဇတာဒိဝိစိတြဖြစ်သော ပါသာဒပရိဘောဂဌ။ “သံဃိက-
 ဝိဟာရေ ဝါ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရေ ဝါတိ” ဟူ၍။ (၂၄၅) န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဂေါနကဒိအကပ္ပိယဘဏ္ဍဝိသယေ ဝေ၊ ဂေါနက အစရှိသော အကပ္ပိယဘဏ္ဍာ အရာ၌သာလျှင်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သံဃိကဝိဟာရေ ဝါ ပုဂ္ဂလိက ဝိဟာရေ ဝါ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကေဘိက္ခုဿာပိ၊ တယောက်သောရဟန်း အားလည်း။ တေသံ၊ ထိုဂေါနကစသော အခင်းတို့ကို။ ဂဟဏေ၊ ခံခြင်း ဌ။ ဒေါသာဘာဝါ၊ အပြစ်မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂိဟိဟိ၊ ဒကာတို့သည်။ ကတနိဟာရေန၊ ပြုအပ်သောအဆောင် ဖြင့်။ ဂိဟိဟိ၊ ဒကာတို့သည်။ အတ္တနော သန္တကံ၊ မိမိဥစ္စာကို။ အတ္တရိတွာ၊ ခင်း၍။ ဒိန္နနိယာမေန၊ လူအပ်သော အမှတ်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိသိဒိတုံ၊ ငှာ။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝိဿဇ္ဇိယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

၃၂၁။ အရဉ္စရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဟုဥဒကဂဏှနိကာ၊ ရေများစွာ ဆန့်သော။ မဟာစာဋ္ဌိ၊ အိုးစရည်းကြီးတည်း။ ဇလံ၊ ရေကို။ ဂဏှိတုံ၊ ယူ ခြင်းငှာ။ အလံ၊ စွမ်းနိုင်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဉ္စရော၊ မည်၏။ “ထာဝရေန စ ထာဝရ” န္တိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု ကောဋ္ဌာ-
 သေသု၊ ငါးပါးသော အစုတို့တွင်။ ပုရိမဒ္ဓယံ၊ ရှေးနှစ်ခုသည်။ ထာဝရံ၊ မည်၏။ ပစ္စိမတ္တယံ၊ နောက်သုံးခုသည်။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “သမကမေဝ ဒေတိ” တိတ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဥိနကံ ဒေန္တမိ၊ အခွံထွက်ညီသော်လည်း။ ဝိဟာရဝတ္ထုသာမန္တံ၊ ကျောင်းရာနှင့် နီးသော အရံ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဒုရတရံ၊ ဝေးလွန်းသော။ ဒုက္ခဂေါပံ၊ အစောင့် ဆင်းရဲသော အရံကို။ ဝိဿဇ္ဇေတုံ၊ စွန့်လွှတ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ “ဘိက္ခုနံ စေ၊ မဟဂ္ဂတရံ။ ပ။ သမ္ပုဋိစ္စိတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ၊

ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဇာနာပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ဇာနာပေတွာ၊ သိစေ၍။ အပလောကေတွာ၊ ပန်၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သာမိကေသု၊ အရံရှင်တို့သည်။ အတ္တနော ဘဏ္ဍာဿ၊ မိမိအရံ၏။ မဟဂ္ဂတံ၊ အဖိုးအများထိုက်သော အဖြစ်ကို။ အဇာနိတွာ၊ မသိသောကြောင့်။ ဒေန္တေသု၊ ပေးကုန်သည်ရှိသော်။ တံ၊ ထိုအရံကို။ ဥတွာ၊ သိလျက်။ ထေယျစိတ္တေန၊ ခိုးလိုသောစိတ်ဖြင့်။ ဂဏ္ဍတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ အဝဟာရော၊ ခိုးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “နန တုမ္ဘာကံ ဗဟုတရာ ရုက္ခာတိ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဝိဟာရေန ဝိဟာရော ပရိဝတ္တေတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဝတ္ထု-
ကေန ဝါ၊ ကျောင်းနှင့်တကွသော ကျောင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အညေသံ၊
သူတပါးတို့၏။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။ ကတပါဒါသာဒိနာ၊ ဆောက်အပ်သော ပြာသာဒ်
အစရှိသော။ အဝတ္ထုကေန ဝါ၊ ကျောင်းရာနှင့်တကွ မဟုတ်သော ကျောင်း
ဖြင့်လည်းကောင်း။ သဝတ္ထုကံ၊ ကျောင်းရာနှင့် တကွသော ကျောင်းကို။
ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖလှယ်အပ်၏။ အဝတ္ထုကံ ပန၊ ကျောင်း ရာမရှိသော
ကျောင်းကိုကား။ အဝတ္ထုကေနော၊ ကျောင်းရာမရှိသော ကျောင်းဖြင့်သာ
လျှင်။ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖလှယ်အပ်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကေဝလံ ပါသာဒဿ၊
ပြာသာဒ်သက်သက်၏။ ဘူမိတော၊ မြေအားဖြင့်။ အထာဝရတ္တာ၊ ထာဝရ
မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ထာဝရေသုပိ၊ ထာဝရတို့၌လည်း။
ထာဝရာ ထာဝရပိဘာဂံ၊ ထာဝရငယ် ထာဝရကြီးအားဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကို။
ဥတွာဝ၊ သိ၍သာလျှင်။ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဖလှယ်အပ်၏။

“ကပ္ပိယမဉ္ဇာ သမ္ပုဋ္ဌိစိတဗ္ဗာ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏာဒိ-
ဝိစိတ္တံ၊ ရွှေစသည်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ အကပ္ပိယမဉ္ဇံ၊ မအပ်သောညောင်
စောင်းကို။ “သံဃဿာ”တိ၊ သံဃဿဒေမဟူ၍။ ဝုတ္တေပိ၊ ဆိုသော်လည်း။
သမ္ပုဋ္ဌိတုံ၊ ခံခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။
“ဝိဟာရဿ ဒေမာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သံဃဿ၊ အား။ ဝဇ္ဇတိ၊
၏။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့တို့နည်း ဟူမ
ကား။ ခေတ္တာဒိ ဝိယ၊ လယ်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊
၏။ ဧတေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇာဒိသု၊ ညောင်စောင်း အစရှိသည်တို့၌။
ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာသန္နိတုလိကာဒိ ဝိနိစ္ဆ-

ယေသ၊ အသန္တိ တုလိ-အစရှိသော အခင်းအဆုံးအဖြတ်တို့၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသလျှင်ကတည်း။ အကပ္ပိယံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။
 [၈] အာသန္တိအာဒိ စ၊ အာသန္တိစသော အခင်းသည်လည်းကောင်း။ (၂၄၆)ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဗိမ္ဗောဟနာဒိ စ၊ ပမာဏထက်လွန်သော အုံးအစရှိသည်လည်းကောင်း။ မဟာဂ္ဂံ ကပ္ပိယံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့်။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်သော။ သုဝဏ္ဏာဒိဝိစိတ္တံ၊ ရွှေအစရှိသည်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောအခင်းတည်း။

“ကဋ္ဌလောဟ။ ပ ။ ဘာဇေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုသောကြောင့်။ ဝဇ္ဇကံသလောဟမယံ၊ ကြေးဝါ ကြေးဖြူဖြင့် ပြီးသော။ ဘာဇနမ္ပိ၊ ခွက်ကိုလည်း။ ပုဂ္ဂလိကမ္ပိ၊ သမ္ပုဇ္ဈိတမ္ပိ၊ ပုဂ္ဂလိကခံခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ပရိဟရိတမ္ပိ၊ သွားလေရာရာ ဆောင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၍။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပုဂ္ဂလပရိဟရိတဗ္ဗသေဝ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆောင်အပ်သော ဝတ္ထုကိုသာလျှင်။ ဘာဇေတဗ္ဗတ္တာ၊ ဝေဖန်အပ်သောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ “ကံသလောဟ-ဝဋ္ဌလောဟ ဘာဇနဝိကတိ သံသိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိ ဝိကဋ္ဌာ ဝါ ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဒိကေန၊ အစရှိသော။ မဟာပစ္စရိဝစနေန၊ မဟာပစ္စရိက်စကားနှင့်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်၏။ ဟိ၊ စွ။ “ဝဋ္ဌလောဟကံသလောဟာနံ ယေန ကေနစိ ကတော သိဟဋ္ဌဒိပေ ပါဒဂ္ဂဏှနကော ဘာဇေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ ဣမဿ မဟာအဋ္ဌကထာဝစနဿ၊ ဤ မဟာအဋ္ဌကထာစကားကို။ ပဋိက္ခေပါယ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ တံ မဟာပစ္စရိဝစနံ၊ ထိုမဟာပစ္စရိက်စကားကို။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဒဿိတံ၊ ၍။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဋ္ဌလောဟ-ကံသလောဟမယံ၊ ကြေးဝါ ကြေးဖြူဖြင့် ပြီးသော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပါဒဂ္ဂဏှနကဝါရကမ္ပိ၊ ငါးကွမ်းစားဆန်သော ကြေးအင်္ကျီကိုလည်း။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အဘာဇနီယမေဝ၊ မဝေဖန်အပ် သလျှင်ကတည်း။ ဂိဟိဟိ၊ ဒကာတို့သည်။ ဒိယျမာနမ္ပိ၊ လူအပ်သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ သမ္ပုဇ္ဈိတံ၊ ခံခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။ ပါရိဟာရိယံ န ဝဋ္ဌတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တာဒိပရိက္ခာရံ ဝိယ၊ သပိတ်စသော ပရိက္ခရာကဲ့သို့။ သယမေဝ၊ မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်။ ပဋိသာမေတွာ၊ သိုမှီး၍။ ပရိဘုဉ္ဇိတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဌတိ၊ မအပ်။ ဂိဟိသန္တကံ ဝိယ၊ လူတို့ဥစ္စာကဲ့သို့။ အာရာမိကာဒယော၊ အရံစောင့် အစရှိသည်တို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိတို့အလိုလိုလျှင်။ ဂေါပေတွာ၊ စောင့်ရှောက်၍။ ဝိနိယောဂကာလေ၊ အသုံးကျသော ကာလ၌။ အာနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ပဋိနေန္တိ စေ၊ တဖန်

ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ပရိဘုဉ္ဇိတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ “ပဋိသမေတော၊ သိမ္မိန္ဒြိယံ။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဒေသ၊ ပေးကုန်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထုမိ၊ ဆိုခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

ပဏ္ဏသုစိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ လေခနိ၊ ကညစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ “အတ္တနာ လဒ္ဓါနိပီ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟ-
ဏေ။ အလှူခံခြင်း၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပရိဟရိတော၊
ဆောင်၍။ ပရိဘောဂေါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းသည် သာလျှင်။ အာပတ္တိ-
ကရော၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေသတိ၊ ၏။ ဧတ္ထ ယထာ၊
ဤ ဓပနေတ္ထ-အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဥပရိ၊ အထက်
ဖြစ်သော။ အဘာဇနိယဝါသိ အာဒိသု၊ မဝေဖန်အပ်သော ပစ္စု အစရှိကုန်
သော။ အတ္တနော သန္တကေသုပိ၊ မိမိဥစ္စာတို့၌လည်း။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

အနာမာသမ္ပိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဝဏ္ဏာဒိမယမ္ပိ၊ ရွှေသည်ဖြင့် ပြီး
သော်လည်းကောင်း။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ အာမသိတောပိ၊ သုံးသပ်
၍လည်း။ ပရိဘုဉ္ဇိတံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပက္ခရေတိ၊
ဟူသည်ကား။ ဥပကရဏေ၊ အဆောက်အဦ၌။ အခုဗာဟုပ္ပမာဏာ နာမ၊
မည်သည်ကား။ အခုဗာဟုမတ္တာ၊ မောင်းထက်ဝက် မျှသာတည်း။ အခု-
ဗျာမမတ္တာတိပိ၊ အလံ၏ ထက်ဝက်ဟူ၍လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယောတ္တာ-
နိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စမ္ပရဇ္ဇုကာ၊ သားရေလွန်တည်း။

အဋ္ဌဂုံလသုစိဒဏ္ဍမတ္တာပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသရဒဏ္ဍာဒိသုစိအာကာရ-
တနုဒဏ္ဍကမတ္တာပိ၊ မြားရိုးအစရှိသော အပ်၏သဏ္ဌာန် သစ်သားချောင်းမျှ
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ရိတ္တပေါတ္တကောပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အလိခိတပေါတ္တ-
ကော၊ မရေးသော ပေတည်း။ ဣဒဉ္စ၊ ဤရိတ္တပေါတ္တကော—ဟူသောစကား
ကိုလည်း။ ပဏ္ဏပုသင်္ဂေန၊ အရွက်အဖြစ်ဖြင့် လျှပ်ပါးခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သဉ္ဇနဖလကံ သဉ္ဇနမုဂ္ဂရော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ—၌ စပ်။)
ရဇိတစိဝရံ၊ ဆိုးအပ်ပြီးသောသင်္ကန်းကို။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ မဋ္ဌေ၊ ပြေ
ပြစ်သော။ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရေ၊ အရိုးတပ်သောဆောက်ပုတ်၌။ ဝေဋ္ဌေတွာ၊ ရစ်၍။
ဧကဿ၊ တခုသော။ မဋ္ဌဖလကဿ၊ ပြေပြစ်သောပျဉ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဥပရိ၊ သင်္ကန်း၏အထက်၌။ အပရေန၊ တပါးသော။
မဋ္ဌဖလကေန၊ ပြေပြစ်သော ပျဉ်ဖြင့်။ နိကုဉ္ဇိတွာ၊ မှောက်၍။ ဝါ၊ ဖိ၍။
ဧကော၊ တယောက်သည်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အက္ကမိတွာ၊ နင်း၍၊ တိဋ္ဌတိ၊
တည်၏။ ဓမ္မေ ဇနာ၊ နှစ်ယောက်သော သူတို့သည်။ ဥပရိ ဖလကံ၊ အထက်

ပျဉ်ကို။ ဒီသု ကောဋီသု၊ အစွန်းနှစ်ဘက်တို့၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အပရာ-
 ပရံ၊ ထိုမှ ဤမှ။ အာကစုန ဝိကစုနံ၊ ငင်ခြင်း တွန်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြု
 ကုန်၏။ ဧတံ၊ ဤအဆောက်အဦကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။
 ပုပါပေတွာ၊ ထားစေ၍။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ ပဟရဏံ(၂၄၇) ပန၊ ပုတ်ခတ်
 ခြင်းကိုကား။ နိဋ္ဌိတရဇနဿ၊ ဆိုး၍ပြီးသော။ စိဝရဿ၊ ၏။ အလ္လကာလေ၊
 စိုသောအခါ၌။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဖလကမုဂ္ဂရေဟိ၊ ပျဉ် ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့်။
 ဣဒံ ပန ဃဇ္ဇနံ၊ ဤသို့သောခတ်ခြင်းကို။ သုက္ခကာလေ၊ ခြောက်သောအခါ
 ၌။ ထဒ္ဒဘာဝဝိမောစနတ္တံ၊ ခက်ထန်သောအဖြစ်မှ လွတ်စေခြင်းငှာ။ ကတ္တဗ္ဗံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အမ္မဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေဒေါဏီက-
 နာဝါဖလကေဟိ၊ စားကျင်းတခုရှိလောက်သော လှေပျဉ်တို့ဖြင့်။ ပေါက္ခရဏီ-
 သဒိသံ၊ ရေကန်နှင့်တူစွာ။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ပါဏီယဘာဇနံ၊ ရေထည့်ရာတည်း။
 ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ရဇနဒေါဏီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေ-
 ဒါရုနာဝ၊ သစ်သားတခုဖြင့်သာလျှင်။ ကတံ၊ သော။ ဥဒကဘာဇနံ၊ ရေ
 ထည့်ရာတည်း။ ဥဒကဒေါဏီပိ၊ ဥဒကဒေါဏီ ဟူသည်လည်း။ ကေဒါရုနာဝ၊
 သစ်သားတခုဖြင့်သာလျှင်။ ကတံ၊ သော။ ဥဒကဘာဇနံ၊ တည်း။

“ဘူမတ္ထရဏံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အကပ္ပိယ စမ္ပံ၊
 မအပ်သောသားရေကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထံ၊ ထိုအကပ္ပိယ သား
 ရေ၌။ ဘူမတ္ထရဏသင်္ခေပေန၊ ဘူမတ္ထရဏအသွင်ဖြင့်။ သယံတုမ္ပိ၊ အိပ်ခြင်း
 ငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ အပ်သလျှင်ကတည်း။ “ပစ္စတ္ထရဏဂတိက”န္တိ ဣမိနာ၊
 ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ မဉ္ဇောဒိသု၊ ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၌။ အတ္တရိတဗ္ဗံ၊ ခင်း
 အပ်သော။ မာဟာစမ္ပံ၊ သားရေကြီးသည်။ ဇဠကစမ္ပံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။

“ဆတ္တမုဋ္ဌိပဏ္ဏ” န္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ တာလပဏ္ဏံ၊ ထမ်းရွက်ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပတ္တကဋ္ဌာဟန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တပစနကဋ္ဌာဟံ၊
 သပိတ်ဖုတ်သော အိုးကင်းတည်း။

အဝိသဇ္ဇိယဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နဝကမ္မဒါနကထာဝဏ္ဏနာ

၃၂၃။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပိဏ္ဏနိက္ခေပနမတ္ထေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ခဏ္ဍဗုလ္လ-
 ဌာနေ၊ ကျိုးသည့် ပွင့်သည့် အရာ၌။ မတ္တိကာပိဏ္ဏဌပနံ၊ မြေစိုင်ထားခြင်း

၁။ ရဇနဘာဇနံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဣဒံအာဒိသု = (ဆဋ္ဌ)

သည်။ ပိဏ္ဏနိက္ခေပနံ နာမ၊ မည်၏။ နဝကမ္မန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နဝကမ္မ-
သမ္ပုတိ၊ နဝကမ္မသမ္ပုတိကို။ အဂ္ဂဋ္ဌဝဋ္ဌိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကဝါဠု-
ဗန္ဓော၊ တံခါးရွက်ကို ဖွဲ့သောတိုင်တည်း။ ဆာဒနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။
တိဏာဒိဟိ၊ မြက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဂေဟဇ္ဈာဒနံ၊ ကျောင်းကိုမိုးခြင်းတည်း။
ဗန္ဓနံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဒဏ္ဍဝလ္လိအာဒိဟိ၊ လှင်ကန် နွယ်အစရှိသည်တို့
ဖြင့်။ ဆဒနုဗန္ဓနမေဝ၊ အမိုးကို ဖွဲ့ခြင်းသာလျှင်တည်း။ “စတုဟတ္ထဝိဟာရေ”
တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိတ္ထာရပ္ပမာဏတော၊ အကျယ်ပမာဏအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ဥဗ္ဗေဓတော ပန၊ အစောက်အားဖြင့်ကား။ အနေကတ္တုမကတ္တာ၊ များ
သော အဆင့်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇုကိဟတ္ထေန၊ လက်သမားအတောင်
အားဖြင့်။ ဝိသတိဟတ္ထောပိ၊ အတောင် နှစ်ဆယ်သည်လည်းကောင်း။ နာနာ-
သဏ္ဌာနဝိစိတ္ထောပိ၊ အထူးထူးသောသဏ္ဌာန်ဖြင့်ဆန်းကြယ်သည်လည်းကောင်း။
ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အဿ၊ ထိုကျောင်းအား။ စတုဝဿိကံ၊
လေးနှစ်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော။ နဝကမ္မံ၊ အမှုသစ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊
ကြွင်းသော ကျောင်းတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

ပါဠိယံ၊ ၌။ သဗ္ဗေ ဝိဟာရေတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမီ
အနက်၌။ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ၊ ဒုတိယာ ဗဟုဝစဝိဘတ်ရှိသော ပုဒ်တည်း။
သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဝိဟာရေသု၊ တို့၌။ နဝကမ္မံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ၏။
ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သဗ္ဗကာလံ ပဋိဗာဟန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဝ-
ကမ္မိကာ၊ အမှုသစ်ကိုပြုသော ရဟန်းတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိအလိုငှာ။ ဂါဟိ-
တံ၊ ယူစေအပ်သော။ ဝရသေယံ၊ မြတ်သောကျောင်းကို။ သမ္ပတ္တာနံ၊ ရောက်
လာကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ယထာဝုဗ္ဗံ၊ သတင်းကြီးစဉ်အတိုင်း။ အကတု၊
မပြုမချီ။ ဥတုကာလေပိ၊ ဆောင်း နွေကာလ၌လည်း။ ပဋိဗာဟန္တိ၊ မြစ်
ကုန်၏။

“သစေ သော အာဝါသော ဇီရတိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။
ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော၊ ပါဠိမု လွတ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ
ဒတုတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ၊ တညောင်စောင်းတည်ရာကို။ ပုဂ္ဂလိကံ
ဒတု၊ ပုဂ္ဂလိကပေး၍။ တိဘာဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တတိယဘာဂံ၊ သုံးမြို့
တို့ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဿဇ္ဇနမ္ပိ၊ စွန့်ခြင်းသည်လည်း။ ထာဝရေန၊ ထာဝရဖြင့်။
ထာဝရပရိဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဧဝံ၊ ထာဝရကို လှည့်လည်ရာသို့သာလျှင်။ ပဝိသတိ၊

ဝင်၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣတရထာ၊ မလှည့်လည်သည် ရှိသော်။ (၂၄၈)
သဗ္ဗသေနာသနာနံ၊ အလုံးစုံသော ကျောင်းတို့၏။ ဝိနယနတော၊ ပျက်စီး
ခြင်းကြောင့်တည်း။ သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဒါတုကာမော ဟောတိတိ၊
ဟူသည်ကား။ သော တိက္ခ၊ သည်။ သံဃဿ၊ အား။ ဘဏ္ဍကဌပနဌာနံ
ဝါ၊ ဘဏ္ဍာထားရာ အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ အညေသံ၊ ကုန်သော။ တိက္ခ၊
တို့အား။ ဝသနဌာနံ ဝါ၊ နေရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်း
ငှာ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ အတ္တနော၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနညေဝ၊ သဒ္ဓိ-
ဝိဟာရိကတို့အားသာလျှင်။ ဒါတုကာမော၊ ပေးလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊
အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ တဿ၊ ထိုရဟန်း
အား။ တုယံ၊ သင့်အလိုငှာ။ ပုဂ္ဂလိကမေဝ ကတော၊ ပုဂ္ဂလိကပြု၍သာလျှင်။
ဇဂ္ဂ၊ သုတ်သင်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗ၊ အလုံးစုံကို။ န ဒါတဗ္ဗံ၊ မပေး
အပ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ တတ္ထ ပန၊ ထိုကျောင်း
၌ကား။ ကတ္တဗ္ဗဝိမိ၊ ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလို၍။
“ကမ္ပ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ “ဝေဠီ”တိ အာဒိမ္ပ၊
အစရှိသောပါဌ်၌။ ဝဿာနုရူပံ၊ နှစ်အားလျော်စွာ။ တတိယဘာဂေ ဝါ၊
သုံးဖို့တဖို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပစုဘာဂေ ဝါ၊ ထက်ဝက်အဖို့ကို လည်း
ကောင်း။ ဂဟိတေ၊ ယူသည်ရှိသော်။ တံ ဘာဂံ၊ ထိုအဖို့ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။
လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ယေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေသု ဒွိသု တိက္ခ၊ ထိုနှစ်ယောက်သော
ရဟန်းတို့တွင်။ ယေန၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သော သာမီတိ၊ ဟူသည်
ကား။ တဿာ ဘူမိယာ၊ ထိုသံဃိကမြေ၌။ ဝိဟာရကရဏေ၊ ကျောင်း
ဆောက်ခြင်း၌။ သောဝ၊ ထိုရွေးဦးစွာသော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ သာမီ၊
အရှင်တည်း။ တံ၊ ထိုရွေးဦးစွာယူသော ရဟန်းကို။ ပဋိဗာဟိတွာ၊ တား
မြစ်၍။ ဣတရေန၊ နောက်မှယူသော ရဟန်းသည်။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မဆောက်
အပ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ သောတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ပဌမဂဟိတော၊ ရွေးဦးစွာယူသော ရဟန်းသည်။ အကတဌာနေတိ၊
ဟူသည်ကား။ စယာဒီနံ၊ ကြမ်းဆင့် အစရှိသည်တို့ကို။ အကတပုဗ္ဗဌာနေ၊
မပြုဖူးသောအရပ်၌။ စယံ ဝါ ပမုခံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဃိကသေနာသနံ၊
သံဃိကကျောင်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ တတော၊ ထို သံဃိကကျောင်းမှ။ ဗဟံ၊
အပ၌။ စယံ၊ ကြမ်းဆင့်ကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ဧကံ သေနာသနံ ဝါ၊ တခုသော

၁။ ဆဋ္ဌံ န-ပါသည်။ ၂။ ဝဿာနုရူပံ = (ဆဋ္ဌ) ၃။ သောဟိ = (ဆဋ္ဌ)

ကျောင်းကိုမူလည်း။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ (လိုက်သည်)။ ဗဟိကုဇ္ဇေတိ၊ ဟူသည် ကား။ ကုဇ္ဇတော၊ နံရံမှ။ ဗဟိ၊ အပ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ကတဋ္ဌာနေ၊ ပြုရာအရပ်၌။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

နဝကမ္ပဒါနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အညတြပရိဘောဂပဋိက္ခေပါဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၃၂၄။ ဝဇ္ဇိကမ္ပတ္တာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်း အရာဖြင့်။ တမ္မုလ္လုတော၊ ထိုအဖိုးရင်းမှ။ န ပရိဟာယတိ၊ မယုတ်။ ဝေ-တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗဿ၊ ပြုအပ်သော။ ဝေ၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗာဒေတဗ္ဗဿ၊ ပြီးစေအပ်သော။ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိနော၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် အစရှိသည်၏။ အတ္ထာယ၊ အလို့ငှာ။

စက္ကလိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဒပုညနတ္ထံ၊ ခြေသုတ်ခြင်းငှာ။ စက္ကာကာ-ရေန၊ စက်သဏ္ဌာန်ဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော အဝတ်တည်း။ ပရိတဏ္ဏ-ကတဘူမိ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာဠဝဏ္ဏာဒိကတသဏ္ဌာနံ ဝါ၊ မည်း သောအဆင်း အစရှိသည်ပြုအပ်သော ချောမြေကိုလည်းကောင်း။ သေနာသနံ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိ ဝါ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။

“တထေဝ ဝဠုဇ္ဇေတုံ ဝဠုတီ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ နေ-ဝါသိကေဟိ၊ ကျောင်းနေ ရဟန်းတို့သည်။ ဓောတပါဒါဒိဟိ၊ ဆေးအပ် သော ခြေအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝဠုနဋ္ဌာနေ၊ သုံးဆောင်ရာအရပ်၌။ သဉ္ဇိစ္စ၊ သုံးဆောင်လိုသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဓောတပါဒါဒိဟိ၊ မဆေးအပ်သော ခြေစသည်တို့ဖြင့်။ ဝဠုနန္တဿေဝ၊ သုံးဆောင်သော ရဟန်းအားသာလျှင်။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

“ဒွါရမ္ပ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိကမ္မကတာပိ၊ အပြေအပြစ် မပြုအပ်သော်လည်း။ ဒွါရဝါတပါနာဒယော၊ တံခါးမ၊ လေသောက်တံခါး အစရှိသည်တို့ကို။ န အပဿယိတဗ္ဗာ၊ မမှီအပ်ကုန်။ အဇာနိတော၊ မသိ၍။ အပဿယန္တယပိ၊ မှီသော ရဟန်းအားလည်း။ ဣမ၊ ဤသံသိကကျောင်းအရာ၌။ လောမဂဏနာယ၊ အမွေးအရေအတွက်ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။

အညတြပရိဘောဂပဋိက္ခေပါဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကွဲနွက]

ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

၄၉၇

သံဃဘတ္တာဒိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၄၉) ၃၂၅။ “ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနန္တိ ဣမံ ဝေါဟာရံ ပတ္တာနိ”
တိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဣတိ-သဒ္ဓေါ၊ ဣတိ သဒ္ဓါသည်။ အာဒိအတ္ထော၊
အာဒိအနက်ရှိ၏။ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ နိမန္တနန္တိအာဒိဝေါဟာရံ၊ အစရှိသောဝေါ
ဟာရသို့။ ပတ္တာနိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တမ္ပိတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ သံဃဘတ္တမ္ပိ၊ သံဃဘတ်ကိုလည်း။

သံဃဘတ္တာဒိအနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

ဘောဇနသာသာယာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဘတ္တဥဒ္ဒေသဌာနံ၊ ဆွမ်း
ညှန်းရာအရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေဝဋ္ဌဉ္စန္တိ၊ ဟူသည်ကား။
ကေဒ္ဓါရေန၊ တခုသော တံခါးဖြင့်။ ဝလံဉ္စိတဗ္ဗံ၊ သုံးဆောင်အပ်၏။ နာနာ-
နိဝေသနေသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာနာကုလဿ၊ အထူးထူးသောအမျိုး၏။
နာန္တပစာရေသု၊ အထူးထူးသော ဥပစာရှိကုန်သော။ နိဝေသနေသု၊ အိမ်တို့၌။
နိသိန္ဓဿပိ နိဒ္ဓါယန္တဿပိတိ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အနာဒရေ၊ အနာ
ဒရ အနက်၌။ သာမိဝစနံ၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်တည်း။ ဝုဗ္ဗတရေ၊ သီတင်းကြီးသည်။
နိဒ္ဓါယန္တေ၊ အိပ်ပျော်စဉ်။ နရကဿ၊ သီတင်းငယ်အား။ ဂါဟိတံ၊ ယူစေ
ခြင်းသည်။ သုဂ္ဂါဟိတံ၊ ကောင်းသော ယူစေခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

ဝိဿုဒ္ဓဒ္ဓတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာရစိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်း
ငှာ။ လဘနတော၊ ရခြင်းကြောင့်။ နိရာသကံဒ္ဓတော၊ ရွှံ့ရှားခြင်းကင်းသော
တမန်တည်း။ ပုစ္ဆာသဘာဂေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုစ္ဆာဝစနသဘာဂေနံ၊
ပုစ္ဆာစကားနှင့်တူသဖြင့်။ “ကော ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာ နာမာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝုတ္တံ၊
ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကိုလျှင်။ ဝိဘာဝေတံ၊ ထင်စွာပြုခြင်းငှာ။ “ရညော ဝါ-
ဟိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သဗ္ဗံ ပတ္တဿာမိကဿ ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိဝရာဒိကံ၊ သင်္ကန်းအစရှိ
သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသည်လည်း။ ပတ္တဿာမိကဿေဝ၊ သပိတ်ရှင်အား
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မယာ၊ ငါသည်။ ဘတ္တမေဝ၊ ဆွမ်းကိုသာလျှင်။
သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ စိဝရာဒိ၊ သင်္ကန်းအစရှိသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။

န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝံတွာ၊ ရှိ။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

အကတဘာဂေါ နာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာဂန္တုကဘာဂေါ နာမ၊ အာဂန္တုကအဖို့မည်၏။ အဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂေါ နာမ၊ မလူဖူးသောအဖို့ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကိံ အာဟရိယတိတိ အဝတ္တတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ကတရပတ္တံ၊ အဘယ် ရဟန်းသပိတ်ကို။ တယာ၊ သင်သည်။ အာဟရိယတိ၊ ဆောင်အပ်သနည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါယကံ၊ ကို။ အပုစ္ဆိတွာ၊ မမေးမူ၍။ ပကတိဋ္ဌိတိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တဋ္ဌိတိကာယ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ်အစဉ်ဖြင့်။

ဥဒ္ဓေသဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နိမန္တနဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၅၀) ဝိစ္ဆိန္နိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “ဘတ္တံ ဂဏထာ”တိ ပဒံ၊ ဟူ သောပုဒ်ကို။ အဝတ္တော၊ မဆိုမူ၍။ တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “ဘတ္တန္တိ အဝဒန္တေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အာလောပသခေပေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကေကပိဏ္ဏဝသေန၊ တလုတ် တလုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဉ္ဇ ဘာဇနံ၊ ဤသို့ တလုံးစဉ်ဝေဖန်ခြင်းသည်။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တော၊ ဌ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဟိ၊ စွ။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသဘတ်၌။ ဧကဿ၊ ရဟန်းတယောက်အား။ ပဟောနကပ္ပမာဏေနော၊ လောက်သော ပမာဏဖြင့်သာလျှင်။ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ ဝေဖန်အပ်၏။

“အာရုဠာယေဝ မာတိကံ၊ သံဃံတော အဋ္ဌ ဘိက္ခု”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ယေ စ၊ အကြင်ရဟန်းတို့ကိုလည်း။ မာတိကံ၊ မာတိကာအစဉ်သို့။ အာရုဠာ၊ တင်အပ်ကုန်၏။ တေ အဋ္ဌ ဘိက္ခု၊ ထိုရှစ်ယောက်သောရဟန်း တို့ကို။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တနိမန္တနဘတ္တာဒိ- သံဃိကဘတ္တမာတိကာသု၊ ဥဒ္ဓေသဘတ်၊ နိမန္တနဘတ် အစရှိသော သံဃိကဘတ် မာတိကာတို့တွင်။ နိမန္တနဘတ္တမာတိကာယ၊ နိမန္တနဘတ်မာတိကာသို့။ ဌိတိ- ဝသေန၊ အစဉ်အစွမ်းဖြင့်။ အာရုဠေ၊ တင်အပ်သော ရဟန်းတို့ကို။ ဘတ္တုဒ္ဓေ- သကေန ဝါ၊ ဆွမ်းညှန်းအပ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ သယံ ဝါ၊

၁။ အဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂေါတိ- (ဆဋ္ဌ)၊ ၂။...ဘတ္တံ- (ဆဋ္ဌိ)၊

မိမိသည်လည်းကောင်း။ သံသံ။ ကို။ ဥဒ္ဓိသာပေတွာ၊ ညှိန်းစေ၍။ ဂဟေ-
 တွာ၊ ခေါ်၍။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားအပ်၏။ အတ္တနော ရုစိတေ၊ မိမိနှစ်သက်သော
 ရဟန်းတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ န ဂန္တဗ္ဗံ၊ မသွားအပ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်၊
 တည်း။ မာတိကံ အာရောပေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ “သံသတော၊ မှ။
 ဂဏှာမိ၊ ခေါ်ခဲအံ့”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တမာတိကာ-
 ဘေဒံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော မာတိကာအပြားကို။ ဒါယကဿ၊ ဒကာအား။
 ဝိညာပေတွာ၊ သိစေ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ပဋိဗဒ္ဓကာလတော ပန ပဋ္ဌာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကျောင်း
 ၌သာလျှင်။ ဝါသဿ၊ နေခြင်း၏။ နိဗဒ္ဓကာလတော၊ မြဲသောကာလမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။

နိမန္တနဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သလကဘတ္တကထာဝဏ္ဏနာ

ဥပနိဗဒ္ဓိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ လိခိတွာ၊ ရေး၍။ ဂါမဝသေနပီတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ သမလာဘဂါမဝသေနပိ၊
 လာဘ်မျှသော ရွာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဗဟုနိ သလကဘတ္တာနီတိ၊ ဟူသည်
 ကား။ တံ သံ ဝါစတ္တာလီသံ ဝါ ဘတ္တာနိ၊ သုံးဆယ် လေးဆယ်သော ဘတ်တို့
 သည်။ “သစေ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ အဇ္ဈာဟရိတွာ၊
 ဆောင်၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သလ္လက္ခေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တာနိ ဘတ္တာနိ၊ ထိုဘတ်တို့ကို။ သမာန-
 ဝသေန၊ တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်၍။ နိဂ္ဂဟေန ဒတွာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဒုရံ၊ အဝေးသို့။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ အနိစ္စန္တဿ၊ အလို
 မရှိသော ရဟန်းအား။ နိဂ္ဂဟေန၊ နှိပ်သဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္တာပေတွာ၊ ခံစေ၍။
 ဒတွာ၊ ပေး၍။ ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရံ၊ သို့။
 အနာဂန္တာ၊ မလာမူ၍။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။
 ဝိဟာရေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ အား။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ၊ စား
 ခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

ကေဂေဟဝသေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝီထိယမ္ပိ၊ ခရီးတွင်လည်း။ ကေ-
 ပဿေ၊ နံပါးတဘက်၌။ သရပါဠိယာ၊ အိမ်စဉ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓိသိတွာ-

၁။ သံသတော = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ပမာဏဝသေန = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ ...တိ ဧတ္ထ = (ဆဋ္ဌ)

၅၀၀

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၆-သေနာသန

ပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ အသုကကုလေ၊ ဤအမည်ရှိသော အမျိုးအိမ်၌။ သံလာက-
တတ္တာနိ၊ စာရေးတံ ဆွမ်းတို့သည်။ တယံ၊ အစား။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ၍။

☐ (၂၅၁) ဝါရဂါမေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတိဒရတ္တာ၊ အလွန်ဝေးသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါရေန၊ အလှည့်အားဖြင့်။ ဂန္ထဗ္ဗဂါမေ၊ သွားအပ်
သော ရွာ၌။ “သဋ္ဌိတော ဝါ ပဏ္ဏာသတော ဝါ” တိ၊ ဟသောစကား
ကို။ ဒဏ္ဍကမ္မတ္တာယ၊ ဒဏ်အမှုအလို့ငှာ။ ဥဒကသဋ္ဌိ၊ ရေအိုးကို။ သန္ဓာယ၊
၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ ဝိဟာရဝါရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗဘိက္ခုသု၊ ခပ်သိမ်း
သော ရဟန်းတို့သည်။ ဘိက္ခုတ္တာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှာ။ ဂတေသု၊ သွားကုန်
သည်ရှိသော်။ ဝိဟာရရက္ခဏဝါရေ၊ ကျောင်းစောင့်အလှည့်တည်း။

တေသန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရဝါရိကာနံ၊ ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျ
ကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ဖာတိကမ္မမေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရ-
ရက္ခဏကိစ္စံသ၊ ကျောင်းစောင့်ခြင်း ကိစ္စအား။ ပဟောနကုပဋိပါဒနမေဝ၊
လောက်သော အဖိုးပေးခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဧကသေဝ ပါပုဏန္တိတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း။ ဧကေကသေဝ၊ တယောက်
တယောက်အားသာလျှင်။ ပါပိတာနိ၊ ရောက်စေကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

ရသသလာကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥစ္ဆုရသသံလာကံ၊ ကြံရည် စာရေး
တံကို။ “သလံာကဝသေန ဂါဟိတတ္တာ ပန န သာဒိတဗ္ဗာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူ
သောစကားကို။ အသာရုပ္ပဝသေန၊ မလျှောက်ပတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
၏။ ဓုတင်္ဂဘေဒဝသေန၊ ဓုတင်ပျက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ န၊ ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဟိ၊
စူ။ “သံသတော နိရာမိသသလာကာ။ပ။ ဝဋ္ဋတိယေဝါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ အဂ္ဂဘိက္ခာမတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေ-
ကဋ္ဌတ္တဘိက္ခာမတ္တံ၊ တယောက်မမျှ ဆွမ်းရှိသော။ “လဒ္ဓါ ဝါ အလဒ္ဓါ
ဝါ သေပိ ဂဏှေယျာသိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ လဒ္ဓေမိ၊ ရသော်လည်း။
အပ္ပမတ္တတာယ၊ အနည်းငယ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တေန၊ ကြောင့်။
“ယာဝဒတ္ထံ လတတိ ။ပ။ အလဘိတ္တာ သေ ဂဏှေယျာသိ” တိ ဝတ္ထုဗ္ဗော” တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၍။

တတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ၊ ထိုအရပ်မျက်နှာအဖို့၌။
တံ ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ ဝါရဂါမေ သလာကံ၊ ထိုအလှည့်ကျ
ရွာ စာရေးတံကို။ အတ္တနော၊ မိမိအလို့ငှာ။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တေနာ-

ကုဋက]

ပက္ခိကဘတ္ထာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

၅၀၁

တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိသံဂမိကတော၊ အရပ်တပါး သွားသောရဟန်းမှ။ အညေန၊ တပါးသော ရဟန်းသည်။ တသ္မိံ ဒိသံဂမိကော၊ ထိုအရပ်တပါး သွားသော ရဟန်းသည်။ ဒေဝသိကံ ပါပေတဗ္ဗာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပစာရသီမာယ၊ ဥပစာရသိမ်မွေ့။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ 'ယဿ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော ရဟန်းအား။ ဝဿဂ္ဂေန၊ ဝါစဉ်အားဖြင့်။ ပါပေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရောက်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ဧတေသု၊ ထိုစာရေးတံကျသော ရဟန်းတို့သည်။ အဂတေသု၊ မသွားကုန်သည်ရှိသော်။ အာသန္နဝိဟာရေ၊ အနီးဖြစ်သော ကျောင်း၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဘုဉ္ဇိတံ၊ စားခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဣတရတာ၊ နေ့တိုင်း စာရေးတံ မချသည်ရှိသော်။ သံဃိကတော၊ သံဃိက ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

“အမှာကံ ဂေါစာရဂါမေဝ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သလကဘတ္ထဒါယကာနံ၊ စာရေးတံ ဆွမ်းဒကာတို့၏။ ဂါမံ၊ ရွာကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိဟာရေ ထေရဿ ပတ္တသလကဘတ္ထန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဧကကဿေဝ၊ တယောက်အထီးတည်းသာလျှင်။ ဩဟိနတ္ထေရဿ၊ ကျန်ရစ်သော မထေရ်အား။ သဗ္ဗသလကာနံ၊ အလုံးစုံသော စာရေးတံတို့ကို။ အတ္တနော၊ အား။ ပါပနဝသေန၊ ရောက်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။ သလကဘတ္ထံ၊ ကို။

သလကဘတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပက္ခိကဘတ္ထာဒိကထာဝဏ္ဏနာ

“သေ ပက္ခော”တိ အဇ္ဇ ပက္ခိကံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌမိယာ၊ ရှစ်ရက်နေ၌။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ စားအပ်သောဆွမ်းကို။ သတ္တမိယာ၊ ခုနစ်ရက်နေ၌။ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ၊ စားခြင်းငှာ။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ဒါယကေဟိ၊ တို့သည်။ နိယမိတဒိဝသေနော၊ မှတ်အပ်သောနေ့ဖြင့်သာလျှင်။ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ယူစေအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “သစေ ပနာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ သေ လူခန္ဓာ၊ ဟူသည်ကား။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ အာဝါဟမဂ်လာဒိကရဏတော၊ ထိမ်းမြားမဂ်လာ အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းကြောင့်။ အတိပဏီတံ၊ အလွန်မြတ်သော။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇနကို။ ကရိယတံ၊ ပြုအပ်၏။ သေ၊ နက်ဖြန်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။

၅၀၂

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကနိဿယ

န ဘဝိယတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့ကပင်လျှင်။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။
ဘောဇေယျာမိ၊ ဆွမ်းကျွေးအံ့။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်၊ တည်း။

☞ (၂၅၂) ပက္ခိကဘတ္တတော၊ ပက္ခိကဘတ်မှ။ ဥပေါသထိကဘတ္တဿ၊ ။ ။
ဘေဒ၊ အထူးကို။ ဒေယေန္တော၊ ။ ။ “ဥပေါသထဂါနိ သမာဒိယိတွာ”
တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။ ။ နိဗန္ဓာပိတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “အသုကဝိဟာရေ၊
ဤမည်သောကျောင်း၌။ အာဂန္တုကာ၊ ဧည့်သည် ရဟန်းတို့သည်။ ဘုဉ္ဇန္တိ”
တိ၊ စားစေကုန်သတည်း-ဟု၊ နိယမိတံ၊ ရည်ညွှန်းအပ်၏။

“ဂမိကော အာဂန္တုကဘတ္တမ္ပိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဂါမန္တရတော၊ ရွာ
တပါးမှ။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ အဝူပသန္တေန၊ မငြိမ်းသော။ ဂမိကစိတ္တေန၊
ခရီးသွားလိုသောစိတ်ဖြင့်။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အညတ္တ၊ တပါး
သောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသောရဟန်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။
ဂန္တုကာမဿ၊ သွားလိုသော။ အာဝါသိကဿ ပန၊ ကျောင်းနေရဟန်း အား
ကား။ ဂမိကဘတ္တမေဝ၊ ဂမိကဘတ်ကိုသာလျှင်။ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ “လေသံ
ဩဇ္ဇေတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လေသာဘာ-
ဝေ၊ အမြက်ထောင်ခြင်းမရှိသော်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဂမနပရိ-
ဗန္တော၊ သွားအံ့သောအဖို့သည်။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။
ဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိတိ၊ အပ်၏ဟူ၍။ ဉာပိတံ၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိသို့။
ဒဥဗ္ဗံ၊ ။ ။

တဏှုလာဒီနိ ပေသေန္တိ။ပ။ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခုတ္တာ၊
ရှေ့ရှုဆောင်အပ်သော ဆွမ်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဋ္ဋတိ၊ ။ ။ တထာပဋိဂ္ဂဟိ-
တတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခာနာမေန၊ ဆွမ်းဟူသောအမည်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟိ-
တတ္တာ၊ ခံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

“အဝိဘတ္တံ သံသိကံ ဘဏ္ဍ”န္တိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ကုက္ကုစ္စပုတ္တိ-
အာကာရဒဿနံ၊ ကုက္ကုစ္စဖြစ်သောအခြင်းအရာကိုပြကြောင်းတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။
ကုက္ကုစ္စံ၊ အလို့လိုကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗကိစ္စံ၊ မေးဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ အပုစ္ဆိတွာ၊ မမေးမူ၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်၊ တည်း။

ပက္ခိကဘတ္တာဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သေနာသနက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၇-သံဃာဘေဒကက္ခန္ဓက

ဆသကျပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဒီဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၅၃) ၃၃၀။ သံဃာဘေဒကက္ခန္ဓကေ၊ ဌံ။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အနုပိယံ နာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပိယာ နာမ၊ အမည်ရှိသော မြို့တည်း။ ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါသာဒတော၊ ပြာသာဒ်မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဟေဋ္ဌိမတလံ၊ အောက်အပြင်၌။ “ဟေဋ္ဌာပါသာဒ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ ပါဠိရှိ၏။ အဘိနေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝပိတဓေတ္ထေသု၊ ပျိုးအပ်သော လယ်တို့၌။ ပဝေသေတဗ္ဗံ၊ သွင်းအပ်၏။ နိန္ဓေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တတော၊ မှ။ နိဟရိတဗ္ဗံ၊ ထုတ်အပ်၏။ နိဒ္ဒါပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သဿဒ္ဓသကတိဏာဒီနိ၊ ကောက်ပင်ကို ဖျက်သော ပေါင်းမြက်စသည်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ နုတ်အပ်၏။ ဥဇုံ ကာရာပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုဉ္ဇံ၊ အစုကို။ ကာရာပေတဗ္ဗံ၊ ပြုစေအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အယမေဝ၊ ဤ ပုဉ္ဇံ ကာရာပေတဗ္ဗံ—သည်ပင်လျှင်။ ပါဠော၊ ပါဠိတည်း။

၃၃၂။ ပရဒတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဒိန္နပစ္စယေဟိ၊ လူအပ်သော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနော၊ ဖြစ်၏။ မိဂဘူတေန စေတသာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော အရပ်၌။ အလဂ္ဂတာယ၊ မငြိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မိဂဿ၊ သမင်၏။ စိတ္တံ ဝိယ၊ စိတ်ကဲ့သို့။ ဇာတေန၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။

၃၃၃။ မနောမယံ ကာယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဈာနမနေန၊ ဈာန်စိတ်ဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဗြဟ္မကာယံ၊ ဗြဟ္မာကိုယ်ကို။ “ယသ္မိ”၊ အကြင်သူသည်။ မေ၊ ငါ့အား။ ပသန္နေ၊ ကြည်ညိုသည်ရှိသော်။ ဗဟု၊ များစွာသော။ လာဘသက္ကာရော၊ လာဘသပ်ပကာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထည့်)။ ကိံ၊ အဘယ်သူကို။ အဟံ၊ သည်။ ပသာဒေယံ၊ နှ ခေါ်၊ ကြည်ညိုစေအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပန္နပရိဝိတက္ကဿ၊ ဖြစ်သော ဝိတက်၏။ မန္တပရိယုဋ္ဌာနတာယ၊ နှသော ထိုးကျင့်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ဒေဝဒတ်အား။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ ဈာနပရိဟာနိ၊ ဈာန်လျှော့ခြင်းသည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်။ ပစ္စွာ ဧဝ၊ နောက်မှသာလျှင်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သဟ စိတ္တုပ္ပာဒါ” တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ “ဒွေ ဝါ တိဏံ ဝါ မာဂကောနိ ဝါ မဓေတ္တာနိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မဂဓရဋ္ဌေ၊ မဂဓရင်တိုင်း၌။

ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်သော။ ဂါမခေတ္တံ၊ ဂါမခေတ်သည်။ ဂါဝုတမတ္တံ၊ တဂါဝုတ် အတိုင်း အရှည်ရှိ၏။ မဇ္ဈိမံ ပန၊ အလယ်ဖြစ်သော ဂါမခေတ်သည်ကား။ ဒိယစု- ဂါဝုတမတ္တံ၊ တဂါဝုတ်ခွဲရှိ၏။ မဟန္တံ၊ ကြီးသော ဂါမခေတ်သည်။ အနေကယော- ဇနမ္၊ တယူဇနာမက ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ မဇ္ဈိမေန၊ အလယ်ဖြစ်သော။ ဂါမခေတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဒွေ ဝါ၊ ဂါမခေတ္တာနှို၊ 'နှစ်ခု သော ဂါမခေတ်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ခုဒ္ဒကေန၊ ငယ်သော ဂါမ ခေတ်ဖြင့်။ တိဏိ ဝါ၊ ဂါမခေတ္တာနှို၊ သုံးခုသော ဂါမခေတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ တိ- ဂါဝုတပမာဏော၊ သုံးဂါဝုတ် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၃၄။ သတ္တာရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂဏသတ္တာရော၊ ဂိုဏ်းဆရာတို့ တည်း။ နာဿဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေဿ၊ ထိုဆရာအား။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ တေနာတိ၊ ဟူသည် ကား။ အမနာပေန၊ မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြင့်။ သမ္မန္တတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိဝရာ- ဒိနာ၊ သက်နှုံးအစရှိသည်ဖြင့်။ အမှာကံ၊ တို့အား။ သမ္မာနံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ အယံ သတ္တာ၊ ဤ ဆရာကို။ သမ္မာနိယတိ၊ ပူဇော်အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၃၃၅။ နာဿာယ ပိတ္တံ ဘိန္ဒေယျန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အစ္စပိတ္တံ ဝါ၊ ဝံ၏ သည်းခြေကိုလည်းကောင်း။ မစ္စပိတ္တံ ဝါ၊ ငါး၏ သည်းခြေကိုလည်း ကောင်း။ နာသပုဋေ၊ နှာခေါင်းဖွင့်။ ပက္ခိပေယျ၊ တည့်ကုန်ငြားအံ။ အဿ- တရီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဋ္ဌဝါယ၊ မြည်းမ၏။ ကုစ္ဆိသ္မိ၊ ဝမ်း၌။ ဂဒြ- တဿ၊ မြည်းဖို့ကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သော မြည်းငယ်သည်။ ဟိ၊ စွ။ ဂဟိတ- ဂဗ္ဘာယ၊ ယူအပ်သော ကိုယ်ဝန်ရှိသော။ တဿာ၊ ထိုမြည်းမသည်။ ဝိဇာ- ယိတုံ၊ ဖွားခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တိယာ၊ မတတ်နိုင်သည် ရှိသော်။ ဥဒရံ၊ ဝမ်းကို။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ပေါတကံ၊ သားငယ်ကို။ နိဟရန္တိ၊ ထုတ်ကုန် ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “အတ္တဝဇာယ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၃၃၆။ ပေါတ္တနိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆုရိကံ၊ သန်လျက်ငယ်ကို။ ယံ၊ အကြင်သန်လျက်ငယ်ကို။ “ခရ”န္တိပိ၊ ခရဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

☞ (၂၅၄) ၃၄၂။ မာ ကုဗ္ဗရ နာဂမာသဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟေ ကုဗ္ဗရ၊ အိုဆင်။ ဗုဒ္ဓနာဂံ၊ မကောင်းမှုကင်းသော ငါဘုရားကို။ ဝဓက- စိတ္တေန၊ သတ်လိုသော စိတ်ဖြင့်။ မာ ဥပဂစ္ဆ၊ မကပ်လင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူသည် ကား။ ဒုက္ခကာရဏတ္တာ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဣတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတော ဇာတိတော၊ ဤဘဝမှ။ ယတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ ယန္တဿ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ မာ စ မဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဒေါ၊ မာန်ယစ်ခြင်းကို။ တယာ၊ သင်သည်။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုအပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၃၄၃။ တိကဘောဇနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ တိဟိ၊ သုံးယောက်သော သူတို့ သည်။ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ၊ စားအပ်သော ဘောဇဉ်ကို။ တတော၊ ထိုသုံး ယောက်ထက်။ အဓိကေဟိ၊ လွန်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ခံ၍။ ဘုဉ္ဇိတံ၊ ငှာ။ န ဝဋ္ဋနကံ ဂဏဘော- ဇနပဋိပက္ခံ၊ မအပ်သော ဂဏဘောဇဉ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ဘော- ဇနံ၊ ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကောကာလိကောတိအာဒိနိ၊ ကောကာလိကအစရှိသည်တို့သည်။ ဒေဝဒတ္တပရိသာယ၊ ဒေဝဒတ်၏ ပရိသတ် ၌။ ဂဏပါမောက္ခာနံ၊ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတို့၏။ နာမာနိ၊ အမည်တို့တည်း။ ကပ္ပန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟာနိရယေ၊ အဝိစိင်ရ၌။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်တည်း။ တံ၊ ထို အာယုကပ်ကို။ အန္တရကပ္ပန္တိ၊ အန္တရကပ်ဟူ၍။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “အသင်္ချေယျကပ္ပ”န္တိ၊ အသင်္ချေယျ ကပ်ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ဆသကျပဗ္ဗဇ္ဇာကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

သံသတေဒကကထာဝဏ္ဏနာ

၃၄၅။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ကထနံ၊ ဟော ခြင်းသည်။ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ၊ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယ မည်၏။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းသည်။ အနုသာသနီပါဠိ- ဟာရိယံ၊ မည်၏။ တဒုတယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဓမ္မိ ကထာ နာမ၊ တရားစကားမည်၏။ တာယ၊ ထို တရားစကားဖြင့်။ ထေရော၊ သာရိပုတ္တရာ မဆယ်သည်။ သြဝဒိ၊ ဆုံးမ၏။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအတိညာဉ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဠိ- ဟာရိယံ နာမ၊ မည်၏။ တေန၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓနှင့်။ သဟိတာ၊ တကွဖြစ်သော။

အနုသာသနီ ဧဝံ၊ ဆုံးမခြင်းသည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မိ ကထာ၊ မည်၏။ တာယ၊
တို့တရားစကားဖြင့်။ ထေရော၊ မောဂ္ဂလာန်မထေရ်သည်။ သြဝဒိ၊ ဆုံးမ၏။

“ထုလ္လစ္စယံ ဒေသာ ပေဟိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဘေဒပုရေက္ခာ-
ရဿ၊ ကွဲပြားခြင်းကို ရှေးရှုသောရဟန်းအား။ ဥပေါသထာဓိကရဏေ၊ ဥပုသ်
အစရှိသည်ပြုရာ၌။ ထုလ္လစ္စယဿ၊ ကို။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကာဒိသု၊ ဥပေါသ-
ထက္ခန္ဓက အစရှိသည်တို့၌။ ပဌမ မေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်
အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတရထာ၊ ရှေးဦးစွာက မပညတ်သည်
ရှိသော်။ ဧတေသံ၊ ထိုရဟန်းတို့အား။ အာဒိကမ္ပိကတ္တာ၊ အာဒိကမ္ပိက ဖြစ်သော
ကြောင့်။ အနာပတ္တိယေဝ၊ အနာပတ္တိသည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

၃၄၆။ သရသိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သရော၊ အိုင်သည်။ မဟိ၊ ဝိကြုဗ္ဗ-
တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဟိ၊ မြေကို။ ဒန္တေဟိ၊ အစွယ်တို့ဖြင့်။ ဝိလိ-
ခန္တဿ၊ ထိုးဆွသော။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ မဟိ၊ ဝိလိခန္တဿ-ဟူသောပုဒ်သည်လည်း။
ဟတ္ထိနံ၊ ဆင်တို့၏။ သဘာဝဒဿနံ၊ သဘောကို ပြကြောင်းတည်း။ နဒိသ္မု-
တိ၊ ဟူသည်ကား။ သရေသု၊ အိုင်တို့၌။ ဘိသံ၊ ကြာစွယ်ကို။ ဃသမာ-
နဿ၊ စားသော။ ဣတိ ယောဇနာ၊ ဤသို့ ယောဇနာအပ်၏။ ဇဂ္ဂတောတိ၊
ဟူသည်ကား။ ယူထံ၊ ဆင်အပေါင်းကို။ ပါလေန္တဿ၊ စောင့်သော။

၃၄၇။ ဒုတေယျ ဂန္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုတကမ္ပံ၊ တမန်အမှုသို့။ ပတ္တံ၊
ရောက်ခြင်းငှာ။ ဒုတကမ္ပံ၊ တမန်အမှုကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဣတိ အတ္ထော။
အနက်။ သဟိတာသဟိတဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယုတ္တာယုတ္တဿ၊ သင့်
မသင့်၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝတ္ထံ၊ စ။ ဆိုခြင်းငှာ လည်းကောင်း။
ကာတုံ၊ လိုက်နာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ တတ္ထံ၊ ထိုစကား၌။
ကုသလော၊ လိမ်မာ၏။ အထံ ဝါ၊ ကား။ အဓိပ္ပေတာနာဓိပ္ပေတဿ၊ လိုအပ်
မလိုအပ်သော။ ဝစနဿ၊ ၌။ ကုသလော၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနမတ္ထေ၊ သဒ္ဒါမျှ၌။ န တိဋ္ဌတိ၊
မတည်။ အဓိပ္ပေတတ္ထမေဝ၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်ကိုလျှင်။ အာရောစေတိ၊
ကြား၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞(၂၅၅) ၃၅၀။ ဂါထာသု၊ ဂါထာတို့၌။ ဇာတူတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဧကံသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ မာ ဥဒပဇ္ဇေယ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်လင့်။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ပါပိစ္ဆာနံ၊ ယထာဂတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါပိစ္ဆာနံ၊ ယုတ်
မာသော အလိုရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ယာဒိသိ၊ အကြင်သို့သဘော
ရှိသော။ ဂတိ အဘိသမ္ပရာယော၊ ရှေးရှုလားရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ
အတ္ထဇာတံ၊ ထိုအနက်ကို။ (ဇာတ သဒ္ဒါကား-တဗ္ဗော။) ဣမိနာပိ ကာရဏေန၊

ကုဏ္ဍက]

ဥပါလိပဉ္စာကထာဝဏ္ဏနာ

၅၀၇

ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်လည်း။ ဇာနည်ထ၊ သိကုန်လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဝဒတ္တဿ၊ ၏။ “ပဏ္ဍိတော” တိအာဒိနာ၊ ပဏ္ဍိတော စသောဂါထာဖြင့်။ ဥပရိ၊- အထက်၌။ ဝက္ခမာနာကာရံ၊ ဆိုလတ္တံ့သော အခြင်းအရာကို။ ဒဿေ- တိ၊ ၏။

ပမာဒံ အနုစိဏ္ဍောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပမာဒံ၊ မေ့လျော့ခြင်းသို့။ အာ- ပန္နော၊ ရောက်၏။ အာသိသာယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝဿံဘာဝီအတ္ထ- သိဒ္ဓိယံ၊ မချွတ်ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးပြီးခြင်း၌။ ဟိ၊ စူ။ သာ၊ ထိုမချွတ် ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးပြီးခြင်းကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အာသိသာတိ၊ ဟူ ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်၏။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တခြင်းကို။ န အဓိပ္ပေတာ၊ အပ်။ ဤဒိဿေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အရာ၌။ အနာဂတတ္ထေ၊ အနာဂတ် အနက်၌။ အတိတဝစနံ၊ အတိတ်ဝိဘတ် ပစ္စည်းကို။ သဒ္ဓဝိဒ္ဓ၊ သဒ္ဓါတတ် ဆရာတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။

ဒုဗ္ဗေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုဗ္ဗေယျ၊ ပြစ်မှားငြားအံ့။ ဝိသကုမ္ဘေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကေန၊ တလုံးသော။ ဝိသပုဏ္ဏကုမ္ဘေန၊ အဆိပ်ပြည့်သော အိုးဖြင့်။ သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ န ပဒူသေယျ၊ မဖျက်ဆီးနိုင်ရာ။ ဝိသမိဿံ၊ အဆိပ်နှင့် ရောသည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဘယာနကောတိ၊ ဟူသည် ကား။ ဝိပုလဂမ္ဘီရဘာဝေန၊ ကျယ်သည် နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘ- ယာနကော၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိ၏။ တေနာပိ၊ ထို တသွာ ဟိ ဥဒဒိ မဟာ- ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ ဒူသေတုံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ။ န သက္ကုဏေယျတံ၊ မတတ်ကောင်းသော အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါဒေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေါသကထနေန၊ အပြစ်ဆိုသဖြင့်။ ဥပဟိံသတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗာဇတိ၊ နှိပ်စက်၏။

သံသဘောဒကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဥပါလိပဉ္စာကထာဝဏ္ဏနာ

၃၅၁။ “န ပနတ္ထောဝတာ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ သလာကဂ္ဂါဟာပနမတ္တေန၊ စာရေးတံယူစေကာမျှဖြင့်။ သံသ- ဘောဒါနိဗ္ဗတ္တိတော၊ သံသံဘောဒ ပြီးခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ ဥပေါသထာဒိသံသကမ္မေ၊ ဥပုသ်စသော သံသကံကို။ ကတေ ဧဝ၊ ပြုသော် သာလျှင်။ သံဃော၊ သည်။ ဘိန္နော၊ ကဲ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ စ၊

၅၀၈

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[၇-သံသတေဒကံ

ထိုကံတို့တွင်လည်း။ ဥပပါသထပဝါရဏာသု၊ တို့၌။ ဥတ္တိနိဋ္ဌာနေန၊ ဥတံ ဆုံးသဖြင့်။ သေသကမ္မေသု၊ ကြွင်းသောကံတို့၌။ အပလောကနာဒိကမ္မပရိယောသာနေန၊ ပန်ခြင်းစသော အမှုဆုံးသဖြင့်။ သံသတေဒေါ၊ သည်။ သမတ္ထော၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

“အဘဗ္ဗတာ န ဝုတ္တာ”တိဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒေဝဒတ္တေန၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ စုတိ၏အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းရှိသော လောဟိတပ္ပုဒိကကံကို။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်၏”။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အာနန္တရိယတ္ထံ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်ကို။ ဝဒတာ၊ ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တဿ၊ ထိုဒေဝဒတ်အား။ အဘဗ္ဗတာ သင်္ခါတာ၊ အဘဗ္ဗအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပါရာဇိကတာ၊ ပါရာဇိကအဖြစ်ကို။ န ပညတ္တာ၊ မပညတ်သေး။ ဧတေန၊ ဤ အဘဗ္ဗတာ န ဝုတ္တာ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အာပတ္တိ ဝိယ၊ အာပတ်ကဲ့သို့။ အဘဗ္ဗတာပိ၊ အဘဗ္ဗအဖြစ်သည်လည်း။ ပညတ္တိအနန္တရမေဝ၊ ပညတ်အခြားမဲ့သလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို ပညတ်သောအခါမှ။ ပုရေ၊ ရှေး၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။ (တတော ပရေ-ဟု ရှိ၏၊ ပါဌ်ပျက်။) ဣပန၊ ဤ သံသတေဒကံ၌ကား။ အာဒိကမ္မိကဿပိ၊ အားလည်း။ အနာပတ္တိယာ၊ အာပတ်မသင့်ခြင်းကို။ အဝုတ္တတ္တာ၊ မဟောအပ်သောကြောင့်။ ဒေဝဒတ္တာဒယောပိ၊ ဒေဝဒတ်အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ န မုတ္တာ၊ မလွတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တယော သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ တယော ဧဝံ၊ သုံးပါးတို့သာတည်း။ န တတော ပရံ၊ ထိုသုံးပါးထက်မလွန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကဿ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဿ၊ ကို။ ပဋိက္ခေပေါဝ၊ ပယ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဣမ၊ ဤအရာ၌။ အဓမ္မော၊ မည်၏။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးသောတရားတို့၏။ (၂၅၆) သတိပဋ္ဌာနတ္ထဝိဓာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကို စီရင်ခြင်းသည်။ န အဓမ္မော၊ အဓမ္မမမည်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တဿ၊ ထိုစီရင်ခြင်း၏။ ဓမ္မတ္တာ၊ ဓမ္မအဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သေသေသု၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဟာပနကောဋ္ဌာသေသုပိ၊ ယုတ်စေသောအဖို့တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဝစုနေသု ပန၊ ပွားခြင်းတို့၌ကား။ ဆ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ဟူ၍။ အနိန္ဒြိယဿပိ၊ ဣန္ဒြိယမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဧကဿ၊ တခုသောတရား၏။ ဣန္ဒြိယတ္ထဝိဓာနမေဝ၊ ဣန္ဒြိယအဖြစ်ကို စီရင်ခြင်းပင်လျှင်။ အဓမ္မော၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောတရားတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

၉

ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ တေဝ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်စသည်တို့သည်သာလျှင်။
 န၊ မဟုတ်။ “စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ တေရသာယတနာနီ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်
 ဖြင့်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော တရား၌။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်
 သောအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပကာသနံ၊ ပြခြင်းသည်။ အဓမ္မော၊ မည်၏။
 ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပကာသနဉ္စ၊ သည်
 လည်း။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုပြီးအံ့။ ဧတ္ထ၊
 ဤစကား၌။ ပကာသနန္တိ၊ ပြခြင်းဟူသည်ကား။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုအခြင်း
 အရာဖြင့်။ ကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ၊ ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂ
 ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာဝ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကို သာလျှင်။
 အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အနဝဇ္ဇ-
 ဌေန၊ အပြစ်မရှိသော သဘောဖြင့်။ သရူပတော၊ မိမိသဘောရှိသော
 ကြောင့်။ ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသကုသလကမ္မပထာဒီသု စ၊
 ဆယ်ပါးသော ကုသိုလ်ကမ္မပထ အစရှိသည်တို့တွင်လည်းကောင်း။ သာဝဇ္ဇ-
 ဌေန၊ အပြစ်ရှိသော သဘောဖြင့်။ သရူပတော၊ မိမိသဘောရှိသောကြောင့်။
 အဓမ္မေသု၊ အဓမ္မ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလကမ္မပထာဒီသု စ၊ အကုသိုလ်
 ကမ္မပထအစရှိသည်တို့တွင်လည်းကောင်း။ တဒညေသု၊ ထိုမှတပါးကုန်သော။
 အဗျာကတေသု စ၊ တို့တွင်လည်းကောင်း။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မရှိသော။
 ကောဋ္ဌာသဿ၊ အစုကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပညတ္တက္ကမေနေဝ၊ ပညတ်
 သော အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပကာသနံ၊ ပြခြင်းသည်။ “ဓမ္မော၊ မည်၏”။
 ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့်။
 ပကာသနံ၊ သည်။ “အဓမ္မော၊ မည်၏”။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။
 ဒဿိတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဓမ္မ ဓမ္မော အစရှိသော
 ပါဠိ၌။ ဝိနယာဒယောပိ၊ ဝိနည်းအစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ယထာဘူတတော
 စ၊ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အယထာဘူတတော စ၊ မဟုတ်
 မမှန်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပကာသနဝသေန၊ ပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဓမ္မာဓမ္မေသု ဧဝံ၊ ဓမ္မ အဓမ္မတို့၌သာလျှင်။ ကာမဉ္စ ပဝိသန္တိ၊ အကယ်၍
 ကား ဝင်ကုန်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ ဝင်သော်လည်း။ ဝိနယာဒိနာမေန၊ ဝိနည်း
 အစရှိသော အမည်ဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ၊
 အသီးယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဝသေသာယေဝ၊ ထိုနည်းမှ ကြွင်း
 သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တရားတို့သည်။ ဓမ္မ ကောဋ္ဌာသေ၊
 ဓမ္မအစုသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

၁။ တဒဝသေသာယေဝ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဓမ္မာဓမ္မကောဋ္ဌာသေ ပဝိသတိ = (ဆဋ္ဌ)

၅၁၀ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ [၇-သံဃဘေဒက

“ဣမံ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ကရိယာမာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
(ဝုတ္တံ—ဥပပိ။) ဓမ္မဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓမ္မဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း။ ဥတ္တာဝ၊ သိလျက်လျှင်။ ပါဝိန္နံ၊
ယုတ်မာသော။ အလိုကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သော
အားဖြင့်။ ပကာသေန္တဿေဝ၊ ပြသော ရဟန်းအားသာလျှင်။ သံဃ-
ဘေဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာသညာယ၊ ထိုအဓမ္မကို ဓမ္မဟူ၍
ဓမ္မကို အဓမ္မယူမှတ်၍ အမှတ်ရှိသဖြင့်။ ပကာသေန္တဿ၊ ပြသောရဟန်းအား။
သံဃဘေဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ “အဝိနယံ ဝိနယောတိ ဒီပေန္တိ”တိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌
လည်း။ ဧသ နယော၊ ဤနည်းသာလျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဣမံ အဓမ္မ-အစရှိ
သော ပါဠိ၌။ နိယျာနိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥက္ကဋ္ဌံ၊ မြတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ “တထေဝ”တိ ဣမံနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ “ဧဝံ အမှာကံ အာ-
စရိယကုလ”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသဖြင့်။ ဝုတ္တမတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သော အနက်ကို။
အကစ္ဆတိ၊ ငင်၏။

သံဝရော ပဟာနံ ပဋိသင်္ခါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သံဝရဝိနယော စ၊
သံဝရဝိနည်းကိုလည်းကောင်း။ ပဟာနဝိနယော စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိ-
သင်္ခါဝိနယော စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။
“အယံ ဝိနယော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ပညတ္တံ အပညတ္တ”န္တိ
ဒုကံ၊ ဟူသောဒုက်သည်။ “ဘာသိတံ အဘာသိတ”န္တိ ဒုကေန၊ ဟူသော
ဒုက်နှင့်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ သမာနမေဝ၊ တူသလျှင်ကတည်း။
တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုဠုလ္လဒုကံ၊ သည်။ ဂရုကဒုကေန၊ ဂရုကဒုက်နှင့်။
သမာနံ၊ တူ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ တေသံ၊ ထို ဒုက်လေးခု
တို့၏။ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ။ပ။ ဣဒံ အပညတ္တံ နာမာ”တိ အာ-
ဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သဒိသနိဒ္ဒေသော၊ တူသောနိဒ္ဒေသကို။ ကတော၊
၏။ သာဝသေသာပတ္တိန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝသေသ သီလေဟိ၊ ကြွင်း
သော သီလတို့နှင့်။ သဟိတာပတ္တိံ၊ တကွဖြစ်သော အာပတ်ကို။ အာပန္နာယံ၊
သင့်သော။ ဧတိသံ၊ ထိုအာပတ်၌။ သီလာဝသေသာ၊ သီလအကြွင်းတို့သည်။
နတ္ထိ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနဝသေသာပတ္တိ၊ မည်၏။

၃၅၄။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သမဂ္ဂါနဉ္စ အနုဂ္ဂဟောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာ၊
အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။ သမဂ္ဂါနံ၊ ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့၏။ သာမဂ္ဂိ၊
ညီညွတ်ခြင်းသည်။ န ဘိဇ္ဇတိ၊ မပျက်။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။

အနုဂ္ဂဟဏံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းတည်း။ အနုဗလပ္ပဒါနံ၊ အားအဆင့် ပေးခြင်းတည်း။

☞ (၂၅၇) ၃၅၅။ သိယာနု ခေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္ဘဝေယျံ နု ခေါ၊ ဖြစ်ရာ၏လော။ တသ္မိံ အဓမ္မဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ “အဓမ္မဓမ္မော” တိ ဧတသ္မိံ ဒီပနေ၊ ထို အဓမ္မ ဓမ္မော-ဟူ၍ပြခြင်း၌။ အယုတ္တဒိဋ္ဌိ၊ မသင့်ဟု အယူရှိသည်ဖြစ်၍။ ဘေဒေ အဓမ္မဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ “အဓမ္မဓမ္မမဟုတ်သည်ကို။ ဓမ္မော”တိ၊ ဓမ္မဟူ၍။ ဒီပေတွာ၊ ပြ၍။ အနုသာဝနသလာကဂ္ဂါဟာပနာဒိနာ၊ ကမ္မဝါရုတ်ခြင်း၊ စာရေးတံယူစေခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွှတ်၍။ စတုဝဂ္ဂါဒိကံ၊ စတုဝဂ္ဂအစရှိသော။ သံဃံ၊ ကို။ ဧကသမာယမေဝ၊ တသိမ်တည်း၌ သာလျှင်။ ဌိတတော၊ တည်သော။ စတုဝဂ္ဂါဒိသံဃတော၊ စတုဝဂ္ဂအစရှိသော သံဃာမှ။ ဝိယောဇေတွာ၊ ကင်းစေ၍။ ဧကကမ္မာဒိနိပ္ပာဒနဝသေန၊ ဧကကမ္မအစရှိသည်ကို ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သံဃဘေဒကရဏေ၊ သံဃဘေဒကိုပြုခြင်း၌။ အဓမ္မဒိဋ္ဌိကော၊ ဓမ္မမဟုတ်အယူရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိန္နံ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ “အဓမ္မ ဓမ္မော” တိဒီပနေ၊ ထို အဓမ္မ ဓမ္မောဟူ၍ ပြခြင်း၌။ အတ္တနော၊ အား။ ယာ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဓမ္မမဟုတ်အယူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ထိုအယူကို။ ဝိနိဓာယ၊ သို့ထား၍။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ “အယံ ဤသည်ကား။ ဓမ္မော ဧဝံ၊ ဓမ္မသာတည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့်။ ပကာသေတွာ၊ ပြ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ဝါရတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဘေဒေ ဓမ္မဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယထာဝုတ္တနယေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သံဃဘေဒနေ၊ သံဃာကို သင်းခွဲခြင်း၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ လဒ္ဓိကော၊ ဤသို့အယူရှိသည်ဖြစ်၍။ အယံ ပန၊ ဤ ရဟန်းသည်ကား။ “အဓမ္မ ဓမ္မော”တိ ဒီပနေ၊ အဓမ္မ ဓမ္မော-ဟူ၍ပြခြင်း၌။ အဓမ္မဒိဋ္ဌိကော၊ အဓမ္မဟု အယူရှိသည်။ ဟုတွာပိ၊ ဖြစ်၍လည်း။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ထိုအယူကို။ ဝိနိဓာယ၊ သို့ထား၍။ ကရဏေန၊ ပြုခြင်းကြောင့်။ အတေကိစ္ဆော၊ မကုစားကောင်းသော။ သံဃဘေဒကော၊ သံဃဘေဒကသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဘေဒေ၊ သင်းခွဲခြင်း၌။ ဝေမတိကောပိ၊ ယုံမှားရှိသော

ရဟန်းသည်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣမဿ ပန၊ ဤ ဝေမတိက
 ရဟန်းအားကား။ ဘေဒေ၊ သင်းခွဲခြင်း၌။ ဝေမတိကဒိဋ္ဌိယာ၊ ယုံမှားသော
 ဒိဋ္ဌိကို။ ဝိနိဓာနမ္ပိ၊ သိဝုဂ်ခြင်းသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သေသံ၊ ကြွင်း
 သော စကားသည်။ သမမေဝ၊ တူသလျှင်ကတည်း။ “တသ္မိ” ဓမ္မဒိဋ္ဌိဘေဒ
 အဓမ္မဒိဋ္ဌိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အယံ ပန၊ ဤရဟန်းသည်ကား။ ဘေဒေ၊
 သင်းခွဲခြင်း၌။ အဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဝိနိဓာယ၊ ရှိ။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။
 အတေကိစ္ဆော၊ သော။ သံသဘေဒကော၊ သည်။ ဇာတော၊ ဧ။ သုက္က-
 ပက္ခေ ပန၊ သုက္ကပက္ခ၌ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ဝါရတို့၌။ “အဓမ္မ
 ဓမ္မော”တိ အာဒိဒီပနေ ဝါ၊ အစရှိသည်ကို ပြခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဘေဒေ
 ဝါ၊ သင်းခွဲခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အဝိနိဓာယေဝ၊ မသိဝုဂ်
 မှုရှိလျှင်။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတေကိစ္ဆော၊ ကုစား
 ကောင်းသော။ သံသဘေဒကော၊ သည်။ ဇာတော၊ ဧ။ တသ္မိ၊ ကြောင့်။
 “အဓမ္မ ဓမ္မော”တိ အာဒိဒီပနေ ဝါ၊ ပြခြင်း၌လည်းကောင်း။ သံသ-
 ဘေဒေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဥဘောသပိ ဝါ၊ နှစ်ပါးစုံတို့၌လည်းကောင်း။
 အဓမ္မဒိဋ္ဌိ ဝါ၊ အဓမ္မအယူသည်လည်းကောင်း။ ဝေမတိကော ဝါ၊ ယုံမှား
 ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ တံ ဒိဋ္ဌိဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိမ-
 တိဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိနိဓာယ၊ ရှိ။ “ဓမ္မော”တိ၊ ဟူ၍။ ပကာသေတွာ၊
 ရှိ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သံသဘေဒံ၊ ကို။ ကရောန္တဿေဝ၊ အားသာလျှင်။
 အာနန္တရိယံ၊ အာနန္တရိယကံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ဥပါလိပဉ္စာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သံသဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဂ-ဝတ္ထက္ခန္ဓက

အာဂန္တုကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၂၅၀) ၃၅၇။ ဝတ္ထက္ခန္ဓကေ၊ ဌံ။ ပတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အာတပေ၊ နေပူဉ်။ ပတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဖြန့်အပ်၏။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ “အဘိဝါဒါ-
ပေတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝန္တနတ္ထာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှာ။ ဝဿံ ပုစ္ဆ-
နေန၊ ဝါကိုမေးသဖြင့်။ နဝကော၊ သီတင်းငယ် ရဟန်းသည်။ သယမေဝ၊
မိမိအလိုလိုပင်လျှင်။ ဝန္တတိ၊ ရှိခိုး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိလ္လောကေ-
တဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဩလောကေတဗ္ဗော၊ ကြည့်အပ်၏။

အာဂန္တုကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အာဝါသိကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၃၅၉။ ယထာဘာဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဌပိတဌာနံ၊ ထားရာအရပ်ကို။
အနုတိက္ကမိတွာ၊ မလွန်မချီ။ မဉ္ဇပိဌာဒိ၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် အစရှိ
သည်ကို။ ပပေ္မာဇေတွာ၊ ခါ၍။ ပတ္ထရိတွာ၊ ခင်း၍။ ဥပရိ၊ အထက်၌။
ပစ္စတ္တရဏံ ဒတွာ၊ အိပ်ရာခင်း၍။ ဒါနမ္ပိ၊ ပေးခြင်း သည်လည်း။ သေနာ-
သနပညာပနမေဝ၊ နေရာခင်းခြင်း မည်သလျှင် ကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဒဿန္တော၊ ၍။ “ပပေ္မာဇေတွာ ဟိ ပတ္ထရိတံ ပန ဝန္တတိယေဝါ”တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အာဝါသိကဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အနုမောဒနဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၂။ ပဉ္စမေ နိသိန္တေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုမောဒနတ္ထာယ၊ အနု
မောဒနာပြုခြင်းငှာ။ နိသိန္တေ၊ ထိုင်သည်ရှိသော်။ န၊ မဟာထေရဿ ဘာရော
ဟောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုမောဒကံ၊ အနုမောဒနာပြုသော ရဟန်းကို။
အာဂမေတံ၊ ငွ်ခြင်းငှာ။ န ဘာရော၊ ဝန်မဟုတ်။ အဇ္ဈိဋ္ဌောဝ အာဂမေ-
တဗ္ဗောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ အဇ္ဈိဋ္ဌေဟိ၊ တိုက်တွန်းအပ်
ကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ အနုမောဒန္တေယေဝ၊ အနုမောဒနာပြုသော်
သာလျှင်။ နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုင်အပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

အနုမောဒနဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘိတ္တဂ္ဂဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ မနုဿာနံ ပရိဝိသနဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တောဝိဟာရေပိ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်း၌လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ သပုတ္တဒါရာ၊ သား မယားနှင့်တကွ။ အာဝသိတွာ၊ နေ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဘောဇေန္တိ၊ ဆွမ်းကျွေးကုန်၏။ အာသနေသုသတိတံ၊ ဟူသည်ကား။ (၂၅၉) နိသီဒနဋ္ဌာနေသု၊ နေရာအရပ်တို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်သော်။ “ဣဒံ သန္တေ - အာသနံ ဥစ္စ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာသန္တေ၊ အနီးဖြစ်သော။ သမတူမိတာဂေါ၊ ညီညွတ်သော မြေအပို၌။ ပညတ္တံ၊ ခင်းအပ်သော။ ထေရာသနေန၊ မထေရ်နေရာနှင့်။ သမကံ၊ မျှသော။ အာသနံ၊ နေရာကို။ သန္တာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ထေရာသနတော၊ မထေရ်နေရာထက်။ ဥစ္စတရေ ပန၊ မြင့်သောနေရာ၌ကား။ အာပုစ္ဆိတွာပိ၊ ပန်၍လည်း။ နိသီဒိတံ၊ နေခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ တံ၊ ထိုနေရာသည်။ အာသန္တေ၊ နီးသော်လည်း။ နိစတရံ၊ နိမ့်သည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ အနာပုစ္ဆာပိ၊ မပန်မူ၍လည်း။ နိသီဒိတံ၊ ထိုင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ မဟာထေရသေဝ အာပတ္တိတံ၊ ဟူသည်ကား။ အာသနေန၊ နေရာဖြင့်။ ပဋိဗာဟနာပတ္တိယာ၊ တားမြစ်ရာ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သင့်၏။ အဝတ္ထရိတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါရုတသဃံာဋ္ဌိံ၊ ရုံသောဒုက္ခကို။ အဝတ္ထရိတွာ၊ ဖိ၍။ အနုက္ခိပိတွာ၊ မပင့်မူ၍။ ဣတိ - အတ္ထော၊ အနက်။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ။ပ။ သြဒနော ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဟတ္ထတလေ ဝါ၊ လက်ဝါးပြင်၌ လည်းကောင်း။ ပဋိပိဋ္ဌိအာဒိဒုဿဏ္ဍိတာဓာရေ ဝါ၊ တောင်း၏ ကျောက်ကုန်း အစရှိသော မကောင်းသဖြင့် တည်သော သပိတ်ခြေ၌ လည်းကောင်း။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သြဒနဿ၊ ဆွမ်းကို။ ဂဟဏကာလေ၊ ခံသော အခါ၌။ ပတ္တဿ၊ သပိတ်၏။ အပတနတ္တာယ၊ မကျခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုသဇ္ဇိတေ၊ ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော။ အာဓာရေ ပန၊ သပိတ်ခြေ၌ကား။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဧကေန ဟတ္ထေန၊ လက်တဘက်ဖြင့်။ တံ၊ ထိုသပိတ်ကို။ ပရာမသိတွာပိ၊ သုံးသပ်၍လည်း။ သြဒနံ၊ ဆွမ်းကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတံ၊ ခံခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ ဧဝံ၊ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ “ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ။ပ။ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ ဧတ္တာပိ၊ ဟူသောစကား၌လည်း။ သေဝနယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။

ကုဏ္ဍက]

ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၅၁၅

ဟတ္ထဓောဝနဥဒကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘောဇနာဝသာနေ၊ ဆွမ်းစားသည်၏ အဆုံး၌။ ဥဒကံ၊ ရေတည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထာ ဓောဝိတဗ္ဗာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထို ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထာ ဓောဝိတဗ္ဗာ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဓောဝနမေဝ၊ ဆေးခြင်းကိုသာလျှင်။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ ဘောဇနန္တရေ ပန၊ ဆွမ်းစားတုန်း၌ကား။ ပါနီယပိဝနာဒိနာယေဝ၊ ရေသောက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ ဓောဝိတွာ၊ ဆေး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ စားခြင်းငှာ။ ခုဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပေါတ္တကေသု ပန၊ အဋ္ဌကထာပေတို့၌ကား။ “ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထာ န ဓောဝိတဗ္ဗာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝိလိခန္တိ၊ ရေးကုန်၏။ တံ၊ ထို န ဓောဝိတဗ္ဗာ ဟူသော ပါဌ်သည်။ ပရိမဝစနေန၊ ရှေ့စကားနှင့်။ န သမေတိ၊ မည်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဥဒကဿေဝ၊ ရေကိုလျှင်။ “ဟတ္ထဓောဝနဥဒက”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “သစေ မနုဿာ ဓောဝထ ဘန္တေ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိဋ္ဌိတဘတ္တံ နိသိန္တိ၊ ဆွမ်းစားပြီးလျှင် ထိုင်၍နေသော။ ထေရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဓုရေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွါရသမိပေ၊ တံခါး၏အနီး၌။

ဘတ္တဂ္ဂဝတ္ထကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထကထာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၆၆။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ဌာပေတိ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ တိဋ္ဌ၊ ရပ်ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

၃၆၇။ အတ္ထိ ဘန္တေ နက္ခတ္တပဒါနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဉာတာနိ၊ သိအပ်ကုန်သော။ နက္ခတ္တပဒဝိသယာနိ၊ နက္ခတ်အစုအရာတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏လော။ အဿယုဇာဒိနက္ခတ္တံ၊ အဿယုဇ အစရှိသော နက္ခတ်ကို။ ဇာနာထ၊ သိကုန်၏လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “န ဇာနာမ အာဝုသော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “အတ္ထိ ဘန္တေ ဒိသာဘာဂ”န္တိ ဖွဲ့တ္ထောပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဒေသဝ နယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။ ကေနဇ္ဇ ဘန္တေ ယုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေန နက္ခတ္တေန၊ အဘယ်နက္ခတ်နှင့်၊ စန္ဒော၊ လသည်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်သနည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၅၁၆

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

☞ (၂၆၀)။ ၃၆၉။ အင်္ဂဏေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပောကာသေ၊ လွင်တီး
ခေါင်၌။ “ဝေမေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓေသဒါနာဒိ၊
ပါဠိသင်ခြင်း အစရှိသည်ကို။ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ပန်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒသေတိ၊ ၏။

၃၇၄။ နိဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနောဝ၊ မိမိသည်သာ
လျှင်။ နိရန္တရဂမနတ္ထာယံ၊ မပြတ်သွားခြင်းငှာ။ “ဗဟိတိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူ
သောပုဒ်၌။ ဟဒဓာတုဿ၊ ဟဒဓာတ်၏။ ဝစ္စဝိဿဇ္ဇနတ္ထတာယ၊ မစင်စွန့်
ခြင်း အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ဗဟိ ဝစ္စမက္ခိတာ”တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဝတ္ထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၉-ပါတိမောက္ခဌပနက္ခန္ဓက

ပါတိမောက္ခဌဋ္ဌေသယာစနကထာဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၆၁) ၃၈၃။ ပါတိမောက္ခဌပနက္ခန္ဓကေ၊ ဌ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ နန္ဒိမုခိ-
ယာတံ၊ ဟူသည်ကား။ သြဒါတဒိသာမုခတာယ၊ ဖြူသောမျက်နှာအရပ်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တုဌမုခိယာ၊ နှစ်သက်ဖွယ်သောအရပ်မျက်နှာရှိလသော်။
“အရုဏံ၊ အရုဏံသည်။ ဥဒ္ဓဿံ၊ တက်ပြီ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတောပိ၊ ဆိုပြီး၍
လည်း။ “ဥဒ္ဓိသတု ဘန္တေ ဘဂဝါ”တိ၊ ဟူ၍၊ ပါတိမောက္ခဌဋ္ဌေသယာစနံ၊
ပါတိမောက်ပြခြင်းကို တောင်းပန်ခြင်းကို။ အနုပေါသထေ၊ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်
သည်၌၊ ဥပေါသထကရဏပဋိက္ခေပသိက္ခာပဒဿ၊ ဥပုသ်ပြုသည်ကို ပယ်သော
သိက္ခာပုဒ်ကို။ အပညတ္တတ္တာ၊ မပညတ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေရေန၊
အနုရုဒ္ဓါမထေရ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ တို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ
ပန၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ တုဏှိဘူတော၊ ဆိတ်
ဆိတ်နေလျက်။ တိယာမရတ္တိံ၊ ညဉ့်သုံးယံကို။ ဝီတိနာမေသိ၊ လွန်စေသနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့လျှင် စေဒနာတည်း။ အပရိသုဒ္ဓါယ၊ မစင်ကြယ်သော။ ပရိ-
သာယ၊ ပရိသတ်၌။ ဥပေါသထာဒိသံဝါသကရဏဿ၊ ဥပုသ် အစရှိသော
သံဝါသကိုပြုခြင်း၏။ သာဝဇ္ဇတံ၊ အပြစ်ရှိသောအဖြစ်ကို။ ဘိက္ခုသံဃေ၊
ရဟန်းသံဃာ၌။ ပါကဋ္ဌံ၊ ကာတုဉ္စ၊ ထင်ရှားစွာပြုခြင်းငှာ လည်းကောင်း။
အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ တထာပဋိပဇ္ဇနတ္ထံ၊ ထိုသို့
သော အခြင်းအရာဖြင့် ကျင့်ခြင်းငှာ၊ တံ သိက္ခာပဒံ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို။ ပညာပေ-
တုဉ္စ၊ ပညတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝီတိနာမေသိ၊ လွန်စေ၏။ ဧတ္ထံ၊
ဤအရာ၌။ ကေဝံ ပန၊ တို့သည်ကား။ “အပရိသုဒ္ဓါ၊ မစင်ကြယ်သော။ ပုဂ္ဂလမ္ပိ၊
ကိုလည်း။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမ္မုခေါ၊ မျက်မှောက်၌။ ‘အပရိသုဒ္ဓေါ’တိ၊ မစင်
ကြယ်ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ မဟာကရုဏာယ၊ မဟာကရုဏာကြောင့်။
အဝိသဟန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာ
ဖြင့်။ နိသီဒိ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ
ကာရဏံ၊ သည်။ အကာရဏံ၊ မသင့်သောအကြောင်းတည်း။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ပစ္ဆာပိ၊
နောက်၌လည်း။ အဝတ္ထဗ္ဗတော စ၊ မဆိုသင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း။
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေနာပိ၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ် သည်လည်း။ တံ၊
ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗာဟာယံ၊ မောင်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ဗဟိနီဟရဏဿ၊
အပသို့ထုတ်ခြင်းကို။ အကတ္တဗ္ဗတာပသဂံတော စ၊ မပြုသင့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်

လျဉ်းပါခြင်းကြောင့်လည်းကောင်းတည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တံမေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ကာရဏံ၊ သင့်သောအကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ ဥဒ္ဓိသေယျာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူ၍။ “န စ ဘိက္ခဝေ သာပတ္တိကေန ပါတိမောက္ခံ သောတဗ္ဗံ” န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သာပတ္တိကပရိသာယ၊ အာပတ်ရှိသောပရိသတ်၌။ ကတ္တဗ္ဗဝိမိ၊ ပြုအပ်သောအစီအရင်ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်၏။

သင်္ကဿရသမာစာရန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အသာရပုံ၊ မသင့်သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ “ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ဣမိနာ၊ ဤရဟန်းသည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ သင်္ကာယ၊ တွေးတောသော အားဖြင့်။ သရိတဗ္ဗသမာစာရံ၊ အောက်မေ့အပ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ “မမ၊ ၏။ အနာစာရံ၊ မကောင်းသော အကျင့်ကို။ ဧတေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ဇာနန္တိ” တိ၊ သိကုန်၏ ဟူ၍။ သင်္ကာယ၊ တွေးတောသဖြင့်။ သရိတဗ္ဗသမာစာရံ၊ အောက်မေ့အပ်သော အကျင့်ရှိ၏။ သမဏဝေသဓာရဏေန စ၊ ရဟန်းအသွင်ကို ဆောင်သဖြင့်လည်းကောင်း။ သံဃိကပစ္စယဘာဂဂဟဏာဒိနာ စ၊ သံဃိက ပစ္စည်းအဖို့ကို ယူခြင်းစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဇီဝိကံ၊ အသက်မွေးခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တော၊ ပြုသောရဟန်းသည်။ “အဟံ သမဏော” တိ၊ ငါ့ရဟန်းဟူ၍။ ပဋိညံ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ အဒေန္တောပိ၊ မပေးသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ သဘောအားဖြင့်။ ဒေန္တော ဝိယ၊ ပေးဘိသကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “သမဏပဋိညံ ဗြဟ္မစာရိပဋိည” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဝဿုတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိလေသာဝဿနေန၊ ကိလေသာမိုးဖြင့်။ တိန္တံ၊ စွတ်သည်တည်း။ သဉ္ဇာတဒုဿီလျကစဝရတ္တာ၊ ဖြစ်သော ဒုဿီလအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အမှိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကသမ္မုဇာတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ အသာရတာယ၊ အနှစ်မရှိသောကြောင့်။ ကသမ္မု ဝိယ၊ အမှိုက်ကဲ့သို့။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကာ နိက္ခာမေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွါရသာလတော၊ တံခါးမုခ် ဇရပ်မှ။ ဗဟိ၊ အပသို့။ နိက္ခမာပေတွာ၊ ထွက်စေ၍။

☞ (၂၆၂) ၃၈၄။ မဟာသမုဒ္ဒေ အဘိရမန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဟုသော၊ များသောအားဖြင့်။ ဒဿနပဝိသနာဒိနာ၊ ရှုခြင်း လျှိုးဝင်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ အဘိရတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ဝိန္ဒန္တိ၊ ရကုန်၏။

န အာယတကေနေဝ ပပါတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဆိန္ဒတဋ္ဌမဟာသောဗ္ဗော-
ဝိယ၊ ကမ်းပါးပြတ်ရှိသော ထုံးအိုင်ကြီးကဲ့သို့။ အာဒိတောဝ၊ ရှေးဦးစွာ
လျှင်။ နိန္ဒော၊ နက်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဌိတ-
ဓမ္မောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝဋ္ဌိတသဘာဝေါ၊ တည်သော သဘောရှိ၏။
ပုရုတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုဏ္ဏတ္တံ၊ ပြည့်ခြင်းငှာ။ နာဂါတိ၊ ဟူသည်ကား။
သပ္ပဇာတိကာ၊ မြေမျိုးဖြစ်သော နဂါးတို့တည်း။

ပါတိမောက္ခဒွေသယာစနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါတိမောက္ခသဝနာရဟကထာဒီပနီ

၃၈၆။ ဥဒါဟရိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိကို။ အဝတွာ၊
မရှုတ်မချ်။ တမတ္ထံ၊ ထိုပါဠိအနက်ကို။ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ၊ အမှတ်
မရှိသော ဘာသာဖြင့်။ ဥဒါဟဋ္ဌမ္ပိ၊ မြက်သော်လည်း။ ဥဒါဟဋ္ဌမေဝ၊
အမြက်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥတ္တိအာရမ္မတော၊ ဥတ်ကို
အားထုတ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေး၌လည်းကောင်း။ ဥတ္တိနိဋ္ဌာနတော၊
ဥတ်ပြီးသည်မှ။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ နောက်၌လည်းကောင်း။

၃၈၇။ ကတဉ္စ အကတဉ္စ ဥဘယံ ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယဿ၊
အကြင်ရဟန်းအား။ ကတာပိ၊ ပြုသော အမှုသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။
အကတာပိ၊ မပြုသော အမှုသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။
တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော အမှုကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဓမ္မိကံ သာမဂ္ဂိန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ ဓမ္မိကံ၊ တရားနှင့်လျော်သော။ သမဂ္ဂကမ္ပံ၊ ညီညွတ်သော
အမှုကို။ ပစ္စာဒိယတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥက္ကောဋ္ဌနာဓိပ္ပာယေန၊ လှုပ်ရှား
လိုသဖြင့်။ ပုန၊ ဖန်။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ အာဒိယတိ၊ ယူအပ်၏။

၃၈၈။ အာကာရာဒိသညာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာကာရ-
လိင်္ဂနိမိတ္တနာမာနိ၊ အာကာရဟူသော အမည် လိင်္ဂဟူသော အမည် နိမိတ်
ဟူသော အမည်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပါတိမောက္ခသဝနာရဟကထာဒီပနီ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အတ္တဒါနအင်္ဂကထာဒီပနီ

၃၉၀။ ပုန၊ ဖန်။ စောဒေတုံ၊ စောဒနာခြင်းငှာ။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ အာဒါ-
တဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်သော။ အဓိကရဏံ၊ အဓိကရုဏ်းသည်။ အတ္တဒါနံ၊
မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “သာသနံ သောဓေတုကာမော”တိအာဒိ၊ ကို။

အာဟ၊ ဧ။ ဝဿာရတ္ထောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝဿကာလော၊ မိုးကာလ
 တည်း။ ဟိ၊ စ။ သောပိ၊ ထိုမိုးကာလသည်လည်း။ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိကာလော
 ဝိယ၊ မှတ်သိပ်သော ကာလစသည်ကဲ့သို့။ အဓိကရုဏ္ဏဝပသမတ္တံ၊ အဓိက-
 ရုဏ်းငြိမ်းစေခြင်းငှာ။ လဇ္ဇိပရိသာယ၊ လဇ္ဇိပရိသတ်ကို။ ဒုရတော၊ အဝေးမှ။
 အာနယနဿ စ၊ ဆောင်ခြင်း၏ လည်းကောင်း။ အာဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်
 သောရဟန်းတို့၏။ ပိဏ္ဏာယ စရဏာဒိသမာစာရဿ စ၊ ဆွမ်းခံသားခြင်းအစ
 ရှိသော အကျင့်၏လည်းကောင်း။ ဒုက္ကရတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အကာလော ဧဝ၊ မသင့်သောအခါပင်တည်း။

သမနုဿရုဏကရုဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုဿရိတာနုဿရိတက္ခဏေ၊
 အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်း ခဏ၌။ ပီတိပါမောဇ္ဇဇနနတော၊ နှစ်သက်
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ အနုဿရုဏပ္ပါဒကံ၊ အောက်မေ့
 ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ “ဝိဂတူပက္ခိလေသ။ ပ။ သံဝတ္တတိ”တိ ဧတ္ထ၊
 ဟူသောပုဒ်၌။ (၂၆၃) အဗ္ဘဟိမာဒိ ဥပက္ခိလေသ ဝိရဟိတာနံ၊ တိမ်တိုက်
 ဆီးနှင်းအစရှိသော အညစ်အကြေးမှ ကင်းကုန်သော။ စန္ဒိမသုရိယာနံ၊
 လ-နေတို့၏။ သဿိရိကတာ၊ ကျက်သရေရှိသော အဖြစ်သည်။ ဟောတိ
 ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ အဿာပိ စောဒကဿ၊ ထို
 စောဒက၏လည်း။ ပါပပုဂ္ဂလုပက္ခိလေသဝိဂမေန၊ ယုတ်မာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
 ဆိုအပ်သော အညစ်အကြေး ကင်းသဖြင့်။ သဿိရိကတာ၊ ကျက်သရေရှိ
 သောအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော။ တည်း။

၃၉၉။ အဓိဂတံ မေတ္တစိတ္တန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အပ္ပနာပုတ္တံ၊ အပ္ပနာသို့
 ရောက်သော။ မေတ္တဈာနံ၊ မေတ္တာဈာန်တည်း။

၄၀၀-ခ။ “ဒေါသန္တရော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အန္တရ-သဒ္ဓေါ၊ အန္တရ
 သဒ္ဓါသည်။ စိတ္တပရိယာယော၊ စိတ္တ-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ဣတိ၊ ထို
 ကြောင့်။ “န ပဒုဠစိတ္တော ဟုတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

ကာရုညံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကရုဏာဘာဝေါ၊ ကရုဏာ၏အဖြစ်
 တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ကာရုညတာတိ ကရုဏာဘာဝေါ”တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ဧ။ “ကရုဏ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အပ္ပနာပုတ္တံ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော
 ကရုဏာ ကို။ ဝဒတိ၊ ဧ။ မေတ္တံ စ၊ သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။

အတ္တာဒါနအင်္ဂကထာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 ပါတိမောက္ခဥပနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၀-ဘိက္ခုနီကန္ဓက

မဟာပဇာပတိဂေါတမိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

(၂၆၄) ၄၀၃။ ဘိက္ခုနီကန္ဓကေ၊ ဘိက္ခုနီခန္ဓကဉ္စ။ “မာတုဂါမဿ ပဗ္ဗဇိတံတ္တာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ ပဉ္စဝဿသတတော၊ အနှစ်ငါးရာထက်၊ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏။ အပ္ပဝတ္တနကာရဏဒဿနံ၊ မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပြသော စကားတည်း။ “သုက္ကံဝိပဿကခိဏာသဝဝသေန ဝဿသဟဿ”န္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ခန္ဓကဘာဏကာနံ၊ ခန္ဓကကိုဆောင်ကုန်သောမထေရ်တို့၏။ မတံ၊ အလိုကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒီဃနိကာယဠကထာယံ ပန၊ ဒီဃနိကာယ် အဠကထာ ဌ်ကား။ “ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တေဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သော ရဟန္တာတို့ဖြင့်။ ဝဿသဟဿံ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံး။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ ဆဋ္ဌာဘိညေဟိ၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး ရသော အဘိညာဉ်ရဟန္တာတို့ဖြင့်။ ဝဿသဟဿံ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံး။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ တေဝိဇ္ဇေဟိ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရှိသောရဟန္တာတို့ဖြင့်။ ဝဿသဟဿံ၊ ပတ်လုံး။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ပါတိမောက္ခေဟိ၊ ပါတိမောက်တို့ဖြင့်။ ဝဿသဟဿံ၊ ပတ်လုံး။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အင်္ဂုတ္တရသံယုတ္တဠကထာသုပိ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ သံယုတ်အဠကထာတို့၌လည်း။ အညထာဝ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံကို။ အညမညဝိရုဒ္ဓမ္ပိ၊ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်သော်လည်း။ ဒီဃဘာဏကာဒိနံ၊ ဒီဃနိကာယ်ဆောင်သော မထေရ်အစရှိသည်တို့၏။ မတေန၊ အလိုအားဖြင့်။ လိခိတသိဟဠဠကထာသု၊ ရေးအပ်သော သိတို့၌အဠကထာတို့၌။ အာဂတနယမေဝ၊ လာသော နည်းကိုသာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အာစရိယေန၊ အဠကထာဆရာသည်။ လိခိတံ၊ ရေးအပ်၏။ ကံသ္မာ၊ နည်း။ ဤဒိသေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကထာဝိရောဓေ၊ စကားဆန့်ကျင်ခြင်း၌။ သာသနပရိဟာနိယာ၊ သာသနာယုတ်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ သောဓနုပါယာဘာဝါ စ၊ သုတ်သင်ရန် အကြောင်းမရှိသောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ ဟိ၊ စူ။ ပရမတ္ထဝိရောဓေဝ၊ မြတ်သော အနက်သဘော၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းကိုသာလျှင်။ သုတ္တာဒိနယေန၊ သုတ်စသော နည်းဖြင့်။ သောဓနီယော၊ သုတ်သင်အပ်၏။ ကထာမဂ္ဂဝိရောဓေ၊ စကားအစဉ်၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ န သောဓနီယော၊ မသုတ်သင်အပ်။

မဟာပဇာပတိဂေါတမိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

၁။ ဆဋ္ဌ-၌ သုက္ကံဝိပဿကေဟိ....ပါသည်။ ၂။ တံတဘာဏကာနံ = (ဆဋ္ဌ)

ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါနုဇာနနကထာဝဏ္ဏနာ

၄၀၄-ဂ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ယဒဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မိံ ဒိဝသေ၊ အကြင်နေ၌။ တဒါတိ၊ ဟူသည်ကား။ တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ၊ ထိုနေ၌သာလျှင်။ ဝိမာနေတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝမာနံ ကတော၊ မထေမဲ့မြင်ပြု၍။

၄၀၀-၁။ အာပတ္တိဂါမိနိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပန္နာယော၊ ရောက်ကုန်သော ရဟန်း မိန်းမတို့သည်။ ကမ္မဝိဘင်္ဂေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပရိဝါရေ ကမ္မဝိဘင်္ဂေ၊ ပရိဝါ ကမ္မဝိဘင်း၌။

၄၀၃-၅။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဒေ တိဿော ဘိက္ခုနီယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွိဟိ တိဟိ ဘိက္ခုနီဟိ၊ နှစ်ယောက် သုံးယောက်သော ရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ န အာရောစေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကဿ၊ ပါတိ မောက်ပြသော ရဟန်းအား။ န အာရောစေန္တိ၊ မကြားကုန်။

၄၀၆။ ဒုဿဝေဏိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနေကဒုဿပဋ္ဌေ၊ များစွာသော ပုဆိုးကျစ်တို့ကို။ ဧကတော ကတော၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ကတဝေဏိယာ၊ ပြုအပ်သော အဝတ်စည်းဖြင့်။

☞ (၂၆၅) ၄၀၇။ ဝိသေသကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပတ္တိလေခါဒိဝဏ္ဏဝိသေသံ၊ ချိပ်ရည်ဖြင့် ရေးသားခြင်း အစရှိသော အဆင်းအထူးကို။ ပကိဏန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိက္ကိဏန္တိ၊ ရောင်းကုန်၏။ နမနကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဖာသုကဋ္ဌိနမနကဗန္ဓနံ၊ နံရိုးညွတ်အောင် ဖွဲ့ခြင်းတည်း။

၄၂၂။ သံဝေလ္လိယန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတော၊ အောက်ပိုးကျိုက်၍။ နိဝါသနံ၊ ဝတ်ခြင်းတည်း။ “တယော နိဿယေ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ရုက္ခမူလသေနာသနဿ၊ သစ်ပင်ရင်းတည်းဟူသော ကျောင်းကို။ တံသံ၊ ထိုရဟန်း မိန်းမတို့အား။ အလဗ္ဘနတော၊ မရခြင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၂၆-ဂ။ အဋ္ဌေဝ ဘိက္ခုနီယော ယထာဝုနံ ပဋိဗာဟန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဋ္ဌ ဘိက္ခုနီယောဝ၊ ရှစ်ယောက်သော ရဟန်းမိန်းမတို့သည်သာလျှင်။ ဝုနပဋိပါဠိယာ၊ ကြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ ဂဏန္တိယော၊ ခံကုန်လျက်။ အာဂတပဋိပါဠိံ၊ လာသောအစဉ်ကို။ ပဋိဗာဟန္တိ၊ မြစ်ကုန်၏။ အညာ၊ တပါးသော ရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ န ဗာဟန္တိ၊ မမြစ်ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အနုဝါဒံ ပဋ္ဌပေန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရခြင်းကို။ ပဝတ္တေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ကွန်က]

ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါနုဇာနနိကထာဝဏ္ဏနာ

၅၂၃

၄၃၀။ ဘိက္ခုဒ္ဒတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုတဘူတေန၊ တမန်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းယောက်ျားဖြင့်။ သိက္ခာမာနုဒ္ဒတေနာတိ၊ ဟူ
သည်ကား။ ဒုတာယ၊ တမန်ဖြစ်သော။ သိက္ခမာနာယ၊ သိက္ခမာန်ဖြင့်။

၄၃၁။ န သမ္ပတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ နပ္ပဟောတိ၊ မလောက်။ နဝကမ္မန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ “နဝကမ္မံ၊ အမ္မသစ်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဝသတု၊ နေလော”။
ဣတိ၊ သို့။ အပလောကေတော၊ ကြည့်၍။ သံသိကဘူမိယာ၊ သံသိကမြေ၌။
ဩကာသဒါနံ၊ နေရာပေးခြင်းတည်း။

၄၃၂-၆။ သန္နိသိန္နဂဗ္ဘာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒုဝိညေယျဂဗ္ဘာ၊ သိနိုင်
ခဲ့သော ကိုယ်ဝန်ရှိ၏။ မဟိလာတိတ္ထတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣတ္ထိနံ၊ မိန်းမတို့
နှင့်။ သာဓာရဏတိတ္ထ၊ ဆက်ဆံသောဆိပ်၌။

ဘိက္ခုနီဥပသမ္ပဒါနုဇာနနိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
ဘိက္ခုနီကွန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၁-ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက

ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပဒကံထာပဏ္ဍနာ

☞ (၂၆၆) ၄၃၇။ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကော ဌံ။ ပါဠိယံ။ ဌံ။ “အပါ-
 ဝုသော အမှာကံ သတ္တာရံ ဇာနာသိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုစ္ဆာကို။ ထေရော၊
 မဟာကဿပ မထေရ်သည်။ သယံ၊ မိမိသည်။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏။
 ပရိနိဗ္ဗာနဘာဝံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသော အဖြစ်ကို။ ဇာနန္ဓောပိ၊ သိလျက်လည်း။
 အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သဟာဂတဘိက္ခုပရိသာယ၊ တက္ကလာသော ရဟန်း
 ပရိသတ်ကို။ ဉာပနတ္ထမေဝ၊ သိစေခြင်းငှာ သာလျှင်လည်းကောင်း။ သု-
 ဘဒ္ဒဿ၊ သုဘဒ္ဒအမည်ရှိသော။ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်းကြီး၏။ သာသနဿ
 ပဋိပက္ခဝစနံ၊ သာသနာ၏ ဆန်ကျင့်ဘက်စကားကို။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။
 ဝိညာပနတ္ထု၊ သိစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆံ၊ မေး၏။
 ဟိ၊ စွ။ သုဘဒ္ဒေါ၊ သုဘဒ်သည်။ ကုသိနာရာယံ၊ ကုသိန္နာရုံ၌။ ဘဂဝတိ၊
 ဘုရားရှင်၌။ အဘိပ္ပသန္ဓာယ၊ အလွန်ကြည်ညိုသော။ ခတ္တိယာဒိဂဟဋ္ဌပရိ-
 သာယ၊ မင်းအစရှိသော လူပရိသတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းကို။ သုတ္တာ၊ ကြား၍။ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌောပိ၊
 အလွန်နှစ်သက်သော်လည်း။ ဘယေန၊ ကြောက်သောကြောင့်။ ပဟဋ္ဌာကာရံ၊
 ရှင်သောအခြင်းအရာကို။ ဝါစာယ၊ စကားဖြင့်။ ပကာသေတုံ၊ ပြခြင်းငှာ။
 န သက္ခိယတိ၊ မတတ်နိုင်လတ္တံ့။ ဝိဇေန၊ လူဆိတ်သော။ ဣဇေဝ ပဒေသေ၊
 ဤတောအရပ်၌သာလျှင်။ သုတ္တာ၊ ကြား၍။ ယထာဇ္ဈာသယံ၊ အလိုရှိတိုင်း။
 အတ္တနော၊ ၏။ ပါပလဒ္ဓိံ၊ မကောင်းသော အယူကို။ ပကာသေသတိ၊
 ပြလတ္တံ့။ တတော တဒါ ကာလေ၊ ထိုအခါ၌။ တမေဝ ပစ္စယံ၊ ထို
 အကြောင်းကိုသာလျှင်။ ဒသေတွာ၊ ပြ၍။ ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ သမုဿာဟေ-
 တွာ၊ တိုက်တွန်း၍။ ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း
 ကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ဧတဿ ပါပဘိက္ခုဿ၊ ထို ရဟန်းယုတ်၏လည်း
 ကောင်း။ ဤဒိသာနံ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ အညေသဉ္စ၊ တပါးသော
 ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း။ မနောရထဝိသာတဉ္စ၊ စိတ်အလို၏ ပျက်စီးခြင်းကို
 လည်းကောင်း။ သာသနဋ္ဌိတိဉ္စ၊ သာသနာတည်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကရိ-
 သာမိ၊ ပြုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဇာနန္ဓောဝ၊ သိလျက်သာလျှင်။ တံ၊ ထို
 သုဘဒ်ကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနော၊ ထိုကြောင့်
 သာလျှင်။ ထေရော၊ ကဿပ မထေရ်သည်။ “ကေမိဒါဟံ အာဝုသော သယေ”

န္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သုဘဒ္ဒဝစနမေဝ၊ သုဘဒ်၏ စကားကိုသာလျှင်။ ဒဿေတွာ၊ ဤ။ ဓမ္မဝိနယံ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို။ သင်္ဂါယာပေသိ၊ သင်္ဂါယနာ တင်၏။ နာနာဘာဝေ၊ ဟူသည်ကား။ သရီရေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ နာနာ- ဒေသဘာဝေ၊ အထူးထူးသော အရပ်သို့ သွားခြင်းတည်း။ ဝိပွဝါသော၊ ကွေ့ကွင်းခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝိနာ ဘာဝေ၊ ဟူသည် ကား။ မရဏေန၊ သေသဖြင့်။ ဝိယုဇ္ဇနံ၊ ကွေ့ကွင်းခြင်းတည်း။ အညထာ- ဘာဝေ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝန္တရူပဂမနေန၊ ဘဝတပါးသို့ ရောက် သဖြင့်။ အညထာကာရပုတ္တိံ၊ တပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၄၄၁။ “အာကခံမာနော။ပ။သမ္မဟနေယျာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အဝေါစ-၌ စပ်။) မယာ၊ သည်။ “အာကခံမာ- နော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မဟနိတဗ္ဗံ၊ နှုတ်သင့်သော။ ကေသိက္ခာပဒမ္ပိ၊ တခုသော သိက္ခာပုဒ်ကိုမျှလည်း။ အပဿန္တာ၊ မမြင်ကုန်မူ၍။ သမ္မဟနေ စ၊ နှုတ်ခြင်း၌လည်း။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဓမ္မသင်္ဂဟကာ၊ ပိဋကတ်ကို သင်္ဂါယနာတင်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့ သည်။ “အပညတ္တံ န ပညာပေဿာမ၊ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆန္တိဿာမာ” တိအာ- ဒိနာ၊ အစရှိသော။ ပုန၊ တဖန်။ “ပညတ္တိသဒိသာယ၊ ပညတ်ခြင်းနှင့်တူ သော။ အကပ္ပုဿ၊ မပျက်သော။ ကမ္မဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သာဝေတွာ၊ ကြား ၍။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝတ္တိဿန္တိ၊ ကျင့်ကုန်လတ္တံ့။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ ယာဝ သာသနန္တရဓာနာ၊ သာသနာတော် ကွယ်သည့်တိုင်အောင်။ အပ္ပဋ္ဌိဗာဟိယာနိ၊ မတားမြစ်အပ်ကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဘဝိ- သန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။” ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ တေနေဝ၊ ထို ကြောင့်သာလျှင်။ မဟာထေရာပိ၊ မဟာထေရ်တို့သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို ဘုရားရှင် ရည်တော်မူသော အခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိံသု၊ ကျင့် ကုန်၏။

ဂိဟိဂတာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂိဟိသု ဂတာနိ၊ လူတို့သည် မှတ်မိကုန် သော။ ခတ္တိယမဟာသာရာဒိဂိဟိဟိ၊ ခတ္တိယ မဟာသာလ အစရှိသော လူတို့ သည်။ ဉာတာနိ၊ သိအပ်ကုန်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေဿ၊ ဤ သိက္ခာပုဒ်အား။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ပဝတ္တိပရိယောသာနဘူတော၊

တည်ခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော။ စိတကဓမ္မကာလော၊ ထင်းပုံမှ မီးခိုးထွက်သော
ကာလသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ ဓမ္မ-
ကာလိကံ၊ မည်၏။

☞ (၂၆၇) ၄၄၃။ ဩဋ္ဌာရိကေနိမိတ္တေ ကရိယမာနေပီတိ၊ ဟူသည်ကား။
“အာကခမာနော အာနန္တ တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပံ ဝါ သေသံ
ဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ထူလတရေ၊ ရုန့်ရင်းစွာသော။ “တိဋ္ဌတ ဘဂဝါ
ကပ္ပ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ယာစနဟေတုဘူတေ၊ တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သော။ ဩဘာသနိမိတ္တကမ္မေ၊ ဩဘာသနိမိတ် အမှုကို။ ကယိရမာနေ၊
ပြုသည်ဖြစ်လျက်။ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ မာရေန၊
မာရ်သည်။ အာဝိဋ္ဌစိတ္တော၊ ပူးဝင်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။

၄၄၅။ ဥဇ္ဇဝနိကာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဋိသေသတဂါမိနိယာ၊ အညာ
သို့ဆန်သော လှေဖြင့်။ ကုစ္ဆိတော၊ စက်ဆုပ်သော။ လဝေါ ဆေဒေါ
ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းတည်း။ ကုလဝေါ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ပျက်စီးခြင်း။
နိရတ္ထကဝိနိယောဂေါ၊ အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။
တံ၊ ထိုစက်ဆုပ်အပ်သော ပျက်စီးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ
ကုလဝံ၊ ထိုစက်ဆုပ်အပ်သော ပျက်စီးခြင်းသို့။ န ဂမေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။

ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပဒကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၁၂-သတ္တသတိကက္ခန္ဓက

ဒသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ

☐ (၂၆၈) ၄၄၆။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ၊ ဌ။ ဘိက္ခုဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဂ္ဂဏနာယ၊ ရဟန်းအရေအတွက်ဖြင့်။ မဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဟိမံ၊ ဆီးနှင်းတည်း။

၄၄၇။ အဝိဇ္ဇာနိဝုတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေန၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏသည်။ နိဝုတာ ပဋိစ္စန္ဓာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ အဝိဒ္ဓသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ အညာဏိနော၊ ပညာမဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသာ ဝုတ္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဧတေ သုရာပါနာဒယော၊ ဤ သေသောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပက္ကိလေသာတိ၊ ညစ်ညူးခြင်းတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ နေတ္ထိယာ တဏှာယ၊ တဏှာနှင့်။ သဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်တို့တည်း။ သနေတ္ထိကာ၊ တဏှာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်တို့။

၄၅၀-၁။ အဟောဂင်္ဂီတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဿ ပဗ္ဗတဿ၊ ထိုတောင်၏။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ပဋိကစ္ဆေဝ ဂစ္ဆေယျန္တိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ နံ အဓိကရဏံ၊ ထိုအဓိကရုဏ်းကို။ ဝုပသမိတုံ၊ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သန္နိပတိဿန္တိ၊ စည်းဝေးကုန်လတ္တံ့။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ အဟံ၊ သည်။ ပဌမမေဝ၊ ရှေးဦးကလျှင်။ ဂစ္ဆေယျံ၊ သွားရာ၏။ သမ္ဘာဝေသုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သမ္ဘာပုဏိသု၊ မိကုန်၏။

၄၅၂။ အလောဏိကန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လောဏရဟိတံ၊ ဆားမှ ကင်းသော။ ဘတ္တံ ဝါ၊ ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း။ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ၊ ဟင်းလျာကိုလည်းကောင်း။ အာသုတာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာနာသမ္ဘာရသဇ္ဇိတာ၊ အထူးထူးသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့်စီရင်အပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ “အသုတ္တာ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ ပါဌ်ရှိ၏။

၄၅၃။ ဥဇ္ဇဝိသုတိ၊ ဟူသည်ကား။ နာဝါယ၊ လျှော့ဖြင့်။ ပဋိသေတံ၊ မြစ်ညာသို့။ ဂစ္ဆိသု၊ သွားကုန်၏။ ပါစီနကာတိ၊ ဟူ၍။ ပုရတ္ထိမဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ ဇာတတ္တာ၊ ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကေ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းသားရဟန်းတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါဝေယျကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပါဝေယျဒေသဝါသိနော၊ ပါဝေယျအရပ်၌နေသော ရဟန်းတို့ကို။

၄၅၄။ နန္ဒ တံ အာဝုသော ဝုဇောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ၊ သင်သည်။ နိဿယမုတ္တော၊ နိဿရည်းလွတ်သော။ ထေရော နန္ဒ၊ မထေရ်မဟုတ်လော။ ကဿ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သင့်ကို။ ထေရော၊ ရေဝတမထေရ်သည်။ ပဏာမေသိ၊ မောင်းမဲသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘေဒဝစနံ၊ ကွဲပြားစေတတ်သောစကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂရုနိဿယံ ဂဏှာမာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဿယမုတ္တောပိ၊ နိဿရည်းလွတ်သော်လည်း။ မယံ၊ တို့သည်။ နိဿယဘူတံ၊ မှီရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဧတံ သမ္ဘာဝနီယဂရုံ၊ စင်စစ်ချီးမွမ်းထိုက်သောဆရာကို။ ဂဟေတု၊ ၍။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၄၅၅။ မူလဒါယကာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဒသဝတ္ထုနံ၊ ဆယ်ပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ဒါယကာ၊ ပေးကုန်သော။ အာဝါသိကာ၊ ကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပထဗျာသံသတ္ထေရောတိ၊ ဟူသည်ကား။ လောကော၊ လောက၌။ သဗ္ဗဘိက္ခုနံ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့ထက်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပဉ္စင်းဝါဖြင့်။ ဝုဇော၊ ကြီး၏။ “သုညာတာဝိဟာရေနာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သုညတာ မုခေန၊ သုညတကို အရင်းမသဖြင့်။ အဓိဂတဖလသမာပတ္တိံ၊ ရအပ်သော ဖလသမာပတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။

၄၅၆။ သုတ္တဝိဘဂေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဒဘာဇနီယေ၊ ၌။ ဣဒဉ္စ၊ ဤ သုတ္တဝိဘဂေ—ဟူသောစကားကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ ၌ စပ်။) “ယော ပန ဘိက္ခု သန္နိမိကာရကံ ခါဒနီယံ ဝါဠုဘောဇနီယံ ဝါ”တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္ထေ၊ ပါတိ မောက်၌။ ယာဝကာလိကဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (၂၆၉) ပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ သုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယာဝဇီဝိကဿ၊ ယာဝဇီဝိကဖြစ်သော။ သန္နိမိကတဿ၊ သိုမှီးခြင်းကို ပြုအပ်သော။ သိဂီလောဏဿ၊ သားချိုဖြင့် ထည့်အပ်သော ဆားကို။ အာမိသေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ပရိဘောဂေ၊ သုံးဆောင်ခြင်း၌။ ပါစိတ္တိယံ၊ သည်။ ဝိဘင်္ဂနယေနေဝ၊ ဝိဘင်းနည်းဖြင့်သာလျှင်။ သိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ပန ပါစိတ္တိယံ၊ ထိုပါစိတ်ကို။ ဝိဘဂေ၊ ၌။ အာဂတဘာဝံ၊ လာသော အဖြစ်ကို။ သာဓေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ “ကထံ သုတ္တ ဝိဘဂေ” တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟံ၊ စွ။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ လောဏမေဝ၊ ဆားကိုသာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသားချို၌။ သန္နိမိကတံ၊ သိုမှီးခြင်းကို ပြုအပ်၏။ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို။ န သန္နိမိကတံ၊ သိုမှီးခြင်းကို မပြုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ လောဏမိဿ—ဘောဇနော၊ ဆားနှင့်ရောသော ဘောဇဉ်၌။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းသားတို့

သည်။ အနဝဇ္ဇသည်နော၊ အပြစ်မရှိဟု ထင်မှတ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တထာသည်နံ၊ ထိုသို့ မှတ်ထင်ကုန်သော။ နေသမ္ပိ၊ ထိုရဟန်းတို့အားလည်း။ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ အာပတ်ကို ပြခြင်းငှာ။ “သန္နိဓိကာရေ အသန္နိဓိကာရသည်” တိ၊ ဟူသော။ ဣဒိ သုတ္တဝိဘဂံ၊ ဤသုတ္တဝိဘင်းကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

တေန သဒ္ဓိန္နိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတလောဏေန၊ ရွှေနေ၌ အကပ်ခံအပ်သော ဆားနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဒုက္ကဋ္ဌေနတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ ပဋိဂ္ဂဟိတ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဟောမူ၍။ “တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသမတ္ထိယတော၊ ဟောတော်မူသော အစွမ်းဖြင့်။ ယာဝကာလိကေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ သမ္ဘန္တရသံ၊ စပ်သော အရသာရှိသော။ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ရွှေနေ၌ အကပ်ခံအပ်သော။ ယာဝဇီဝိကံ၊ သည်။ ကာလေပိ၊ နံနက်ကာလ၌လည်း။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣဘိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ တတ္ထ၊ ထို ယာဝကာလိကနှင့် ရောသော ရွှေနေ၌ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝဇီဝိက၌။ ဒုက္ကဋ္ဌေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ ဧကေဆရာတို့အလိုတည်း။ ဒုက္ကဋ္ဌေနပိ န ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ သန္နိဓိကာရပစ္စယာ၊ သန္နိဓိကာရအကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကို။ ယဒိ မညထ၊ အကယ်၍ ထင်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ယာဝဇီဝိကဿ၊ ယာဝဇီဝိကဖြစ်သော။ လောဏဿ၊ ဆား၏။ သန္နိဓိဒေါသာဘာဝံ၊ သန္နိဓိအပြစ်မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌေနပိ၊ သည်လည်း။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ရာ။ အာမိသေန၊ နှင့်။ သမ္ဘန္တရသဿ၊ သော။ တဿ၊ ထိုဆား၏။ အာမိသဂတိကတ္တာ၊ အာမိသနှင့် အလားတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကို။ အထ မာ မညထ၊ အကယ်၍ မအောက်မေ့ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ တဒါ စ၊ ထိုသို့ မအောက်မေ့ရာ၌လည်း။ အာမိသတ္ထုပဂမနတော၊ အာမိသအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပါစိတ္တိယေနော၊ သည်သာလျှင်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာအလိုတည်း။ “န ဟိ တေယ ယာဝဇီဝိက” န္တိအာဒိနာပိ၊ အစရှိသည်ဖြင့်လည်း။ ဒုက္ကဋ္ဌာဘာဝံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမရှိခြင်းကို။ သမတ္ထေတိ၊ ပြီးစေ၏။

ပါဠိယံ၊ ဌံ။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ ကုန်သော။ “ရာဇဂဟေ သုတ္တဝိဘဂေ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ သုတ္တေ စ၊ သုတ်၌လည်းကောင်း။ ဝိဘဂေ စ၊ ဥဘတောဝိဘင်း၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ဒွန်အနက်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မော၊ နည်း။ တဿ တဿ ဝိကာလဘောဇနာဒိနော၊

ထိုထို ဝိကာလဘောဇန အစရှိသည်ကို။ သုတ္တပိ၊ သုတ်၌လည်း။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊
ပယ်အပ်သောကြောင့်တည်း။ ဝိနယဿ၊ ကို။ အတိသရဏံ အတိက္ကမော၊
လွန်ခြင်းတည်း။ ဝိနယာတိသာရော၊ ဝိနည်းကိုလွန်ခြင်း။ “နိသီဒနံ နာမ
သဒသံ ဝုစ္စတိတိ အာဂတ” န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိဘဏံ စ၊ ၌လည်း။
အာဂတဒဿနတ္ထံ၊ လာသည်ကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ပမာဏံ ကရေ-
န္တဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ ဘုရားရှင် အထွာဖြင့်။ ဝိဒတ္ထိတ္တ-
ယပမာဏံ၊ သုံးထွာပမာဏကို။ ကရေန္တဿ၊ ပြုသော ရဟန်းအား။ ဒဿယ၊
အဆာကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ ဝိဒတ္ထိဒယပမာဏံ၊ နှစ်ထွာအတိုင်းအရှည် ရှိအောင်။
ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ နိသီဒနံ ပန၊ နိသီဒ်သည်ကား။ အဒသကမ္ပိ၊ အဆာ
မရှိသော်လည်း။ ဝုစ္စတိ ဝေ၊ အပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဣမ စ၊ ဤသတ္တသတိကက္ခန္ဓက၌ လည်းကောင်း။
ဟေဋ္ဌာ စ၊ အောက်၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌။
သေသံ၊ ဖွင့်အပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းသောပုဒ်သည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလ္လယ်
သည်သာလျှင်တည်း။

ဒသဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သတ္တသတိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာနယော၊ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကကို ဖွင့်ကြောင်း
ဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣတိ ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤသို့သော အစဉ်ဖြင့်။ ဝိမတိဝိနောဒနိယံ၊
ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာကျမ်း၌။ သမန္တပိသာဒိကာယ၊ အမည်ရှိသော။
ဝိနယဋ္ဌကထာယ၊ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာတွင်။ စူဠဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊
စူဠဝဂ်အဖွင့်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သောနည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပရိဝါရဓဏ္ဍနိဓ

မဟာဝဂ္ဂ

ပညတ္တိဝါရဓဏ္ဍနာ

၁။ (၂၇၁) ၁။ ဝိသုဒ္ဓိပရိဝါရဿ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော ရဟန္တာ-
အခြံအရံရှိထသော။ သီလက္ခန္ဓာဒိဓမ္မက္ခန္ဓာသရိရဿ၊ သီလကျေးဇူး အစရှိသော
ကျေးဇူးအစု တည်းဟူသော ကိယ်တော်ရှိထတော၊ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏။
ဝိနယပရိယတ္တိသာသနော၊ ဝိနည်းပရိယတ်ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်၌။
ခန္ဓကာနံ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ခန္ဓကတို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ပရိဝါ-
ရေတိ၊ ပရိဝါဟူ၍။ ယော ဝိနယော၊ အကြင်ဝိနည်းကို။ သင်္ဂဟံ၊ သင်္ဂါယ-
နာသို့။ သမာရုဠော၊ တင်အပ်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တဿ၊ ထိုပရိဝါ
အမည်ရှိသော ဝိနည်း၏။ အနုတ္တာနုတ္တဝဏ္ဏနံ၊ မပေါ်သော အနက်ရှိသော
ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို။ ကရိယာမိ၊ ပြုပေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ ယောဇနာ၊
ပဋိညာဉ်ဂါထာ၌ အနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။

သမန္တစက္ခုနာတိ၊ သမန္တစက္ခုနာ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊
သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်။ အတိဝိသုဒ္ဓေန မိသစက္ခုနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊
ညဉ့်နေပတ်လုံး။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယောဇနပုမာဏေ၊ တယူဇနာ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်၌။ အတိသုခုမာနိပိ၊ အလွန်သိမ်မွေ့သည်လည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပဿနတော၊ မြင်တတ်သောကြောင့်။
အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ ပသာဒစက္ခုနာ၊
ပသာဒစက္ခုဖြင့်။ “အတ္ထိ တတ္ထ ပညတ္တိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။
တတ္ထ၊ ထိုပဌမ ပါရာဇိက၌။ ပညတ္တိ၊ ပဌမပညတ်သည်။ အတ္ထိ နု ခေါ်၊
ရှိသလော။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေ-
တဗ္ဗော၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “တတ္ထ ပညတ္တိ”ပ။ ကေနာဘတန္တိ
ပုစ္ဆာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၂။ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုစ္ဆာယ၊ ပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနေ၊
အဖြေ၌။ ဝိနိတကထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနိတဝတ္ထုကထာ၊ ဝိနိတဝတ္ထု
စကားတည်း။ ဝါ၊ တနည်းကား။ အယမေဝ၊ ဝိနိတဝတ္ထုကထာဟူ၍ပင်လျှင်။
ပါဌော၊ ပါဌ်ရှိ၏။

ဒွိဂ္ဂေနေန ဧကေန သမုဋ္ဌာနေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အင်္ဂဒွယသမုဒါယံဘူ-
 ဘေန၊ အင်္ဂါနှစ်ပါး၏ အပေါင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဧကေန၊ တခုသောသမုဋ္ဌာန်
 ဖြင့်။ အင်္ဂဒွယဝိမုတ္တဿ၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးမှ လွတ်သော။ သမုဋ္ဌာနဿ၊ သမုဋ္ဌာန်၏။
 အဘာဝေပိ၊ မရှိသော်လည်း။ တေသု၊ ထို နှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့တွင်။ ဧက
 နဂေန၊ တခုသောအင်္ဂါနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အယံ အာပတ္တိ၊ သည်။ န ဟော-
 တိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထမေဝ၊ ပြခြင်းငှာသာလျှင်။ “ဧကေန-
 သမုဋ္ဌာနေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ တေသု ဒွိသု အဂေသု၊ ထို
 နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ ပဓာနဂံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသောအင်္ဂါကို။ ဒဿေတုံ၊
 ငှာ။ “ဧတ္ထ ဟိ စိတ္တံ အင်္ဂံ ဟောတိ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊
 ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိသင်္ခါတာယ၊ မိမိမဂ်ဖြင့် သူတပါး
 မဂ်၌ ကျင့်ခြင်းဟူသော။ ကာယဝိညတ္တိယာ၊ ကာယဝိညတ်၏။ သေဝနစိတ္တေ
 နေဝ၊ မှီဝဲလိုသောစိတ်ကြောင့်သာလျှင်။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊
 ရှိသော်။ တံ အင်္ဂဒွယံ၊ ထိုအင်္ဂါနှစ်ပါးကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ အယံ အာပတ္တိသမ္ပုတိ၊ ဤအာပတ်ဟု
 သမုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဝိညတ္တိယာ၊ ၏။ သမ္ဘဝေ၊ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ (လိုက်သည်)။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ ကာယဝိညတ္တိသင်္ခါတဿ၊ ကာယဝိညတ်ဟုဆိုအပ်
 သော။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ အင်္ဂံ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အင်္ဂံ ကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တဿ ပန၊
 ထိုအာပတ်၏ကား။ တံသမုဋ္ဌိတကာယောဝေ၊ ထို စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောကိုယ်
 သည်သာလျှင်။ အင်္ဂံ အဗျဝဟိတကာရဏံ၊ အခြားမရှိသောအကြောင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တံ ပန၊ သည်ကား။ ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်း၏၊
 အကြောင်းသာတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ တည်း။ ဧဝံ၊ ဤ
 အတူ။ ဥမရိပိ၊ အထက်၌လည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ စိတ္တင်္ဂယုတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနေသု၊ စိတ်အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော သမုဋ္ဌာန်တို့၌။ (၂၇၂) အဓိပ္ပာယ်ယော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ “ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန သမုဋ္ဌာတိ”တိ အာဒိပရိ-
 ဝါရ ဝစနေနေဝ၊ ဧကေန သမုဋ္ဌာနေန သမုဋ္ဌာတိ—အစရှိသော ပရိဝါစကား
 ဖြင့်သာလျှင်။ အာပတ္တိယာ၊ ၏။ အကုသလာဒိ ပရမတ္ထသဘာဝတာ၊
 အကုသိုလ် အစရှိသော ပရမတ္ထ သဘော အဖြစ်ကို။ ပါဠိအဋ္ဌကထာသု၊
 ပါဠိ အဋ္ဌကထာ တို့၌။ ပရိယာယတောဝ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် သာလျှင်။
 ဝုတ္တာ၊ ၏။ အာပတ္တိ၊ အာပတ်သည်။ သမ္ပုတိသဘာဝါဝေ၊ ပညတ်သဘော
 လျှင်တည်း။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ ကသ္မာ၊

နည်း။ သမုဋ္ဌာနသမုဋ္ဌိတာနံ၊ သမုဋ္ဌာနံ ထိုမုဋ္ဌာနံကြောင့် ဖြစ်သော အာပတ်တို့၏။ ဘေဒသိဒ္ဓိတော၊ ပြားသော အဖြစ်၏ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမ မတ္တံ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပန္နာယ၊ သင့်သော။ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ၊ ပါရာဇိကအာပတ်ကို။ ကေဟိစိပိ သမထေဟိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော သမထတို့ဖြင့်။ အနာပတ္တိ ဘာဝါပါဒနဿ၊ အနာပတ္တိအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းငှာ။ အသက္ကုဏေယျတ္တသင်္ခါတံ၊ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။

၃။ ပေါရာဏကေဟိ မဟာထေရေဟိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သင်္ဂီတိတ္ထယတော၊ သင်္ဂီယနာသုံးတန်မှ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ပေါတ္ထကသင်္ဂီတိကာရကေဟိ၊ ပေထက်တင်သင်္ဂီယနာကို ပြုကုန်သော။ ဆဋ္ဌာတိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဂုဏသမုဇ္ဈလေဟိ၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်တောက်ပကုန်သော။ မဟာထေရေဟိ၊ မဟာထေရ်တို့သည်။ ဟိ၊ စု။ ပေါတ္ထကာရောဟသင်္ဂီတိ၊ ပေထက်တင် သင်္ဂီယနာသည်။ စတုတ္ထသင်္ဂီတိသဒိသာ၊ လေးကြိမ်မြောက် သင်္ဂီယနာတင်သည်နှင့် တူ၏။

၁၀၀။ မဟာဝိဘင်္ဂေတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ “သောဠသဝါရာ ဒဿိတာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဒိဘူတေဟိ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေဟိ ဝါရေဟိ၊ အကြင်ဝါရ်တို့ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကလောပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ အယံ ပရိဝါရော၊ ဤပရိဝါကို။ သောဠသပရိဝါရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေါဟရီယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ တေ ဝါရေ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ ၏။

ပညတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ

၂၅၇။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “နိဗ္ဗာနဉ္စေဝ ပညတ္တိ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိသင်္ခတဓမ္မေ၊ သင်္ခတတရားတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ သမ္မုတိသစ္စဘူတာ၊ သမ္မုတိသစ္စဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလာဒိပညတ္တိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသော ပညတ်သည်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ မရှိသောကြောင့်။ ဥပ္ပတ္တိဝိနာသယောပိ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရှိသော်လည်း။ ဝတ္ထုဓမ္မနိယတေန၊ ပရမတ္ထဓမ္မ၌ မြဲသော။ အနိစ္စ-

ဒုက္ခလက္ခဏဒယေန၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ လက္ခဏာ နှစ်ခုအပေါင်းနှင့်။ ယုတ္တဘိ၊ ယုတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ အယုတ္တာ၊ မသင့်။ ပန၊ သင့်သည်ကို ဆိုအံ့။ ကာရကဝေဒကာဒိရူပေန၊ ပြုတတ်သည် ခံစားတတ်သည် စသော သဘောဖြင့်။ ပရိကပ္ပိတေန၊ ကြံအပ်သော။ အတ္တသဘာဝေန၊ အတ္တသဘော မှ။ ဝိရဟိတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “အနတ္တာ”တိ၊ အနတ္တာဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ယုတ္တာ၊ သင့်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ပညတ္တိပိ၊ ဤ ပညတ်ကိုလည်း။ အသင်္ခတတ္တသာမညတော၊ အသင်္ခတအဖြစ်ဖြင့် တူသော ကြောင့်။ ဝတ္ထုဘူတေန၊ ပရမတ္ထဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေန၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ “အနတ္တာ ဣတိ၊ ဟူ၍။ နိစ္စယာ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဝိဇ္ဇမာနာပိ၊ ရှိသော်လည်း။ သမ္မုတိ၊ ပညတ် သည်။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသော အကြောင်းသည်။ အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်သောကြောင့်။ အသင်္ခတာ ဝေ၊ အသင်္ခတသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့ သိအပ်၏။

ဘဂဝတော၊ ၏။ ကရုဏာသီတလတ္တဉ္စ၊ ကရုဏာဖြင့် အေးမြသောအဖြစ် ကိုလည်းကောင်း။ ပညာပဘာသီတတ္တဉ္စ၊ ပညာဖြင့် ထွန်းတောက်ပသောအဖြစ် ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “ဗုဒ္ဓစန္ဒေ ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေ”တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ ဉာယံ၊ ဤနှစ်ပါးသော ပုဒ်ကို။ ဝတ္ထု၊ ၏။ ဧတေန ကာရဏေန၊ ဤ အကြောင်းဖြင့်။ ဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟာနိ၊ မည်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဟာနိ၊ ယုတ်ကြောင်းတည်း။ ဒုက္ခဟာနိ၊ ဆင်းရဲယုတ်ကြောင်း။ သဗ္ဗဒုက္ခာပန္နဒနကာရဏံ၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို ပယ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ပိဋကေတိဏိ ဒေသ-ယီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညေပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ မဟာဝိရာ၊ ကြီးသောဝိရိယ ရှိကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင် တို့သည်။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို။ ဒေသယန္တိ၊ ဟောကုန်၏။ (၂၇၃) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဂီရသောပိ၊ ငါတို့ဘုရားရှင် သည်လည်း။ တိဏိ ပိဋကာနိ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ကို။ ဒေသယံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။ မဟာဂုဏန္တိ၊ ကား။ မဟာနိသံသံ၊ ကျေးဇူးများ၏။ ဧဝံ နိယတိ သဒ္ဓမ္မောတိ၊ ကား။ ဝိနယပရိယတ္တိ၊ ဝိနည်း ပရိယတ်သည်။ အပရိဟိနာ၊ မဆုတ်မယုတ်။ ယဒိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍။ တည်သည် ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့တည်သည်ရှိသော်။ ပဋိပတ္တိပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မောပိ၊ ပဋိပတ္တိ-

သဒ္ဓမ္မ၊ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မသည်လည်း။ နိယတိ ပဝတ္တိယတိ၊ တည်၏။ န ပရိ-
ဟာယတိ၊ မယုတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဝိနယပရိယတ္တိ ပန၊ သည်ကား။ ကထံ တိဋ္ဌတိ၊ အဘယ်သို့တည်သနည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့သော စောဒနာကြောင့်။ “ဥဘတော စာ”တိ အာဒိ၊ ကို။
အာဟ၊ ၏။ ပရိဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဂန္ထိတာ၊ ကုံးသိအပ်သည် ဖြစ်၍။
တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယောဇနာအပ်၏။ တဿေဝ
ပရိဝါရဿာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ဧဝ ပရိဝါရေ၊ ဌိသာလျှင်။ သမုဋ္ဌာနံ-
နိယတော ကတန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဧကံ ပဒံ၊ တပုဒ်တည်းတည်း။
သမုဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ နိယတံ၊ မြဲသည်ကို။ ကတံ၊ ၏။ တသ္မိံ ပရိဝါရေ၊
ဌိ။ ကိဉ္စ၊ အချို့သော။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ နိယတသမုဋ္ဌာနံ၊ မြဲသော
သမုဋ္ဌာနံရှိသည်ကို။ အညေဟိ၊ တပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊
မဆက်ဆံသည်ကို။ ကတံ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ ပကာသိတံ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

သမ္ဘေဒံ နိဒါနဉ္စညန္တိ၊ ကား။ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့၏။ အညမညသမုဋ္ဌာ-
နေန၊ အချင်းချင်း၏ သမုဋ္ဌာနံဖြင့်။ အာကိဏ္ဏတာ စ၊ ရောပွမ်းသော
အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ပညတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ပညတ်ရာ အရပ်ဖြစ်သော။ နိဒါနဉ္စ၊
နိဒါနိုးသည်လည်းကောင်း။ အညံ၊ တပါးသော။ ပုဂ္ဂလာဒိဝတ္ထာဒိ စ၊
ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည် ဝတ္ထုအစရှိသည်လည်းကောင်း။ သုတ္တေ ဒိဿန္တိ ဥပရိတိ၊
ကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌိ။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဥပရိ၊ ဌိ။ ဝက္ခမာနေ
စ၊ ဆိုလတ္တံ့ သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပရိဝါရသုတ္တေ ဧဝ၊ ပရိဝါ-
ပါဠိဌိသာလျှင်။ ဒိဿန္တိ၊ တင်ကုန်၏။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧဝံ၊
သို့။ ဒိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သကလသာသနဓာရဿ၊ အလုံး
စုံသော သာသနာကို ဆောင်တတ်သော။ ဝိနယဿ၊ ၏။ ဌိတိဟေတုဘူတံ၊
တည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပရိဝါရံ၊ ကို။ သိက္ခေတိ၊ ၏။
ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထံ၊ ဤဂါထာ၌။ ယောဇနာ၊ ကို။ ဒဠဗ္ဗာ၊ ၏။

သမ္ဘိန္ဒသမုဋ္ဌာနာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အညေဟိ၊ တပါးသော သိက္ခာ
ပုဒ်တို့နှင့်။ သာဓာရဏသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဆက်ဆံသော သမုဋ္ဌာနံရှိကုန်၏။ “အာ-
ဒိမ္မိ တာဝ ပရိမနယေ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သဗ္ဗပဌမေ၊ အလုံးစုံတို့၏

၁။ ဧကစုံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ သမ္ဘေဒေါ သိက္ခာပဒါနံ = (ဆဋ္ဌ)
၃။ သံကိဏ္ဏတ္တာ = (ဆဋ္ဌ) ၄။ သကလသာသနဓာရဿ = (ဆဋ္ဌ)

လက်ဦးဖြစ်သော။ ပညတ္တိဝါရေ၊ ချွံ။ အာဂတနယံ၊ လာသောနည်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပန ပညတ္တိဝါရေ၊ ထိုပညတ္တိဝါရဉ်ကား။ “ပဌမံ ပါရာဇိကံ ကတ္ထ ပညတ္တန္တိ၊ ဝေသာလိယံ ပညတ္တ”န္တိ၊ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ နိဒါနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဟိ၊ စူ။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရတော၊ နောက်မှ။ အာဂတဘာဝံ ပန၊ လာသောအဖြစ်ကိုကား။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “ပရတော အာဂတေ သုတ္တေ ဒိဿတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿာတိ၊ ကား။ ဥတတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နဿ၊ ဥတတောဝိဘင်း၌ အကျုံးဝင်သော။ သိက္ခာပဒဿ၊ ၏။

၂၅၀။ “အနိယတာပဌမိကာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ အပေက္ခိ-
တောဝ၊ ငဲ့၍သာလျှင်။ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂကို။ ကတံ၊ ၏။ ပဌမာနိယတံ၊
ပဌမအနိယတဖြစ်သော။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပါဠိယံ၊
ချွံ။ နာနုဗန္ဓေ ပဝတ္တိနိန္တိ၊ ကား။ ဝုဠာပိတံ၊ ပဉ္စင်းခံသော။ ပဝတ္တိနိ၊
ဥပဇ္ဈာယ်မသို့။ အနုဗန္ဓနသိက္ခာပဒံ၊ အစဉ်မလိုက်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။

၂၆၀။ ဇ္ဇေကလောမသိက္ခာပဒဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဇ္ဇေကလောမသိက္ခာပုဒ်ဝတ္ထု၌။
“ဘိက္ခုနိယော ဇ္ဇေကလောမာနိ ဓောဝန္တိယော ရဇန္တိယော ဝိဇ္ဇေန္တိယော
ရိဉ္စန္တိ ဥဒ္ဓေသံ ပရိပုစ္ဆ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဣမံ ရိဉ္စန္တိ-ပဒံ၊ ဤ ရိဉ္စန္တိ-ဟူသော ပုဒ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။
သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ဥပလက္ခိတံ၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ရှိ။
“ဝိဘင်္ဂေ ‘ရိဉ္စန္တိ ဥဒ္ဓေသ’န္တိ အာဂတံ ဇ္ဇေကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒ”န္တိ၊
ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

☞ (၂၇၄) ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အသမယေ၊ အခါ
မဟုတ်သည်၌။ ဝဿိကသာဋိကပရိယေသနသိက္ခာပဒံ၊ မိုးရေ ခံရှာသော
သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ရတနသိက္ခာပဒန္တိ၊ ကား။ ရတနံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။
ရတနသမ္ပတံ ဝါ၊ ရတနာဟု သမုတ်အပ်သော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ ပဋိ-
သာမနသိက္ခာပဒံ၊ သိုမှီးအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။

၂၆၅။ ပါဠိယံ၊ ချွံ။ ဗုဒ္ဓဉာဏေနာတိ၊ ကား။ ပဋိဝိဒ္ဓသဗ္ဗညုတညာ-
ဏေန၊ ဖြင့်။

၂၆၇။ “နဒေသေန္တိ တထာဂတာ”တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
ဆတ္တပါဏိဿ၊ ထီးလက်၌စွဲသောသူအား။ ဓမ္မဒေသနာပဋိက္ခေပံ၊ ဓမ္မဒေ
သနာကို ပယ်ခြင်းကို။ ဒဿတိ၊ ၏။

၂၆၉။ အကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အညေဟိ၊ တပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့
နှင့်။ အမိသိကတံ၊ မရောမယှက်ပြုအပ်သော။ နိယတသမုဋ္ဌာနံ၊ မြဲသောသ
မုဋ္ဌာန်ကို။ ဝါ၊ ကား။ အကတန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနာဂတံ၊
မလာသော။ အဘိနဝံ၊ အသစ်သောသမုဋ္ဌာန်တည်း။

၂၇၀။ “သမုဋ္ဌာနံ ဟိ သင်္ခေပ” န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ဧတ္ထ၊ ဤ
အဦးဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်၌။ သဒ္ဓိသသမုဋ္ဌာနာနိ၊ တူသောသမုဋ္ဌာန်တို့ကို။
သင်္ခပန္တိ သင်္ဂယန္တိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ သမုဋ္ဌာနသီသံ၊
ထိုအဦးဖြစ်သောသမုဋ္ဌာန်သည်။ သင်္ခေပေါ၊ မည်၏။ သမုဋ္ဌာနသီသံ၊ အဦး
ဖြစ်သော သမုဋ္ဌာန်ကိုရ၏။ ကာယဝစီဒုစရိတံ၊ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက်ကို။
နေတိ ဝိနေတိ၊ ဆုံးမတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေတ္ထိ၊ မည်၏။ ဝိနယ-
ပါဠိ၊ ဝိနည်းပါဠိကိုရ၏။ သာဇေ၊ ထိုဝိနည်းပါဠိသည်ပင်လျှင်။ ဓမ္မော၊
တရားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေတ္ထိဓမ္မော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။
“ဝိနယပါဠိဓမ္မသာ” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သမုဋ္ဌာနသီသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အန္တရပေယျာလ

ကတိပုစ္ဆာဝါရဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၇၅) ၂၇၁။ “ကတိ အာပတ္တိယော”တိ၊ ဟူ၍။ ပါရာဇိကာ-
ဒီသု၊ ပါရာဇိကအစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စသု အာပတ္တိသု၊ ငါးပါးသောအာပတ်တို့၌။
မေထုနာဒိန္နာဒါနာဒိအန္တောဂဓဘေဒံ၊ မေထုနံ၊ အဒိန္နာဒါနံအစရှိသော
အတွင်းဝင်သောအပြားကို။ အနပေက္ခိတော၊ မငဲ့မူ၍။ ဇာတိဝသေန၊ ဇာတိ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူသောအဖြစ်သို့။ အာရောပေတော၊ တင်၍။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။
ကတာ၊ ၏။ “ကတိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ”တိ၊ ဟူ၍။ အန္တောဂဓဘေဒံ၊
အတွင်းဝင်သော အပြားကို။ အနပေက္ခိတော၊ ၍။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။
ရာသဋ္ဌေန၊ အစုဟူသောအနက်အားဖြင့်။ ဧကတ္တံ၊ တူသောအဖြစ်သို့။ အာရော-
ပေတော၊ ၍။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ ကတာ၊ ၏။ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှသာလျှင်။
ဧတ္ထ၊ ဤ ကတိ အာပတ္တိဝါရ ကတိအာပတ္တိက္ခန္ဓာဝါရတို့၌။ ဘေဒေါ၊ အထူး
တည်း။ ဝိနိတာနိ ဧဝ၊ ကြည်ခြင်းတို့ကိုပင်လျှင်။ ဝိနိတဝတ္ထုနိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ အာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝိရမဏာနိ ဧဝ၊ ကြည်ခြင်းတို့သည် ပင်လျှင်။
အဝိပ္ပုဋိသာရပါမောဇ္ဇာဒိဓမ္မာနံ၊ နှလုံးသာရွှင်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း အစရှိ
ကုန်သော တရားတို့၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထုနိ၊
ဝတ္ထုမည်ကုန်သည်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဝိနိတဝတ္ထုနိမည်ကုန်၏။ တာနိ၊
ထိုဝိနိတဝတ္ထုတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။
ဝိရတိအာဒိအနဝဇ္ဇဓမ္မာ ဧဝ၊ ဝိရတိ အစရှိသောအပြစ်ကင်းသောတရားတို့သာ
လျှင်တည်း။ ဝေရံ မဏတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝေရဟေတုတ္တာ၊ ရန်၏ အကြောင်း
ဖြစ်သောကြောင့်။ “ဝေရ” န္တိ၊ ဝေရဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအပ်သောအမည်
ရှိသော။ ရာဂါဒိအကုသလပက္ခံ၊ ရာဂအစရှိသော အကုသိုလ် အပင်းအသင်းကို။
ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။

ဓမ္မသဝနဂ္ဂံ ဘိန္နိတော ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗဟူသု၊ များစွာ
သော ရဟန်းတို့သည်။ ဧကတော၊ တကုန်။ နိသိဒိတော၊ ထိုင်၍။ ဓမ္မ
သုဏန္တေသု၊ တရားနာကုန်သည်ရှိသော်။ တံ ဓမ္မသဝနသမာဂမံ၊ ထိုတရား
နာသော အစည်းအဝေးကို။ ဧကောပေတော၊ ဖျက်၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။
ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အနာဒရောဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ တုဿိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ၊
နှစ်သက်အပ်သော အရာ၌။ တုဋ္ဌိဉ္စ၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ သံဝိဇီ-

ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရဝဏ္ဏနာ

၅၃၉

တဗ္ဗဋ္ဌာနေ၊ ထိတ်လန့်သင့်သော အရာ၌။ သံဝေဂဉ္စ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ အပဝေဒေန္တောဝေ၊ မကြားမှ၍သာလျှင်။ ကာယပါဂဗ္ဗိယန္တိ၊ ကား။ ဥန္တတိဝသေန၊ တက်ကြွသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တန-ကာယာ နာစာရံ၊ ဖြစ်သောကိုယ်ဖြင့် မကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း တည်း။

၂၇၄။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာဖြင့်။ သမ္ပူတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာဖြင့် ဖြစ်သည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံကို ရ၏။ ဥဘယေဟိပီတိ၊ ဟူသည်ကား။ နဝကေဟိ၊ သိတင်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ထေရေဟိ စ၊ မထေရ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ပိယံ ကရေတီတိ၊ ဟူသည်ကား။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပေမဋ္ဌာနံ၊ ချစ်သောအရာကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ကေသံ၊ အဘယ်သူတို့၏။ ပေမဋ္ဌာနံ၊ ချစ်သော အရာနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာရန် ရှိသောကြောင့်။ “သဗြဟ္မစာရိန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ပဋိဝိဘဇိတော၊ ဝေဖန်၍။ န ဘုဉ္ဇတိ၊ မစား။ ဣတိ သို့။ ပကတေန၊ ဝေးသောပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တမေဝ ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘာဂံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို သာလျှင်။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “အသုကဿာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဘုဇိဿဘာဝကရဏတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ တဏှာဒါသဗျတော၊ တဏှာ ၏ကျွန်အဖြစ်မှ။ မောစေတော၊ လွတ်၍။ သမထဝိပဿနာသု၊ တို့၌။ သေရိ-ဝိဟာရိတာကရဏတော၊ အလိုအလျောက် နေရသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်း ကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ နိယျာတိတိ၊ ကား။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကတိပုစ္ဆာဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၇၆။ ပဌမေန အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနေနာတိ၊ ကား။ ကေဝလံ ကာယေန၊ ကိုယ် သက်သက်ဖြင့်။ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ၊ ၏။ ကေန္တသစိတ္တကသမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ စင်စစ် သစိတ္တကသမုဋ္ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “န ဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (၂၇၆) သံဃာဒိဿေသာဒိနံ၊ သံဃာဒိသိသ်အစရှိကုန်သော။ ဒုက္ကဋ္ဌ-

၉

ပရိယောသာနာနံ၊ ဒုက္ခဋ္ဌိအဆုံးရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးသော အာပတ်တို့၏။ သစိတ္တကာနမ္ပိ၊ သစိတ္တကတို့၏လည်း။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ “သိယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာပဇ္ဇနံ၊ သင့်ခြင်းသည်။ သိယာ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိန္ဒကုဋ္ဌေဟိ၊ အယုတ်အမြတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိဟိ၊ အမျိုးအရရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဩမသနေဝ၊ နှုတ်လှန်ထိုးခြင်း ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုဗ္ဘာသိတဿ၊ ဒုဗ္ဘာသိအာပတ်ကို။ ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယာ ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိ၊ အကြင် ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ၊ ထို ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သည်။ ဧကန္တဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဧဝ၊ စင်စစ် ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “န ဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤတွင် ဋီကာပါဌ် ၉-ကြောင်းခန့်လောက် အပိုရှိတတ်သည်။ ကွင်းလေ။^{၁)})

ဒုတိယသမုဋ္ဌာနနယော၊ ဌ။ ဝါစာယ ဧဝ၊ နှုတ်ကြောင့်သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗပါဌိဒေသနီယဿ၊ ရောက်ရာသော ပါဌိဒေသနီ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ “န ဟိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတိယေ ပန၊ တတိယသမုဋ္ဌာန်၌ကား။ ဧဝါသာသမာနရူပံ၊ စီရင်သော သဘောရှိသော။ ဘိက္ခုနီ၊ ကို။ ကာယဝါစာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနုပသာဒနပစ္စယာ၊ မမောင်းမဲခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပါဌိဒေသနီယသမ္ဘဝတော၊ ပါဌိဒေသနီဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ “သိယာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဩမသ^၂ ပါစိတ္တိယဿ၊ ဩမသပါစိတ်၏။ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနတ္ထေ၊ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာန်ရှိသော အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ တဗ္ဗစူယာ၊ ထိုဩမသဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပညတ္တဿ၊ ပညတ်အပ်သော။ ဒုဗ္ဘာသိတဿ၊ ၏။ ပဉ္စမေနေဝ၊ ပဉ္စမသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် သာလျှင်။ သမုပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ စတုတ္ထဝါရေ ဌ။ “ဒုဗ္ဘာသိတံ အာပဇ္ဇေယျာတိ န ဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတု၊ ၍။ ပဉ္စမဝါရေ ဌ။ “သိယာတိ ဝတ္တဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထေ၊ ဤစကား၌။ ကာယဝိကာရေနေဝ၊ ကိုယ်ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ ဩမသန္တဿ၊ ဆဲရေးသော ရဟန်းအား။ ဒုဗ္ဘာသိတာဘာဝေပိ၊ ဒုဗ္ဘာသိတမရှိသော်လည်း။ ကာယံကိဋ္ဌာဘာဝါဘာဝတော၊ ကိုယ်

၁။ အစိတ္တကာနမ္ပိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၂။ ဩမသနေ = (ဆဋ္ဌ)
 ၂။ ဆဋ္ဌနှင့် မတူပါ။
 ၄။ ဒုဗ္ဘာသိတဘာဝေပိ = (ဆဋ္ဌ)

၀၅၂]

ကတာပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ

၅၄၁

ဖြင့်ကစားခြင်း မဟုတ်သည် မရှိသောကြောင့်။ ဒုက္ခဋ္ဌမေဝ၊ ဒုက္ခဋ္ဌသဘာဝည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဆဋ္ဌဝါရေ ပန၊ ဌိကား။ ဝိဇ္ဇမာနောပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ကာယော၊ သည်။
ဒုဗ္ဘာသိတဿ၊ ၏။ အင်္ဂံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဉ္စမသမုဋ္ဌာနေ ဝေ၊
ဌိသလျှင်။ ဆဋ္ဌမ္ပိ၊ ဆဋ္ဌသမုဋ္ဌာန်သည်လည်း။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “န ဟိ” တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို
ဆဋ္ဌသမုဋ္ဌာန်၌။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်။ ဒုဗ္ဘာသိတေန၊
ဒုဗ္ဘာသိတဖြင့်။ အနာပတ္တိတိ၊ အာပတ်မသင့်ဟူ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ န
ပဋိက္ခိတ္တံ၊ မပယ်အပ်။ ဟိ၊ စ။ ဒဝကမ္ပတယ၊ ကျီစားလိုသဖြင့်။ ကာ-
ယဝါစာဟိ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်။ ဩမသန္တဿ၊ ဆဲရေးသော သူအား။ ဒုဗ္ဘာ-
သိတာပတ္တိ၊ သည်။ န န သမ္ဘဝံတိ၊ မဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဟိ၊ စ။ ယံ၊
အကြင်အာပတ်သို့။ ပဉ္စမေနော၊ ပဉ္စမသမုဋ္ဌာန် ကြောင့်သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇတိ၊
၏။ တံ၊ ထိုအာပတ်သို့။ ဆဋ္ဌေနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သမာပဇ္ဇတိ ဝေ၊
သင့်သည်သဘာဝည်း။ ကာ ဝိယ၊ အတယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဓမ္မဒေသနာပတ္တိ ဝိယ၊
ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတုဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားသည်။
သမုဋ္ဌာနဝါရေ ဌိ။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သိလွယ်သလျှင်ကတည်း။

ဆအာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကတာပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၇၇။ ဒုတိယေ၊ သော။ ကတိဝါရေ ပန၊ ဌိကား။ ပဉ္စမသမုဋ္ဌာနေန၊
ကြောင့်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနံ၊ ရောက်အပ်ကုန်သော။ အာပတ္တိနံ၊ တို့ကို။ လဟု-
ဒဿန သုခတ္ထံ၊ လျင်မြန်စွာ ပြလွယ်စေခြင်းငှာ။ ကုဋ္ဌိကာရာဒိနိ ဝေ၊ တို့ကို
သာလျှင်။ သမုဒ္ဓဋ္ဌာနိ၊ ထုတ်အပ်ကုန်၏။ အညေသံ၊ တပါးသော အာပတ်
တို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န သမုဒ္ဓဋ္ဌာနိ၊ ထုတ်အပ်သည် မဟုတ်
ကုန်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဉ္စရိတ္တာဒိနမ္ပိ၊ သဉ္စရိတ္တ အစရှိသည်တို့၏လည်း။
ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒုတိယသမုဋ္ဌာနာဒိသုပိ၊
ဒုတိယသမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ “ကပ္ပိယ-
သညီ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အစိတ္တကတ္တံ၊ အစိတ္တကအဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ၏။ “ကုဋ္ဌိ ကံရောတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝစိပယောဂါ-
ဘာဝံ၊ ဝစိပယောဂ မရှိခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဥဘယေနာပိ၊ နှစ်ပါး
စုံသော ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ ဧကဝလံ၊ သက်သက်။ ကာယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။

၅၄၂

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[မဟာ

ဒုက္ခဋ္ဌာဒိနံ၊ ဒုက္ခဋ္ဌာဒိနံသညတိ၏။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဥပရိပိ၊ အထက်၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ယထာနုရူပံ၊ အကြောင်းအား လျော်စွာ။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။

၂၇၇) “ကေန သမုဋ္ဌာနေ သမုဋ္ဌဟန္တိ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ဣဓ၊ ဤဝါရံ၌။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဒဿိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကာယတောဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ သမုဋ္ဌိတာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော အာပတ်- တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဝိသေသတော ပန၊ သာမည အားဖြင့် သော်ကား။ တာ အာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ ဣတရသမုဋ္ဌာနေဟိပိ၊ ဤမှတပါးသော သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ သမုဋ္ဌဟန္တိ ဧဝံ၊ ဖြစ်ကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဥပရိပိ၊ အထက်၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ တည်း။

“တိဏဝတ္ထာရကေန စာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ သံဃာဒိသေသ- ဝဇ္ဇိတာနံ၊ သံဃာဒိသိသ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၂၇၉။ သံဝိဒဟိတွာ ကုဋိ ကရောတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သံဝိဒဟတိ၊ တိုင်ပင်၏။ သယဉ္ဇ၊ မိမိသည်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ကတာပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဂါထာဝဏ္ဏနာ

၂၈၃။ တတိယော၊ သော။ ဂါထာဝါရော၊ ကို။ ဒုတိယဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ အတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သင်္ဂြိုဟ်၍။ ဒသေတံ၊ ဌာ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတတိယဝါရံ၌။ ကာ ယောဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ကာယိကော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကာယိကော ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ဆိုသင့်လျက်။ ဝစနဝိပလ္လာသေန၊ ဝှစ်ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့်။ “ကာယိကာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “တေန သမုဋ္ဌိတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကာယော သမုဋ္ဌာနံ၊ ကာယသမုဋ္ဌာန် ကို။ အက္ခာတော၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဝိဝေကဒဿိနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗသင်္ခတဝိဝိတ္တတ္တာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတမှ ဆိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုသင်္ခတမှ။ ဝိဝိတ္တ ဟေတုတ္တာ စ၊ ဆိတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။

၀၇]

ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရဝဏ္ဏနာ

၅၄၃

နိဝရဏ ဝိဝေကဿိ။ နိဝရဏမှ ဆိတ်သော။ နိဗ္ဗာနဿိ။ ကိ။ ဒဿန-
သီလေန၊ မြင်လေ့ရှိသော ဘုရားရှင်သည်။ ဝိဘင်္ဂကောဝိဒါတိ။ ကား။
ဥဘတောဝိဘင်္ဂကုသလာ၊ ဥဘတောဝိဘင်း၌ လိမ္မာသော အရှင်။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ
ဝိဘင်္ဂကောဝိဒ-ဟူသော ပုဒ်သည်။ အာလပနံ၊ အာလုပ်တည်း။ ဣဓ ပန၊
ဤအရာ၌ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အညော၊ တပါးသော။ ပုစ္ဆန္တော နာမ၊
မေးသောသူမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပါလိတ္တေရော၊ သည်။ သယမေဝ၊
မိမိအလိုလိုပင်လျှင်။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ပါကဋ္ဌံ ကာတုံ၊ ထင်စွာပြုခြင်း
ငှာ။ ပုစ္ဆာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိသဇ္ဇနဉ္စ၊ အဖြေကိုလည်းကောင်း။
အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထံ၊
ခပ်သိမ်းသော ပုစ္ဆာတို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အာပတ္တိသမုဋ္ဌာနဝါယာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၀၄။ စတုတ္ထေ၊ သော။ ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရေ ပန၊ ၌ကား။ သီလ-
ဝိပတ္တိပစ္စယာတိ၊ ကား။ သီလဝိပတ္တိပုဋိန္ဒြာဒန ပစ္စယာ၊ သီလဝိပတ္တိကို ဖုံးလွှမ်း
ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။

၂၀၆။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိပစ္စယာတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊ ကို။ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန
ပစ္စယာ၊ မစွန့်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။

☞ (၂၇၀) ၂၀၇။ “အာဇီဝဝိပတ္တိပစ္စယာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
ဝိဂ္ဂဟော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ထည့်)။ ဧတေန၊ ဤပစ္စည်း
ဖြင့်။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဇီဝန္တိ၊ အသက်မွေးကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဇီဝေါ၊
မည်၏။ စတုပစ္စယော၊ ပစ္စည်းလေးပါးရ၏။ သောဝ၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါးသည်
ပင်လျှင်။ မိစ္ဆာပတ္တိယာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့်။ ဝိပန္နတ္တာ၊ ပျက်စီး
ခြင်းကြောင့်။ ဝိပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိမည်သည်တည်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အာဇီဝ-
ဝိပတ္တိ၊ မည်၏။ တဿာ အာဇီဝဝိပတ္တိယာ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။
တဒုပ္ပါဒနတပရိဘောဂနိမိတ္တံ၊ ထို အာဇီဝဝိပတ္တိကိုဖြစ်စေခြင်း ထိုအာဇီဝ
ဝိပတ္တိကို သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓိကရဏပစ္စယဝါရဝဏ္ဏနာ

၂၉၁။ ပဉ္စမေ၊ သော။ အဓိကရဏပစ္စယဝါရေ၊ ဌံ။ ကိစ္စာဓိကရဏပစ္စယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အပလောကနဝစနဥတ္တိကမ္မဝါစာသင်္ခတကမ္မဝါစာပစ္စယာ၊ အပလောကနကံကိုဆိုခြင်း၊ ဥတ္တိကမ္မဝါစာဟုဆိုအပ်သော ကမ္မဝါစာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ “ပဉ္စာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဌံ။ အဓိပ္ပာယ်ကတိကောဒိ၊ ကိ။ အပလောကေတွာ၊ ဤ။ ကရောန္တာနံ၊ တို့၏။ အနိမိတ္တံ၊ ကိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပဉ္စမေ၊ သော။ အဓိကရဏပစ္စယဝါရေ၊ ဌံ။ ကိစ္စာဓိကရဏပစ္စယာ၊ ကိစ္စာဓိကရဏ်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အပလောကနာဝသာနေ၊ အပလောကနကံ၏အဆုံး၌။ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိပ္ပာယ်သဒိနာ၊ အဓိပ္ပာယ်အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥတ္တိကမ္မာဒိ၊ ကရောန္တာနံ၊ ဥတ္တိကံအစရှိသည်ကို ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ထုလ္လစယာဒိ၊ စ၊ ထုလ္လစည်းအစရှိသော အာပတ်ကိုလည်းကောင်း။ သင်္ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသာ အာပတ္တိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိအာဒယော၊ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိ အစရှိသည်တို့သည်။ “နတ္ထညာ အာပတ္တိယော”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိပတ္တိအာဒိဘာဂိနိယော၊ ဝိပတ္တိစသည်အဖို့ရှိကုန်သော။ သာဝဇ္ဇာပတ္တိယော၊ အပြစ်ရှိသော အာပတ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အဓိကရဏပစ္စယဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမ္မလဘောဒ

အဓိကရဏပရိယာယဝါရဝတ္ထုနာ

(၂၇၉) ၂၇၉။ ဆဋ္ဌေ၊ သော။ ပရိယာယဝါရေ၊ ဌ။ “အလောဘော ပုဗ္ဗင်္ဂမော” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သာသနဌတိယာ၊ သာသနာတော် တည်ခြင်းငှာ။ ဝိဝဒတော၊ ငြင်းခုံသော။ ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒီ၏။ ဝိဝါဒ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုနိ၊ ဌာနာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဓမ္မာဒိသု၊ ဓမ္မ အစရှိသည်တို့၌။ “အဓမ္မော” တိအာဒိနာ၊ အစရှိ သည်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ ဒီပနာနိ ဧဝ၊ ပြုခြင်းတို့သည်ပင်လျှင်။ ဣဓ၊ ဤ အရာ၌။ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ၊ မည်ကုန်၏။ တာနိ ဧဝ၊ ထိုဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို ပင်လျှင်။ ကာယကလဟာဒိဝိဝါဒဿ၊ ကာယကလဟအစရှိသော ဝိဝါဒ၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ “ဌာနာနိ” တိ စ၊ ဌာနတို့ဟူ၍ လည်းကောင်း။ သြကာသတ္တာ၊ မှီရာဖြစ်သောကြောင့်။ “ဝတ္ထုနိ” တိ စ၊ ဝတ္ထုတို့ဟူ၍လည်းကောင်း။ အာဓာရတ္တာ၊ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ “ဘုမိ- ယော” တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ “အဗျာကတဟေတု” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အသေက္ခာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ ဝိဝါဒ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒွါဒသ မူလာနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကောဓော ဥပနာဟော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း။ မက္ခော ပလာသော၊ ကျေးဇူးချေခြင်း၊ အဖျင်း မူခြင်း။ ဣဿာ မစ္ဆရိယံ၊ ငြုစုခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း။ မာယာ သာဠေယံ၊ လှည့်ပတ် ခြင်း၊ စဉ်းလဲစဉ်းစားပြုခြင်း။ ပါပိစ္ဆတာ၊ ယုတ်မာသောအလိုရှိခြင်း။ မဟိစ္ဆတာ၊ အလိုကြီးခြင်း။ သဒ္ဓိဌိပရာမာသိတာ၊ မိမိအယူကိုမှားသောအားဖြင့် သုံးသပ် ခြင်း။ အာဓာနဂ္ဂါဟိဒုပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတာနိ၊ သိုမှီး၍ယူခြင်း၊ စွန့်နိုင်ခဲ့ခြင်းတို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ဆန္ဒံ ယုဂဋ္ဌာနံ၊ ဤခြောက်ပါးသောအစုံတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆ ဓမ္မာ စေဝ၊ ခြောက်ပါးသော တရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ လောဘာဒယော၊ လောဘအစရှိကုန်သော။ ဆ ဟေတု စ၊ ခြောက်ပါးသော ဟိတ်တို့လည်း ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိဝါဒါဓိ- ကရဏဿ၊ ၏။ မူလာနိ၊ တို့တည်း။

၂၇၉။ စုဒ္ဓသ မူလာနီတိ၊ ကား။ တာနေဝ ဒွါဒသ၊ ထို တဆယ့်နှစ် ပါးတို့ပင်လျှင်။ ကာယဝါစာဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အနုဝါဒါဓိကရဏဿ၊ ၏။ စုဒ္ဓသ မူလာနိ၊ တဆယ့်လေးပါးသော မူလတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၉၅။ ပထဝီဓဏနာဒိသု ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေသု၊ ပထဝီဓဏန အစရှိသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတိဉ္စ။ ကုသလာဗျာကတစိတ္တမူလိကာ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ် လျှင် မူလရှိသော။ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “အလောဘော ပုဗ္ဗင်္ဂမော” တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဌာနာနိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သတ္တန္တံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ၊ အာပတ်ခုနစ်ပုံတို့၏။ ပဋိစ္ဆာဒနပစ္စယာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော၊ အာပတ်ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ ဟိ။ စူ။ “အာပတ္တိာဓိကရဏပစ္စယာ စတဿော အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇတိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဆ ဟေတု” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ ကုသလာနံ၊ တို့၏။ အာပတ္တိဟေတု ဝေ၊ ဟာရဿ၊ အာပတ်၏ အကြောင်း ဟူသော ဝေ၊ ဟာရ၏။ အယုတ္တတာယ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကုသလဟေတုနံ၊ တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုသည်မဟုတ်။ ဟိ၊ စူ။ “အလောဘော ပုဗ္ဗင်္ဂမော” တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ အာပတ္တိဟေတဝေ၊ ဝေ၊ အာပတ်၏ အကြောင်းတို့ကိုပင် လျှင်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမနာမေန၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမဟူသော အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၂၉၆။ “စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ဌာနာနိ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့ ဌ္စ။ အပလောကနဝါစာ စ၊ ပန်သောစကားကို လည်းကောင်း။ ဥတ္တိအာဒိဝါစာယော စ၊ ဥတ်အစရှိသော စကားတို့ကိုလည်းကောင်း။ ကမ္မာနိတိ၊ ကံတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ တာ ဝေ၊ ထိုစကားတို့ကို ပင်လျှင်။ (ဝုစ္စန္တိ-ဉ္စ စပ်။) ဧကသိမာယံ၊ တသိမ်တည်း၌။ သာမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်ခြင်းသို့။ ဥပဂတာနံ၊ ကပ်ကုန်သော။ ကမ္မပုတ္တာနံ၊ ကံအား လျောက်ပတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ အနုမတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ သာဝနကိရိယာနိမ္မတ္တိသင်္ခါတဿ၊ ကြားခြင်းကိရိယာ ပြီးခြင်းဟူသော။ သံဃဂဏကိစ္စသဘာဝဿ၊ သံဃကိစ္စ ဂိုဏ်းကိစ္စ သဘောရှိသော။ ကိစ္စာဓိကရဏဿ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ဌာနဝတ္ထုဘူမိယော” တိ၊ ဌာနဝတ္ထုဘူမိ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကံ မူလံ သံသောတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ယေဘုယျဝသေန၊ ယေဘုယျအစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (၂၈၀)ဟိ၊ စူ။ ဂဏောပိ၊ ဂိုဏ်းသည်လည်း။ ဂဏဥတ္တိအပလောကနာနံ၊ ဂဏဥတ္တိကံ အပလောကနကံတို့၏။ မူလံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ “ဥတ္တိတော

ဝါ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥတ္တိ ဥတ္တိဒုတိယ ဥတ္တိစတုတ္ထ ဥတ္တိဝါစာနံ၊
 ဥတ္တိကံ ဥတ္တိဒုတိယကံ ဥတ္တိစတုတ္ထကံ၌ ဥတ်စကားတို့၏။ ဥတ္တိရူပတ္တာ စ၊
 ဥတ်သဘောရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဥတ္တိပုဗ္ဗကတ္တာ စ၊ ဥတ်လျှင်
 ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ ကမ္မ-
 ဥတ္တိကမ္မဝါစာဥတ္တိဝသေန၊ ကမ္မဥတ် ကမ္မဝါစာဥတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဒုဝိဓာသု၊ နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ဥတ္တိသု၊ တို့၌။ အနုဿာဝနာပိ၊
 ကမ္မဝါစာတို့ကိုလည်း။ ကမ္မမူလကန္တေဝ-ကမ္မမူလကတော ဝေ၊ ကံ၏ မူလ
 ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ဂယန္တိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ အယံ ဥတ္တိဝိဘာဂေါစ၊
 ဤဥတ်ကို ဝေဖန်ခြင်းသည်ကား။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။
 တဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

“ဣမေ သတ္တ သမထာ ။ ပ ။ ပရိယာယေနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား
 သည်။ ပုစ္ဆာဝစနံ၊ ပုစ္ဆာစကားတည်း။ “သိယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား
 သည်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ “ကထဉ္စ သိယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား
 သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ ဒွေ
 သမထာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊
 အဖြေတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဖြေ၌။ “ဝတ္ထုဝသေနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 စကားသည်။ “သတ္တ သမထာ ဒသ သမထာ ဟောန္တိ”တိ ဣမဿ၊ ဟူ
 သောစကား၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ “ပရိ-
 ယာယေနာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားသည်။ “ဒသ သမထာ သတ္တ သမထာ
 ဟောန္တိ”တိ ဣမဿ၊ ဟူသော စကား၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းဖြစ်
 သော စကားတည်း။ စတုဗ္ဗိဓာဓိကရဏသင်္ခါတဝတ္ထုဝသေန စ၊ လေးပါး
 အပြားရှိသော ကိစ္စဟုဆိုအပ်သော ဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း။
 ဒေသနာက္ကမသင်္ခါတပရိယာယဝသေန စ၊ ဒေသနာအစဉ်ဟု ဆိုအပ်သော
 ပရိယာယ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 အဓိကရဏပရိယာယဝါရာဒီဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သာဓာရဏဝါရာဒီဝဏ္ဏနာ

၂၉၇။ သတ္တမေ၊ ဖြစ်သော။ သာဓာရဏဝါရေ၊ ၌။ သာဓာရဏာတိ၊
 ဟူသည်ကား။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းကို။ ဝူပသမနကိစ္စ-
 သာဓာရဏာ၊ ငြိမ်းခြင်းကိစ္စနှင့် ဆက်ဆံ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အဓိက
 ရုဏ်း၌။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။

၅၄၈

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

[မဟာ]

၂၉၀။ အဋ္ဌမေ၊ သော။ တဗ္ဘာဂိယဝါရေ၊ ဌိ။ တဗ္ဘာဂိယာတိ၊ ဟု သည်ကား။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ၊ ကိ။ ဝုပသမနတော၊ ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်။ တပ္ပက္ခိကာ၊ ထို ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းအဖို့ရှိ၏။

သာဓာရဏဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမထာသမထဿသာဓာရဏဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၉၉။ နဝမေ၊ သော။ သမထာသမထဿသာဓာရဏဝါရေ၊ ဌိ။ “သဗ္ဗေ ကုန်သော။ သမထာ၊ တို့သည်။ ဧကတောဝ၊ တပေါင်းတည်း သာလျှင်။ အဓိကရဏံ၊ ကိ။ သမေန္တိ၊ ငြိမ်းစေကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့ မဟုတ် မူကား။ နာနာ၊ အသီးအသီး။ သမေန္တိ၊ ငြိမ်းစေကုန်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆန္တေန၊ မေးသဖြင့်။ “သမထာ သမထဿ သာဓာရဏာ၊ သမထာ သမထဿ အသာဓာရဏာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဝိဝါဒါဒိအဓိကရဏက္ခမေန၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အစရှိသော အစဉ်ဖြင့်။ တဗ္ဗုပသမဟေတု ဘူတေ၊ ထို အဓိကရုဏ်းငြိမ်းခြင်းအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သမထေ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓရန္တော၊ ထုတ်လို၍။ “ယေဘုယျသိကာ”တိ အာဒိ၊ ကိ။ အာဟ၊ ၏။ သမ္ဗုခါဝိနယံ၊ ကိ။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ ကဿမိ၊ တစုံတခုသော။ သမထဿ၊ ၏။ အသမ္ဘဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သေသ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဆပိ သမထာ၊ ခြောက်ပါးသော သမထတို့ကိုလည်း။ သမ္ဗုခါဝိနယဿ၊ သမ္ဗုခါဝိနည်းနှင့်။ သာဓာရဏာ၊ ဆက်ဆံသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (၂၈၁)တေသံ ပန ဆန္တံ၊ ထို ခြောက်ပါးသော သမထတို့၏ကား။ အညမညာပေက္ခာဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ငဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အသာဓာရဏာ၊ မဆက်ဆံသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တဗ္ဘာဂိယဝါရေပိ၊ ဌိလည်း။ ဧသေဝနယော၊ ဤနည်းပင်တည်း။

သမထာသမထဿသာဓာရဏဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမထသမ္ဗုခါဝိနယဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၀၁-၃။ ကောဒသမဝါရေပိ၊ ဌိလည်း။ “သမ္ဗုခါဝိနယော”တိ အာဒိ၊ အစရှိသည်သည်။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ “ယေဘုယျသိကာ သတိဝိနယော”တိ အာဒိ၊ အစရှိသည်သည်။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဝိနယဝါရေပိ၊ ဌိလည်းကောင်း။ ကုသလဝါရေပိ၊ ဌိလည်းကောင်း။ တတော

၀၇၇

သမထသမ္မုခါဝိနယဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၅၄၉

ပရေသုပိ၊ ထိုမှ နောက်ဖြစ်သော ဝါရတို့၌လည်းကောင်း။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ-
ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ အပိုင်းအခြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ စေနေ၊ ထိုစကား၌။ “သမ္မုခါဝိနယော သိယာ ကုသလော”တိ
အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိနယကမ္မေ စ၊ ထိုထို ဝိနည်း
ကံ၌လည်းကောင်း။ ဝိဝါဒါဒိမ္မိံ စ၊ ဝိဝါဒအစရှိသည်၌ လည်းကောင်း။
နိယတ္တပုဂ္ဂလာနံ၊ ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သမ္ပပုဇ္ဇနကကုသလာဒိနံ၊ ဖြစ်
သောကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္မုခါဝိနယာဒိနဉ္စ၊ သမ္မုခါ
ဝိနည်း အစရှိသည်တို့၏ လည်းကောင်း။ ဝိဝါဒါဒိနဉ္စ၊ ဝိဝါဒအစရှိသည်
တို့၏ လည်းကောင်း။ ကုသလာဒိတာဝေါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော အဖြစ်ကို။
တေန တေန ဥပစာရေန၊ ထိုထို ဥပစာအားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ယသ္မာ
ပန၊ ကြောင့်ကား။ တေဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမ္မုခါဝိနယော နာမ၊
သမ္မုခါဝိနည်း မည်သည်ကား။ သံဃသမ္မုခတာဒယော၊ သံဃမုက်မှောက်
၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသဉ္စ၊ ထိုသံဃ
သမ္မုခတာ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အနဝဇ္ဇသဘာဝတ္တာ၊ အပြစ်ကင်းသော
သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အကုသလေ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ရှိသော်
လည်း။ အကုသလတ္ထုပစာရော၊ အကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ န
ယုတ္တော၊ မသင့်။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမကား။ အာပတ္တာ-
မိကရဏဿ၊ ၏။ အကုသလတ္ထုပစာရော၊ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့်ခေါ်ဝေါ်
ခြင်းသည်။ န ယုတ္တော ဝိယ၊ မသင့်သကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
“နတ္ထိ သမ္မုခါဝိနယော အကုသလော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။

၃၀၄။ တတော ပရေသု၊ ထိုမှ နောင်ဖြစ်သော ဝါရတို့၌။ “ယတ္ထ
ယေဘုယျသိကာ လဗ္ဘတိ၊ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော လဗ္ဘတိ”တိအာဒိ၊ အစ
ရှိသော စကားကို။ သမ္မုခါဝိနယဿ၊ သမ္မုခါဝိနည်း၏။ ဣတရေဟိ၊ ဤမှ
တပါးကုန်သော။ သမထေဟိ၊ တို့နှင့်။ နိယမေန၊ မြဲသောအားဖြင့်။
သံသဠတဉ္စ၊ ရောနှောသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဣတရေသံ၊ ဤမှ
တပါးကုန်သော။ ဆန္တံ ပန၊ ခြောက်ပါးသော သမထတို့၏ကား။ အည-
မညံ၊ အချင်းချင်း။ သံသဂ္ဂါတာဝဉ္စ၊ ရောနှောခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုလည်း
ကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ၄၁။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သမထသမ္မုခါဝိနယဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သံသဠဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၀၆။ “အဓိကရဏန္တိ ဝါ သမထာတိ ဝါ ဣမေ ဓမ္မာ သံသဠာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သမထာနံ၊ တို့၏။ အဓိကရဏေသု ဧဝ၊ အဓိကရုဏ်းတို့၌သာလျှင်။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပဝတ္တိဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အဓိကရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ တေသံ၊ ထိုသမထတို့၏။ ဝိသုံ၊ အသီး။ အဠာနဉ္စ၊ မတည်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဈိတော နာနာကရဏံ ပညာပေတုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓိကရဏတော၊ မှ။ သမထေ၊ တို့ကို။ ဝိယောဇေတော၊ ကင်းစေ၍။ အသံသဠေ ကတော၊ မနီးနှောသည်ကို ပြု၍။ နာနာကရဏံ၊ အထူးကို။ အညမညံ၊ ချင်း။ အသံသဠတာယ၊ မနီးနှောသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဌိတဘာဝသင်္ခါတံ၊ တည်သောအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နာနတ္ထံ၊ အထူးကို။ ပညာပေတုံ၊ ပညတ်ခြင်းဌာ။ အဓိကရဏ ဝုပသမလက္ခဏေ ဧဝ၊ အဓိကရုဏ်း ငြိမ်းသောခဏ၌သာလျှင်။ တေသံ၊ ထိုသမထတို့၏။ အသံသဂ္ဂံ၊ မရောယှက် ခြင်းကို။ ပညာပေတုံ၊ ပညတ်ခြင်းဌာ။ သက္ကာ ကိ၊ တတ်ကောင်း၏လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။

≡ (၂၀၂) “အဓိကရဏ”န္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဂါရယုဝါဒ-ဒဿနံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော ဝါဒကို ပြကြောင်းတည်း။ သော မာ ဟေဝန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ သော၊ ထိုသူကို။ “ဧဝံ၊ သို့။ မာ ဝဒ၊ မဆိုလင့်”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယော၊ ဆိုအပ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ န စ လဗ္ဘာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမ-ထာနံ၊ တို့၏။ အဓိကရဏဝုပသမလက္ခဏံ၊ အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သမာနာဝတ္ထာန-သင်္ခါတံ၊ နာနာကရဏံ၊ တူသောအခိုက်အတန့်ဟု ဆိုအပ်သော အထူးကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ လက္ခဏတော ပန၊ လက္ခဏာအားဖြင့်သော်ကား။ အဓိကရဏေဟိ၊ တို့မှ။ သမထာနံ၊ တို့၏။ နာနာကရဏံ၊ အထူးသည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ သမထာ အဓိကရဏေဟိ သမ္ပန္နိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အပလောကနာဒိဟိ၊ အပလောကန အစရှိကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာဓိကရဏေဟိ၊ ကိစ္စာဓိကရုဏ်းတို့ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊

၁။ သမထေဟိ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ န စ လဗ္ဘာတိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ အညတြိ အဓိကရဏာ ဝုပသမလက္ခဏန္တိ = (ဆဋ္ဌ)
 ၄။ ပဟာနဝတ္ထာနသင်္ခါတံ = (ဆဋ္ဌ)

အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သမထာ၊ တို့သည်။ နိဋ္ဌာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေဟိ၊ တပါးသော အဓိကရုဏ်းတို့ဖြင့်။ နိဋ္ဌာနံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဣမ မတ္တံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ “သမ္ပုခါဝိနယော ဝိဝါဒါဓိကရဏေနသမ္ပတိ။ အနုဝါဒ ။ပ။ အာပတ္တာဓိကရဏေန န သမ္ပတိ၊ ကိစ္စာဓိကရဏေန သမ္ပတိ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။

၃၀၇- ၃၁၃။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ကတိဟိ သမထေဟိ သမ္ပတိတိအာဒိကော၊ အစရှိသော။ သမ္ပတိဝါရော စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ တဒနန္တရော၊ ထိုသမ္ပတိဝါရ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ သမ္ပတိ န သမ္ပတိဝါရော စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိကရဏဟိ၊ တို့နှင့်။ သမထာနံ၊ တို့၏။ သံသဠတည၊ ရောနှောသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိသံသဠတည၊ မရောနှောသောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သမထာ သမထေဟိ သမ္ပန္တိတိ-အာဒိကော၊ အစရှိသော။ သမထာဓိကရဏဝါရော၊ ကို။ သမထာနံ၊ တို့၏။ အညမညည၊ တပါးသည်တပါးဖြင့်လည်းကောင်း။ အဓိကရဏဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဓိကရဏာနည၊ တို့၏လည်းကောင်း။ အညမညည၊ တပါးသည် တပါးဖြင့်လည်းကောင်း။ သမထေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝုပသမာ-ဝုပသမံ၊ ငြိမ်းခြင်း မငြိမ်းခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တော၊ ၏။

၃၁၄။ သမုဋ္ဌာပေတိဝါရော ပန၊ ကိုကား။ အဓိကရဏဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဓိကရဏာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပ္ပကာရဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ န ကတမံ အဓိကရဏန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ သမ္ပဝမတ္တေန၊ ဖြစ်ခြင်းမျှဖြင့်။ ကေမိ အဓိကရဏံ၊ တခုသောအဓိကရုဏ်းကိုလည်း။ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ ကထညရဟိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သောစောဒနာကြောင့်။ “အပိစာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို အပိ စအစရှိသောပါဌ်၌။ ဇာယန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့သာလျှင်။ အနုပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ပရမ္ပရပစ္စယာ၊ အဆင့်ဆင့်သော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ “ဓမ္မော အဓမ္မော”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥဘိန္တံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိဝါဒပစ္စယာ၊ ငြင်းခုံခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အညမညမေဝ၊ အချင်းချင်း သာလျှင်။ ဘဂံ၊ ကွဲပြားခြင်းတို့သည်။

ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တပုစ္စယာ၊ ထိုသို့ငြင်းခုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပက္ခံ ပရိယေသနေန၊ အပင်းအသင်းရှာသဖြင့်။ ကလဟံ၊ ခိုက်ရန်ကို။ ဝဇ္ဇန္တာနံ၊ ပွားစေကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုရဟန်းနှစ်ယောက်တို့၏။ ဝိဝါဒေါ၊ သည်။ ကိဉ္စ၊ တစုံတယောက်သော။ မဟာပရိသံ၊ ပရိသတ်များသော။ သံဃပရိဏာယကံ၊ သံဃာအကြီးအမှူးဖြစ်သော။ လဇ္ဇိ၊ သို့။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ ဝုပသမံ၊ ငြိမ်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ တတော၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ အဝုပသမန္တေ ပန၊ မငြိမ်းသည်ရှိသော်ကား။ ဝိဝါဒေါ၊ သည်။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဝဇ္ဇိတု၊ ၍။ သကလေပီ သံဃေ၊ အလုံးစုံသော သံဃာ၌လည်း။ ဝိဝါဒံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တတော၊ ထိုကြောင့်။ အနုဝါဒါဒီနိ၊ အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း အစရှိသည်တို့သို့။ ဧတိ၊ ရောက်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရမ္ပရက္ခမေန၊ အဆင့်ဆင့်သော အစဉ်ဖြင့်။ ဝုပသမ ကာရဏာဘာဝေ၊ ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်း မရှိသည်ရှိသော်။ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ အာကာရံ၊ ထို အခြင်းအရာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “သံဃော ဝိဝဒတိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ” န္တိ၊ ဟူ၍။ အဟ၊ ၏။ ဝိဝဒတော၊ ငြင်းခုံသော။ သံဃဿ၊ ၏။ ယော ဝိဝါဒေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဝိဝါဒသည်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။

သံသဋ္ဌဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဇတိဝါရာဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၈၃) ၃၁၈။ တဒနန္တရဝါရေ ပန၊ ထိုသမုဋ္ဌာပေတိဝါရ်၏ အခြား မဲ့၌ဖြစ်သော သမထဘောဒဝါရ၌ကား။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ” န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အဓိကရဏာနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အညမည ပစ္စယတ္ထေ၊ အချင်းချင်း၏ အကြောင်း ၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ သံသဂ္ဂါဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ရောယှက် ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဘဇတိ” တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ သည်။ စတုသု အဓိကရဏေသု၊ တို့တွင်၊ ဝိဝါဒါဓိကရဏဘာဝ မေဝ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဘဇတိ၊ ဝင်၏။ အညာဓိကရဏဘာဝံ၊ တပါးသော အဓိကရုဏ်းအဖြစ်သို့။ န ဘဇတိ၊ မဝင်။

စတုသု-အဓိကရဏေသု၊ တို့တွင်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏတ္ထမေဝ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း
အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ - နိသိတံ၊ မှီ၏။ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ၊ သို့သာလျှင်။
ပရိယာပန္နံ၊ အကျုံးဝင်၏။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဘာဝေနေဝ၊ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်း
အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊
ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။

၃၁၉။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ သတ္တန္တံ သမထာနံ ကတိ သမထေ ဘဇာတိ”
တိအာဒိ ပန၊ အစရှိသော စကားကိုကား။ စတုန္တံ အဓိကရဏာနံ၊ တို့၏။
ဥပသမနေ၊ ငြိမ်းခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ နိယတ သမထေ၊ မြဲသော
သမထတို့ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ ကတိ သမ-
ထေ ဘဇာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ကို။ ဥပသမတ္တာယ၊ ငြိမ်းစေ
ခြင်းငှာ။ ကိတ္တကေ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ သမထေ၊ ထိုသို့။ ဥပဂစ္ဆတိ၊
ရောက်သနည်း။ ကိတ္တကေ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ သမထေ၊ ထိုသို့။ အာ-
ဂမ္မ၊ ရောက်၍။ ဝုပသမံ၊ ငြိမ်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သနည်း။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ ကတိ သမထ -ပရိယာပန္နန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝုပသမ-
နေသု၊ ငြိမ်းစေဘတ်ကုန်သော။ ကတိသု သမထေသု၊ အဘယ်သမထတို့၌။
တေဟိ၊ ထိုသမထတို့နှင့်။ သမာနဝသေန၊ တူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝိဋ္ဌံ၊
ဝင်သနည်း။ ကတိဟိ သမထေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဝုပသမံ၊ ကို။
ကရောဇ္ဇေဟိ၊ ပြုသောသုတို့သည်။ ကတိဟိ သမထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝုပသမ-
ကရဏတ္ထံ၊ ငြိမ်းခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။ သင်္ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သနည်း။

ဘဇာတိဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ခန္ဓကပုစ္ဆဘဝါရ

ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၀၄) ၃၂၀။ ဥပသမ္ပဒက္ခန္ဓကန္တိ၊ ကာမံ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာခန္ဓကံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာခန္ဓက
တည်း။ နိဗ္ဗေသေန၊ နိဗ္ဗေသန္တံ။ သဟ၊ ကမ္မ။ ဝတ္တတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
သနိဗ္ဗေသံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကာမံ။ “သန္တိဗ္ဗေသ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိ၊
ပါဠိရှိ၏။ သော ဝေ အတ္ထော၊ ထိုအနက်ပင်တည်း။ “နိဒါနေန စ နိဗ္ဗေသေန
စ သမ္ဘိ”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပညတ္တိဋ္ဌာနပုဂ္ဂလာဒိပုကာသကံ၊ ပညတ်ရာ
အရပ် ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည်ကို ပြသော။ နိဒါနဝစနံ၊ နိဒါန်း စကားသည်။
နိဒါနံ နာမ၊ မည်၏။ တံ နိဒါနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ နိဗ္ဗိဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ၊
ပြုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗေသော နာမ၊ မည်၏။ တေဟိ၊ ထို
နိဒါန်း နိဗ္ဗေသတို့နှင့်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ သဟိတံ၊ တကွ
ဖြစ်သော။ တံသမုဒါယဘူတံ၊ ထို၏ အပေါင်းဖြစ်သော။ ခန္ဓကံ၊ ခန္ဓကကို။
ပုစ္ဆာမိ၊ မေးအံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ဥတ္တမာနိ ပဒါနိ”တိ၊ ဟူသော
ပါဠိဖြင့်။ အာပတ္တိပညာပင်္ကနံ၊ အာပတ်ပညတ်ကုန်သော။ ဝစနာနိ၊ စကား
တော်တို့ကို။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ပ။ ကတိ အာပတ္တိယော
ဟောန္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ တေဟိ ဝစနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်
အပ်ကုန်သော။ ကတိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ အဘယ်မျှသော အာပတ်အစုတို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အာပတ္တိယော နာမ၊
တို့မည်သည်ကား။ ပုဂ္ဂလာနုညေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ ဟောန္တိ နန၊ ဖြစ်ကုန်
သည်မဟုတ်လော။ ပဒါနံ၊ ပုဒ်တို့အား။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်
လော။ ကသ္မာ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်။ “သမုက္ကဋ္ဌပဒါနံ ကတိ အာပတ္တိ-
ယော”တိ၊ ဟူ၍။ သာမိဝသေန၊ သမ္ပုန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗေသော၊ ညွှန်း
ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့သော အမေးကြောင့်။
“ယေန ယေန ဟိ ပဒေနာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။ ပါဠိယံ၊ ၌။
“ဥပေါသထ”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကာဒိနုညေဝ၊
ဥပေါသထက္ခန္ဓက အစရှိသည်တို့ကို သာလျှင်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။
ဟောတိ၊ ဧ။

ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတံ၊ ပြီ။

ကျေတ္တရိကနယ

ကေကဝါရဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၀၅) ၃၂၁။ ကျေတ္တရိကနယေ ပန၊ ကျေတ္တရိကနည်းဉ္စကား။ အဇာနန္တေန ဝိတိက္ကန္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏတ္တိံ ဝါ၊ ပညတ်တော်ကို လည်းကောင်း။ ဝတ္ထု ဝါ၊ ဝတ္ထုကို လည်းကောင်း။ အဇာနန္တေန၊ မသိသဖြင့်။ ဝိတိက္ကန္တာ၊ လွန်ကျူးအပ်သော။ ပထဝီဓဏန သဟသေယျာဒိကာ၊ ပထဝီဓဏန သဟသေယျအစရှိသော အာပတ်တည်း။ သာပိ၊ ထို အစိတ္တက အာပတ်သည်လည်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အာပန္နဘာဝံ၊ သင့်သောအဖြစ်ကို။ ဥတု၊ သိသည်ရှိသော်။ ပဋိကမ္မံ၊ ကုစားခြင်းကို။ အကရောန္တဿ၊ မပြုသော ရဟန်းအား။ အန္တရာယိကာဝ၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဤ။

“ပရိဝါသိကာဒီဟိ ပစ္ဆာ အာပန္နော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝတ္ထုဘေဒေသု၊ ဝတ်ပျက်ခြင်းတို့၌။ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝတ္ထု၊ ဤ။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုပရိဝါသိ စသည်နေသောခဏ၌။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗအန္တရာပတ္တိယော၊ သင့်သော အန္တရာပတ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝတ္ထု၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုအန္တရာပတ်ကို။ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိပဒေနေဝ၊ ပုဗ္ဗာပတ္တိနံ အန္တရာပတ္တိ-ပုဒ်ဖြင့် ပင်လျှင်။ ဝက္ခမာနတ္တာ၊ ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်။ ပုရိမ မေဝ၊ ရှေးစကားသည်သာလျှင်။ ယုတ္တတရံ၊ သင့်မြတ်၏။ မူလဝိသုဒ္ဓိယာ အန္တရာပတ္တိတိ၊ ဟူသည်ကား။ မူလာယပဋိကဿနာဒိနိ၊ မူလာယပဋိကဿန အစရှိသည်တို့ကို။ အကတု၊ မပြုမူ၍။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဒိန္နပရိဝါသမာနတ္တဝိသုဒ္ဓိစရဏကာလေ၊ ပေးအပ်သော ပရိဝါသိမာနတ်ကို စင်ကြယ်စွာ ကျင့်ဆဲသောကာလ၌။ အာပန္နာ၊ သင့်ကုန်သော။ အန္တရာပတ္တိသင်္ခါတသံဃာဒိသေသော၊ အန္တရာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော သံဃာဒိသိသ်တည်း။ အဂ္ဂဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ အန္တရာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပန္နဿ၊ သင့်သောရဟန်းအား။ မူလာယ၊ အရင်းသို့။ ပဋိကဿိတု၊ ငင်၍။ ဩဓာနသမောဓာန ဝသေန၊ ဩဓာနသမောဓာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဩဇနိတု၊ ခါ၍။ ပုရိမာပတ္တိယာ၊ ရှေးအာပတ်၌။ သမောဓာယ၊ ပေါင်း၍။ တဒဂ္ဂဝသေန၊ ထိုရှေးအာပတ် အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ ဒိန္နပရိဝါသဒိသုဒ္ဓိယာ၊ ပေးအပ်သော ပရိဝါသိ အစရှိသည်ကို စင်ကြယ်စေခြင်းဖြင့်။ စရဏကာလေ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ အာပန္နာ၊ သင့်သော။ အန္တရာပတ္တိံ၊ အန္တရာပတ်တည်း။

သဉ္ဇဿာဟေနေဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ တံ အာ-
 ပတ္တိံ၊ ထိုအာပတ်သို့။ အာပဇ္ဇိတကာမုတာစိတ္တေန၊ ရောက်လျှင်သည်၏ အဖြစ်
 တည်းဟူသော စိတ်ဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသိတာပိ၊ ဒေသနာကြားသော်
 လည်း။ အာပတ္တိံ၊ သည်။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာ-
 ယော၊ တည်း။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အာပဇ္ဇနေ၊
 ရောက်ရာ၌။ သိခပုတ္တဒေါသံ၊ အထွတ်သို့ရောက်သောအပြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊
 ပြလို၍။ “အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုသ္မိံ” ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝါ”တိ၊ ဟူ၍။
 အာဟ၊ ၏။ ကေဝလဉ္စ၊ သက်သက်လည်း။ ဘိက္ခုနိယာ ဧဝံ၊ အားသာ
 လျှင်။ န၊ မဟုတ်။ ဓုရနိက္ခေပံ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ထောကံ
 ထောကံ၊ အတန်ငယ် အတန်ငယ်။ သပ္ပိ အာဒိကံ၊ ထောပတ်အစရှိသည်ကို။
 ထေယျာယ၊ ခိုးသဖြင့်။ ဂဏန္တာနံ၊ ယူကုန်သော။ ဘိက္ခုနုမ္ပိ၊ ရဟန်း
 ယောက်ျားတို့အားလည်း။ ပါဒဂ္ဂနကေ၊ တမတ်ထိုက်သည်။ ပုဏ္ဏေ၊ ပြည့်သည်ရှိ
 သော်။ ပါရာဇိကမေဝါ၊ ပါရာဇိကသာတည်း။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။
 “အဋ္ဌမေ ဝတ္ထုသ္မိံ” ဘိက္ခုနိယာ ပါရာဇိကမေဝ ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကမေဝ၊ အဋ္ဌဝတ္ထုက ပါရာဇိကကိုသာလျှင်။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧဝံ၊ ဤ ဒေသိတာဂဏန္တပိကာ-ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ဓမ္မိကဿ ပဋိဿဝဿာတိ၊ ကား။ “ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ ဝဿံ ဝသိဿာမိ၊
 ဝါဆိုအံ့”။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဂိဟိနံ၊ လူတို့၏။ သမ္မုခါ၊
 မျက်မှောက်၌။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ ဓမ္မိကဿ၊ တရားနှင့်လျော်သော။
 ပဋိဿဝဿ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ အသစ္စာပနေ၊ မမှန်စေခြင်း၌။ အာပတ္တိံ၊ အာ-
 ပတ်သင့်၏။ (ထည့်)။ အဓမ္မိကဿ၊ တရားနှင့် မလျော်သော။ “အသုကံ၊ ဤ
 အမည်ရှိသောသူကို။ ပဟရိဿာမိ၊ ပုတ်ခတ်အံ့”။ ဣတိအာဒိကဿ၊ ဤသို့
 အစရှိသော။ ပဋိဿဝဿ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ အသစ္စာပနေ၊ မမှန်စေခြင်းကြောင့်။
 အာပတ္တိံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

တဿာ စောဒိတောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အဓမ္မေန၊ မတရားသဖြင့်။ စော-
 ဒိတော၊ စောဒနာ အပ်သည်တည်း။ သယံ၊ မိမိသည်။ သစ္စေ စ၊ သစ္စာ၌
 လည်းကောင်း။ အကုပ္ပေ စ၊ အမျက်မထွက်ခြင်း၌ လည်းကောင်း။ အဋ္ဌတွာ၊
 မတည်မူ၍။ ပဋိစ္ဆာဒေန္တောပိ၊ ဖုံးလွှမ်းသော သူသည်လည်း။ အဓမ္မစုဒိ-
 တကော ဧဝံ၊ အဓမ္မစုဒိတကပင်တည်း။ ပဉ္စာနန္တရိယနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ၊
 ပဉ္စာနန္တရိယကံ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ သည်သာလျှင်။ မိစ္ဆတ္တနိယတာ နာမ၊

၀၇၂

ဒုကဝါရဝဏ္ဏနာ

၅၅၇

မည်၏။ စတ္တာရော မဂ္ဂါ၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည်။ သမ္ပတ္တနိယတာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။

ကေကဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုကဝါရဝဏ္ဏနာ

☐ (၂၀၆) ၃၂၂။ ဒုကေသု၊ ဒုက်တိဋ္ဌိ။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ သပုဂ္ဂလော၊မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “မုဒုပိဋ္ဌကဿာ”တိအာဒိ၊ကို။ အာဟ၊ ၏။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အင်္ဂဇာတဇ္ဇေဒ အတ္တဗ္ဗာတာဒိ အာပတ္တိယော၊ အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖြတ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို သတ်ခြင်း၊ အစရှိသော အာပတ်တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။

ဘဏ္ဍဂါရိက စိတ္တကမ္မာနိ ဝါတိ၊ ကား။ ဂဟဋ္ဌာနံ၊ လူတို့၏။ ဘဏ္ဍပဋိ-
သာမနံ ဝါ၊ ဘဏ္ဍာကိုသိမှီးခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိပဋိဘာန-
စိတ္တကမ္မာနိ ဝါ၊ မိန်းမရုပ်၊ ယောက်ျားရုပ် အစရှိသော ပန်းချီဆေးရေးအမှု
တို့ကိုလည်းကောင်း။ “စိဝရာဒိနိ အဒေန္တော အာပဇ္ဇတိ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော
စကားကို။ “ဥပဇ္ဈာယေန ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနုဂ္ဂ-
ဟေတဗ္ဗော။ပ။ ပတ္တော ဒါတဗ္ဗော”တိ အာဒိ ဝစနတော၊ အစရှိသည်ဖြင့်
ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အနာဒရိယေန၊ မရှိသေးသဖြင့်။ အာမိသ သင်္ဂဟံ၊
အာမိသဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်းကို။ အကရောန္တဿ၊ မပြုသော ဥပဇ္ဈာယ်အား။
ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ကိုလည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိယာ၊ အား။ ပါစိတ္တိယဉ္စ၊ကိုလည်းကောင်း။
သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဿဋ္ဌစိဝရာဒိနံ၊ ဝိနည်းကံဖြင့်စွန့်သော သင်္ကန်း
အစရှိသည်တို့ကို။ အဒါနအာပတ္တိပိ၊ မပေးခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်ကို
လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤ အဒေန္တော အာပဇ္ဇတိဋ္ဌိသာလျှင်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေ
တွက်အပ်၏။

ပါဠိယံ၊ ဤ။ ဒေသေန္တောတိ၊ ကား။ သဘာဂါပတ္တိံ၊ သဘာဂ အာပတ်
ကိုလည်းကောင်း။ အဒေသနာဂါမိနိအာဒိဉ္စ၊ ဒေသနာဂါမိ မဟုတ်သော
အာပတ် အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။ ဒေသေန္တော၊ ဒေသနာကြားသော
ရဟန်းသည်။ နိဒါနုဒ္ဓေသေ၊ ဤ။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ အနာဝိကရောန္တော၊ ထင်စွာ
မပြုသောရဟန်းသည်။ န ဒေသေန္တော၊ ဒေသနာ မကြားသောကြောင့်။
အာပဇ္ဇတိ နာမ၊ ရောက်သည်မည်၏။ ဩဝါဒံ အဂဏ္ဏန္တောတိ၊ ကား။
ဘိက္ခုနီဟိ၊ တို့သည်။ ဩဝါဒတ္ထာယ၊ ဩဝါဒအလို့ငှာ။ ဝုတ္တံ ဝစနံ၊

၁။ န ဒေသေန္တော စ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဘိက္ခုဟိ ဘိက္ခုနီဩဝါဒတ္ထာယ- [ဆဋ္ဌ]

မာထားအပ်သောစကားကို။ အဂဏ္ဌန္တော၊ မယူသော။ ဗာလဂိလာနဂမိယ-
ဝိဝဇ္ဇိတော၊ ကြားခြင်း၌ မလိမ္မာသောရဟန်း၊ နာသောရဟန်း၊ ခရီးသွား
သောရဟန်းသည် ကြည်အပ်သောရဟန်းတည်း။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ပရိ-
ဘောဂတ္ထံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဒိန္နံ၊ လူအပ်သည်ကို။ အညဿ၊ သူတပါး
အား။ ဒါနေ၊ ပေးခြင်း၌လည်းကောင်း။ သင်္ခာဋီ၊ ဒုက္ခကို။ အပါရူပိတွာ၊
မရုံမျှ။ သန္တရုတ္တရေန၊ သင်းပိုင်နှင့်တကွသော ကိုယ်ဝတ်ဖြင့်။ ဂါမပ္ပ-
ဝေသနာဒိသု စ၊ ရွာဝင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း။ အာပတ္တိ-
ယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ အပရိဘောဂေန၊ မသုံးဆောင် ခြင်းကြောင့်။
အာပတ္တိတဗ္ဗာပတ္တိယောဝ၊ ရောက်သော အာပတ်တို့ ပင်တည်း။ ပမာဏန္တိ၊
ဟူသည်ကား။ သံသတေဒါနန္တရိယနိပ္ပတ္တိယာ၊ သံသတေဒဟူသော အာနန္တရိယ
ဖြစ်ခြင်း၏။ လက္ခဏံ၊ လက္ခဏာတည်း။ ဗာလသ္မာတိ၊ ဟူသည်ကား။ နိဿယဂ္ဂ-
ဟဏဝိခံ၊ နိဿရည်းယူခြင်းအစီအရင်ကို။ အဇာနန္တဿ၊ မသိသော။ လဇ္ဇိ-
ဗာလဿေဝ၊ လဇ္ဇိဗာလအားသာလျှင်။ လဇ္ဇိဿာတိ၊ ကား။ ဗျတ္တဿ၊ လိမ္မာ
သော။ နိဿယဒါယကသဘာဂတံ၊ နိဿရည်းပေးသော ဆရာ၏ သဘာဂ
အဖြစ်ကို။ ပရိဝိမံသန္တဿ၊ စုံစမ်းသောလဇ္ဇိအား။ ဝိနယေ၊ ၌။ အာဂတာ၊
လာကုန်သော။ အတ္တာ၊ အနက်တို့တည်း။ ဝေနယိကာ၊ ဝိနည်း၌ လာသော
အနက်တို့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဒေ အတ္တာ ဝိနယသိဒ္ဓါ” တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “အပ္ပတ္တော နိဿာရဏ” န္တိ ဧတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ၊
ပဗ္ဗာဇနိယကံကို။ ဝိဟာရတော၊ ကျောင်းမှ။ နိဿာရဏတ္တာ၊ နှင်ထုတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တဉ္စ၊ ထို
ပဗ္ဗာဇနိယကံကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုလဒ္ဓသကံ၊ ကုလဒ္ဓသကကို။
အကရောန္တော၊ မပြုသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာပတ္တိဗဟုလောပိ၊ အာ
ပတ် များသော်လည်း။ အာဝေဏိကလက္ခဏေန၊ အသီးသောလက္ခဏာဖြင့်။
အပ္ပတ္တော နာမ၊ မရောက်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
နိဿာရဏံ၊ ထုတ်ခြင်းသို့။ အပ္ပတ္တော၊ မရောက်။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။
အာပတ္တာဒိဗဟုလဿာပိ၊ အာပတ်စသည် များသော ရဟန်းအားလည်း။
“အာကမ်မာနော၊ အလိုရှိသော။ သံသော၊ သည်။ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ၊ ကို။
ကရေယျာ” တိ၊ ပြုရာ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုနိဿာရိ-
တော၊ ကောင်းစွာ ထုတ်ခြင်းပင်တည်း။ သဗ္ဗထာ ပန၊ ခပ် သိမ်း သော
အပြားဖြင့်ကား။ သုဒ္ဓေ၊ စင်ကြယ်သော။ နိရာပတ္တိကော၊ အာပတ် မရှိ

၀၅]

တိကဝါရဝဏ္ဏနာ

၁၁၉

သော ရဟန်းကို။ ဒုန္နိသာရိတော၊ မကောင်းသဖြင့် ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။

“အပ္ပတ္တော သြသာရဏ” န္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဥပသမ္ပဒါ-
ကမ္မံ၊ ဥပသမ္ပဒကံကို။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သြသာရဏံ၊ သွင်းသောက်ဟူ၍။
အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တဉ္စ၊ ထိုဥပသမ္ပဒကံကိုလည်း။ ဟတ္ထစိန္တာဒိကော၊ လက်
ပြတ်သောသူ အစရှိသော။ ဧကစော၊ အချို့သောသူကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊
ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပတ္တောပိ၊ မရောက်သော်လည်း။ သော-
သာရိတော၊ ကောင်းစွာသွင်းအပ်၏။ ပဏ္ဏကာဒိကော၊ ပဏ္ဏက-အစရှိသည်
ကို။ ဒေါသာရိတော၊ မကောင်းသဖြင့် သွင်းအပ်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

ဒုကဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တိကဝါရဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၈၇) ၃၂၃။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။ လောဟိတုပ္ပါဒါပတ္တိန္တိ၊
ကား။ ပါရာဇိကာပတ္တိံ၊ ကို။ အာဝုသောဝါဒေနာတိ၊ ကား။ “အာဝု-
သော” တိ အာလပနေန၊ အာဝုသော ခေါ်ခြင်းကြောင့်။ အာပတ္တိန္တိ၊ ကား။
ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိံ၊ သို့။ “သေသာ ရတ္တိဉ္စေဝ ဒိဝါစာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။
အရုဏ္ဏဂ္ဂမနေ၊ အရုဏ်တက်သောအခါ၌။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ် ကုန်သော။
ပဌမကထိနာဒိ၊ ပဌမကထိန အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယောပိ၊ တို့သည်
လည်း။ ရတ္တိန္တိဝါနိ၊ ညဉ့်နေတို့၏။ ဝေမဇ္ဈေယေဝ၊ အလယ်၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇိ-
တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတိယကောဋ္ဌာသညေဝ၊ တတိယ
အစုသို့သာလျှင်။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။
အရုဏ္ဏ၊ အရုဏ်သည်။ ဥဒ္ဓဿေ၊ တက်လတ်သော်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဝါ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗေသု ဝေ၊ နေ၌ ရောက်အပ်
သော အာပတ်တို့၌သာလျှင်။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော၊
၏။ သူရိယေ၊ နေသည်။ အတ္ထဂံတေ၊ ဝင်သည်ရှိသော်။ ဘိက္ခုနိယော၊
တို့ကို။ သြဝါဒနာပတ္တိယော၊ ဆုံးမခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်တို့သို့
လည်းကောင်း။ ရတ္တန္တကာရေ၊ ညမှောင်မိုက်၌။ ပုရိသေန၊ ယောက်ျား
နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံတိဋ္ဌနာပတ္တိံ စ၊ တည်သောကြောင့် သင့်သော
အာပတ်သို့လည်းကောင်း။ ရတ္တိယညေဝ၊ ၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပုရောဟိတံ ကုလနိ ဥပသကံမန အနတိရိတ္တဘောဇနာဒိနိ၊ အစရှိသည်
တို့ကို။ ဒိဝါ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊

တို့သည်ကား။ “ဘောဇနပဋိသံယုတ္တာနိ၊ ဘောဇဉ်နှင့်စပ်ကုန်သော။ သေခိ-
 ယာနိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဂဏဘောဇနာဒိနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။
 ဒိဝါ ဝေ၊ ခြွေသာလျှင်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဤဒိသာ အာပတ္တိယော၊ ဤသို့သဘောရှိသော အာ-
 ပတ်တို့ကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွှတ်၍။ သေသာဝ၊ ကြွင်းသော အာပတ်တို့သည်သာလျှင်။
 တတိယကောဠသံ၊ တတိယအစုသို့။ ဘဇန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။

“န ဥိနဒသဝံသော” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒသဝံသံ၊ ဆယ်ဝံ၊
 ရသော။ ဗာလသေဝ၊ အားသာလျှင်။ ပညတ္တသိက္ခာပဒတ္တာ၊ ပညတ်အပ်
 သော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကအန္တေဝါသိ-
 ကေသု၊ တို့၌။ အသမ္မာဝတ္တနာပတ္တိံ၊ ကောင်းစွာ မကျင့်ခြင်းကြောင့် သင့်
 သော အာပတ်ကို လည်းကောင်း။ အလဇ္ဇိနံ၊ တို့အား။ နိဿယဒါနာဒိမ္မိ၊
 နိဿရည်းပေးခြင်းကြောင့် သင့်သောအာပတ်ကို လည်းကောင်း။ ဒသဝံသော-
 ဝ၊ ဆယ်ဝံ၊ ရသော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝုဠာပိနိံ၊
 ဥပဇ္ဈာယ်မသို့။ ဒေ ဝဿာနိ၊ နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ အနန္တဗန္ဓာဒိမ္မိ၊ အစဉ်မလိုက်
 ခြင်းအစရှိသည်သို့လည်း။ ဥိနဒသဝံသော၊ ဆယ်ဝံ၊ အောက်ယုတ်သော ရဟန်း
 မိန်းမသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ “အဗျာကတစိတ္တော” တိ၊ ဟူသောစကား
 ကို။ သုပန္နဿ၊ အိပ်သော ရဟန်း၏။ ဘဝဂ်စိတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။

အပ္ပဝါရေန္တောတိ၊ ကား။ အနာဒရိယေန၊ မရှိသေးသဖြင့်။ အပ္ပဝါ-
 ရေန္တော၊ ပဝါရဏာ မပြုသည်ရှိသော်။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသော
 အကြောင်းဖြင့်။ အပ္ပဝါရေတွာ၊ ပဝါရဏာမပြုမူ၍။ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဓသေ၊
 လက္ခယပက္ခ စာတုဒ္ဓသိ၌။ သံသေ၊ သည်။ ပဝါရေန္တေ၊ ပဝါရဏာပြုသည်
 ရှိသော်။ တတ္ထ၊ ထိုလက္ခယပက္ခ စာတုဒ္ဓသိ၌။ အနာဒရိယေန၊ မရှိသေးသဖြင့်။
 အပ္ပဝါရေန္တော၊ ပဝါရဏာမပြုသော ရဟန်းသည်။ တ မေဝ အာပတ္တိံ၊
 ထိုဒုက္ကဋ် အာပတ်သို့သာလျှင်။ ကာဠေပိ၊ လဆုတ်ပက္ခ၌လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇုဏှေ ဝေ၊ တိ၊ ဟူသော။ နိယမော၊ မှတ်ခြင်းသည်။
 န ဒိဿတိ၊ မတင်။ ပစ္စိမဝံသံဝုတ္တော ပန၊ ပစ္စိမဝါမှ ထသောရဟန်းသည်
 ကား။ ပစ္စိမကတ္တိကပုဏ္ဏမိယမေဝ၊ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့၌သာလျှင်။ ပဝါ-
 ရေတုံ၊ ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတန်ဆောင်မုန်းလပြည့်
 နေ့၌။ အပ္ပဝါရဏာပစ္စယာ၊ ပဝါရဏာမပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇမာနော ဝေ၊ ရောက်သောရဟန်းကိုသာလျှင်။ ဇုဏှေ-

အာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ နိယမေတဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။
“ဇုဏှေ ကပ္ပတိ” တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဇေဝေ နယော၊ ဤ
နည်းလျှင်တည်း။

“အပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဟေမန္တေ အာပဇ္ဇတိ” တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
“ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတု” န္တိ၊ ဟူ၍။ နိယမဝစနေနေဝ၊ မှတ်သော
စကားကြောင့်ပင်လျှင်။ အပစ္စုဒ္ဓရန္တဿ၊ ပစ္စုဒ္ဓိရံ မပြုသော ရဟန်းအား။
ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝဿာနုပဂမနအကရဏီယေန
ပက္ကမာဒယောပိ၊ ဝါမကပ်ခြင်း၊ သတ္တာဟ ကရဏီယမရှိပဲ သွားခြင်း အစရှိသည်
တို့သို့လည်း။ ဝဿေ ဧဝ၊ မိုးကာလ၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝတ္ထိ-
ကမ္မာဒိမ္မိ၊ အမာကို ကျပ်စည်းခြင်းကြောင့် သင့်သော အာပတ်သို့လည်း။
ဂိလာနော ဧဝ၊ နာသော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဓောတ-
ပါဒေဟိ၊ မဆေးသော ခြေတို့ဖြင့်။ အက္ကမနာဒိနိပိ၊ နင်းခြင်းအစရှိသည်
တို့သို့လည်း။ အန္တော ဧဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ (၂၈၀) အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဘိက္ခုနိယာ၊ အား။ အနာပုစ္ဆာ အာရာမပ္ပဝေသနာဒိ စ၊ မပန်မူ၍ အရံသို့
ဝင်ခြင်းအစရှိသည် သည်လည်း။ အန္တောသီမာယမေဝ၊ ဥပစာရ သိမ်တွင်း၌
သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ နိဿယပဋိပန္နဿ၊ နိဿရည်းယူ၍ ကျင့်သော
ရဟန်းအား။ အနာပုစ္ဆာဒိသာပက္ကမနာဒိ စ၊ မပန်မူ၍ အရပ်မျက်နှာသို့
သွားခြင်းအစရှိသည်သည်လည်း။ ဗဟိသီမာယမေဝ၊ သိမ်ပ၌သာလျှင်။ အာ-
ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသေ၊ ပါတိမောက်ပြရာ၌။ အာပတ္တိယာ၊
သည်။ သန္တိယာ၊ ရှိလျက်။ အနာဝိကရဏာပတ္တိ၊ ထင်စွာမပြုခြင်းကြောင့်
သင့်သော အာပတ်သည်လည်းကောင်း။ သမနုဘာသနဉ္စိနဝီသတိဝဿူပသမ္မာ-
ဒနာဒိ၊ သမနုဘာသန ဉ္စိနဝီသတိဝဿူပသမ္မာဒန အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗ-
အဓမ္မကမ္မာပတ္တိယောပိ၊ အလုံးစုံသော အဓမ္မကံအာပတ်တို့သည်လည်းကောင်း။
သံဃေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓမ္မေန ဂဏုပေါသထာဒိသုပိ၊
အဓမ္မဖြင့်ဂဏုပုသ်ပြုခြင်းအစရှိသည်၌လည်း။ ဂဏမဇ္ဈေ ဧဝ၊ ဂိုဏ်းအလယ်
၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အလဇ္ဇိဿ၊ ၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။
နိဿယဂ္ဂဟဏာဒိပိ၊ နိဿရည်းယူခြင်း အစရှိသည်သည်လည်း။ ဧကပုဂ္ဂလဿ၊
ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏။ သန္တိကေ ဧဝ၊ အထံ၌သာလျှင်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။

တီဏိ အဓမ္မိကာနိ အမူဠဝိနယဿ ဒါနာနီတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်
ရဟန်းသည်။ ဥမ္မတ္တကောပိ၊ ရူးသော်လည်း။ ဝီတိက္ကမကာလေ၊ လွန်ကျူး

၁။ ဂဏာဒိမဇ္ဈေ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ ပုဂ္ဂလဿ- (ဆဋ္ဌ)

သောအခါ၌။ အနုမ္မတ္တော၊ မရူး။ သဉ္ဇိစ္စေဝ၊ စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရောက်၍။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ စောဒိတော၊ စောဒနာအပ်သည်။ သမာနော ဝေ၊ ဖြစ်သော် သာလျှင်။ “န သရာမိ”တိ၊ မအောက်မေ့မိဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင် ရဟန်းသည်လည်း။ “သုပိနံ ဝိယ၊ အိပ်မက်ကဲ့သို့။ သရာမိ၊ အောက် မေ့မိ၏”။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့မူလည်း။ မုသော၊ ချွတ်ယွင်းသော အားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယော စ၊ အကြင် ရဟန်းသည်လည်း။ ဥမ္မတ္တကကာလေ၊ ရှူးသော အခါ၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အမှုသည်လည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော ရဟန်းတို့အား။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဣမေသံ တိဏ္ဍံ၊ ဤသုံးယောက်သော ရဟန်းတို့အား။ ဒိန္နာနိ၊ ပေးအပ်ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ အမုဠဝိနယဿ ဒါနာနိ၊ အမုဠ-ဝိနည်းပေးခြင်းတို့သည်။ အဓမ္မိကာနိ၊ တရားနှင့်မလျော်ကုန်။

အပကတတ္တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝိနယေ အပကတည၊ ဝိနည်းပညတ်ကို မသိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ “အာပတ္တာနာပတ္တိံ ဇာနာတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ဒိဋ္ဌိဉ္စ အနိဿဇ္ဇန္တာနံယေဝ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကား ကို။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ သြဝဒိယမာနဿ၊ ဆုံးမလျက်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူ ကို။ အနိဿဇ္ဇနပစ္စယာ၊ မစွန့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပါစိတ္တိယမ္ပိ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဝဿမေဝ၊ မချွတ်သာလျှင်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

မုခါလမ္ပရကရဏာဒိဘေဒေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ မုခဘေရီဝါဒနာဒိပ္ပ-ဘေဒေါ၊ နှုတ်စည်တီးခြင်း စသည်အပြားရှိသော။ ဥပသာတေတိတိ၊ ကား။ ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ ဗီဇနိဂ္ဂါဟာဒိကေတိ၊ ကား။ စိတ္တံ ဗီဇနိံ၊ ဆန်းကြယ် သော ယပ်ကို။ ဂါဟေတွာ၊ ၍။ အနုမောဒနာဒိကရဏေ၊ အနုမောဒနာ အစရှိသည်ကို ပြုခြင်း၌။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။

တိကဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စတုက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၄။ စတုက္ကေသု၊ တို့၌။ သောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဂိဟိပရိက္ခာရော၊ လူတို့ပရိက္ခရာသည်။ အဝါပရဏံ ဒါတုန္တိ၊ ကား။ ဂမ္ဘံ၊ တိုက်ခန်းကို။ ဝိဝရိတာ၊ ဖွင့်၍။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ပရိက္ခာရဋ္ဌပနတ္ထာယ၊ ပရိက္ခရာ ထား

ခြင်းငှာ။ ဝိဝရဏကုဉ်ကံ။ ဖွင့်သောသံကောက်ကို။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှာ။ သံသတ္ထာယ၊ သံသာ၏အလိုငှာ။ ဥပနိတံ၊ ဆောင်အပ်သည်ကို။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ပဋိသာမိတုမ္ပိ၊ သိုမှီးခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အန္တော ဌပါပေတုဉ္စ ဝဇ္ဇတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အာဒိကပ္ပိကေသု၊ ကမ္ဘာဦးတို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပုရိသလိဂံ၊ လိင်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ပဌမံ ဥပ္ပန္နဝသေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အနာပတ္တိ ဝဿစ္စေဒဿာတိ၊ ကား။ ဝဿစ္စေဒဿမ္ပန္နိနိယာ၊ ဝါပြတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော။ (၂၀၉) အနာပတ္တိယာ၊ အာပတ် မသင့်ခြင်းဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဌဗ္ဗော၊ ၏။ မန္တဘာသာတိ၊ ကား။ မန္တာယ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။ “နဝမဘိက္ခုနိတော ပဌာယာ”တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဌန္တံ ဘိက္ခုနိနိယထာဝုစံ အဝသေသာနံ ယထာကတိက”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ အာဒိတော၊ အစမှ။ အဌန္တံ ဘိက္ခုနိနိ၊ ရှစ်ယောက်သော ဘိက္ခုနိတို့အား။ ပစ္စုဋ္ဌာတဗ္ဗတ္တာ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုအပ်သောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

“ဣဓ န ကပ္ပန္နိတိ ဝဒန္တောပိ ပစ္စန္နိမေသု အာပဇ္ဇတိ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သဉ္စိစ္စ၊ စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သည်ကို။ အကပ္ပိယန္တံ ဝါ၊ မအပ်ဟူ၍လည်းကောင်း။ အကပ္ပိယံ၊ ကို။ ကပ္ပိယန္တံ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ကထေန္တဿ၊ ပြောကြားသောရဟန်းအား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့၌။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

ပုဗ္ဗကရဏန္တံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ အဌကထာသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တာနိ၊ ထိုပုဗ္ဗကရဏတို့ကို။ ဣဓ ပရိဝါရေ၊ ဤပရိဝါ၌။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ၊ ထုတ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတာနိ ပန၊ အလိုရှိအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကိုကား။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ “ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

စတုက္ကဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏနာ

၃၂၅။ ပဉ္စကေသု၊ တို့၌။ အပုစ္ဆိတွာ စာရဿ အဘာဝေါတိ၊ ဟူသည် ကား။ ပိဏ္ဏပေါတိကဿ၊ ပိဏ္ဏပေါတ်ဆောက်တည်သော ရဟန်းအား။ “နိမန္တိ-
တော သဘတ္တော”တိ၊ ဟူသော။ ဣမဿ အင်္ဂဿ၊ ဤအင်္ဂါ၏။ အဘာ-
ဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တေန သိက္ခာပဒေန၊ ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုပိဏ္ဏပေါတ်
ဆောက်တည်သော ရဟန်းအား။ သဗ္ဗဏှာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်။
အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။ သုဿာနံ နေတွာ
ပုန အာနိတကန္တိ၊ ကား။ သုဿာနေ၊ သုဿာန်၌။ ပေတကိစ္စံ၊ မီးသဂြိုဟ်
ခြင်း ကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ဤ။ နိက္ခန္တေဟိ၊ ထွက်သောသတို့သည်။ နှတွာ၊
ရေချိုး၍။ ဆဒ္ဓိတာနိ၊ စွန့်အပ်ကုန်သော။ နိဝတ္ထပါရုတ ဝတ္ထာနိ၊ ဝတ်ရုံ
သော အဝတ်တို့ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ ပဉ္စာဟာကာရေဟိတိ၊ ကား။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အဝဟာ-
ရဂေဟိ၊ ခိုးခြင်းအင်္ဂါတို့ဖြင့်။ ဝတ္ထုတော၊ ဝတ္ထု၏။ ဂရုကလဟုက ဘေ-
ဒေန၊ များသော၊ နည်းသော အပြားဖြင့်။ ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယ ဒုက္ကဋ္ဌာနိ၊
တို့ကို။ ဝုတ္ထာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတ္ထိပရိသ သံယောဂါဒိကံ၊ မိန်းမယောက်ျား
တို့၏ စပ်ယှက်ခြင်း အစရှိသော။ ကိလေသသမုဒါစာရဟေတုကံ၊ ကိလေသာ
ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဆေးရေးရုပ်သည်။ ပဋိဘာနစိတ္တကမ္မံ နာမ၊
မည်၏။ ပဉ္စာသဟဿံ ပုစ္ဆိတိ၊ ဟူသည်ကား။ သမထ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာ-
နေသု၊ သမထဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌။ ပဉ္စာသဟဿံ၊ ပြဿနာတထောင်ကို။
သမ္ပုဇ္ဇိတွာ၊ တံမြက်လှည်း၍။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ဒဟရံ၊ ပဉ္စင်းငယ်ကို။
ပုစ္ဆိ၊ မေး၏။ ဣတရောပိ ဒဟရော၊ ပဉ္စင်းငယ်သည်လည်း။ အတ္တငနာ၊
၏။ ဂတမဂ္ဂတ္တာ၊ ရောက်သော ခရီးဖြစ်သောကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။
ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ပြေ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ထေရော၊ မထေရ်သည်။ ပသိဒိ၊
ကြည်၏။ ဝတ္တံ ပရိစ္ဆိန္နိတိ၊ ကား။ ဝတ္တံ၊ တံမြက်ဝတ်ကို။ နိဋ္ဌာပေသိ၊
ပြီးစေ၏။ “ကိ” တံ အာဝုသော”တိ အာဒိကံ၊ အစရှိသော စကားကို။
ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော။ ထေရော၊ သည်။ သမ္ပုဇ္ဇနာနိသံသံ၊ တံမြက်
လှည်းခြင်း၏ အကျိုးကို။ သဗ္ဗေသံ၊ တို့အား။ ပါကဋ္ဌိ ကာတုံ၊ ထင်စွာပြုခြင်း
ငှာ။ အဝေါစ၊ ၏။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။

☞(၂၉၀) “ဇဏ္ဍကေဟိ၊ ပုဆစ်တို့ဖြင့်။ ပဒစေတိယံ၊ ခြေတော်ရာ
စေတီအနီး၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍”။ ဣတိ၊ သို့။ ပါဌသေသော၊ ပါဌကြွင်း
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စောဒနံ ကာရေဿာမိတိ၊ ကား။ ဘဂဝတာ၊

ဘုရားရှင်ကို။ အတ္တနာ၊ ကို။ စောဒါပေဿာမိ၊ စေဒနာစေအံ့။ အတ္တနာ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏှာပေဿာမိ၊ နိဝံစေအံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

တ္ထကံ ဂယျုပဂန္တိ၊ ကား။ ဧတ္ထကံ၊ ဤမျှလောက်သည်။ အဓိကရဏ-
ဝုသမတ္တာယ၊ အဓိကရဏ်းငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဂဟေတဗ္ဗ ဝစနံ၊ ယူအပ်သော
စကားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ သုတ္တာ၊ ကြား
၍။ ဝိညာတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်း
အရာဖြင့်။ အနုဂ္ဂဏှန္တော၊ ချီးမြှောက်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
ယောဇနာ၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိနည်းမိုရ်အင်္ဂါ၌။ “အတ္တနော ဘာသပရိယန္တံ
အနုဂ္ဂဟေတွာ ပရဿ ဘာသပရိယန္တံ အနုဂ္ဂဟေတွာ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။
ဧကံ ကတွာ၊ အင်္ဂါတခုပြု၍။ “အဓမ္မေန ကရောတိ”တိ၊ ဟူသော စကား
ကို။ ဧကံ ကတွာ၊ အင်္ဂါတပါးပြု၍။ “အပ္ပဋ္ဌိညာယာ” တိ စ၊ ဟူသော
စကားကိုလည်း။ ဧကံ ကတွာ၊ ၍။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိဟိ၊
နှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဉ္စင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါ ၄ပါးတို့ကို။
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထုန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ မေထုနာဒိဝိတိက္ကမံ၊ မေထုန်
အစရှိသည်ကို လွန်ကျူးခြင်းကိုလည်း။ ကထာနုသန္နိဝိနိစ္ဆယာနုလောမသန္နိ-
ဝသေန ဝတ္ထု န ဇာနာတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ စောဒကေန ဝါ၊ စောဒက
သည်လည်းကောင်း။ စုဒ္ဓိတကေန ဝါ၊ စုဒ္ဓိတကသည်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တ-
ကထာနုသန္နိနာ၊ ဆိုအပ်သော စကားအစပ်ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုစောဒက စုဒ္ဓိ
တကတို့၏။ ဝစနပဋိဝစနာနုရူပေနေဝ၊ ရှေးဦးစွာဆိုအပ်သောစကား တဖန်
ဆိုသောစကားအား လျော်သဖြင့်။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသော ရဟန်းသည်။ ကထာ-
နုသန္နိနာ၊ စကားအနုသန္နေဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဇာနာတိ နာမ၊ သိ
သည်မည်၏။ တဉ္စ၊ ထို စကားကိုလည်း။ သုတ္တဝိဘဂေ၊ သုတ်ဝိဘင်း၌။
ဝိနိတဝတ္ထုသင်္ခါတေန ဝိနိစ္ဆယာနုလောမေနေဝ၊ ဝိနိတဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သော
ဝိနိစ္ဆယ အားလျော်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိနိစ္ဆ-
ယာနုလောမသန္နိဝသေန၊ အဆုံးအဖြတ်အားလျော်သော အနုသန္နေ၏ အစွမ်း
ဖြင့်။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န ဇာနာတိ နာမ၊ မသိသည် မည်၏။ ဥတ္တိကမ္မံ
နာမ ဟောတိတိ၊ ကား။ ဥတ္တိကမ္မံ၊ ဥတ္တိကံသည်။ နိဋ္ဌိတံ နာမ၊ ပြီးသည်
မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ သို့။
သမ္ပန္တော၊ စာစပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဥတ္တိယာ ကမ္မပ္ပတ္တောတိ၊ ဟူသည်
ကား။ ဥတ္တိယာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတယပိ၊ ပြီးသော်လည်း။ ကမ္မပ္ပတ္တော ဧဝ၊
ကံသို့ ရောက်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနုဿာဝနနိဋ္ဌာနေဝ၊

၁။ဝတ္ထု န ဇာနာတိနာမ၊ ၂။ဝတ္ထု၊ ၃။အနုဿာဝနနိဋ္ဌာနေ ဧဝ- (ဆဋ္ဌ)

ကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးသော်လည်း။ ကမ္မံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥတ္တိကမ္မံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ နာမ၊ ပြီးဆုံးသည် မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဥတ္တိယာ၊ ၏။ တံ ကာရဏံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ န ဇာနာတိ၊
မသိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ပါဠိယံ၊ ဌ။ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယောတိ၊ ဟူသည်ကား။ အာပတ္တိတော၊ အာ
ပတ်မှ။ ဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ စင်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လည်း
ကောင်း။ ဝိသုဒ္ဓေဟိ၊ စင်ကြယ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗတော စ၊
ပြုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာ၊ ပါတိမောက်
ပြခြင်းတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ပဉ္စကဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဆက္ကဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၂၆။ ဆက္ကာဒိသု၊ ဆက္ကအစရှိသည်တို့၌။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဆ အဂါရ-
ဝါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံသသိက္ခာသု စ၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊
သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်းကောင်း။ အပ္ပမာဒေစ၊ မမေ့မလျော့ခြင်း၌လည်းကောင်း။
ပဋိသန္ဓာရေ စ၊ အစေ့အစပ် ပြုခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဆ အဂါရဝါ၊ ခြောက်
ပါးသော မရိုသေခြင်းတို့တည်း။ တေသု ဝေ၊ ထိုဗုဒ္ဓ-အစရှိသည်တို့၌သာ
လျှင်။ ဆ ဂါရဝါ စ၊ ခြောက်ပါးသောရိုသေခြင်းတို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
ကုန်၏။ “ဆဗ္ဗဿပရမတာ ဓာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝိဘင်္ဂေ၊
၌။ အာဂတဿ၊ လာသော။ ပရမဿ၊ ပရမကို။ ဒဿနံ၊ ပြကြောင်းတည်း။

၃၂၇။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ အာဂတေဟိ သတ္တဟိဟိ၊ ဟူသည်ကား။
“ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတိ မုသာ တဏှိဿ”န္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။
မုသာဝါဒသိက္ခာပဒေ၊ ၌။ အာဂတေဟိ၊ လာကုန်သော။ သတ္တဟိ၊ ခုနစ်ပါး
သော မုသာဝါဒအင်္ဂါတို့နှင့်။

☞ (၂၉၁) ၃၂၉။ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာတိ၊ ကား။ တံ အနတ္တဿ
အစရဏံ၊ ထို အကျိုးမဲ့ကို မကျင့်ခြင်းကို။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဝါ၊ ကား။ လောကသန္တိဝါသေ၊ လောကအစ၌။ ကုတော
ကေန ကာရဏေန၊ အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့်။ လဒ္ဓံ၊ ရခြင်းငှာ။
သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာသာတံ၊ ရန်ငြိုးကို။ ပဋိ-
ဝိနေတိ၊ ဖျောက်၏။

၃၃၀။ သဿတော လောကောတိအာဒိနာ ဝသေနာတိ၊ ကား။
 “လောကော၊ သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ လောကော၊ သည်။ အသံသတော၊
 မမြဲ။ လောကော၊ သည်။ အန္တဝါ၊ အဆုံးရှိ၏။ လောကော၊ သည်။
 အနန္တဝါ၊ အဆုံးမရှိ။ တံ ဇီဝံ၊ ထိုအသက်သည်။ တံ သရီရံ၊ ထို ကိုယ်
 ပင်တည်း။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ ဇီဝံ၊ အသက်သည်။ အညံ၊
 တပါးတည်း။ သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ဣတိ ဝါ၊
 ဤသို့လည်းကောင်း။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ ပရမ္မရဏာ၊ သေ
 သည်မှ နောက်ကာလ၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။
 ပရမ္မရဏာ၊ သေသည်မှ နောက်ကာလ၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ-
 ဂတော၊ သည်။ ပရမ္မရဏာ၊ ၌။ ဟောတိ စ၊ ဖြစ်လည်းဖြစ်၏။ န
 ဟောတိ စ၊ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ ပရမ္မရဏာ၊
 ၌။ နေဝ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်း
 မဟုတ်”။ ဣတိ ဇေဝံ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော ဒသ အန္တဂါဟိကာ
 ဒိဋ္ဌိယော၊ ဆယ်ပါးသော အန္တဂါဟိက ဒိဋ္ဌိတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယောတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဒယော၊ မိစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပအစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ မိစ္ဆာ-
 ဉာဏ၊ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဒသ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဆယ်ပါးသော
 မိစ္ဆတ္တတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင်။ မိစ္ဆာဉာဏန္တိ၊
 ဟူသည်ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော။ မောဟော၊
 တည်း။ အဝိမုတ္တသေဝ၊ ကိလေသာမှ မလွတ်သောသူ၏ သံသလျှင်။ ဝိမုတ္တ-
 သညိတာ၊ လွတ်၏ဟူသော အမှတ်သည်။ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ နာမ၊ မည်၏။

ဝိပရိတာတိ၊ ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိကုန်သော။ သမ္မာ-
 ဉာဏသမ္မာဝိမုတ္တိ ပရိယောသာနာ၊ သမ္မာဉာဏ၊ သမ္မာဝိမုတ္တိအဆုံးရှိကုန်သော။
 ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဆယ်ပါးသော တရားတို့
 တွင်။ အရဟတ္တဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ သမ္မာဝိမုတ္တိ၊ မည်၏။ တံ
 သမ္ပယုတ္တံ ဉာဏံ ဝါ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် လည်း
 ကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ဝါ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည် လည်းကောင်း။
 သမ္မာဉာဏံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကျေတ္တရိကနယော၊ ကေက ဒုကအစရှိသည်ဖြင့် အင်္ဂါတခုသည်လွန်သော
 နည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၅၆၈

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ

၃၃၂။ ဥပေါသထာဒိပုစ္ဆာသု၊ ဥပေါသထပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝါ-
ရဏ ဂါထာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒိဋ္ဌာဒိဟိ၊ ဒိဋ္ဌအစရှိကုန်သော။ တိဟိ ဌာနေဟိ၊
သုံးပါးသောအရာတို့ဖြင့်။ ပဝါရဏာ ဝါစာ ဝေ၊ ပဝါရဏာပြုသောစကား
ကိုပင်လျှင်။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။ ဆန္ဒောဝိစိတိလက္ခဏေန၊ ဆန်း
စစ်ခြင်းလက္ခဏာဖြင့်။ ဝုတ္တဇာတိ ဘေဒါ၊ ဆိုအပ်သော ဇာတ်အပြားရှိသော။
ဂါထာ၊ ဂါထာသည်။ န ပန ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဆက္ကဝါရာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

မဟာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊ မဟာဝဂ်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းသည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

—

ပညတ္တိဝဂ္ဂ ပဌမဝါထာသင်္ဂဏိက

သတ္တနဂရေသု ပညတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၉၂) ၃၃၅၊ အစု၊ ခုသတနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ပညာသင်္ခကာနိ၊ ငါးဆယ်အလွန်ရှိကုန်သော။ တိဏိ သတနိ၊ သုံးရာတို့တည်း။ ဝိဂ္ဂဟပဒေန၊ ဝိဂ္ဂဟပုဒ်ဖြင့်။ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟသိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အတိရေကန္တိ၊ ကား။ ပဌမကထိနံ၊ ပဌမကထိနသိက္ခာပုဒ်တည်း။ ကာဠကန္တိ၊ ကား။ သုဒ္ဓကာဠကံ၊ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်တည်း။ ဘူတန္တိ၊ ကား။ ဘူတာရောစနံ၊ ပုဒ်တည်း။ ဘိက္ခုနီသု စ အက္ခောသောတိ၊ ကား။ “ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခု အက္ခောသေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ၊ ဆိုအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။

ဒေဝံ စ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သံသဘေဒသိက္ခာပဒါနိ၊ တို့တည်း။ အန္တရဝါသကနာမေန၊ အန္တရဝါသကအမည်ဖြင့်။ အညာတိကာယ၊ အဆွေမတော်သော။ ဘိက္ခုနီယာ၊ ၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ သင်္ကန်းခံခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သုတ္တန္တိ၊ ကား။ သုတ္တံ၊ ချည်ကို။ ဝိညာပေတွာ၊ တောင်း၍။ ဝါယာပနံ၊ ရုက်စေခြင်းတည်း။ ဝိကာလေတိ၊ ကား။ ဝိကာလဘောဇနံ၊ တည်း။ စာရိတ္တန္တိ၊ ကား။ ပုရေတတ္ထံ ပစ္စာဘတ္ထံ စာရိတ္တံ၊ တည်း။ နဟာနန္တိ၊ ကား။ ဩရေနဒ္ဓမာသနဟာနံ၊ တည်း။

စိဝရံ ဒေတောတိ၊ ကား။ သမဂ္ဂေန၊ ညီညွတ်သော။ သံသေန၊ ဖြင့်။ စိဝရံ၊ ကို။ ဒေတော၊ ၍။ ခိယျနံ၊ ရှုတ်ချခြင်းတည်း။ ဂိရဂ္ဂန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ နစ္စဂီတံ၊ တည်း။ စရိယာတိ၊ ကား။ အန္တောဝဿံ၊ ဝါတွင်း၌။ စာရိကစရဏံ၊ ဒေသစာရိသွားခြင်းတည်း။ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ဝဿံဝုတ္တာယ၊ ဝါကျွတ်သော ရဟန်းမိန်းမ၏။ စာရိကံ၊ ဒေသစာရိကို။ အပက္ကမိတွာ၊ မပဲ့မူ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌သာလျှင်။ နိဝါသနံ၊ နေခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ၊ တည်း။ ဆန္ဒဒါနေနာတိ၊ ကား။ ပါရိဝါသိကေန၊ သိုးပြီးသော။ ဆန္ဒဒါနေန၊ ဆန္ဒပေးခြင်းဖြင့်။

ပါရာဇိကာနိ၊ စတ္တာရီတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏာနိ၊ အသာဓာရဏဖြစ်သော ပါရာဇိကတို့တည်း။ သောဠသတိ၊ ကား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ကုလဒ္ဓသနဉ္စ၊ လည်း

ကောင်း။ ဣတိ။ သို့။ ဆ၊ ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း။
ဒိက္ခုနိနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏာနိ၊ အသာဓာရဏ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသ
သဂ္ဂိယာနိ၊ တို့လည်းကောင်းတည်း။

စတုတ္ထိံသတိ၊ ကား။ ပဌမကထိန သုဒ္ဓကာဠက စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏ ရူပိယ
စိဝရဝါယာပန ကောသေယျမိဿက ဇဠကလောမဓောဝါပန ဒုတိယပတ္ထဝဇ္ဇိ-
တာနိ၊ ပထမကထိန။ ပ။ ဒုတိယပတ္ထသည်ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုဝိဘဂေါဉ္ဇ။
ဒွါဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိနံ၊ တို့၏။ အသာဓာ-
ရဏာနိ၊ အသာဓာရဏ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွါဒေသ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့လည်း
ကောင်း။ ဣတိ။ သို့။ စတုတ္ထိံသ၊ သုံးဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ဆပညာသ-
သတန္တိ၊ ကား။ ဝေသာလိယာဒိသု၊ ဝေသာလိအစရှိသည်တို့၌။ ပညတ္တာနိ၊
ကုန်သော။ ဤ ဒုတ္တိံသသိက္ခာပဒါနိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဆပညာသသတိ၊ တရားငါး
ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တည်း။

☞ (၂၉၃) ဒသ ဂါရယှာတိ၊ ကား။ ဝေါသာသအပ္ပဋိသံဝိဒိတသိက္ခာ-
ပဒဒ္ဓယဉ္ဇ၊ ဝေါသာသ အပ္ပဋိသံဝိဒိတ—ဟူသော သိက္ခာပုဒ်နှစ်ခု အပေါင်းကို
လည်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ပါဠိဒေသနီယာနိ၊
တို့တည်း။ ဒေ သတ္တတိ သေခိယာနိတိ၊ ကား။ သုရုသုရုကာရက သာမိသေန
ဟတ္ထေန ပါနီယထာလက ပဋိဂ္ဂဟဏ သသိတ္တကပတ္တဓောဝနာနိ၊ ဟုဆိုအပ်
ကုန်သော။ တိဏိ၊ သုံးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေ-
သာနိ၊ ကုန်သော။ သေခိယာနိ၊ တို့လည်းကောင်း။

သေယျာတိ၊ ကား။ အနုပသမ္ပန္နေန သဟံသေယျသိက္ခာပဒံ၊ တည်း။
ခဏနေတိ၊ ကား။ ပထဝီခဏနံ၊ တည်း။ ဂစ္ဆ ဒေဝတေတိ၊ ဟူသည်ကား။
ဘူတဂါမသိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ သပ္ပါဏကံ သိဉ္ဇန္တိ၊ ကား။ သပ္ပါဏော-
ဒကသိဉ္ဇနံ၊ ပိုးပါသောရေကို သွန်းခြင်းတည်း။ မဟာဝိဟာရေတိ၊ ကား။
မဟလ္လကဝိဟာရေ၊ တည်း။

အညန္တိ၊ ကား။ အညဝါဒကံ၊ တည်း။ ဒွါရန္တိ၊ ကား။ ယာဝ ဒွါရ-
ကောသာ အဂ္ဂဠဌပနံ၊ တည်း။ သဟဓမ္မောတိ၊ ကား။ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာ-
နော၊ တည်း။ ပယောပါနန္တိ၊ ကား။ သုရုသုရုကာရကသိက္ခာပဒံ၊ တည်း။

ဇဠကလောမောတိ၊ ကား။ ဇဠကလောမဓောဝါပနံ၊ တည်း။ ပတ္တော
စာတိ၊ ကား။ ဒုတိယပတ္တော၊ တည်း။ ဩဝါဒေါတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနု-
ပဿယံ ဥပသကံမိတွာ ဩဝါဒေါ၊ တည်း။ ဘေသဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ စတုမာသ-

ပစ္စယပဝါရဏာ သိက္ခာပဒံ၊ တည်း။ အာရညိကောတိ၊ ကား။ စတုတ္ထပါဠိ-
ဒေသနီယံ၊ တည်း။ သြဝါဒေါတိ၊ ကား။ သြဝါဒါယ ဝါ သံဝါသာယ
ဝါ အဂမနံ၊ တည်း။

၃၃၇။ “ယေ စ ယာဝတတိယကာ”တိ ပဉ္စဿ၊ ဟူသောပြဿနာ၏။
“ဣမေ ခေါ ယာဝတတိယကာ”တိ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဟူသောအဖြေကို။ ဝတှာ၊
၍။ တဒနန္တရံ၊ ထိုအဖြေ၏ အခြားမဲ့၌။ “သာဓာရဏံ အသာဓာရဏ”န္တိ
အာဒိပဉ္စာနံ၊ အစရှိသော၊ ပြဿနာတို့၏။ ဝိဿဇ္ဇနေ၊ အဖြေကို။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊
ဆိုသင့်လျက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို အဖြေကို။ အဝတှာ၊ မဆို
ဦးပဲ။ “ကတိ ဆေဒနကာနိ” တိအာဒိကေ၊ အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ
ပဉ္စေ၊ ရှစ်ပါးသော ပြဿနာတို့ကို။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊
ဖြေ၍။ တေသံ၊ ထိုအဖြေတို့၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ “ဝိသံ ဒေ သတာနိ
ဘိက္ခုနံ၊ ပ။ ဆစတ္တာရိသာ ဘိက္ခုနံ၊ ဘိက္ခုနီဟိ အသာဓာရဏာ”တိအာဒိနာ၊
အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥက္ကမေနေဝ၊ အစဉ် ချတ်သဖြင့်သာလျှင်။ သာဓာရဏာဒိ-
ပဉ္စာ၊ သာဓာရဏအစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇိတာ၊ ဖြေအပ်ကုန်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ ဥက္ကမဝိဿဇ္ဇနဿ၊ ထိုအစဉ်ချတ်၍ ဖြေခြင်း၏။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “ယသ္မာ ပန ယေ စ ယာဝ-
တတိယကာတိ အယံ ပဉ္စော” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

၃၃၈။ “ဇောဝနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟော” တိအာဒိဂါထာ၊ အစရှိသောဂါထာ
သည်။ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏။ ဂါထာဝ၊ ဂါထာသာတည်း။ “ဆဗ္ဗ-
ဿာနိ နိသီဒန” န္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဒေ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊
ကုန်၏။ ဒေ လောမာတိ၊ ကား။ တိယောဇနာတိက္ကမဇောဝါပနဝသေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဒေ ဇဠကလောမသိက္ခာပဒါနိ၊ တို့တည်း။ ဝဿိကာ အာရညကေန
စာတိ၊ ကား။ ဝဿိကာသဒ္ဓိကာပရိယေသနအရညကေသု သေနာသနေသု
ဝိဟရဏသိက္ခာ ပဒေန၊ မိုးရေခံရှာသော သိက္ခာပုဒ်၊ တောကျောင်းနေသော
သိက္ခာပုဒ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။

ပဏီတန္တိ၊ ကား။ ပဏီတဘောဇနဝိညာပနံ၊ ပဏီတဘောဇနကို တောင်း
သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ဦနန္တိ၊ ကား။ ဦနဝိသတိဝဿုပသမ္မာဒနံ၊ အနှစ်
နှစ်ဆယ်အောက် ယုတ်သောသူကို ပဉ္စင်းခံခြင်းတည်း။ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိန္တိ၊
ကား။ သံဝိဓာယ ဂမနံ၊ တိုင်ပင်၍ သွားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယာ သိက္ခာတိ၊

ကား။ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ အကြံသိက္ခာပုဒ်သည်။ (၂၉၄)။ နိသီဒနေ စ ယာ သိက္ခာတံ၊ ကား။ ပမာဏာတိက္ကန္တနိသီဒနကာရာပနေ၊ ပမာဏထက်လွန်သော နိသီဒင်ကို ပြုရာ၌။ ယံ သိက္ခာပဒံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ “ဝဿိကာ ယာ စ သာဋ္ဌိကာ” တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။

ပါဠိယံ၊ ၌။ သတံ သတ္တတိ ဆစ္စေဝိမေ ဟောန္တိ ဥဘိန္တံ အသာဓာရဏာ-
တံ၊ ကား။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့၏။ ဘိက္ခုနီဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာ-
ဓာရဏာ၊ မဆက်ဆံကုန်သော။ ဆစ္စတ္တာရိသ၊ လေးဆယ့်ခြောက်ပါးသော
သိက္ခာပုဒ်တို့ လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ ဘိက္ခုဟိ၊ ရဟန်းယောက်ျား
တို့နှင့်။ အသာဓာရဏာ၊ မဆက်ဆံကုန်သော။ တိ သာဓိကံ သတဉ္စ၊ တရား
သုံးဆယ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဘိန္တံ၊ နှစ်ဦး
သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏။ အသာဓာရဏာ၊ ကုန်သော။ ဆသတ္တတိအဓိကံ
သတံ သိက္ခာပဒါနိ၊ တရားခုနစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သတံ သတ္တတိ စတ္တာရိတံ၊ ကား။
ဥဘိန္တံ၊ နှစ်ဦးသော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏။ သာဓာရဏသိက္ခာပဒါနံ၊ သာ
ဓာရဏသိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဂဏနာ၊ ရေတွက်ခြင်းတည်း။ စတုသတ္တတိအဓိကံ
သတံ သိက္ခာပဒါနိ၊ တရားခုနစ်ဆယ့် လေးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

“ဝိတတ္ထိယော”တိ၊ ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ စေဝ၊ အာပတ်
အစုတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပေါသထပဝါရဏာဒယော စ၊ ဥပုသ်ပဝါရဏာ
အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ စ။
တေ၊ ထိုအာပတ် အစရှိသည်တို့ကို။ ပါရာဇိကာဒိ ဘေဒေန စ၊ ပါရာဇိက
အစရှိသော အပြားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုဥပေါသထာဒိဘေဒေန စ၊
ဘိက္ခုဥပုသ်စသော အပြားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိတဇီယန္တိ၊ ဝေဖန်အပ်ကုန်
၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဝိတတ္ထိယော”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တေ-
သန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်သော။ ပါရာဇိကာဒိနံ၊ ပါရာဇိက အစရှိသည်
တို့၏။ “ဒ္ဓိဟိ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒိနံ၊
ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းအစရှိသည်တို့၏။ သမထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝူပသမဒဿနံ၊
ငြိမ်းသည်ကိုပြကြောင်းတည်း။

သတ္တနဂရေသု ပညတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါရာဇိကဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

၃၃၉။ “ဣဒ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ “ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တ”န္တိ-
အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ ဝစနံ၊ ဆိုအပ်သော စကားကို။ သန္ဓာယ၊
၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဣဒံ၊ ဤ ပါရာဇိကန္တိ ယံ ဝုတ္တံ-စသော
စကားကို။ (သင်္ဂဟိတမေဝ-၌ စပ်။) ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ “ဂရုက္ခံ လဟုက”န္တိ
အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓုပ္ပဉေသု၊ ထုတ်အပ်သော ပြဿနာတို့၌။
အနာဂတမ္ပိ၊ မလာသော်လည်း။ “သဗ္ဗာနိပေတာနိ ဝိယာကရေဟိ၊ ဟန္တ
ဝါကံ၊ သုဏောမ တေ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ယထာဝုတ္တာနိပိ၊ အကြင်
အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အညာနိပိ၊ တပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ “တောနိ သဗ္ဗာနိပိ၊ ထိုအလုံးစုံတို့ကိုလည်း။ ဝိယာကရေဟိ၊
ဖြေလော့။ ဟန္တ၊ ယခု။ တေ၊ သင်၏။ ဝါကံ၊ စကားကို။ သုဏောမ၊ နာ
ကုန်အံ့”။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်သည်သာတည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ “ဣမိနာ ပန အာယာစနဝစနေန သင်္ဂဟိတဿာ”တိ
အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အတိဝဿတိတိ၊ ကား။ ဩဝဿတိ၊ ယို၏။ ဝသောဒကံ၊ မိုးရေသည်။
ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ ယထာ၊
ဖြင့်။ စတုပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ဓာရယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မော၊
မည်၏။ တေသံ၊ တို့၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သင်္ခတဓမ္မာန”န္တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ၏။ ဂါထာသင်္ဂဟိကန္တိ၊ ကား။ ဂါထာသင်္ဂဟော၊ ဂါထာသင်္ဂဟိ
ခြင်းတည်း။ ဟိ၊ စွ။ ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ တေ တေ အတ္ထော၊ ထိုထို အနက်တို့ကို။
ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဂဏီယန္တိ၊ ကထိယန္တိ၊ ဆိုအပ်
ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဂါထာသင်္ဂဟိကံ၊ မည်၏။

ပါရာဇိကဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။
ပဌမဂါထာသင်္ဂဟိကဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အဓိကရုဏာဘေဒ

ဥက္ကောဋ္ဌနဘေဒါဒိကထာဝဏ္ဏနာ

(၂၆၅) ၃၄၁။ “အလံ အာဝုသော” တိ အတ္တပစ္စတ္တိကေ သညာပေတွာတိ၊ ကား။ ပတ္တစိဝရာဒိအတ္ထာယ၊ သပိတ်သင်္ကန်းစသည်အလို့ငှာ။ တဏှနာဒိကရဏံ၊ ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသည်ကိုပြုခြင်းသည်။ အလံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဝါဒါဒိသု၊ ဝိဝါဒ-အစရှိသည်တို့၌။ ဒေါသဒဿနမတ္တေန၊ အပြစ်ကို ပြကာမျှဖြင့်။ သညာပေတွာ၊ သိစေ၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ခမာပေတွာ၊ ကန်တော့စေ၍။ ဝုပသမေန္တိ၊ ငြိမ်းစေကုန်၏။ အညမညံ၊ ချင်း။ အာပတ္တာနာပတ္တိဒဿနဝသေန၊ အာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိကိုပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဝုပသမေန္တိ၊ မငြိမ်းစေကုန်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယေနော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဝိသမာနိ၊ မညီညွတ်ကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒိနိ၊ ကာယကံအစရှိသည်တို့ကို။ နိဿိတော၊ မှီသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိသမာနိဿိတော နာမ၊ မည်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဿိတော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုမှီသောရဟန်းသည်။ ဂဟနနိဿိတော၊ မှီမည်၏။ ဗလဝန္တေ၊ အားကြီးကုန်သော။ ပုရိသေ၊ တို့ကို။ နိဿိတော၊ သည်။ ဗလဝနိဿိတော နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ “ဧကော ဝိသမာနိ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ဥက္ကောဋ္ဌနဘေဒါဒိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဓိကရုဏာနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ “အာပတ္တိ” နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကအာပတ္တိဝသေနာ” တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပရေသံ၊ သုတပါးတို့၏လည်းကောင်း။ အတ္တနော စ၊ ၏လည်းကောင်း။ အာပတ္တိ” ပဋိစ္ဆာဒေန္တာနံ၊ အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းကုန်သော။ ဝဇ္ဇ-ပဋိစ္ဆာဒိနံ၊ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိဘိက္ခုနီတို့၏။ ပါရာဇိကာဒိအာပတ္တိမေဝ၊ ပါရာဇိကအစရှိသော အာပတ်ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗာပတ္တိယော၊ အလုံးစုံသော အာပတ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ကိစ္စံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကကိစ္စာနန္တိ၊ ကား။ ဥက္ခေပနိယာဒိကမ္ပံ၊ ဥက္ခေပနိယအစရှိသောကံကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇနကနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တဒနုဝတ္တိကာယ ဘိက္ခုနိယာယာဝ တတိယာနုဿာဝနာနံ၊ တဒနုဝတ္တိကာဘိက္ခုနီကို သုံးကြိမ်မြောက်

အောင် ဆုံးမခြင်းဟူကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။

၃၄၄။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ကတိဟိ အဓိကရဏေဟိ” တိ ပုစ္ဆာယ၊- ဟူသော ပုစ္ဆာဌ။ ဧကေန အဓိကရဏေန ကိစ္စာဓိကရဏေနာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ကတိသု ဌာနေသု” တိ ပုစ္ဆာယ၊- ဟူသောပုစ္ဆာဌ။ “တိသုဌာနေသု သံသ- မဇ္ဈေ၊ ဂဏမဇ္ဈေ၊ ပုဂ္ဂလံသု သန္တိကေ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ကတိဟိ သမထေဟိ” တိ ပုစ္ဆာယ၊ ဌ။ “တိဟိ သမထေဟိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တိဟိပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေဟိ၊ ဤ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာတို့ဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ဝုပသမနပ္ပကာရောဝ၊ ငြိမ်းသော အခြင်းအရာကိုသာလျှင်။ ပုစ္ဆိတော စ၊ မေးလည်းမေးအပ်၏။ ဝိဿဇ္ဇိတော စ၊ ဖြေလည်းဖြေအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၄၅။ “ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဟောတိ အနုဝါဒါဓိကရဏံ” န္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အနုဝါဒါဓိ- ကရဏာဒိပိ၊ အနုဝါဒါဓိကရဏ်း အစရှိသည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ် သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ ဤသို့သော ပုစ္ဆာဌ။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ သည်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏ မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုဝါဒါဒယော၊ အနုဝါဒအစရှိသည်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ဤသို့သော အဖြေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဓိကရဏနိဒါနာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတ္တသမထနာနာတ္ထာဒိဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၉၆) ၃၅၄။ အဓိကရဏပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနေ၊ ဌ။ ပါဠိယံ၊ ဌ။ ဝိပစ္စယ- ကာယ ဝေါဟာရေတိ၊ ကား။ ဝိရူပဝိပါကာယ၊ ဖောက်ပြန်သော အကျိုး ဖြစ်ခြင်းငှာ။ အညမညံ၊ အချင်းချင်းအား။ ဒုက္ခုပ္ပါဒနာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်စေခြင်း ငှာ။ ကာယဝစီဝေါဟာရေ၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ငြင်းခုံခြင်းတည်း။ မေဓဂန္တိ၊ ကား။ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တော၊ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်သော။ ကလဟော၊ ငြင်းခုံခြင်း တည်း။

အနုသမ္ပဝင်္ကတာတိ၊ ကား။ ဝိပတ္တိစောဒနာယ၊ ဝိပတ္တိစောဒနာဌ။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ သံယုဇ္ဇနဝသေန၊ ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိန္ဒ- တာ၊ ညှတ်သော အဖြစ်တည်း။

၅၇၆

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

အဗ္ဘုဿဟနတာတိ၊ ကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ သဉ္ဇာတုဿာဟ-
တာ၊ ဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းရှိသော အဖြစ်တည်း။ အနုဗလပ္ပဒါနန္တိ၊
ကား။ စောဒကာနမ္ပိ၊ စောဒကတို့အားလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘကရဏံ၊ အထောက်
အပံ့ကို ပြုခြင်းတည်း။ ကမ္မသင်္ဂဟာ ဘာဝေနာတိ၊ ကား။ သံဃသမ္မုခတာဒိ-
မတ္တဿ၊ သံဃာမျက်မှောက် အဖြစ်သည်မျှဖြစ်သော။ သမ္မုခါဝိနယဿ၊ ၏။
သံဃာဒိဟိ၊ သံဃာအစရှိသည်တို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေသု၊ ပြုအပ်သောကိစ္စတို့၌။
သင်္ဂဟာဘာဝါ၊ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။

သတ္တသမထနာနာတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
အဓိကရဏဘောဒဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

စောဒနာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ

၂၉၇။ ဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိကယ၊ ဒုတိယဖြစ်သော ဂါထာ သင်္ဂဏိက၌။ “စောဒနာ ကိမတ္ထာယာ” တိအာဒိကာ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ ကို။ ဥပါလိတ္ထေရေန၊ သည်။ ကတာ၊ ၏။ “စောဒနာသာရဏတ္ထာယာ” တိ အာဒိ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အစရှိသော အဖြေကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဥပါ- လိတ္ထေရော၊ သည်။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။ အကာသိ၊ ပြု၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

မန္တဂဟဏန္တိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုမထေရ်တို့၏။ ဝိစာရဏာဂဟဏံ၊ ဆင် ခြင်သည်ကို ယူခြင်းတည်း။ သုတ္တန္တိကတ္ထေရနံ၊ သုတ္တန်ဆောင် မထေရ်တို့၏ လည်းကောင်း။ ဝိနယဓရတ္ထေရနဉ္စ၊ ဝိနည်းဓိုရ်ထေရ်တို့၏ လည်းကောင်း။ အဓိပ္ပာယဂဟဏံ၊ အလိုကို ယူခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပါ- ဇေက္ကံ ဝိနိစ္ဆယသန္နိဋ္ဌာပနတ္ထန္တိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုမထေရ်တို့၏။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ အဓိပ္ပာယံ၊ အလိုကို။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ တေဟိ၊ ထိုမထေရ်တို့သည်။ သမုဋ္ဌာပိတနယမ္ပိ၊ ဖြစ်စေအပ်သော နည်းကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝိနိစ္ဆယပရိယောသာပနတ္တံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြီးစေခြင်းငှာ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။

“မာ ခေါ် တုရိတော အဘဏံ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဘိ- မုခေ၊ ရှေးရှုဖြစ်သောအရပ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ ကဉ္စ၊ တစုံတယောက် သော။ အနုဝိဇ္ဇကံ၊ မေးစစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒန္တေန ဝိယံ၊ ဆိုတိသကဲ့သို့။ ထေရေန၊ ဥပါလိ မထေရ်သည်။ အနုဝိဇ္ဇကဝတ္ထံ၊ အနုဝိဇ္ဇက ဝတ်ကို။ ကထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။

အနုယုဉ္ဇနဝတ္ထန္တိ၊ ကား။ အနုယုဉ္ဇနက္ခမံ၊ မေးစိစစ်သော အစဉ်တည်း။ တံ ပန၊ ထိုအစဉ်ကိုကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမဝိသယေပိ၊ အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို လွန်ကျူးသော အရာ၌လည်း။ တံတံသိက္ခာ- ပဒါနုလောမေန၊ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ် အားလျော်သဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သိက္ခာပဒါနုလောမိက” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အတ္တနော ဂတိံ

နာသေတိတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ဧ။ သုဂတိဂမနံ၊ သုဂတိသို့လားခြင်းကို။
ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။

အနုသန္နိတ-သဒ္ဓေါ၊ အနုသန္နိတ-သဒ္ဓါသည်။ ဘာဝသာဓနော၊ ဘာဝသာ
ဓနတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “အနုသန္နိတန္တိ ကထာနုသန္နိ” တိ၊ ဟူ၍။
အာဟ၊ ဧ။ “ဝတ္ထာနုသန္နိတေနာ” တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ဝတ္ထာနုသန္နိတေနာတိ၊ ကား။
အာစာရာနုသန္နိနာ၊ အကျင့်နှင့် စပ်သဖြင့်။ အာစာရေန၊ အကျင့်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
တက္ခ။ သမေန္တိယာ၊ ညီညွတ်သော။ ပဋိညာယ၊ ပဋိညာဉ်ဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။ “ယာ အဿ ဝတ္ထေနာ” တိအာဒိ၊ ကို။
အာဟ၊ ဧ။

ပါဠိယံ၊ “ဌိ၊ သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိ” န္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ အလဇ္ဇိလဇ္ဇိ-
လက္ခဏံ၊ အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိလက္ခဏာကို။ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တေသညေဝ၊ ထိုဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့၏သာလျှင်။
သဗ္ဗပ္ပကာရတော၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်။ သိက္ခာပဒါဓိကာရတ္တာ၊ သိက္ခာ
ပုဒ်အရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သာမဏေရာဒိနမ္ပိ၊ သာမဏေ အစရှိသည်တို့
အားလည်း။ သာဓာရဏဝသေန ပန၊ ဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
သဉ္စိစ္စ၊ လွန်ကျူးလိုသော စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ယထာသကံ သိက္ခာပဒ-
ဝီတိက္ကမနာဒိကံ၊ အကြင် အကြင်မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်း
စသည်ကို။ (အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် မလွန်ကျူးခြင်းကို ယူ)။ အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိလက္ခဏံ၊
အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိလက္ခဏာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ကထာနုသန္နိဝစနန္တိ၊ ကား။ စုဒ္ဓိတကအနုဝိဇ္ဇကာနံ၊ စုဒ္ဓိတက အနုဝိဇ္ဇက
တို့၏။ ကထာယ၊ စကားနှင့်။ အနုသန္နိယုတ္တံ၊ စပ်ယှဉ်သော။ ဝစနံ၊ ကို။
န ဇာနာတိ၊ မသိ။ တေဟိ၊ ထိုစုဒ္ဓိတက အနုဝိဇ္ဇကတို့သည်။ ဧကသ္မိံ ကာ-
ရဏေ၊ တခုသော အကြောင်းကို။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သယံ၊ မိမိသည်။ တံ၊
ထိုအကြောင်းကို။ အသလ္လက္ခေတွာ၊ မမှတ်မူ၍။ အတ္တနော၊ သည်။ အဘိ-
ရုစိတမေဝ၊ နှစ်သက်အပ်သည်သာ ဖြစ်သော။ အသမ္ပန္နိတတ္ထံ၊ မစပ်သော
သဘောကို။ ဇာနာတိ၊ ဧ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္နိ-
ဝစနဉ္စာတိ၊ ကား။ အနုဝိဇ္ဇကေန၊ သည်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ အာ-
ပတ္တာနာပတ္တိဝိနိစ္ဆယဿ၊ အာပတ္တိ၊ အနာပတ္တိ ဝိနိစ္ဆယအား။ အနိဂုဏံ၊
လျော်သော။ သမ္ပန္နဝစနဉ္စ၊ စပ်သောစကားကိုလည်း။

စောဒနာဒိပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

စောဒနာကဏ္ဍ

အနုဝိဇ္ဇာကိစ္စဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၉၀) ၃၆၀။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ယံ ခေါ တန္တိအာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တံ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်အာပတ်ကို။ ဣမံ ဘိက္ခု၊ ကို။ စောဒေသိ၊ စောဒနာ၏။ တံ အာပတ္တိ၊ ကို။ ကိမ္ပိ ဒေါသေ၊ အဘယ်အပြစ်၌။ စောဒေသိ၊ နည်း။ ကတရာယ ဝိပတ္တိယာ၊ အဘယ်ဝိပတ္တိဖြင့်။ စောဒေသိ၊ နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

၃၆၁။ အသုဒ္ဓပရိသကိတောတိ၊ ကား။ အသုဒ္ဓါယ၊ မစင်ကြယ်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနေ၊ အရာမဟုတ်ရာ၌။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပရိသကာယ၊ တွေးတောခြင်းဖြင့်။ ပရိသကိတော၊ တွေးတောအပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “အမူလကပရိသကိတော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၃၆၄။ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ ဥပေါသထော သာမဂ္ဂတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ဝိသုဒ္ဓါနံ၊ စင်ကြယ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အညောအညံ၊ အချင်းချင်း။ နိရပေက္ခော၊ ငဲ့ခြင်းကင်းသည်။ အဟုတော၊ မဖြစ်မူ၍။ ဥပေါသထော၊ ဥပုသ်ပြုခြင်းသည်။ ဥပေါသထဋ္ဌာနေ၊ ဥပုသ်ပြုရာ၌။ သန္နိပတိတော၊ စည်းဝေး၍။ “ပါရိသုဒ္ဓိ” အာယသုန္ဓော အာရောစေထ၊ ပရိသုဒ္ဓတ္ထာယသုန္ဓော၊ ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပါရိသုဒ္ဓိဝိမံသနာရောစန ဝသေန၊ စင်ကြယ်ခြင်းကို စုံစမ်းခြင်း ကြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အယုတ္ထေ၊ မသင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝိဝဇ္ဇေတော၊ ကြဉ်၍။ ယုတ္ထေဟေဝ၊ သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာလျှင်။ ကာယစိတ္တသာမဂ္ဂိကရဏတ္ထာယ၊ ကိုယ်စိတ်ဖြင့် ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။

ဝိသုဒ္ဓါယ၊ ပဝါရဏာတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌသုတာဒိဟိ၊ ဒိဋ္ဌ သုတ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ကထာပေတော၊ ဆိုစေ၍။ ဝိသုဒ္ဓိသမ္မာဒနတ္ထာယ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းငှာ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဥဘော ဧတေတိ၊ ကား။ အာမိသပုဂ္ဂလနိဿယနေ၊ အာမိသနိဿယ ပုဂ္ဂလနိဿယ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဥဘော၊ ထို့နှစ်ပါးစုံတို့ကို။

အနုဝိဇ္ဇာကိစ္စဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌတာ၊ ပြီ။

၁။ ဥပေါသထဋ္ဌာနံ = (ဆဋ္ဌ)

စူဠသင်္ဂါမ

အနုဝိဇ္ဇကဿ ပဋိပတ္တိဝဏ္ဏနာ

☞ (၂၉၉) ၃၆၅။ တတြ ဟိတိ၊ ကား။ တသ္မိံ သန္တိပါတေ၊ ထိုအစည်း အဝေး၌။ အတ္တပစ္စတ္တိကာတိ၊ ကား။ လဇ္ဇိပေသလဿ၊ မကောင်းမှုမှရှက်တတ် သီလကို ချစ်တတ်သော။ စောဒကပါပဂရဟိပုဂ္ဂလဿ၊ စောဒနာတတ် မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနတ္တကာမာ၊ အကျိုးမဲ့ကိုအလို ရှိကုန်သော။ ဝေရီပုဂ္ဂလာ၊ ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သာသနပစ္စတ္တိကာတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အာစာရာနုဂ္ဂဟံ၊ အကျင့်နှင့်လျော်စွာ။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ ပကာသေန္တော၊ ပြကုန်သော။ တဏှာဂတိကာ စ၊ တဏှာသို့လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ စ၊ ဒိဋ္ဌိသို့လိုက် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဂါမောတုာတိ၊ ကား။ အလဇ္ဇိ၊ ကို။ အဘိဘဝနဝသေန၊ နှိပ်နင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သံဃမဇ္ဈိ၊ သံဃာအလယ်သို့။ ပဝိသိတုာ၊ ဝင်၍။ သော သင်္ဂါမာဝစရောတိ၊ ကား။ သော စောဒကော၊ သည်။ သင်္ဂါမာဝစရော နာမ၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌသုတမုတမ္ပိ ရာဇကထာဒိကန္တိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌသုတဝသေနေဝ၊ မြင်သည် ကြားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ရာဇစောရာဒိကထံ၊ ရာဇကထာ စောရကထာအစရှိသည်ကို လည်းကောင်း။ မုတဝသေနပိ၊ သိသည်၏ အစွမ်း ဖြင့်လည်း။ အနာဒိကထဉ္စ၊ အစမထင် သော စကားကိုလည်းကောင်း။ အကထေန္တေန၊ မပြောသဖြင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယောဇနာအပ်၏။ “ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါ” တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒပဒေန၊ ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒပုဒ်ဖြင့်။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ အဘိဓမ္မာပိဋကတ္တံ၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်၏အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ “သမထာစာရာဒိဟိ ပဋိသံယုတ္တ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သကလသုတ္တန္တပိဋကတ္တံ၊ အလုံးစုံသောသုတ္တန်ပိဋကတ်၏ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ သမထာစာရော နာမ၊ မည်သည်ကား။ သမထဘာဝနာက္ကမော၊ သမထကိုပွားသောအစဉ်တည်း။ ဝိပဿနာစာရော၊ မည်သည်ကား။ တထာ၊ ထိုသမထစာရနှင့် အတူတည်း။ (ဝိပဿနာဘာဝနာအစဉ်သည်ပင် ဝိပဿနာစာရ မည်၏ဟူလိုသည်။) ဌာန နိသဇ္ဇဝတ္တာဒိနိဿိတာတိ၊ ကား။ သံဃမဇ္ဈာဒိသု၊ သံဃာအလယ်အစရှိသည်တို့၌။ ဂရုစိတ္တိကာရံ၊ အလေးအမြတ် အရှိအသေပြု

၁။ အနာစာရာနုဂ္ဂဟံ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ အနာဒိကထဉ္စ = (ဆဋ္ဌ)
 ၃။ အဘိဓမ္မတ္ထပိဋကတ္တံ = (ဆဋ္ဌ) ၄။ သကလသုတ္တန္တပိဋကတ္တံ = (ဆဋ္ဌ)

ခြင်းကို။ ပစ္စုပဋ္ဌပေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ ဌာနာတိက္ကမနိဿိတာ^၁ စေဝ၊ ရပ်ခြင်း
လွန်ခြင်း၌ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ စုဒ္ဓသမဟာဝတ္ထာဒိဝတ္ထနိဿိတာ စ၊
ဝတ်ကြီးတဆယ့်လေးပါးအစရှိသောဝတ်ကို မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ အာဒိ-
သဒ္ဓေန၊ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ အပ္ပိစ္ဆတာဒိ နိဿိတာ စ၊ အလိုနည်းသည်၏
အဖြစ် စသည်ကိုမှီသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပဉ္စေ ဥပ္ပန္နေတိ၊
ကား။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော သူသည်။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာကို။
ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ ပုစ္ဆိတေ၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဒဉ္စ၊
ဤပဉ္စေ ဥပ္ပန္နေ-ဟူသည်လည်း။ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ မှတ်ကြောင်းမျှတည်း။
ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ ထင်သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဘာသဿ၊
ဟောလော့။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

ကုလပဒေသော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ခတ္တိယာဒိဇာတိယမ္ပိ၊ မင်းမျိုး
အစရှိသည်တိုင်လည်း။ ကာသိကရာဇကုလာဒိကုလဝိသေသော စေ၊ ကာသိက
မင်းမျိုးအစရှိသော မင်းမျိုးအထူးပင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “ကုလ-
ပဒေသော ခတ္တိယကုလာဒိဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
၏။ သန္နိပါတမဏ္ဍလေတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ အနုဝိဇ္ဇာမာနပ္ပကာရံ၊
မေးစစ်သောအခြင်းအရာကို။ သံဃဿ၊ အား။ ဉာပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းငှာ။
ဥဌာယ၊ ထ၍။ သံဃသန္နိပါတမဇ္ဈေ၊ သံဃာအစည်းအဝေး၏ အလယ်၌။
ဣတော - စိတော စ၊ ထိုမှ ဤမှလည်း။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ မုခံ၊
မျက်နှာကို။ ဩလောကေန္တေန၊ ကြည့်သဖြင့်။ န စရိတဗ္ဗံ၊ မလှည့်လည်အပ်။
ယထာနိဿိန္နေနော၊ ထိုင်မြဲတိုင်း- ထိုင်သဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မဝိနယာနုဂ္ဂဟံ၊
တရားဝိနည်းနှင့် လျော်သော။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ယထာ၊ အကြင်
အခြင်းအရာဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်။
သုဏန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။
ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ပါဠိယံ၊ ၌။ အစဏ္ဍိကတေနာတိ၊ ကား။ အကတစဏ္ဍဘာဝေန၊ ကြမ်း
ကြုတ်သောအဖြစ်ကို မပြုသဖြင့်။ အဖရသေန၊ မကြမ်းကြုတ်သဖြင့်။ ဣတိ
အတ္ထော၊ အနက်။ “ဟိတာနုကမ္ပိနာ”တိ ဇေတေန၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။
မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဝေါ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော မေတ္တာကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ “ကာရ-
ဏိကေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အပ္ပနာပုတ္တကရုဏာ၊
အပ္ပနာသို့ရောက်သော ကရုဏာကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ “ဟိတပရိသက္ကိနာ”တိ

၁။ ဌာနာဒိက္ကမနိဿိတာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝိသေသော။ ဇေတမေဝါ = (ဆဋ္ဌ)

ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ကရုဏာကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ကရုဏာ စ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ စ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ အယံ ပဒေသယေဝိ အဓိပ္ပာယ်ော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ လဇ္ဇိယာတိ၊ ကား။ လဇ္ဇိနိ၊ လဇ္ဇိတည်း။

≡ (၃၀၀) အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတွာတိ၊ ကား။ “ကာလေန ဝက္ခာမိ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သောဝတ်တည်း။ အနုယုညနာစာရက္ခမေနော၊ မေးစစ်သော အကျင့်အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ အနုယုညနံ၊ မေးစစ်ခြင်းသည်။ အနုယောဂဝတ္ထံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအနုယောဂဝတ်ကို။ ကထာပေတွာ၊ ဆိုစေ၍။ တေနော ကမေန၊ ထိုအစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။ အနုယုညာပေတွာ၊ မေးစစ်စစ်စေ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ “ဥဇ္ဇမဒ္ဒဝေနာ”တိ ဣ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗပဒံ၊ ထည့်ဆောင်အပ်သော ပုဒ်ကို။ “ဥပစရိတဗ္ဗော”တိ၊ ဟူ၍။ ဒသေတိ၊ ၏။ “ဓမ္မေသု စ ပုဂ္ဂလေသု စာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ “မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ” န္တိ၊ ဟူသော။ ပကတေန၊ ဝေးသောပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ဓမ္မေသု စ ပုဂ္ဂလေသု စ။ပ။ မဇ္ဈတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမှု၌။ အတိက္ကမန္တော၊ လွန်သော ရဟန်းသည်။ မဇ္ဈတ္တော နာမ၊ လျစ်လျူမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဓမ္မေသု စ၊ တရားတို့၌လည်း။ ဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းကို။ ကတ္ထဗ္ဗော၊ ၏။ ပုဂ္ဂလေသု ပန၊ တို့၌ကား။ မေတ္တာဘာဝနေ၊ မေတ္တာပွားခြင်း၌။ ပက္ခပါတဂါရဝေါ၊ အပင်းအသင်းသို့ ကျသော ရိုသေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမံ ဝိမိံ၊ ဤအစီအရင်ကို။ အနတိက္ကန္တော၊ မလွန်သည်ကိုသာလျှင်။ တေသု၊ တို့၌။ မဇ္ဈတ္တောတိ၊ လျစ်လျူရှု၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၆၆။ သံသန္ဓနတ္ထန္တိ၊ ကား။ အာပတ္တိ ဝါ၊ အာပတ်သင့်လေသလော။ အနာပတ္တိ ဝါ၊ အာပတ်မသင့်လေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ သံသယော၊ ယုံမှားခြင်းသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ သံသန္တိတွာ၊ နှိုးနှော၍။ နိစ္ဆယကရဏတ္ထံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ အတ္ထဒဿနာယာတိ၊ ကား။ သာဓေတဗ္ဗဿ၊ ပြီးစေအပ်သော။ အာပတ္တာဒိဥပမေယုတ္ထဿ၊ အာပတ်အစရှိသော ဥပမေယုအနက်၏။ စောဒကစုဒိတကေ၊ တို့ကို။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပဋိညာယ ဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သရူပဝိဘာဝနတ္ထံ၊ သရုပ်ကို ပြုခြင်းငှာ။ အတ္ထော ဇာနာပနတ္ထာယာတိ၊ ကား။

၁။ မေတ္တာဘာဝနေ = (ဆဋ္ဌ)

ဝေ၊ သို့။ ဝိဘာဝိတော၊ ပြအပ်သော။ အတ္ထော၊ သည်။ စောဒကစုဒ္ဒိတက-
သံဃာနံ၊ စောဒက၊ စုဒ္ဒိတကသံဃာတို့အား။ ဉာပနတ္ထာယ၊ သိစေခြင်းငှာ။
နိဇ္ဈာပနတ္ထာယ၊ ရှုစေခြင်းငှာ။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပနတ္ထာယ၊ ဝန်ခံစေခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ပုဂ္ဂလသဿ ဌာပနတ္ထာယာတိ၊ ကား။ စော-
ဒကစုဒ္ဒိတကော၊ တို့ကို။ အတ္ထုနော၊ ၏။ ပဋိညာယ ဝေ၊ ပဋိညာဉ်ဖြင့်သာ
လျှင်။ အာပတ္တိယံ ဝါ၊ ခွဲလည်းကောင်း။ အနာပတ္တိယံ ဝါ၊ ခွဲလည်းကောင်း။
ပတိဋ္ဌာပနတ္ထာယ၊ တည်စေခြင်းငှာ။ သာရာပနတ္ထာယာတိ၊ ကား။ ပမုဋ္ဌ-
သာရာပနတ္ထာယ၊ မေ့လျော့သည်ကိုအောက်မေ့စေခြင်းငှာ။ သဝစနိယကရုဏတ္ထာ-
ယာတိ၊ ကား။ ဒေါသေ၊ အပြစ်ကို။ သာရိတေပိ၊ အောက်မေ့မိသော်လည်း။
သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာ၊ ဝန်ခံ၍။ ပဋိကမ္ပံ၊ ကုစားခြင်းကို။ အကရောန္တဿ၊ မပြုသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဝစနိယကရုဏတ္ထာယ၊ စကားဆိုရန် ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်း
ငှာ။ “န တေ အပသာဒေတဗ္ဗာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသောပုဒ်သည်။ အဓိပ္ပေ-
တတ္ထဒဿနံ၊ လိုအပ်သောအနက်ကို ပြကြောင်းတည်း။ တတ္ထ အဝိသံဝါဒ-
ကဋ္ဌာနေ၊ ထိုမခွဲတ်ယွင်းသောအရာ၌။ ဌိတာ ဝေ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ
လျှင်။ န အပသာဒေတဗ္ဗာ၊ မမောင်းမဲအပ်ကုန်။ ဣတရေ၊ တပါးသော
သူတို့ကို။ န အပသာဒေတဗ္ဗာ၊ မမောင်းမဲအပ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယာတိ၊ ကား။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပဋိသန္ဓိ-
ယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ အကာရဏဘူတပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်
ဖြစ်၍ဖြစ်သော ပရိနိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ။ ဟိ၊ စ။ ပရိနိဗ္ဗာန် နာမ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်
မည်သည်ကား။ ခိဏာသဝါနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ သဗ္ဗပစ္စိမာ၊ အလုံးစုံတို့၏
နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ စုတိစိတ္တကမ္မဇရူပ သင်္ခါတာ၊ စုတိစိတ် ကမ္မဇရုပ်ဟု
ဆိုအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ တေ စ၊ ထိုခန္ဓာတို့သည်လည်း။
သဗ္ဗာကာရတော၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ သမုစ္ဆန္နာနုသယတာယ၊
ပြတ်သော အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုနဗ္ဗဝါယ၊ တဖန်ဖြစ်ခြင်း၏။
အနန္တရာဒိပစ္စယာ၊ အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။
ကသ္မာ၊ နည်း။ အညေဟိ၊ တပါးကုန်သော။ တဏှာဒိပစ္စယေဟိ စ၊ တဏှာ
အစရှိသော အကြောင်းတို့မှလည်း။ ဝိရဟိတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “အပ္ပစ္စယပရိနိဗ္ဗာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
တန္တိ၊ တံ-ဟူသည်ကား။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန သည်။ တဒေဝ၊
ထိုဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကိုသာလျှင်။ “တသ္မိ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိနယ-

၁။ သာရာဏတ္ထာယာတိ- (ဆဋ္ဌ) ၂။ တေနေဝ- (ဆဋ္ဌ)

မန္တနာတိ၊ ကား။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်တည်း။ သော-
 တာဝဓာနန္တိ၊ ကား။ သောတဿ၊ နားကို။ သြဒဟနံ၊ ထောင်ခြင်း
 တည်း။ သဝနံ၊ နာခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။
 “ယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဉာဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ယထာဝုတ္တယ၊ အကြင်အကြင်
 ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဝိနယသံဝရာဒိကာရဏပုရမ္ပရာယ၊ ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ
 အစရှိသော အကြောင်းအဆက်ဆက်ဖြင့်။ ဝိမုတ္တိယာ ဧဝ၊ ဧသာလျှင်။ ပဓာ-
 နတ္တာ၊ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်။ သာ၊ ထိုဝိမုတ္တိကို။ ပုန၊ တဖန်။ စိတ္တဿ
 ဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓဇ္ဇော၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ “အရ-
 ဟတ္တဖလသင်္ခါတော ဝိမောက္ခော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ အထ ဝါ၊

ကား။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ (၃၀၁) အနုပါဒိယိတှာ၊
 မစွဲလမ်းမူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာနဝသေန၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တဿ စိတ္တသန္တ
 တိယာ စ၊ စိတ်အစဉ်မှလည်းကောင်း။ တပုဋ္ဌိဗဒ္ဓကမ္မဇရူပသန္တတိယာ စ၊
 ထိုစိတ်နှင့်စပ်သော ကမ္မဇရုပ်အစဉ်မှ လည်းကောင်း။ ယော ဝိမောက္ခော
 ဝိမုစ္စနံ၊ အကြင်လွတ်ခြင်းသည်။ အပုနပ္ပဝတ္တိဝသေန ဝိဂမော၊ တဖန်မဖြစ်
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကင်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေဒတ္ထာယ ဧတဿ
 ဝိဂမဿ အတ္ထာယ ဧဝ၊ ထိုကင်းခြင်း အကျိုးငှာသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ နိဂမနဝသေနပိ၊ နိဂုံး၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ဧ။

၃၆၇။ အနုယောဂဝတ္ထဂါထာသု၊ အနုယောဂဝတ္ထဂါထာတို့၌။ ကုသ-
 လေန ဗုဒ္ဓိမတာတိ၊ ကား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကတန္တိ၊
 ကား။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ပကာသိတံ၊ ပြအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 “တေနော”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ ကတာကတဿ၊ ပြုအပ်၊
 မပြုအပ်သည်ကို။ အဇာနနေဝ၊ မသိခြင်း၌သာလျှင်။ ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရှေ့နောက်ကို။
 အဇာနနဿ၊ မသိသော။ အညဿပိ ဘိက္ခုနော၊ တပါးသော ရဟန်း၏
 လည်း။ ယံ ကာတဗ္ဗံ၊ အကြင်ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုပြုဖွယ်
 ကိစ္စကိုလည်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အတ္ထနော
 သဒ္ဓိသာယာတိ၊ ကား။ ယထာ ဝုတ္တေဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။
 ဒေါသေဟိ၊ အပြစ်တို့နှင့်။ ယုတ္တဇာယ၊ ယှဉ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိသာယာ၊ တူသော။

အနုဝိဇ္ဇကဿ ပဋိပတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဟာသင်္ဂါမ

ဝေဂါဟရန္တေနဇာနိတဗ္ဗာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၀၂) ၃၆၈-၃၇၄။ မဟာသင်္ဂါမေ၊ မဟာသင်္ဂါမဉ္စ။ ပါဠိယံ၊ ဉ္စ။ သင်္ဂါမာဝစရေနာတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ အနုဝိဇ္ဇကံ၊ အနုဝိဇ္ဇက ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝတ္ထုတိ၊ ကား။ မေထုနာဒိဝိတိက္ကမော၊ မေထုန်စသည် လွန်ကျူးခြင်းတည်း။ နိဒါနန္တိ၊ ကား။ ဝေသာလိအာဒိပညတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဝေသာလိ အစရှိသော ပညတ်ရာ အရပ်တည်း။ “ပုဂ္ဂလော အကာရကော ဇာနိ-တဗ္ဗော”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ သံဃေ ဝါ၊ ဉ္စလည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏ ဝါ၊ ဉ္စလည်းကောင်း။ ပရိဏာယကဘူတော၊ အကြီးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂ-လော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၅။ ဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပဒန္တိ၊ ကား။ နိလာဒိဒသန္တံ၊ အညိအစရှိသည်ဖြင့်ဆယ် ပါး အပြား ရှိကုန်သော။ သုက္ကာနံ၊ သုက်တို့ကို။ မောစနဝသေန၊ လွတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒံ၊ တည်း။ ဟိ၊ စ။ တံ၊ ထိုသုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပုဒ်ကို။ တေလာဒိမန္တဝဏ္ဏာနံ၊ ဆီအစရှိသော နည်းသော အဆင်းတို့၏လည်းကောင်း။ နိလာဒိပစရဝဏ္ဏာနံ၊ အညိအစရှိသော များသောအဆင်းတို့၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ “ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စ။ ဣဓ အဝဏ္ဏောတိ ပဒေ၊ ဤအဝဏ္ဏောဟူသော ပုဒ်၌။ အ-ကာရော၊ အ-အက္ခရာသည်။ ပစရဧတ္ထ၊ အများဟူသောအနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။

၃၇၆။ “ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာနော ဒွိဓာ ဟောန္တိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ အဝိဟာဒိသုဒ္ဓါဝါသိကာ၊ အဝိဟာစသော သုဒ္ဓါဝါသ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာ စ၊ အရိယာတို့သည်လည်းကောင်း။ အညဘူမိသု၊ တပါးသော ဘုံတို့၌။ အရိယာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မဝါဒီပက္ခံ ဝေ၊ ဓမ္မဝါဒီအပင်းအသင်းတို့သာလျှင်။ ဘဇန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတရေ၊ အရိယာမှ တပါးကုန်သော ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာတို့သည်။ ဒုဝိဓမ္မံ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသော အပင်းအသင်းတို့သာလျှင်။ ဘဇန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝေဂါဟရန္တေနဇာနိတဗ္ဗာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကဝိနဝေဒ

ကထိနအတ္ထတဒိဝဏ္ဏနာ

☞ (၃၀၃) ၄၀၄။ ကထိနော၊ ကထိန်ကို ဆိုရာပါ၌။ အနာဂတဝသေ-
နာတိ၊ ကား။ ဥဒကာဟရဏာဒိပယောဂေါ၊ ရေခပ်ခြင်းစသော ပယောဂ
သည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဓောဝနာဒိပုဗ္ဗကရဏဿ၊
ဖွယ်ခြင်း အစရှိသော ပုဗ္ဗကရဏ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တပုယော-
ဂဿ၊ ထိုဓောဝန အစရှိသောပယောဂ၏။ အနာဂတဝသေနော၊ အနာဂတ်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ကာရိယဘူတဿ၊ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အဿ၊ ထို
ပယောဂ၏။ ပစ္စယတ္ထံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နိပ္ပာဒေတဗ္ဗတံ၊
ပြီးစေအပ်သော သဘောကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့သည်။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို ပြီးစေအပ်သောသဘော
နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န ပဝတ္တာ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန
ပရိယာယေန၊ ထိုသို့သော ပရိယာယ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဘာဝတော၊
သဘောအားဖြင့်။ န ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်။ သဗ္ဗတ္ထံ၊ အလုံးစုံတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤ
အတူတည်း။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ “ပယောဂဿဟိ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊
၏။ တတ္ထံ၊ ထို ပယောဂဿ-အစရှိသောပါ၌။ ပယောဂဿ၊ ပယောဂ
အား။ သတ္တဝိဓမ္မံ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗကရဏံ၊ ပုဗ္ဗ
ကရဏသည်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
ကား။ ငမ္မန္တော၊ စာစပ်တည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ “ယသ္မာ” တိ-
အာဒိ၊ ယသ္မာ-အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဟ၊ ၏။ ပုဗ္ဗကရဏဿတ္ထာယာတိ၊ ကား။
ပုဗ္ဗကရဏဿ၊ ပုဗ္ဗကရဏကို။ နိပ္ပာဒနတ္ထာယ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ ပုရေဇာတပစ္စ-
ယေတိ၊ ကား။ ပုရေဇာတပစ္စယဿ၊ ၏။ ဝိသယော၊ အရာ၌။ သောတိ၊ ကား။
ပယောဂေါ၊ ပယောဂသည်။ ဓောဝနာဒိဓမ္မေသု၊ ဓောဝနစသောသဘော
တို့တွင်။ ဧကမ္ပိ၊ တခုလည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုရေဇာတပစ္စယ-
ဘူတံ၊ ပုရေဇာတ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ သဘောကို။ န လဘတိ၊
မရ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်သည်မှ။ ပုရေဇာ-
တဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗကရဏဿ၊ ပုဗ္ဗကရဏ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း
ကြောင့်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ လဘတိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗကရဏံ၊

သည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယံ၊ ပစ္စာဇာတ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ပစ္စာဇာတပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ပါဠိယံ၊ ဌ။ “ပန္နရသ ဓမ္မာ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော” တိ ဇတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပုဗ္ဗကရဏဿာတိ ဝါ၊ ပုဗ္ဗကရဏဿ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ပယောဂဿာတိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အညဿ၊ တပါးသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ ပစ္စယပုဉ္ဇဿ၊ ပစ္စယပုဒ်ကို။ အပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ မသုံးသပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပန္နရသ ဓမ္မာ၊ တဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ တေဟိ၊ ထိုတဆယ့်ငါးပါးသော တရားတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ၊ ဖြစ်သော။ အညဿ၊ တပါးသော တရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဥပရိပိ၊ အထက်၌လည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ဝါရတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “သဟဇာတပစ္စယံ ပနာ” တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ “မာတိကာ စ ပလိဗောဓာ စာ” တိ ဇတ္ထံ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ စ-သဒ္ဓေန၊ စ-သဒ္ဓါဖြင့်။ ပဉ္စာနိသံသာနိ၊ အာနိသင်ငါးပါးတို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္စဗ္ဗံ၊ ၏။ “မာတိကာနဉ္စ ပလိဗောဓာနဉ္စ” တိ ဇတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဟိ၊ စ။ တေပိ၊ ထို အာနိသင်တို့သည်လည်း။ အနန္တရမေဝ၊ ကထိနခင်းသည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင်။ မာတိကာဒိဟိ၊ မာတိကာအစရှိသည်တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “ပန္နရသ ဓမ္မာ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အာသာတိ၊ ကား။ စိဝရာသာ၊ သင်္ကန်းရနိုးခြင်းတည်း။ ဝတ္ထုတိ၊ ကား။ အာသဝယ၊ ရနိုးခြင်း၏။ နိမိတ္တဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အနုပ္ပန္နစိဝရံ၊ မရသေးသောသင်္ကန်းတည်း။ ဟိ၊ စ။ “ဒဿာမ၊ လ္လကုန်အံ” ကရိဿာမ၊ ပြုကုန်အံ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါယကေဟိ၊ ဒါယကာတို့သည်။ ပဋိညာတစိဝရံ၊ ဝန်ခံအပ်သော သင်္ကန်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စိဝရာသာ၊ ဖြစ်သော သင်္ကန်းရနိုးခြင်းကို။ အနန္တရပစ္စယာဒိဘာဝေန၊ အနန္တရပစ္စည်းအစရှိသောအဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အာသာနဉ္စ အနာသာနဉ္စာတိ၊ ကား။ လဗ္ဗမာနကစိဝရေ၊ ရအပ်သော သင်္ကန်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိဝရာသာနဉ္စေဝ၊ ဖြစ်သော သင်္ကန်းရနိုးခြင်းတို့၏လည်းကောင်း။ အလဗ္ဗ-

မာနေ စိဝရေ၊ မရအပ်သော သင်္ကန်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကအနာသာနဉ္စ၊ ဖြစ်သော သင်္ကန်း မရနိုင်ခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ အာသာနဉ္စ၊ တောင့်တခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ တဗ္ဗိဂမာနဉ္စ၊ ထိုတောင့်တခြင်းမှ ကင်းခြင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏတိုင်းခဏတိုင်း။ ဥပ္ပတ္တိဘေဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ “အာသာန” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊ ဗဟုဝစ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ (၃၀၄) အာသာယ စ၊ တောင့်တခြင်း၏ လည်းကောင်း။ အနာသာယ စ၊ မတောင့်တခြင်း၏ လည်းကောင်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။ “အာသာ စ အနာသာ စာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကထိနအတ္ထတာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပုဗ္ဗကရဏနိဒါနာဒိဝိဘာဝဝဏ္ဏနာ

၄၀၆-၇။ “ဆစိဝရာနိ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ခေါမာဒိသု၊ ခေါမအစရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ခြောက်ထည်သောသင်္ကန်းတို့တွင်။ အညတရံ၊ တထည်ထည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗသင်္ဂဟိကဝသေန ပန၊ အလုံးစုံကို အကုန် ကျုံးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ကား။ “စိဝရာနိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊ ဗဟုဝစ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ ဧတ္ထ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ ‘ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဝတ္ထု၊ အာသာ စ အနာသာ စာ” တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့၌။ ကထိနေ၊ ကထိန်ကို။ အတ္ထတေ၊ ခင်းအပ်သည်ရှိသော်။ အာနိသံသဝသေန၊ အာနိသင်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကပစ္စာသဘစိဝရံ၊ ဖြစ်သော သင်္ကန်းရရှိခြင်းကို။ “ဝတ္ထု” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကထိနစိဝရံ၊ ကထိန်သင်္ကန်းကို။ ဟေတုပစ္စယသဒ္ဓေဟိ၊ တေတုပစ္စယသဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၀၈။ “ပစ္စုဒ္ဓါရော တိဟိ ဓမ္မေဟိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ကထိနုဒ္ဓါရတ္ထာယံ၊ ကထိန်နုတ်ခြင်းငှာ။ တိစိဝရတော၊ တိစိဝရိက်မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ ဝဿိကသုဒ္ဓိကာဒိ၊ မိုးရေခံသင်္ကန်း အစရှိသည်ကို။ ပစ္စုဒ္ဓိရိတုဉ္စ၊ ပစ္စုဒ္ဓိရိပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အဓိဋ္ဌဟိတု၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်၍။ အတ္ထရိတုဉ္စ၊ ခင်းခြင်းငှာလည်းကောင်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဝစိဘေဒေနာ” တိ ဧတေန၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ကထိနတ္ထာရော၊ ကထိန် ခင်းခြင်းသည်။ န ရူဟတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿတိ၊ ၏။

ပုဗ္ဗကရဏနိဒါနာဒိဝိဘာဝဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကထိနာဒိဇာနိတဗ္ဗဝိဘာဂ ဝဏ္ဏနာ

၄၁၂။ ယေသု ရူပါဒိဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ “ပုရိမဝဿံဝုတ္ထာ၊ ပုရိမဝါမှ
 ထကုန်သော။ ဘိက္ခု။ တို့လည်းကောင်း။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးယောက်တို့အောက်။
 အန္တနော၊ မယုတ်သော။ သံသော၊ လည်းကောင်း။ စီဝရမာသော၊ သင်္ကန်းလ
 လည်းကောင်း။ ဓမ္မေန သမေန၊ တရားနှင့် ညီသဖြင့်။ သမ္ပပ္ပန္နံ စီဝရံ၊
 ရသော သင်္ကန်းလည်းကောင်း။” ဣတိ ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။
 ယေသု ရူပါရူပဓမ္မေသု၊ အကြင် ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ သတိတိ၊ ကား။
 သန္တေသု၊ ရှိကုန်သော်။ မိဿိဘာဝေ၊ တိ၊ ကား။ သာမဂ္ဂိတာ၊ ညီညွတ်
 သော အဖြစ်တည်း။ သမ္မဟပညတ္တိမတ္တံ၊ သမ္မဟပညတ်မျှသာတည်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ “န ပရမတ္ထတော ဧကော ဓမ္မော အတ္ထိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဤ။

၄၁၆။ ဧကတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ၊ ကား။ ကထိနတ္ထာရေန၊ ကထိန်ခင်း
 ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာရဟာ၊ ဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်
 ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ စ။ ကထိနတ္ထာရတော၊ ကထိန်ခင်း
 သည်မှ။ ပတုတိ၊ စ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကထိနုဒ္ဓါရာ၊ ကထိန်နုတ်
 ခြင်းတို့သည်။ တံ တံ ကာရဏန္တရံ၊ ထိုထိုအကြောင်းထူးကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေပ္ပာဒါ နာမ၊ မည်ကုန်သည်။
 ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေသု၊ ထို ကထိန်နုတ်ခြင်းတို့တွင်။ ဒွေ ဧဝ၊ နှစ်ပါး
 သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အန္တရုပ္ပာရသဟုပ္ပာရာ၊ အန္တရုပ္ပာရ သဟုပ္ပာရတို့
 သည်။ တံ ဝိဟာရံ၊ ထိုကျောင်းကို။ အနတ္ထတကထိနဝိဟာရသဒိသံ၊ ကထိန်
 မခင်းသော ကျောင်းနှင့် တူသည်ကို။ ကာရောန္တာ၊ ပြုကုန်လျက်။ သယံ၊
 မိမိတို့သည်။ သကလေန၊ အလုံးစုံသော။ ကထိနတ္ထာရေန၊ ကထိန်ခင်းခြင်း
 နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ၊ နုတ်သောအဖြစ်သို့။
 (၃၀၅) ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ အဝသေသာ ပန၊ ကြွင်းသောကထိန်
 နုတ်ခြင်းတို့သည်ကား။ တံ တံ ပါဠိပုဂ္ဂလိကမေဝ၊ ထိုထို အသီးသီးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကထိနတ္ထာရံ၊ ကထိန်ခင်းခြင်းကို။ ဒိန္နံ
 ပလိဗောဓာနံ၊ နှစ်ပါးသော ပလိဗောဓတို့ကို။ ဥပစ္ဆိန္နနဝသေန၊ ဖြတ်သည်
 ၏အစွမ်းဖြင့်။ နိရောဓေန္တာ၊ ချုပ်စေကုန်လျက်။ သယံ၊ မိမိတို့သည်။
 ဥဒ္ဓါရဘာဝံ၊ နုတ်သောအဖြစ်သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သကလံ၊
 အလုံးစုံသော။ ကထိနတ္ထာရံ၊ ကထိန်ခင်းခြင်းကို။ န နိရောဓေန္တိ၊ မချုပ်

၁။ သံသဂ္ဂတာ = (ဆဋ္ဌ) ၂။ ကထိနုဒ္ဓါရေန = (ဆဋ္ဌ) ၃။ တသ္မာ သဗ္ဗေ = (ဆဋ္ဌ)

စေကုန်။ ကထိနုတ္တာရာနုဉ္စ၊ ကထိန်းခင်းခြင်းတို့၏လည်း။ နိရောဓော နာမ၊
ချုပ်ခြင်းမည်သည်ကား။ တံ တံကာရဏံ၊ ထိုထိုအကြောင်းကို။ အာဂံမ္မ၊
စွဲ၍။ ဥဒ္ဓါရဘာဝပ္ပတ္တိ ဧဝ၊ နုတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဧဝဉ္စ၊
ဤသို့လည်း။ ဥပ္ပတ္တိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကထိနုတ္တာရော၊ ဧဝ၊ ကထိန်းခင်း
ခြင်းလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “သဗ္ဗေပိ အတ္ထာရေန သဒ္ဓိံ ကေတော
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။
ပုရိမာ ဒေတိ၊ ကား။ “ကေပ္ပုဒါ ကေနိရောဓာ” တိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ပဌမံ၊
စွာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သော။ အန္တရုပ္ပာရသဟုပ္ပာရာ၊ အန္တရုပ္ပာရ
သဟုပ္ပာရဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ တေသ္မတိ၊ ကား။
ပက္ကမနန္တိကာဒိသု၊ ပက္ကမနန္တိက အစရှိသည်တို့တွင်။ ဥဒ္ဓါရဘာဝံ ပတ္တေသ္မတိ၊
ကား။ ဥဒ္ဓါရဘာဝပ္ပတ္တိသင်္ခါတနိရောဓံ ပတ္တေသ္မ၊ နုတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် ရှိသော်။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။ အတ္ထာရော တိဌတိတိ၊ ကား။ ကတစီဝရံ၊ ချုပ်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်း
ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပက္ကန္တာဒိပုဂ္ဂလံ၊ မဲသောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ တဒဝသေသာနံ၊ ထိုမှကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပလိ-
ဗောဓသဗ္ဗာဝတော၊ ပလိဗောဓဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ကထိနုတ္တာရော၊ ကထိန်
ခင်းခြင်းသည်။ တိဌတိ၊ တည်၏။

ကထိနာဒိဇာနိတဗ္ဗဝိဘာဝဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ပညတ္တိဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သင်္ဂဟဝဂ္ဂ

ဥပါလိပဉ္စက

နပ္ပဒိပ္ပဿမ္ဘနဝဂ္ဂစက္ကနာ

≡ (၃၀၆) ၄၂၁။ သမဂ္ဂေဟိ ကရဏိယာနိတိ၊ ကား။ ဝိဝါဒါမိကရ-
ဏေဟိ၊ ဝိဝါဒါမိကရဏ်းတို့ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အသမဂ္ဂါ၊ မညီညွတ်ကုန်
သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ပစ္ဆိမာ၊ နောက်မှ။ သာမဂ္ဂိ၊ ညီညွတ်ခြင်းသို့။ ဥပဂတေ-
ဟိ၊ ရောက်သော ရဟန်းတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗာနိ၊ ပြုအပ်သော ကံတို့တည်း။
ကိံ၊ ပန၊ အသိနည်း။ အသညတမိဿာယ၊ မစောင့်စည်းသော ရဟန်းနှင့်
ရောသော။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ လဇ္ဇိနော၊ လဇ္ဇိတို့
သည်။ သာမဂ္ဂိ၊ ညီညွတ်ခြင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့
သော စောဒနာကြောင့်။ “ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု ဟိ” တိအာဒိ၊ အရှေ့
သောစကားကို။ အာဟ၊ ဤ။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ဌိတာသုတိ၊ ကား။
ဥပေါသထပဝါရဏာသု၊ တို့သည်။ သမ္ပဝတ္တိသု၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သည်
ရှိသော်။ ဥပတ္တမ္ဘော န ဒါတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဥပရူပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ အပ္ပ-
ဝတ္တနတ္ထာယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှာ။ မယမ္ပိ၊ ငါတို့သည်လည်း။ ဥပေါသထံ၊ ကို။
န ကရိဿာမာတိ၊ မပြုကုန်ဟူ၍။ ကလဟဿ၊ ငြင်းခုံခြင်း၏။ ဥပတ္တမ္ဘော၊
အထောက်အပံ့ကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုအပ်။ ဓမ္မေန ဝိနယေန၊ တရား
ဝိနည်းဖြင့်။ သာမဂ္ဂိ၊ ညီညွတ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ သာမဂ္ဂေဟေဝ၊ ညီ
ညွတ်သော ရဟန်းတို့သည်သာလျှင်။ အသညတာ၊ မစောင့်စည်း ကုန်သော။
ဘိက္ခု၊ တို့ကို။ ဝိနေတဗ္ဗာ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
အဓိပ္ပေါယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “သစေ သံသော အစွယ် ဒေသာ-
ပေတွာ” တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဤ။ ဘိက္ခုနော နက္ခမတိတိ၊ ကား။
ကေသမိ ပုဂ္ဂလေသု၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ အပ္ပမတ္တကဒေါသဒဿနေန၊
အနည်းငယ်သော ဒေါသကို မြင်သဖြင့်။ န ရုက္ခတိ၊ မနှစ်သက်။ ဒိဋ္ဌာဝိ-
ကမ္မမ္ပိ ကတောတိ၊ ကား။ “န မေတံ ခမတိ” တိ၊ ဟူ၍။ သဘာဂဿ၊
သဘောတူသော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အတ္တနော၊ ဤ။ ဒိဋ္ဌိံ၊ အယူကို။
အာဝိကတော၊ ထင်စွာပြု၍။ ဥပေတဗ္ဗာတိ၊ ကား။ သာသန ဟာနိယာ၊

သာသနာယုတ်ခြင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သံမဂ္ဂိ၊ ကို။
 အကောပေတွာ၊ မပျက်စေမူ၍။ ကာယသာမဂ္ဂိ၊ ကိုယ်ဖြင့် ညီညွတ်ခြင်းကို။
 ဒါတဗ္ဗာ၊ ပေးအပ်၏။ ဤဒိသေ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။
 အလဇ္ဇိပရိဘောဂေါ၊ အလဇ္ဇိနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်။ အာပတ္တိကရော၊
 အာပတ်ကိုပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ဝဇ္ဇတိ ယေဝ၊ အပ်သည်သာလျှင်
 ကတည်း။ ယေ ပန၊ အကြင် အလဇ္ဇိတို့သည်ကား။ သာသနဝိနာသာယ၊
 သာသနာတော် ပျက်စီးခြင်းငှာ။ ပဋိပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုအလဇ္ဇိ
 တို့နှင့်။ တဟ၊ တကွ။ ပရိဘောဂေါ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်။ (ထည့်)။
 န ဝတ္တတိ၊ မအပ်။ အာပတ္တိ ဝေ၊ အာပတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သာသနဝိနာသော စ၊ သာသနာတော် ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ယတြ ပန ဥဒ္ဓမ္မန္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။
 “ဒိဋ္ဌာဝိကမ္ပံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူကို။
 အာဝိကတာယပိ၊ ထင်စွာပြုသော်လည်း။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဒေသတိ၊ ၏။

၄၂၂။ ကဏ္ဍဝါစောတိ၊ ကား။ ရာဂဒေါသဒိဟိ၊ ရာဂဒေါသအစရှိ
 သည်တို့ဖြင့်။ ကိလိဋ္ဌဝစနော၊ ညစ်ညူးသော စကားရှိသည်တည်း။ အဿ
 ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ အနတ္တက ဝစနဿ၊ အကျိုးမဲ့စကားကို။ ဒီပနံ ပကာ-
 သနံ၊ ပြခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။
 အနတ္တကဒီပနော၊ မည်၏။ မာနံ နိဿာယာတိ၊ ကား။ ဝိနိစ္ဆယကရဏံ၊
 အဆုံးအဖြတ်ကို ပြခြင်းသည်။ တဝ၊ သင်၏။ ဘာရော၊ ဝန်တည်း။
 သံဆေန၊ သည်။ ဘာရေ၊ ဝန်ကို။ အကတေပိ၊ မပြုပဲ လျက်လည်း။
 “တ္ထေ၊ ဤဝိနည်းကံ၌။ အဟမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဝေါဟရိတုံ၊ ဆုံး
 ဖြတ်ခြင်းငှာ။ အရဟန္တပေါ၊ ထိုက်သော သဘောရှိ၏။”ဣတိ၊ သို့။ မာနံ၊
 မာနကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ယထာဒိဋ္ဌိယာတိ၊ ကား။ အနုရူပလဒ္ဓိယာ၊ လျော်
 သောအယူဖြင့်။ ဟိ၊ စ။ ယဿ အတ္တဿ၊ အကြင်သဘောအား။ အနုရူပ၊
 လျော်သော။ ယာဒိသိ၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ န ဗျာကတာ၊ မကြား
 အပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အဿ အတ္တနောတိ၊ ကား။ အဓမ္မာဒိအတ္တံ၊
 အဓမ္မစသော သဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ အဓမ္မာဒိအတ္တသင်္ခါတဿ၊ အဓမ္မစသောသဘော
 ဟုဆိုအပ်သော။ အဿ အတ္တနော သရူပဿ၊ ထိုမိမိသဘောအား။ အနုရူပ၊
 လျော်သော။ ယာ (၃၀၇) ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင် အယူသည်။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊
 အနက်။ လဒ္ဓိံ နိက္ခိပိတာတိ၊ ကား။ အနုရူပံ၊ လျော်သော။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။

၉

ကို။ ဆဋ္ဌေတွာ၊ စုန်၍။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယုမ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။
 တေန၊ ကြောင့်။ “အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဟုတွာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊
 ၏။ အထ ၀၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူကို။ နိဂ္ဂဟိတွာ၊
 ဝှက်၍။ ပုဂ္ဂလာနုဂ္ဂဟံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် လျော်စွာ။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။
 ဗျာကရာဇန္တော၊ ကြားသည်ရှိသော်။ ယထာဒိဋ္ဌိယာ၊ လျော်သောအယူဖြင့်။
 န ဗျာကတာ နာမ၊ မကြားသည်မည်၏။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ၊ ဤအဖို့၌။
 “အဓမ္မာဒိသု ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဟုတွာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အဓမ္မာ-
 ဒိသု၊ တို့၌။ ဓမ္မာဒိလဒ္ဓိကော ဝိယ၊ ဓမ္မအစရှိသည်ဖြင့် အယူရှိသကဲ့သို့။
 ဟုတွာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။

နပ္ပဋိပဿမ္ဘနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေါဟာရဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ

၄၂၄။ ကမ္မဥတ္တိတိ၊ ကား။ ကမ္မဘူတာ၊ ကံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥတ္တိ၊
 ဥတံတည်း။ အနုဿာဝနနိရပေက္ခာ၊ ကမ္မဝါစာကိုမငဲ့သော။ ဥတ္တိကမ္မဘူတာ၊
 ဥတ္တိကံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဥတ္တိ၊ တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကမ္မ-
 ပါဒဥတ္တိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မာဒိသု၊ ဥတ္တိဒုတိယကံ အစ
 ရှိသည်တို့၌။ အနုဿာဝနကမ္မဿ၊ ကမ္မဝါစာကို ပြုခြင်း၏။ ပါဒဘူတာ
 အဓိဋ္ဌာနဘူတာ၊ အခြေပါဒဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဥတ္တိ၊ တည်း။ နဝသု ဌာနေ-
 သူတိ၊ ကား။ ဩသာရဏာဒိသု၊ ဩသာရဏ အစရှိကုန်သော။ နဝသု
 ဌာနေသု၊ ကိုးဌာနတို့၌။ ဒီသု ဌာနေသူတိ၊ ကား။ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထ-
 ကမ္မေသု၊ တို့၌။

သုတ္တာနုလောမန္တိ၊ ကား။ ဥဘတောဝိဘဂေါ၊ ၌။ သုတ္တာနုလောမဘူတော၊
 သုတ္တာနုလော မဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ မဟာပဒေသေ၊ မဟာပဒေသတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဝိနယာနုလောမ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ခန္ဓကပရိ-
 ဝါရာနုလောမဘူတော၊ ခန္ဓကပရိဝါ၌ အနုလောမဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ မဟာ-
 ပဒေသေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “သုတ္တန္တိကေ စတ္တာရော မဟာ-
 ပဒေသေ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သုတ္တာဘိဓမ္မပိဋကေသု၊ သုတ္တန်အဘိဓမ္မာ
 ပိဋကတ်တို့၌။ အနုညာတ ပဋိက္ခိတ္တ သုတ္တာနုလောမ ဝသေန၊ ခွင့်ပြုအပ်
 ပယ်အပ်သော သုတ္တာနုလောမ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။
 ဂဟေတဗ္ဗေ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော အတ္ထေ၊ လေးပါးသော အနက်
 တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၂၅။ ဒိဋ္ဌိနံ အာဝိကဗ္ဗာနိတိ၊ ကာမံ။ အာပတ္တိလဒ္ဓိနံ၊ အာပတ်တည်း ဟူသော အယူတို့ကို။ ပကာသနာနိ၊ ပြခြင်းတို့တည်း။ အာပတ္တိဒေသနာ- ကဗ္ဗာနိ၊ အာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်း အမှုတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ယထာ စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဒိဋ္ဌိ အာဝိကတာ ဟောတိတိ၊ ကာမံ။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်။ အာဝိကတေ၊ ထင်စွာပြုသည်ရှိသော်။ ဧကိဘူတေဟိ၊ တပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတူဟိ ပဉ္စဟိ၊ လေးယောက် ငါးယောက် သော ရဟန်းတို့သည်။ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ဒေသိတာ နာမ၊ ဒေသနာကြားခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဒေသေတိ၊ ဒေသနာကြား၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသေန္တော၊ ကြား သောရဟန်းသည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ တယော ဝါ၊ သုံးယောက် သော ရဟန်းတို့ကို လည်းကောင်း။ စတ္တာရော ဝါဘိက္ခု၊ တို့ကိုလည်း ကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ ဧကဿ၊ တယောက်သော ရဟန်း၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ဒေသေတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသေတုံ၊ ငှာ။ န ဝန္တတိ၊ မအပ်။ ဒေသိတာ စ၊ ဒေသနာ ကြားသော်လည်း။ အာပတ္တိ၊ သည်။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ မထ။ ဒေသနာပစ္စယာ၊ ကြားခြင်းဟူသောအကြောင်း ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌေ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိ တိဏ္ဏံ ပန၊ နှစ်ယောက်သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့သည်ကား။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဒေသေတုံ၊ ငှာ။ ဝန္တတိ၊ ၏။

၄၄၄။ အဒဿနေနာတိ၊ ကာမံ။ ဣမဿ၊ ဤရဟန်း၏။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သည်ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တာနံ၊ ကြဉ်ကုန်သော။ ဝိနယဓရေနံ၊ ဝိနည်းမရှိ တို့၏။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်ကို။ အဒဿနေန၊ မမြင်ခြင်းကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဝိနည်းမရှိတို့၏။ ဒိဋ္ဌာနဂတိ၊ သို့။ အနာပဇ္ဇနေန၊ မရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိ- တာယာတိ၊ ကာမံ။ ရဇတာဒိအကပ္ပိယေ၊ ငွေအစရှိသောအကပ္ပိယ၌။ (၃၀၈) တိပုအာဒိသညိတာယ၊ သလုံစသည်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ “ပုစ္ဆိတွာ ဝါ အညေသံ ဝါ ဝုစ္စမာနံ အသုဏန္တော အာပဇ္ဇတိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍။ အသုဏန္တော ဝါ၊ မကြားမနာသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ပုစ္ဆိယမာနံ၊ မေးဆိုအပ်သည်ကို။ အသုဏန္တော ဝါ၊ နားမထောင်သည် ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယဉ်အပ် ၏။ ဧကရတ္တာတိက္ကမာဒိဝသေနာတိ၊ ကာမံ။ အဓိဋ္ဌိတစိဝရေန၊ အဓိဋ္ဌာန်တင်

၀

သော သင်္ကန်းနှင့်။ ဝိပွဝသိတော၊ ကင်း၍။ ကောရတ္ထာတိက္ကမေန၊ တညဉ်လွန်
သဖြင့်။ ပါစိတ္တိယံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။
ဆာရတ္ထာတိက္ကမာဒိနံ၊ ခြောက်ညဉ်လွန်ခြင်းစသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟော၊ သင်္ဂြိုဟ်
အပ်၏။

၄၅၀။ 'အနတ္တံ ကလိသာသနန္တိ၊ ကား။ အနတ္တာဝဟံ၊ အကျိုးမဲ့ကို
ဆောင်တတ်သော။ ကောဓဝစနံ၊ အမျက်ထွက်၍ ဆိုသောစကားသို့။ အရော-
ပေန္တော၊ တင်လျက်။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ အာရောပေန္တော၊ တင်လျက်။
ဥပဒ္ဓဝါယ၊ ဘေးရန်ဖြစ်ခြင်းငှာ။ ပရိသက္ကတိ၊ လုံ့လပြု၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

၄၅၁။ ဝေါဟာရနိရုတ္တိယန္တိ၊ ကား။ တဿ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုထိုအနက်
ကို။ ဝါစကသဒ္ဓေါဟောသောသဒ္ဓါ၌၊ ပတေဒဂတဉာဏပုတ္တော၊ အပြား
အားဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်သို့ရောက်သည်။ န ဟောဟိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

၄၅၂။ ပရိမဏ္ဍလဗျဉ္ဇနာရောပနေ ကုသလော န ဟောတိတိ၊ ကား။
ပရိမဏ္ဍလေန၊ ပြည့်စုံသော။ ပဒဗျဉ္ဇနေ၊ ပုဒ်ဗျည်းဖြင့်။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်း
ငှာလည်းကောင်း။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်ကို။ ဇာနိ-
တုည၊ သိခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အသမတ္ထော၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ အတ္ထော၊
အနက်။

၄၅၃။ အနုဿာဝနေနာတိ၊ ကား။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ကထ-
နေ၊ ဆိုသဖြင့်။ တေန၊ ကြောင့်။ “နန္တ တုဗ္ဗေ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စ
ကားကို။ အာဟ၊ ၏။ ယံ အတ္ထံ၊ အကြင်အနက်ကို။ အဝေါစုဗ္ဗ၊ ဆိုကုန်ပြီ။
သ္မာယံ၊ ထိုအနက်ကို။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊
စပ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါ၌။ “ယ”န္တိ ဣဒံ၊ ယံဟူသောပုဒ်သည်။ ဝစနာ-
ပေက္ခံ၊ သဒ္ဓါကိုင့်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝစနတ္ထာ-
ပေက္ခမေဝ၊ သဒ္ဓါ၏ အနက်ကိုသာငဲ့၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန ဝစနေ၊
ထိုသဒ္ဓါဖြင့်။ နာနာကရဏာဘာဝံ ပကာသယိဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ယမတ္ထံ၊ အကြင်
အနက်ကို။ အဝေါစုဗ္ဗ၊ ဆိုကုန်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။
တေနော၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “သ္မာယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ပုလ္လိဂံဝသေန၊ ပုလ္လိဂ်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိနိဒ္ဓေသော၊ တဖန်ညှန်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ တဿ၊
ထို သ္မာယံ-ဟူသောပုဒ်၏။ သော အယံ၊ နာနာကရဏဘာဝေါ၊ ထိုထူး
သော အဖြစ်ကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

၁။ နာနာကရဏဘာဝေါ- (ဆဋ္ဌိ)

၄၆၇။ မဉ္ဇုပဒါဒိသုပိ နဋ္ဌာဋ္ဌိ ပဋိဟညေယျာတိ၊ ကား။ အန္တကာရေ၊ အမှိုက်တိုက်၌။ စမ္မခဏ္ဍံ၊ သားရေပိုင်းကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ ဝန္တိတုံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှာ။ ဩနမန္တဿ၊ ညှတ်သော ရဟန်းအား။ နဋ္ဌာဋ္ဌိ ဝါ၊ နဖူးကို လည်းကောင်း။ အက္ခိ ဝါ၊ မျက်စိကို လည်းကောင်း။ မဉ္ဇာဒိသု၊ ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၌။ ပဋိဟညတိ၊ ထိ၏။ ဧတေန၊ ဤမဉ္ဇုပဒါဒိသု-စသော ပါဠိဖြင့်။ ဝန္တတောပိ၊ ရှိခိုးသော ရဟန်းအားလည်း။ အာပတ္တိအဘာဝံ၊ အာပတ်မရှိခြင်းကို။ ဝတွာ၊ ဆို၍။ ဝန္တန္တဿ၊ ရှိခိုးသော ရဟန်းအား။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိက္ခေပါဘာဝဉ္စ၊ ပယ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကိုလည်း။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သုတ္တန္တရေဟံ၊ ပါဠိတပါးတို့ဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိက္ခိတ္တေသု၊ မပယ်အပ်ကုန်သော အဝန္တနိယတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ နဂ္ဂါဒိသု ပန၊ နဂ္ဂ-အစရှိသည်တို့၌ကား။ ဝန္တိတုံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှာ။ န ဝန္တတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧကတော အာဝဇ္ဇောတိ၊ ကား။ ဧကသ္မိံ၊ တခုသော။ ဒေါသာဂတိပက္ခေ၊ ဒေါသာဂတိအဖို့၌။ ပရိဝတ္တော၊ လည်သောရဟန်းတည်း။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်၏။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။ “သပတ္တပက္ခေ ဌိတော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝန္တိယမာနောတိ၊ ကား။ ဩနမိတွာ၊ ညှတ်၍။ ဝန္တိယမာနော၊ ရှိခိုးအပ်သည်ရှိသော်။ ဝန္တိတဗ္ဗေသု၊ ရှိခိုးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဥဒ္ဓေသာ-စရိယော စ၊ ပါဠိသင်သောဆရာသည်လည်းကောင်း။ နိဿယာစရိယော စ၊ နိဿရည်းဆရာသည်လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နဝကာပိ၊ ငယ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ ဝုဇ္ဇာ ဧဝံ၊ ကြီးသည်တို့ကိုသာလျှင်။ ဝန္တိယာ၊ ရှိခိုးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၇၀။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တ မေဝါတိ၊ ကား။ သဟသေယျာဒိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ သဟသေယျ အစရှိသော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာသည်။ ဣတရန္တိ၊ ကား။ သမိတ္တကံ၊ သည်။

ဝေါဟာရဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အပရဒုတိယဂါထာသင်္ဂဏိက

ကာယိကာဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ

☞ (၃၀၉) ၄၇၄။ “ကတိ အာပတ္တိယော” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဥပါလိတ္ထေရေန၊ ဥပါလိထေရ်သည်။ ဝိနယဿ၊ ဌ။ ပါဠိဝတ္ထံ၊ လိမ္မာစေခြင်း ဌာ။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ ပုစ္ဆိတု၊ မေး၍။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။ ကတံ၊ ၏။ ဘိက္ခုနီနိယေဝ ။ပ။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ နာမာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်အပ်သော။ ကော ဝေ အာပတ္တိ၊ တခုသောအာပတ်သည်သာလျှင်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၄၇၅။ “ကမ္မဉ္စ ကမ္မပါဒကာ စာ” တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ (ဤ၌ ယတ္ထ-ဟုရှိကြ၏၊ ဧတ္ထ-ဟု ရှိသင့်သည်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥတ္တိကမ္မေသု၊ ဥတ္တိကံတို့၌။ ဥတ္တိ၊ သည်။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတ္တိဒုတိယဥတ္တိစတုတ္ထေသု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ တို့၌။ အနုဿာဝနသင်္ခါတဿ၊ ကမ္မဝါစာဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပါဒတာဝေန၊ အခြေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥတ္တိ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ ဧဒ၊ ဤနှစ်ပါးတို့ကို။ “ဥတ္တိကံစွာနိ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

“ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ကဋ္ဌာ ကတာ” တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒသသုပိ-သိက္ခာပဒေသု၊ ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌။ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနီ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ဆိုအပ်သော ဒုက္ကဋ္ဌကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဌမသိက္ခာပဒမှတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနောဝါဒ-ဝဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပဌမသိက္ခာပဒဝိတဂေါ၊ ပဌမသိက္ခာပုဒ် ဝိဘင်း၌။ အဓမ္မကမ္မေတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနောဝါဒကဿ၊ ဘိက္ခုနော ဝါဒကကို။ သမ္မုတိကမ္မေ၊ သမုတ်သော ကံသည်။ အဓမ္မကမ္မေ၊ အဓမ္မကံသည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်သည် ရှိသော်။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်အပ် ကုန်သော။ ဧဒ၊ အာပတ္တိနဝကာ၊ နှစ်ပါးသော အာပတ္တိနဝကတို့ လည်းကောင်း။ ဓမ္မကမ္မေ၊ သည်။ ဇာတေ၊ သော်။ အာပဇ္ဇိ-တဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဧဒ၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိနဝကာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော နဝကာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အာမကဓညံ၊ စပါးစိမ်းကို။ ဝိညာပေတု၊ တောင်း၍။ ဘုဉ္ဇန္တိယာ၊ စားသော ဘိက္ခုနီအား။ ဝိညာပနာဒိပုဗ္ဗပယောဂေါ၊ တောင်းခြင်း အစရှိသော ပုဗ္ဗပယောဂ၌။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဇ္ဈောဟာရေ၊ မျိုးခြင်း၌။ ပါစိတ္တိယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒုက္ကဋ္ဌာ ကတာ ယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

“ဝိဇဟန္တိ တိဋ္ဌတိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိတို့၌။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ ဘိက္ခုနိယာ၊ အား။ ဧကေန ပါဒေန၊ ခြေတဘက်ဖြင့်။ ဟတ္ထပါသံ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို။ ဝိဇဟိတု၊ စွန့်၍။ ဌတု၊ ရပ်၍။ ကိဉ္စိ ကမ္မံ တစုံ တခုသော အမှုကို။ ကတု၊ ၍။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ အပရေန ပါဒေန၊ တဘက်သောခြေဖြင့်။ ဝိဇဟိတု၊ စွန့်၍။ ဌာတုကာမတာ၊ ရပ်လိုသော အဖြစ် သည်။ ဥပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သာ၊ ထိုရဟန်း မိန်းမသည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ “ဝိဇဟန္တိ၊ စွန့်လျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ဝိဇဟိတု၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏”။ ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရံ၊ ဤသို့ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဟိ၊ စ။ အညထာ၊ ဤမှတစ်ပါးသော အပြားဖြင့် ယူသည်ရှိသော်။ အဿာ၊ ထိုရဟန်းမိန်းမ၏။ ဂါမူပစာရံ၊ သို့။ ဩက္ကန္တိယာ၊ သက်သေ ရဟန်းမိန်းမနှင့်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနဿာပိ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို စွန့်ခြင်း၏ လည်း။ ဂမနတ္တာ၊ အသွားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ “နိသီဒတိ ဝါ နိပဇ္ဇတိ ဝါ”တိ ဧတ္ထာပိ၊ ဟူသောပုဒ်၌လည်း။ ယထာဝုတ္တာဓိပ္ပာယေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့်။ အန္တိသနေန၊ ထက်ဝက်သော နေရာဖြင့်။ ဟတ္ထပါသံ၊ ကို။ ဝိဇဟန္တိ၊ စွန့်၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ သကလေန ဝါ အာသနေန၊ အလုံးစုံသော နေရာဖြင့်လည်း။ ဝိဇဟိတု၊ ၍။ နိသီဒတိ၊ ထိုင် ၏။ အဒ္ဓသရီရေန၊ ထက်ဝက်ကိုယ်ဖြင့်။ ဝိဇဟန္တိ၊ စွန့်လျက်။ နိပဇ္ဇတိ၊ အိပ်၏။ သကလေန သရီရေန၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့်။ ဝိဇဟိတု၊ ၍။ နိပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေကဗ္ဗံ၊ ၏။

ကာယိကာဒိအာပတ္တိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါမိတ္တိယဝဏ္ဏနာ

☞ (၃၁၀) ၄၇၆။ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနီတိ၊ ကား။ သပ္ပိနဝနီတာဒိနံ၊ ထောပတ် ဆဉ်းအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒ ဝတ္ထုနံ၊ ငါးပါးသောဝတ္ထုတို့၏။ ဘေဒေန၊ အပြားဖြင့်။ ပဉ္စပိ ပါမိတ္တိယာနိ၊ ငါးပါးသော ပါမိတ်တို့သည်လည်း။ နာနာဝတ္ထုကာနိ၊ ထူးသော ဝတ္ထုရှိကုန်၏။ ပဏီတဘောဇနဝိသယေ၊ ပဏီတဘောဇနအရာ၌။ “နဝ ပါမိတ္တိယာနိ”တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ဤနည်းလျှင်တည်း။ ဧတေန၊ ဤ သဗ္ဗာနိ နာနာဝတ္ထုကာနိ-ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဘေသဇ္ဇပဏီတဘောဇနသိက္ခာ ပဒါနိ၊ ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ဧကေက-

သိက္ခာပဒဝသေန၊ တခုတခုသော သိက္ခာပုဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပညတ္တာနိပိ၊ ပညတ်အပ်ကုန်သော်လည်း။ ဝတ္ထုဘေဒေန၊ ဝတ္ထုအပြားဖြင့်။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ပဉ္စသိက္ခာပဒနဝသိက္ခာပဒသဒိသာနိ၊ ငါးပါးသောသိက္ခာပုဒ် ကိုးပါးသော သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူကုန်၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဘိက္ခု-
 နီနံ၊ တို့၏။ ပါဠိဒေသနီယာပတ္တိယော ဝိယ၊ ပါဠိဒေသနီ အာပတ်တို့ကဲ့သို့ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “နာနာဝတ္ထုကာနီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သပ္ပိ ဧဝ၊ ထောပတ်ကိုသာ လျှင်။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ်ခံ၍။ အနေကဘာဇနေသု၊ များစွာသော ခွက်တို့၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ကို။ အတိက္ကာမေန္တဿ၊ လွန်စေသော ရဟန်းအား။ ဘာဇနဿ၊ ခွက်၏။ ဂဏနာယ၊ အရေအတွက် ဖြင့်။ သမ္ဘဝန္တိယော၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော၊ များစွာ သော အာပတ်တို့သည်လည်း။ ဧကဝတ္ထုကာ ဧဝ၊ တူသောဝတ္ထုရှိကုန်သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သပ္ပိဘောဇနမေဝ၊ ထော ပတ်နှင့် ရောသောဘောဇနကိုသာလျှင်။ ဗဟုသု ဌာနေသု၊ များစွာသော နေရာ တို့၌။ ဝိညာပေတွာ၊ တောင်း၍။ ဧကတော ဝါ၊ တပေါင်းတည်းလည်း ကောင်း။ ဝိသံ ဝိသုမေဝ ဝါ၊ အသီးသီးသာလျှင် လည်းကောင်း။ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ စားသောရဟန်း၏။ အာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ ဧကဝတ္ထုကာ ဧဝ၊ တူသောဝတ္ထုရှိကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗာ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ “ဧကဝါစာယ ဒေသေယျ၊ ဝုတ္တာ အာဒိစူဗန္ဓုနာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ “ဒေသေယျ၊ ဒေသနာကြားရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဣတိ-သဒ္ဓံ၊ ဣတိ-သဒ္ဓါကို။ အဇ္ဈာ-
 ဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော အရာ တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

“ဘေဒါနုဝတ္ထုကာန”န္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေါ၊ အာဒိ-
 သဒ္ဓါကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ချေ၍ပြုအပ်၏။ ဥတတောဝိတင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ယာဝတတိယကာ၊ ယာဝတတိယက
 တို့ကို။ သံဘာဒိသေသသာမညေန၊ သံဘာဒိသိသ်ချင်း တူသောကြောင့်လည်း ကောင်း။ ဧကပါမိတ္တိယ သာမညေန စ၊ ပါမိတ်တခုချင်း တူသောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဧကံ ကတွာ၊ တခုတည်းပြု၍။ “ယာဝတတိယကေ တိသော”
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤအရာ၌

လည်း။ ဥတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ၊ ကမ္မဝါစာ နှစ်ချက်တို့ဖြင့်။ ထုလ္လစ္စယာပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ ဝေ၊ ရှိကုန်သလျှင်ကတည်း။ တာနိ၊ ထိုဒုက္ကဋ္ဌ ထုလ္လစ္စဦးတို့သည်။ မာတိ- ကာယ၊ ဌှိ။ န အာဂတာနိ၊ မလာကုန်။ ဟိ၊ စ။ မာတိကာဂတဝသေန၊ မာတိကာ၌ လာသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ “တိဿော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သံသံဒီဟိတိ၊ ကား။ ကာရဏတူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန် သော။ သံသဂဏပုဂ္ဂလေဟိ၊ သံသာ ဂိုဏ်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကြောင့်။ အဗ္ဘုဏှ- သီလောတိ၊ ကား။ ပရိသုဒ္ဓဘာဝပဂမနေ၊ စင်ကြယ်သော အဖြစ်သို့ ရောက် သဖြင့်။ အဘိနဝုပ္ပန္နသီလော၊ အသစ်ဖြစ်သော သီလရှိသည်တည်း။ ဟိ၊ စ။ အဘိနဝုပ္ပန္နံ၊ အသစ်ဖြစ်ခြင်းကို။ “အဗ္ဘုဏှ” န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓသီလော၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပါကတိကော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

“ကောသမ္မကက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တာနိသံသေ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ “သစေ မံ ဣမေ ဘိက္ခု အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိပိဿန္တိ၊ န မယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿန္တိ”တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာပတ္တိ- ယာ၊ ကို။ အဒဿနေ၊ မရှုခြင်း၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပရေသမ္ပိ၊ သူတပါးတို့အားလည်း။ သန္ဓာယံ၊ ၍။ အာပတ္တိ ဒေသ- နာဝိဓာနမုခေန၊ အာပတ်ကို ဒေသနာကြားခြင်း အစီအရင်ကို အရင်းမူ သဖြင့်။ သာမတ္တိယတော၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်၏။ ကေ- တော ဥပေါသထကရဏ ပဝါရဏာကရဏ၊ သံသကမ္မကရဏ အာသနေ- နိသိဒန ယာဂုပါနေနိသိဒန တတ္ထဂ္ဂေနိသိဒန ကေစ္ဆန္ဓသယန ယာထာဝုဇု- အဘိဝါဒနာဒိ ကရဏသင်္ခါတေ၊ တကွညီညွတ်ပြုခြင်း ။ပ။ ရှိခိုးခြင်း အစရှိ သည်ကို ပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌာနိသံသေ၊ ရှစ်ပါးသော အကျိုး တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

☞ (၃၁၁) “စတုန္န” န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝိနယပိဋကေ၊ ဝိနည်းပိဋ ကတ်၌။ အာဂတာနံ၊ လာကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကတမာ ပန သာတိ၊ ကား။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ လေးပါး အပြားရှိသော။ သာ အစွယ်ဒေသနာ၊ ထိုအပြစ်ကို ဝန်ခံခြင်းသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။

ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ အဘိမာရာနန္တိ၊ ကား။ မာရဏတ္ထာယ၊ သတ်ခြင်း
ငှာ။ ပယောဇိတဓနုဂ္ဂဟာနံ၊ စေလွှတ်အပ်သော လေးသမားတို့၏။ ဥပဋ္ဌာ-
ယိကာယာတိ၊ ကား။ သဟသေယျသိက္ခာပဒဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဤ။ အာဂတာယ၊
လာသော မာတုဂါမ၏။

အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနန္တိ၊ ကား။ ထေရာသနတော၊ မထေရ်နေရာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊
စ၍။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုနီဟိ၊ တို့သည်။ ဣတရာယ၊ ဤမှတပါးသော။ အာ-
ဂတာယ၊ လာသော။ ဝုဇ္ဈာယ၊ ကြီးသော။ ဘိက္ခုနီယာ၊ အား။ အာသနံ၊
နေရာကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဋ္ဌန္တံ ပန ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ နဝကာယ၊ သိ
တင်းငယ်သည်။ အာဂတာယ၊ လာသည်ရှိသော်။ အဒါတုမ္ပိ၊ မပေးပဲနေခြင်း
ငှာလည်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တာယ ပန၊ ထိုသိတင်းငယ် ဘိက္ခုနီသည်ကား။
သံဃနဝကာသနေ၊ သံဃနော၏ နေရာဖြစ်သော။ လဇ္ဈေဂါကာသေ၊ ရသော
နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝုဇ္ဈာနံ၊ ကြီးကုန်သော။ အဋ္ဌန္တံ-
ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ ဣတရာယ၊ ဤမှတပါးသော။ နဝကာယံ၊ သိတင်း
ငယ်သည်။ အာသနံ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကမ္မာနိ နဝါတိ၊ ကား။ ဩသာ-
ရဏာဒီနိ၊ ဩသာရဏ အစရှိကုန်သော။ နဝ ဝေ၊ ကိုးပါးတို့သာတည်း။

ပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝဋ္ဌနိယပုဂ္ဂလာဒီပဝဏ္ဏနာ

၄၇၇။ ဒသ ဇနာတိ၊ ကား။ “ဒသ ဣမေ ဘိက္ခဝေ အဝဋ္ဌိယာ”တိ-
အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နဝက-
အနုပသမ္ပန္န နာနာသံဝါသက မာတုဂါမ ပဏ္ဏကာ၊ သိတင်းငယ် သာမဏေ
တူးသော ပေါင်းဖော်ခြင်း ရှိသော ရဟန်း မာတုဂါမ ပဏ္ဏက်တို့လည်း
ကောင်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပါရိဝါသိကာဒယော စ၊ ပရိဝါသ်စောင့်သော
ရဟန်းအစရှိသည်တို့ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသ ဇနာ၊ တကျိပ်သော
သူတို့တည်း။

ဒွါဒသ ကမ္မဒေါသာတိ၊ ကား။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ဒေါသယုတ္တကမ္မာနိ၊
ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ကံတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ကမ္မသမ္ပတ္တိယောတိ၊
ကား။ သမ္ပန္နကမ္မာနိ၊ ပြည့်စုံသော ကံတို့တည်း။ ဝိသုဒ္ဓကမ္မာနိ၊ စင်ကြယ်
သော ကံတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ တေဒေဝါတိ၊ ကား။ ဓမ္မေန
သမဂ္ဂမေဝ၊ ဓမ္မသမဂ္ဂကံသည်ပင်လျှင်။

အနန္တံ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အဇိနိ၊ အောင်ပြီ။ ဇိနိ-
တော၊ အောင်၍။ ပဋိလဘတိ၊ ရပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနန္တဇိနော၊ မည်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ “ပရိယန္တ”လူစွာဒိ၊ ပရိယန္တ-အစရှိသော စကားကို။
အာဟ၊ ၏။ သွေဝါတိ၊ ကား။ သောဝေ ဘဂဝါ၊ ထိုဘုရားသည်ပင်လျှင်။

“ဝိနယံ ပဋိဇာနန္တဿ၊ ဝိနယာနိ သုဏောမ တေ”တိအာဒိနာ၊ အစ
ရှိသည်ဖြင့်။ ဥပါလိတ္ထေရေနေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ သမ္ပုဓေ၊ မျက်မှောက်၌။
ဋ္ဌိတံ၊ တည်သော။ ဧကံ၊ သော။ ဝိနယဓရံ၊ ဝိနည်းခိုရ်ကို။ ပုစ္ဆန္တေန ဝိယ၊
မေးဘိသကဲ့သို့။ ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ တေန၊ ထိုဝိနည်းခိုရ်သည်။ ဝိဿဇ္ဇိတံ ဝိယ၊
ဖြေအပ်သကဲ့သို့။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေကို။ ကတံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပါဌ၌။ ဝိနယံ
ပဋိဇာနန္တဿာတိ၊ ကား။ “ဝိနယံ၊ ကို။ ဇာနာမိ”တိ၊ သိ၏ဟူ၍။ ပဋိ-
ဇာနန္တဿ၊ ဝန်ခံသော သင်အား။ ဝိနယာနိ သုဏောမာတိ၊ ကား။ “ဝိနယော၊
ကို။ တယာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောအပ်သည် ရှိသော်။ သုဏောမ၊
နာကုန်အံ့။

၄၇၀။ ပါဠိယံ၊ ၌။ “ပါရာဇိကာ”တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
ဥဘတောဝိဘင်္ဂေသု၊ ဥဘတောဝိဘင်းတို့၌။ အာဂတေသု၊ လာသောသိက္ခာ
ပုဒ်တို့၌။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏဝသေန၊ မယူသေးသည်ကို ယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဝုတ္တံ၊ ၏။

အဝန္တနိယပုဂ္ဂလာဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သေဒမောစနဂါထာ

အဝိပ္ပဝါသပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၉၁၂) ၄၇၉။ သေဒမောစနဂါထာသု၊ သေဒမောစနဂါထာတို့၌။ အကပ္ပိယသမ္ဘောဂေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ အနုပသမ္ပန္နဟိ၊ လူသာမဏေတို့၌။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကာတုံ၊ ၄။ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွား၊ ပယ်အပ်သော၊ ဥပေါသထာဒိ- သံဝါသော ဧဝံ၊ ဥပုသ်အစရှိသော သံဝါသကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ဤ။ “ပဉ္စာ မေသာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ မ-ကာရော၊ မ-အက္ခရာသည်။ ပဒသန္တိကရော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ “သော”တိ စ၊ သောဟုံသော ပုဒ်ကိုလည်း။ လိဂ်ဝိပလ္လာသေန၊ ပုလ္လင်ကို လူတို့လိင် ပြန်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ ဧသော ပဉ္စော၊ ဤပြဿနာကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဝါ၊ ကား။ ပဉ္စ-သဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒွိလိဂေါ၊ နှစ်လိင်ဆုံ၏ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော၊ ဤ။ တေန၊ ကြောင့်။ “သော ပဉ္စာ”တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဤ။

ဂရုဘဏ္ဍံ သန္ဓာယာတိ၊ ကား။ ဂရုဘဏ္ဍေန၊ ဖြင့်။ ဂရုဘဏ္ဍပရိဝတ္တနံ၊ ဂရုဘဏ်ကို ဖလှယ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဒသတိ၊ ကား။ ဒသ အဝန္တိယ- ပုဂ္ဂလေ၊ အဝန္တိယပုဂ္ဂိုလ်တကျိပ်တို့ကို။ ဧကောဒေသတိ၊ ကား။ အဘဗ္ဗ- ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သိက္ခာယ အသာဓာရဏောတိ၊ ကား။ ခုရဘဏ္ဍံ၊ သင်ဇုန်း ဘဏ္ဍာကို။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ အနုညာတသိက္ခာပဒေန၊ ခွင့်ပြုအပ် သော သိက္ခာပုဒ်အားဖြင့်။ သိက္ခဟိ၊ တို့၌။ အသာဓာရဏ သိက္ခာပဒေါ၊ မဆက်ဆံသော သိက္ခာပုဒ်ရှိသည်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဥဗ္ဘက္ခကေ န ဝဒါမိတိ၊ ကား။ အက္ခတော၊ ညှပ်ရိုးမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက် ဖြစ်သော။ သိသေ၊ ဦးခေါင်း၌။ ဌိတမုခမဂ္ဂေပိ၊ တည်သော မုခမဂ်၌ လည်း။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ န ဝဒါမိ၊ မဆို။ အဓောနာ- သိန္တိ၊ ကား။ နာသိတော၊ ချက်မှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဌိတဝစ္စပဿာဝ- မဂ္ဂေပိ၊ တည်သော ဝစ္စမဂ် ပဿာဝမဂ်တို့ကိုလည်း။ ဝိဝဇ္ဇိယ၊ ကြည်၍။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ သရိရပ္ပဒေသေ၊ ကိုယ်အရပ်၌။ မေထုနဓမ္မပစ္စယာ၊ မေထုန် အကျင့်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ပါရာဇိကော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

ဆေဇ္ဇဝတ္ထုန္တိ၊ ကား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။

အဝိပ္ပဝါသပဉ္စာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပါရာဇိကာဒိပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၄၈၀။ “ဒုဿကုဋိအာဒိနိ”တိ၊ ဟူသောပဒ်၌။ အာဒိ-သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထတရ တိပုပဋ္ဌာဒိဟိ၊ အလွန်ပါးသော သလ္လုပ္ပာဒ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ တိဏပဏ္ဏာဒိဟိ စ၊ မြက် သစ်ရွက်စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဋိစ္ဆန္တကုဋိယော၊ ဖုံးလွှမ်းသော ကုဋိတို့ကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သင်္ဂြိုဟ်၏။ ဟိ၊ စွ။ တာဒိသာယ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကုဋိယာ၊ ကုဋိ၏။ ဗဟိ၊ အပဉ္စ။ ဌတု၊ တည်၍။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်၌။ ဒုဿာဒိနာ၊ ပုဆိုးအစရှိသည်ဖြင့်။ သန္တတံ၊ နီးအပ်သည်ကို။ ကတု၊ ၍။ ပဝေသန္တောပိ၊ သွင်းသောရဟန်းသည်လည်း။ ပါရာဇိကော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ လိင်္ဂပရိဝတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တာတိ၊ ကား။ လိင်္ဂေ၊ သည်။ ပရိဝတ္တေ၊ ပြန်သည်ရှိသော်။ ပဋိဂ္ဂဟဏဿ၊ အကပ် ခံခြင်းကို။ ဝိဇဟနတော၊ စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ်မခံပဲ။ ပရိဘုဉ္ဇနာပတ္တိံ၊ သုံးဆောင်၍ သင့်သောအာပတ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပါဠိယံ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သိယာ ဝိသတိယာ သမာဂတာတိ၊ ကား။ ဝိသတိ-ယာ သင်္ခါတာယ၊ နှစ်ဆယ်အရေအတွက်ဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ သမာဂတာ၊ စည်းဝေးကုန်၏။ ဧတေန၊ ဤ ဘိက္ခု သိယာ-စသောပါဠိဖြင့်။ သံဃဿ၊ ၏။ သဗ္ဗကမ္မာရဟတံ၊ အလုံးစုံသောကံ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

☞ (၃၁၃) “နိဝတ္ထော” တိ ဂါထာယ၊ နိဝတ္ထော-စသောဂါထာ၌။ အန္တရဝါသကေန၊ သင်းပိုင်ဖြင့်။ နိဝတ္ထော၊ ဝတ်၏။ ဥတ္တရာသင်္ဂေန၊ ကိုယ်ဝတ်ဖြင့်။ ဒိဂုဏံ ကတု၊ ထပ်သည်ကိုပြု၍။ ပါရုတသင်္ဘာဋိယော၊ ဒုကုဋ်ကိုရုံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တာနိ တိဏိပိ စိဝရာနိ၊ ထိုသုံးထည်သော သင်္ကန်းတို့သည်။ ကာယေ ဂတာနေဝ၊ ကိုယ်သို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍သာ လျှင်။ ဘိက္ခုနိယာ၊ သည်။ ဗိန္ဒုမတ္တံ၊ ဗိန္ဒုမျှလောက်သော။ ကာဠကံ၊ အညိုအမည်းကို။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဓောဝိတမတ္တေ၊ ဆေးကာမျှ၌။ နိဿဂ္ဂိ-ယာနိ၊ စွန့်ထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

“ဣတ္ထိံ ဟနေ”တိ ဂါထာယ၊ ၌။ မာတုဘူတံ၊ အမိဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ န ဟနေယျ၊ မသတ်ရာ။ ပိတုဘူတံ၊ အဖဖြစ်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ န ဟနေယျ၊ မသတ်ရာ။ အနရိယန္တိ၊ ကား။ အနရဟန္တမေဝ၊ ရဟန္တာမဟုတ်သည်သာ ဖြစ်သော။ တဉ္စ၊ ထိုသူကိုလျှင်။ ဟနေယျ၊ သတ် ရာ၏။ ဧတေန၊ ထို အနရိယ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အရဟန္တသံတကောပိ၊

၀၇၂

ပါရာဇိကာဒိပဉ္စာဝဏ္ဏနာ

၆၀၅

ရဟန္တာကိုသတ်သောသူသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သိ။
ဒဿတိ၊ ဤ။ အနန္တရံ ဖံသေတိ၊ ကား။ အာနန္တရိယံ၊ အာနန္တရိယသို့။ ဖုသတိ၊
ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၄၈၁။ “သုပ္ပဋိတနိဂြောဓသဒိသ”န္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ယောဇနဝိတ္ထတံ၊
တယူဇနာကျယ်သော။ ရုက္ခံ၊ သစ်ပင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ သတ္တရ-
သကေသုတိ၊ ကား။ ဘိက္ခုနီနံ၊ တို့အား။ ပညတ္တသတ္တရသသံဃာဒိသေ-
သေသု၊ ပညတ်အပ်ကုန်သော တဆယ့်ခုနစ်ပါးသော သံဃာဒိသိသ်တို့၌။

ပါရာဇိကာဒိပဉ္စာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဉ္စဝဂ္ဂ

ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

☞ (၃၁၄) ၄၈၃။ ကမ္မဝဂ္ဂေ၊ ကမ္မဝဂ္ဂံ။ ဌပိတဉ္စပေါသထပဝါရဏာနံ၊
 ထားအပ်သော ဉပုသ်ပဝါရဏာရှိကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ကတ္တိကမာသေ၊
 တန်ဆောင်မုန်းလ၌။ သာမဂ္ဂိယာ၊ ညီညွတ်ခြင်းကို။ ကတယ၊ ပြုအပ်သည်
 ရှိသော်။ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ၊ သာမဂ္ဂိပဝါရဏာကို။ မုဉ္ဇိတာ၊ လွှတ်၍။
 ဉပေါသထံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ဌာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 “ဌပေတာ ကတ္တိကမာသ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ နာနာ-
 သီမာသု၊ အထူးထူးသောသိမ်တို့၌။ မဟာပဝါရဏာယ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်
 နေ၌။ ဝိသု၊ အသီး။ ပဝါရိတာနံ၊ ပဝါရဏာပြုကုန်သော။ တေသံ၊ ထို
 ရဟန်းတို့အား။ ကတ္တိကမာသဗ္ဗန္တရေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလအတွင်း၌။ သာမဂ္ဂိ၊
 ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ သာမဂ္ဂိဉ္စပေါသထော
 ဧဝံ၊ ကိုသာလျှင်။ တေဟိ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ ကတ္တဗ္ဗော၊ ဧ။ ပဝါရဏာ၊
 ကို။ န ကတ္တဗ္ဗော၊ မပြုအပ်။ ကံသ္မာ၊ နည်း။ ဧကသ္မိ ဝဿေ၊ တနှစ်တည်း၌။
 ကတပဝါရဏာနံ၊ ပဝါရဏာပြုပြီးသောရဟန်းတို့အား။ ပုန ပဝါရဏာယ၊
 တဖန်ပဝါရဏာပြုခြင်းကို။ အဝိဟိတတ္တာ၊ မစီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ “သာမဂ္ဂိဒိဝသော”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အနုပေါသထဒိဝသေ၊
 ဉပုသ်နေ့မဟုတ်သည်၌။ သာမဂ္ဂိကရဏံ၊ သာမဂ္ဂိပြုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ စာတုဒ္ဒသိယံ ဝါ၊ ဌိလည်းကောင်း။ ပန္နရသိယံ ဝါ၊ ဌိလည်းကောင်း။
 သံဃော၊ သည်။ သာမဂ္ဂိ၊ ကို။ သစေ ပန ကရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုအံ့။
 တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သာမဂ္ဂိဉ္စပေါသထဒိဝသော၊ သာမဂ္ဂိ ဉပုသ်နေ့သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စာတုဒ္ဒသိပန္နရသိဉ္စပေါသထောဝံ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဥပရိ ပဝါရဏာယပိ၊ အထက် ပဝါရဏာ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊
 ဤနည်းလျှင်တည်း။

ပစ္စုကုဓိတာ ဌပိတဒိဝသောတိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍနကာရကေဟိ၊ ငြင်းခုံခြင်း
 ကိုပြုသောရဟန်းတို့သည်။ ဥပဒ္ဒုတာ ဝါ၊ နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ လည်း
 ကောင်း။ ကေနစိဒေဝ ကရဏိယေန၊ တစုံတခုသောပြုဖွယ်ဖြင့်။ ပဝါရဏာ-
 သင်္ဂဟံ၊ ပဝါရဏာသင်္ဂဟကို။ ကတ္တာ ဝါ၊ ၍လည်းကောင်း။ ဌပိတော၊
 ထားအပ်သော။ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသိဒိဝသောဝံ၊ လက္ခယပက္ခ စာတုဒ္ဒသိဉ္စပုသ်
 နေ့သာလျှင်တည်း။ ဒေဝ စ ပုဏ္ဏမာသိယောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမာ၊

သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ စ၊ တန်ဆောင်
 မုန်းလပြည့်နေ့လည်းကောင်း။ ဣတိ သို့။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ပုဏ္ဏမာသိယော၊
 လပြည့်နေ့တို့သည်။ ဧဝံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိတိ၊ ကား။ ပုဏ္ဏမာသိဒ္ဓယေန၊ လပြည့်နေ့
 နှစ်ခုအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ သာမဂ္ဂိပဝါရဏံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ စာတုဒ္ဓသိ-
 ပဝါရဏဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ဗုဏ္ဏေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 ဣဒဉ္စ၊ ဤစကားကိုလည်း။ ပကတိစာရိတ္တဝသေန၊ ပကတိစာရိတ္တ၏ အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာရူပပစ္စယေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသောအကြောင်းသည်။
 သတိ ပန၊ သော်ကား။ ဉာတိန္နံ ပုဏ္ဏမာသိနံ၊ နှစ်ပါးသော လပြည့်တို့၏။
 ပရိမာ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ၊ စာတုဒ္ဓသိယောပိ၊ စာတုဒ္ဓသိနှစ်ဥပုသ်တို့လည်း
 ကောင်း။ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဓသိယာ၊ လကွယ်ပက္ခစာတုဒ္ဓသိ၏။ အနန္တရာ၊
 အခြားမဲ့၍။ ပန္နရသိပိ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမေပိ တယော ဒိဝသာ၊
 ဤသုံးရက်တို့သည်လည်း။ ပဝါရဏာဒိဝသာ ဧဝံ၊ ပဝါရဏာနေ့တို့ပင်တည်း။
 ဣတိ ဣမံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သတ္တဝိဓမ္မိ၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ ပဝါရဏာဒိဝသံ၊ ပဝါရဏာနေ့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညသ္မိ
 ဒိဝသေ၊ တပါးသောနေ့၌။ ပဝါရေတုံ၊ ပဝါရဏာ ပြုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊
 မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။

၄၈၄။ အနုဿာဝနကမ္မံ ကတွာတိ၊ ကား။ ပဌမံ၊ စွာ။ အနုဿာဝနံ၊
 ကမ္မဝါစာကို။ သာဝေတွာ၊ ကြားစေ၍။ “သော ဥတ္တိ”တိ၊ ကား။ အနုဿာ-
 ဝနာနန္တရမေဝ၊ ကမ္မဝါစာ၏အခြားမဲ့၍သာလျှင်။ သကလံ၊ သော။ ဥတ္တိ၊
 ကို။ ဝတွာ၊ ၍။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ “သော ဥတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။
 ဝတွာ၊ ၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

၄၈၅။ ယာယန္တိ၊ ကား။ ဗျဉ္ဇနပ္ပဘေဒေါ၊ သဒ္ဓါအပြားကို။ အဓိပ္ပေ-
 တော၊ လိုအပ်၏။ “ဒသဓာ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ ပဘေဒေါ”တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၌။ ဒသဓာ ဒသ ဝိဓေန၊ ဆယ်ပါးအပြားဖြင့်။ ဗျဉ္ဇနာနံ၊ သဒ္ဓါတို့၏။
 ပဘေဒေါ၊ အပြားတည်း။ ဣတိ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေန၊ အဘယ်
 ဖြင့်။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤအပြားသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 စောဒနာကြောင့်။ “ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထ-
 ဗျဉ္ဇနသင်္ခါတာနိ၊ အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ပြတတ်သည်ဟု
 ဆိုအပ်ကုန်သော။ အက္ခရာနိ၊ အက္ခရာတို့ကို။ ဇနိကာ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။

ခး ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဗျဉ္ဇနတော ဗျဉ္ဇနသင်္ခါတာနိ အက္ခရာနိ = (ဆဋ္ဌ)

ဗုဒ္ဓိ၊ ပညာတည်း။ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ၊ အက္ခရာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပညာ။ တာယ
 (၃၁၅) ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိယာ၊ ထိုအက္ခရာကိုဖြစ်စေတတ်သော ပညာဖြင့်။ အက္ခရာ-
 သမုဋ္ဌာပကစိတ္တဘေဒေနေဝ၊ အက္ခရာကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်အပြား
 ဖြင့်သာလျှင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ယံ ဝါ၊ အကြင်အက္ခရာကိုလည်း။
 သံယောဂပရံ၊ သံယုဂ်နောက်ရှိသည်ကို။ ကတု၊ ။ ရှိ။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ဣဒမ္ပိ၊
 ဤအက္ခရာသည်လည်း။ ဂရုကံ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊
 ယောဇနာခြင်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပါဌ်၌။ “အာယသ္မတော”တိအာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။
 အနန္တရိကာနိ၊ ပုဒ်၏အခြားမဲ့ဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိ သကာရ မကာရာဒိဗျဉ္ဇနာနိ၊
 အကြင် သ-အက္ခရာ မ-အက္ခရာ အစရှိကုန်သော ဗျည်းတို့ကို။ “သံယောဂေါ”
 တိ၊ သံယုဂ်ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ယဿ အ-ကာရာဒိနော၊ အကြင် အ
 အက္ခရာ အစရှိသည်အား။ ပရော၊ နှောင်းသော။ သံယောဂေါ၊ သံယုဂ်
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော အ-ကာရာဒိ၊ ထို အ-အက္ခရာ အစရှိသည်သည်။
 သံယောဂပရော နာမ၊ မည်၏။ “ရဿ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အ-ကာရာဒိ၊
 အ အက္ခရာ အစရှိသော။ ဗျဉ္ဇနရဟိတံ၊ ဗျည်းမှကင်းသော။ သရံ၊ သရကို။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ (ထည့်)။ “အသံယောဂပရံ”န္တိ၊ ဟူသောစကား
 ကို။ “ယဿ နက္ခမတိ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော အရာတို့၌။ ယ-ကာရ န-ကာ-
 ရာဒိဗျဉ္ဇနသဟိတံ၊ ယ-အက္ခရာ န-အက္ခရာ အစရှိသော ဗျည်းနှင့်တကွသော။
 သရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဤ။ တ-ကာရဿ၊ တ - အက္ခရာ၏။
 ထ-ကာရံ၊ ထ-အက္ခရာအဖြစ်ကို။ အကတု၊ မပြုမူ၍။ “သုဏာတုမေ”တိ
 အာဒိ၊ သုဏာတု မေ-အစရှိသည်ကို။ အဝတု၊ မဆိုမူ၍။ ဝဂ္ဂန္တရေ၊
 ဝဂ်တပါး၌။ သိထိလမေဝ၊ သိထိလကိုသာလျှင်။ ကတု၊ ရှိ။ “သုဏာဋ္ဌု
 မေ”တိ အာဒိ၊ သုဏာဋ္ဌု မေ-အစရှိသည်ကို။ ဝဒန္တောပိ၊ ဆိုသောရဟန်း
 သည်လည်း။ အနုရူပံ၊ လျော်သော။ အာဒေသံ၊ အာဒေသကို။ ဌပေတု၊
 ထား၍။ ဒုရုတ္တံ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုခြင်းဟူသော ဒေါသကို။ ကရောတိ-
 ယေဝ၊ ပြုသလျှင်ကတည်း။ ဟိ၊ အလျော်ကိုဆိုအံ့။ ယံ၊ အကြင်အက္ခရာ
 ကို။ “သစ္စိကတ္ထပရမတ္ထေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်လျက်။ “သစ္စိ-
 ကတ္ထပရမတ္ထေနာ”တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ “အတ္ထကထာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗေ၊
 ဆိုအပ်လျက်။ “အဋ္ဌကထာ”တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထို
 အရာတို့၌။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပါဠိ-

၁။ သော သံယောဂေါ (ဆဋ္ဌ) ၂။ ဤပါဠိဆဋ္ဌ-၌ မပါ။

အဋ္ဌကထာဒီသု၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ အစရှိသည်တို့၌။ ဒိဋ္ဌပယောဂဉ္စ၊ ထင်သော ပြယုဂ်ကိုလည်းကောင်း။ တဒန္တရူပဉ္စ၊ ထိုပြယုဂ်နှင့် လျော်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ဝတ္ထု၊ ရွတ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ တတော၊ ထိုလျော်သောအာဒေသ အက္ခရာမှ။ အညံ၊ တပါးသော အက္ခရာသည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ တေန၊ ကြောင့်။ “အနုက္ကမာဂတံ ပဝေဏိ” အဝိနာသေန္တေနာ”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၏။

“ဒိဃေ ဝတ္ထဗ္ဗေ ရဿ”န္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသောပါဌ်တို့၌။ “ဘိက္ခု-” နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “ဘိက္ခုန”န္တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ဗဟုသု”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “ဗဟုသု”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “နက္ခမတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “န ခမတိ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “ဥပသမ္ပဒါပေခေါ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အနုရူပဋ္ဌာနေသု ဧဝ၊ လျော်သော အရာတို့၌သာလျှင်။ ဒိဃရဿာဒိ၊ ဒိဃ ရဿ-အစရှိသည်ကို။ ရဿဒိဃာဒိဝသေန၊ ရဿဒိဃ-အစရှိသည် ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရိ-ဝတ္တေတုံ၊ ဖလှယ်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ “နာဂေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “နာဂေါ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “သံဃော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “သဃော”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “တိဿော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “တိဿော”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “ယာစတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ လျက်။ “ယာစန္တိ”တိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အနုရူပဋ္ဌာနေသု၊ မလျော်သော အရာတို့၌။ ဝတ္ထု၊ ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ။ န ပန ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ပန၊ အပ်သည်ကို ဆိုအံ့။ သမ္ပန္နံ စ၊ စပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဝဝတ္ထာနဉ္စ၊ ဖြတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗထာပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်လည်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၇၆။ သေသသိမာသုပီတိ၊ ကား။ အတိမဟတိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသသုပိ၊ ဆယ်ပါးသော သိမ်တို့၌လည်း။

၄၇၇။ စတုဝဂ္ဂကရဏေတိ၊ ကား။ စတုဝဂ္ဂေန၊ လေးယောက်အစရှိသော။ သံဃေန၊ သည်။ ကတ္တဗ္ဗေ၊ ပြုအပ်သောကံ၌။ အနိဿာရိတာတိ၊ ကား။ ဥပေါသထဋ္ဌာပနာဒိနာ ဝါ၊ ဥပုသ်ထားခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ လဒ္ဓိနာနာ သံဝါသကဘာဝေန ဝါ၊ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသက အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗဟိကတာ၊ အပပြုအပ်၏။ ဟိ၊ စွ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။

၁။ ပါဠိအဋ္ဌကထာသု = (ဆဋ္ဌ) ၂။ န ဗဟိကတာ = (ဆဋ္ဌ)

၌။ “အပကတ္တဿာတိ ဥက္ခိတ္တတကဿ ဝါ၊ ယဿ ဝါ ဥပေါသထပဝါရဏာ
 ဌပိတာ ဟောန္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သောကြောင့်။ ဌပိတဥပေါ-
 သထပဝါရဏော၊ ထားအပ်သော ဥပုသ်ပဝါရဏာရှိသော။ ဘိက္ခု၊သည်။
 အပကတတ္ထော ဝေ၊ ပကတတ်မဟုတ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ၊ ၏။ “ပရိသုဒ္ဓသီလာ”တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အနာ-
 ပန္နာ၊မရောက်သည်ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်၏။ ပရိဝါသာဒိကဓမ္မေသု ပန၊
 ပရိဝါသ်စသော ကံတို့၌ကား။ ဂရုကဋ္ဌာပိ၊ သံသံဒိသံသံ၌ တည်သောရဟန်း
 တို့သည်လည်း။ အပကတတ္တာ ဝေ၊ ပကတတ်မဟုတ်သည်သာလျှင်တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ “အဝသေသာ။ ပ။ ဆန္ဒာရဟာဝ ဟောန္တိ”တိ၊
 ဟူသောစကားကို။ (၃၁၆) သံသတော၊ သံသာမှ။ ဟတ္ထပါသံ၊ ဟတ္ထ-
 ပါသ်ကို။ ဝိဇဟိတာ၊ စွန့်၍။ ဌိတေ၊ တည်သည်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ အဝိဇဟိတာ၊ မစွန့်မ၍။ ဌိတာ ပန၊ တည်သော ရဟန်းတို့သည်
 ကား။ ဆန္ဒာရဟာ၊ ဆန္ဒထိုက်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ စတု-
 ဝဂ္ဂါဒိတော၊ စတုဝဂ်အစရှိသည်ထက်။ အဓိကာ၊ လွန်ကုန်သော။ တေပိ၊
 ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဟတ္ထပါသံ၊ ဟတ္ထပါသ်ကို။ ဝိဇဟိတာဝ၊ စွန့်၍
 သာလျှင်။ ဆန္ဒာရဟာ၊ ဆန္ဒထိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥတသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သံသတော၊ မှ။ ဟတ္ထပါသံ၊ ကို။ ဝိဇဟိတာ၊ စွန့်၍။ ဌိတေနေဝ၊
 တည်သော ရဟန်းသည်သာလျှင်။ ဆန္ဒော ဝါ၊ ဆန္ဒကိုလည်းကောင်း။
 ပါရိသုဒ္ဓိ ဝါ၊ ပါရိသုဒ္ဓိကို လည်းကောင်း။ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပေးအပ်၏။

ကမ္မဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အပလောကနကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ

၄၉၆။ “တေရဟိ သဇေပိ သာမဏေရော”တိ အံဒီသု၊ အစရှိသည်
 တို့၌။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ဘုရားအစရှိသည်တို့၏။ အဝဏ္ဏဘာသနမ္ပိ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို
 ဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အကပ္ပိယာဒိ၊ အကပ္ပိယ အစရှိသည်ကို။
 ကပ္ပိယာဒိဘာဝေန၊ ကပ္ပိယ စသောအဖြစ်ဖြင့်။ ဒီပနမ္ပိ၊ ပြခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယညေဝ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ သို့သာလျှင်။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။
 တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ “တံ လဒ္ဓိံ နိဿဇ္ဇာပေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ
 ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဇေသဝ နယော၊ ဤ
 နည်းလျှင်တည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓဝစနာမိပ္ပိယံ၊ ဘုရားစကား
 ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝိပရိတတော၊ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့်။ ဂဏုန္တော၊ ယူ

သောသုတည်း။ သော ဝေ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကိုသာလျှင်။ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ၊
 အန္တဂ္ဂါဟိကဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတောတိ စ၊ ပြည့်စုံ၏ ဟူ၍
 လည်း။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ “သဿတုစ္ဆေဒါနံ၊ သဿ-
 တ ဥစ္ဆေဒတိတွင်။ အညတရဒိဋ္ဌိယာ၊ အမှတ်မရှိသော ဒိဋ္ဌိနှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ ပြည့်စုံသောသုတည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဝစနံ၊
 ထိုစကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ သဿတုစ္ဆေဒဂ္ဂါဟဿ၊
 သဿတုစ္ဆေဒအယူ၏။ သာမဏေရာနံ၊ သာမဏေတို့အား။ လိင်္ဂနာသနာယ၊
 အသွင်ပျက်ခြင်း၏။ ကာရဏတ္ထေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။
 အဋ္ဌကထာယမေဝ၊ ဌသာလျှင်။ ဝုတ္တတ္တာ စ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဣဓ၊
 ဤအရာ၌။ ဒဏ္ဍကမ္ပနာသနာယ ဝေ၊ ဒဏ္ဍကမ္ပနာသနကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေ-
 တတ္တာ စ၊ လိုအပ်သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

တဿာပိ ဒါတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ မုခရာဒိ-
 ဘာဝံ၊ နှုတ်ကြမ်းသော အဖြစ်အစရှိသည်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အပ္ပဋ္ဌိပစ္စိတ္တာ-
 ပိ၊ မမေးမြန်းမူ၍လည်း။ ပဋိညံ၊ ဝန်ခံခြင်းကို။ အဂ္ဂဟေတာပိ၊ မယူမ၍
 လည်း။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အနာရောပေတာပိ၊ မတင်မူ၍လည်း။ ဒေသိတာ-
 ယ အာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ခုံသနာဒိတော၊ ဆဲရေးခြင်းအစရှိသည်မှ။ အနော-
 ရမန္တဿ၊ မရှောင်ကြဉ်သောသူအား။ ဒါတဗ္ဗောဝ၊ ပေးအပ်သလျှင်ကတည်း။
 ဩရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သော။ ခမာပေန္တဿ၊ ကန်တော့သောသူအား။
 န ဒါတဗ္ဗော၊ မပေးအပ်။

ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနန္တိ၊ ကား။ ခရဒဏ္ဍဿ၊ ကြမ်းသောဒဏ်ကို။ ဥက္ကဋ္ဌဒဏ္ဍ-
 ဿ၊ လွန်ကဲသော ဒဏ်ကို။ ဒါနံ၊ ပေးခြင်းတည်း။ ဟိ၊ စ။ တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မေ၊
 တဇ္ဇနီယ စသောကံကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ဩဝါဒါနုသာသနိပ္ပ-
 ဒါနပဋိက္ခေပေါ၊ မျက်မှောက်အဆုံးအမ မျက်ကွယ်အဆုံးအမကို ပယ်ခြင်း
 သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒိန္နဗြဟ္မဒဏ္ဍေန ပန၊ ဗြဟ္မဒဏ်ပေးသော ရဟန်းနှင့်ကား။
 သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တမ္ပိံ၊ ထိုဩဝါဒ အနုသာသန ပေးခြင်းကို လည်းကောင်း။
 တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မကတေဟိ၊ တဇ္ဇနီယစသော ကံပြုအပ်သော ရဟန်းတို့သည်။
 ပဋိက္ခိတ္တမ္ပိ၊ ပယ်အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။
 ကသ္မာ၊ နည်း။ “နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အလ္လာပသလ္လာ-
 ပါဒိမတ္တဿာပိ၊ စကားပြောခြင်း စသည်ကိုမျှလည်း။ န ကာရေန၊ န-အက္ခရာ
 ဖြင့်။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်အပ်သော ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စ။ တံ၊ ထို ဗြဟ္မ

၁။ ဒိန္နဗြဟ္မဒဏ္ဍေန ပန တသ္မိံ သဒ္ဓိံ = (ဆဋ္ဌ)

ဒဏ်တားသော ရဟန်းကို။ ဒိဿာ၊ ရှိ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဂီဝံ၊ လည်းကို။ ပရိဝတ္တေတာ၊ လှည့်၍။ သြလောကန မတ္တမ္ပိ၊ ကြည့်ခြင်း မျက်လည်း။ န ကရေန္တိ၊ မပြုကုန်။ ကဿာ၊ နည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ 'ဝိဝဇ္ဇေတွာ'၊ ကြည့်၍။ နိမ္မဒနကရဏတ္ထမေဝ၊ မာန်ကင်းခြင်းကို ပြုခြင်းငှာသာလျှင်။ တဿ ဒဏ္ဍဿ၊ ထိုဒဏ်ကို။ အနုညာတတ္တာ၊ ခွင့်ပြုသောကြောင့်တည်း။ တေနော၊ ထိုကြောင့် သာလျှင်။ ဆန္ဒတ္ထေရောပိ၊ ဆန္ဒထေရ်သည်လည်း။ ဥက္ခေပနိယာဒိကမ္ပကတောပိ၊ ဥက္ခေပနိယ စသောကံကို ပြုအပ်သော်လည်း။ အဘာယိတွာ၊ မကြောက်လန့် ပဲ။ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော၊ ဗြဟ္မဒဏ်ကို။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်သည်ရှိသော်။ “သံဃေန၊ သည်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။ သဗ္ဗထာ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားဖြင့်။ ဝဇ္ဇိတော၊ ကြည့်အပ် ပြီ”။ ဣတိ၊ သို့။ မုစ္ဆိတော၊ မိန်းမောသည် ဖြစ်၍။ ပပတိ၊ လည်း၏။ ယော ပန၊ အကြင် ရဟန်းသည်ကား။ ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန၊ ဗြဟ္မဒဏ်တား သော ရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥတွာ၊ လျက်။ သံသဋ္ဌော၊ နှီးနှော၍။ အဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ မကြည့်မူ၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဒုက္ကဋ္ဌ- ဝေမ၊ ဒုက္ကဋ္ဌသာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကဿာ၊ နည်း။

☞ အညထာ၊ ဒုက္ကဋ္ဌမသင့်သည်ရှိသော်။ (၃၁၇) ဗြဟ္မဒဏ္ဍဝိဓာနဿ၊ ဗြဟ္မဒဏ် စီရင်ခြင်း၏။ နိရတ္ထကတာပသင်္ဂတော၊ အကျိုးမဲ့၏ အဖြစ်ဖြင့် လျဉ်းပါးခြင်း ကြောင့်တည်း။ တေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဗြဟ္မဒဏ္ဍကတေန၊ ထိုဗြဟ္မဒဏ် တားအပ်သော ရဟန်းသည်။ (နေဝ ဝတ္တိတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) တဇ္ဇနိယာဒိကမ္ပ- ကတောပိ၊ တဇ္ဇနိယ စသော ကံပြုအပ်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဝတ္တိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ကျင့်အပ်သကဲ့သို့။ ဧဝ မေဝ၊ ဤအတူလည်းကောင်း။ တတော အဓိကမ္ပိ၊ ထိုထက်အလွန် လည်းကောင်း။ သံဃံ၊ ကို။ အာရာဓေန္တေန၊ နှစ်သက်စေ သဖြင့်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။ တဉ္စ၊ ထိုအကျင့်ကို လည်း။ “သောရတော နိဝါတဝုတ္တိ” တိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သရူပ- တော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿိတမေဝ၊ ပြုအပ်သလျှင် ကတည်း။ 'တေန၊ ကြောင့်။ “သမ္မာ ဝတ္တိတွာ ခမာပေန္တဿ ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ပဋိပ္ပဿမ္ပေတဗ္ဗော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ တံ အဝဇ္ဇိယကမ္ပံ၊ အကြင်အဝဇ္ဇိယကံကို။ အနုညာ- တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ သမ္ပန္နော၊ စာစပ်တည်း။ “တဿ ဘိက္ခု- နော ဒဏ္ဍကမ္ပံ ကာတု” န္တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သမညအားဖြင့်။ အနုညာတပ္ပကာရံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သောအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။

၁။ ဝိဝဇ္ဇေတဗ္ဗံ- (ဆဌ)

ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ အနုညာတပွကာရံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော အခြင်း
 အရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “အထ ခေါ” တိအာဒိပါဠိ၊ အထ ခေါ-အစရှိ
 သောပါဠိကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ထုတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣမဿ-
 အပလောကနကမ္မဿ ဌာနံ ဟောတိတိ၊ ကား။ အပလောကနကမ္မဿ သာမည-
 ဿ၊ အပလောကနကံသာမည၏။ ပဝတ္ထိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသဗျတိရေကေန၊ အထူးမှ ကင်းသဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာ-
 နမ္ပိ၊ မရှိသော်လည်း။ တဒညတ္ထ၊ ထိုအဝန္တနိယကံမှ တပါးသော အရာ၌။
 အပ္ပဝတ္ထိံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝိသေသနိဿိတံ ဝိယ၊ အထူးကို
 မှီသကဲ့သို့။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ “ကမ္မညေဝ လက္ခဏ”
 ဣမိနာ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဩသာရဏာဒိဝသေန၊ ဩသာရဏ အစရှိသည်တို့
 ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟိတာဝသေသာနံ၊ ယူအပ်သည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊
 ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အပလောကနကမ္မာနံ၊ အပလောကနကံတို့ကို။ သာမည-
 လက္ခဏဝသေန၊ သာမညလက္ခဏာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သော
 ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုကံအား။ ကမ္မညေဝ၊ ကံသာလျှင်ဖြစ်သော။ လက္ခဏံ၊
 မှတ်ကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မလက္ခဏံ၊ မည်၏။
 ဣတိ နိဗ္ဗစနံ၊ ဤသို့သောဝိဂ္ဂိုဟ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ဤ၌ သဗ္ဗေသံ
 အပလောကနကံ မှ ဟောတိ ဝိသေသ သာမည လက္ခဏဝသေန-ဟု ပါဠိ
 အများရှိကြ၏။ ယခု-ယောဇနာကဲ့သို့သော အတိုင်းသာရှိသင့်သည်။) ဣဒဉ္စ၊
 ဤကမ္မလက္ခဏာသည်လည်း။ ဝုတ္တာဝသေသာနံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်
 သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့ကို။ နိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ရာတည်း။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့
 နည်း။ ဝုတ္တာဝသေသခန္ဓာယတနာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ရူပက္ခန္ဓာစသည် စက္ခာ
 ယတနစသည်မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာ အာယတနတို့ကို။ (ဤ၌လည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
 ယတနာနံ-ဟုရှိ၏။ မသင့်။) နိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ရာဖြစ်သော။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-
 ဓမ္မာယတနာနံ ဝိယ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတနတို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “အယံ ပနေတ္ထ ပါဠိမုတ္တကောပိ
 ကမ္မလက္ခဏဝိနိစ္စယော”တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝက္ခတိ၊ တွံ။ ဧတ္ထ၊
 ဤအပလောကနကံ၌။ ဝုတ္တံ ယတာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တတာ၊ တူ။ ဥပရိ၊
 အထက်ဖြစ်သော။ ဥတ္တိကမ္မာဒိသုပိ၊ ဥတ္တိကံအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ကမ္မလက္ခဏံ၊
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ ကရဏန္တိ၊ ကား။
 အဝန္တနိယကမ္မဿ၊ အဝန္တနိယကံကို။ ကရဏဝိဓာနံ၊ ပြုခြင်း အစီအရင်တည်း။

“န ဝန္တိတဗ္ဗော” တိ ဣဒိနာ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝန္တိန္တိယာ၊ ရှိခိုးသော
 တိက္ခုနိအား။ ဒုက္ကဋ္ဌံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။
 သံသေန၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ကတိကံ၊ ကတိကဝတ်ကို။ ဥတု၊
 သိလျက်။ မဒ္ဒနံ ဝိယ၊ ကျော်နင်းသကဲ့သို့။ သံဃသမ္ပုတိံ၊ သံဃာသမုတ်အပ်
 သည်ကို။ အနာဒရေန၊ မရှိသောသဖြင့်။ အတိက္ကမန္တဿ၊ လွန်ကျူးသောရဟန်း
 အား။ အာပတ္တိ ဧဝံ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

တိက္ခုသံဃဿာပိ ပနေတံ လဗ္ဘတိယေဝါတိ၊ ကား။ အဝန္တိယကမ္မဿ၊ ကို။
 ဥပလက္ခဏမတ္တေန၊ ဥပလက္ခဏမျှဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သောကြောင့်။
 တိက္ခုသံဃဿာပိ၊ ရဟန်းယောက်ျားသံဃာအားလည်း။ ကမ္မလက္ခဏံ၊ ကို။
 လဗ္ဘတိ ဧဝံ၊ ရအပ်သလျှင်ကတည်း။

သလ္လာကဒါနဋ္ဌာနံ၊ စာရေးတံ ပေးရာအရပ်သည်။ သလ္လာကဂ္ဂံ နာမ၊
 မည်၏။ ယာဂုဘတ္တာနံ၊ ယာဂုဆွမ်းတို့ကို။ ဘာဇနဋ္ဌာနာနိ၊ ဧဝန်ရာအရပ်
 တို့သည်။ ယာဂုဘတ္တဂ္ဂါနိ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ဧတေသုပိ ဌာနေ-
 သု၊ ထိုအရပ်တို့၌လည်း။ သဗ္ဗော၊ သော။ သံသော၊ သည်။ ဥပေါသထေ
 ဝိယ၊ ဥပည်ပြုရာ၌ကဲ့သို့။ သန္တိပတိတော၊ စည်းဝေး၏။ ကမ္မဉ္စ၊ သည်လည်း။
 ဝဂ္ဂကမ္မံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ “မယံ၊ တို့သည်။ ဧတံ၊ ဤအမှုကို။
 န ဇာနိမှ၊ မသိပါကုန်”။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ခိယုန္တပိ၊
 ရှိချသော သူတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မရှိကုန်။ ခဏ္ဍသီမာယ ပန၊
 ၌ကား။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည့်ရှိသော်။ ခိယုန္တိ၊ ရှိချကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ဝါ၊
 အထူးကား။ သံသိကပစ္စယံ၊ သံသိကပစ္စည်းကို။ အန္တိန္ဒဝရာဒိနံ၊ ခိုးသူလူသော
 သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအစရှိသည်တို့အား။ ဒါတုံ၊ ဌာ။ အပလောကေန္တေဟိ၊
 ပန်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ဥပစာရသီမဋ္ဌာနံ၊ ဥပစာရသီမ၌ တည်ကုန်
 သော။ (၃၁၈) သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ အနုမတိ၊ အလို
 ကို။ ဂဟေတုာဝ၊ ယူ၍သာလျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယော ပန ဝိသဘာဂ-
 ပုဂ္ဂလော၊ အကြင်ဝိသဘာဂပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မိကံ၊ တရားနှင့် လျော်သော။
 အပလောကနံ၊ ပန်ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟတိ၊ တားမြစ်၏။ တံ၊ ထိုဝိသဘာဂ
 ရဟန်းကို။ ဥပါယေန၊ ဥပါယ်တံမျှဖြင့်။ ဗဟိဥပစာရသီမာဂတံ၊ ဥပစာရ
 သီမပဋိတည်သည်ကို။ ကတုာ ဝါ၊ ပြု၍လည်းကောင်း။ ခဏ္ဍသီမံ၊ သို့။ ပဝိ-
 သိတုာ ဝါ၊ ဝင်၍ လည်းကောင်း။ ကာတုံ၊ ဌာ။ ဝန္တတိ၊ ၏။

ယံ၊ အကြင်အပလောကနကံကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “အပလောကနကမ္မံ ကရေ-
 တိ”တိ၊ ဟူ၍။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တံ အပ-

လောကနက္ခမ္မံ၊ ကိံ။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။
 “အတ္ထိန္ဒစိဝရံ” ဣစ္စာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဧ။ အပလောကေတာဝ၊
 ပန်၍သာလျှင်။ စိဝရံ၊ ကိံ။ ယဒိ ဒါတဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ ပေးအပ်သည်ဖြစ်အံ့။
 အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကသမ္ပုတိယာ၊ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကသမ္ပုတိဖြင့်။ ကိံ ပန်၊
 အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော စောဒနာကြောင့်။ “အပ္ပမတ္တက-
 ဝိဿဇ္ဇနကေန ပနာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ဧ။ နာဠိ ဝါ-
 ဥပစုနာဠိ ဝါတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒိဝဿေ ဒိဝဿေ၊ နေ့တိုင်း နေ့
 တိုင်း။ အပလောကေတာ၊ ပန်၍။ ဒါတဗ္ဗဿ၊ ပေးအပ်သော ဝတ္ထု၏။
 ပမာဏဒဿနံ၊ ပမာဏကိုပြကြောင်းတည်း။ တေန၊ ထို နာဠိ ဝါ-စသော
 ပါဠိဖြင့်။ ယာပနမတ္တမေဝ၊ မျှလောက်ရှိကိုသာလျှင်။ အပလောကေတဗ္ဗံ၊
 ပန်အပ်၏။ အဓိကံ၊ အလွန်ကို။ န အပလောကေတဗ္ဗံ၊ မပန်အပ်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ကေဒိဝသံယေဝ ဝါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။
 ဒသဝိသတိဒိဝသနံ၊ ဆယ်ရက် အရက်နှစ်ဆယ်အလို့ငှာ။ ကေသ္မိံ ဒိဝဿေ-
 ယေဝ၊ တနေ့တည်း၌သာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗပရိစ္ဆေဒဒဿနံ၊ ပေးအပ်သော
 အပိုင်းအခြားကိုပြကြောင်းတည်း။ တေန၊ ထို ကေဒိဝသံ-စသောပါဠိဖြင့်။
 ယာဝ ဇီဝန္တိ ဝါ၊ အသက်ထက်ဆုံး ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ယာဝ ရောဂါ
 ဝုဠာဟတိတိ ဝါ၊ ရောဂါမှ ထသည် တိုင်အောင်ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧဝံ၊
 သို့။ အပလောကေတုံ၊ ပန်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဒဿေတိ၊ ဧ။ ဣဏပလိဗောဓန္တိ၊ ကား။ ဣဏဝတ္ထံ၊ ကြွေးမြီ ဝတ္ထုကို။
 ဒါတုံ၊ ဌာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊
 ဤကား စာစပ်တည်း။ တဉ္စ၊ ထို ကြွေးမြီကိုလည်း။ ဣဏာယိကေဟိ၊ မြီ
 ရှင်တို့သည်။ ပလိဗုဒ္ဓဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ လဇ္ဇိပေသလဿ၊ လဇ္ဇိပေသလဖြစ်
 သော။ သာသနုပကာရကဿ၊ သာသနာ၌ကျေးဇူးများသော ရဟန်းအား။
 ပမာဏယုတ္တမေဝ၊ ပမာဏနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ၊ ကပ္ပိယ
 ဘဏ္ဍာကို။ နိယမေတာ၊ မှတ်၍။ အပလောကေတာ၊ ပန်၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဧ။ သဟဿံ
 ဝါ၊ တထောင်လည်းဖြစ်သော။ သတသဟဿံ ဝါ၊ တသိန်းလည်းဖြစ်သော။
 မဟာဣဏံ၊ များသောမြီကို။ န ဒါတဗ္ဗံ၊ မပေးအပ်။ ဟိ၊ စ။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသောများစွာသော ကြွေးမြီတို့ကို။ ဘိက္ခာစရိယဝတ္တေန၊ အလှူခံလျှင်သော
 ဝတ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ တာဒိသဿ၊ ထိုသို့
 သဘောရှိသော။ ဘိက္ခုနေ၊ အား။ ပရိယေသိတာ၊ ရှာ၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဧ။
 ဥပနိက္ခေပတောတိ၊ ကား။ စေတိယပဋိဇ္ဇဂ္ဂနတ္တာယ၊ စေတိကိုသုတ်သင်
 ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇိယာ၊ အတိုးအပွားဖြင့်။ ပယောဇေတာ၊ ချေးငှား၍။

ကပ္ပိယကာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဌပိတဝတ္ထုတော၊ ထားအပ်သော ဝတ္ထုမှ။ သံဃိကေနပိတိ၊ ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ တတြုပ္ပာဒတော၊ ထို့ကျောင်း၌ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့်။ န၊ မဟုတ်။ ပစ္စယဒါယကေဟိ၊ ပစ္စည်းဒါယကာတို့သည်။ စတုပစ္စယတ္ထာယ၊ ပစ္စည်းလေးပါးအလိုငှာ။ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နဝတ္ထုနာပိ၊ လူအပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

သံဃဘတ္တံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ မဟာဒါနံ၊ အလှူကြီးကို။ ဒေန္တေဟိပိ၊ ပေးကုန်လျက်လည်း။ ကရိယမာနံ သံဃဘတ္တံ ဝိယ၊ ပြုအပ်သော သံဃဘတ်ကဲ့သို့။ ကာရေတုံ၊ ပြုစေခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

“ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ရုစ္စတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော ပရိဘောဂပ္ပဟောနကံ၊ မိမိ သုံးဆောင်လောက်အောင်။ အပ္ပံ ဝါ၊ နည်းနည်းလည်းကောင်း။ ဗဟုံ ဝါ၊ များများလည်းကောင်း။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိကံ ပန၊ အလွန်ကား။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ န လတတိ၊ မရ။ ဥပေါသထဒိဝသေတိ၊ ဟူသော စကားသည်ကား။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ နိဒဿနမျှတည်း။ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္ဇိ ဒိဝသေပိ၊ အမှတ်မရှိသော နေ၌လည်း။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ သုကတမေဝ၊ ကောင်းစွာ ပြုခြင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကရောန္တေန၊ သည်။ “ယံ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ အန္တောသီမာယ သံဃသန္တကံ ။ပ။ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ မယံ ရုစ္စတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတိကာ၊ ကတိကဝတ်ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဒွိဟိ တိဟိပိ၊ နှစ်ယောက် သုံးယောက်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း။ တထာ၊ တူ။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ စူ။ “အာယသ္မန္တာနံ ရုစ္စတိ”တိ၊ ဟူသော။ ဝစနမေဝ၊ အဆိုသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ယောက် သုံးယောက်၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ တေသမ္ပိတိ၊ ကား။ ရုက္ခာနံ၊ သစ်ပင်တို့၏။ သာ ဧဝ ကတိကာတိ၊ ကား။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ကတိကာ၊ ကတိကဝတ်ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုအပ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

☞ (၃၁၉) တေသန္တိ၊ ကား။ ရုက္ခာနံ၊ တို့၏။ သာမိ၊ အရှင်ကား။ သံဃော၊ တည်း။ ဣတိ သမ္ပန္နော၊ တည်း။ ပုရိမဝိဟာရေတိ၊ ကား။ ပုရိမေ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ၊ အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ကတကတိကေ၊ ပြုအပ်သော ကတိကဝတ်ရှိသော။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ “ပရိဝေဏာနိ ကတ္တာ ဇဂ္ဂန္တိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ယတ္ထ၊

အကြင်အရပ်၌။ အရက္ခိယမာနေ၊ မစောင့်အပ်သည်ရှိသော်။ ဖလာဖလာနိ၊ သစ်သီးကြီးငယ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ရုက္ခာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝိနဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုသစ်ပင်၌။ သံဃဿ၊ ၍။ ကတိကာ၊ သည်။ န ပဝတ္ထံ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ ယေ ရုက္ခာ၊ အကြင် သစ်ပင်တို့ကို။ ဗီဇာနိ၊ မျိုးစေ့တို့ကို။ ရောပေတော၊ စိုက်၍။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ပဋိဇ္ဇေတိတာ၊ ပြုစုအပ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသစ်ပင်တို့ကိုလည်း။ ဒသမဇာဂံ၊ ဆယ်ဖို့ တဖို့ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ရောပကေ-ဟေဝ၊ စိုက်သော သူတို့သည်သာလျှင်။ ပရိဘုဉ္ဇတဗ္ဗာ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန် ၍။ တေဟိတိ၊ ကား။ ဇဂ္ဂကေဟိ၊ ပြုစုသော သူတို့သည်။

တတ္ထာတိ၊ ကား။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ထိုကျောင်း၌။ မူလေတိ၊ ကား။ အာဒိကာလေ၊ အစကာလ၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဒိဃံ၊ ကတိကာတိ၊ ကား။ အပရိစ္ဆန္နကာလာ၊ ကာလအပိုင်းအခြားမရှိသော။ ယထာသုခံ ပရိဘောဂတ္ထာယ၊ အလို့ရှိတိုင်း သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ကတိကာ၊ ကတိကဝတ်ကို။ နိက္ကုက္ကုဇ္ဇေနာတိ၊ ကား။ “ဣဒံ၊ ဤသစ်သီးကို။ အဘာ-ဇိတံ၊ မဝေဖန်အပ်”။ ဣတိ၊ သို့။ ကုက္ကုဇ္ဇံ၊ အလို့လိုကို။ အကတွာ၊ မပြု မူ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ခိယုနမတ္တမေဝေတန္တိ၊ ကား။ တေန ခိယု-နေန၊ ထိုသို့ ရုတ်ချခြင်းကြောင့်။ ဗဟံ၊ များစွာ။ ခါဒန္တာနံ၊ စားကုန်သော သူတို့အား။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ နည်း။ အတ္တနော ပရိဘောဂပ္ပမာဏဿေဝ၊ မိမိသုံးဆောင်သော ပမာဏကိုသာလျှင်။ ဂဟိ-တတ္ထာ၊ ယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ခိယုန္တေနပိ၊ ရုတ်ချသော သူသည် လည်း။ အတ္တနော ပဟောနကံ၊ မိမိသုံးဆောင်လောက်သည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ခါဒိတဗ္ဗံ၊ စားအပ်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။

ဂဏှထာတိ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ ကား။ တထာဝုတ္တေ၊ ထိုသို့ ဂဏှထ-ဆိုသည် ရှိသော်။ တေနေဝ ဘိက္ခုနာ၊ သည်သာလျှင်။ ဒိန္နံ ဝိယ၊ ပေးသကဲ့သို့။ မညေယျံ၊ မှတ်ထင်ကုန်ရာ၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ မိစ္ဆာဇီဝ-သမ္ဘဝေါ၊ မိစ္ဆာဇီဝဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တေန၊ ကြောင့်။ “အနုဝိစရိတွာ” တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ၍။ ဥပစုဘာဂေါတိ၊ ကား။ ကေဘိက္ခုနော၊ ၍။ ပဋိဝိသတော၊ အဖို့မှ။ ဥပစုဘာဂေါ၊ ထက်ဝက်အဖို့ကို။ ဒေန္တေန စ၊ ပေးသော ရဟန်း သည်လည်း။ “တ္ထေကံ၊ ဤမျှလောက်ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ သံဃော၊ သည်။

အနုညာသိ၊ - ခွင့်ပြု၏။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိမော-
စေတော၊ လွတ်စေ၍။ ထထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော်။ တေ၊
ထိုဒါယကာတို့သည်။ သံဃေ ဧဝံ၊ သံဃာ ဦးသာလျှင်။ ပသီဒန္တိ၊ ကြည်ညို
ကုန်၏။ ဧဝံတထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ ဝတော၊ ၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။

အပစ္စာသိသန္တေနာတိ၊ ကား။ ဂိလာနဂမိကိဿရာဒိနံ၊ သူနာ ခရီးသွား
အစိုးရသူ အစရှိကုန်သော။ အနုညာတပုဂ္ဂလာနမ္ပိ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
အားလည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာကို။ ဒေန္တေန၊ ပေးသောရဟန်း
သည်။ အပစ္စာသိသန္တေနော၊ လာဘ်ကို မတောင့်တ သဖြင့်သာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊
၏။ အနုညာတပုဂ္ဂလာနံ ပန၊ ခွင့်မပြုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကား။
အပစ္စာသိသန္တေနာပိ၊ မတောင့်တ သဖြင့်လည်း။ ဒါတံ၊ ငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊
မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ သံသိကမေဝ၊ သံသိကကိုသာလျှင်။ ယထာ-
ကတိကာယ၊ ကတိကဝတ်ပြုသည်အတိုင်း။ ဒါပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ၊
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သစ်သီး ကြီးငယ်ကိုလည်း။ ပစ္စယဒါယကာဒိ၊ ပစ္စည်းဒါ
ယကာ စသည်တို့သည်။ သယမေဝ၊ မိမိအလိုလို သာလျှင်။ ဝိဿာသေန၊
အကျွမ်းဝင်သဖြင့်။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူကုန်အံ့။ န ဝါရေတဗ္ဗံ၊ မမြစ်အပ်ကုန်။
လဒ္ဓကပ္ပိယန္တိ၊ အပ်သောအဖြစ်ကို ရ၏ဟူ၍။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ ဘဝိ-
တဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တမေဝါတိ၊ ကား။ “ကုဗ္ဗေ၊ ဟိ သော ရုက္ခေပိ
ဆိန္ဒေယျာ”တိအာဒိနာ၊ အစရှိသဖြင့်။ တုဏှိဘာဝေ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၌။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုပြီးသလျှင်ကတည်း။
တေဟိ၊ ထိုသူတို့သည်။ ကတအနတ္တာဘာဝေပိ၊ ပြုအပ်သော အကျိုးမဲ့
မရှိသော်လည်း။ ကာရုညေန၊ သနားသဖြင့်။ တုဏှိ ဘဝိတံ၊ ဆိတ်ဆိတ်
နေခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ “ဂဏ္ဍထာ”တိအာဒိ ပန၊ ဂဏ္ဍထအစရှိသော
စကားကိုကား။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။

“ဂရုတဏ္ဍတ္တာ ။ ပ။ န ဒါတဗ္ဗံ”န္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဇီဝရုက္ခာနံ၊ စိမ်းရှင်
သောသစ်ပင်တို့၏။ အာရာမဋ္ဌာနိယတ္တာ၊ အရံအရာ၌တည်သည့် အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း။ ဒါရူနံ၊ သစ်ပင်တို့၏။ ဂေဟသမ္ဘာရာနုပဂတတ္တာ စ၊ အိမ်၏
အဆောက်အဦအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ “တံ သဗ္ဗမေဝ”၊
ထိုအလုံးစုံကိုပင်လျှင်။ ဂဏ္ဍ၊ ယူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါတံ၊ ငှာ။ န
ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အကတဝါသံ ဝါ ကတုတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊
 ထင်ရှား မရှိသော။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာကို။ ကတုတ၊ ပြု၍။ ဇဂ္ဂိတ-
 ကာလေ တံ၊ ကား။ ဖလဝါရေ၊ သစ်သီးအလှည့်သည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်
 သည် ရှိသော်။

အပလောကနကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

အတ္ထဝသဝဂ္ဂါဒီပဝဏ္ဏနာ

☐ (၃၂၀) ၄၉၈။ “ဝိပါကဒုက္ခသင်္ခါတာနံ သမ္ပရာယိကဝေရာန” န္တိ
 တ္ထေ၊ ဟူသောပုဒ်၌။ ပါဏာတိပါတာဒိဝေရေန၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော
 ရန်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ စ၊ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ဝေရုပ္ပတ္တိယာ၊
 ရန်ဖြစ်ခြင်း၏။ ဟေတုတ္တာ စ၊ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။
 “ဝိပါကဒုက္ခဝေဒနာ” တံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ပါဏာတိပါတာဒိပဉ္စ-
 ဝေရဝိနိမုတ္တာနံ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော ဝေရဝါးပါးမူလွတ်ကုန်သော။
 အကုသလာနမ္ပ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေရေဟိ၊ ရန်တို့နှင့်။ သဟ ကေတော၊ တကွ
 နက်။ သင်္ကဏနတ္တံ၊ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းငှာ။ “ဒသအကုသလာကမ္မပထပ္ပဘောဒါန” န္တိ၊
 ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၄၉၉-၅၀၀။ တံ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ တဇ္ဇနိယာဒိကမ္မမေဝ၊ တဇ္ဇနိယ
 စသော ကံသည်သာလျှင်။ သတ္တံ၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ၊ ခုနစ်ပါးသော အာ
 ပတ်အစုတို့သည်။ ပညတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ သမ္ပန္နော၊
 စာစပ်တည်း။ အန္တရာ ကေနစိ အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ
 ကပ္ပေ၊ ဤကမ္ဘာ၌။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ အမှာကံ၊ ဘဂ-
 ဂတော၊ ငါတို့ဘုရားရှင်၏။ ယာဝ၊ အကြင်၍လောက်သည်။ အဘိသမ္ပောဓိ၊
 သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို၍လောက်။
 အန္တရာကာလေ၊ အကြားဖြစ်သောကာလ၌။ ကကုသန္ဓာဒိ၊ ကကုသံအစရှိ
 သည်ကို။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ အပညတ္တေ၊
 မပညတ်အပ်သော။ သိက္ခာပဒေ၊ ၌။ ဣတိ အတ္တော၊ အနက်။ ဝိနိတ-
 ကထာ သိက္ခာပဒန္တိ၊ ကား။ ဝိနိတဝတ္ထုနိ ဝေ၊ ဝိနိတဝတ္ထုတို့ သာလျှင်
 တည်း။ ဟိ၊ စ။ တာနိ၊ ထိုဝိနိတဝတ္ထုတို့ကို။ တံတံသိက္ခာကောဋ္ဌာသာနံ၊
 ထိုထို သိက္ခာပုဒ်အစုတို့ကို။ ပကာသနတော၊ ပြတတ်သောကြောင့်။ “သိက္ခာ-

၆၂၀

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

ပဒ”န္တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ အာပတ္တိအနာပတ္တိနံ၊ အာပတ္တိ အနာပတ္တိတို့ကို။ အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ပညာပနတော၊ သိစေတတ်သောကြောင့်။ “အနုပညတ္တ”န္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အတ္ထဝသဝဂ္ဂါဒိဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သင်္ဂဟဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာနယော၊ သင်္ဂဟဝဂ်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖြစ်သော
နည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ မဟာဝဂ္ဂေါ၊ မဟာဝဂ်လည်းကောင်း။ ပညတ္တိဝဂ္ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ သင်္ဂဟဝဂ္ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဟိ မဟာဝဂ္ဂေဟိ၊ သုံးပါးသောမဟာဝဂ်တို့ဖြင့်။ ပဋိမဏ္ဍိတော၊ တန်ဆာဆင်အပ်သောဝိနည်းကို။ ပရိဝါရေတိ၊ ပရိဝါဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣတိ ဣမိနာ နုက္ကမေန၊ ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ သမန္တပါသဒိကာယ၊ သမန္တပါသဒိကအမည်ရှိသော။ ဝိနယဠကထာယ၊ ၏။ သံဝဏ္ဏနာယံ၊ အဖွင့်ဖြစ်သော။ (ထည့်)။ ဝိမတိဝိနောဒနိယံ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာကျမ်း၌။ ပရိဝါရဝဏ္ဏနာနယော၊ ပရိဝါ အဖွင့်ဖြစ်သော
နည်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

နိဂမနကထာဝဏ္ဏနာ

၁။ အဝသာနဂါထာသု၊ အဆုံးဂါထာတို့၌။ ယသ္မိံ ဝိနယပိဋကေ၊ အကြင် ဝိနည်းပိဋက၌။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရေဟိ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ၊ ခန္ဓကပရိဝါတို့ဖြင့်။ ဝိဘတ္တိာ၊ ဝေဖန်အပ်သော။ ဝိဘာဂဝတိ၊ ဝေဖန်ခြင်းရှိသော။ ဒေသနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော ဝိနယော၊ သည်။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂခန္ဓကပရိဝါရဝိဘတ္တိဒေသနော၊ မည်၏။ တံ၊ ထို ဥဘတော ဝိဘင်း ခန္ဓက ပရိဝါတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်သော ဒေသနာရှိသော ဝိနည်းကို။ အာဟ၊ ဟော၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ ယောဇနာခြင်းတည်း။ တဿာတိ၊ ကား။ ဝိနယပိဋကဿ၊ ဝိနည်းပိဋက၏။

“သတ္ထု မဟာဗောဓိ”တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဒက္ခိဏသာခံ၊ ဗောဓိပင်တောင်ကိုင်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝဒတိ၊ ၏။ ယံ ပဓာနဃရံ နာမ၊ အကြင် ပဓာနဃရမည်သော။ ပရိဝေဏံ၊ ပရိဝုဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိဝုဏ်၌။ စာရူပါကာရေန၊ တင့်တယ်သောတံတိုင်းဖြင့်။ သဉ္စိတံ ပရိက္ခိတ္တံ၊ ရံအပ်သော။ ယံ ပါသဒံ၊ အကြင်ပြာသာဒ်ကို။ ကာရယံ၊ ပြုစေ၏။ မဟာနိဂမသာမိနော၊ မဟာနိဂမသာမိမင်း၏။ တတြ တသ္မိံ ပါသဒေ၊ ထိုပြာသာဒ်၌။ ဝသတာ၊ နေသော။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်အပ်၏။

ဗုဒ္ဓသိရိ၊ ဗုဒ္ဓသိရိမထေရ်ကို။ ဥဒ္ဓိသိတော၊ ရည်၍။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝါ၊ တနည်းကား။ တဿ၊ ထိုဗုဒ္ဓသိရိမထေရ်၏။ အဇ္ဈေသနမ္ပိ၊ တောင်းပန်ခြင်းကိုလည်း။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ ပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယတာယ၊ ပြည့်စုံသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓံ၊ သမိဒ္ဓံ၊ ပြည့်စုံသော။ ယာ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာ၊ အကြင် ဝိနည်းအဋ္ဌကထာကို။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ယောဇနာ၊ တည်း။

သိရိနိဝါသဿာတိ၊ ကား။ သိရိယာ၊ ကျက်သရေ၏။ နိဝါသနဋ္ဌာနဘူတဿ၊ တည်ရာဌာန ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သိရိပါလနာမကဿ၊ သိရိပါလအမည်ရှိသော။ ရညော၊ ၏။ ဇယသံဝစ္စရေတိ၊ ကား။ ဝိဇယယုတ္တေ၊ ရန်အောင်ခြင်းနှင့်ယှဉ်သော။ သံဝစ္စရေ၊ နှစ်၌။ အာရဒ္ဓကာလဒဿနတ္ထံ၊ အားထုတ်အပ်သော ကာလကိုပြခြင်းငှာ။ ပုန၊ တဖန်။ “ဇယသံဝစ္စရေ အယံ အာရဒ္ဓံ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ကာလေ ဝဿန္တိ၊ ကား။ ယုတ္တကာလေ၊ သင့်တင့်သော ကာလ၌။ ဝဿနသီလော၊ ရွာလေ့ရှိသော။ ဒေဝေ၊ တိ၊ ကား။ မေသော၊ မိုးသည်။ ဣတိ-အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

နိဂမနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ဝိဘတ္တိတ္တာ=(ဆဋ္ဌ) ၂။ ဝိဘာဂပဋိဒေသနာ=(ဆဋ္ဌ) ၃။ ဆဋ္ဌ-၌ မပါ။

နိဂမနကထာ

☞ (၃၂၂) တောဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဝိနယဉ္စကထာယ၊ ဝိနည်း အဉ္စကထာ၌။ နာတိဝိတ္တိဏ္ဏာ၊ မကျယ်လွန်းတသော။ ပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္စယာ၊ ပြည့်စုံသော အဆုံးအဖြတ် ရှိတသော။ (ဝဏ္ဏနာ-၌ စပ်။)

ပရိမာဏတော၊ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်။ ပညာသဘာဏဝါရာယ၊ ဘာဏဝါရ ငါးဆယ်ရှိသော။ တန္တိယာ၊ အစဉ်ဖြင့်။ သမိဇ္ဈနိဋ္ဌိပရမာ၊ ပြည့်စုံစွာ ပြီးခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိတသော။ ဝိမတိဝိနောဒနိ၊ ဝိမတိ ဝိနောဒနိအမည်ရှိသော။ ယာ ဝဏ္ဏနာ၊ အကြင် ဋီကာကျမ်းကို။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်၏။

ကတ၊ ပြုစီရင်အပ်သော။ အယံ၊ ဤဋီကာကျမ်းသည်။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ် မရှိသဖြင့်။ နိဋ္ဌံ၊ ပြီးခြင်းသို့။ ဥပါဂတ၊ ရောက်ပြီ။ ယံ တံ ပကရဏံ၊ အကြင် ကျမ်းသည်။ နိဋ္ဌံ ယထာ၊ ပြီးခြင်းကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပါဏီနော၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သမနောရထာ၊ မိမိလုံး အလိုတို့သည်။ နိဋ္ဌံ၊ ပြီးခြင်းသို့။ ဥပါဂစ္ဆန္တ၊ ရောက်စေကုန်သတည်း။ (ထည့်)။

ဝိနယညဟိ၊ ဝိနည်းကို သိကုန်သော။ သုစိသလ္လေခဝုတ္တိဟိ၊ စင်ကြယ်သော ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေတတ်သော အကျင့်ရှိကုန်သော။ အဝိဿတ္တာတိ- ဝိတ္တိဏ္ဏဂန္တဘိရူဟိ၊ မရဲရင့်သည်ဖြစ်၍ ကျယ်လွန်းသော ကျမ်းဂန်ကို ကြောက်တတ်ကုန်သော။ ထေရေဟိ၊ မထေရ်တို့သည်။ ပတ္တိတံ၊ တောင့်တအပ်သော။

သောပါယေန၊ ကောင်းမြတ်သော အကြောင်းဖြင့်။ လက္ခဏံ၊ မှတ်အပ်တသော။ သောပါယံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ဝိမတိဇ္ဇေဒဉာဏစက္ခုပဒါယကံ၊ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်၍ ဉာဏ်မျက်စိကို ပေးတတ်သော။ ဧတံ ဝိနယအတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ ဤဝိနည်း၏ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖြစ်သော ဋီကာ ကျမ်းကို။ (ကရောဇ္ဇေန-နှင့် စပ်။) ဝိနယတ္ထံ၊ ဝိနည်း၏ အနက်ကို။ ပကာသေတွာ၊ ပြ၍။ ဝိရဒ္ဓတ္ထဝိပလ္လာသဂန္တဝိတ္တာရဟာနိယာ၊ ချွတ်ယွင်းသောအနက် ဖောက်ပြန်သောအနက် အဖုအဆစ်ဖြစ်သောအနက် ကျယ်လွန်းသော အနက်ကို ပယ်ခြင်းငှာ။ ကရောဇ္ဇေန၊ ပြုသော။ မယာ၊ ငါသည်။ ယံ ကုသလံ၊ အကြင် ကုသိုလ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်ပြီ။ တေန ကုသလေန၊ ထို ကုသိုလ်ကြောင့်။

နိဿတ်နိဂုံး

၆၂၃

ယော အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ သဗ္ဗေမိံ၊ သဗ္ဗညု
အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ သံသာရဒက္ခတော၊
သံသရာဆင်းရဲမှ။ ဝိသုဒ္ဓိံ၊ ကိလေသာစင်ကြယ်ရာ နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့။ ပါပ-
ယိဿာမိ၊ ရောက်စေရလို့၏။ (ယော-ကား နိဿတ်ကင်းသော အနိဿတ်တည်း။
ယော သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ကဲ့သို့တည်း။) နိဗ္ဗိလော၊ အလုံးစုံ ကုန်သော။ ပဇာ၊
သတ္တဝါတို့သည်။ လောကိယေဟိ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ ဘောဂေဟိ စ၊
စည်းစိမ်တို့နှင့် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေဟိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဂုဏေဟိ စ၊
လောကုတ္တရာဂုဏ်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ သဟိတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊
ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ သမ္မုဒ္ဓသာသနေ၊ ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။ ရတာ၊
မွေ့လျော်ကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နိဿယနိဂုံး

ရောဝတိနဒီတိရေ၊ ရှိမှုကား နာမ နိဂမော။
ရာဇာဂါရာ ယောဇနိကေ၊ ပုညာစိတကုလောဒယော။

တတော ဒက္ခိဏဒိသာယ၊ ကောသေ ပဉ္စဇနဿတေ။
သန္တပ္ပရမ္ပရာလေဏာ-ရာဇဿရဏရူပရိ။

သုခါရုဠနဒီတိတ္ထ-ဝနကန္ဓရဘူသိတေ။
သမတူမိတလေ ရမ္မေ၊ အနေကဒီဇဝသိတေ။
နာနာမဂဝိစရိတေ၊ နာနုပဒ္ဒဝဝဇ္ဇိတေ။

သဗ္ဗသပ္ပါယသမ္ပန္န-သာဓုစိတ္တာဘိကခုနေ။
ပဉ္စဂုဏသံယုတ္တေ၊ ဝိတာဌာရသဒေါသကေ။

ဝသတာ' ရညကာဝါသေ၊ ဗဒ္ဒသီမာဘိလင်္ကတေ။
ဣန္ဒာသဘာဘိဓာနေန၊ သပရတ္ထဂဝေသိနာ။

လဇ္ဇိနံ မန္တပညာနံ၊ အတ္တာယ ရစိတော အဟံ။
ဝိမတိဝိနောဒနိယာ၊ ဋီကာယ နဝနိဿယော။

သက္ကရာဇေ ကပုက္ခေပေ၊ ဟေမန္တေ မာသပုဏ္ဏမေ။
နိဋ္ဌိတော အနာယာသေန၊ ဝိနောဒေန္တု သုပေသလာ။

ဧတေန ဒါနိ လဇ္ဈိနော၊ ဝိမတိံ ဝိနယသိတံ။
 ပုညေန တေန သဗ္ဗေပိ၊ သုခိ ဘဝန္တု ပါဏိနော။
 ဓမ္မံ စရန္တု ရာဇာနော၊ လဇ္ဈိပက္ခာနုဂ္ဂဟိတာ။
 အဟန္တု ယာဝတာယုကံ၊ ဟုတုာ ဝိသုဒ္ဓိသီလဝါ။
 စုတော တိဟေတုကသန္တိ၊ လဘေယျံ ဇာတိ ဇာတိယံ။
 ကာမေသု ဝိဂတာသော စ၊ အက္ခောဓော သာဓုမာနိတော။
 ဘဝါမိ ပညဝါ ဒန္တော၊ သာသနုဇ္ဇောတကာရကော။
 ပူဇေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ၊ ပသန္တော သာသနက္ခယေ။
 အရိမိတ္တေယျကာလေ တု၊ ဆဋ္ဌာဘိညော မဟိဒ္ဓိကော။
 ခိဏာသဝေါ ဘဝေယျာဟံ၊ ဟေတိက္ခပသမ္ပဒေါတိ။

ဧရာဝတီနဒီတီရေ၊ ဧရာဝတီမြစ်၏ အနောက်ကမ်းနား၌။ ရာဇာဂါရာ၊
 စင်းကွန်းစေတီတော်ကြီးမှ။ ယောဇနိကေ၊ ခုနစ်တောင်တာ ခြောက်ထောင့်
 ၄-ရာ ယူဇနာခရီးကွာသော မြစ်ညာအရပ်၌။ ပုညာစိတက္ခလောဒယော၊
 ကောင်းမွန်ဆည်းပူးသော အမျိုးတို့၏ ဖြစ်ပွားရာဖြစ်သော။ ရှိမ္မကား နာမ၊
 မုဆိုးဝေဉ်၊ ရှိနှင့်မ္မကား ကောင်းတော်ငြားဟု မင်းသားကျန်စစ် မိန့်လှစ်
 သောအား အဝင်များတဲ့ ရှိမ္မကားအမည်ရှိသော။ ယော နိဂမော၊ အကြင်
 နိဂုံးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတော နိဂမတော၊ ထို ရှိမ္မကား အမည်ရှိသော
 နိဂုံးမှ။ ဒက္ခိဏဒိသာယ၊ တောင်မျက်နှာအရပ်၌။ ပဉ္စေနုသတေ၊ ကုလလေး
 တာ ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကောသေ၊ တကောသ၌။ သန္တပ္ပရမ္မရာ-
 လေဏရာဇသရဏရူပရိ၊ သူတော်ကောင်းအဆက်ဆက်တို့၏ ကိန်းအောင်းရာ
 ဖြစ်သော မင်းဝင်တောင်ရိုးအထက်၌။ သုခါရုဠနဒီတိတ္ထဝနကန္တရဘူသိတေ၊
 ဆင်းသက်လွယ်သော မြစ်ဆိပ်၏ တင့်တယ်ခြင်း၊ တော၏တင့်တယ်ခြင်း၊
 ချောက်၏တင့်တယ်ခြင်းရှိသော။ သမဘူမိတလေ၊ ညီညွတ်သော မြေအပြင်
 လည်း ရှိသော။ ရမ္မေ၊ မော်လည်းကိုးထပ် ချောင်းကိုးရပ်ဖြင့် လျောက်
 ပတ်ဆန်းကြယ် မွေ့လျော်ဖွယ်လည်းရှိသော။ အနေကဒိဇဝသိတေ၊ များ
 စွာသော တောကြက် တောငှက်တို့၏ တွန့်မြူးရာဖြစ်သော။ နာနာမဂဝိ-
 စရိတေ၊ သစ်၊ ချေ၊ သမင်အစရှိသော အထူးထူးသော သားတို့၏ပျော်ပါး
 လှည့်လည်ရာလည်း ဖြစ်သော။ နာနုပဒ္ဒဝဝဇ္ဇိတေ၊ ကျား၊ ကင်း၊ မြွေ၊
 ဆင်၊ မှက်၊ ခြင် အစရှိသော အထူးထူးသော ဘေးရန်တို့မှ ကင်းသော။
 သဗ္ဗသပ္ပါယသမ္ပန္နသာဓုစိတ္တာဘိကခုနေ၊ အာဝါသ သပ္ပါယ ဂေါတမသပ္ပါယ

ဥတုသပ္ပာယ်-အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော သပ္ပာယ်မျိုး အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်ကို ချိတ်ဆွဲတိသကဲ့သို့ ဖြစ်ထ
သော။ ပဉ္စဂုဏ်သံယုတ္တေ၊ မနိးမဝေ၊ မထွေးလူသံ၊ သေးရန်ရှင်းကွာ
ကလျာမိတ္တ ရသည်ပစ္စည်း ဟောနည်းထင်ရှား အင်္ဂါအားဖြင့် ငါးပါးဂုဏ်နှင့်
ပြည့်စုံထသော။ ဝိတဋ္ဌာရသဒေါသကေ၊ နဝါဝါသ ဇရာဝါသ စသည်အပြစ်
တဆယ့်ရှစ်မျှ စင်စစ် ကင်းဝေးစွာထသော။ ဗဒ္ဒသိမာတိလင်္ကာတေ၊ ဗဒ္ဒသိမိဖြင့်
တန်ဆာဆင်အပ်ထသော။ အရညကာဝါသေ၊ တောကျောင်းတိုက်၌။ ဝသတံ
ဝသန္တေန၊ နေသော။ ဝါ၊ နေစဉ်။ သပရတ္ထဂဝေသိနာ၊ မိမိအကျိုးစီးပွား
သူတပါးအကျိုးစီးပွားဟူသော ပဋိပတ် ပရိယတ်ကို မလပ်ရစေ ဉာဏ်ဖြင့် မေ့၍
ရှာဖွေလေ့ပ်ထသော။ ဣန္ဒာသဘာတိဓာနေန၊ သဲအင်းတိုက်နွယ် ဥပဇ္ဈာယ်
ကျော် ဆရာတော်တို့ မှည့်ခေါ်သညာ ဣန္ဒာသဘာ သို့နာမလည်း ရှိထသော။
ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ မန္တပညာနံ၊ အနက်မထ ဇာမကျသောကြောင့်
နုလှသော ပညာရှိကုန်သော။ လဇ္ဇိနံ၊ လဇ္ဇိပေသလ သိက္ခာကာမ ကုက္ကုစ္စက
ရဟန်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ ရစိတော၊ စီရင်ရေးသားအပ်သော။
ဝိမတိဝိနောဒနိယာ၊ ဝိမတိဝိနောဒနိ အမည်ရှိသော။ ဋီကာယ၊ ဝိနည်း
ဋီကာ၏။ အယံ နဝနိဿယော၊ ဤနိဿယသစ်သည်။ ကပုက္ခေပေ၊ တထောင်
နှစ်ရာ တဆယ့်တခုမြောက်သော။ သက္ကရာဇေ၊ သက္ကရာဇ်၌။ ဟေမန္တေ၊
မြောက်လေဆော်သွင်း ပူရိန်ကင်းသည့် ဆောင်းတွင်းဥတု အခါ၌။ မာသ-
ပုဏ္ဏမေ၊ သော်တာလနှင့် မာသသံကောက် ယှဉ်၍တောက်ဆဲ တပို့တွဲလပြည့်
နေ့၌။ အနာယာသေန၊ မငြိုမငြင် မပင်မပန်းသဖြင့်။ နိဋ္ဌိတော၊ အပြီးသို့
ရောက်၏။ သုပေသလာ၊ အလွန် သီလကိုချစ်ခင်တတ်ကုန်သော။ လဇ္ဇိနော၊
လဇ္ဇိရဟန်းတို့သည်။ ဒါနိ ဣဒါနိ၊ ယခု။ ဇေတေန၊ ဤဝိမတိဝိနောဒနိ ဋီကာ
နိဿယကျမ်းသစ်ဖြင့်။ ဝိနယသိတံ၊ ဝိနည်း၌မီသော။ ဝိမတိံ၊ ယုံမှား
သင်္ကာကို။ ဝိနောဒန္တေ၊ ဖျောက်ကုန်လော။ ဇေတေန ပုညေန၊ ဤသို့ ယခု
ကျမ်းပြုရသော မဟာကုသိုလ်ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
ပါဏိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ သုခံ၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်သည်။
ဘဝန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်။ လဇ္ဇိပက္ခာနုဂ္ဂဟိတာ၊
လဇ္ဇိအပင်းအသင်းကို ချီးမြှောက်ကုန်၍။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ စရန္တု၊ ကျင့်စေ
ကုန်သတည်း။ အဟန္တု၊ ငါတမူကား။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။
ဝိသုဒ္ဓသိလဝါ၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ စုတော၊
စုတိပြီးသော်။ ဇာတိဇာတိယံ၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဘဝ၌။ တိဟေတုကံ
သန္တိ၊ တိဟိတဉာဏ်၌ မြတ်သော ပဋိသန္ဓေကို။ လဘောယျံ၊ ရလို၏။ ကာမေသျှ၊

၆၂၆

ဝိမတိဝိနောဒနိဋ္ဌိကာနိဿယ

ကာမဂုဏ်တို့၌။ ဝိဂတာသော စ၊ ကင်းသော အာသာရှိသည်လည်းကောင်း။
 အက္ခောဓော စ၊ အမျက်မာန နည်းသည်လည်းကောင်း။ သာဓုမာနိတော စ၊
 သူတော်ကောင်းတို့ မြတ်နိုးအပ်သည် လည်းကောင်း။ ပညဝါ စ၊ ပညာ
 ရှိသည်လည်းကောင်း။ ဒန္တော စ၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး ယဉ်ကျေးသည်လည်း
 ကောင်း။ သာသနုဇ္ဇောတကာရကော စ၊ သာသနာတော်၏ တောက်ပ ထွန်း
 လင်းခြင်းကို ပြုနိုင်သည်လည်းကောင်း။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ သာသနက္ခယေ၊
 သာသနာတော်ကုန်သည်ရှိသော်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအရှင်တို့ကို
 လည်း။ ပူဇော၊ ပူဇော်ရလို၏။ တု၊ အထူးအလှိုရှိအပ်သည်ကို ဆိုအံ့။ အဟံ၊
 ငါသည်။ အရိမိတ္တေယျကာလေ၊ အရိမိတ္တေယျဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌။
 ဆဋ္ဌာဘိညော၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးရှိသော။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော
 တန်ခိုးရှိသော။ ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒေါ၊ ဧဟိဘိက္ခု-ခေါ်၍ ပဉ္စင်းဖြစ်သော။
 ခိဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာသည်။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်လို၏။

နိဿယနိဂုံးပြီး၏။

နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု။

